

Janoš Ježovnik

GLASOVNE
IN NAGLASNE
ZNAČILNOSTI
TERSKEGA NAREČJA

Janoš Ježovnik je leta 2013 na Filozofski fakulteti UL diplomiral s področja slovenskega jezika in književnosti ter primerjalne književnosti in literarne teorije, leta 2019 pa na isti ustanovi doktoriral s temo *Notranja glasovna in naglasna členjenost terskega narečja slovenščine*. Od leta 2014 je zaposlen na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, kjer kot vodja Leksikološke sekcije sodeluje pri pripravi 3. izdaje Slovarja slovenskega knjižnega jezika (eSSKJ). Raziskovalno se ukvarja s slovenskimi narečji zahodnega dela Beneške Slovenije in Rezijske, predvsem z vidika glasoslovja in naglasoslovja ter jezikovnega stika.

Zbirka Linguistica et philologica 43
Urednica zbirke Andreja Legan Ravnikar

Janoš Ježovnik
Glasovne in naglasne značilnosti terskega narečja

Uredila Andreja Legan Ravnikar
Recenzenta Mate Kapović, Vera Smole

Prevod povzetka Janoš Ježovnik, Denis Hacin (angl.), Laura Sgubin (ital.)
Kartograf in svetovalec Žiga Kokalj, Dan Kardum Šibila

Oblikovanje Brane Vidmar
Prelom Simon Atelšek

Izdajatelj ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
Zanj Kozma Ahačič

Založnik Založba ZRC
Zanj Oto Luthar
Glavni urednik založbe Aleš Pogačnik

Tisk Collegium Graphicum, d. o. o.
Naklada 300 izvodov
Prva izdaja, prvi natis
Ljubljana 2022

Knjiga je izšla s podporo Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) v okviru razpisa za znanstvene monografije v letu 2021. Nastala je v okviru raziskovalnih programov (P6-0038) in (P5-0408), ki ju sofinancira ARRS.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
811.163.6'28(450)
JEŽOVNIK, Janoš
Glasovne in naglasne značilnosti terskega narečja / Janoš Ježovnik ;
[prevod povzetka Janoš Ježovnik, Denis Hacin (angl.), Laura Sgubin
(ital.) ; kartograf Žiga Kokalj, Dan Kardum Šibila]. - 1. izd., 1. natis.
- Ljubljana : Založba ZRC, 2022. - (Zbirka Linguistica et philologica ; 43)
ISBN 978-961-05-0644-7
COBISS.SI-ID 105910531
ISBN 978-961-05-0643-0 (PDF)
COBISS.SI-ID 106093827

Prva e-izdaja je prosto dostopna pod pogoji slovenske licence Creative Commons 4.0 CC BY NC-ND, ki ob navajanju in priznavanju avtorstva dopušča reproduciranje in distribuiranje, ne dovoljuje pa dajanja v najem, priobčevanja v javnosti za komercialni namen in nobene predelave: <https://doi.org/10.3986/9789610506430>

Janoš Ježovnik

**GLASOVNE IN NAGLASNE
ZNAČILNOSTI TERSKEGA NAREČJA**

LJUBLJANA 2022

KAZALO

I Uvod	15
1 Zgradba dela	15
2 Metodologija	15
2.1 Mreža krajev	15
2.1.1 Določitev rabljenih poimenovanj geolektov različnih hierarhičnih stopenj	15
2.1.2 Določitev mreže krajev	17
2.2 Pridobivanje narečnega gradiva	19
2.3 Fonološka transkripcija	20
3 Umestitev terskega narečja	21
3.1 Zemljepisno-zgodovinska umestitev	21
3.2 Jezikoslovna umestitev	24
3.2.1 Sociolingvistični oris	24
3.2.2 Geneolingvistična umestitev narečja	28
4 Pregled dosedanjih raziskav terskega narečja	29
4.1 Glasoslovje	30
4.1.1 Vokalizem	30
4.1.2 Naglas	34
4.1.3 Konzonantizem	35
4.2 Oblikoslovje	36
II Teoretična izhodišča	39
1 Praslovanski naglasni sistem	39
1.1 Praslovansko naglasno mesto	39
1.2 Praslovanska zložniška kolikost	39

1.3 Praslovanski tonemi	39
1.3.1 Praslovanski stari akut	40
1.3.2 Praslovanski stari cirkumfleks	41
1.3.3 Praslovanski novi akut	41
1.3.4 Popraslovanski novi cirkumfleks	42
1.4 Praslovanski naglasni tipi	44
2 Popraslovanske naglasne spremembe	47
2.1 Popraslovanske kolikostne spremembe	47
2.1.1 Kolikostne spremembe naglašanih zložnikov	47
2.1.2 Kolikostne spremembe nenaglašanih zložnikov	48
2.2 Popraslovanske naglasnomestne spremembe	49
2.3 Popraslovanske tonemske spremembe	49
3 Slovenske naglasne spremembe	49
3.1 Splošnoslovenske naglasne spremembe	49
3.2 (Nekatere) nesplošnoslovenske naglasne spremembe	49
4 Izhodiščnoslovenski naglasni sistem	50
4.1 Izhodiščnoslovensko naglasno mesto	50
4.2 Izhodiščnoslovenska zložniška kolikost	51
4.3 Izhodiščnoslovenski tonemi	51
4.4 Nabor izhodiščnoslovenskih zložnikov	52
III Glasoslovni del	53
1 Pregled splošno- in nesplošnoterskih glasovnih značilnosti	53
1.1 Dolgi vokalizem	54
1.1.1 Odrazi isln. *ē/*ĕ-	54
1.1.2 Odrazi isln. *ō	57
1.1.3 Odrazi isln. *ē/*ĕ-	59
1.1.4 Odrazi isln. *ō-	61
1.1.5 Odrazi isln. *ē/*ĕ-	63
1.1.6 Odrazi isln. *ō/*ō-	65
1.1.7 Odrazi isln. *ī/*i-	66
1.1.8 Odrazi isln. *ū/*u-	69
1.1.9 Odrazi isln. *ā/*ā-	71
1.1.10 Odrazi isln. *ā/*ā-	74
1.1.11 Odrazi isln. *ī/*i-	76
1.1.12 Odrazi isln. *ī/*i-	78

1.2	Kratki vokalizem	80
1.2.1	Odrazi isln. *-ĕ̇	80
1.2.2	Odrazi isln. *-è	81
1.2.3	Odrazi isln. *-ĕ̇	82
1.2.4	Odrazi isln. *-ò	83
1.2.5	Odrazi isln. *-ò̇ v zadnjem odprtem zlogu	85
1.2.6	Odrazi isln. *-ì	85
1.2.7	Odrazi isln. *-ù	87
1.2.8	Odrazi isln. *-à	88
1.2.9	Odrazi isln. *-ð	90
1.2.10	Odrazi isln. *-ĵ	92
1.3	Odrazi premiçonaglašnih zložnikov	93
1.3.1	Odrazi zložnikov, naglašnih po narečnem umiku naglasa z isln. končnega dolgega (staro)cirkumflektiranega zloga	93
1.3.1.1	Odrazi isln. *ě	93
1.3.1.2	Odrazi isln. *e	94
1.3.1.3	Odrazi isln. *ė	94
1.3.1.4	Odrazi isln. *o	95
1.3.1.5	Odrazi isln. *ȯ	96
1.3.1.6	Odrazi isln. *i	97
1.3.1.7	Odrazi isln. *u	98
1.3.1.8	Odrazi isln. *a	98
1.3.1.9	Odrazi isln. *ð	99
1.3.1.10	Odrazi isln. *ĵ	100
1.3.1.11	Odrazi isln. *ĵ̇	100
1.3.2	Odrazi zložnikov, naglašnih po narečnem pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga	101
1.3.2.1	Odrazi isln. *ě	101
1.3.2.2	Odrazi isln. *e	102
1.3.2.3	Odrazi isln. *ė	102
1.3.2.4	Odrazi isln. *o	102
1.3.2.5	Odrazi isln. *ȯ	103
1.3.2.6	Odrazi isln. *i	103
1.3.2.7	Odrazi isln. *u	103
1.3.2.8	Odrazi isln. *a	103
1.3.2.9	Odrazi isln. *ð	104
1.3.2.10	Odrazi isln. *ĵ	104
1.3.2.11	Odrazi isln. *ĵ̇	104
1.3.3	Odrazi zložnikov, naglašnih po narečnem pomiku naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga	105

1.3.3.1	Odrazi isln. *ě	105
1.3.3.2	Odrazi isln. *e	105
1.3.3.3	Odrazi isln. *ė	106
1.3.3.4	Odrazi isln. *o	106
1.3.3.5	Odrazi isln. *ȯ	106
1.3.3.6	Odrazi isln. *i	106
1.3.3.7	Odrazi isln. *u	107
1.3.3.8	Odrazi isln. *a	107
1.3.3.9	Odrazi isln. *ə	108
1.4	Nenaglašeni vokalizem	108
1.4.1	Odrazi isln. *ě	108
1.4.2	Odrazi isln. *e	110
1.4.3	Odrazi isln. *ė	113
1.4.4	Odrazi isln. *o	116
1.4.5	Odrazi isln. *ȯ	122
1.4.6	Odrazi isln. *i	124
1.4.7	Odrazi isln. *u	129
1.4.8	Odrazi isln. *a	131
1.4.9	Odrazi isln. *ə	134
1.4.10	Odrazi isln. *ɨ	137
1.4.11	Odrazi isln. *r	138
1.5	Konzonantizem	140
1.5.1	Zvočniki	140
1.5.1.1	Odrazi isln. *j	140
1.5.1.2	Odrazi isln. *j̇	141
1.5.1.3	Odrazi isln. *-m	143
1.5.1.4	Odrazi isln. *l	144
1.5.1.5	Odrazi isln. *v [*u̇]	146
1.5.1.5.1	Odrazi isln. *v [*u̇] pred samoglasniki	146
1.5.1.5.2	Odrazi isln. *v [*u̇] pred soglasniki	150
1.5.1.5.3	Odrazi isln. *v [*u̇] v izglasju	151
1.5.1.5.4	/u/ kot protetični glas	153
1.5.2	Nezvočniki	155
1.5.2.1	Odrazi isln. *g	155
1.5.2.2	Odrazi isln. *x	157
1.5.2.3	Zveneči nezvočniki v izglasju	157
1.5.2.4	Odrazi isln. sičnikov in šumevcev	158
1.5.2.5	Odrazi isln. *f	158
1.6	Delni zaključek	160

2	Geolingvistični prikaz glasovnih značilnosti obravnavanih govorov	167
2.1	Dolgi vokalizem	168
2.1.1	Odrazi isln. *ē/*ĕ-	168
2.1.2	Odrazi isln. *ō	169
2.1.3	Odrazi isln. *ē/*ĕ-	170
2.1.4	Odrazi isln. *ò-	171
2.1.5	Odrazi isln. *ē/*ĕ-	172
2.1.6	Odrazi isln. *ō/*ò-	173
2.1.7	Odrazi isln. *ī/*ĭ-	174
2.1.8	Odrazi isln. *ī/*ĭ-	175
2.1.9	Sovpad isln. *ē/*ĕ- in *ē/*ĕ- ter *ò- in *ō/*ò-	176
2.2	Kratki (naglašeni) vokalizem	177
2.2.1	Odrazi isln. *-ĕ̇, *-è in *-ĕ̇	177
2.2.2	Odrazi isln. *-ò	178
2.2.3	Odrazi isln. *-ò̇ v zadnjem odprtem zlogu	179
2.2.4	Odrazi isln. *-ì	180
2.2.5	Odrazi isln. *-ù	181
2.2.6	Odrazi isln. *-à in *-à̇	182
2.2.7	Odrazi isln. *-ĭ̇	183
2.3	Nenaglašeni vokalizem	184
2.3.1	Pojavi moderne vokalne redukcije	184
2.3.2	Odrazi isln. *-ò̇ v zadnjem odprtem zlogu	185
2.3.3	Odrazi isln. *ĭ̇	186
2.3.4	Odrazi isln. *ĭ̇	187
2.4	Drugotno nosnjenje samoglasnikov	188
2.5	Konzonantizem	189
2.5.1	Odrazi isln. *v pred samoglasniki	189
2.5.2	Odrazi isln *v pred soglasniki	190
2.5.3	/u/ kot protetični glas	191
2.5.4	Odrazi isln. *g	192
2.5.5	Sovpad isln. sičnikov in šumevcev	193
2.5.6	Odrazi isln. *f	194
3	Fonološki opisi vzorčnih obravnavanih govorov	195
3.1	Fonološki opis govora kraja Čanebola/Canebola	195
3.1.1	Nabor	195
3.1.2	Distribucija	196
3.1.3	Izvor	197
3.1.4	Neregularne spremembe soglasnikov	209

3.2 Fonološki opis govora kraja Plestišča/Platischis	210
3.2.1 Nabor	210
3.2.2 Distribucija	211
3.2.3 Izvor	213
3.2.4 Neregularne spremembe soglasnikov	223
3.3 Fonološki opis govora kraja Prosnid/Prosseniccio	224
3.3.1 Nabor	224
3.3.2 Distribucija	225
3.3.3 Izvor	227
3.4 Fonološki opis govora kraja Ter/Pradielis.	239
3.4.1 Nabor	239
3.4.2 Distribucija	241
3.4.3 Izvor	243
3.4.4 Neregularne spremembe soglasnikov	260
3.5 Fonološki opis govora kraja Zavarh/Villanova delle Grotte	261
3.5.1 Nabor	261
3.5.2 Distribucija	263
3.5.3 Izvor	264
3.5.4 Neregularne spremembe soglasnikov	273
IV Naglasoslovni del	275
1 Analiza narečnega gradiva, pridobljenega z vprašalnico za ugotavljanje splošno- in nesplošnoterskih naglasnih sprememb.	275
1.1 Samostalniki psl. <i>a</i> -sklanjatve	277
Psl. naglasni tip <i>a</i>	277
Psl. naglasni tip <i>b</i>	282
Psl. naglasni tip <i>c</i>	286
1.2 Samostalniki psl. <i>o</i> -sklanjatve moškega spola	290
Psl. naglasni tip <i>a</i>	290
Psl. naglasni tip <i>b</i>	296
Psl. naglasni tip <i>c</i>	302
Psl. naglasni tip <i>d</i>	305
1.3 Samostalniki psl. <i>o</i> -sklanjatve srednjega spola.	308
Psl. naglasni tip <i>a</i>	308
Psl. naglasni tip <i>b</i>	311
Psl. naglasni tip <i>c</i>	315
1.4 Samostalniki psl. <i>i</i> -sklanjatve.	317
Psl. naglasni tip <i>a</i>	317
Psl. naglasni tip <i>b</i>	319
Psl. naglasni tip <i>c</i>	320

1.5 Samostalniki psl. <i>s</i> -sklanjatve	325
Psl. naglasni tip <i>c</i>	325
Psl. naglasni tip <i>d</i>	326
1.6 Psl. pridevniška sklanjatev.	327
Psl. naglasni tip <i>a</i>	327
Psl. naglasni tip <i>b</i>	331
Psl. naglasni tip <i>c</i>	335
1.7 Glagoli psl. I. nedoločniške vrste	338
Psl. naglasni tip <i>a</i>	338
Psl. naglasni tip <i>b</i>	340
Psl. naglasni tip <i>b/a</i>	341
Psl. naglasni tip <i>c</i>	343
Psl. naglasni tip <i>c/a</i>	348
1.8 Glagoli psl. II. nedoločniške vrste	350
Psl. naglasni tip <i>a</i>	350
Psl. naglasni tip <i>b</i>	351
1.9 Glagoli psl. 2. razreda III. nedoločniške vrste	353
Psl. naglasni tip <i>a</i>	353
Psl. naglasni tip <i>c</i>	354
1.10 Glagoli psl. IV. nedoločniške vrste	356
Psl. naglasni tip <i>a</i>	356
Psl. naglasni tip <i>b</i>	357
Psl. naglasni tip <i>b</i> ₂	358
Psl. naglasni tip <i>c</i>	359
1.11 Glagoli psl. 1. razreda V. nedoločniške vrste	362
Psl. naglasni tip <i>a</i>	362
Psl. naglasni tip <i>b</i>	363
1.12 Glagoli psl. 2. razreda V. nedoločniške vrste	365
Psl. naglasni tip <i>a</i>	365
Psl. naglasni tip <i>b</i>	366
Psl. naglasni tip <i>c</i>	367
1.13 Glagoli psl. 3. razreda V. nedoločniške vrste	369
Psl. naglasni tip <i>c</i>	369
1.14 Psl. svojilni zaimki.	370
1.15 Končniški naglas sedanjika glagolov psl. naglasnega tipa <i>c(/a)</i>	371
1.16 Pomikanje naglasa z isln. * \bar{r}	373
1.17 Delni zaključek.	376
1.17.1 Pomik akuta ali izostanek splošnoslovenskega umika na prednaglasno dolžino?	377

2 Geolingvistični prikaz naglasnih značilnosti obravnavanih govorov	383
2.1 Umik naglasa s končnega (staro)cirkumfektiranega zloga.	383
2.2 Pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega in z mladoakutiranega zloga	384
V Zaključek	385
Seznam uporabljenih krajšav	394
Povzetek	395
Riassunto	401
Summary.	407
VI Viri in literatura	413
1 Pisni viri	413
2 Uporabljena literatura	413
Priloga: Vprašalnica za ugotavljanje razširjenosti splošno- in nesplošnoterskih naglasnih sprememb	423
Indeks zabeleženih narečnih oblik	463

KAZALO KART

Karta 1: Mreža obravnavanih govorov	18
Karta 2: Odrazi isln. *ē/*ē̇-	168
Karta 3: Odrazi isln. *ō	169
Karta 4: Odrazi isln. *ē/*ē̇-	170
Karta 5: Odrazi isln. *ò-	171
Karta 6: Odrazi isln. *ē/ē̇-	172
Karta 7: Odrazi isln. *ō/ō̇-	173
Karta 8: Odrazi isln. *ī/ī̇-	174
Karta 9: Odrazi isln. *ī/ī̇-	175
Karta 10: Sovpad isln. *ē/ē̇- in *ē̇/ē̇- ter *ò- in *ō/ō̇-	176
Karta 11: Odrazi isln. *-ē̇, *-ē̇ in *-ē̇.	177
Karta 12: Odrazi isln. *-ò	178
Karta 13: Odrazi isln. *-ò v zadnjem odprtem zlogu.	179
Karta 14: Odrazi isln. *-ì	180
Karta 15: Odrazi isln. *-ù	181
Karta 16: Odrazi isln. *-à in *-à̇	182
Karta 17: Odrazi isln. *-ī̇.	183
Karta 18: Pojavi moderne vokalne redukcije	184
Karta 19: Odrazi isln. *-o v zadnjem odprtem zlogu.	185
Karta 20: Odrazi isln. *ī̇.	186
Karta 21: Odrazi isln. *ī̇.	187
Karta 22: Drugotno nosnjenje samoglasnikov	188
Karta 23: Odrazi isln. *v pred samoglasniki	189
Karta 24: Odrazi isln. *v pred soglasniki.	190
Karta 25: /u/ kot protetični glas	191
Karta 26: Odrazi isln. *g.	192
Karta 27: Sovpad isln. sičnikov in šumevcev.	193
Karta 28: Odrazi isln. *f.	194
Karta 29: Umik naglasa s končnega (staro)cirkumflektiranega zloga.	383
Karta 30: Pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga in z mladoakutiranega zloga	384
Karta 31: Povzemalni prikaz glavnih nesplošnoterskih glasovnih in naglasnih pojavov	392

*Ne se buoj sam se obriesti,
ne se buoj tu tome prez znance;
nuotre u pameti é cieu sviet,
so nebesa poune zvezd;
nuotre u pameti é cieu sviet,
če nie sonca ... luna sveti!*

Lucijan Slobbe: Ne se buoj

I

UVOD

1 Zgradba dela

Delo¹ sestavljajo štirje vsebinski deli, in sicer (I) uvodni del z metodološkimi pojasnili, zemljepisno-zgodovinsko in jezikoslovno umestitvijo ter pregledom predhodnih raziskav obravnavanega narečja; (II) teoretična izhodišča s pregledom zgodovinsko pogojenih naglasnih pojavov, relevantnih za nadaljnjo obravnavo; (III) glasoslovni del z določitvijo splošno- in nesplošnoterskih glasovnih značilnosti ter fonoloških opisov petih vzorčnih obravnavanih govorov; (IV) naglasoslovni del z analizo gradiva, pridobljenega z *Vprašalnico za ugotavljanje razširjenosti splošno- in nesplošnoterskih naglasnih sprememb*, razporejenega po pregibnostnih vzorcih. Vprašalnica je vključena na koncu knjige kot priloga. Glasoslovni in naglasoslovni del vključujeta geolingvistični prikaz izbranih splošno- in nesplošnoterskih značilnosti.

2 Metodologija

2.1 Mreža krajev

2.1.1 Določitev rabljenih poimenovanj geolektov različnih hierarhičnih stopenj

V tem delu kot delovni termin za geolekt posameznega kraja (vasi, zaselka) uporabljamo izraz **govor**, z željo, da bi se izognili vnaprejšnjemu skupinjenju idiomov posameznih raziskovalnih točk.

Ostala poimenovanja geografsko pogojenih jezikovnih različic (geolektov) nižje stopnje od narečja se v glavnem naslanjajo na tipologijo, ki jo je na podlagi ustaljenih izrazov vpeljala Vera Smole (2004, 2017). Osnovno sistemsko (a za razliko od knjižnega jezika ne nujno sistematizirano!) pojavno obliko jezika poimenuje **krajevni govor**, tj. govor »zgodovinsko, upravno in s tem predvsem komunikacijsko povezanih področij oz. vasi« (Smole 2004: 323^F). Krajevni govor torej tvorijo govori načeloma relativno bližnjih

¹ Besedilo je bilo pripravljeno z vnašalnim sistemom ZRCola (<http://zrcola.zrc-sazu.si>), ki ga je na Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU v Ljubljani (<http://www.zrc-sazu.si>) razvil Peter Weiss.

krajev, ki se ujemajo v pretežnem delu jezikovnih značilnosti, ali pa neki govor, če se znatno razlikuje od ostalih bližnjih govorov, sam predstavlja lasten krajevni govor.

»Množic[e] bolj ali manj podobnih krajevnih govorov [...] se družijo v **narečja**, ta pa v **narečne skupine**« (ista: 332; poud. JJ). Jezikovna območja znotraj narečij, »pri katerih se izoglose na določeni črti zgostijo, [...] [ne] pa dovolj, da bi lahko zamejevale svoje narečje«, so **podnarečja** (Smole, 2017: 12). Termin v novejšem času nadomešča starejši izraz govor (Šekli 2014: 315^F; prim. tudi *Karto slovenskih narečij z večjimi naselji* v SLA 2). V razmerju do narečij podnarečja bodisi tvorijo celoto nekega narečja (rižansko in šavirsko podnarečje sestavljata istrsko narečje; zagorsko-trboveljsko, laško in sevniško-krško podnarečje sestavljajo posavsko narečje) bodisi predstavljajo del narečja, od katerega se ločijo po »večje[m] števil[u] inovacij« (isti: 313), pri čemer se vendarle ujemajo v znatnem številu bodisi genetskih (npr. kranjskogorsko podnarečje ziljskega narečja, vzhodnodolenjsko podnarečje dolenskega narečja) ali strukturnih meril² (npr. baško podnarečje tolminskega narečja) ali kombinacije obojih (npr. banjško podnarečje kraškega narečja, vzhodnogorenjsko podnarečje gorenjskega narečja) (isti).

Na meji med dvema narečjema se kot posledica različne razširjenosti posameznih jezikovnih pojavov lahko pojavljajo **vmesni govori** dveh tipov: o **prehodnem govoru** med dvema narečjema govorimo takrat, kadar izoglose posameznih jezikovnih pojavov ne sovpadajo v eni črti, temveč potekajo bolj ali manj vzporedno znotraj širšega ali ožjega pasu; **mešani govor** pa je govor, v katerem se prvine sosednjih narečij mešajo na tak način, da se kot odrazi istih jezikovnih razvojev v govoru pojavljajo nepredvidljive dvojnične uresničitve, ter je posledica novejših narečnih interferenc (Smole 2017: 13).

Narečni otok³ je »skupina govorov središčnega idioma, ki izkazuje odsotnost inovacije/inovacij na obro[b]ju središčnega idioma in je hkrati premajhen, da bi bil lahko definiran kot (vsaj) podnarečje« (Šekli 2009: 297; prim. tudi Šekli 2014: 319). Ker so v tem delu obravnavani tudi govori središčnega idioma, ki v razmerju do okoliških govorov (potencialno) izkazujejo prisotnost inovacij(e), se zdi smiselno izraz uporabljati tudi za te. Za razlikovanje predlagamo izraza **arhaični narečni otok** oziroma **narečni otok z arhaizmom** in **inovativni narečni otok** oziroma **narečni otok z inovacijo**.

² Pojma genetskih in strukturnih meril razmejevanja med narečji je uvedel D. Brozović (1960), slovensko narečno delitev pa je na podlagi njegove metodologije izpeljal M. Šekli (2009; 2014: 315–349). Strukturna (tipološka) merila lahko opredelimo kot sinhrono razlikovanje ali ujemanje določenih jezikovnih (v primeru zahodno- (slovenskih) in osrednjejužnoslovanskih („srbsko-hrvaških“ oziroma „hrvaško-srbskih“) narečij najpogosteje glasovnih in naglasnih) značilnosti (te so lahko npr. nastale tudi s konvergentnim razvojem različnih jezikovnih prvin praidioma), genetska (razvojna) merila pa kot razlikovanje ali ujemanje v razvojnih težnjah ali pojavih (pri čemer lahko npr. sinhrono izkazujejo različne odraze). Oba tipa sta medsebojno povezana, saj „svaki je genetski kriterij bio jednom samo strukturalan i svaki zadržava bar minimalno strukturalno značenje“ in „svaki strukturalni kriterij ima šansu da se pod uvjetom normalnog i kontinuiranog razvitka pretvori u genetski“ (Brozović 1960: 74). Pri razmejevanju narečij je treba upoštevati oboja merila – na primeru osrednjejužnoslovanskih narečij je z redukcijo do absurda to pokazal prav Brozović (isti: 72–74).

³ Koncept narečnega otoka je vpeljal D. Brozović (izvorno *dijalekatska oaza*).

2.1.2 Določitev mreže krajev

Na podlagi preliminarnih terenskih raziskav in znanstvene literature so bili na območju, ki se ga v slovenistični dialektologiji tradicionalno obravnava kot območje terskega narečja, določeni naslednji potencialni krajevni govori (od zahoda proti vzhodu):

- 1) krajevni govor doline Bedrože⁴ (Breg/Pers, Fejplan/Flaipano),
- 2) krajevni govor zgornje Terske doline (Bardo/Lusevera, Mužac/Musi, Njivica/Vedronza, Podbardo/Cesariis, Sedlišča/Micottis, Ter/Pradielis),
- 3) krajevni govor gornje Karnajske doline (Debeleš/Debellis, Karnahtha/Cornappo, Viškorša/Monteperta),
- 4) krajevni govor spodnje Karnajske doline (Vizont/Chialminis, Zavarh/Villanova delle Grotte),
- 5) krajevni govor osrednje Karnajske doline (Tipana/Taipana, Brezja/Montemaggiore),
- 6) krajevni govor Plestišč/Platischis,
- 7) krajevni govor Prosnida/Prossenico,
- 8) krajevni govor Gornje Černjeje/Cergneu Superiore,
- 9) krajevni govor doline Maline (Malina/Forame, Porčinj/Porzus, Subid/Subit),
- 10) krajevni govor Breginja,
- 11) krajevni govor Robidišča,
- 12) krajevni govor Čanebole/Canebola,
- 13) krajevni govor Drejana/Reant, Mažerol/Masarolis in Tamor/Tamoris.

Govor(i) Kujije/Coia, Žumeje/Zomeais, Šmardenče/Sammardenchia, Malamažerje/Malamaseria in Štel/Stella na zahodnem pobočju spodnje Terske doline ter govor Sedil/Sedilis na njenem vzhodnem pobočju je v današnjem času že izumrl. O napredovalem izumiranju narečja v teh krajih že v letu 1945 poroča Cronia (1950).

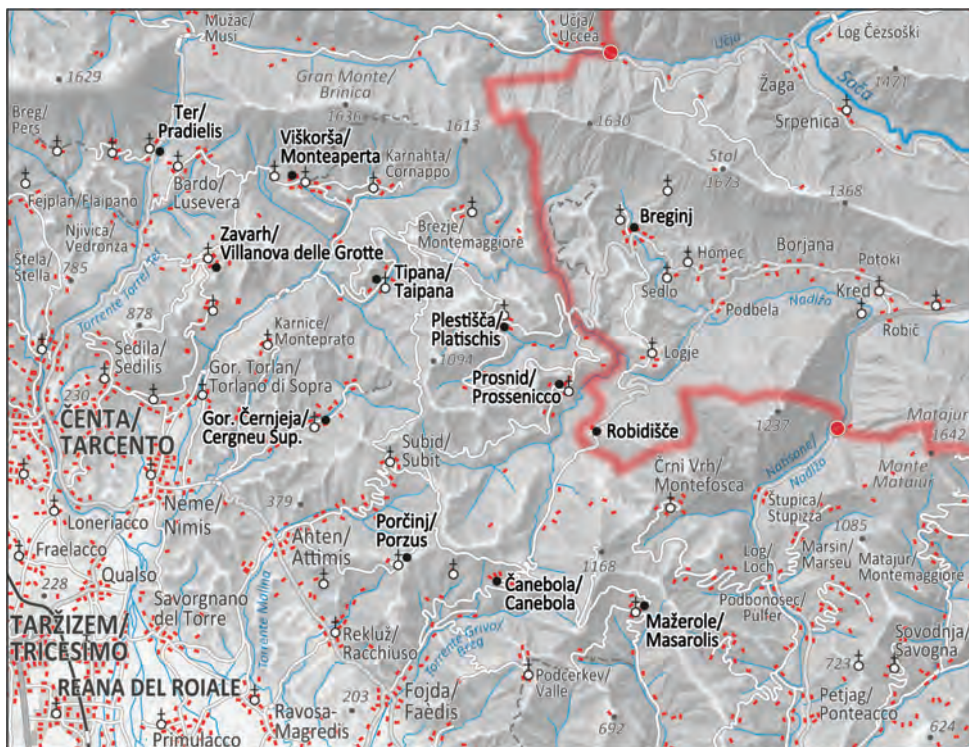
Informatorjev ni bilo mogoče najti v kraju Karnica/Monteprato, v kraju Vizont/Chialminis pa se je narečje ohranilo le pri domačinu, ki je po drugi svetovni vojni emigriral v Francijo in tam živi ter se v Vizont vrača le redko za krajša obdobja. Prav tako govora kraja Logje, ki geografsko leži med Breginjem in Robidiščem, zaradi nerazpoložljivosti informatorjev nismo uspeli umestiti v krajevni govor Breginja ali Robidišča. Dolgoletna prebivalca Breginja, rojena v Logeh, se je v veliki meri asimilirala govoru kraja priselitve, vendar je opozorila, da je govor njenega rodnega kraja bližje govoru Robidišča.

Vasi Breg in Fejplan sta bili najbližje epicentrom potresov leta 1976 in sta utrpeli veliko škodo. Vas Breg tako ni več stalno poseljena, v Fejplanu pa je prebivalec malo. V različnih zaselkih Fejplana smo poleti 2014 oziroma spomladi 2015 opravili razgovor z dvema domačinkama, starima takrat 85 in 92 let, ki sta potrdili, da se narečje v tem kraju aktivno ne rabi več, sami pa sta zmogli reproducirati le fragmente (Ježovnik 2015: 135). Zaradi nedosegljivosti primernih informatorjev sta bila oba kraja kot potencialni raziskovalni točki vnaprej izločena.

⁴ Manjša dolina, ki se odpira v dolino reke Ter in po kateri teče vodni tok Bedroža/Vedronza, ki se pri Njivici izliva v reko Ter.

Na podlagi tako identificiranih potencialnih arealov in navedenih podatkov smo določili naslednje raziskovalne točke, pri čemer smo dali prednost tistim govorom, katerih narečno gradivo do sedaj še ni bilo zabeleženo ali pa je pomanjkljivo (od zahoda proti vzhodu, v oklepaju sledi oznaka govora, uporabljena ponekod v nadaljevanju):

- 1) Ter/Pradielis (**Ter**),
- 2) Zavarh/Villanova delle Grotte (**Za**),
- 3) Viškorša/Monteaperta (**Vi**),
- 4) Gornja Černjeva/Cergneu Superiore (**Če**),
- 5) Tipana/Taipana (**Ti**),
- 6) Porčinj/Porzus (**Po**),
- 7) Plestišča/Platischis (**Pl**),
- 8) Čanebola/Canebola (**Ča**),
- 9) Prosnid/Prossenico (**Pr**),
- 10) Robidišče (**Ro**),
- 11) Breginj (**Br**),
- 12) Mažerole/Masarolis (**Ma**).

— državna meja med Slovenijo in Italijo

0 2,5 5 km

Avtor vsebine: Janoš Ježovnik
Kartograf: Žiga Kokalj
Vir: ZRC SAZU, GURS
© ZRC SAZU

Karta 1: Mreža obravnavanih govorov

2.2 Pridobivanje narečnega gradiva

Narečno gradivo smo pridobivali med letoma 2014 in 2018 s pomočjo posebej pripravljene vprašalnice za preverjanje splošno- in nesplošnoterskih naglasnih značilnosti. Izkazalo se je, da zaradi precejšnje naglasne variantnosti med obravnavanimi govori oblikovanje posebnih vprašalnic za ugotavljanje splošno- in nesplošnoterskih glasovnih značilnosti ni smiselno, zato je bilo za potrebe njihovega določanja narečno gradivo, pridobljeno z naglasno vprašalnico, po potrebi dopolnjeno z relevantnimi vprašanji vprašalnice SLA (Benedik 1999).

Pri pridobivanju narečnega gradiva se je izkazalo, da je v zahodnejših govorih narečja zamenjava jezika v prid italijanščini že močno napredovala, kar se kaže v manjšem številu govorcev in manjši jezikovni zmožnosti; posledično vprašalnica v vseh zahodnejših točkah ni bila zapisana v celoti. Kot posebej problematično, za informatorje težavno se je izkazalo pridobivanje pregibnostnih vzorcev nekaterih glagolov, stranskosklonskih oblik samostalnikov v mn. (mest. in or. mn.) ter množinskih oblik samostalnikov sr. sp., ki se v narečju očitno izgublja.

Čeprav po dostopnih podatkih v Gornji Černjeji še živi nekaj govorcev narečja, je govor zaradi njihove nedosegljivosti kljub več poskusom navezovanja stika ostal nezapisan. Govor je sicer opisal N. Peršič (1946), vendar opis zaradi časovne oddaljenosti ne ustreza sodobnim merilom za opis narečij. Nekateri zaključki so kljub temu upoštevani pri končni obravnavi splošno- in nesplošnoterskih narečnih pojavov, kar je na ustreznih mestih posebej izpostavljeno.

V času zapisovanja je bilo mogoče najti le še štiri govorce robidiškega govora, izmed katerih eden ni rojeni govorci slovenščine in se je govora priučil, dva pa v kraju ne bivata, temveč se v Robidišče vračata le občasno (eden izmed informatorjev pa je še pred zaključkom zbiranja gradiva preminil). Govor je po vprašalnici SLA delno zapisal T. Logar (1951b), vendar so njegovi zapisi pogosto neenotni in (zlasti v pojavih kratkega vokalizma) odstopajo od stanja, kot je bilo zabeleženo na terenu. Gradivo, pridobljeno na terenu, ne zadošča za zanesljivo ovrednotenje omenjenih odstopanj, zato je bil govor naknadno izločen iz obravnave.

Narečno gradivo smo pridobili od naslednjega števila informatorjev:⁵

1) Ter: 1,	7) Plestišča: 2,
2) Zavarh: 3, ⁶	8) Čanebola: 2,
3) Viškorša: 2,	9) Prosnid: 3,
4) Gornja Černjeja: –,	10) Robidišče: 3,
5) Tipana: 5,	11) Breginj: 3,
6) Porčinj: 1,	12) Mažerole: 2.

⁵ Natančnejše podatke o informatorjih zaradi varstva osebnih podatkov hrani avtor.

⁶ Bogato gradivo govora Zavarha, posneto na avdio kasete med letoma 1991 in 1994, mi je prijazno odstopil Roberto Dapit, za kar se mu na tem mestu iskreno zahvaljujem.

Pri izpolnjevanju vprašalnice v krajih Breginj, Robidišče in Viškorša so bili upoštevani tudi zapisi vprašalnice za SLA, ki jih je opravil Tine Logar (Logar 1951a; 1951b; 1965a) in jih hrani Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.

Del gradiva govora Zavarha je bil zapisan ročno, saj je eden izmed informatorjev zavrnil zvočno snemanje. Del gradiva govora Porčinja je bil pridobljen v zvočno neustreznem okolju, zato je bilo naknadno preverjanje zvočnega posnetka oteženo.

2.3 Fonološka transkripcija

Fonološka transkripcija sledi načelom nove (slovenske) nacionalne fonetične transkripcije/slovenske narečne transkripcije (Kenda-Jež v Logar 1996: VI–XV; Kenda-Jež 2016), pri čemer soglasniški alofoni niso posebej zabeleženi (npr. [ŋ] kot alofon /n/ v položaju pred mehkonebniki, ki je sicer značilen za vse obravnavane govore). Za fonetične vrednosti, ki še niso bile posebej predstavljene v dosedanjem naboru znakov, so bili z naslonitvijo na uporabljena načela in na mednarodno fonetično abecedo IPA (*International Phonetic Alphabet*) uporabljeni nekateri novi znaki; dejansko uporabljena transkripcija terja naslednja pojasnila in dopolnitve:

- ə sredinski srednji nezaokroženi samoglasnik, po fonetični vrednosti blizu rez. centraliziranemu (»zasoplemu«) e (IPA: [ə]),
- ɨ umaknjeni in znižani visoki sprednji nezaokroženi samoglasnik (IPA: [ɨ]),
- ʊ umaknjeni in znižani visoki zadnji zaokroženi samoglasnik (IPA: [ʊ]),
- ɘ sprednji sredinski srednji samoglasnik (IPA: [ɘ]),
- h nezveneči žrelni (faringalni) pripornik (IPA: [h]),
- ɣ umaknjeni nezveneči dlesnični (alveolarni) pripornik (IPA: [ɣ], [ʒ]),
- ʃ umaknjeni nezveneči zadlesnični (postalveolarni) pripornik (IPA: [ʃ]),
- ʒ umaknjeni nezveneči dlesnični (alveolarni) pripornik (IPA: [ʒ]),
- ʒ̣ umaknjeni nezveneči zadlesnični (postalveolarni) pripornik (IPA: [ʒ̣]),
- ɟ nezveneči dlesnični (alveolarni) zlitnik z umaknjeno priporniško sestavino (IPA: [tʃ], [tʃ̣]),
- č̣ nezveneči zadlesnični (postalveolarni) zlitnik z umaknjeno priporniško sestavino (IPA: [tʃ̣]),
- ʒ̣̣ nezveneči dlesnični (alveolarni) zlitnik z umaknjeno priporniško sestavino (IPA: [dʒ̣]),
- ʒ̣̣̣ nezveneči zadlesnični (postalveolarni) zlitnik z umaknjeno priporniško sestavino (IPA: [dʒ̣̣]),

- ɣ fonološki zapis za fonem v govoru Tera s prosto fonetično realizacijo med s in š,
 ʒ fonološki zapis za fonem v govoru Tera s prosto fonetično realizacijo med z in ž,
 ɕ fonološki zapis za fonem v govoru Tera s prosto fonetično realizacijo med c in č,
 ʒ fonološki zapis za fonem v govoru Tera s prosto fonetično realizacijo med ʒ in ž,
 ɕ nezveneči trdonebni zapornik (IPA: [c]),
 ɕ nezveneči dlesnično-trdonebni (alveolo-palatalni) pripornik (IPA: [tɕ]),
 ʒ zveneči trdonebni (palatalni) zapornik (IPA: [ʒ]).

Znaki s, š, z, ž, c, č (po analogiji tudi ʒ in ž) so bili v nasprotju s tradicionalno rabljenimi ś, ś, ź, ź, ć, ć ipd. izbrani, saj ne gre za trdonebniške ali trdonebnjene, »mehke« glasove, ki se v slavistični tradiciji označujejo z ostrivcem, temveč za glasove, pri katerih je jezik nekoliko umaknjen, zlasti sičniki pa lahko dajejo »žvižgajoč« slušni vtis.

Za zapis naglasa je pri rekonstruiranih psl. in isln. oblikah zaradi upoštevanja dosedanje slovenistične tradicije uporabljena t. i. Ramovševa transkripcija (Ramovš 1935: VII–IX), in sicer: \acute{V} – psl. stari akut, \hat{V} – psl. stari cirkumfleks na dolžini/isln. stari cirkumfleks, \check{V} – psl. stari cirkumfleks na kračini, \hat{V} – psl. novi akut na kračini/isln. kratki akut, \acute{V} – psl. novi akut na dolžini/isln. dolgi akut, \hat{V} – popsl./isln. novi cirkumfleks.

Zaradi razlikovanja med isln. dolgim akutom kot odrazom psl. novega akuta na dolžini in isln. mladim akutom kot odrazom splošnoslovenskega naglasnega umika na prednaglasno dolžino (prim. II/4.3) je za slednjega v nasprotju z dosedanjo slovenistično tradicijo uporabljen zapis tipa $*\acute{V}:V$ (prim. tudi op. 62 na str. 52).⁷

3 Umestitev terskega narečja

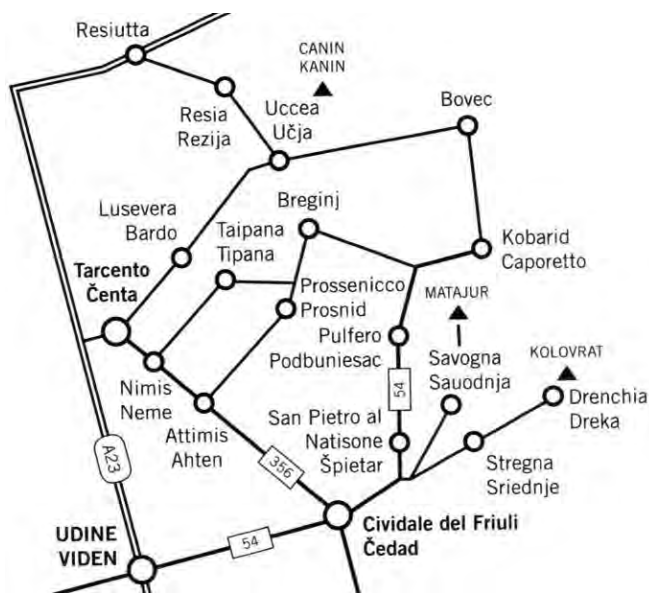
3.1 Zemljepisno-zgodovinska umestitev

Območje, ki ga glede na *Karto slovenskih narečij z večjimi naselji* (2016) obsega tersko narečje, upravno obsega celotno ozemlje občin Bardo/Lusevera⁸ in Tipana/Taipana, delno pa ozemlja občin (od zahoda proti vzhodu) Gorjani/Montenars (naselji Fejplan in Dolenje Ovše), Čenta/Tarcento (naselja Štele/Stella, Malamažerja/Malamaseria, Kujija/Coia, Šmardenča/Sammardenchia, Žumaja/Zomeais, Čižerje/Ciseriis, Sedila/Sedilis),

⁷ M. Furlan za označevanje oblik, v katerih je prišlo do splošnoslovenskega umika na prednaglasno dolžino, uporablja zapis tipa $*V:\acute{V}$, vendar izrecno navaja, da so oblike rekonstruirane za obdobje, ko se „[...] naglasni umik tipa $*zu\acute{e}:z\acute{d}\acute{a}$ > $*zu\acute{e}z\acute{d}\acute{a}$, ki je sicer splošnoslovenski, a se ga datira že v 12. stoletje (Ramovš 1997: 513), [...] še ni izvršil, prednaglasne dolžine se še niso skrajšale [...]“ (Furlan 2013: 98–99).

⁸ Kraji v Republiki Italiji so ob prvi omembi navedeni tudi z italijanskim imenom, v nadaljevanju pa se razen redkih izjem nanje sklicujemo le s slovenskimi imeni. Pri tem upoštevajmo Merkujev predlog (1969b) odrazi isln. nenaglašenega $*\acute{e}$ in odrazi isln. zlogotvornega $*j$ niso poknjženi (npr. *Mužac*, *Bardo* nam. *Mužec*, *Brdo*).

Neme/Nimis (naselja Gornja Černjeja/Cergneu Superiore z zaselki in Vizont/Chialminis), Ahten/Attimis (naselja Malina/Forame, Porčinj/Porzus, Subid/Subit), Fojda/Faedis (naselja Čanebola/Canebola, Kanal/Clap, Podcerkev/Valle) in Tavorjana/Torreano (naselja Mažerole/Masarolis, Tamora/Tamoris, Drejan/Reant) v Republiki Italiji ter tri naselja občine Kobarid v Breginjskem kotu (naselja Breginj, Logje in Robidišče) v Republiki Sloveniji. Območje se umešča v kulturno-zgodovinsko regijo (Slovenska) Benečija⁹ (v različnih virih tudi Beneška Slovenija, Slovenska Furlanija, it. najpogosteje *Slavia Veneta*, poleg tega še *Slavia*, *Alta Slavia*, *Slavia/Schiavonia Friulana/Italiana/Udinese*) (Stranj 1999: 109–110); nekateri avtorji območje na podlagi geomorfologije imenujejo tudi z izrazom Julijske Predalpe/Prealpi Giulie (isti: 110). »Celoto, ki jo tvorita porečje Tera in Nadiže, najdemo včasih razčlenjeno v tri enote, in sicer v: zahodno, srednjo in vzhodno Benečijo«, pri čemer se območje terskega narečja uvršča v zahodno (občini Bardo in Tipana) in osrednjo Benečijo (občine Gorjani,¹⁰ Čenta, Neme, Ahten, Fojda, Tavorjana) (isti: 112–113). Za razliko od Nadiških dolin, ki imajo pahljačasto razporeditev in konvergirajo v bližini Špetra/San Pietro al Natisone, območje terskega narečja »ne tvori zaokrožene celote, ampak le raztegnjen, obroben pas na skrajnem vrhu vrste vzporednih dolin, ki se v odpirajo v nižino brez osrednjega žarišča« (isti: 113).

Slika 1: Shematični prikaz geografske lege Terskih in Nadiških dolin (detajl letaka *Mi smo tu* (2009))

⁹ Poimenovanje Beneška Slovenija se sicer rabi za označevanje (vsaj) treh različnih geografskih enot: 1) „ozemlje vseh Slovencev, ki so živeli na hribovitem delu beneškega ozemlja na italijanski „celini“ oziroma Italije med 1866 in 1918“, 2) isto ozemlje izvzemši dolino Rezije, 3) ožje območje nadiških dolin („slovenske doline, ki se so usmerjale k Čedadu“) (Grafenauer 1977: 97 po Stranj 1999: 110).

¹⁰ Območje občine Gorjani bi bilo sicer glede na lego smiselneje uvrstiti v zahodno Benečijo.

Slovani so območje Furlanije poselili v 7. in 8. stoletju, in sicer tako z vzhoda (preko Soče) kot s severa (s Koroške preko Kanalske doline). Na prvi poselitveni val kažejo podatki iz kronike Pavla Diakona *Historia Langobardorum*, ki omenja več močnih spopadov med Slovani in Langobardi (v letih 611, 664, 720). Meja med Slovani in Langobardi se je sčasoma ustalila na črti t. i. langobardskega limesa, sistema utrjenih naselij in gradov, ki je tekel od Pušje vasi/Venzone do Jadranskega morja. Območje je bilo že od časov pokristjanjevanja pod vplivom Oglejskega patriarhata, leta 1077 pa mu je po ukazu cesarja Henrika IV. pripadla tudi posvetna oblast nad tem ozemljem. Po porazu Patriarhata proti Beneški republiki leta 1420 je upravljanje ozemlja prešlo v njeno pristojnost. Leta 1797 je po porazu proti Napoleonu in padcu Beneške republike ozemlje Furlanije in Beneške Slovenije pripadlo Habsburški monarhiji, med letoma 1806 in 1814 pa je bilo del kratkožive marionetne države pod Napoleonovim vplivom, Italijanskega kraljestva, in nato do leta 1866 del Habsburške monarhije. Tistega leta je bilo območje dežele Benečija/Veneto, ki ji je tedaj pripadala še vsa Furlanija vključno z Beneško Slovenijo, z mirovno pogodbo na Dunaju priključeno novozdruženi Kraljevini Italiji, plebiscit, ki je potekal 22. oktobra istega leta, pa je imel le značaj slovesne potrditve odločitve. V Furlaniji je za priključitev glasovalo 144.988 volilnih upravičencev (moških nad 21. letom starosti), proti pa le 36 (od tega kar 25 v občini Coseano, v špetskem okraju pa npr. le eden) (Stranj 1999: 119). Priključitev je vplivala na upad do tedaj pomembnih trgovskih poti, ki so potekale preko Nadiških dolin in Breginjskega kota (prav tam), in dodatno otežila stike z osrednjeslovenskim ozemljem.

Čeprav je bil slovenski jezik postavljen v drugotno vlogo, je na njegovo ohranitev zlasti v Nadiških dolinah pomembno vplivala duhovščina (Ivan Trinko, Anton Kofol, Jožef Kramar idr.), ki je poleg redkih pripadnikov intelektualnega sloja (Ivan Obalo, Peter Podreka, Carlo Podrecca ...) »postala glavna nosilka beneške jezikovne identitete« (isti: 120) – Stranj (1999: 122) navaja Musonijev zapis iz leta 1895: »[Duhovniki so] pred nekaj leti začeli uporabljati v cerkvah pravilnejši jezik in spremenili prižnico v jezikovno katedro« –, vendar ne na vsem območju; pridiga v slovenskem jeziku je bila že leta 1866 ukinjena v Praprotnem/Prepotto, Romandolu/Romandolo, Černjeji, Teru, Podbardu, Štelah in Flajpanu (isti: 121), v Bardu in Zavarhu leta 1870 (Marušič 2006: 60). Do 1. svetovne vojne je bila izgnana še iz drugih 10 cerkva Beneške Slovenije, v času fašizma pa še iz preostalih 30 (isti: 121). Pritiski oblasti so v času od priključitve Italiji povzročili načrtno asimilacijo slovensko govorečega prebivalstva v Beneški Sloveniji. Nova Italija je namreč težila k oblikovanju centralistične, narodno enotne države, v kateri ni bilo prostora za etnične manjšine (Kacin Wohinz, Pirjevec 2000: 17). Območje Beneške Slovenije je bilo med 1. svetovno vojno v neposrednem zaledju soške fronte, leta 1917 pa se je ob preboju pri Kobaridu spremenilo v žarišče bojevanja. V času 2. svetovne vojne je delovanje partizanskih enot sicer predstavljalo začetek novega jezikovno-kulturnega preporoda, vendar so od začetka dobro sprejete partizanske enote pri lokalnem prebivalstvu sprožile odpor zlasti s proticerkveno komunistično ideologijo. Kljub temu se je med vojno izoblikovala »nova narodnostno in ideološko (levo) angažirana politična komponenta« (Stranj 1999: 124), proti

kateri se je po vojni »usmeril izreden pritisk italijanskih državnih struktur z metodami političnega ustrahovanja, ki je vključevalo tudi politične umore« (prav tam).

Po kratkem obdobju zavezniške uprave (1945–47) je območje Beneške Slovenije pripadlo Republiki Italiji. Italijanizaciji je bilo slovensko prebivalstvo izpostavljeno že od začetka 20. stoletja v času vzpona in vladavine fašizma od leta 1922, po letu 1947 pa se je asimilacijski pritisk, ko je pridobil protikomunistično politično komponentno, še ojačal: »poleg obtožb, zanikanj, pritiskov, atentatov, napadov in drugih oblik nasilja« (prav tam) so na obmejnem območju začele delovati organizirane paravojaške strukture, ki so (kot se je razkrilo v 90. letih 20. stoletja) uživale podporo italijanske države. Poleg tovrstne neformalne asimilacije se je ta vršila tudi formalno preko nepriznavanja slovenske prisotnosti in pomanjkanja uradne zaščite slovenske skupnosti s strani uradnih oblasti¹¹ ter z ustanavljanjem italijanskojezičnih vzgojno-izobraževalnih ustanov (že leta 1876 z učiteljiščem v Špetru, v 50. letih 20. stoletja kljub intenzivnemu odseljivanju z gosto mrežo vrtcev). »Med značilne oblike pritiska je spadalo ustrahovanje staršev, ki so vpisali otroke v slovenske šole v Trstu in Gorici,¹² ter zelo ostri napadi na slovenske duhovnike [...]« (prav tam). Največji pritisk je prebivalstvo Beneške Slovenije doživljalo ob jugoslovansko-italijanskem mejnem sporu z viškom v 50. letih 20. stoletja. V letu 1976 sta območje Furlanije spomladi in jeseni prizadela dva silovita potresa, ki sta zlasti v zahodni Beneški Sloveniji povzročila veliko gmotno škodo (prim. Cigalotto, Santoro 1996: 58–62). K asimilacijskim težnjam je vseskozi prispevalo slabo ekonomsko stanje in posledična depopulacija gorskih območij (ekonomske migracije in preseljevanje v mestna središča), v novejšem času pa razmah sodobnih medijev, ki praviloma oddajajo v jeziku večinskega prebivalstva, tj. italijanščini.

3.2 Jezikoslovna umestitev

3.2.1 Sociolingvistični oris

Območje današnje Furlanije - Julijske krajine je bilo v nedavni preteklosti izrazito jezikovno pestro, prebivalci pa so poleg maternega pogosto govorili tudi jezik drugače govorečih sosedov. Pri tem jezik ni imel izrazite identifikacijske vloge, temveč je bolj prišla do izraza zavest o lokalni pripadnosti. »Upravičena se zdi domneva, da izbira jezika praviloma ni bila deležna diskriminacij in so jo narekovali preprosti praktični razlogi. Deželna zavest je presegala vprašanje rabe določenega ali določenih jezikov in tudi domnevne etnične izvore« (Makuc 2015: 171).

Slovensko govoreče prebivalstvo Terskih dolin je bilo v obdobju po stalni poselitvi v stiku s starejšimi razvojnimi stopnjami nemščine (staro in srednjo visoko nemščino),

¹¹ Slovensko govoreče prebivalstvo v nekdanji Videmski pokrajini je bilo na primer šele leta 2001 z državnim zakonom št. 38 priznано in zaščitenó kot del slovenske jezikovne manjšine v Italiji.

¹² Znani so npr. primeri izobčenja takšnih dijakov iz Cerkve ter ekonomski bojkot njihovih družin (ustni vir).

ki je bila poleg latinščine uradovalni jezik Oglejskega patriarhata. Ker pa je bila nemščina kljub germanski usmerjenosti patriarhata med ljudstvom malo rabljena, stik ni bil intenziven; starejši germanizmi (iz stare visoke nemščine) so bili prevzeti že prej, na kar med drugim kaže razširjenost tega besedja po širšem slovenskem in slovanskem prostoru. Zgodovinsko so bili tamkajšnji govorniki slovenščine v najintenzivnejšem stiku s furlanščino, kar se v obeh jezikih kaže na različnih ravneh (prim. Skubic 1997; 2006). Po priključitvi Beneški republiki leta 1420 dobi manjši vpliv tudi lokalno kolonialno beneško narečje (it. *veneto coloniale*) italijanščine, po priključitvi Italiji leta 1866 pa začne na veljavi preko lokalne uprave, šolstva in cerkvenih dejavnosti čedalje močnejše pridobivati knjižna italijanščina. Slovansko-romanska jezikovno-etnična meja, ki je potekala ob langobardskem limesu, je ostala v glavnem nespremenjena od priselitve Slovanov do sredine 19. stoletja, od tedaj dalje pa se z romanizacijo nekdanje slovensko govorečih krajev premika proti severu (prim. Merku 1996: 257).

Za govorce terskega narečja je značilna večjezičnost, saj govorniki narečja praviloma obvladajo tudi knjižno italijanščino, zlasti starejši pa tudi lokalno narečno različico furlanščine. Asimilacijski pritisk je pri njih povzročil diglosijo, tj. stanje, ko se v zasebnem in javnem govornem položaju neenakopravno izmenjujejo raznorodni kodi (v tem primeru narečna slovenščina in furlanščina kot zasebni in poljavni kod ter knjižna italijanščina kot javni kod). Čeprav je zlasti v zadnjih dvajsetih letih asimilacijski pritisk na slovensko govoreče prebivalstvo upadel, je jezikovna zmožnost predvsem mlajših govorcev razmeroma nizka (prim. Ježovnik 2015).¹³

Območje terskega narečja je že od začetka 20. stoletja podvrženo jezikovni asimilaciji, ki je v kombinaciji s trendom upadanja števila prebivalcev (še zlasti izrazito po koncu 2. svetovne vojne) vodila k upadanju jezikovne zmožnosti. V zvezi s tem je pomenljiva izjava domačina iz Barda, ki jo je že leta 1873 zapisal J. Baudouin de Courtenay (1904: 95; prev. JJ): »[...] oni [Italijani] nočejo ustanoviti uradov z našim jezikom; Lahi pravijo, da se naš jezik ne piše, da ne velja nič.«

Jezikovni asimilaciji so bili najbolj izpostavljeni kraji na obrobju narečnega areala v bližini furlansko govorečih središč, kar je v zapisu izjave domačina iz Černjeje leta 1901 zabeležil že Baudouin de Courtenay (1904: 137; prev. JJ): »V Dolenji Černjeji govorijo vsi laško [...]. V Torlanu govorijo vsi laško, v Romandolu govorijo tako laško kot slovensko, kot pri nas.«

Musoni (1912: 164) je o rabi slovenskega narečja v krajih občine Čenta zapisal: »V občini Čižerje sta skoraj povsem slovanski naselji Smardenča (578 preb.) in Štele (476 preb.), delno pa Malamazerija (slovansko tam govorijo mnogi starejši od 12 let), Kujija in Sedile (slovansko razumejo vsi, govorijo pa le starejši od 30 let).«

¹³ Glede na relativno nizko jezikovno zmožnost govorcev, opaženo na terenu in vsaj za del občine Bardo preverjeno z anketo (Ježovnik 2015), ocen deleža slovensko govorečega prebivalstva v letu 2011 v Josipović 2014 (med drugim naj bi v občini Tipana ta delež obsegal 100 % prebivalstva, v občini Bardo 99 %, v občini Gorjani – kjer je bilo slovensko govoreče prebivalstvo zgodovinsko omejeno le na manjša kraja Fejplan in Dolenje Ovše, ki sta danes praktično izpraznjena – pa 36 %) ni mogoče jemati resno.

Le dobrih 30 let kasneje, za leto 1945, Cronia (1950: 322–323) poroča: »[S]lovenščina je bila izumrla v vaseh Kujija, Žumaja, Čižerje. Na poti k izumrtju, saj jo je govorilo le še nekaj deset posameznikov, starejših od 60 let, je bila v krajih Smardenča, Malamazerija, Sedila (zaselki Zatrepi, Patok, Uziunt). Slovensko je govorilo približno 30 % prebivalstva, večinoma starejši od 40–45 let, v krajih Štele in Flejpan (občina Ratenj). Slovenščina se je skupaj s furlanščino govorila na dvojezičnem območju občine Bardo, točneje v Zavarhu, na Njivici, v Podbardu, Bregu, Teru, Bardu, Sedliščih in v Mužcu. V vseh teh slovenskih narečjih je vdor furlanščine tako močan, da se govori ne razlikujejo le od vasi do vasi, temveč skoraj od hiše do hiše.«

Delež slovensko govorečega prebivalstva v 20. stoletju je težko oceniti, saj od leta 1921 uradni popisi prebivalstva na obravnavanem območju niso vključevali vprašanj o jeziku, pri predhodnih pa ni bila uporabljena natančna metodologija, saj so uradniki zapisovali po lastni presoji, ne da bi o tem spraševali družine, ali pa so upoštevali le »jezik, ki ga uporablja družinski poglavar« (Stranj 1999: 147). Stranj (1999: 146–181) podaja pregled različnih popisov in ocen slovensko govorečega prebivalstva v 20. stoletju, pri čemer podatki niso nujno povsem zanesljivi (isti: 148 in v nadaljevanju).¹⁴

Po podatkih italijanskega statističnega urada je 1. januarja 2017 v občini Bardo živelo 652, v občini Tipana pa 615 prebivalcev – za ostale kraje zanesljivih podatkov ni bilo mogoče pridobiti. Delež aktivnih govorcev je težko oceniti in se od kraja do kraja razlikuje. Poveden je morda podatek, da je bilo leta 2018 na slovenski štirinajstnevnik Dom v prvi občini naročenih 27, v drugi pa 52 oseb. Na Občini Bardo deluje slovensko jezikovno okno, ki pa se ga poslužujejo redki. Vidna dvojezičnost je omejena na uradne dvojezične krajevne oznake, zapisane v narečju in s prilagojenim slovenskim črkopisom. V nekaterih krajih se pojavljajo neuradne oznake ledinskih in hišnih imen v narečju, knjižnoslovenske pa so ponekod (zlasti v občini Tipana) oznake npr. sprehajalnih poti ter napisi v razstavnih zbirkah, vključenih v mrežo čezmejnega projekta Zborzbirk (prim. Dapit, Ivančič Kutin, Ledinek Lozej 2015). Kot učni predmet se slovenski knjižni jezik v omejenem obsegu poučuje v osnovnih šolah z italijanskim učnim jezikom v občinah Bardo in Tipana, medtem ko se kot učni jezik ali kot učni predmet tudi v nižji srednji šoli kljub prizadevanjem v zadnjih letih ni uveljavil. V ostalih občinah se pouk slovenščine v šoli ne izvaja v nobeni obliki. V občinah Bardo in Tipana se redno organizirajo občasni tečaji slovenskega knjižnega jezika za odrasle.

Cerkvenoupravno sodi območje narečja v okvir Videmske nadškofije. Raba slovenskega jezika v cerkvah je bila ukinjena že zelo zgodaj, zato Cerkev večinoma ni imela pomembne vloge pri spodbujanju rabe slovenskega jezika – izjema so nekateri kraji v skrajno vzhodnem delu narečja (npr. Plestišča, Prosnid), kjer se je slovenščina v cerkvi ohranila do časa fašizma. Verska oskrba tako na večini območja danes poteka v italijanskem jeziku, treba pa je omeniti, da v Zavarhu deluje duhovnik furlanskega izvora, ki se je priučil lokalnega narečja – župnija Bardo je med letoma 2000 in 2002 tudi z njegovim sodelovanjem izdala zbirko mašnih beril v terskem narečju v treh knjigah z naslovom *Boava besieda*.

¹⁴ Za oceno deleža slovensko govorečega prebivalstva s strani italijanske vlade iz leta 1983 Stranj npr. zapiše, da „je očitno izpeljana iz pavšalno določenih deležev slovenskega prebivalstva na podlagi nekaterih okvirnih informacij oz. stališč“ (1999: 173).

Preglednica 1: Popisni podatki in ocene o številu slovensko govorečega prebivalstva na območju terskega narečja od leta 1901 do 1983 – absolutno število in delež celotnega prebivalstva (prilagojeno po Stranj 1999: 180–181; skupni deleži so izračunani na podlagi tam podanih podatkov, pri čemer niso upoštevani kraji, v katerih je število govorcev slovenščine ocenjeno z 0, oziroma o katerih ni podatkov).¹⁵

Leto		Bardo	Tipana	Gorjani	Čenta	Neme	Ahten	Fojda	Tavorjana	Skupaj
1901	št.	2568	3112	615			1690	1661	690	10336
	%	97,1	96,4	28,4			45,8	35,8	21,9	52,9
1901	št.	2579	2970	616			1622	1540	671	9998
	%	96,9	96,4	28,4			45,8	35,8	21,9	53,1
1911	št.	2942	3693	777		1305	1897	1570	802	12986
	%	100	100	36,6		20,8	44,9	30,9	22,9	46,7
1921	št.	2672	3228	320		1885	1791	1413	774	12083
	%	100	95,6	15,9		34,2	44,9	30,9	22,9	47,4
1953	št.	1976	2624		0	154	651	1110	1652	8167
	%	86,4	92,9		0,0	3,5	20,0	24,2	48,6	46,2
1974	št.	974	1139			99	393	784	1277	4666
	%	86,4	92,9			3,5	20,0	24,2	54,3	36,6
1975	št.	855	812	0	60	310	937	422	276	3132
	%	75,0	65,0	0,0	0,7	10,9	20,6	13,0	10,7	12,9
1983	št.	873	931	172		727	458	756	576	4493
	%	98,0	98,0	25,1		25,0	25,0	25,0	25,0	35,7

Mogoče je ugotoviti trend upadanja jezikovne zmožnost v smeri od vzhoda (od slovensko-italijanske državne meje) proti zahodu. Zlasti v zahodnem delu narečja aktivno uporabljaja (tj. izkazuje produktivno jezikovno zmožnost) le še najstarejša generacija govorcev in razume srednja generacija, medtem ko mlajša generacija nima niti receptivne jezikovne zmožnosti (tj. pasivnega razumevanja) – te dele narečja bi lahko glede na Razširjeno stopenjsko lestvico prekinitve medgeneracijskega prenosa jezika (*Expanded Graded Intergenerational Disruption Scale*, EGIDS) (Lewis, Simons 2010)¹⁶ uvrstili na stopnjo 8a, *izumirajoč* (ang. *moribund*), ki ustreza Unescovi klasifikaciji *zelo og-*

¹⁵ Preglednica vsebuje ocene na podlagi podatkov popisa prebivalstva iz leta 1901 (v interpretaciji Fracassettija (1. vrstica) in Stranja (2. vrstica)), podatke popisa prebivalstva iz leta 1911 in leta 1921 (3. in 4. vrstica), ocene italijanske vlade iz leta 1951 (5. vrstica), ocene za leto 1971 (objavljene 1974) kot projekcija na podlagi podatkov iz prejšnje vrstice (6. vrstica), ocene študijske skupine Alpina iz leta 1975 (7. vrstica) in ocene italijanske vlade iz leta 1983 (8. vrstica). V vsakem stolpcu so v prvem okencu navedene absolutne vrednosti, v drugem pa relativne vrednosti v odstotkih prebivalstva. Za natančnejši pregled in metodološki komentar prim. Stranj 1999: 146–181.

¹⁶ Lestvica predstavlja nadgradnjo izvirne Stopenjske lestvice prekinitve medgeneracijskega prenosa jezika (*Graded Intergenerational Disruption Scale*, GIDS) (Fishman 1991).

rožen (ang. *severely endangered*) (Unesco, 2010). V vzhodnejših delih narečja je stanje podobno, vendar se starostna meja aktivnih govorcev nekoliko niža, v najvzhodnejšem delu (npr. Čanebola, Prosnid) pa aktivne govorce najdemo tudi med pripadniki srednje generacije – le v tem delu bi lahko glede na omenjeno lestvico narečje umestili na stopnjo 7, v *opuščanju* (ang. *shifting*), ki ustreza Unescovi klasifikaciji *gotovo ogrožen* (ang. *definitely endangered*) (Unesco, 2010).

3.2.2 Geneolingvistična umestitev narečja

Tersko narečje sodi v primorsko skupino slovenskih narečij. V tradicionalni slovenistični obravnavi se glede na starejše jezikovne spremembe¹⁷ uvršča v beneško-kraško narečno ploskev (bazo) severozahodnih slovenskih narečij, v katero spadajo še nadiško, briško in kraško narečje z banjškim podnarečjem. Znotraj te se skupaj z nadiškim narečjem loči od ostalih, saj sta obe narečji ohranili kolikostna in tonemska nasprotja na dolgih zlogih ter naj bi izkazovali popolni sovpad isln.¹⁸ $*\bar{e}/*\bar{e}^- = *e/\bar{e}^-$, $*\bar{o}/*\bar{o}^- = *o^-$. V terskem narečju je prišlo do zgodnjega podaljšanja isln. kratkih akutiranih zložnikov¹⁹ v nezadnjem besednem zlogu in posledično do sovpada odrazov isln. kratkih akutiranih zložnikov in isln. stalno dolgih zložnikov (npr. isln. $*c\acute{e}sta$: $*bes\acute{e}da$ > ter. $*ci\acute{e}sta = *bes\acute{i}eda$).

Tako v nadiškem kot v terskem narečju je načeloma izostal nesplošnoslovenski umik naglasa s končnega kratkonaglašenelega zložnika na prednaglasni (psl.) kratki zložnik, tersko narečje pa je v razmerju do nadiškega bolj inovativno, saj je v njem prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga¹⁹ (npr. isln. $*ok\acute{o}$, $*ve\acute{c}\acute{e}r$ > ter. $*\acute{o}:ko$, $*v\acute{e}:c\acute{e}r$) (v pretežnem delu narečju z izjemo skrajno vzhodnega obrobja) ter do pomikov naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga (isln. $*p\acute{a}lica$ > ter. $pa(:)lica$) in z mladoakutiranega zloga (isln. $*z\acute{i}ma$ > ter. $zi(:)ma$) (v vzhodnem delu narečja).

Za tersko narečje so značilni poseben odraz $\acute{c} < ps$. $*\acute{t}$, prehod $*-m > -n$, vokalizacija vsakršnega polglasnika $*\bar{o} > a$, prehod $*\acute{i} > j$ ter slabljenje isln. $*g > \gamma$ (ta v zahodnem in južnem delu narečja onemeva) (Ramovš 1935: 51–54; Šekli 2006b; Zuljan Kumar 2010).

¹⁷ Slovenska narečja se glede na starejše jezikovne spremembe razvršča na narečne ploskve (baze) po naslednjih merilih: 1) prisotnost/odsotnost zgodnjega raznosnjenja isln. $*e$, $*o$ (> SZ sln. $*e$, $*o$: JV sln. $*e$, $*o$); 2) s prejšnjim pojavom povezana (Rigler 2001: 16) prvotna glasovna vrednost $*\bar{e}$ [$*\bar{a}$: $*e$] in (posledično) način diftongizacije isln. $*\bar{e}$, $*\bar{o}$ (> SZ sln. $*ie$, $*uo$: JV sln. $*e\acute{i}$, $*ou$); 3) prisotnost/odsotnost in čas daljšanja kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu (isln. $*\acute{V}V > J$ in Z sln. $*\acute{V}V$ (zgodnje daljšanje v 13.–14. stol.) : S in zah. V sln. $*\acute{V}V/\acute{V}VV$ (pozno daljšanje v 16. stol.) : vzh. V sln. $*\acute{V}V$ (odsotnost daljšanja)); 4) kakovost odraza isln. $*\bar{a}$ (> J in Z sln. $*a$: S in V sln. $*e$); 5) način sovpada različnih *e*-jevskih in *o*-jevskih samoglasnikov. Na osnovi mlajših jezikovnih pojavov se narečja uvrščajo v narečne skupine, pri čemer so lahko glede na izvor tudi raznorodna (po Šekli 2009: 294–295).

¹⁸ Za kratico isln. prim. op. 60 na str. 50.

¹⁹ V zvezi s poimenovanji isln. tonemov prim. II/4.3.

4 Pregled dosedanjih raziskav terskega narečja²⁰

O slovenskih narečjih v Beneški Sloveniji je prvi pisal ruski jezikoslovec Izmail Ivanovič Sreznjevski (Sreznjevski 1841). Navaja, da »imajo [govorci slovenščine] v Furlaniji dve glavni narečji: *slovinsko* in *rezijansko*« (isti: 150).²¹ Slovinsko narečje umešča v »furlansk[o] gorovj[e] na meji s Kranjsko«, iz česar sledi, da beneškoslovenske govore obravnava kot enotno narečje. Opredelitvi beneškoslovenskih narečij kot enotnega idioma, včasih skupaj z rezijanskim narečjem, sledijo tudi nadaljnje klasifikacije, čeprav ga imenujejo različno (»rezijansko in slavonsko (slavontsko)« narečje, »benečanska narečja«, »rezijansko narečje (severno od Vidma v Italiji)«, prim. Rigler 1975). Natančnejšo delitev beneškoslovenskih narečij na tersko, nadiško in briško je prvi podal Ramovš (1929, 1931, 1935: 51–52).

Za osrednjo osebnost zgodnjega obdobja raziskovanja terskega in ostalih narečij na zahodu slovenskega jezikovnega prostora velja poljski jezikoslovec Jan Baudouin de Courtenay. Tersko narečje je zapisoval leta 1873 in znova leta 1901. Že v času prvega obiska je zapisal obsežen korpus narečnih besedil in med drugim obiskom dodatno preveril pravilnost zapisa nekaterih besedil, zapisanih v času prvega obiska, če je bilo mogoče, pri istih informatorjih. Kljub temu je »med ponovno preučitvijo terskih govorov l. 1901 zdaleč privilegiral nabiranje novega gradiva pred izčrpnim preverjanjem starega« (Spinozzi Monai 1988: 48). Leta 1904 je del zbranega gradiva izdal v drugi iz serije knjig gradiva za južnoslovansko dialektologijo in etnografijo, *Materialen zur südslavischen Dialektologie und Ethnographie / Материалы для южнославянской диалектологии и этнографии* (Baudouin de Courtenay 1904).²² Najobsežnejši del obsega avtorjeve lastne terenske zapise iz 18 krajev Terskih dolin, manjši del pa predstavljajo tuji zapisi, ki jih je bil avtor pridobil iz različnih virov (isti: 179 in dalje).

Baudouin de Courtenay je beneškoslovenska narečja ločeval enega od drugega; razdelil jih je na štiri dele: tako je menil, da je 1) rezijansko narečje mešanica srbsko-hrvaškega in nekega drugega jezika, pripadajočega turanski jezikovni družini,²³ 2) tersko

²⁰ Pregled se osredotoča zlasti na raziskave in pregledne razprave o glasovju, naglasu in oblikovju terskega narečja oziroma na tiste jezikovne ravnine, ki so za raziskavo relevantne, ne zajema pa pregleda raziskav (obliko)skladnje in jezikovnega spreminjanja pod vplivom jezikov v stiku; za oboje prim. npr. Benacchio, Renzi 1987; Benacchio 2002; Skubic 1997; Spinozzi Monai 1996; 2008; 2009b; Zuljan Kumar 2001; 2013.

²¹ Slovenski prevod je podan po Vrtačnik 2014: 57–95.

²² Serija naj bi po načrtih avtorja obsegala več knjig; kot je zapisal v pismu Karlu Štreklju, naj bi knjigam z rezijanskimi, terskimi in nadiškimi govori sledilo „[...] še kacic 7–8 tomov s tvarino, nabrano po Goriškem in Kranjskem“ (Lenček 1985: 95). Gradivo rezijanskega, terskega in nadiškega narečja je izšlo leta 1895, 1904 in posthumno 1988 kot prvi, drugi in četrti (zadnji) del serije (Baudouin de Courtenay 1895; 1904; 1988), načrti, ki jih v pismu omenja Baudouin de Courtenay, pa so ostali nerealizirani. Pretežni del terskega gradiva je v obliki glosarja izšel leta 2009 (Spinozzi Monai 2009), obsežno rokopisno zapuščino pa še neizdano hrani arhiv Ruske akademije znanosti.

²³ K tej ideji sta ga napeljala zlasti dva pojava, značilni rezijanski „temni“ vokali in pojav „vokalne harmonije“, ki sta se mu zdela v kontekstu slovanskih jezikov nerazložljiva, poznal pa ju je iz „turansko-mongolski[h]“ jezikov (Logar, 1987: 2).

narečje je prišteval k čakavščini, 3) nadiško narečje je razumel kot mešanico srbsko-hrvaških in bližnjih slovenskih govorov, 4) govore zahodno od Čedadu pa kot del slovenskega jezika (Baudouin de Courtenay 1998, samo za terščino Baudouin de Courtenay 1905: 266). Temu mnenju je oporekal Ramovš, ki je tersko narečje uvrstil med jugozahodna narečja oziroma narečja primorske narečne skupine, znotraj teh pa med »beneške« (Ramovš 1935: 44) oziroma »beneško-slovenske dialekte« (isti: 51–52).²⁴

Po Riglerju (1963: 25–44) se tersko narečje glede na odraze isln. **ě* in **ō*, odsotnost sredinjenja isln. **u* in odsotnost zgodnjega raznosnjenja isln. **ę* in **ǫ* uvršča med severozahodna slovenska narečja, v razmerju do izofone vokalizacije isln. **ā* in glede na čas daljšanja kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem zlogu pa med zahodna slovenska narečja. Znotraj preseka obeh skupin narečij se po poznem raznosnjenju loči od obsoškega narečja in skupaj z nadiškim, briškim in kraškim narečjem z banjškim podnarečjem tvori beneško-kraško narečno ploskev (za ta narečja je značilen Riglerjev osnovni beneško-kraški samoglasniški sistem; isti: 46) (prim. 3.2.2).

Poskus notranje delitve terskega narečja podaja le Merkù, ki narečje deli na 5 delov (»govorov«), in sicer od zahoda proti vzhodu na govore: 1) zgornje Terske doline, 2) Karnajske doline, 3) doline černejške Reke, 4) doline Maline in 5) gore Joanca ter dolin, »ki se z njega spuščata proti Fojdi in Tavorjani« (Merkù 1980: 167). Delitve pri tem posebej ne argumentira.

4.1 Glasoslovje²⁵

4.1.1 Vokalizem

Osnovne značilnosti vokalizma beneškoslovenskih narečij navaja že Sreznjevski (1841: 150–152), čeprav izvor njegovega gradiva ni jasen – glede na navedbe značilnosti polglasnika ob *r* je moč sklepati, da gre za vzhodnejše beneškoslovenske govore.²⁶ Sreznjevski tako navaja razvoj **ě* > *ie* (v izvorniku *je*), **ō* > *uo*, **e* > *e*²⁷ ter reducirane odra-

²⁴ Ramovš kljub temu nekatere značilnosti terskega narečja razlaga z vplivom govorcev čakavščine, ki naj bi na to območje pribežali v času turških vpadov (isti: 55). Takšno stališče je bilo v klasični slovenski dialektologiji splošno sprejeto, navajata ga npr. tudi Peršič (1946: XXXIII) in Logar (1987: 4), v novejših objavah pa se avtorji do te hipoteze ne opredeljujejo oziroma je ne navajajo (prim. npr. Merkù 1979; Šekli 2006b; Zuljan Kumar 2011).

²⁵ Narečno gradivo in poudarki so v tem poglavju, če ni izrecno opozorjeno drugače, navedeni v izvornem zapisu, kot ga podajajo posamezni avtorji. Narečni zgledi so ne glede na stavo v izvornem besedilu stavljani ležeče.

²⁶ „[Polglasniki] so zelo redki, izgovarjajo se neslišno in se večinoma izgubijo v črki *r* (krt, pršet, rbaĉec“ (isti: 150; slovenski prevod po Vrtačnik 2014: 80).

²⁷ „– *e*, ki se v ruščini spremeni v *ě*, se spremeni v *o* (nebosa, wašo); *e*, ki se v ruščini ne spremeni v *ě*, pa lahko ostane čisti, ali se izgovarja kot diftong *ej*, ali pa se spremeni v *i*, je in celo a (pejtj, lejn, storína, kljet, kamanja)“ (Sreznjevski 1841: 151, slovenski prevod po Vrtačnik 2014: 80). *O*-jevski odrazi so nenavadni – v primeru *nebosa* bi pričakovali odraz

ze kratkih *a* in *i*. V nadaljevanju navaja tudi sekundarno nazalizacijo samoglasnikov ob izglasnih *m* in *n* («kot bi bilo v francoščini» (prav tam)).

Ramovš (1935: 51–52), izhajajoč iz gradiva Jana Baudouina de Courtenayja (Merkù 1980: 167; Logar 1987: 5), kot skupne značilnosti beneškoslovenskih narečij navaja razvoj **ē*, **ō* > *i*ɛ, *u*ɔ, razvoj **ḡ*, **ḡ* > **ā* > **a*, fonološko nerelevantnost kvalitete dolgonaglašeni *e*-jevskih in *o*-jevskih fonemov («dolgi *e*» oziroma »refleks novoakutiranega *o* v nezadnjem besednem zlogu»; odraza **ɛ* in **ɔ* nista posebej omenjena, tudi ne v nadaljevanju) ter različne reducirane odraze kratkonaglašeni **i* in **u* kot posledice intenzitetne redukcije. Kot samoglasniške posebnosti terskega narečja navaja pogost prehod nenaglašena **e* v *a*, tj. *e*-jevsko akanje²⁸ (*bɛ* in *ba* < *bêch*, *bê*; *vidɛla* in *vidala*, *vidati*; *nayà* < *enega*, *taà* < *têga*, *drúzaa*; *ňaya* < *njega*; *usɛɣà* in *usayà*, *ṣɛmana*, *koraňà*, *adãn*, *pišcata*, *valik*, *dabɛlé*, *dabòu*, *korãñ*), akanje²⁹ predvsem v vzhodnem delu narečja (*ṣinažɛt*, *stají*, *damú*, *zwanít*, *patòk*, *wadà*, *ɣuarít* < *govoriti*, *nacó*, *kakùòš*, *liɛtas*, *pastéja*, *pandíejak*, *sabóta*), (drugotno) nosnjenje samoglasnikov v zlogih na (zlasti izglasni) nosnik (*znán*, *máljn*, *ṣín*, *Widãn*, *túrãn*, *dãn*, *móren*, *ospodɛn*, *po rozjãnsken*) in razvoj **ɟ* > *o*ɟ (v dolgih zlogih; *pòɟm*, *bòɟɣe*, *tòɟstɛ*, *wòɟk*, *par sòɟuncí*, *tòɟúćí*) in *u* (v kratkih in nenaglašeni zlogih; *dùɣ* ‘dolg, ne kratek’, *dužnikãn*, *Tumìñ*) (Ramovš 1935: 53–55).

Peršič v pregledu glasovnih značilnosti črnjejskega govora (1946: XXXIV–L) navaja v glavnem podobne značilnosti samoglasniškega sistema, bistveno pa se od navedb v predhodnih opisih razlikuje po tem, da kot odraza **ɛ* in **ɔ* navaja posebna fonema *ɛ* in *ɔ*: *pét*, *zéc*, *péta*, *ímɛ* (isti: XXXV), *zòb*, *ròka*, *stòpa*, *mòtica*, *mòka*, *òstɛ* (isti: XXXVII). Posebej navaja še prehod kratkega **a* > *e* pred *j* (*rèj*, *kèj*, *déj mi*, *tekèj*), redukcijo kratkega naglašena in nenaglašena **i* > *e*/*è* (*nèt*, *nèč*, *rèt*, *tèč*; *dezèc*, *sakolèc*, *stolèc*, *prascèc*; *sràkèca*, *lástavèca*, *jèrevèca*; *hodíte*, *jéste*, *nabrusíte*, *jetè*); vendar ne prednaglasno: *cicíca*, *siníca*, *šiuànka*) in kratkega **u* > *ɔ* (*kròh*, *kòp*), (sporadično) akanje (*matíka*, *patòk*, *pástèa*, *pandéak*, *tapìr*) in *e*-jevsko akanje (*ĩmana*, *vidala*, *vièdate*, *vĩmana*).

Merkù (1980) Ramovšev opis dopolnjuje s podrobnostmi v zvezi z vokalno redukcijo: ta naj bi bila zlasti v zahodnem in južnem pasu predvsem intenzitetna, kvantitetna redukcija pa prevladuje v notranjem delu narečja, v govorih z bolj intenzivnim stikom

zgodaj podaljšanega **e* (enak odrazu dolgega **ē*) (prim. *nebiesa* (Spinozzi Monai 2009: 562)), v primeru *wašo* pa bi lahko šlo, če gre za svojilni zaimек srednjega spola, za analoško posplošitev končnice iz sklanjatve trdih osnov. Omenjeni diftong *ej* se lahko interpretira kot skupino *e* + deiktčni *j* (*pejtj* < psl. **pěťb*, prim. *peíc* (Spinozzi Monai 2009: 573)) ali prevzeto prvino (*lejn* ← nar. furl. *legn*), *je* kot odraz **ě* (*kljet* < psl. **klěťb*), *a* kot odraz ponaglasnega **e* (*kamanja* < psl. **kãmensje*). Odraz *i* v primeru *storína* je nejasen, prav tako ni jasno, za katero besedo naj bi šlo.

²⁸ Pojav navajata tudi Smole (2001: 35) in Zuljan Kumar (2011). Slednja odraze *e*-jevskega akanja vsaj delno pripisuje ostankom vokalne harmonije (*njaa* ‘njega’, *dnaa* ‘dnega < ednega’, *maa* ‘moja’ [ustrezneje morda ‘mojega’, op. JJ], *ta od taa druzaa svéta* ‘ta od tega drugega sveta’, *taa žiuua* ‘tega živega’, *čərnaa* ‘črnega’ (prav tam)).

²⁹ Pojav navaja tudi Šekli (2006b: 170): „[P]ojavlja [se] le izjemoma ([ter.] *damò:u* – [knj. sln.] *domóv*)“.

z obsoškim in nadiškim narečjem (isti: 169). Prehod $*e > a$ za razliko od Ramovša, ki meni, da se pojavlja zlasti v Černjeji (1935: 53), označuje kot razširjen po celotnem območju narečja, vendar z »značajem fluktuacije«, saj da je v istih krajevnih govorih kot dvojnične »zabeležil oblike z zgodovinskim e (*velik, velicea, ti velici*)« in »oblike z novim a (*valik, ti valíci, te valiki*)« (Merkù 1980: 169). Prav tako opozarja na nasprotni pojav, ki je značilen za del narečja, tj. prehod prednaglasnega $a > e$ v bližini sičnikov in šumevcev (*Plestišče, Čenébola*) (Merkù 1978: 53).³⁰

Logar meni, da »[s]kupnega sistema dolgih samoglasnikov [za tersko narečje] ni mogoče podati« (1975: 107). Na drugem mestu (1963: 113) za tersko in nadiško narečje navaja isti nabor dolgih samoglasnikov, in sicer na primeru govorov Borjane pri Breginju³¹ in Livka pri Kobaridu:

i:	u:
iɛ:	uɔ:
e:	o:
a:	

V delu terskih govorov je lahko prišlo do zožitve starejših e : in o : (Logar 1975: 107). Zlogotvorni $*f$: se je v terščini večinoma razvil v o : \underline{u} in »se ni naprej asimiliriral v u : kot v nadiškem narečju« (prav tam), Smole (2001: 35) pa navaja, da se slednji odraz pojavlja »v nadiškem narečju in breginjskem govoru terskega narečja« (2001: 35; prim. op. 31).

Rigler (1963: 65) na podlagi Logarjevega gradiva za Breginj nastavlja enak sistem dolgih samoglasnikov, dodatno pa naslednji nabor kratkih (naglašanih) samoglasnikov:

i	u
e	o
a	

V sistemih kratkega vokalizma nekaterih govorov se kot posledica sicer razmeroma neizrazite redukcije ali izostanka vokalizacije ob r ($< *r$) pojavlja tudi a (Logar 1975: 107; Šekli 2006b: 169–170).

³⁰ Pojav kot preglas ob sičnikih in šumevcih navaja tudi Smole (2001: 35).

³¹ Govor Borjane je Logar v starejši obravnavi (1951) sicer prišteval k nadiškemu narečju; na Logar-Riglerjevi *Karti slovenskih narečij* (1983) sodi govor z ostalimi govori Breginjskega kota na območje terskega narečja, tako tudi na vseh novejših izdajah karte (vključno s SLA 2).

Po Riglerju tersko narečje (skupaj z nadiškimi) predstavlja severni del govorov, izhajajočih iz osnovnega beneško-kraškega samoglasniškega sistema (Rigler 1963: 65). Za razliko od južnega je ta predel »oba nazala približno paralelno denazaliziral v zmerno široka ϵ in ϱ , ki sta sovpadla z e in o iz osnovnega sistema« (prav tam). Pri sistemu kratkih naglašanih samoglasnikov navaja še razvoj $*\partial > a$ in »lokalno nekoliko različno obravnavo kratkega e ter deloma tudi \dot{i} in \dot{u} «. Specifično za breginjski govor navaja še dolgi zložnik ∂r ter ∂ ob zvočnikih v kratkih zlogih, »toda lahko bi te [zadnje] skupine ∂r , ∂l , ∂m , ∂n imeli za zlogotvorne sonante (g , l , m , n).«

Sovpad psl. nosnih samoglasnikov z etimološkima e in o kot posledico dovolj zgodnje denazalizacije navaja tudi Smole (2001: 35). Da je predpostavljjanje sovpada psl. nosnih samoglasnikov z etimološkima e in o lahko problematično, kaže zgoraj omenjena Peršičeva obravnava domnevnih odrazov obeh nosnikov kot posebnih fonemov. Šekli (2006b: 169) in Zuljan Kumar (2011: 371) za govor Subida prav tako navajata dva sredinska enojezična samoglasnika, saj oba navajata naslednje dolgonaglašene samoglasniške foneme: i , u , $i\epsilon$, $u\varrho$, ϵ , ϱ , e , o , a . Medtem ko Zuljan Kumar ne navaja izvora ozkih sredinskih samoglasnikov, ju Šekli izvaja iz isln. $*\epsilon$ in $*\varrho$ (isti: 173; zgledi na str. 169). Čeprav Logar in Rigler na podlagi istega gradiva predvidevata sovpad sredinskih samoglasnikov, Logarjevo dokončno stališče ni povsem jasno: »Zanesljivo je [Jan Baudouin de Courtenay] ločil in zapisoval tudi dolga ozka in dolga široka e -ja in o -ja, ki sta tako v rezijanskem kot tudi v terskem dialektu fonema« (Logar 1987: 5; poud. JJ).

Že omenjeno redukcijo (»širjenje«) $-i$ v $-e$ in $-u$ v $-o$ omenja tudi Smole (2001: 35), natančneje pa je pojav v govoru Zavarha obravnaval Dapit (1993), in sicer zlasti na primeru kratkega $/i/$. Ugotavlja, da je »realizacija tega samoglasnika zelo nestabilna in njegova kvaliteta se lahko razlikuje tudi v enakih položajih« (isti: 62–63; prev. JJ) – najpogosteje se realizira kot nekoliko centralizirani visoki sprednji samoglasnik [i], včasih tudi kot [ə], (zlasti prednaglasno) kot rahlo odprti [i] ali redko kot sredinski do nizki [ɛ] (isti: 63–66). Kot [i] se lahko variantno realizira tudi v sicer dolgonaglašanih enozložnicah, kadar so izgovorjene poldolgo: $\dot{c}i:st/\dot{c}i:st$, $k\dot{r}\dot{i}:š/k\dot{r}\dot{i}:š$ (isti: 64). Kratki naglašeni $/u/$ se lahko realizira kot [u], [o] ali [ɔ], nenaglašeni $/u/$ pa se načeloma ne reducira. Pri ostalih vokalih ni opazne redukcije, posebej pa Dapit navaja o v končnici tožilnika ($*-\varrho$) in orodnika ednine ženskega spola ($*-\bar{o} < *-\varrho\bar{o}$ po kontrakciji), katerega razpon realizacij je med [u] in [o] ($tuw\ t\dot{r}a:wu$, $ki:\dot{s}u$, $s\ t\dot{r}a:w\varrho$, $\dot{s}u:x\varrho$; tudi v deležniku na $-\dot{c}$: $\dot{s}e:\dot{c}\acute{o}\acute{c}$, $\dot{d}ielu\acute{c}$). Poleg navedenega so omenjeni še naslednji razvoji: 1) $*a + j > ej$ (npr. $\dot{d}ej$, $\dot{k}ej$, $\dot{z}e:jtra$), 2) $*a/*e/*\partial/*i + w > ow/uw/uo$ (npr. $ok'low$, $zas\dot{p}ow$, $\dot{d}ielu$, $w\dot{s}ieku$; $pa\dot{k}ow$, $zabo'low$, $\dot{p}e:pow$, $ve:sow/\dot{v}e:suw$, $\dot{v}i:du$; $xo'dow$, $wo'row$, $s\dot{t}uoru$, $z\dot{b}u:du$), 3) sporadično akanje (npr. $kla\dot{b}uk$, $ma\dot{t}i:ka$, $pas\dot{t}e:ja$, $ta\dot{p}ow$; $ko:kaš$, $\dot{l}a:stavica$) in e -jevsko akanje (npr. $da\dot{b}ow$, $sa\dot{k}iera$), 4) sporadične glasovne spremembe, najverjetneje po asimilaciji ali disimilaciji (npr. $do\dot{l}eč$, $od\dot{d}elečan$, $Kobo\dot{r}it$, $\dot{s}o\dot{r}\acute{o}k$) (isti: 69–72).

4.1.3 Konzonantizem

Sreznjevski (1841: 150–152) navaja le nekaj soglasniških značilnosti, npr. ustnično-ustnični izgovor »w« (razen pred *r*, kjer naj bi se spremenil v »srednji glas med *b* in *w*: vrata, vreberica«), razvoj **l* > *u* v izglasju in pred soglasniki (*topoŭ, woŭk, oŭša, doŭhe*), razvoj **l* > *θ* ob *i* in *j* (*mijar, majšij, nazemji*),³⁴ ohranitev mehkega *t* (*otja, bogitj, kozlitj, pejtj, sytj*) ter arealne razlike v odrazu **g*: »*g* se uporablja na jugu, *h* pa na severu [...]; na severu ostane *h* precej pogosto neslišen« (prav tam) (*ogónj : honj; razdówje : grozdje; slaba'a : slaboga*).

Ramovš (1935: 51–55) navaja prehod **l* > *ij*, prehod **-m* > *-n*, labializacijo/meta-tezo v primeru **ubi-* > *ubui-/ubui-/bui-* ter odsotnost sovпада *ć* in *č*, prav tako pa nastanek drugotnih *n*³⁵ oziroma *i* pred »postdentalnim in velarnim zapornikom« (*nancuŭoj, trénčj, obrénčj, obrénčamŭ, ténčas, súpkna* in *sějčj, nějčon, nějčeju, májša, rejčj, pějč, nuŭjč*) ter onemitev *j* (sicer kot posebnost oblike 3. os. ed. glagola *biti*: *je > e*).

Navedene razvoje v glavnem potrjuje tudi Peršič (1946: XXXVIII–XLIX; v zvezi z **l* > *j* prim. op. 34), dodatno navaja še poseben fonem *ň*, tj. /*ń*/ (*ňŕezdo, ŕida, ŕite, oňšće; kňň, máň, őň*).

Onemitev **j* Peršič (1946: XLIV) posebej omenja kot omejeno na položaj pred *i* (*doite, stoín, boín, noíte, ostroíte*), čeprav se v gradivu za odraz **l* (isti: XL) pojavljajo tudi primeri onemitve ob *e* (*stêa, ŕedêa, pandêak, pastêa*). O pojavu govori tudi Merkù (1980: 169), ki zapiše, da je glas »običajno ohranjen, toda pri nekaterih besedah – v istih krajih in pri istih osebah – včasih popolnoma onemi«. Pojav, do katerega prihaja v zgornji Terski dolini, se arealno morda povezuje z onemitvijo **j* v rezijanskem narečju v krajevnih govorih Osojan/Oseaco in Učje/Uccea.

Glas **g* se v vsem terskem narečju izglasno odraža kot *-x*, v drugih položajih pa v različnih govorih kot *ɣ*, *ɣx* (breginjski govor) ali pa onemi (Smole 2001: 36).³⁶ Glas *g* se pojavlja v prevzetem besedju.

Peršič (1946: XLVI–XLVII) v zvezi s sičniki in šumevci posebej izpostavlja, da prihaja pri teh glasovih do mešanja in verjetno izgube fonoloških nasprotij. Čeprav omenja tudi primere prehoda *č* > *ć*, tega gradivo, ki ga navaja, ne potrjuje (isti: XLVII). Merkù prav tako na več mestih (1980: 170–171; 1978: 51) omenja variantnost pri

³⁴ Formulacija se zdi nekoliko nerodna, saj implicitno predvideva razpad **l* na skupino *l+j* in zatem onemitev *l* v ustreznih okoljih – takšno interpretacijo navaja tudi Peršič (1946: XL). Bolj ustrezna je morda interpretacija, ki jo ponujajo drugi avtorji, tj. neposreden prehod **l* > *j* (prim. Ramovš 1935: 52; Logar 1975: 107; Smole 2001: 36; Šekli 2006b: 170; Zuljan Kumar 2011: 372).

³⁵ Pojav v nekaterih primerih Smole (2001: 36) povezuje z razpadom nosnih samoglasnikov na samoglasniški in soglasniški (nosniški) del (t. i. rinezem) in ga jemlje kot enega od dokazov poznega raznosnjenja.

³⁶ Popolno onemitev za Subid navajata Šekli (2006b: 170) in Zuljan Kumar (2011: 372), za Čerņejevo in govore doline reke Ter pa Merkù (1980: 169–170), medtem ko je v ostalih govorih prisoten *ɣ* (redko pa se pojavlja tudi v Zavarhu, Bardu in Sedliščih). Peršič (1946: XLI) za Čerņejevo navaja tudi redke primere z *ɣ* (*ɣðst, nðɣica, máɣla*).

izgovoru sičnikov, šumevcev ter nebni in mehkonebni zlitnikov, in sicer predvsem na jugozahodnem območju. Za zgornjo Tersko dolino (Merkù navaja govor Njivice) tako omenja izgubo fonološkega kontrasta med odrazi sičnikov in šumevcev, o izgovoru *ć* pa pravi, da je od vzhoda proti zahodu čedalje mehkejši ([k'], [t']), izgovor šumevcev pa izrazito sikajoč.³⁷ Variantnost v izgovoru fonema *ć* omenja tudi Smole, glas se odraža »v posameznih govorih [kot] celo še *t'*« (2001: 36).

V terskem narečju sta skupini **črě-* in **žrě-* ohranjeni – »izgovarjava prve (in še nekaterih drugih soglasniških sklopov) je pogosto olajšana z vrinjenim polglasnikom (*č̣ariěṣ̌ne* 'češnje')« (Smole 2001: 36). Prav tako je v terščini najti pogosteje ohranjene odraze praslovanske 2. palatalizacije, npr. *Nazaj réde ka je šu, je piu pār usacen zvierálə an se je umiuu tu usacən patoce tej tə družjə júdjə* (Zuljan Kumar 2011: 372).

4.2 Oblikoslovje

Samostalniška sklanjatev v ednini ohranja vse tri spole, v množini pa se v srednjem spolu kaže težnja po feminizaciji, npr. *Tako lieta, ka je nabrau, mo so zlo težále* ali *je šu naprej potoukátə tə na druē uratə* (Zuljan Kumar 2011: 373). Dvojina je v terščini prisotna le v ostankih (Smole 2001: 36). Arhaizem predstavlja ohranitev končnice *-e* (< **-ě*) v oblikah mest. ed. *o*-sklanjatve moškega spola (npr. *u re:pe; pəcə, tu čelě*) (Šekli 2006b: 167; Zuljan Kumar 2011: 373), inovacije pa posplošitev končnic *daj.*, mest. in or. mn. iz *a*-sklanjatve (*-am, -ax, -ami*) v ostale pregibnostne vzorce (npr. *otro'kan, po šceli:nax, z rojə:mə, s trebú:xan za krú:xan*; Šekli 2011: 167) in naglašena končnica *-é* (Ramovš 1935: 54; Šekli 2006b: 167) oziroma *-i* (Smole 2001: 36) v oblikah rod. mn. *a*-sklanjatve, ki se pojavlja tudi v drugih pregibnostnih vzorcih (npr. *zvièzdě, oꝛcě in woꝛkě, sedən košě, prez zobě, nĕma zobě* (Ramovš 1935: 54); *poꝛno kozě*: (Šekli 2006b: 167); *kosí, žení* (Smole 2001: 36)), ter *-e* (< **-ě*) v oblikah mest. ed. iste sklanjatve (posplošena oblika iz nekdanje trde sklanjatve: *u já:mě, u xi:šě* ≤ **uꝛ jamě, *uꝛ xyšĭ*; Šekli 2006b: 167). Ramovš kot značilnost ženskih sklanjatev (samostalniške, pridevniške in zaimenske) navaja še končnico or. ed. *-un, -on* poleg običajnih *-o, -u*, pri pridevniški pa še iz trde sklanjatve posplošene končnice tipa *-oga, -omu* (oboje sicer jemlje kot dokaz čakavskega vpliva) (Ramovš 1935: 55).

Gradivo v Peršič 1946 (LVII–LXII) v obliki rod. mn. *a*-sklanjatve ne izkazuje končnice *-e/-i* (rod. mn. *hiš*), zapisana pa je pri istih oblikah *o*-sklanjatve moškega spola (rod. mn. *pətòke, mužě, ćùče, mēde*). Isto gradivo izkazuje tudi veliko razširjenost končnic *daj.*, mest. in or. mn. *a*-sklanjatve v ostalih sklanjatvenih vzorcih (*o*-sklanjatev m. sp.: *pətòkan, pətòkah, pətòkami, mōžān, mōžah, mōžami, ćùčān, ćùčami, mēdān, mēdah, mēdami*; *o*-sklanjatev sr. sp.: *lijetān, lijetah, pōjān, pōjah, imanān, imanah*

³⁷ Nastavke pojava je mogoče zaslediti v gradivu Baudouina de Courtenayja (1904), ki v uvodu omenjenega dela zapiše, da „se pri izgovoru teh soglasnikov [šumevcev, op. JJ] v terskih govorih sliši izrazita srednjejezičnost (palatalnost, ‚mehkost‘)“ (isti: VIII; prev. JJ).

(vendar or. mn. *liḗti, pḗi, ímani!*); *i*-sklanjatev: *nîṭān, nìtah, nìtami, pḗṭān, pḗtah, pḗṭami*).

Za vse tersko narečje je značilna raba dolgega nedoločnika in ohranjeno ločevanje med nedoločnikom in namenilnikom (Ramovš 1935: 52; Peršič 1946: LXXI; Smole 2001: 36; Šekli 2006b: 167; Zuljan Kumar 2011: 373). Izstopa aktivna raba tvornega sedanjega deležja na *-ć*, npr. *Lesica je kompanjuála damou Tojo an nje mándrijo hóduć okrájah ... čákuć ... se postaujóć ...* '[L]isica je spremljala domov Tojo in njeno čredo, tako da je hodila ob njeni strani, čakala, se ustavljala' (Zuljan Kumar 2011: 373). Narečje pozna dva tipa prihodnjika, in sicer s pomožnim glagolom *biti* in tvornim preteklim deležnikom (na *-l*) ter s pomožnim glagolom *hoteti* in nedoločnikom (npr. *ja uan ćon datə tlatə konja* 'vam bom dala tega konja'; Zuljan Kumar 2011: 374). Preteklik se vsaj v delu narečja tvori z oblikami pomožnega glagola *biti*, ki imajo verjetno svoj izvor v oblikah praslovanskega sigmatičnega aorista (Ramovš 1935: 54; poud. JJ): *te bǎ na dobra ženica; χúdeḗ liḗta so bǣ; ę sę bi uzúbu*.

II

TEORETIČNA IZHODIŠČA

1 Praslovanski naglasni sistem³⁸

1.1 Praslovansko naglasno mesto

Psł. naglasno mesto je bilo prosto in posledično fonološko relevantno.

1.2 Praslovanska zložniška kolikost

Praslovanski zložniki (silabemi, tj. glasovi ali glasovne zveze, ki lahko nastopajo kot nosilci zloga) so bili bodisi inherentno dolgi (psł. **a*, **ě*, **i*, **u*, **y*, **e*, **o* ter dvoglasniške zveze psł. kratkega samoglasnika in jezičnika v položaju pred soglasnikom, tj. **CelC*, **(C)olC*, **CblC*, **CbłC*, **CerC*, **(C)orC*, **CbrC*, **Cbr̄C*) bodisi inherentno kratki (psł. **e*, **o*, **b*, **b̄*). Psł. zložniška kolikost posledično ni bila fonološko relevantna.

1.3 Praslovanski tonemi

V praslovanski dobi sta obstajala dva tonema: rastoče-padajoči (Dybo 2000: 17) samo na dolgih zložnikih (t. i. psł. stari akut – **Ń*) ter padajoči na dolgih in kratkih zložnikih (t. i. psł. stari cirkumfleks na dolžini – **Ŷ* – in kračini – **Ÿ*). V pozni praslovanski dobi se je izoblikoval še tretji, rastoči tonem, ki se je pojavljal tako na dolgih kot na kratkih zložnikih (t. i. psł. novi akut na dolžini – **Ź* – in kračini – **Ź̄*).³⁹

³⁸ Predstavljena je interpretacija praslovanskega naglasnega sistema, ki ga podaja t. i. moskovska naglasoslovna/akcentološka šola (MAŠ), ob upoštevanju zlasti Stang 1957; Dybo 1981; Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1990, 1993; Dybo 2000; Šekli 2014, 2018; Kapović 2015.

³⁹ Psł. novi akut na dolžini se v slavistični akcentološki literaturi označuje tudi kot **Ź̄* (prim. npr. različna mesta v Dybo 2000; Kapović 2015); psł. novi akut na kračini se v starejši slovenistični akcentološki literaturi označuje tudi kot **Ź̄* (t. i. Ramovševa transkripcija).

Četrty tonem, t. i. novi cirkumfleks (le na dolžini – * \hat{V}) je nastal z metatonijo psl. starega akuta (redko tudi psl. novega akuta) po nadomestni podaljšavi naglašeneega zložnika, navadno po skrajšanju sledeče ponaglasne dolžine ali po onemitvi sledečega psl. * \bar{b} / \bar{b} . Širše slovanski (prisoten v češčini in južnoslovanskih jezikih) je le v primeru daljšanja oblik rod. mn. tipa psl. * $k\hat{o}rv\bar{b}$ > popsl. * $k\hat{o}rv$, v ostalih glasovnih okoljih pa ima v različnih slovanskih jezikih različno pojavnost, zato se uvršča v popraslovansko obdobje. Ker predstavlja pomemben dejavnik v razvoju sln. naglasnega sistema, je v nadaljevanju kljub temu predstavljen.

1.3.1 Praslovanski stari akut

Psl. stari akut odraža pbsl. akut v fonološko naglašeni obliki in predstavlja t. i. av-tonomni, nepremični naglas.⁴⁰

⁴⁰ Ker se v nadaljevanju sklicujemo na nekatere pbsl. naglasne prvine, so te kratko predstavljene v nadaljevanju. Prabaltoslovanski zložniki so bili lahko dolgi (pbsl. * \bar{i} , * \bar{e} , * \bar{a} , * \bar{o} , * \bar{u} in dvoglasniške zveze (v istozložnem položaju) * $\bar{e}j$, * $\bar{a}j$, * $\bar{i}a\bar{u}$, * $\bar{a}u$, * $\bar{e}r$, * $\bar{a}r$, * $\bar{e}l$, * $\bar{a}l$, * $\bar{e}m$, * $\bar{a}m$, * $\bar{e}n$, * $\bar{a}n$, * $\bar{i}r$, * $\bar{u}r$, * $\bar{i}l$, * $\bar{u}l$, * $\bar{i}m$, * $\bar{u}m$, * $\bar{i}n$, * $\bar{u}n$) ali kratki (* \bar{i} , * \bar{e} , * \bar{o} , * \bar{u}) (Šekli 2014: 145). Ne glede na naglašenost so bili lahko dolgi zložniki akutirani ali cirkumfektirani, na kratkih zložnikih pa tonemske opozicije niso obstajale (isti: 145–146). Do nastanka pbsl. tonemskih opozicij je prišlo po prvem de Saussurjevem zakonu, in sicer so pbsl. **akutirani** zložniki (* \bar{V}) nastali iz a) pie. dolgih zložnikov, v večini primerov nastalih po pie. kvantitativnem prevoju po podaljšavi pie. polne prevojne stopnje (pie. * $\bar{V}(RC)$ > pbsl. * $\bar{V}(RC)$), b) pie. kratkih zložnikov v položaju pred laringalom in soglasnikom (pie. * $V(R)HC$ > pbsl. * $\bar{V}(R)C$), c) pbsl. dolgih samoglasnikov pred nepridihjenimi zvnečimi zaporniki po podaljšavi po Winterjevem zakonu (pie. * VD > pbsl. * $\bar{V}D$) in č) pbsl. dolgih samoglasnikov, nastalih po pbsl. kvantitativnem prevoju po podaljšavi pie. ničte prevojne stopnje (pbsl. * $\bar{V}(RC)$ > pbsl. * $\bar{V}(RC)$); pbsl. **cirkumfektirani** zložniki (* \bar{V}) so nastali iz pie. kratkih dvoglasnikov, dvoglasniških zvez in (kratkih) zlogotvornih zvočnikov v položaju ne pred laringalom in soglasnikom (pie. * $V(R)C$ > pbsl. * $\bar{V}RC$); pbsl. kratki zložniki (* \bar{V}) so nastali iz pie. kratkih samoglasnikov v položaju ne pred laringalom in soglasnikom (pie. * V > pbsl. * \bar{V}) (isti: 127–130). Glede na svojo inherentno fonološko naglašenost (**naglasno valenco**) so bili pbsl. morfemi bodisi **naglasno dominantni** (tj. inherentno fonološko naglašeni, * V_{\downarrow}) bodisi **naglasno recisivni** (tj. inherentno fonološko nenaglašeni, * V) (isti: 144–145), pri čemer je bilo pbsl. naglasno mesto na prvem naglasno dominantnem zlogu besede od začetka besede (če so bili vsi zlogi naglasno recisivni, je bila beseda fonološko nenaglašena) (Dybo 1981: 261–262). Pbsl. naglasno dominantni morfemi so nastali iz pie. naglašeni morfemov in pie. nenaglašeni morfemov, ki so v pbsl. naglas pridobili po Hirtovem zakonu, pbsl. naglasno recisivni morfemi pa so nastali iz pie. nenaglašeni morfemov (Šekli 2014: 125–127). Naglasno recisivni morfemi so lahko pod različnimi pogoji postali tudi **drugotno dominantni** (* V_{\downarrow}), in sicer bodisi a) s sklapljanjem morfemov z različno naglasno valenco v ponah in končnicah (npr. drugotno dominantna pripona psl. * $-ot_{\downarrow}$ - (< * $-o$ - + * $-t$ -), ki v primeru naglasno recisivne osnove privlači naglas, vendar ne spreminja naglasne valence predhodnega morfema (gl. nadaljevanje) – rod. ed. psl. * $\bar{z}i\bar{v}\hat{o}t_{\downarrow}$ > * $\bar{z}ivot\hat{a}$) (Kapović 2015: 175–176) bodisi b) z baltoslovansko(/-ima) metatonijo(/-ama), in sicer b1) z metatonijo Nikolajeva: če je pbsl.

1.3.2 Praslovanski stari cirkumfleks

Psl. stari cirkumfleks je rezultat tonemske nevtralizacije pbsl. akuta in cirkumfleksa v fonološko nenaglašanih oblikah po Meilletovem zakonu; prvotno ne gre za fonološko relevanten ton (tonem), temveč za avtomatični fonetični naglas, ki se je pojavljal na prvem ali zadnjem zlogu fonetične besede, odvisno od naglasnega okolja. Če je oblika nastopala samostojno, je bila naglašena na prvem zlogu (**nǫgǫ*); če je bila pred obliko prisotna predslonka, je bila naglašena ta (**nā nogǫ*, **ně na nogǫ*); če se je za obliko pojavljala zaslonka, je bila naglašena ta (**nogǫ lī*, **na nogǫ lī*). Avtomatični naglas je bil torej v fonološko nenaglašanih oblikah prisoten le, če so nastopale med dvema polnopomenskima besedama ali izolirano.

1.3.3 Praslovanski novi akut

Psl. novi akut se je po kakovosti razlikoval od psl. starega akuta in je lahko nastal na več načinov (pri nekaterih se pojavljajo različne interpretacije):

- 1) s pomikom naglasa po t. i. Dybojevem zakonu oziroma težnji po premiku naglasa v desno (rus. *правосторонний дрейф ударения*, prim. nižje),
- 2) z umikom naglasa s psl. polglasnika v šibkem položaju (znotraj psl. naglasnega tipa *c*) po t. i. Ivšičevem pravilu (psl. 3. os. ed. **lovitb* > **lovitb*),
- 3) z umikom naglasa s psl. srednjega zloga kontracijskega nastanka po t. i. Ivšičevem zakonu (psl. 2. os. ed. **měšǫjěšb* > popsl. **měšǫšb* > popsl. **měšǫšb*).

Prvotna teorija moskovske naglasoslovne/akcentološke šole (MAŠ), ki se pojavlja v objavah do izida Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1993 (zaradi ponatisa delov nekaterih objav delo-

naglasno recisivnemu zlogu sledil naglasno dominantni kratki zlog, je prvi postal (drugotno) dominanten (pbsl. * $V_{+} \check{V}_{+} > *V_{\pm} \check{V}_{\pm}$); če je bil tako nastali drugotno dominantni morfem prvotno pbsl. akutiran, je prišlo še do metatonije akut > cirkumfleks (pbsl. * $\check{V}_{+} \check{V}_{+} > *V_{\pm} \check{V}_{\pm}$) (Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1990: 88–89; Kapović 2015: 177); in b2) po Hirtovem zakonu, ki ga MAŠ obravnava kot pbsl. metatonijo: če je pbsl. akutiranemu naglasno recisivnemu zlogu sledil (prvotno ali drugotno) naglasno dominantni pbsl. dolgi zlog, je prvi postal (drugotno) dominanten, pri čemer ni prišlo do spremembe tonema (pbsl. * $\check{V}_{\pm} \check{V}_{\pm} > *V_{\pm} \check{V}_{\pm}$) – sprememba naglasnega mesta (in ne umik naglasa, kot se Hirtov zakon tradicionalno pojmuje) je v tem primeru posledica spremembe naglasne valence (Kapović 2015: 178–183). Le v psl. je morda delovala še tretja metatonija, ki je povzročila nastanek drugotno dominantnih zlogov v položaju pred soglasniškimi sklopi tipa (ne)zvočnik + zvočnik (*-*CR-*) in nekaterih drugih tipov (npr. *-*zd-*) (isti: 183–184). MAŠ naglasno valenco morfemov obravnava kot konkretno (četudi ne natančno opredeljeno) fonetično lastnost morfemskega zloznika, morda povezano z višino tona (Dybo 1981: 262; Kapović 2015: 101–102), ki se je ohranila do poznega praslovanskega obdobja, saj je vplivala npr. na premikanje naglasa v desno znotraj psl. naglasnega tipa *b* (po novejši teoriji) ter na popsl. krajšanje psl. dolžin v odprtih izglasnih zlogih (Kapović 2015: 102). Zaradi tega je mogoče s konceptom operirati tudi v psl. rekonstrukcijah.

ma tudi v Dybo 2000), predpostavlja dva naglasna premika, in sicer a) pomik naglasa s pbsl. (dominantnega) cirkumfektiranega ali kratkega zloga na sledeči pbsl. akutirani zlog po t. i. Dybojevem zakonu⁴¹ in kasnejši b) umik naglasa s tako nastalega srednjega nestarookupiranega (v prvotni formulaciji cirkumfektiranega) zloga po t. i. Stangovem zakonu (Stang 1957: 169–170).⁴² Po novejši teoriji moskovske naglasoslovne šole naj bi pomik naglasa po Dybojevem zakonu potekel v več stopnjah glede na naravo naglašene in ponaglasnega zložnika (tonem, dolžina, naglasna valenca), ki pa niso zajele vse praslovanščine, temveč so se v različnih praslovanških »narečjih« uresničile v različnem obsegu, v različnih obdobjih in pod različnimi, ne vedno jasnimi pogoji.^{43, 44}

Po novejši teoriji v primerih, ko ni prišlo do pomika naglasa, (t. i. primarni) novi akut predstavlja neposredni odraz pbsl. dominantnega cirkumfektiranega zložnika, (t. i. sekundarni) novi akut pa je nastal s pomikom bodisi na pbsl. cirkumfektirani zložnik (v tem primeru nastane novi akut na dolžini) bodisi na pbsl. kratki zložnik (v tem primeru nastane novi akut na kračini); rezultat pomika na pbsl. akutirani zložnik je psl. stari akut.

1.3.4 Popraslovanski novi cirkumfleksi

Popsl. novi cirkumfleksi je nastal po metatoniji iz psl. starega akuta, drugotno (po analogiji) pa v nekaterih primerih tudi iz psl. novega akuta na kračini, v več (in v različnih slovanskih jezikih različnih) glasovnih okoljih (Kapović 2015: 274, 279):

- 1) v južni slovanščini in češčini: v položaju pred onemevajočim psl. *-b/*-b v obliki rod. mn. *a-* in *o-*skl. tipa psl. **kōrvъ*, **pōrgъ* > popsl. **kōrv*, **pōrg* (npr. knj. sln. *krāv* (: im. ed. *kráva*), nar. štok. *krāv* (: im. ed. *kràva*), češ. *krav* (: im. ed. *kráva*));⁴⁵

⁴¹ To poimenovanje je razširjeno zlasti zunaj krogov MAŠ, medtem ko se v objavah MAŠ uporablja poimenovanje zakon Illič-Svityča ali zakon Dyboja in Illič-Svityča („закон Дыбо-Иллич-Свитыча“).

⁴² Tudi Ivšičev zakon (npr. Kapović 2015: 112^F) ali Ivšič-Stangov zakon (npr. Šekli, 2014: 303).

⁴³ Delno reformulacijo teorije, prvič predstavljeno v Bulatova, Dybo, Nikolajev 1988 in kasneje vključeno v Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1990, so spodbudile razlike pri odrazih psl. nagl. tipa *b* v sedanjiških oblikah glagolov IV. nedoločniške vrste. V odvisnosti od njihovega besedotvornega pomena je MAŠ rekonstruirala dva naglasna podtipa: 1) *b*₁ – iterativni glagoli z odrazi novega akuta na osnovi (psl. nedol. **světitī*, 3. os. ed. **světitb*; nedol. **nosīti*, 3. os. ed. **nòsītb*) in 2) *b*₂ – kavzativni in denominativni glagoli, pri katerih prihaja v različnih slovanskih idiomih do razlik v naglasnih odrazih – psl. nedol. **xvalīti*, 3. os. ed. **hvalītb*/**hvalītb* (*b*₂); nedol. **ložīti*, 3. os. ed. **ložītb*/**ložītb*. Temeljito reformulacijo teorije je vzpodbudilo odkritje novega gradiva, starobolgarskih onaglašanih rokopisov; novejša teorija je vključena v Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1993 ter kasnejša dela MAŠ, predstavljena in na podlagi (zahodno- in zlasti osrednje-) južnoslovanškega gradiva deloma dopolnjena pa v Kapović 2015 (prim. tudi Lehfeldt 2009).

⁴⁴ Možnost, da je psl. novi akut vsaj v nekaterih položajih pravzaprav rezultat izostanka pomika po Dybojevem zakonu in ne naknadnega umika po Stangovem zakonu, je Dybo že vseskozi dopuščal (Dybo 1962b: 9 po Hendriks 2003: 114; Dybo 1981: 230).

⁴⁵ Razlikovanje v odrazih oblik im. ed. in rod. mn. *o-*skl. m. sp., ki sta glasovno homonimni (psl. im. ed. = rod. mn. **pōrgъ*), se povezuje z različno naglasno valenco psl. *-b/*-b, ki je bil

- 2) v slovenščini, kajkavščini in v omejenem obsegu v severni čakavščini:
- a) pred ohranjeno psl. ponaglasno dolžino v nezadnjem besednem zlogu tipa psl. **měšęcь* > popsl. **měšec* (npr. knj. sln. *měsec* : knj. štok. *mjěšęc*),
- b) pred drugotno ponaglasno dolžino v nezadnjem besednem zlogu tipa psl. 2. os. ed. **sъmьrznеšъ* > popsl. **smřzneš* (npr. knj. sln. *zmřzneš* : knj. štok. *smřzněš*),⁴⁶
- c) pred ohranjeno psl. ponaglasno dolžino v zadnjem odprtem besednem zlogu tipa psl. **nositi* > popsl. **nositi* (npr. knj. sln. *nositi* : knj. štok. *nòsiti* (s ponaglasno kračino!)),⁴⁷
- č) pred dolžino kontrakcijskega izvora tipa psl. 2. os. ed. **děljajеšъ* > popsl. **dělāš* > **dělaš* (npr. knj. sln. *dělaš* : knj. štok. *djělāš*),
- d) pred psl. soglasniškim sklopom tipa (ne)zvočnik + zvočnik pred psl. *-b/*-b (*-CRb) tipa psl. del. na -l m. sp. **grýzlb* > popsl. **grízal* (npr. knj. sln. *grízal* : knj. štok. *grīzao*);
- 3) v slovenščini in kajkavščini: pred onemevajočim psl. *b/*b med dvema soglasnikoma tipa psl. *g/krišъka > popsl. *g/kriška (npr. knj. sln. *hrūška* : knj. štok. *krūška*).

v im. ed. naglasno recesiven (prim. psl. im. ed. *zōbъ), v rod. mn. pa naglasno dominanten (prim. psl. rod. mn. *zōbъ), posledično pa z dolžino (!) tega glasu (Dybo 2000: 38; Kapović 2015: 276). Ideja (prvotno) dolgega psl. polglasnika kot redukcijskega glasu je sama po sebi paradoksalna, mogoče pa je, da je ob ohranjeni dominantnosti zloga prišlo do drugotne podaljšave po analogiji na ohranjene ponaglasne dolžine v zadnjih odprtih (naglasno dominantnih) zlogih (za dodatno argumentacijo v prid psl. *-b/*-b prim. Kapović 2015: 365–366, 537–540 ter Kapović 2020; za odraze psl. ponaglasnih dolžin v zadnjih odprtih zlogih prim. Kapović 2015: 526–550).

⁴⁶ V zvezi s problematiko drugotnega dolgega psl. *ē v sed. in trpnem preteklem del. (na -n) v sln., kajk. in sev. čak. prim. Kapović 2015: 289–294.

⁴⁷ Psl. zložniki v zadnjih odprtih zlogih so ohranili dolžino v naglasno dominantnih (v psl. naglasnem tipu *c* naglašanih) zlogih, v naglasno recesivnih (v psl. naglasnem tipu *c* nena-glašanih) zlogih pa so se skrajšali (Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1993: 22; Dybo 2000: 37). Do novocirkumfleksne metatonije prihaja (med drugim) v naslednjih položajih (delno povzeto po Kapović 2015: 295):

oblika	sln./kajk.)	psl.	psl. (nagl. tip <i>c</i>)
im. ed. <i>a</i> -skl.	sln./kajk. <i>otāva</i>	*otāvā (a)	*vodā
mest. ed. <i>o</i> -skl. m. sp.	sln./kajk. <i>prāgu</i>	*pārgū (a)	*synū
mest. ed. <i>i</i> -skl.	sln./kajk. <i>nīti</i>	*nītī (a)	*kosti
im./tož. mn. <i>o</i> -skl. sr. sp.	sln./kajk. <i>lēta</i>	*lētā (a)	*polā
or. mn. <i>o</i> -skl. m. sp.	sln./kajk. <i>prāgi</i>	*pārgū (a)	*bogū
or. mn. <i>a</i> -skl.	sln./kajk. <i>vodāmi</i>	*vō dāqmī (c)	*kostьmī
or. dv. <i>a</i> -skl.	sln. <i>vodāma</i>	*vō dāmqā (c)	*kostьmā
rod./mest. dv. zaim.	sln. <i>nāju</i>	*nājū (c)	*tojū
nedol.	sln. <i>nositi</i>	*nqsītī (b)	*peťi
del. na -l ž. sp.	sln. <i>nosila</i>	*nqsīlā (b)	*rodilā
2. os. dv. vel.	sln. <i>lovīva</i>	*lōvīvē (c)	*lōvīvē (indikativ)

Novi cirkumfleksni tonem na dolgem zložniku, nastal po kontrakciji tipa $*\check{V}jV > *V\check{V}$, se po odrazih v slovanskih jezikih razlikuje od novega cirkumfleksa, nastalega na višje opisane načine. V češ. se tako za razliko od novega cirkumfleksa v tipu rod. mn. *krav* odraža z dolžino (npr. češ. *pás* < psl. $*p\check{o}jas\check{v}$); v sln. se lahko kot psl. stari cirkumfleks pomika na ponaglasni zlog (npr. knj. sln. rod. ed. *pasû*); v štok. se lahko kot psl. stari cirkumfleks umika na predslonko (npr. knj. štok. *zêc*, $\check{i}_z\check{e}c$, rod. ed. $\check{o}d_z\check{e}ca$ < psl. $*z\check{a}j\check{e}c\check{b}$, $*i_z\check{a}j\check{e}c\check{b}$, rod. ed. $*ot\check{b} z\check{a}j\check{e}ca$) (Kapović 2015: 340–341).

1.4 Praslovanski naglasni tipi

Psl. naglasni tip ali psl. akcentska paradigma predstavlja celoto razmerij oziroma vzorec predvidljive razporeditve naglasnih prvin znotraj nekega pregibnostnega vzorca (Illič-Svityč 1979: 149; Šekli 2014: 123); moskovska naglasoslovna šola za ponazoritev razporeditve naglasa znotraj posameznega pregibnostnega vzorca uporablja izraz naglasna krivulja (Illič-Svityč 1979; Dybo 2000). Za vzpostavitev psl. naglasnih tipov je zaslužen Christian S. Stang (Stang 1957), njegovo teorijo pa je nadalje razvila moskovska naglasoslovna šola, zlasti V. Illič-Svityč in V. Dybo.

Besede, ki se uvrščajo v **psl. naglasni tip a**, so imele nepremično naglasno mesto na osnovi, bodisi s starim akutom (npr. psl. $*k\check{u}p\check{b}$ $*k\check{u}pa$ – $*z\check{a}ba$ $*z\check{a}b\check{o}$ – $*l\check{e}to$ $*l\check{e}ta$ ~ $*l\check{e}ta$ – $*m\check{y}š\check{b}$ $*m\check{y}ši$ – $*st\check{a}r\check{b}$ $*st\check{a}ra$ $*st\check{a}ro$ – $*pr\check{a}v\check{i}t\check{b}$)⁴⁸ ali novim akutom na kračini ali dolžini (npr. psl. $*nagn\check{o}j\check{b}$ $*nagn\check{o}ja$, $*pot\check{o}k\check{b}$ $*pot\check{o}ka$ – $*g\check{o}š\check{c}a$ $*g\check{o}š\check{c}o$, $*k\check{o}ža$ $*k\check{o}ž\check{o}$).

Besede, ki se uvrščajo v **psl. naglasni tip b**, so imele nepremično naglasno mesto na prvem zlogu končnice (v odvisnosti od naglašene zložnika bodisi psl. stari akut ali psl. novi akut), če je zlog vseboval psl. $*-b/*-b(\#)$, pa na zadnjem zlogu osnove (psl. novi akut na dolžini ali kračini) (npr. $*k\check{l}\check{u}č\check{b}$ $*k\check{l}\check{u}č\check{a}$, $*k\check{o}n\check{b}$ $*k\check{o}n\check{a}$ – $*r\check{e}k\check{a}$ $*r\check{e}k\check{o}$, $*žen\check{a}$ $*žen\check{o}$, $*m\check{b}gl\check{a}$ $*m\check{b}gl\check{o}$ – $*gn\check{e}ž\check{d}\check{o}$ $*gn\check{e}ž\check{d}\check{a}$ ~ $*gn\check{e}ž\check{d}a$ / $*gn\check{e}ž\check{d}\check{a}$, $*rebr\check{o}$ $*rebr\check{a}$ ~ $*r\check{e}bra$ / $*rebr\check{a}$ – $*l\check{u}č\check{b}$ $*l\check{u}č\check{i}$ – $*b\check{e}l\check{b}$ $*b\check{e}l\check{a}$ $*b\check{e}l\check{o}$, $*g\check{o}l\check{b}$ $*g\check{o}l\check{a}$ $*g\check{o}l\check{o}$ – $*k\check{u}p\check{i}t\check{b}$, $*n\check{o}s\check{i}t\check{b}$). V odrazih psl. nagl. tipa *b* so v psl. obstajale razlike, ki jih MAŠ povezuje z različnimi predmigracijskimi psl. narečji in razlaga bodisi s položajno pogojenim izostankom umika naglasa po Stangovem zakonu (po starejši formulaciji) bodisi s položajno pogojenim izostankom premika naglasa v desno (rus. *правосторонний дрейф ударения*) (po novejši formulaciji).⁴⁹ Razlike v odrazih se pojavljajo v naslednjih kategorijah (in sicer vzporedno):⁵⁰

⁴⁸ Kot primeri so podane naslednje psl. oblike netvorjenih besed: im. in rod. ed. *o*-skl. m. sp.; im. in tož. ed. *a*-skl.; im. in rod. ed. ter im. mn. *o*-skl. sr. sp.; im. ed. m., ž. in sr. sp. prid.; 3. os. ed. glag. IV. nedol. vrste.

⁴⁹ Po starejši formulaciji teorije MAŠ so oblike z naglasom tipa $*xval\check{i}t\check{b}$, $*lož\check{i}t\check{b}$ bolj arhaične od oblik z naglasom tipa $*l\check{o}ž\check{i}t\check{b}$, $*xv\check{a}l\check{i}t\check{b}$, po novejši formulaciji pa so bolj arhaične slednje.

⁵⁰ Psl. narečne razlike se pojavljajo tudi v nekaterih drugih primerih, vendar so omejene na posamične manjše areale (prim. Kapović 2015: 108–111).

Preglednica 2: Psl. narečne naglasne razlike (po Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1990: 112)

oblika	psl.	1. tip	2. tip	3. tip	4. tip
sed. <i>i</i> -glag. (npr. 3. os. ed.)	*lòžitb *xválitb	*lòžitb *xválitb	*lòžitb *xválitb	*lòžitb *xválitb	*lòžitb *xválitb
del. na <i>-n</i> (na <i>-an-</i>)	*čèsánb *písánb	*čèsanb *pisanb	*čèsanb *pisanb	*čèsánb *písánb	*čèsánb *písánb
mest. mn. <i>o</i> -skl.	*dvòrěxb *grěsěxb	*dvòrěxb *grěsěxb	*dvòrěxb *grěsěxb	*dvòrěxb *grěsěxb	*dvòrěxb *grěsěxb
or. mn. <i>o</i> -skl.	*dvòrȳ *grěxy	*dvòry *grěxy	*dvòry *grěxy	*dvòry *grěxy	*dvòry *grěxy
im./tož. mn. <i>o</i> -skl. sr. sp.	*sèlā *gnězdā	*sèla *gnězda	*sèla *gnězdā	*selā *gnězda	*selā *gnězdā
rod./mest. dv. <i>a</i> -skl.	*nògū *ròkū	*nògu *ròku	*nògu *ròku	*nogū *ròku	*nogū *ròku

Slovenska narečja sodijo bodisi v 1. naglasni tip (»govor[i] 'severnoslovenskega akcentskega tipa'«) bodisi v 3. naglasni tip (»govor[i] 'južnoslovenskega akcentskega tipa'«) (Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1990: 109, 111), pri čemer meja med obema arealom ni jasna.

Besede, ki se uvrščajo v **psl. naglasni tip c**, so bile v nekaterih oblikah fonološko naglašene (npr. psl. *golvá, *nogá), v nekaterih pa fonološko nenaglašene (npr. psl. tož. ed. *golvo, *nogo).⁵¹ Prve so imele nepremični naglas na zadnjem ali edinem zlogu končnice (po umiku po Ivšičevem pravilu in po Hirtovem zakonu v nekaterih oblikah tudi na zlogu pred zadnjim zlogom končnice, npr. rod. mn. *nògb, or. mn. *nogámi), druge pa so imele avtomatični fonetični naglas na prvem zlogu fonetične besede, tj. psl. stari cirkumfleks na dolžini ali kračini (psl. tož. ed. *gòlvø, *nògø) (prim. 1.3.2) (psl. *lěsb *lěsa – *golvá *gòlvø, *gorá *gòrø, *dʙská *dʙskø – *sěno sěna ~ *sěná, *pòle *pòlá ~ *polá – *klětb *klěti, *nòtb *nòti – *mòldb *mòldā *mòldo, *bòsb *bosá *bòso – *sušitb, *topitb > *sušitb, *topitb).

MAŠ poleg navedenih »klasičnih« naglasnih tipov v nekaterih pregibnostnih vzorcih (psl. *o*-sklanjatev m. sp., *i*-sklanjatev, *u*-sklanjatev, *s*-sklanjatev) vzpostavlja še **psl. naglasni tip d**, v katerem je v im./tož. ed. prišlo do tonemske nevtralizacije in posledično nastanka psl. starega cirkumfleksa (po starejši formulaciji MAŠ: do izostanka pomika po Dybojevem zakonu), pri čemer razlogi za ta pojav niso povsem jasni (Kapović 2015: 171^F). V ostalih oblikah se je naglas premaknil v desno kot v psl. naglasnem tipu *b* (npr. psl. *bêrgb *bergá, *nòsb *nosá (d) ≠ *klúčb *klučá, *kònb *końá (b) ≠ *lěsb *lěsa, *bògb *bòga (c)).

MAŠ poleg navedenih psl. (oblikotvornih) naglasnih tipov dodatno vzpostavlja še psl. besedotvorne naglasne tipe (označene z veliki tiskanimi črkami A, B, C, D, E, F in

⁵¹ V besedah, ki se uvrščajo v psl. naglasni tip *c*, so bili torej vsi zlogi osnov naglasno recisivni, fonološka naglašenost posameznih oblik znotraj pregibnostnega vzorca pa je bila pogojena z naglasno valenco končnic.

G), in sicer glede na razmerje oblikotvornega naglasnega tipa tvorjenk (izpeljank) in njihovih besedotvornih predhodnikov (pri tvorjenkah, katerih besedotvorni predhodniki se uvrščajo v psl. naglasni tip *b*, tudi glede na lastnosti zložnika v prvem zlogu pripone)⁵² (prim. pregl. 3).

Razlike v naglasnih odrazih nekaterih pripon (npr. psl. **-ina*, **-ica*, **-inъ*, **-itъ*, **-ičъ*, **-išče*) je mogoče po novejši teoriji MAŠ razlagati z naglasnovalenčno pogojenostjo (in metatonično podstatjo) Hirtovega zakona (prim. op. 40). Tako se je pri izpeljankah s tovrstnimi priponami v oblikah, v katerih so bili pogoji za metatonijo izpolnjeni, naglas lahko ustalil na (drugotno naglasno dominantnem) nekončniškem priponskem zložniku, v drugih pa ne; drugotno je prišlo do izravnave enega ali drugega tipa naglasa (Kapović 2015: 182–195).

Preglednica 3: Razmerje med psl. oblikotvornimi in psl. besedotvornimi naglasnimi tipi glede na glasovne značilnosti pripon (1 = psl. (oblikotvorni) nagl. tip besedotvornega predhodnika, 2 = psl. (oblikotvorni) nagl. tip tvorjenke, 3 = prvi zložnik pripone, 4 = psl. besedotvorni nagl. tip tvorjenke, 5 = psl. zgledi).

1	2	3	4	5
a	a		A	<i>*brátritъ *brátrita; *žábica *žábicъ; *rěpišče ~ *rěpišča; *stárostъ *stárosti; *kórstavъ *kórstava *kórstavo</i>
b	a	psl. <i>*ъ</i> , <i>*ъ</i>	D	<i>*dvorъcъ *dvorъca, *bělъcъ *bělъca; *xránъba *xránъbъ, *žěnъba *žěnъbъ; *grōzdъje, *žěnъstvo; *nizъkъ *nizъka *nizъko</i>
		psl. kratki zložnik (<i>*e</i> , <i>*o</i>)	E	<i>*dobrōta *dobrōtъ; *grozdōnъje; *mōdrōstъ *mōdrōsti; *korlěvъ *korlěva *korlěvo</i>
		pbsl. akutirani psl. dolgi zložnik	F ₁ ⁵³	<i>*końítъ *końítá; *ženítca *ženítъ; *dvoríšče ~ *dvoríšča; *kosmátъ *kosmáta *kosmáto</i>
		pbsl. cirkum.psl. dolgi zložnik	G	<i>*melkárъ *melkára; *ostrina *ostrinъ; *ženinъ *ženina *ženino</i>
c	a		F ₂ ⁵³	<i>*gordítъ *gordíta; *nožítca *nožítъ; *kosíšče ~ *kosíšča; *bogátъ *bogáta *bogáto, *rъjánъ *rъjána *rъjáno</i>
	b		B	<i>*lonъcъ *lonъca, *slěpъcъ *slěpъca; *vъrvъca *vъrvъcъ; *(j)ájъcě ~ *(j)ájъca; *dъlérinъ *dъlérina *dъlérinō</i>
	c		C	<i>*ovъca *ōvъcъ, *sirotá *sīrotъ, *polniná *pōlninъ; *sъrdъce ~ *sъrdъca; *mōldostъ *mōldosti; *těžъkъ *těžъká *těžъko, *mōtъnъ *mōtъná *mōtъno, *lěšєn *lěšєná *lěšєno, *vesěl *veselá *vesélo, (določno) *mořъskъjъ *mořъskája *mořъskōje</i>

⁵² Tvorjenke so pravzaprav dedovale naglasne značilnosti svojih besedotvornih predhodnikov, psl. btv. naglasni tipi pa so se vzpostavili po delovanju psl. naglasnih sprememb, zlasti premika naglasa v desno.

⁵³ Psl. btv. naglasna tipa F₁ in F₂ se razlikujeta po nagl. tipih btv. predhodnikov in posledično po načinu nastanka: za psl. btv. nagl. tip F₁ je prvotno značilen naglas na osnovi, ki se je pomaknil na priponski zložnik, za psl. btv. nagl. tip F₂ pa končniški naglas, ki se je na priponskem zložniku ustalil po Hirtovem zakonu. V nekaterih primerih ni jasno, ali je naglas na priponskem zložniku rezultat naglasnega pomika ali umika, zato razlikovanje ni vedno mogoče (npr. psl. **dъbráva *dъbrávo* (F)).

2 Popraslovske naglasne spremembe

2.1 Popraslovske kolikostne spremembe

2.1.1 Kolikostne spremembe naglašanih zložnikov

- a) Psl. staroakutirani (dolgi) zložniki so se skrajšali in sovpadli s psl. novoakutiranimi (krajšimi) zložniki (tipa psl. **kŭpъ* **kŭpa* > popsl. **kŭpъ* **kŭpa*) (Šekli 2006a: 23).⁵⁴
- b) Psl. kratki starocirkumfektirani zložniki so se v popsl. enozložnicah po onemnitvi izglasnih *-b/*-b nadomestno podaljšali (psl. **bŏgъ* > popsl. **bŏg*) (prav tam).
- c) Psl. dolgi naglašeni zložniki so se znotraj psl. naglasnega tipa *b* skrajšali (tipa psl. **rĕkà* **rĕkŏ* > popsl. **rĕkà* **rĕkŏ*) (isti: 24).
- č) Psl. dolgi naglašeni zložniki so se znotraj psl. naglasnega tipa *c* skrajšali ali ohranili prvotno dolžino v odvisnosti od pbsl. tonema in števila zlogov v fonološki besedi, in sicer se niso skrajšali, če so nadaljevali pbsl. cirkumfektirane dolžine; če so nadaljevali pbsl. akutirane dolžine, so se navadno skrajšali v eno- in dvo-zložnicah (prav tam).
- d) Psl. (kratki) novoakutirani zložniki so se v nekaterih primerih podaljšali. Položaji, v katerih prihaja do tovrstne »zgodnje« podaljšave, so do neke mere enaki položajem, v katerih prihaja v sln. do nastanka popsl. novega cirkumfleksa (Kapović 2015: 380).⁵⁵
 - 1) pred ohranjeno psl. ponaglasno dolžino v zadnjem odprtem besednem zlogu, in sicer:
 - a) v položaju neposredno pred dolžino,
 - b) preko notranjega psl. **b*/**b*;
 - 2) pred dolžino kontrakcijskega izvora,
 - 3) pred onemevajočim psl. **b*/**b* med dvema soglasnikoma, če je:
 - a) prvi soglasnik zvočnik (*-*Rb/bC*-),
 - b) drugi soglasnik **j* (*-*Cb/bj*-).

⁵⁴ Nastanek novega cirkumfleksa je treba relativnokronološko umestiti v obdobje po skrajšanju psl. starega akuta, a še pred sovpadom njegovega skrajšanega odraza s psl. novim akutom na kračini.

⁵⁵ Kapović (prav tam) sicer navaja položaje podaljšanja psl. novega akuta na kračini v kajk., vendar predvideva, da je izvorno do tovrstnega daljšanja prišlo tudi v sln., prvotno stanje pa je v večini sln. narečij zabrisano zaradi kasnejšega daljšanja isln. kratkega akuta v nezadnjem besednem zlogu (daljšanje tipa *bráta*) oziroma analogij (isti: 378). V delu panonske narečne skupine, v katerem do omenjenega daljšanja isln. kratkega akuta ni prišlo, se starejše daljšanje psl. novega akuta kaže v bolj ali manj enakih položajih kot v kajk. (Rigler 2001: 68; Kapović 2015: 378^f).

Do daljšanja psl. novega akuta (za razliko od položajev, v katerih prihaja do nastanka popsl. novega cirkumfleksa) ni prišlo pred ohranjeno psl. ponaglasno dolžino ne v zadnjem odprtem zlogu in pred psl. soglasniškim sklopom tipa (ne)zvočnik + zvočnik pred psl. *-b/*-b (*-CRb), v položaju pred onemevajočim psl. *b/*b pa le pogojno (prim. višje).

2.1.2 Kolikostne spremembe nenaglašanih zložnikov

- a) Psl. prednaglasne dolžine so se skrajšale v psl. trizložnicah z naglasom na (psl. staro- ali novoakutiranem) dolgem srednjem zložniku (npr. psl. *jězŷkь > popsl. *jězŷkь > knj. sln. *jězik*, knj. štok. *jězik*), ne pa tudi v psl. trizložnicah z naglasom na kratkem srednjem samoglasniku (npr. psl. *slěpъcb > knj. sln. *slěpъc*, knj. štok. *slijěpac*) (Šekli 2006a: 24–25).⁵⁶
- b) Psl. predprednaglasne dolžine so se skrajšale (npr. psl. rod. ed. *slěpъcā > popsl. *slěpъcā) (isti: 25). To je razvidno iz primerov kot npr. nad. *vər'ca* (Šekli 2007: 136) < *vbrvъcā ali knj. sln. *věnac věnca* z izravnavo naglasa stranskih oblik (< *věnъc *věncā ≤ *věnъc *věncā); izravnavo naglasa im./tož. izkazuje zapis v Pleteršnikovem slovarju *věnac -nca*, prav tako npr. knj. sln. *slěpъc slěpъca*.
- c) Psl. neizglasne ponaglasne dolžine so se skrajšale v odvisnosti od pbsl. tonema, in sicer so se skrajšale, če so nadaljevale pbsl. akutirane dolžine, če so nadaljevale pbsl. cirkumfektirane dolžine, pa se niso skrajšale (Šekli 2006a: 25).
- č) Psl. izglasne ponaglasne dolžine so se znotraj psl. naglasnega tipa *a* skrajšale v odvisnosti od svoje naglasne valence in števila zlogov v besedi,⁵⁷ in sicer so se naglasno recisivne (tj. znotraj psl. naglasnega tipa *c* nenaglašene) dolžine skrajšale ne glede na število zlogov (npr. psl. ž. sp. (tož. ed.) *stārō, *bogātō > popsl. *stārō, *bogātō), naglasno dominantne (tj. znotraj psl. naglasnega tipa *c* naglašene) dolžine pa so se skrajšale v dvozložnicah (npr. psl. ž. sp. *stārā > popsl. *stārā), ne pa tudi v tro- in večzložnicah (npr. psl. ž. sp. *bogātā > popsl. *bogātā) (Kapović 2015: 527–528(–550)).⁵⁸

⁵⁶ V primeru del. na -l m. sp. glagolov psl. naglasnega tipa *b* je moralo po skrajšanju priti do naknadne restitucije (izravnave) dolžine, najverjetneje pod vplivom sedanjskih oblik, v katerih se je isti zložnik pojavljal pod naglasom (npr. psl. del. na -l m. sp. *těgnŷlь, *xvālilь, *měšālь > popsl. *těgnŷlь, *xvālilь, *měšālь (← popsl. 3. os. ed. *těgnetь, *xvāliltь, *měšātь) ≥ knj. sln. *po-těgnil*, *hválil*, *měšal*, knj. štok. *po-těgnuo*, *xvālio*, *mijěšao*).

⁵⁷ Krajšanje psl. izglasnih ponaglasnih dolžin je v nekaterih psl. narečjih pogojeval tudi pbsl. tonem, in sicer je v nekaterih ukr. narečjih (in v nekaterih st. torl. in st. morav. rokopisih) dolžina ohranjena, če nadaljuje pbsl. akutirano dolžino (Kapović 2015: 527^(F)).

⁵⁸ Kljub temu se lahko tako pri enozložnicah kot pri dvozložnicah pojavljajo odrazi, ki kažejo bodisi na ohranjeno ponaglasno dolžino v dvozložnicah (npr. odraz popsl. novega cirkumfleksa v knj. sln. ž. sp. *sīta*) ali na skrajšanje ponaglasne dolžine v tri- in večzložnicah (npr. naglasna dvojica v knj. sln. *bogāta*). Takšno stanje je mogoče razlagati bodisi kot medparadigmatsko sovpilvanje obeh tipov, (v primeru dvozložnic) kot izostanek krajšanja v položaju neposredno

2.2 Popraslovanske naglasnomestne spremembe

- a) Psl. (kratki) stari cirkumfleks se je s psl. **b/*b* v šibkem položaju pomaknil na sledeči zlog (psl. **sǔto* > popsl. **stô*). (Ta sprememba je sicer splošnoslovska.)

2.3 Popraslovanske tonemske spremembe

- a) Iz psl. starega akuta (po analogiji lahko tudi iz psl. novega akuta (Kapović 2015: 339, 396)) je nastal popsl. novi cirkumfleks (prim. 1.3.4).

3 Slovenske naglasne spremembe

3.1 Splošnoslovske naglasne spremembe

- a) Splošnoslovski pomik naglasa s (kratkega in dolgega) starocirkumflektiranega zloga v dvo- in večzložnicah (t. i. **pomik cirkumfleksa**) (npr. psl. **sěno*, **pǔle* > isln. **sěno*, **polě*), rezultat katerega je ne glede na prvotno kolikost naglašene zložnika dolgi starocirkumflektirani zlog.
- b) Splošnoslovski umik naglasa s končnega kratkega zloga na prednaglasni dolgi zlog (t. i. **umik na prednaglasno dolžino**) (npr. popsl. **rěka*, **golvà* > isln. **rě:ka*, **glá:va*).
- c) Krajšanje popsl. neskrajšanih nenaglašanih dolžin.

3.2 (Nekatere) nesplošnoslovske naglasne spremembe

- a) Daljšanje isln. kratkega akuta v nezadnjem besednem zlogu je različne geolekte sln. zajelo v različnih obdobjih (JZ sln. narečja v 14. stol., SV sln. narečja v 16. stol.) ali pa do njega ni prišlo (v SV sln. narečjih v predpredzadnjem besednem zlogu, v skrajno SV narečjih (v prekmurskem ter vzhodnih delih prleškega in slovenskogoriškega narečja) v nobenem položaju) (npr. isln. **cěsta* > JZ sln. **cěsta* (= isln. **zvě:zda*) : SV sln. **cěsta* (\neq isln. **zvě:zda*) : vzh. SV sln. **cěsta*; isln. **pàlica* > JZ sln. **pàlica* : SV sln. = vzh. SV sln. **pàlica*).

za predslonko, ki je vzpostavila fonetično večzložnost (npr. ž. sp. **i sītā* > popsl. **i sītā* > isln. **i sīta*), in kasnejšo izravnavo naglasa tako naglašanih oblik v celotnem pregibnostnem vzorcu ali (v primeru tri- in večzložnic) kot izravnavo naglasa bodisi iz oblik s skrajšano (isln. **bogāta* **bogātq* \geq **bogāta* **bogātq*) ali neskrajšano ponaglasno dolžino (isln. **bogāta* **bogātq* \geq **bogāta* **bogātq*).

- b) Nesplošnoslovenski umik naglasa s končnega kratkega zloga na prednaglasni (psl.) kratki zlog (t. i. umik na prednaglasno kračino) (isln. *žèna > nespl. sln. *žèna).⁵⁹
- c) Nesplošnoslovenski umik naglasa s končnega kratkega zloga na prednaglasni polglasnik (t. i. umik na prednaglasni polglasnik ali prednaglasno nadkračino) (isln. *màglà > nespl. sln. màgla).
- č) Narečni umiki naglasa s starocirkumflektiranih zlogov (z odprtega ali zaprtega končnega ali s srednjega zloga) (isln. *okô > nespl. sln. *òko; isln. *golôb > nespl. sln. *gòlqb; isln. *sirôta > nespl. sln. *sirota).
- d) Narečni pomik naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga (isln. *pàlica > nespl. sln. *palica)
- e) Narečni pomik naglasa z mladoakutiranega zloga (isln. *zi:ma > nespl. sln. *zimá).
- f) Narečni umik naglasa z novocirkumflektiranega zloga (isln. *otáva > nespl. sln. *òtava).

4 Izhodiščnoslovenski naglasni sistem⁶⁰

4.1 Izhodiščnoslovensko naglasno mesto

Isl. naglasno mesto je bilo prosto in fonološko relevantno.

⁵⁹ V nadiškem narečju je ob izostanku splošnega prišlo do položajno pogojenega umika na prednaglasno kračino, in sicer z „*-ə v položaju ne pred izglasnim zvočnikom (ka'zouč, k'louč, 'konc, 'korc, 'lonc, 'ouš, stu'denc, z'uoenc ~ če'bər, po'zen) in [...] [z] *-i v položaju ne za soglasniškim sklopom (ne)zvočnik + zvočnik, in sicer dosledno v zaprtem zlogu ('bošč, Ko'bart, 'velk) in nedosledno v odprtem zlogu (im. mn. samostalnikov moške o-jevske sklanjatve: ot'roc ~ ko'ni – daj./mest. ed. samostalnikov a-jevske sklanjatve s končniškim naglasom 'žen, 'kop poleg že'ni, ko'pi – mest. ed. samostalnikov i-jevske sklanjatve s [...] kratkim samoglasnikom v prednaglasnem zlogu po'noč, u 'peč, u 'vas, ko'koš poleg koko'si – 2. os. ed. velelnika 'nes, 'uos poleg ne'si, uo'zi)“ (Šekli 2006a: 104).

⁶⁰ V tem delu se za označevanje rekonstruiranih izhodiščnoslovenskih oblik uporablja okrajšava *isl.*. V slovenističnem jezikoslovju se sicer uporabljajo različne oznake, pri M. Furlan npr. *psln.* 'praslovensko' (2013: 98–99 in v nadaljevanju), v naglasoslovnih delih M. Šeklija pa npr. *issln.* 'izhodiščno splošnoslovensko'. Ta oznaka izhaja iz poimenovanja izhodiščnega splošnoslovenskega glasovnega sistema (Logar 1981), a se zdi zaradi neenotnega naglasnega izhodišča slovenskega narečnega sistema (npr. razlike v odrazih premika v desno (Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1993), v odrazih psln. naglasnega tipa *d* (isti), v prisotnosti oziroma odsotnosti popsl. novega cirkumfleksa v nekaterih kategorijah (Rigler 2001: 320–346) ...), torej njegove nesplošne narave, uporaba tega izraza v naglasoslovju manj ustrežna.

4.2 Izhodiščno-slovenska zložniška kolikost

Isl. zložniki so bili ne glede na svojo kakovost lahko dolgi ali kratki.⁶¹ Do izgube komplementarne distribucije zložniške kolikosti in kakovosti, značilne za psl. obdobje, je prišlo a) po skrajšanju psl. staroakutiranih (dolгих) zložnikov, b) po podaljšanju psl. starocirkumfektiranih kratkih zložnikov, c) po splošno-slovenskem pomiku naglasa s starocirkumfektiranega zloga na sledeči psl. kratki zložnik, č) s položajnim daljšanjem (kratkih) novoakutiranih zložnikov, d) z metatonijo po analogiji (kratkih) novoakutiranih zložnikov.

4.3 Izhodiščno-slovenski tonemi

Izhodiščno-slovenski tonemi so bili:

- 1) isl. (stari) cirkumfleks (**V̂*), ki je v enozložnicah odražal psl. stari cirkumfleks na dolžini in na kračini (po podaljšanju) (isl. **lēs̄*, **bôḡ* – m. sp. **mlād̄*, **bôs̄*), v dvo- in večzložnicah pa je nastal kot rezultat pomika cirkumfleksa (prim. 3.1a) (isl. rod. ed. **lēs̄ā*, **boḡā* – tož. ed. **glav̄ô*, **gor̄ô*, **məgl̄ô* – **sēn̄ô*, **pol̄ē* – rod. ed. **klēt̄i*, **noī̄* – sr. sp. **mlad̄ô*, **bos̄ô* – del. na -*l* m., sr. sp. **suš̄il̄* **suš̄ilo*, **top̄il̄* **top̄ilo*),
- 2) isl. (novi) cirkumfleks (**V̂*), ki je odražal bodisi psl. stari akut (po metatoniji pod različnimi pogoji) (isl. **bes̄ēda*) ali psl. novi akut na kračini (po metatoniji po analogiji (Kapović 2015: 338, 396; Kapović 2017: 390)) (isl. **nalōga*) (prim. 1.3.4),
- 3) isl. dolgi akut (**V̂*), ki je odražal psl. novi akut na dolžini (isl. **xl̄év̄*) ali položajno podaljšani psl. novi akut na kračini (prim. 2.1.1d) (isl. rod. mn. **otrók̄*),
- 4) isl. mladi akut (**V̂*), ki je nastal kot odraz umika na prednaglasno dolžino (prim. 3.1b) in ga je zaradi razlik v odrazih narečnega pomika mladega akuta treba obravnavati ločeno od isl. dolgega akuta (npr. isl. rod. ed. **kl̄ú:ča* – **r̄ē:ka*, **gl̄á:va* – **gn̄ē:zdo* **gn̄ē:zda* – ž., sr. sp. **b̄ē:la* **b̄ē:lo*; ž. sp. **ml̄á:da* – 2. os. mn. **suš̄i:te*, **top̄i:te*),
- 5) isl. kratki akut, ki je odražal bodisi skrajšani psl. stari akut (isl. **lipa*) ali psl. novi akut na kračini (isl. **vṓla*) – ker se je na vseh kratkih naglašanih zložnikih pojavljal le isl. kratki akut in posledično tonemska nasprotja na kratkih zlogih niso obstajala, pravzaprav ne gre za tonem, temveč za avtomatični ton kratkih naglašanih zložnikov.

⁶¹ Kolikost popsl. zlogotvornih zvočnikov **r* in **l* je bila odvisna od njunega psl. vira; če sta nastala iz dvoglasniških zvez tipa **Cv̄/br̄C* ali **Cv̄/bl̄C*, sta bila popsl. dolga, če sta nastala iz dvoglasniških zvez tipa **Cr̄v̄/b̄C* ali **Cl̄v̄/b̄C*, sta bila popsl. kratka. Kasneje sta se razvijala tako kot enako naglašeni samoglasniški ustrezniki.

Prve štiri toneme se v slovenistični dialektološki in zgodovinskojezikoslovni literaturi tradicionalno pojmuje kot **stalno dolge**, vendar se zdi zaradi razlik med njihovimi odrazi v nekaterih slovenskih narečjih smiselno razlikovati vsaj med isln. starim cirkumfleksom (ki sicer lahko predstavlja odraz psl. starega cirkumfleksa, vendar ne gre za isti tonem!) in isln. novim cirkumfleksom ter med isln. dolgim akutom in isln. mladim akutom.^{62, 63}

4.4 Nabor izhodiščnoslovenskih zložnikov

Izhodiščnoslovenski zložniški sistem je torej vseboval naslednje prvine:

Isln. dolgi naglašeni zložniki

- a) Isln. ustni samoglasniki: *ě/*ĕ/*ě/*ĕ:, *ê/*ĕ/*ĕ, *ô/*ô/*ô, *ī/*ī/*ī/*ī:, *û/*û/*û/*û:, *â/*â/*â/*â:, *ǎ/*ǎ
- b) Isln. nosna samoglasnika: *ĕ/*ĕ/*ĕ/*ĕ:, *ĕ/*ĕ/*ĕ/*ĕ:
- c) Isln. zlogotvorna zvočnika: *ĭ/*ĭ/*ĭ/*ĭ:, *ĭ/*ĭ/*ĭ/*ĭ:

Isln. kratki naglašeni zložniki

- a) Isln. ustni samoglasniki: *ě, *ĕ, *ò, *i, *ù, *à, *ə
- b) Isln. nosna samoglasnika: *ĕ, *ĕ
- c) Isln. zlogotvorna zvočnika: *ĭ, *ĭ

Isln. (kratki) nenaglašeni zložniki

- a) Isln. ustni samoglasniki: *č, *e, *o, *i, *u, *a, *ə
- b) Isln. nosna samoglasnika: *ĕ, *ĕ
- c) Isln. zlogotvorna zvočnika: *r, *l

⁶² T. i. mladi akut je večini sln. sovpadel z isln. dolgim akutom, zato se v tradicionalni slovenski dialektološki notaciji označujeta z enakim znakom (isln. *zvězda). Vendar se v položajih, v katerih se v drugih sln. narečjih kot odraz umika na prednaglasno dolžino pojavlja dolgi akutirani zložnik v zadnjem zlogu osnove, v skrajno vzhodnem delu terskega narečja pojavlja končniški naglas (npr. V ter. (Prosnid) del. na -l m. sp. pi'so); to pa ne velja tudi za dolge akutirane zložnike, ki odražajo psl. novi akut na dolžini (npr. V ter. (Prosnid) 3. os. ed. pi'se) ali psl. stari akut po podaljšanju v nezadnjem besednem zlogu (npr. V ter. (Prosnid) del. na -l ž. sp. mn. pišá:le). Razlikovanje odrazov isln. mladega akuta in akutskih tonemov drugačnega izvora kaže, da je moral mladi akut vsaj v obdobju neposredno po izvršenem naglasnem umiku obstajati kot samostojen ton(em), ki je v večini sln. narečij z isln. dolgim akutom sovpadel šele naknadno. Zaradi tega je oba tipa naglasa smiselno ločevati tudi grafično.

⁶³ Kapović (2015: 84) meni, da gre v primeru naglasnega stanja v delu terskega narečja (prim. op. 62) za arhaizem, tj. da stanje ni posledica naglasnega pomika, temveč izostanka naglasnega umika na prednaglasno dolžino – prim. IV/1.17.1.

III

GLASOSLOVNI DEL

1 Pregled splošno- in nesplošnoterskih glasovnih značilnosti

V nadaljevanju so v preglednicah predstavljeni glavni odrazi isln. dolgih in kratkih naglašanih ter nenaglašanih zložnikov, drugotno (po narečnih naglasnih premikih) naglašanih oziroma nenaglašanih zložnikov ter odrazi isln. soglasnikov.

Gradivo je bilo zbrano s pomočjo vprašalnice za ugotavljanje razširjenosti splošno- in nesplošnoterskih naglasnih sprememb (prim. prilogo) ter po potrebi dopolnjeno zlasti z vprašanji iz vprašalnice SLA. Gradivo govorov Breginja in Viškorše je bilo dopolnjeno z zapisoma vprašalnice za SLA, ki ju je v letih 1951 oziroma 1965 opravil Tine Logar (Logar 1951a; 1965a) in ju hrani Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.⁶⁴

Položaji, v katerih se pojavljajo položajne različice obravnavanih glasov, so izraženi formulaično (npr. *ě, *ě- /+ [_ j] = isln. dolgi ali kratki akutirani *ě v nezadnjem besednem zlogu v položaju pred /j/), pri čemer je glasovno okolje lahko tudi drugotno, tj. kasnejše od isln. stanja (pri navedeni formuli npr. v primeru drugotnega j v položaju pred ě); položajna nepogojenost odraza ni posebej izražena. Zgledi so razvrščeni po dejansko izpričanih (tudi analoških) odrazih in ne nujno glede na isln. stanje; npr. odraz naglašane zložnika v primeru ž. sp. isln. *veselà ≥ *vesêla (drugotno po analogiji na m., sr. sp. *vesêl *vesêlo) je zabeležen kot odraz isln. *ě in ne morda kot »odraz prednaglasnega *e, ki je naglas pridobil po analogiji«. Izvor sinhronnega naglasnega stanja je natančneje obravnavan v naglasoslovnem delu (prim. IV), v pričujočem delu pa je nanj le izjemoma opozorjeno s sprotnimi opombami. Odrazi, ki niso vezani na neposredno glasovno okolje (lahko pa so nastali po asimilacijskih ali disimilacijskih procesih) ali vzrok njihovega nastanka ni neposredno razpoznaven,

⁶⁴ Logarjevi zapisi iz navedenih del so med gradivom zapisani v izvorni podobi, in sicer neležče in v kljunastem oklepaju, npr. ⟨r'ěpa⟩, pri čemer so pri zapisih upoštevani tudi relevantni pripisi, npr. ⟨ječuména (ě/ě)⟩ (označil JJ). Če se na terenu pridobljena oblika od Logarjevega zapisa razlikuje, je ta dopisan med poševnicama, npr. sviēt /⟨sbiēt⟩/. Če se na terenu pridobljene oblike od Logarjevih zapisov ne razlikujejo, slednji niso posebej navedeni. V izvirniku okrajšani zapisi so interpretirani in zapisani v polni obliki, npr. (ž., sr. sp.) ⟨lôba, -o⟩ → (sr. sp.) ⟨lôbo⟩.

so navedeni v posebnih celicah tabele; če je glas nastal po analogiji, znak za regularni razvoj glasu iz različice **A* v različico *B* (>) nadomešča znak za neregularni razvoj (≥).

Zaradi gradivske omejenosti je upoštevano tudi starejše prevzeto besedje, za katere je mogoče glede na značilnosti v drugih slovenskih narečjih (in slovanskih jeziki) zanesljivo rekonstruirati isln. glasovno-naglasno podobo (npr. isln. **xiša*, **sqbòta*, **velàti*).

1.1 Dolgi vokalizem^{65, 66}

1.1.1 Odrazi isln. **ě*/**ě-*

Breginj		
<i>*ě</i>	> ię: (<i>ʲe</i>)/(<i>ię</i>)	<i>bię:tər</i> , <i>brię:x</i> , <i>drię:n</i> , <i>γrię:x</i> , <i>xlię:u</i> , <i>lię:s</i> , ⟨l'ěšņk⟩, ⟨m'ěx⟩, ⟨m'ěsc⟩, <i>pię:sək</i> , <i>snię:x</i> , <i>svię:t</i> /⟨sbięt⟩/, ⟨t'ědņ⟩ – <i>basię:da</i> , ⟨čar'ědà⟩, ⟨čar'ěšna⟩, <i>γosię:lca</i> 'osa', ⟨l'ěxà⟩, ⟨l'ěska⟩, <i>srię:da</i> , <i>się:nca</i> , <i>uobię:la</i> – <i>γmię:zdo</i> , ⟨m'ěko⟩, ⟨r'ěsje⟩; im. mn. ⟨čar'ěwa⟩, <i>dię:la</i> , <i>lię:ta</i> , <i>się:ršča</i> , <i>žalię:za</i> – <i>bolię:zən</i> , <i>klię:t</i> , <i>pię:sən</i> , <i>rię:č</i> – <i>bię:u</i> <i>bię:la</i> <i>bię:lo</i> ; m., ž. sp. <i>lię:p</i> <i>lię:pa</i> , ⟨sl'ěp⟩ – <i>umrię:t</i> , <i>uotprię:t</i> ; 2. os. ed. <i>smię:š</i> , 3. os. ed. <i>balię:ze</i> , <i>dię:</i> , <i>dię:la</i> , <i>mię:r</i> , <i>mię:ša</i> , <i>rię:že</i>
<i>*ě-</i>	> ię: (<i>ię</i>)	⟨sv'ědər⟩; rod. ed. <i>člobię:ka</i> /čl <i>ovię:ka</i> , <i>xlię:ba</i> , <i>madbię:da</i> , <i>sosię:da</i> , <i>uorię:xa</i> – <i>brię:za</i> , <i>cię:sta</i> , <i>nabię:sta</i> 'nevesta', ⟨r'ěpa⟩, ⟨smr'ěka⟩, <i>strię:xa</i> – <i>dię:lo</i> , <i>kolię:no</i> , ⟨l'ěto⟩, <i>mię:sto</i> , ⟨pol'ěno⟩, <i>žalię:zo</i> ; ⟨br'ěme⟩, ⟨s'ěme⟩ – <i>balię:st</i> , <i>bię:ruat</i> 'verovati', <i>dię:lat</i> , <i>mlię:t</i> , <i>pobię:dat</i> 'povedati', <i>rię:zat</i> , <i>zmię:rt</i>
<i>*ě</i> , <i>*ě-</i> /+ [_ j]	> e: (<i>e</i>)/(<i>ę</i>)	<i>pandě:jk</i> /⟨pandějk⟩/ – <i>nadě:ja</i> /⟨naděja⟩/ – ⟨sějć⟩, <i>urě:jeć</i>

⁶⁵ Upoštevani so odrazi isln. naglašanih zložnikov, torej ne odrazi zložnikov, ki so naglas izgubili ali pridobili z morebitnimi narečnimi naglasnimi premiki, če ni izrecno opozorjeno drugače (odrazi isln. nenaglašanih zložnikov, ki so naglas pridobili z narečnimi naglasnimi premiki, so obravnavani v razdelku 3; odrazi isln. naglašanih zložnikov, ki so naglas z narečnimi naglasnimi premiki izgubili, so obravnavani v okviru nenaglašane vokalizma v razdelku 4).

⁶⁶ Zaradi narečnih pomikov s predpredzadnjega akutiranega zloga ter (predzadnjega) mladoakutiranega zloga so pri obravnavi odrazov isln. stalno dolgih zložnikov ter isln. kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu pri govorih Porčinja in Prosnida izmed prvih izločeni isln. mladoakutirani zložniki (**V̇*) (oznaka **V̇* torej pri gradivu teh govorov označuje isln. starocirkumfektirane (**V̇*), isln. novocirkumfektirane (**V̇*) in isln. dolge novoakutirane zložnike (**V̇*)), pri drugih pa so upoštevani le isln. kratki akutirani zložniki v predzadnjem besednem zlogu (oznaka **V̇-* torej pri gradivu teh govorov označuje isln. kratke akutirane zložnike v predpredzadnjem zlogu (**V̇V̇*)). Pri primerih, ki v navedenem položaju izkazujejo odsotnost pomika s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga (prim. npr. pregl. 53 na str. 319, 76 na str. 343 in 77 na str. 344–345), so zgledi izjemoma vključeni.

Čanebola		
* \bar{c}	> ię	<i>Brięx, drięy, grięx, xlięy, lięs, lięšank, mięsac, pięsak, smięx, snięx, svięt, viętar – abięla, asięlca ‘osa’, besięda, čarięšna, nięzda ‘gnezdo’, pięsma, sięnca, zvięzda; or. ed. nevięsto – mlięko; im. mn. dięla, kalięna, lięta, mięsta, želięza – balięzam ‘bolezen’, klięt, rięč – bięy bięla bięlo; m., ž. sp. lięp liępa, slięp – atprięt, paždrięt; 1. os. ed. mięřan, mięřan, 3. os. ed. dięla, rięže, ũlięče; del. na -l m. sp. mięřu</i>
* \bar{c} -	> ię	<i>rod. ed. arięxa, řlavięka – brięza, cięsta, nevięsta, riępa, strięxa – dięlo, kalięno, lięto, mięsto, palięno, želięzo – dięlat, grięt, mięrt, mlięt, paviędat, prabięrat, rięzat, smięt, umorięt ‘umreti’, vięřyat, zapięt</i>
* \bar{c} , * \bar{c} - /+ [_ j]	> e:	<i>nedęja, svęjća – séjč, ũlęjč, ũręjč; 1. os. ed. ũsęřan (1. os. mn. sęjemo), 3. os. ed. řręje (1. os. mn. řręjemo), (drugotno) mlęje ‘mleti’, smęje (1. os. mn. smęjemo)</i>
Mažerole		
* \bar{c}	> i:ę	<i>dri:ęũ ‘drevo’, gri:ęx, xli:ęřćić, xli:ęy, kli:ęřćar ‘klòř’, mi:ęřac, pi:ęřak, smi:ęx, řni:ęx, řvi:ęt, vi:ętar – beři:ęda, li:ęxa, li:ęřka, obi:ęla, pi:ęřma, ři:ęřca, řri:ęda, řvi:ęzda; im. mn. kli:ęřće – řni:ęřdo, mli:ęko; im. mn. koli:ęna, li:ęta – boli:ęzan, ri:ęč – bi:ęy bi:ęla bi:ęlo; m., ž. sp. li:ęn li:ęna, li:ęp li:ępa, řli:ęp řli:ępa – umri:ęt; 3. os. ed. di:ęla, mi:ęřa, ri:ęže, vli:ęže – dri:ęvę – dvi:ę</i>
* \bar{c} -	> i:ę	<i>rod. ed. řlovi:ęka – bri:ęza, ci:ęřta, li:ęřa, nevi:ęřta, poli:ęna, řtri:ęxa – koli:ęno, li:ęto, mi:ęřto, želi:ęřo; bri:ęme – di:ęlat, mli:ęt, ri:ęzat, ředi:ęt, řmardi:ęt; 1. os. ed. vi:ęřjen</i>
* \bar{c} , * \bar{c} - /+ [_ j]	> ę:	<i>nedęja, vęja – 3. os. ed. (drugotno) mlęję, smęję</i>
Plestišća		
* \bar{c}	> i:ę	<i>bri:ęx, čeri:ęui, gri:ęx, xli:ębac, xli:ęy, li:ęř, li:ęřnek, mi:ęřac, pi:ęřak, smi:ęx, řni:ęx, tri:ęřbux, vi:ętar, řdri:ęřbję – beři:ęda, čari:ęřna, obi:ęla, pi:ęřma, pri:ęřta, ři:ęřca, řvi:ęčca, řvi:ęzda; im. mn. kli:ęřće – řni:ęřdo; im. mn. di:ęla, koli:ęna, li:ęta, želi:ęza – boli:ęřan, kli:ęt, ri:ęč – bi:ęy bi:ęla bi:ęlo; m., ž. sp. li:ęp li:ępa, řli:ęp řli:ępa – poždri:ęřę, umri:ęřę; 3. os. ed. di:ę, di:ęla, mi:ęřę, mi:ęřa, ri:ęže, řli:ęže – dvi:ę</i>
* \bar{c} -	> i:ę	<i>rod. ed. řlovi:ęka, medvi:ęda – bri:ęza, ci:ęřta, nevi:ęřta, řtri:ęxa – di:ęlo, koli:ęno, li:ęto, mi:ęřto, mli:ęko, želi:ęřo – di:ęlatę, mi:ęřętę, mli:ęřę, pi:ęřę, ri:ęřtatę, vi:ęřyatę, řli:ęřę</i>
* \bar{c} , * \bar{c} - /+ [_ j]	> e:	<i>nedęja – pořęjčę, ũręjčę; 3. os. ed. řręje, (drugotno) mlęje</i>
Porčinj		
* \bar{c}	> ię	<i>xliębac, xlięy, mięsac, rięx, snięx, svięt, viętar – besięda, čarięřna, lięřka, řrięda – im. mn. nięzda – m. sp. bięy, lięp – otprięt; 1. os. ed. mięřen, 3. os. ed. dięla, mięřa, vlięze – dvię</i>
* \bar{c} -	> ię	<i>rod. ed. řlovięka – nevięsta – kolięno, lięto, želięzo – ř., sr. sp. zdrięla zdrięlo – samliętę, řediętę, řmardiętę, umoriętę ‘umreti’, vlięřę</i>
* \bar{c} , * \bar{c} - /+ [_ j]	> e:	<i>pandęjak – nedęja, svęjća – ũręjčę</i>

Prosnid		
*ĕ	> i:ɛ/[i:]	<i>γri:éx, xli:ébec, xli:éu, li:éš, mi:éšec – beši:éda, pi:éšma, potri:éba, sri:éda, uóbi:éla – im. mn. γmi:éžda – boli:éžen, klí:ét, ri:éč – m. sp. li:ép – uópri:ét ‘odpreti’, umri:ét; 1. os. ed. vi:én, 3. os. ed. di:éle ‘delati’, mi:éř, pomi:éše ‘pomešati’, ri:éže, vŕli:éze</i>
*ĕ-	> i:ɛ/[i:]	<i>novi:éšta – li:éto, želi:ézo – mli:ét, sedi:ét, smardi:ét; 1. os. ed. vi:érjen</i>
*ĕ, *ĕ- /+ [_ j]	> e:	<i>pondè:jek – nedè:ja – poulé:jč, uré:jč; 3. os. ed. (drugotno) mlé:je ‘mleti’</i>
Ter		
*ĕ	> ie	<i>Brièx, çiep, drién, xlièbac, xlièu, krièš, lièš, lièšnik, mièx, mièšac, pièšak, podlièšk, porievak, rièx, riepnak, šlièpac, šnièx, svièt, tièdan, viètar, zdrièbej – bešièda, çarièšna, lièška, obièla, pièšma, priètla, siènça, svièça, trièška, zvièzda; im. mn. klièšce – çliène, mlièko, nièzdo, rièšje, šièduje; im. mn. dièla, lièta – rièç – bièu bièla bièlo, želièžan želièžna želièžno, rièdak riètka riètko, rièšna rièšno; m., ž. sp. blièt blièda, çieù çieùla, lièp lièpa, šlièp šlièpa – oprièti/zaprièti, pozdrièti, šedrièti ‘dreti se’; 3. os. ed. diè, dièla, mièř, mièša, obièli, obièšj, rièže; del. na -l m. sp. šièkou – prisl. driève, uprièk – dviè</i>
*ĕ-	> ie	<i>rod. ed. çlovièka, dièda, obièda – brièkuniça, lièša, nevièšta, rièpa, štrièxa – dièlo, lièto, kolièno, želièzo; brième, šième – ž., sr. sp. zdrièla zdrièlo – dièlati, jièštj/snièštj, mièřti, mlièti, obièšiti, obièšiti/srièšiti, pièti, plieùti, rièzati, šièčj, umrièti, vièdati, vièrvatj, vièštj</i>
*ĕ, *ĕ- /+ [_ jC]	> e:	<i>rod. ed. pondè:jka – dé:jkla, švé:jca (poleg svièça)</i>
*ĕ, *ĕ- /+ [_ *gV, *ÍV, *jV] ⁶⁷	> i:	<i>pondi:ak; rod. ed. Bri:a (: Brièx), sni:a (: snièx) – ned:i:a (: dièlo), vi:a ‘veja’ – 3. os. ed. (drugotno) mli:e (: mlièti) ‘mleti’; del. na -n obi:èn obi:eno (: 3. os. ed. obièli) ‘zabeliti’</i>
Tipana		
*ĕ	> ie	<i>hlièu, lièš, mièšac, pièšak, snièh, trièbuh – bešièda, çarièšna, prièkla, srièda – γnièzdo, kolièno; im. mn. dièla, lièta, želièza – bièu bièla bièlo; m., ž. sp. lièp lièpa – 3. os. ed. dièla, mièř</i>
*ĕ-	> ie	<i>rod. ed. çlovièka, medvièda – brièza, nevièšta – dièlo, lièto, želièzo – dièlati, mlièti</i>
*ĕ, *ĕ- /+ [_ j]	> ɛ:	<i>pondè:jak – nedè:ja – brè:ja – uré:jč</i>
Viškorša		
*ĕ	> ie (ie)/(ie)	<i>(Brièx), (çlièn), (xlièbac), (xlièu), lièš /{lièš}/, (lièšnek), (mièx), mièšac /{mièšac}/, (mlièko), (pièšak), rièx, (smièx), snièx /{snièx}/, svièt, viètar /{viètar}/ – bešièda /{bešièda}/, (çarièšna), (siènça), (srièda), zvièzda; im. mn. (klièšce) – (nièzdo), (rièšje); im. mn. kolièna, (lièta) – (klièt)/(klièt), rièç – m., ž. sp. (lièp) lièpa, (šlièp) (šlièpa) – (umrièti); 3. os. ed. dièla – (dviè)</i>
*ĕ-	> ie	<i>(svièdar), (tièdan); rod. ed. (çlovièka) – cièsta /{çièsta}/, drièta, (nevièšta), (rièpa) – kolièno, (lièto), (želièzo) – (dièlatè), (mliète), (pièti), (povièdate), (rièzate), (srièste); 3. os. ed. vièrje</i>
*ĕ, *ĕ- /+ [_ j]	> ɛ:	<i>pondè:jak /{pondèjak}/ – (dèjkla), nedè:ja, (svèjca) – 1. os. ed. (mèjen)</i>

⁶⁷ Tj. v položaju pred medsamoglasniškima *j (< *j, *l) oziroma *g, ki sta onemela.

Zavarh		
* \bar{e}	> ie	<i>xliëbac, xliëu, liës, liëšnjik, miëx, miëšac, niëst</i> ‘gnezdo’, <i>piëšak, triëbux – liëška, priëtla, sriëda, sviëca</i> ; im. mn. <i>kliëšče – kliëtje</i> (< * <i>klëšje</i>) ‘klet’, <i>mliëko</i> ; im. mn. <i>liëta – kliët, riëč – biëu</i> ; m., ž. sp. <i>ciëu, liëp liëpa, sliëp sliëpa – otpriëtj, umriëtj</i> ; 1. os. ed. <i>riëzan</i> , 3. os. ed. <i>diëla, vliëze – dvië</i>
* \bar{e} -	> ie	<i>neviësta – koliëno, liëto, zeliëzo – diëlatj, jiëstj/sniësti, miëtj, mliëtj, piëtj, riëzatj, vliëstj</i>
* \bar{e} , * \bar{e} - /+ [_ j]	> ɛ:	<i>pandë:jak – nedë:ja – brë:ja</i> – 1. os. ed. <i>sarë:jen</i> ‘segreti’

Odrazi isln. * \bar{e} in isln. * \bar{e} - se v nobenem izmed obravnavanih govorov ne razlikujejo. V govorih Čanebole, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha se kot odraz isln. * \bar{e} / \bar{e} - pojavlja odraz /ie/; v nekaterih vzhodnejših govorih (Plestišča, Prosnid) in skrajno jugovzhodnem govoru (Mažerole) je prvi del dvoglasniškega odraza bolj izrazit (v prvih dveh govorih /i:ɛ/, v zadnjem /i:ə/), pri čemer se lahko v govorih Plestišč in Prosnida prosto uresničuje tudi kot [i:];⁶⁸ v govoru Breginja je bolj izrazit drugi del dvoglasnika (/ie:/).

V vseh obravnavanih govorih ima * \bar{e} / \bar{e} - pred /j/ (ki nadaljuje bodisi isln. *j bodisi isln. * \bar{l} bodisi drugotni vrinjeni (epentetični) *j) e-jevski položajni odraz, le v govoru Tera tudi /i:/, in sicer v položaju pred (medsamoglasniško) onemevajočimi *j, * \bar{l} ali *g.

1.1.2 Odrazi isln. * \bar{o}

Breginj		
* \bar{o}	> uo:	<i>bù:ɔx, ⟨γnūōj⟩, γaspù:ɔ̄ ‘duhovnik’, mù:st, nù:st /⟨nū^os⟩/, rì:ɔx, zyù:n – yorkù:ta, sariù:ta, slapiù:ta; uopiù:ra – mù:rje, pù:je – kakù:š, kù:st /⟨kū^ost⟩/, mù:č, nù:č /⟨nū^oč⟩/, pouù:dān, (drugotno) stariù:st (poleg stá:rost) – m. sp. bù:s – 2. os. ed. mù:rš, del. na -l m. sp. stù:ru // rod. = or. mn. uotruù:k (poleg or. mn. uotró:kmi), or. mn. ⟨k^uón̄⟩ – ⟨m^uó̄i⟩, ⟨s^uó̄i⟩, tuù:j</i>
* \bar{o} /+ [_ u]	> o:	⟨kalōurat⟩ – γrozð:uje – sò:u /⟨sōu⟩/ – m. sp. nò:u
* \bar{o} /+ [_ #]	> u:ə	<i>blayù:ə, dreyù:ə, ⟨ixū^o⟩, ⟨kolū^o⟩, ⟨mesū^o⟩, nebù:ə, ⟨senū^o⟩, testù:ə, ⟨uxūə⟩, zlatù:ə – sr. sp. bouñù:ə, bosù:ə, γærdù:ə /⟨γxærd^uō̄⟩/, γjuxù:ə, laxnù:ə, lepù:ə, mladù:ə, močnù:ə, nayù:ə, nouù:ə, suxù:ə, temnù:ə, taškù:ə, tustù:ə, tærdù:ə – takù:ə /⟨tak^uō̄⟩/, kakù:ə – stù:ə</i>

⁶⁸ V govoru Plestišč je takšna uresničitev razmeroma redka, bolj pogosta pa je v govoru Prosnida, kjer so enoglasniški odrazi pri mlajših govorcih celo bolj ustaljeni.

Čanebola		
*ō	> uo	<i>bùox, yaspùot</i> ‘duhovnik’, <i>ynùoj, mùost, nùos, pùot</i> ‘znoj’, <i>rùox, ùos, zùon – apùora, dabrùota, yarkùota – blayùo, mùorje, pùoje – kùost, mùojč, nùojč</i> , drugotno <i>starùost</i> – m. sp. <i>bùos</i> – del. na -l m. sp. <i>lùožu, stùoru, ubùodu</i> ‘ubosti’ – sr. sp. <i>anùo</i> ‘ono’ – <i>stùo</i>
*ō /+ [_ u], [u _]	> o:	<i>kalò:yrət – paùò:dña – yərmò:yje – bò:yu, sò:yu</i> – m. sp. <i>nò:yu</i>
Mažerole		
*ō	> u:ə	<i>bù:əx, ynù:əj, mù:əst, nù:əs, ospù:ət</i> ‘duhovnik’, <i>rù:əx – yorkù:əta, šarù:əta – blayù:ə, kolù:ə, mešù:ə, mù:ərje</i> , (drugotno) <i>plesmù:ə</i> ‘nart’, <i>pù:əje, šenù:ə, uxù:ə – kakù:əš, kù:əst, mù:əc, nù:əc</i> – m., sr. sp. <i>bù:əs bošù:ə</i> ; sr. sp. <i>ynùlù:ə, yorkù:ə, xudù:ə, lepù:ə, mladù:ə, šlepù:ə, šuxù:ə – štù:ə</i> // rod. = mest. mn. <i>otru:ək – mu:əj, tu:əj</i>
*ō /+ [_ u]	> o:	<i>kalò:rat – bò:yu, sò:yu – nò:yu</i>
*ō /+ [u _]	> ə	<i>uəš</i> ‘voz’ – sr. sp. <i>noyə</i>
Plestišča		
*ō	> u:o	<i>bù:ox, ynù:oj, yospù:ot, yrù:ost, mù:ost, nù:os, pù:ot, rù:ox – yorkù:ota, šerù:ota, šlepù:ota – kù:ost, mù:oč, nù:oč – bù:os</i> – del. na -l m. sp. <i>lù:ožu</i> (drugotno tudi ž., sr. sp. <i>lù:ožəla lù:ožəlo</i>), <i>štù:oru</i> // <i>nu:oš</i> , rod. ed. <i>nu:oža</i> ; rod. mn. <i>otru:ók</i> , mest. mn. <i>otru:ókax</i> , or. mn. <i>otru:ókə – mu:ój, šu:ój, tu:ój</i>
*ō /+ [_ u]	> o:	<i>yrozdò:uje – bò:yu, sò:yu</i> – m. sp. <i>nò:yu</i>
*ō /+ [u _]	> (u)e:	<i>uè:s</i> ‘voz’ // zaim. sr. sp. <i>myé:, šyé:, tyé:</i>
Porčinj		
*ō	> uo	<i>bùox, mùost, nùoj, nùos, ospùot</i> ‘duhovnik’, <i>rùox, ùos, zùon – orkùota, sarùota – kùost, nùoč</i> – m. sp. <i>bùos</i> – del. na -l m. sp. <i>lùožu, stùoru – stùo</i> // mest. ed. <i>kuónce – muój, suój, tuój</i>
*ō /+ [_ u]	> o:	<i>bò:yu, sò:yu</i> – m. sp. <i>nò:yu</i> // zaim. sr. sp. <i>tuó:</i>
Prosnid		
*ō	> u:o/ [u:]	<i>bù:ox, yespù:ot, ynù:oj, mù:ost, nù:os, rù:ox, ù:os, zyù:on – yorkù:ota, pouù:òdna, šerù:ota – blayù:ə, mešù:ə, nebù:ə, pù:oje, šenù:ə – kekù:oš, kù:ost, nù:oč</i> – m. sp. <i>bù:os</i> ; sr. sp. <i>dromnù:ə, yərdù:ə, yjyù:ə, yorkù:ə, laxnù:ə, liepù:ə, mladù:ə, noùù:ə, šliepù:ə, šuxù:ə, teškù:ə, tərdù:ə</i> – del. na -l m. sp. <i>lù:ožo</i> // rod.=or. mn. <i>uótru:ók – mu:ój, tu:ój</i>
*ō /+ [_ u]	> o:	<i>bò:yu, sò:yu</i> – m. sp. <i>nò:yu</i>
Ter		
*ō	> uo	<i>bùox, bùor, kùqn, kùos, mùost, nùoj, nùos, patùocjé, rùox, škùok, šùok</i> , (drugotno) <i>dùovač, ùos, zlùodej – dabrùota, dùova, oxùornjca, orkùota, raxùojnjca, rùobja, šlepùota, spùoveda, štarùota</i> – im. mn. <i>Pùoja</i> ⁶⁹ – <i>bùou, kùost, nùojč, šùou – bolùočasť bolùočasťa bolùočasťo</i> ; m. sp. <i>nùou</i> – del. na -l m. sp. <i>lùozou, štùorou</i> – prisl. <i>bùos, šnùojka – kùo</i> ‘kaj, kar’, <i>tùo, onùo</i> // rod. mn. <i>otruók</i> (poleg <i>otrokí:</i>) – rod. mn. <i>nuók</i> (poleg <i>noú:</i>) – <i>muój, suój, tuój</i>

⁶⁹ Po posplošitvi osnove edninskih oblik v položaju neposredno pred predslonko (npr. tož. ed. *nà póle > isln. *na póle > nar. (Ter) *na pùoje).

Tipana		
*ō	> uo	<i>bùoh, γnùoj, nùos, ospùot, rùoh, ùos, zùon – nùóċ – del. na -l m. sp. lùožóu // rod.= mest. mn. otruók, or. mn. otruókĭ – muój</i>
*ō /+ [_ u]	> o:	<i>sò:u</i>
Viškorša		
*ō	> uo	<i>bùox, ⟨lùoj⟩, mùost, ⟨nùoi⟩, ⟨nùos⟩ (poleg (drugotno) nò:s), ospùot, rùox /⟨rùox⟩/, ⟨yùos), zùon /⟨zùon⟩/ – ⟨serùota), ⟨udùoua) – kùost /⟨kùost⟩/, nùóċ /⟨nùoiċ⟩, ⟨nùóċ⟩/ – prisl. ⟨snùoika) // rod. mn. ⟨otruók); daj. mn. ⟨otruókān) (poleg ⟨otrokān); or. mn. ⟨otrúokame) – ⟨muóĭ), ⟨tùóĭ)</i>
*ō /+ [_ u]	> o:	<i>⟨kolòurat)</i>
Zavarh		
*ō	> uo	<i>kùqn 'konec, skrajna točka', nùoj, nùos, ospùot, pùou 'polovica', rùox, zùùqn – arkùota – kùost, nùóċ, sùou – del. na -l m. sp. stùorou – kùo 'kaj', tùo; prùotĭ // muój</i>

V govorih Čanebole, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha se kot odraz isln. *ō pojavlja odraz /uo/; v nekaterih vzhodnejših govorih (Plestišča, Prosnid) in skrajno jugovzhodnem govoru (Mažerole) je prvi del dvoglasniškega odraza bolj izrazit (v prvih treh govorih /u:ɔ/, v zadnjem /u:ə/), pri čemer se lahko v govorih Plestišč in Prosnida prosto uresničuje tudi kot [u:];⁶⁸ v govoru Breginja je bolj izrazit drugi del dvoglasnika (/uo:/). V govoru Breginja se v izglasju pojavlja položajna različica z reduciranim drugim delom dvoglasnika, [u:ə].

V vseh obravnavanih govorih razen v govorih Tera in Zavarha ima *ō pred /u/ enoglasniški o-jevski položajni odraz. V govoru Mažerol ima *ō v položaju za /uə/ položajni odraz /ə/, ki je fonetično kratek.⁷⁰

1.1.3 Odrazi isln. *ē/*ĕ-

Breginj		
*ē	> e: (ę)	<i>lè:d /⟨lēt⟩/, mè:d //⟨mēt⟩//, pepè:u, bəčè:r /⟨večĕr⟩, ⟨bĕčĕr⟩/ – jè:zero; rod. ed. ⟨imĕna); rod. ed. drebè:s, ⟨iyĕsa), ⟨kolĕsa), nebè:s (poleg rod. ed. nebà:), ⟨ušĕs), uočè:s; rod. mn. ⟨uratĕn) – jasè:n, ⟨pĕĭċ) – besè:u besè:la (slednje drugotno) besè:lo – šè:st</i>
*ĕ-	> e: (ę)/⟨e)	<i>⟨brĕbarca) 'veverica', sté:ja – ⟨zĕĭe); im. mn. ⟨rĕbra), řšé:ta – ž. sp. ⟨dábĕla) – 1. os. ed. ⟨klĕpan), 3. os. ed. mé:je 'mleti', počé:sa, zaklé:ne, žé:n 'ženiti se'; del. na -l m. sp. né:su, pé:ku, rĕ:ku, uté:ku – sé:dān</i>

⁷⁰ Do pojava prihaja v primerih isln. *ō, *ə- in isln. *ĕ/*ĕ-. Na tako nastalih dvofonemskih zvezah uə obstajajo tonemska nasprotja (npr. tož. ed. γlauə : or. ed. γlauə).

Čanebola		
*ē	> ä:	<i>lâ:t, mât – čâ:la</i> ‘čebela’ – <i>vesâ:u vesâ:la</i> (slednje drugotno) <i>vesâ:lo – šâ:st – učâ:re, zvečâ:r</i>
*è-	> ä:	(drugotno) <i>bâ:dra</i> , (drugotno) <i>râ:bra, stâ:ja – žâ:nsk žâ:nska žâ:nsko</i> ; ž., sr. sp. <i>debâ:la debâ:lo</i> – 1. os. ed. <i>mâ:tan</i> , 2. os. ed. (drugotno) <i>sklâ:pəš</i> ‘sklepati’, 3. os. ed. <i>atklâ:ne/zaklâ:ne</i> , (drugotno) <i>čâ:sa</i> ‘česati’, <i>ožâ:n</i> ; del. na -l m. sp. <i>apâ:ku/spâ:ku, nâ:su/pərnâ:su, plâ:tu, tâ:ku – sâ:dan</i>
è- /+ [_ -l _j -]	> e:	<i>zê:je</i>
Mažerole		
*ē	> ɛ:	<i>lê:t, mêt, pepê:u – večê:rja – jezê:roj/jezê:ra; sərçê:</i> ; rod. ed. <i>kolê:š – jê:šen, Potpê:ć – vešê:u vešê:la</i> (slednje drugotno) <i>vešê:lo – šê:st</i>
*è-	> ɛ:	<i>stê:ja – zê:jê</i> ; im. mn. <i>lê:bra</i> ‘rebro’ – <i>žê:nška žê:nško</i> – del. na -l <i>nê:su, pê:ku – sê:dan – učê:ra</i>
Plešišča		
*ē	> iɛ:	<i>liê:t, miê:t – čjiê:la</i> ‘čebela’, <i>poliê:dneča, večjiê:rja – šjiê:st</i>
*è-	> iɛ:	<i>brjê:berca</i> ‘veverica’ – im. mn. <i>rjê:bra</i> – ž., sr. sp. <i>debjê:la debjê:lo</i> – 3. os. ed. (drugotno) <i>čjiê:sa</i> ‘česati’, <i>zakljê:ne, žjiê:nê</i> ‘ženiti se’; del. na -l <i>pərnjê:su, pjê:ku – sjê:dən</i>
*è- /+ [_ j]	> e:	<i>stê:ja</i>
Porčinj		
*ē	> e:	<i>lê:t, mêt – pè:jé – vesè:u vesè:la</i> (slednje drugotno) – <i>šè:st</i>
*è-	> e:	(drugotno) <i>bê:dra, ré:bra, stê:ja</i> – im. mn. <i>plê:ća</i> – 3. os. ed. <i>otklê:ne, žê:nê</i> ‘ženiti se’; del. na -l m. sp. <i>nê:su, pê:ku/spê:ku – sé:dan</i>
Prosnid		
*ē	> ɛ/ [ɛ:]	<i>jesê:en, lêt, mêt, pèjêjč</i> – im. ed. (drugotno) <i>izê:era – sərçê:e – vešê:eu vešê:ela</i> (slednje drugotno) <i>vešê:elo</i>
*è-	> ɛ/ [ɛ:]	(drugotno) <i>rê:bra</i> – 3. os. ed. <i>čê:ése, uòtklê:ne, uòžžê:n</i> ; del. na -l m. sp. <i>nê:šo, pèkò</i>
*è- /+ [_ j]	> e:	<i>stê:ja – zê:je</i>
Ter		
*ē	> e:	<i>lê:t, mêt – çê:la</i> ‘čebela’, <i>večê:rja – pè:jé – šè:st</i>
*è-	> e:	(drugotno) <i>bê:dra, brê:berjca</i> ‘veverica’, (drugotno) <i>lê:bra</i> ‘rebro’, <i>pê:rniča</i> ‘perut’, <i>stê:a, večê:rniča – zê:uje, žjvjê:ne</i> ; im. mn. <i>plê:ća</i> – ž., sr. sp. <i>brê:a brê:e, prešlê:na prešlê:no</i> ‘prezrel’ – 2. os. ed. <i>čê:šas</i> , 3. os. ed. (drugotno) <i>klê:pa, šê:rje, zaklê:ne, zê:mj</i> – prisl. <i>učê:ra – šê:dən</i>
Tipana		
*ē	> ɛ:	<i>lê:t, mêt – bê:dra, čê:la</i> ‘čebela’, <i>polê:djica – šê:st</i> – prisl. <i>zvê:čar</i>
*è-	> ɛ:	<i>stê:ja</i> – ž., sr. sp. <i>rumê:na rumê:no</i> (?) – 3. os. ed. <i>pê:ja</i> ‘peljati’; del. na -l m. sp. <i>nê:sou</i>

Viškorša		
*ē	> ɛ: (ɛ)/⟨e⟩	l̥ɛ:t /⟨l̥ɛt⟩/, ⟨m̥ɛt⟩ – ⟨č̥ɛla⟩, ⟨več̥ɛr̥ja⟩ – im. mn. <i>neb̥ɛ:sa</i> /⟨neb̥ɛsa⟩/ – <i>p̥ɛ:j̥c̥</i> – ⟨x̥c̥ɛr̥⟩ – prisl. ⟨zv̥ɛč̥ar̥⟩
*è-	> ɛ: (ɛ)/⟨e⟩	rod. ed. ⟨ječuména (ɛ̇/ɛ̇)⟩ – (drugotno) <i>b̥ɛ:dra</i> /⟨b̥ɛdra⟩/, <i>br̥ɛ:br̥jca</i> /⟨br̥ɛberica⟩/ ‘veverica’, ⟨past̥ɛja⟩, ⟨st̥ɛja⟩ – 1. os. ed. (drugotno) ⟨kl̥ɛpan⟩; del. na -l m. sp. ⟨n̥ɛsou⟩, ⟨r̥ɛkou⟩ – ⟨s̥ɛdan⟩, ⟨š̥ɛst⟩ – prisl. ⟨u̇č̥ɛra⟩
Zavarh		
*ē	> ɛ:	<i>m̥ɛ:t</i> – <i>č̥ɛ:la</i> ‘čebela’ – <i>p̥ɛ:rje</i> ‘listje’ – prisl. <i>zv̥ɛ:č̥ar</i> – <i>š̥ɛ:st</i> – <i>ž̥ɛ:j̥’že</i>
*è-	> ɛ:	(drugotno) <i>b̥ɛ:dra</i> , <i>br̥ɛ:barjca</i> ‘veverica’, <i>st̥ɛ:ja</i> – 3. os. ed. <i>ž̥ɛ:nj</i> ; del. na -l m. sp. <i>n̥ɛ:sou</i> , <i>ož̥ɛ:nou</i> , <i>p̥ɛ:kou</i> , (drugotno) <i>zap̥ɛ:jou</i> – prisl. <i>u̇č̥ɛ:ra</i> – <i>s̥ɛ:d̥an</i>

Odraz *ē/*è- je v večini obravnavanih govorih enoglasniški, le v govoru Plestišč se pojavlja dvoglasniški odraz /i̇ɛ:/, v govoru Prosnida pa /ɛɛ/.⁷¹ V govorih Breginja, Porčinja in Tera se pojavlja široki /e:/ (v govorih Porčinja in Tera se lahko približuje srednjemu /ɛ:/), v govoru Mažerol pa ozki /ɛ:/ . V govoru Čaneboli se pojavlja izrazito široki /ä:/.

Kakovost odraza isln. *ē/*è- v govorih Tipane, Viškorše in Zavarha je težko nedvoumno določiti. Najpogosteje se fonetično uresničuje kot srednji /ɛ:/ (v vsakem primeru ožji od knjižnoslovenskega širokega /e:/), vendar se lahko (zlasti v govoru Zavarha) prosto izgovarja kot ozki [ɛ:]. V Logarjevih zapisih govora Viškorše (1965a) prevladujejo zapisi z ⟨ɛ⟩, pojavljajo pa se tudi zapisi z ⟨e⟩ in ⟨ɛ̇⟩.

1.1.4 Odrazi isln. *ò-

Breginj		
*ò-	> o: (o)	rod. ed. <i>pató:ka</i> , <i>prastó:ra</i> , (drugotno) <i>žúó:ta</i> – ⟨wóje⟩ ‘olje’ – <i>kó:ša</i> ‘košara’, ⟨kóža⟩, <i>sabó:ta</i> , <i>uó:ja</i> – m. sp. <i>dó:b̥ar</i> , <i>mó:k̥ar</i> – 1. os. ed. ⟨l̥óž̥ɛ̃⟩, ⟨m̥óɽ̃ɛ̃⟩, 3. os. ed. <i>kó:je</i> , ⟨n̥ó̃s̃⟩, <i>stó:r</i>
	> uó	rod. ed. <i>nuó:ža</i>
Čanebola		
*ò-	> â:	rod. ed. <i>patá:ka</i> , (drugotno) <i>pá:sta</i> , <i>prestá:ra</i> ; mest. ed. <i>ká:šu</i> , <i>ká:ncu</i> – <i>ká:ša</i> ‘košara’, <i>ká:ža</i> , <i>sabá:ta</i> , <i>uá:ja</i> – <i>dá:b̥ar</i> , <i>má:k̥ar</i> – 1. os. ed. <i>má:r̥ən</i> , <i>uá:z̥ən</i> , 2. os. ed. <i>yá:n̥əš</i> , 3. os. ed. <i>aká:je</i> , <i>xá:d̥a</i> , <i>ká:pa</i> , <i>lá:š</i> , <i>ná:s</i> , <i>prá:s</i> , <i>stá:r</i> – <i>á:san</i>
	> uó	rod. ed. <i>nuó:ža</i>
*ò- /+ [_u]	> ɔ:	<i>ó:yje</i> ‘olje’

⁷¹ V govoru Prosnida se lahko /ɛɛ/ in /oɔ/ prosto uresničita kot [ɛ:] oziroma [ɔ:], pri mlajših govorcih prva dela dvoglasnikov prehajata v [i]/[i̇] oziroma [u]/[u̇].

Mažerole		
*ò-	> ɔ:	rod. ed. <i>pató:ka, prestó:ra – sabó:ta, kó:ša, kó:ža – dó:bər, mó:kər</i> – 2. os. ed. <i>pró:šəš</i> , 3. os. ed. <i>mó:re, okó:jə – ó:šan</i>
	> u:ó	rod. ed. <i>nu:əža</i>
*ò- /+ [u_]	> ə	<i>uája</i> ‘volja’
Plestišča		
*ò-	> ue:	rod. ed. <i>patué:ka, prestué:ra/prostué:ra</i> ; mest. ed. <i>kué:nɕu – kué:ša, kué:ža, sabué:ta, ué:ja</i> ‘volja’ – im. mn. <i>kué:rɕa</i> ‘streha’ – m. sp. <i>dué:bər, mué:kər</i> – 3. os. ed. <i>lué:žɛ, mué:re, nué:sɛ, stué:rɛ – ué:šan</i>
	> u:ó	rod. ed. <i>nu:óža</i>
*ò- /+ [u_]	> ó:	<i>ó:uje</i>
Porčinj		
*ò-	> o:	rod. ed. <i>pató:ka – kó:ša, kó:ža, sabó:ta, uó:ja</i> – m. sp. <i>dó:bər, mó:kər</i> – 2. os. ed. <i>ló:žɛš</i> , 3. os. ed. <i>mó:re, nó:sɛ, stó:rɛ – ó:san</i>
*ò- /+ [u_]	> ó:	<i>ó:uje</i> ‘olje’
Prosnid		
*ò-	> ɔo/ [ɔ:]	rod. ed. <i>petóoka, prestóora – kóšša, kóžša, šebóota</i> – m. sp. <i>dóóbər, mǝókər</i> – 3. os. ed. <i>lǝóš, mǝóre, nǝóš</i>
*ò- /+ [u_]	> ɔ:	<i>uó:ja – uó:jɛ</i>
Ter		
*ò-	> o:	rod. ed. <i>pató:ka, prostó:ra</i> ; mest. ed. <i>kó:nu, kó:rɕu, kó:šu, kó:tle, kró:pu, ló:nɕu, ó:nu, otró:ku, šnó:pu, štó:lu – kó:ša</i> ‘košara’, <i>kó:za, sabó:ta, škó:rja, vó:ja – ó:uje</i> ‘olje’ – <i>xó:ɕan xó:ɕna xó:ɕno, kó:zjǝ kó:zja kó:zje</i> ; m. sp. <i>dó:bar, mó:kar, ó:star</i> (drugotno ž., sr. sp. <i>ó:štra ó:štro</i>) – 3. os. ed. <i>xó:dǝ, kó:e</i> , (drugotno) <i>kó:pa, ló:mǝ, ló:zǝ, mó:ɕǝ, mó:re, nó:sǝ, ó:nǝ, pó:zna, pró:sǝ, raspó:rje</i> ‘razprati’ (tj. ‘strgati’), <i>štó:rǝ, tó:ɕǝ, vó:dǝ, vó:zǝ</i> – prisl. <i>bó:e – ó:šan</i>
	> uó	rod. ed. <i>nuóza</i>
Tipana		
*ò-	> ɔ:	rod. ed. <i>pató:ka, prostó:rja</i> ; mest. ed. <i>kó:šu – sabó:ta, uó:ja – ó:uje</i> ‘olje’ – m. sp. <i>dó:bar</i> – 2. os. ed. <i>lǝ:žǝš</i> , 3. os. ed. <i>nǝ:sǝ</i>
	> uó	rod. ed. <i>nuóza</i>
Viškorša		
*ò-	> ɔ: <ɔ>/<o>	rod. ed. <i>pató:ka</i> ; mest. ed. <kǝhǝ> (!), <lǝncǝ> – <kóža>, <uója> – im. mn. <ókna> (drugotno tudi im. ed. <ókno>), <úje> – m. sp. <dóbar>, <i>mó:kar</i> – 1. os. ed. <mǝren>, 3. os. ed. <nǝsɛ> – <ɕsan>
Zavarh		
*ò-	> ɔ:	rod. ed. <i>pató:ka – kó:ša, kó:ža, ló:nǝca, sabó:ta, škó:da – ó:uje</i> – m. sp. <i>dó:bar</i> – 3. os. ed. <i>xó:dǝ, lǝ:žǝ, mó:re, pró:sǝ, stó:rǝ – ó:san</i>
	> uó	rod. ed. <i>nuóza</i>

Odraz *ò- je v večini obravnavanih govorih enoglasniška, le v govoru Plešišč se pojavlja dvoglasniški odraz /ue:/, v govoru Prosnida pa /oɔ/.⁷¹ V govorih Breginja, Porčinja in Tera se pojavlja široki /o:/ (v govorih Porčinja in Tera se lahko približuje srednjemu /ɔ:/), v govorih Tipane, Viškorše in Zavarha srednji /ɔ:/, v govoru Mažerol pa ozki /ɔ:/ . V govoru Čanebole se pojavlja izrazito široki /ã:/.

Kakovost odraza isln. *ò- v govorih Tipane, Viškorše in Zavarha je težko nedvoumno določiti. Najpogosteje se fonetično uresničuje kot srednji /ɔ:/ (v vsakem primeru je ožji od knjižnoslovenskega /o:/), vendar se lahko (zlasti v govoru Zavarha) prosto izgovarja kot ozki [ɔ:].

V govoru Mažerol ima *ò- v položaju za /u/ položajni odraz /ə/, ki je fonetično kratek.⁷⁰

Pri samostalniku isln. *nòž je v vseh govorih prišlo do podaljšave, sodeč po odraza tipa *uo zgodnejše od podaljšanja kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu, tako tudi v im. ed., kjer zložnik nastopa v isln. zadnjem besednem zlogu (prim. 1.2.4). Sodeč po odrazih v govorih Porčinja in Prosnida, kjer je bil tako podaljšani zložnik v dvozložnih oblikah podvržen pomika naglasa (prim. 1.4.4), v teh oblikah ne gre za podaljšavo, temveč za prehod v naglasni tip z isln. dolgim korenskim zložnikom, ki izkazuje isln. mladi akut (za nadaljnjo interpretacijo prim. komentar pri pregl. 28 na str. 298).

1.1.5 Odrazi isln. *ē/*ĕ-

Breginj		
*ē	> e:	<i>pé:tək</i> , ⟨zêc⟩ – ⟨γxřêda⟩, <i>pé:ta</i> , <i>té:ža</i> , <i>žé:ja</i> – <i>pè:st</i> ; rod. ed. (drugotno) <i>šanažè:t</i> – <i>lesè:n lesè:na</i> (slednje drugotno) <i>lesè:no</i> ; m., ž. sp. <i>svè:t svè:ta</i> – ⟨klêt⟩, ⟨mêst⟩, <i>tré:st</i> , <i>uotpé:t</i> , <i>uozé:t</i> , <i>uzé:t</i> , <i>zачé:t</i> ; 3. os. ed. <i>γlè:da</i> , <i>plé:še</i> , <i>poté:yme</i> , <i>pré:de</i> , <i>zé:be</i> – ⟨dabêt⟩, ⟨dasêt⟩, <i>pè:t</i>
*ĕ-	> e:	rod. ed. <i>zé:ta</i> – <i>bé:ka</i> , ⟨sréjća⟩ – rod. ed. <i>talé:t</i> – <i>ardé:jč</i> (slednje drugotno) <i>ardé:jča</i> <i>ardé:jčo</i> – <i>γlè:dat</i> , <i>poklé:kŋt</i> , <i>pré:st</i> , <i>žé:t</i>
Čanebola		
*ē	> ä:	<i>pã:tak</i> – <i>rã:da</i> , <i>pã:ta</i> – <i>pã:st</i> – ž., sr. sp. <i>γounã:na</i> <i>γounã:no</i> – <i>atpã:t/zapã:t</i> , <i>trã:st</i> , <i>uzã:t</i> , <i>zачã:t</i> ; 2. os. ed. <i>patã:γnãš</i> , 3. os. ed. <i>lã:da</i> , <i>plã:še</i> , <i>prã:de</i> , <i>uklã:kne</i> , <i>vã:že</i> , <i>zã:be</i> – <i>pã:t</i> – <i>spã:t</i>
*ĕ-	> ä:	rod. ed. <i>zã:t</i> (!) – <i>bã:ka</i> , <i>dã:toja</i> – rod. ed. <i>senazã:t</i> – <i>lã:dat</i> , <i>mã:t</i> , <i>prã:st</i> , <i>uklã:kant</i> , <i>žã:t</i>
Mažerole		
*ē	> ɛ:	<i>pé:tak</i> , – <i>pé:ta</i> , <i>žé:ja</i> – <i>prasê:</i> ; <i>imè:</i> – <i>pè:st</i> – <i>lesè:n lesè:na lesè:nɔ</i> , <i>žé:jan žé:jna</i> ; <i>svè:t</i> – <i>tré:st</i> , <i>uzé:t</i> ; 2. os. ed. <i>poté:γnãš</i> , 3. os. ed. <i>γlè:da</i> , <i>plé:še</i> , <i>vé:žé</i> , <i>zé:be</i> ; del. <i>sedè:</i> – <i>desè:t</i> , <i>devè:t</i> , <i>pè:t</i>
*ĕ-	> ɛ:	rod. ed. <i>zé:ta</i> – <i>bé:ka</i> – <i>γlè:dat</i> , <i>pré:st</i> , <i>žé:t</i>

Plestišča		
*ĕ	> ɛ:	<i>pé:tak – pé:ta – pè:st – otpé:tę, tré:stę, uzé:tę, začé:tę</i> ; 3. os. ed. <i>ylé:da, plé:še, yré: ‘iti’, poté:rne, sré:čne – pè:t – spè:</i>
*ĕ-	> ɛ:	rod. ed. <i>zé:ta – rod. ed. telé:ta – rod. ed. sonožé:tę – ylé:date,</i> <i>klé:knętę, požé:tę, pré:stę, žé:tę</i>
Porčinj		
*ĕ	> ɛ:	<i>zè:c – pé:ta, žé:ja – pè:st – otpé:tę, počé:tę/začé:tę, tré:stę;</i> ⁷² 3. os. ed. <i>lè:da; plé:še, poté:ne – pè:t</i>
*ĕ-	> ɛ:	rod. ed. <i>zé:ta – rod. ed. šonožé:tę – požé:tę/žé:tę, pré:stę</i>
Prosnid		
*ĕ	> ɛe/[ɛ:]	<i>zĕec – imĕe – lesĕen lesĕena</i> (slednje drugotno) <i>lesĕeno – pĕest – trĕĕst,</i> ⁷² <i>uĕtpĕĕt, uĕĕĕt, zeĕĕt</i> ; 3. os. ed. <i>ylĕede, plĕĕše, potĕĕne</i>
*ĕ-	> ɛe/[ɛ:]	<i>žĕĕt</i>
Ter		
*ĕ	> ɛ:	<i>pé:tak, plé:š, ré:p, zé:c – pé:ta – pè:st – m., ž. sp. švĕ:t švĕ:ta – é:tĭ ‘prijeti, dobiti’, klé:tĭ, mé:štĭ ‘delati, da se iz smetane izloči maslo’, pré:štĭ, tré:štĭ, uĕné:tĭ, upné:tĭ, uzé:tĭ</i> ; 3. os. ed. <i>lè:da, naré:dĭ, obré:ncelšrĕ:nĕe, poté:ne, uĕ:ze – pè:t – spĕ:k</i>
*ĕ-	> ɛ:	rod. ed. <i>šenožé:ta, zé:tu – bé:nka, šmé:tena, šrĕ:nĕa – lé:datĭ</i>
Tipana		
*ĕ	> ɛ:	<i>pé:tak, ré:p – pè:st – 3. os. ed. plé:še, poté:rne</i> ; del. na -l (drugotno) <i>žĕ:u žĕ:la</i> (m. sp. mn.) <i>žĕ:lĭ – pè:t – spĕ:</i>
*ĕ-	> ɛ:	rod. ed. <i>zé:tu – rod. ed. sonožé:tĭ – žé:tĭ</i>
Viškorša		
*ĕ	> ɛ:	<i>pé:tak</i> /⟨pétak⟩/, ⟨rép⟩, <i>tré:s</i> , ⟨zĕc⟩ – <i>pé:ta</i> /⟨pĕta⟩/ – <i>pè:st</i> /⟨pĕst⟩/ – ⟨e⟩(:)/⟨ɛ⟩ <i>tré:stĭ</i> , ⟨uzĕtę⟩; 1. os. ed. ⟨lĕdan⟩, ⟨plĕšen⟩, ⟨srĕnĕen⟩, ⟨vĕžen⟩, 3. os. ed. ⟨zĕbe⟩ – ⟨pĕt⟩/⟨pĕt⟩ – prisl. ⟨spĕk⟩
*ĕ-	> ɛ: ⟨e⟩(:)/⟨ɛ⟩ (:)	rod. ed. <i>šonožé:ta</i> – ⟨bĕnka⟩, ⟨srĕnĕa⟩ – ⟨poklĕknęte se⟩, ⟨prĕste⟩
Zavarh		
*ĕ	> ɛ:	<i>pé:tak, zé:c – pé:ta – pè:st – jé:tĭ, klé:tĭ</i> (se) ‘kleti’ in ‘prepirati se’, <i>uzé:tĭ</i> ; 3. os. ed. <i>lè:da</i> , (drugotno) <i>plé:sa – pè:t – spĕ:k</i> ‘speť
*ĕ-	> ɛ:	<i>šĕ:žan</i> ‘seženj’; rod. ed. <i>šonožé:ta</i> ‘kosec’, <i>zé:ta – lé:datĭ, lĕ:nĭtĭ, poklĕ:knĭtĭ, pré:stĭ</i>

Odraz *ĕ̄/*ĕ̄- je v vseh obravnavanih govorih enoglasniški, le v Prosnidu se pojavlja rahlo dvoglasniški odraz /ɛe/.⁷¹ V govoru Breginja se pojavlja široki /e:/, v govorih Mažerol, Plestišč, Porčinja in Tera pa ozki /ɛ:/. V govoru Čanebole se pojavlja izrazito široki /ä:/.

⁷² V zvezi z odsotnostjo pomika naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga prim. pregl. 76 in komentar na str. 343.

Kakovost odraza isln. *ē/*ĕ- v govorih Tipane, Viškorše in Zavarha je težko nedvoumno določiti. Najpogosteje se fonetično uresničuje kot srednji /ɛ:/ (v vsakem primeru je ožji od knjižnoslovenskega /e:/), vendar se lahko (zlasti v govoru Zavarha) prosto izgovarja kot ozki [ɛ:]. V Logarjevih zapisih govora Viškorše (1965a) so približno enakovredno zastopani zapisi z ⟨ɛ⟩ in ⟨e⟩, pojavljajo pa se tudi zapisi z ⟨ɛ̇⟩ (na različnih mestih lahko tudi pri isti besedi, npr. ⟨ṗɛṫ⟩ in ⟨ṗɛṫṫ⟩).

1.1.6 Odrazi isln. *ē/*ĕ-

Breginj		
*ē	> o:	γalò:b, ⟨γx̄ɔ̄pc⟩, kò:s, ⟨l̄ɔ̄x⟩, mò:ž, rò:b, zò:b; im. mn. uotrò:b – mó:ka; γó:šča – ⟨w̄ɔ̄ɣuie⟩ ‘ogljje’ – pó:t – uó:zak uó:ska uó:sko
*ĕ-	> o:	γó:ba
Čanebola		
*ē	> â:	dà:p, xlá:t, kà:s, mà:š, rà:p, zà:p – γá:šča, má:ka, rá:ka; tož. ed. uadà;; or. ed. kasá: – pá:t – má:dər má:dra má:dro, uá:zak uá:ska uá:sko – 1. os. ed. má:tən
*ĕ-	> â:	(ni primerov)
Mažerole		
*ē	> ɔ:	dò:p, γalò:p, xló:t, kò:s, mò:š, rò:p, sò:t, zò:p – γó:šča, mó:ka, ró:ka – pò:t – uró:ć, mó:dər mó:dra mó:dro
*ĕ-	> ɔ:	rod. ed. bó:pa (!) ‘popok’ – γó:ba
*ē, *ĕ- /+ [u _]	> ə	tož. ed. γlayə̀, trayə̀ – uə̀ɣjə̀ – uə̀zak uə̀ska uə̀sko
Plešišča		
*ē	> ɔ:	xló:t, kò:s, mò:š, rò:p, zò:p – mó:ka – pó:t – γlò:p γlò:ba γlò:bo (slednje drugotno) ‘globok’, mó:dər mó:dra mó:dro – 3. os. ed. mó:tę
*ĕ-	> ɔ:	pó:pęč – γó:ba
Porčinj		
*ē	> ɔ:	dò:p, xló:t, kò:s, mò:š, rò:p, zò:p – ó:šča – im. mn. mò:da – pó:t – m., sr. sp. uó:zak uó:sko; m. sp. lò:p
*ĕ-	> ɔ:	ó:ba
Prosnid		
*ē	> ɔo/[ɔ:]	γelòp, kòos, mòos, zòop; im. mn. uòtròp – γóšča – pó:t – mòdren (?) mòódra mòódro; del. na -l zēs̀mòdo zēs̀mòdlo
*ĕ-	> ɔo/[ɔ:]	póópęč – γóóba
*ē /+ [u _]	> ɔ:	uó:zek uó:ska uó:sko

Ter		
* \bar{q}	> q :	<i>xlò:t</i> 'obtesan tram', <i>kò:š</i> , <i>mò:š</i> , <i>pò:k</i> 'razpočena rana', <i>pò:p</i> , <i>prò:t</i> , <i>rò:p</i> , <i>štrò:k</i> , <i>zò:p</i> – <i>mò:ka</i> , <i>pošò:ba</i> 'posoda, posoja', <i>rò:ka</i> – im. mn. <i>mò:da</i> – <i>pò:t</i> – <i>mò:škj</i> <i>mò:ška</i> <i>mò:ško</i> , <i>mò:taŋ</i> <i>mò:tna</i> <i>mò:tno</i> , <i>urò:ć</i> <i>urò:ća</i> <i>urò:čo</i> ; m., ž. sp. <i>lò:p</i> <i>lò:ba</i> 'globok', <i>ò:št</i> <i>ò:šta</i> 'gost' – 3. os. ed. <i>bò:</i> , <i>mò:tj</i> , <i>pò:ćj</i> , <i>pošò:dj</i> – prisl. <i>nancò:j</i> , (ot) <i>škò:t</i>
* \dot{q} -	> q :	<i>pò:pjć</i> – <i>ò:ba</i> , <i>štò:pa</i>
Tipana		
* \bar{q}	> q :	<i>mò:š</i> , <i>zò:p</i> – <i>mò:ka</i> , <i>rò:ka</i> – <i>pò:t</i> – m., ž. sp. <i>γò:st</i> <i>γò:sta</i>
* \dot{q} -	> q :	<i>γò:ba</i>
Viškorša		
* \bar{q}	> q : ⟨ q ⟩(:)/⟨ q ⟩ (:)	⟨xlòt⟩, ⟨kò:s⟩, ⟨mò:š⟩ /⟨mòš⟩/, ⟨rò:p⟩ /⟨ròp⟩/, ⟨zò:p⟩ /⟨zòp⟩/ – ⟨mòka⟩, ⟨rò:ka⟩ /⟨ròka⟩/ – ⟨uòuòje⟩ – <i>pò:t</i> /⟨pòt⟩/ – m., ž. sp. ⟨lòp⟩ ⟨lòba⟩ – prisl. ⟨nancòj⟩
* \dot{q} -	> q : ⟨ q ⟩(:)/⟨ q ⟩ (:)	⟨pòpić⟩ – ⟨dòa⟩, ⟨òba⟩
Zavarh		
* \bar{q}	> q :	<i>dò:p</i> , <i>krò:k</i> 'obroč (igrača)', <i>mò:š</i> , <i>rò:p</i> , <i>zò:p</i> – <i>mò:ka</i> , <i>rò:ka</i> , <i>stò:pa</i> – <i>pò:t</i> – del. na -ć <i>pojò:ć</i>
* \dot{q} -	> q :	<i>ò:ba</i> – <i>pò:pjć</i>

Odras $*\bar{q}/*\dot{q}$ - je v vseh obravnavanih govorih enoglasniški, le v Prosnidu se pojavlja rahlo dvoglasniški odraz / $o\dot{o}$ /.⁷¹ V govoru Breginja se pojavlja široki / $o:/$ /, v govorih Mažerol, Plestišč, Porčinja in Tera pa ozki / $o:/$ /. V govoru Čanebole se pojavlja izrazito široki / $\hat{a}/$ /.

Kakovost odraza isln. $*\bar{q}/*\dot{q}$ - v govorih Tipane, Viškorše in Zavarha je težko nedvoumno določiti. Najpogosteje se fonetično uresničuje kot srednji / $q:/$ (v vsakem primeru je ožji od knjižnoslovenskega / $o:/$), vendar se lahko (zlasti v govoru Zavarha) prosto izgovarja kot ozki [$o:$]. V Logarjevih zapisih govora Viškorše (1965a) nekoliko prevladujejo zapisi z ⟨ q ⟩, pojavljajo pa se tudi zapisi z ⟨ o ⟩.

1.1.7 Odrasi isln. $*\bar{i}/*\dot{i}$ -

Breginj		
* \bar{i}	> i :	<i>krí:ž</i> , ⟨ <i>sîn</i> ⟩, ⟨ <i>stríc</i> ⟩, <i>tì:ćar</i> , <i>zi:d</i> – ⟨ <i>γxlista</i> ⟩, <i>mati:ka</i> , ⟨ <i>strína</i> ⟩, ⟨ <i>svína</i> ⟩, ⟨ <i>zíma</i> ⟩, <i>žbì:na</i> 'živina' – <i>bí:no</i> ; im. mn. <i>sì:ta</i> ; <i>cadì:la</i> , <i>korì:ta</i> , <i>matobì:la</i> , <i>uoyñi:šća</i> – <i>mì:su</i> 'misel' – ž. sp. <i>bali:ka</i> 'velik', ⟨ <i>žívà</i> ⟩ – 1. os. ed. <i>klì:čan</i> , ⟨ <i>umījan</i> ⟩, 2. os. ed. <i>ubui:jaš</i> , <i>uzdì:γnaš</i> , 3. os. ed. <i>γñi:je</i> , <i>pì:je</i> , <i>pí:še</i> , ⟨ <i>bīd</i> ⟩ 'videti'

*i-	> i:	rod. ed. <i>boží:ća, jezí:ka, patali:na, sakolí:ća, tí:ća</i> – ⟨γxriwa⟩, <i>xí:ša</i> , ⟨kísalca⟩, <i>lí:pa, ní:ya</i> , ⟨riβα⟩, <i>ší:ja</i> , ⟨žíla⟩, ⟨ží:ca⟩; im. mn. <i>bí:le</i> , <i>bí:lce</i> – <i>sí:to</i> , ⟨šílɔ⟩, ⟨žíto⟩; <i>cadí:lo, korí:to, matobí:lo</i> , ⟨paryíšče⟩, <i>yoyní:šče</i> /⟨woyníšče⟩/ – <i>kí:su kí:sala kí:salo</i> ; ž., sr. sp. <i>sí:ta sí:to</i> ; sr. sp. <i>balí:ko</i> ‘velik’ – ⟨bídat⟩ ‘videti’, <i>yní:t, klí:cat, pí:t, ubú:t</i> , ⟨umít⟩, <i>uzdí:yn̄t</i>
*ī, *i- /+ [_ r]	> ię: ⟨ě⟩(ː)/⟨ę⟩ (ː)/⟨i⟩(ː)	<i>krampiér, się:rk</i> /⟨sírck⟩/ ‘koruza’; rod. ed. <i>się:ra</i> – ⟨skéra⟩ – <i>się:ršče</i> , <i>zbię:ralo</i> ‘izvir’ – ⟨síratu⟩ – ⟨štęrii⟩
Čanebola		
*ī	> i:	<i>kri:š, si:n, strí:c, tí:ćar</i> ; or. mn. <i>baží:ć, jezík</i> – <i>matí:ka</i> , (drugotno) <i>mi:sla, zí:ma</i> ; or. ed. <i>kí:šo, lí:po, ní:yo</i> – <i>ví:no</i> – rod. ed. <i>ní:ta, ri:t</i> ; <i>xčì:</i> – <i>stí:sńen stí:sńena</i> ; ž. sp. <i>sí:ta</i> – 1. os. ed. <i>umí:yan</i> , 2. os. ed. <i>zmí:snaš</i> , 3. os. ed. <i>yní:je, klí:če, pí:še, pí:je, prelí:je, ubú:je, ví:t</i> ; del. na -l <i>pí:u pí:la pí:lo, pralí:u pralí:la pralí:lo</i> ; del. na -l m., ž. sp. <i>yní:u yní:la</i> ; del. na -l m. sp. <i>klí:cu</i> – <i>trí:</i>
*i-	> i:	rod. ed. <i>baží:ća, jezí:ka, petelí:na, sakalí:ća, tí:ća</i> – <i>kí:ša, kobí:la, lí:pa, ní:ya, ší:ja</i> ‘vrat’; im. mn. <i>ví:le, ví:lce</i> – <i>kari:to/karí:ta, sí:to</i> – <i>kí:su kí:sela kí:selo, pí:ton pí:tona pí:tono</i> ‘udomačen, krotek’; ž., sr. sp. <i>velí:ka velí:ko</i> ; sr. sp. <i>sí:to</i> – <i>yní:t, klí:cat, pí:t, ubú:t, ví:dat, zmí:sant</i>
*ī, *i- /+ [_ r]	> ię	<i>krampiér, mięr</i> ‘zid’, <i>mięr</i> ‘mir’, <i>sięrak</i> ‘koruza’; rod. ed. <i>sięra</i> – <i>skięra</i> – <i>sięršče</i> – <i>prebięrat</i> ; 3. os. ed. <i>prebięra</i>
Mažerole		
*ī	> i:	<i>kri:š, mli:nar, prel:mak</i> ‘priimek’, <i>si:n, svećení:k</i> ‘svetnik’, <i>tí:ćar, zì:t</i> – <i>ylí:sta, matí:nka</i> (!), <i>zí:ma</i> – <i>lí:stje, ví:no</i> – rod. = mest. ed. <i>mí:š, nì:t</i> – ž. sp. <i>si:ta</i> – 3. os. ed. <i>klí:če, pí:šę, pí:je, ubí:je, umí:ya, uzdí:ynę</i> – <i>trí:</i>
*i-	> i:	rod. ed. <i>boží:ća, izí:ka, petelí:na, tí:ća</i> – <i>γrí:ya, xí:ša, lí:pa, mí:za, ní:ya</i> ; im. mn. <i>ví:lę, ví:lęę</i> – <i>śí:tę</i> – <i>kí:su kí:sela kí:selo</i> ; ž., sr. sp. <i>velí:ka velí:kę</i> ; sr. sp. <i>śí:tę</i> – <i>klí:cat, oyní:t, pí:t, ubí:t, vǎrít, ví:det, uzdí:ynǎt</i>
*ī, *i- /+ [_ r]	> i:ǎ	<i>kampi:ǎr, mi:ǎr</i> ‘mir’, <i>śi:ǎrak</i> ‘koruza’; rod. ed. <i>śi:ǎra</i> – <i>śi:ǎršęę</i> – 3. os. ed. <i>pobí:ǎra</i> – <i>ští:ǎr</i>
Plestišča		
*ī	> i:	<i>tí:ćǎr, kri:š</i> – <i>matí:ka, zí:ma</i> – <i>kri:lo, ví:no</i> – rod. ed. <i>mí:šę, nì:tę; kri:; xčì:</i> – m. sp. <i>pí:jǎn</i> – <i>prí:tę</i> ; 2. os. ed. <i>umí:je</i> , 3. os. ed. <i>klí:če, pí:ka, pí:še, ubí:je, ví:dę</i> – <i>trí:</i>
*i-	> i:	rod. ed. <i>boží:ća, jezí:ka, petelí:na, tí:ća</i> – <i>xí:ša, kí:ta, lí:pa, ní:ya, śví:na</i> ; im. mn. <i>ví:le, ví:lęę</i> – <i>kori:to, śí:to</i> – <i>kí:su kí:sela kí:selo</i> ; ž., sr. sp. <i>śí:ta śí:to, velí:ka velí:ko</i> – <i>yní:tę, pí:tę, polí:tę, ví:datę</i>
*ī, *i- /+ [_ r]	> i:ę	<i>krompi:ęr, śi:ęrak</i> ‘koruza’; rod. ed. <i>śi:ęra</i> – <i>śǎki:ęra</i> – <i>śi:ęřęšęę</i> – <i>ští:ęřę</i>

Porčinj		
*ī	> i:	<i>kri:š, ti:ćar – mati:ka – rod.=mest. ed. mi:šę, ni:tę; mest. ed. ri:tę – ž. sp. si:ta – 3. os. ed. kli:će, pərzdì:ne, ubʷi:je, vi:dę – tri:</i>
*i-	> i:	<i>rod. ed. boži:ća, izi:ka, peteli:na, tí:ća – jeseni:ca ‘jěsen’, lí:pa, ní:ya, ši:ja ‘vrat’ – rod. ed. ri:tę – m. sp. ki:su; sr. sp. si:to, veli:ko – ní:tę, pi:tę, ubʷi:tę, umʷi:tę</i>
*ī, *i- /+ [_ r]	> ie	<i>kompier; rod. ed. sięra – štierę</i>
Prosnid		
*ī	> i:	<i>kri:š, ti:ćer – meti:ka, žvi:na – or. ed. mi:šjo, ni:tjo – uópi:t uópi:ta (slednje drugotno) uópi:to; ž. sp. si:ta, veli:ka – 3. os. ed. kli:će, pi:še, umi:ye, uzdi:yme, vi:t</i>
*i-	> i:	<i>rod. ed. boži:ća, jezi:ka, peteli:na, tí:ća – xi:ša, lí:pa, ní:ya – si:to – im. mn. mi:š – m. sp. ki:šo; sr. sp. si:to – pi:t, veli:ko</i>
*ī, *i- /+ [_ r]	> i:ę	<i>krompi:ér; rod. ed. si:ęra – si:ęřžę</i>
Ter		
*ī	> i:	<i>kri:š, mi:šnak ‘strup za miši’, mli:nar, Ni:var, š;n, ti:ćar – lí:šta ‘glista’, mati:ka, pi:zda, švi:na, zi:ma – kri:lo, ví:no – rod. ed. mi:šj, ni:tj, ri:tj – kri:, šci: – xli:pən xli:pna xli:pno ‘mlačen’, ti:xən ti:xna ti:xno ‘tih, molčec’, m., ž. sp. kri:u kri:va, ni:u ni:la ‘gnil’, zi:u zi:va; ž. sp. si:ta – 3. os. ed. kli:će, pi:še – bli:zu</i>
*i-	> i:	<i>rod. ed. di:ma, izi:ka, kli:na, mli:na, peteli:na, pi:ka, tí:ća – bri:na, ki:ša ‘hiša’, ki:ta, kobi:la, lí:pa, ní:va, Ni:vi:ća, pokri:va ‘kopriva’, ri:ba, ri:va ‘griva’ (tj. ‘poraščena mejica ob njivi’), ši:a ‘vrat’, šli:va, zi:la, zli:ća; im. mn. ví:le – kri:lo, ši:lo, si:to, šli:ne ‘slina’, zi:to; ví:me – ki:šoŋ ki:šala ki:šalo; sr. sp. si:to – omi:tj, ostri:ćj, pi:tj, škri:tj pi:ćitj, kli:ćatj, ši:litj, ští:šnitj</i>
*ī, *i- /+ [_ r]	> ie	<i>dię ‘naglica’, paštier, povierak, sięrak ‘koruza’; rod. ed. sięra – šakięra, sięratva ‘sirotka’ – sięřšę – sięroŋ sięrava sięravo ‘surov’ – prebięratj, sięřitj (3. os. ed. sięřj) – četięřj</i>
Tipana		
*ī	> i:	<i>si:n, ti:ćar – zi:ma, žvi:na – kri: – m., ž. sp. si:u si:ya – 2. os. ed. vi:djš, 3. os. ed. uzdi:yme, umi:je</i>
*i-	> i:	<i>rod. ed. peteli:na, tí:ća – bri:na, hi:ša, lí:pa, ní:ya – rod. ed. mi:šj – ži:to; ví:me – pi:tj, uzdi:ynitj, umi:tj</i>
*ī, *i- /+ [_ r]	> ie	<i>kampier, sięrak ‘koruza’; rod. ed. sięra – štierj</i>
Viškorša		
*ī	> i:	<i>kri:š, (šm) – (lišta) ‘glista’, (zima) – (víno) – rod. ed. (miše); mest. mn. (nítax); (xci); (kri) – 1. os. ed. (šiŋan), (uzdŋin) ‘vzdigniti’ – (tri)</i>
*i-	> i:	<i>rod. ed. jezi:ka, peteli:na – (brina), xlapni:ca ‘mavrica’, (kisaľca), (kiša) ‘hiša’, (lípa), ní:ya, (ri:ba), ri:ya (< *gríva), ši:ja ‘vrat’, (zlica), (žila) – (šilo), (žit) – ví:datj / (vidate) /, (uzdŋinę) ‘vzdigniti’</i>
*ī, *i- /+ [_ r]	> ie	<i>(krampír), (pastír), (sięrak); rod. ed. sięra / (sira) / – (sekira) – (zvięralo) – (siratŋ) – (usireę) – (štire)</i>

Zavarh		
*ī	> i:	<i>kri:š, ti:car, sļ:n – li:sta</i> ‘glista’, <i>mati:ka, zi:ma – vi:no</i> – rod. = mest. ed. <i>ni:tj</i> ; or. ed. <i>mi:šu; xci:</i> ; <i>kri:</i> – ž. sp. <i>veli:ka</i> – 3. os. ed. <i>kli:če, vi:dj – tri: – bli:s</i>
*i-	> i:	rod. ed. <i>jezi:ka, kli:na, peteli:na, ti:ca – bri:na, ki:ša</i> ‘hiša’, <i>kobi:la, li:pa, ni:ya, ri:ba, ši:ja</i> ‘vrat’, <i>veni:ka</i> ‘trta’, <i>zli:ca</i> (!); im. mn. <i>vi:le – Kori:to, si:to, ši:lo, ži:to</i> – rod. ed. <i>mi:šj</i> – sr. sp. <i>veli:ko – pi:tj, vi:daj</i>
*ī, *i- /+ [_ r]	> ie	<i>grompiēr</i> ‘krompir’, <i>miēr</i> ‘zid’, <i>siērak</i> ‘koruza’; rod. ed. <i>siēra – sakiēra – štīērijj štīērij</i>

*ī/*i- se v vseh obravnavanih govorih odraža kot /i:/.

V vseh obravnavanih govorih je v položaju pred /r/ odraz *ī/*i- sovpadel z odrazom *ē/*ē̃-. V Logarjevih zapisih govorov Breginja (1951a) in Viškorše (1965a) se za isln. *i v tem položaju pojavljajo zapisi (Breginj) ⟨è⟩, ⟨e⟩, (Viškorša) ⟨ie⟩ ter (oba govora) ⟨i⟩, ki jih glede na gradivo, zbrano na terenu, lahko enotno interpretiramo kot zapise glasu, ki se po samoglasniški kakovosti ujema z odrazom(a) isln. *ē/*ē̃-. Interpretacija je zaradi manjše količine zbranega gradiva manj zanesljiva za govor Viškorše.

1.1.8 Odrazi isln. *ū/*ù-

Breginj		
*ū	> u:	<i>dù:x</i> ‘vonj’, <i>jù:nc, kjù:č, klabù:k</i> , ⟨pūst⟩, <i>šù:s</i> ‘suša’ – ⟨xrūška⟩, <i>lù:na, šù:ša</i> – ⟨ústà⟩ – <i>lù:č, ù:š – trù:dən trù:dna trù:dno</i> ; m., ž. sp. <i>γjù:x γjù:xa</i> ‘gluh’, <i>sù:x sù:xa – bəru:t</i> ‘izruti’; 3. os. ed. <i>čù:je, kù:xa, kù:je, kù:p, rù:je</i> ; del. na -l <i>pošù:šu pošù:šla</i> (slednje drugotno) <i>pošù:šlo, pù:stu pù:stla</i> (slednje drugotno)
*ù-	> u:	rod. ed. <i>krù:xa, kù:pa, lù:ka</i> ‘česen’, <i>triebù:xa – jù:žna, kjù:ka</i> , ⟨kúščarca⟩, ⟨múxa⟩, <i>plaxù:ta</i> ‘rjuha’, ⟨skúta⟩ – ž., sr. sp. <i>rù:sa rù:so</i> ‘rumen’ – <i>čù:t, kù:xat</i>
Čanebola		
*ū	> u:	<i>brù:s, dù:x</i> ‘duh’, <i>jù:nac, kjù:č, klabù:k, pù:st, sù:s</i> ‘suša’; or. mn. <i>kù:p – frù:ška, lù:na</i> ; or. ed. <i>jù:žno – lù:č, ù:š – trù:dan trù:dna trù:dno</i> ; m., ž. sp. <i>γjù:x γjù:xa</i> ‘gluh’, <i>sù:x sù:xa</i> – 1. os. ed. <i>čù:jən</i> , 3. os. ed. <i>kù:xa, kù:p, lù:p</i> ; del. na -l m. sp. <i>ady:mu</i> ‘znoreti’, <i>asù:šu</i>
*ù-	> u:	rod. ed. <i>krù:xa, kù:pa, lù:ka</i> ‘česen’, <i>trebù:xa – jù:žna, mú:xa, plaxù:ta</i> ‘rjuha’ – ž., sr. sp. <i>rù:sa rù:so</i> ‘rumen’ – <i>čù:t, kù:xat</i>
Mažerole		
*ū	> u:	<i>dù:x</i> ‘vonj’, <i>jù:nac, kjù:č, klabù:k, pù:st, sù:s</i> ‘suša’, rod. ed. <i>znù: ‘sin’ – bù:kya</i> ‘bukev’, <i>xrù:ška, kù:na, lù:na</i> – im. mn. <i>ú:šta – lù:č, ù:š – trù:dan trù:dna trù:dno</i> ; m., ž. sp. <i>γjù:x γjù:xa</i> ‘gluh’, <i>sù:x sù:xa</i> – 3. os. ed. <i>čù:je, kù:xa, lù:p</i>
*ù-	> u:	rod. ed. <i>krù:xa, kù:pa, lù:ka</i> ‘česen’, <i>trebù:xa – jù:žna, plaxù:ta</i> ‘rjuha’ – ž. sr. sp. <i>rù:sa rù:so</i> ‘rumen’ – <i>čù:t, kù:xat</i>

Plestišča		
*ū	> u:	<i>brù:š, čù:k, dù:x, jú:nac, kjú:č, klabú:k, pù:st, šú:š</i> 'suša' – <i>xrù:ška, lú:na – ú:šta – ù:š – trù:dən trù:dna trù:dno</i> ; m., ž. sp. <i>ɣjú:x ɣjú:xa</i> 'gluh', <i>šù:x šú:xa</i> – 1. os. ed. <i>kù:xən</i> , 2. os. ed. <i>čù:jəš</i> , 3. os. ed. <i>kú:pə</i>
*ù-	> u:	rod. ed. <i>krú:xa, kú:pa, lú:ka</i> 'česen', <i>trebú:xa – jú:žəna, plaxú:ta</i> – ž., sr. sp. <i>rú:ša rú:šo</i> 'rumen' – <i>čú:tə, kú:xatə</i>
Porčinj		
*ū	> u:	<i>kjú:č, klabú:k, lú:č, pù:st, šú:š</i> 'suša' – <i>frù:ška</i> ; or. ed. <i>jù:žənu – ù:š</i> – m. sp. <i>jù:x</i> 'gluh', <i>sù:x</i> – 3. os. ed. <i>čù:je, kù:xa, kú:pə</i> ; del. na -l m. sp. <i>pošù:šu, vərù:ɥ/zrù:ɥ</i> 'izruti'
*ù-	> u:	rod. ed. <i>krú:xa, kú:pa, lú:ka</i> 'česen', <i>trebú:xa – plaxú:ta</i> 'rjuha' – <i>čú:tə, vərù:tə/zrù:tə</i> 'izruti'
Prosnid		
*ū	> u:	<i>kjú:č, klebú:k, pù:st, šú:š</i> 'suša' – <i>krù:ška</i> ; or. ed. <i>jù:žəno – lú:č, ù:š</i> – m., ž. sp. <i>trù:den trù:dna</i> ; m. sp. <i>ɣjú:x</i> 'gluh', <i>šù:x</i> – 3. os. ed. <i>čù:je, kù:xe, kú:p</i> ; del. na -l m. sp. <i>pošù:šo</i>
*ù-	> u:	rod. ed. <i>krú:xa, kú:pa, triebú:xa</i> – ž., sr. sp. <i>rú:ša rú:šo</i> 'rumen' – <i>mú:xa, plexú:ta</i> 'rjuha' – <i>čú:t, rú:t</i>
Ter		
*ū	> u:	<i>čú:č</i> 'ključ', <i>klabú:k, pù:st, šú:š</i> 'suša' – <i>bù:kya</i> 'bukev', <i>dú:ša, frù:ška, kù:kjəca</i> 'žuželka', <i>lú:na, škú:la</i> 'krasta' – im. mn. <i>ú:šta – ù:š</i> – <i>ù:raŋ ù:rna ù:rno</i> 'zrel, pripravljen', m., ž. sp. <i>xù:t xú:da, lù:x lú:xa</i> 'gluh', <i>šù:x šú:xa</i> – 3. os. ed. <i>brù:šj, čù:e</i> 'slišati', <i>kù:xa, kú:pj, kú:rj, lú:pj</i>
*ù-	> u:	rod. ed. <i>lú:ka</i> 'česen', <i>krú:xa, kú:pa – bú:rja</i> 'kostanj (plod)', <i>jú:žjna, klú:ka</i> (!), <i>kù:kavjəca, kú:pa</i> 'tobačnica', <i>kú:šəerjəca, lú:za</i> 'blato', <i>mú:xa</i> , im. mn. <i>mù:ljəce</i> 'čreva', <i>plaxú:ta</i> 'rjuha', <i>rú:šjəca</i> 'mravlja', <i>škú:ta – lú:bje, krú:kujə</i> 'ročaj pri kosi' – ž., sr. sp. <i>rú:ša rú:šo</i> 'rumen'
Tipana		
*ū	> u:	<i>dù:h, jú:nac, kjú:č, pù:st – bù:kya</i> 'bukev', <i>hrù:ška – ù:š</i> – m., ž. sp. <i>sù:h sú:ha</i> ; ž. sp. <i>rù:sa</i> 'rumen' – 1. os. ed. <i>kú:pjn</i> , 3. os. ed. <i>čù:je</i> ; del. na -l <i>vjřù:ɥ vjřù:la</i> 'izruti'; del. na -l m. sp. <i>naù:čəy, ošù:šəy</i>
*ù-	> u:	rod. ed. <i>kú:pa, lú:ka</i> 'česen', <i>trebú:ha – čebú:la, jú:žjna</i> – sr. sp. <i>rú:so – čù:tj, skú:hatj, vjřù:tj</i> 'izruti'
Viškorša		
*ū	> u:	<i>dù:x, <kjüč>, <klabúk>, pù:st, šú:š</i> 'suša' – <i><bûkya></i> 'bukev', <frùška>, <lúna> – <lúbjə>; im. mn. <i>ú:sta</i> – <lúč>, <úš> – m., ž. sp. <lŭx> <lúxa> 'gluh', <i>sù:x sú:xa</i> – 1. os. ed. <lúpin> – prisl. <zjütra>, <zúnax>; <i>jú:ncu</i> (!)
*ù-	> u:	rod. ed. <i>krú:xa, <kúpa>, trebú:xa</i> – <čebúla>, <júžəna>, <klúka> (!), <kúšəerjəca>, <plaxúta> 'rjuha', <rúšəca> 'mravlja', <skúta>

Zavarh		
*ū	> u:	<i>brù:s, cú:č, klabú:k, kù:p</i> ‘nakup’, <i>pù:st – frù:ška, lú:na – ù:š – trú:dqñ</i> ; m., ž. sp. <i>sù:x sù:xa</i> – 2. os. ed. <i>čù:ješ</i> , 3. os. ed. <i>kú:pi, skù:xa</i>
*û-	> u:	rod. ed. <i>krú:xa, kú:pa, lú:ka</i> ‘česen’ – <i>čebú:la, jú:žjna, klú:ka (!)</i> , <i>plaxú:ta</i> ‘rjuha’ – ž., sr. sp. <i>rú:sa rú:so</i> ‘rumen’ – <i>čú:tj, skú:xatj – zú:tra/zjú:tra</i>

*ū/*û- se v vseh obravnavanih govorih odraža kot /u:/.

1.1.9 Odrazi isln. *ā/*ǎ-

Breginj		
*ā	> a:	<i>⟨xlāpac⟩, klá:nc, là:s, mrà:k, pà:s, pà:uc, krá:j</i> ‘kralj’, <i>kú:č – brá:da, ylá:ua, kà:uka, kjučà:uñca, mà:čeca, mà:čka, plá:na, uotà:ua</i> /⟨wətāua⟩/ – <i>žyá:ne</i> ; im. mn. <i>jà:buka, klà:dya, urá:ta – mà:st – krá:dək krá:tka krá:tko, ná:yu ná:yla ná:ryo, prá:žən prá:žna prá:žno, rá:uən rá:una rá:uno</i> ; m., ž. sp. <i>mlà:d mlá:da, nà:x ná:ya</i> ; ž. sp. <i>boyà:ta, kosmà:ta, pjà:na, zdrà:ua</i> – 3. os. ed. <i>dá:je, ⟨γxrāb⟩, krá:de, pá:se, poká:že, prà:b, rá:ste</i>
*ǎ-	> a:	<i>⟨γxábər⟩, já:uar</i> /⟨jāwor⟩/, <i>ká:man/ká:mən, ⟨káši⟩, má:čək</i> ; rod. ed. <i>brá:ta, krá:ja, krá:sa</i> ‘brezno, prepad’, <i>Lá:xa, mrá:za – já:γoda, krá:ua, krá:bca, lá:žna, lpá:ta, pá:lca, prá:bca, ⟨skála⟩, ⟨sláma⟩, ⟨urána⟩, ⟨žába⟩</i> ; im. mn. <i>⟨xláče⟩; ⟨mát⟩ ‘mat’ – já:buko, ⟨kámuñe⟩, klá:duo</i> /⟨klādwo⟩/, <i>sá:dlo; ⟨ráme⟩; má:če – pá:mat, stá:rost</i> (poleg <i>starù:st</i>), <i>žá:lost – já:uarju já:uarjaua já:uarjauo, pá:matən pá:matna pá:matno</i> ; ž., sr. sp. <i>domá:ča domá:če, slá:ba slá:bo, stá:ra stá:ro</i> ; sr. sp. <i>boyá:to, kosmá:to, pjá:no, zdrá:uo – ⟨γxrápt⟩, klá:t, krá:st, pá:st, prá:bt/prá:ft, rá:st, uá:rjat</i>
*ā /+ [j]	> e:	<i>pè:jk</i> – im. mn. <i>⟨jējca⟩ – mè:jxan mè:jxana mè:jxano</i>
Čanebola		
*ā	> a:	<i>kakašá:r, kauá:č, Klá:nac, krá:j</i> ‘kralj’, <i>là:s, mesá:r, ná:sat</i> ‘toporišče’, <i>pà:jak, pà:s, stà:rac</i> ; rod. ed. <i>možà:</i> ; or. mn. <i>kañà:m – brá:da, lá:ua, mà:ška, atà:ua, trá:ua</i> ; or. ed. <i>krà:uo, lapà:to, pà:lco, prá:feo</i> ; im. mn. <i>škà:rje – já:bokoljáboka, urá:ta</i> ; rod. ed. <i>blayà: – mà:st</i> ; rod. ed. <i>krà:s – krá:tak krá:tka krá:tko, mà:jxan mà:jxna mà:jxno, ná:yu ná:yla ná:ryo, prá:žan prá:žna prá:žno</i> ; m., ž. sp. <i>mlà:t mlá:da, nà:x ná:ya, slà:n slá:na</i> ; ž. sp. <i>bayà:ta, kasmà:ta – dá:t, já:t, pá:st</i> ‘cadere’, <i>sjà:t</i> ; 1. os. ed. <i>dá:n, ká:žən, namà:žən</i> , 3. os. ed. <i>xuá:l, krá:de, mlá:t, prá:f, rá:ste, uà:rje, uà:sne, zá:čne</i> ; del na <i>-l</i> m. sp. <i>dá:ju, krà:du</i> ; del na <i>-l</i> ž., sr. sp. <i>dá:la dà:lo</i>

*à-	> a:	<i>brá:tar, já:uar, ká:mən, ká:ši, má:čak</i> ; rod. ed. <i>krá:ja</i> ‘kraj’, <i>Lá:xa, mrá:za – krá:ua, já:γatca, lapá:ta, má:ma, pá:lca, prá:fca – ká:muñe, sá:dlo; má:če – lá:kat</i> ‘lakota’, <i>pá:met, prá:pat; má:t – já:san já:sno, já:uarju já:uarjaua, pá:metan pá:metna pá:metno</i> ; ž., sr. sp. <i>damá:ča damá:čo, pjá:na pjá:no, slá:ba slá:bo, stá:ra stá:ro, zdrá:ua zdrá:uo</i> ; sr. sp. <i>bayá:to, kasmá:to – aklá:t, klá:st, krá:st, pá:st</i> ‘pascere’, <i>prá:ft, uá:rɥat, uá:sənt</i>
*ā, *à- /+[_ ɥ]	> o:	<i>pò:uac</i> ‘prst’ – <i>klučò:ɥnca, kò:uka</i> ; rod. mn. <i>krò:ɥ</i> (: <i>krá:ua</i>) – <i>rò:ɥan rò:ɥna rò:ɥno</i> – del. na -l m. sp. <i>brò:ɥ</i> (: ž. sp. <i>prebrá:la</i>), <i>dò:ɥ</i> (: <i>dá:la</i>), <i>jò:ɥ</i> (: <i>jà:la</i>), <i>usjò:ɥ</i> (: <i>usjà:la</i>), <i>zažjò:ɥ</i> (: <i>zažjá:la</i>)
*ā /+[j _ j]	> e:	<i>jé:je</i>
Mažerole		
*ā	> a:	<i>kakošá:r, Klá:nac, končá:r</i> ‘prebivalec istega dela vasi’, <i>kojá:č, mlá:t</i> (rod. ed. <i>mlati:</i>) ‘kladivo’, <i>já:zbač, opà:jak</i> (!) ‘pajek’, <i>pá:uac – brá:da, γlá:ua, já:buka, kjučá:nca, má:čka, otá:ua, plá:na, trá:ua – Là:ške</i> ‘Furlanija’; im. mn. <i>urá:ta</i> – rod. ed. <i>krá:s</i> ‘pečina’ – <i>krá:tak krá:taka krá:tako, ná:ɣu ná:ɣla ná:ɣlo, rá:ɥan rá:ɥna rá:ɥno</i> ; m., ž. sp. <i>mlá:t mlá:da</i> ; ž. sp. <i>pjà:na, slá:ba, tamá:ua</i> ‘temen’, <i>zdrá:ua – žá:ɣat</i> – prisl. <i>oblá:čəno – duà:</i>
*à-	> a:	<i>γá:bər, já:ɥer, ká:man, má:čak</i> ; rod. ed. <i>brá:tra, krá:ja, Lá:xa, mrá:za – já:ma, ká:ča, krá:ua, ləpá:ta, pá:lca, prá:vəca, srá:ka, urá:na – ká:muñe – pá:met, prá:pot, stá:rost, žá:lost – já:ɥerju já:ɥerjaua já:ɥerjauo</i> ‘javorov’, <i>pá:metan pá:metna pá:metno</i> ; ž., sr. sp. <i>stá:ra stá:ro</i> ; sr. sp. <i>pjà:no, slá:bo, tamá:uo</i> ‘temen’, <i>zdrá:uo – γrá:bət, krá:st, oklá:t, prá:vət, rá:st</i> – prisl. <i>rá:da</i>
Plešišča		
*ā	> a:	<i>Klá:nac, kuá:č, krá:j</i> ‘kralj’, <i>là:s, mrá:k, pà:jak, pà:uac, slá:st</i> ‘okus’, <i>štá:rac – brá:da, γlá:ua, kjučá:uñca, má:čka, otá:ua, plá:na, trá:ua – já:je</i> ; im. mn. <i>já:buka, urá:ta – má:st, žəuá:ɥ</i> (rod. ed. <i>žəuá:lə</i>) – <i>krá:tak krá:tka krá:tko, mà:jxən</i> (poleg <i>mè:jxən</i>), <i>prá:zən prá:zna prá:zno, rá:ɥən rá:ɥna rá:ɥno</i> ; m., ž. sp. <i>mlá:t mlá:da, slá:n slá:na</i> ; ž. sp. <i>bojá:ta, košmá:ta, pijá:na, zdrá:ua – stá:tə</i> ; 3. os. ed. <i>ká:že, prá:və, uγá:sne</i> ; del. na -l <i>já:ɥ já:la já:lo – duà:</i>
*à-	> a:	<i>γá:bər, já:sən</i> ‘jěsen’, <i>já:ɥer, ká:ši, má:čak</i> ; rod. ed. <i>brá:tra, krá:ja, krá:ša</i> ‘skalnata pokrajina’, <i>Lá:xa, mrá:za – ká:ča, krá:ua, lopá:ta, pá:lca, prá:vəca, slá:ma, srá:ka, urá:na</i> ; im. mn. <i>γrá:bje – já:buko, ká:məñe, klá:duo</i> (!), <i>sá:dlo – lá:kot</i> ‘lakota’, <i>pá:met, prá:pot, stá:rost, žá:lost – pá:metən pá:metna pá:metno, žá:lostən žá:lostna žá:lostno</i> ; ž., sr. sp. <i>slá:ba slá:bo, stá:ra stá:ro</i> ; ž. sp. <i>domá:ča</i> ; sr. sp. <i>bojá:to, košmá:to, pijá:no, zdrá:uo – krá:stə, namá:zate, oklá:tə, pá:stə</i> ‘pascere’, <i>prá:vətə, rá:stə, uγá:snetə</i>
Porčinj		
*ā	> a:	<i>xlá:pac, kà:ši, kuá:č, pà:jak, pà:uac</i> ; rod. ed. <i>oblá:ka – à:bra</i> ‘gaber’, <i>ká:uka, kjučá:nca, má:čka, otá:ua – já:je, žgá:ne</i> ; im. mn. <i>já:buka, urá:ta – là:s</i> (rod. ed. <i>lá:sə</i> (!)) ‘las’ – m. sp. <i>mlá:t</i> ; ž. sp. <i>boá:ta, pijá:na</i> – 3. os. ed. <i>prá:və</i> – prisl. <i>oblá:čno</i>

*ā-	> a:	<i>brá:tar, já:uər, ká:man</i> ; rod. ed. <i>Lá:xa, mrá:za – krá:ya, lupá:ta, pá:lca, ská:la</i> ; im. mn. <i>rá:bje – lá:kot</i> 'lakota', <i>pá:met, trá:pot</i> 'pra-prot', <i>stá:rost – sr. sp. slá:bo, stá:ro, zdrá:uo</i> ; m. sp. (mn.) <i>boá:te, pijá:nę – krá:stę, rá:stę</i>
Prosnid		
*ā	> a:	<i>ká:šjə 'kašelj', kekošá:r, kekošná:k, kŷá:č, là:s, pà:jek, pà:ueç, uòblá:k – já:boka, ká:yka, mà:čka, uòtà:ua</i> ; im. mn. <i>urá:te – mà:st – krá:dek</i> (slednje drugotno) <i>krá:tka krá:tko, ná:γə ná:γla ná:γlo, krà:ujə, rá:uen</i> (slednje drugotno) <i>rá:una rá:uno</i> ; m. sp. <i>mlá:t</i> ; ž. sp. <i>boýá:ta, košmá:ta, pjá:na, šlà:ba, zdrá:ua – 3. os. ed. ká:že, prá:fj</i> del. na -l <i>já:u já:la já:lo</i>
*ā-	> a:	<i>ýá:ber, já:uer, ká:men</i> ; rod. ed. <i>brá:tra – dlá:ka, krá:ya, læmpá:ta, pá:lca, ská:la – šá:dlo – pá:met, štá:rost, žá:lošt; má:t – ž.</i> , sr. sp. <i>stá:ra stá:ro</i> ; sr. sp. <i>boýá:to, košmá:to, slá:bo, zdrá:uo</i> ; m. sp. (mn.) <i>pjá:n – krá:st, pá:st</i> 'pascere', <i>rá:st</i>
Ter		
*ā	> a:	<i>à:bar, xlá:paç, já:zbaç, kà:p, klá:naç, là:s 'glas' in 'las', mrà:k, ná:jnoj, ná:xot, ná:šat, pà:jak, pà:laç, pà:r, pà:s, pjxà:uñik, prá:šaç, rá:zor, štrá:x, trà:k, zá:tak, znà:naç – brá:da, çuçà:uñiça, xuá:la, lá:va 'glava', mà:çjça, mà:uta, otà:va, škrá:na, šlà:na, trá:va, vjìl:zjma</i> ; im. mn. <i>škà:rje – Xrá:štje, já:e, klá:štje, zgá:ne</i> ; im. mn. <i>já:buka, já:šla, urá:ta – mà:st</i> ; rod.=mest. ed. <i>krá:šj – bà:rškj bà:rška, dnà:k dnà:ka dnà:ko, ká:zqñ ká:zna ká:zno, krá:tak krá:tka krá:tko, krà:ujj krà:uja krà:ujo, má:u má:la má:lo, prá:zqñ prá:zna prá:zno, rá:vqñ rá:una rá:uno, zà:dñj zà:dña zà:dño</i> ; m., ž. sp. <i>drá:x drá:a, mlá:t mlá:da, šà:m šá:ma, šlq:n šlà:na</i> ; ž. sp. <i>boá:ta, košmá:ta, pjá:na, zdrá:va – bá:tj, štá:tj</i> ; 1. os. ed. <i>uštá:nęn</i> , 2. os. ed. <i>mà:zeš</i> (poleg <i>má:zjš</i>), 3. os. ed. <i>brá:mj, dá:ja, drá:zj, xuá:lj, ká:ze, lá:dj, navá:dj, plá:çe, prá:vj, rà:bj, šká:çe, štà:ij, udà:rj, uštá:vj, urá:tj – prisl. dà:ve, lá:nj, (na) nà:rbe, poçà:šu, zá:jtra – dvà:</i>
*ā-	> a:	<i>brá:tar, já:buk, já:šęn, já:vor, ká:šęj, má:çak, zá:kej</i> ; rod. ed. <i>barsá:na, krá:ja, Lá:xa, moçorá:ka, modrá:ša, mrá:zu, orá:da, orá:xa, plá:xta, plá:za, prá:a, rá:xu, rá:ja, rá:ka; cá:ča – bá:ba, dá:na, xlá:ça, já:ma, ká:ça, ká:na, krá:va, lá:štaviça, lopá:ta, má:çuxa, má:ma, pá:ljça, prá:vjça</i> 'povešt', <i>rá:ça, šká:la, šlà:ma, šrá:ka, šrá:kjça, urá:na, zá:ba</i> ; im. mn. <i>rá:bje – šá:dlo; rá:me – lá:kot, pá:met, prá:port, štá:rošt, zá:lošt – lá:çqñ lá:çna lá:çno, zá:loštqñ zá:loštna zá:loštno</i> ; ž., sr. sp. <i>šlà:ba šlà:bo, stá:ra stá:ro</i> ; sr. sp. <i>boá:to, košmá:to, pjá:no, zdrá:vo – klá:štj, klá:tj, krá:štj, má:zatj, navá:dj, prá:vj, rá:štj, štá:jtj, udá:rjtj, uštá:vjtj, várvatj, uštá:njtj – prisl. rá:do</i>
Tipana		
*ā	> a:	<i>à:bar (!), kà:šęj, kouá:č, mrà:k, pà:jak – brá:da, ýlá:ua, kjuçà:uñiça, mà:çjça, otà:ua, trá:ua – já:je – 2. os. ed. klá:tjš, poká:zeš, 3. os. ed. huá:lj – duà:</i>
*ā-	> a:	<i>brá:tar, já:sen</i> 'jěsen', <i>já:uar, má:çak – bá:ba, ká:ça, krá:ya, ská:la, srá:ka, srá:kjça – prá:pot; má:tj – ž.</i> , sr. sp. <i>stá:ra stá:ro</i> ; sr. sp. <i>slá:bo – klá:tj, krá:stj, pá:stj</i> 'pascere', <i>rá:stj</i>

Viškorša		
*ā	> a:	⟨*hlâpac⟩, klâ:nac, ⟨kokošár⟩, ⟨kouáč⟩, là:s ‘glas’ in ‘las’, ⟨náxot⟩, ⟨násat⟩, ⟨pâjak⟩, ⟨pâs⟩, pà:ȳac /⟨pâvac⟩/, prá:sac, rá:zor, ⟨tráuněk⟩, znà:nac – brá:da, ⟨klučâunęca⟩ (!), lá:ȳa, mà:čjca, ⟨otâȳa⟩, ⟨pâjčena⟩, ⟨ráca⟩, ⟨slána⟩, ⟨tráȳa⟩ – já:je; im. mn. ⟨ȳráta⟩ – m., ž. sp. mlâ:t mlâ:da; ž. sp. ⟨zdrâȳa⟩ – ⟨duâ⟩ – prisl. ⟨dâve⟩
*â-	> a:	⟨âbar⟩, ⟨brátar⟩, já:buk /⟨jâbøk⟩/, ⟨jâȳar⟩, ⟨kášij⟩, má:čak; rod. ed. ⟨oráxa⟩ – ⟨káča⟩, krá:ȳa, ⟨lážena⟩, ⟨máma⟩, ská:la, ⟨sláma⟩; im. mn. ⟨xláče⟩ – já:re ‘jagnje’, ká:mañe; ⟨ráme⟩ – pá:met, ⟨prâprot⟩; ⟨máte⟩ – pá:metan pá:metna pá:metno – ⟨rábeȳe⟩, ⟨klátê⟩/⟨oklátê⟩, ⟨obrâcatê⟩, prá:vjtj
Zavarh		
*ā	> a:	klâ:s, kokošár:r, là:s, mrâ:x ‘mrak’, pà:jak, pà:ȳac, pà:s, prá:sac, strâ:x, zá:tak ‘zapah’ – brá:da, čučâ:ȳnjca, là:nta ‘lice’, lá:ȳa, mà:čjca, otâ:ȳa, slá:na, trá:ȳa – im. mn. ȳrá:te – já:je – m., ž. sp. mlâ:t mlâ:da, sà:m sá:ma – spá:stj ‘cadere’, stá:tj; 3. os. ed. xȳá:lj, plâ:ka/plâ:ča, 2. os. mn. mlâ:tjȳe; del. na -l žâ:ȳ žâ:la žâ:lo – duâ:
*â-	> a:	brá:tar, já:buk, já:ȳar, má:čak; rod. ed. modrá:sa, rá:ja – bá:ba, bá:bjca, xlâ:ča, já:ma, ká:ča ‘belouška’, krá:ȳa, lopá:ta, má:ma, pá:ljca, pá:ȳlaka (poleg pȳ:ȳlaka) ‘bramor’, slá:ma; im. mn. rá:bje – rá:me – pá:mat, prá:part; má:tj – žâ:lastan žâ:lastna žâ:lastno; ž., sr. sp. stâ:ra stâ:ro – klâ:tj, krá:stj, pá:stj ‘pascere’, plâ:katj, rá:stj, spá:tj – prisl. rá:do

*ā/*â- se v vseh obravnavanih govorih odraža kot /a:/.

V govoru Breginja se v položaju pred /j/ pojavlja položajni odraz /e:/. V govoru Čanebole se pred /ȳ/ pojavlja položajni odraz [o:], v položaju med dvema /j/ pa položajni odraz /e:/.

1.1.10 Odrazi isln. *ā/*â-

Breginj		
*ā	> a:	⟨dân⟩, là:n, mà:x, pà:n, ⟨tâst⟩ – čâ:st, uâ:s – m. sp. ⟨bærdâk⟩, bolâ:n, dužâ:n, laxâ:n, močâ:n, temâ:n, ⟨težâk⟩
*â-	> a:	lá:ȳa ‘laž’, má:ša, tá:šca – 3. os. ed. lá:že, umá:kne, uožá:me, uzá:me, žâ:ne
*â /+ [ȳ_]	> e:	del. na -l m. sp. uocȳé:du
Čanebola		
*ā	> a:	dâ:n, mà:x, tà:st – or. ed. tà:šco – čâ:st, uâ:s – m. sp. balâ:n
*â-	> a:	sá:nac ‘sencè’ – lá:ȳa ‘laž’, má:ša, tá:šca – má:du ‘medel’, uá:ški – 3. os. ed. lá:že
*â /+ [ȳ_]	> o:	del. na -l m., sr. sp. cuȳ:tu cuȳ:tlo

Mažerole		
* \bar{o}	> a:	<i>dà:n, mà:x, tà:st – bərdà:k, dužà:n, γorà:k, laxà:n, stərmà:n, težà:k – uà:s</i>
* \bar{o} -	> a:	<i>lá:γa ‘laž’, má:ša, tá:šča – im. mn. šá:nca – 3. os. ed. lá:žē, uzá:mē</i>
* \bar{o} /+ [u_]	> ə	<i>del. na -l ocuətu ocuətla ocuətlo</i>
Plestišča		
* \bar{o}	> a:	<i>dà:n, mà:x, tà:st – čà:st, uà:s</i>
* \bar{o} -	> a:	<i>šá:nac ‘sencè’ – má:ša, tá:šča – 3. os. ed. lá:žē</i>
Porčinj		
* \bar{o}	> a:	<i>dà:n, mà:x, tà:st – uà:s</i>
* \bar{o} -	> a:	<i>má:ša, tá:šča</i>
* \bar{o} /+ [u_]	> o:	<i>(drugotno) cuó:stē; del. na -l cuó:tu cuó:tla (slednje drugotno) cuó:tlo</i>
Prosnid		
* \bar{o}	> a:	<i>dà:n, tà:st – uà:s – m. sp. dromà:n ‘droben’, γorà:k, laxà:n, temà:n, težà:k</i>
* \bar{o} -	> a:	<i>má:ša, tá:šča – 2. os. ed. uzá:me, 3. os. ed. lá:žē, žá:ne</i>
Ter		
* \bar{o}	> a:	<i>dà:n, mà:x, tà:st – và:s</i>
* \bar{o} -	> a:	<i>má:jša, tá:šča</i>
Tipana		
* \bar{o}	> a:	<i>tà:st – uà:s</i>
* \bar{o} -	> a:	<i>má:jša, tá:šča</i>
Viškorša		
* \bar{o}	> a:	<i>⟨dān⟩, ⟨māx⟩, ⟨tāst⟩ – ⟨uās⟩</i>
* \bar{o} -	> a:	<i>má:jša, ⟨tášča⟩ – (m. sp.) ⟨pásje⟩ – 3. os. ed. lá:žē</i>
Zavarh		
* \bar{o}	> a:	<i>dà:n, mà:x, tà:st – uà:s</i>
* \bar{o} -	> a:	<i>má:jša, tá:šča</i>

Isln. * \bar{o} / \bar{o} - se v vseh obravnavanih govorih odraža kot /a:/.

V govorih Čanebole, Mažerol in Porčinja, kjer so bile zabeležene oblike glagola isln. **cvəsti*, ima (prvotno in drugotno) naglašeni * \bar{o} v položaju za /u/ o-jevski položajni odraz; ker v govoru Mažerol isln. * \bar{o} , * \bar{o} - in * \bar{o} / \bar{o} - v položaju za /u/ prehajajo v /ə/ (prim. 1.1.2, 1.1.4, 1.1.6), odraz /ə/ za isln. * \bar{o} v navedenih oblikah kaže na starejšo stopnjo **o*. V govoru Breginja se pojavlja odraz /e:/, ki je lahko, če je naglašen drugotno, odraz restituiranega psl. **b* v šibkem položaju (prim. 1.3.1.9). V ostalih krajih glagol ni bil zabeležen.

1.1.11 Odrazi isln. * $\bar{l}/*j$ -⁷³

Breginj		
* \bar{l}	> u:	<i>dù:x</i> ‘dolg (sam.)’, <i>ù:k</i> – <i>žù:na</i> – <i>žù:č</i> – m., ž. sp. <i>tù:st tú:sta</i> – 3. os. ed. ⟨ <i>kúne</i> ⟩; 2. os. ed. vel. <i>mú:č</i>
	> uo: ⟨ ^u o⟩	⟨ <i>s^uõnce</i> ⟩
* \bar{j} -	> u:	rod. ed. <i>pú:xa</i> – (drugotno) ⟨ <i>túca</i> ⟩, <i>ú:na</i> – ž., sr. sp. <i>dú:ya dú:yo</i> , <i>pú:na pú:no</i> – ⟨ <i>múst</i> ⟩ ‘molsti’
Čanebola		
* \bar{l}	> u:	<i>dù:x</i> , <i>pú:š</i> , <i>ù:k</i> , <i>žù:č</i> – <i>tú:šča</i> , <i>žù:na</i> – m., ž. sp. <i>tù:st tú:sta</i> – 3. os. ed. <i>mú:ze</i> ; del. na -l m. sp. <i>mú:ču</i>
	> o:u	<i>tó:uč</i>
	> â:	<i>sâ:nce</i>
* \bar{j} -	> u:	rod. ed. <i>pú:xa</i> – <i>pú:uan</i> (slednje drugotno) <i>pú:na pú:no</i> ; ž., sr. sp. <i>dú:ya dú:yo</i> – <i>mú:st</i>
	> o:u	<i>γó:una</i> , (drugotno) <i>tó:uča</i>
Mažerole		
* \bar{l}	> u:	<i>dù:x</i> , <i>pú:š</i> , <i>ù:k</i> , <i>žù:č</i> – <i>tú:šča</i> , <i>žù:na</i> – ž. sp. <i>dú:ya</i> , <i>dú:žna</i> – <i>tú:č</i> ; del. na -l m. sp. <i>mú:ču</i>
* \bar{j} -	> u:	rod. ed. <i>pú:xa</i> – (drugotno) <i>tú:ča</i> , <i>ú:na</i> – sr. sp. <i>dú:yo</i> – <i>mú:st</i>
Plestišča		
* \bar{l}	> o:u	<i>dò:ux</i> (drugotno tudi rod. ed. <i>dò:uga</i>), <i>uò:uk</i> , <i>zò:uč</i> – <i>tó:učę</i> ; 2. os. ed. vel. <i>mó:učę</i> ; del. na -l m. sp. <i>mó:uču</i>
	> u:	<i>pú:š</i> – <i>žù:na</i>
	> ô:	<i>sô:nęe</i>
* \bar{j} -	> o:u	rod. ed. <i>Bó:uca</i> (im. ed. ‘ <i>Buč</i>) – <i>ó:una</i> , (drugotno) <i>tó:uča</i> – <i>pó:uən</i> (slednje drugotno) <i>pó:una pó:uno</i> ; ž., sr. sp. <i>dó:uga dó:ugo</i> (m. sp. ‘ <i>dux</i>) – <i>mó:uštę</i>
	> u:	rod. ed. <i>pú:xa</i>
Porčinj		
* \bar{l}	> u:	<i>pú:š</i> – ž. sp. <i>dú:a</i>
	> o:u	<i>ò:uk</i>
	> ô:	<i>sô:nęe</i>
* \bar{j} -	> u:	rod. ed. <i>pú:xa</i> – sr. sp. <i>dú:o</i>
	> o:u	(drugotno) <i>tó:uča</i>
Prosnid		
* \bar{l}	> u:	<i>pú:š</i> , <i>uù:k</i> – <i>žù:č</i>
	> oo	<i>sõonęe</i>
* \bar{j} -	> u:	rod. ed. <i>pú:xa</i> – (drugotno) <i>tú:ča</i> , <i>ú:na</i> – ž., sr. sp. <i>dú:ya dú:yo</i>

⁷³ Samostalniki isln. **tôča* v vseh govorih izkazuje odraze isln. **l* (verjetno po ljudskoetimološki naslonitvi na glagol isln. **tlífi* (tudi **tléfi*)), zato je obravnavan v tem razdelku.

Ter		
* \bar{t}	> o:u	dò:ux 'dolg (sam.)', vò:uk, zò:uč – 2. os. ed. vel. mó:učj; del. na -l m. sp. mó:učou
	> o:	šò:nče
* \bar{t} -	> o:u	rod. ed. pò:uxa – vò:una, (drugotno) tó:uča – pò:uqn (slednje drugotno) pò:una pò:uno; ž., sr. sp. dó:uxa dó:uxo – mó:ustj
Tipana		
* \bar{t}	> o:u	uò:uk, žò:uč
	> u:	pú:š, žú:na
	> o:	sò:nce
* \bar{t} -	> o:u	rod. ed. pò:uha – ž., sr. sp. dò:uqa dò:uqo – mò:ustj – prisl. pò:uno
Viškorša		
* \bar{t}	> o:u	⟨dôux⟩ – uò:uk, zò:uč – 1. os. ed. ⟨póunin⟩
	> ⟨u⟩(:)	ž. sp. ⟨púna⟩ (drugotno tudi ⟨pún⟩)
	> u:/ ⟨o⟩ (:)	sù:nce /⟨sônce⟩/
* \bar{t} -	> o:u	rod. ed. pò:uxa (drugotno tudi pò:ux /⟨póux⟩/) – (drugotno) tó:uča, ⟨uòuna⟩ – ⟨móustj⟩
Zavarh		
* \bar{t}	> o:u	uò:uk, žò:uč – tó:učj
	> u:	žú:na
	> o:	sò:nce
* \bar{t} -	> o:u	rod. ed. pò:uxa – uò:una – dò:ua (ž. sp.) 'dolg', pò:uqn (slednje drugotno) pò:una pò:uno

V govornih Breginja, Mažerol in Prosnida se za isln. * \bar{t} pojavlja enoten odraz /u:/, v govoru Tera pa enoten odraz o:u. V govornih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tipane, Viškorše in Zavarha se pojavljajo mešani odrazi /u:/ ter o:u, o:u oziroma o:u, kar je morda posledica mešanja odrazov isln. dolgega * \bar{t} (> *o \bar{u}) in kratkega oziroma nena-glaščenega * \bar{t} (> *u) (Ramovš 1936: 168–169;⁷⁴ Smole 2001: 35). V prid takšni razlagi bi govorila tudi odraza isln. kratkega akutiranega * \bar{t} v zadnjih in nezadnjih besednih zlogih v govoru Plestišč v primerih 'Buč : rod. ed. Bó:uča ter m. sp. 'd \bar{u} x : ž., sr. sp. dó:uqa dó:uqo. Zaradi redke pojavnosti isln. * \bar{t} sklepanje sicer ne more biti gotovo.

Poseben o-jevski odraz ima v vseh govornih samostalnik isln. *s \bar{t} n \bar{c} e, kar je posledica onemitve soglasniškega dela dekomponata * \bar{t} (* \bar{l} ali * \bar{u}) v soglasniškem sklopu z *-lnc-/-* \bar{u} nc- (Ramovš 1936: 169).

⁷⁴ Ramovš (prav tam) sicer navaja, da so „beneški dialekti [...] [starejšo stopnjo *o \bar{u}] asimilirali v \bar{u} “, česar gradivo ne potrjuje za vse obravnavane govore; obratno Logar (1975: 107), ki je menil, da se v terskem narečju starejša stopnja *o \bar{u} „ni naprej asimilirala [a] v u: kot v nadiškem narečju“.

1.1.12 Odrazi isln. *ȳ/*ȳ̆-

Breginj		
*ȳ̆	> əɾ	čétártak, ⟨kàrst⟩, kàrt, pàrst, sàrp, uàrx, ⟨wãrt⟩ – im. mn. γàrla – àrž, smàrt – màrzu màrzla màrzlo, pàrb ‘prvi’; m. sp. γàrd, màrtu, tàrd – 3. os. ed. uàrže, zmàrzne; del. na -l ž., sr. sp. umàrla umàrlo
*ȳ̆-	> əɾ	⟨γxàrča⟩, ⟨sàrna⟩, tàrta – γàrlo
Čanebola		
*ȳ̆	> əɾ	čàru, γàrm, kàrst, kàrt, sàrp, uàrx – γàrla (!), zàrna (!) – sàrce, tàrne; im. mn. Bàrda – smàrt – m. sp. γàrt, màrtu, màrzu, tàrt; dol. čàran čàrna čàrne, pàrf pàrva pàrvo – 3. os. ed. uàrže, (drugotno) uàrne, zmàrzne; del. na -l padàru padàrla, paždàru paždàrlo, umàru umàrla umàrlo, uàru uàrla uàrlo ‘vreči’; del. na -l ž., sr. sp. atpàrla atpàrlo
*ȳ̆-	> əɾ	γàrča ‘vime’, màrva, tàrta
Mažerole		
*ȳ̆	> əɾ	kàrst, kàrt, pàrst, sàrp, uàrx – smàrt – màrzu (drugotno) màrzla màrzlo, pàrvə pàrva pàrvə; m. sp. γàrt, tàrt, màrtu – 3. os. ed. zmàrzne
*ȳ̆-	> əɾ	γàrča ‘vime’, màrva, tàrta – γàrlə/γàrla, zàrnə/zàrna – zmàrzant; 3. os. ed. uàrne ⁷⁵
Plestišča		
*ȳ̆	> əɾ	čétártak, γàrš̆ (rod. ed. γàrža), kàrst, kàrt, sàrp, uàrx – (drugotno) Bàrdo; im. mn. γàrla – smàrt – màrzu màrzla (poleg nezanesljivo izpričane oblike màrz'la) màrzlo, pàrvə pàrva pàrvə; m., sr. sp. màrtu màrtvo (slednje drugotno), tàrt tàrdo (slednje drugotno) – 3. os. ed. uàrže, zmàrzne; del. na -l poždàru poždàrla (slednje drugotno) poždàrlo, umàru umàrla (slednje drugotno) umàrlo, zapàru zapàrla
*ȳ̆-	> əɾ	γàrča ‘vime’, tàrta – γàrlo – zmàrznečē; 3. os. ed. uàrne ⁷⁵
Porčinj		
*ȳ̆	> əɾ	kàrst, pàrst, uàrx – sàrce ⁷⁶ – smàrt – m., sr. sp. γàrt γàrdo, màrzu màrzlo (slednje drugotno), tàrt tàrdo (slednje drugotno); m., sr. sp. pàrvə pàrvo – 3. os. ed. uàrže, zmàrzne; del. na -l otpàru otpàrla (slednje drugotno) otpàrlo
*ȳ̆-	> əɾ	màrva, tàrta – àrlo – 3. os. ed. uàrne; ⁷⁵ del. na -l m. sp. zmàrznu

⁷⁵ V zvezi s kratkostjo korenkega *ȳ̆ v tej besedi prim. oblike m. sp. ed. del. na -l (Mažerole, Plestišča) uàr'nu, (Tipana) uàr'nóu in 2. os. ed. vel. (Mažerole) uàr'nə, ki izkazujejo odsotnost splošnoslovenskega umika na prednaglasno kračino. (Porčinjska oblika del. na -l m. sp. uàr'nu ni povedna, saj bi lahko predstavljala odraz narečnega pomika naglasa z mladoakutiranega zloga.)

⁷⁶ Cirkumfleksni tonem je morda izravnán iz naglasnih različic iste besede v položaju neposredno pred predslonko (npr. psl. *vǔ_sǔrdǔce > isln. *v_sǔfce → psl. *sǔrdǔce > isln. *sǔcē ≥ *sǔfce).

Prosnid		
* $\bar{\text{r}}$	> ə:r	ɣàrm, kàrst, pàrst, šàrp, tàrn – ɣàrla – smàrt – màrzə (drugotno) màrzla màrzlo; m. sp. čàrn, ɣàrt, tàrt – 3. os. ed. zmàrzne
* $\bar{\text{r}}^-$	> ə:r	ɣàrča, tàrta
Ter		
* $\bar{\text{r}}$	> a:r	à:rm, četá:rtak, kà:ršt, kà:rt, pá:ršt, pà:ršten, šá:rp, tà:r, và:rt, và:rx – má:rva – à:rš 'rž', šmà:rt, vâ:r – čâ:r čâ:rna čâ:rno, má:rtoŋ má:rtva má:rtvo, mà:rzoŋ mà:rzla mà:rzlo, (dol.) pà:rvi pà:rva pà:rvo; m. sp. à:rt, tà:rt – 3. os. ed. zmà:rzne
* $\bar{\text{r}}^-$	> a:r	á:rlo, Bá:rdo – tá:rta – zmá:rznjŋ
	> e:r	im. mn. dé:rva
Tipana		
* $\bar{\text{r}}$	> a:r	četá:rtak, ɣà:rm, ɣà:rš, ká:rt, sà:rp, tá:r 'trn' – sà:rce ⁷⁶ – uà:r – čâ:r čâ:rna čâ:rno, mà:rzoŋ mà:rzla mà:rzlo; m., ž. sp. ɣà:rt ɣà:rda, tà:rt tá:rda – 1. os. ed. uà:ržen
* $\bar{\text{r}}^-$	> a:r	tá:rta – 3. os. ed. uà:rne ⁷⁵
	> ɛ:r	dé:rva
Viškorša		
* $\bar{\text{r}}$	> a:r	⟨ârm⟩, ⟨četártak⟩ (poleg četar'tak!), ⟨kârst⟩, ⟨pârst⟩, pà:rsten, uà:rx, ⟨uârt⟩ – ⟨ârš⟩, ⟨smârt⟩ – 3. os. ed. zmà:rzne; del. na -l ⟨umâr⟩ ⟨umâr-la⟩
* $\bar{\text{r}}^-$	> a:r	á:rlo – ⟨tárta⟩ – zmá:rznjŋ
	> ⟨ɛ(:)r⟩	im. mn. ⟨dérva⟩
Zavarh		
* $\bar{\text{r}}$	> a:r	à:rm, četá:rtak, kà:ršt, kà:rt, pá:ršt, uà:rx, uà:rt – à:rš, smà:rt, uà:rš/uà:r – má:rtoŋ má:rtva má:rtvo, mà:rzoŋ (drugotno) mà:rzla mà:rzlo – del. na -l umà:r (drugotno) umà:rla umà:rlo – tá:rjŋ (poleg tē:rjŋ) 'trije'
	> ɛ:r	sē:rp, tē:r 'trn' – im. mn. dé:rva – čē:r čē:rna čē:rno; m., ž. sp. tē:rt tē:rda – tē:rjŋ (poleg tá:rjŋ) 'trije'
	> ɔ:r	del. na -l m. sp. uò:rzoŋ 'vreči'
* $\bar{\text{r}}^-$	> a:r	á:rlo – má:rva
	> é:r	tē:rta

V vzhodnih govorih (Breginj, Čanebola, Mažerole, Plestišča, Porčinj, Prosnid) je * $\bar{\text{r}}$ razpadel na /ə/ (ki je fonetično kratek) in /r/, pri čemer dvofonemska zveza /ə:r/ razlikuje tonemske opozicije; v zahodnih govorih (Ter, Tipana, Viškorša, Zavarh) je prišlo do vokalizacije (in podaljšave) tako nastalega * $\bar{\text{ə}}$ > /a/.

V govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha se v nekaterih primerih namesto odraza a:r pojavlja e-jevski odraz. V teh govorih je bil tak odraz zabeležen v primeru

im. mn. (Ter) *dé:rva*, (Tipana, Zavarh) *dě:rva* oziroma (Viškorša) ⟨dér̥va⟩,⁷⁷ v govoru Zavarha pa v več primerih (že navedenim je treba pridati še dva, v katerih je isln. prednaglasni **r* pridobil naglas po umiku s končnega starocirkumflektiranega zloga, in sicer *sé:rce* in sr. sp. *tě:rdo* (prim. 1.4.11)). Natančni pogoji zaradi velikega števila protiprimerov v prvih treh govorih niso jasni, v govoru Zavarha pa se zdi, da se posebni odraz **a* (kot dekomponata **r*) pojavlja v položaju za /t/, /d/, /s/ ali /č/ (in pred /r/). K temu je morda smiselno pritegniti še potencialni odraz kratkega akutiranega **a* v edinem besednem zlogu v primerih (Ter) '*ter* 'reka' in '*Ter* < **Tbrb* (Snoj 2009) in morda edinstveni odraz kratkega akutiranega **a* v edinem besednem zlogu v primeru '*deš* (rod. ed. *de'za* in *de'zy*).⁷⁸

1.2 Kratki vokalizem⁷⁹

1.2.1 Odrazi isln. *-ě

Breginj		
*-ě	> a	' <i>baj</i> 'veja', <i>člo'bak</i> /⟨člowàk⟩/, ' <i>deđ</i> , <i>x'lab</i> , <i>mad'bađ</i> , <i>so'sađ</i> , <i>uo'rax</i> (rod. ed. <i>uorié:xa</i>)
Čanebola		
*-ě	> e	<i>a'bet</i> , <i>a'rex</i> (rod. ed. <i>arié:xa</i>), <i>šla'vek</i> , <i>med'vet</i> – mest. ed. <i>d'ne</i>
Mažerole		
*-ě	> e	<i>šlo'vek</i> – <i>p'reš</i>
Plestišča		
*-ě	> e	<i>člo'vek</i> , <i>med'vet</i> , <i>šo'set</i> – prisl. <i>zgo're</i> ; <i>p'reš</i>
Porčinj		
*-ě	> e	<i>šlo'vek</i> , <i>o'bet</i>
Prosnid		
*-ě	> e	<i>člo'vek</i> , <i>med'vet</i> , <i>uo'rex</i> – <i>p'reš</i>
Ter		
*-ě	> e	<i>člo'vek</i> , ' <i>det</i> , <i>med'vet</i> , <i>o'bet</i> – ' <i>mešt</i> – prisl. <i>š'ret</i> , <i>zdo'le</i> , <i>zgo're</i> ; <i>p'reš</i>
*-ě /+ [_ j]	> ę	2. os. ed. vel. ' <i>tej</i> 'hoteti'
Tipana		
*-ě	> e	<i>člo'vek</i> , <i>med'vet</i> , <i>o'bet</i> – <i>p'reš</i>

⁷⁷ V govoru Tera sta bila sicer izpričana tudi primera *tè:r* 'trn' in *té:rta*, vendar je informatorka ob ponovnem preverjanju kot edini ustreznici navedla obliki *tà:r*, *tá:rta*.

⁷⁸ Glasova [r] in [ž] imata podobno izgovorno mesto, prav tako pa so v različnih jezikih znani primeri prehajanja enega v drugega, v primeru sln. npr. po rotacizmu tipa psl. **teže* > isln. **ter(e)*.

⁷⁹ Odrazi isln. kratkih akutiranih zložnikov v zadnjem besednem zlogu v položaju pred isto-zložnim izglasnim **l* so prikazani v razdelku 1.5.1.4.

Viškorša		
*-ě	> e (ę)/⟨e⟩	⟨člověk⟩, <i>med'vet</i> , ⟨obět⟩, ⟨sonosček⟩, ⟨věj⟩ 'veja' – <i>p'res</i>
Zavarh		
*-ě	> e	' <i>cep</i> , <i>člo'vek</i> , ' <i>det</i> – prisl. <i>do'le</i> 'doli'

Gl. komentar pri 1.2.3.

1.2.2 Odrazi isln. *-ě

Breginj		
*-ě	> a	<i>d'rak</i> , ⟨ičmàn⟩, <i>š'pax</i> – m. sp. <i>za'lan</i> – prisl. ⟨daláč⟩
Čanebola		
*-ě	> e	<i>čə'men</i> , <i>d'rek</i> , <i>š'pex</i> – m. sp. <i>ze'len</i> – prisl. (<i>na</i>) <i>taš'če</i>
Mažerole		
*-ě	> e	<i>ičə'men</i> – m. sp. <i>ze'len</i>
Plestišča		
*-ě	> e	<i>d'rek</i> , <i>jočə'men</i> , <i>š'pex</i> – m. sp. <i>ze'len</i>
Porčinj		
*-ě	> e	<i>čə'men</i> , <i>d'rek</i> , <i>š'pex</i> – m. sp. <i>ze'len</i>
Prosnid		
*-ě	> e	<i>ječə'men</i> – m. sp. <i>ze'len</i>
Ter		
*-ě	> e	<i>d'rek</i> , <i>ič'men</i> , <i>š'pex</i> – m. sp. <i>preš'lən</i> , <i>ze'lən</i> – prisl. <i>de'leč</i> , <i>pud'ne</i>
Tipana		
*-ě	> e	<i>joč'men</i> – m. sp. <i>ru'men</i> (?), <i>ze'len</i>
Viškorša		
*-ě	> e	⟨ječuměn⟩ – ⟨delěč⟩
Zavarh		
*-ě	> e	<i>š'pex</i> – m. sp. <i>ze'lən</i> – prisl. <i>do'leč</i>
	> i	<i>če'mjn</i>

Gl. komentar pri 1.2.3.

1.2.3 Odrazi isln. *-è

Breginj		
*-è	> a	'zat /<zè</ - sàna'zat/šana'zat
*-è /+ [#]	> e	rod. ed. <sastrè>; im. mn. ža'ne - ta'le
*-è /+ [_ć]	> i	prisl. 'bić
Čanebola		
*-è	> e	'zet - im. mn. ka'ze, sta'ze, že'ne - te'le - sena'zet
*-è /+ [_ć]	> i	prisl. 'vić
Mažerole		
*-è	> e	'zet - im. mn. že'ne - sno'zet
*-è /+ [_ć]	> i	prisl. 'vić
Plešišča		
*-è	> e	'zet - te'le - sono'zet
Porčinj		
*-è	> e	'zet - šono'zet
Prosnid		
*-è	> e	'zet - im. mn. že'ne - seno'zet
Ter		
*-è	> e	'zet - im. mn. šeš're, te'te, ze'ne - šeno'zet 'kosec'
*-è /+ [_ć]	> i	prisl. 'vić
Tipana		
*-è	> e	'zet - te'le - sano'zet/sono'zet
Viškorša		
*-è	> e <e>/<è>	<zè</ - rod. ed. <sestrè> - te'le - šono'zet /<sonožè</>
*-è /+ [_ć]	> i <è>	prisl. <vè</>
Zavarh		
*-è	> e	'rep, sono'zet 'kosec', 'zet - rod. ed. sest're, te'te; im. mn. že'ne - te'le

Odrazi isln. *-è, *-è in *-è so v vseh obravnavanih govorih sovpadli, in sicer se načeloma odražajo kot široki do nevtralni /e/, le v govoru Breginja so razen v zadnjem odprtem zlogu po e-jevskem akanju prešli v /a/.

V položaju pred isln. *t se isln. *-è odraža kot isln. *-i (izpričano na primeru isln. *vèť v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Tera in Viškorše), kar je mogoče povezo-
vati z enakim razvojem nenaglašeneга *è v istem položaju v govoru Tera (prim. 1.4.3).

1.2.4 Odrazi isln. *-ò

Breginj		
*-ò	> o	⟨bòb⟩, ⟨'čok, ⟨kòń⟩, ⟨'koš, ⟨mòšt⟩, ⟨'post, pa'tok, pras'tor, t'rop, 'uol, uot'rok, z'utot – m. sp. bə'sok, ɣla'bok, ša'rok
	> uó:	nuó:ž
*-ò /+ [_ *v#]	> [u]	⟨pokrù⟩
*-ò /+ [_#]	> o	čə'lo, ⟨dablò⟩, d'no, rab'ro, r'sa'to, ⟨woknò⟩ – sr. sp. bəso'ko, čər'no, dob'ro, ɣlabo'ko /⟨ɣlobokò⟩/, ɣo'lo, mok'ro, mərt'uo, šaro'ko, zala'no
Čanebola		
*-ò	> a	at'rak, 'čak, 'xast, 'kań, 'kaš, 'pat, 'past, pa'tak – m. sp. ba'lak, ša'rak, və'sak – m. sp. 'an
	> o	pres'tor
	> uó	nuóš
*-ò /+ [_#]	> o	čə'lo, d'no, ples'mo (poleg ples'ma, ž. sp.) – sr. sp. bala'ko, čər'no, dab'ro, (drugotno) ɣər'do, ɣo'lo, mad'lo, mak'ro, mərt'uo, (drugotno) mərz'lo, šara'ko, (drugotno) tər'do, vasa'ko, zele'no
Mažerole		
*-ò	> o	'bop, 'čok, 'koń, 'koš, ot'rok, 'post, pa'tok, pres'tor – ɣla'bok, ša'rok, və'sok
	> u:ó	nu:óš
*-ò /+ [_#]	> o	čə'lo, leb'ro (poleg leb'ra), roše'to – sr. sp. dob'ro, ɣlabo'ko, ɣo'lo, mok'ro, mərt'uo, šaro'ko, vəso'ko, zele'no
Plešišča		
*-ò	> o	k'lop, 'koń, 'koš, k'rop 'juha', ot'rok, 'post, pa'tok, pres'tor/pros'tor – m. sp. šo'rok, və'sok – prisl. ɣor
	> u:ó	nu:óš
*-ò /+ [_#]	> o	čə'lo, raše'to, urre'te'no – sr. sp. dob'ro, ɣo'lo, mok'ro, šoro'ko, vəso'ko, zele'no
Porčinj		
*-ò	> o	'koń, 'koš, ot'rok, pa'tok – m. sp. šo'rok, və'sok
	> uó	nuóš
*-ò /+ [_#]	> o	čə'lo – sr. sp. dob'ro, mok'ro, šoro'ko, vaso'ko, zele'no
Prosnid		
*-ò	> o	'koń, 'koš, uot'rok, pe'tok, 'post, pres'tor – m. sp. ɣle'bok, šə'rok, və'sok
	> u:ó	nu:óš
*-ò /+ [_#]	> o	čə'lo, d'no, ples'mo, urre'te'no – sr. sp. čər'no, dob'ro, ɣlebo'ko, ɣo'lo, mok'ro, šro'ko, vəso'ko, zele'no

Ter		
*-ò	> o	'bop 'fižol', 'çok 'tnalo', 'koń, 'koš, k'rop 'juha', 'moç 'omaka', 'mošt, ot'rok, 'pošt, pa'tok, po'voj, proš'tor, š'nop, š'torš, t'rop 'skupina živali' – m. sp. 'nor, 'ol (poleg 'ou) 'gol', šo'rok, vi'sok – 'on
	> uo	nuoš
*-ò /+ [_ *v#]	> o	po'rou, po'tkou
*-ò /+ [_ #]	> o	çe'lo, d'no, pleš'mo 'nart' – sr. sp. čarńe'lo, debe'lo, do'ro, mok'ro, no'ro, o'lo, preš'lo, šoro'ko, višo'ko, zele'no
Tipana		
*-ò	> o	'bop, 'çok, 'koń, 'koš, ot'rok, pa'tok, pros'tor – m. sp. ši'rok, vi'sok
	> uo	nuoš
*-ò /+ [_ #]	> o	če'lo – sr. sp. čarńe'lo, debe'lo, dob'ro, višo'ko, zele'no
Viškorša		
*-ò	> o	⟨čök⟩, 'koń, ⟨kōš⟩, ⟨mōšt⟩, ⟨otrök⟩, pa'tok, 'post, ⟨röp⟩ 'grob', ⟨snöp⟩, ⟨tröp⟩, ⟨uöl⟩ – m. sp. ⟨šorök⟩, ⟨vešök⟩ – m. sp. 'on
	> uo	⟨nuoš⟩
*-ò /+ [_ *v#]	> o	⟨potkōu⟩
*-ò /+ [_ #]	> o	če'lo, ⟨dnö⟩, ⟨plesmö⟩ 'nart' – sr. sp. dob'ro, mok'ro, ⟨zelenö⟩
Zavarh		
*-ò	> o	'bop, 'çok, 'xost, k'lop, 'koń, 'koš, k'rop 'juha', ot'rok, pa'tok, tar'pot – m. sp. šo'rok, vi'sok – 'on
	> uo	nuoš
*-ò /+ [_ #]	> o	če'lo, d'no – sr. sp. čarńe'lo, šoro'ko, višo'ko, zele'no

Isl. *-ò se v vseh obravnavanih govorih načeloma odraža kot široki do nevtralni /o/, le v govoru Čanebole je razen v zadnjem odprtem zlogu v večini primerov po akanju prešel v /a/.

V zadnjem besednem zlogu se je *-ò pred istozložnim izglasnim *u (< *v#, *l#) zvišal (govor Tera, Tipane in Zavarha; za govor Viškorše zaradi pomanjkljivega gradiva ni mogoče zanesljivo sklepati) in se lahko skupaj z *u asimiliral v /u/ (Breginj, Čanebola, Mažerole, Plestišča, Porčinj), v govoru Prosnida pa se je skupaj z *-ù (in *-ŷ) znova znižal do /o/.

Pri samostalniku isl. *nöz je v vseh govorih prišlo do podaljšave, sodeč po odrazu tipa *uo zgodnejše od podaljšanja kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu, tako tudi v stranskih sklonih (prim. 1.1.4; za interpretacijo prim. komentar pri pregl. 28 na str. 298).

1.2.5 Odrazi isln. *-ǫ v zadnjem odprtem zlogu⁸⁰

Breginj		
*-ǫ#	> o	tož. ed. <i>das'ko, xudo'bo</i> , ⟨kosǫ⟩, <i>ko'zo, sast'ro, ta'to, ža'no</i>
Čanebola		
*-ǫ#	> o	tož. ed. <i>ka'zo, may'lo, sta'zo, sast'ro, te'to, že'no</i>
Mažerole		
*-ǫ#	> o	tož. ed. <i>ko'zo, ṣest'ro, te'to, že'no</i>
Plešišča		
*-ǫ#	> ʉ	tož. ed. <i>ko'zʉ, o'sʉ, ṣest'ry, ṣar'ny, so'ʉy, te'ty, že'ny</i>
Porčinj		
*-ǫ#	> u	tož. ed. <i>ko'zu, sest'ru, te'tu, že'nu</i>
Prosnid		
*-ǫ#	> o	tož. ed. <i>ko'zo, ṣest'ro, te'to, že'no</i>
Ter		
*-ǫ#	> ʉ	tož. ed. <i>ko'zʉ, ṣest'ry, so'vy, te'ty, že'ny</i>
Tipana		
*-ǫ#	> ʉ	tož. ed. <i>ko'zʉ, sest'ry, te'ty, že'ny</i>
Viškorša		
*-ǫ#	> ʉ	tož. ed. <i>ko'zʉ</i>
Zavarh		
*-ǫ#	> ʉ	tož. ed. <i>ko'zʉ, sest'ry, te'ty, že'ny</i>

Isln. *-ǫ v zadnjem odprtem zlogu je v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Prosnida sovpadel z odrazom isln. *-ò v zadnjem odprtem zlogu, v govorih Plešišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa z odrazom isln. *-u v enakem položaju, pri čemer se je v navedenih govorih z izjemo govora Porčinja skupaj s tem glasom znižal do /ʉ/.

1.2.6 Odrazi isln. *-ì

Breginj		
*-ì	> ə	<i>je'zək, pata'lən</i> ; im. mn. <i>ko'hə</i> /⟨koɦii⟩ – 'məš, 'nət, 'rət – m. sp. 'sət, ba'lək
*-ì /+ [_č]	> i	<i>bo'žič</i> , ⟨kozlič⟩, 'tič /⟨tâč⟩/, <i>sako'lič, sta'lič</i>
*-ì /+ [_r]	> a	'sar
*-ì /+ [*Ŧ_#]	> ∅	im. mn. <i>uot'roc</i> /⟨wotrȳc⟩ – <i>c'ust, 'nast, 'pač</i> /⟨pači⟩ (!), 'rač, 'stort, u'tač

⁸⁰ Zgledi za isln. kratki akutirani *ǫ v zadnjem/edinem **zaprt**em besednem zlogu niso bili zabeleženi v nobenem govoru (izjema je le v govoru Mažerol zabeležena beseda 'bop (rod. ed. *bóp:pa*) 'popok', ki izkazuje disimilacijo *p-p → b-p).

Čanebola		
*-i	> ə	<i>je'zək, pete'lən, š'pək</i> 'kljun' – 'məš, 'nət, 'rət – m. sp. 'sət, ve'lək – 'nəč
*-i /+ [č]	> i	<i>ba'zič, čər'vič, saka'lič, sta'lič, 'tič</i>
*-i /+ [r]	> e	'ser
*-i /+ [*V̄_#]	> 0	<i>c'ʉot, 'lašt/pre'lašt, 'nest, 'peč'a/peč's'peč, p'lest, s'tart, u'bast</i>
Mažerole		
*-i	> ə	<i>i'zək, pete'lən; im. mn. ko'nə, otro'čə</i> – 'məš, 'nət – m. sp. 'sət, ve'lək – 'nəč
*-i /+ [č]	> i	<i>bo'zič, 'tič</i>
*-i /+ [r]	> e	'ser
*-i /+ [*V̄_#]	> 0	<i>né:st, očúst, pé:c, s'tort</i>
Plestišča		
*-i	> ɛ ⁸¹	<i>bo'zɛč, ko'hɛč, pete'lɛn, 'tɛč, sto'lɛč</i> – 'mɛš, 'nɛt, 'rɛt – m. sp. 'sɛt, ve'lɛk – pərnes'tɛ, re'čɛ, s'pe'čɛ, stor'tɛ
*-i /+ [r]	> e	'ser
Porčinj		
*-i	> ɛ	<i>je'zɛk, pete'lɛn</i> – 'mɛš, 'nɛt, 'rɛt – m. sp. 'sɛt – pe'čɛ/spe'čɛ, stor'tɛ
*-i /+ [č]	> i	<i>bo'zič, 'tič, s'nič, soko'lič</i>
*-i /+ [r]	> e	'ser
Prosnid		
*-i	> ə	<i>je'zək, pete'lən, – 'məš, 'nət</i> – m. sp. 'sət, ve'lək – nes'tə, pe'čə
*-i /+ [*t]	> i	<i>bo'zič, soko'lič, 'tič</i>
*-i /+ [r]	> e	'ser
Ter		
*-i	> i	<i>čar'vič, 'dɪm, i'zɪk, k'lɪn, ko'hɪč, koz'lič, lon'čɪč, maš'kič, m'lɪn, no'zɪč, ošpo'dɪn</i> 'gospod, gospodar', <i>pete'lɪn, 'pɪk</i> 'moški spolni organ', <i>praš'čɪč, 'sɪr, soko'lič, što'lɪč, 'tɪč, u'čɪč</i> 'manjši pes', <i>Var'sɪč – šče'rɪč</i> 'dekle' – 'mɪš, 'nɪt, 'rɪt – m. sp. 'sɪt, va'lɪk – loš'tɪ/podloš'tɪ, neš'tɪ/preneš'tɪ/vineš'tɪ, pe'čɪ/ope'čɪ, re'čɪ, stor'tɪ, vorš'tɪ; 2. os. ed. vel. o'mɪ – 'nɪč
Tipana		
*-i	> i	<i>bo'zič, pete'lɪn, sako'lič, sto'lɪč, 'tɪč</i> – 'mɪš – m. sp. ve'lɪk – nes'tɪ, ʉorš'tɪ (poleg ʉrɛ:jčɪ)
*-i /+ [r]	> e	'ser
Viškorša		
*-i	> i <e> <ɛ>/<i>	<čarvëč>, <je'zɪk /<jezik>, <k'lɪn, koz'lič, pete'lɪn /<petelɛn>, <tɛč>, <tɛmp> – <mɛš>, <nɛt>, <rɪt> – m. sp. <sɛt>, <velɛk> – <nestɛ> – 'nɪč / <nɛč> – prisl. dos'tɪ
*-i /+ [r]	> e	'ser /<sɛr> (!)

⁸¹ *-i > /ə/ le v primeru *je'zək*.

Zavarh		
*-i	> i	<i>k'lj̄n, je'zjik, pete'lj̄n, soko'lj̄c, sto'lj̄c, 'tj̄c – 'mjš, 'njt, 'rjt – m. sp. ve'lj̄k – j̄l'tj, nes'tj, pe'čj/ope'čj/spe'čj, podloš'tj, stor'tj, uors'tj</i>
*-i /+ [r]	> e	'ser

V govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha se isln. *-i odraža kot nekoliko znižani in rahlo sredinjeni /j̄/ (IPA: [ɹ]), pri čemer se kot tak dosledno realizira v govoru Tera, v govorih ostalih krajev pa se lahko prosto približuje poglasniku; položajno pogojenih razlik v odrazih ni. V govorih Plestišč in Porčinja se isln. *-i odraža kot prednjeni polglasnik /ɛ/, v govoru Porčinja se pred /č/ kot položajna različica pojavlja nereducirani /i/. Govor Prosnida pozna poseben odraz, in sicer zvišani in rahlo prednjeni polglasnik /ɔ/,⁸² kot položajna različica se pred odrazom isln. *t̄ pojavlja nereducirani /i/. V govorih Breginja, Čanebole in Mažerol se isln. *-i odraža kot polglasnik /ə/ in ima pred odrazi isln. *t̄ položajno različico /i/.

Odraz *-i pred /r/ je mogoče ugotavljati le na primeru isln. *s̄ir. Poseben položajni odraz ni bil izkazan le v govoru Tera (*'s̄jr*) in morda v govoru Viškorše, kjer je bila na terenu pridobljena oblika 'ser, v Logarjevih zapisih (1965a) pa se pojavlja zapis ⟨s̄er⟩, ki bi lahko označeval tudi /j̄/. V vseh ostalih obravnavanih govorih se pojavlja odraz /e/, ki je v govoru Breginja po kasnejšem e-jevskem akanju prešel v /a/. Pojav je mogoče povezovati s težnjo po sovpadu odrazov isln. *i z odrazi isln. *ě pred /r/ tudi pod dolгим naglasom (prim. 1.1.7), vendar je trditev na podlagi enega samega primera nezanesljiva.

1.2.7 Odrazi isln. *-ù

Breginj		
*-ù	> u	<i>k'rux, 'kup, 'luk 'česen', trie'bux⁸³ – m. sp. 'rus 'rumen' – prisl. ⟨ukùp⟩</i>
Čanebola		
*-ù	> o	<i>'kop, k'rox, 'lok 'česen', tre'box – 'ros 'rumen' – prisl. 'kop 'skupaj'</i>

⁸² Ustreznejši opis bi glede na izvor fonema morda bil nekoliko znižani in sredinjeni *i*.

⁸³ Poleg im. ed. *trie'bux* še rod. ed. *triebú:xa* in or. mn. *triebù:xi*; Logar navaja im. ed. ⟨tri'ěbùx⟩ in mest. ed. ⟨trabù:xu⟩. Oba odraza sta nepričakovana, saj v prvem primeru ni jasen nastanek prednaglasnega dvoglasnika, v Logarjevem primeru pa ne naglasno mesto v im. ed. Če je (kot tudi v nekaterih drugih govorih) prišlo do izostanka pričakovanega krajšanja prednaglasne dolžine in posledično do splošnoslovenskega umika na prednaglasno dolžino, bi Logarjev zapis predstavljal prvotnejše stanje, v primeru na novo zapisanih oblik pa bi lahko prišlo do izravnave samoglasniške kakovosti oblik im./tož. ed. v vsem pregibnostnem vzorcu, kasneje pa v teh oblikah do analoške ustalitve naglasa po ostalih oblikah (ter do vključitve v naglasni tip, ki odraža psl. naglasni tip *a* z naglasom na edinem/zadnjem zlogu osnove, npr. (Breginj) *k'rux*, rod. ed. *krú:xa*).

Mažerole		
*-ù	> u	'kup, 'luk 'česen', tre'bux – m. sp. 'ruš 'rumen'
	> o	k'rox
Plešišča		
*-ù	> ʉ	k'ruʃ, 'kup, 'lyk 'česen' – 'ruš 'rumen'
Porčinj		
*-ù	> u	k'ruʃ, 'kup, 'luk 'česen', tre'bux –
Prosnid		
*-ù	> ɔ	k'rɔx, 'kɔp; rod. ed. be'kɔ 'bik' – 'rɔš 'rumen'
Ter		
*-ù	> ʉ	k'ruʃ, 'kup, 'lyk, 'šuj 'čeber' – m. sp. 'ruš 'rumen' – 2. os. ed. vel. 'čuj, o'buʃ – prisl. i'ty '(prav) tu', u'kup
Tipana		
*-ù	> ʉ	k'ruʃ, 'kup, 'lyk 'česen' – m. sp. 'ruš 'rumen'
Viškorša		
*-ù	> ʉ <ɔ>	k'ruʃ /<krɔx>', 'kup, <lɔk>, <*unɔk> – prisl. <ukɔp>
Zavarh		
*-ù	> ʉ	k'ruʃ, 'kup, 'lyk 'česen' – 2. os. ed. vel. 'čuj

V govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha ter v govoru Plešišč se isln. *-ù odraža kot znižani, rahlo umaknjeni /ʉ/. V govorih Breginja, Mažerol in Porčinja ohranja neredukcijsko barvo /u/, le v govoru Mažerol se v primeru *k'rox* pojavlja tudi odraz /o/.⁸⁴ V govoru Prosnida se je isln. *-ù znižal do /ɔ/, v govoru Čanebole pa do /o/.

1.2.8 Odrazi isln. *-à

Breginj		
*-à	> a	b'rat, <kostàñ>, k'ras 'brezno, prepad', 'Lax, mod'ras, m'raz, uo'raɖ – im. mn. t'la – m. sp. bo'ɣat, do'mač', kos'mat, s'laɓ, s'tar
*-à /+ [*v]	> [u]	m. sp. zd'ru – prisl. <prù>
*-à /+ [*j]	> [i]	k'ri
*-à /+ [#]	> a	das'ka, ɣo'ra, <kosà>, ko'za, may'la, no'ɣa, <sastrà>, sta'za, ta'ma, ta'ta, u'ca, uo'da, zam'ja, ža'na

⁸⁴ Odraz je v primerjavi z odrazi v drugih primerih nenavaden in ga je težko razlagati (le) z vplivom predhodnega zvočnika, saj se npr. v primeru m. sp. 'ruš ne pojavlja.

Čanebola		
*-à	> a	<i>kas'tań, k'ras</i> 'skala', 'Lax, mod'ras, m'ras, p'rax – im. mn. t'la – m. sp. ba'gat, da'mač, kas'mat, s'lap, s'tar
*-à /+ [*v]	> [u]	m. sp. zd'ru
*-à /+ [*j]	> e	k'rej – prisl. na'zej
*-à /+ [#]	> a	ka'za, may'la, səs't'ra, sər'na, sta'za, te'ta, uə'da, že'na
Mažerole		
*-à	> a	b'rat, γ'rax, 'Lax, m'ras – k'ras 'skala' – m. sp. bo'gat, s'lap, s'tar
*-à /+ [*j]	> [i]	k'ri 'kraj'
*-à /+ [*v]	> [u]	m. sp. zd'ru – p'ru
*-à /+ [#]	> a	das'ka, γo'ra, ko'sa, ko'za, may'la, u'ca, səs't'ra, sə'za, sta'za, ta'ma, te'ta
Plestišča		
*-à	> a	b'rat, k'ras 'skalnata pokrajina', 'Lax, mod'ras – im. mn. t'la – m. sp. bo'gat, koš'mat, s'lap
	> e	koš'teń, m'reš
	> ə	m. sp. s'tər
*-à /+ [*j]	> [i]	k'ri 'kraj'
*-à /+ [*v]	> [u]	m. sp. zd'ru
*-à /+ [#]	> a	γo'ra, ko'za, no'ga, o'sa, səs't'ra, sə'o'ua, sər'na, te'ta, to'ma, uə'da, zem'ja, že'na
Porčinj		
*-à	> a	k'ras 'skala', 'Lax, m'ras (poleg m'res) – m. sp. bo'at, s'lap, s'tar
	> e	m'res (?) (poleg m'ras)
*-à /+ [*j]	> [i]	k'ri 'kraj'
*-à /+ [*v]	> [u]	m. sp. zd'ru
*-à /+ [#]	> a	ko'za, ma'la, sest'ra, to'ma, te'ta, že'na
Prosnid		
*-à	> e	b'ret, m'reš – m. sp. bo'yet, koš'met, s'lep, s'ter
*-à /+ [*v]	> [o]	m. sp. zd'rə
*-à /+ [#]	> a	deš'ka, γo'ra, ko'pa, ko'sa, ko'za, meγ'la, no'ga, u'ca, səs't'ra, ste'za, te'ma, te'ta, uə'da, zem'ja, že'na
Ter		
*-à	> a	bar'saqn, Ču'dat 'Čedad', koš'tań, 'Lax, močo'rak, mod'ras, m'ras, o'rat 'dvorišče', o'rax, p'laxt, p'laš, p'rax, 'rax 'fižol', 'rak, 'vant – k'ras 'skala' – m. sp. bo'at, koš'mat, p'qan, s'lap, s'tar – 'naš, 'vaš
*-à /+ [j]	> ɛ	k'rej, 'rej – 2. os. ed. vel. 'dej – 'kej 'nekaj'
*-à /+ [u]	> ɔ	m. sp. zd'rəu
*-à /+ [#]	> a	ko'za, səs't'ra, šo'va, te'ta, že'na

Tipana		
*-à	> a	γo'rat 'dvorišče', mod'ras – im. mn. k'la – m. sp. s'tar
*-à /+ [_#]	> a	ko'za, sest'ra, te'ta, že'na
Viškorša		
*-à	> a	(kostāñ), (modrās), m'ras, (orāx) (rod. ed. (orāxa)), o'rat 'dvorišče' – im. mn. t'la
*-à /+ [_u]	> o/(o)	m. sp. (zdrōu)
*-à /+ [_#]	> a	(sestrā), (tetā), (ženā)
Zavarh		
*-à	> a	kos'tań, mod'ras, o'rax – m. sp. s'tar
	> e	m'res
*-à /+ [_j]	> e	'rej (rod. ed. rá:ja) – prisl. 'kej 'koliko', tī'kej 'toliko'
*-à /+ [_#]	> a	ko'za, sest'ra, te'ta, že'na

V večini obravnavanih govorov isln. *-à ni doživel sprememb in se odraža kot /a/ (v izglasju v vseh govorih). V govoru Prosnida je *-à razen v izglasju regularno prešel v /e/, v nekaterih drugih govorih pa le v posameznih primerih. V večini govorov je v položaju pred *j prišlo do zvišanja, v nekaterih govorih dalje do razvoja skupine *-ej v /i/ (Breginj, Mažerole, Plestišča, Porčinj).

1.2.9 Odrazi isln. *-ə

Breginj		
*-ə	> a	'bak 'bik', 'daž /⟨dāš⟩/, xər'bat, 'pas
	> ə	čə'bər, 'səs, sta'bər – ⟨dān⟩ – 'uəs
*-ə /+ [_ń#]	> i	⟨wɔɣiń⟩, ska'diń
*-ə /+ [*Ũ_C#], C ≠ R	> ∅	'konc, 'korc, 'lonc, za'lenc /⟨zalənc⟩/
Čanebola		
*-ə	> a	'daš, xər'bat, ka'nac, ka'rac, la'nac, 'pas
	> ə	čə'bər, 'səs – 'uəs
Mažerole		
*-ə	> a	'bak, ⁸⁵ 'daš, xər'bat, ko'nac, ko'rac, lo'nac, 'pas
	> ə	čə'bər, γo'nān 'ogenj', 'səs – 'uəs
	> ∅	(s'keń) 'za plesišče urejen skedenj' ⁸⁶

⁸⁵ Beseda se rabi le kot žaljivka in nima denotativnega pomena 'bik'.

⁸⁶ Beseda ni zanesljivo izpričana, saj jo oba informatorja označujeta kot arhaizem in ne znata proizvesti neimenovalniških oblik.

Plestišča		
*-ə	> a	'bak 'bik', 'daš, xər'bat, ko'nac, ko'rac, lo'nac, 'pas, stede'nac
	> ə	č'e'bar, 'səs – 'dæn 'e(de)n'
*-ə /+ [_n#]	> i	o'γin, ške'din
Porčinj		
*-ə	> a	'bak 'bik', 'daš, ko'nac, ko'rac, lo'nac, 'pas, plete'nac 'vrsta koša'
	> ə	'səs
*-ə /+ [_u_]	> o	'uos
Prosnid		
*-ə	> e	'bek 'bik', 'deš, xər'bet, ko'neč, ko'reč, lo'neč, 'peš, plete'neč 'vrsta koša'
	> ə	'səs
	> ɔ	ške'don, uó'γon
	≥ o	to'rok ⁸⁷
*-ə /+ [_u_]	> [ɔ]	ko'to, pe'ko
Ter		
*-ə	> a	'bak 'bik', xar'bat, klo'vac 'klobčič', ko'nac, ko'rac, lo'nac, 'pac, 'pas, 'šaš 'sesek' in 'dojka' – prisl. 'nas 'danes' – 'dan
	> e ⁸⁸	'deš, 'ter 'reka', 'Ter (?)
*-ə /+ [_v_]	> o	m. sp. 'voš 'vès' (: rod. ed. m., sr. sp. uša'a) – prisl. 'von 'ven' in 'gor'
Tipana		
*-ə	> a	'bak 'bik', č'e'bar, har'bat, ko'rac, lo'nac, 'pas, 'sas
	> e ⁸⁸	'deš
Viškorša		
*-ə	> a	'bak 'bik', ko'nac, ko'rac, (lonac), 'pas, (zelenac) – (dän) 'e(de)n' – prisl. 'nas 'danes'
	> e ⁸⁸	'deš
*-ə /+ [_u_]	> o ⟨ɔ⟩	'uon /⟨uön⟩/ 'ven' in 'gor', ⟨uös⟩
Zavarh		
*-ə	> a	'bak 'bik', č'e'bar, xar'bat, ko'nac, ko'rac, lo'nac, 'pas
*-ə /+ [_u_]	> o	'uon 'ven' in 'gor', 'uos

Isln. *-ə se praviloma v vseh govorih odraža kot /a/.

V govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč se pred /r/ in /n/ ter za /u/ pojavlja položajna različica /ə/, prav tako v primeru 'səs (slednje tudi v govoru Prosnida) – v tem primeru gre morda za drugotni polglasnik, ki je v nenaglašenem položaju nastal v neimenovalniških oblikah po onemitvi psl. polglasnika v šibkem položaju (psl. *sʰsʰ, rod. ed. *sʰsʰá > isln. *səs *ssà ≥ *səs *səsà).

⁸⁷ Po asimilaciji o-*ə → o-o.

⁸⁸ Prim. komentar pri 1.1.12.

V govorih Breginja, Plestišč in Prosnida se pred /ń/ pojavlja položajna različica /i/ (oziroma v govoru Prosnida njen reducirani odraz /ə/).

V govorih Porčinja, Tera, Viškorše in Zavarha (v Tipani ustrezni primeri niso bili zabeleženi) se v položaju za /u/ oziroma /v/ pojavlja odraz /o/.

V govoru Breginja je isln. *-ǰ v položaju ne pred zvočnikom onemel, naglas pa se je umaknil na prednaglasni psl. kratki zložnik. V ostalih govorih do tovrstne onemitve in umika naglasa ni prišlo.

1.2.10 Odrazi isln. *-ǰ

Breginj		
*-ǰ	> u	'pux – m. sp. 'dux, 'pun
Čanebola		
*-ǰ	> o	'pox – m. sp. 'dox
Mažerole		
*-ǰ	> u	'pux – m. sp. 'dux
Pleštišča		
*-ǰ	> u̥	'Bȳc, 'pȳx – m. sp. 'dȳx
Porčinj		
*-ǰ	> u	'pux – m. sp. 'dux
Prosnid		
*-ǰ	> ɔ	'pɔx – m. sp. 'dɔx
Ter		
*-ǰ	≥ o:u̥	pó:ux – m. sp. dó:ux
Tipana		
*-ǰ	> ou̥	'pouh – m. sp. 'douh
Viškorša		
*-ǰ	≥ ɔ:u̥	pó:ux / (póux) /
Zavarh		
*-ǰ	> ou̥	'pou̥x

Isln. *-ǰ je v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja in Prosnida sovpadel z odrazom isln. *-ǰ, v govorih Tipane in Zavarha pa se pojavlja odraz ou̥, ki je v govorih Tera in Viškorše podaljšan v o:u̥ oziroma ɔ:u̥, verjetno po analogiji na oblike, v katerih se glas pojavlja v nezadnjem besednem zlogu.

V govorih Čanebole, Plestišč, Tera in Zavarha se za m. sp. isln. *pǰn pojavlja drugotna oblika z vrinjenim polglasnikom ((Čanebola) pú:uan, (Pleštišča) pó:uan, (Ter) pó:uan, (Zavarh) pǰ:uan), morda po naslonitvi na pridevnike na *-bnъ (npr. *grěšbnъ).

1.3 Odrazi premičnonaglašenih zložnikov⁸⁹

1.3.1 Odrazi zložnikov, naglašenih po narečnem umiku naglasa z isln. končnega dolgega (staro)cirkumflektiranega zloga

1.3.1.1 Odrazi isln. *ě

Čanebola		
*ě/+ [_ V̂(C)#]	> ä:	rod. ed. <i>drá:ya, sná:ya – sá:no, tá:sto</i> – im. mn. <i>rá:č</i>
	≥ ię	rod. ed. <i>Briéya, liésa</i> – rod. ed. <i>kliét</i> – sr. sp. <i>liépo</i>
Plestišča		
*ě/+ [_ V̂(C)#]	> ię:	<i>šjé:no, tié:lo, tié:sto – lié:šen lié:sena lié:seno</i> ; sr. sp. <i>tié:sno</i>
	≥ i:ę	rod. ed. <i>bri:éya, lí:ęsa, šni:éya</i> – rod. ed. <i>kli:étę</i> – sr. sp. <i>lí:ępo</i>
Porčinj		
*ě/+ [_ V̂(C)#]	> e:	rod. ed. <i>sné:a, své:ta – sé:no</i>
	≥ ię	<i>liéska</i> ⁹⁰ – sr. sp. <i>liépo</i>
Ter		
*ě/+ [_ V̂(C)#]	> e:	rod. ed. <i>lé:šu, švé:ta/švé:tu</i> – rod. ed. <i>ré:čj – lé:šen lé:sena lé:seno</i> – del. na -l m. sp. <i>čé:dou</i> – prisl. <i>čé:z dan</i>
	≥ ię	rod. ed. <i>čiépa, kriéša – šiéno</i> – sr. sp. <i>bliédo, čiélo, liépo, šliépo</i>
Tipana		
*ě/+ [_ V̂(C)#]	> ę:	rod. ed. <i>sné:ya, své:ta – sé:no</i> – rod. ed. <i>ré:čj</i>
	≥ ię	sr. sp. <i>liépo</i>
Viškorša		
*ě/+ [_ V̂(C)#]	> ę:	rod. ed. <i>lé:su, sné:a, své:tu – sé:no /{sęno}/</i> – m. sp. { <i>lésen</i> }, { <i>vęsou</i> }
Zavarh		
*ě/+ [_ V̂(C)#]	> ę:	rod. ed. <i>ré:čj</i>
	≥ ię	<i>siéno</i> – sr. sp. <i>ciélo, liépo</i>

Odrazi isln. prednaglasnega *ě, naglašenega po tem umiku, se v vseh obravnavanih govorih ujemajo z odrazi isln. *ē/*è-. Dvoglasniški odrazi, sicer značilni za isln. *ě/*ě̇-, so posledica izravnave zložniške kakovosti iz oblik, v katerih se pojavlja pod naglasom (npr. isln. *lěpō > star. ter. *lěpuò > *lé:puo ≥ *liépo (← *liēp *lié:pa < *lěp *lě:pa)), v nekaterih primerih (npr. (Ter) *šiéno*, (Zavarh) *siéno*) križanja z oblikami z naglasom na

⁸⁹ Odrazi in gradivo so navedeni le za tiste govore, v katerih je prišlo do posameznega narečnega naglasnega premika (za natančnejši pregled prisotnosti/odsotnosti narečnih naglasnih premikov gl. IV/1). V nekaterih primerih so med gradivom navedene tudi oblike, katerih naglasne značilnosti so posledica analogije po oblikah, v katerih je prišlo do regularnih naglasnih sprememb (npr. isln. m. sp. *lěsēn > (Ter) *lé:šen* → ž., sr. sp. *lěsē:na *lěsēno ≥ *lé:sena lé:seno*).

⁹⁰ Po analogiji na oblike, v katerih je prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga.

osnovi, nastalem po pomiku cirkumfleksa s predslonke (psl. **sěno* > isln. **sěno* > star. ter. **senù* > **sé:nuo* ≥ **siéno* (← star. ter. **na sieno* < isln. **na sěno* < psl. **nā sěno*).

1.3.1.2 Odrazi isln. *e

Čanebola		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> ä:	<i>pá:pu</i> ; rod. ed. <i>lǎ:da</i> , <i>mǎ:da</i> – tož. ed. <i>zǎ:mjo</i> – <i>nǎ:bo</i> – <i>dǎ:set</i> , <i>dǎ:vet</i>
Plestišča		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> ie:	<i>pǐ:pu</i> ; rod. ed. <i>lǐ:da</i> , <i>mǐ:da</i> – tož. ed. <i>zǐ:mju</i> – <i>nǐ:bo</i> – <i>lǐ:deno</i> ⁹¹ – <i>dǐ:set</i> , <i>dǐ:vet</i>
Porčinj		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> e:	<i>jé:sen</i> ; rod. ed. <i>lé:du</i> , <i>mé:du</i> – tož. ed. <i>zé:mju</i> – rod. ed. <i>pé:jčę</i> – <i>dé:set</i> , <i>dé:vet</i>
Ter		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> e:	<i>pé:pou</i> , <i>vé:čer</i> ; rod. ed. <i>lé:du</i> , <i>mé:du</i> – tož. ed. <i>mé:u</i> , <i>mé:tlu</i> , <i>zé:mju</i> – <i>né:bo</i> – <i>jé:šęn</i> ; rod. ed. <i>pé:jčǐ</i> – <i>lé:dęn</i> <i>lé:dena</i> <i>lé:deno</i> , <i>né:šlan</i> <i>né:šlana</i> <i>né:šlano</i> , <i>vé:šel</i> <i>vé:šela</i> <i>vé:šelo</i> – prisl. <i>zvé:čar</i> – <i>dé:šat</i> , <i>dé:vat</i>
Tipana		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> ę:	<i>pę:pou</i> , <i>vę:čer</i> ; rod. ed. <i>lę:da</i> , <i>mę:da</i> – tož. ed. <i>zę:mju</i> – <i>vę:sou</i> <i>vę:sela</i> <i>vę:selo</i> – <i>dę:set</i> , <i>dę:vet</i>
Viškorša		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> ę:	(<i>pępou</i>); rod. ed. <i>lę:du</i> , (mędò) – tož. ed. <i>zę:mju</i> – (nębo), <i>rę:bre</i> (rębra) – (jęsen); rod. ed. <i>pę:jčǐ</i> – <i>dę:sat</i> / (dęsat) /, (dęuat)
Zavarh		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> ę:	<i>ję:san</i> , <i>pę:pou</i> ; rod. ed. <i>mę:du</i> – tož. ed. <i>mę:tlu</i> , <i>zę:mju</i> – im. mn. <i>pę:jčǐ</i> – m. sp. <i>vę:sou</i> – <i>dę:sat</i> , <i>dę:vat</i>

Odrazi isln. prednaglasnega *e, naglašenega po tem umiku, se v vseh obravnavanih govorih ujemajo z odrazi isln. * \bar{e} / \bar{e} -.

1.3.1.3 Odrazi isln. *ę

Čanebola		
*ę/+ [\hat{V} (C)#]	> ä:	tož. ed. <i>pá:to</i> – <i>mǎ:so</i> – m., sr. sp. <i>tǎ:žak</i> <i>tǎ:ško</i>
Plestišča		
*ę/+ [\hat{V} (C)#]	> ę:	<i>mę:so</i> – rod. ed. <i>pę:stę</i> – m., sr. sp. <i>tę:žak</i> <i>tę:ško</i>

⁹¹ Po analogiji na oblike, v katerih je prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumflektranege zloga.

Porčinj		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> ɛ:	mé:so – tož. ed. pé:tu – im. mn. pé:stɛ – m., sr. sp. té:žak té:ško
Ter		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> ɛ:	tož. ed. ré:bu – mé:šo – rod. ed. pé:štj – mé:xɔn mé:xna mé:xno, té:žak té:ška té:ško; sr. sp. švé:to
Tipana		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> ɛ:	mé:so – rod. ed. pé:stj
Viškorša		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> ɛ:	tož. ed. pé:tu – mé:so / (mɛso), (mɛso) – im. mn. pé:stj
Zavarh		
*e/+ [\hat{V} (C)#]	> ɛ:	mé:so – rod. ed. pé:stj – té:žak té:ška té:ško

Odrazi isln. prednaglasnega *e, naglašenege po tem umiku, se v vseh obravnavanih govorih ujemajo z odrazi isln. *ē/*ē̄-.

1.3.1.4 Odrazi isln. *o

Čanebola		
*o /+ [\hat{V} (C)#]	> â:	á:bərc ‘obroč’; rod. ed. bá:ɣa, ɣná:ja, zá:ba; im. mn. rá:x ‘rog’ – ɣá:ro, ɣá:slo, ká:so, ná:ɣo – ká:le ‘kolo’; rod. ed. má:rja – ká:kaš; rod. ed. bá:l, ká:kaš – m., sr. sp. ɣá:rak ɣá:rko, má:čan má:čno; m. sp. pá:tan; sr. sp. bá:so, ná:ɣo – del. na -l m. sp. pá:stu
*o /+ [\hat{V} (C)#], + [\underline{u}]	> ɔ:	tož. ed. ó:ɥco – sr. sp. bó:ɥno
Plestišča		
*o /+ [\hat{V} (C)#]	> ɥe:	rod. ed. bué:ɣa – tož. ed. ɣué:ru, kué:su, ué:du – kué:lo, mué:rje, pué:je; im. mn. ué:čɛ – kué:koš; rod. ed. bué:lɛ, sué:lɛ; im. mn. nué:čɛ – m., sr. sp. drué:bən drué:bno, ɣué:rak ɣué:rko, mué:čən mué:čno; sr. sp. bué:ɣo; ž. sp. mn. bué:se – prisl. pué:dne ‘podnevi’
*o /+ [\hat{V} (C)#], + [\underline{u}]	> o:	tož. ed. ó:ɥcu – sr. sp. nó:ɥo
Porčinj		
*o /+ [\hat{V} (C)#]	> o:	ó:blak; rod. ed. bó:a, mó:sta, nó:ja, nó:sa, ró:a – tož. ed. kó:su, nó:(u)u, ó:ru, uó:du – kó:koš; rod. ed. bó:lɛ, nó:čɛ – mó:rje, ó:ko; kó:lo – m. sr. sp. ó:rak ó:rko; m. sp. bó:lan; sr. sp. bó:so
*o /+ [\hat{V} (C)#], + [\underline{u}]	> ɔ:	tož. ed. ó:ɥcu – sr. sp. bó:ɥno, nó:ɥo

Ter		
*o /+ [\hat{V} (C)#]	> o:	<i>nó:xot, ó:blak</i> ; rod. ed. <i>bó:a, mó:sta, nó:ja, nó:ša, ró:a, vó:za, žvó:na</i> – tož. ed. <i>kó:pu, ló:zu, nó:u, ó:ru, ó:šu, ó:šlu, ó:uču, ró:su, šmó:lu, vó:du</i> – <i>mó:rje, kó:lo, ó:ko</i> – <i>kó:koš</i> ; rod. ed. <i>bó:lĭ, kó:štĭ, nó:ćĭ, šó:lĭ</i> – <i>bó:lq̄n bó:yuna bó:yuno, dró:bq̄n dró:bna dró:bno, mó:ćq̄n mó:ćna mó:ćno, ó:blaçq̄n ó:blaçna ó:blaçno</i> , ⁹² <i>ó:rak ó:rka ó:rko, ó:rjap ó:rjapa ó:rjapo, vó:dq̄n vó:dena vó:deno</i> ; ž., sr. sp. <i>nó:va nó:vo</i> – prisl. <i>pó:dne</i> ‘podnevi’
Tipana		
*o /+ [\hat{V} (C)#]	> q:	<i>ó:blak</i> ; rod. ed. <i>bó:ȝa, ȝnó:ja, ró:ȝa</i> – tož. ed. <i>kó:pu, kó:su, nó:ȝu, ó:su, uó:du</i> – <i>kó:lo, ó:ko, Pó:je</i> – <i>kó:koš</i> ; rod. ed. <i>nó:ćĭ, sǎ:lĭ</i> – <i>bǎ:lan, mǎ:ćan mǎ:ćna mǎ:ćno</i>
Viškorša		
*o /+ [\hat{V} (C)#]	> q:	<i>nó:xot</i> /⟨ <i>nóxot</i> ⟩; rod. ed. <i>bó:a, mó:sta, ⟨nǎja⟩, nó:sa</i> /⟨ <i>nósa</i> ⟩/, <i>ró:a, ⟨uǎza⟩, ⟨zǎǎna⟩</i> (poleg <i>zǎǎna</i>) – ⟨ <i>lǎneça</i> ⟩, ⟨ <i>škǎrja</i> ⟩, <i>sabó:ta</i> /⟨ <i>sabóta</i> ⟩/, ⟨ <i>škǎda</i> ⟩; tož. ed. ⟨ <i>kǎsǎ</i> ⟩, <i>nó:u</i> /⟨ <i>nǎo</i> ⟩/, <i>ó:ru, ó:uču, uó:du</i> – ⟨ <i>kǎlo</i> ⟩, <i>mó:rje, ⟨ǎko⟩, pǎ:je/pǎ:ja</i> /⟨ <i>pǎje</i> ⟩/ – <i>kó:koš</i> /⟨ <i>kǎkoš</i> ⟩/; rod. ed. <i>kǎ:stĭ</i> /⟨ <i>kǎste</i> ⟩/, ⟨ <i>nǎće</i> ⟩ – ⟨ <i>mǎške</i> ⟩; m. sp. ⟨ <i>bǎlan</i> ⟩ (drugotno tudi ⟨ <i>bǎuna</i> ⟩), <i>mǎ:ćan</i>
Zavarh		
*o /+ [\hat{V} (C)#]	> q:	<i>nó:xat, ó:blak</i> ; rod. ed. <i>nó:ja, nó:sa, ró:a, uó:za</i> – tož. ed. <i>kó:pu, kó:su, nǎ:(u)u, ó:ru, ó:šlu, ó:su, ó:uču, uó:du</i> – <i>kó:lo, ó:ko</i> – <i>kó:kaš</i> ; rod. ed. <i>kǎ:stĭ, sǎ:lĭ</i> – <i>ó:rak ó:rka ó:rko</i>

Odrazi isln. prednaglasnega *o, naglašene po tem umiku, se v vseh obravnavanih govorih ujemajo z odrazi isln. *ò-

V govorih Čanebole in Porčinja se v položaju pred /u/ pojavlja položajni odraz /o:/. V govoru Plestišč pa enoglasniški položajni odraz /o:/.

1.3.1.5 Odrazi isln. *q

Čanebola		
*q/+ [\hat{V} (C)#]	> â:	rod. ed. <i>ká:sa, rá:ba, zá:ba</i> – tož. ed. <i>rá:ko</i>
Pleštišča		
*q/+ [\hat{V} (C)#]	> q:	rod. ed. <i>kǎ:ša, mǎ:ža, zǎ:ba</i> – tož. ed. <i>rǎ:ku</i>
Porčinj		
*q/+ [\hat{V} (C)#]	> q:	rod. ed. <i>mǎ:ža, rǎ:ba, zǎ:ba</i> – tož. ed. <i>rǎ:ku</i> – sr. sp. <i>lǎ:bo</i>
Ter		
*q/+ [\hat{V} (C)#]	> q:	rod. ed. <i>xlǎ:da, mǎ:za, prǎ:da, rǎ:ba, štrǎ:ka, zǎ:ba</i> – sr. sp. <i>lǎ:bo, ó:što</i>

⁹² Verjetno po analogiji na motivirajoči samostalniki *ó:blak*, saj v govoru ne pride do umika naglasa s srednjega cirkumflektiranega zloga.

Tipana		
*q/+ [\hat{V} (C)#]	> q:	rod. ed. <i>mô:ža, zô:ba</i> – tož. ed. <i>rô:ku</i> – sr. sp. <i>γô:sto</i>
Viškorša		
*q/+ [\hat{V} (C)#]	> q:	rod. ed. <i>mô:ža, zô:ba</i> – tož. ed. <i>rô:ku</i> / (rôkò) / – sr. sp. ⟨lôbo⟩
Zavarh		
*q/+ [\hat{V} (C)#]	> q:	rod. ed. <i>mô:ža, rô:ba, zô:ba</i> – tož. ed. <i>rô:ku</i>

Odrazi isln. prednaglasnega *q, naglašnega po tem umiku, se v vseh obravnavanih govorih ujemajo z odrazi isln. *q̄/*q̇-.

1.3.1.6 Odrazi isln. *i

Čanebola		
*i/+ [\hat{V} (C)#]	> i:	<i>ví:xer</i> – tož. ed. <i>zí:mo</i> – <i>í:me</i> – del. na -l sr. sp. <i>γíi:lo</i>
Plestišča		
*i/+ [\hat{V} (C)#]	> i:	rod. ed. <i>śí:nu</i> – tož. ed. <i>í:γlu, zí:mu</i> – m. sp. mn. <i>ží:vę</i> – <i>í:me</i>
Porčinj		
*i/+ [\hat{V} (C)#]	> i:	<i>í:la</i> ⁹³ – del. na -l sr. sp. <i>ńí:lo</i>
Ter		
*i/+ [\hat{V} (C)#]	> i:	<i>ví:xar</i> , rod. ed. <i>śí:nu</i> (im. mn. <i>śí:nuj</i>) – tož. ed. <i>í:lu, zí:mu</i> – <i>í:me</i> (rod. ed. <i>í:mana</i>) – sr. sp. <i>ńí:lo, krí:vo, zí:vo</i>
Tipana		
*i/+ [\hat{V} (C)#]	> i:	rod. ed. <i>śí:nu</i> – tož. ed. <i>zí:mu</i> – <i>í:me</i> – sr. sp. <i>γíi:lo, śí:uo</i>
Viškorša		
*i/+ [\hat{V} (C)#]	> i:	<i>ví:xar</i> / (*víxar) /; rod. ed. ⟨śíno⟩ – ⟨íme⟩
Zavarh		
*i/+ [\hat{V} (C)#]	> i:	rod. ed. <i>śí:nu</i> – tož. ed. <i>zí:mu</i> – <i>í:me</i>

Odrazi isln. prednaglasnega *i, naglašnega po tem umiku, se v vseh obravnavanih govorih ujemajo z odrazi isln. *ī/*i̇-.

⁹³ Po analogiji na oblike, v katerih je prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga.

1.3.1.7 Odrazi isln. *u

Čanebola		
*u/+ [_ \hat{V} (C)#]	> u:	rod. ed. <i>brú:sa</i> – sr. sp. <i>ȳjú:xo, sú:xo</i> – im. mn. <i>ú:š</i> – del. na -l m. sp. <i>ú:ču</i>
Plestišča		
*u/+ [_ \hat{V} (C)#]	> u:	rod. ed. <i>brú:ša – ú:xo</i> – rod. ed. <i>ú:šę</i> – sr. sp. <i>ȳjú:xo, sŭ:xo</i> – del. na -l m. sp. <i>pú:štu, sŭ:šu, ú:ču</i>
Porčinj		
*u/+ [_ \hat{V} (C)#]	> u:	<i>ú:xo</i> – rod. ed. <i>ú:šę</i> – sr. sp. <i>jú:xo</i> ‘gluh’, <i>sú:xo</i> – del. na -l m. sp. <i>pú:stu, sú:šu, ú:ču</i>
Ter		
*u/+ [_ \hat{V} (C)#]	> u:	rod. ed. <i>brú:ša, dú:xa</i> ; im. mn. <i>jú:djĭ</i> – tož. ed. <i>dú:šu, lú:nu – ú:xo</i> – rod. ed. <i>ú:šĭ</i> – sr. sp. <i>xú:do, lú:xo, sŭ:xo</i> – del. na -l m. sp. <i>dú:šõu, lú:šõu</i> ‘glušiti, proizvajati glasne zvoke’, <i>pú:šõu, sŭ:šõu, ú:boŭ</i> ‘gubiti’, <i>ú:çõu</i>
Tipana		
*u/+ [_ \hat{V} (C)#]	> u:	<i>jú:djĭ</i> ‘ljudje’ – <i>ú:ho</i> – rod. ed. <i>ú:šĭ</i> – sr. sp. <i>sú:ho</i> – del. na -l m. sp. <i>ú:čõu</i>
Viškorša		
*u/+ [_ \hat{V} (C)#]	> u:	rod. ed. <i>dú:xa</i> ; im. mn. ⟨ <i>ĭúđje</i> ⟩ – <i>ú:xo</i> – rod. ed. ⟨ <i>úšę</i> ⟩ – sr. sp. <i>sú:xo</i> – del. na -l m. sp. <i>pú:stõu, ú:čõu</i>
Zavarh		
*u/+ [_ \hat{V} (C)#]	> u:	rod. ed. <i>brú:sa</i> ; im. mn. <i>jú:djĭ – ú:xo</i> – rod. ed. <i>ú:šĭ</i> – sr. sp. <i>sú:xo</i>

Odrazi isln. prednaglasnega *u, naglašeneega po tem umiku, se v vseh obravnavanih govorih ujemajo z odrazi isln. *ũ/*ù-.

1.3.1.8 Odrazi isln. *a

Čanebola		
*a/+ [_ \hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>lá:sa</i> – tož. ed. <i>brá:do, lá:yo</i> – sr. sp. <i>mlá:do, slá:no</i> – prisl. <i>tá:ka</i> ‘takó’
Plestišča		
*a/+ [_ \hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>lá:šu, šlá:šta</i> ‘okus’ – tož. ed. <i>brá:du, ylá:yu – blá:yo</i> – sr. sp. <i>mlá:do, šlá:no</i> – prisl. <i>ká:ko, tá:ko</i>
Porčinj		
*a/+ [_ \hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>lá:sę</i> (!) (im. ed. <i>là:s</i>) ‘las’ – sr. sp. <i>mlá:do</i>
Ter		
*a/+ [_ \hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>mrá:ku, pá:šu, štrá:xu, trá:ku</i> ; im. mn. <i>lá:sjĭ</i> – tož. ed. <i>brá:du, lá:u – blá:o</i> – rod. ed. <i>má:štĭ</i> – sr. sp. <i>drá:o, mlá:do, šá:mo, šlá:no</i> – prisl. <i>ká:ko, ná:zat</i> (: na nà:zat), <i>tá:ko</i>

Tipana		
*a/+ [\hat{V} (C)#]	> a:	tož. ed. <i>brá:du</i> , <i>ylá:yu</i> – <i>blá:yo</i>
Viškorša		
*a/+ [\hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>lá:su</i> ‘glas’ in ‘las’ /(<i>lásò</i>) ‘las’/ – tož. ed. <i>brá:du</i> /(<i>brádò</i>)/, <i>lá:yu</i> – sr. sp. <i>mlá:do</i>
Zavarh		
*a/+ [\hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>lá:sa/lá:su</i> , <i>mrá:xu</i> ‘mrak’, <i>pá:su</i> , <i>strá:xa</i> – tož. ed. <i>brá:du</i> , <i>lá:yu</i> – <i>blá:o</i> – rod. ed. <i>klá:sj</i> – sr. sp. <i>mlá:do</i> – prisl. <i>ká:ko</i>

Odrazi isln. prednaglasnega *a, naglašenege po tem umiku, se v vseh obravnavanih govorih ujemajo z odrazi isln. *ā/*à-.

1.3.1.9 Odrazi isln. *ə

Čanebola		
*ə/+ [\hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>tá:sta</i> – tož. ed. <i>dá:sko</i> – m., sr. sp. <i>lá:xan lá:xno</i>
*ə/+ [\hat{V} (C)#], + [\underline{u}]	> ɔ:	del. na -l sr. sp. <i>cuó:tlo</i> ⁹⁴
Plestišča		
*ə/+ [\hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>má:xa</i> , <i>tá:sta</i> – tož. ed. <i>dá:šku</i> , <i>má:ylu</i> , <i>stá:zu</i> – m., sr. sp. <i>lá:xən lá:xno</i>
Porčinj		
*ə/+ [\hat{V} (C)#]	> a:	tož. ed. <i>dá:sku</i> – m., sr. sp. <i>lá:xan lá:xno</i>
Ter		
*ə/+ [\hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>má:xu</i> , <i>tá:stu</i> – <i>dá:ška</i> , <i>má:xla</i> – rod. ed. <i>vá:sj</i> – <i>lá:xən lá:xna</i> <i>lá:xno</i> , <i>tá:nak</i> <i>tá:nka</i> <i>tá:nko</i>
Tipana		
*ə/+ [\hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>tá:šća</i> (!) – tož. ed. <i>dá:sku</i> , <i>má:ylu</i> – rod. ed. <i>uá:sj</i>
Viškorša		
*ə/+ [\hat{V} (C)#]	> a:	tož. ed. <i>má:xlu</i> (po izravnavi naglasa tudi (dáska)) – m., sr. sp. <i>lá:xan lá:xno</i>
Zavarh		
*ə/+ [\hat{V} (C)#]	> a:	rod. ed. <i>má:xa</i> , <i>tá:stu</i> – tož. ed. <i>dá:sku</i> – <i>lá:xən lá:xna</i> <i>lá:xno</i>

⁹⁴ V primeru del. na -l glagola isln. *cvəsti ~ *cvətè je treba v govoru Čanebole izhajati iz drugotne razporeditve *cvətəl̄ *cvətłà *cvətłò (nam. prvotne *cvətəl̄ *cvətłà *cvətłò), pri čemer je naglas oblike m. sp. posledica analogije na predpanske glagole z istim korenem (psl. *kvītł̄ ≥ isln. *cvətəl̄ ≥ *cvətəl̄ (← isln. *otcvətəl̄ ≤ psl. *ōt̄b̄kvītł̄) > isln. *odcvətəl̄ > nar. (Čanebola) atcuó:tu), naglas oblike sr. sp. pa umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (isln. *cvətłò > nar. (Čanebola) cuó:tlo), ki se je drugotno razširil tudi na predpanske oblike (psl. *ōdkvitlo ≥ isln. *odcvətlo ≥ *odcvətłò (← isln. *cvətłò ≤ *kvītlo) > nar. (Čanebola) atcuó:tlo).

Odrazi isln. prednaglasnega *ə, naglašene po tem umiku, se v vseh obravnavanih govorih ujemajo z odrazi isln. *ə/ə̃-.

V govoru Čanebole je bil zabeležen en primer položajno pogojenega odraza /o/ v položaju za /u/.

1.3.1.10 Odrazi isln. *ɨ

Čanebola		
*ɨ/+ [$\hat{V}(C)\#$]	> u:	rod. ed. <i>ú:ka, žú:ča</i> – tož. ed. <i>bú:xo, sú:zo, žú:no</i> – m. sp. <i>dú:žan</i> ; sr. sp. <i>tú:sto</i>
Plestišča		
*ɨ/+ [$\hat{V}(C)\#$]	> o:u	tož. ed. <i>šó:uzu</i> – m. sp. <i>dó:užən</i>
	> u:	tož. ed. <i>žú:nu</i>
Porčinj		
*ɨ/+ [$\hat{V}(C)\#$]	> o:u	tož. ed. <i>bó:uxu, só:uzu</i>
Ter		
*ɨ/+ [$\hat{V}(C)\#$]	> o:u	rod. ed. <i>vó:yka</i> – tož. ed. <i>bó:uxu, šó:uzu</i> – m. sp. <i>dó:užən</i>
Tipana		
*ɨ/+ [$\hat{V}(C)\#$]	> o:u	tož. ed. <i>bó:yhu</i>
	> u:	tož. ed. <i>žú:nu</i>
Viškorša		
*ɨ/+ [$\hat{V}(C)\#$]	> o:u {o(:)u}	rod. ed. <i>zó:yča</i> – im. mn. {bóuxe}, {sóuze}
Zavarh		
*ɨ/+ [$\hat{V}(C)\#$]	> o:u	rod. ed. <i>uó:yka</i> – tož. ed. <i>bó:uxu</i>
	> u:	tož. ed. <i>žú:nu</i>

V govoru Čanebole se kot odraz isln. prednaglasnega *ɨ, naglašene po tem umiku, pojavlja /u:/, v govorih Porčinja, Tera in Viškorše pa *o:u. V govorih Plestišč, Tipane in Zavarha se pojavljajo mešani odrazi.

1.3.1.11 Odrazi isln. *ʝ

Čanebola		
*ʝ/+ [$\hat{V}(C)\#$]	> ər	rod. ed. <i>ɣərma, uərxa</i> – tož. ed. <i>mərɣo</i> – rod. ed. <i>smərt</i>
Plestišča		
*ʝ/+ [$\hat{V}(C)\#$]	> ər	<i>šərce</i>

Porčinj		
*ɾ/+ [̲V̂(C)#]	> əɾ	rod. ed. <i>smárte</i>
Ter		
*ɾ/+ [̲V̂(C)#]	> a:r	rod. ed. <i>ká:rta – šá:rce</i> – rod. ed. <i>á:rsj, smá:rtj, vá:rvj</i> ; rod. ed. <i>ká:rvj</i> – m. sp. <i>ká:rvou</i> ; sr. sp. <i>á:rdo, tá:rdo</i>
Tipana		
*ɾ/+ [̲V̂(C)#]	> a:r	rod. ed. <i>ká:rta</i> – rod. ed. <i>uá:rvj</i> ; rod. ed. <i>ká:rvj</i> – sr. sp. <i>yá:rdo, tá:rdo</i>
Viškorša		
*ɾ/+ [̲V̂(C)#]	> a:r	<i>sá:rce</i> – rod. ed. ⟨ <i>kárvę</i> ⟩ – ⟨ <i>kárvou</i> ⟩ – ⟨ <i>tárje</i> ⟩ ‘trije’
Zavarh		
*ɾ/+ [̲V̂(C)#]	> a:r	rod. ed. <i>á:rma, ká:rstu, ká:rta, uá:rxa – áršj</i>
	> ɛ:r	<i>sé:rce</i> – sr. sp. <i>té:rdo</i>

Odrizi isln. prednaglasnega *ə, naglašnega po tem umiku, se v vseh obravnavanih govorih ujemajo z odrizi isln. *ə/ə-, tj. v govorih Čanebole, Plestič in Porčinja se pojavlja odraz əɾ, v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa a:r.

V govoru Zavarha se v dveh primerih za /s/ oziroma za /t/ pojavlja odraz e:r.

1.3.2 Odrizi zložnikov, naglašnih po narečnem pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga

1.3.2.1 Odrizi isln. *ě

Porčinj		
*ě /+ [V_V]	> a	ž., sr. sp. <i>ki'sala ki'salo</i> – del. na -l ž., sr. sp. <i>vi'dala vi'dalo</i>
Prosnid		
*ě /+ [V_V]	> e	ž., sr. sp. <i>ki'sela ki'selo</i> – <i>vi'det, vi'e'det</i>

Odriz /a/, zabeležen v govoru Porčinja, je verjetno nastal po disimilatornem e-jevskem akanju še pred narečnim pomikom naglasa; primeri z odrazom *e, ki sicer predstavlja odraz isln. nenaglašnega *ě v primerih, ko ni prišlo do disimilatornega e-jevskega akanja (prim. 1.4.1), niso bili zabeleženi.

V govoru Prosnida se odraz isln. ponaglasnega *e, naglašnega po tem pomiku, ujema z odrazom nenaglašnega *ě.

1.3.2.2 Odrazi isln. *e

Porčinj		
*e /+ [V_V]	> e	im. mn. <i>ka'menę</i> – 2. os. mn. <i>mo'reta</i> , <i>otkle'neta</i> , <i>ple'seta</i> , <i>uor'neta</i>
Prosnid		
*e /+ [V_V]	> e	rod. ed. <i>ka'mena</i> – 1. os. mn. <i>la'žemo</i> , <i>mle'jemo</i> , <i>uor'nemo</i> , 2. os. mn. <i>če'sete</i> , <i>pi'sete</i> , <i>ple'sete</i> , <i>pote'y'nete</i> , <i>uótkle'nete</i> , <i>uótp'e'nete</i> , <i>uor'žete</i> , <i>uza'mete</i> , <i>zač'ńemo</i> , <i>ža'ńete</i>

Odraza isln. ponaglasnega *e, naglašnega po tem pomiku, se v obeh govorih ujemata z odrazoma isln. nenaglašnega *e.

1.3.2.3 Odrazi isln. *ę

Porčinj		
*ę /+ [V_V]	> e	rod. ed. <i>pa'metę</i> – <i>pa'metan</i> <i>pa'metna</i> <i>pa'metno</i>
Prosnid		
*ę /+ [V_V]	> e	rod. ed. <i>pa'met</i> – <i>pa'meten</i> <i>pa'metna</i> <i>pa'metno</i>

Odraza isln. ponaglasnega *ę, naglašnega po tem pomiku, se v obeh govorih ujemata z odrazoma isln. nenaglašnega *ę.

1.3.2.4 Odrazi isln. *o

Porčinj		
*o /+ [V_V]	> o	rod. ed. <i>ja'uorja</i> – rod. ed. <i>la'kotę</i> 'lakota' – <i>ja'uorju</i> <i>ja'uorjaua</i>
Prosnid		
*o /+ [V_V]	> o	<i>ja'gotęa</i> – rod. ed. <i>ža'lost</i> – <i>ža'lostna</i>
	> e	rod. ed. <i>ja'uerja</i>

Odraza isln. ponaglasnega *o, naglašnega po tem pomiku, se v obeh govorih načeloma ujemata z odrazoma isln. nenaglašnega *o.

Odras /e/, zabeležen v govoru Prosnida v primeru rod. ed. *ja'uerja*, je lahko še pred narečnim pomikom naglasa regularno nastal iz starejšega *a, nastalega po asimilatoričnem akanju, prim. (Breginj, Čanebola, Tipana, Viškorša, Zavarh) *ja:uar*.^{95,96}

⁹⁵ V govoru Viškorše v Logarjevem (1965a) zapisu ⟨jáuar⟩, v govoru Breginja poleg na terenu zabeležene oblike *ja:uar* tudi ⟨jǎwor⟩ (Logar 1951a).

⁹⁶ V govorih Mažerol in Plestišč, ki sicer ne poznata (regularnega) ekanja, je bila zabeležena oblika *ja:uer*. Vsaj v govoru Plestišč gre za regularni odraz nenaglašnega *o v položaju za /u/ (prim. 1.4.4), odraz v primeru iz govora Mažerol pa ni jasen.

1.3.2.5 Odrazi isln. **o*

Porčinj		
* <i>o</i> /+ [V_V]	> o	rod. ed. <i>tra'pote</i> 'praprot'
Prosnid		
* <i>o</i> /+ [V_V]	–	(ni primera)

Odraz isln. ponaglasnega **o*, naglašnega po tem pomiku, se v govoru Porčinja ujema z odrazom isln. nenaglašnega **o*. V govoru Prosnida ustrezen primer ni bil zabeležen.

1.3.2.6 Odrazi isln. **i*

Porčinj		
* <i>i</i> /+ [V_V]	> <i>ɛ</i>	<i>ju'žena – mi'e'rete, pra'vete, p'arzi'nete</i> 'privzdigniti', <i>zm'arz'nete</i> ; 1. os. mn. <i>no'semo, su'semo, u'čemo</i> , 2. os. mn. <i>u'ar'nete, že'nete</i> , form. <i>ku'pete</i>
Prosnid		
* <i>i</i> /+ [V_V]	> <i>ɔ</i>	<i>ju'žəna, ku'xəna</i> 'kuhana jed', <i>pra'vəca – ɣra'bat, mi'e'rət, pra'vət, u'zdi'nat, z'mar'z'nat</i> ; 2. os. mn. <i>u'ož'e'nəte</i>

Odraz isln. ponaglasnega **i*, naglašnega po tem pomiku, se v obeh govorih ujemata z odrazoma isln. nenaglašnega **i*.

1.3.2.7 Odrazi isln. **u*

Porčinj		
* <i>u</i> /+ [V_V]	–	(ni primera)
Prosnid		
* <i>u</i> /+ [V_V]	–	(ni primera)

Primeri isln. ponaglasnega **u*, naglašnega po tem pomiku, niso bili zabeleženi v nobenem izmed govorov.

1.3.2.8 Odrazi isln. **a*

Porčinj		
* <i>a</i> /+ [V_V]	> a	<i>zvi'e'ralo – di'e'late, kli'cate, ku'xate, le'date, zri'e'zate</i> ; 1. os. mn. <i>um'i'čamo</i> , 2. os. mn. <i>mi'e'sata</i>
Prosnid		
* <i>a</i> /+ [V_V]	> e	<i>di'e'let, ɣle'det, kli'cet, ku'xet, u'odri'e'zet</i> ; 1. os. mn. <i>pomi'e'semo</i> , 2. os. mn. <i>umi'čete</i>

Odraza isln. ponaglasnega *a, naglašena po tem pomiku, se v obeh govorih ujemata z odrazoma isln. nenaglašena *a; v govoru Prosnida je torej še pred pomikom prešel v /e/ po ekanju.

1.3.2.9 Odrazi isln. *ə

Porčinj		
*ə /+ [V_V]	–	(ni primera)
Prosnid		
*ə /+ [V_V]	> e	(drugotno) rod. ed. <i>ɣa'berja</i>

Primer rod. ed. *ɣa'berja*, zabeležen v govoru Prosnida, je drugoten, nastal po posplošitvi imenovalniške osnove, pri čemer je /e/ nastal še pred narečnim pomikom naglasa po regularnem ekanju iz starejšega *a, odraza (vokaliziranega) isln. nenaglašena *ə (prim.1.4.9).

1.3.2.10 Odrazi isln. *ɨ

Porčinj		
*ɨ /+ [V_V]	> u	<i>ja'buko</i>
Prosnid		
*ɨ /+ [V_V]	–	(ni primera)

Odraz isln. ponaglasnega *ɨ, naglašena po tem pomiku, se v govoru Porčinja ujema z odrazom isln. nenaglašena *ɨ. V govoru Prosnida v primeru *jà:boka* ni prišlo do naglasnega pomika, saj se v predpredzadnjem zlogu ne pojavlja akutski, temveč cirkumfleksni tonem (ki verjetno kaže na feminizacijo na podlagi množinske osnove).

1.3.2.11 Odrazi isln. *ɣ

Porčinj		
*ɣ /+ [V_V]	–	(ni primera)
Prosnid		
*ɣ /+ [V_V]	–	(ni primera)

Primeri isln. ponaglasnega *ɣ, naglašena po tem pomiku, niso bili zabeleženi v nobenem izmed govorov.

1.3.3 Odrazi zložnikov, naglašanih po narečnem pomiku naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga^{97, 98}

1.3.3.1 Odrazi isln. *ě

Porčinj		
*ě /+ [V̇:_(C)#]	> e	mest. ed. <i>zi'me</i>
Prosnid		
*ě /+ [V̇:_(C)#]	> e	mest. ed. <i>klan'ce</i> (poleg <i>klan'co</i>)

Gl. komentar pri 1.3.3.3.

1.3.3.2 Odrazi isln. *e

Porčinj		
*e /+ [V̇:_(C)#]	> e	(ni primera)
Prosnid		
*e /+ [V̇:_(C)#]	> e	(ni primera)

Primeri isln. ponaglasnega *e, naglašena po tem pomiku, niso bili zabeleženi v nobenem izmed govorov.⁹⁹

⁹⁷ Isln. ponaglasni zložniki v zadnjem **zaprtem** besednem zlogu, ki bi naglas pridobili po narečnem pomiku naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga (v položajih tipa isln. *V̇:VC > *V̇'VC) in hkrati predstavljajo odraze psl. **dolgih** zložnikov, so že teoretično redki. Psl. dolgi zložniki, s katerih bi se v opisanem glasovnem okolju med sln. jezikovnim razvojem naglas umaknil na prednaglasno dolžino (ta umik namreč napaja kasnejši narečni pomik), bi morali biti staroakutirani in bi se pojavljali v psl. tri- ali večzložnicah z naglasom na predzadnjem besednem zlogu (tip psl. *V̇V̇C_{b/b}). V besedah takšnega tipa pa je popsl. prišlo do skrajšanja prednaglasnega dolgega zložnika tipa psl. *V̇V̇C_{b/b} > popsl. *V̇V̇C_{b/b} > isln. *V̇VC (prim. II/2.1.2a), posledično pa do izostanka umika na prednaglasno dolžino (npr. psl. *jězyk_b > popsl. *jězyk_b > isln. *jězik > osr. sln. *jé:zik*, zah. sln. *je'zik*). Do umika naglasa z na prednaglasno dolžino je lahko prišlo le, če se je bila dolžina v prednaglasnem zlogu drugotno restituirala po analogiji, npr. v primeru del. na -l m. sp. glagolov nekaterih nedoločniških vrst psl. naglasnega tipa b (npr. del. na -l m. sp. psl. *měšál_b > popsl. *měšál_b ≥ *měšál_b (← sed. *měšat_b, *měšate ...) > isln. *mě:šal > osr. sln. *mě:šal*). Posledično so naglas po narečnem pomiku naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga večinoma pridobili zložniki v zadnjem odprtem zlogu ne glede na psl. kolikost (razen seveda isln. *ə), v zadnjem zaprtem zlogu pa praviloma zložniki, ki predstavljajo odraze psl. kratkih zložnikov (pri teh zaradi psl. kratkega naglašena zložnika v predzadnjem zlogu v popsl. obdobju ni prišlo do skrajšanja prednaglasnih dolžin).

⁹⁸ Odrazi isln. ponaglasnih zložnikov, ki so naglas pridobili po pomiku naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, v položaju pred istozložnim izglasnim *l so prikazani v razdelku 1.5.1.4.

⁹⁹ Pri glagolih I. nedol. vrste psl. naglasnega tipa c(a) (tipa psl. *trěsti ~ *trěset_b (> isln. *trě:sti ~ *trě:stet) in *ōrsti ~ *orstet_b (> isln. *rāsti ~ *rā:stet)), kjer bi v edninskih oblikah sed. pričakovali tovrstne odraze, najdemo oblike z drugotnim naglasom tipa (Porčinj) *tresé:*, *rasté:* ter (Prosnid) *treséé*, *rastéé* (prim. pregl. 76 in komentar na str. 343).

1.3.3.3 Odrazi isln. *ɛ

Porčinj		
*ɛ /+ [V̇:_(C)#]	> e	rod. ed. <i>mo'ke</i> ; im. mn. <i>bra'de, la'ue, zi'me</i>
Prosnid		
*ɛ /+ [V̇:_(C)#]	> e	rod. ed. <i>mo'ke</i>

Odrazi isln. ponaglasnih *ě in *e, naglašeni po tem pomiku, se v obeh govorih ujemajo z odrazi isln. nenaglašeni *ě in *e (primeri za isln. ponaglasni *e niso bili zabeleženi).

1.3.3.4 Odrazi isln. *o

Porčinj		
*o /+ [V̇:_(C)#]	> o	<i>mliɛ'ko, niɛz'do, vi'no</i> – sr. sp. <i>čar'no</i>
Prosnid		
*o /+ [V̇:_(C)#]	> o	<i>ɣniɛz'do, mliɛ'ko, vi'no</i> – sr. sp. <i>biɛ'lo, čar'no</i>

Odraza isl. ponaglasnega *o, naglašena po tem pomiku, se v obeh govorih ujemata z odrazoma isln. nenaglašena *o.

1.3.3.5 Odrazi isln. *q

Porčinj		
*q /+ [V̇:_(C)#]	> o	tož. ed. <i>bra'du, la'uu, mo'ku, tra'uu, zi'mu</i>
Prosnid		
*q /+ [V̇:_(C)#]	> o	tož. ed. <i>mo'ko</i>

Odraza isl. ponaglasnega (izglasnega) *q, naglašena po tem pomiku, se v obeh govorih ujemata z odrazoma isln. nenaglašena izglasnega *q, ki je v govoru Porčinja sovpadel z odrazom isln. *u, v govoru Prosnida pa z odrazom isln. *o.

1.3.3.6 Odrazi isln. *i

Porčinj		
*i /+ [V̇:_(C)#]	> ɛ	im. mn. <i>kri'žɛ</i> – rod. ed. <i>pes'tɛ, re'čɛ</i> ¹⁰⁰

¹⁰⁰ Po (predhodni) analogiji na oblike mest. ed., prim. pregl. 55 in komentar na str. 321.

Prosnid		
*i /+ [V̇:_(C)#]	> ɔ	im. mn. <i>pərs'tɔ</i> – mest. ed. <i>ro'ɔɔ</i> – rod. ed. <i>kliɛ'tɔ, peɟ'tɔ, re'ɕɔ, uo'ʃɔ</i> (drugotno tudi <i>mi'ʃɔ</i>)

Odraza isl. ponaglasnega *i, naglašena po tem pomiku, se v obeh govori ujemata z odrazoma isln. nenaglašena *i.

1.3.3.7 Odrazi isln. *u

Porčinj		
*u /+ [V̇:_(C)#]	> u	daj. ed. <i>kri'zu</i> ; mest. ed. <i>ro'bu</i> – <i>bli'zu</i>
Prosnid		
*u /+ [V̇:_(C)#]	> ɔ	<i>triɛ'box</i> – <i>bli'zɔ</i>

Odraza isl. ponaglasnega *u, naglašena po tem pomiku, se v obeh govori ujemata z odrazoma isln. nenaglašena *u.

1.3.3.8 Odrazi isln. *a

Porčinj		
*a /+ [V̇:_(C)#]	> a	rod. ed. <i>xliɛ'ua, xlo'da, jun'ca, kju'ča, klabu'ka, klan'ca, kokošar'ja, kri'ža, kua'ča, lu'ča</i> 'luč', (drugotno) <i>mač'ka, nuo'za, pu'za, riɛ'xa, šu'ša</i> 'suša' – <i>bra'da, la'ua, mo'ka, tra'ua, zi'ma</i> – rod. ed. <i>mliɛ'ka, niɛz'da, vi'na</i> – ž. sp. <i>biɛ'la, ɣər'da, ju'xa</i> 'gluh', (drugotno) <i>krat'ka, liɛ'pa, lo'ba</i> 'globok', <i>mli'da</i> , (drugotno) <i>rau'na</i> , (drugotno) <i>ru'sa</i> , (drugotno) <i>sla'ba</i> , (drugotno) <i>sta'ra, su'xa, tər'da</i> , (drugotno) <i>uos'ka</i> , (drugotno) <i>veli'ka</i> , (drugotno) <i>zdra'ua</i> – del. na -l ž. sp. <i>ni'la, opred'la, tres'la</i>
Prosnid		
*a /+ [V̇:_(C)#]	> a	rod. ed. <i>ɣriɛ'xa, xliɛ'ua, jun'ca, kju'ča, klan'ca, klebu'ka, kekošar'ja, kekošna'ka, kua'ča, kri'ža</i> , (drugotno) <i>mač'ka, pu'za, su'ša</i> – <i>bra'da</i> , (drugotno) <i>ciɛs'ta, ɣla'ua, ɣliɟ'ta, ɣniɛz'da</i> (poleg <i>ɣniɛz'do</i> , sr. sp.), <i>lu'na, mo'ka, pe'ta, ro'ka, tra'ua, zi'ma, zviɛz'da</i> – rod. ed. <i>ɣniɛz'da, mliɛ'ka, vi'na</i> – ž. sp. <i>biɛ'la, čər'na, ɣər'da, ju'xa, liɛ'pa, mli'da, šliɛ'pa, su'xa, tər'da</i>

Odraza isl. ponaglasnega (izglasnega) *a, naglašena po tem pomiku, se v obeh govori ujemata z odrazoma isln. nenaglašena izglasnega *a, in sicer v govoru Prosnida v tem položaju ne prihaja do ekanja.

1.3.3.9 Odrazi isln. *ə

Porčinj		
*ə /+ [V:_(C)#]	> a	<i>čətər'tak</i> , (drugotno) <i>ma'čak</i> , <i>pe'tak</i> , <i>pię'sak</i> , <i>się'rak</i> , <i>tię'dan</i>
Prosnid		
*ə /+ [V:_(C)#]	> e	<i>ju'neč</i> , <i>kla'neč</i> , (drugotno) <i>ma'ček</i> , <i>pię'sek</i> , <i>pe'tek</i> , <i>sa'neč</i> , <i>si'rek</i> , <i>štər'tek</i> , <i>tię'den</i>

Odrazu isl. ponaglasnega *ə, naglašenega po tem pomiku, se v obeh govorih ujemata z odrazoma isln. nenaglašeneга *ə, in sicer v govoru Prosnida v tem položaju prihaja do ekanja.

1.4 Nenaglašeni vokalizem¹⁰¹

1.4.1 Odrazi isln. *ě

Breginj		
*ě	> a	<i>⟨kísalca⟩</i> , <i>lasí:ca</i> , <i>⟨lasníka⟩</i> , <i>rasní:ca</i> , <i>slapù:ta</i> ; tož. ed. <i>zbazdò</i> – <i>cadí:lo</i> – <i>šana'žat</i> (poleg <i>səna'žat</i>) – ž., sr. sp. <i>kí:sala kí:salo</i> – <i>⟨bídat⟩</i> , <i>sadię:t</i> – predpona <i>pra-</i>
	> e	rod. ed. <i>lesù</i> : – rod. ed. <i>reči</i> : – <i>lesè:n</i> <i>lesè:na</i> <i>lesè:no</i> ; sr. sp. <i>lepù:ə</i>
	≥ ie	<i>miešá:t</i>
Čanebola		
*ě	> e	<i>tre'box</i> – <i>lesí:ca</i> , <i>resní:ca</i> – <i>cedí:lo</i> , <i>urete'no</i> – <i>sená'žet</i> – ž., sr. sp. <i>kí:sela kí:selo</i> – <i>sedię:t</i> , <i>smejá:t</i> – predpona <i>pre-</i>
	> a	<i>ví:dat</i>
	≥ ie	<i>abięlì:t</i> , <i>miešá:t</i>
Mažerole		
*ě /- [_#]	> e	<i>prei:mak</i> – <i>leši:ca</i> , <i>rešni:ca</i> ; tož. ed. <i>zvezdò</i> – <i>cedí:lø</i> – im. mn. <i>reči</i> : – <i>lešę:n</i> <i>lešę:na</i> <i>lešę:nø</i> – <i>šedi:át</i> , <i>smejá:t</i> , <i>vi:ádet</i> , <i>vi:det</i>
	> Ø	<i>šno'žet</i>
	≥ iə	<i>miššá:t</i>
*ě /+ [_#]	–	(ni primerov)

¹⁰¹ Odrazi isln. nenaglašenihi zložnikov v zadnjem besednem zlogu v položaju pred istozložnim izglasnim */ so prikazani v razdelku 1.5.1.4.

Plestišča		
*č	> e	<i>lesi:ca, rešni:ca, šlepù:ota – cedi:lo – rod. mn. reči: – kí:sela kí:selo – šedi:étę, smejá:tę</i>
	> a	<i>vi:dateę</i>
	> o	<i>sono'zet</i>
	≥ ie	<i>miešá:tę</i>
Porčinj		
*č	> e	<i>lesi:ca, resni:ca – cedi:lo – sediétę</i>
	> a	<i>vi:dateę</i>
	≥ o	<i>šono'zet</i>
	≥ ie	<i>miešá:tę</i>
Prosnid		
*č	> e	rod. ed. <i>leşà:</i> (poleg <i>lięšà:</i>) – <i>lesi:ca, rešni:ca</i> ; im. mn. <i>zvezdęe</i> (vendar tož. ed. <i>zvięzdò!</i>) – <i>cedi:lo, šenu:o – šeno'zet – lešęen lešęena lešęeno – šedi:ét</i>
	≥ ie	rod. ed. <i>drięuà:</i> 'drevo', <i>lięšà:</i> (poleg <i>leşà:</i>), <i>šnięyà:</i> – tož. ed. <i>cięstò,</i> ¹⁰² <i>zvięzdò</i> (vendar im. mn. <i>zvezdęe</i>) – sr. sp. <i>liępù:o, šliępù:o – miešá:t</i>
č /+ [¹ _:V]/ [*_:VV], – [_j]	> ie	<i>pie'sek, tięden, trię'box</i> ; rod. ed. <i>γrię'xa, xlię'ua – cięs'ta,</i> ¹⁰¹ <i>zvięz'da – γnięz'do/γnięz'da,</i> ¹⁰³ <i>mlię'ko – ž., sr. sp. bię'la bię'lo; ž. sp. lię'pa, šlię'pa – dię'let, mię'ręt, vię'det; 1. os. mn. pomie'sęemo</i>
*č /+ [*_:VV], + [_j]	> e	1. os. mn. <i>mle'jemo</i> ¹⁰⁴
Ter		
*č	> e	<i>šeno'zet – lesi:ca, šlepù:ota – cedi:lo – šediétį – predpona pre-</i>
	> a	<i>viędatį</i>
	≥ i	<i>čipì:tį, mišá:tį, obili:tį, švitì:tį, tribì:tį; 3. os. ed. šiće:</i>
*č /+ [_j]	> ę	<i>zlùdęj</i>
Tipana		
*č	> e	<i>sle'pjć – lesi:ca – cedi:lo – sediétį, smejá:tį – predpona pre-</i>
	> a	<i>sano'zet</i> (poleg <i>sono'zet</i>) – <i>vi:datį</i>
	≥ o	<i>sono'zet</i> (poleg <i>sano'zet</i>)
	≥ ie	<i>miešá:tį, obięli:tį</i>

¹⁰² Po predhodnem prehodu isln. samostalnika *cęsta, tož. ed. *cęstę v isln. naglasni tip *glà:va *glavô (tj. *cę:sta *cęstô) z nejasnim vzrokom.

¹⁰³ V primeru samostalnika isln. *gnęzdo sta bili v govoru ob dveh priložnostih pri isti informatorki zabeleženi dve obliki, in sicer srednjepolska *γnięz'do* (rod. ed. *γnięz'da*, im. mn. *γni:ęzda*) in ženskospolska *γnięz'da* (tož. ed. *γnięzđò*, im. mn. *γnięzđęe*), kar kaže na potekajočo feminizacijo samostalnikov srednjega spola.

¹⁰⁴ Po predhodni posplošitvi nedoločniške osnove.

Viškorša		
č	> e	rod. ed. <i>trebú:xa</i> – <i>lesi:ca</i> , (<i>resníca</i>) – ⟨cedíte⟩, ⟨sedičte⟩ – 3. os. ed. ⟨sneží⟩
	> a	⟨kísalčca⟩ – <i>ví:datj</i>
	≥ o	<i>šonožet</i> /⟨sonožčt⟩/, ⟨sonosčk⟩
	≥ ie	⟨miešátē⟩ – 1. os. ed. ⟨sieččn⟩
Zavarh		
*č	> e	<i>lesi:ca</i> – <i>cedí:lo</i> – <i>smejá:tj</i> – glagolska predpona <i>pre-</i>
	> a	<i>ví:datj</i>
	≥ o	<i>sonožet</i>

Gl. komentar pri 1.4.3.

1.4.2 Odrazi isln. *e

Breginj		
*e	> a	⟨čatǫrtǫk⟩, <i>ká:man</i> (poleg <i>ká:mǫn</i>), <i>mad'bač</i> , <i>pata'lǫn</i> , <i>pras'tor</i> , <i>za'lenc</i> ; rod. ed. <i>dra'ka</i> , <i>špa'xa</i> – <i>bašič:da</i> , <i>bré:barca</i> , ⟨čabúla⟩, <i>nadé:ja</i> , <i>nabič:sta</i> , ⟨sastrǫ⟩, <i>ta'ta</i> , <i>ušani:ca</i> /⟨ušeníca⟩/, <i>zam'ja</i> , <i>ža'na</i> – <i>bad'ro/bad'ra</i> , <i>ča'lo</i> , ⟨dablǫ⟩, <i>rab'ro</i> , <i>rša'to</i> , <i>urata'no</i> , <i>žalič:zo</i> ; <i>ta'le</i> – <i>jasè:n</i> ; rod. ed. <i>pejč'i</i> – <i>ba'lǫk bali:ka bali:ko</i> , ⟨dabù⟩ ⟨dabéla⟩, <i>za'lan zala'na zala'no</i> – <i>bajá:t</i> 'veljati', <i>lažá:t</i> , <i>počasá:t</i> , <i>uotklani:t</i> , <i>zaklani:t</i> , <i>žani:t</i> /⟨woženít se⟩/ – ⟨dabčēt⟩, ⟨dasčēt⟩
	> e	rod. ed. <i>ledù:</i> , <i>medù:</i> – <i>nebù:ǝ</i> (rod. ed. <i>nebà:</i> in <i>nebè:s</i>) – <i>besè:u</i> <i>besè:la</i> <i>besè:lo</i>
	> ə	<i>báčè:r</i> /⟨veččr⟩, ⟨bčččr⟩/, <i>ká:mǫn</i> (poleg <i>ká:man</i>) – <i>báčè:rja</i> /⟨bčččrja⟩/
	> ∅	<i>pandè:jk</i> – ⟨skéra⟩ – <i>rša'to</i>
*e /+ [_#]	> e	<i>γrozdo:ujē</i> /⟨γrǫzdo:ujē⟩/, /⟨kámuñe⟩/, <i>mùo:rje</i> , ⟨pǫrγxíščē⟩, <i>pùo:je</i> , ⟨r'čšje⟩, <i>sič:nce</i> 'sencè', <i>sič:ršče</i> , ⟨s'ǫnce⟩, <i>uoyní:sčē</i> /⟨woyníščē⟩/, ⟨wōγujē⟩ 'ogljē', ⟨wōjē⟩, ⟨zējē⟩, <i>žyá:ñe</i>
Čanebola		
*e	> e	<i>četǫr'tak</i> , <i>med'vet</i> , <i>pete'lǫn</i> ; rod. ed. <i>dre'ka</i> , <i>špe'xa</i> – <i>besič:da</i> , <i>nedé:ja</i> , <i>nevič:sta</i> , <i>te'ta</i> , <i>že'na</i> – <i>čé'lo</i> , <i>ples'mo/ples'ma</i> , <i>urete'no</i> , <i>želič:zo</i> ; <i>te'le</i> – <i>de'bu debá:la debá:lo</i> , <i>ve'lǫk veli:ka veli:ko</i> , <i>vesà:u</i> <i>vesà:la</i> <i>vesà:lo</i> , <i>ze'len zele'na zele'no</i> – <i>atkleni:t</i> , <i>česá:t/pačesá:t</i> , <i>ležá:t</i> , <i>metá:t</i> , <i>pejá:t</i> , <i>vejá:t</i> – <i>prisl. zveččá:r</i>
	> ə	<i>ká:mǫn</i> – <i>sǫst'ra</i>
	> o	<i>dá:toja</i>
	> ∅	<i>skičéra</i>

*e /+ [#]	> e	<i>aní:šče</i> ‘ognjišče’, <i>γαρμό:υje, jé:je, ká:muíe, kasí:šče, mùorje, ó:υje, pùoje, sàrce, siéršče, sà:nce, tàrúe, zé:je</i>
*e /+ [V^]	–	(ni primerov) ¹⁰⁵
Mažerole		
*e	> e	<i>četər'tak, pete'lən, pres'tor, svecení:k</i> ‘svetnik’; rod. ed. <i>ledù: – besì:əda, leb'ro, nedé:ja, nevi:əšta, sest'ra, te'ta, učení:ca, večè:rja, ved'ra</i> ‘bedro’, <i>zem'ja, zlé:berca, že'na – čel'lo, jezè:rro, nebù:ə</i> (rod. ed. <i>neblà: (!)</i>), <i>plesmù:ə, roše'to, želi:əzo – ve'lək veli:ka veli:kə, vesè:u vesè:la vesè:lə, ze'len zele'na zele'no – česá:t, oženi:t, vajá:t – desè:t, devè:t</i>
	> a	<i>ká:man</i>
	> o	<i>roše'to</i>
	> Ø	<i>pandè:jak</i>
*e /+ [#]	> ɛ	<i>γονί:šče, ká:muíe, lí:sjtje, mù:ərje, pù:əje, uəŋje, si:əršče, zé:je</i>
Plestišča		
*e	> e	<i>četártak, med'vet, pete'lən, pres'tor, stede'nac</i> ; rod. ed. <i>dre'ka, špe'xa – besì:əda, briè:berca, nedé:ja, nevi:əšta, ples'ma, sest'ra, te'ta, večì:rja, zem'ja, že'na – čel'lo, raše'to, urete'no, želi:əzo; te'le – de'bu debjé:la debjé:lo, ve'lək veli:ka veli:ko, ze'len zele'na zele'no – ležá:tə, metá:tə, oženi:tə, pejá:tə, počesá:tə, spe'čə, vejá:tə, zakleni:tə</i>
	> a	<i>raše'to</i>
	> ə	<i>šəki:éra</i>
*e /+ [#]	> e	<i>γρεμό:υje, γροzdò:υje, já:je, ká:məne, oγní:šče, ó:υje, si:érəšče, šò:nce, uó:γυje</i>
*e /+ [V^]	> e	<i>múe:rje, pué:je, sàrce</i>
Porčinj		
*e	> e	<i>četər'tak, pete'lən, plete'nac</i> ; rod. ed. <i>dre'ka – besì:əda, jesení:ca</i> ‘jesen’, <i>nedé:ja, nevi:əšta, sest'ra, te'ta, učení:ca, že'na – čel'lo, mó:rje, ó:υje, sàrce, želi:əzo – or. mn. pejčá:mə – ve'lək veli:ka veli:ko, vesè:u vesè:la, ze'len zele'na zele'no – česá:tə, otkleni:tə, oženi:tə, pej'čə/spej'čə, pones'tə, re'čə, vejá:tə</i>
	> a	<i>ká:man</i>
	> Ø	<i>pandè:jak</i>
*e /+ [#]	> e	<i>já:je, ó:υje, sò:nce, sàrce, žgá:ne</i>
*e /+ [V^]	> e	<i>mó:rje</i>
e /+ [^:V]/ [*^:VV]	> e	2. os. mn. <i>otkle'neta, že'neta</i>

¹⁰⁵ Primeri *mùorje, pùoje, sàrce* izkazujejo prvotni naglas na osnovi kot odraz pomika psl. starega cirkumfleksa s predslonke.

Prosnid		
*e	> e	<i>ješëen, ká:men, med'vet, pete'lɔn, plete'neç, pres'tor</i> ; rod. ed. <i>ledùr, medù</i> : – <i>bešì:èda, korenì:na, nedé:ja, šes't'ra, te'ta, ved'ra</i> 'bedro', <i>zem'ja, že'na – čel'lo, nebù:ò, ples'mo, urete'no, želi:ézo – ve'lšk veli:ka veli:ko, ze'l'en zele'na zele'no, vešëeu vešëela</i> (slednje drugotno) <i>vešëelo – česá:t, neš'ts, uòtkleni:t, uòženi:t, pe'čs, vejá:t</i> ; 3. os. ed. <i>beréé</i> , 2. os. mn. <i>zëžyeteé</i>
	> ə	<i>váčëerja</i>
	≥ o	<i>novi:ésta</i> ¹⁰⁶
	> Ø	<i>pondè:jek, štar'tek</i>
*e /+ [_#]	> e	<i>mù:òrje, pù:òje, si:éršče, šònce, uò:je, zé:je</i>
e /+ [' _:V] / [*' :VV]	> e	2. os. mn. <i>uòtkle'nete, uòž'e'nste</i>
Ter		
*e	> e	<i>četá:rtak, med'vet, pete'l'jn, zele'naç</i> ; rod. ed. <i>dre'ka/dre'ky, spe'xy – bešì:èda, bré:beriča</i> 'veverica', <i>čebù:la, čeni:ča, nedi:a, neviésta, šes't'ra, te'ta, večë:rja, ze'na – čel'lo, ples'mo, želiézo – rod. mn. pečì: – de'bòu debe'la debe'lo, ze'l'en zele'na zele'no – česá:tj počesá:tj, lezá:tj, meš'tj</i> 'mesti, delati maslo', <i>metá:tj, neš'tj, okleni:tj zakleni:tj, oženi:tj, pe'čj ope'čj, prepeliétj, re'čj, redi:tj, šklepá:tj, veá:tj</i>
	> a	<i>šakièra – val'ljik vali:ka vali:ko</i>
	> Ø	<i>pondi:ak</i>
*e /+ [_#]	> e	<i>čliène, dieuçe, Xrá:štje, jli:šče, já:e, klá:štje, kopi:šče, koši:šče, kri:lçe, li:štje, lú:bje, oni:šče, ó:uje, pari:šče, rabi:šče, repi:šče, riéšje, razdò:uje, šieduje, šierjšče, šli:ne, šò:nçe, tarnovi:šče, ú:xaçe, zé:uje, zgá:ne – prisl. bó:e</i>
*e /+ [V^]	> e	<i>vé:čer – mò:rje, šá:rçe – vé:šel</i> (poleg <i>vé:šou</i>) (drugotno) <i>vé:sela vé:selo</i>
Tipana		
*e	> e	<i>četá:rtak, já:sen</i> 'jêsen', <i>med'vet, pete'l'jn – bešì:èda, čebù:la, nedé:ja, neviésta, sest'ra, te'ta, že'na – čel'lo, ó:uje, sà:rce, želiézo; te'le – ž.</i> , sr. sp. <i>čarné'la čarné'lo, de'bòu debe'la debe'lo, ve'ljšk veli:ka veli:ko, ze'l'en zele'na zele'no – nes'tj parnes'tj, otkleni:tj, oženi:tj, pejá:tj</i>
	> Ø	<i>pandë:jak</i>
*e /+ [_#]	> e	<i>já:je, li:štje, ó:uje, sà:rce, siérjšče, šò:nçe</i>
*e /+ [V^]	> e	<i>vé:čer – Pó:je – ž.</i> , sr. sp. (drugotno) <i>vé:sela vé:selo</i>
Viškorša		
*e	> e	<i>četar'tak</i> /⟨četártak⟩/, <i>med'vet, pete'l'jn</i> /⟨petelën⟩/, ⟨zelenäc – <i>bešì:èda</i> , ⟨bréberica⟩ (poleg <i>bré:briča</i>), ⟨čebùla⟩, ⟨kúščereça⟩, <i>nedé:ja</i> , ⟨neviésta⟩, ⟨sekíra⟩, ⟨sesträ⟩, ⟨tetä⟩, ⟨trepetníka⟩, ⟨učénica⟩, ⟨večërija⟩, ⟨že'na – čel'ò⟩, ⟨plesmò⟩, ⟨želiézo⟩; im. mn. <i>nebè:sa; telë – ⟨debòu⟩ ⟨debëla⟩ ⟨debélo⟩, ⟨velëk – ⟨klepátë⟩, ⟨nestë⟩, ⟨oženi'te se⟩, ⟨pejáte⟩; 1. os. ed. ⟨mëjen⟩; del. na -l ž. sp. ⟨peklä⟩</i>
	> a	⟨koranína – <i>ká:mañe – prisl. ⟨zvëčar⟩</i>
	> Ø	⟨pondëjak – <i>bré:briča</i> /⟨bréberica⟩/

¹⁰⁶ Verjetno po ljudskoetimološki naslonitvi na pridevnik *nò:u no'ua nouù:ò*.

*e /+ [_ #]	> e	<i>armiēne, já:je, ká:mañe</i> , ⟨lúbje⟩, ⟨oníšče⟩, ⟨óujie⟩, ⟨paríšče⟩, ⟨pōje⟩ (poleg <i>pō:je</i>), ⟨polfētje⟩, <i>rē:bre</i> /⟨rēbra⟩/, ⟨riēsje⟩, <i>sù:nce</i> /⟨sōnce⟩/, ⟨uōuōje⟩ ‘ogljje’
*e /+ [V̂]	> e	<i>mō:rje, pō:je</i> /⟨pōje⟩/, <i>sá:rce</i> – ⟨jēsen⟩ – (drugotno) ⟨vēsela⟩
Zavarh		
*e	> e	<i>četà:rtak, pete'ljñ – čebù:la, nedē:ja, neviēsta, sest'ra, te'ta, že'na – če'lo, ó:ujje, sé:rce, zeliēzo; te'le – ve'ljk veli:ka veli:ko, ze'lēn zele'na ze'le'no – nes'tj, ope'čj/spe'čj, oženi:tj, pe'čj, plepeliētj, redi:tj, zapejáj:tj</i>
	> a	<i>brē:barjca, sakiēra</i> – im. mn. <i>rá:mana</i> – tož. ed. <i>má:tar</i>
	> o	<i>koroní:na</i> – prisl. <i>do'leč</i>
	> ∅	<i>pandē:jak</i>
*e /+ [_ #]	> e	<i>já:je, ó:ujje, sō:nce</i>
*e /+ [V̂]	> e	<i>sē:rce</i> – ž., sr. sp. (drugotno) <i>vē:sela vē:selo</i>
	> a	<i>jé:san</i>
*e /+ [V̂], + [_ #]	> o	m. sp. <i>vē:sou</i>

Gl. komentar pri 1.4.2.

1.4.3 Odrazi isln. * ϵ ¹⁰⁷

Breginj		
* ϵ	> a	<i>masá:r</i> , ⟨jâstrab⟩ – im. mn. <i>bí:le – pá:mat – pá:matən pá:matna pá:matno</i> ; ž. sp. ⟨taškà⟩ – <i>plasá:t</i> /⟨plēsāt⟩/; 2. os. mn. <i>tresá'te</i>
	> e	<i>je'zək</i> – im. mn. <i>petē:</i> – ⟨mesū ^o ⟩ – rod. ed. <i>pesti:</i> – <i>poteyni:t</i>
* ϵ /+ [j _]	> [i]	⟨ičmàn⟩ (vendar <i>je'zək!</i>)
* ϵ /+ [_ #]	> e	rod. ed. <i>ciē:ste, ylá:ue, jú:žne, krá:be/krá:ue, [pá:te, mó:ke, nadē:je, prá:bce, sabó:te, srīg:de, stē:je, ú:ne, uobjē:le, žbi:ne</i> ; im. mn. <i>bí:lce, xí:še</i> , ⟨xláče⟩, <i>já:γode, ní:vel'ni:ue, prá:bce, sarùo:te, stazí:ce, tárte, zí:me</i> – ⟨br'ēme⟩, ⟨ráme⟩, ⟨s'ēme⟩; <i>má:če</i>
Čanebola		
* ϵ	> e	<i>je'zək, mesá:r – pá:met</i> ; or. ed. <i>pestjá:</i> – <i>pá:metan pá:metna pá:metno</i> ; ž. sp. <i>teš'ka – plesá:t, pateyni:t, vezá:t</i> ; 1. os. mn. <i>predemá:</i> , 2. os. mn. <i>tresetá:</i>

¹⁰⁷ V primeru isln. **mēsēc* in **pájek* je prišlo do reinterpretacije/zamenjave isln. pripon *- ϵc oziroma *- ϵk z bolj razširjenima isln. priponama *- $\acute{a}c$ oziroma *- $\acute{a}k$ (kar dokazuje izpad priponskega samoglasnika v neimenovalniških oblikah besed v vseh obravnavanih govorih, ki sicer predstavlja odraz onemitve psl. polglasnika v šibkem položaju). Odrazi priponskih samoglasnikov v teh besedah so zato obravnavani kot odrazi isln. * \acute{a} (prim. 1.4.9).

*ɛ /+ [#]	> e	im. mn. <i>besi:ede, brá:de, dali:ne, já:ɣatce, kí:še, krá:ve, lapá:te, lá:ve, lesi:ce, lí:pe, nedé:je, neviš:te, ní:ve, pá:lce, plaxú:te, prá:fce, stazi:ce, šká:rje, ví:le, ví:lce – má:če</i>
*ɛ /+ [V̂]	> e	im. mn. <i>bú:xe, dá:ske, nó:ɣe, ó:uce, pá:te, rá:ke, sú:ze, zá:mje, zí:me – í:me – dá:set, dá:vet</i>
Mažerole		
*ɛ	> e	<i>švečeni:k ‘svetnik’ – tož. ed. petò: – jed'ro, mešù:ə – pá:met; im. mn. peš:ti: – pá:metan pá:metna pá:metno, težà:k teš'ka teškù:ə – plesá:t, poteɣni:t, zvezá:t; 2. os. mn. predeš'ta, treše'ta</i>
*ɛ /+ [*j_]	> [i]	<i>ičə'men, i'zək (vendar jed'ro!)</i>
*ɛ /+ [#]	> ɛ	rod. ed. <i>beši:əde, lú:nə, obi:əle; im. mn. ká:pje, kli:əšče, krá:ue, lí:pe, ləpá:te, pá:lce, ví:le – bri:əme, má:če</i>
Plestišča		
*ɛ	> e	<i>je'zək – pá:met – pá:metən pá:metna pá:metno; ž. sp. teš'ka – plesá:tə, poteɣni:tə; 3. os. ed. predjé:, tresjé:</i>
	> o	<i>jočə'men</i>
*ɛ /+ [#]	> e	rod. ed. <i>beši:əde, ci:əšte, xi:še, í:ɣle, mó:ke, šabú:te, ù:re, zí:me; im. mn. brá:de, dolí:ne, ɣó:be, jayò:dəce, kli:əšče, krá:ve, lesi:ce, lí:pe, lopá:te, pi:əšme, šrá:ke, štazi:ce, ví:le, ví:lce</i>
*ɛ /+ [V̂]	> e	im. mn. <i>dá:ske, ɣlá:ve, ɣué:re, kú:še, má:ɣle, nó:ɣe, ó:uce, pé:te, ró:ke, štá:ze, ú:de – í:me – ljé:deno, ljé:šen ljé:šena ljé:šeno – djé:šet, djé:vet</i>
Porčinj		
*ɛ	> e	<i>je'zək – pá:met – im. mn. rá:bje – ž. sp. teš'ka – plesá:tə, poteni:tə; 3. os. ed. predé:, tresé:</i>
	> ∅	<i>nardi:tə</i>
*ɛ /+ [#]	> e	im. mn. <i>bé:dre (slednje drugotno), rá:bje, nedé:je</i>
*ɛ /+ [V̂]	> e	im. mn. <i>nó:e, ró:ke, só:uce – dé:set, dé:vet</i>
ɛ /+ ['_:V]/ [*'_:VV]	> e	<i>pe'tak – rod. ed. pes'te¹⁰⁸ – le'datə; 2. os. mn. otp'e'neta,¹⁰⁹ ple'seta, zač'e'neta;¹⁰⁹ del. na -l ž. sp. opred'la, tres'la</i>
Prosnid		
*ɛ	> e	<i>ječə'men, je'zək – tož. ed. petòo – mešù:ə – pá:met; im. mn. peš:ti: – težà:k teš'ka teškù:ə – poteɣni:t; 3. os. ed. treséé</i>
*ɛ /+ [#]	> e	rod. ed. <i>beši:əde, ɣó:obe, krá:ve, uóbi:ele, štriéxe; im. mn. ɣó:šče, ja'ɣotce, ní:ue</i>
ɛ /+ ['_:V]/ [*'_:VV]	> e	<i>pe'tek – pe'ta – rod. ed. pes'to¹⁰⁸ – ɣle'det; 3. os. ed. treséé, 2. os. mn. ple'sete, poteɣ'nete, uótp'e'nete¹⁰⁹</i>
Ter		
*ɛ	> e	<i>pá:met; rod. mn. peš:ti: – naredi:tj, plesá:tj, poteni:tj, uezá:tj; 3. os. ed. meté: ‘delati, da se iz smetane izloči maslo’, predé:, tresé:</i>

¹⁰⁸ Naglas je nastal po analogiji na mest. ed., prim. pregl. 55 na str. 321.

¹⁰⁹ Po predhodni posplošitvi nedoločniške osnove.

* ϵ /+ [* \acute{c}]	> i	del. na - \acute{c} <i>xó:dj\acute{c}, xuá:lj\acute{c}, ló:mj\acute{c}, ló:zj\acute{c}, šnú:bj\acute{c}, štó:rj\acute{c}, šú:lj\acute{c}, ú:lj\acute{c}, vó:zj\acute{c}</i>
* ϵ /+ [* j]	> i	<i>j\acute{c}'men, j'zjk</i>
* ϵ /+ [#]	> e	rod. ed. <i>orkú:te, lopá:te, m\acute{o}:ke, mati:ke, obi:le, štè:e</i> ; im. mn. <i>bešj\acute{e}de, brá:de, frú:ške, jú:žj\acute{n}e, kó:ze, krá:ve, lešj:ce, lí:pe, mà:čj\acute{c}e, neviéš\acute{t}e, pá:lj\acute{c}e, ši\acute{n}ce, tá:š\acute{c}e, trá:ve</i> ; im. mn. <i>rá:bje, ví:le – briéme, rá:me, šiéme, ví:me</i>
* ϵ /+ [V $\hat{\quad}$]	> e	im. mn. <i>b\acute{o}:uxe, dá:ške, lá:ve, nó:e, ó:re, ó:u\acute{c}e, p\acute{e}:te, r\acute{o}:ke, vó:de – í:me – lé:den lé:dena lé:deno, lé:šen lé:šena lé:šeno</i>
	> a	<i>dé:šat, dé:vat</i>
Tipana		
* ϵ	> e	im. mn. <i>ví:le – ví:me – plesá:tj, potejnì:tj</i>
	> o	<i>joč'men</i>
* ϵ /+ [#]	> e	rod. ed. <i>krá:ve, lesi:ce, m\acute{o}:ke, ní:ve</i> ; im. mn. <i>brá:de, j\acute{o}:be, jey\acute{o}:dj\acute{c}e, oblí:ce 'repa', trá:ve, zí:me – ví:me</i>
* ϵ /+ [V $\hat{\quad}$]	> e	im. mn. <i>dá:ske – í:me – d\acute{e}:set, d\acute{e}:vet</i>
Viškorša		
* ϵ	> e	<i>(ječum\acute{e}n), je'zjk / (jezik) – pá:met – pá:metan pá:metna pá:metno – 2. os. ed. (pred\acute{e}š), 3. os. ed. tres\acute{e}:</i>
	> \emptyset	<i>nardi:tj</i>
* ϵ /+ [#]	> e	rod. ed. <i>(brá:de), (kíše), (krá:ve), lá:ve, mà:čj\acute{c}e, r\acute{o}:ke</i> ; im. mn. (drugotno) <i>b\acute{e}:dre, (č\acute{e}le), plaxú:te – já:re, (ráme)</i>
* ϵ /+ [V $\hat{\quad}$]	> e	im. mn. <i>(b\acute{o}uxe), (íle), má:xle, nó:e, (óre), (óse), (r\acute{o}ke), (s\acute{o}uze), zviéзде – (íme) – (lé:sen)</i>
	> a	<i>d\acute{e}:sat / (d\acute{e}sat), (d\acute{e}uat)</i>
Zavarh		
* ϵ	> e	<i>je'zjk – plesá:tj (poleg pl\acute{e}:satj), zvezá:tj; 1. os. ed. pres\acute{e}:n</i>
	> a	<i>pá:mat</i>
* ϵ /+ [#]	> e	rod. ed. <i>brá:de, brí:ne, ó:be, kí:še, frú:ške, lesi:ce, lí:pe, lopá:te, má:jše, m\acute{o}:ke, m\acute{o}:uxe, otá:ue, pá:lj\acute{c}e, r\acute{o}:ke, saki\acute{e}re, ši:je, trá:ve, veni:ke</i> ; im. mn. <i>č\acute{e}:le, xlá:če, koroni:ne, mati:ke, plaxú:te, rí:be, sviéče, ví:le, zlí:ce</i> ; im. mn. <i>rá:bje, ví:le – rá:me, ví:me</i>
* ϵ /+ [V $\hat{\quad}$]	> e	im. mn. <i>b\acute{o}:uxe, í:le, kó:pe, k\acute{o}:se, m\acute{e}:tle, nó:(u)e, ó:se, ó:u\acute{c}e, r\acute{o}:ke, zí:me – í:me</i>
	> a	<i>d\acute{e}:sat, d\acute{e}:vat</i>

Odrazi isln. nenaglašeni $*\acute{e}$, $*e$ in $*\epsilon$ so v vseh obravnavanih govorih v glavnem sovpadli; v govorih, v katerih je prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga, se odrazi isln. starocirkumflektiranih $*\acute{e}$, $*e$ in $*\epsilon$, ki so naglas izgubili po omenjenem umiku, ne razlikujejo od odrazov ustreznih prvotno nenaglašeni glasov.

V večini govorov so se navedeni glasovi ne glede na položaj razvili v /e/, različni so le odrazi v govoru Breginja in Mažerol (prim. nižje). Redke drugačne odraze (zlasti *e*-jevsko akanje) je mogoče pripisati bodisi delovanju asimilacije ali disimilacije; v primeru besed, pri katerih so obravnavani glasovi v drugih oblikah ustreznih pregibnostnih vzorcev naglašeni, je lahko prišlo do analogije po takšnih oblikah (prim. zlasti primere z nenaglašeni dvoglasniki tipa **mięśá:ti* (← sed. **mięśa*) – v primeru govora Tera je po poteku analogije prišlo še do onemitve drugega dela dvoglasnika (*mişá:ti*), tako nastali fonem pa se od odraza etimološkega nenaglašena **i* razlikuje po svoji neredukcijski kakovosti). V govoru Tera se kot položajni odrazi isln. **ę* v položaju pred /ć/ pojavlja /i/. Pojav je bil sicer zaradi specifičnega glasovnega okolja zabeležen le pri deležjih na -ć.

V primerih, ko zaradi analoških procesov ni prišlo do drugačnega razvoja, so v govoru Breginja (razen v zadnjem odprtem zlogu, kjer se ohranja /e/) nenaglašeni **ě*, **e* in **ę* prešli v /a/ po *e*-jevskem akanju. V redkih primerih je kot odraz isln. nenaglašena **ě* ohranjena starejša stopnja /e/, ki jo je mogoče razlagati z vplivom oblik, v katerih je glas naglašen, oziroma (v primeru pridevnika *lesè:n lesè:na* (slednje drugotno) *lesè:no*) z vplivom takšnih oblik motivirajočega samostalnika.

V govoru Mažerol so vsi prvotnejši nenaglašeni **e* ne glede na svoj izvor v zadnjem odprtem zlogu prešli v [e] – primeri za **ě* sicer niso bili zabeleženi, vendar je o tem mogoče sklepati na podlagi odrazov **e* in **ę* v izglasju ter dejstva, da so tudi v ostalih položajih odrazi **ě*, **e* in **ę* sovpadli.

Održi isln. naglašeni **e* in **ę*, ki sta v govorih Porčinja in Prosnida naglas izgubila po narečnih pomikih naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga oziroma s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, se v posameznem govoru ujemata (/e/). Odraz isln. **ě*, podvrženega enakemu razvoju, je v obeh govorih nenaglašeni dvoglasnik /ie/, ki je fonetično daljši od ostalih (tudi drugotno) nenaglašeni, a krajši od naglašeni zložnikov.

V govoru Tera se kot položajni odraz isln. **ę* v položaju pred /ć/ pojavlja /i/. Pojav je bil sicer zaradi specifičnega glasovnega okolja zabeležen le pri deležjih na -ć.

1.4.4 Održi isln. **o*

Breginj		
o	> o	<p><i>uo'rax</i>; rod. ed. <i>bojà:</i>, <i>γnojù:/γnojà:</i>, ⟨<i>koñà</i>⟩, <i>kon'ca</i>, <i>kor'ca</i>, <i>mostù:</i>, <i>royù:</i>, <i>zyonù:</i> – <i>doli:na</i>, <i>yo'ra</i>, <i>já:γoda</i>, ⟨<i>kosà</i>⟩, <i>no'ya</i>, ⟨<i>woslà</i>⟩, <i>uotà:uα</i> /⟨<i>wotāuα</i>⟩/ – <i>kolig'no</i>, ⟨<i>kolū</i>⟩, <i>kor:to</i>, ⟨<i>woknò</i>⟩ – <i>bolie:zan</i>; rod. ed. <i>kosti:</i>, <i>moč'i:</i>, <i>noči:</i> – <i>bo'yat bojà:ta bojà:to</i>, <i>do'mać domà:ća domà:će</i>, <i>kos'mat kosmà:ta kosmà:to</i>, <i>močà:n moč'na močnù:ə</i>; m., sr. sp. <i>bolà:n bouñù:ə</i>, ž., sr. sp. <i>bo'sa bosù:ə</i>, <i>dob'ra dob'ro</i>, <i>yo'la yo'lo</i>, <i>mok'ra mok'ro</i>, <i>no'ua nouù:ə</i> – <i>γorié:t</i>, <i>nosi:t</i>, <i>pobié:dat</i>, <i>postì:t</i>; del. na -l ž., sr. sp. <i>stor'la stor'lo</i> – ž., sr. sp. ⟨<i>mojà</i>⟩ ⟨<i>mojë</i>⟩, <i>to'ja to'je</i> – glagolske predpone <i>uo-</i>, <i>uod-</i>, <i>po-</i>, <i>pod-</i></p>

	> a	<i>ɣalò:b</i> , (ɣxaspodár), <i>ɣaspù:ɔ</i> ‘duhovnik’, <i>já:uar</i> / (iáwor)/, (kalōurat), <i>klabú:k</i> , <i>sako'lič</i> ‘sokol’ – (ɣxaspođína) (poleg (ɣxospođína)), (koranína), <i>mati:ka</i> , <i>matobi:lo</i> – <i>kakù:š</i> , <i>šana'zat/səna'zat</i>
*o /+ [#]	> o	<i>bí:no</i> , <i>cadí:lo</i> , <i>dié:lo</i> , <i>ɣnié:zdo</i> , <i>ɣá:ro</i> , <i>já:buko</i> , <i>jè:zero</i> , <i>klá:duo</i> , <i>kolié:no</i> , <i>korí:to</i> , (l'ététo), <i>matobi:lo</i> , <i>mié:sto</i> , (ml'éko), (pol'éno), <i>sí:to</i> , (šilɔ), <i>zbié:ralo</i> ‘izvir’, <i>žalié:zo</i> , (žito)
Čanebola		
*o	> a	<i>ba'zič</i> , <i>ɣaspù:ɔ</i> ‘duhovnik’, <i>kakašá:r</i> , <i>ka'nac</i> , <i>ka'rac</i> , <i>ka'tu</i> ‘kotel’, <i>kauá:č</i> , <i>klabú:k</i> , <i>krampiér</i> , <i>la'nac</i> , <i>at'rak</i> , <i>pa'tak</i> , <i>sa'ku</i> ‘sokol’, <i>sta'lič</i> , <i>šla'vek</i> ; rod. ed. <i>ka'ša</i> , <i>ka'na</i> , <i>sta'la</i> – <i>dabrù:ɔta</i> , <i>dali:na</i> , <i>ɣarkù:ɔta</i> , <i>ka'za</i> , <i>lapá:ta</i> , <i>mati:ka</i> , <i>ua'da</i> , (tož. ed. <i>uadâ:</i>) – <i>kaliéno</i> , <i>kari:to</i> , <i>kasi:šče</i> , <i>paliéno</i> – <i>baliezəm</i> , <i>sená'žet</i> ; rod. ed. <i>kas'te</i> ‘kost’ – <i>ba'ɣat bayá:ta bayá:to</i> , <i>da'mač damá:ča damá:čo</i> , <i>kas'mat kasmá:ta kasmá:to</i> , <i>ša'rak šara'ka šara'ko</i> ; ¹¹⁰ ž., sr. sp. <i>dab'ra dab'ro</i> , <i>mak'ra mak'ro</i> , <i>vəsa'ka vəsa'ko</i> ; m. sp. <i>balá:n</i> ; ž. sp. <i>ba'sa</i> , <i>ɣar'ka</i> , <i>mač'na</i> – <i>ɣariét</i> , <i>kapá:t</i> , <i>nasi:t</i> , <i>pasti:t</i> ; 3. os. ed. <i>ba'de</i> – <i>a'na anùo</i> ‘ona ono’ – glagolske predpone <i>a-</i> , <i>ab-</i> , <i>ad-</i> , <i>pa-</i> , <i>pra-</i>
*o /+ [#]	> o	<i>cedí:lo</i> , <i>dié:lo</i> , <i>já:boko/já:boka</i> , <i>kaliéno</i> , <i>kari:to</i> , <i>liéto</i> , <i>miésto</i> , <i>mlíeko</i> , <i>paliéno</i> , <i>pasi:lo</i> ‘pašnik’, <i>sá:dlo</i> , <i>sí:to</i> , <i>vi:no</i> , <i>želiézo</i> – sr. sp. <i>bayá:to</i> , <i>biélo</i> , <i>dú:ɣo</i> , <i>ɣouná:no</i> ‘volnen’, <i>kasmá:to</i> , <i>kí:selo</i> , <i>krá:tko</i> , <i>má:dro</i> , <i>ná:ɣlo</i> , <i>pá:metno</i> , <i>pí:tono</i> , <i>pjá:no</i> , <i>pú:no</i> , <i>prá:zno</i> , <i>prá:sto</i> ‘strm’, <i>ró:uno</i> , <i>rú:so</i> ‘rumen’, <i>sí:to</i> , <i>slá:bo</i> , <i>stá:ro</i> , <i>sú:xo</i> , <i>trú:dno</i> , <i>velí:ko</i> , <i>uá:sko</i> , <i>vesá:lo</i> , <i>zdrá:uo</i> , <i>žá:nsko</i>
*o /+ [V̂]	> o	<i>má:so</i> , <i>ná:bo</i> , <i>sá:no</i> , <i>tá:sto</i> , <i>ú:xo/ú:xa</i> – sr. sp. <i>bó:uno</i> , <i>bá:so</i> , <i>ɣjú:xo</i> , <i>ɣá:rko</i> , <i>tá:xno</i> , <i>liépo</i> , <i>má:jno</i> , <i>mlá:do</i> , <i>má:čno</i> , <i>ná:uo</i> , <i>slá:no</i> , <i>tá:ško</i> , <i>tú:sto</i>
Mažerole		
*o	> o	<i>bo'zič</i> , <i>kakošá:r</i> , <i>ko'nac</i> , <i>lo'nac</i> , <i>končá:r</i> ‘prebivalec istega dela vasi’, <i>ko'rac</i> , <i>ko'tu</i> , <i>kouá:č</i> , <i>oɣpù:ət</i> ‘duhovnik’, <i>ot'rok</i> , <i>šlo'vek</i> ; rod. ed. <i>ɣnojá:</i> , <i>ko'na</i> , <i>ko'ša</i> , <i>moštá:</i> , <i>nožá:</i> , <i>roɣá:</i> ; <i>o'ča</i> ‘stari oče’ – <i>ɣo'ra</i> , <i>ɣorkú:əta</i> , <i>ko'sa</i> , <i>ko'za</i> , <i>obi:əla</i> , <i>otá:ua</i> , <i>poɣá:ča</i> , <i>poli:əna</i> ; tož. ed. <i>noɣò:</i> – <i>ɣoni:šče</i> , <i>koli:əno</i> ; <i>koli:ə</i> , (dno) <i>oči:</i> – <i>boli:əzan</i> , <i>šno'žet</i> , <i>stá:rošt</i> , <i>žá:lost</i> ; rod. ed. <i>košt:</i> , <i>šoli:</i> – <i>ɣorá:k</i> <i>ɣor'ka</i> <i>ɣorkú:ə</i> ; ž., sr. sp. <i>bo'sa</i> <i>bošú:ə</i> , <i>dob'ra</i> <i>dob'ro</i> , <i>ɣo'la</i> <i>ɣo'lo</i> , <i>mok'ra</i> <i>mok'ro</i> , <i>no'ua</i> <i>noʊə</i> , <i>vəso'ka</i> <i>vəso'ko</i> – <i>kouá:t</i> , <i>noši:t</i> , <i>pošt:</i> , <i>prošt:</i> ; 2. os. ed. <i>drobi:š</i> – <i>mo'ja</i> <i>mo'je</i> , <i>to'ja</i> <i>to'je</i> – glagolske predpone <i>o-</i> , <i>od-</i> , <i>po-</i>
	> a	<i>ɣalò:p</i> , <i>kakošá:r</i> , <i>kalò:rat</i> , <i>klabú:k</i> , <i>pandè:jak</i> , <i>pa'tok</i> , <i>ša'ku</i> , <i>ta'pu</i> – <i>mati:nka</i> ‘motika’, <i>ua'da</i> – <i>kakù:əš</i> – <i>šarok šaro'ka šaro'ko</i>
	> e	<i>já:uer</i> – <i>já:uerju</i> <i>já:uerjaua</i> <i>já:uerjauo</i>
	> ə	rod. ed. <i>uəzâ:</i> ‘voz’ ¹¹¹ – <i>ləpá:ta</i>
*o /+ [#]	> ɔ	<i>cedí:lɔ</i> , <i>di:əlɔ</i> , <i>ɣá:rlɔ</i> , <i>ɣni:əzdɔ</i> , <i>ježè:rɔ</i> , <i>koli:əno</i> , <i>li:ətɔ</i> , <i>mi:əstɔ</i> , <i>mlí:əko</i> , <i>sá:dlo</i> , <i>sí:to</i> , <i>vi:nɔ</i> , <i>zərnɔ</i> , <i>želi:əzɔ</i> – sr. sp. <i>bi:əlɔ</i> , <i>boɣá:tɔ</i> , <i>čərnɔ</i> , <i>dú:ɣɔ</i> , <i>já:uerjauɔ</i> , <i>kí:selo</i> , <i>krá:təko</i> , <i>lešè:nɔ</i> , <i>mó:dro</i> , <i>məzɔlɔ</i> , <i>ná:ɣlɔ</i> , <i>uəsko</i> , <i>pá:metnɔ</i> , <i>pjá:nɔ</i> , <i>rá:unɔ</i> , <i>rú:šo</i> ‘rumen’, <i>sí:to</i> , <i>slá:bo</i> , <i>stá:rɔ</i> , <i>trú:dno</i> , <i>velí:kɔ</i> , <i>vesè:lɔ</i> , <i>urò:čo</i> , <i>zdrá:uo</i> , <i>žé:nsko</i>

¹¹⁰ Po predhodni samoglasniški asimilaciji *i-**o* → *o-**o*, prim. (Plestišča) *šo'rok šoro'ka šoro'ko*, (Porčinj) *šo'rok šoro'ka šoro'ko*, (Ter) *šo'rok šoro'ka šoro'ko*, (Zavarh) *šo'rok šoro'ka šoro'ko*.

¹¹¹ Morda po analogiji na im./tož. ed. *uəš*, kjer je prišlo do regularnega razvoja **uó* > *uə*.

Plestišča		
*o	> o	<i>bo'žęč, člo'vek, ɣoʃpù:ot</i> 'duhovnik', <i>kokošá:r, ko'nac, ko'ńęč, ko'rac, koʃ'teń, ko'tu, lo'nac, mod'raʃ, ot'rok, proʃ'tor</i> (poleg <i>preʃ'tor?</i>), <i>sto'lęč, to'pu, to'rak</i> ; rod. ed. <i>klo'pa, ko'ńa, ko'ʃa, moʃ'ta, no'ʃa, ro'ɣa, sto'la – dolì:na, ɣo'ra, ɣorkù:ota, ko'za, lopá:ta, no'ɣa, obi:ęla, o'ʃa, otà:ɣa, poliè:dneęca, ʃo'ɣa – ɣrozdò:ɣje, koli:ęno, kori'to, oɣńi:ʃęe – boli:ęzan, lá:kot, ʃono'žet, stá:rost, žá:lost – bo'ɣat boɣà:ta boɣá:to, koʃ'mat koʃmà:ta koʃmá:to, žá:lostən žá:lostna žá:lostno</i> ; ž., sr. sp. <i>dob'ra dob'ro, ɣo'la ɣo'lo, mok'ra mok'ro, ʃoro'ka ʃoro'ko, veʃo'ka veʃo'ko</i> ; ž. sp. <i>bo'ʃa, ɣor'ka, moč'na, no'ɣa, proʃ'ta – ɣori:ęte, močì:tę, nosì:tę, poʃti:tę, stor'tę</i> ; 3. os. ed. <i>bolì:</i> – prisl. <i>zgo're –</i> glagolske predpone <i>o-, od-, po-</i>
	> a	<i>klabú:k, pa'tok, ʃa'ku – mati:ka</i>
	> ∅	<i>kɥá:č</i>
*o /+ [#]	> o	<i>Bərdo, čedi:lo, di:ęlo, ɣərlo, ɣni:ęzdo, já:buko, klá:duo, koli:ęno, kori'to, kri:lo, li:ęto, mi:ęsto, mli:ęko, ʃá:dlo, ʃi'to, vi:no, želi:ęzo – sr. sp. bi:ęlo, boɣá:to, čərno, debié:lo, dó:ɣo, ɣlò:bo, kí:selo, koʃmá:to, krá:tko, lié:ęeno, mó:dro, mərɥo, mərɥlo, pá:metno, pijá:no, pó:ɣno, prá:žno, rá:ɣno, rú:ʃo, ʃi'to, ʃlá:bo, stá:ro, tərdo, trú:dno, velì:ko, zdra:ɣo, žá:lostno</i>
*o /+ [u], – [#]	> e	<i>já:ɥer</i> ; rod. ed. <i>ɥe'za</i> 'voz', <i>zɥe'na</i> 'zvon' – <i>ɥe'da</i>
*o /+ [V̂]	> o	<i>blá:ɣo, mę:ʃo, nié:bo, ʃié:no, tié:lo, tié:sto, ú:xo, kɥé:lo – kɥé:koʃ – sr. sp. drué:bno, ɣé:rdo, ɣjú:xo, ɣúé:rko, lá:xno, li:ępo, mlá:do, mué:čno, nó:ɣo, prúé:sto, ʃlá:no, ʃú:xo, tié:šno, té:ško – ká:ko, tá:ko</i>
Porčinj		
*o	> o	<i>bo'žic, kokošá:r, ko'nac, ko'rac, ko'tu, lo'nac, o'bet, o'rax, ospùot</i> 'duhovnik', <i>ot'rok, pa'tok, soko'lic, šlo'vek, to'rak</i> ; rod. ed. <i>ko'ńa, ko'ʃa, oblá:ka, ɣo'za</i> (poleg <i>uoz</i>) – <i>ko'za, obięla, orkùota, otà:ɣa – koliéno – lá:kot</i> 'lakota', <i>stá:rost, ʃono'žet – bo'at boà:ta</i> (m. sp. mn. <i>boátę</i>); ž., sr. sp. <i>dob'ra dob'ro, mok'ra mok'ro, ʃoro'ka ʃoro'ko, vaso'ka vaso'ko</i> ; ž. sp. <i>bo'ńa, bo'sa, no'ɣa, or'ka – morięte</i> 'môči', <i>nosi:tę, stor'tę</i> – prisl. <i>oblá:čno –</i> glagolske predpone <i>o-, od-, po-</i>
	> a	<i>klabú:k, pandè:jak – mati:ka, sabó:ta</i>
	> u	<i>lupá:ta</i>
	> ə	<i>já:ɥər</i>
	> ∅	<i>kɥá:č</i>
*o /+ [#]	> o	<i>cedi:lo, őrlo, ja'buko, koliéno, liéto, zvięralo, želiézo – sr. sp. biélo, dú:o, ɣərdo, kí:salo, krá:tko, mərɥlo, ɣó:sko, pa'metno, pijá:no, rá:ɣno, ʃi'to, ʃlá:bo, stá:ro, tərdo, trú:dno, velì:ko, zdra:ɣo, zdriélo</i>
*o /+ [V̂]	> o	<i>kó:lo, mę:ʃo, ó:ko, sé:no, ú:xo – kó:koʃ – sr. sp. bó:ɣno, bó:so, ló:bo, jú:xo</i> 'gluh', <i>ó:rko, lá:xno, liępo, nó:ɣo, sú:xo, té:ško</i>
o /+ ['VV]	> o	1. os. mn. <i>no'sęmo</i> , 2. os. mn. <i>mo'reta</i>
o /+ ['V]	> uo	rod. ed. <i>nuo'za</i>

Prosoid		
*o	> o	<i>bo'žič, člo'vek, kekošár, kekošná:k, ko'neg, ko'rec, ko'to, lo'neg, šeko'lič, to'po, to'rok</i> ; rod. ed. <i>bojà:; gnojà:; ko'na, ko'sa, moštà:; žgonà: – go'ra, gorkù:ota, kolì:ena, ko'pa, korenì:na, ko'sa, ko'za, no'ya – boli:ezen</i> ; rod. ed. <i>šoli:; im. mn. kosti:, boli: – bo'yet bojà:ta bojà:to, dromà:n drom'na dromnù:o, yle'bok ylebo'ka ylebo'ko, gorà:k gor'ka gorkù:o, koš'met košmà:ta košmà:to</i> ; ž., sr. sp. <i>bo'sa bošù:o, dob'ra dob'ro, go'la go'lo, mok'ra mok'ro, no'ya nouù:o, šro'ka šro'ko, vsò'ka vsò'ko – kopà:t, loš'ta, noši:t</i> ; 3. os. ed. <i>bodeé, gori:</i>
	> e	<i>gelòop, yespù:ot 'duhovnik', já:uer, kekošár, kekošná:k, kelò:uret, klebù:k, pe'tok, šeko'lič – meti:ka – kekù:oš</i>
	≥ uo	rod. ed. <i>nuošà:</i>
*o /+ [_ #]	> o	<i>cedi:lo, di:élo, koši:lo, li:éto, šá:dlo, ši:to, želi:ézo – sr. sp. bojà:to, dú:yo, ki'selo, košmà:to, krá:tko, lešéno, mârzlo, moódro, ná:yllo, uó:sko, pa'metno, rá:uno, rú:šo 'rumen', ši:to, slá:bo, štá:ro, veli:ko, vešéelo, zdrá:uo</i>
*o /+ [u _]	> ô	<i>uòblà:k, uó'gán, uó'rex, uòt'rok</i> ; rod. ed. <i>uòžà:; im. mn. uòtròp – uòbi:ela, uò'da, uòtà:ua – uòkârsti:t, uòpri:ét, uòdrie'zet, uòtkleni:t, uòtpéét, uòženi:t</i>
o /+ [_:VV]	–	(ni primerov) ¹¹²
o /+ [! _:V]	> uo	rod. ed. <i>nuošà, puoš'ta</i>
Ter		
*o	> o	<i>bo'bjé, člo'vek, já:vor, klo'vac 'klobčič', kokošár, ko'nač, ko'nár, ko'hjé, ko'rač, košár 'izdelovalec košev', koš'taň, ko'tou, koz'ljé, lo'nač, lon'čjé, močo'rak, mod'raš, ná:jnoj, ná:xot, no'žjé, o'bet 'zajtrk', o'rax, o'rat 'dvorišče', ospo'djín 'gospod, gospodar', ot'rok, podliéšk, podočná:k, pok'rou, pondi:ak, povièrak, po'voj, proš'tor, rá:zor, šeno'zet 'kosec', šoko'ljé 'sokol', što'ljé, to'pou, to'rak</i> ; rod. ed. <i>bo'ba, čo'ka, ko'na, ko'sa, kro'pa 'juha', mo'ča, moš'ta 'mošč', sno'pa, što'la 'stolček s tremi nogami brez naslonjala', stor'za 'podporni kol sredi kope', tro'pa 'skupina (katerih koli) živali', vo'la – božovi:na 'bezeg', dolì:na, kobi:la, korani:na, kozi:ča, lopá:ta, nojní:ča, obiela, oxùorniča, ori:ča, orkùota, ospodi:na 'gospa, gospodarica', ota:va, pokri:va, ponó:uča, pošò:ba 'posoda, posoja', šoli:na 'slanica', šo'va, vodi:ča; im. mn. noi:če – koliéno, motovi:lo, obuti:lo, ohi:šce, počjvá:lo, kopi:šce 'podporni kol sredi kope', koši:šce 'ročaj pri kosi', tarnovi:šce – lá:kot 'lakota', prá:port, štá:rošt, zá:lošt – bo'at boà:ta boá:to, koš'mat košmà:ta košmà:to, zá:loštqñ zá:loština zá:loštino</i> ; ž., sr. sp. <i>do'ra do'ro, o'la o'lo 'neporaščen z rastjem' in 'neporaščen s kocinami', mok'ra mok'ro, no'ra no'ro, vjso'ka vjso'ko – boliéti, drobì:tj, xodi:tj, kopá:tj, lomi:tj, loš'tj, lovi:tj, moči:tj, noši:tj, oni:tj 'voditi (koga kam)' in 'voziti', oriéti 'goreti', oriéti 'ogreti', poi:tj, prodá:tj, proši:tj, šoli:tj, škropi:tj, štor'tj, toči:tj, topì:tj, vodi:tj 'učiti otroka hoditi, drže ga za obe roki', vori:tj 'govoriti', vozi:tj 'voditi otroka za roko' – prisl. liètoš, zgo're; ko'le 'takole' – glagolske predpone o-, od-, po-, pod-</i>
	> a	<i>klabù:k, pa'tok, patùoçjé – dabruòta, mati:ka, paá:ča – razdò:uje</i>

¹¹² Primeri narečnega pomika naglasa s kratkega akutiranega *o v predpredzadnjem besednem zlogu niso bili zabeleženi; v zabeleženih primerih, ki ustrezajo temu naglasnemu položaju,

*o /+ [#]	> o	<i>ár:lo, Bá:rdo, čedi:lo, dié:lo, jé:dro, koliéno, kri:lo, liéto, má:zalo, mliéko, motovi:lo, niézdó, obuti:lo, pí:šmo</i> ‘zapisano besedilo’, <i>počjvá:lo, šá:dlo, ši:to, ši:lo, ví:no, želiéžo, ži:to</i> ‘moka’ – prisl. <i>rá:do, tí:xo</i>
*o /+ [*v, *l]	> [u]	<i>šudà:t, uçò:n; im. mn. ši:nuj, ši:nkučj – briékunjca – krú:kuje, šiédjuje – popud'ne, pud'ne</i>
*o /+ [V̂]	> o	<i>blá:o, kó:lo, mē:šo, né:bo, ó:ko, šiéno, ú:xo – kó:koš – prisl. jítá:ko, ká:ko, tá:ko</i>
Tipana		
*o	> o	<i>bo'žjč, člo'vek, γo'rat</i> ‘dvorišče’, <i>kokošár, ko'rac, ko'tòu, kouá:č, lo'nac, mod'ras, o'bet</i> ‘zajtrk’, <i>ospùot, ot'rok, pros'tor, sako'ljč, to'rak; rod. ed. ko'ña, ko'ša; o'ča</i> ‘dedek’ – <i>ko'za, lopá:ta, obièla, obli:ca</i> ‘repa’, <i>otà:ya, polè:djca – sano'žet/sono'žet – ž.</i> , sr. sp. <i>dob'ra dob'ro, vjso'ka vjso'ko – loš'tj, moriétj, nosi:tj</i> ; 3. os. ed. <i>bolí:</i> – glagolske predpone <i>o-</i> , <i>od-</i> , <i>po-</i>
	> a	<i>já:yar, pandè:jak, pa'tok, sako'ljč – mati:ka</i>
*o /+ [#]	> o	<i>cedi:lo, dié:lo, γniézdó, koliéno, liéto, mliéko, sí:to, ví:no, želiéžo, ži:to</i> – sr. sp. <i>bié:lo, čá:rno, dō:γyo, mà:rzlo, rú:so</i> ‘rumen’, <i>slá:bo, stá:ro, veli:ko, vè:selo</i>
*o /+ [V̂]	> o	<i>blá:yo, kō:lo, mē:so, ó:ko, sé:no, ú:ho – kō:koš – sr. sp. γá:rdo, γni:lo, γó:sto, liépo, mó:čno, sí:yo, sú:ho, tá:rdo</i>
Viškorša		
*o	> o	⟨člověk⟩, ⟨kokošár⟩, ⟨kolōurat⟩, <i>ko'nac, ko'rac</i> , ⟨kostān⟩, ⟨kouáč⟩, <i>koz'ljč</i> , ⟨lonāc⟩, ⟨modrās⟩, ⟨nāxot⟩, ⟨obēt⟩, ⟨orāx⟩, <i>o'rat</i> ‘dvorišče’, <i>ospùot</i> ‘duhovnik’, ⟨ospodār⟩, <i>ot'rok, pondè:jak</i> / ⟨pondè:jak⟩/, ⟨potkōu⟩, <i>rázor</i> , ⟨sonošèk⟩, <i>šono'žet</i> /⟨sonožèt⟩/, <i>to'rak</i> ; rod. ed. <i>ko'ña; (očā)</i> – ⟨koranína⟩, ⟨ospodíña⟩, ⟨otāya⟩ – ⟨oníšče⟩, ⟨poliētje⟩ – ž., sr. sp. ⟨dobrā⟩ <i>dob'ro, mok'ra mok'ro</i> , ⟨šorokā⟩, ⟨všokā⟩ – ⟨drobīte⟩, ⟨xodīte⟩ (!), ⟨lovītè⟩, ⟨nosīte⟩, ⟨rosītè⟩, ⟨zvonītè⟩; 3. os. mn. <i>bolé:</i> – prisl. <i>dos'tj</i> – glagolske predpone <i>od-</i> , <i>o-</i> , <i>pod-</i>
	> a	⟨jáyar⟩, ⟨klabúk⟩, <i>pa'tok</i> – ⟨pastèja⟩
*o /+ [#]	> o	<i>ár:lo</i> , ⟨déb:lo⟩, <i>koliéno</i> , ⟨lié:to⟩, ⟨mlié:ko⟩, ⟨niézdó⟩, ⟨ó:kno⟩, ⟨ší:lo⟩, ⟨ví:no⟩, ⟨zvié:ralo⟩, ⟨želié:zo⟩, ⟨žító⟩ – sr. sp. <i>dō:yo, pá:metno</i>
*o /+ [V̂]	> o	⟨kō:lo⟩, <i>mē:so</i> /⟨mē:so⟩/, ⟨nē:bo⟩, ⟨ó:ko⟩, <i>sé:no</i> /⟨sē:no⟩/, <i>ú:xo – kō:koš</i> /⟨kō:koš⟩/ – sr. sp. ⟨lō:bo⟩, ⟨lā:xno⟩, <i>liépo, mlá:do, sú:xo</i>

je prišlo do onemitve *i v ponaglasnem zlogu, s čimer je beseda postala dvoizložna, to pa je blokiralo pomik (npr. 2. os. mn. *lōóšte, noóšte* namesto ***lō'žste, **no'sste*) oziroma je naglasno mesto najverjetneje ohranjeno po analogiji na edninske oblike (npr. 2. os. mn. *móórete* (← 3. os. ed. *móóre*) namesto ***mo'rete*).

Zavarh		
*o	> o	člo'vek, kokošár, ko'nac, ko'rac, kos'tań, ko'toŋ, lo'nac, mod'ras, o'rax, ospùot, ot'rok, sono'zet 'kosec', soko'l'íc, stol'l'íc, to'rak; rod. ed. bo'ba, klo'pa, ko'na, ko'sa; o'ća – kobí:la, koroní:na, ko'za, lopá:ta, otà:ŋa – rod. mn. kostí: – ž., sr. sp. šoro'ka šoro'ko – boliétj, xodi:tj, kopá:tj, lovi:tj, prosí:tj, stor'tj; 2. os. ed. ŋori:š, 3. os. ed. ori: – prisl dos'tj – o'na – glagolske predpone o-, od-, po-
	> a	já:ŋar, klabú:k, pandè:jak, pa'tok, ta'poŋ – arkùota, lá:stavjca, mati:ka – kò:kaš – žá:lastaŋ žá:lastna žá:lastno
*o /+ [#]	> o	ár:lo, cedi:lo, koliéno, Korí:to, liéto, mliéko, sí:to, ví:no, zeliézo, ži:to – sr. sp. biélo, čé:rno, má:rtŋo, pò:ŋno, rú:so 'rumen', stá:ro, veli:ko, vé:selo, žá:lastno – prisl. rá:do
*o /+ [*v#]	> [u]	uci:ca
*o /+ [V^]	> o	blá:o, kò:lo, mé:so, ó:ko, siéno, ú:xo – sr. sp. ciélo, ó:rko, lá:xno, liépo, mlá:do, sú:xo, té:ško, té:rdo

Isln. nenaglašeni *o se v večini govorov odraža kot /o/, le v govoru Čanebole se je razen v izglasju razvil v /a/ po popolnem akanju. V ostalih govorih prihaja v posameznih primerih do asimilatoričnega ali disimilatoričnega akanja. V izglasju se isln. nenaglašeni *o v večini govorov odraža kot /o/, le v govoru Mažerol kot ozki [o]. V govoru Prosnida se v položaju za vzglasnim /u/ pojavlja položajni odraz [ò].

Nenaglašeni dvoglasnik /uo/ se v govorih Porčinja in Prosnida pojavlja tudi kot odraz isln. kratkega akutiranega *o, ki je naglas izgubil po pomiku naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, in sicer v primerih (Porčinj) rod. ed. nuo'ža ter (Prosnid) rod. ed. nuo'ža in puo'sta. Naglas prvega samostalnika je drugoten: isln. samostalnik *nož *nožà je moral preiti v naglasni tip samostalnikov z isln. dolgim korenskim zložnikom *klúč *klú:ča (tj. *nož *no:ža); dolgi zložnik tipa *uo tako v im. ed. kot v stranskih oblikah sicer izkazujejo tudi drugi obravnavani govori (prim. 1.1.4, 1.2.4; za nadaljnjo interpretacijo prim. pregl. 28 in komentar na str. 298). Drugi samostalnik pa je prevzet iz furl. puest 'mesto nahajanja' in se je moral vključiti v obstoječi naglasni vzorec. V govoru Prosnida se dvoglasniški odraz pojavlja tudi v primeru rod. ed. nuo'sà:, nastal pa je po izravnavi zložniške kakovosti iz oblik, v katerih se glas pojavlja pod naglasom (im. ed. nu:os).

Odrizi isln. *ò, ki je naglas izgubil po umiku naglasa s končnega starocirkumflekiranega zloga, se v vseh govorih, v katerih je do prišlo do omenjenega umika, ujemajo z odrizi isln. (prvotno) nenaglašenege *o. Morebitni nenaglašeni dvoglasnik kot odraz prvotnega isln. naglasa se ni ohranil v nobenem govoru; verjetno je bil odpravljen po analogiji na iste oblike drugih naglasnih tipov (npr. star. ter. *senûo > nespl. ter. *senuo ≥ *sêno (← ter. *liéto); star. ter. sr. sp. *mladûo ← nespl. ter. *mláduo ≥ *mládo (← ter. *biélo)).

1.4.5 Odrazi isln. *q

Breginj		
*q	> o (ǫ)	so'saǫ; rod. ed. kosù:, možà:, robù:, zobù: – tož. ed. rokò: – rod. ed. (ǫṗtì) – 3. os. ed. smodì:
	> a	sabó:ta – ɣla'bok ɣlabo'ka ɣlabo'ko /(\ɣlobokò)/
*q /+ [_#]	> o	tož. ed. já:ɣodo, jú:žno, krá:ɣo, lí:po, ní:ɣo, lasí:co, lí:po, lpá:to, nabié:sto, ní:ɣo, pá:lco
Čanebola		
*q	> a	sabá:ta – prá:pat – ba'lak bala'ka bala'ko 'globok'
	> o	rod. ed. možà: – or. ed. roká: – motì:t, smodì:t, stopì:t
*q /+ [_#]	> o	tož. ed. já:ɣatco, jú:žno, krá:ɣo, lapá:to, lesí:co, lí:po, nevié:sto, ní:ɣo, pá:lco
*q /+ [V^#]	> o	tož. ed. bú:xo, brá:do, dá:sko, ɣá:ro, lá:ɣo, ná:ɣo, ó:ɣco, pá:to, rá:ko, zá:mjo, zí:mo
Mažerole		
*q	> o	rod. ed. možà:, robà:, zobà: – tož. ed. rokò: – prá:pot – motì:t, smodì:t
	> a	šabó:ta – ɣla'bok ɣlabo'ka ɣlabo'ko
*q /+ [_#]	> ǫ	tož. ed. jaɣò:dǫ, jú:žǫno, krá:ɣo, lesí:cǫ, lí:po, lapá:tǫ, nevi:áštǫ, ní:ɣo, pá:lǫ
Plestišča		
*q	> o	šo'set – (drugotno) ro'ka – prá:pot – motì:tǫ, smodì:tǫ
	> a	šabué:ta
*q /+ [_#]	> u	tož. ed. jaɣò:dǫcu, jú:žǫnu, krá:ɣu, lesí:cu, lí:pu, lopá:tu, nevi:éštu, ní:ɣu, pá:lcu
*q /+ [V^#]	> u	tož. ed. bó:ɣxu, brá:du, dá:sku, ɣlá:ɣu, ɣyé:ru, má:ɣlu, nó:ɣu, ó:ɣcu, pé:tu, ró:ku, tó:mu, ué:du, zjé:mju, zí:mu
Porčinj		
*q	> o	trá:pot 'praprot'
	> a	sabó:ta
*q /+ [_#]	> u	tož. ed. jò:dǫcu, ju'žǫnu, krá:ɣu, lí:pu, lesí:cu, lupá:tu, nevié:štu, ní:ɣu, pá:lcu
*q /+ [V^#]	> u	tož. ed. bó:ɣxu, dá:sku, nó:(u)u, ó:ru, ó:ɣcu, pé:tu, ró:ku, uó:du, zé:mju
*q /+ [!_V] ¹¹³	> o	rod. ed. xlo'da; mest. ed. ro'bu – ž. sp. lo'ba 'globok', uos'ka
Prosnid		
*q	> o	rod. ed. možà:, robà:, zobà: – tož. ed. rokò: – 3. os. ed. smodì:
	> e	šebó:ta – ɣle'bok ɣlebo'ka ɣlebo'ko

¹¹³ Primeri s kratkim akutiranim *q v predprednaglasnem zlogu niso bilo zabeleženi.

*Q /+ [_ #]	> o	tož. ed. <i>ja'ʔotɕo, ju'z̥sno, krá:ʔo, lesi:ɕo, lí:po, læmpá:to, ní:ʔo, novi:éʂto, pá:lɕo</i>
* Q /+ [*¹_ :V]¹¹³	> o	<i>mo'ka, ro'ka</i>
Ter		
*Q	> o	<i>poti:ɕa</i> 'potka', <i>rokavi:ɕa</i> ; im. mn. <i>roçi:ɕe – moti:t̥i, šmodi:t̥i, štopi:t̥i</i>
	> a	<i>šabó:ta</i>
*Q /+ [_ ċ]	> u	del. na <i>-ċ kù:xuċ, lè:duċ, miċruċ, šiċruċ</i>
*Q /+ [_ #]	> u	tož. ed. <i>ajò:d̥iɕu, jú:žjnu, krá:u, lesi:ɕu, lí:pu, lopá:tu, neviĕstu, ní:vu, pá:l̥iɕu</i>
*Q /+ [V_#]	> u	tož. ed. <i>bó:ʔxu, brá:du, dá:šku, lá:u, ó:ru, má:xlu, nó:u, ó:ʔɕu, pé:tu, r̥ó:ku, tó:mu, vó:du, zé:mju, z̥í:mu</i>
Tipana		
*Q	> o	or. mn. <i>rokà:m̥j – prá:pot</i>
	> a	<i>sabó:ta</i>
*Q /+ [_ #]	> u	tož. ed. <i>jeʔò:d̥iɕu, jú:žjnu, krá:ʔu, lesi:ɕu, lí:pu, lopá:tu, neviĕstu, ní:ʔu, pá:l̥iɕu</i>
*Q /+ [V_#]	> u	tož. ed. <i>b̥ó:ʔhu, brá:du, dá:sku, ɣlá:ʔu, má:ɣlu, n̥ó:ɣu, ó:ʔɕu, r̥ó:ku, t̥ó:mu, ʔó:du, zé:mju, z̥í:mu</i>
Viškorša		
*Q	> o	rod. mn. ⟨zobĕ⟩ – or. ed. ⟨rok̥on⟩ – ⟨práprot⟩
	> a	<i>sabó:ta</i> /⟨sabóta⟩/
*Q /+ [_ #]	> u ⟨ò⟩¹¹⁴	tož. ed. <i>besiĕdu, krá:ʔu</i> /⟨kráʔò⟩/, <i>lesi:ɕu, mà:ɕiɕu, ní:ʔu, siĕncu, zviĕzdu</i>
*Q /+ [V_#]	> u ⟨ò⟩¹¹⁴	tož. ed. <i>brá:du, lá:ʔu, má:xlu, n̥ó:u</i> /⟨n̥ò⟩/, <i>ó:ru, ó:ʔɕu, pé:tu, r̥ó:ku</i> /⟨r̥òkò⟩/, <i>ʔó:du, zé:mju</i>
Zavarh		
*Q	> o	or. mn. <i>rokà:m̥j</i>
	> a	<i>sabó:ta – prá:part</i>
*Q /+ [_ #]	> u	tož. ed. <i>ajò:d̥iɕu, jú:žjnu, krá:ʔu, lesi:ɕu, lí:pu, lopá:tu, neviĕstu, ní:ʔu, pá:l̥iɕu</i>
*Q /+ [V_#]	> u	tož. ed. <i>b̥ó:ʔxu, brá:du, dá:sku, lá:ʔu, ó:ru, m̥ó:lu, n̥ó:(u)u, ó:ʔɕu, pé:tu, r̥ó:ku, t̥ó:mu, ʔó:du, zé:mju, z̥í:mu</i>

Odrazi isln. neizglasnega nenaglašnega *Q so v vseh govorih sovpadli z odrazi isln. nenaglašnega *o – v večini govorov se odraža kot /o/, le v govoru Čanebole se je razen v izglasju razvil v /a/ po popolnem akanju (primeri z /o/ so nastali po izravnavi zložniške kakovosti oblik, v katerih se glas pojavlja pod naglasom). V ostalih govorih prihaja v posameznih primerih do asimilatoričnega ali disimilatoričnega akanja. V go-

¹¹⁴ V Logarjevih zapisih (1965a) se kot odraz isln. *-Q# (tudi *-o#, ki je naglas izgubil po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga) pojavlja ⟨ò⟩, ki pa je pri Logarju enak odrazu isln. nenaglašnega *u. V vsakem primeru torej Logarjevi zapisi kažejo na sovpad odrazov isln. *-Q#/*-V(C)Q# in isln. *-u(#).

voru Tera se kot položajni odraz isln. **o* v položaju pred /*č*/ pojavlja /*u*/. Pojav je bil sicer zaradi specifičnega glasovnega okolja zabeležen le pri deležjih na -*č*.

V izglasju je isln. nenaglašeni **o* (tudi isln. **ȯ*, ki je naglas izgubil po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga v govorih, v katerih je do prišlo do omenjenega umika) v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Prosnida sovpadel z isln. **o* (v teh govorih se odraža kot /*o*/, le v govoru Mažerol kot ozki [o]), v govorih Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa z isln. **u*.

1.4.6 Odrazi isln. **i*

Breginj		
* <i>i</i>	> ə	⟨trá:unək⟩ – mǎ:čəca; rod. mn. jù:žən – rod. mn. klà:dəu – bə'sok bəso'ka bəso'ko – bəlié:st; 1. os. ed. ⟨mlátən⟩, 2. os. ed. ⟨bídəš⟩, ⟨γrābəš⟩, xúá:ləš, mór:rəš (poleg mór:rš), ⟨nòsəš⟩
	> 0	⟨brēbarca, jú:žna, ⟨kísalca⟩, kjučá:uŋca, krá:bca, ⟨kúščarca⟩, lá:zna, pá:lca, prá:bca, žbì:na – sié:ršče – 1. os. mn. kú:pmo, mié:rmo, 2. os. mn. xúá:lte, nó:ste, prá:bte, pú:stte/pust'te, uč'te (poleg uč'i'te), 3. os. mn. kərstjój, šušjój:⟩
* <i>i</i> /+ [#], – [R_#]	> 0	im. mn. uotrò:b – brá:t, čú:t, dié:lat, kupi:t, plasá:t /⟨pləsat⟩/, poteyni:t, sadié:t; 3. os. ed. ⟨γxrāb⟩, kú:p, mié:r, ⟨nòs⟩, prá:b, žé:n
* <i>i</i> /+ [R_#]	> i ¹¹⁵	im. mn. ⟨brátri⟩, ká:mani, krá:ji 'kralj'; or. mn. jasè:nmi, já:uarji – rod. ed. bolíegzni, pié:smi – m. sp. mn. ⟨čórní⟩ – del. na - <i>l</i> m. sp. mn. pú:stli, uotpórli, uá:ruali, uəryli, uzdí:γyli, zmié:rli
Čanebola		
* <i>i</i>	> ə	liéšənk – və'sak vəsa'ka vəsa'ko – 1. os. ed. miērən, má:tən, uá:zən, 2. os. ed. γá:nəš, kú:pəš
	> 0	já:γatca, jú:žna, klučə:unca, pá:lca, prá:fca; im. mn. ví:lce – sié:ršče – p'jan p'já:na p'já:no – f'ti 'biti'; 1. os. mn. kərstmá:, ná:smo, pustmá:, 2. os. mn. dərštá:, γá:nta, lú:pta, má:ta, ožá:nta, prá:sta, uštá: 'učiti', uá:sta, 3. os. mn. mlá:tjo, sušjá:, form. xúá:lte, prá:fte
	≥ i	rod. ed. mi'se; or. ed. (drugotno) mišá:, nitjá: – i'tə, pisá:t, umiúá:t; 3. os. ed. xití:, 1. os. mn. pijemá:, 2. os. mn. prelijetá:, 3. os. mn. γniijejá:; del. na - <i>l</i> ž., sr. sp. (drugotno) klicà:la klicá:lo – ši'he
* <i>i</i> /+ [#]	> 0	im. mn. krá:j 'kralj', Lá:x, petelín, rá:x, trebú:s/trebú:x (!), zǎ:t – rod. ed. ká:kaš, krá:s, lá:kat, ni:t, pá:met, pá:t, prá:pat, rì:t, senazǎ:t, staruost, zǎ:t (!), žá:last; im. mn. mi:s – m. sp. pərf – brá:t, čú:t, dié:lat, kupi:t, plesá:t, pateyni:t, sedié:t; 3. os. ed. xǎ:t, xúá:l, kú:p, lá:š, lú:p, mlá:t, ná:s, ožá:n, prá:s, prá:f, stá:r, vi:t
	> ə	im. mn. pò:ucə, pú:žə, sá:ncə 'sencə' – m. sp. mn. mak'rə
* <i>i</i> /+ [V_#]	> 0	rod. ed. bá:l, kliét, smárt; im. mn. ú:š

¹¹⁵ Poleg navedenih so bili zabeleženi še naslednji primeri z izglasnim -*i*, kjer pa se ta ne pojavlja za zvočnikom: im. mn. Lá:xi; or. mn. Là:xi, madbié:di, triebú:xi.

Mažerole		
*i	> ə	jú:žəna, prá:vəca – və'sok vəšo'ka vəšo'ko – vali:əst, vəri:t; 1. os. mn. lú:pəmo, 2. os. mn. xú:ləta, kú:pəta, mi:əra, nò:šəta, ož'é:nəta, pərsmodə'ta, pò:štəta, prá:vəta, puštə'ta, sedə'ta, smərdə'ta, sušə'ta, učə'ta, vi:dəta
	≥ i	rod. ed. zidù: – kú:xina; tož. ed. zimò: – pišá:t, tiščá:t, umiyá:t; 3. os. mn. kəršt'i'jo
	> a	šarù:əta
	> ∅	rod. ed. znù: – kjučà:nca, pá:lca, škú:šjarca 'kuščarica', zlé:berca 'veverica'; im. mn. ví:lce – si:ərščə – p'jan pjá:na pjá:nə
*i /+ [́]	> i	xli:əpčíc, patò:číc
*i /+ [#]	> i	im. mn. já:uerji, kú:pi – mest. ed. mé:ji
	> ə	im. mn. peteli:nə, pú:žə; or. mn. Là:xmə
	> ∅	or. mn. já:uerjam, koňà:m, kù:pam, peteli:nam, zè:tam – or. mn. maylà:m, noyà:m, trà:uam, ženà:m – rod. ed. mi:š, ni:t, pót, snožè:t – brát, čú:t, di:əlat, kupì:t, plesá:t, poteɣni:t, sedi:ət; 3. os. ed. xú:l, kəršt, kú:p, lú:p, mót, nò:s, mi:ə, prá:f
Plestišča		
*i	> ɛ	li:éšnek, pò:pěč – jaɣò:děca, jú:žəna, kjučà:uņečca, poliè:dnečca, prá:věca, šerù:ota – si:éreščə – žəuà:u – vė'sok vəšo'ka vəšo'ko – mi:érete, prá:vete, uýá:snete, uzdi:ɣnete, verú:te, zmərznete, zmi:šlete; 2. os. mn. ɣoretá, xú:ləta, mi:ereta, mótəta, nué:səta, ož'ie:nəta, puštətá, sedətá, smərdətá, 3. os. mn. suščəj, uəčətá, form. kú:pete, prá:vete
	≥ i	pišá:tə, umiyá:tə
	> ∅	brjé:berca 'veverica', pá:lca; im. mn. ví:lce – p'ti 'biti'
*i /+ [#]	> ɛ	im. mn. jú:nce, krá:je, pà:uce, peteli:ne; or. mn. boži:čə, já:senə, já:uerje, jezi:kə, Là:xə, medvi:ədamə, otru:óke, peteli:ne, zé:tə – mest. ed. dolí:ne, ɣəščə, xi:šə, ní:və, štazi:čə – rod. ed. kué:košə, lá:kotə, lú:čə, mà:stə, mi:šə, ni:tə, pá:metə, pótə, prá:pote, ri:tə, smərte, sonožé:tə, stá:rostə, žəuà:lə – brátə, čú:tə, di:əlatə, kupì:tə, plesá:tə, poteɣni:tə, sedi:ətə; 3. os. ed. xú:lə, kú:pə, mi:erə, mlá:tə, mótə, nué:sə, prá:və; del. na -l m. sp. mn. xuali:lə, klé:knele, kupì:lə, motì:lə, nau:čəle, oženi:lə, prá:vəle, suši:lə, umi:lə, uərnì:lə, uzdi:ɣnele
*i /+ [V^#]	> ɛ	rod. ed. bué:lə, kli:étə, kué:stə, pé:jčə, pé:stə, rié:čə, sué:lə, ú:šə; im. mn. nué:čə, uá:sə

Porčinj		
*i	> ɛ	<i>jò:dɛca</i> – 1. os. mn. <i>miɛrɛmo</i> , <i>uɕɛmó</i> : (poleg <i>u'čɛmo</i>), 2. os. mn. <i>prà:vɛta</i> , <i>pustɛtá</i> :, <i>smərdɛtá</i> :
	> a	<i>sarùota</i>
	≥ i	<i>pisá:tɛ</i> , <i>ɯm^hiuá:tɛ</i> ; 3. os. ed. <i>hijé</i> :
	> 0	<i>s'nić</i> – <i>kjučà:nca</i> , <i>pá:lca</i> – 1. os. mn. <i>sedmó</i> ; 3. os. mn. <i>kərstjò</i> :
*i /+ [v_]	> ə	<i>və'sok vəso'ka vəso'ko</i> – <i>vəliɛstɛ</i> , <i>vərú:tɛ</i>
*i /+ [_#]	> ɛ	im. mn. <i>ja'ɯorjɛ</i> , <i>ka'menɛ</i> , <i>kú:pɛ</i> , <i>pà:ɯɕɛ</i> ; or. mn. <i>boži:ćɛ</i> , <i>jà:ɯorjɛ</i> , <i>kà:manɛ</i> , <i>Là:xɛ</i> , <i>trebù:xɛ</i> , <i>zɛ:tɛ</i> – mest. ed. <i>má:šɛ</i> – rod. ed. <i>la'kotɛ</i> , <i>mì:šɛ</i> , <i>nì:tɛ</i> , <i>pa'metɛ</i> , <i>pó:tɛ</i> , <i>tra'potɛ</i> , <i>ri:tɛ</i> , <i>šonožé:tɛ</i> , <i>tà:stɛ</i> (!) – m. sp. <i>pərvɛ</i> – <i>brá:tɛ</i> , <i>čú:tɛ</i> , <i>diɛ'latɛ</i> , <i>kupì:tɛ</i> , <i>plesá:tɛ</i> , <i>poteni:tɛ</i> , <i>sediɛtɛ</i> ; 3. os. ed. <i>xuá:lɛ</i> , <i>kú:pɛ</i> , <i>nó:sɛ</i> , <i>prà:vɛ</i> , <i>žé:nɛ</i> ; del. na -l m. sp. mn. <i>xuáli:lɛ</i> , <i>kupì:lɛ</i> , <i>naučì:lɛ</i> , <i>otklenì:lɛ</i> , <i>oženi:lɛ</i> , <i>pusti:lɛ</i> , <i>učì:lɛ</i> , <i>ɯb^hí:lɛ</i>
*i /+ [V^#]	> ɛ	rod. ed. <i>bó:lɛ</i> , <i>nó:ćɛ</i> , <i>pé:jćɛ</i> , <i>smərtɛ</i> , <i>só:lɛ</i> , <i>ú:šɛ</i> , <i>uá:sɛ</i> ; im. mn. <i>pé:stɛ</i>
*i /+ [*_:V]/ [*_:VV]	> i	rod. ed. <i>kri'ža</i> – <i>zi'ma</i> – <i>vi'no</i> – ž., sr. sp. <i>ki'sala ki'salo</i> ; ž. sp. (drugotno) <i>veli'ka</i> – <i>klí'catɛ</i> , <i>pəzri'nɛtɛ</i> 'privzdigniti'; del. na -l ž., sr. sp. <i>klí'cala klí'calo</i> , <i>vi'dala vi'dalo</i> – <i>bli'zu</i>
*i /+ [*_:V]/ [*_:VV], + [_r]	> iɛ	<i>siɛ'rak</i> – <i>zviɛ'ralo</i>
Prosnid		
*i	> ə	<i>poópəć</i> 'popək' – <i>šə'rok šəro'ka šəro'ko</i> , <i>və'sok vəso'ka vəso'ko</i> – 3. os. ed. <i>vəli:ɛzɛ</i> , 2. os. mn. <i>sedstɛé</i> , <i>smərdstɛé</i>
	> e	<i>šerùota</i>
	≥ i	tož. ed. <i>ɣlištò</i> , <i>zimò</i> – <i>pišá:t</i> , <i>ɯmiuá:t</i>
	> 0	<i>žvi:na</i> – <i>si:éršćɛ</i> – 1. os. mn. <i>kú:pmo</i> , <i>uóčmó</i> , 2. os. mn. <i>xuá:lte</i> , <i>lòóšte</i> , <i>mierte</i> , <i>nòóšte</i> , 3. os. mn. <i>uókərstjò</i>
*i /+ [_#], - [R_]	> 0	im. mn. <i>uótròp</i> – rod. ed. <i>boli:ɛzen</i> , <i>lú:ć</i> , <i>pa'met</i> , <i>pəót</i> , <i>žá'lost</i> – <i>brá:t</i> , <i>čú:t</i> , <i>diɛ'let</i> , <i>kupì:t</i> , <i>plesá:t</i> , <i>potɛɣi:t</i> , <i>šedi:ét</i> ; 3. os. ed. <i>xuá:l</i> , <i>kú:p</i> , <i>nòóš</i>
*i /+ [_#], + [R_] ¹¹⁶	> ə	(drugotno) im. mn. <i>ɣərlɔ</i> , <i>jesɛɛnɔ</i> ; or. mn. <i>ja'ɯerjɔ</i> , <i>zetà:mə</i> – m. sp. <i>krá:ɯjɔ</i> ; m. sp. mn. <i>trú:dno</i> – 3. os. ed. <i>mì:ɛrə</i> , <i>mì:slɔ</i> ; del. na -l m. sp. mn. <i>mòčá:lɔ</i> , <i>pá:slɔ</i> , <i>potkuá:lɔ</i> , <i>rù:lɔ</i> , <i>ɯmiuá:lɔ</i> , <i>ɯmòrɔlɔ</i> , <i>uótpərlɔ</i>
*i /+ [*_:V]/ [*_:VV]	> i	<i>si'rek</i> ; rod. ed. <i>kri'ža</i> – <i>ɣlišt'a</i> , <i>zi'ma</i> – <i>vi'no</i> – ž., sr. sp. <i>ki'sela ki'selo</i> – <i>klí'cet</i> , <i>uždí'vnst</i> , <i>vi'det</i> ; 2. os. mn. <i>pi'šete</i> , <i>ɯmi'ɯete</i> – <i>bli'zò</i>

¹¹⁶ Odraž isln. nenaglašenege izglasnege *i ne za zvočnikom ni onemel le še v primerih im. mn. (drugotno) *si:éršćɛ* in 3. os. ed. *uókərstjə* – v obeh primerih je neposredno pred nezvenečim soglasniškim sklopom zvočnik /r/.

Ter		
*i	> i	<i>brá:trjé, diéłunjk, rá:xjé, jzł:kjé, já:jé, krjví:naç, kú:pjé, liéšnjik, mé:kjé, ó:sunjk, patuóçjé, piá:naç, piçà:unjk, pó:pjé, pó:uxjé, šjnà:tjé, šj'njé, trà:kjé, zá:kjé, zdrièbjé – ajò:djça 'jagoda', bá:bjça, bré:berjça, brièkunjça, çuça:unjça, dá:škjça (poleg dašçi:çça), frù:škjça, krá:vjça, krjví:njça, kù:xarjça, kù:kjça, kú:pjça, kù:šçerjça, lá:štavjça, lí:pjça, ló:njça, mà:çjça, mà:xljça, mì:zjça, ní:tjça, ní:vjça, Ní:vjça, oxùornjça, pá:ljça, pé:rnjça, prá:vjça, raxùojnjça, rí:bjça, rièpjça, rú:sjça, šçerá:tjça, šlá:mjça, šneùovjça, srá:kjça, štariùštjina, štariùotjça, trà:varjça, trièškjça, ù:šarjça, vá:çjça, večé:rnjça, vjłà:zjma, zá:bjça, zè:çavjça, zjví:na, znànkjña; im. mn. mù:ljçe – jlı:šçe, poçjvá:lo, šièrjšçe, zjvjé:ne – vj'sok vjso'ka vjso'ko – b'ł'tj, j'tj, jzłkà:tj, ljçì:tj/oljçì:tj/zljçì:tj 'oblati', mièrjtj/zmièrjtj, obièšjtj, okú:štj, pí:çjtj/upl:çjtj, pó:çjtj, rá:bjtj 'grabiti', šièrjtj/usièrjtj, šl:ljtj, štú:šnjtj, šú:ljtj, udá:rjtj, ustá:vjtj, ustá:njtj, uzdl:njtj, vá:djtj, zjví:tj, zmá:rznjtj; 2. os. mn. štó:rjta, xúá:ljta, kú:pjta, ló:zjta, mièrjta, nó:šjta, prá:vjta, pú:štjta, šú:šjta, ú:çjta, vì:djta, zé:njta – glagolska predpona vj-</i>
	> o	<i>šo'rok šoro'ka šoro'ko</i>
	≥ i	<i>pišá:tj, krivì:tj/škrivì:tj, vidá:tj</i>
*i /+ [um_]	> uj	<i>umujvá:tj</i>
*i /+ [#]	> i	<i>im. mn. à:barj, à:rmj, brá:trj, cú:çj, xlièbaçj, xlièvj, já:vorj, klabú:kj, klá:ncj, kú:pj, Lá:xj, má:škj, mièšçj, nuóžj, pà:jkj, pató:kj/pató:çj, pà:uçj, pé:tkj, rièxj, šièrj, tù:çarj, vâ:rxj, zé:tuj – rod. ed. jé:šenj, kó:košj, krà:sj, lá:kotj, mù:sj, nì:tj, pá:metj, pó:tj, prá:portj, rì:tj, štá:roštj, zá:loštj – brá:tj, cú:tj, dièlatj, kupi:tj, plesá:tj, poteni:tj, šediétj; 3. os. ed. xúá:lj, kú:pj, ló:zj, mièrj, nó:sj, prá:rvj, pú:štj, štó:rj, šú:šj, ú:çj, vì:dj, zé:nj; del. na -l m. sp. mn. xúá:lj, kú:pj, mièrj, prá:rvj, pú:štj, uçi:lj</i>
*i /+ [V^#]	> i	<i>im. mn. jú:dj, lé:sj, mó:štj, mó:zj/mó:zj, nó:sj, pá:rštj, ró:j, šá:rpj, zó:bj – rod. ed. á:ršj, bó:lj, kó:štj, má:štj, nó:çj, pé:jçj, pé:štj, ré:çj, šmá:rtj, šó:lj, ú:sj, vá:sj, vá:rvj</i>
Tipana		
*i	> i	<i>jeyò:djça, jú:žjna, kjuçà:unjça, ló:njça, mà:çjça, polè:djça, žjví:na – vj'sok vjso'ka vjso'ko – uzdl:njtj, vjliéstj, vjvrú:tj, zmièrjtj; 1. os. mn. húá:ljmo, kú:pjmo, mièrjmo, 2. os. ed. nó:šjta</i>
	≥ i	<i>pisá:tj, umujvá:tj</i>
*i /+ [#]	> i	<i>im. mn. ospùodj, kú:pj; or. mn. já:uarj, peteli:nj, zè:tj – pá:ljça, srá:kjça; mest. ed. ní:vj – šièrjšçe – rod. ed. mi:sj, jé:šenj, kò:košj, lú:çj, pó:tj, sonožé:tj – brá:tj, çú:tj, dièlatj, kupi:tj, plesá:tj, potejni:tj, sediétj; 3. os. ed. húá:lj, mièrj, nó:sj</i>
*i /+ [V^#]	> i	<i>im. mn. zó:bj – rod. ed. nó:çj, pé:štj, ré:çj, šó:lj, ú:sj, úá:sj, úá:rvj; rod. ed. ká:rvj</i>

Viškorša		
*i	> i (i)/(e)/ (e)	(liěšņek), (šoşuņek), (põpić), (sěrník), (tráuněk) – (brěberica) (poleg <i>brě:brjca</i>), (iaõdęca), (jũžęna), (kisalęca), (klučãuņęca), (kũšęęęca), (lãžęna), (lõņęca), <i>mã:čjca</i> , (pãjčęna), (pišęčãla), (rũšęca), (serũota), (žnĩdarica) – (veşõk) (veşokã) – (cveřite), <i>prã:vjti</i> , (rãbęte), (šiuãtę), (tišęãte), (usireęte), (uđzinęte), (veđrięte), <i>zmã:rznjti</i> ; 1. os. mn. (loveřõ), (noseřõ), <i>ũ:čjmo</i> , 2. os. mn. (lovetę), (nosetę), <i>pũ:stjte</i> , (sedętę), <i>vi:djite</i> / (vĩdęte) /
*i /+ [_#]	> i (e)/(è)	im. mn. (brãtrę), (kĩũčę), (orãxę), <i>pã:uci</i> , (põuxę), (tičę) (!), <i>zũõņi</i> – rod. ed. (mĩšę), <i>pã:meti</i> / (pãmete) /, <i>põ:tj</i> ; im. mn. <i>kõ:koši</i> / (kõkõšę) / – 3. os. ed. (lõve), (nõse), <i>ũ:či</i> , (vĩde)
*i /+ [_*l#]	> o (o)	del. na -l m. sp. (omãnoũ), <i>prã:võu</i> , (uđđinoũ), <i>zmã:rznõu</i>
*i /+ [V^#]	> i (e)/(è)	im. mn. <i>lã:sji</i> / (lãse) /, (sĩņę), (uõzè), <i>zõ:bj</i> / (zõbję) / – rod. ed. <i>kõ:stj</i> / (kõste) /, (nõće), <i>pę:jči</i> , (uãsę); im. mn. <i>pę:stj</i> , (ũšę)
Zavarh		
*i	> i	<i>liěšņik</i> , <i>põ:pjć</i> , <i>sijnã:tjć</i> , <i>si:njć</i> – <i>ajõ:djca</i> ‘jagoda’, <i>brę:barjca</i> ‘ve-verica’, <i>čũãã:uņjca</i> , <i>xęerã:tjca</i> , <i>jũ:žjina</i> , <i>mã:čjca</i> , <i>pã:ljca</i> , <i>škũ:škarjca</i> ‘kušęerica’; im. mn. <i>mũ:ljce</i> – <i>vj'sok vjso'ka vjso'ko</i> – <i>lę:njti</i> , <i>upi:kñiti</i> , <i>vjlięstj</i> ; 1. os. mn. <i>xũã:ljmo</i> , <i>kũ:pjmo</i> (poleg <i>kupimõ:</i>), <i>žę:njmo</i> , 2. os. mn. <i>mlã:tjte/zmlã:tjte</i> , <i>prõ:stjte</i>
*i /+ [_#]	> i	im. mn. <i>krũ:xj</i> , <i>liěšņikj</i> , <i>mã:čjki</i> , <i>mačkĩ:ći</i> , <i>patõ:kj</i> (poleg <i>pato'ki</i>), <i>põ:uxj</i> , <i>sonožę:tj</i> , <i>tę:rnj</i> , <i>tĩ:ćj</i> ; or. mn. <i>jã:uarjji</i> , <i>košã:mj</i> , <i>kũ:pj</i> , <i>lasã:mj</i> , <i>peteli:nj</i> , <i>patõ:kj/patõ:kamj</i> , <i>tę:rnami</i> , <i>zę:tj</i> , <i>zõ:bamj</i> – or. mn. <i>daskã:mj</i> , <i>kĩ:šamj</i> , <i>õ:bamj</i> , <i>kõ:pamj</i> , <i>mati:kamj</i> , <i>noã:mj</i> , <i>pã:ljcamj</i> , <i>plaxũ:tamj</i> , <i>rokã:mj</i> , <i>tetã:mj</i> , <i>vi:lami</i> – rod. ed. <i>klięti</i> , <i>kõ:kaši</i> , <i>mĩ:šj</i> , <i>nĩ:tj</i> , <i>pã:matj</i> , <i>prã:partj</i> , <i>smã:rtj</i> – <i>brã:tj</i> , <i>čũ:tj</i> , <i>dięlatj</i> , <i>kupĩ:tj</i> , <i>plesã:tj/plę:satj</i> ; 3. os. ed. <i>drõ:bj</i> , <i>xõ:dj</i> , <i>xũã:lj</i> , <i>kũ:pj</i> , <i>lõ:žj</i> , <i>prõ:sj</i> , <i>stõ:rj</i> , <i>vi:dj</i> , <i>zmlã:tj</i> , <i>žę:nj</i> ; del. na -l m. sp. mn. <i>dięlalj</i> , <i>lę:dalj</i> , <i>xũali:lj</i> , <i>oženi:lj</i> , <i>pã:stlj</i> ‘pascere’, <i>pĩ:lj</i> , <i>plesã:lj</i> , <i>posięklj/usięklj</i> , <i>samlięlj</i> , <i>ukũ:pjlij/ukupĩ:lj</i> , <i>usušĩ:lj</i> , <i>uľięzlj/vjlięzlj</i> , <i>uzę:lj</i> , <i>zapejã:lj</i> , <i>zmięšalj</i>
*i /+ [V^#]	> i	im. mn. <i>ã:rmj</i> , <i>jũ:djji</i> , <i>lã:sjji</i> , <i>mõ:žjji</i> , <i>pã:rstj</i> , <i>rõ:jj</i> , <i>zõ:bj/zõ:bjji</i> – rod. ed. <i>ã:ršj</i> , <i>kõ:stj</i> , <i>pę:jčj</i> , <i>pę:stj</i> , <i>rę:čj</i> , <i>sõ:lj</i> , <i>ũ:šj</i>

V govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha se isln. nenaglašeni *i (tudi isln. starocirkumfektirani *i, ki je naglas izgubil po umiku naglasa z zadnjega starocirkumfektiranega zloga) odraža kot nekoliko znižani in rahlo sredinjeni /i/ (IPA: [ɪ]), pri čemer se kot tak dosledno realizira v govoru Tera, v govorih ostalih krajev pa se lahko prosto približuje polglasniku; položajno pogojenih razlik v odrazih ni. Glas v navedenih govorih ne onemeva.

V govornih Plešišč in Porčinja se isln. **i* (tudi isln. starocirkumflektirani **î*, ki je naglas izgubil po umiku naglasa z zadnjega starocirkumflektiranega zloga) odraža kot prednjeni polglasnik /ɛ/; v govoru Porčinja se za /v/ kot položajna različica pojavlja /ə/. Glas v navedenih govornih onemeva zelo redko in le v medglasju.

Govor Prosnida pozna poseben odraz isln. **i*, in sicer zvišani in rahlo prednjeni polglasnik /ə/.¹¹⁷ Glas onemeva zlasti v izglasju (vendar ne v položaju za zvočnikom!) in tudi v medglasju.

V govornih Breginja, Čanebole in Mažerol se isln. **i* odraža kot polglasnik /ə/. V vseh navedenih govornih lahko onemeva v medglasju, v izglasju pa v govoru Čanebole (v tem govoru tudi **î*, ki je naglas izgubil po umiku naglasa z zadnjega starocirkumflektiranega zloga) in Mažerol ne glede na glasovno okolje, v govoru Breginja pa se kot /ə/ načeloma ohranja v položaju za zvočnikom.

Isl. naglašeni **i*, ki je v govornih Porčinja in Prosnida naglas izgubil po pomikih naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga oziroma (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, v obeh govornih ohranja neredukcijsko barvo (/i/). V govoru Porčinja se pod navedenimi pogoji v položaju pred /r/ pojavlja dvoglasnik /ie/ kot odraz predhodnega sovpada naglašene **i* z **ě* v tem položaju.

1.4.7 Odrazi isln. **u*

Breginj		
*u	> u	⟨iudiĕ⟩ – <i>xudo'ba</i> , <i>kjučà:yŋca</i> ; tož. ed. <i>lunò</i> – <i>uxù:ə</i> – rod. ed. <i>lučí:</i> , <i>uši:</i> – sr. sp. <i>ŷjuxù:ə</i> , <i>suxù:ə</i> – <i>duši:t</i> , <i>kupi:t</i> , <i>pusti:t</i> , <i>šuši:t</i> /⟨šušit⟩/, <i>učit</i> , <i>umakni:t</i> , ⟨umít⟩, <i>umriĕ:t</i>
	> ∅	⟨dəržina⟩
*u /+ [#]	> u	daj. ed. <i>brá:tu</i> , <i>sí:nu</i> , <i>zé:tu</i> ; mest. ed. <i>kó:ncu</i> , <i>kó:šu</i> , ⟨kòtlu⟩, <i>krà:su</i> , ⟨po lĕdu⟩, <i>ló:ncu</i> , <i>prastò:ru</i> , <i>ró:bu</i> , <i>ské:dnu</i> , ⟨trabúxu⟩, <i>uǝrxu</i>
Čanebola		
*u	> u	<i>klučò:yŋca</i> – <i>brusi:t</i> , <i>duši:t</i> , <i>kupi:t</i> , <i>pusti:t</i> , <i>šuši:t</i> , <i>učit</i> , <i>umiŷá:t</i> , <i>umoriĕt</i>
*u /+ [#]	> u	daj. ed. <i>brá:tru</i> ; mest. ed. <i>ká:ncu</i> , <i>pá:klu</i> , <i>trebù:xu</i> (poleg <i>trebù:se</i>), <i>uǝrxu</i>
*u /+ [V^]	> u	daj. ed. <i>bá:ŷu</i> (poleg <i>boŷù:</i>)
Mažerole		
*u	> u	<i>kjučà:nca</i> ; tož. ed. <i>lunò</i> – <i>uxù:ə</i> – rod. ed. <i>uši:</i> – sr. sp. <i>ŷjuxù:ə</i> , <i>xudu:ə</i> , <i>suxù:ə</i> – <i>kupi:t</i> , <i>pusti:t</i> , <i>šuši:t</i> , <i>ubi:t</i> , <i>učit</i> , <i>umiŷá:t</i> , <i>umri:át</i>
	> ə	<i>stədə:nac</i> / <i>šcədə:nac</i>
*u /+ [#]	> u	daj. ed. <i>brá:tru</i> , <i>krá:ju</i> ; mest. ed. <i>kó:šu</i> , <i>kó:tlu</i> , <i>peteli:nu</i>

¹¹⁷ Ustrežnejši opis bi glede na izvor fonema morda bil nekoliko nižani in sredinjani *i*.

Plestišča		
*u	> u	<i>tri:é̌bux – kjučà:uñeça – kupi:tẹ, nauči:tẹ, pošlušá:tẹ, pusti:tẹ, suši:tẹ, ubúi:tẹ, uýá:sñetẹ, umí:tẹ, umri:étẹ</i>
	> e	<i>štede'nac</i>
*u /+ [#]	> u	rod. ed. <i>zẹ:tu</i> (poleg <i>zẹ:ta</i>); mest. ed. <i>kué:n̄cu, krà:su, oýní:š̄ču, petelí:nu, rò:bu</i>
*u /+ [V̄]	> u	rod. ed. <i>lá:su, sí:nu, tá:stu</i> (poleg <i>tá:sta</i>)
Porčinj		
*u	> u	<i>kjučà:nca – rod. mn. uši: – kupi:tẹ, lupi:tẹ, pusti:tẹ, šuši:tẹ, uči:tẹ</i>
*u /+ [#]	> u	mest. ed. <i>krà:ju</i> (poleg <i>krá:jẹ</i>), <i>zẹ:tu</i>
*u /+ [V̄]	> u	rod. ed. <i>lé:du</i>
*u /+ ['̄:V]	> u	rod. ed. <i>kju'ča, klabu'ka</i> , (drugotno) <i>lu'ča, šu'sha – ju'žena – ž. sp. ju'xa 'gluh', su'xa – ku'xatẹ</i> ; 1. os. mn. <i>su's̄emo</i> , form. <i>ku'p̄ete – bli:zu</i>
Prosnid		
*u	> ɔ	<i>doš̄i:t, poš̄i:t</i>
	≥ u	tož. ed. <i>lun̄o</i> – sr. sp. <i>ɣjuxù:ɔ, suxù:ɔ – kupi:t</i>
*u /+ [ū]	> ó	<i>uòči:t – im. mn. uòši:</i>
*u /+ [m]	> ɹ	<i>umiúá:t, umri:ét</i>
*u /+ [#]	> ɔ	daj. ed. <i>brá:trɔ</i> ; mest. ed. <i>ja'uerjɔ</i>
u /+ ['̄:V]/ [*'̄:VV]	> u	<i>ju'nec</i> ; rod. ed. <i>kju'ča, klebu'ka, su's̄a – ju'žena, ku'xə́na 'kuhana jed', lu'na – ž. sp. ɣju'xa, su'xa – ku'xet</i> ; 3. os. ed. <i>rujéj</i> ; del. na -l m. sp. <i>ku'p̄ɔ</i>
Ter		
*u	> u	<i>trié̌bux – cúçà:uñiça, suši:ç̄a – bruši:t̄j, budi:t̄j, duši:t̄j, fuli:t̄j, kruliét̄j, kupi:t̄j, kuri:t̄j, luši:t̄j, olup̄i:t̄j, pošlušá:t̄j, puš̄i:t̄j, šnubi:t̄j, šuli:t̄j, šumiét̄j, suši:t̄j, ubi:t̄j 'gubiti', uci:t̄j, udá:r̄j̄t̄j</i>
*u /+ [#]	> u	daj. ed. <i>á:rmu, brá:tru, çlovié̌ku, cú:çu, dùoçu, xlié̌vu, j̄zi:ku, já:vorju, ká:sju, klabú:ku, klá:n̄cu, krá:ju, kú:pu, Lá:xu, má:šku, nuóžu, orá:xu, pà:jku, pató:ku, prá:š̄cu, šié̌ru, ti:čarju, tré:šu, trié̌buxu, zẹ:çu, zẹ:tu, z̄lùōdeu, znà:n̄cu – bli:zu</i>
*u /+ [V̄]	> u	daj. ed. <i>bó:u, brú:su, kó:su, lá:su, lé:su, jú:du 'človek, oseba', mó:štu, mó:zu, nó:su, nó:ju, pr̄ó:du, ši:nu, tá:štu, z̄ɔ:bu</i>
Tipana		
*u	> u	<i>trié̌buh – kjučà:uñiça – ru'men rumé:na rumé:no – kupi:t̄j, pusti:t̄j, suši:t̄j/š̄uši:t̄j</i>
*u /+ [#]	> u	rod. ed. <i>zẹ:tu</i> ; daj. ed. <i>brá:tru, jú:n̄cu</i> ; mest. ed. <i>kó:šu – bli:zu</i>
*u /+ [V̄]	> u	rod. ed. <i>sí:nu</i> ; mest. ed. <i>své:tu</i>
Viškorša		
*u	> u <ɔ>/<u>	<i>trié̌bux / (trié̌bɔx) – <klučâuñeça> – <trebuxäst> – <duš̄itẹ>, <kupitẹ>, <pusti:t̄j>, <suš̄itẹ>, <tulitẹ>, <ubitẹ>, <uci:t̄j>, <umitẹ>, <umriétẹ>, <usir̄etẹ></i>
*u /+ [k]	> [̄-ku]	<k̄uzátẹ>

*u /+ [_#]	> u	mest. ed. ⟨jezīku/ò), <i>patò:ku</i> (poleg <i>patò:ce</i> /⟨patò:ce⟩/), <i>uà:rtu</i> /⟨uàrtò⟩/ – prisl. <i>jú:ncu</i>
*u /+ [V^]	> u	rod. ed. <i>lá:su</i> ‘glas’ in ‘las’ /⟨lásò⟩ ‘las’/, <i>lě:du</i> , <i>lě:su</i> , <i>svě:tu</i> ; mest. ed. <i>rò:bu</i>
Zavarh		
*u	> u	<i>triěbux</i> – <i>čučà:unjca</i> – rod. mn. <i>uší:</i> – <i>kupì:tj</i> , <i>ošušì:tj</i> , <i>uklekni:tj</i> , <i>umriětj</i>
*u /+ [_#]	> u	rod. ed. <i>zě:tu</i> ; daj. ed. <i>krú:xu</i> , <i>má:čjku</i> ; mest. ed. <i>patò:ku</i> , <i>pù:stu</i> , <i>rà:ju</i>
*u /+ [V^]	> u	rod. ed. <i>kár:stu</i> (poleg <i>kár:sta</i>), <i>lá:su</i> (poleg <i>lá:sa</i>), <i>mě:du</i> , <i>mrá:xu</i> ‘mrak’, <i>pá:su</i> , <i>sí:nu</i> , <i>sě:rpu</i> ‘srp’, <i>tá:stu</i> , <i>tě:rnu</i> ‘trn’, <i>zò:bu</i>

V večini obravnavanih govorov se isln. nenaglašeni *u (v krajih, kjer je prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga, tudi isln. starocirkumflektirani *û, ki je naglas izgubil po omenjenem naglasnem umiku) odraža kot /u/, le v govoru Porčinja se je glas znižal do /ø/; v položaju neposredno za /u/ se v tem govoru pojavlja položajna različica [ô] (tako tudi pri *o, prim. 1.4.4).

Isl. naglašeni *i, ki je v govorih Porčinja in Prosnida naglas izgubil po pomikih naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga oziroma (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, v obeh govorih ohranja neredukcijsko barvo (/i/). V govoru Prosnida se pod navedenimi pogoji v položaju pred /r/ pojavlja dvoglasnik /ie/ kot odraz predhodnega sovpada naglašenege *i z *ě v tem položaju.

Isl. naglašeni *u, ki je v govorih Porčinja in Prosnida naglas izgubil po pomikih naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga oziroma (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, se v obeh govorih odraža kot /u/.

1.4.8 Odrazi isln. *a

Breginj		
*a	> a	<i>tì:čar</i> ; rod. ed. <i>lasù:</i> , <i>mrakù:</i> – ⟨bradawica⟩, <i>plaxù:ta</i> ‘rjuha’; tož. ed. <i>bradò:</i> , <i>trayò:</i> – <i>blayù:ə</i> , <i>zlatù:ə</i> – <i>starù:st</i> (poleg <i>stá:rost</i>) – sr. sp. <i>mladù:ə</i> , <i>nayù:ə</i> – <i>xuàli:t</i> , <i>kazá:t</i> ; 1. os. ed. ⟨d’ēlan⟩, ⟨ylēdan⟩, <i>skù:xan</i> – <i>kakù:ə</i> , <i>takù:ə</i> – glagolski predponi <i>na-</i> , <i>za-</i>
*a /+ [_#]	> a	rod. ed. <i>boží:ča</i> , <i>člobiě:ka</i> /človiě:ka, <i>já:uarja</i> , <i>jezí:ka</i> , <i>ká:məna</i> , <i>kú:pa</i> , <i>Lá:xa</i> , <i>patali:na</i> , <i>siě:ra</i> – <i>já:γoda</i> , <i>jú:žna</i> , <i>krá:ya</i> , <i>lasí:ca</i> , <i>lí:pa</i> , <i>lpá:ta</i> , <i>nabiě:sta</i> , <i>ní:ya</i> , <i>pá:lca</i> – 3. os. ed. <i>diě:la</i> , <i>ylē:da</i> , <i>miě:ša</i> , <i>mui:ya</i>
Čanebola		
*a	> a	<i>ná:sat</i> , <i>tì:čar</i> – <i>plaxù:ta</i> – <i>blayù:ə</i> , <i>pasí:lo</i> ‘pašnik’ – <i>starù:st</i> – <i>dajá:t</i> , <i>xuàli:t</i> , <i>kazá:t</i> , <i>mlati:t</i> , <i>namazá:t</i> – glagolski predponi <i>na-</i> , <i>za-</i>
*a /+ [_C#]	> ə	1. os. ed. <i>diēlan</i> , <i>kù:xən</i> , <i>miěšən</i> , <i>umi:yən</i> , 2. os. ed. <i>prebiērəš</i> , <i>sklā:pəš</i>

*a /+ [_#]	> a	rod. ed. <i>baží:ća, šlavićka, já:uarja, jezi:ka, kú:pa, peteli:na, siěra – já:yatca, jú:žna, krá:ua, lapá:ta, lesi:ca, lí:pa, neviěsta, ní:ua, pá:lca – 3. os. ed. diěla, lá:da</i>
*a /+ [V̂]	> a	rod. ed. <i>bá:ga, brú:sa, yná:ja, ká:sa, lá:sa, lá:da, liěsa, má:da, muǒsta, rá:ba, sná:ga, tá:sta, ú:ka, uǒrxa, zá:ba, žú:ča – rod. ed. má:sa, má:rja, sá:na, tá:sta</i>
Mažerole		
*a	> a	<i>tì:ćar</i> ; rod. ed. <i>lašà:, mlatì:</i> ‘kladivo’ – <i>plaxú:ta, praší:ca, štari:na</i> ; tož. ed. <i>bradǒ:, ɣlaɥǒ, traɥǒ – blayù:ǒ, prasǒ:</i> – sr. sp. <i>mladù:ǒ – xɥali:t</i> – glagolski predponi <i>na-, za-</i>
*a /+ [_#]	> a	rod. ed. <i>boží:ća, šlovi:ćka, izi:ka, já:uerja, ká:mana, kú:pa, peteli:na, ši:ěra – jayǒ:da, jú:žna, krá:ua, lesi:ca, lí:pa, lapá:ta, nevi:ǒsta, ní:ua, pá:lca – 3. os. ed. di:ěla, ɣlě:da, mi:ǒša, umi:ua</i>
Plešišča		
*a	> a	<i>plaxú:ta – xɥali:tě, mlati:tě – 2. os. ed. žà:gaš</i> – glagolski predponi <i>na-, za-</i>
	> ǒ	<i>tì:ćar – 1. os. ed. ɣlě:dǎn, kù:xǎn, kupá:uǎn, mi:ěšǎn, pošlú:šǎn, žà:ɣǎn</i>
*a /+ [_#]	> a	rod. ed. <i>boží:ća, ělovi:ćka, já:uerja, jezi:ka, kú:pa, peteli:na, ši:ěra – jayǒ:děca, jú:žna, krá:ua, lesi:ca, lí:pa, lopá:ta, nevi:ěsta, ní:ua, pá:lca – 3. os. ed. di:ěla, ɣlě:da, mi:ěša, umi:ua</i>
*a /+ [V̂]	> a	rod. ed. <i>bú:ěga, bri:ěga, brú:sa, xlǒ:da, kǒ:sa, liě:da, li:ěsa, má:xa, miě:da, mó:ža, slá:šta</i> ‘okus’, <i>sni:ěga, tá:sta, zǒ:ba – rod. ed. blá:ga, mě:sa</i> (poleg <i>mešà:</i>), <i>mú:ěrja, niě:ba</i>
Porčinj		
*a	> a	<i>tì:ćar – plaxú:ta – xɥali:tě – glagolski predponi na-, za-</i>
*a /+ [_#]	> a	rod. ed. <i>boží:ća, šlovićka, izi:ka, ja'uerja, kú:pa, peteli:na, siěra – jǒ:děca, ju'žna, krá:ua, lí:pa, lesi:ca, lupá:ta, neviěsta, ní:ua, pá:lca – 3. os. ed. diěla, lě:da, miěša</i>
*a /+ [V̂]	> a	<i>ó:blak</i> ; rod. ed. <i>bó:a, mé:da, mó:sta, mó:ža, nó:ja, nó:sa, ró:a, rǒ:ba, sné:a, své:ta, zǒ:ba – rod. ed. mě:sa, mó:rja, sé:na</i>
a /+ [' _:V]/ [*' _:VV]	> a	rod. ed. <i>ja'uerja, kokošar'ja, kɥa'ča</i> ; im. mn. <i>ka'meně – la'ua, tra'ua – ja'buko – rod. ed. la'kotě</i> ‘lakota’, <i>pa'metě – ž. sp. krat'ka, mla'da – pra'vetě</i>
Prosnid		
*a	> e	<i>kelǒ:uret, tì:ćer – plexú:ta – 2. os. ed. ɣlědeděš</i> – glagolski predponi <i>ne-, ze-</i>
	≥ a	rod. ed. <i>lašù:</i> – tož. ed. <i>bradǒo, ɣlaɥǒo, traɥǒo – blayù:ǒ</i> – sr. sp. <i>mladù:ǒ – xɥali:t</i> ; 2. os. mn. <i>kradetě</i>
*a /+ [_#]	> a	rod. ed. <i>boží:ća, ělovi:ćka, ja'uerja, jezi:ka, ka'mena, kú:pa, peteli:na, ši:ěra – ja'otca, ju'žna, krá:ua, lesi:ca, lǎmpá:ta, lí:pa, ní:ua, novi:ěsta, pá:lca</i>
	≥ e ¹¹⁸	3. os. ed. <i>di:ěle, ɣlěede, pomi:ěše, umi:ue</i>

¹¹⁸ Ker je prehod isln. *a v odprtem zadnjem besednem zlogu omejen na oblike 3. os. ed. sed., ne pojavlja pa se v drugih glasovno enakih položajih (npr. im. ed. *a*-skl., rod. ed. *o*-skl.),

a /+ [^l _:V]/ [* ^l _:VV]	> a	<i>kla'neč</i> , (drugotno) <i>ma'ček</i> ; rod. ed. <i>ɣa'berja</i> , <i>ja'uerja</i> , <i>ka'mena</i> , <i>kekošar'ja</i> , <i>kekošna'ka</i> , <i>kya'ča</i> – <i>ɣla'ua</i> , <i>ja'ɣotca</i> , <i>pra'vɔca</i> , <i>tra'ua</i> – <i>bra'da</i> – rod. ed. <i>pa'met</i> , <i>ž'a'lošt</i> – <i>pa'meten pa'metna pa'metno</i> , <i>ž'a'lostna</i> ; ž. sp. <i>mla'da</i> – <i>ɣra'bɔt</i> , <i>pra'vɔt</i> ; 1. os. mn. <i>zadž'nemo</i> ; del. na -l m. sp. <i>xua'lɔ</i>
Ter		
*a	> a	<i>ná:šat</i> , <i>paštiér</i> , <i>tì:čar</i> , <i>trà:var</i> – <i>laví:ča</i> 'glavica', <i>kú:kaviča</i> , <i>lá:štaviča</i> , <i>plaxú:ta</i> , <i>planí:na</i> , <i>praší:ča</i> , <i>šlaní:na</i> , <i>štari:na</i> – <i>rabi:sče</i> 'ročaj pri grabljah' – <i>brani:tj</i> , <i>daá:tj</i> , <i>xuáli:tj</i> , <i>kadiétj še</i> , <i>kamańa:tj</i> , <i>klati:tj</i> , <i>ladi:tj</i> 'gladiti', <i>našadi:tj</i> , <i>plaá:tj</i> (poleg <i>pleá:tj</i>), <i>urati:tj</i> , <i>zaradi:tj</i> 'zgraditi' – glagolske predpone <i>na-</i> , <i>raz-</i> , <i>za-</i>
	> e	<i>pleá:tj</i> (poleg <i>plaá:tj</i>)
	> o	<i>brodoví:ča</i>
*a /+ [_uC]	> [u]	<i>luní:k</i> 'glavnik'; rod. ed. <i>diěluča</i> ; im. mn. <i>šči:nkučj</i>
*a /+ [_#]	> a	rod. ed. <i>človiěka</i> , <i>izí:ka</i> , <i>ja:vorja</i> , <i>kú:pa</i> , <i>peteli:na</i> , <i>siěra</i> – <i>ajò:djca</i> , <i>jú:žjna</i> , <i>krá:va</i> , <i>leši:ča</i> , <i>lí:pa</i> , <i>lopá:ta</i> , <i>neviěšta</i> , <i>ńi:va</i> , <i>pá:ljca</i> – 3. os. ed. <i>diěla</i> , <i>lè:da</i> , <i>miěša</i> , <i>umú:jva</i>
*a /+ [V^]	> a	<i>ó:blak</i> , <i>ví:xar</i> ; rod. ed. <i>bó:a</i> , <i>Bri:a</i> , <i>brú:ša</i> , <i>čiěpa</i> , <i>dú:xa</i> , <i>xló:da</i> , <i>kó:ša</i> , <i>kriěša</i> , <i>mó:šta</i> , <i>mó:za</i> (poleg <i>mó:zu</i>), <i>nó:ja</i> , <i>nó:ša</i> , <i>plé:ša</i> , <i>pró:da</i> , <i>ró:a</i> , <i>šní:a</i> , <i>štró:ka</i> , <i>švé:ta</i> , <i>vó:yka</i> , <i>vó:za</i> , <i>zó:ba</i> , <i>zvó:na</i> – rod. ed. <i>blá:a</i> , <i>mé:ša</i> , <i>mór:ja</i> , <i>siěna</i>
Tipana		
*a	> a	<i>tì:čar</i> – <i>huáli:tj</i> , <i>mlati:tj</i> – glagolski predponi <i>na-</i> , <i>za-</i>
*a /+ [_#]	> a	rod. ed. <i>boži:ča</i> , <i>človiěka</i> , <i>ja:uarja</i> , <i>kú:pa</i> , <i>peteli:na</i> , <i>siěra</i> – <i>jeɣò:djca</i> , <i>jú:žjna</i> , <i>krá:ua</i> , <i>lesi:ca</i> , <i>lí:pa</i> , <i>lopá:ta</i> , <i>neviěsta</i> , <i>ńi:ua</i> , <i>pá:ljca</i> – 3. os. ed. <i>diěla</i> , <i>miěša</i> , <i>umú:ua</i>
*a /+ [V^]	> a	rod. ed. <i>bó:ɣa</i> , <i>ɣnó:ja</i> , <i>ká:rta</i> , <i>lě:da</i> , <i>mě:da</i> , <i>ró:ɣa</i> , <i>sné:ɣa</i> , <i>tá:šča</i> (!) 'tast' – rod. ed. <i>blá:ɣa</i> , <i>sé:na</i>
Viškorša		
*a	> a	⟨násat⟩, ⟨pastír⟩; rod. mn. <i>lasí:</i> /⟨lasě⟩/ – ⟨plaxúta⟩, ⟨planína⟩ – ⟨zviěralo⟩ – ⟨mlatítě⟩ (!), <i>nardi:tj</i> , ⟨plaáate⟩, ⟨plúuate⟩, ⟨poviědate⟩, ⟨riězate⟩, ⟨zaradítě⟩
	> o	⟨brodovíca⟩
*a /+ [_#]	> a	rod. ed. ⟨človiěka⟩, <i>jezí:ka</i> , ⟨kúpa⟩, <i>peteli:na</i> , <i>siěra</i> /⟨síra⟩/ – ⟨júžena⟩, <i>krá:ua</i> , ⟨lípa⟩, <i>ńi:ua</i> – 3. os. ed. <i>diěla</i>
*a /+ [V^]	> a	<i>ví:xar</i> /⟨*víxar⟩/; rod. ed. ⟨ńója⟩, ⟨ńósa⟩, ⟨uóza⟩, ⟨zuóna⟩

verjetno ni nastal po glasovnem pravilu, temveč je drugotnega nastanka, in sicer je nastal po izravnavi samoglasniške kakovosti iz oblik spregatvenega vzorca, v katerih se *a ne pojavlja v odprtem zadnjem zlogu in v katerih je prišlo do regularnega prehoda *a > /e/.

Zavarh		
*a	> a	<i>tí:ćar – plaxú:ta, prasi:ca – x̣ali:tj, omlati:tj</i> – glagolski predponi <i>na-</i> , <i>za-</i>
	> e	<i>plećá:tj</i> – glagolska predpona <i>rez-</i>
	> o	<i>brodovi:ca</i>
*a /+ [#]	> a	rod. ed. <i>človiéka, já:uarja, jezi:ka/izi:ka, kú:pa, peteli:na, siéra – aǰǰ:djca, jú:žjna, krá:ua, lesi:ca, lí:pa, lopá:ta, neviésta, ní:ua, pá:ljca</i> – 3. os. ed. <i>diěla, lě:da</i>
*a /+ [V̲]	> a	rod. ed. <i>brú:sa, ká:rsta</i> (poleg <i>ká:rstu</i>), <i>ká:rta, lá:sa</i> (poleg <i>lá:su</i>), <i>má:xa, mǰ:ža, nǰ:ja, nǰ:sa, rǰ:ba, rǰ:a, strá:xa, uǰ:uka, uǰ:za/uǰ:sa, uá:rxá, zǰ:ba</i> – rod. ed. <i>blá:a, mǰ:sa, siéna</i>

V večini obravnavanih govorov se isln. *a odraža kot /a/, redki drugačni odrazi so nastali po asimilaciji ali disimilaciji. V govoru Prosnida je isln. *a razen v zadnjem odprtem zlogu (oziroma v tem položaju le po analogiji, prim. op. 118) regularno prešel v /e/ po ekanju.

V govorih, v katerih je prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga, se odrazi isln. *â, ki je naglas izgubil po tem narečnem umiku, ne razlikujejo od odrazov isln. nenaglašeneга *a.

V govorih Porčinja in Prosnida, v katerih je prišlo do pomikov naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga in s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, isln. naglašeni *a, ki je naglas izgubil po tem narečnem pomiku, ohranja neredukcijsko kakovost (in v govoru Prosnida tako ne prehaja v /e/).

1.4.9 Odrazi isln. *ǰ¹¹⁹

Breginj		
*ǰ	> a	<i>ča'bər, ⟨xlāpac⟩, pa'ku, ska'diñ, sta'bər</i> ; rod. ed. <i>ba'ka</i> 'bik', ⟨dažà⟩, ⟨tāstū⟩ – <i>das'ka, may'la, sta'za, ta'ma – stak'lo</i> – rod. ed. <i>uasi</i> – <i>laxà:n lax'na laxnù:ǰ – layá:t, umaknì:t</i> ; 3. os. ed. <i>čua'de</i>
	> e	<i>temà:n tam'na (!) temnù:ǰ</i>
	> ə	<i>četártək, má:čək, pé:tək, piǰ:sək</i> ; rod. ed. <i>sə'sa – bolǰ:zən, piǰ:sən, pouuǰ:dən</i> – m. sp. <i>krá:dək, mè:jxən, pá:matən, prá:zən, rá:uən, trú:dən, uǰ:zək – sé:dən</i>
	> ∅	⟨γxǰpc⟩, <i>jú:nc, klá:nc, ⟨m'ǰsc⟩, pandǰ:jk, pà:uc, pǰ:jk, siǰ:rk</i>

¹¹⁹ V primerih isln. *mǰšec in *pǰjək je prišlo do reinterpretacije/zamenjave isln. pripon *-ec oziroma *-ek z bolj razširjenima isln. priponama *-ac oziroma *-ak (kar dokazuje izpad priponskega samoglasnika v neimenovalniških oblikah besed v vseh obravnavanih govorih, ki sicer predstavlja odraz onemitve psl. polglasnika v šibkem položaju). Odrazi priponskih samoglasnikov v teh besedah so zato obravnavani na tem mestu.

Čanebola		
*ə	> a	<i>jú:nac, Klá:nac, má:čak, mišac, pà:jak, pa'ku, pá:tak, pišsak, pò:uac, sá:nac</i> 'sencè', <i>siérak, stà:rac</i> ; rod. ed. <i>da'ža – maɣ'la, sta'za</i> ; or. mn. <i>daskà:m – ž.</i> , sr. sp. <i>mad'la mad'lo</i> ; m. sp. <i>krá:tak, mà:jxan, pá:metan, prá:zan, ró:uan, trú:dan, uá:zak, žé:jan</i> ; ž. sp. <i>lax'na – layá:t – prisl. (na) taš'če – á:san</i>
	> e	<i>čebər</i>
	> ə	rod. ed. <i>sə'sa – baližəm</i>
*ə /+ [u_]	> o	3. os. ed. <i>cuo'te</i>
	≥ a	rod. ed. <i>ua'se</i>
*ə /+ [V^]	> a	m. sp. <i>dú:žan, yá:rak, lá:xan, má:čan, pá:tan, tá:žak</i>
Mažerole		
*ə	> a	<i>dò:uac, já:zbac, jú:nac, Klá:nac, má:čak, mi:šac, opà:jak, pa'ku, pandè:jak, pà:uac, pé:tak, pi:šsak, prei:mak, ši:arak, tò:rak</i> ; rod. ed. <i>da'ža, taštù: – daš'ka, maɣ'la, sta'za, ta'ma – san'ce – boli:žan</i> ; rod. ed. <i>uasi: – laxà:n lax'na/lax'ka laxnù:ə/laxkù:ə</i> ; m. sp. <i>krá:tak, uəzak, pá:metan, rá:uan, trú:dan, žé:jan – layá:t – prisl. taš'če</i>
	> e	<i>čebər</i>
	> ə	rod. ed. <i>sə'sa</i>
*ə /+ [u_]	> o	3. os. ed. <i>cuo'te</i>
Plestišča		
*ə	> a	<i>četártak, xli:ebac, jú:nac, Klá:nac, má:čak, mi:šac, pà:jak, pa'ku, pà:uac, pé:tak, pi:šsak, šá:nac</i> 'sencè', <i>ši:érak, stà:rac</i> ; rod. ed. <i>ba'ka</i> 'bik', <i>da'žy – or. mn. daškmi:, maɣ'lá:mə – – rod. ed. čaštì:¹²⁰ – m. sp. krá:tak</i> ; ž. sp. <i>lax'na – layá:tə – prisl. (na) taš'če</i>
	> e	<i>čebər, ške'diñ</i>
	> o	<i>to'ma</i>
	> ə	rod. ed. <i>sə'sa</i>
*ə /+ [r, n]	> ə	<i>yá:bər – boli:žən – m. sp. dué:bər, mà:jxən, mó:dər, mué:kər, pá:metən, (drugotno) pó:uən, prá:žən, rá:uən, trú:dən, žá:loštən – ué:šən, šjé:dən</i>
*ə /+ [u_]	> e	mest. ed. <i>ue'se</i>
*ə /+ [V^]	> a	m. sp. <i>yú:rak, té:žak</i>
*ə /+ [V^], + [n]	> ə	m. sp. <i>dó:užən, drué:bən, lá:xən, mué:žən, pué:tən</i>
Porčinj		
*ə	> a	<i>xlá:pac, xliëbac, mišac, pà:jak, pandè:jak, pà:uac</i> ; rod. ed. <i>ba'ka, da'ža – ma'la</i> 'megla'; or. mn. <i>daskà:mə – m. sp. krá:tak, uó:zak, pa'metan, rá:uan, trú:dan, žé:jan</i> ; ž. sp. <i>lax'na – prisl. (na) taš'če</i>
	> ə	rod. ed. <i>sə'sa</i>

¹²⁰ Naglasno mesto (izostane narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga) je v primeru besede *čà:st* (rod. ed. *čaštì:*) lahko posledica njene rabe v cerkvenem govoru.

*ə /+ [u, p, m _] ?	> o	<i>po'ku – to'ma – 3. os. ed. cyoté:</i>
*ə /+ [V _]	> a	m. sp. <i>bó:lan, lá:xan, ó:rak, tẹ:žak</i>
Prosnid		
*ə	> e	<i>xli:ębec, mi:ęsec, pà:jek, pà:ueç, pe'ko 'pekeł', pondè:jek, sķe'dǫń; rod. ed. be'ko 'bik', de'za – deš'ka, ležni:ca 'laž', mey'la, šte'za, te'ma – boli:ęzen – temà:n tem'na; m. sp. krá:dek, pa'meten, rá:uen, trú:den, uó:žek – leyá:t – prisl. (na) teš'čē</i>
	> ə	rod. ed. <i>šə'sa</i>
	≥ a	rod. ed. <i>taštù: – im. mn. uasi: – laxà:n lax'na laxnù:ə</i>
*ə /+ [j _]	> ə	<i>jəy'la – jəyrá:t</i>
ə /+ [' _:V]/ [*' _:VV]	> a	<i>śa'nec 'sencè'¹²¹ – 1. os. mn. la'žemo, 2. os. mn. uza'mete, ža'nete</i>
Ter		
*ə	> a	<i>brušięvaç, çetá:rtak, dięlavvaç, duvvaç 'vdovec', xla:paç, xliębaç, jži:kac, ja:zbaç, klá:nac, má:çak, mięsac, Mú:zaç, nõ:raç, pà:jak, pà:laç, pé:tak, pià:nac, pięsak, pondi:ak, porięvak 'vrsta jedi', povięrak, prá:šaç, šçi:nkavaç, sięrak, šliępaç, Ūi:dan, zá:tak, žná:nac; rod. ed. ba'ky 'bik', ša'sa – or. mn. daškà:mj – m. sp. cú:dan, zelięzan, xli:pqn 'mlačen', ká:zan 'počasen', krá:tak, lá:çqn, pó:zan, prá:zan, rá:vqn, riędak, ti:xqn, trú:dan, ù:rqn, zá:loštqn, zé:qn</i>
	> e	rod. ed. <i>de'za/de'zy, te'ra 'reka', Te'ra – dezi:tj</i>
*ə /+ [B _], [_B]	> o	<i>bozoví:na 'bezeg' – 2. os. ed. vel. uzo'mj 'vzami'</i>
*ə /+ [*I]	> ę	<i>ká:šej, Kú:çej, zá:kej, zdriębej</i>
*ə /+ [V _]	> a	m. sp. <i>bó:lan, dó:užqn, dró:bqn, lá:xqn, mé:xqn, mó:çqn, mó:tqn, ó:rak, tá:nak, tẹ:žak</i>
Tipana		
*ə	> a	<i>çetá:rtak, hliębac, jú:nac, má:çak, mięsac, pà:jak, pa'koy, pandę:jak, pé:tak, pięsak, sięrak, Ūi:dan; rod. ed. ba'ky/ba'ka 'bik', sa'sa – or. mn. daškà:mj</i>
	> e	<i>çe'bar; rod. ed. de'za</i>
*ə /+ [V ^]	> a	m. sp. <i>bó:lan, mó:ćan</i>
Viškorša		
*ə	> a	<i>(*hlāpac), (xliębac), klá:nac, má:çak, mięsac, pà:jak, pà:uac, pa'koy, pé:tak, pięsak, pondę:jak, prá:sac, (sięrak), žná:nac – m. sp. pá:metan, (rięsan), (tęsan) – laá:tj</i>
	> e	rod. ed. <i>de'za</i>
*ə /+ [V ^]	> a	m. sp. <i>(bōlan), (lāxan), mó:ćan</i>

¹²¹ V zvezi s pomikom naglasa v tem primeru prim. op. 184 na str. 234.

Zavarh		
*ə	> a	<i>brá:tar, četá:rtak, xliębac, má:čak, mięsac, pà:jak, pa'koŷ, pandę:jak, pà:uac, pę:tak, pięsak, prá:sac, sięrak, zá:tak</i> – or. mn. <i>daskà:mĭ</i> – m. sp. <i>trú:dqŋ, žá:lastqŋ – sé:dqŋ</i>
	> e	<i>čę'bar</i>
*ə /+ [B_], [_B]	> o	2. os. ed. vel. <i>yno'mĭ</i> 'vneti', 2. os. mn. vel. <i>uzomĭ:te</i>
*ə /+ [V^]	> a	m. sp. <i>lá:xqŋ, ó:rak, tę:žak</i>

Isl. nenaglašeni *ə se v vseh obravnavanih govorih načeloma odraža kot /a/, le v govoru Prosnida je regularno prešel v /e/ po ekanju.

V govoru Breginja je lahko v zadnjem zaprtem zlogu bodisi onemel (načeloma, a ne vedno v položaju med zvočnikom in nezvenečim nezvočnikom) ali pa se odraža kot /ə/ (na drugotnost, tj. na reducijski izvor tega odraza, bi kazal zapis ⟨xlâpac⟩ (Logar 1951a)). Do tovrstne, verjetno prav tako drugotne redukcije do /ə/ v položaju pred izglasnima zvočnikoma /r/ in /n/ (< isl. *n, *-m), je prišlo tudi v govoru Plešišč. V nekaterih govorih v položaju ob ustničniku sporadično (oziroma pod različnimi pogoji) prihaja do o-jevske vokalizacije.

Odraž /ə/ (slednje v večini govorov v primeru rod. ed. *sə'sa) je verjetno odraz vrinjenja drugotnega glasu po onemitvi psl. polglasnika v šibkem položaju za olajšanje izgovora tako nastalega soglasniškega sklopa; tako nastali glas se je lahko izravnal tudi v oblike, v katerih je bil izvorni polglasnik naglašen (psl. *sḅsḅ, rod. ed. *sḅsá ≥ isl. *sàs *ssá ≥ *sàs *sasá).

1.4.10 Održi isl. *ŷ

Breginj		
*ŷ	> u	rod. ed. <i>duŷà:, ukà: – bu'xa</i> /⟨búxà⟩/, <i>su'za – já:buko</i> – rod. ed. <i>žuči: – dužà:n duž'na</i> ; sr. sp. <i>tustù:ə – mučá:t</i>
Čanebola		
*ŷ	> u	<i>mučá:t</i> ; 2. os. mn. <i>mustá:</i> 'molzti'
	> o	<i>já:bokoljáboka</i>
	> ou	ž., sr. sp. <i>ŷouŷà:na ŷouŷà:no</i>
Mažerole		
*ŷ	> u	rod. ed. <i>duŷà:, ukà:, žučà: – já:buka</i> – m. sp. <i>dužà:n – mučá:t</i>
	> ə	<i>ŷə'za</i>
Plešišča		
*ŷ	> u	<i>já:buko</i>
	> ou	<i>moučá:tę</i>

Porčinj		
*ɨ	> u	im. mn. <i>jà:buka</i>
	> ou	<i>moučá:tę</i>
*ɨ /+ [ʰ_:_V]	> ou	del. na -l m. sp. <i>mou'ču</i>
Prosnid		
*ɨ	> ɔ	<i>bɔ'xa, jà:bɔka, ʂɔ'za – močá:t</i>
	≥ u	rod. ed. <i>žučì:</i>
*ɨ /+ [u_]	> ó	rod. ed. <i>uókà:</i>
*ɨ /+ [*ʰ_:_V]/ [*_':VV]	> u	rod. ed. <i>pu'žza</i>
	≥ ɔ	del. na -l m. sp. <i>mɔ'žɔ</i>
Ter		
*ɨ	> u	<i>já:buk</i>
	≥ ou	<i>moučá:tj – 3. os. ed. mouzé:</i>
Tipana		
*ɨ	–	(ni primera)
Viškorša		
*ɨ	> u	<i>já:buk /⟨jábok⟩/</i>
Zavarh		
*ɨ	> u	<i>já:buk, Umj:n 'Gumin'</i>
	> ou	rod. mn. <i>bouxí:</i> – 3. os. ed. <i>toučé:</i>

V vseh govorih se kot odraz isln. nenaglašenega *ɨ pojavlja /u/, vendar brezizjemno le v govorih Breginja in Mažerol (v drugem govoru v enem primeru tudi /ə/, ki je verjetno nastal po redukciji starejšega *u) – /u/ je sicer lahko nastal iz predfaze *ol tudi v mlajšem obdobju (gotovo vsaj v govoru Tera, kjer je zabeležen prehod *l skupaj s predhodnim nenaglašenim nesprednjim samoglasnikom v /u/, prim. 3.4.3.1.3 na ustreznem mestu).

Skupino /o/ + /u/ v nenaglašenem položaju je mogoče v vseh primerih razlagati z vplivom oblik pregibnostnega vzorca istih besed, v katerih se skupina pojavlja pod naglasom, prav tako tudi primere z drugotno kakovostjo odraza isln. *ɨ v govoru Prosnida.

1.4.11 Odrazi isln. *ɾ

Breginj		
*ɾ	> əɾ	<i>xər'bat</i> ; rod. ed. <i>četərt'ka, əɾžà:, γər'ma, tər'na</i> ; daj. ed. <i>kərstù:</i> ; im. mn. ⟨čərb'ê⟩ – <i>uər'ca – ərdé:jč ərdé:jča ərdé:jčo</i> ; ž., sr. sp. <i>čər'na čər'no, γər'da γərdù:ə /⟨γxərd'ɔ⟩/</i> , <i>mərt'ya mərt'yo, tər'da tərdù:ə – sərčé:</i> – rod. ed. (drugotno) <i>smərti:</i> ; rod. ed. <i>kəɾbi:</i> (poleg <i>krivé:s</i>) – <i>dəržát:, kərsti:t, smərdjé:t, uəɾni:t, zməɾ'zənt</i> ; 3. os. ed. <i>γəɾmí:</i> ⟨γxəɾmí⟩ – ⟨təɾjê⟩ – drugotno glagolska predpona <i>pəɾ-</i> po onemitvi *i

Čanebola		
*ɣ	> əɾ	čētər'tak, čər'vič, xər'bat, sərná:k – kərti:na, sər'na, uərčí:ca – γərmò:uje – ž., sr. sp. čər'na čər'no, γər'da γər'do, mərt'ua mərt'uo, mərz'la mərz'lo, tər'da tər'do – dəržá:t, kərsti:t, smərđiét, uərni:t, zmər'zənt; 3. os. ed. γərmí: – drugotno glagolska predpona pər- po onemitvi *i
Mažerole		
*ɣ	> əɾ	čētər'tak, xər'bat; rod. ed. γər'ma, sər'pù:, uər'xá: – uər'ca – sərçè: – (drugotno) smərti: – stərná:n (?) stər'ma stərnù:ə; ž., sr. sp. γər'da γərdù:ə, mərt'ua mərt'uo, tər'da tərdù:ə – dəržá:t, kərsti:t, smərđi:ət, tərpi:ət, uərni:t; 3. os. ed. γərmí: – drugotno glagolska predpona pər- po onemitvi *i
Plestišča		
*ɣ	> əɾ	xər'bat; rod. ed. γər'ma, Kər'na, sər'pa (poleg sərpa) – sər'na – ž. sp. čər'na, mərt'ua, mərz'la, tər'da – dəržá:tə, kərsti:tə, smərđi:étə, uərni:tə – drugotno glagolska predpona pər- po onemitvi *i
	> er	ž. sp. γər'da
Porčinj		
*ɣ	> əɾ	xər'bat; rod. ed. ər'ma – dəržá:tə, okərsti:tə, smərđiétə, uərni:tə – drugotno glagolska predpona pər- po zgodnji onemitvi *i
ɣ /+ ['_:V]/ [*'_:VV]	> əɾ	čētər'tak; rod. ed. pərs'ta, sər'pa – ž. sp. čər'na čər'no; ž. sp. γər'da, (drugotno) mərz'la, (drugotno) pər'ua, tər'da – zmərz'nətə; 2. os. mn. uər'žəta, uər'neta
Prosnid		
*ɣ	> əɾ	xər'bet; rod. ed. γər'ma, pərs'ta, sər'pa; im. mn. tər'nə – sərçè: – (drugotno) smərti: – ž., sr. sp. čər'na čər'no, γər'da γərdù:ə, tər'da tərdù:ə – dəržá:t, smərđi:ét; 3. os. ed. γərmí: – drugotno glagolska predpona pər- po onemitvi *i
*ɣ /+ [u_]	> ór	uór'ca – uórni:t
ɣ /+ ['_:V]/ [*'_:VV], – [u_]	> əɾ	štər'tek – zmərz'nət
ɣ /+ ['_:V]/ [*'_:VV], + [u_]	> ór	1. os. mn. uór'nemo, 2. os. mn. uór'žete
Ter		
*ɣ	> ar	bar'səŋ, çar'v'jč, xər'bat, Far'joŋ 'Furlanija', Var'sjč – çarni:ça, karvavi:ça, škarbi:na – pari:sçə, tarnovi:sçə – çar'noŋ çarni'la çarni'lo – daržá:tj, karšti:tj, sçarniétj, smərđiétj – drugotno glagolska predpona par- po onemitvi *i
*ɣ /+ [v_]	> or	vor'stj 'vrečič' (del. na -l ž., sr. sp. vorz'la vorz'lo, 2. os. ed. vel. vor'zj)
Tipana		
*ɣ	> ar	har'bat – daržá:tj, smərđiétj, uərni:tj; del. na -l uərz'la (poleg uorz'la) – drugotno glagolska predpona par- po onemitvi *i
*ɣ /+ [u_]	> or (/ar)	uors'tj (poleg uré:jčj), del. na -l uorz'la (poleg uərz'la)

Viškorša		
*ɾ	> ar	⟨čarvëč⟩, <i>četar'tak</i> (poleg ⟨četártak⟩!); rod. ed. <i>ɯar'xa</i> – <i>armiëne</i> , ⟨parišče⟩ – <i>karsti:tj</i> , <i>tarpiétj</i> ; 1. os. ed. ⟨marjén⟩, 3. os. ed. <i>armi</i> : – drugotno glagolska predpona <i>par-</i> po onemitvi *i
Zavarh		
*ɾ	> ar	<i>xar'bat</i> , <i>šmarkùɔl</i> 'robec za nos', <i>tar'pot</i> – tož. ed. <i>ɯarvi:cu</i> – <i>pari:šče</i> – <i>čar'hoɯ</i> <i>čarié'la</i> <i>čarié'lo</i> – <i>smardiétj</i> ; 3. os. mn. <i>marjô</i> : – drugotno glagolska predpona <i>par-</i> po onemitvi *i
*ɾ /+ [u_]	> or	<i>ɯors'tj</i> 'vreči'

V večini obravnavanih govorov se je nenaglašeni *ɾ razvil v /ɛɾ/, v zahodnih govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa se je *ɔ v tovrstnih zvezah vokaliziral v /a/.

V govorih Prosnida, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha se je v položaju za *ɯ z razpadom *ɾ nastali *ɔ zvišal v smeri [o], pri čemer se konkretni odrazi razlikujejo. Odraz /e/ v govoru Plestišč (ž. sp. *ɣer'da*) je nejasen.

1.5 Konzonantizem

1.5.1 Zvočniki

1.5.1.1 Odrazi isln. *j

Isln. *j se v skoraj vseh obravnavanih odraža kot /j/ (v Logarjevih zapisih (1951a, 1965b) ⟨j⟩ ali ⟨i⟩), zato so v nadaljevanju navedeni le položajni ali posebni odrazi (v govoru Tipane, Viškorše in Zavarha zaradi pomanjkljivega gradiva takšni posebni odrazi niso zabeleženi).

Breginj		
*j /+ [#_ *e, *e]	= j	<i>je'zək</i> /⟨iezək⟩/ – <i>jə'ce</i> (poleg ⟨icë⟩) 'jajce', ¹²² <i>jè:zero</i> – <i>jasè:n</i>
	> i	⟨ičmàn⟩ – ⟨icë⟩ (poleg <i>jə'ce</i>) 'jajce'
*j /+ [*à_ #]	> i	<i>k'ri</i>
Čanebola		
*j /+ [#_ *e]	> ∅ (?)	<i>čə'men</i>

¹²² Oblike ⟨icë⟩, ki se pojavlja v Logarjevih (1951a) zapisih, na terenu ni bilo mogoče potrditi, zabeležena pa je bila oblika *jə'ce*. Če na podlagi slednje sklepamo, da Logarjev zapis z dvema naglasnima diakritikama označuje naglas na zadnjem zlogu, je mogoče, da je popsl. prišlo do skrajšanja dolgega zložnika v predprednaglasnem položaju (psl. **jājbčé* > popsl. **jājbčé* > isln. **jajcè*) in posledično do redukcije ter tendence po zlitju reduciranega glasu s predhodnim *j (prim. npr. (Breginj) ⟨iyxlà⟩ < isln. **jəglà*, *iyrà:t* < isln. **jəgràti*). (Tendence, saj se pojavljajo tudi oblike, ki ne izkazujejo /i/, npr. *jə'ce*; prim. tudi *je'zək* /⟨iezək⟩ (< isln. **jəzik*) : ⟨ičmàn⟩ (< isln. **jəčmèn*)).

Mažerole		
*j /+ [*a, *e]	> i	<i>ičə'men, i'zək – i'ce</i> (: im. mn. <i>jé:jca</i>) 'jajce'
	= j	<i>jed'ro</i>
*j /+ [*ä_#]	> i	<i>k'ri</i>
Plestišča		
*j /+ [*ä_#]	> i	<i>k'ri</i>
Porčinj		
*j /+ [*e]	> j / i	<i>je'zək in i'zək</i>
	> 0 (?)	<i>čə'men</i> 'ječmen'
*j /+ [*ä_#]	> i	<i>k'ri</i>
Prosnid		
j /+ [#_e]	> i	<i>izə'era</i> 'jezero'
Ter		
*j /+ [V _m V _n] (V _m ∨ V _n = *e, *i, *ě, *e]	> 0	<i>já:ȳć – mé:a, ší:a, ví:a</i> 'veja' – <i>já:e – pi'qn pià:na piá:no</i> ; ž., sr. sp. <i>bré:a bré:e – é:tj,¹²³ poi:tj, štá:itj</i> ; 3. os. ed. <i>blé:a</i>
*j /+ [*e]	> i	<i>ič'men, i'zjk</i> (<i>izì:kaç, izì:kjć – izjká:tj</i>)

V nekaterih zahodnejših govorih (govori Tipane, Viškorše, Zavarha, sodeč po podatkih, ki jih navaja Peršič (1946: XLIV), vsaj položajno (pred /i/) tudi v govor Černjeje) se pojavlja tendenca po sporadičnem (prostem) onemevanju *j v medsamoglasniškem položaju, če je vsaj eden izmed samoglasnikov funkcijsko sprednji (*V_mjV_n > 0 /+ [V_m ∨ V_n = *e, *i, *ě, *e]), vendar pojav ni dosledno izvršen: glas je »običajno ohranjen, toda pri nekaterih besedah – v istih krajih in pri istih osebah – včasih popolnoma onemi« (Merkù 1980: 169). Dokaj dosledno *j pod podanimi pogoji onemeva le v govoru Tera. V gradivu, ki ponazarja razvoj isln. *j v navedenih krajih, je iz opisanih razlogov v fonološkem zapisu /j/ ohranjen, le pri gradivu govora Tera ne. V zvezi z onemitvijo *j v govoru Tera prim. 3.4.3.2.1 na ustreznem mestu in op. 197 na str. 242.

1.5.1.2 Odrazi isln. *ĭ

V vseh govorih je isln. *ĭ prešel v /j/.

V govoru Tera kakor *j (prim. 1.5.1.1) medsamoglasniško onemeva, če je vsaj eden izmed sosednjih samoglasnikov funkcijsko sprednji (*V_mĭV_n > 0 /+ [V_m ∨ V_n = *e, *i, *ě, *e]): *beá:k, pondì:ak* (vendar npr. rod. ed. *pondè:jka*), *štè:ar – nedí:a, šté:a*; rod. ed. *vó:e* (vendar npr. im. ed. *vó:ja*) – *veá:tj* – prisl. *bó:e*.

V govorih Tera in Zavarha je star. ter. *j (< isln. *ĭ) povzročil mehčanje predhodnega *k > /č/ in v postopku onemel. Pojav je omejen na besedo *klúč in njene tvorjenke: (Ter) *ćú:ç, ćú:çar – ćuça:unjça*; (Zavarh) *ćú:č* (tako pri isti informatorki tudi

¹²³ Verjetno po analogiji na predpanske oblike tipa *u-jeti, v katerih je *j v medsamoglasniškem položaju.

rod. ed. *ću:ča*, vendar or. ed. *kjú:čqn!*) – *ćučà:unȳca*. V enakem glasovnem okolju je v obeh govorih v primeru **klúka* prišlo do drugačnega, neregularnega razvoja – odraz /l/, ki se v tem in drugih navedenih primerih pojavlja tudi v drugih govorih, ni jasen: (Čanebola) *klučò:unca* (vendar *kjú:č!*); (Viškorša) ⟨*klučâunęca*⟩ (vendar ⟨*kjũč!*⟩), ⟨*klúka*⟩, ⟨*plúuata*⟩; (Ter) *klú:ka*; (Zavarh) *klú:ka* (prim. (Breginj) *kjučà:unęca*, *kjú:ka* /⟨*kjũka*⟩/; (Mažerole) *kjučà:nęca*, (Plestišča) *kjučà:unęęca*, (Porčinj) *kjučà:nęca*, (Tipana) *kjučà:unȳca*).

Odrazi skupine **-lɔj-* bi lahko kazali, da se v nekaterih govorih ni zlila v **l̥* (oziroma bi lahko bil v primeru prevzetih leksemov čas prevzema kasnejši), saj se **l* odraža kot v položaju pred soglasnikom, vendar je stanje v različnih govorih mešano in število zabeleženih primerov majhno:

Breginj		
*-lɔj-	> ⟨i⟩	⟨wôɣuie⟩ ‘ogljje’, ⟨wóje⟩ ‘olje’, ⟨zěje⟩
Čanebola		
*-lɔj-	> [uj]	á:ujje/ó:uje ‘olje’
	> j	zěje
Mažerole		
*-lɔj-	> j	uəɣje ‘ogljje’, zěje
Plestišča		
*-lɔj-	> j	uó:ɣuje ‘ogljje’, uóje ‘olje’
Porčinj		
*-lɔj-	> [uj]	ó:ujje ‘olje’
Prosnid		
*-lɔj-	> j	uóje ‘olje’, zěje
Ter		
*-lɔj-	> [uj]	ó:ujje ‘olje’, zě:ujje
Tipana		
*-lɔj-	> [uj]	ó:ujje ‘olje’
Viškorša		
*-lɔj-	> ⟨i⟩	⟨uôuoięe⟩ ‘ogljje’
	> [ui]	⟨óuie⟩ ‘olje’
Zavarh		
*-lɔj-	> [uj]	ó:ujje ‘olje’

1.5.1.3 Odrazi isln. *-m

Breginj		
*-m	> n	1. os. ed. <i>bié:ruən, čù:jan, <d'ēlan>, <γlêdan>, <lôžŋ>, <mějjan>, <mórnŋ>, <nasēŋ>/<nasàn>, <nósəŋ>, <píšan>, <pléššan>, <prēdēŋ>, <uzáman> – sé:dən</i>
Čanebola		
*-m	> n	1. os. ed. <i>be'rən, čù:jən, diēlan, má:rən, pí:šən, prá:den, viérjen – á:san, sá:dan</i>
Mažerole		
*-m	> n	1. os. ed. <i>čù:jən, ló:žən, pí:šen, prá:vən, šuší:n, tré:šen, vi:érjen – ó:šan, šé:dan</i>
Plestišča		
*-m	> n	1. os. ed. <i>berjé:n, dərží:n, γlê:dən, mlé:jən, mué:rən, tresjé:n, vi:érjen – ué:šən, šjé:dən</i>
Porčinj		
*-m	> n	1. os. ed. <i>beré:n, čù:jən, diēlan, lè:dan, mlè:jən, nó:sən, pí:šen, predé:n – ó:san, sé:dan</i>
Prosnid		
*-m	> n	1. os. ed. <i>čù:jən, nesēén, pí:šen, pleéšen, uzá:men, vi:én, vi:érjen</i>
Ter		
*-m	> n	1. os. ed. <i>beré:n, çù:en, diēlan, lè:dən, ló:žŋ, mli:en, nesé:n, nó:sŋn, pí:šen, predé:n – ó:šan, šé:dan</i>
Tipana		
*-m	> n	1. os. ed. <i>beré:n, čù:jən, kli:čen, kú:pjn, uà:ržen/úó:ržen, vliēzen, žé:njn</i>
Viškorša		
*-m	> n	1. os. ed. <i><d'ēlan>, <lēdan>, <mōren>, <mějien>, <nesēŋ>, <nósēŋ>, <pléšēŋ>, <predēŋ>, <siečēŋ>, <uzōmēŋ>, <i>viérjen – <ōsan>, <sédan></i></i>
Zavarh		
*-m	> n	1. os. ed. <i>čù:jən, diēlan, lè:dən, ló:žŋ, mli:en, plé:šan, presé:n, sečé:n, uzó:mēn – ó:šan, sé:dan</i>

V vseh obravnavanih govorih isln. *m v izglasju prehaja v /n/, kar najjasneje kažejo končnice 1. os. ed. sed. ter števnikar za 'sedem' in 'osem'. V nekaterih primerih se lahko restituira po analogiji na druge oblike iste besede, v katerih se ne pojavlja v izglasju (npr. (Breginj) *γərəm* /<γxərm>/ ← rod. ed. *γər'ma*, (Čanebola) *γərm* ← rod. ed. *γərma*, (Mažerole) *γ'rəm* ← rod. ed. *γər'ma*, (Plestišča) *γ'rēm* ← rod. ed. *γər'ma*, (Porčinj) *rəm* ← rod. ed. *ər'ma*, (Prosnid) *γərm* ← *γər'ma*, (Ter) *à:rm* ← rod. ed. *à:rmu*, (Tipana) *γà:rm* ← rod. ed. *γà:rma*, (Viškorša) *(ə)rm*, (Zavarh) *à:rm* ← rod. ed. *à:rma*).

V ostalih položajih se isln. *m ne spreminja.

1.5.1.4 Odrazi isln. *l

Vsi obravnavani govori kot odraz isln. *l poznajo srednjejezični /l/, ki se ohranja v položaju pred samoglasnikom. Pred soglasniki in v izglasju je v vseh obravnavanih govorih prešel v *u. V govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč in Porčinja je v izglasju skupaj s predhodnjim nenaglašenim ali kratkim naglašenim samoglasnikom prešel v /u/, v govoru Prosnida pa nato skupaj z etimološkim (kratkim naglašenim ali nenaglašenim *u) dalje v /o/.

Breginj		
*l /+ ['V_#]	> [u]	del. na -l m. sp. ⟨mlù), sa'du, smər'du // m. sp. ⟨dabù) // ⟨sakù), ta'pu – m. sp. 'yu // ⟨xodù), ⟨nosù), u'bu, uma'nu, ⟨u'mu), uər'nu, uotkla'nu, uoža'nu // del. na -l m. sp. 'ču // del. na -l m. sp. ba'ju 'veljati', ⟨bəkopù), ča'su, dər'zu, iy'ru, la'yu, la'zu, skla'pu, zak'lu // ko'tu, pa'ku
*l /+ [V_#]	> [u]	m. sp. ki:su – del. na -l m. sp. ⟨bídu), bié:du // del. na -l m. sp. ⟨yxrábu), xúá:lu, kú:pu, poklé:knu, pošu:šu, poté:ynu, prá:bu, pù:stu, uzdí:ynu, zadù:šu, zmərznu, zmié:ru // del. na -l m. sp. bié:ru 'verovati', ⟨d'èlu), ylé:du, kú:xu, mié:šu, mú:ču, ⟨m ^o θru), múi:yu, pí:su, ⟨pléšu), poká:zu, poklí:cu, rié:zu, ⟨žāyxu) // mì:su – m. sp. mərzu, ná:yu – del. na -l m. sp. bəlié:zu, zrà:stu/zrà:su, krà:du, ⟨mèdu), né:su/pərné:su, pà:su, pé:ku, prè:du, ré:ku, ⟨s'èku)/usie:ku, stù:ru, trè:su, uté:ku, uər'yu, uocué:du
Čanebola		
*l /+ ['V_#]	> [u]	del. na -l m. sp. γ'ru, se'du, smər'du, zam'lu, zy'a'ru // m. sp. de'bu // sa'ku, s'tu // del. na -l m. sp. atkle'nu, ya'nu, na'su, ož'e'nu, pra'su (poleg prá:su), uər'nu, zla'mu // del. na -l m. sp. 'ču // m. sp. zd'ru – del. na -l m. sp. ak'lu, dər'zu, je'ru 'igrati', ka'pu, le'zu, pače'su, pe'ju, ve'ju // ka'tu, pa'ku
*l /+ [V_#]/ [VŨ_#]	> [u]	m. sp. ki:su – del. na -l m. sp. adyú:mu 'znoreti', ví:du // pá:pu // del. na -l m. sp. abiélu, asù:šu, xúá:lu, kú:pu, lá:yu, patá:ynu, pá:stu, prá:vu, prebié:ru, prá:su (poleg pra'su), pù:stu, sù:šu/asù:šu, ú:ču, uklá:knu, úá:snu, úá:zu, zmərznu, zmiéru, zmi:slu, zmlá:tu // del. na -l m. sp. dá:ju, diélu, ylá:du, klí:cu, kú:xu, má:tu, miéšu, mú:ču, namá:zu, napi:su, paká:zu, plá:su, riézu, smé:ju, umí:yu, úá:ru 'varovati', viéru 'verovati' // m. sp. má:du, mər'tu, mərzu, ná:yu – del. na -l m. sp. apá:ku, cūò:tu/atcūò:tu, krà:du, lùožu, ná:sul/pərná:su, pà:du, pà:su/papà:su, plá:tu, prá:du, sièku/pasièku, spá:ku, stùoru, tá:ku, trà:su, ubùodu, uər'u 'vreči', ulè:jku, zrà:stu
Mažerole		
*l /+ ['V_#]	> [u]	del. na -l m. sp. se'du, smər'du, zm'lu // sa'ku, s'tu, ta'pu – m. sp. 'yu // del. na -l m. sp. no'su, okle'nu, ož'e'nu, u'bu, uər'nu, vər'u // del. na -l m. sp. 'ču // del. na -l m. sp. čé'su, dər'zu, iy'ru, la'yu, ok'lu, va'ju // ko'tu, pa'ku
*l /+ [V_#]	> [u]	m. sp. ki:su – del. na -l m. sp. ví:du // del. na -l m. sp. xúá:lu, kú:pu, poté:ynu, prá:vu, pù:stu, usù:šu, uzdí:ynu, zmərznu, zmi:əru // del. na -l m. sp. di:əlu, ylé:du, klí:cu, mi:əšu, mú:ču, pí:šu, plé:šu, pobí:əru, ri:əzu, tí:šču, umí:yu // m. sp. mərzu, ná:yu – del. na -l m. sp. krà:du, lù:əžu, né:šu, ocuətu, pé:ku, prè:du, štù:əru, trè:šu, uər'yu, vèli:əzu, zmərznu, zrà:stu

Plestišča		
*1 /+ [V_#]	> [u]	del. na -l m. sp. <i>γo'ru, m'lu, oγ'ru, se'du, smər'du</i> // m. sp. <i>de'bu</i> // <i>sa'ku, s'tu, to'pu</i> – m. sp. <i>γo'lu</i> // del. na -l m. sp. <i>no'su, ože'nu, sk'ru, u'mu, u'bu, uər'nu, zakle'nu, zlo'mu</i> // del. na -l m. sp. <i>č'u</i> // <i>zd'ru</i> – del. na -l m. sp. <i>če'su, dər'zu, jəγ'ru, la'yu, le'zu, ok'lu, pe'ju, ve'ju, z'nu/poz'nu</i> // <i>ko'tu, pa'ku</i>
*1 /+ [V_#]/ [VŶ_#]	> [u]	m. sp. <i>ki:su</i> – del. na -l m. sp. <i>vi:du</i> // <i>pié:pu</i> // del. na -l m. sp. <i>xuá:lu, klé:knu, kú:pu, mlá:tu, mó:tu, nai:ču, poté:γnu, prá:vu, pú:stu, sú:šu, ú:ču, uγá:snu, uzdi:γnu, zmərznu, zmi:éru, zmi:slu</i> // del. na -l m. sp. <i>di:élu, γlé:du, klí:cu, kú:xu, mi:éšu, mó:uču, pəpé:ju, pi:su, plé:su, poká:zu, smé:ju, umi:yu, vi:éru</i> 'verovati', <i>zari:ézu</i> // m. sp. <i>mər'tu, mər'zu</i> – del. na -l m. sp. <i>krà:du, lù:ožu, obri:édu, pà:du, pà:su, pié:ku, poš:éku, prè:du, pərnjé:su, sni:édu, stù:oru, trè:su, uəγ'yu, zli:ézu, zrà:stu</i>
Porčinj		
*1 /+ [V_#]	> [u]	del. na -l m. sp. <i>se'du, smər'du</i> // <i>to'pu</i> // del. na -l m. sp. <i>no'su, otkle'nu, ože'nu, u'bu, uər'nu</i> // del. na -l m. sp. <i>č'u</i> // del. na -l m. sp. <i>dər'zu, poče'su, ve'ju</i> // <i>ko'tu, po'ku</i> 'pekeli'
*1 /+ [V:V*1#]	> [u]	del. na -l m. sp. <i>xuá'lu, ku'pu, pote'nu</i> // del. na -l m. sp. <i>mou'ču, pi'su, ple'su, zmié'su, um'i'yu</i>
*1 /+ [V_#]/ [VŶ_#]	> [u]	m. sp. <i>ki:su</i> – del. na -l m. sp. <i>vi:du</i> // del. na -l m. sp. <i>miéru, nai:ču, pərzdi:nu, prá:vu, pú:stu, sú:sulpošú:šu, ú:ču/nai:ču, zmərznu</i> // <i>diélu, lé:du, klí:cu, riézu</i> // m. sp. <i>mər'zu</i> – del. na -l <i>cuó:tu, krà:du, lù:ožu, né:su, oprè:du, pé:ku/spé:ku, stùoru, trè:su, vəlèzu, uəru/uərzu, zrà:stu</i>
Prosnid		
*1 /+ [V_#]	> [o]	<i>se'do, smər'do</i> // <i>to'po</i> – m. sp. <i>γo</i> // del. na -l m. sp. <i>no'so, uər'nə, uótkle'nə, uóže'nə, ze'bo</i> // del. na -l m. sp. <i>č'o</i> // m. sp. <i>zd'rə</i> – del. na -l m. sp. <i>dər'zo, jəγ'rə, le'go, mo'č'o</i> 'molčati', <i>poče'so, ve'jo</i> // <i>ko'to, pe'ko</i>
*1 /+ [V:V*1#]	> [o]	del. na -l m. sp. <i>xuá'lo, ku'po, poteγ'nə</i> // del. na -l m. sp. <i>mo'č'o</i> 'molčati', <i>pi'so, ple'so, pomie'so, umi'yo</i>
*1 /+ [V_#]	> [o]	m. sp. <i>ki:sə</i> – del. na -l m. sp. <i>vi:də</i> // del. na -l m. sp. <i>pošú:sə, prá:və, pú:stə, uzdi:γnə, zesmòodo, zmərzlo</i> 'zmrzniti', <i>zmi:éru</i> // del. na -l m. sp. <i>di:élu, poγlédə, pokli:čə, skú:xə, zri:éžə</i> // m. sp. <i>mər'zo, ná:γə</i> – del. na -l m. sp. <i>krà:də, lù:ožə, ne'eso, pà:sə, pèeko, pouli:eko, prèedə, rà:stə, tù:ko, trèesə, vsli:ézo, uəorəγ</i>
Ter		
*1 /+ [V_#]	> [ou]	m. sp. <i>zd'rəu</i> 'zrel' – del. na -l m. sp. <i>bo'ləu, o'rou</i> 'goreti', <i>šar'noə, se'dəu, šam'ləu</i> (poleg <i>šamlə:u</i>) // m. sp. <i>čar'noə, de'boə</i> // <i>pok'rou, pot'kou, s'təu, to'pəu, 'vəu</i> – prisl. <i>'dəu</i> // del. na -l m. sp. <i>xo'dəu, lo'vəu, no'səu, o'noə, škro'pəu, u'boə, u'məu, vo'rou</i> 'govoriti', <i>vo'zəu</i> // <i>Far'joə</i> – del. na -l m. sp. <i>'čəu, o'boə/zəu</i> // m. sp. <i>zd'rəu</i> 'zdrav' – del. na -l m. sp. <i>če'səu, dar'zəu, izi'koə, kama'noə, ko'pəu, le'zəu, me'təu, od'noə/par'noə, ok'ləu, potko'vəu, rasp'rəu, ve'əu, vi's'čəu, vi's'rəu, z'noə, šaz'gəu/z'gəu</i> // <i>ko'təu</i>
*1 /+ [V_#]/ [VŶ_#]	> [ou]	m. sp. <i>ki:səu</i> – del. na -l m. sp. <i>viédəu</i> // <i>pé:pəu</i> – m. sp. <i>vé:səu</i> (poleg <i>vé:šel</i>) // del. na -l m. sp. <i>diéləu, lé:dəu, miéšəu, poviédəu, riéžəu, viérvəu</i> // del. na -l m. sp. <i>xuá:ləu, kú:pəu, miérou, prá:vəu</i> (poleg <i>prá:u</i>) // del. na -l m. sp. <i>krà:dəu, lùozəu, né:səu, prè:dəu, štərou</i> – m. sp. <i>mà:rzəu</i>

Tipana		
*1 /+ [V_#]	> [ou]	del. na -l m. sp. <i>smər'dou</i> // m. sp. <i>de'bou</i> // <i>s'tou</i> // del. na -l m. sp. <i>no'sou</i> , <i>otkle'nou</i> , <i>ože'nou</i> , <i>uar'nou</i> // del. na -l m. sp. <i>'čou</i> // del. na -l m. sp. <i>dar'zou</i> , <i>ok'lou</i> , <i>pe'jou</i> // <i>ko'tou</i> , <i>pa'kou</i>
*1 /+ [V_#]/ [V̂_#]	> [ou]	del. na -l m. sp. <i>vi:dou</i> // <i>pě:pou</i> – m. sp. <i>vě:sou</i> // del. na -l m. sp. <i>hjá:lou</i> , <i>kú:pou</i> , <i>naù:čou</i> , <i>ošù:šou</i> , <i>potě:ynou</i> , <i>uzdí:ynou</i> , <i>zmiéròu</i> // del. na -l m. sp. <i>diélou</i> , <i>klí:cou</i> , <i>miěšou</i> , <i>plě:sou</i> , <i>poká:zou</i> , <i>umuí:uou</i> // <i>mà:rzou</i> – del. na -l m. sp. <i>krà:dou</i> , <i>lùžou</i> , <i>ně:sou</i> , <i>pà:sou</i> , <i>spě:kou</i> , <i>ulìekou</i> , <i>vìliezou</i> , <i>uò:rzou</i>
Viškorša		
*1 /+ [V_#]	> [ou] (òu), (õu)	m. sp. ⟨zdròu⟩ 'zrel' – del. na -l m. sp. ⟨samlòu⟩ // m. sp. ⟨debòu⟩ // del. na -l m. sp. ⟨nosòu⟩ // del. na -l m. sp. del. na -l m. sp. <i>la'ou</i> , ⟨oklòu⟩, // <i>pa'kou</i>
*1 /+ [V_#]/ [V̂_#]	> [ou]	del. na -l m. sp. ⟨vídou⟩ // ⟨pérou⟩ – m. sp. ⟨vésou⟩ // del. na -l m. sp. <i>prá:vou</i> , ⟨uzdínou⟩, <i>zmá:rznou</i> // del. na -l m. sp. ⟨diélou⟩, ⟨kléčou⟩, ⟨šíuou⟩, <i>viéruou</i> // del. na -l m. sp. ⟨něsou⟩, ⟨oprédou⟩, ⟨pěkou⟩, ⟨rěkou⟩, ⟨sīekou⟩, ⟨srīetou⟩, <i>trě:sou</i>
Zavarh		
*1 /+ [V_#]	> [ou]	m. sp. <i>zd'rou</i> 'zrel' // m. sp. <i>čar'hou</i> // <i>s'tou</i> , <i>ta'rou</i> // del. na -l m. sp. <i>xo'dou</i> // del. na -l m. sp. <i>'čou</i> // del. na -l m. sp. <i>me'tou</i> , <i>ok'lou</i> // <i>ko'tou</i> , <i>pa'kou</i> – del. na -l m. sp. <i>šou</i>
*1 /+ [V_#]/ [V̂_#]	> [ou]	<i>pě:pou</i> – m. sp. <i>vě:sou</i> // del. na -l m. sp. <i>xuá:lou</i> , <i>omlá:tou</i> , <i>pró:sou</i> , <i>žě:nou</i> / <i>ožě:nou</i> // del. na -l m. sp. <i>diélou</i> , <i>lé:dou</i> , <i>plě:sou</i> , <i>zapě:jou</i> // m. sp. <i>mà:rzou</i> – del. na -l m. sp. <i>krà:dou</i> / <i>ukrà:dou</i> , <i>ně:sou</i> , <i>pà:stou</i> , <i>pě:kou</i> , <i>sìekou</i> / <i>posìekou</i> / <i>usièkou</i> , <i>snièdou</i> , <i>spà:dou</i> , <i>stùorou</i> , <i>vìliezou</i> / <i>ulìezou</i> , <i>uò:rzou</i>

1.5.1.5 Odrazi isln. *v [*u]

1.5.1.5.1 Odrazi isln. *v [*u] pred samoglasniki¹²⁴

Breginj		
*v /+ [*V ⁰]	> u (w)/(u)	(im. ed.) ⟨čarēuie⟩, <i>já:uar</i> /⟨iáwor⟩/, <i>kuá:č</i> /⟨kwáč⟩/, <i>uərx</i> /⟨wərx⟩/, ⟨wərt⟩, <i>'uol</i> , <i>ž'uo</i> ; rod. ed. <i>xliě:ua</i> – <i>báčè:rja</i> , <i>glá:ua</i> , ⟨γxriwa⟩, <i>krá:ua</i> ⟨kráwa⟩, <i>ní:ua</i> , <i>trá:ua</i> /⟨tráwa⟩/, <i>uə'ca</i> , <i>uo'da</i> /⟨wodà⟩/, <i>uó:ja</i> , <i>uotà:ua</i> /⟨wətāua⟩/ – <i>klá:duo</i> ; im. mn. ⟨čar'ěwa⟩, ⟨drōwa⟩; <i>dreuù:ə</i> – <i>puuò:doñ</i> , <i>uà:s</i> , <i>žua:u</i> – <i>já:uarju</i> <i>já:uarjau</i> <i>já:uarjauo</i> ; ž., sr. sp. <i>mərt'ua</i> <i>mərt'uo</i> , <i>no'ua</i> <i>nouù:ə</i> ; m. sp. <i>rá:uan</i> – <i>biě:ruat</i> , <i>c'ua</i> <i>st</i> , <i>xuáli:t</i> , <i>kuá:t</i> / <i>potkuá:t</i> /⟨potkwát⟩/, <i>ukazuá:t</i> , <i>uá:ruat</i> , <i>uənni:t</i> ; 2. os. ed. <i>uəzšaš</i> , 3. os. ed. <i>uəzže</i> – <i>'uas</i>

¹²⁴ Oznaki *V⁰ in *V^E označujeta zgodovinsko nespretnje oziroma sprednje samoglasnike – tako so npr. pri govoru Breginja kot primeri razvoja *v v položaju pred sprednjimi samoglasniki navedene tudi oblike, v katerih se opazovani glas sinhrono pojavlja pred /a/, če je ta nastal iz starejšega e-jevskega glasu po e-jevskem akanju.

*v /+ [*V ^E]	> b	' <i>baj</i> 'veja', <i>báčè:r</i> /(<večèr>), (<bečèr>), <i>biç:tər</i> , <i>člo'bak</i> /(<člowàk>), <i>mad'bađ</i> , (<sbìet>) (poleg <i>sviç:t</i>); rod. ed. <i>člobiç:ka</i> (poleg <i>človiç:ka</i>); mest. ed. <i>xliç:be – beñi:ka</i> 'trta', <i>nabiç:sta</i> (tož. ed. <i>nabiç:sto</i> , vendar or. ed. <i>naviç:sto</i> , rod. mn. <i>naviç:st</i>), <i>zbaç'da</i> , <i>žbi:na</i> ; rod. ed. <i>krá:be</i> (poleg <i>krá:ye</i>); mest. ed. (<ɣxlábe>) (vendar rod. ed. <i>ɣlá:ye</i>); <i>bí:lce</i> , <i>bí:lce – bí:no</i> , <i>matobi:lo</i> , <i>zbiç:ralo</i> ; rod. ed. <i>drebè:s – ba'læk balí:ka balí:ko</i> , <i>besè:ɣ besè:la besè:lo</i> , <i>bə'sok bəso'ka bəso'ko – bajá:t</i> 'veljati', (<bəgnát>), <i>bəliç:st</i> , <i>bəru:t</i> , (<bídat>), <i>biç:rɣat</i> , <i>pobiç:dat</i> ; 1. os. ed. (<biçen>), 2. os. ed. (<žibín> – (<dabèt>), (<dwā>) – prisl. 'bič', <i>zbáčè:r</i>
	> ɯ <w>	<člowàk> (poleg <i>člo'bak</i>) – (<bradawíca>); rod. ed. <i>ɣlá:ye</i> (vendar mest. ed. (<ɣxlábe>)), <i>krá:ye</i> (poleg <i>krá:be</i>), <i>ní:ye</i> (poleg <i>ní:ve</i>) – (<dw'è>)
	> v	<sv'édər>, <i>sviç:t</i> /(<sbìet>), (<večèr>) (poleg <i>báčè:r</i> , (<bečèr>)); rod. ed. <i>človiç:ka</i> (poleg <i>člobiç:ka</i>) – (<svíña>); rod. ed. <i>ní:ve</i> (poleg <i>ní:ye</i>)
*v /+ [*V _]	> [u]	<i>u'ca – satu'je</i>
*v /+ [# _ *], *ō]	> ∅	<i>ù:k</i> , (<ù'z>); rod. ed. <i>ukà: – ú:na</i>
Čanebola		
*v /+ [_ V ^o]	> ɯ	<i>já:ɣar</i> , <i>kaɣá:č</i> , <i>ɣərx</i> , <i>ɣort</i> ; rod. ed. <i>drá:ɣa</i> , <i>xliç:ɣa – atà:ɣa</i> , <i>krá:ɣa</i> , <i>lá:ɣa</i> , <i>márɣa</i> , <i>ní:ɣa</i> , <i>paɣə'dhá</i> , <i>trá:ɣa</i> , <i>ɣa'da</i> , <i>ɣərci:ca</i> , <i>ɣá:ja</i> , <i>zviçzda – im. mn. dər'ɣa – ɣà:s – já:ɣarju já:ɣarjaɣa</i> ; ž. sr. sp. <i>mər'tɣa mər'tɣo</i> , <i>no'ɣa ná:ɣo</i> , <i>pərɣa pərɣo</i> , <i>zdrá:ɣa zdrá:ɣo</i> ; m. sp. <i>rə:ɣan – nedol. č'ɣot</i> , <i>dažauá:t</i> , <i>xɣali:t</i> , <i>umiɣá:t</i> , <i>ɣá:rɣat</i> , <i>ɣazi:t</i> , <i>ɣərnit</i> , <i>ɣəřst</i> , <i>viçrɣat – ɣəs</i>
*v /+ [_ V ^E]	> v	<i>čər'vič</i> , <i>med'vet</i> , <i>sviçt</i> , <i>šla'vek</i> , <i>viçtar</i> , <i>vi:xer</i> ; mest. ed. <i>xliçve – neviçsta</i> , <i>svéjča</i> ; rod. ed. <i>lá:ve</i> ; im. mn. <i>krá:ve</i> , <i>ní:ve</i> , <i>vi:lce</i> , <i>vi:lce – ví:no – ve'læk veli:ka veli:ko</i> , <i>vesà:ɣ vesà:la vesà:lo</i> , <i>və'sak vəsa'ka vəsa'ko – paviçdat</i> , <i>vejá:t</i> , <i>vezá:t</i> , <i>vi:dat</i> , <i>viçrɣat – dā:vet – prisl. vič</i> , <i>zvečā:r</i>
Mažerole		
*v /+ [*V ^o]	> ɯ	(im. ed.) <i>čerè:ɣi</i> , <i>já:ɣer</i> , <i>kaɣá:č</i> , <i>šveçeni:k</i> , <i>svi:ət</i> , <i>ɣərx</i> , <i>ɣəs</i> 'voz' – <i>bù:kɣa</i> , <i>ɣlá:ɣa</i> , <i>ɣri:ɣa</i> , <i>krá:ɣa</i> , <i>ní:ɣa</i> , <i>otà:ɣa</i> , <i>svi:ná</i> , <i>trá:ɣa</i> , <i>ɣa'da</i> , <i>ɣəja</i> , <i>ɣə'ca – im. mn. dro'ɣa – ɣà:s – já:ɣerju já:ɣerjaɣa já:ɣerjaɣo</i> ; ž., sr. sp. <i>no'ɣa nouə</i> , <i>tamá:ɣa tamá:ɣo</i> ; m. sp. <i>rə:ɣan</i> ; ž. sp. <i>pərɣa – xɣali:t</i> , <i>kaɣá:t</i> , <i>umiɣá:t</i> , <i>ɣərnit</i> ; 3. os. ed. <i>çɣo'te</i> , <i>ɣəřçe – ɣəs – duà:</i>
	> v	<i>mərva</i>
*v /+ [*V ^E]	> v	<i>šlo'vek</i> , <i>vi:ətər – nevi:çsta</i> , <i>prá:vəça</i> , <i>veçç:rja</i> , <i>zvi:çzda</i> ; rod. mn. <i>ɣlavé:ç</i> ; im. mn. <i>vi:lç</i> , <i>vi:lç</i> – <i>vi:nə – ve'læk veli:ka veli:kə</i> , <i>vesçè:ɣ vesçè:la vesçè:lə</i> , <i>və'sok vəso'ka vəso'ko</i> ; m., sr. sp. <i>pərvə pərvə – prá:vət</i> , <i>vajá:t</i> 'veljati', <i>vəli:çst</i> , <i>vəri:t</i> , <i>vi:çdet</i> , <i>vi:çdet</i> ; 1. os. ed. <i>vi:çrjen</i> , 3. os. ed. <i>vç:ç</i> – prisl. <i>dri:əvç</i> , 'vič – <i>devç:t</i> , <i>dvi:ə</i>
	> ɯ	im. mn. <i>krá:ɣe</i>
*v /+ [*V _]	> [u]	<i>u'ca</i>
*v /+ [# _ *]	> ∅	<i>ù:k</i> ; rod. ed. <i>ukà: – ú:na</i>
Plestišča		
*v /+ [*V ^o]	> ɯ	(im. ed.) <i>čeri:ɣi</i> , <i>já:ɣer</i> , <i>kaɣá:č</i> , <i>ɣè:s</i> 'voz', <i>ɣərx</i> , <i>ɣə'ɣk – ɣlá:ɣa</i> , <i>krá:ɣa</i> , <i>ní:ɣa</i> , <i>otà:ɣa</i> , <i>so'ɣa</i> , <i>trá:ɣa</i> , <i>ɣé:da</i> , <i>ɣé:ja</i> , <i>ɣərci:ca – ɣà:s</i> , <i>žç:ɣa:ɣ – ž.</i> , sr. sp. <i>mər'tɣa mər'tɣo</i> , <i>no'ɣa nó:ɣo</i> ; m. sp. <i>rə:ɣan</i> ; ž. sp. <i>pərɣa – xɣali:t</i> , <i>kuɣaɣá:tç</i> , <i>umiɣá:tç</i> , <i>ɣərnitç</i> , <i>vi:çrɣatç</i> ; 3. os. ed. <i>ɣəřçe – duà:</i>
	> u	<i>klá:duo</i>
	> ∅	<i>ó:ɣna</i>

*v /+ [*V ^E]	> v	čl'ovek, med'vet, vi:etar – nevi:éšta, prá:večca, svi:éča, svi:na, veččè:rja, veni:ka, zvi:éžda; mest. ed. ní:ve ; im. mn. ylá:ve, krá:ve, ví:le, ví:lce – ví:no – ve'lëk veli:ka veli:ko, ve'sok vešo'ka vešo'ko; m., sr. sp. pàrvę pàrve – prá:veťe, vejá:tę, veřú:tę, ví:datę, vi:érųate, zavi:tę – dié:vet, dvi:ę
Porčinj		
*v /+ [*V ⁰]	> ũ	já:uər, kuá:č, uərx; rod. ed. uo'za (poleg uoza) – la'ua, krá:ua, ní:ua, otá:ua, tra'ua, uó:da, uó:ja – uá:s – ja'uorju ja'uorjaua; ž., sr. sp. no'ua nó:uo, pər'ua pəřuo; m. sp. rá:uan – cuó:stę, xuali:tę, uəřni:tę, um ^a iúá:tę; 3. os. ed. uəřze – 'uos
	> v	márva
	> Ø	ò:uk, ùos, zùon
*v /+ [*V ^E]	> v	šl'ovek, sviət, vietar – neviésta, své:jca, veni:ka, zviéžda – vi'no, zvię'ralo – ve'lëk veli'ka veli:ko, vesè:u vesè:la, və'sok vəšo'ka vəšo'ko – pra'vęťe, vejá:tę, vəliéšťe, vəřú:tę, ví:datę – m. sp. pəřve – dé:vet, dvię
	> ũ	im. mn. la'ue
Prosnid		
*v /+ [*V ⁰]	> ũ	já:uer, kuá:č, uərx, uú:k; rod. ed. uóžà: – yl'ua, krá:ua, ní:ua, pouú:odhá, tra'ua, uó'da, uó:ja, uór'ca, uotá:ua – uá:s – ž., sr. sp. no'ua nouú:o; m. sp. rá:uen – xuali:t, potkuá:t, umiúá:t, uöřni:t
	> Ø	ù:os – ú:na
*v /+ [*V ^E]	> v	čl'ovek, med'vet, vi:etar – novi:éšta, vəččeri:ja, zvięž'da, žvi:na; rod. ed. krá:ve – vi'no – ve'l'sk veli:ka veli:ko, vešëu vešëla vešëelo, vs'sok vsšo'ka vsšo'ko – pra'vət, vejá:t, vi'det, vię'det; 1. os. ed. vi:erjen
	≥ ũ	im. mn. ní:ue
Ter		
*v /+ [V]	> v	bruševac, čar'vič, čl'ovek, diélavac, diuovac, já:vor, krà:var, krjvi:nač, med'vet, Ńi:var, porievak, povieřak, po'voj, šči:nkavac, šveti:k, švičar, šviət, trà:var, và:rx, và:rt, vé:čer, vietar, ví:xar, 'vou, vò:uk; rod. ed. vó:za, zvó:na – božoví:na, brodoví:ca, diúva, karvani:ca, krá:va, krá:vičca, krjvi:ca, krjvi:na, krjvi:ničca, kú:kavičca, lá:štavičca, lá:va, lavi:ca, neviéšta, ní:va, ní:vičca, Ńi:vičca, otá:va, prá:vičca, pokri:va, ri:va, rokavi:ca, šieratva, šlí:va, šneiövičca, šo'va, špiöveda, štariöštjina, švéjca/šviéca, šveti:ca, švi:na, trá:va, trà:varičca, vá:rčičca, veččè:rja, veččè:rničca, vé:na, veni:ka, ví:a 'veja', vjla:žjima, vó:da, vodi:ca, vó:ja, vó:una, zè:čavičca, živi:na; im. mn. ví:le – và:r, và:s – motoví:lo, počjvá:lo, tarnoví:šce, ví:no; im. mn. dé:rva; ví:me – já:vorjou já:vorjava já:vorjavo, ká:rvou, pà:rvj pà:rva, va'ljk valí:ka valí:ko, vé:šulvé:sel vé:šela vé:šelo, vj'sok vjšo'ka vjšo'ko, vó:dęn vó:dena vó:deno; ž., sr. sp. krí:va krí:va, má:rtva má:rtvo, nó:va nó:vo, šierava šieravo, zdrá:va zdrá:vo, zí:va zí:vo; m. sp. rá:rvn – krivi:tj/škrivi:tj, lovi:tj, potková:tj, povieđatj, prá:viťj, sprá:viťj, šviti:tj, vá:ditiť/navá:ditiť, vá:rvatj, veá:tj, vidá:tj, viędatj, vięrvatj, vjlięštj, vjneštj, vjřú:tj, vjščá:tj, vjřrá:tj, vjřú:tj, vodi:tj, vori:tj, vorš'tj, vozi:tj, zavezá:tj (vendar uęzá:tj), žjvi:tj, zvoni:tj/prezvoni:tj; del. na -l m. sp. zavì:u (vendar uì:u) – prisl. dà:ve, drięve, vjč, 'vön (poleg 'uön), zvé:čar – 'voš – dé:vat, dvá: dvię
	> ũ	Ūi:dqñ – ũezá:tj (vendar zavezá:tj); del. na -l m. sp. ũi:u (vendar zavì:u) – prisl. 'uön (poleg 'vön)

*v /+ [*ō]	> ∅	ùos, zùon
*v /+ [k, x] ¹²⁵	> ɰ	bró:škua 'ohrovť', bù:kua, çièrkua, xua:la – xuali:tj/oxuali:tj/ zaxuali:tj
Tipana		
*v /+ [_V ⁰]	> ɰ	já:uar, kouá:č, uò:uk – ɣlá:ua, krá:ua, ní:ua, otà:ua, trá:ua, uó:da, uó:ja – uà:r, uà:s – ž., sr. sp. sí:ua sí:uo – huali:tj, uarni:tj, umuiua:tj – duà:
	> v	im. mn. dē:rva
	> ∅	ùos, zùon – ó:yna
*v /+ [_V ^E]	> v	člo'vek, med'vet, vé:čer; rod. ed. své:ta – neviésta, svi:na, živi:na; rod. ed. krá:ve, ní:ve; im. mn. trá:ve, ví:le – ví:no; ví:me – ve'ljk veli:ka veli:ko, vé:sou vé:sela vé:selo, vi'sok vi'so'ka vi'so'ko – prisl. zvè:čar – dē:vet
Viškorša		
*v /+ [_V ⁰]	> ɰ	⟨jáuar⟩, ⟨kouáč⟩, uà:rx, ⟨uārt⟩, ⟨uōl⟩, uò:uk, ⟨uōos⟩; rod. ed. ⟨zùona⟩ (poleg (drugotno) zùona) – lá:ua, ri:ua, krá:ua, ní:ua, ⟨otāua⟩, ⟨trāua⟩, ⟨udūoua⟩, uó:da, ⟨uója⟩, ⟨uóuna⟩, zviéza – im. mn. ⟨dērua⟩ – ⟨uās⟩ – ⟨kárrou⟩ – ⟨plúuate⟩, ⟨potkouátē⟩ – 'uon – ⟨uōs⟩ – ⟨duā⟩
	> v	⟨zvoníte⟩
	> ∅	zùon
*v /+ [_V ^E]	> v	⟨čarvèč⟩, ⟨človèk⟩, med'vet, ⟨svièdar⟩, svièť, viètar, ví:xar – ⟨brodovica⟩, neviésta, ⟨svéjča⟩, ⟨svíña⟩, ⟨večèrja⟩; rod. ed. lá:ve, krá:ve; mest. ed. ní:vi – ⟨vino⟩ – ⟨velèk⟩ (dol.) veli:ka /⟨velika⟩/ ⟨vésou⟩ ⟨vésela⟩, ⟨vešök⟩ ⟨vešokä⟩ – ⟨cvelítē⟩, ⟨lovítē⟩, ⟨povièdatē⟩, prá:viťi; 1. os. ed. ⟨vèžen⟩, viérjen – prisl. ⟨dāve⟩, ⟨dríeve⟩, ⟨vèč⟩, ⟨zvèčar⟩ – ⟨dvíe⟩
	> ɰ	⟨dēuat⟩
Zavarh		
*v /+ [*V ⁰]	> ɰ	(im. ed.) čarièujj, já:uar, uà:rx, uà:rt, uò:uk, (drugotno) uó:s (poleg ùos), zùon – lá:ua, krá:ua (poleg krá:va), ní:ua, otà:ua, trá:ua, uó:da, uó:yna – uà:s – ž., sr. sp. má:rtua má:rtuo – xuali:tj – prisl. 'uon – duà:
	≥ v	krá:va (poleg krá:ua), má:rva – im. mn. dē:rva
	> ∅	ùos (poleg drugotno uó:s)
*v /+ [*V ^E]	> v	člo'vek – brodoví:ca, neviésta, sviéca/své:ca, svi:na; rod. ed. trá:ve; mest. ed. lá:vi, ní:vi, otà:vi; im. mn. ví:le – ví:no – ve'ljk veli:ka veli:ko, vé:sou vé:sela vé:selo, vi'sok vi'so'ka vi'so'ko – lovi:tj, ví:datj – prisl. zvè:čar – dē:vat
	≥ ɰ	rod. ed. otà:ue

¹²⁵ Primeri z /g/ v tem položaju niso bili zabeleženi (zaradi popolne onemitve razen v sklopih *zg, *zg se glas v govoru pojavlja le v mlajših izposojenkah).

V vseh govorih se v položaju pred (zgodovinsko) sprednjimi samoglasniki pojavlja odraz /v/, v položaju pred zgodovinsko nesprednjimi pa odraz /ǫ/. Izjemi sta le govor Tera, v katerem se ne glede na sledeči samoglasnik pojavlja odraz /v/ (le v položaju neposredno za mehkonebniki v vseh primerih le /ǫ/; takšen odraz se v redkih primerih pojavlja tudi v vzglasju pred zgodovinsko sprednjimi samoglasniki), in govor Breginja, v katerem se v položaju pred (zgodovinsko) sprednjimi samoglasniki pojavlja odraz /b/ (/ǫ/ pa v tem položaju le po analogiji; redek odraz /v/ je verjetno posledica vpliva drugih zvrsti slovenskega jezika).

1.5.1.5.2 Odrazi isln. *v [*ǫ] pred soglasniki

Breginj		
*v	> ǫ (ǫ)/(u)	⟨kalōǫrat⟩, ⟨tráǫnək⟩ – kà:ǫka, kjučà:ǫnca, ⟨ǫrána⟩ – γrozdò:ǫje, ǫrata'no; im. mn. ǫrá:ta; ⟨ǫramę⟩ – ž., sr. sp. rá:ǫna rá:ǫno – ǫré:jč, ǫzdi:γnt, ǫzé:t – prisl. ⟨ǫčęra⟩, ⟨ǫkǫp⟩
*v /+ [*iT]	> b/p/f ?	⟨ǫlástopca⟩, krá:bca, prá:pca – prá:bt/prá:ft
*v /+ [*iD]	> b	3. os. mn. prá:bjo
Čanebola		
*v /+ [C]	> ǫ	kalò:ǫrət – klučò:ǫnca, kò:ǫka, ó:ǫca – γərmò:ǫje, ǫrete'no; im. mn. ǫrá:ta – ž., sr. sp. rò:ǫna rò:ǫno – ǫlé:jč, ǫré:jč, ǫzát – ǫčá:re
*v /+ [*iT]	> f	prá:fca – 2. os. mn. prà:fte
*v /+ [*iD]	> v	3. os. mn. prà:vjo
Mažerole		
	> ǫ	mrou'ja, ǫrá:na – im. mn. ǫrá:ta – ǫrò:č, ž., sr. sp. rá:ǫna rá:ǫno – ǫré:č, ǫzé:t – prisl. ǫčę:ra
	> ∅	dò:ǫac 'vdovec', kalò:rat – dò:ǫa 'vdova', kjučà:nca
Plestišča		
	> ǫ	kjučà:ǫnečca, ó:ǫca, ǫrá:na – γrēmò:ǫje, γrozdò:ǫje, ǫrete'no; im. mn. ǫrá:ta – ž., sr. sp. rá:ǫna rá:ǫno – ǫlí:tę, ǫré:jčę, ǫzé:tę
Porčinj		
	> ǫ	kà:ǫka, ó:ǫca – im. mn. ǫrá:ta – ž., sr. sp. raǫ'na rá:ǫno – ǫré:jčę
	> ∅	kjučà:nca
Prosnid		
*v	> ǫ	kelò:ǫret – kà:ǫka; im. mn. ǫrá:te – ǫrete'no – krà:ǫjə – ž., sr. sp. rá:ǫna rá:ǫno – poulé:jč, ǫré:jč, ǫzdiγ'nst, ǫzėt
*v /+ [*iT]	> f	2. os. mn. prà:fte
*v /+ [*iD]	> v	1. os. mn. prà:vmo
*v /+ [#*o_C]	> [ǫC]	ǫ'ca

Ter		
*v	> ɯ	rod. ed. <i>brušìeɯça – éuça:ɯnìça, ó:ɯça, ponó:ɯça, ɯrá:na – razdò:ɯje</i> ; im. mn. <i>ɯrá:ta – dí:ɯjí dí:ɯja dí:ɯjo, krà:ɯjí krà:ɯja krà:ɯjo, ɯró:é ɯró:éa ɯró:éa</i> ; ž., sr. sp. <i>rá:ɯna rá:ɯno – ɯrati:tj, ɯzé:tj</i> – prisl. <i>ɯçé:ra, ɯ'kɯp</i> – rod. ed. m., sr. sp. <i>ɯsa'a</i>
	> v	<i>zjvje:ne</i>
	> ∅	<i>dùovaç 'vdovec' – dùova 'vdova'</i>
*v /+ [*o_ *C]	> [u(C)]	<i>dièlɯmìk, luní:k, uçò:n</i> ; rod. ed. <i>dièluça</i> ; im. mn. <i>šçí:nkuçj – brièkunìça</i> 'jerebika (drevo in plod)' – <i>krú:kuje, šìeđuje</i>
Tipana		
*v		<i>kjučà:ɯnìça, ó:ɯca – im. mn. ɯrá:ta – ɯlé:jçj, ɯré:jçj</i>
Viškorša		
*v	> ɯ	⟨kolòurat⟩, ⟨tráɯnek⟩ – ⟨klučáɯneça⟩, <i>ó:ɯca</i> – im. mn. ⟨ɯráta⟩ – ⟨ɯzdínçetç⟩, ⟨ɯzétç⟩ – prisl. ⟨ɯčçera⟩, ⟨ɯkòp⟩
	> u	⟨*unòk⟩ – ⟨udúoɯa⟩
Zavarh		
*v /+ [_C]	> ɯ	<i>éuçà:ɯnìça, ó:ɯca – ɯlé:jçj, ɯriétj, ɯzé:tj</i> – prisl. <i>ɯçé:ra</i>
*v /+ [*o_ *C]	> [u]C	<i>ucí:ca</i>

V vseh govorih se isln. *v v položaju pred soglasnikom praviloma odraža kot /ɯ/.

V govoru Čanebole se isln. *v, ki je v predsoglasniški položaj prišel po onemlitvi sledečega nenaglašenege *i, v položaju pred nezvenečimi soglasniki odraža kot /f/, v položaju pred zvenečimi soglasniki pa kot /v/. V govoru Breginja se isln. *v pod enakimi pogoji v položaju pred zvenečimi soglasniki odraža kot /b/, odraz v položaju pred nezvenečimi soglasniki pa ni jasen, saj se pojavljajo tako oblike z razzvenečenim /p/ kot s še nerazzvenečenim /b/, v enem primeru dvojnično (poleg /b/) tudi /f/ – stanje nakazuje razzvenečenje v teku.

1.5.1.5.3 Odrzi isln. *v [*ɯ] v izglasju

Breginj		
*v#	> ɯ	<i>xlié:ɯ</i> ; rod. mn. <i>nì:ɯ</i> – m. sp. <i>nò:ɯ</i>
	> b	rod. mn. <i>krà:b</i>
*v /+ [*V_#] / [*Û_#]	> [u]	⟨ciérku⟩, ⟨pokrù⟩, ⟨potkù⟩, ⟨síratu⟩ – m. sp. <i>já:ɯarju, mèrtu, zd'ru – prù</i>
*v /+ [r_#]	> ⟨v⟩/⟨u⟩	⟨čèrv⟩/⟨čarù⟩
*v /+ [*_i#]	> b	daj. ed. ⟨kráb⟩ = mest. ed. <i>krà:b</i> – m. sp. <i>pàrb</i> – 3. os. ed. <i>prà:b</i>
Čanebola		
*v /+ [_#]	> ɯ	<i>drièɯ, xlièɯ</i> – rod. mn. <i>krò:ɯ</i> – m. sp. <i>nò:ɯ</i>
	> f	rod. mn. <i>nì:f</i>
*v /+ [r_#]	> u	<i>čèru</i>

*v /+ [_*i#]	> f	m. sp. p̄ərf – 3. os. ed. prà:f
*v /+ [V, 'V_#]	> [u]	m. sp. já:uərju, m̄ərtu, zd'ru
Mažerole		
*v /+ [_#]	> ɥ	drì:əɥ, xli:əɥ – m. sp. nò:ɥ, ta'maɥ 'temen'
	> f	rod. mn. krà:f, nì:f – 3. os. ed. prà:f
*v /+ [r_#]	> u	č'e'ru
*v /+ [_*i#]	> f	3. os. ed. prà:f
*v /+ [V_#]	> [u]	m. sp. já:uərju, m̄ərtu, zd'ru – p'ru
Plešišča		
*v /+ [_#]	> ɥ	xli:éɥ – rod. mn. krà:ɥ, nì:ɥ – m. sp. nò:ɥ
*v /+ [V_#]	> [u]	m. sp. m̄ərtu
*v /+ [r_#]	> u	č'e'ru
Porčinj		
*v /+ [_#]	> ɥ	xliéɥ – rod. mn. krà:ɥ, nì:ɥ – m. sp. nò:ɥ
*v /+ [V_#]	> [u]	m. sp. ja'uorju, zd'ru
Prosnid		
*v /+ [_#]	> ɥ	xli:éɥ – m. sp. nò:ɥ
	> f	rod. mn. krà:f, nì:f
*v /+ [*V_#]	> [ɔ]	m. sp. zd'rɔ
*v /+ [_*i#]	> f	mest. ed. krà:f
Ter		
*v /+ [_#]	> ɥ	xliéɥ, pok'rɔɥ, pot'kɔɥ – m. sp. já:vorjɔɥ, ká:rvɔɥ, krì:ɥ, má:rtɔɥ, nùɔɥ, šiérɔɥ, šiérkɔɥ, zd'rɔɥ, zì:ɥ
*v /+ [r_#]	> ∅	và:r (: rod. ed. vá:rvj)
Tipana		
*v /+ [_#]	> ɥ	hliéɥ – rod. mn. krà:ɥ – m. sp. sì:ɥ
*v /+ [r_#]	> ∅	uà:r
Viškorša		
*v /+ [_#]	> ɥ	(xliéɥ) – rod. mn. krà:ɥ, nì:ɥ – m. sp. (kárɔɥ)
Zavarh		
*v /+ [_#]	> ɥ	xliéɥ – rod. mn. krà:ɥ, nì:ɥ, vì:ɥ – m. sp. má:rtɔɥ
*v /+ [r_#]	> ∅/f?	uà:r/uà:rf

V vseh govorih se isln. *v v izglasju praviloma odraža kot /ɥ/, v govoru Breginja, Čanebole, Mažerol in Prosnida variantno tudi kot /b/ (v Breginju) ali kot /f/ v ostalih govorih, tako tudi v primerih, v katerih je v izglasje prišel po onemitvi sledečega nenaglašeneга *i.

V govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plešišč, Porčinja in Prosnida se je *v v izglasju skupaj s predhodnim kratkim naglašnim ali nenaglašnim samoglasnikom razvil v *u in se je lahko skupaj z etim. *u razvijal dalje (npr. v govoru Prosnida).

1.5.1.5.4 /u/ kot protetični glas¹²⁶

Breginj		
*0 /+ [_ *o/*ó, *ó]	> u	uò:č 'oko', uo'yiñ, uoy'rađ, uo'rax, uot'rok; im. mn. uotró:b; uo'čá – uobię:la, uopù:ra, (woslà), uotà:ua /⟨wətâua⟩/ – uoyñi:šče /⟨woyñišče⟩/, ⟨wōyuję⟩, uok'no, uó:je – uó:zak uó:ska uó:sko – uotklani:t, uotpé:t, uotprię:t, uoženi:t, uožé:t; del. na -l (woklù)
*0 /+ [_ *u/*ú]	= 0	ú:sta – ú:š, rod. ed. uši: – učì:t
Čanebola		
*0 /+ [_ *o/*ó]	= 0	a'ni 'ogenj', a'rex, a'rak – abięla, apù:ora, atà:ua, ó:uca – ańi:šče, ó:uje – aklá:t, aprá:t, atkleni:t, atpá:t, atprię:t; 3. os. ed. ožán 'oženi-ti' – á:san
*0 /+ [_ *ó]	> u	uá:zak uá:ska uá:sko
*0 /+ [_ *u/*ú]	= 0	im. ed. ú:xa – ú:š, rod. ed. uše – učì:t
Mažerole		
*0 /+ [_ *o/*ó]	= 0	ot'rok; o'čá – obi:ęla, otà:ua – oklá:t, opné:t, opri:át, oženi:t – ó:san
*0 /+ [_ *ó]	> u	uðyę – uðzak uðska uðsko
*0 /+ [_ *u/*ú]	= 0	ú:sta – ú:š, rod. ed. uši: – učì:t
Plestišča¹²⁷		
*0 /+ [_ *o/*ó]	= 0	o'gyñ, ot'rok – obi:ęla, otà:ua, ó:uca – oyni:šče, ó:uje – im. mn. oči: – oklá:tę, otpé:tę, oženi:tę
*0 /+ [_ *ó]	> u	uó:yuje
*0 /+ [_ *ú]	= 0	ú:sta – ú:š – del. na -l m. sp. ú:ču
*0 /+ [_ *u]	> u	3. os. ed. uęi:
Porčinj		
*0 /+ [_ *o/*ó]	= 0	ó:blak, o'ni 'ogenj', ot'rok – obięla, otà:ua, ó:uca – ó:ko, ó:uje – okærsti:tę, otklени:tę, otpé:tę, otprię:tę, oženi:tę – ó:san
*0 /+ [_ *ó]	> u	uó:zak uos'ka uó:sko
*0 /+ [_ *u/*ú]	= 0	ú:š, rod. mn. uši: – učì:tę
Prosnid		
*0 /+ [_ *o/*ó, *o/*ó]	> u	uòblà:k, uó'gyñ, uó'rex, uot'rok; im. mn. uotró:op – uòbi:ęla, uotà:ua – uó:je – uòpi:t uòpi:ta, uó:zek uó:ska uó:sko – uòdrię'zet, uòkærsti:t, uòtklени:t, uòtpé:t, uòpri:ęt, uòženi:t

¹²⁶ Sporadično se kot protetični glas pred *o pojavlja tudi /y/, in sicer v naslednjih primerih: (Breginj) *yosię:lca* 'osa' (vendar npr. ⟨woslà⟩); (Čanebola) *yá:sla* (vendar npr. *asięlca* 'osa'); (Mažerole) *yo'hán* 'ogenj', *yońi:šče* (vendar npr. *oyni:t* 'segniti'); v navedenih dveh primerih gre sicer za metatezo *o-*g → *g-*o).

¹²⁷ Naglašeni *o, ki ne odraža isln. *q, se v govoru Plestišč v vseh položajih, tudi v vzglasju, odraža kot /ue/ (prim. 1.1.4). Pojav moramo razumeti kot odvoglašnje prvotnejšega *o in ne kot pretezo, zato tovrstni zgledi niso navedeni.

* \emptyset /+ [$_*$ u] ¹²⁸	> \underline{u}	im. mn. <i>uóšì: – uóčì:t</i>
* \emptyset /+ [$_*$ ú]	= \emptyset	im. ed. <i>ú:xe – ù:ṣ̌</i>
Ter		
* \emptyset /+ [$_*$ o/*ó, * \emptyset /*ǫ]	= \emptyset	<i>ó:blak, 'oní, o'rat, ot'rok – obiēla, ó:ṣla, otà:va, ó:uça – ó:ko, oní:ṣçe, ó:uje – oklá:ṭj, okleni:ṭj, oprá:ṭj, oprié:ṭj, oženi:ṭj – ó:ṣan</i>
* \emptyset /+ [$_*$ u/*ú]	= \emptyset	<i>ú:šta – ù:ṣ, rod. mn. ušì: – uči:ṭj, udá:ri:ṭj, uštá:vij̣j</i>
Tipana		
* \emptyset /+ [$_*$ o/*ó] ¹²⁹	= \emptyset	<i>ó:blak, o'ɣoní, ot'rok; o'čá – otà:ua, ó:uça – ó:ko – oženi:ṭj; del. na -l ok'lóu oklá:la oklá:lo</i>
* \emptyset /+ [$_*$ u/*ú]	= \emptyset	<i>ù:ṣ – 3. os. ed. ú:c̣j; del. na -l ž. sp. učì:la</i>
Viškorša		
* \emptyset /+ [$_*$ o/*ó]	= \emptyset	<i>(obẹ̄t), (ʰǫ̣n) 'ogenj', (orāx), o'rat 'dvorišče', (ǫsoụnɛk), (otrōk); (očā) – (ósa), (ǫṣla), (otāua), ó:uça – (ǫkno), (ǫko), (oníšče), (óụje) – (obrác̣atè), (okláte), (omanîte), (otpriéte), (oženịte se) – (ǫn) (onā) – (ǫsan)</i>
* \emptyset /+ [$_*$ ǫ]	> \underline{u}	<i>(uǫuoje) 'ogljè'</i>
* \emptyset /+ [$_*$ u/*ú]	= \emptyset	<i>ú:xo; im. mn. ú:sta – (ûš) – učì:ṭj, (umîte), (umriéte), (usiréte)</i>
Zavarh		
* \emptyset /+ [$_*$ o/*ó] ¹²⁹	= \emptyset	<i>ó:blak, 'oní, ot'rok; o'čá – otà:ua, ó:uça – ó:ko, ó:uje – otprié:ṭj, oženi:ṭj; del. na -l ok'lou – ó:ṣan</i>
* \emptyset /+ [$_*$ u/*ú]	= \emptyset	<i>ù:ṣ, rod. mn. ušì:</i>

/u/ se kot protetični glas tako pred isln. * \emptyset pojavlja v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja, Prosnida in Viškorše, v govorih Breginja in Prosnid tudi pred isln. *o, le v govoru Prosnida pa tudi pred nenaglašnim *u (slednje po predhodnem sovpadu odrazov nenagl. *o/* \emptyset in *u).

¹²⁸ Verjetno po predhodnem prehodu * \emptyset > * \emptyset .

¹²⁹ Za * \emptyset -/* \emptyset - ni primerov.

1.5.2 Nezvočniki

1.5.2.1 Odrazi isln. *g

Breginj		
*g	> γ (γx)/ (γ) ¹³⁰	⟨γxábər⟩, ⟨γxád⟩, γalò:b̄ /⟨γxalòb̄⟩/, γaspù:q̄ /⟨γxaspùq̄⟩/ 'duhovnik', ⟨γxaspodár⟩, γə'rəm /⟨γxərm⟩/, ⟨γnuōj⟩, ⟨γxōpc⟩, γrié:x, ⟨woγiñ⟩, moγ'rad; rod. ed. boγà:, breγù:, duγà: /⟨dúγxa⟩/, roγù:, sneγù: – ⟨γxaspodína⟩/⟨γxospodína⟩, ⟨γxə́čə⟩, γlá:ua /⟨γxláwa⟩/, ⟨γxlista⟩, ⟨γxóba⟩, γo'ra /⟨γxorà⟩/, γorkù:ta, γó:šča, ⟨γxréda⟩, ⟨γxriwa⟩, ⟨iyxlà⟩, já:γoda /⟨jǎγxoda⟩/, lá:γa, maγ'la, no'ya /⟨noγxà⟩/ – blaγù:ə, γárlə /⟨γxárlə⟩/, γnié:zdo /⟨γniézdo⟩/, γrozdo:uje /⟨γxrəzdəuje⟩/, ⟨iyxū°⟩, ⟨pəγxíšče⟩, moγni:šče /⟨woγnišče⟩/, ⟨wōγyue⟩, žá:nie – bo'γat /⟨boγxàt⟩/ boγà:ta boγà:to, γla'bok /⟨γxlabòk⟩/ γlabo'ka γlabo'ko /⟨γlobokò⟩/, γjù:x /⟨γjūx⟩/ γjù:xa γjuxù:ə, 'yu γo'la γo'lo, γərd̄ γə'r'da γərdù:ə /⟨γxərd̄°ə⟩/, ná:γu ná:yla ná:γlo; ž., sr. sp. dú:γa dú:γo, ná:γa naγù:ə – ylé:dat /⟨γxlédat⟩/, γní:t, γorié:t, ⟨γxrápt⟩, iγrát:t, laγát:t /⟨layxát⟩/, poteγni:t, zažyát:t, ⟨žáyxat⟩; 3. os. ed. ⟨γxərmí⟩/⟨γxarmí⟩, ⟨γxré⟩; del. na -l mo'γu /⟨móγxu⟩/ moγ'la moγ'lo, uə'ryu /⟨wəryxu⟩/ uə'ryla – prisl. z'γor
*g /+ [#]	> x	br̄ié:x, b̄ù:q̄:x, dù:x /⟨dūx⟩/, lò:x, r̄i:q̄:x, sn̄ié:x – m. sp. 'dux, nà:x
Čanebola		
*g	> γ	γaspù:q̄ 'duhovnik', γərm, γnuōj, γá:lbić, γrié:x; rod. ed. bá:γa, Brié:γa, dù:γa, rù:q̄a, sná:γa – yá:ra, γarkù:q̄ta, γə́čə, γərlə, γá:šča, já:γatca, lá:γa, maγ'la, ná:γa – blaγù:q̄, γərmò:uje – ba'γat baγà:ta baγà:to, γjù:x γjù:xa γjù:xo, γo'la γo'lo, γá:rak γar'ka γá:rko, γərt γə'r'da γə'r'do, ná:γu ná:yla ná:γlo; ž., sr. sp. dú:γa dú:γo, ná:γa – γní:t, γani:t 'goniti', γarié:t, γrié:t, laγát:t, pateγni:t, zažyát:t; 3. os. ed. γərmí: – prisl. z'γar
	> θ ¹³¹	a'hi 'ogenj' – í:la, lá:ua, nié:zda, rá:da – aní:šče – ba'lak bala'ka bala'ko 'globok' ¹³² – lá:dat, jerát:t, úa:sənt
*g /+ [#]	> x	Brié:x, b̄ù:q̄, dù:x, p'rax, r̄ù:q̄, sn̄ié:x – m. sp. 'dox, nà:x
Mažerole		
*g	> γ	γá:bər, γnú:əj, γalò:p, γo'nən 'ogenj', γ'rax, γ'rəm, γri:áx; rod. ed. boγà:, briəγà:, roγà:, sniəγà: – boγati:ja, γə́čə, γlá:ua, γlí:sta, γó:ba, γo'ra, γorkù:əta, γó:šča, γri:ua, iy'la, jaγò:da, lá:γa, maγ'la, nó:γa, poγá:ča – blaγù:ə, γárlə, γni:əzdo, γoni:šče, uə'jje – bo'γat boγà:ta boγà:to, γərt γə'r'da γərdù:ə, γla'bok γlabo'ka γlabo'ko, γjù:x γjù:xa γjuxù:ə, 'yu γo'la γo'lo, γorà:k γor'ka γorkù:ə, ná:γu ná:yla ná:γlo; ž., sr. sp. dú:γa dú:γo – ylé:dat, iγrát:t, laγát:t/zlayát:t, oγní:t, pə'žyát:t/zažyát:t, poteγni:t, uzdi:γmət, žá:γat; 3. os. ed. γərmí:
*g /+ [#]	> x	br̄i:əx, b̄ù:əx, r̄ù:əx, sn̄i:əx – m. sp. 'dux, nà:x

¹³⁰ V Logarjevih terenskih zapisih prevladuje zapis z ⟨γx⟩, vendar slušno ni bilo mogoče potrditi znatne razlike med odrazom *g v govoru Breginja in odrazom /γ/ v ostalih govorih. Morebitne razlike bi morale preveriti natančneje fonetične raziskave.

¹³¹ Sporadično ob zvočniku.

¹³² Z metatezo *(g)l- *b → b-(*g)l.

Plestišča		
*g	> γ	γá:bər, γnú:oj, γospù:ot 'duhovnik', γ'rēm, γri:éx, γrù:ost, γ'uant, o'gēn; rod. ed. bri:éγa, búé:γa, ro'γa, s̄ni:éγa – γər̄ča, γlá:ua, γó:ba, γo'ra, γorkù:ota, í:γla, jaγò:dēča, má:γla, no'γa; im. mn. γrá:bje – blá:γo, γər̄lo, γni:éždo, γrēmò:ujē, γrozdò:ujē, oγní:šče, uó:γuje – bo'γat boγà:ta boγá:to, γè:rt γer'da γé:rdo, γlò:p γlò:ba γlò:bo, γjù:x γjù:xa γjù:xo, γo'lu γo'la γo'lo, γuérak γor'ka γuérko; ž., sr. sp. bù:oga búé:γo, dó:γya dó:γyo – γlé:datē, γní:tē, γori:éte, jēγrá:tē, laγá:tē, oγri:éte, poteγni:tē, uγá:snēte, uzdi:γnēte, žà:γyatē; 3. os. ed. γrēmí: – prisl. γor
*g /+ [#]	> x	bri:əx, bù:əx, rù:əx, s̄ni:əx – m. sp. 'dɤx
*g /+ [*z, *ž _]	> g	zàžgá:tē – prisl. zgo're
Porčinj		
*g	> Ø	nùoj, o'hí 'ogenj', ospùot, riéx, 'rəm 'grm'; rod. ed. bó:a, ró:a, sné:a – à:bra 'gaber', í:la, jò:dēca (!), la'ua, ma'la 'megla', nó:(u)a, ó:ba, ó:ra, orkùota, ó:šča; im. mn. rá:bje – árlo, niēz'do – bo'at boà:ta, lò:p lo'ba lò:bo, 'ol ó:la ó:lo, ó:rak or'ka ó:rko; ž., sr. sp. dù:a dù:o 'dolg', ju'xa jú:xo 'gluh' – le'datē, ní:tē, pərzi'nēte, poteni:tē,
	> γ	γərt γər'da γərdo
*g /+ [#]	> x	bùəx, rùəx, sniəx – m. sp. 'dɤx, jù:x 'gluh'
*g /+ [*z, *ž _]	= g	žgá:ne – žgá:tē
Prosnid		
*g	> γ	γá:ber, γelòop, γespù:ot, γərm, γnú:oj, γri:éx, uó'γn̄í; rod. ed. boγà:, royà:, s̄niēγa: – γər̄ča, γər̄la, γla'ua, γlis'ta, γoóba, γo'ra, γorkù:ota, γoóšča, ja'γotca, no'γa – blaγi:ə, γniēz'do/γniēz'da, jəγ'la, meγ'la – bo'γet boγà:ta boγá:to, γərt γər'da γərdu:ə, γjù:x γju'xa γjuxù:ə, γle'bok γlebo'ka γlebo'ko, γo γo'la γo'lo, γorà:k γor'ka γorkù:ə, ná:γo ná:γla ná:γlo; ž., sr. sp. dù:γa dù:γo – γra'bst, γle'det, γní:t, jəγrá:t, leyá:t, poteγni:t, užd̄i'γnət, zēžgá:t; 3. os. ed. γərmí:, γorí:
*g /+ [#]	> x	bù:əx, rù:əx, s̄ni:əx – m. sp. 'dɤx
Ter		
*g	> Ø	à:bar, à:rm, nùoj, 'oñ 'ogenj', o'rat 'dvorišče', ospò'djn, 'rax, riéx; rod. ed. bó:a, Bri:a, prá:a, ró:a, s̄ní:a – bozoví:na 'bezeg', í:la, lá:va, lí:šta, luni:k, nó:a, ó:ba, ó:ra, orkùota, paá:ca, ré:ba, rí:va, rùəbja 'kup kamenja', štri:a 'strigalica', Zá:a – à:rlo, blá:o 'živina', niēzdo, pari:šce, razdò:ujē – à:rt à:rda árdo, bo'at boà:ta boá:to, drù:γ drù:o, lò:p lò:ba lò:bo, lù:x lù:xa lù:xo, nì:γ nì:la nì:lo, 'oγ'ol o'la o'lo, ò:st ó:sta ó:sto; ž., sr. sp. drá:a drá:o – lad̄i:tj, lé:datj, luši:tj, ná:tj, ní:tj, onì:tj, oriétj 'goreti' in 'ogreti', poteni:tj rá:bijj, ubi:tj/zubi:tj 'gubiti', ¹³³ uzdi:nijj, vori:tj, zaradi:tj; 3. os. ed. armí: – prisl. ó:l̄jé 'gol'
	> x	má:xla, má:xljca – ž., sr. sp. dó:ɤxa dó:ɤxo
*g /+ [#]	> x	Briəx, bùəx, p'rax, rùəx, sniəx – m. sp. dó:ɤx, drà:x
*g /+ [*z, *ž _]	> g	uzgani:na – zgá:ne – zgá:tj/šazgá:tj – prisl. zgo're, zgorečē

¹³³ Odsotnost *g v sklopu z *z (v tem položaju sicer ne prihaja do onemitve, prim. nižje) je posledica analogije po brezpredponski obliki glagola.

Tipana		
*g	> γ	γà:rm, γnùoj, γriéh, o'γoí; rod. ed. bó:γa, rǫ:γa, sné:γa – γlá:γa, γǫ:ba, jeγǫ:djca, má:γla, nǫ:γa – blá:γo, γniézdo – γà:rt γá:rda γá:rdo, γní:lo, γǫ:st γǫ:sta γǫ:sto; ž., sr. sp. dǫ:γa dǫ:γo – poteγní:tǫ, uzdí:γnǫtǫ
	> θ	à:bar, ospùot
*g /+ [_ #]	> h	bùoh, rùoh, snìeh – m. sp. 'dough
*g /+ [*z, *ž _]	> g	sažgá:tǫ
Viškorša		
*g	> θ	⟨ábar⟩, ⟨ārm⟩, là:s 'glas', ⟨nūoi⟩, ⟨ospodár⟩, ospùot 'duhovnik', o'rat 'dvorščiče', ⟨rǫp⟩ 'grob', riéx; rod. ed. bó:a, rǫ:a, sné:a – ⟨dǫa⟩, ⟨íla⟩, ⟨iaǫðeca⟩ (!), lá:γa, ⟨lísta⟩, nǫ:a /⟨nǫa⟩/, ⟨ǫba⟩, ǫ:ra /⟨ǫra⟩/, ⟨ospodína⟩, rí:γa – á:rlo, armiéne, ⟨niézdo⟩, ⟨oníščce⟩, ⟨paríščce⟩, ⟨uǫǫoje⟩ 'ogljje' – ⟨lǫp⟩ ⟨lǫba⟩ ⟨lǫbo⟩, ⟨lǫx⟩ ⟨lǫxa⟩ – laá:tǫ /⟨laátǫ⟩/, ⟨rábǫtǫ⟩, ⟨uzdínǫtǫ⟩, ⟨zaradítǫ⟩; 1. os. ed. ⟨lǫdan⟩, 3. os. ed. armi:
	> x/⟨h⟩	⟨bǫǫn⟩ – ⟨júxa⟩ 'južni veter', má:xla /⟨máhla⟩/
*g /+ [_ #]	> x	bùox, ⟨Brǫex⟩, rùox, snìex
Zavarh		
*g	> θ	à:rm, niést, nùoj, 'oń, ospùot, Umí:n 'Gumin'; rod. ed. rǫ:a – arkùǫta, í:la, lá:γa, lí:sta, mǫ:la 'megla', nǫ:(u)a, ǫ:ba, ǫ:ra; im. mn. rá:bje – á:rlo, blá:o – ǫ:rak ǫ:rka ǫ:rko; ž. sp. dǫ:γa – lé:datǫ, lé:nǫtǫ, rezná:tǫ, sariétǫ; 1. os. ed. rǫ:n; 3. os. ed. orí:
g /+ [_ #]	> x	rùox, lù:x 'lug' – m. sp. drà:x, nà:x
*g /+ [*z, *ž _]	> g	žgá:tǫ – prisl. zgo're

Isln. *g se v izglasju v vseh govorih odraža kot /x/, le v govoru Tipane kot /h/ (odraz se ujema z odrazom isln. *x, prim. 1.5.2.2). V ostalih položajih je prešel v /γ/ v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč, Prosnida in Tipane (v govoru Čanebole lahko sporadično onemeva v položaju ob zvočniku, v govoru Plestišč pa v položaju za *z ali *ž ne pride do šibitve, tj. ohranjen je odraz /g/), popolna pa onemel v govorih Porčinja, Tera, Viškorše in Zavarha. Razen v govoru Viškorše, za katerega ni bilo zabeleženo ustrezno gradivo, pa je kot /g/ ohranjen v položaju za *z ali *ž.

1.5.2.2 Odrazi isln. *x

V govoru Tipane je *x (tudi *-x < *-g) prešel v /h/, ki je včasih zlasti v izglasju komaj slišen; v zvezi s tem je pomenljiva Logarjeva zabeležka ob zapisu gradiva iz Viškorše (1965a: 9): »iša (Tajpana) Tajpana izgublja x!«. V ostalih govorih ni prišlo do regularnih sprememb, tj. *x se razen redkih izjem odraža kot /x/.

1.5.2.3 Zveneči nezvočniki v izglasju

V govoru Breginja se v primeru isln. *b, *d, *z, *ž prosto pojavljajo odrazi z nejasno oslABLJENO zvonečnostjo (/b/, /d/, /z/, /ž/), ki so včasih že povsem nezveneči, le v pri-

meru isln. *g se pojavlja nezveneči odraz /x/. Zdi se, da zveneči nezvočniki, ki so v izglasje prešli po onemitvi sledčega *i, bolj dosledno ohranjajo zvenečnost od tistih, ki v izglasju nastopajo kot prvotni. Za razjasnitev stanja bi bile potrebne dodatne raziskave.

V ostalih obravnavanih govorih se zveneči nezvočniki v (prvotnem in drugotnem) izglasju dosledno razzvenečajo.

1.5.2.4 Odrzi isln. sičnikov in šumevcov

V vseh obravnavanih govorih z izjemo govora Breginj se sičniki in šumevci izgovarjajo nekoliko umaknjeno, pri čemer je stopnja umaknjenosti pogosto različno izrazita tudi med posameznimi govorcji istega govora. Oba tipa glasov sta izrazito umaknjena v govorih Mažerol, Plestišč in Prosnida, kjer so v procesu sovpadanja – med njimi pogosto prihaja do mešanja, vendar so pri starejših govorcih fonološka nasprotja ohranjena, vsaj za govora Plestišč in Prosnida pa se zdi, da je pri govorcih mlajše generacije do izgube fonoloških nasprotij že prišlo (zaradi manjše jezikovne zmožnosti pri teh govorcih pojava sicer ni bilo mogoče jasno potrditi). Le za govor Tera je mogoče zanesljivo trditi, da je v njem prišlo do izgube fonoloških nasprotij, zajela pa je tudi zlitnika *ž, *ž > /z/ (v veliki večini primerov se pojavljata v prevzetem besedju, npr. *arži:la* ‘glina’, *žornà:da* ‘dan’, *žò:nta* ‘telesni sklep’, *magažl:n* ‘skladišče’).

V nekaterih zahodnih govorih redkih primerih sta vzglasna *ž ali *z lahko prešla v zlitnika ž ali z oziroma njun odraz: (Ter) *želiézo*, (Tipana) *želiézo*, (Viškorša) ⟨želiézo⟩, (Zavarh) *želiézo*, *ze'len zele'na zele'no*, *žú:na*. V govorih Plestišč in Viškorše je vzglasni *ž v dveh primerih prešel v /z/ oziroma njegov odraz: (Plestišča) *zli:ca*, *zò:uč*, (Viškorša) ⟨zlica⟩, *zò:uč*. Do neregularnega razvoja isln. *č > *š je prišlo v primerih (Čanebola) *šla'vek*, (npr.) rod. ed. *má:ška* (: im. ed. *má:čak*), *mà:ška* ‘mačka’; (Mažerole) *šlo'vek*; (Porčinj) *šlo'vek*; (Prosnid) *štər'tek*, (Ter) *maš'kijé*, rod. ed. *má:ška* (: im. ed. *má:čak*).

V nekaterih govorih je v redkih primerih prišlo do prekozložne šumniške asimilacije sičnikov, pri čemer lahko v istem govoru med različnimi govorcji prihaja do razlik: (Breginj) *šú:š* – *šú:ša* – *səna'zat/šana'zat* – *šuši:t* /⟨šušit⟩/, (Čanebola) *šlí:šət*, *šuši:t* (vendar npr. 3. os. mn. *sušjá:!*), (Porčinj) *šú:š* – *šono'zet* – *šuši:tę* (vendar npr. 3. os. ed. *sú:šę!*), (Tipana) *suši:tj* in *šuši:tj*, (Viškorša) *šono'zet* (vendar ⟨sonožet⟩), (Zavarh) *ošušl:tj*.

1.5.2.5 Odrzi isln. *ť

Breginj		
*ť	> č	<i>bo'žič</i> , <i>koz'lič</i> , <i>sako'lič</i> , <i>'tič</i> , <i>tì:čar</i> ; <i>uo'ča</i> – <i>sré:jča</i> , <i>tú:ča</i> – <i>mùo:č</i> , <i>nùo:č</i> – <i>do'máč domá:ča domá:če</i> , <i>močà:n moč'na močnú:ə</i> , <i>ərdé:jč</i> <i>ərdé:jča ərdé:jčo</i> – ned. <i>'pač</i> , <i>'rač</i> , <i>usé:jč</i> , <i>u'tač</i> , <i>uré:jč</i> – <i>'bič</i>
*ť /+ [š _]	> č	<i>yo:šča</i> , ⟨kúščarca⟩, <i>tá:šča</i> – <i>woyní:sče</i> /⟨woynišče⟩/, <i>pəryi:sče</i> , <i>stj:rsče</i> – prisl. (na) <i>'tašč</i>

Čanebola		
*í	> č	<i>ba'zič, čar'vič, γá:lbič, 'tič, ti:čar, saka'lič, sta'lič – své:jča – mù:ojč, nù:ojč, pè:jč; xčì: – da'mač damà:ča damá:čo, má:čan mač'na má:čno; ned. 'peč, sé:jč, ulé:jč, uré:jč – 'vič</i>
*í /+ [š _]	> č	<i>γá:šča, tá:šča, tú:šča – aní:šče 'ognjišče', kasí:šče, siéršče; im. mn. kliéšča</i>
Mažerole		
*í	> č	<i>bo'žic, xli:əpčic, pató:čic, sveení:k 'svetnika', 'tič, ti:čar, o'ča 'dedek' – mù:əč, nù:əč, Potpè:č – uró:č uró:čo – ned. pé:č, tú:č, uré:č – 'vič</i>
*í /+ [*š _]	> č	<i>kli:əščar 'klòp' – γó:šča, tá:šča, tú:šča; im. mn. kli:əšče – γoní:šče, si:əšče – tišča:t</i>
Plestišča		
*í	> č	<i>bo'žec, ko'hēc, pó:pēc, 'tēc, ti:čar – sré:jča, svi:éča – mù:oč, nù:oč, pè:jč; xčì: – mú:čən moč'na mú:čno – posé:jče, re'če, spe'če, uré:jče; 3. os. ed. srè:čne, form. obré:nčete</i>
*í /+ [*š _]	> č	<i>tá:šča; im. mn. kli:éšče – oní:šče, si:éřšče – prisl. (na) taš'če</i>
Porčinj		
*í	> č	<i>bo'žic, s'nič, 'tič, ti:čar, soko'lič – své:jča – plé:ča – nù:oč, pè:jč – pej'čel/spej'če, uré:jče; del. na -č sedó:č</i>
*í /+ [š _]	> č	<i>ó:šča, tá:šča – prisl. (na) taš'če</i>
Prosnid		
*í	> č	<i>bo'žič, poópəč, 'tič, ti:čer, seko'lič – nù:oč, pèjč – poulé:jč, uré:jč</i>
*í /+ [š _]	> č	<i>γoóšča, tá:šča – si:éřšče – prisl. teš'če</i>
Ter		
*í	> č	<i>brá:trjč, čar'vjč, jzi:kjč, ko'hjč, koz'ljč, kú:pič, no'zjč, rá:xjč, šoko'ljč, 'tjč, ti:čar – své:jča/sviéča – plé:ča – nù:oč, pè:jč; ščì: – mó:čan mó:čna mó:čno, uró:č uró:ča uró:čo – oštri:čj, pe'čj, re'čj</i>
*í /+ [*š _]	> č	<i>tá:šča; im. mn. klišče – kosi:šče, oni:šče, pari:šče, rabi:šče, repi:šče, šjérjšče – šče 'še'</i>
Tipana		
*í	> č	<i>bo'žič, sako'ljč, sle'pjč, sto'ljč, 'tjč, ti:čar; o'ča – nù:oč; tož. ed. hčè:r – mó:čan mó:čna – uré:jčj</i>
*í /+ [š _]	> č	<i>tá:šča</i>
Viškorša		
*í	> č	<i>⟨čarvèč⟩, já:rjč, koz'ljč, ⟨pópič⟩, ⟨tèč⟩; ⟨oča⟩ – ⟨srénca⟩, ⟨svéjča⟩ – nù:oč/⟨nūoič⟩, ⟨nūoč⟩, pè:jč; ⟨xčì⟩ – mó:čan – ⟨obrácate⟩, ⟨placáte⟩, ⟨séjče⟩ – prisl. ⟨vèč⟩</i>
*í /+ [š _]	> č	<i>⟨kúščereča⟩, ⟨piščála⟩, ⟨tášča⟩; im. mn. ⟨kliéšče⟩ – ⟨oníšče⟩, ⟨paríšče⟩ – ⟨tiščáte⟩</i>
Zavarh		
*í	> č	<i>pó:pič, sle'pjč, soko'ljč, sto'ljč, 'tjč, ti:čar; o'ča – sviéča – nù:ojč, pè:jč; xčì: – ote'čj, pe'čj, tó:učj</i>
*í /+ [š _]	> č	<i>tá:šča; im. mn. klišče</i>

Isln. **t* se v govorih Tera in Zavarha ter v govorih Mažerol in Porčinja odraža kot /*č*/ (IPA: [c]), v govorih Breginja, Čanebole, Tipane in Viškorše kot manj izraziti /*č̣*/ [IPA: ṭɕ], v govorih Plestišč in Prosnida pa je sovpadel z odrazi isln. **č* in se odraža kot /*č̣*/ [IPA: [tʃ]]. V vseh obravnavanih govorih je isln. **t* v sklopu **št* sovpadel z odrazi **č*.

1.6 Delni zaključek

V primerih, v katerih je isln. naglasno mesto ohranjeno,¹³⁴ se odrazi stalno dolgih in kratkih akutiranih zložnikov v nobenem izmed obravnavanih govorov ne razlikujejo, kar je najbolj jasno vidno ob primerjavi odrazov isln. **ě* (prim. 1.1.1).

Odrazi **ā*/**ā-*, **ū*/**ū-*, **ī*/**ī-* in **ǣ*/**ǣ-* se med posameznimi govori ne razlikujejo. V govoru Breginja se v položaju pred /*j*/ pojavlja položajni odraz /*e*/:. V govoru Čanebole se pred /*u*/ pojavlja položajni odraz [o:], v položaju med dvema /*j*/ pa položajni odraz /*e*/:.

Pri odrazih **ě̄*/**ě̄-* in **ō* prihaja med obravnavanimi govori v glavnem zgolj do fonetičnih razlik. V govorih Čanebole, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha se pojavljata odraza /*iɛ*/ in /*uɔ*/; v zahodnejših govorih (Plestišča, Prosnid) in skrajno jugozahodnem govoru (Mažerole) je prvi del dvoglasniških odrazov bolj izraziti (v prvih treh govorih /*i:ɛ*/ in /*u:ɔ*/, v zadnjem /*i:ə*/ in /*u:ə*/), pri čemer se v govorih Plestišč in Prosnida lahko prosto uresničujeta tudi kot [i:] oziroma [u:] (zlasti v govoru Prosnida in tam še zlasti pri mlajših govorcih, kjer je takšna uresničitev pogostejša; uresničitev [u:] je v govoru Prosnida v izglasju pogostejša od uresnitve [u:ɔ] tudi pri starejših govoricah); v govoru Breginja je bolj izraziti drugi del dvoglasnikov (/*iɛ*/ in /*uɔ*/), v izglasju pa ima isln. **ō* položajno različico [u:ə]. V vseh obravnavanih govorih ima **ě̄*/**ě̄-* pred **j* (ki nadaljuje bodisi isln. **j* bodisi isln. **l*, pa tudi drugotni vrinjeni (epentetični) **j*) enoglasniški *e*-jevski položajni odraz, le v govoru Tera tudi /*i*/:, in sicer v položaju pred (medsamoglasniško) onemevajočimi **j*, **l* ali **g*. V vseh obravnavanih govorih razen v govorih Tera in Zavarha ima **ō* pred /*u*/ enoglasniški *o*-jevski položajni odraz, v navedenih dveh govorih pa se odraz ne razlikuje od siceršnjega dvoglasniškega odraza. Pri omenjenih enoglasniških položajnih odrazih gre v večini govorov torej za vzporedni razvoj.

Odraza **ě̄*/**ě̄-* in **ō* sta v večini obravnavanih govorih enoglasniška, le v govoru Plestišč se pojavljata dvoglasniška odraza /*iɛ*/: oziroma /*uɛ*/:, v govoru Prosnida pa /*ɛɛ*/ oziroma /*ɔo*/:. V slednjem govoru se lahko /*ɛɛ*/ in /*ɔo*/ prosto uresničujeta kot [ɛ:] oziroma [ɔ:], pri mlajših govoricah pa prva dela dvoglasnikov prehajata v [i]/[i] oziroma

¹³⁴ Tj. v primerih, v katerih ni prišlo do 1) narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga, 2) narečnega pomika naglasa s predpredzadnjega kratkega akutiranega zloga ali 3) narečnega pomika naglasa s predzadnjega mladoakutiranega zloga oziroma 4) do analoških naglasnih sprememb (bodisi izravnave naglasa oblik, naglašanih po 1), 2) ali 3), ali do medparadigmatskih analoških sprememb).

[u]/[ɥ].¹³⁵ V govorih Breginja, Porčinja in Tera se pojavljata široka /e:/ in /o:/ (v govorih Porčinja in Tera se lahko približujeta srednjima /ɛ:/ oziroma /ɔ:/), medtem ko se v Čaneboli pojavljata izrazito široka /ä:/ in /ã:/. V govoru Mažerol se pojavljata ozka /ɛ:/ in /ɔ:/.

Odraza *ē/*è- in *ō/*ò- sta v vseh obravnavanih govorih enoglasniška, le v Prosnidu se pojavljata dvoglasniška odraza /ɛɛ/ oziroma /oo/. V govoru Breginja se pojavljata široka /e:/ in /o:/, v govoru Čanebole izrazito široka /ä:/ in /ã:/, v govorih Mažerol, Plestišč, Porčinja in Tera pa ozka /ɛ:/ in /ɔ:/.

Kakovost odrazov isln. *ē/*è- in *ō/*ò- ter *ò- in *ō/*ò- v govorih Tipane, Viškorše in Zavarha je težko nedvoumno določiti. Najpogosteje se fonetično uresničujeta kot srednja /ɛ:/ oziroma /ɔ:/, vendar se izgovorno prosto približujeta ozkima [e:] oziroma [o:], pri čemer je nabor možnih fonetičnih realizacij dokaj širok.

Iz zapisanega sledi, da se odrazi *ē/*è- in *ō/*ò- ter *ō/*ò- in *ò- ločijo v govorih Plestišč, Porčinja in Tera. Sovpad omenjenih odrazov je značilen za vzhodne govore, v zahodnem in osrednjem delu pa za otok, ki obsega govore Tipane, Viškorše in Zavarha.¹³⁶ Razlikovanje je še zlasti opazno v govoru Plestišč, kjer sta *ē/*è- in *ò-¹³⁷ zastopana z dvoglasniškima odrazoma /jɛ:/ oziroma /ɥɛ:/, *ē/*è- in *ō/*ò- pa z enoglasniškima odrazoma /ɛ:/ oziroma /ɔ:/. Ali fonološka nasprotja med odrazi isln. nosnih in nenosnih sredinskih samoglasnikov morda vendarle ne obstajajo tudi v govorih Tipane, Viškorše in Zavarha oziroma ali ni morda v teh govorih pri navedenih fonemih prišlo do skorajšnjega sovpada (ang. *near-merger*) (Labov, Karen, Miller 1991; Faber, Di Paolo 1994; Bowie 2001), bi lahko pokazala natančnejša eksperimentalnofonetična analiza. Glede na široko možnost prostih fonetičnih uresničitvev bi bilo namreč mogoče sklepati, da je izguba fonoloških nasprotij relativno mlada. Določiti je torej mogoče dva areala s sovpadom odrazov isln. nosnih in nenosnih sredinskih samoglasnikov, ki zajema vzhodnejše govore (Breginj, Čanebola, Mažerole, Prosnid) ter zahodnejše (osrednje) govore (Tipana, Viškorša, Zavarh), pri čemer slednji predstavljajo otok znotraj areala, kjer ni prišlo do sovpada omenjenih isln. glasov (govori Plestišč, Porčinja, Tera).

Isl. *ǣ/*ǣ- se v vseh obravnavanih govorih odraža kot /a:/. V govorih Čanebole, Mažerol in Porčinja, kjer so bile zabeležene oblike glagola isln. *cvæti, ima naglašeni (tudi drugotno) *ǣ v položaju za /ɥ/ o-jevski položajni odraz (ker v govoru Mažerol

¹³⁵ V primeru dvoglasniških odrazov *ē/*è- in *ò- v govorih Plestišč in Prosnida je mogoče sklepati o vzporednem razvoju. V govoru Prosnida zlasti pri mlajših govorcih prihaja do višanja prvih delov omenjenih dvoglasniških odrazov; mogoče je, da sta dvoglasniška odraza v prosniskem govoru predstopnji dvoglasnikov v plestiškem govoru, pri čemer je v slednjem prišlo še do prednjenja *o > *e v položaju za /ɥ/ (kot tudi sicer v nenaglasnem položaju, npr. (Pleštišča) *ɥe'da*).

¹³⁶ V navedenih treh govorih je variantnost v fonetični uresnitvi lahko precejšnja, saj prosto niha med ozkima [e:] oziroma [o:] ter srednjima [ɛ:] oziroma [ɔ:].

¹³⁷ Prav tako prednaglasna *e in *o, naglašena po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga, ter prvotno ali drugotno naglašena (in vedno drugotno podaljšana) *e in *o v končnicah oziroma glagolskih priponah glagolov psl. naglasnega tipa *c(a)* (prim. 3.2.3 na ustreznih mestih).

isln. **ō*, **ō*- in **ō̄*/**ō̄*- v položaju za /*u*/ prehaja v /*ə*/, odraz /*ə*/ za isln. **ə* v navedenih oblikah kaže na starejšo stopnjo **o*). V govoru Breginja se pojavlja odraz /*e*/, ki je lahko, če je naglašen drugotno, odraz restituiranega psl. polglasnika v šibkem položaju. V ostalih krajih raba glagola ni bila zabeležena.

V vzhodnejših govorih Breginja, Mažerol in Prosnida se za isln. **l* pojavlja enoten odraz /*u*/, v govoru Tera pa enoten odraz *o:u*. V govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tipane, Viškorše in Zavarha se pojavljajo mešani odrazi /*u*/ ter *o:u*, *o:u* oziroma *o:u*, pri čemer v govorih Čanebole in Porčinja prevladuje odraz /*u*/, v govorih Plestišč, Tipane, Viškorše in Zavarha pa dvoglasniški odrazi – pogostnost dvoglasniškega odraza se povečuje od vzhodu proti zahodu. Določiti je torej mogoče areal z odrazom /*u*/, v katerega se uvrščajo prvi trije govori, ter areal z odrazom *o:u*, v katerega se uvršča govor Tera, z vmesnim prehodnim arealom z mešanimi odrazi. Poseben *o*-jevski odraz ima v vseh govorih samostalnik isln. **s̄l̄nce*, kar je posledica onemitve soglasniškega dela dekomponata **l̄* (**l* ali **u*) v soglasniškem sklopu z **-lnc-/*-unc-* (Ramovš 1936: 169).

Isln. **ř̄*/**ř̄*- je v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha (glede na dostopno gradivo tudi v govoru Gornje Černjeje (Peršič 1946)) zastopan z odrazom *a:r*, v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja in Prosnida (glede na dostopno gradivo tudi v govoru Robidišča (Logar 1951b)) pa z odrazom *ər*, pri čemer je samoglasnik *ə* fonetično kratek, tako nastala skupina *ər* pa razlikuje tonemska nasprotja. Zlasti v govoru Zavarha (v ostalih govorih pa le v redkih primerih) se pojavlja položajni odraz *e:r*, in sicer, kot je mogoče razpoznati iz zbranega gradiva, v položaju za (vzglasnimi) /*t*/, /*d*/, /*s*/, /*č*/ (tako tudi v primeru isln. prednaglasnega **r*, naglašene po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga). Enako se načeloma odraža tudi isln. nenaglašeni **r*, pri čemer se lahko v govorih Prosnida, Tera, Tipane in Zavarha (v govoru Viškorše povedni primeri niso bili zabeleženi) v položaju za /*u*/ pojavljajo *o*-jevski odrazi.

V govorih, v katerih je prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga, se odrazi zložnikov, naglašeneh po tem umiku, načeloma ne razlikujejo od odrazov ustreznih stalno dolgih zložnikov oziroma kratkih akutiranih zložnikov, podaljšanih v nezadnjem besednem zlogu. Izjemi sta isln. prednaglasni **o*, ki se ujema z odrazom isln. **ō*- (in ne isln. **ō̄*), in isln. prednaglasni **ě*, pri katerem se regularni odraz po omenjenem umiku ujema z odrazom isln. **ē*/**ē̄*-, dvoglasniški odraz **ie* pa je lahko nastal po izravnavi samoglasniške kakovosti oblik pregibnostnega vzorca, v katerih se zložnik pojavlja pod naglasom. Zložniki, naglašeni po omenjenem naglasnem umiku, so dolgi in akutirani.

Odrazi isln. **-ě̄*/**ě̄*, **-ē̄*/**ē̄* in **-ē̄*/**ē̄* se v nobenem izmed obravnavanih govorov ne razlikujejo – načeloma se ti glasovi odražajo kot srednji do sredinski /*e*/, le v govoru Breginja prihaja (razen v zadnjem odprtem zlogu) do *e*-jevskega akanja (tako tudi v primeru isln. prednaglasnega **e*, naglašene po umiku naglasa z **-i* v zadnjem odprtem zlogu, npr. *'nast*, *'pac̄*). V nenaglašenem položaju prihaja v nekaterih govorih v redkih primerih do sporadičnega (asimilatoričnega oziroma disimilatoričnega) *e*-jevskega akanja. V redkih primerih se v položaju nenaglašene (prednaglasnega) **ě* pojavlja

tudi dvoglasniški odraz **ie* (v govoru Tera pa verjetno že reducirani odraz /i/), ki je nastal po izravnavi samoglasniške kakovosti oblik pregibnostnega vzorca, v katerih se zložnik pojavlja pod naglasom (tipično npr. (Breginj) *miešá:t*, (Čanebola) *miešá:t*, (Mažerole) *miəšá:t*, (Plešišča) *miešá:tə*, (Porčinj) *miešá:tə*, (Prosnid) *miešá:t*, (Ter) *mišá:tj*, (Tipana) *miešá:tj*, (Viškorša) ⟨miešáté⟩).

Isl. **-ò/*o* se v vseh obravnavanih govorih načeloma odražata kot široki do sredinski /o/, le v govoru Čanebole prihaja (razen v zadnjem odprtem zlogu) do popolnega akanja (tako tudi isl. prednaglasni **o*, naglašen po umiku naglasa z **-i* v zadnjem odprtem zlogu, npr. *l'lašt*, *s'tart*). V primeru nenaglašene **o* prihaja v vseh obravnavanih govorih v nekaterih primerih do sporadičnega (asimilatoričnega oziroma disimilatoričnega) akanja, pri čemer je bil v govoru Prosnida tako nastali drugotni **a* podvržen ekanju (prim. nižje).

Zgled za isl. **-ò* v zadnjem oziroma edinem zaprtem zlogu je bil zabeležen le v govoru Mažerol (*'bop*, rod. ed. *bó:pa* 'popék'). Isl. nenaglašeni **o* ne v izglasju se v vseh obravnavanih govorih odraža kot široki do sredinski /o/, pri čemer v govoru Čanebole prihaja do popolnega akanja, v ostalih obravnavanih govorih pa v redkih primerih do sporadičnega (asimilatoričnega) akanja.

Isl. **-ò/*o* v zadnjem odprtem zlogu je v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Prosnida sovpadel z odrazi isl. **-ò/*o*, v govorih Plešišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa z odrazi isl. **-ù/*u*; razen v govoru Porčinja se je skupaj z etim. **u* znižal do stopnje /u/.

Isl. **-i* se v govorih Breginja, Čanebole in Mažerol odraža kot /ə/, v govoru Prosnida kot /ə/, v govorih Plešišč in Porčinja kot /ɛ/, v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa kot /i/, pri čemer se v zadnjih treh krajih njegova fonetična uresničitev prosto približuje /ə/, v vseh krajih pa se sredi govorne verige lahko realizira tudi z neredukcijsko kakovostjo. V govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Porčinja se v položaju pred isl. **í* pojavlja položajni odraz /i/. V prvih treh navedenih govorih prihaja do (nedoslednega) umika naglasa z **-i* na prednaglasni (psl.) kratki samoglasnik, pri čemer prvotno naglašeni glas onemi. Isl. nenaglašeni **i* se v vseh obravnavanih govorih načeloma odraža enako, pri tem pa v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Prosnida v izglasju in v medglasju praviloma onemeva (v govorih Mažerol in Prosnida je onemitev v medglasju izrazito nedosledna), v govorih Plešišč in Porčinja se v izglasju načeloma ohranja in onemeva le sporadično v medglasju, v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa je glas praviloma ohranjen v vseh položajih.¹³⁸

Isl. **-ù* se v govorih Breginja, Mažerol in Porčinja odraža kot /u/ (v drugem govoru je bil le v enem primeru zabeležen odraz /o/), v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha se je znižal do /u/, v govoru Prosnida do /o/ in v govoru Čanebole do /o/. Isl. nenaglašeni **u* je v večini govorov ohranil svojo izhodiščno kakovost, le v govoru Prosnida je prešel v /o/ (v položaju za /u/ pa v [ò]).

¹³⁸ V Logarjevih zapisih govora Viškorše (Logar 1965a) se za /i/ mešano pojavljajo zapisi ⟨e⟩, ⟨è⟩, ⟨è̃⟩, ⟨i⟩.

Isln. **-à/*a* je načeloma ohranil svojo barvo v vseh obravnavanih govorih, le v govoru Prosnida (razen v zadnjem odprtem zlogu)¹³⁹ prihaja do popolnega ekanja (v zelo redkih primerih se *e*-jevski odraz za **-à* pojavlja tudi v drugih obravnavanih govorih). V govorih, kjer so bili relevantni primeri zabeleženi, prihaja v položaju pred /j/ do višanja proti *ɛ* oziroma v nekaterih govorih do nadaljnjega razvoja celotne skupine v *i*.

Isln. **-ə/*ə* je v večini položajev prešel v **a*; v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Plestišč se v položaju pred /r/, /n/ in v položaju za /ɥ/ pojavlja položajna različica /ə/, v govorih Porčinja, Tera, Viškorše in Zavarha (v govoru Tipane povedni primeri niso bili zabeleženi) pa v položaju za **v* položajni odraz /o/ (tako tudi **ə* < **ɣ*). Nadalje se v govorih Breginja, Plestišč in Mažerol v položaju pred /ín/ pojavlja položajna različica /i/ (oziroma v govoru Prosnida njen reducirani odraz /ə/). Isln. nenaglašeni **ə* v položaju ob ustničniku v nekaterih govorih prehaja v /o/, vendar so zaradi specifičnosti položaja izpričani le maloštevilni primeri (v govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tera in Zavarha).

V govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja in Prosnida je isln. **-l̥* sovpadel z **u*, v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa se odraža kot *ou*, pri čemer je vsaj v govoru Tera in Viškorše prišlo do drugotne podaljšave *o*-jevskega dela – zaradi majhne količine povednega gradiva, zabeleženega v obravnavanih govorih, dokončni zaključki morda niso povsem nedvoumni. V vseh obravnavanih govorih se isln. nenaglašeni **l̥* načeloma odraža kot /u/ (oziroma njegov nadaljnji odraz), pri čemer gre vsaj v delu govorov (zagotovo govor Tera, verjetno tudi govora Viškorše in Zavarha; povedno gradivo v govoru Tipane ni bilo zabeleženo) za drugotni odraz skupine *ou* ne pod naglasom. V vseh govorih se pojavljajo tudi primeri z odrazom *ou*, ki pa so verjetno drugotni, nastali po izravnavi zložniške kakovosti oblik pregibnostnega vzorca, v katerih se **l̥* pojavlja pod naglasom.

Kratki naglašeni in nenaglašeni samoglasniki so v zadnjem zlogu v položaju pred istozložnim **u* (< **l̥*, **v*) v izglasju prešli v **o/*ó* (takšno stanje je zabeleženo v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha) in se nato skupaj z izglasnim **u* dalje razvili v **u* (takšno stanje je zabeleženo v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč in Porčinja); v govoru Prosnida se je tako nastali **u* skupaj z etim. **u* znižal do /o/.

Zložniki, naglašeni po narečnih pomikih naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga oziroma (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, so v obeh govorih kratki, a – kot izvorno kratki naglašeni, tj. isln. kratki akutirani zložniki v zadnjem ali edinem besedem zlogu – daljši od nenaglašanih zložnikov in imajo padajoč ton. Njihovi odrazi se v vseh primerih ujemajo z ustreznimi odrazi isln. nenaglašanih zložnikov: v obeh govorih tako odraz isln. ponaglasnega **i*, naglašen po tem pomiku, izkazuje redukcijsko kakovost /ɛ/ oziroma /ə/, v govoru Prosnida pa tudi odraza isln. **u* (/o/) in **a* (/e/ po ekanju). Zložniki, ki so naglas po omenjenih umikih izgubili, izkazujejo neredukcijsko kakovost.

V obeh govorih so isln. ponaglasni samoglasniki, naglašeni po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga, skupaj z izglasnim **l̥* prešli v /u/ (govor Porčinja) oziroma se

¹³⁹ Izjema je 3. os. ed. glagolov s sed. na **-a-*, kjer je ekanje analoškega izvora.

skupaj z etimološkim **u* znižali v /o/ (govor Prosnida) (primeri takšnega razvoja so bili zabeleženi za isln. **i* in **a*).

V vseh obravnavanih govorih je isln. **l* prešel v **j*. V nekaterih zahodnejših govorih (govori Tipane, Viškorše, Zavarha, sodeč po podatkih, ki jih navaja Peršič (1946: XLIV), vsaj položajno (pred /i/) tudi govor Gornje Černjeje) se pojavlja tendenca po sporadičnem (prostem) onemevanju **j* v medsamoglasniškem položaju, če je vsaj eden izmed samoglasnikov funkcijsko sprednji, vendar pojav ni dosledno izvršen: glas je »običajno ohranjen, toda pri nekaterih besedah – v istih krajih in pri istih osebah – včasih popolnoma onemi« (Merkù 1980: 169). Dokaj dosledno **j* pod podanimi pogoji onemeva le v govoru Tera. Takšna fonološka interpretacija sicer ni enoznačna. Pogosto lahko namreč prihaja do variantnosti fonetične realizacije celo v različnih izrekih istih primerov, tj. »globinski« /j/ se v opisanih položajih lahko prosto realizira kot [j], oslabljeni [i] ali (v večini primerov) [∅]. Upošteva je to dejstvo, je pojav morda bolj ustrezno opisovati kot težnjo po slabljenju ali onemitvi /j/ in ne (še) kot dovršeno glasovno spremembo (prim. op. 197 na str. 242).

V vseh obravnavanih govorih je isln. **m* v izglasju prešel v /n/, pri čemer je lahko v nekaterih primerih prišlo do restitucije prvotnega **m* po analogiji na oblike, v katerih ne nastopa v izglasju; v govorih, v katerih prihaja do onemitve **i* v izglasju, **m* ohranja prvotno izgovorno mesto, če je v izglasje prešel po omenjeni onemitvi.

Isl. **l* se v vzglasju in medsamoglasniško ne glede na samoglasniško okolico odraža kot srednjejezični /l/, v položaju pred soglasnikom in v izglasju pa kot /u/ (razen če je v ta položaja prešel drugotno, po onemitvi sledečega samoglasnika – v tem primeru ohranja izgovorno mesto). V izglasju v položaju za kratkim naglašanim ali nenaglašanim samoglasnikom je v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja in Prosnida skupaj s predhodnim samoglasnikom prešel v **u* in se lahko (npr. v govoru Prosnida) dalje razvijal skupaj z etim. **u*.

Isl. **v* (z isln. fonetično vrednostjo **[u]*) se v položaju pred (zgodovinsko) nesprednjimi samoglasniki načeloma odraža kot /u/, v položaju pred (zgodovinsko) sprednjimi samoglasniki pa načeloma kot /v/. Izjemi predstavljata govor Breginja, kjer se isln. **v* v položaju pred (zgodovinsko) sprednjimi odraža kot /b/, in govor Tera, kjer se glas ne glede na samoglasniško okolico odraža kot /v/ (le v položaju za mehkonebnikom ne glede na samoglasniško okolico kot [u]). V prvotnem položaju pred soglasniki se isln. **v* v vseh govorih odraža kot /u/; če je v ta položaj prešel drugotno po onemitvi sledečega samoglasnika, se v govorih Čanebole in Prosnida v položaju pred nezvenečimi soglasniki odraža kot /f/ in pred zvenečimi kot /v/, v govoru Breginja pa v obeh primerih kot /b/, pri čemer se v položaju pred nezvenečimi nezvočniki pojavljajo razzvenečeni kot nerazzvenečeni glasovi (v enem primeru dvojnično tudi /f/), kar je verjetno znak razzvenečenja v teku. Isl. **v* v izglasju se v vseh obravnavanih govorih odraža kot /u/, v nekaterih govorih dvojnično tudi kot /f/ (govori Čanebole, Mažerol in Prosnida) oziroma /b/ (govor Breginja), zlasti če je v ta položaj prešel po onemitvi sledečega izglasnega samoglasnika.

V nekaterih govorih se v položaju pred zaokroženimi samoglasniki v vzglasju pojavlja /u/ (zelo redko tudi /y/), in sicer v različnih govorih različno v odvisnosti od

izhodiščnega samoglasnika: v govoru Breginja in Prosnida v položaju pred naglašnim in nenaglašnim *o kot odrazom isln. *o in *o, v govorih Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja in Viškorše pred naglašnim *o kot odrazom isln. *o (v govoru Plestišč in Prosnida tudi pred nenaglašnim *u).

V vseh obravnavanih govorih je isln. *g prešel v priporniški *ɣ in v izglasju v *x. Kot /ɣ/ je ohranjen v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč in Prosnida (v govoru Plestišč se je /g/ ohranil le v odrazih soglasniških sklopov *zg, *žg), v govorih Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa je popolnoma onemel (razen v odrazih soglasniških sklopov *zg, *žg, kjer se ohranja kot /g/). Isln. *x (tudi *x < *-g#) je v govoru Tipane prešel v /h/.

V vseh obravnavanih govorih se zveneči nezvočniki v izglasju razzvenečajo, le v govoru Breginja ni povsem jasno, v kolikšni meri še ohranjajo zvenečnost, saj se v tem položaju prosto pojavljajo tako zveneči kot nezvoneči nezvočniki (zdi pa se, da zvenečnost bolj dosledno ohranjajo zveneči nezvočniki, ki so v izglasje prešli po onemitvi sledečega samoglasnika).

Isln. *t poseben odraz ohranja v vseh obravnavanih govorih, razen v govorih Plestišč in Prosnida, kjer je sovpadel z odrazom isln. *č. V vseh obravnavanih govorih je z odrazom isln. *č sovpadel tudi v položaju za *š. V govorih Breginja in Čanebole se odraža kot /č/, v ostalih obravnavanih govorih (z izjemo govorov Plestišč in Prosnida) pa kot /ć/.

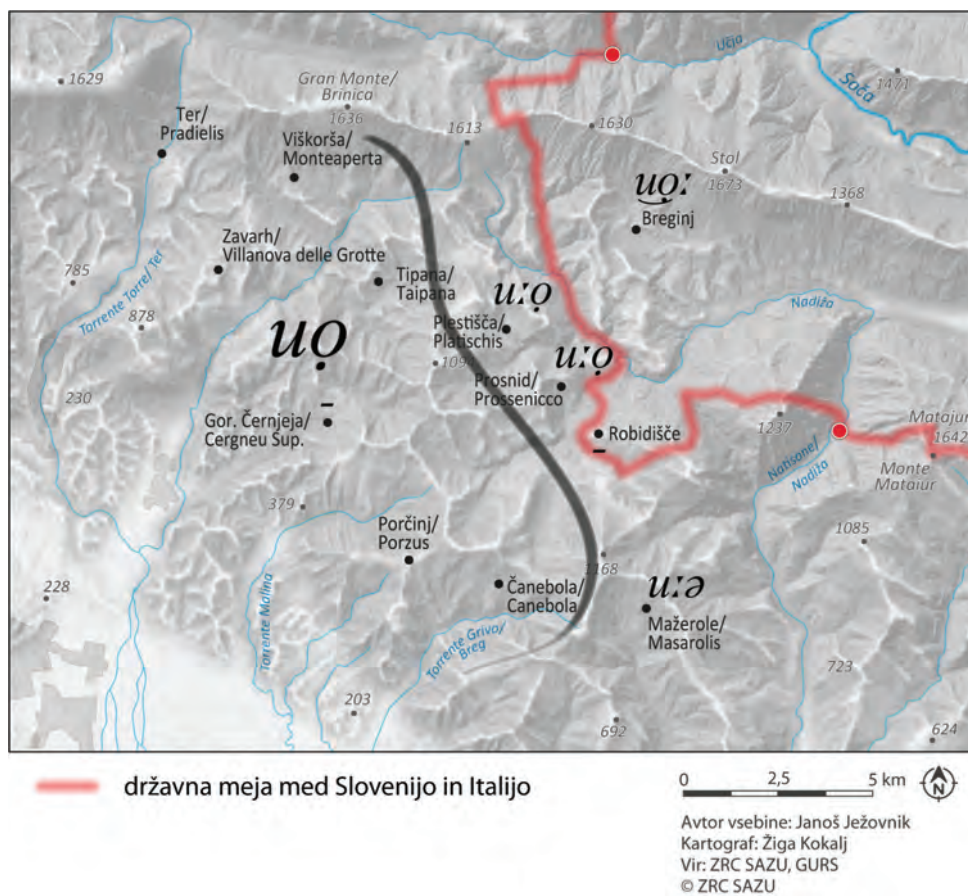
Sičniki in šumevci se v vseh obravnavanih govorih izgovarjajo nekoliko umaknjeno in se po mestu izgovora zblížujejo, kar je še zlasti izrazito v govorih Mažerol, Plestišč in Prosnida, v govoru Tera pa so se fonološka nasprotja med njimi že izgubila.

2 **Geolingvistični prikaz glasovnih značilnosti obravnavanih govorov**

Karte v nadaljevanju prikazujejo izbrane glasovne značilnosti obravnavanih narečnih govorov, kot so predstavljene v razdelku III/1. Predstavljeni so prevladujoči odrazi, drugi (npr. položajni odrazi, odrazi drugotnega izvora ...) le izjemoma. Odrazi, pri katerih med govori ne prihaja do razlik, niso kartirani.

Karte so napisne, izoglosne ali napisno-izoglosne. Znak – označuje nezabeleženost povednega gradiva v posameznem govoru (tako v vseh primerih za govora Gornje Černjeje in Robidišča, prim. I/2.2). Znak ~ stoji med dvojnima odrazoma, znak / pa med alternativnima odrazoma. Okrogli oklepaj obdaja redkejši odraz, kljunasti oklepaj (< >) pa v enem primeru odraz zabeležen v terenskih zapisih T. Logarja (1965b).

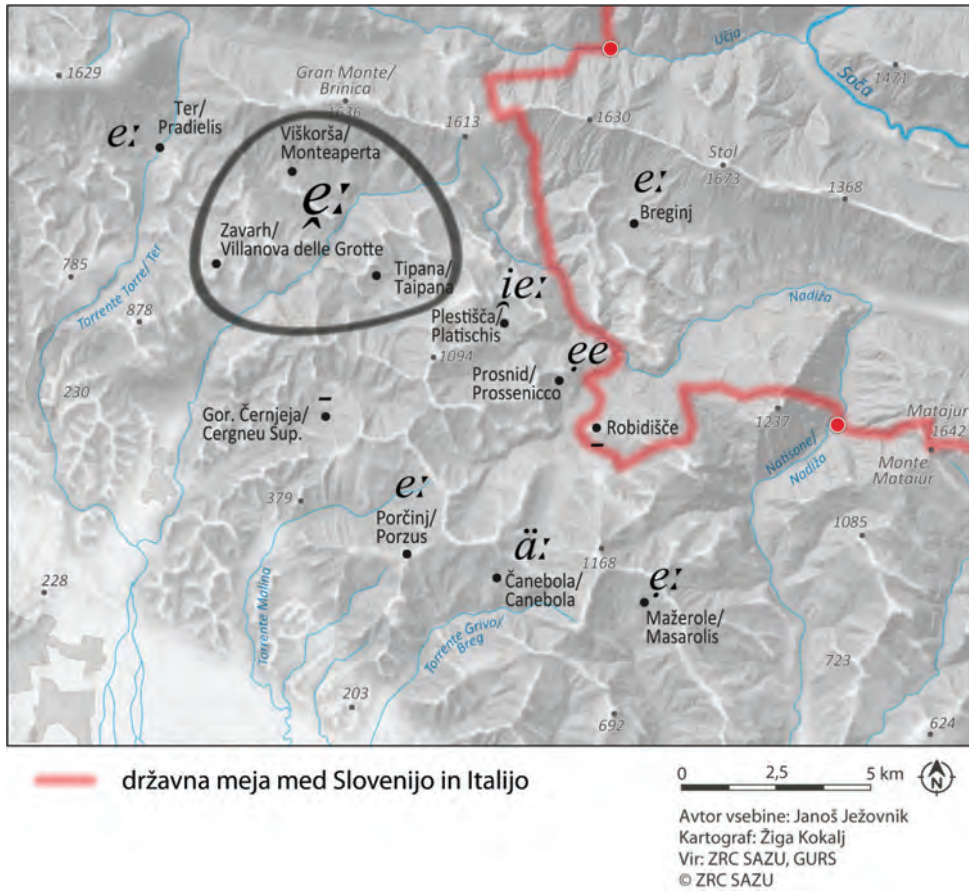
2.1.2 Odrazi isln. *ō

Karta 3: Odrazi isln. *ō

Izofona črne barve oddeljuje areal z odrazom *u:ō* (zahodno od izofone) od areala s fonetično drugačnimi odrazi (vzhodno od izofone).

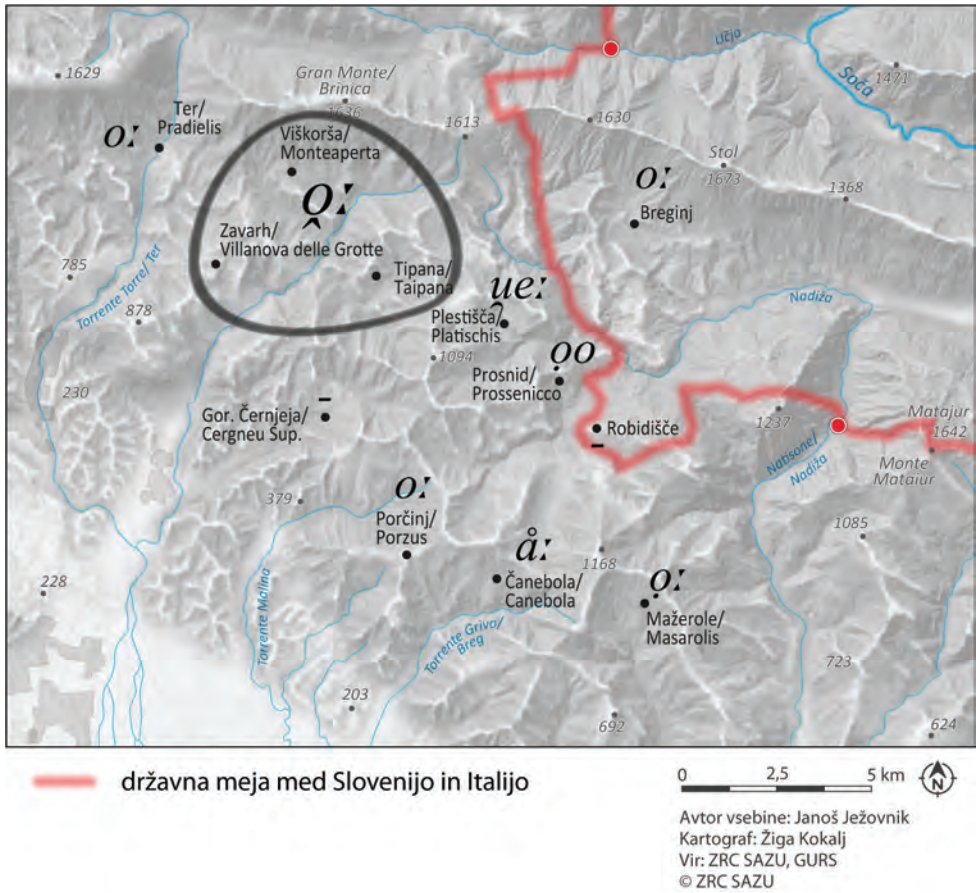
2.1.3 Odrazi isln. *ē/*è-

Karta 4: Odrazi isln. *ē/*è-

Izofona črne barve obkroža areal z odrazom ē:.

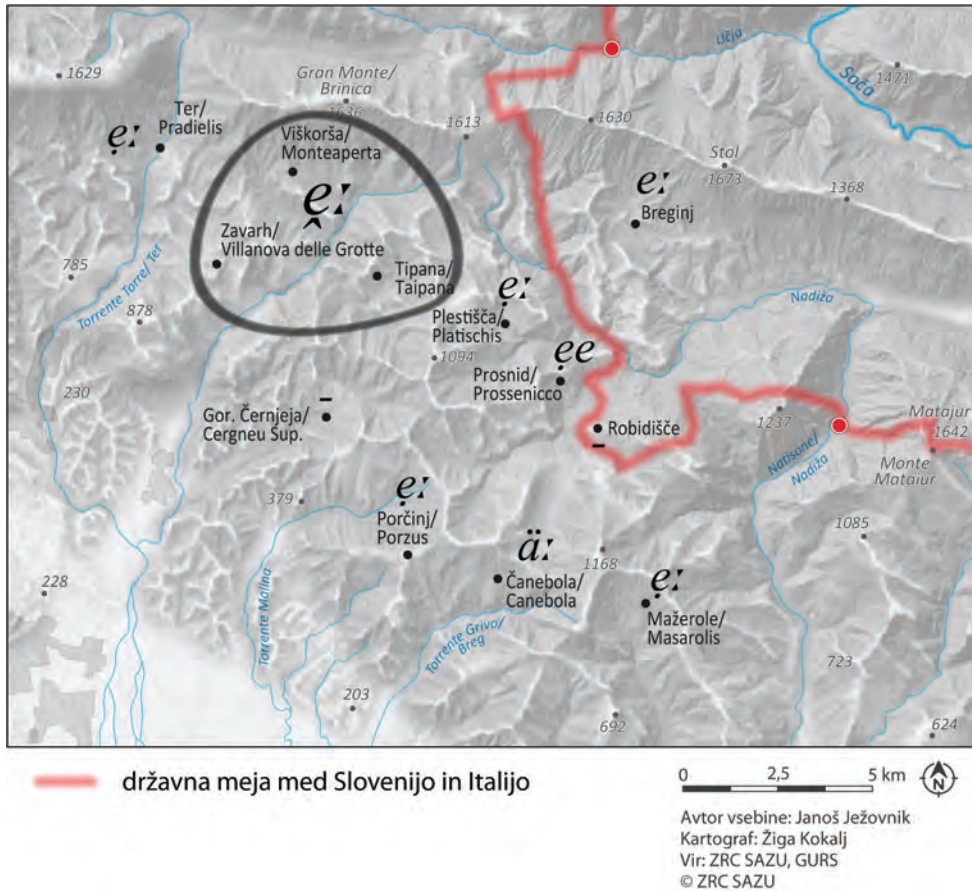
2.1.4 Odrazi isln. *ǵ-

Karta 5: Odrazi isln. *ǵ-

Izofona črne barve obkroža areal z odrazom *ǵ:*.

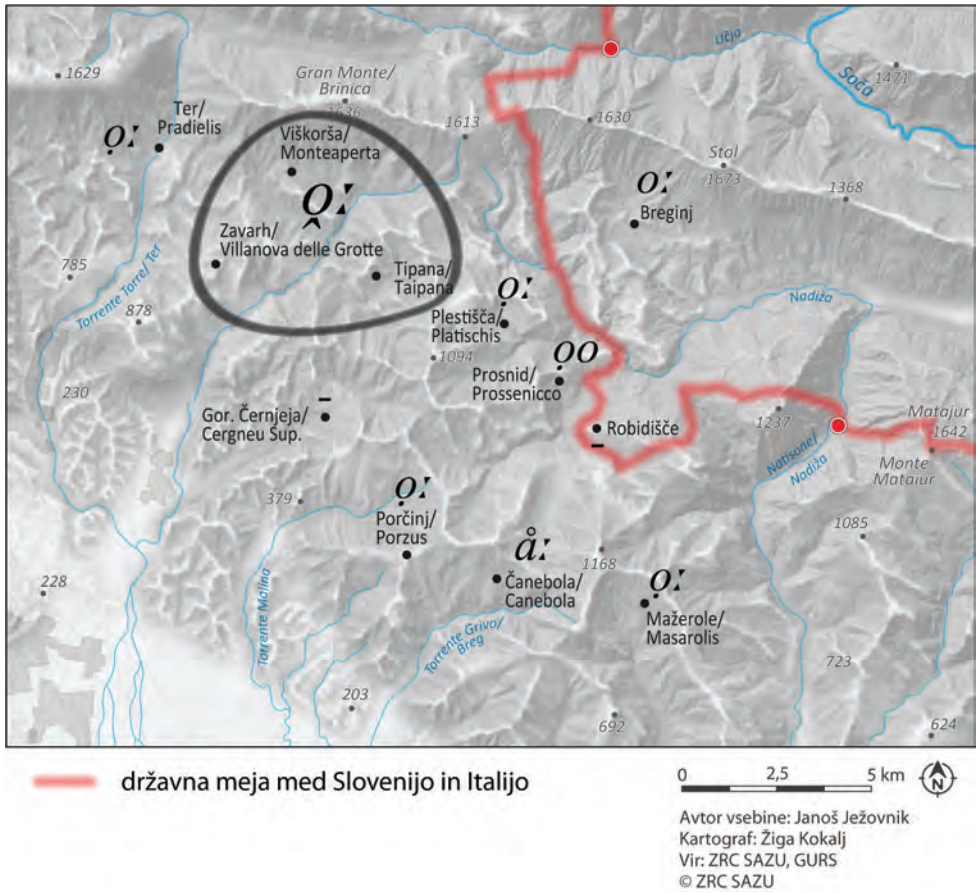
2.1.5 Odrazi isln. *ē/ĕ-

Karta 6: Odrazi isln. *ē/ĕ-

Izofona črne barve obkroža areal z odrazom ē.

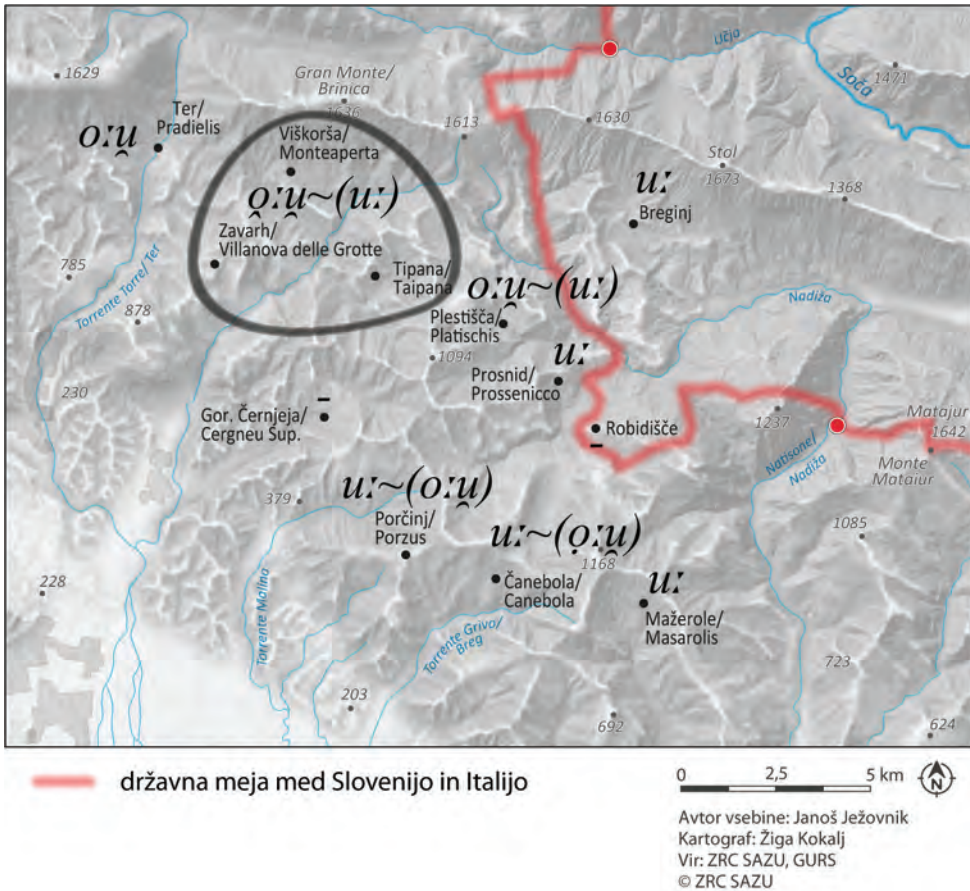
2.1.6 Odrazi isln. * \bar{q} / \bar{q} -

Karta 7: Odrazi isln. * \bar{q} / \bar{q} -

Izofona črne barve obkroža areal z odrazom \bar{q} .

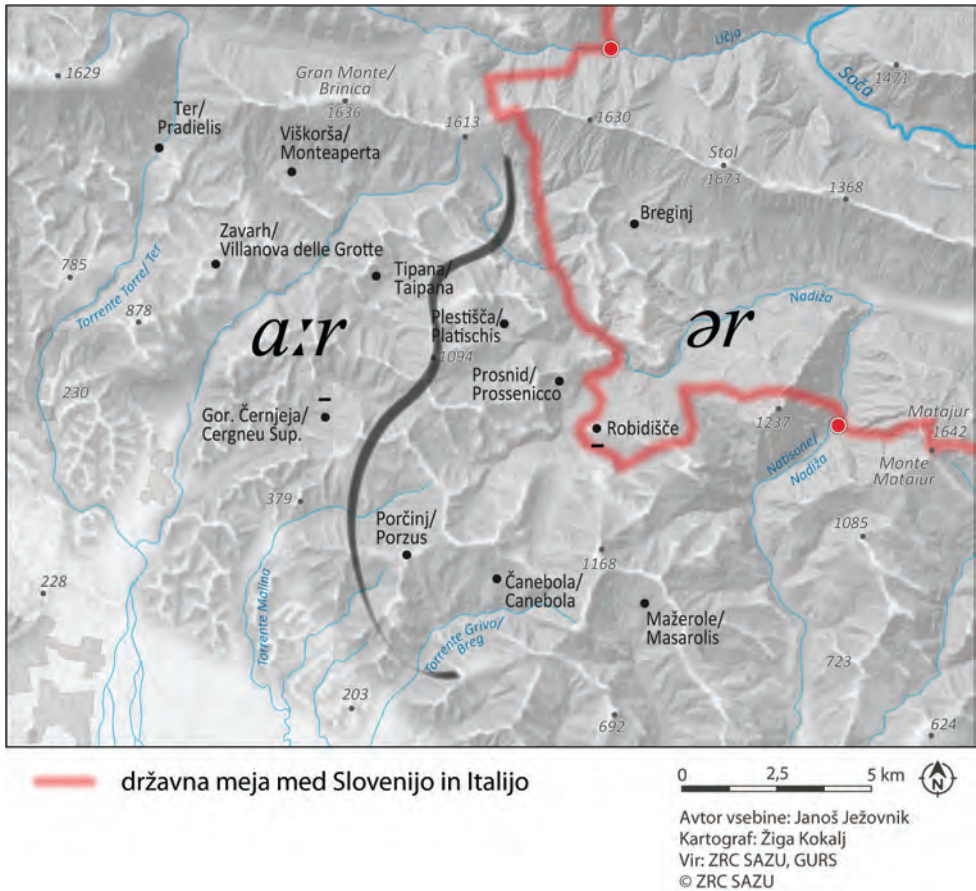
2.1.7 Odrazi isln. *ī/î-

Karta 8: Odrazi isln. *ī/î-

Izofona črne barve obkroža areal z dvojnimi odrazom $o:u$ in (redko) $u:$.

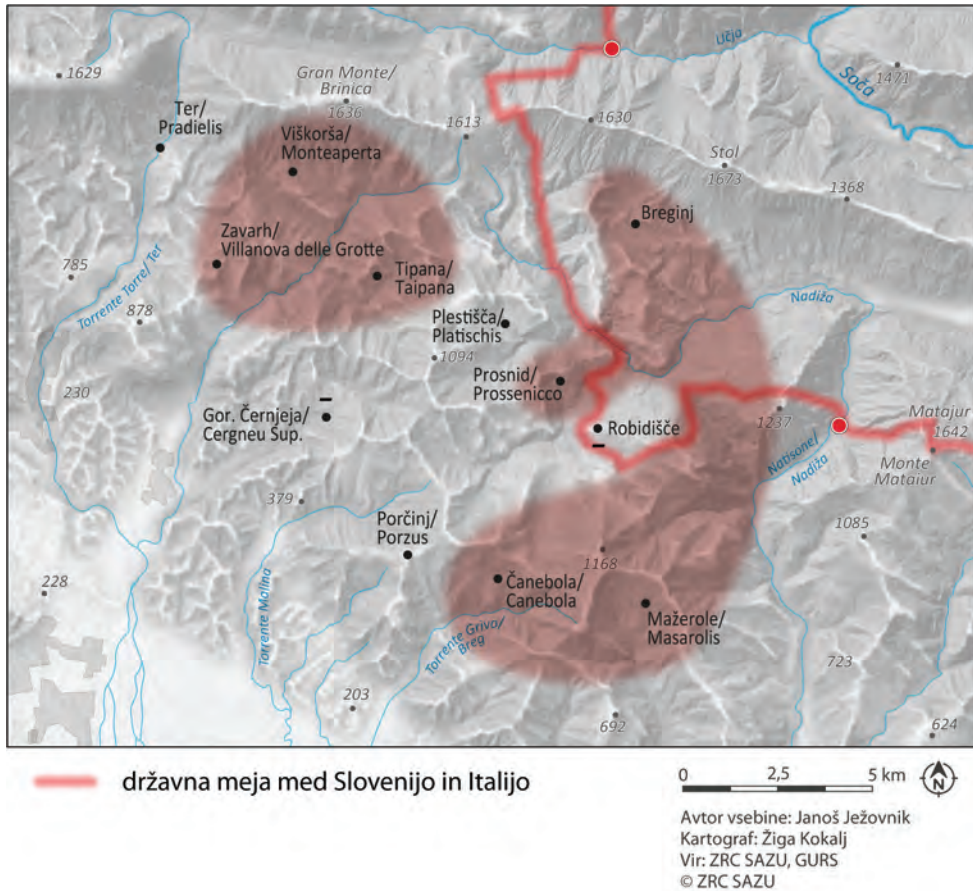
2.1.8 Odrazi isln. * \bar{r} / \tilde{r} -

Karta 9: Odrazi isln. * \bar{r} / \tilde{r} -

Izofona črne barve deli areal z odrazom *a:r* (zahodno od izofone) in areal z odrazom *ə:r* (vzhodno od izofone).

2.1.9 Sovpad isln. *ē/è- in *ē/è- ter *ò- in *ō/ò-

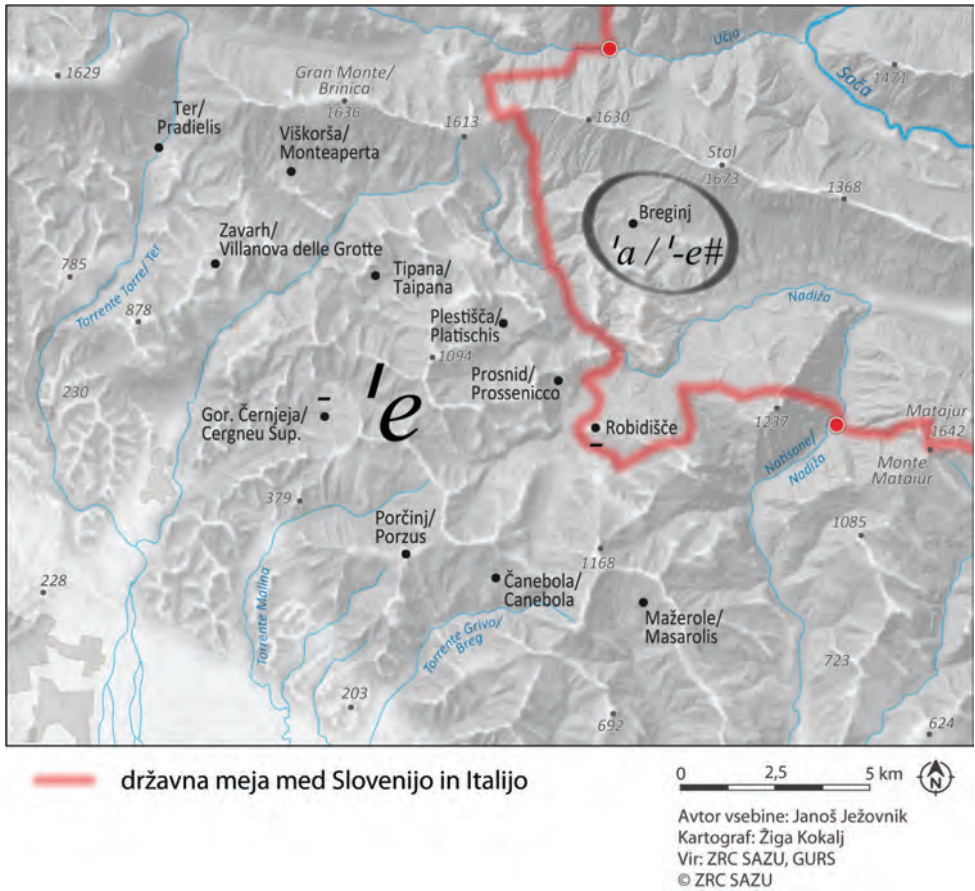

Karta 10: Sovpad isln. *ē/è- in *ē/è- ter *ò- in *ō/ò-

Rdeči površini označujeta areala s sovpadom isln. *ē/è- in *ē/è- ter *ò- in *ō/ò-. V ostalih delih do sovpada ni prišlo (prim. karti 4 in 6 ter karti 5 in 7).

2.2 Kratki (naglašeni) vokalizem

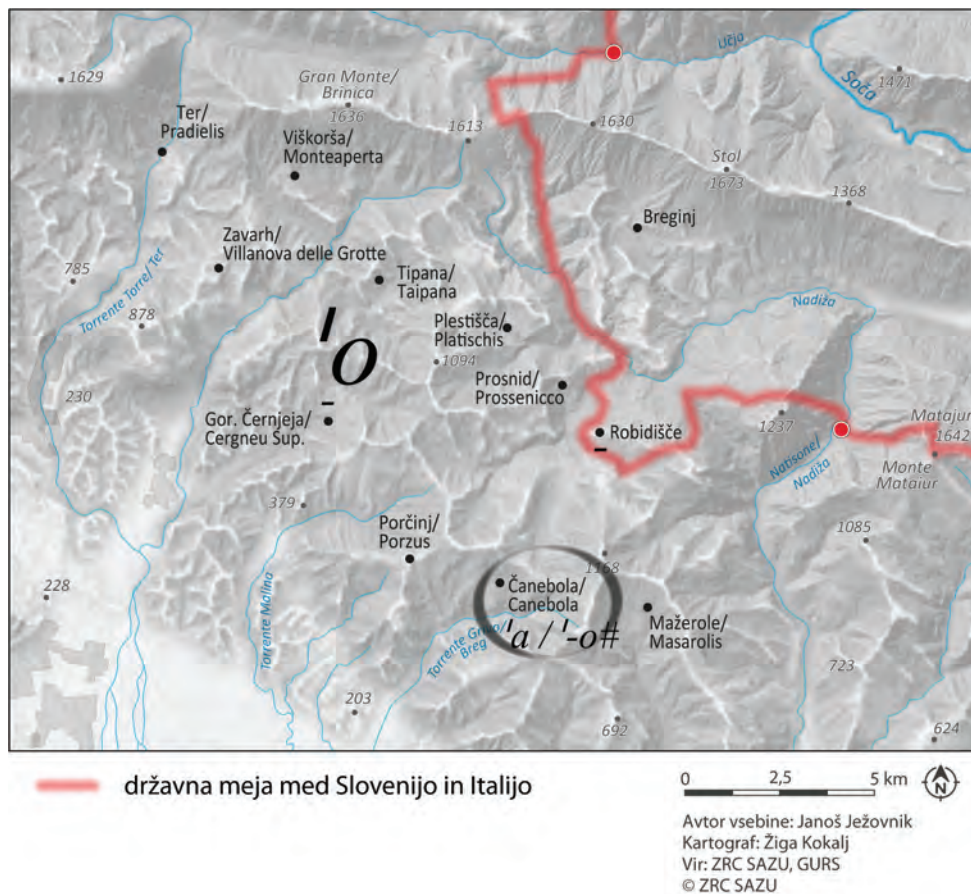
2.2.1 Odrazi isln. *-ě, *-è in *-è̇

Karta 11: Odrazi isln. *-ě, *-è in *-è̇

Izofona črne barve obkroža areal s popolnim ejevskim akanjem (razen v izglasju).

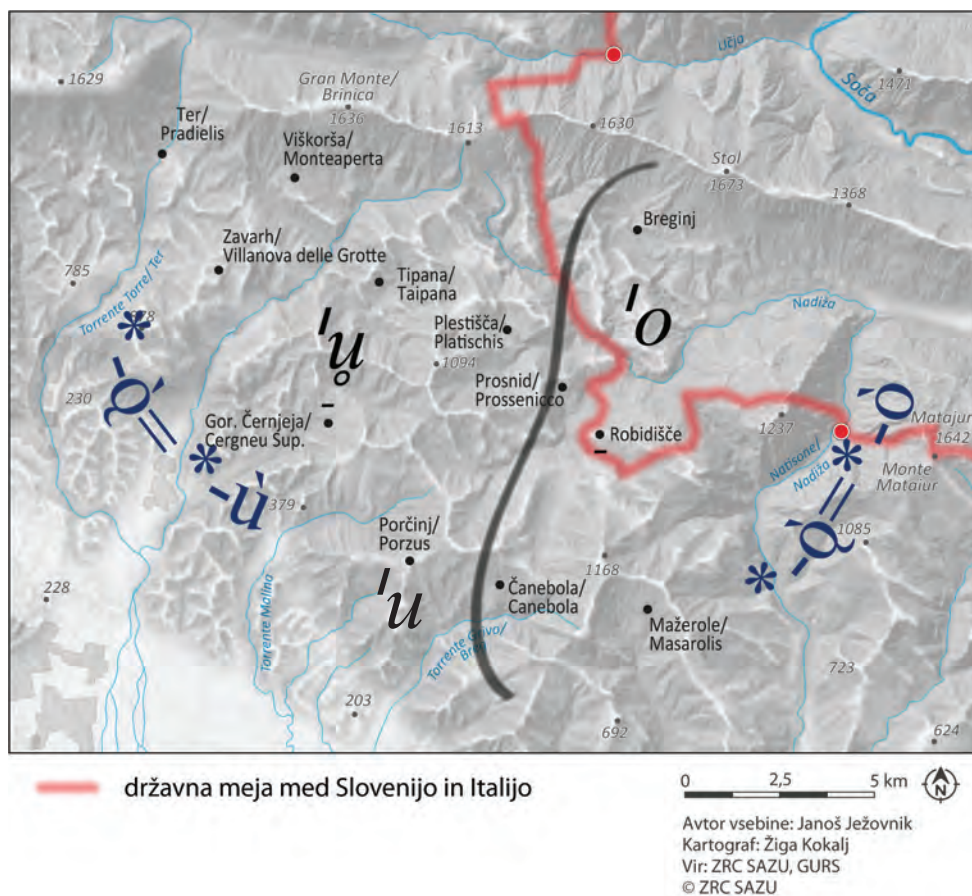
2.2.2 Odrazi isln. *-ò

Karta 12: Odrazi isln. *-ò

Izofona črne barve obkroža areal s popolnim akanjem (razen v izglasju).

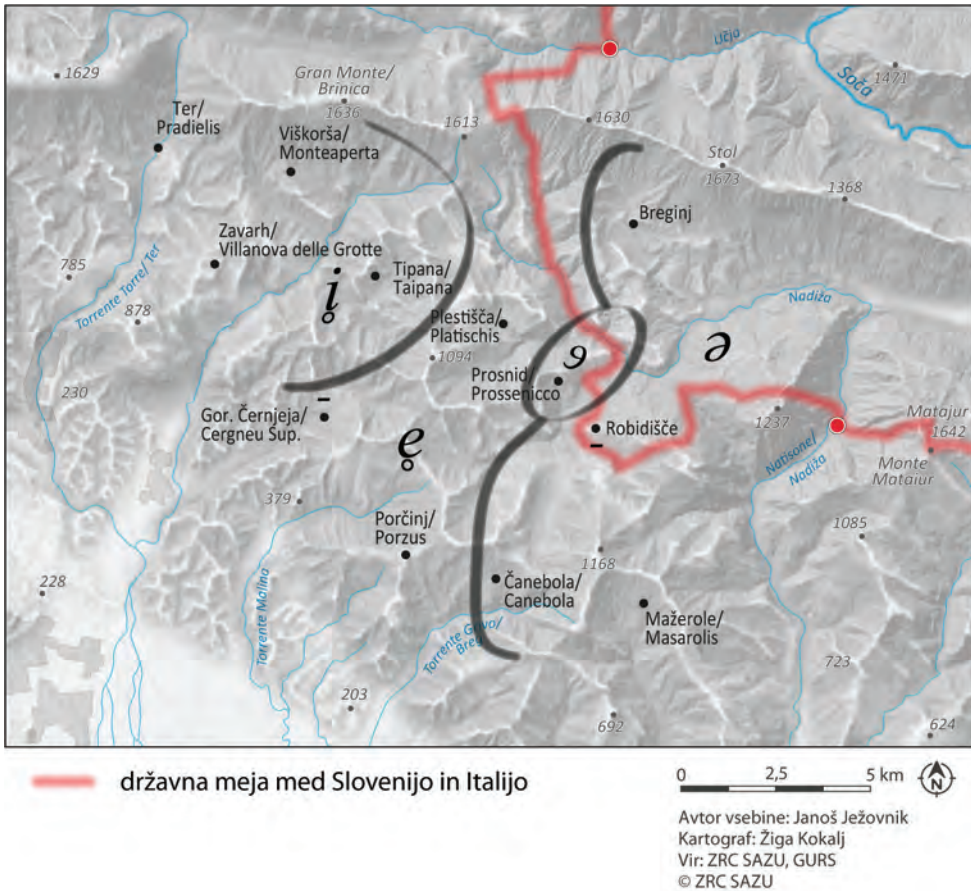
2.2.3 Odrazi isln. *-ò v zadnjem odprtem zlogu

Karta 13: Odrazi isln. *-ò v zadnjem odprtem zlogu

Izofona črne barve deli areal z odrazom 'u (z izjemo govora Porčinja, kjer se pojavlja odraz 'u) (zahodno od izofone) in areal z odrazom 'o (vzhodno od izofone). Ista izofona kot izoglosa hkrati deli areal, v katerem je odraz *-ù v izglasju sovpadel z odrazom *-ù (zahodno od izoglose), in areal, v katerem je odraz *-ò v izglasju sovpadel z odrazom *-ò (vzhodno od izoglose), kar je na karti označeno tudi z napisoma.

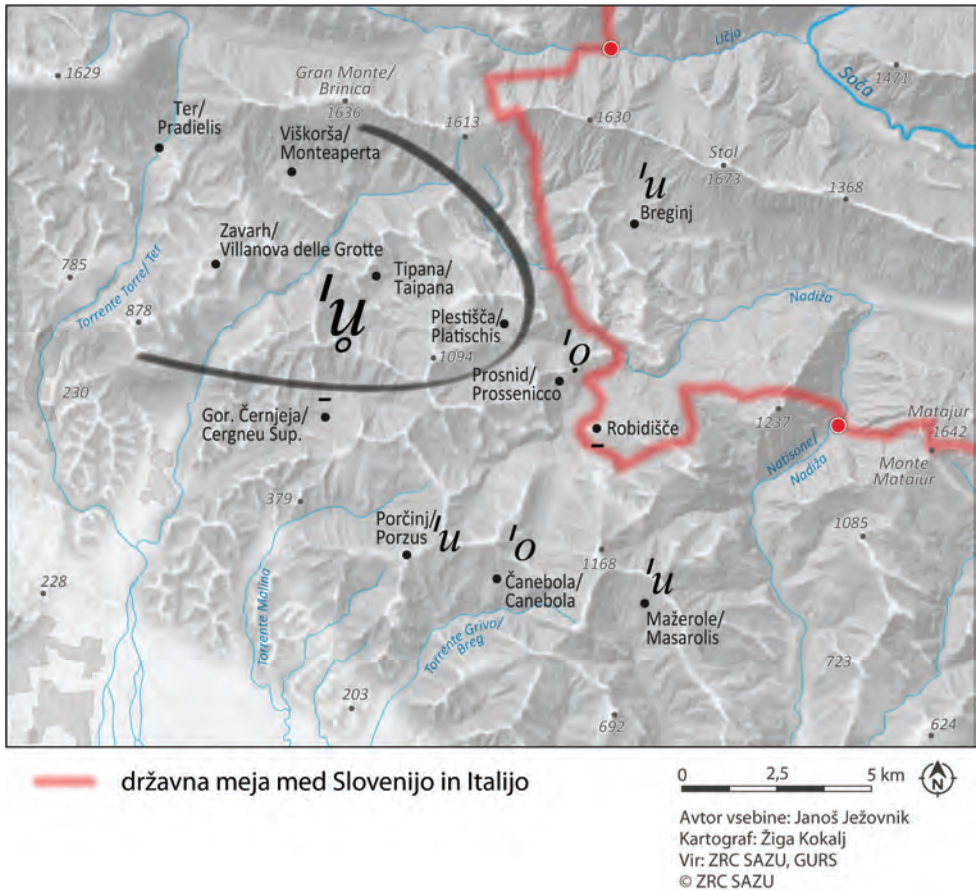
2.2.4 Odrazi isln. *-i

Karta 14: Odrazi isln. *-i

Izofoni črne barve delita areale z odrazom i (skrajno zahodno), odrazom e (v osrednjem delu narečja med izofonama) in odrazom a (skrajno vzhodno); obkrožen je areal z odrazom o .

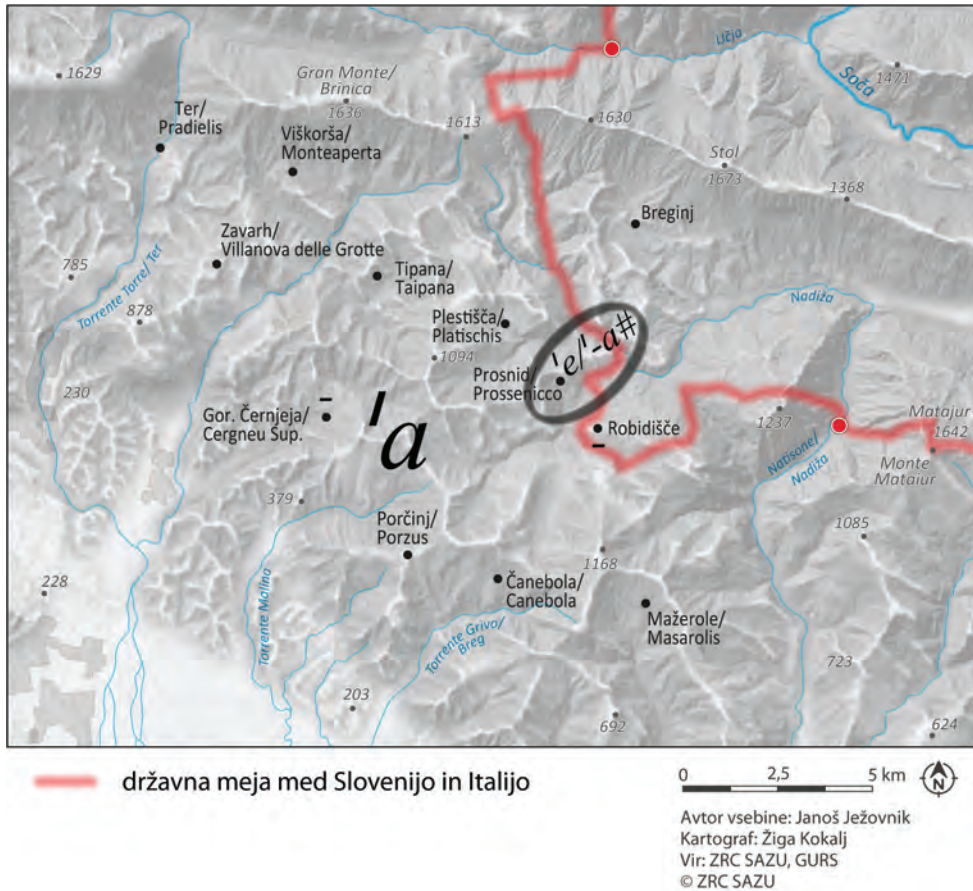
2.2.5 Odrazi isln. *-ù

Karta 15: Odrazi isln. *-ù

Izofona črne barve oddeljuje areal z odrazom *u* (zahodno od izofone) od areala z drugačnimi odrazi (vzhodno od izofone).

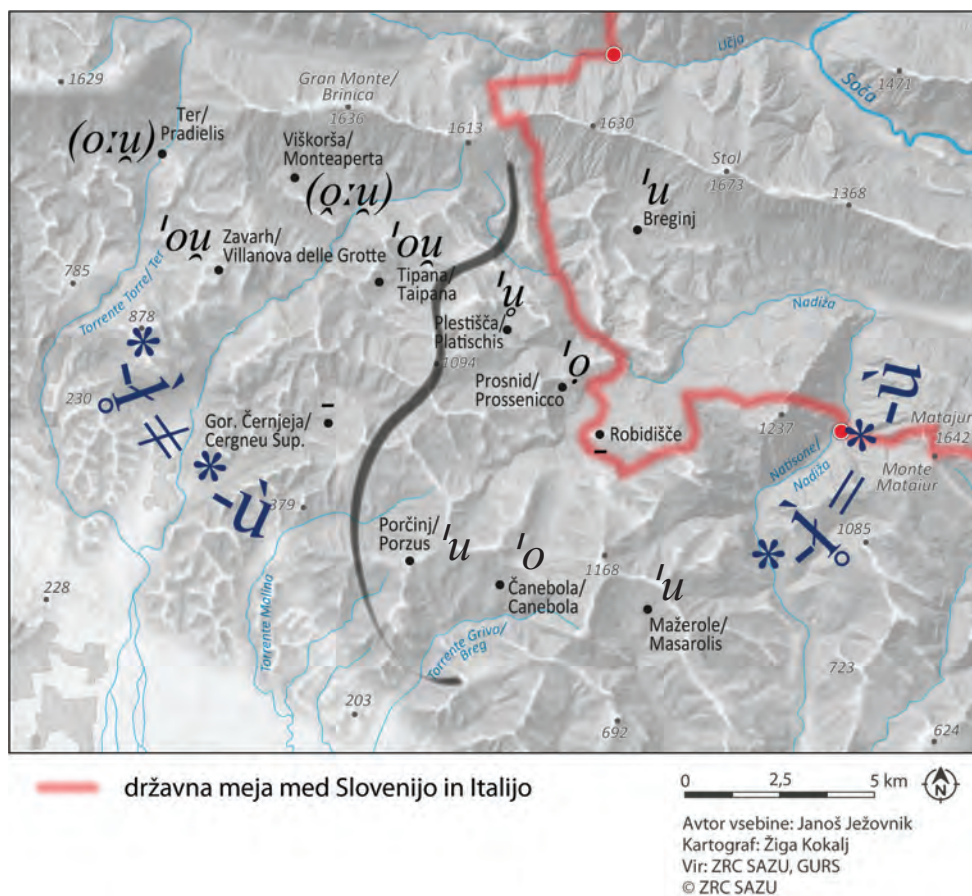
2.2.6 Odrazi isln. *-à in *-ǎ

Karta 16: Odrazi isln. *-à in *-ǎ

Izofona črne barve obkroža areal s popolnim ekanjem (oziroma razvojem st. nar. *-à (< isln. *-à, *-ǎ) > nar. 'e) razen v popolnem izglasju. Slednje velja le za isln. *-à, ne pa tudi za isln. *-ǎ, ki se v tem položaju ne pojavlja.

2.2.7 Odrazi isln. *-j̥

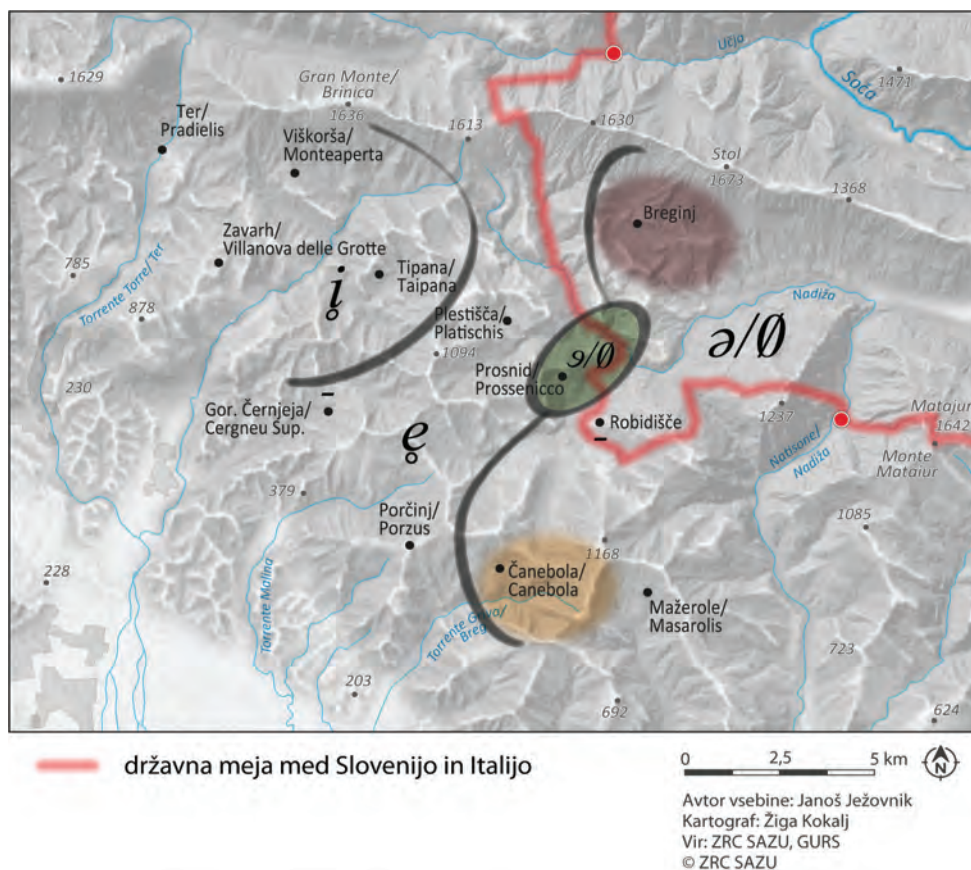
Karta 17: Odrazi isln. *-j̥

V govorih Tera in Viškorše povedni zgledi niso bili zabeleženi oziroma izkazujejo podaljšane odraze, ki so verjetno analoškega izvora.

Izoglosa črne barve deli areal, v katerem ni prišlo do sovpada odrazov *-j̥ in odrazov *-ù (zahodno od izoglose), in areal, v katerem je prišlo do sovpada odrazov *-j̥ in odrazov *-ù (vzhodno od izoglose), kar je na karti označeno tudi z napisoma.

2.3 Nenaglašeni vokalizem

2.3.1 Pojavi moderne vokalne redukcije

Karta 18: Pojavi moderne vokalne redukcije

Na karti so zbirno prikazani pojavi moderne vokalne redukcije na primeru **nena-glašeni**h samoglasnikov. Isti pojavi, ki so prizadeli tudi kratke naglašene samoglasnike, so prikazani na kartah 11, 12, 14 in 16.

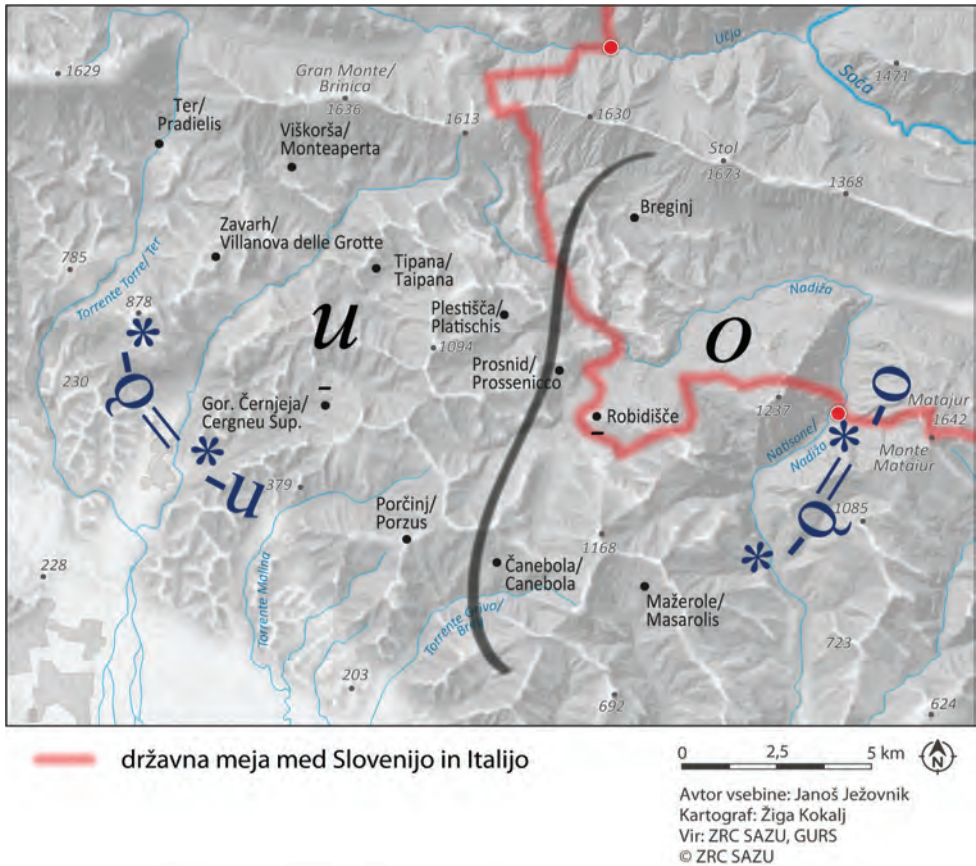
Izofoni črne barve delita areale glede na odraze isln. *i z odrazom *i* (skrajno zahodno), odrazom *ɛ* (v osrednjem delu narečja med izofonama) in odrazom *ə* (skrajno zahodno); obkrožen je areal z odrazom *ɔ*. Nenaglašeni *i v prvem arealu načeloma ne onemeva, v drugem arealu sporadično onemeva v medglasju, v preostalih dveh arealih pa praviloma onemeva v izglasju in sporadično v medglasju.

Rdeča površina označuje areal s popolnim ejevskim akanjem (razen v izglasju).

Zelena površina označuje areal s popolnim ekanjem (oziroma razvojem st. nar. *a (< isln. *a, *ə) > nar. e) razen v popolnem izglasju. Slednje velja le za isln. *a, ne pa tudi za isln. *ə, ki se v tem položaju ne pojavlja; navidezni primeri ekanja v izglasju so drugotni in niso nastali po glasovnem pravilu, prim. op. 182 na str. 232.

Rumena površina označuje areal s popolnim akanjem (razen v izglasju).

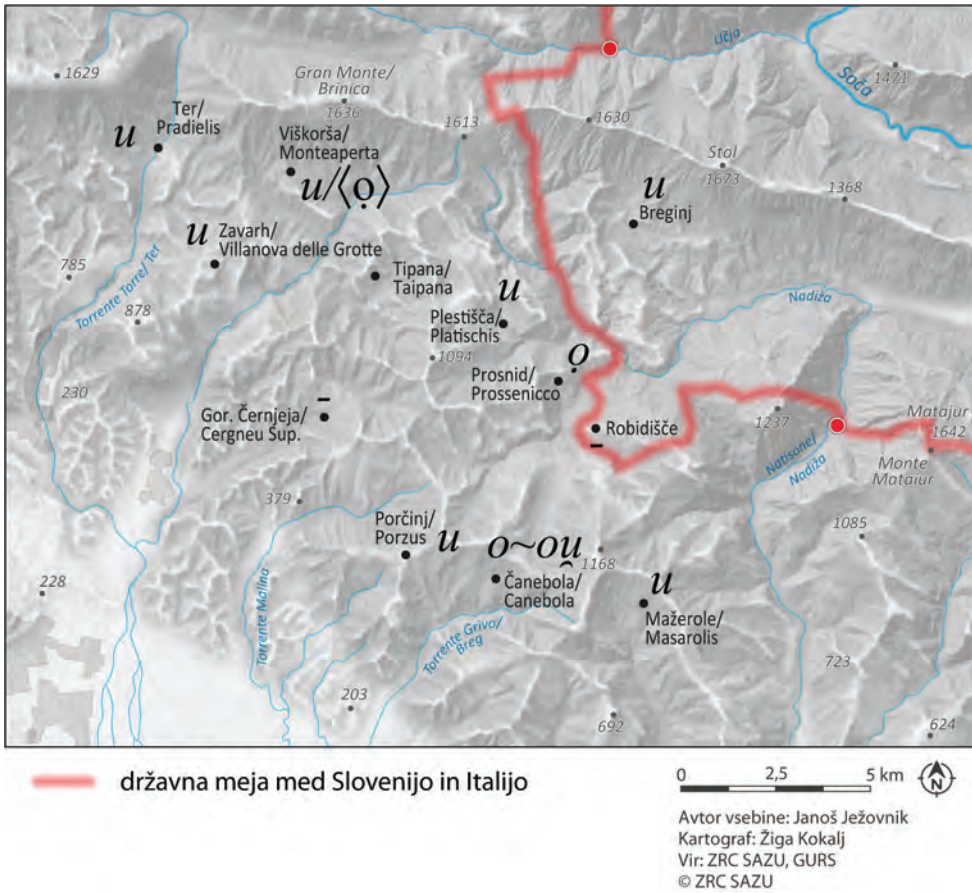
2.3.2 Odrazi isln. *-q v zadnjem odprtem zlogu

Karta 19: Odrazi isln. *-q v zadnjem odprtem zlogu

Izofona črne barve deli areal z odrazom *u* (zahodno od izofone) in areal z odrazom *o* (vzhodno od izofone). Ista izofona kot izoglosa hkrati deli areal, v katerem je odraz *-q v izglasju sovpadel z odrazom **u* (zahodno od izoglose), in areal, v katerem je odraz *-q v izglasju sovpadel z odrazom **o* (vzhodno od izoglose), kar je na karti označeno tudi z napisoma.

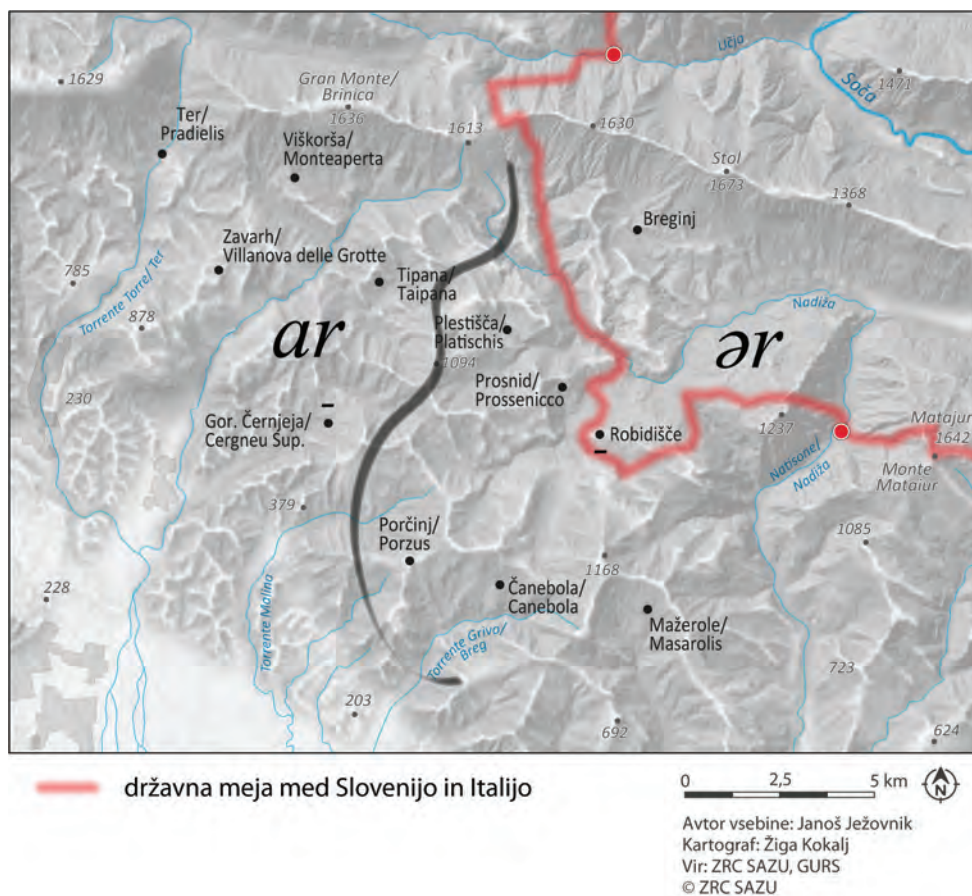
2.3.3 Odrazi isln. *ʃ

Karta 20: Odrazi isln. *ʃ

V govoru Tipane povedni primeri niso bili zabeleženi.

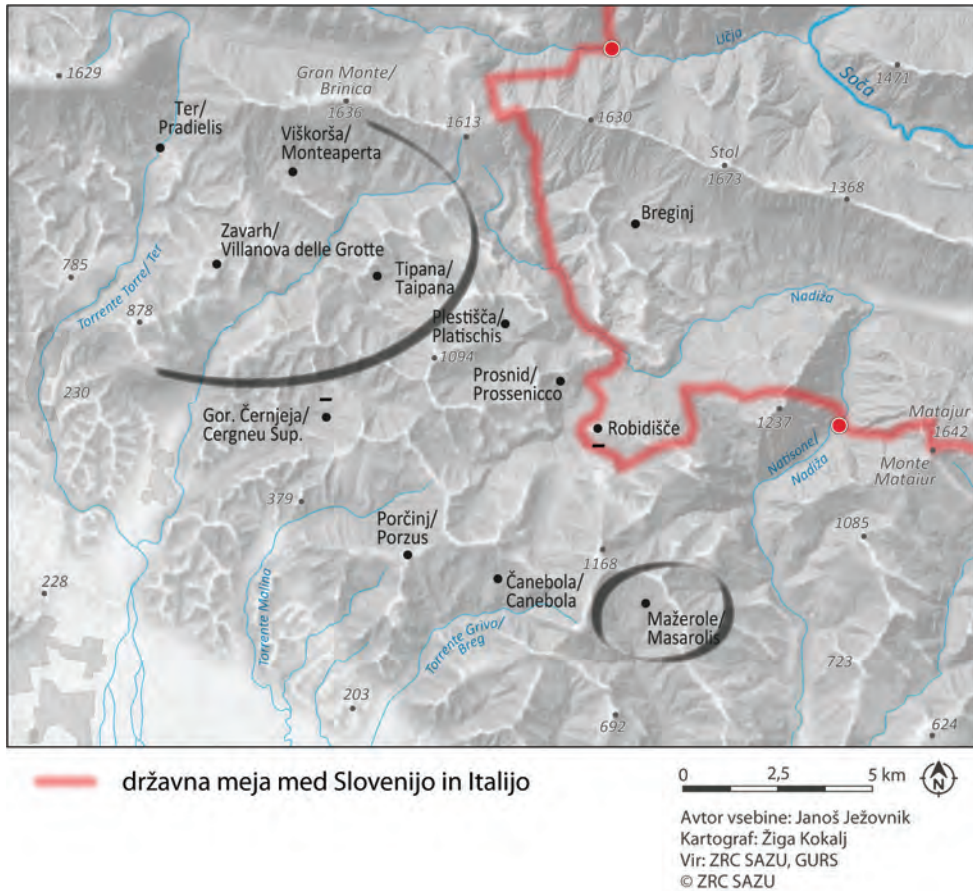
2.3.4 Odrazi isln. *r

Karta 21: Odrazi isln. *r

Izofona črne barve deli areal z odrazom *ar* (zahodno od izofone) in areal z odrazom *ər* (vzhodno od izofone).

2.4 Drugotno nosnjenje samoglasnikov

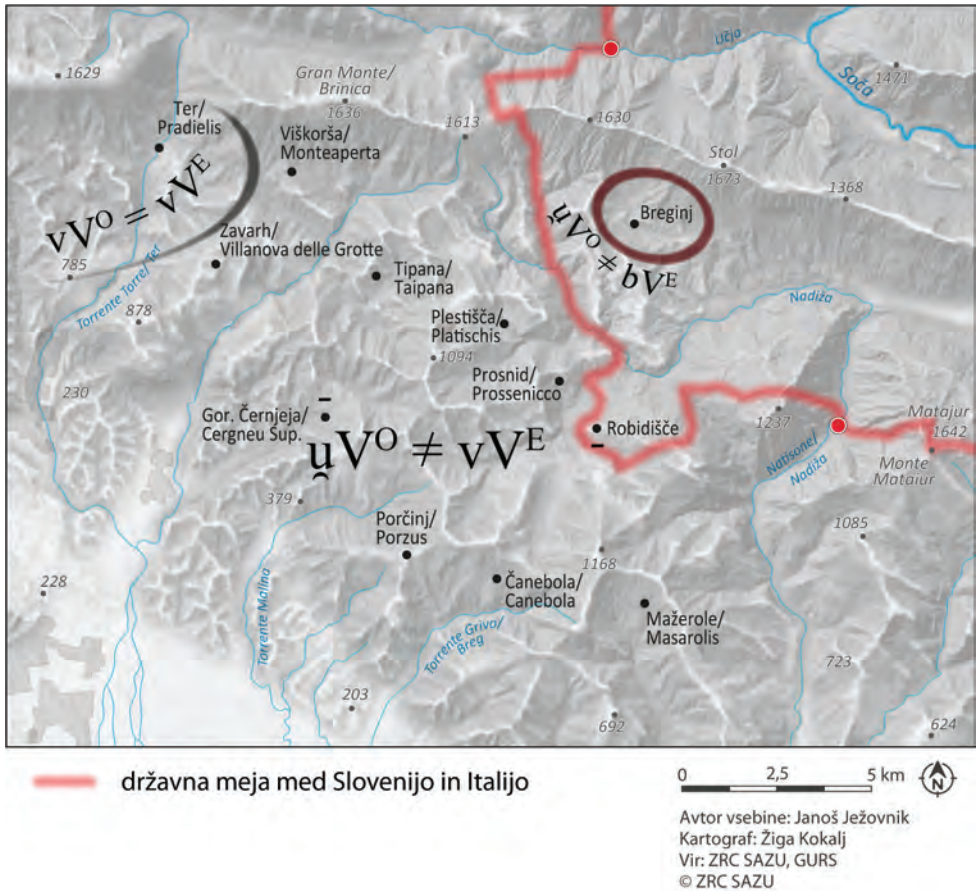

Karta 22: Drugotno nosnjenje samoglasnikov

Izofona črne barve označuje areala, v katerih prihaja do drugotnega nosnjenja samoglasnikov (ne glede na (ne)naglašenost) v položaju neposredno pred izglasnim *-n* (< **-n*, **-m#*). Do pojava regularno prihaja v govorih Tera, Zavarha (zahodno od izofone) in Mažerol (obkroženo), kot težnja pa se (prosto) pojavlja v govorih Tipane in Viškorše (zahodno od izofone).

2.5 Konzonantizem

2.5.1 Odrazi isln. *v pred samoglasniki

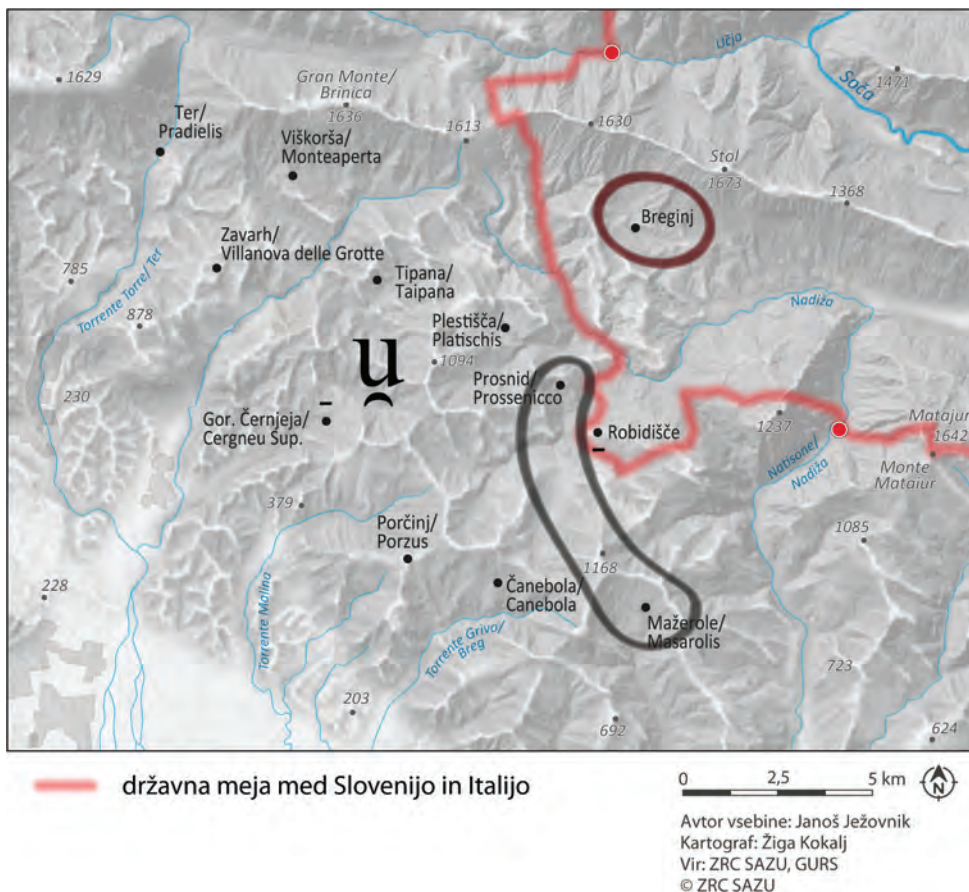
Karta 23: Odrazi isln. *v pred samoglasniki

Izofona črne barve oddeljuje areal z odrazom *v* ne glede na samoglasniško okolico, tj. tako v položaju pred sprednjimi kot nesprednjimi samoglasniki ($vV^O = vV^E$) (zahodno od izofone).

Izofona rdeče barve obkroža areal, v katerem se v položaju pred nesprednjimi samoglasniki pojavlja odraz *u*, v položaju pred sprednjimi samoglasniki pa odraz *b* ($uV^O \neq bV^E$).

V ostalih govorih se v položaju pred nesprednjimi samoglasniki pojavlja odraz *u*, v položaju pred sprednjimi pa odraz *v* ($uV^O \neq vV^E$).

2.5.2 Odrazi isln *v pred soglasniki

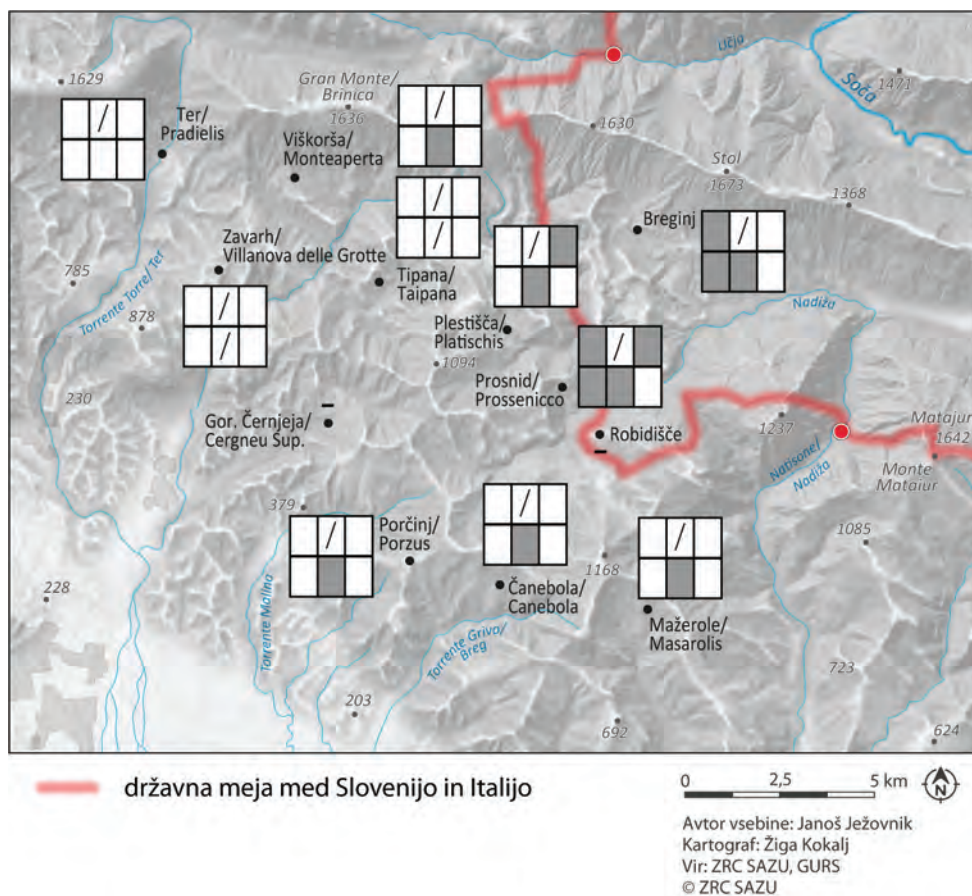
Karta 24: Odrazi isln *v pred soglasniki

V vseh govorih se *v v prvotnem položaju pred soglasnikom odraža kot *u*. V večini govorov se *v v drugotnem položaju pred soglasnikom (tj. *v, ki je v položaj pred soglasnikom prešel po onemitvi vmesnega samoglasnika, zlasti *i) odraža kot *u* (oziroma se v večini govorov zaradi neonemevanja *i v takšnem položaju niti ne pojavlja); areali z drugačnimi razvoji so oddeljeni z izofonami.

Izofona črne barve obkroža areal, v katerem se *v v drugotnem položaju pred zvnečimi soglasniki odraža kot *v* (*viD > vD), pred nezvnečimi soglasniki pa kot *f* (*viT > fT).

Izofona rdeče barve obkroža areal, v katerem se *v v drugotnem položaju pred zvnečimi soglasniki odraža kot *b* (*viD > (*biD >) bD), pred nezvnečimi pa z različnimi odrazi *b/p/f* (*viT > (*biT >) b/p/fT (?)).

2.5.3 /ɥ/ kot protetični glas

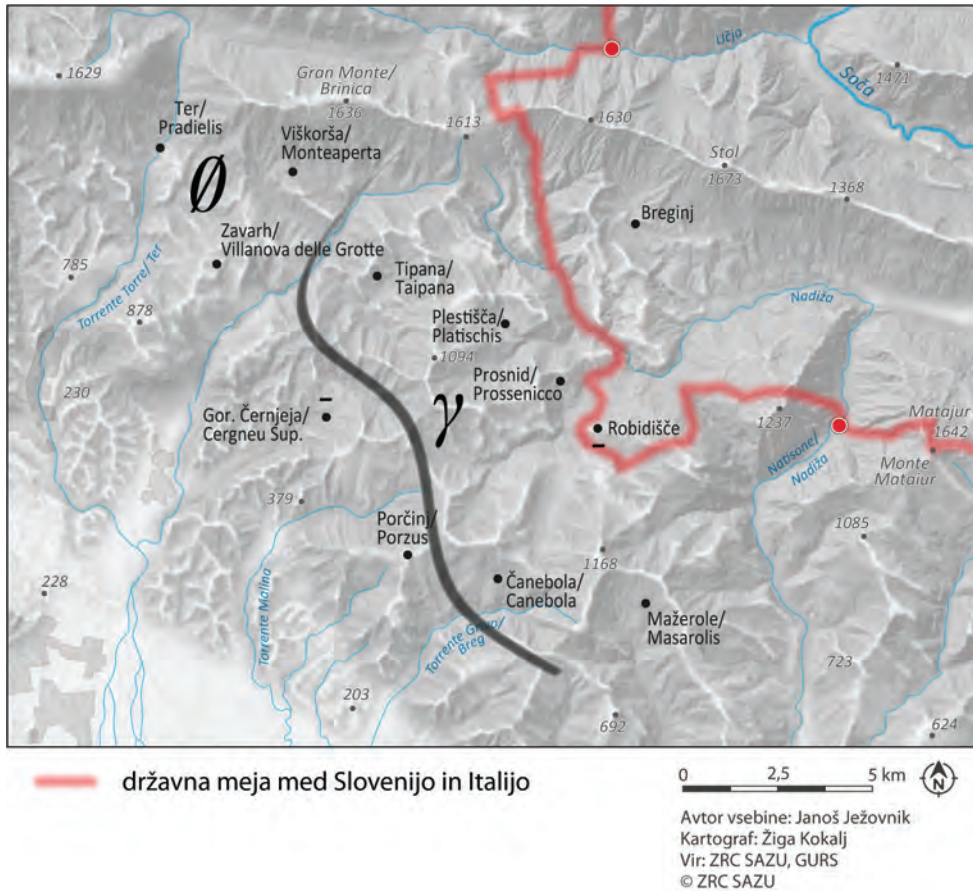

Karta 25: /ɥ/ kot protetični glas

Karta prikazuje pojavljanje protetičnega ɥ v odvisnosti od kakovosti in naglašeniosti vzglasnega samoglasnika. Prikaz je tabelaričen, okenca v posamezni vrstici pomenijo (od leve proti desni) vzglasni $*o$, $*o$ oziroma $*u$; v prvi vrstici so vključeni nenaglašeni samoglasniki, v drugi pa naglašeni samoglasniki (prim. legendo pod besedilom). Če je okence potemnjeno (■), pomeni, da se protetični ɥ pred tem samoglasnikom pojavlja, če pa je neobarvano (□), se protetični ɥ pred tem samoglasnikom ne pojavlja. Poševnica pomeni, da povedni primeri niso bili zabeleženi.

* $\text{ɥ}o$	* $\text{ɥ}o$	* $\text{ɥ}u$
* $\text{ɥ}ó$	* $\text{ɥ}ó$	* $\text{ɥ}ú$

2.5.4 Odrazi isln. *g

Karta 26: Odrazi isln. *g

Izofona črne barve deli areal s popolno onemitvijo *g > \emptyset (razen v položaju neposredno za *z, *ž, kar ni posebej kartirano) (zahodno od izoglose) in areal s šibitvijo *g > γ (vzhodno od izoglose). K prvemu arealu je na podlagi gradiva v Peršič 1946 uvrščen tudi govor Gornje Černjeje, kjer terska raziskava sicer ni bila opravljena.

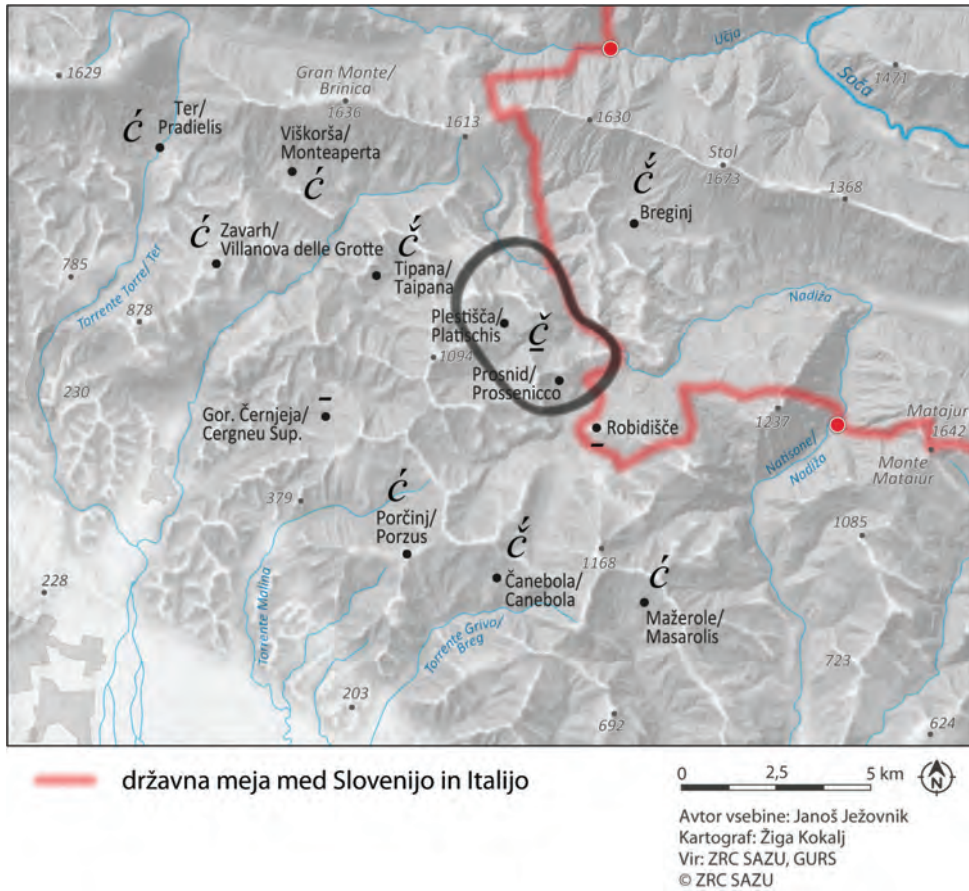
2.5.5 Sovpad isln. sičnikov in šumevcev

Karta 27: Sovpad isln. sičnikov in šumevcev

Izofona črne barve oddeljuje areal, v katerem je prišlo do sovpada odrazov isln. sičnikov in šumevcev oziroma ustreznih zlitnikov (ter v primeru glasov *ž, *ž, ki sta v sistem govora vstopila s prevzemom): *s = *š > š, *z = *ž > ž, *c = *č > č, *ž = *ž > ž (zahodno od izofone).

2.5.6 Odrazi isln. *f

Karta 28: Odrazi isln. *f

Izofona črne barve obkroža areal, v katerem je prišlo do sovpada odrazov isln. *f in *č (> č).

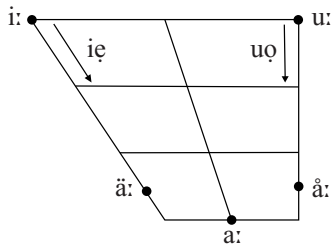
3 Fonološki opisi vzorčnih obravnavanih govorov

3.1 Fonološki opis govora kraja Čanebola/Canebola

3.1.1 Nabor

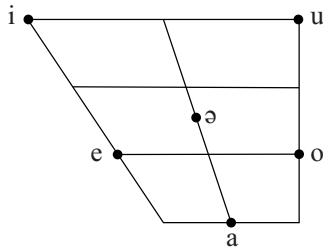
3.1.1.1 Samoglasniki

3.1.1.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

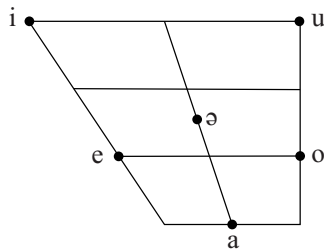

3.1.1.1.1.1 Kot alofona /ä:/ oziroma /â:/ se v govoru pojavljata [e:] oziroma [ɔ:].

3.1.1.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

3.1.1.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

3.1.1.1.3.1 V redkih primerih se pojavlja obrobni fonem /iɛ/.

3.1.1.2 Soglasniki^{140, 141}

	bilabial	labio-dental	dental	alveolar	post-alveolar	palato-alveolar	palatal	velar
zapornik	p b			t d				k
nosnik	m			n			ń	
vibrant				r				
pripornik	u	f		s z	š ž			x γ
zlitnik				c	č	ć		
aproksimant		[v]					j	
lateralni aproksimant				l				

3.1.1.2.1 /s/, /z/, /š/ in /ž/ ter priporniška elementa zlitnikov /c/ in /č/ so rahlo umaknjeni.

3.1.1.3 Prozodija

3.1.1.3.1 V govoru obstajajo kolikostna nasprotja, naglašeni zložniki so lahko dolgi (*V:*) ali kratki (*V*) (npr. *'pas* 'pes' : *pà:s* 'pas', *'daš* 'dež' : 2. os. ed. *dá:š* 'dati').

3.1.1.3.2 V govoru obstajajo tonemska nasprotja na dolgih zlogih, zložniki so lahko akutirani (*Ź:*) ali cirkumfektirani (*Ź:*) (npr. 1. os. ed. *dá:n* 'dati' : im. ed. *dà:n*, *má:t* 'meti' : *mà:t* 'med', rod. ed. *lá:da* 'led' : 3. os. ed. *lâ:da* 'gledati', *miér* 'zid' : *mièr* 'mir', 3. os. ed. *mlá:t* 'mlatiti' : m. sp. *mlà:t* 'mlad').

3.1.2 Distribucija

3.1.2.1 Samoglasniki

3.1.2.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

3.1.2.1.1.1 /a:/ se pred /ɥ/ (< **v*, **l*) premenjuje z /o:/ (del. na -*l* ž. sp. *dá:la* : m. sp. *dò:u*, im. ed. *krá:ua* : rod. mn. *krò:u*).

3.1.2.1.1.2 /ie/ se pred /j/ (< **j*, **l*) premenjuje z /e:/ (nedol. *γriét* : 3. os. ed. *γrè:je*).

3.1.2.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

3.1.2.1.2.1 Kratki naglašeni samoglasniki se v sklopu s sledečim /ɥ/ (< **v*, **l*) v izglasju premenjujejo z /u/.

3.1.2.1.2.2 Kratki naglašeni /a/, /e/, /i/ se v zaprtem izglasnem zlogu lahko premenjujejo z /ə/.

¹⁴⁰ Preglednica je povzeta in prilagojena po preglednici Mednarodne fonetične abecede (International Phonetic Alphabet, IPA), ki je na voljo za prosto uporabo v skladu z licenco Creative Commons Attribution-Sharealike 3.0 Unported License (2015 International Phonetic Association).

¹⁴¹ Zvočniki so v preglednici označeni s krepkim tiskom.

3.1.2.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

3.1.2.1.3.1 Nenaglašeni samoglasniki se v sklopu s sledečim /u/ (< *v, *-l) v izglasju premenjujejo z /u/.

3.1.2.1.3.2 Nenaglašeni /a/, /e/, /i/ se v zaprtem izglasnem zlogu lahko premenjujejo z /ə/.

3.1.2.2 Soglasniki

3.1.2.2.1 Fonem /u/ se pred /e/ in /i/ premenjuje z [v], pred nezvenečimi nezvočniki, če je v ta položaj prišel po onemitvi sledečega samoglasnika, pa s /f/ (npr. form. *prà:fte* 'praviti', vendar *ó:uca*).

3.1.2.2.2 Zveneči nezvočniki se v izglasju in pred nezvenečim nezvočnikom onezvenečajo (rod. mn. *besìet* : im. ed. *besìeda*, 'daš' : rod. ed. *da'za*, *s'lap* : *slá:ba*).

3.1.2.2.3 Nezveneči nezvočniki se pred zvenečim nezvočnikom ozvenečijo.

3.1.2.3 Prozodija

3.1.2.3.1 Naglasno mesto je prosto.

3.1.2.3.2 Dolgi naglašeni so lahko samoglasniki v vseh besednih zlogih.

3.1.2.3.3 Kratki naglašeni samoglasniki z izjemo /ə/ se pojavljajo le v zadnjem ali edinem besednem zlogu.

3.1.2.3.4 Kratki naglašeni /ə/ se pojavlja v katerem koli besednem zlogu.

3.1.2.3.5 Nenaglašeni samoglasniki se pojavljajo v katerem koli besednem zlogu.

3.1.3 Izvor

3.1.3.1 Samoglasniki

3.1.3.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

- i: ← stalno dolgi *i
kri:s, si:n, stri:c, ti:car; or. mn. *baži:č, jezì:k – mati:ka, mi:sla, zi:ma*; or. ed. *ki:šo, li:po, ni:yo – ví:no – rod. ed. ni:tə, ri:t; xci: – sti:snen sti:snena*; ž. sp. *si:ta – 1. os. ed. umi:uən, 2. os. ed. zmi:snəš, 3. os. ed. yni:je, kli:če, pi:še, pi:je, preli:je, ubu:je, vi:t*; del. na -l *pi:u pi:la pi:lo, prali:u prali:la prali:lo*; del. na -l m., ž. sp. *yni:u yni:la*; del. na -l m. sp. *kli:cu – tri:*
- ← kratki akutirani *i v nezadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *baži:ča, jezì:ka, peteli:na, sakali:ča, ti:ča – ki:ša, kobi:la, li:pa, ni:ya, ši:ja* 'vrat', *vi:le, ví:lce – kari:to/kari:ta, si:to – ki:su ki:sela ki:selo, pi:ton pi:tono pi:tono* 'udomačen, krotek'; ž., sr. sp. *veli:ka veli:ko*; sr. sp. *si:to – yni:t, kli:cat, pi:t, ubu:t, vi:dat, zmi:sənt*
- ← prednaglasni *i po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
vi:xer – tož. ed. zi:mo – í:me – del. na -l sr. sp. yni:lo
- u: ← stalno dolgi *u
brù:s, dù:x 'duh', jú:nac, kjú:č, klabú:k, pù:st, sú:š 'suša'; or. mn. *kù:p – frù:ška, lú:na*; or. ed. *jù:žno – lí:č, ú:š – trú:dan trú:dna trú:dno*; m., ž. sp. *yju:x yju:xa 'gluh', sù:x sú:xa – 1. os. ed. čü:jən, 3. os. ed. kù:xa, kú:p, lú:p*; del. na -l m. sp. *adyú:mu 'znoreti', asù:šu*

- ← kratki akutirani *u v nezadnjem besednem zlogu
rod. ed. *krú:xa, kú:pa, lú:ka, trebú:xa – jú:žna, mú:xa, plaxú:ta – ž.*, sr. sp. *rú:sa rú:so – čú:t, kú:xat*
- ← prednaglasni *u po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *brú:sa – sr. sp. γjú:xo, sú:xo – im. mn. ú:š – del. na -l m. sp. ú:ču*
- ← stalno dolgi *ŷ
dù:x ‘dolg (sam.)’, pú:š, ù:k, žù:č – tú:šča, žú:na – m., ž. sp. tú:st tú:sta – 3. os. ed. mú:ze; del. na -l m. sp. mú:ču
- ← kratki akutirani *ŷ v nezadnjem besednem zlogu
rod. ed. *pú:xa – pú:yan* (slednje drugotno) *pú:na pú:no; ž.*, sr. sp. *dú:ya dú:yo – mú:st*
- ← prednaglasni *ŷ po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *ú:ka, žú:ča – tož. ed. bú:xo, sú:zo, žú:no – m. sp. dú:žan; sr. sp. tú:sto*
- ie ← stalno dolgi *ě
Bri̇x, dri̇u, γri̇x, xli̇u, li̇s, mi̇sac, pi̇sak, smi̇x, sni̇x, svi̇t, vi̇tar – abi̇la, asi̇lca ‘osa’, besi̇da, čari̇šna, pi̇sma, si̇enca, zvi̇zda – mli̇ko; im. mn. di̇la, kali̇na, li̇ta, mi̇sta, želi̇za – bali̇zam, kli̇t, ri̇č – bi̇u bi̇la bi̇lo; m., ž. sp. li̇p li̇pa, sli̇p – aṫri̇t, paž̇dri̇t; 1. os. ed. mi̇ran, mi̇šan, 3. os. ed. di̇la, ri̇že, ŷli̇če
- ← kratki akutirani *ě v nezadnjem besednem zlogu
rod. ed. *ari̇xa, šlavi̇ka – bri̇za, ci̇sta, nevi̇sta, ri̇pa, stri̇xa – di̇lo, kali̇no, li̇to, mi̇sto, pali̇no, želi̇zo – di̇lat, γri̇t, mi̇rt, mli̇t, pavi̇dat, ri̇zat, smi̇t, umori̇t, vi̇ruat, zapi̇t*
- ← prednaglasni *ě po izravnavi samoglasniške kakovosti (in umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga)
rod. ed. *Bri̇ya, li̇sa – rod. ed. kli̇t – sr. sp./prisl. li̇po*
- ← dolgi *i ne glede na izhodiščno kolikost v položaju pred /t/
krampi̇r, mi̇r ‘zid’, mi̇r ‘mir’, si̇rak ‘koruza’; rod. ed. si̇ra – ski̇ra – si̇ršče – prebi̇rat
- uo ← dolgi *o
bùox, γaspùot ‘duhovnik’, γnuòj, mùost, nùos, pùot, rùox, ùos, zùon – apùora, dabruòta, γarkùota – blayùo, mùorje, pùoje – kùost, mùojč, nùojč, drugotno starùost – m. sp. bùos – del. na -l m. sp. lùožu, stùoru, ubùodu – sr. sp. anùo – stùo // rod. mn. = or. mn. atruòk
- ← prednaglasni *o po izravnavi samoglasniške kakovosti (in umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga)
rod. ed. *muòsta*
- ← kratki akutirani *o oziroma prednaglasni *o v primeru *nuòš*, rod. ed. *nuòža*
- ä: ← dolgi *e
là:t, mà:t – chà:la ‘čebela’ – vesà:u vesà:la vesà:lo – zvečà:r – šà:st
- ← kratki akutirani *e v nezadnjem besednem zlogu
bá:dra, rá:bra, stá:ja – žá:nsk žá:nška žá:nsko; ž., sr. sp. *debá:la debá:lo – 1. os. ed. má:tan ‘metati’, 2. os. ed. sklá:pš, 3. os. ed. atklá:ne, čá:sa ‘česati’, ožá:n; del. na -l m. sp. ná:su, plá:tu, spá:ku, tá:ku – sá:dan*
- ← stalno dolgi *e
pá:tak – pá:ta, rá:da ‘greda’; or. ed. dà:tojo – pà:st – atpá:t, trá:st, začá:t; 2. os. ed. patá:γmš, 3. os. ed. là:da ‘gledati’, plá:še, uklá:kne, vá:že, zá:be; del. na -l m. sp. prá:du – pà:t – spà:t

- ← kratki akutirani **ɛ* v nezadnjem besednem zlogu
im. mn. *zǎ:t* – *bǎ:ka*, *dǎ:toja* – rod. ed. *senazǎ:t* – *lǎ:dat* ‘gledati’, *mǎ:t*, *prǎ:st*, *uklǎ:kǎnt*, *uzǎ:t*, *žǎ:t*; 3. os. ed. (drugotno) *mǎ:ne*, *žǎ:ne*¹⁴²
- ← kratki akutirani **ɛ* v nezadnjem besednem zlogu v primeru rod. ed. *medvǎ:da* (verjetno po posplošitvi osnove im. ed. *med'vet*)
- ← prednaglasni **e* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
pǎ:pu (rod. ed. *pǎ:polā*) ‘pepel’; rod. ed. *lǎ:da*, *mǎ:da* – tož. ed. *zǎ:mjo* – *nǎ:bo* – *dǎ:set*, *dǎ:vet*
- ← prednaglasni **ɛ* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
tož. ed. *pǎ:to* – *mǎ:so* – m., sr. sp. *tǎ:žak tǎ:ško*
- ← prednaglasni **ě* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
rod. ed. *drǎ:ya*, *snǎ:ya* – *sǎ:no*, *tǎ:sto* – im. mn. *rǎ:č*
- ← kratki akutirani **e* v zadnjem ali edinem besednem zlogu v formalnih oblikah (izvorno 2. os. mn.) sed. glagolov s končniškim naglasom po analoški podaljšavi form. *atperetǎ:/zaperetǎ*: ‘odpreti/zapreti’, *muštǎ*: ‘molčati’, *tresetǎ*: ‘učiti’
- ← kratki akutirani **ě* v primeru *ždrǎ:bi*
- [e:] ← **ě* pred /j/
nedě:ja, *svě:jča* – *zě:je* – *sě:jč*, *ylé:jč*, *yré:jč*; 1. os. ed. *usè:jǎn* (1. os. mn. *sè:jemo*), 3. os. ed. *yrè:je*, (3. os. mn. *yrè:jemo*), *mlé:je*, *smé:je* (1. os. mn. *smé:jemo*)
- ← **e* pred /j/
pè:jč – 3. os. ed. *pé:je* (2. os. mn. *pé:jeta*) (vendar *stǎ:ja*!)
- ← **ɛ* pred /j/
žé:ja – *žé:jan*
- ← dolgi **a* pred /j/ v primeru *jé:je* (im. mn. *jé:jca*)
- ǎ: ← kratki akutirani **o* v nezadnjem besednem zlogu
rod. ed. *patǎ:ka*, *pǎ:sta*, *prestǎ:ra*; mest. ed. *kǎ:šu*, *kǎ:ncu* – *kǎ:ša* ‘košara’, *kǎ:ža*, *sabǎ:ta*, *uǎ:ja* – *dǎ:bǎr*, *mǎ:kǎr* – 1. os. ed. *mǎ:rǎn*, *uǎ:zǎn*, 2. os. ed. *yǎ:nǎš*, 3. os. ed. *akǎ:je*, *xǎ:dǎ*, *kǎ:pa*, *lǎ:š*, *nǎ:s*, *prǎ:s*, *stǎ:r* – *ǎ:sǎn*
- ← stalno dolgi **o*
dǎ:p, *xlǎ:t*, *kǎ:s*, *mǎ:š*, *rǎ:p*, *zǎ:p* – *yǎ:šča*, *mǎ:ka*, *rǎ:ka*; tož. ed. *uadǎ:*; or. ed. *kasǎ:* – *pǎ:t* – *mǎ:dǎr* *mǎ:dra* *mǎ:dro*, *uǎ:zak* *uǎ:ska* *uǎ:sko* – 1. os. ed. *mǎ:tǎn*¹⁴³
- ← prednaglasni **o* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
ǎ:bǎrč ‘obroč’; rod. ed. *bǎ:ya*, *ynǎ:ja*; im. mn. *rǎ:x* ‘rog’ – *yǎ:ro*, *yǎ:slo*, *kǎ:so*, *nǎ:yo* – *kǎ:le* ‘kolo’; rod. ed. *mǎ:rja* – *kǎ:kaš*; rod. ed. *bǎ:l*, *kǎ:kaš* – m., sr. sp. *yǎ:rak* *yǎ:rko*, *mǎ:čan* *mǎ:čno*; m. sp. *pǎ:tan*; sr. sp. *bǎ:so*, *nǎ:yo* – del. na -l m. sp. *pǎ:stu*
- ← prednaglasni **o* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *kǎ:sa*, *rǎ:ba*, *zǎ:ba* – tož. ed. *rǎ:ko*
- ← kratki akutirani **o* v zadnjem ali edinem besednem zlogu ali drugotno naglašeni **o* v 3. os. mn. sed. glagolov s končniškim naglasom po analoški podaljšavi
3. os. mn. *atperejǎ*:, *badejǎ*:, *čujǎ*:, *ynijejǎ*:, *yarjǎ*: ‘goreti’, *kǎrstjǎ*:, *pasejǎ*:, *pastjǎ*:, *pažderejǎ*:, *rastejǎ*:, *sedjǎ*:, *smǎrdjǎ*:, *sušjǎ*:, *ženejǎ*: ‘žeti’, *žyǎjǎ*:

¹⁴² Po posplošitvi nedoločniške osnove.¹⁴³ Za kratki akutirani **o* v nezadnjem besednem zlogu ni primerov.

- ← kratki akutirani *o v zadnjem ali edinem besednem zlogu ali drugotno naglašeni *o v 1. os. mn. sed. glagolov s končniškim naglasom po analoški podaljšavi 1. os. mn. *kərstnámá*., *ležmáá*., *mušmáá*: ‘molčati’, *nesemáá*., *pečemáá*., *pijemáá*., *pastmáá*., *predemáá*., *pustmáá*., *ulečemáá*., *zapojemáá*:
- ← kratki akutirani *ə za ustničnikom /p/ v primeru mest. ed. *pá:klu* (: im. ed. *pa'ku*, rod. ed. *pak'la*) ‘pekel’
- ← stalno dolgi *ɫ v primeru *sá:nce*
- ← (skupaj z /ɥ/ kot skupina *á:ɥ*) prednaglasni *ɫ po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga v primeru m. sp. *ɣá:unən* ‘volnen’
- ← prednaglasni *a po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga v primeru *ká:ka* ‘kakó’¹⁴⁴
- [o:] ← dolgi *o ob (zlasti pred) /ɥ/
kalò:urət–paɥò:dhá – ɣərmò:ɥje – bò:ɥ, sò:ɥ – m. sp. nò:ɥ
- ← kratki akutirani *o v nezadnjem besednem zlogu v položaju pred *ɥ*
ò:ɥje (poleg *á:ɥje*)
- ← (skupaj z /ɥ/ kot skupina *o:ɥ*) kratki akutirani *ɫ v nezadnjem besednem zlogu v primerih *ɣó:ɥna* ‘volna’, (drugotno) *tó:ɥča*
- ← (skupaj z /ɥ/ kot skupina *o:ɥ*) stalno dolgi *ɫ v primerih or. ed. *ɣò:ɥno* ‘volna’ – *tó:ɥč* ‘tolčí’
- ← dolgi *a pred *ɥ*
pò:ɥac ‘prst’ – *klučò:ɥunca, kò:ɥuka*; rod. mn. *krò:ɥ* (: *krá:ɥa*) – *rò:ɥan ró:ɥna ró:ɥno* – del. na -l m. sp. *brò:ɥ* (: ž. sp. *prebrá:la*), *dò:ɥ* (: *dá:la*), *jò:ɥ* (: *jà:la*), *usjò:ɥ* (: *usjà:la*), *zažò:ɥ* (: *zažýá:la*)
- ← *ə naglasno različnega izvora v položaju za /ɥ/ v primerih del. na -l m., sr. sp. *cuò:tu cuó:tlo/atcuò:tu atcuó:tlo*¹⁴⁵
- ← (skupaj z /r/ kot skupina *rò:*) dolgi *ɫ v položaju pred /ɥ/ (< *-l) skupaj z *r* v primeru del. na -l m. sp. *atprò:ɥ*
- ← prednaglasni *o po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa) v položaju pred pred /ɥ/
tož. ed. *ò:ɥco* – ž., sr. sp. *bó:ɥna bó:ɥno*
- a: ← stalno dolgi *a
kakašá:r, kauá:č, Klá:nac, krá:j ‘kralj’, *là:s, ná:sat* ‘toporišče’, *pà:jak, pà:s, stá:rac* – *brá:da, lá:ɥa, mà:ška, atá:ɥa, šká:rje, trá:ɥa – já:bokoljá:boka, urá:ta*; rod. ed. *blayá:* – *mà:st*; rod. ed. *krá:s* – *krá:tak krá:tka krá:tko, mà:jxan mà:jxna mà:jxno, ná:ɣu ná:ɣla ná:ɣlo, prá:zan prá:zna prá:zno*; m., ž. sp. *mlà:t mlá:da, nà:x ná:ɣa, slá:n slá:na*; ž. sp. *bayá:ta, kasmá:ta – dá:t, já:t, pá:st* ‘pascere’, *sjà:t*; 1. os. ed. *dá:n, ká:žən, namà:žən*, 3. os. ed. *xuá:l, krá:de, mlá:t, prà:f, rá:ste, uà:rje, uà:sne, zá:čne*; del na -l m. sp. *dá:ju, krà:du*; del. na -l ž., sr. sp. *dá:la dà:lo*¹⁴⁶

¹⁴⁴ Po predhodni asimilaciji prednaglasnega *a na isln. naglašeni izglasni *o (prim. gorenjsko (Kropa) *kokò:*, *kokò:*, Škofic 2019: 230).

¹⁴⁵ V primeru del. na -l glagola isln. **cvasti* ~ **cvatè* je treba v govoru Čanebole izhajati iz drugotne razporeditve **cvətāl* **cvətā* **cvətō* (nam. prvotne **cvətəl* **cvətā* **cvətō*), pri čemer je naglas oblike m. sp. posledica analogije na predpanske glagole z istim korenem (psl. **kvitlь* ≥ isln. **cvətəl* ≥ **cvətəl* (← isln. **otcvətəl* ≤ psl. **ōtkvitlь*) > nar. (Čanebola) *cuò:tu*), naglas oblike sr. sp. pa posledica umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (isln. **cvətō* > nar. (Čanebola) *cuó:tlo*), ki se je drugotno razširil tudi na predpanske oblike (psl. **ōdkvitlō* ≥ isln. **odcvətō* ≥ **odcvətō* (← isln. **cvətō* ≤ **kvitlō*) > nar. (Čanebola) *atcuó:tlo*).

¹⁴⁶ Slednje verjetno po analogiji na predpanske oblike istega glagola (npr. psl. **pròdalo* > isln. **prodālo*).

- ← kratki akutirani *a v nezadnjem besednem zlogu
brá:tar, já:uar, ká:mən, ká:ši, má:čak; rod. ed. *krá:ja* 'kraj', *Lá:xa, mrá:za – krá:ua, já:γatca, lapá:ta, má:ma, pá:lca, prá:fca – ká:muñe, sá:dlo* 'salo'; *má:če – lá:kat* 'lakota', *pá:met, prá:pat; má:t – já:san já:sno, já:uarju já:uarjaua, pá:metan pá:metna pá:metno*; ž., sr. sp. *damá:ča damá:čo, pjá:na pjá:no, slá:ba slá:bo, stá:ra stá:ro, zdrá:ua zdrá:uo*; sr. sp. *bayá:to, kasmá:to – aklá:t, klá:st, krá:st, pá:st* 'cadere', *prá:ft, uá:rmat, uá:sənt* 'ugasniti'
- ← dolgi *ə
dà:n, mà:x, tà:st – or. ed. tà:ščo – čà:st, uà:s – m. sp. balà:n
- ← kratki akutirani *ə v nezadnjem besednem zlogu
sá:nac 'sencè'¹⁴⁷ – *lá:γa* 'laž', *má:ša, tá:šča – má:du* 'medel', *uá:ški* – 3. os. ed. *lá:že*
- ← prednaglasni *a po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *lá:sa* – tož. ed. *brá:do, lá:uo* – sr. sp. *mlá:do, slá:no* – prisl. *tá:ka* 'takó'
- ← prednaglasni *ə po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *tá:sta* – tož. ed. *dá:sko* – m., sr. sp. *lá:xan lá:xno*
- ← kratki akutirani *a v zadnjem ali edinem besednem zlogu v 2. os. mn. (izvorno 2. os. dv.) sed. glagolov s končniškim naglasom po analoški podaljšavi
2. os. mn. *atperetá:, kradetá:, muštá:* 'molčati', *mustá:* 'molsti', *pijetá:, prelijetá:, pusttá:, settá:, tresetá:, uštá:, umorjestá:*
- ← prednaglasni *e po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga v primeru *ná:slan* 'neslan'
- ← v prevzetem besedju
brauà:da, fà:rba

3.1.3.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

- i ← kratki akutirani *i v zaprtem zadnjem besednem zlogu pred /č/
ba'žič, čər'vič, sakal'ič, sta'lič, 'tič
- ← ponaglasni *i v primeru *f'ti* 'biti (3. os. ed. je)'
- ← kratki akutirani *e v zadnjem ali edinem besednem zlogu pred /č/
'vič
- ← *θ v primeru *a'ni* 'ogenj'
- u ← skupina kratki akutirani samoglasnik v zadnjem ali edinem besednem zlogu in *u v izglasju (< *v#, *I#)
del. na -l m. sp. *γ'ru, se'du, smər'du, zam'lu, zyá'ru* // m. sp. *de'bu* // *sa'ku, s'tu* // del. na -l m. sp. *atkle'nu, γa'nu, na'su, ože'nu, pra'su* (poleg *prá:su*), *uər'nu, zla'mu* // del. na -l m. sp. *'ču* // m. sp. *zd'ru* – del. na -l m. sp. *ak'lu, dər'žu, je'ru* 'igrati', *ka'pu, le'žu, pače'su, pe'ju, ve'ju* // *ka'tu, pa'ku*
- e ← kratki akutirani *e v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'zet – im. mn. *ka'ze, sta'ze, že'ne – te'le – sená'zet*
- ← kratki akutirani *ě v zadnjem ali edinem besednem zlogu
a'bet, a'rex, med'vet, šla'vek – mest. ed. *d'ne* 'dno'

¹⁴⁷ Naglas je verjetno izravnán iz neimenovalniških oblik (psl. *sъnъcъ, rod. ed. *sъnъca (D) > isln. *sə̀nəc *sə̀nca ≥ *sə̀nəc *sə̀nca).

- ← kratki akutirani *e v zadnjem ali edinem besednem zlogu
č'amen – m. sp. *ze'len* – 3. os. ed. *ba'de*, *be're*, *ne'se*, *te'če* – prisl. (na) *taš'če*
- ← prednaglasni *e, naglašen po umiku naglasa s končnega kratkega akutiranega *i
'nest, *'peč'a'peč'is'peč'*, *p'lest*
- ← kratki akutirani *i v edinem besednem zlogu pred /r/ v primeru *'ser*
- ← kratki akutirani *a v zadnjem ali edinem besednem zlogu pred /j/
k'rej – prisl. *na'zej*
- ← v prevzetem besedju
d'rek, *'mej* 'proso', *š'pex*
- o ← kratki akutirani *o v zadnjem ali edinem odprtem besednem zlogu
tož. ed. *ka'zo*, *may'lo*, *sta'zo*, *sast'ro*, *te'to*, *že'no*¹⁴⁸
- ← kratki akutirani *u v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'kop, *k'rox*, *'lok*, *tre'box*; daj. ed. *ka'ño* – m. sp. *'ros* 'rumen'
- ← kratki akutirani *j v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'pox – 'dolg (prid.)'
- ← kratki akutirani *o v zadnjem ali edinem odprtem besednem zlogu
če'lo, *d'no*, *ples'mo* (poleg *ples'ma*, ž. sp.) – sr. sp. *bala'ko*, *čar'no*, *dab'ro*, (drugotno) *γar'do*, *γo'lo*, *mad'lo*, *mak'ro*, *mart'uo*, (drugotno) *mərz'lo*, *šara'ko*, (drugotno) *tar'do*, *vasa'ko*, *zele'no*
- ← redko kratki akutirani *o v zadnjem ali edinem zaprtem besednem zlogu
pres'tor
- ← prednaglasni *ə, naglašen po umiku naglasa s končnega kratkega akutiranega *i, ob i v primeru *c'uo't*
- ← v prevzetem besedju
t'roj 'steza'
- a ← kratki akutirani *a v zadnjem ali edinem besednem zlogu
k'ras 'skala', *mod'ras*, *m'ras*, *p'rax* – *ka'za*, *may'la*, *sast'ra*, *sər'na*, *sta'za*, *te'ta*, *ua'da*, *že'na* – im. mn. *t'la* – m. sp. *ba'γat*, *da'mač*, *kas'mat*, *s'lap*, *s'tar*
- ← kratki akutirani *ə v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'daš, *xər'bat*, *ka'nac*, *ka'rac*, *la'nac*, *'pas*
- ← kratki akutirani *o v zadnjem ali edinem besednem zlogu
at'rak, *'čak*, *'xast*, *'kañ*, *'kaš*, *'pat*, *'past*, *pa'tak* – m. sp. *ba'lak*, *ša'rak*, *və'sak* – m. sp. *'an*
- ← prednaglasni *o, naglašen po umiku naglasa s končnega kratkega akutiranega *i
u'bast; del. na -l m. sp. mn. *'mal* 'môči'
- ← v prevzetem besedju
kas'tań, *'maj* 'kladivo', *γ'laš* 'steklo', *γ'uant*, *'Lax*
- ə ← (skupaj z /r/ kot skupina ər) stalno dolgi *j
čəru, *γərm*, *kərst*, *kərt*, *sərp*, *uərx* – *γərla*, *zərna* – *sərcə*, *tərne*; im. mn. *Bərdə* – *smərt* – m. sp. *γərt*, *mərtu*, *mərzū*, *tərt*; dol. *čəran* *čərna* *čərne*, *pərf* *pərua* *pəruo* – 3. os. ed. *uərže*, (drugotno) *uərne*, *zmərzne*; del. na -l *padəru* *padərla*, *paždəru* *paždərla* *paždərlo*, *uməru* *umərla* *umərlo*, *uəru* *uərla* *uərlo* 'vreči'; del. na -l ž., sr. sp. *atpərla* *atpərlo*
- ← (skupaj z /r/ kot skupina ər) kratki akutirani *j v nezadnjem besednem zlogu
γərča 'vime', *mərua*, *tərta*

¹⁴⁸ Za kratki akutirani *o v zadnjem ali edinem zaprtem besednem zlogu ni primerov.

- ← (skupaj z /r/ kot skupina *ər*) prednaglasni *ɾ po umiku naglasa s končnega starocirkumflekiranega zloga (ali po izravnani naglasa)
rod. ed. *γárma, ǔárxa* – tož. ed. *mármo – smárt*
- ← redko kratki akutirani *ə v zadnjem ali edinem besednem zlogu
če'bər, 'səs – 'uəs
- ← drugotni *ə v zadnjem ali edinem besednem zlogu
čə'rən, tərən
- ← kratki akutirani *i v zaprtem zadnjem besednem zlogu
je'zək, pete'lən, š'pək 'kljun' – 'máš, 'nət, 'rət – m. sp. 'sət, ve'lək – 'nəč
- ← kratki akutirani *-i v izglasju
im. mn. *atra'kə, ka'hə, kar'cə* – im. mn. sp. *mak'rə* – del. na -l m. sp. mn. *nes'lə*
- ← kratki akutirani *e v zaprtem zadnjem besednem zlogu
1. os. ed. *atpe'rən* (: 3. os. ed. *atpe're*), *be'rən* (: *be're*), 2. os. ed. *ape'čəš* (: 2. os. mn. *apečeta:*)

3.1.3.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

- i ← nenaglašeni *i pred /č/
γá:lbič 'golob'
- ← včasih prednaglasni *i
rod. ed. *mi'se*; or. ed. (drugotno) *mišá:, nijá:* – *i'tə, písát:, umiú:t;* 3. os. ed. *xití:*, 1. os. mn. *pijemá:*, 2. os. mn. *prelijetá:*, 3. os. mn. *ǎnijejá:*; del. na -l ž., sr. sp. (drugotno) *klicá:la klicá:lo – ši'he*
- ← nenaglašena skupina *-əj
(im. ed.) *čarięuji, ká:ši, ždrá:bi*
- u ← nenaglašeni *u
daj. ed. *brá:tru*; mest. ed. *ká:ncu, pá:klu, trebù:xu* (poleg *trebù:se*), *ǔərxu – klučò:ynca – brusì:t, dušì:t, kupì:t, pustì:t, šušì:t, učì:t, umiú:t, umoriét*
- ← nenaglašeni *l
mučá:t; 2. os. mn. *mustá:* 'molzti'
- ← naglašeni *u po umiku naglasa s končnega starocirkumflekiranega zloga
daj. ed. *bá:ɣu* (poleg *boɣù:*)
- ← nenaglašeni *ə, *a, *ě, *e, *i skupaj z izglasnim *-u, *-l
m. sp. *kí:su* – del. na -l m. sp. *adyú:mu* 'znoreti', *ví:du* // *pá:pu* // del. na -l m. sp. *abiélu, asù:šu, xúá:lu, kú:pu, lá:ɣu, patá:ɣnu, pá:stu, prá:vu, prebié:ru, prá:su* (poleg *pra'su*), *pù:stu, sù:šu/asù:šu, ú:ču, uklá:knu, úá:snu, úá:zu, zmərznu, zmiéru, zmi:slu, zmlá:tu* // del. na -l m. sp. *dá:ju, diélu, ɣlá:du, klí:cu, kú:xu, má:tu, miéšu, mú:ču, namá:zu, napí:su, paká:zu, plá:su, riézu, smé:ju, umí:yu, úá:ru* 'varovati', *viéru* 'verovati' // m. sp. *má:du, mərtu, mərzu, ná:ɣu* – del. na -l m. sp. *apá:ku, cučò:tu/atcučò:tu, krà:du, ličò:ž, ná:su/pərná:su, pà:du, pà:su/papà:su, plá:tu, prá:du, sięku/pasięku, spá:ku, stùoru, tá:ku, trá:su, ubùodu, ǔəru* 'vreči', *ǔlè:jku, zrà:stu*
- ← izglasni *v za /r/
čəru
- ← nenaglašeni *e v primeru *ká:muine*

- e ← nenaglašeni *e
čētər'tak, med'vet, pete'lən; rod. ed. *dre'ka, špe'xa – besiėda, nedé:ja, neviésta, te'ta, že'na – ańi:šče* 'ognjišče', *č'e'lo, γərmò:ujje, jé:je, ká:muńe, kasi:šče, mùǝrje, ó:ujje, ples'mo/ples'ma, pùǝje, sàrce, sięřšče, sà:nce, tàrńe, urrete'no, zé:je, želięzo; te'le – de'bu debá:la debá:lo, ve'lək veli:ka veli:ko, vesà:ǝ vesà:la vesà:lo, ze'len zele'na zele'no – atkleni:t, česà:t/pačesà:t, ležá:t, metá:t, pejá:t, vejá:t – prisl. zvečà:r*
- ← nenaglašeni *ě
pres'tor, tre'box – lesi:ca, resni:ca – cedi:lo, urrete'no – sena'žet – ž., sr. sp. kí:sela kí:selo – sediět, smejá:t – predpona pre-
- ← nenaglašeni *ę
je'zək, mesá:r – im. mn. besiėde, brá:de, dali:ne, já:γatce, kí:še, krá:ve, lapá:te, lá:ve, lesi:ce, lí:pe, nedé:je, nevięste, ní:ve, pá:lce, plaxú:te, prá:fce, stazi:ce, škà:rje, ví:le, ví:lce – má:če – pá:met; or. ed. pestjá: – pá:metan pá:metna pá:metno; ž. sp. teš'ka – plesá:t, pateyni:t, vezá:t; 1. os. mn. predemá:, 2. os. mn. tresetá:
- ← naglašeni *ę po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga
 im. mn. *bú:xe, dá:ske, nó:γe, ó:uce, pá:te, rá:ke, sú:ze, zá:mje, zí:me – í:me – dá:set dá:vet*
- ← včasih nenaglašeni *ǝ
č'e'bər – jerá:t 'igrati'
- ← v prevzetem besedju
 rod. ed. *mě'ja 'proso' – pensá:t*
- o ← izglasni *o
cedi:lo, dięlo, já:bokojá:boka, kalięno, kari:to, lięto, mięsto, mlięko, palięno, pasi:lo 'pašnik', sá:dlo, sí:to, vi:no, želięzo – sr. sp. bayá:to, bięlo, dú:γo, γouná:mo 'volnen', kasmá:to, kí:selo, krá:tko, má:dro, ná:γlo, pá:metno, pí:tono, pjá:no, pú:mo, prá:zno, prá:sto 'strm', rǝ:γno, rú:so 'rumen', sí:to, slá:bo, stá:ro, sú:xo, trú:dno, veli:ko, uá:sko, vesà:lo, zdrá:ǝ, žá:nsko
- ← naglašeni izglasni *o po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga
má:so, ná:bo, sá:no, tá:sto, ú:xo/ú:xa – sr. sp. bǝ:γno, bá:so, γjú:xo, γá:rko, lá:xno, liępo, mà:jxno, mlá:do, má:čno, ná:ǝ, slá:no, tá:ško, tú:sto
- ← izglasni *ǝ
 tož. ed. *já:γatco, jú:žno, krá:ǝ, lapá:to, lesi:co, lí:po, nevięsto, ní:ǝ, pá:lco*
- ← redko nenaglašeni *o
mod'ras – pí:ton pí:tona pí:tono 'udomačen, krotek'; ž., sr. sp. γo'la γo'lo; ž. sp. no'ǝa
- ← redko prednaglasni *ǝ
 rod. ed. *možà: – poti:ca; or. ed. roká: – smodi:t, moti:t, stopi:t*¹⁴⁹
- ← nenaglašeni *ǝ za /ǝ/
 3. os. ed. *cuo'te*
- ← (skupaj z /t/ kot skupina *or*) nenaglašeni *ǝ za ustničnikom
 rod. ed. *ǝor'ta – 2. os. ed. umor'ǝš (drugotno nedol. umoriět)*
- ← naglašeni izglasni *ǝ po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga
 npr. tož. ed. *bú:xo, brá:do, dá:sko, γá:ro, lá:ǝ, ná:γo, ó:uço, pá:to, rá:ko, zá:mjo, zí:mo*
- ← nenaglašeni */ v primeru *já:boko* (in drugotno *já:boka*)

¹⁴⁹ Morda je do izostanka akanja vsaj v nekaterih primerih prišlo zaradi analogije na oblike oziroma motivirajoče besede, v katerih je *ǝ naglašen, npr. *má:š – rá:ka – pá:t – 1. os. ed. má:tən.*

- ← (skupaj z /u/ kot skupina ou) nenaglašeni */l v primeru ž., sr. sp. *yoúnà:na yoúnà:mo*¹⁵⁰
- ← nenaglašeni *e v primeru *dâ:toja*
- ← naglašeni *e po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga (oz. po izravnavi naglasa) v primeru rod. ed. *pá:pola*
- a ← nenaglašeni *a
ná:sat, tì:čar; rod. ed. *baži:ča, šlavička, já:uarja, jezi:ka, kú:pa, peteli:na, siéra – já:yatca, jú:žna, krá:ua, lapá:ta, lesi:ca, lí:pa, nevišta, ní:ua, pá:lca, plaxú:ta – blayüø, pasi:lo* ‘pašnik’ – *stariøst – daját, xjali:t, kazát, mlati:t, namazát*; 3. os. ed. *diela, lâ:da* – glagolski predponi *na-, za-*
- ← nenaglašeni *ø
brá:tar, jú:nac, Klá:nac, mišac, pà:jak,¹⁵¹ *pa'ku, pišsak, pø:uac, sá:nac* ‘sencè’, *siérak* ‘koruza’, *stà:rac*; rod. ed. *da'ža – lažni:ca* ‘lažnivka’, *may'la, sta'za, stazi:ca*; or. mn. *daskà:m* – rod. ed. *časti: – ž., sr. sp. mad'la mad'lo*; m. sp. *krá:tak, mà:jxan, pá:metan, prá:zan, ró:uan, trú:dan, uá:zak, žé:jan*; ž. sp. *lax'na – layát* – prisl. (*na*) *taš'če – á:san*
- ← nenaglašeni *o ne v odprtem zadnjem besednem zlogu
ba'žič, γaspüøt ‘duhovnik’, *já:uar, kakašá:r, ka'nac, ka'rac, ka'tu* ‘kotel’, *kayá:č, klabú:k, krampiér, la'nac, at'rak, pa'tak, sa'ku* ‘sokol’, *sta'lič, šla'vek*; rod. ed. *ka'sa, ka'na, sta'la – dabriüøta, dali:na, γarküøta, já:yatca, ka'za, lapá:ta, mati:ka, u'da*, (tož. ed. *uadâ:*) – *kaliéno, kasí:šče – baližəm, ká:kaš, lá:kat* ‘lakota’, *sená:žet, žá:last*; rod. ed. *kas'te* ‘kost’ – *ba'yat bayà:ta bayá:to, da'maç damá:ča damá:čo, kas'mat kasmà:ta kasmá:to, ša'rak šara'ka šara'ko*¹⁵²; ž., sr. sp. *dab'ra dab'ro, mak'ra mak'ro, vasa'ka vasa'ko*; m. sp. *balà:n*; ž. sp. *ba'sa, γar'ka, mač'na – γariét, kapát, nasi:t, pasti:t*; 3. os. ed. *ba'de – a'na anüø* ‘ona ono’ – predpone *a-, ab-, ad-, pa-, pra-*
- ← nenaglašeni *o ne v odprtem zadnjem besednem zlogu
sabá:ta – prá:pat – ba'llak bala'ka bala'ko ‘globok’
- ← izglasni *o v primerih prisl. *má:la* ‘malo’, *ká:ka* ‘kakó’, *tá:ka* ‘takó’
- ← naglašeni *a po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga
 rod. ed. *bá:γα, brú:sa, yná:ja, ká:sa, lá:sa, lá:da, liša, má:da, muøsta, rá:ba, sná:γα, tá:sta, ú:ka, úrxa, zá:ba, žú:ča* – rod. ed. *má:sa, má:rja, sá:na, tá:sta*
- ← naglašeni *ø po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga
 m. sp. *dú:žan, yá:rak, lá:xan, má:čan, pá:tan, tá:žak*
- ← nenaglašeni *ø za ustničnikom v primeru rod. ed. *u'a'se* po izravnavi samoglasniške kakovosti
- ← *ø v sklopu *čr-
 (im. ed.) *čarięuji – čarięšna*
- ← nenaglašeni *o v prevzetem besedju
brauà:da, kas'tai

¹⁵⁰ Verjetno po izravnavi zložiške kakovosti motivirajočega samostalnika *γó:una*.

¹⁵¹ V primerih isln. **měšec* in **pájek* je prišlo do reinterpretacije/zamenjave isln. pripon *-*ec* oziroma *-*ek* z bolj razširjenima isln. priponama *-*ac* oziroma *-*ak* (kar dokazuje izpad priponskega samoglasnika v neimenovalniških oblikah, ki sicer predstavlja odraz onemitve psl. polglasnika v šibkem položaju, npr. rod. ed. *mišca, pà:jka*).

¹⁵² Po predhodni samoglasniški asimilaciji *i-*o → *o-*o, prim. (Plešišča) *šo'rok šoro'ka šoro'ko*, (Porčinj, Zavarh) *šo'rok šoro'ka šoro'ko*, (Ter) *šo'rok šoro'ka šoro'ko*.

- ə ← (skupaj z /t/ kot skupina ər) prednaglasni *ɣ
*čɛtər'tak, čər'vič, xər'bat, sər'na:k – kər'ti:na, sər'na, ɣər'ci:ca – ɣər'mò:ɟje – ž., sr. sp. čər'na čər'no, ɣər'da ɣər'do, mər't'ɟa mər't'ɟo, mərz'la mərz'lo, tər'da tər'do – dəržá:t, kər'sti:t, smər'diét, ɣərni:t, zmər'zənt; 3. os. ed. ɣər'mí: – drugotno glagolska predpona pər- po onemitvi *i*
- ← nenaglašeni *i ne v izglasju
və'sak vəsá'ka vəsá'ko – 1. os. mn. miɛrən, má:tən, úá:zən, 2. os. ed. ɣá:nəš, kú:pəš
- ← redko nenaglašeni *i v odprtem zadnjem besednem zlogu
 im. mn. pò:ɟca, pú:žə, sá:ncə 'sencè' – m. sp. mn. mak'rə
- ← ponaglasni drugotni *ə v zaprtem izglasnem zlogu
 im. ed. baliežəm – m. sp. dá:bər, má:dər, má:kər (vendar brá:tar)
- ← nenaglašeni *e v zaprtem zadnjem besednem zlogu
ká:mən – 1. os. ed. čù:jən, ubù:jən, prá:dən, ɟsè:jən, dá:jən, ká:žən, 2. os. ed. lá:žəš, má:rən
- ← nenaglašeni *a v zaprtem izglasnem zlogu
 1. os. ed. diɛlən, kù:xən, miéšən, umí:ɟən, 2. os. ed. prebiɛrəš, sklá:pəš
- ← *∅ pred n/m v skupinah *-ni-/*-ni#, *-mi-/*-mi# (med dvema soglasnikoma ali v izglasju za soglasnikom) za olajšanje izgovora po onemitvi *i
liéšənk – rod. ed. baliežəm – zmi:sənt, del. na -l ž., sr. sp. zmi:sənla zmi:sənlo
- ← naglašeni *o po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa) v primeru á:bərč (rod. ed. á:bərča) 'obroč'
- ← (skupaj z /t/ kot skupina ər) kratki akutirani *ɣ v predpredzadnjem besednem zlogu v primeru zmər'zənt (del. na -l ž. sr. sp. zmər'zənla zmər'zənlo) (vendar 3. os. ed. zmərzne, 3. os. mn. zmərznejo, del. na -l m. sp. zmərznu)
- ← nenaglašeni *ě v primeru prəs 'brez'
- ← nenaglašeni *e v primeru səst'ra
- ← nenaglašeni *ə v primeru rod. ed. sə'sa
- ie ← prednaglasni *ě po izravnavi samoglasniške kakovosti naglašanih oblik v primerih miéšá:t (del. na -l ž., sr. sp. miéšà:la, miéšá:lo), abiɛli:t (del. na -l ž. sp. abiɛli:la) (← npr. 1. os. ed. miéšən, del. na -l m. sp. miéšu; del. na -l m. sp. abiɛlu)
- ∅ ← nenaglašeni izglasni *i
 im. mn. krá:j 'kralj', Lá:x, peteli:n, rá:x, trebú:s/trebú:x (!), zá:t – rod. ed. ká:kaš, krá:s, lá:kat, ni:t, pá:met, pá:t, prá:pat, ri:t, senažá:t, starùost, zá:t (!), žá:last; im. mn. mi:š – m. sp. pərɣ – brá:t, čú:t, diɛlat, kupi:t, plesá:t, pateɟni:t, sediét; 3. os. ed. xá:t, xúá:l, kú:p, lá:š, lú:p, mlá:t, ná:s, ožá:n, prá:s, prá:f, stá:r, vi:t
- ← naglašeni izglasni *i po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
 rod. ed. bá:l, kliét, smər't; im. mn. ú:š
- ← kratki akutirani izglasni *i v odprtem zlogu po umiku naglasa na prednaglasni kratki zložnik
c'ɟot, 'lašt/pre'lašt, 'nest, 'peč/a'peč/s'peč, p'lest, s'tart, u'bast; del. na -l m. sp. mn. 'mal 'môči'
- ← nenaglašeni *i v medglasju
já:ɟatca, jú:žna, klučò:ɟnca, pá:lca, prá:fca; im. mn. ví:lce – siéršče – p'jan pjá:na pjá:no – f'ti 'biti'; 1. os. mn. kərstmá:, ná:smo, pustmá:, 2. os. mn. dərštá:, ɣá:nta, lú:pta, má:nta, ožá:nta, prá:sta, uštá: 'učiti', úá:sta, 3. os. mn. mlá:tjo, sušjá:, form. xúá:lte, prá:fte

- ← naglašeni *i po izgubi naglasa v primeru *f̄ti* ‘biti (esse)’
- ← prednaglasni *ě v primeru *skiěra*
- ← nenaglašeni *e v primeru 1. os. mn. *má:rmo* ‘môči’
- ← nenaglašeni *o v primeru *viěruat*, del. na *-l viěru viěruala viěrualo*
- ← nenaglašeni *u v primeru 3. os. ed. *viěrje* itd.

3.1.3.2 Soglasniki

Soglasniki so nastali iz ustreznih izhodiščno-slovenskih ali s prevzemom, poleg tega še:

3.1.3.2.1 Zvočniki

- m ← *n v primerih *baliězam, piěsma*
- n ← *m v izglasju, razen če je prišel v izglasni položaj po onemitvi sledečega samoglasnika (or. ed. *kaňà:m* (: or. ed. *ka'ňan*), or. ed. *daskà:m*) ali se restituiral po analogiji na oblike z neizglasnim /m/ (*γərm* ← rod. ed. *γərma*)
1. os. ed. *be'rən, čù:jən, diěłən, má:rən, pí:šən, prá:den, viěrjen – á:san, sá:dan*
- ← *m ne v izglasju po analogiji na oblike, v katerih se pojavlja v izglasju
ž., sr. sp. *pí:tono* (← m. sp. *pí:ton*)
- ń ← včasih *n pred sprednjim samoglasnikom
ńl:ya, ńí:t
- ← *-nbj-
ká:muíe
- ŷ ← *l v izglasju za istozložnim samoglasnikom
bò:ŷ, sò:ŷ – m. sp. biěŷ, vesà:ŷ – del. na -l m. sp. aprà:ŷ, atpà:ŷ, brò:ŷ/prebrò:ŷ, ńí:ŷ, jò:ŷ, pi:ŷ, ŷzà:ŷ, začà:ŷ, zažyò:ŷ, žà:ŷ
- ← *l pred raznozložnim soglasnikom
rod. ed. *pò:ŷaca* (drugotno tudi im. ed. *pò:ŷac*) – ž., sr. sp. *bó:ŷna bó:ŷno*
- ← *l v psl. skupini *-lbj- v primeru *á:ŷje/ó:ŷje*
- ← *θ v položaju pred naglašnim *o
ŷá:zak ŷá:ska ŷá:ska
- ← *θ v sklopu *u + ustničnik + *i
ubŷí:t
- ← v prevzetem besedju
braŷà:da
- [v] ← *v [*ŷ] pred (zgodovinsko sprednjim) samoglasnikom
čər'vič, med'vet, sviět, šla'vek, viětär, ví:xer; mest. ed. xliěve – neviěsta, svéjčja; rod. ed. lá:ve; im. mn. krá:ve, ní:ve, ví:le, ví:lce – ví:no – ve'lək velí:ka velí:ko, vesà:ŷ vesà:la vesà:lo, və'sak vəsa'ka vəsa'ko – paviědat, vejá:t, vezá:t, ví:dat, viěrŷat – dá:vet – prisl. 'vič, zvečà:r
- ← *v v položaju pred zvenečim soglasnikom, če je v ta položaj prišel po onemitvi sledečega samoglasnika
3. os. mn. *prà:vjo*
- r ← *r v izglasju
kakašà:r, mesà:r, ti:čär

- ← (skupaj z /j/ kot skupina *rj*) **r* pred samoglasnikom
rod. ed. *kakašá:rja*, *mesá:rja*, *tì:čárja* – *mùorje*
- l ← primarna skupina **dl* (*cedí:lo*) razen v primeru *sá:dlo* ‘saló’ (če sklop ni drugoten,
prim. ESSJ III: 215)
- ← **l* v primeru *klučò:unca* (vendar *kjú:č!*)
- j ← **j*
kjú:č, *krá:j*; rod. ed. *krá:ja* – *dá:toja*, *nedé:ja*, *stá:ja*, *uá:ja*, *zá:mja* – *pùoje*, *zé:je* –
pejá:t, *vejá:t*
- ← **l* v primeru *mà:jxan* *mà:jxna* *mà:jxno*
- ← **-lɓj*- v primeru *zé:je*
- ← * \emptyset pred /č/¹⁵³
mùojč, *nùojč*, *pè:jč* – *sé:jč*, *ulé:jč*, *uré:jč*
- ∅ ← **v* pred /u:/ (< **ɸ*), /uɔ/ v primerih *ù:k*, *ù:os*, *zùon*
- ← vzglasni **j*- pred /ie/ v primeru del. na *-l ièdu ièdla*

3.1.3.2.2 Nezvočniki

- d ← * \emptyset v skupini **zrě-*
ždrá:bi – *paždriét*
- f ← **v* v položaju pred nezvenečim soglasnikom, če je v ta položaj prišel po onemitvi
sledečega samoglasnika
prá:fca – 2. os. mn. *prà:fte*
- ← **b* pred /t/ (z vmesno fazo **p* po razzvenečenju)¹⁵⁴ v primeru *f'ti* ‘biti (esse)’
- ← **x* v primeru *frù:ška*
- ɣ ← **g*
ɣaspùot ‘duhovnik’, *ɣərm*, *ɣnùoj*, *ɣá:lbič*, *ɣriéx*; rod. ed. *bá:ɣa*, *Briéɣa*, *dù:ɣa*, *rùoɣa*,
sná:ɣa – *ɣá:ra*, *ɣarkùota*, *ɣərča*, *ɣərla*, *ɣá:šča*, *já:ɣatca*, *lá:ɣa*, *may'la*, *ná:ɣa* – *blayùo*,
ɣərmò:uje – *ba'ɣat bayà:ta bayá:to*, *ɣjù:x* *ɣjú:xa* *ɣjú:xo*, *ɣo'la* *ɣo'lo*, *ɣá:rak* *ɣar'ka*
ɣá:rko, *ɣərt* *ɣər'da* *ɣər'do*, *ná:ɣu* *ná:ɣla* *ná:ɣlo*; ž., sr. sp. *dú:ɣa* *dú:ɣo*, *ná:ɣa* – *ɣní:t*,
ɣani:t ‘goniti’, *ɣariét*, *ɣriét*, *lavá:t*, *pateɣni:t*, *zažyá:t*; 3. os. ed. *ɣərmí:* – prisl. *z'ɣar*
- ← * \emptyset v položaju pred **o*, **u* v primerih *ɣù:m* – *ɣá:sla* ‘osla’ – *adɣumiét*
- ← vzglasni **v* v položaju pred **ɸ* v primeru *ɣó:una* ‘volna’
- x ← **g* v izglasju
Briɣx, *bùox*, *dù:x*, *p'rax*, *rùox*, *sniɣx* – m. sp. *'dox*, *nà:x*
- k ← **x* v primeru *kí:ša*
- š ← včasih **č* v soglasniškem sklopu
šla'vek; rod. ed. *má:ška* (: im. ed. *má:čak*) – *mà:ška* – 2. os. mn. *muštá:* (: *mučá:t*),
uštá: (: *učí:t*)
- č ← **f* v položaju za /š/
ɣá:šča, *tá:šča*, *tú:šča* – *aní:šče* ‘ognjišče’, *kasi:šče*, *siéršče*; im. mn. *kliéšča*

¹⁵³ V oblikah del. na *-l ulè:jku ulé:jkla ulé:jklo* je /j/ v položaju pred /k/ verjetno nastal po analogiji na nedol. *ulé:jč*.

¹⁵⁴ Prim. (Plestišča) *p'ti*.

- č ← *f
ba'zič, čər'vič, γá:lbič, 'tič, ti:čar, saka'lič, sta'lič – své:jča – mùojč, nùojč, pè:jč; xçi: – da'maç damá:ča damá:čo, má:čan mač'na má:čno; ned. 'peč, sé:jč, ulé:jč, uré:jč – 'vič
- ∅ ← vzglasni *d v drugotnem sklopu *dj v primeru *jà:t*, del. na -l *jò:ɥ jà:la jà:lo* (: 3. os. ed. *dię*, 1. os. mn. *dięmo*)
- ← včasih *g pred zvočnikom, zlasti vzglasno in pred l
*a'ni 'ogenj' – i:la, lá:ɥa, niézda, rá:da 'greda' – ba'lak bala'ka bala'ko¹⁵⁵ 'globok' – lá:dat, jerá:t, úá:sənt; del. na -l 'mu ma'la ma'lo 'môči' (vendar *ɣnùoj, ɣrięx – ž., sr. sp. ná:ɣla ná:ɣlo – ɣní:t, ɣrięt*)*

3.1.3.3 Prozodija

3.1.3.3.1 V govoru ni prišlo do brezpogojnega umika na prednaglasno kračino in prednaglasni polglasnik, npr. *la'nac, pa'ku*, rod. ed. *ka'na, sə'sa – ka'za, səst'ra, te'ta, že'na – če'lo, urete'no; te'le – ž., sr. sp. dab'ro, vəsa'ka vəsa'ko*.

3.1.3.3.2 V govoru je prišlo do umika naglasa s kratkega akutiranega *i v zadnjem odprtem zlogu na prednaglasno kračino, pri čemer je prvotno naglašeni *i onemel, npr. *c'ɥot, 'lašt/pre'lašt* (2. os. ed. vel. 'laš, vendar (z zaslonko) *laži:_mə*), 'nest, 'peč/a'peč/s'peč, p'lest, s'tart, u'bast; vendar ne preko soglasniškega sklopa tipa (ne)zvočnik + zvočnik, npr. del. na -l m. sp. mn. *apek'lə/spek'lə, nes'lə, prelaž'lə – m. sp. mn. mak'rə*. Umik ni izvršen dosledno, npr. im. mn. *atra'kə, ka'nə, kar'cə*.

3.1.3.3.3 V govoru ni prišlo do umikov naglasa s kratkega akutiranega *i ali kratkega akutiranega *ə v zadnjem zaprtem zlogu na prednaglasno kračino (*ba'zič, je'zək, pete'lən, č, sta'lič – m. sp. ve'lək // če'bər, ka'nac, ka'rac, ka'tu, la'nac, pa'ku*).

3.1.3.3.4 V govoru je prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga, vendar se pojavljajo mešani odrazi z izostankom umika (npr. daj. ed. *bá:ɣu : čà:st boɣù.¹⁵⁶ – sá:no sá:na/senà: : blaɣùə blaɣà: – tož. ed. γá:ro : uadà: – rod. ed. bá:l : častì: – m. sp. balà:n : γá:rak*). Prevladujejo sicer primeri z umaknjem naglasom.

3.1.4 Neregularne spremembe soglasnikov

l-b → b-l *ba'lak bala'ka bala'ko* 'globok'
l-t → n-t *zmí:sənt¹⁵⁷*

¹⁵⁵ Pred metatezo *l-b → b-l*, prim. nižje.

¹⁵⁶ Slednje morda zaradi vpliva cerkvene rabe.

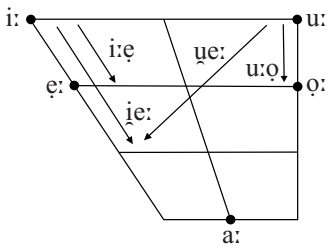
¹⁵⁷ Morda gre prvotneje za diferenciacijo *l-l → n-l* v del. na -l (ž., sr. sp. *zmí:sənla zmí:sənlo*), ki se je nato razširila v ostale oblike, pri čemer je lahko v nedoločniku prišlo do naslonitve na glagole na *-ni-ti *-ne-∅ (prim. *úá:sənt* 'ugasniti', *zmər'zənt*).

3.2 Fonološki opis govora kraja Plestišča/Platischis

3.2.1 Nabor

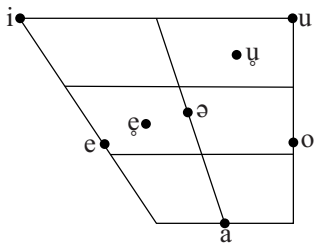
3.2.1.1 Samoglasniki

3.2.1.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

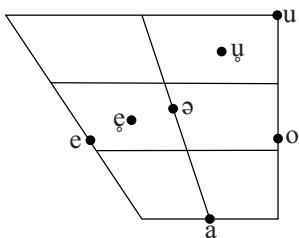

3.2.1.1.1.1 /ɥe/ se redko prosto uresničuje kot [ɥə].

3.2.1.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

3.2.1.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

3.2.1.1.3.1 V redkih primerih se pojavlja tudi obrobni fonem /iɛ/.

3.2.1.2 Soglasniki^{158, 159}

	bilabial	labio-dental	dental	alveolar	postal-veolar	palatoal-veolar	palatal	velar
zapornik	p b			t d				k
nosnik	m			n			ɲ	
vibrant				r				
pripornik	ɸ	f		s z	ʃ ʒ			x ɣ
zlitnik				ɕ	č			
aprosi-mant		[v]					j	
lateralni aproksi-mant				l				

3.2.1.2.1 V prevzetih besedah se morda pojavljata tudi fonema /ʒ/ in /ʒ̣/, ki pa nista bila zabeležena.

3.2.1.3 Prozodija

3.2.1.3.1 V govoru obstajajo kolikostna nasprotja, naglašeni zložniki so lahko dolgi (*V̇:*) ali kratki (*V*) (npr. *'dux : dù:x* 'vonj', *kri : k'ri* 'kraj').

3.2.1.3.2 V govoru obstajajo tonemska nasprotja na dolgih zlogih, zložniki so lahko akutirani (*V̇:*) ali cirkumfektirani (*V̇:*) (rod. ed. *dò:ɣya* 'dolg (sam.)' : ž. sp. *dó:ɣya* 'dolg (prid.)').

3.2.1.3.3 Iz zapisanega izhaja, da nabor prozodemov obsega dolge naglašene (cirkumfektirane – *V̇:* – in akutirane – *V̇:*), kratke naglašene (*V̇*) in nenaglašene (*V*) samoglasnike.

3.2.2 Distribucija

3.2.2.1 Samoglasniki

3.2.2.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

3.2.2.1.1.1 /i:ɛ/ in /i:ɛ:/ se ne pojavljata v položaju neposredno pred /j/, temveč se v tem položaju pojavlja /e:/.

3.2.2.1.1.2 /ù/ se ne pojavlja v položaju neposredno pred /ɹ/, temveč se v tem položaju pojavlja le /o:/.

¹⁵⁸ Preglednica je povzeta in prilagojena po preglednici Mednarodne fonetične abecede (International Phonetic Alphabet, IPA), ki je na voljo za prosto uporabo v skladu z licenco Creative Commons Attribution-Sharealike 3.0 Unported License (© 2015 International Phonetic Association).

¹⁵⁹ Zvočniki so v preglednici označeni s krepkim tiskom.

3.2.2.1.1.3 /i̇e:/ se v položaju neposredno za /j/ premenjuje z /e:/ (npr. 3. os. ed. *γnijé:*, *kujé:*, *pijé:* : *berjé:*, *kradjé:*, *nesjé:*).

3.2.2.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

3.2.2.1.2.1 Skupine kratkih naglašanih samoglasnikov in /l/, /v/ se v izglasju premenjujejo z /u/ (*se'du* : *sedì:ɛla*, *de'bu* : *debjé:la*, *s'tu* : *sto'la*, *no'su* : *nosì:la*, *'ču* : *čù:la*, *č'e'su* : *česà:la*, *z'dru* : *zdrà:ua*, *ko'tu* : *ko'tla*).

3.2.2.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

3.2.2.1.3.1 /o/ se ne v položaju za /u/ pojavlja le v izglasju.

3.2.2.1.3.2 /u/ se v položaju pred vzglasnim /u/ premenjuje z /ə/ (3. os. ed. *uə'či:* : del. na -l m. sp. *ú:ču*).

3.2.2.1.3.3 Skupine nenaglašanih samoglasnikov in /l/, /v/ se v izglasju premenjujejo z /u/ (*kí:su* – *kí:sela*, *pié:pu* : *pié:pula*, *xuá:lu* : *xuáli:la*, *di:élu* : *di:élala*, *trè:su* : *tré:sla*).

3.2.2.2 Soglasniki

3.2.2.2.1 Zvočniki

3.2.2.2.1.1 /u/ se pred (zgodovinsko) sprednjimi zložniki premenjuje z [v].

3.2.2.2.1.2 /l/ se v izglasju v položaju za istozložnim samoglasnikom premenjuje z /u/ (m. sp. *bi:éu*, *çi:éu* : ž. sp. *bi:éla*, *çi:éla*).

3.2.2.2.1.3 /l/ se v položaju med samoglasnikom in raznozložnim soglasnikom premenjuje z /u/, če ni v ta položaj prišel po onemitvi sledečega samoglasnika (npr. *pá:lɛa*).

3.2.2.2.1.4 /n/ se pred mehkonobniki /k/, /g/ in /x/ premenjuje z [ŋ].

3.2.2.2.2 Nezvočniki

3.2.2.2.2.1 Nezvočniki se po zvonečnosti prilagajajo sledečemu nezvočniku. Pred preomorom se pojavljajo samo nezveneči nezvočniki (rod. mn. *besì:ɛt* (: im. ed. *besì:ɛda*), m. sp. *γlò:p* (: *γlò:ba* *γlò:bo*)).

3.2.2.2.2.2 /g/ se pojavlja le v odrazih soglasniških sklopov *zg, *žg (*zgo're*, *žgá:tɛ*).

3.2.2.3 Prozodija

3.2.2.3.1 Naglasno mesto je prosto.

3.2.2.3.2 Dolgi naglašeni so lahko samoglasniki v vseh besednih zlogih.

3.2.2.3.3 Kratki naglašeni samoglasniki se pojavljajo le v zadnjem ali edinem besednem zlogu.

3.2.3 Izvor

3.2.3.1 Samoglasniki

3.2.3.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

- i: ← stalno dolgi *i
kri:š, ti:čar – i:yla, mati:ka, zi:ma – kri:lo, vi:no – rod. ed. mi:šę, ni:tę; kri:; xči: – m. sp. pi:jæn – pri:tę; 2. os. ed. umi:je, 3. os. ed. kli:če, pi:ka, pi:še, ubi:je, vi:dę – tri:
- ← kratki akutirani *i v nezadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *boži:ča, jezi:ka, peteli:na, tí:ča – xi:ša, kí:ta, lí:pa, ní:ya, svi:na, ví:le, ví:lče – kori:to, sí:to – ki:su kí:sela kí:selo; ž., sr. sp. sí:ta sí:to, veli:ka veli:ko – yni:tę, pi:tę, poli:tę, ví:dateę*
- ← prednaglasni *i po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
 rod. ed. *ši:nu – tož. ed. i:ylu, zi:mu – m. sp. mn. ži:vę – i:me*
- ← v prevzetem besedju
 rod. ed. *tí:mpa*
- u: ← stalno dolgi *u
brú:s, čú:k, dù:x, jú:nač, kjú:č, klabú:k, pù:st, sú:š – xrú:ška, lú:na – ú:sta – ú:š – trú:dæn trú:dna trú:dno; m., ž. sp. yjú:x yjú:xa, sú:x sú:xa – 1. os. ed. kú:xæn, 2. os. ed. čú:jáš, 3. os. ed. kú:pę
- ← kratki akutirani *u v nezadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *krú:xa, kú:pa, lú:ka, trębú:xa – jú:žęna, plaxú:ta – ž., sr. sp. rú:sa rú:so – čú:tę, kú:xatę*
- ← prednaglasni *u po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
 rod. ed. *brú:sa – ú:xo – rod. ed. ú:šę – sr. sp. yjú:xo, sú:xo – del. na -l m. sp. pú:stu, sú:šu, ú:ču*
- ← stalno dolgi *ɥ v primerih *pú:š, žú:na*
- ← kratki akutirani *ɥ v nezadnjem besednem zlogu v primeru rod. ed. *pú:xa*
- ← prednaglasni *ɥ po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga v primeru tož. ed. *žú:nu*
- ← *-ol- pred soglasnikom v primeru 3. os. ed. *kú:je* (3. os. mn. *kú:jejo*) ‘gristi’ (< 3. os. ed. **kòle* itd.)
- ← v prevzetem besedju
ù:ra
- i:ę ← stalno dolgi *ę
brì:ęx, čeri:ęui, yri:ęx, xli:ębac, xli:ęu, li:ęs, mi:ęsac, pi:ęsak, smì:ęx, snì:ęx, tri:ębux, vi:ętar, ždri:ębje – besì:ęda, čari:ęšna, obi:ęla, pi:ęsma, pri:ętla, svi:ęca, svi:ęča, zvi:ęzda – yni:ęzdo; im. mn. di:ęla, koli:ęna, li:ęta, želi:ęza – boli:ęzæn, kli:ęt, ri:ęč – bi:ęu bi:ęla bi:ęlo; m., ž. sp. li:ęp li:ępa, sli:ęp sli:ępa – 3. os. ed. di:ę, di:ęla, mi:ęę, mi:ęša, ri:ęže, zli:ęze – dvi:ę
- ← kratki akutirani *ę v nezadnjem besednem zlogu
li:ęšņęk; rod. ed. človi:ęka, medvi:ęda – bri:ęsta, ci:ęsta, nevi:ęsta, stri:ęxa; im. mn. kli:ęšče – di:ęlo, koli:ęno, li:ęto, mi:ęsto, mli:ęko, želi:ęzo – di:ęlatę, mi:ęręę, mli:ętę, pi:ętę, poždri:ętę, ri:ęzateę, umri:ętę, vi:ęruateę, zli:ęstę
- ← prednaglasni *ę po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga po izravnavi zložniške kakovosti
 rod. ed. *bri:ęya, li:ęsa, sni:ęya – rod. ed. kli:ętę – sr. sp. lí:ępo*

- ← dolgi *i ali kratki akutirani *i v nezadnjem besednem zlogu pred /r/
- krompi:ér, ši:érak*; rod. ed. *ši:éra – šaki:éra – ši:éřęšče – ští:éřę*
- u:ø ← dolgi *o
- bù:øx, řnù:øj, řospù:øt, řrù:øst, mù:øst, nù:øš, pù:øt, rù:øx – řorkù:øta, řęřù:øta, řlepù:øta – kù:øst, mù:øč, nù:øč – bù:øš – del. na -l m. sp. lù:øřu (drugotno tudi ř., sr. sp. lù:øřęla lù:øřęlo), řtù:øru // rod. mn. otru:øk, mest. mn. otru:økax, or. mn. otru:økę – mu:øj, řu:øj, tu:øj*
- ← kratki akutirani *o v zadnjem besednem zlogu oziroma prednaglasni *o v primeru
- nu:øš*, rod. ed. *nu:øša*
- ← v prevzetem besedju
- řpù:øjya* ‘maslo’
- je: ← dolgi *e
- liè:t, miè:t – řiè:la* ‘čebela’, *poliè:dneća, večiè:rja – řiè:st*
- ← kratki akutirani *e v nezadnjem besednem zlogu
- brjè:berća – im. mn. řjè:bra – ř., sr. sp. debjè:la debjè:lo – 3. os. ed. řiè:ša, řakliè:ne, řjè:nę; del. na -l pørnjè:řu, piè:ku – řjè:døn*
- ← prednaglasni *e po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
- piè:pu*; rod. ed. *liè:da, miè:da – niè:bo – toř. ed. řjè:mju – liè:deno¹⁶⁰ – diè:set, diè:vet*
- ← prednaglasni *ě po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
- řjè:no, tiè:lo, tiè:sto – liè:řen liè:řena liè:řeno*; sr. sp. *tiè:řno*
- ← kratki akutirani *e v zadnjem ali edinem besednem zlogu oziroma drugotno naglašeni *e v edninskih in formalnih oblikah (izvorno 2. os. mn.) sed. glagolov s končniškim naglasom po analoški podaljšavi
3. os. ed. *berjè:, kradjè:, nesjè:/pørnesjè:, obodjè:, pařjè:, pečjè:, perjè:, predjè:, rařtjè:, řęčjè:, řpadiè:, tečjè:/lutečjè:, toučjè:, tresjè:, zapriè: // form. peretiè:, ulijetiè:, zavijetiè:, zařęetiè: (vendar ne neposredno za /j/: 3. os. ed. řnijè:, kujè:, pijè:, pořđarjè:, řmejè:, unarjè:, vęrujè:, ulijè:)*
- ue: ← kratki akutirani *o v nezadnjem besednem zlogu
- rod. ed. *paťuè:ka, preřtuè:ra/prořtuè:ra*; mest. ed. *kuè:nçu – kuè:ša, kuè:řa, řabuè:ta, uè:ja* ‘volja’ – im. mn. *kuè:rća – m. sp. duè:bør, muè:kør – 3. os. ed. luè:řę, muè:re, nuè:řę, řtuè:rę – uè:řøn*
- ← prednaglasni *o po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
- rod. ed. *büè:řa* – toř. ed. *řuè:ru, kuè:řu, uè:du – kuè:lo, muè:rje, puè:je*; im. mn. *uè:čę – kuè:koř*; rod. ed. *büè:lę, řuè:lę*; im. mn. *nuè:čę – m., sr. sp. řruè:bøn řruè:bno, řuè:rak řuè:rko, muè:čøn muè:čno*; sr. sp. *büè:řo*; ř. sp. mn. *büè:ře* – prisl. *puè:dne* ‘podnevi’
- ← dolgi *o skupaj s predhodnim *v
- uè:ř* ‘voz’ // sr. sp. *muè:* (slednje drugotno), *řuè:, tuè:*

¹⁶⁰ Naglas je verjetno izravnán po sicer nezabeleženi obliki m. sp. ed. – enak tip analogije je izpričan npr. pri oblikah ř., sr. sp. *liè:řena liè:řeno*, pri katerih je naglas izravnán po obliki m. sp. *liè:řen*, v kateri je prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga.

- ← kratki akutirani *o v zadnjem ali edinem besednem zlogu oziroma drugotno naglašeni *o v 1. os. mn. sed. glagolov s končniškim naglasom po analoški podaljšavi 1. os. mn. *beremué:*, *dəržəmué:*, *γremué:*, *kujemué:*, *ložəmué:*, *nešəmué:*, *raštemué:*, *rečəmué:*, *šmejemué:*, *trešəmué:*, *zavijemué:*
- ← v prevzetem besedju
duè:lč duè:lča duè:lčo ‘sladek’
- ɛ: ← dolgi *e
pé:tak – pé:ta – pè:st – otpé:tə, tré:stə, začé:tə; 3. os. ed. *γlè:da, plé:še, γrè:* ‘iti’, *poté:γne, srè:čne – pè:t – spè:* ‘spet’
- ← kratki akutirani *e v nezadnjem besednem zlogu
rod. ed. *zè:ta – rod. ed. telé:ta – rod. ed. sonožé:tə – γlè:date, klé:knetə, požé:tə, pré:stə, uzé:tə, žé:tə*
- ← prednaglasni *e po umiku naglasa s končnega starocirkumflekiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
mé:so – tož. ed. pé:tu – im. mn. pé:stə – m., sr. sp. té:žak té:ško
- ← kratki akutirani *e v nezadnjem besednem zlogu v primeru rod. ed. *jočomé:na*
- o: ← stalno dolgi *o
xlót:t, kò:š, mò:š, rò:p, zò:p – mó:ka – pó:t – γlò:p γlò:ba γlò:bo (slednje drugotno), *mó:dər mó:dra mó:dro – 3. os. ed. mó:tə*
- ← kratki akutirani *o v nezadnjem besednem zlogu
pó:pěč – γó:ba
- ← prednaglasni *o po umiku naglasa s končnega starocirkumflekiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *kó:ša, mó:ža, zó:ba – tož. ed. ró:ku*
- ← stalno dolgi *l v primeru *šò:nče*
- ← v prevzetem besedju
štò:jmex ‘trebuh’
- [e:] ← kratki akutirani *e v nezadnjem besednem zlogu v položaju za *ń* v primeru *čərńé:la*
čərńé:lo
- ← kratki akutirani *e v nezadnjem besednem zlogu v položaju pred /j/ (*sté:ja*)
- ← *ě pred /j/ ne glede na izhodiščno kolikost
nedé:ja – pošé:jčə, uré:jčə; 3. os. ed. *γrè:je*, (drugotno) *mlé:je*
- ← (skupaj z /r/ kot skupina *e:r*) stalno dolgi *r* v primeru *γrət γè:rdo* (slednje drugotno)
- [o:] ← (skupaj z /u/ kot skupina *o:u*) dolgi *l
uò:uk, zò:uč – (drugotno) tó:uča – tó:učə; 2. os. ed. vel. *mó:učə*; del. na -l m. sp. *mó:uču*
- ← (skupaj z /u/ kot skupina *o:u*) kratki akutirani *l v nezadnjem besednem zlogu
rod. ed. *Bó:uča* (im. ed. *Buč*) – *ó:una*, (drugotno) *tó:uča – pó:uan* (slednje drugotno)
pó:una pó:uno; ž., sr. sp. *dó:uγa dó:uγo* (m. sp. *dux*) – *mó:uštə*
- ← (skupaj z /u/ kot skupina *o:u*) prednaglasni *l* po umiku naglasa s končnega starocirkumflekiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
tož. ed. *šó:užu – m. sp. dó:užən*
- ← dolgi *o pred /u/
γrəmò:uje, γrozdò:uje – bò:u, šò:u – m. sp. nò:u
- ← prednaglasni *o v položaju pred /u/ po umiku naglasa s končnega starocirkumflekiranega zloga
tož. ed. *ó:uču – sr. sp. nó:uo*

- a: ← stalno dolgi *a
Klá:nač, kuá:č, kráj ‘kralj’, *là:s, mrà:k, pà:jak, pà:uač, slà:št* ‘okus’, *štà:rač* – *brá:da, ylá:ya, kjučà:unęca, mà:čka, otà:ya, plá:na, trá:ya – já:je*; im. mn. *jà:buka, urá:ta – mà:st, žęuà:y* (rod. ed. *žęuà:lę*) – *krá:tak krá:tka krá:tko, mà:jxən* (poleg *mè:jxən*), *prá:žən prá:žna prá:žno, rá:uən rá:una rá:uno*; m., ž. sp. *mlà:t mlá:da, slá:n slá:na*; ž. sp. *boyà:ta, kosmà:ta, pijà:na, zdrà:ya – štátę*; 3. os. ed. *ká:že, prà:veę, uya:sne*; del. na *-l já:y já:la já:lo – duà:*)
- ← kratki akutirani *a v nezadnjem zlogu
yá:bər, já:šən ‘jêsen’, *yá:uer, ká:ši, má:čak*; rod. ed. *brá:tra, krá:ja, krá:ša* ‘skal-nata pokrajina’, *Lá:xa, mrá:za – ká:ča, krá:ya, lopá:ta, pá:lča, prá:veęa, slá:ma, srá:ka, urá:na*; im. mn. *yá:bje – já:buko, ká:məne, klá:duo* (!), *sá:dlo – lá:kot* ‘la-kota’, *pá:met, prá:pot, štá:rost, žá:lost – pá:metən pá:metna pá:metno, žá:lostən žá:lostna žá:lostno*; ž., sr. sp. *slá:ba slá:bo, štá:ra štá:ro*; ž. sp. *domá:ča*; sr. sp. *boyá:to, kosmá:to, pijá:no, zdrá:uo – krá:stę, namá:zateę, oklá:tę, pá:stę, prá:veęę, rá:stę, uya:sneęę*
- ← prednaglasni *a po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
 rod. ed. *lá:šu, slá:šta* ‘okus’ – tož. ed. *brá:du, ylá:yu – blá:yo* – sr. sp. *mlá:do, slá:no* – prisl. *ká:ko, tá:ko*
- ← dolgi *ə
dà:n, mà:x, tà:st – čà:st, uà:s
- ← kratki akutirani *ə v nezadnjem besednem zlogu
*sá:nač*¹⁶¹ ‘sencę’ – *má:ša, tá:šča* – 3. os. ed. *lá:že*
- ← prednaglasni *ə po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
 rod. ed. *má:xa, tá:sta* – tož. ed. *dá:sku, má:ylu, štá:zu* – m., sr. sp. *laxən laxno*
- ← kratki akutirani *a v zadnjem ali edinem besednem zlogu v 2. os. mn. (izvorno 2. os. dv.) sed. glagolov s končniškim naglasom po analoški podaljšavi
 2. os. mn. *beretá:, kradetá:, pečetá:, pustętá:, sedętá:, uęčętá:* ‘učiti’
- ← v prevzetem besedju
bà:rba ‘stric’

3.2.3.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

- i ← kratki akutirani *ə v zadnjem besednem zlogu pred /ń/
o’yiń, ske’diń
- ← skupina *-aj v izglasju
k’ri ‘kraj’
- u ← kratki akutirani samoglasniki v zadnjem ali edinem besednem zlogu skupaj s sledečim *l v izglasju
 del. na *-l* m. sp. *yo’ru, m’lu, o’ru, se’du, smər’du* // m. sp. *de’bu* // *sa’ku, št’u, to’pu* – m. sp. *yo’lu* // del. na *-l* m. sp. *no’su, ože’nu, sk’ru, u’mu, u’bu, uər’nu, zakle’nu, zlo’mu* // del. na *-l* m. sp. *č’u* // *zd’ru* – del. na *-l* m. sp. *če’su, dər’zu, je’ru, la’yu, le’zu, ok’lu, pe’ju, ve’ju, z’nu/po’nu* // *ko’tu, pa’ku*

¹⁶¹ Naglas je verjetno izravnani iz neimenovalniških oblik (psl. *sъnъcъ, rod. ed. *sъnъca (D) > isln. *sənəc *sənca ≥ *sənəc *sənca).

- ← *v v izglasnem sklopu *-rv v primeru *č'ru*
- u ← kratki akutirani *u v zadnjem ali edinem besednem zlogu
k'ruχ, 'kyp, 'lyk 'česen' – *'ruχ* 'rumen'
- ← kratki akutirani *ɟ v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'Byɟ, 'pux – m. sp. *'duχ*
- ← kratki akutirani *o v zadnjem odprtem zlogu
tož. ed. *ko'zɟ, o'sɟ, sɛst'ru, sɛr'ny, s'o'ɟy, te'ty, ž'e'ny*
- ← v prevzetem besedju
'muɟ 'osel'
- e ← kratki akutirani *e v zadnjem ali edinem besednem zlogu
d'rek, joč'o'men, s'pex – m. sp. *ze'len*
- ← kratki akutirani *ɛ v zadnjem ali edinem besednem zlogu
č'lo'vek, med'vet, s'o'set – prisl. *zgo're; p'res*
- ← kratki akutirani *ɛ v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'zet – te'le – sono'žet
- ← kratki akutirani *a v zadnjem ali edinem besednem zlogu v primerih *kos'teñ, m'res*
- ← kratki akutirani *i v edinem besednem zlogu v primeru *'ser*
- ← v prevzetem besedju
špo'lert 'štedilnik'
- ɛ ← kratki akutirani *i v zadnjem ali edinem besednem zlogu
bo'ž'ɛč, ko'h'ɛč, pete'lɛn, t'ɛč, sto'l'ɛč – 'mɛš, 'nɛt, 'rɛt – m. sp. *'sɛt, ve'lɛk – pərnɛs'tɛ, re'č'ɛ, spe'č'ɛ, stor'tɛ*
- ← kratki akutirani *e za *ñ* v primeru *čər'h'ɛy*
- ← (skupaj z /r/ kot skupina *ɛr*) kratki akutirani *ɾ med mehkonebnikom in nosnim soglasnikom
*ɣ'rɛm, K'rɛn*¹⁶²
- ← v prevzetem besedju
'tɛmp 'čas'
- o ← kratki akutirani *o v zadnjem ali edinem besednem zlogu
k'lɔp, 'koñ, 'koš, k'rop 'juha', *ot'rok, 'pošt, pa'tok, pres'tor/pros'tor – č'e'lo, raš'e'to, ɟrete'no* – m., sr. sp. *š'o'rok šoro'ko, vɛ'sok vɛšo'ko*; sr. sp. *dob'ro, ɣo'lo, mok'ro, zele'no* – prisl. *'ɣor*
- ← v prevzetem besedju
t'roj 'steza'
- a ← kratki akutirani *a v zadnjem ali edinem besednem zlogu
b'rat, k'ras 'skalnata pokrajina', *'Lax, mod'ras – ɣo'ra, ko'za, no'ɣa, o'sa, sɛst'ra, s'o'ɟa, sɛr'na, te'ta, to'ma, ɟe'da, zem'ja, ž'e'na* – im. mn. *t'la* – m. sp. *bo'ɣat, koš'mat, s'lap*
- ← kratki akutirani *ə v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'bak 'bik', *'daš, xər'bat, ko'nac, ko'raɟ, lo'nac, 'pas, stede'nac*
- ← v prevzetem besedju
b'rač 'roka'

¹⁶² Oblika, zapisana z *i*, je dvakrat izpričana tudi v gradivu iz Plestišč Jana Baudouina de Courtenayja: (ɣrɪm) (glosi 5696 in 5808 v Spinozzi Monai 2009).

- ə ← (skupaj z /r/ kot skupina ər) dolgi *r
čētártak, γərš̄ (rod. ed. *γərž̄a*), *kārst, kàrt, šərp, uàrx* – (drugotno) *Bārdo*; im. mn. *γàrla – šmàrt – màrzu màrzla* (poleg nezanesljivo izpričane oblike *màrz'la*) *màrzlo, pàrvę pàrua pàrve*; m., sr. sp. *màrtu màrtuo* (slednje drugotno), *tàrt tàrdo* (slednje drugotno) – 3. os. ed. *uàrž̄e, zmàrzne*; del. na *-l* *požđàru požđàrla* (slednje drugotno) *požđàrlo, umàru umàrla* (slednje drugotno) *umàrlo*; m., ž. sp. *zapàru zapàrla*
- ← (skupaj z /r/ kot skupina ər) kratki akutirani *r v nezadnjem besednem zlogu
γàrča 'vime', *tàrta – γàrlo – zmàrznetę*; 3. os. ed. *uàrne*
- ← (skupaj z /r/ kot skupina ər) prednaglasni *r po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
šàrce
- ← redko kratki akutirani *ə v zadnjem ali edinem besednem zlogu
č'e'bər, 'šəš – 'dən 'e(de)n'
- ← kratki akutirani *a v edinem besednem zlogu v primeru *š'tər* (in v prevzeti besedi *γ'uənt* (rod. ed. *γuá:nta*))

3.2.3.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

- i ← prednaglasni *i po izravnavi zložniške kakovosti
pišá:tę, umiuá:tę
- ← nenaglašena skupina *-aj v izglasju
čeri:ęui, ká:ši, žá:ki, ždri:ębi
- u ← nenaglašeni *u
tri:ębux; rod. ed. *zė:tu* (poleg *zė:ta*); mest. ed. *kué:ncu, krà:šu, oγní:šču, peteli:nu, rə:bu – kjučà:unęca – kupi:tę, nauči:tę, pošlušá:tę, pušti:tę, suši:tę, ubui:tę, uγá:snetę, umi:tę, umri:ętę*
- ← nenaglašeni *o v izglasju
 tož. ed. *jayò:dęcu, jú:žęnu, krá:uu, lesí:cu, lí:pu, lopá:tu, nevi:ęstu, ní:uu, pá:lcu*
- ← nenaglašeni *l̥
já:buko
- ← naglašeni *u po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
 rod. ed. *lá:šu, ší:nu, tá:stu* (poleg *tá:sta*)
- ← naglašeni *o v izglasju po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
 tož. ed. *bó:uxu, brá:du, dá:šku, ylá:uu, γué:ru, má:ylu, nó:yu, ó:ucu, pé:tu, rə:ku, tó:mu, ué:du, zié:mju, zí:mu*
- ← nenaglašeni samoglasnik v zadnjem besednem zlogu skupaj z izglasnim *-l, *-v
 m. sp. *kí:šu – del. na -l m. sp. ví:du // pié:pu // del. na -l m. sp. xúá:lu, klé:knu, kú:pu, mlá:tu, mő:tu, nau:ču, poté:ynu, prá:vu, pí:stu, sú:šu, ú:ču, uγá:snu, uzdi:ynu, zmàrznu, zmi:ęru, zmi:šlu // del. na -l m. sp. di:ęlu, ylé:du, klí:cu, kú:xu, mi:ęšu, mó:uču, pərpé:ju, pí:su, plé:su, poká:zu, smé:ju, umi:uu, vi:ęru* 'verovati', *zari:ęzu // m. sp. màrtu, màrzu – del. na -l m. sp. krà:du, lù:ožu, obri:ędu, pà:du, pà:su, pié:ku, poši:ęku, prē:du, pərnjé:su, sni:ędu, stù:oru, trē:su, uəryu, zli:ęzu, zrà:stu*
- e ← nenaglašeni *e
čētártak, med'vet, pete'lęn, pres'tor, stede'nac; rod. ed. *dre'ka, špe'xa – besì:ęda, brié:berca, nedé:ja, nevi:ęsta, ples'ma, šest'ra, te'ta, večijē:rja, zem'ja, že'na – č'e'lo, γrēmò:uje, γrozđò:uje, já:je, ká:məne, oγní:šče, ó:uje, raš'eto, si:éřešče, šò:nce, uó:γuje, urete'no, želi:ęzo; te'le – de'bu debijé:la debijé:lo, ve'lęk veli:ka veli:ko, ze'len zele'na zele'no – ležá:tę, metá:tę, oženi:tę, pejá:tę, počesá:tę, spe'čę, vejá:tę, zakleni:tę*

- ← nenaglašeni *ě
leši:ca, resni:ca, šlepù:ota – cedi:lo – rod. mn. reči: – ki:šela ki:šelo – sedi:éte, smejá:tę
- ← nenaglašeni *ę
je'zək – rod. ed. besì:ede, ci:éšte, xí:še, í:yle, mó:ke, sabué:te, ù:re, zí:me; im. mn. brá:de, dolí:ne, ýó:be, jayò:dęce, kli:éšče, krá:ve, leši:ce, lí:pe, lopá:te, pì:ęšme, srá:ke, stazi:ce, ví:le, ví:lce – pá:met – pá:metan pá:metna pá:metno; ž. sp. teš'ka – plesá:tę, potejni:tę; 3. os. ed. predi:é, tresi:é
- ← naglašeni *e po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
mué:rje, pué:je, šórcę
- ← naglašeni *ę po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
 im. mn. dá:ške, ýlá:ve, ýué:re, kué:se, má:yle, nó:ye, ó:uce, pé:te, ró:ke, stá:ze, ué:de – í:me – lí:deno, lí:šen lí:šena lí:šeno – dié:set, dié:vet
- ← nenaglašeni *o v položaju za /u/
já:uer; rod. ed. ue'za `voz', zu'e'na – ue'da
- ← nenaglašeni *ə v položaju za /u/
 mest. ed. ue'sę¹⁶³
- ← (skupaj z /r/ kot skupina er) včasih prednaglasni *r
če'ru – ž. sp. yer'da
- ← nenaglašeni *ə v primerih čebər, ške'diñ
- ← nenaglašeni *u v primeru stede'nac
- ę ← nenaglašeni *i
li:éšnek, pó:peč; im. mn. jú:nce, krá:ję, pá:uce, peteli:nę; or. mn. boži:če, já:senę, já:uerje, jezi:kę, Lá:xę, medvi:édame, otrú:óke, peteli:nę, zé:tę – jayò:dęca, jú:žęna, kjučà:umęca, poliè:dneca, prá:vęca, šerú:ota; mest. ed. dolí:nę, ýərčę, xí:še, ní:vę, stazi:ce – si:érešče – žęuá:u; rod. ed. kué:koše, lá:kote, lí:če, má:stę, mi:še, ni:tę, pá:mete, pò:tę, prá:potę, ri:tę, smárte, šonož:ęte, stá:rostę, žęuá:lę – ve'sok vešo'ka vešo'ko – brá:te, čú:tę, di:élate, kupi:tę, mi:érete, plesá:tę, potejni:tę, prá:vęte, sedi:éte, urá:snetę, uzdi:ymęte, verú:tę, zmárznetę, zmi:šletę; 3. os. ed. xuá:lę, kú:pe, mi:ere, mlá:tę, mó:tę, nué:sę, prá:vę; 2. os. mn. ýorętá:, xuá:lęta, mi:eręta, mó:tęta, nué:sęta, oží:ęneta, pustętá:, sedętá:, smardętá:, 3. os. mn. sušęjó:, uočętá:, form. kú:pęte, prá:vęte; del. na -l m. sp. mn. xualí:lę, klé:knele, kupi:lę, moti:lę, nau:čęle, oženi:lę, prá:vęle, suši:lę, umi:lę, uərní:lę, uzdi:ymęle
- ← naglašeni *i po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
 rod. ed. bué:lę, kli:éte, kué:stę, pé:jčę, pé:stę, rié:čę, sué:lę, ú:šę; im. mn. nué:čę, uá:sę
- ← (skupaj z /r/ kot skupina re) prednaglasni *r med mehkončnim in nosnim soglasnikom
 im. mn. ýre'mę – ýremò:uje – 3. os. ed. ýremí:
- o ← nenaglašeni *o
bo'žęč, člo'vek, ýospù:ot 'duhovnik', kokošá:r, ko'nac, ko'hęč, ko'rac, koš'teñ, ko'tu, lo'nac, mod'ras, ot'rok, pros'tor (poleg pres'tor?), sto'lęč, to'pu, to'rak; rod. ed. klo'pa, ko'na, ko'sa, moš'ta, no'sa, ro'ya, sto'la – dolí:na, ýo'ra, ýorkú:ota, ko'za, lopá:ta, no'ya, obi:ęla, o'sa, otá:ua, poliè:dneca, so'ua – ýrozdò:uje, koli:ęno, kori:to, oyní:šče – boli:ęžan, lá:kot, šonož'et, stá:rost, žá:lost – bo'yat boyá:ta boyá:to, koš'mat košmá:ta košmá:to, žá:lostan žá:lostna žá:lostno; ž., sr. sp. dob'ra dob'ro, ýo'la ýo'lo, mok'ra mok'ro, šoro'ka šoro'ko, vešo'ka vešo'ko; ž. sp. bo'sa, ýor'ka, moč'na, no'ua, pros'ta – ýori:éte, moči:tę, nosi:tę, pošti:tę, stor'tę; 3. os. ed. bolí: – prisl. zgo're – glagolske predpone o-, od-, po-

¹⁶³ Verjetno po predhodnem razvoju *ə > *o /+ [u_].

- ← nenaglašeni **o*
so'set – (drugotno) *ro'ka* – *prá:pot* – *moti:tę*, *smodi:tę*
- ← (skupaj z /u/ kot skupina *ou*) prednaglasni **l* (morda po izravnavi zložniške kakovosti) v primeru *moučá:tę*
- ← naglašeni **o* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
blá:yo, *mé:šo*, *njé:bo*, *sjé:no*, *tjé:lo*, *tjé:sto*, *ú:xo*; *kué:lo* – *kué:koš* – sr. sp. *drué:bnó*, *yé:rdó*, *γjú:xo*, *γyé:rko*, *lá:xno*, *li:épo*, *mlá:do*, *mú:čno*, *nó:uo*, *prúé:sto*, *slá:no*, *śú:xo*, *tjé:šno*, *té:ško* – *ká:ko*, *tá:ko*
- ← nenaglašeni **a* ob ustničniku v primeru *to'ma*
- ← predprednaglasni **ě* po asimilaciji v primeru *sono'žet*
- ← prednaglasni **ę* (po asimilaciji?) in **∅* v primeru *jočo'men*
- a ← nenaglašeni **a*
rod. ed. *boží:ča*, *človi:éka*, *já:uerja*, *jezí:ka*, *kú:pa*, *peteli:na*, *si:éra* – *jayò:dęca*, *jú:žęna*, *krá:ua*, *lesí:ca*, *li:pa*, *lopá:ta*, *nevi:ęsta*, *ní:ua*, *pá:lca*, *plaxú:ta* – *xuáli:tę*, *mlati:tę*; 2. os. ed. *žá:yaš*, 3. os. ed. *dì:ęla*, *γlè:da*, *mi:ęša*, *umi:ua* – glagolski predponi *na-*, *za-*
- ← nenaglašeni **a*
četártak, *xli:ębaç*, *jú:nac*, *Klá:nac*, *má:čak*, *mì:ęsaç*, *pà:jak*,¹⁶⁴ *pa'ku*, *pà:uaç*, *pé:tak*, *pi:ęsak*, *śá:nac* 'sencè', *si:éрак*, *štá:raç*; rod. ed. *ba'ka* 'bik', *da'žy* – *maylí:ca*; or. mn. *daškmí:*, *maylá:mę* – rod. ed. *čas̄ti:*¹⁶⁵ – m. sp. *krá:tak*; ž. sp. *lax'na* – *layá:tę* – prisl. (*na*) *taš'čę*
- ← naglašeni **a* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
rod. ed. *búé:ya*, *bri:éya*, *brú:sa*, *xló:da*, *kó:sa*, *ljé:da*, *li:ęsa*, *má:xa*, *míé:da*, *mó:žza*, *slá:sta* 'okus', *śni:éya*, *tá:sta*, *zó:ba* – rod. ed. *blá:ya*, *mé:sa* (poleg *mešà:*), *múé:rja*, *njé:ba*
- ← naglašeni **a* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
m. sp. *γúé:rak*, *té:žak*
- ← včasih prednaglasni **o*
klabú:k, *pa'tok*, *śa'ku* – *mati:ka*
- ← nenaglašeni **ě* v primeru *ví:date*
- ← nenaglašeni **e* v primeru *rašé'to*
- ← nenaglašeni **o* v primeru *śabué:ta*
- o ← (skupaj z /r/ kot skupina *ar*) nenaglašeni **r*
xar'bat; rod. ed. *γar'ma*, *Kar'na*, *śar'pa* (poleg *śar'pa*) – *śar'na* – *čar'neę* *čar'né:la* *čar'né:lo*; ž. sp. *čar'na*, *mart'ua*, *mərz'la*, *tər'da* – *dəržá:tę*, *kərštì:tę*, *śmərđi:ętę*, *uərni:tę* – drugotno glagolska predpona *pər-* po onemitvi **i*
- ← ponaglasni **a* v zaprtem izglasnem zlogu v položaju pred /n/, /r/
γá:bər – *boli:ęžən* – m. sp. *dué:bər*, *má:jxən*, *mó:dər*, *múé:kər*, *pá:metən*, (drugotno) *pó:uən*, *prá:zən*, *rá:uən*, *trú:dən*, *žá:lostən* – *ué:sən*, *śjé:dən*

¹⁶⁴ V primerih isln. **měšęc* in **pájęk* je prišlo do reinterpretacije/zamenjave isln. pripon **-ęc* oziroma **-ęk* z bolj razširjenima isln. priponama **-ac* oziroma **-ak* (kar dokazuje izpad priponskega samoglasnika v neimenovalniških oblikah, ki sicer predstavlja odraz onemitve psl. polglasnika v šibkem položaju, npr. rod. ed. *mì:ęsca*, *pà:jka*).

¹⁶⁵ Naglasno mesto (izostanek narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga) je v primeru besede *čá:st* (rod. ed. *čas̄ti:*) lahko posledica njene rabe v cerkvenem govoru.

- ← naglašeni *ə v zaprtem izglasnem zlogu v položaju pred /n/ po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
m. sp. *dó:užə̀n, drué:bə̀n, lá:xə̀n, mué:čə̀n, pué:tə̀n*
- ← nenaglašeni *e v zaprtem izglasnem zlogu v položaju pred /n/ (< *n, *m)
já:sə̀n – 1. os. ed. *mlé:jə̀n, mué:rə̀n* ‘môči’, *pé:jə̀n, srè:čnə̀n, uə̀ržə̀n* – *ué:sə̀n, sjié:də̀n*
- ← nenaglašeni *a v zaprtem izglasnem zlogu v položaju pred /n/ (< *m)
1. os. ed. *γlè:də̀n, kù:xə̀n, kupá:uə̀n, mi:éšə̀n, pošlú:sə̀n, žə̀:γə̀n*
- ← nenaglašeni *a v zaprtem izglasnem zlogu v položaju pred /r/ v primeru *tì:čə̀r*
- ← nenaglašeni *u, *o v položaju pred (drugotnim) /u/
3. os. ed. *uə̀či:* – rod. mn. *uə̀cé:* (poleg *ó:uč*) ‘ovca’
- ← prednaglasni *e v primeru *sə̀ki:éřa*
- ← prednaglasni *ə v primerih rod. ed. *sə̀ša* – prisl. *sə̀da* ‘sedaj’
- ie ← prednaglasni *ě po izravnavi samoglasniške kakovosti v primeru *miešá:te*
- ∅ ← včasih *i v sredini besede
brié:berca ‘veverica’, *pá:lca*; im. mn. *vi:lce* – *p'ti* ‘biti’
- ← nenaglašeni *o v primerih *kuá:č* – *vi:éřuate*
- ← nenaglašeni *u v primeru *k'le*

3.2.3.2 Soglasniki

Soglasniki so nastali iz ustreznih izhodiščno-slovenskih ali s prevzemom, poleg tega še:

3.2.3.2.1 Zvočniki

- n ← *m v izglasju, razen če se ne restituira po analogiji na oblike, kjer *m ne nastopa v izglasju (npr. *γřem* ← im. mn. *γřem'e*)
1. os. ed. *berié:n, dərží:n, γlè:də̀n, mlé:jə̀n, mué:rə̀n, tresjié:n, vi:éřjen* – *ué:sə̀n, sjié:də̀n*
- ń ← *-nbj-
ká:mə́ňe
- u ← *l v izglasju za istozložnim samoglasnikom
rod. mn. *cedi:u, di:eu* – *bò:u, sò:u, žeuà:u* – m. sp. *bi:éu, ci:eu* – del. na -l m. sp. *brà:u, γni:u, já:u, otpè:u, oprà:u, pi:u, požè:u, uže:u, začè:u, zažgà:u*
- ← *l pred raznozložnim soglasnikom
im. mn. *pà:uče* (drugotno tudi im. ed. *pà:uac*)
- ← ∅ v skupini *uk-
kuazuá:te
- ← ∅ v položaju pred naglašnim *o
uó:γuje ‘ogljje’
- ← ∅ v položaju pred nenaglašnim *u
3. os. ed. *uə̀či:* (: npr. del. na -l m. sp. *ú:ču*)
- ← *l v skupini *-lbj- v primeru *ó:uje* (vendar *uó:γuje* ‘ogljje’)
- [v] ← *v (= *[u]) pred /e/, /i/, /i:é/
čl'ovek, med'vet, vi:etar – *nevi:éřta, prá:veča, svi:éčca, svi:ňa, večjiè:rja, veni:ka, zvi:éřzda*; mest. ed. *ńi:ve*; im. mn. *γlá:ve, krá:ve, ví:le, ví:lce* – *ví:no* – *ve'lek veli:ka veli:ko, ve'sok veřso'ka veřso'ko*; m., sr. sp. *pə̀rvə pə̀rve* – *prá:vetė, vejá:te, veřú:te, ví:datė, vi:éřuate, zavi:te* – *dji:vet, dvi:ė*

- l ← primarna skupina *dl (*čedi:lo, ýárló, kři:lo*) razen v primeru *śá:dlo* 'saló' (če sklop ni drugoten, prim. ESSJ III: 215)
- j ← *l̥
kjú:č, krá:j; im. mn. čeri:ęuję, krá:ję 'kralj' – *kjučã:unęca, nedé:ja, sté:ja, ué:ja, zem'ja; im. mn. ýrá:bje – pué:je – pejá:tę, vejá:tę*
 ← *-lbj- v primeru *uó:yuje* 'oglje' (vendar *ó:uje* 'olje')
 ← včasih *∅ pred *l̥
śré:jča – pè:jč – pośé:jčę, uré:jčę; 3. os. ed. (drugotno) śejčię:

3.2.3.2.2 Nezvočniki

- γ ← *g ne v izglasju razen v sklopu *zg, *žg (*zažgá:tę – prisl. zgo're*)
ýá:bər, ynú:oj, ýospù:ot 'duhovnik', *ýręm, ýri:ęx, ýrù:ost, ýuont, o'ýęń; rod. ed. bri:ęya, bué:ya, ro'ya, śni:ęya – ýá:čã, ýlá:ya, ýó:ba, ýo'ra, ýorkù:ota, í:yla, jayò:dęca, má:yla, no'ya; im. ed. ýrá:bje – blá:yo, ýárló, ýni:ęzdo, ýręmò:uje, ýrozdò:uje, oýní:šče, uó:yuje – bo'yat boyá:ta boyá:to, ýè:rt ýer'da ýé:rdo, ýlò:p ýlò:ba ýlò:bo, ýjü:x ýjü:xa ýjü:xo, ýo'lu ýo'la ýo'lo, ýué:rak ýor'ka ýué:rko; ž., sr. sp. bì:oya bué:yo, dó:ya dó:yo – ýlé:date, ýni:tę, ýori:été, jęýrá:tę, layá:tę, oýri:été, poteýni:tę, uýá:śnęte, uzdí:ýnęte, žã:ýate; 3. os. ed ýręmi: – prisl. 'yor*
- x ← *g v izglasju
bri:ęx, bù:ox, rù:ox, śni:ęx – m. sp. 'dux
- č ← *f̥
bo'žęč, ko'hęč, pó:peč, 'tęč, tì:čər – śré:jča, svi:éčã, tá:šča; im. mn. kli:ęšče – oýní:šče, śi:éréšče – mù:oč, nù:oč, pè:jč, xči: – müé:čən moč'na müé:čno – pośé:jčę, re'čę, spē'čę, uré:jčę; 3. os. ed. śrè:čne, form. obré:nčete – prisl. (na) tašče
- ∅ ← *b v primeru *čię:la*
 ← *p v primerih *'tęč, tì:čər*
 ← *d v drugotnem sklopu *dj- v primeru *jà:t* (del. na -l *jà:y já:la já:lo*, vendar 3. os. ed. *dì:ę, 1. os. mn. di:ęmo*)

3.2.3.3 Prozodija

3.2.3.3.1 V govoru ni prišlo do nesplošnoslovenskega umika na prednaglasno kračino in prednaglasni polglasnik, npr. *lo'nač, pa'ku*; rod. ed. *ko'na, śa'sa – ko'za, šest'ra, te'ta, že'na – če'lo, raš'e'to, ure'te'no; te'le – ž.*, sr. sp. *dob'ra dob'ro, veśo'ka veśo'ko – pərnes'tę, re'čę, spē'čę.*

3.2.3.3.2 V govoru je prišlo do narečnega umika naglasa s končnega odprtega in zaprtega starocirkumflektiranega zloga (npr. rod. ed. *bué:ya, li:éda, mó:ža – tož. ed. brá:du, ró:ku, ué:du – blá:yo, mé:šo, śié:no – m., sr. sp. té:žak té:ško; m. sp. lié:sen; sr. sp. li:épo, mlá:do – kué:koš; rod. ed. rjé:čę; im. mn. nué:čę – del. na -l m. sp. pú:stu, śú:šu, ú:ču*). Pri tem je lahko prišlo do izravnave naglasa tako naglašanih oblik v druge oblike pregibnostnega vzorca, npr. npr. im. ed. *dá:śka, kué:śa, má:yla* ← tož. ed. *dá:śku, kué:śu, má:ylu*, vendar npr. *ýo'ra, to'ma, ue'da, zem'ja* (: tož. ed. *ýué:ru, tó:mu, ué:du, zié:mju*); rod. ed. *kué:košj* ← *kué:koš; ž., sr. sp. lié:śena lié:śeno* ← *lié:śen; del. na -l ž. sp. pú:stęla pú:stęlo* ← *pú:stu ...*

3.2.3.3.3 V govoru ni prišlo do umika naglasa z nezadnjega starocirkumflektiranega zloga, npr. *γorkù:ɔta*, *sɛrù:ɔta*, *slɛpù:ɔta* – del. na *-l* sr. sp. *sušì:lo*, *uǎǎì:lo*.

3.2.3.3.4 Samostalniki *o*-skl. m. sp. psl. nagl. tipa *d* s psl. kratkim zložnikom v korenu ohranjajo ločene odraze, npr. *mù:ɔst moš'ta*, *nù:ɔs no'sa*, *rù:ox ro'γα*, *uè:s u'e'za* 'voz', *zù:ɔn zue'na*. Končniški naglas se dvojnično pojavlja tudi v primeru im. ed. *šàrp*, rod. ed. *šàr'pa* (poleg *šàrpa* z naglasom, izravnanim iz oblik im./tož. ed.). V primeru samostalnikov s psl. dolgim zložnikom v korenu ni mogoče razlikovati med odrazom isln. mladega akuta (ki bi kazal na ohranjenost posebnega odraza tega nagl. tipa) in med odrazom narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga.

3.2.3.3.5 Naglasni vzorci sedanjika glagolov psl. naglasnega tipa *c(a)* so drugotni in niso nastali po regularnem naglasnem razvoju (prim. IV/1.15).

3.2.4 Neregularne spremembe soglasnikov

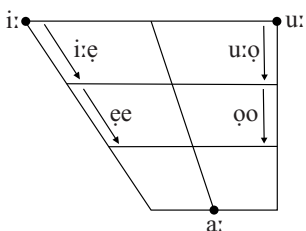
t-1 → k-1 *k'le*

3.3 Fonološki opis govora kraja Prosnid/Prossenicco

3.3.1 Nabor

3.3.1.1 Samoglasniki

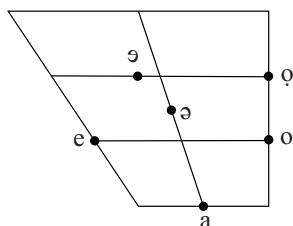
3.3.1.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

3.3.1.1.1.1 Fonema /i:ɛ/ in /u:ɔ/ se lahko realizirata tudi kot [i:] oziroma [u:]. Takšna realizacija je pogostejša v izglasju, pri mlajših govorcih pa v vseh položajih.

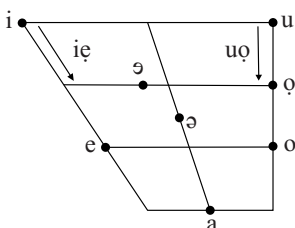
3.3.1.1.1.2 Fonema /ɛe/ in /ɔo/ se lahko prosto realizirata tudi kot [e:] oziroma [ɔ:], pri mlajših govorcih tudi kot [ie] oziroma [uo].

3.3.1.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

3.3.1.1.2.1 Kratki naglašeni samoglasniki so fonološko kratki, fonetično se lahko izgovarjajo podaljšano, v zadnjem odprtem zlogu z rastočim, v nezadnjih zlogih pa padajočim tonom.

3.3.1.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

3.3.1.1.3.1 Nenaglašeni samoglasniki so kratki z izjemo /iɛ/ in /uɔ/, ki sta (pol)dolga.

3.3.1.1.3.2 /iɛ/ in /uɔ/ se pri mlajših govorcih realizirata kot /i/ oziroma /u/.

3.3.1.2 Soglasniki^{166, 167}

	bilabial	labio-dental	dental	alveolar	postal-veolar	palatoal-veolar	palatal	velar
zapornik	p b			t d				k
nosnik	m			n			ɲ	
vibrant				r				
pripornik	ɸ	f		s z	ʃ ʒ			x γ
zlitnik				ɕ	č			
aprosi-mant		[v]					j	
lateralni aprosi-mant				l				

3.3.1.2.1 Pri mlajših govornicah so fonemski pari /s/ in /š/, /z/ in /ž/ ter /ɕ/ in /č/ verjetno paroma sovpadli.

3.3.1.3 Prozodija

3.3.1.3.1 V govoru obstajajo kolikostna nasprotja, naglašeni zložniki so lahko dolgi (^lV:) ali kratki (^lV).

3.3.1.3.2 Nenaglašeni enoglasniki so kratki, nenaglašeni dvoglasniki pa (pol)dolgi.

3.3.1.3.3 V govoru obstajajo tonemska nasprotja na dolgih naglašanih zlogih, zložniki so lahko akutirani (^lV:) ali cirkumfektirani (^lV:).

3.3.1.3.4 Tonemska nasprotja se pojavljajo tudi v primeru naglašene skupine *ar* (< **r*) (npr. tož. ed. *tárto* : or. ed. *tárto*).

3.3.1.3.5 Iz zapisanega sledi, da inventar prozodemov obsega dolge naglašene, in sicer akutirane (^lV:) in cirkumfektirane (^lV:), kratke naglašene (^lV) in nenaglašene zložnike.

3.3.2 Distribucija

3.3.2.1 Samoglasniki

3.3.2.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

3.3.2.1.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki se pojavljajo v katerem koli besednem zlogu.

3.3.2.1.1.2 /ɛɛ/ se pred /j/ premenjuje z [e:].

¹⁶⁶ Preglednica je povzeta in prilagojena po preglednici Mednarodne fonetične abecede (International Phonetic Alphabet, IPA), ki je na voljo za prosto uporabo v skladu z licenco Creative Commons Attribution-Sharealike 3.0 Unported License (© 2015 International Phonetic Association).

¹⁶⁷ Zvočniki so v preglednici označeni s krepkim tiskom.

3.3.2.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

3.3.2.1.2.1 Kratki naglašeni samoglasniki se pojavljajo v katerem koli besednem zlogu razen v prvem.

3.3.2.1.2.2 /ə/ se sredi govorne verige lahko uresničuje kot [i].

3.3.2.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

3.3.2.1.3.1 Nenaglašeni samoglasniki z izjemo nenaglašeni dvoglasnikov se pojavljajo v katerem koli besednem zlogu. Nenaglašena dvoglasnika se pojavljata le v nezadnjih besednih zlogih, in sicer le prednaglasno.

3.3.2.1.3.2 /ə/ se sredi govorne verige lahko uresničuje kot [i].

3.3.2.1.3.3 /u/ in /o/ se za /ʊ/ premenjujeta z [ò].

3.3.2.2 Soglasniki

3.3.2.2.1 Zvočniki

3.3.2.2.1.1 /ʊ/ se pred (zgodovinsko) sprednjimi samoglasniki premenjuje z [v] (npr. rod. ed. *krá:ve* – vendar daj. mn. *krá:ʊen*, mest. mn. *krá:ʊex*¹⁶⁸).

3.3.2.2.1.2 /ʊ/ se v izglasju premenjuje s /f/ (tudi če je v ta položaj prišel po onemitvi sledečega samoglasnika) (rod. mn. *krá:f*, *nì:f*; mest. ed. *krá:f* – 3. os. ed. *prà:f*).

3.3.2.2.1.3 /l/ se v položaju za dolgim samoglasnikom v izglasju ter za samoglasnikom in pred soglasnikom premenjuje z /ʊ/.

3.3.2.2.1.4 /n/ se pred mehkonebniki /k/, /ɣ/ in /x/ fonetično realizira kot [ŋ].

3.3.2.2.1.5 /m/ se v izglasju premenjuje z /n/; izjema so mlajše prevzete besede ali primeri, kjer je prišlo do analoške izravnave po oblikah, kjer se /m/ ne pojavlja v izglasju.

3.3.2.2.2 Nezvočniki

3.3.2.2.2.1 Nezvočniki se po zvonečnosti prilagajajo sledečemu nezvočniku.

3.3.2.2.2.2 V izglasju se pojavljajo le nezveneči nezvočniki.

3.3.2.3 Prozodija

3.3.2.3.1 Naglasno mesto je prosto in fonološko relevantno (*kóóša* ‘košara’ : rod. ed. *ko'ša*; del. na -l m. sp. *peéko* ‘peči’ : *pe'ko* ‘pekel’).

3.3.2.3.2 Dolgi naglašeni samoglasniki se pojavljajo v vseh besednih zlogih.

3.3.2.3.3 Kratki naglašeni samoglasniki se pojavljajo v vseh besednih zlogih razen v prvem zlogu večzložnic.

3.3.2.3.4 Nenaglašeni samoglasniki se pojavljajo v vseh besednih zlogih, razen /ie/ in /uo/, ki se pojavljata zgolj v prednaglasnih zlogih.

¹⁶⁸ Diahrono gledano do premene ne prehaja pred /e/ < *a.

3.3.3 Izvor

3.3.3.1 Samoglasniki

3.3.3.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki¹⁶⁹

- i: ← dolgi *i razen mladoakutiranega *i
kri:š, ti:čer – meti:ka, žvi:na – or. ed. mi:šjo, ni:tjo – uòpì:t uòpì:ta (slednje drugotno)
uòpì:to; ž. sp. ši:ta – 3. os. ed. kli:če, pí:še, umi:ue, uždì:rne, vi:t
 ← kratki akutirani *i v predzadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *boži:ča, jezi:ka, peteli:na, tí:ča – xi:ša, lí:pa, ní:ua – sí:to – im. mn. mí:š – ž., sr. sp. veli:ka veli:ko; m. sp. kí:šo; sr. sp. sí:to – pí:t*
- u: ← dolgi *u razen mladoakutiranega *u
kjú:č, klebú:k, pù:st, sú:š – kri:ška; or. ed. jù:ženo – lú:č, ù:š – m., ž. sp. trú:den
trú:dna; m. sp. yjú:x, sú:x – 3. os. ed. čù:je, kù:xe, kú:p; del. na -l m. sp. pošù:šo
 ← kratki akutirani *u v predzadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *kriú:xa, kú:pa, triėbú:xa – ž., sr. sp. rú:sa rú:so – mú:xa, plexú:ta – čù:t, rú:t*
 ← dolgi *j razen mladoakutiranega *j
pú:š, uù:k – žù:č
 ← kratki akutirani *j v predzadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *pú:xa – (drugotno) tú:ča, ú:na – ž., sr. sp. dú:ya dú:yo*
- i:ɛ ← dolgi *ě razen mladoakutiranega *ě
γri:éx, xli:ėbeç, xli:ėu, li:ėš, mi:ėseç – beši:ėda, pi:ėma, potri:ėba, sri:ėda, uòbi:ėla
 – im. mn. *γmi:ėzda – boli:ėzen, kli:ėt, ri:ėč – m. sp. li:ėp – 1. os. ed. vi:ėn, 3. os. ed. di:ėle, mi:ėrɔ, pomi:ėše, ri:ėže, vli:ėze*
 ← kratki akutirani *ě v predzadnjem besednem zlogu
novi:ėsta – li:ėto, želi:ėzo – mli:ėt, sedi:ėt, smardi:ėt, uòpri:ėt, umri:ėt; 1. os. ed. vi:ėrjen
 ← dolgi *i ne glede na izhodiščno kolikost v položaju pred /r/
krompi:ér; rod. ed. ši:éra – ši:érščè
- u:ɔ ← dolgi *o
bù:ɔx, γespù:ɔt, γmù:ɔj, mù:ɔst, nù:ɔs, rù:ɔx, ù:ɔs, zγù:ɔn – γorkù:ɔta, pouù:ɔdña,
serù:ɔta – blayù:ɔ, mešù:ɔ, nebù:ɔ, pù:ɔje, senù:ɔ – kekù:ɔš, kù:ɔst, nù:ɔč – m. sp.
bù:ɔs; sr. sp. dromnù:ɔ, γardù:ɔ, γjuxù:ɔ, γorkù:ɔ, laxnù:ɔ, liepù:ɔ, mladù:ɔ, nouù:ɔ,
gliėpù:ɔ, suxù:ɔ, teškù:ɔ, tərdù:ɔ – del. na -l m. sp. lù:ɔžo // rod.=or. mn. uòtru:òk
 – *mu:ój, tu:ój*
 ← kratki akutirani *o v edinem besednem zlogu v primeru *nu:óš*
- ɛɛ ← dolgi *e
jesėn, lèet, mèet, pèejč – izėera ‘jezero’ – sərçèe – vesėeɛ vesėela vesėelo
 ← kratki akutirani *e v predzadnjem besednem zlogu
rėebra – 3. os. ed. čėėse, uòtklėene, uòžėn; del. na -l m. sp. neėso, pėeko

¹⁶⁹ S to ubeseditvijo so tu in v nadaljevanju mišljeni položaji zlogov v času pred pomikom naglasa z dolgega akutiranega zložnika v predpredzadnjem zlogu. Načeloma se ujemajo s položaji zlogov v isln. oblikah, razen v primerih, ko je še pred omenjenim pomikom naglasa prišlo do onemitve *i sredi besede (npr. isln. 2. os. ed. *kúpiš, 1. os. mn. *kúpimo > nar. *kúpiš, *kúpmo = kú:pəš, kú:pmo (: isln. *vǵne, *vǵnemo = nar. *vǵne, *vǵnemo > uó:rne, uór'nemo)) ali je pomik (navidez) izostal zaradi analogije (npr. *treést, uòtpeét, zečėét*). V navedenih primerih so zgledi kljub opisu vključeni v ponazarjalno gradivo.

- ← dolgi **e* razen mladoakutiranega **e*
zèeċ – lešèen lešèena lešèeno – pèest – trèest, uòtpèét, zečèét; 3. os. ed. γlèede, plèššē, poteéyme
- ← kratki akutirani **e* v predzadnjem besednem zlogu
uzèét, žèét
- ← kratki akutirani **ě* v edinem besednem zlogu po drugotni podaljšavi v primeru del. na -*l* m. sp. *młèeu*¹⁷⁰
- ← kratki akutirani **e* v edinem besednem zlogu po drugotni podaljšavi v primeru del. na -*l* m. sp. *žèeu*
- [e:] ← dolgi **ě* ne glede na izhodiščno kolikost v položaju pred /j/
pondè:jek – nedè:ja – poulè:jč, urè:jč; 3. os. ed. (drugotno) mlè:je
- ← kratki akutirani **a* v predzadnjem besednem zlogu v položaju pred /j/ v primeru *srè:jca* (vendar *pà:jek!*)
- ← kratki akutirani **e* v predzadnjem besednem zlogu v položaju pred /j/
stè:ja – zè:je
- o ← kratki akutirani **o* v predzadnjem besednem zlogu
rod. ed. *petòoka, prestòora – kòòša* 'košara', *kòòža, šebòota* – m. sp. *dòóbər, mòòkər* – 3. os. ed. *lòòš, mòóre, nõòs*
- ← dolgi **o* razen mladoakutiranega **o*
γelòop, kòos, mòos, zòop; im. mn. uòtròop – γoòšča – pòot – mòódren (?) mòódra mòódro; del. na -l zesmòodo zesmòodlo
- ← kratki akutirani **o* v predzadnjem besednem zlogu
pòópšċ – γoòba
- ← dolgi **l* v primeru *šòonċe*
- [o:] ← dolgi **o* ne glede na izhodiščno kolikost v položaju ob /u/
uò:ja – uò:je – bò:u, šò:u – m. sp. nõ:u
- ← dolgi **o* v položaju pred (drugotnim) /u/
uò:zek uò:ska uò:sko
- a: ← dolgi **a* razen mladoakutiranega **a*
ká:šjə 'kašelj', kekošá:r, kekošhá:k, kuá:č, là:s, pà:jek, pà:ueċ, uòblà:k – jà:bòka, kà:uka, mà:čka, uòtà:ua; im. mn. urá:te – mà:st – krá:dek (slednje drugotno) krá:tka krá:tko, ná:γo ná:yla ná:γlo, krà:ujə, rá:uen (slednje drugotno) rá:una rá:uno; m. sp. mlà:t; ž. sp. bojà:ta, košmà:ta, pjà:na, slà:ba, zdrà:ua – 3. os. ed. ká:že, prà:f; del. na -l jà:u jà:la jà:lo
- ← kratki akutirani **a* v predzadnjem besednem zlogu
γá:ber, já:uer, ká:men; rod. ed. brá:tra – dlá:ka, krá:ua, ləmpá:ta, pá:lca, ská:la – sá:dlo – pá:met, stá:rost, žá:lošt, má:t – ž., sr. sp. stá:ra stá:ro; sr. sp. bojà:to, košmá:to, slá:bo, zdrá:uo; m. sp. (mn.) pjá:n – krá:st, pá:st 'pascere', rá:st
- ← dolgi **a*
dà:n, tà:st – uà:s – m. sp. dromà:n 'droben', γorà:k, laxà:n, temà:n, težà:k
- ← kratki akutirani **a* v predzadnjem besednem zlogu
má:ša, tá:šċa – 2. os. ed. uzá:me, 3. os. ed. lá:že, žá:nie

¹⁷⁰ Metatonija in podaljšava sta verjetno posledica analogije po isti obliki glagolov 1.–4. razreda I. ned. vrste psl. naglasnih tipov *a* in *c/a*, kjer pride do nastanka popsl. novega cirkumfleksa po naglasnem pravilu (psl. **lězľb*, **krädľb* > isln. **lězəl*, **krädəl*). Do razširitve popsl. novega cirkumfleksa pride tudi pri glagolih psl. naglasnega tipa *c* s psl. dolgim korenskim zložnikom (psl. **trěslb* ≥ isln. **trēsəl*).

3.3.3.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

- i ← kratki akutirani *i v zadnjem besednem zlogu pred *f
bo'žič, ſeko'lič, 'tič
- e ← kratki akutirani *e v zadnjem ali edinem besednem zlogu
ječə'men – m. sp. z'e'len
- ← kratki akutirani *ě v zadnjem ali edinem besednem zlogu
člo'vek, med'vet, uó'rex – p'reš
- ← kratki akutirani *ę v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'zet – im. mn. ž'e'ne – ſeno'žet
- ← kratki akutirani *a v zadnjem ali edinem besednem zlogu ne v izglasju
b'ret, m'reš – (im. mn.) t'le – m. sp. bo'yet, koš'met, ſ'lep, s'ter
- ← kratki akutirani *ə v zadnjem ali edinem besednem zlogu (z vmesno stopnjo *a)
'bek 'bik', 'deš, xə'bet, ko'neč, ko'reč, lo'neč, 'peš, plete'neč 'vrsta koša'
- ← kratki akutirani *i v edinem besednem zlogu v primeru 'ser
- ← ponaglasni *e po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga
 rod. ed. *ka'mena* – 1. os. mn. *la'žemo, mle'jemo, uó'r'nemo*, 2. os. mn. *če'šete, pi'šete, ple'šete, pote'y'nete, uótkle'nete, uótp'e'nete, uó'r'žete, uza'mete, zač'nemo, ža'nete*
- ← ponaglasni *ě po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga
 ž., sr. sp. *ki'šela ki'šelo – vi'det, vi'e'det*
- ← ponaglasni *ę po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga
 rod. ed. *pa'met – pa'meten pa'metna pa'metno*
- ← ponaglasni *a po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga
die'let, yle'det, kli'cet, ku'xet, uódr'e'žet
- ← ponaglasni *ə po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga (z vmesno stopnjo *a)
 rod. ed. (drugotno) *ya'berja*¹⁷¹
- ← ponaglasni *o po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga v primeru
 rod. ed. *ja'uerja*¹⁷²
- ← ponaglasni *ě po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga
 mest. ed. *klan'ce* (poleg *klan'čə*)
- ← ponaglasni *ę po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga
 rod. ed. *mo'ke*
- ← ponaglasni *ə po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga
*ju'neč, kla'neč, ma'ček*¹⁷³, *pie'šek, pe'tek, ša'neč, si'rek, štar'tek, ti'e'den*
- ← kratki naglašeni *a v prevzetem besedju
b'reč, γ'leš
- o ← kratki akutirani *o v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'koň, 'koš, uó't'rok, pe'tok, 'post, preš'tor – č'e'lo, d'no, pleš'mo, ure'te'no – m. sp. šš'rok, vs'šok; sr. sp. čər'no, dob'ro, γlebo'ko, γo'lo, mok'ro, šš'ro'ko, vsš'o'ko, zele'no

¹⁷¹ Po predhodni posplošitvi imenovalniške osnove.

¹⁷² Verjetno z vmesno stopnjo *a po asimilatoričnem akanju še pred naglasnim pomikom, prim. (Breginj, Čanebola, Tipana, Zavarh) *ja:uar* ter (Viškorša) (j)uar).

¹⁷³ Do naglasnega pomika je verjetno prišlo po analogiji na tvorjene samostalnike z istim isln. morfemom *-ək in mladoakutiranim dolgim zložnikom v korenu (npr. isln. *pě:sək *pě:ska, *pě:tək *pě:tka > *pie'šek pieš'ka, pe'tek pet'ka* → isln. *máčək *máčka ≥ *máčək *máčka ≥ *ma'ček mač'ka*).

- ← kratki akutirani **o* v izglasju
tož. ed. *ko'zo*, *še'st'ro*, *te'to*, *že'no*¹⁷⁴
- ← ponaglasni **o* po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga
ja'gotca – rod. ed. *ža'lost* – *ža'lostna*
- ← ponaglasni **o* po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga
yniež'do, *mliē'ko*, *vi'no* – sr. sp. *biē'lo*, *čər'no*
- ← ponaglasni **o* po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga
tož. ed. *mo'ko*
- ← kratki akutirani **a* v zadnjem besednem zlogu v primeru *to'rok*¹⁷⁵
- o ← kratki akutirani **u* v zadnjem ali edinem besednem zlogu
k'ropx, *'kop*; rod. ed. *be'kō* 'bik' – *'rōs* 'rumen'
- ← kratki akutirani **l* v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'pox – m. sp. *'dōx*
- ← ponaglasni **u* po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga
triē'bōx – *bli'zō*
- ← kratki akutirani samoglasnik v zadnjem ali edinem besednem zlogu skupaj s sledečim
**u* (< **l*, **v*) v izglasju
še'dō, *smər'dō* // *to'pō* – m. sp. *'γō* // del. na -*l* m. sp. *no'sō*, *uōr'nō*, *uōtkle'nō*, *uōže'nō*,
ze'bō // del. na -*l* m. sp. *čō* // m. sp. *zd'rō* – del. na -*l* m. sp. *dər'zō*, *jəγ'rō*, *le'γō*, *mō'čō*
'molčati', *poče'sō*, *ve'jō* // *ko'tō*, *pe'kō*
- ← ponaglasni samoglasnik, naglašen po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga,
skupaj z **u* (< **l*, **v*) v izglasju
del. na -*l* m. sp. *xu'a'lō*, *ku'pō*, *potey'nō* // del. na -*l* m. sp. *mō'čō* 'molčati', *pi'sō*,
ple'sō, *pomiē'sō*, *umi'uō*
- ← kratki akutirani **o* v predzadnjem besednem zlogu skupaj s sledečim **l* (po
sporadični onemitvi **g*) v primeru del. na -*l* m. sp. *'mō* 'mōči'
- a ← kratki akutirani **a* v zadnjem besednem zlogu v izglasju
des'ka, *γo'ra*, *ko'pa*, *ko'sa*, *ko'za*, *meγ'la*, *no'γa*, *u'ca*, *še'st'ra*, *ste'za*, *te'ma*, *te'ta*, *uō'da*,
zem'ja, *že'na*
- ← ponaglasni **a* v izglasju po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga
rod. ed. *γriē'xa*, *xliē'ua*, *jun'ca*, *kju'ča*, *klan'ca*, *klebu'ka*, *kekošar'ja*, *kekošna'ka*,
ku'a'ča, *kri'ž'a*, (drugotno) *mač'ka*, *pu'ž'a*, *su'sa* – *bra'da*, (drugotno) *ciēs'ta*, *γla'ua*,
γliš'ta, *yniež'da* (poleg *yniež'do*, sr. sp.), *lu'na*, *mo'ka*, *pe'ta*, *ro'ka*, *tra'ua*, *zi'ma*,
zviēž'da – rod. ed. *yniež'da*, *mliē'ka*, *vi'na* – ž. sp. *biē'la*, *čər'na*, *γər'da*, *γju'xa*, *liē'pa*,
mla'da, *šliē'pa*, *su'xa*, *tər'da*
- o ← kratki akutirani **i* v zadnjem ali edinem besednem zlogu
je'zək, *pete'lən*, – *'mōš*, *'nət* – m. sp. *'sət*, *ve'lək* – *loš'ts*, *neš'ts*, *pe'čs*
- ← ponaglasni **i* po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga
ju'žəna, *ku'xəna* 'kuhana jed', *pra'vəca* – *γra'bət*, *miē'rət*, *pra'vət*, *uždi'γnət*, *zmərž'nət*;
2. os. mn. *uōže'nste*
- ← ponaglasni **i* po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga (im. mn. *pərš'ts* – mest.
ed. *ro'čs* – rod. ed. *kliē'ts*, *peš'ts*, *re'čə*, *uō'ss* (drugotno tudi *mi'ss*)
- ← kratki akutirani **a* v zadnjem ali edinem besednem zlogu v položaju pred /*ŋ*/
ške'dsŋ, *uō'γəŋ*

¹⁷⁴ Primeri isln. *-*o* v zadnjem ali edinem zaprttem besednem zlogu niso bili zabeleženi.

¹⁷⁵ Po asimilaciji *o*–**a* → *o*–*o*.

- ə ← (skupaj z /r/ kot skupina ər) dolgi *r razen mladoakutiranega *r
 γàrm, kàršt, pàršt, sàrp, tàrn – γàrla – s̀màrt – m̀àrzò (drugotno) m̀àrzla m̀àrzlo; m.
 sp. čàrn, γàrt, tàrt – 3. os. ed. z̀màrzne
- ← (skupaj z /r/ kot skupina ər) kratki akutirani *r v predzadnjem besednem zlogu
 γàrča, tàrta
- ← kratki akutirani *ə v edinem besednem zlogu v primeru ʔ̀əʔ̀
- ← (skupaj z /r/ kot skupina rə) dolgi *r v primeru ràš

3.3.3.1.3 Nenaglašeni samoglasniki¹⁷⁶

- i ← naglašeni *i po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga ali z mladoakutiranega zloga
 s̀i'rek; rod. ed. kri'ž̀a – ɣli's̀ta, zi'ma – vi'no – ž., sr. sp. ki's̀ela ki's̀elo – kli'čet, ùzdiy'nət, vi'det; 2. os. mn. pi's̀ete, umi'ujete – bli'zò
- ← nenaglašeni *i po izravnavi samoglasniške kakovosti
 tož. ed. ɣli's̀tò, zimò – pi's̀á:t, umi'úá:t
- ← skupina *je- prednaglasno v primeru izèera 'jezero'
- u ← naglašeni *u po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga ali z mladoakutiranega zloga
 ju'nec; rod. ed. kju'č̀a, klebu'ka, su'š̀a – ju'ž̀əna, ku'xə́na 'kuhana jed', lu'na – ž. sp. ɣju'xa, su'xa – ku'xet; del. na -l m. sp. ku'pò
- ← naglašeni *ʔ̀ po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga
 rod. ed. pu'ž̀a
- ← nenaglašeni *u po izravnavi samoglasniške kakovosti
 tož. ed. lunò – sr. sp. ɣjuxù:ò, suxù:ò – kupi:t
- ← nenaglašeni *ʔ̀ po izravnavi samoglasniške kakovosti
 rod. ed. ž̀uči:
- e ← nenaglašeni *e
 ješ̀ə̀n, ká:men, med'vet, pete'lən, plete'nec, pres'tor; rod. ed. ledù:, medù: – beš̀i:ə̀da, koreni:na, nedé:ja, šeš̀t'ra, te'ta, ved'ra 'bedro', zem'ja, že'na – če'lo, mù:orje, nebù:ò, ples'mo, pu:oje, si:érš̀če, s̀ònce, uò:je, urete'no, zé:je, ž̀eli:ézo – ve'lšk veli:ka veli:ko, ze'len zele'na zele'no, veš̀ə̀u veš̀ə̀la (slednje drugotno) veš̀ə̀elo – česá:t, nes'tə, uòtkleni:t, uòž̀eni:t, pe'č̀ə, vejá:t; 3. os. ed. bereé, 2. os. mn. zež̀yeteé
- ← nenaglašeni *ě
 rod. ed. lesà: (poleg liěsà:) – lesi:ča, resni:ča; im. mn. zvezdèe (vendar tož. ed. zviž̀ə̀dò!) – cedi:lo, senù:ò – seno'ž̀et – leš̀ə̀n leš̀ə̀na leš̀ə̀eno – sedi:ět
- ← nenaglašeni *ę
 ječ̀ə̀men, je'zək – rod. ed. beš̀i:ə̀de, ɣòobe, krá:ve, uòbi:ęle, striéxe; tož. ed. petò; im. mn. ɣòóš̀če, ja'gotce, ní:ęe – meš̀ù:ò – im. mn. peš̀ti: – tež̀à:k tež̀ka tež̀ku:ò – poteɣ̀ni:t; 3. os. ed. tresé

¹⁷⁶ Kakovost nenaglašanih /i/, /u/, /a/, /ie/ in (redko) /uo/ (ki isln. niso bili naglašeni in naglasa torej niso izgubili po pomiku z akutiranega zložnika v predpredzadnjem besednem zlogu oziroma mladoakutiranega zložnika) je razložljiva z analogijo po oblikah pregibnostnih vzorcev (premičnega naglasnega tipa), v katerih so isti zložniki naglašeni ali so bili naglašeni pred omenjenima narečnima naglasnima pomikom (regularni odrazi ustreznih isln. fonemov so sicer /ə/, /o/, /e/ oziroma /o/).

- ← nenaglašeni *a ne v izglasju
kelò:uret, tì:čer – plexù:ta – 2. os. ed. *γlèedeš* – glagolski predponi *ne-*, *ze-*
- ← nenaglašeni *ə (z vmesno stopnjo *a)
xli:ēbec, mi:ēsec, pà:jek,¹⁷⁷ pà:uec, pe'kò 'pekel', *pondè:jek, ške'dsnì*; rod. ed. *be'kò* 'bik', *de'ža – deš'ka, ležnì:ca* 'laž', *me'y'la, šte'za, te'ma – boli:ēzen – temà:n tem'na*; m. sp. *krá:dek, pa'meten, rá:uen, trí:den, uó:zek – le'yát* – prisl. *teš'če*
- ← naglašeni *e po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga
2. os. mn. *uòtkle'nete, uòže'nste*
- ← naglašeni *e po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga ali z mladoakutiranega zloga
pe'tek – pe'ta – rod. ed. *pes'ts¹⁷⁸ – γle'det*; 3. os. ed. *treséé*, 2. os. mn. *pleš'ete, pote'y'nete, uòtpe'nete¹⁷⁹*
- ← kratki akutirani *ě v predpredzadnjem besednem zlogu pred /j/ po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga (1. os. mn. *mle'jemo¹⁸⁰*)
- ← naglašeni *a po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga ali z mladoakutiranega zloga
kla'neč, (drugotno) *ma'ček*; rod. ed. *γa'berja, ja'uerja, ka'mena, kekošar'ja, kekošna'ka, kua'ča – γla'ua, ja'γotca, pra'vəca, tra'ua – bra'da* – rod. ed. *pa'met, ža'lost – pa'meten pa'metna pa'metno, ža'lostna*; ž. sp. *mla'da – γra'bst, pra'vst*; 1. os. mn. *zač'nemo*; del. na -l m. sp. *xu'lo*
- ← včasih nenaglašeni *o (z vmesno stopnjo *a po disimilatoričnem akanju)¹⁸¹
γelòp, γespù:ot 'duhovnik', *já:uer, kekošár, kekošná:k, kelò:uret, klebù:k, pe'tok, seko'lič – meti:ka – kekù:oš*
- ← redko nenaglašeni *o (z vmesno stopnjo *a po disimilatoričnem akanju)
sebo'ota – γle'bok γlebo'ka γlebo'ko
- ← nenaglašeni *a v izglasju po izravnavi samoglasniške kakovosti v primeru 3. os. ed. glagolov s sed. na -a-
3. os. ed. *dì:ele, γlèede, pomi:éše, umi:ue¹⁸²*
- ← nenaglašeni *i v primeru *serù:ota*
- ← *∅ v sklopu *črě- (*čeri:ēšna*)

¹⁷⁷ V primerih isln. **měsec* in **pâjək* je prišlo do reinterpretacije/zamenjave isln. pripon **-ec* oziroma **-ek* z bolj razširjenima isln. priponama **-ac* oziroma **-ak* (kar dokazuje izpad priponskega samoglasnika v neimenovalniških oblikah, ki sicer predstavlja odraz onemitve psl. polglasnika v šibkem položaju, npr. rod. ed. *mi:ēšca, pà:jka*).

¹⁷⁸ Naglas je nastal po analogiji na mest. ed., prim. pregl. 55 in komentar na str. 321–322.

¹⁷⁹ Po predhodni posplošitvi nedoločniške osnove.

¹⁸⁰ Po predhodni posplošitvi nedoločniške osnove.

¹⁸¹ Nejasen je le prehod **o* > **a* > /e/ v primeru *meti:ka*.

¹⁸² Ker je prehod isln. **a* v odprtem zadnjem besednem zlogu omejen na oblike 3. os. ed. sed., ne pojavlja pa se v drugih glasovno enakih položajih (npr. im. ed. *a*-skl., rod. ed. *o*-skl.), verjetno ni nastal po glasovnem pravilu, temveč je drugotnega nastanka, in sicer je nastal po izravnavi samoglasniške kakovosti iz oblik spregatvenega vzorca, v katerih se **a* ne pojavlja v odprtem zadnjem zlogu in v katerih je prišlo do regularnega prehoda **a* > /e/.

- o ← nenaglašeni *o
bo'žič, člo'vek, kekoš'a:r, kekoš'ná:k, ko'nec, ko'reč, ko'to, lo'nec, šeko'lič, to'po, to'rok;
 rod. ed. *bojà:, űojà:, ko'na, ko'sa, moštà:, zjonà: – űo'ra, űorku:ota, kolì:ena, ko'pa,*
koreni:na, ko'sa, ko'za, no'ya – cedi:lo, di:élo, košì:lo, li:éto, šá:dlo, šì:to, želi:ézo –
bolì:ezen; rod. ed. šolì:; im. mn. koštì:, boli: – bo'yet bojà:ta bojà:to, dromà:n drom'na
dromnù:o, yle'bok ylebo'ka ylebo'ko, űorà:k űor'ka űorkù:o, koš'met košmà:ta košmà:to;
 ž., sr. sp. *bo'sa bošù:o, dob'ra dob'ro, űo'la űo'lo, mok'ra mok'ro, no'ua nouù:o, ššro'ka*
ššro'ko, vsšo'ka vsšo'ko; sr. sp. bojà:to, dú:űo, ki'selo, košmà:to, krá:tko, lešèeno,
màrzlo, moódro, ná:űlo, uó:ško, pa'metno, rá:uno, rú:šo 'rumen', šì:to, slá:bo, štá:ro,
velì:ko, vešèelo, zdrá:uo – kopá:t, loš'ts, nošì:t; 3. os. ed. bodeé, űorì:
- ← nenaglašeni *o
 rod. ed. *možà:, robà:, zobà: – tož. ed. ja'űotco, ju'ženo, krá:uo, lešì:co, lí:po, ləmpá:to,*
ní:uo, novi:ésto, pá:lco, rokòo – 3. os. ed. šmodì:
- ← naglašeni *o po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega
 rod. ed. *po'pəč'a 'popək'*
- ← naglašeni *o po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga
mo'ka, ro'ka
- ← nenaglašeni *e v primeru *novi:ésta*¹⁸³
- o ← nenaglašeni *u
 daj. ed. *brá:tro;* mest. ed. *ja'uerjə – došì:t, pošì:t*
- ← nenaglašeni *ŷ
bo'xa, já:bəka, šo'za – močá:t
- ← naglašeni *ŷ po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga (verjetno po izravnavi
 samoglasniške kakovosti)
 del. na -l m. sp. *mo'čə 'molčati'*
- ← nenaglašeni samoglasnik v zadnjem besednem zlogu skupaj s sledečim *u (< *l, *v)
 v izglasju
 m. sp. *kí:šo – del. na -l m. sp. ví:də // del. na -l m. sp. pošù:šo, prá:vo, pù:sto,*
uždí:űno, zesmòodo, zmàrzlo 'zmrzniti', zmi:éro // del. na -l m. sp. di:élo, pošlédə,
poklí:co, škú:xə, zri:éžə // m. sp. màrzə, ná:űə – del. na -l m. sp. krá:də, lù:ožə,
neéšo, pá:šo, pečəko, pouli:əkə, přèedə, rà:sto, tù:kə, trèšo, vəlì:ezə, uoóro
- [ó] ← nenaglašeni *o v položaju za /u/
uòblà:k, uò'űə, uò'rex, uò'trok; rod. ed. uòzà:; im. mn. uòtrəop – uòbi:əla, uò'da,
uòtà:ua – uòkəršì:t, uòpri:ét, uòdrič'zet, uòtklenì:t, uòtprét, uòženi:t
- ← nenaglašeni *u za /u/
uòčì:t – im. mn. uòšì:
- ← nenaglašeni *ŷ za /u/
 rod. ed. *uòkà:*
- ← (skupaj z /r/ kot skupina *ór*) nenaglašeni *r v položaju za /u/
uòr'ca – uòrni:t
- ← (skupaj z /r/ kot skupina *ór*) naglašeni *r po pomiku naglasa s predpredzadnjega
 akutiranega zloga v položaju za /u/
 1. os. mn. *uòr'nemo*, 2. os. mn. *uòr'žete*
- a ← nenaglašeni *a v izglasju
 rod. ed. *božì:č'a, človi:éka, ja'uerja, jezi:ka, ka'mena, kú:pa, peteli:na, šì:éra –*
ja'űotca, ju'žna, krá:ua, lešì:ca, ləmpá:ta, lí:pa, ní:ua, novi:ésta, pá:lca

¹⁸³ Morda po ljudskoetimološki naslonitvi na pridevnik *nə:u no'ua nouù:o*.

- ← naglašeni *a po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga ali z mladoakutiranega zloga
kla'neč, ma'ček;¹⁷³ rod. ed. *γa'berja, ja'uerja, ka'mena, kekošar'ja, kekošna'ka, kua'ča* – *γla'ua, ja'γotca, pra'vɔca, tra'ua* – *bra'da* – rod. ed. *pa'met, ža'lošt* – ž. sp. *mī'da* – *γra'bɔt, pra'vɔt*; 1. os. mn. *zač'nemo*; del. na -l m. sp. *xu'a'lɔ*
- ← naglašeni *ə po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega ali z mladoakutiranega zloga (oziroma po analogiji)
sa'neč 'sencè'¹⁸⁴ – 1. os. mn. *la'žemo*, 2. os. mn. *uza'mete, ža'nete*
- ← nenaglašeni *a ne v izglasju po izravnavi samoglasniške kakovosti
rod. ed. *lašù*: – tož. ed. *brad̂o, γlaŷo, traυ̂o* – *blaŷ:o* – rod. ed. *pa'met* – *pa'meten*
pa'metna pa'metno; sr. sp. *mladù:o* – *xu'ali:t*; 2. os. mn. *kradetéé*
- ← nenaglašeni *ə po izravnavi samoglasniške kakovosti
rod. ed. *taštù*: – im. mn. *uasi*: – *laxà:n lax'na laxnù:o*
- 9 ← nenaglašeni *i
poópɔč 'popék' – *šɔ'rok šɔro'ka šɔro'ko, vɔ'sok vɔso'ka vɔso'ko* – 3. os. ed. *vɔli:éze*, 2. os. mn. *sedstéé*; *šmardstéé*:
- ← nenaglašeni *i v izglasju, navadno za zvočnikom (drugotno) im. mn. *γərlɔ, jesɔens*; or. mn. *ja'uerjɔ, zetà:mɔ* – m. sp. *krà:ujɔ*; m. sp. mn. *trú:dnɔ* – 3. os. ed. *mì:erɔ, mi:slɔ*; del. na -l m. sp. mn. *močá:lɔ, pá:slɔ, potkuà:lɔ, rù:lɔ, umu'i:lɔ, umòorlɔ, uótpərlɔ*¹⁸⁵
- ← (skupaj z /j/ kot skupina jɔ) skupina *-ə́, *-ə́j ponaglasno
kà:šjɔ
- ə ← (skupaj z /r/ kot skupina ər) nenaglašeni *ɣ
xər'bet; rod. ed. *γər'ma, pərs'ta, šər'pa*; im. mn. *tər'nɔ* – *šərçéé* – (drugotno) *šmər'ti*: – ž., sr. sp. *čər'na čər'no, γər'da γərdù:o, tər'da tərdù:o* – *dəržát*; *šmər'di:ét*; 3. os. ed. *γər'mi*: – drugotno glagolska predpona *pər-* po onemlitvi *i
- ← (skupaj z /r/ kot skupina ər) naglašeni *ɣ po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga ali z mladoakutiranega zloga
štər'tek – *zmərz'nət*
- ← nenaglašeni *e v primeru *vəčɔerja*
- ← (skupaj z /r/ kot skupina rə) prednaglasni *ɣ v primeru rod. ed. *rəžù*:
- ← nenaglašeni *ə v skupini jə-
jə'la – *jə'rá:t*
- ← drugotni *ə pred *r
vi:etər – *dəóbər, moókər*
- ← nenaglašeni *ə v primeru rod. ed. *šə'sa*
- ← *o v primeru *ləmpá:ta*
- ← *∅ v primerih rod. ed. *xli:əbəca, pə'sa, šə'sa*

¹⁸⁴ Izhodiščni naglas je drugoten, izravnani iz neimenovalniških oblik (prim. (Čanebola) *sá:nac*, (Plestišča) *šá:nac* < *sə̀nəc *sə̀nca ≤ isln. *sə̀nəc *sə̀nca < psl. *sə̀nəcb *sə̀nəca (D)) – do naglasnega pomika je verjetno prišlo po analogiji na tvorjene samostalnike z istim isln. morfe-
mom *-əc in mladoakutiranim dolgim zložnikom v korenu (npr. isln. *ju:nəc *ju:nca, *klá:nəc
*klá:nca > (Prosnid) *ju'neč jun'ca, kla'neč klan'ca* → *sə̀nəc *sə̀nca ≥ (Prosnid) *šə'neč šan'ca*).

¹⁸⁵ Odraž isln. nenaglašenege izglasnega *i ne za zvočnikom ni onemel le še v primerih im. mn. (drugotno) *šì:érščɔ* in 3. os. ed. *uókərstɔ* – v obeh primerih je neposredno pred nezvenečim soglasniškim sklopom zvočnik /r/.

- ię ← naglašeni *ě po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga ali z mladoakutiranega zloga
pię'sek, tię'den, trię'box; rod. ed. *γrię'xa, xlię'ua – cięs'ta*,¹⁸⁶ *zvięz'da – γnięz'dol/γnięz'da*,¹⁸⁷ *mlię'ko – ž.*, sr. sp. *bię'la bię'lo*; ž. sp. *lię'pa, slię'pa – dię'let, mię'ręt, vię'det*; 1. os. mn. *pomię'semo*
- ← nenaglašeni *ě po izravnavi samoglasniške kakovosti
 rod. ed. *drięuà: 'drevo', lięsà: (poleg lesà:), s̄nięyà: – tož. ed. cięstò,*¹⁸⁶ *zvięzdò*
 (vendar im. mn. *zvezdèe*) – sr. sp. *liępù:ò, s̄liępù:ò – mięsà:t*
- uo ← drugotno naglašeni prednaglasni *o po pomiku naglasa z mladoakutiranega zloga
 rod. ed. *nuo'žza, puos'ta*¹⁸⁸
- ← nenaglašeni *o po izravnavi samoglasniške kakovosti v primeru rod. ed. *nuosà:*
- ∅ ← navadno nenaglašeni *i v izglasju ne za zvočnikom
 im. mn. *uòròop – rod. ed. boli:ęzen, lú:č, pa'met, pòót, ž'a'lost – brá:t, ćú:t, dię'let, kupi:t, plesà:t, poteyni:t, s̄edi:ęt*; 3. os. ed. *xuá:l, kú:p, noós*
- ← sporadično nenaglašeni *i v medglasju
žvi:na – si:ér'sče – 1. os. mn. kú:pmo, uòčmòó, 2. os. mn. xuá:lte, loóšte, mierte, noóste, 3. os. mn. uòkàr'stjo
- ← nenaglašeni *e v primerih *pondè:jek, štar'tek*
- ← nenaglašeni *o v primerih *kúá:č – u'ca 'ovca'*
- ← nenaglašeni *u v primeru 1. os. ed. *vi:ęrjen*

3.3.3.2 Soglasniki

Soglasniki so nastali iz ustreznih izhodiščnoslovenskih ali s prevzemom, poleg tega še:

3.3.3.2.1 Zvočniki

- m ← ∅ v primeru *lampá:ta*
- ← *b v sklopu *-bn- v primeru ž., sr. sp. *drom'na dromnù:ò* (drugotno tudi m. sp. ed. *dromà:n*)

¹⁸⁶ Po predhodnem prehodu isln. samostalnika *cěsta, tož. ed. *cěstò v isln. naglasni tip *glá:va *glavô (tj. *cě:sta *cěstô).

¹⁸⁷ V primeru samostalnika isln. *gně:zdo sta bili v govoru ob dveh priložnostih pri isti informatorki zabeleženi dve obliki, in sicer srednjepolska *γnięz'do* (rod. ed. *γnięz'da*, im. mn. *γni:ęzda*) in ženskospolska *γnięz'da* (tož. ed. *γnięz'dò*, immn. mn. *γnięz'dèe*), kar kaže na potekajočo feminizacijo samostalnikov srednjega spola.

¹⁸⁸ Navedena primera odražata narečni naglasni pomik z mladoakutiranega zloga, oba pa sta drugotna (samostalnik *pu:óšt*, rod. ed. *puos'ta* je prevzet, za samostalnik *nu:óš*, rod. ed. *nuo'žza* prim. pregl. 26 in komentar na str. 296). Primeri narečnega pomika naglasa s kratkega akutiranega *o v predpredzadnjem besednem zlogu niso bili zabeleženi; v zabeleženih primerih, ki ustrezajo temu naglasnemu položaju, je prišlo do onemitve *i v ponaglasnem zlogu, s čimer je beseda postala dvozložna, to pa je blokiralo pomik, npr. 2. os. mn. *loóšte, noóste* nam. **lo'žste, **no'sste, oziroma je naglasno mesto najverjetneje ohranjeno po analogiji na edninske oblike, npr. 2. os. mn. *móórete* (← 3. os. ed. *móóre*) nam. **mo'rete.

- n ← *m v izglasju, če se ne restituira po analogiji na oblike, kjer se *m ne pojavlja v izglasju (*γarm* (rod. ed. *γar'ma*)), ali je v izglasje prešel po onemitvi sledečega samoglasnika (or. mn. *koñà:m*, *peteli:nem* – or. ed. *deskà:m*, *γla:uam*, *meylà:m*, *noyà:m*, *ženà:m*)
1. os. ed. *čù:jen*, *nesëén*, *pí:šen*, *plëéšen*, *uzá:men*, *vi:én*, *vi:érjen*
- ń ← *n v položaju pred *i v primerih
ńi:ya, *γńi:t*
- u ← *v (*[u]) v položaju pred (zgodovinsko) nesprednjim samoglasnikom
já:uer, *kjá:č*, *uðrx*, *uù:k*; rod. ed. *uóžà:* – *γla'ya*, *krá:ya*, *ńi:ya*, *pouù:odía*, *tra'ya*, *uó'da*, *uó:ja*, *uór'ca*, *uótà:ya* – *uà:s* – ž., sr. sp. *no'ya* *noyù:ø*; m. sp. *rá:uen* – *xuǎi:t*, *potkuá:t*, *umiúá:t*, *uórni:t*
← včasih *v (*[u]) v izglasju
xli:éu – m. sp. *nò:u*
← *l v izglasju v položaju za istozložnim dolgim samoglasnikom
bò:u, *sò:u* – m. sp. *bi:éu*, *vesëeu* – del. na -l m. sp. *brà:u*, *jà:u*, *pì:u*, *uóčì:u*, *uótpëeu*, *uzëeu*, *zečëeu*, *zežgà:u*, *žëeu*
← *l pred raznozložnim soglasnikom
rod. ed. *pà:uça* (drugotno tudi im. ed. *pà:ueç*)
← *l v skupini *-lɓj- v primeru or. ed. *boujoo* (vendar *uó:je*, *z'é:je!*)
← *u v vzglasju v položaju pred /m/
umiúá:t, *umri:ét*
← *∅ v vzglasju pred naglašena ali nenaglašena *o in *ø ter pred nenaglašenim *u
uòblà:k, *uó'γáñ*, *uó'rex*, *uó'trok*; im. mn. *uótrøøp* – *uòbl:ela*, *uótà:ya* – *uó:je* – *uòpì:t*
uòpì:ta, *uó:zek* *uó:ska* *uó:sko* – *uódríçzet*, *uókærstì:t*, *uótklenì:t*, *uótpéét*, *uòpri:ét*, *uóženi:t* // im. mn. *uóšì:* – *uóčì:t*¹⁸⁹
- [v] ← *v (*[u]) v položaju pred (zgodovinsko) sprednjim samoglasnikom
člo'vek, *med'vet*, *vi:etər* – *novi:ésta*, *vəčëerja*, *zviëz'da*, *žvi:na*; rod. ed. *krá:ve* – *vi'no* – *ve'lsk* *velí:ka* *velí:ko*, *vesëeu* *vesëela* *vesëelo*, *všsok* *všsø'ka* *všsø'ko* – *pra'vst*, *vejá:t*, *vi'det*, *vi'e'det*; 1. os. ed. *vi:érjen*
← *b v primeru *ved'ra* 'bedro'
- j ← *j
ká:šjə, *kjú:č*, *pondè:jek* – *nedé:ja*, *sté:ja*, *uó:ja*, *zem'ja* – *pù:oje* – *vejá:t*
← *-lɓj-
uó:je, *z'é:je*
← *l (z vmesno stopnjo *l) v primeru *γjù:x* *γju'xa* *γjuxù:ø*
- ∅ ← *v v medglasju v primeru *uór'ca* (< isl. **vərvcà*)
← *v v položaju pred /u:ø/ v primeru *ù:øç*
← *v v položaju pred *l v primeru *ú:na*

3.3.3.2.2 Nezvočniki

- f ← včasih *v v izglasju
rod. mn. *krà:f*, *ńi:f*
← *v v izglasju, če je v ta položaju prišel po onemitvi izglasnega *i
mest. ed. *krá:f*

¹⁸⁹ Slednje verjetno po predhodnem prehodu *u > *ø.

- γ ← *g ne v izglasju
γá:ber, γelòop, γespù:ot, γàrm, γnù:oj, γri:éx, uó'yeń; rod. ed. boyà:, royà:, śnieyà: – γàrčà, γàrla, γla'ua, γlis'ta, γoóba, γo'ra, γorkù:ota, γoóšča, ja'gotca, no'ya – blayù:o, γniez'do/γniez'da, jə'la, me'la – bo'yet boyà:ta boyà:to, γàrt γàr'da γàrdù:o, γjù:x γjù'xa γjuxù:o, γle'bok γlebo'ka γlebo'ko, 'γo γo'la γo'lo, γorà:k γor'ka γorkù:o, ná:γo ná:yla ná:γlo; ž., sr. sp. dú:γa dú:γo – γra'bət, γle'det, γní:t, jə'γrát, leyát, poteγni:t, uzdij'nst, zež'γát; 3. os. ed. γərmí:, γorí:
- x ← *g v izglasju
bù:ox, rù:ox, śni:ex – m. sp. 'dox
- č ← *č
 ← *č
bo'žič, pəópəč, 'tič, ti:čer, seko'lič – γoóšča, tá:šča – śi:éršče – nù:oč, pèjèč – poulé:jč, uré:jč – prisl. teš'če
- š ← *š
 ← *č v primeru štar'tek
- ž ← *ž
- c ← *c
- s ← *s
- z ← *z
- ∅ ← *d v prvotnem sklopu *dl razen v primeru śá:dlo 'saló' (če sklop ni drugoten, prim. ESSJ III: 215)
 ← *d v drugotnem sklopu *dj-
 del. na -l jà:u jà:la jà:lo
 ← *g ob /l/ v primeru del. na -l 'mə mo'la mo'lo 'mòči'

3.3.3.3 Prozodija

3.3.3.3.1 V govoru ni prišlo do nesplošnoslovenskega umika na prednaglasno kračino in prednaglasni polglasnik, npr. *lo'neč, ko'neč*; rod. ed. *ko'na, śə'sa – ko'za, śest'ra, te'ta, že'na – če'lo – ž.*, sr. sp. *dob'ra dob'ro, vəso'ka vəso'ko – loš'tə, nes'tə, pe'čə*.

3.3.3.3.2 V govoru ni prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflek-tiranega zloga (npr. rod. ed. *boyà:, lešà:/liəšà:, ledù:, možà: – tož. ed. bradòo, rokòo, uòdòo – blayù:o, mesù:o, senù:o – m.*, sr. sp. *laxà:n laxnù:o, težà:k teškù:o; m. sp. lešəen, vešəeu; sr. sp. liəpù:o, mladù:o*).

3.3.3.3.3 V govoru je prišlo do narečnega pomika naglasa s (predzadnjega) mlado-akutiranega zloga, pri čemer so pomično naglašeni zložniki kratki (in imajo nejasen, morda rastoč ton), zložniki, ki so naglas po tem pomiku izgubili, pa kratki (z izjemo dvoglasnikov /ie/ in (redko) /uo/, ki sta nekoliko daljša) (npr. rod. ed. *xliə'ua, γrie'xa, nuə'žà – im. ed. bra'da, γla'ua, zi'ma – γniez'do, mliə'ko – ž.*, sr. sp. *biə'la, čə'r'na; ž. sp. liə'pa, mla'da – del. na -l m. sp. xua'lə, pi'səo*).

3.3.3.3.4 V govoru je prišlo do narečnega pomika naglasa s predpredzadnjega akutira-nega zloga (npr. rod. ed. *ja'uerja, ka'mena – ja'gotca, ju'žəna, pra'vəca – del. na -l ž. sp. diə'ləla, poyle'dəla, pokli'čəla*), tudi psl. novoakutiranega zloga (npr. 2. os. mn. *pi'səete, poteγ'nete, uòtkle'nete*), ne pa tudi s cirkumflek-tiranega zloga (npr. or. ed. *jù:žəno*

(: tož. ed. *ju'žno*); 1. os. mn. *di:ɛlɛmo*, 2. os. mn. *ɣlɛdɛdɛtɛ, kli:ɕɛtɛ, ʉzdɪ:ɣmɛtɛ*). Pomično naglašeni zložniki so kratki in imajo padajoč ton, zložniki, ki so naglas po tem pomiku izgubili, pa kratki (z izjemo dvoglasnika /iɛ/, ki je nekoliko daljši). Pomik je lahko blokirala (sicer nedosledna) onemitev ponaglasnega *i v medglasju (npr. *pá:lɕa*; 1. os. mn. *kú:pmo, nɔ́ośmo*, 2. os. mn. *xɥá:lte*), ne pa tudi onemitev *i v izglasju (npr. rod. ed. *pa'met, ž'a'lošt* (: im. ed. *pá:met, žá:lošt*) – *diɛ'let, ɣle'det, kli'cet*).¹⁹⁰

3.3.3.3.5 Naglasni vzorci sedanjika glagolov psl. naglasnega tipa *c(/a)* so drugotni in niso nastali po regularnem naglasnem razvoju (prim. IV/1.15).

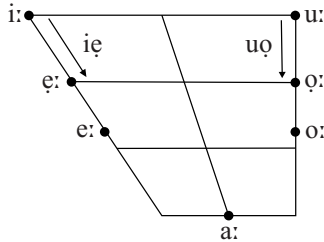
¹⁹⁰ Iz tega sledi, da je pomik naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga relativno mlad, in sicer mlajši od (sporadične) onemitve *i v medglasju, vendar starejši od onemitve *i v izglasju. Pomik prav tako ne more biti povezan z morebitnim poznim podaljšanjem isln. kratkega akuta v predpredzadnjih besednih zlogih (kot npr. v nekaterih koroških narečjih, Riger 2000: 314–315), saj prizadene tudi isln. (stalno) dolgi akut kot odraz psl. novega akuta.

3.4 Fonološki opis govora kraja Ter/Pradielis

3.4.1 Nabor

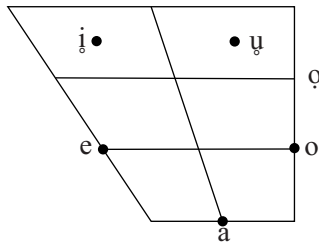
3.4.1.1 Samoglasniki

3.4.1.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki¹⁹¹

3.4.1.1.1.1 Poleg navedenih fonemov se v govoru pojavljajo tudi njihove nosnjene različice [i:], [u:], [iɛ], [uɔ], [ɛ:], [o:], [e:], [o:] in [a:].

3.4.1.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

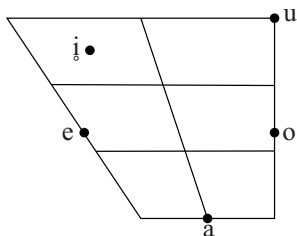
3.4.1.1.2.1 /i̇/ se fonetično uresničuje kot sredinjeni visoki sprednji nezaokroženi samoglasnik (IPA: [ɪ]).

3.4.1.1.2.2 /u̇/ se fonetično uresničuje kot sredinjeni visoki zadnji zaokroženi samoglasnik (IPA: [ʊ]).

3.4.1.1.2.3 Poleg navedenih fonemov se v govoru pojavljajo tudi njihove nosnjene različice [i̇], [u̇], [ɛ], [o] in [a].

¹⁹¹ Odrazi isln. dolgih, (v nezadnjem besednem zlogu) podaljšanih kratkih akutiranih ter umičnonaglašanih (po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga) *ɛ in *ɔ (> /ɛ:/, /ɔ:/) ter *e in *o (> /e:/, /o:/; /e:/ predstavlja tudi odraz prednaglasnega *ě, naglašene po omenjenem naglasnem umiku) so v fonološkem nasprotju: mest. ed. *kó:šu* 'koš' : *kɔ:šu* 'zemljišče, parcela', im. ed. m. sp. *mó:kar* 'moker' : im. ed. *mò:kar* 'žuželka, katere ličinka živi zlasti v moki', rod. ed. *švé:ta* (poleg *švé:tu*) 'svet (sam.)' : ž. sp. *švé:ta* 'svet (prid.)', del. na -l m. sp. ed. *mé:toŭ* (nedol. *mé:štj*) 'delati, da se iz smetane izloči maslo' : *mé:toŭ* (nedol. *mɛs'tj*) 'mesti, pometati'.

3.4.1.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

3.4.1.1.3.1 V redkih primerih se pojavlja tudi obrobni fonem /i/.

3.4.1.1.3.2 /i/ se fonetično uresničuje kot sredinjeni visoki sprednji nezaokroženi samoglasnik (IPA: [ɪ]).

3.4.1.1.3.3 /u/ se fonetično uresničuje kot visoki zadnji zaokroženi samoglasnik (IPA: [u]), ponaglasno redko tudi kot sredinjeni visoki zadnji zaokroženi samoglasnik (IPA: [ʊ]).

3.4.1.1.3.4 Poleg navedenih fonemov se v govoru pojavljajo tudi njihove nosnjene različice [ɪ̃], [ʊ̃], [ɛ̃], [ɔ̃] in [ɑ̃]. Obrobni fonem /i/ nima nosnjene različice.

3.4.1.2 Soglasniki^{192, 193}

	bilabial	labio-dental	dental	alveolar	postal-veolar	palatoal-veolar	palatal	velar
zapornik	p b			t d			ć ź	k g
nosnik	m			n			ń	
vibrant				r				
pripornik	ɸ	f		ʃ ʒ				x
zlitnik				ç ʒ				
aproksimant		v					j	
lateralni aproksimant				l				

3.4.1.2.1 /ć/ in /ź/ tvorita zvonečnostni par (im. ed. *gù:źa* : rod. mn. *gù:ć*).

¹⁹² Preglednica je povzeta in prilagojena po preglednici Mednarodne fonetične abecede (International Phonetic Alphabet, IPA), ki je na voljo za prosto uporabo v skladu z licenco Creative Commons Attribution-Sharealike 3.0 Unported License (© 2015 International Phonetic Association).

¹⁹³ V posameznem okencu so bolj levo zapisani nezveneči, bolj desno pa zveneči glasovi. Zvočniki so označeni s polkrepkim tiskom.

3.4.1.3 Prozodija

3.4.1.3.1 Govor pozna kolikostna nasprotja, naglašeni samoglasniki so lahko dolgi ('V:) ali kratki ('V) (*'kyp* 'kup' : rod. ed. *kù:p* 'tobačnica', *'paš* 'pes' : *pà:š* 'pas' (< psl. **pōjasъ*) in 'mir' (← furl. *pâs*), 3. os. ed. sed. *darží* : 2. os. ed. vel. *dar'zj*). Nenaglašeni samoglasniki so samo kratki (V).

3.4.1.3.2 Naglaševanje je jakostno in tonemsko. Tonemska nasprotja se pojavljajo le na dolgih naglašanih zložnikih, in sicer kot padajoči (V̇:) in rastoči ton (V̇') (*nùoš* 'nos' : *nuoš* 'nož', *rà:ča* 'vrsta česa' (← fur. *raze*, it. *razza*) : *rà:ča* 'raca', *škò:rja* : *škò:rja* 'bič'). V prostem govoru prihaja često do neregularnih realizacij tonemov, kar je lahko znak slabljenja tonemskih nasprotij.

3.4.2 Distribucija

3.4.2.1 Samoglasniki

3.4.2.1a Tako pri naglašanih kot pri nenaglašanih samoglasnikih lahko v položaju pred istozložnim /n/ v izglasju prihaja do nosnjenja (le v primeru im. ed. m. sp. *pí:tqun* je do nosnjenja prišlo preko (drugotnega) /ŋ/).¹⁹⁴

3.4.2.1b Mogoča so zaporedja dveh ali več samoglasnikov (rod. ed. *šni:a* 'snega', tož. ed. *krá:u* 'kravo', rod. ed. m., sr. sp. *drá:aa* 'drag', rod. ed. m., sr. sp. *drù:žaa* 'drug').

3.4.2.1c Izglasni /uo/ se v hitrem govoru lahko uresničuje kot [u] (*'ku* (= *kùo*) 'kaj, kar, kdo', *'tu* (= *tùo*) 'to', *o'nu* (= *onùo*) 'ono').

3.4.2.1č Skupina nosnjeni samoglasnik + /n/ v izglasju se v položaju pred dvoustničniki /p/, /b/ in /m/ (v sledeči besedi) premenjuje s skupino nenosnjeni samoglasnik + /m/ (*dān člo'vek* : *dam 'bot* 'enkrat' in 'nekoč'; *uñ Žavà:rx* : *um Bá:rdo* '(gor) v Zavarh/ Bardo'; *čekerà:m pó:yno* 'veliko govorim').¹⁹⁵

3.4.2.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

3.4.2.1.1.1 /ie/ se v položaju pred istozložnim /j/ premenjuje z /e:/.

3.4.2.1.1.2 /ie/ se v položaju pred samoglasnikom premenjuje z /i:/.

3.4.2.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

3.4.2.1.2.1 Kratki naglašeni samoglasniki se pred istozložnim /ŋ/ v izglasju premenjujejo z [o] (del. na -l m. sp. *bo'loŋ*, *čeke'roŋ*, *'çoŋ*, *vo'roŋ* 'govoril', *ž'noŋ* (: del. na -l ž. sp. *boliĕla*, *čekerà:la*, *čù:la*, *vorì:la*, *zná:la*)).

¹⁹⁴ V razdelku o izvoru nosnjeni samoglasniki niso obravnavani posebej, temveč skupaj z nenosnjenimi različicami.

¹⁹⁵ Primeri, iz katerih bi bilo razvidno, ali do premene /n/ → /m/ v ustreznem položaju prihaja tudi znotraj besed (npr. tvorjenke tipa *shraniti*, *obraniti* → *shramba*, *obramba*), niso bili zabeleženi.

3.4.2.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

3.4.2.1.3.1 Nenaglašeni samoglasniki se pred istozložnim /u/ v izglasju premenjujejo z [o] (del. na -l m. sp. *štùorou*, *spà:doù*, *poviédou*, *zrà:stou*, *ví:doù* (: del. na -l ž. sp. (*stor'la*), *spá:dla*, *poviédala*, *zrà:stla*, *vidà:la*)).

3.4.2.2 Soglasniki

3.4.2.2a Priporniški fonemi in /r/ se v izglasju lahko izgovarjajo (fonetično) podaljšano.

3.4.2.2.1 Zvočniki

3.4.2.2.1.1 /l/ se v izglasju v položaju za istozložnim samoglasnikom premenjuje z /u/ (m. sp. *biéù*, *çièù* : ž. sp. *biéla*, *çiéla*).¹⁹⁶

3.4.2.2.1.2 /l/ se v položaju med samoglasnikom in raznozložnim soglasnikom premenjuje z /u/ (im. ed. m. sp. *bó:lqn* : im. ed. ž. sp. *bó:yna*).

3.4.2.2.1.3 /j/ medsamoglasniško pred ali za /e(:)/, /e(:)/, /ie/, /i:/ ali /j/ praviloma onemeva.¹⁹⁷

3.4.2.2.1.4 /v/ v položaju za /a:/ ali /o:/ in pred /u/ (tudi drugotnega izvora) onemeva (tož. ed. *kó:u*, *krá:u*, *lá:u*, *otà:u*, *trá:u* (: *ní:vu*, *rí:vu*) – del. na -l m. sp. *prá:u*, *ustá:u* (: ž., sr. sp. *prá:vjla* *prá:vjlo*, *ustá:vjla*, *ustá:vjlo*)).

3.4.2.2.1.5 /n/ se pred mehkonebniki /k/, /g/ in /x/ premenjuje z [ŋ].

3.4.2.2.1.6 /n/ se v izglasju izgovarja oslABLJENO.¹⁹⁸

¹⁹⁶ V redkih primerih se lahko /l/ restituira po analogiji na oblike iste besede, v katerih se glas ne pojavlja v izglasju: m. sp. *vé:šou/ou* × ž., sr. sp. *vé:šela/o'la* *vé:šelo/o'lo* → *vé:šell'ol*. Obe navedeni obliki m. sp. se pojavljata kot dvojnici.

¹⁹⁷ Takšna fonološka interpretacija ni enoznačna. Pogosto lahko namreč prihaja do variantnosti fonetične realizacije celo v različnih izrekih istih primerov, tj. „globinski“ /j/ se v opisanih položajih lahko prosto realizira kot [j], oslABLJENI [i] ali (v večini primerov) [∅]. Upošteva se to dejstvo je pojav morda bolj ustrezno opisovati kot težnjo po slabljenju ali onemitvi /j/ in ne (še) kot dovršeno glasovno spremembo. Vendar pa pojav (enako kot onemitev *g) povzroča nastanek premene predhodnega /ie/ ~ /i:/ (tj. položajno spremembo *ě > i: /+ [_ *j, *jV] = *ě > i: /+ [_ *gV]) (npr. *nedi:a* (: *diélo*), *vi:a* ‘veja’ – 3. os. ed. (drugotno) *mlí:e* (: *mliétj*) kakor rod. ed. *Brí:a* (: im. ed. *Brièx*), *šni:a* (: *šnièx*)). Prav tako se v govoru v (obliko)skladenjskih položajih, kjer nastopata pred 3. os. ed. glagola *bi'tj*, namesto osnovnih oblik pleonastičnih zaimkov za 3. os. ed. ž. sp. *na* oziroma za sr. sp. *to* (slednji praviloma nastopa ob brezosebnih glagolih) pojavljata njuna alomorfa *ne* (npr. (*o'na*) *na diéla* : (*o'na*) *ne dié'lala*) oziroma *te* (npr. *to armí:* : *te armiélo*). Nastala sta s (krnitivjo in) sklapljanjem omenjenih zaimskih ter glagolske oblike (*ne* < *(*o*)*na_je*, *te* < **to_je*). Pojav ima tipološke vzporednice v osojskem govoru rezijanskega narečja, v katerem je prišlo do onemitve *j (< *j, *j) predsamoglasniško (zlasti pred samoglasniki /a/, /ä/, /ë/ in /ö/) in medsamoglasniško (Steenwijk 1994: 25): rez. (Osojane) *amä*, *ašćiricä*, *ä*, *èst*; *èzaru*, *ökär*; *laät*, *pöë*, *vëä* (: stand. rez. *jama*, *jašćarica*, *jä*, *jëst*; *jëzaru*, *jökät*; *lajät*, *pöjë*, *vëja*), tudi (Osojane) *të* (: stand. rez. *to jë*) (lastno gradivo). Do obeh navedenih pojavov (tj. do nastanka sinhrono premene /ie/ ~ /i:/ ter sklopov pleonastičnih zaimkov in oblike pomožnega glagola) je moralo priti po že dovršeni onemitvi medsamoglasniškega *j.

¹⁹⁸ Takšen izgovor je posledica izrazitega nosnjenja predhodnih samoglasnikov. /n/ se v tem položaju po akustičnem vtisu izrazito približuje [ŋ].

3.4.2.2.1.7 /m/ se v izglasju premenjuje z /n/.¹⁹⁹

3.4.2.2.1.8 Izglasni /n/ se v položaju pred dvoustničniki /p/, /b/ in /m/ (v sledeči besedi) lahko premenjuje z /m/ (3.4.2.1č v tem fonološkem opisu).

3.4.2.2.2 Nezvočniki

3.4.2.2.2.1 Nezvočniki se po zvonečnosti prilagajajo sledečemu nezvočniku. Pred pre-morom se pojavljajo samo nezveneči nezvočniki.

3.4.2.2.2.2 /g/ se pojavlja le v pozno prevzetem besedju (*gò:baʃt gò:baʃta gò:baʃto, g'raʃ, là:grjma*) in v odrazih soglasniških sklopov *zg, *žg (*zgo're, zgá:ne, zgá:tj*).

3.4.2.2.2.3 Govor v pregibnostnih vzorcih ohranja nekatere ostanke odrazov psl. druge palatalizacije (im. mn. m. sp. *valí:čj, šoro'čj, drú:zj, šú:sj* (poleg *šú:xj*), rod. ed. m., sr. sp. *drú:zaa*, mest. ed. *mliéče, pató:če*).

3.4.2.3 Prozodija

3.4.2.3.1 Naglasno mesto je prosto in pomensko razlikovalno (*kó:ša* 'manjša košara' : rod. ed. *ko'ša* 'koš', *mé:štj* 'delati, da se iz smetane izloči maslo' : *meš'tj* 'mesti, pometati').

3.4.2.3.2 Dolgi naglašeni samoglasniki (razen nosnjenih) se pojavljajo v vseh besednih zlogih.

3.4.2.3.3 Kratki naglašeni samoglasniki (razen nosnjenih) se pojavljajo le v zadnjem ali edinem besednem zlogu razen redkih izjem (npr. ž., sr. sp. *šusa' šuse* < **vsa_vsa, *vse_vse* 'vsa, vse'; besede pod drugotnim stavčnim poudarkom, npr. *anu, j'ne* (običajneje *j'ne*), *j'nele* (običajneje *j'ne'le*) 'sedaj(le)').

2.4.2.3.4 Nenaglašeni samoglasniki (razen nosnjenih) se pojavljajo v vseh besednih zlogih.

3.4.3 Izvor

3.4.3.1 Samoglasniki

3.4.3.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

- i: ← stalno dolgi *i
krí:š, m̀:šnak, mli:nar, š̀:n, tì:car – lí:šta, matì:ka, pí:zda, šví:na, zì:ma – lí:štje, pí:šmo, ví:no – rod. ed. *m̀:šj, ǹ:tj, r̀:tj – krì:, š̀:ì: – xli:pən xli:pna xli:pno, tì:xən tì:xna tì:xno*, m., ž. sp. *krì:y krì:va, ǹ:y ǹ:la, z̀:y z̀:va*; ž. sp. *šì:ta, valì:ka* – 3. os. ed. *kli:če, pí:še*
- ← kratki akutirani *i v besednem zlogu
 rod. ed. *dí:ma, j̀zì:ka, klì:na, mli:na, petelì:na, pí:ka, tí:ča – brì:na, kí:ša, kí:ta, kóbì:la, lí:pa, ní:va, pokrì:va, rì:ba, rì:va, š̀:a, š̀lì:va, v̀:le, z̀:la, z̀lì:ča – krì:lo, š̀:lo, š̀:to, š̀lì:ne, z̀:to; ví:me – kí:šəy kí:šala kí:šalo*; sr. sp. *šì:to – omì:tj, oštrì:čj, pí:tj, škrì:tj pí:čjtj, klì:čatj, š̀:lì:tj, štì:šnitj*

¹⁹⁹ Izjema so mlajše prevzete besede ali primeri, v katerih se je /m/ restituiral po analogiji na oblike iste besede, v katerih se ne pojavlja v izglasju (npr. m. sp. ***šà:n* × ž. sp. *šà:ma šà:mo* → *šà:m*, im. ed. ***à:rn* × rod. ed. *à:rmu* → *à:rm*).

- ← prednaglasni *i po umiku naglasa s končnega cirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
ví:zar, rod. ed. *ší:nu* (im. mn. *ši:nuj*) – tož. ed. *i:lu*, *zí:mu* – *i:me* (rod. ed. *i:mana*) – sr. sp. *ni:lo*, *kri:vo*, *zi:vo*
- ← *ě v nezadnjem besednem zlogu pred raznozložnim samoglasnikom (po onemitvi sledečega soglasnika)
pondi:ak; rod. ed. *Brí:a* (: *Briěx*), *šni:a* (: *šniěx*) – *nedi:a* (: *diělo*), *ví:a* ‘veja’ – 3. os. ed. (drugotno) *mli:e* (: *mliěť*) ‘mleti’; del. na *-n obi:řen obi:eno* (: 3. os. ed. *obiěľ*) ‘zabeliti’
- ← v prevzetem besedju
bokí:n ‘tele’, *zi:ngo* ‘vedro’, *fi:l* ‘sestavni del pletene vrvi’, *kulí:n* ‘oreh (plod)’, *kunfi:n* ‘meja’, *kuní:n* ‘kunec’, *li:tro* ‘liter’, *pai:s* ‘vas; kraj’, *šai:n* ‘(surova) mast’, *šapi:n* ‘cepin’, *pi:n* ‘bor’, *Ūí:dan* – *butí:lja* ‘steklenica’, *čući:na* ‘apno’, *čuvi:ta* ‘sova’, *frí:ča* ‘brazda na obrazu’, *mularí:a*, *pí:na*, *ší:na* ‘tračnica’, *škari:fa* ‘vrsta pokrivala’, *spi:ča* ‘trn’, *taí:ča* ‘buča’, *vi:ta* ‘telo’, *zbri:ncja* ‘koš za seno’, *žni:darí:ča* ‘šivilja’ – *fi:n fi:na fi:no* ‘droben, tanek’, *li:mpj̄t li:mpj̄do li:mpj̄do* ‘bister, jasen’ – 3. os. ed. *zli:če* ‘drseti’ – prisl. *ši:mprī* ‘vedno’
- u: ← stalno dolgi *u
ču:č, *klabú:k*, *pù:št*, *šú:s* – *bù:kya*, *dú:ša*, *frù:ška*, *kù:kj̄ča*, *lú:na*, *škú:la* – im. mn. *ú:šta* – *ù:s* – *ù:ran ù:rna ù:rno*, m., ž. sp. *xù:t xú:da*, *lù:x lú:xa*, *šù:x šú:xa* – 3. os. ed. *brú:šj̄*, *ču:e*, *kù:xa*, *kú:pj̄*, *kú:rj̄*, *lú:pj̄*
- ← kratki akutirani *u v nezadnjem zlogu
 rod. ed. *lú:ka*, *krú:xa*, *kú:pa* – *bú:rja*, *jú:žj̄na*, *klú:ka*, *kú:kavj̄ča*, *kú:pa*, *kú:šcerj̄ča*, *lú:za*, *mú:xa*, im. mn. *mú:lj̄če*, *plaxú:ta*, *rú:šj̄ča*, *škú:ta* – *lú:bje*, *krú:kuj̄e* – ž., sr. sp. *rú:ša rú:šo*
- ← prednaglasni *u po umiku naglasa s končnega cirkumflektiranega zloga
 rod. ed. *brú:ša*, *dú:xa*; im. mn. *jú:dj̄j̄* – tož. ed. *dú:šu*, *lú:nu* – *ú:xo* – rod. ed. *ú:šj̄* – sr. sp. *xú:do*, *lú:xo*, *šú:xo* – del. na *-l* m. sp. *dú:šoȳu*, *lú:šoȳu* ‘glušiti, proizvajati glasne zvoke’, *pú:štoȳu*, *šú:šoȳu*, *ú:boȳu* ‘gubiti’, *ú:čoȳu*
- ← kratki akutirani *i skupaj z j v skupini *ubilj̄umi* (> *ub/um-uj*) v primerih *ubú:jtj̄*, *umú:jtj̄* (: *bí:tj̄*, *omí:tj̄*)
- ← v prevzetem besedju
ču:kar ‘sladkor’, *kapù:s*; (im. mn.) *augù:rj̄j̄* ‘čestitke’ – *batú:da*, *brú:šča*, *čebú:la*, *ču:ča*, *gú:ža*, *kù:rva* ‘ovinek’, *mù:za* ‘obraz’ – *fù:rbašt fù:rbašta fù:rbašto* ‘prebrisan’, *škù:r škù:ra škù:ro* ‘temen
- ie ← stalno dolgi *ě
Briěx, *čiep*, *driěn*, *xliěbac*, *xliěu*, *kriěš*, *liěš*, *liěšnik*, *miěx*, *miěšač*, *piešak*, *podliěšk*, *porievak*, *riěx*, *riěpnak*, *šliěpač*, *šniěx*, *šviet*, *tiědan*, *viětar*, *zdriěbej* – *bešieđa*, *čariěšna*, *čiešpa*, *liěška*, *obiěla*, *piešma*, *priětla*, *šienča*, *švieča*, *triěška*, *zviězda* – *člieňe*, *mliěko*, *niězdo*, *riěšje*, *šieđuje*; im. mn. *diěla*, *liěta* – *riěč* – *biěu biěla biělo*, *zeliězan zeliězna zeliěžno*, *riědak riětka riětko*, *riěšna riěšno*; m., ž. sp. *bliět bliěda*, *čieču čiečla*, *liěp liěpa*, *šliěp šliěpa* – *opriěťj̄/zapriěťj̄*, *pozdríěťj̄*, *šedriěťj̄* ‘dreti se’; 3. os. ed. *diě*, *diěla*, *miěrj̄*, *miěša*, *obiěľj̄*, *obiěšj̄*, *riěze*; del. na *-l* m. sp. *šiečoȳu* – prisl. *driěve*, *upriěk* – *dvie*
- ← kratki akutirani *ě v nezadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *človiěka*, *diěda*, *obiěda* – *briěkunj̄ča*, *liěša*, *neviěšta*, *riěpa*, *štriěxa*; im. mn. *kliěšče* – *diělo*, *liěto*, *koliěno*, *zeliězo*; *briěme*, *šieťe* – *šieřoȳu šieřava šieřavo*; ž., sr. sp. *zdriěla zdriělo* – *diělatj̄*, *jiěšťj̄/šniěšťj̄*, *miěrj̄tj̄*, *mliěťj̄*, *obiěšťj̄*, *obriěšťj̄/šriěšťj̄*, *piěťj̄*, *pliěťj̄*, *riězatj̄*, *šiećj̄*, *umriěťj̄*, *viědatj̄*, *viěrvatj̄*, *vliěšťj̄*

- ← prednaglasni *ě po umiku naglasa s končnega cirkumfektiranega zloga in izravnavi samoglasniške kakovosti
rod. ed. *čiępa, krięsa – šięno* – sr. sp. *bliędo, čięło, liępo, šliępo*
- ← *ě nejasnega naglasnega izvora v primerih *Prięsaka*²⁰⁰ in *triębux* (rod. ed. *triębuxa*)²⁰¹
- ← dolgi *i različne izhodišče kolikosti v položaju pred /r/
dięr, paštięr, powięrak, šięrak; rod. ed. *šięra – šakięra, šięratva – šięrięce – prebięratį, šięrięti* (3. os. ed. *šięri*) – *ęetięri*
- ← kontrahirana skupina *-tje pod naglasom v zloženkah s -'čię (< *-tę-je)
tačię 'tamkaj', *żgorečię* '(prav) gori', *zdolečię* '(prav) doli'
- ← v prevzetem besedju
międįx 'zdravnik', *šįmiętięrięx – čivięra, padięla* – 3. os. ed. *žięsi* 'drgniti'
- ← naglašeni i ob /r/ v prevzetem besedju
čandięr 'krožnik', *gampięr* 'krompir', *mięr* 'zid' – *šinčięr šinčięra šinčięro* 'iskren' in 'trezen'
- uę ← dolgi *o
bųox, bųor, kųox, mųox, nųoj, nųox, patųoxć, rųox, skųox, sųox, dųovac, uųox, zųųodej – *dabrųota, dųova, oxųornįca, orkųota, raxųojnįca, rųobja, šlepųota, spųoveda, starųota* – im. mn. *Pųoja*²⁰² – *bųoy, kųox, nųojć, sųoy* – *bolųoćast bolųoćasta bolųoćasto*; m. sp. *nųoy* – del. na -l m. sp. *lųozoy, štųoroy* – prisl. *bųox, snųojka – kųo* 'kaj, kar', *tųo, onųo* // rod. mn. *otruók* (poleg *otroki:*) – rod. mn. *nuóx* (poleg *nou:*) – *muój, šųój, tuój*
- ← kratki akutirani *o v edinem besednem zlogu oziroma prednaglasni *o v primeru *nuós*, rod. ed. *nuóza*

²⁰⁰ Tovrstne besede se naglasno navadno uvrščajo v psl. naglasni tip *a''* (po t. i. prefiksalni imobilizaciji naglasa; Dybo 2000: 98; Šekli 2011: 13) in imajo staroakutski naglas na srednjem zlogu, pri čemer lahko v im. ed. pride do nastanka popsl. novega cirkumfleksa, ki se razširi v ostale oblike pregibnostnega vzorca (im. ed. psl. **persęka* > isl. **pręsękā* > knj. sln. *presęka* → tož. ed. psl. **persękq* > isl. **pręsękq* ≥ **pręsękq* > knj. sln. *presęko*). Nastanek zabeleženega primera je z naglasnega vidika nejasen, saj dvoglasniški odraz *ě v prvem zlogu kaže na prvotnost naglasnega mesta. Primere, v katerih se kot odraz narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga na prednaglasni *ě pojavlja dvoglasnik, je namreč mogoče razlagati kot posledico izravnave po oblikah, v katerih je ta glas prvotno naglašen – npr. rod. ed. *krięsa* kot im. ed. *krięs* (nam. ***krę:ša*), im. ed. *šięno* zaradi križanja s prvotno predložnimi oblikami tipa **na šięno* (< isl. **na sęno* < psl. **nā sęno*) (nam. ***šę:no*), im. ed. sr. sp. *liępo* kot m., ž. sp. *lięp liępa* (nam. ***lę:po*). Govor prav tako ne pozna morebitnih drugih primerov naglasnih umikov s kakršnega koli srednjega zloga; tako ne pride v poštev razlaga z umikom naglasa s srednjega novocirkumfektiranega zloga, ki jo za del koroških in panonskih narečij ponuja Pronk (2007).

²⁰¹ V primeru im. ed. *triębux* je očitno prišlo do izostanka skrajšanja psl. prednaglasnega dolgega zložnika v prvem zlogu trizložnic tipa psl. **językъ* > popsl. **językъ* in posledično do splošnoslovenskega umika naglasa na prednaglasno dolžino. Naglas neimenovalniških oblik je treba obravnavati kot drugoten, izravnani iz oblik im./tož. ed., na kar kaže naglasnomestna premena v bližnjih govorih (npr. (Plestišča) *triębux* (rod. ed. *trębų:xa*), (Tipana) *triębuh* (rod. ed. *trębų:ha*), (Viškorska) *triębux* /{triębųx}/ (rod. ed. *trębų:xa*); vendar (Zavarh) *triębux* (rod. ed. *triębuxa*) z enakim tipom izravnave.

²⁰² Po posplošitvi osnove edninskih oblik v položaju neposredno pred predslonko (npr. tož. ed. **nā pôle* > isl. **na pôle* > nar. (Ter) **na pųoje*).

- ← stalno dolgi **o* v primeru *nuòtre*
- ← v prevzetem besedju
pùøst ‘mesto, kraj nahajanja’, *tùøšix* ‘strup’ – *bùøra* ‘burja’, *škùøla* ‘šola’, *špùøja* ‘maslo’
- e: ← dolgi **e*
lè:t, *mè:t* – *çè:la*, *veçè:rja* – *pè:jc* – *šè:št*
- ← kratki akutirani **e* v nezadnjem besednem zlogu
bé:dra, *bré:berjca*, *lé:bra*, *pé:rnjca*, *šté:a*, *veçè:rnjca* – *zé:uje*, *zjvjé:ne*; im. mn. *plé:ća* – ž., sr. sp. *bré:a bré:e*, *prešlé:na prešlé:no* ‘prezrel’ – 2. os. ed. *çé:šas*, 3. os. ed. *klé:pa*, *šé:rje*, *žaklé:ne*, *zé:nj* – prisl. *uçé:ra* – *šé:dqñ*
- ← prednaglasni **e* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
pé:poø, *vé:çer*; rod. ed. *lé:du*, *mé:du* – tož. ed. *mé:u*, *mé:tlu*, *zé:mju* – *né:bo* – *jé:šen*; rod. ed. *pé:jčj* – *lé:den* *lé:dena* *lé:deno*, *né:šlqñ* *né:šlana* *né:šlano*, *vé:šel* *vé:šela* *vé:šelo* – prisl. *zvé:çar* – *dé:šat*, *dé:vat*
- ← prednaglasni **ě* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *lé:šu*, *švé:ta/švé:tu* – rod. ed. *ré:čj* – *lé:šen* *lé:šena* *lé:šeno* – del. na *-l* m. sp. *çé:doø* (drugotno 3. os. ed. *çé:dj*) – prisl. *zvé:č* *z_dqñ*
- ← kratki akutirani **e* v zadnjem besednem zlogu oziroma drugotno naglašeni **e* v ed. in formalnih (izvorno 2. os. mn.) oblikah sed. glagolov s končniškim naglasom po analoški podaljšavi
2. os. ed. *oštřízè:š*, *raššúè:š*, *upné:š*, *zavié:š*, 3. os. ed. *beré:*, *šederé:*, *kradé:*, *kué:*, *meté:* (ned. *mé:štj*) ‘mesti, delati maslo’, *meté:* (ned. *meš'tj*) ‘mesti, pometati’, *moúzé:*, *nešé:*, *nié:*, *operé:* ‘odpreti’, *peçé:*, *peré:*, *pié:*, *poé:*, *pozderé:*, *predé:*, *rašté:*, *reçé:*, *rué:*, *šičé:*, *špadé:*, *trešé:*, *učné:*, *umarjé:*, *žené:*, *zgé:* // form. *mouçitè:*, *veštè:*, *zjvjé:*
- ← (skupaj z /t/ kot skupina *e:r*) redko dolgi **r* (za zobnikom?)
im. mn. *dé:rva* – del. na *-l* *šedè:r* *šedé:rla* *šedé:rlo* ‘dreti se, vpiti’²⁰³
- ← kratki akutirani **ě* v nezadnjem besednem zlogu v primeru rod. ed. *medvé:da*²⁰⁴
- ← dolgi **e* v primeru *jé:dro*
- ← dolgi **ě* različne izhodiščne kolikosti pred /j/
rod. ed. *pondè:jka* – *dé:jkla*, *švé:jca* (poleg *švié:ca*)
- ← dolgi **r* v primeru (im. mn.) *dé:rva*
- ← v prevzetem besedju
azé:jt; rod. ed. *karaté:lja* ‘sod’, *mè:tro*, *trè:no*, *vè:škul* – *bè:štja* ‘žival’, *čandrè:a* ‘stol’, *čedé:na* ‘veriga’, *žagè:ta*, *famè:a*, *kapè:la*, *komè:ša* ‘prodajalka’, *mijnè:štra*, *prè:za* ‘ščepec’, *šklè:za* ‘prgiščè’, *uè:ra*, *zbarè:la*; im. mn. *moškè:te* – *fré:šak* *fré:ška* *fré:ško*; ž., sr. sp. *onè:šta* *onè:sto* ‘iskren’, *zvé:lta* *zvé:lto* ‘hiter’ – 3. os. ed. *plé:a* ‘pregibati’, *ščé:pa* ‘zdraveti’

²⁰³ V zadnjem primeru je nastanek /e:/ po glasovnem pravilu vprašljiv – verjetneje se zdi, da je osnova del. na *-l* posplošena iz sed. osnove (del. na *-l* *šedè:r* *šedé:rla* *šedé:rlo* kot npr. 3. os. ed. *šederé:*, 2. os. mn. *šederétá:* ... (: ned. *šedriétj*)), kar je treba vzporejati s predporskimi glagoli s korenem *-priétj*, npr. del. na *-l* *ó:per* *ó:perla* *ó:perlo* (z umikom naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga v m. sp. in izravnavo v ostale oblike) kot npr. 3. os. ed. *operé:*, 2. os. mn. *operétá:* ...

²⁰⁴ Po posplošitvi imenovalniške osnove.

- e: ← stalno dolgi **e*
pé:ta, *plè:š*, *rè:p*, *zè:ç* – *pé:ta* – *pè:st* – m., ž. sp. *švè:t švé:ta* – *klè:tj*, *mè:štj* ‘mesiti, delati maslo’, *prè:štj*, *trè:štj*, *učnè:tj*, *upnè:tj*; 3. os. ed. *lè:da*, *narè:dj*, *obrè:nčel srè:nče*, *potè:ne*, *uè:ze* – *pè:t* – *spè:k*
- ← kratki akutirani **e* v nezadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *šenožè:ta*, *zè:tu* – *bè:nka*, *šmè:tena*, *šrè:nča* – *è:tj* ‘prijeti, dobiti’, *lè:datj*, *uzè:tj*
- ← prednaglasni **e* po umiku naglasa s končnega cirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
 tož. ed. *rè:bu* – *mè:šo* – rod. ed. *pè:štj* – *mè:xqñ* *mè:xna* *mè:xno*, *tè:zak* *tè:ška* *tè:ško*; sr. sp. *švè:to*
- ← kratki akutirani **e* v zadnjem besednem zlogu v primerih del. na *-l* m. sp. *šamlè:u* (poleg *šaml'ou*), *orè:u* ‘goreti’, *rè:u* ‘greti’²⁰⁵
- ← kratki akutirani **e* v primerih rod. ed. *içmè:na* (im. ed. *iç'men*) ‘gnojno vnetje lojnic v veči, ječmen’ in *zè:škj* *zè:ška* *zè:ško*
- ← v prevzetem besedju
lè:mbrjñ ‘travnik’, *parè:t* ‘stena v hiši’, *pè:l*, *temè:s* – *butè:a* ‘trgovina’, *Çè:nta* ‘Čenta’, *koñè:ša* ‘kobilica’, *nè:ça* ‘nečakinja’ in ‘vnukinja’, *polè:nta*, *šè:la* ‘čeber’, *šè:mula* ‘otrobi’ – ž., sr. sp. *atè:nta* ‘pozoren’, *djfarè:nta* *djfarè:nto* ‘drugačen’, *kontè:nta* ‘zadovoljen’
- o: ← kratki akutirani **o* v nezadnjem besednem zlogu²⁰⁶
 rod. ed. *pató:ka*, *prostó:ra*; mest. ed. *kó:nu*, *kó:pu*, *kó:rçu*, *kó:šu*, *kó:tle*, *kró:çu*, *kró:pu*, *lón:çu*, *ó:nu*, *otró:ku*, *šnó:pu*, *štó:lu* – *kó:ša*, *kó:za*, *šabó:ta*, *škó:rja*, *vó:ja* – *ó:uje* – *xó:çqñ* *xó:čna* *xó:čno*, *kó:zjñ* *kó:zja* *kó:zje*, *ó:rjap* *ó:rjapa* *ó:rjapo*; m. sp. *dó:bar*, *mó:kar*, *ó:štar* (drugotno ž., sr. sp. *ó:štra* *ó:štro*) – 3. os. ed. *xó:dj*, *kó:e*, *kó:pa*, *ló:mj*, *ló:zj*, *mó:çj*, *mó:re*, *nó:šj*, *ó:nj*, *pó:zna*, *pró:šj*, *raspó:rje*, *štó:rj*, *tó:çj*, *vó:dj*, *vó:zj* – prisl. *bó:e* – *ó:šqñ*
- ← (skupaj z [u] kot skupina *o:u*) stalno dolgi **j*
dó:ux ‘dolg (sam.)’, *vó:uk*, *zò:uç* – 2. os. ed. vel. *mó:uçj*; del. na *-l* m. sp. *mó:uçou*
- ← (skupaj z [u] kot skupina *o:u*) kratki akutirani **j* v nezadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *pó:uxa* – *vó:una*, (drugotno) *tó:uça* – *pó:uqñ* (slednje drugotno) *pó:una* *pó:uno*; ž., sr. sp. *dó:uxa* *dó:uxo* – *mó:uštj*
- ← (skupaj z [u] kot skupina *o:u*) drugotno podaljšani kratki akutirani **j* v edinem besednem zlogu
pó:ux – m. sp. *dó:ux*
- ← prednaglasni **o* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
nó:xot, *ó:blak*; rod. ed. *bó:a*, *mó:šta*, *nó:ja*, *nó:ša*, *ró:a*, *vó:za*, *zvó:na* – tož. ed. *kó:pu*, *ló:zu*, *nó:u*, *ó:ru*, *ó:šu*, *ó:slu*, *ó:uçu*, *ró:šu*, *šmó:lu*, *vó:du* – *mó:rje*; *kó:lo*, *ó:ko* – *kó:koš*; rod. ed. *bó:lj*, *kó:štj*, *nó:çj*, *šó:lj* – *bó:lqñ* *bó:una* *bó:uno*, *dró:bqñ* *dró:bna* *dró:bno*, *mó:çqñ* *mó:čna* *mó:čno*, *ó:blaçqñ* *ó:blaçna* *ó:blaçno*,²⁰⁷ *ó:rak* *ó:rka* *ó:rko*, *vó:dqñ* *vó:dena* *vó:deno*; ž., sr. sp. *nó:va* *nó:vo* – prisl. *pó:dne* ‘podnevi’

²⁰⁵ Verjetno po analogiji na del. na *-l* m. sp. glagolov I. nedoločniške vrste (psl. naglasnih tipov *a* in *c/a*), v katerih se pojavlja popsl. novi cirkumfleks, in sicer še pred prehodom isln. **ě* > *o* /+ [**u*#].

²⁰⁶ Pri večini glagolov ps. IV. nedoločniške vrste ps. naglasnega tipa *c* tudi prednaglasni **o* v sed. po analogiji (npr. 3. os. ed. *dró:bj*, *ló:vj*, *šó:lj*, *tó:pj*, *vó:rj* ‘govoriti’, *zvó:nj*).

²⁰⁷ Po analogiji na motivirajoči samostalnik *ó:blak*.

- ← (skupaj z [u] kot skupina o:u) prednaglasni *l po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. vó:uka – tož. ed. bó:uxu, šó:uzu – dó:uzan
- ← kratki akutirani *o v zadnjem besednem zlogu oziroma drugotno naglašeni *o v 1. os. mn. sed. glagolov s končniškim naglasom po analoški podaljšavi
1. os. mn. beremó:, krademó:, kuemó:, metemó: (nedol. mé:štj) ‘mesti, delati maslo’, metemó: (nedol. meš’tj) ‘mesti, pometati’, moužemó:, nešemó:, operemó: ‘odpreti’, pečemó:, peremó:, poemó:, pozderemó:, predemó:, rašemó:, rečemó:, redjímó:, ruemó:, šederemó:, trešemó:, zenemó:, zgemó: // jemó:, krijímó:, ščjímó:, škropjímó:, vemó:, zjívjímó:
- ← včasih *ə različne kolikosti in izvora (tudi < *r) v položaju ob ustničniku
tó:ma – 3. os. ed. jó:ma ‘jemati’, uzó:me, vó:rže (del. na -l m. sp. vó:rzoj) ‘vreči’ (vendar má:xla, má:rtoj má:rtva má:rtvo)
- ← (skupaj z /u/ kot skupina o:u) kratki akutirani *l v edinem besednem zlogu po drugotni podaljšavi
pó:ux – m. sp. dó:ux
- ← (skupaj z /u/ kot skupina o:u) kratki akutirani *o v nezadnjem besednem zlogu v primeru tó:uča ‘toča’²⁰⁸
- ← (skupaj z /u/ kot skupina o:u) kratki akutirani *u v nezadnjem besednem zlogu v primeru mó:uxa (poleg mú:xa)²⁰⁹
- ← dolgi *o v primeru razdò:uje
- ← ponaglasni *o v primeru ajò:djča
- ← v prevzetem besedju
fó:ran, nò:no, nevò:ut, ò:ro, štò:mjx; rod. ed. kamboró:ta, kapó:ta, pjkó:ta, pó:šta, šó:uta; mest. ed. bò:rgu, bó:sku, tró:ju – bó:tra, bró:škua, çò:ra, zò:nta, fò:la, kó:va, kò:zula, mó:da, nò:na, ò:za, panò:la, ró:ća, škò:rja ‘bič’, tò:rta; (im. mn.) bò:re ‘žerjavica’ – aržjìlò:uzna ‘glinen’, dò:lč dò:lča dò:lčo, golò:uzan golò:uzna, pelò:uzan, tò:rbjda ‘kalen’, velenò:uzan velenò:uzna; ž., sr. sp. spó:rka spó:rko – dò:nže
- o: ← dolgi *o²¹⁰
xlò:t ‘obtesan tram’, kò:s, mò:s, pò:k, pò:p, prò:t, rò:p, štrò:k, zò:p – mó:ka, pošò:ba, ró:ka – im. mn. mò:da – pó:t – mó:škj mó:ška mó:ško, mó:tqn mó:tna mó:tno, urò:ć urò:ća urò:čo; m., ž. sp. lò:p lò:ba ‘globok’, ò:št ó:šta ‘gost’ – 3. os. ed. bò:, mó:tj, pò:ćj, pošó:dj – prisl. nancó:j, (ot) škó:t
- ← kratki akutirani *o v nezadnjem zlogu
pó:pjć – ó:ba, štó:pa
- ← prednaglasni *o po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
rod. ed. xlò:da, mó:za, pró:da, ró:ba, štró:ka, zó:ba – sr. sp. ó:što
- ← dolgi *l v primerih šò:nče – prisl. šò:nčasto
- ← v prevzetem besedju
bukò:n ‘okno’, bò:ć, ćantò:n, fogò:n, kalò:r, kazò:n, komadò:n, lavadò:r, luzò:r, mò:dar, morò:z, pjrò:n, roñò:n, rozò:r, šavò:r, sjò:r; rod. ed. pojó:lja; (im. mn.) palmò:nj – bò:kjča, kò:ltra, morò:za, sjò:ra – munjčjò:n, proćesjò:n, televjzjò:n; (im. mn.) rogaćjò:nj – mò:nt mó:nda mó:ndo ‘čist’, torò:nt torò:nda torò:ndo ‘okrogel’

²⁰⁸ Po ljudskoetimološki naslonitvi na glagol *tlti.

²⁰⁹ Verjetno po naslonitvi na besedo bó:uxa (prim. tudi (Zavarh) mó:uxa).

²¹⁰ Pri večini glagolov psl. IV. nedoločniške vrste psl. naglasnega tipa c tudi prednaglasni *o po analogiji (3. os. ed. pò:dj, šmò:dj).

- a: ← dolgi *a
 à:bar, xlà:paç, jà:zbaç, kà:p, klà:naç, là:ş, mrà:k, ná:jnoj, ná:xot, ná:şat, pà:jak, pà:laç, pà:r, pà:ş, pıxà:unıj, prà:şaç, rá:zor, ştrà:x, trà:k, zà:tak, znà:naç – brà:da, çuça:unıça, xù:la, là:va ‘glava’, mà:çıça, mà:ıta, otà:va, şkrà:na, şlá:na, trá:va, vıllà:zıma; im. mn. şká:rje – Xrà:ştje, já:e, klà:ştje, zğá:ne; im. mn. jà:buka, jà:şla, ırà:ta – mà:ş; rod.=mest. ed. krà:şı – bà:rşkı bà:rşka, dnà:k dnà:ka dnà:ko, kà:zın kà:zna kà:zno, krà:tak krà:tka krà:tko, krà:ıjı krà:ıja krà:ıjo, má:ı má:la má:lo, prà:zın prà:zna prà:zno, rá:vın rá:ına rá:ıno, zà:dıı zà:dıa zà:dıo; m., ž. sp. drà:x drà:a, mlà:t mlà:da, şà:m şà:ma, şlàn şlá:na; ž. sp. boà:ta, koşmà:ta, pıà:na, zdrà:va – bà:tı, ştà:tı; 1. os. ed. uştà:nen, 2. os. ed. mà:zeş (poleg má:zış), 3. os. ed. brà:nı, dá:ja, drà:zı, xù:lı, kà:ze, lá:dı, navà:dı, plà:çe, prà:vı, rà:bı, şká:çe, ştà:ı, udà:rı, uştà:rı, ırà:tı – prisl. dà:ve, lá:nı, (na) nà:rbe, poça:şu, zà:jtra – dvà:
- ← kratki akutirani *a v nezadnjem besednem zlogu
 brà:tar, já:buk, já:şen, já:vor, kà:şej, má:çak, zà:kej; rod. ed. barsà:na, krà:ja, Lá:xa, moçorà:ka, modrà:şa, mrà:zu, orà:da, orà:xa, plà:xta, plà:za, prà:a, rá:xu, rá:ja, rá:ka; çá:ça – bà:ba, dá:na, xlà:ça, já:ma, kà:ça, kà:na, krà:va, lá:ştavıça, lopà:ta, má:çuxa, má:ma, pá:lıça, prá:vıça ‘povest’, rá:ça, şká:la, şlá:ma, şrà:ka, şrà:kıça, ırà:na, zà:ba; im. mn. rá:bje – şá:dlo; rá:me – lá:kot, pá:met, prá:port, ştà:roşt, zà:loşt – lá:çın lá:çna lá:çno, zà:loştın zà:loştına zà:loştıno; ž., sr. sp. şlá:ba şlá:bo, ştà:ra ştà:ro; sr. sp. boá:to, koşmá:to, pıá:no, zdrá:vo – klà:ştı, klà:tı, krà:ştı, má:zatı, navà:dıı, prá:vıı, rá:ştı, ştà:ıı, udà:rıı, uştà:vıı, và:rvaıı, uştà:nıı – prisl. rá:do
- ← dolgi *ə
 dà:n, mà:x, tà:şt – và:ş
- ← kratki akutirani *ə v nezadnjem besednem zlogu
 má:jša, tá:şça
- ← (skupaj z /r/ kot skupina a:r) dolgi *ı
 à:rm, çetà:rtak, kà:rşt, kà:rt, pá:rşt, pà:rşten, şà:rp, tà:r, và:rt, và:rx – má:rva – à:rş ‘rž’, şmà:rt, và:r – çà:r çà:rna çà:rno, má:rtoı má:rıtva má:rıtvo, mà:rzoı mà:rzla mà:rzlo, (dol.) pà:rıı pà:rıa pà:rıo; m. sp. à:rt, tà:rt – 3. os. ed. zmà:rzne
- ← (skupaj z /r/ kot skupina a:r) kratki akutirani *ı v nezadnjem besednem zlogu
 à:rlo, Bâ:rdo – tá:rta – zmà:rznıı
- ← prednaglasni *a po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga
 rod. ed. mrà:ku, pá:şu, ştrà:xu, trá:ku; im. mn. lá:şı – tož. ed. brà:du, lá:ı – blà:o – rod. ed. má:ştı – sr. sp. drà:o, mlà:do, şà:mo, şlá:no – prisl. kà:ko, ná:zat (: na nà:zat), tá:ko
- ← prednaglasni *ə po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
 rod. ed. má:xu, tá:ştu – dà:şka, má:xla – rod. ed. vâ:şı – lá:xın lá:xna lá:xno, tá:nak tá:nka tá:nko
- ← (skupaj z /r/ kot skupina a:r) prednaglasni *ı po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
 rod. ed. kà:rta – şà:rçe – rod. ed. á:rşı, şmà:rıı, vâ:rıı; rod. ed. kâ:rıı – m. sp. kâ:rvoı; sr. sp. á:rdo, tá:rdo
- ← kratki akutirani *a v zadnjem besednem zlogu oziroma drugotno naglašeni *a v 2. os. mn. (izvorno 2. os. dv.) sed. glagolov s končniškim naglasom po analoški podaljšavi
 2. os. mn. beretá:, şederetá:, kradetá:, kuetá:, metetá: (ned. mé:ştı) ‘mesti, delati maslo’, metetá: (ned. meş’tı), mouzetá:, neşetá:, operetá: ‘odpreti’, peçetá:, peretá:, pietá:, poetá:, poşderetá:, predetá:, raştetá:, reçetá:, ruetá:, şpadetá:, treşetá:, uçnetá:, upnetá:, zenetá:, zgetá: // daržıtá:, jeştá:, kapıtá:, klatıtá: (poleg klà:tıta), krıvıtá:, ležıtá:, redıtá:, şçıtá:, şedıtá:, şmardıtá:, şkropıtá:, ubıtá: (poleg ú:bıta), veştá:, zıvıtá:

- ← ponaglasni *a v primeru *vidá:tj* (del. na -l ž., sr. sp. *vidà:la vidá:lo*)²¹¹
- ← v prevzetem besedju
à:jar 'zrak', *á:hul* 'angel', *à:rbul* 'drevo', *bečà:r* 'mesar', *fã:r* 'duhovnik', *žaljã:nã:r* 'ko-košnjak', *frá:tjñ* 'menih', *kanà:u* 'ozka dolina', *kardjã:nã:l*, *korjã:n* 'usnje', *là:t* 'jezero', *levã:n* 'kvas', *lunã:rjx* 'koledar', *mã:ljñ* 'mlin', *muljã:nã:r* 'mlinar', *pã:pjş* 'papež', *pã:ş* 'mir', *Pontã:jfel* 'Tablja', *şolã:r* 'spalnica', *spã:ljñ* 'vrvica', *şpjã:tã:u* 'bolnišnica', *toblã:t* 'prostor za seno nad hlevom', *uã:rdj* 'ječmen', *vedrã:n* 'samski moški'; rod. ed. *brã:ça* 'roka', *grã:şu* 'mast', *injã:rna* 'pekcl', *plã:na* 'nadstropje', *plã:ta* 'kroznik', *şetã:ça* 'sito', *tabã:kaltobã:ka*, *zlã:ka* 'plaz'; (im. mn.) *bjã:nã:rjxj* 'železniški tiri'; *bã:rba* 'stric' – *bã:ljça* 'metek', *bã:nãca* 'klop s skrinjo', *barã:ka*, *bondã:nãcja* 'izobilje', *brovã:da*, *çã:mera* 'soba', *çã:rta* 'papir', *çetã:rja* 'čreda', *şornã:da* 'dan', *frã:na* 'plaz', *frã:şça* 'trska', *fuã:rça* 'moč', *kanã:ja* 'otrok', *lã:grjma* 'solza' in 'tok drevesne smole', *mã:kjña* 'stroj' in 'avtomobil', *mã:ntjã* 'kljuka' in 'ročaj pri kosi', *marmelã:da*, *pã:ja* 'plača' in 'slama', *pjã:tula* 'sramna uş', *plã:ça* 'trg', *plã:ja* 'rana', *rã:ça* 'vrsta česa', *rã:tula* 'podstavek za posodo', *şalã:ta*, *şkã:ja* 'opilek', *ştã:nãca* 'soba', *tã:ça* 'kozarec, skodelica', *tã:şã* 'davek' in 'kup, skladovnica', *tã:ula* 'miza', *vedrã:na* 'samska ženska'; (im. mn.) *moştã:çe* 'brki' – *çjã:tã:t* 'mesto', *kuļã:tã:t* 'vrsta česa', *lokaljã:tã:t* 'kraj', *umjã:djã:tã:t* 'vlaga' – *amã:r amã:ra amã:ro* 'grenek', *çã:mpnj çã:mpna çã:mpno* 'lévi', *klã:r klã:ra klã:ro* 'bister, jasen'; ž., sr. sp. *bã:şã bã:şo* 'plitev, nizek', *fã:lşã fã:lşo* 'neiskren, zloben', *kã:lma kã:lmo* 'miren', *ştrã:mbo ştrã:mbo* 'čuden' – *fã:jfatj*; 3. os. ed. *frã:ja* 'mazati, drgniti', *vã:jta* 'gledati, opazovati'

3.4.3.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

- j ← kratki akutirani *i v zadnjem ali edinem besednem zlogu
çar'vjć, *djñ*, *jzjñk*, *k'ljñ*, *ko'hjć*, *koz'ljć*, *lon'çjć*, *maş'kijć*, *m'ljñ*, *no'zjć*, *oşpo'djñ* 'gospod, gospodar', *pete'ljñ*, *pjñk* 'moški spolni organ', *praş'çjć*, *şjñr*, *şoko'ljć*, *şto'ljć*, *tjć*, *u'çjć* 'manjši pes', *Var'şjć* – *şçe'rjć* 'dekle' – *mjş*, *ñjt*, *rjñt* – m. sp. *şjñt*, *va'ljñk* – *loş'tj/podloş'tj*, *neş'tj/prenes'tj/vjñeş'tj*, *pe'çj/ope'çj*, *re'çj*, *ştor'tj*, *vorş'tj/zvorş'tj*; 2. os. ed. vel. *o'mj* – *ñjć*
- ← kratki akutirani *e v zadnjem ali edinem besednem zlogu pred /ç/
vjć
- ← v prevzetem besedju
arjñt 'srebro', *brjñk* 'pripadnik finančne policije', *lj'drjñk* 'radič', *pjñç* 'konica brade' in 'kozja bradica', *rjñç* 'jež', *şkrjñç* 'taščica', *tjñmp* 'čas' in 'vreme' – m. sp. *fjñş* 'gost', *ljñş* 'gladek', *trjñst* 'slab (po značaju)'
- u ← kratki akutirani *u v zadnjem ali edinem besednem zlogu
k'ruş, *kjup*, *ljuk*, *şuj* 'čeber' – m. sp. *ruş* 'rumen' – 2. os. ed. vel. *çuj*, *o'buñ* – prisl. *u'kjup*
- ← kratki akutirani *o v izglasju
 tož. ed. *ko'zu*, *şeş'tru*, *şo'vu*, *te'tu*, *ze'nu*
- ← v prevzetem besedju
bu'ljut 'skledica', *bra'uç* 'bahač', *b'ruşk* 'mozolj', *çuj* 'čop', *çuş* 'čuk', *guyş* 'okus', *kuş* 'kozel', *Mjyk* 'Nemec', *mjyş* 'osel', *pa'tuş* 'stelja', *puñ* 'pest' – m. sp. *jyş* 'pravilen' in 'pravičen'
- e ← kratki akutirani *e v zadnjem ali edinem besednem zlogu
d'rek, *iç'men*, *şpex* – m. sp. *preş'len*, *ze'len* – prisl. *de'leç*, *pud'ne*

²¹¹ Prim. 3.4.3.3.4 v tem fonološkem opisu.

- ← kratki akutirani **ě* v zadnjem ali edinem besednem zlogu
člo'vek, *'det*, *med'vet*, *o'bet* – *mešt* – prisl. *š'ret*, *zdo'le*, *zgo're*; *p'reš*
- ← kratki akutirani **ę* v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'zet – im. mn. *šešt're*, *te'te*, *ze'ne* – *šeno'zet* 'kosec'
- ← kratki akutirani **ǝ* za zobnikom in pred /r/, /ž/ v edinem besednem zlogu
'deš, *'ter* 'reka', *'Ter* (?)
- ← v prevzetem besedju
ba'ket 'palica', *ba'let* 'butara' in 'snop', *'bek* 'brada', *b'lek* 'krpica', *faču'let* 'naglavna ruta', *fal'čet* 'kosa', *fa'mej* 'hlapec', *imp'rešt* 'orodje', *kara'tel* 'sod', *'lert* 'ognjišče', *'mej* 'proso', *pa'vej* 'mokar', *pavi'ment* 'tlakovana tla v hiši', *'pet* 'prsi', *'re* 'kralj', *ša'ket* 'vreča', *škal'pel* 'dleto', *spo'lert*, *ve'leń* 'strup', *'zej* 'manjši koš' – *'leč* 'zakon' – m. sp. *a'tent* 'pozoren', *difa'rent* 'drugačen', *kon'tent* 'zadovoljen', *ku'jet* 'miren, tih', *o'nešt* 'iskren', *to'dešk* 'nemški', *z'velt* 'hiter'
- [e] ← kratki akutirani **a* v zadnjem ali edinem besednem zlogu pred /j/ v izglasju
k'rej, *'rej* – 2. os. ed. vel. *'dej* – *'kej* 'nekaj'
- ← kratki akutirani **ě* v zadnjem ali edinem besednem zlogu pred /j/ v izglasju
2. os. ed. vel. *'tej* 'hoteti'
- o ← kratki akutirani **o* v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'bop 'fižol', *'čok* 'tnalo', *'koń*, *'koš*, *k'rop* 'juha', *'moč* 'omaka', *'mošt*, *ot'rok*, *'pošt*, *pa'tok*, *po'voj*, *proš'tor*, *š'nop*, *š'torš*, *t'rop* 'skupina živali' – *če'lo*, *d'no*, *pleš'mo* 'nart' – m., sr. sp. *'hor no'ro*, *'ou'ol o'lo*, *šo'rok šoro'ko*, *vi'šok višo'ko*; sr. sp. *čarńe'lo*, *debe'lo*, *do'ro*, *mok'ro*, *preš'lo*, *zele'no* – *'on*
- ← kratki akutirani **ǝ* v zadnjem ali edinem besednem zlogu ob ustničniku
'vǝn 'ven' in 'gor', *'voš* 'vès' (: rod. ed. m., sr. sp. *uša'a*)
- ← v prevzetem besedju
'bork 'zaselek, del vasi', *'bošk* 'gozd', *f'lok* 'pentlja', *'čoj* 'obrv' in 'trepalnica', *gor'gǝj* 'adamovo jabolko', *kambo'rot* 'hlev za prašiče', *ka'pot* 'plašč', *'kolm* 'nosilni tram', *'kolp* 'udarec', *'kop* 'zajemalka', *k'roč* 'mrest', *or'loj* 'naprava za merjenje časa, ura', *pi'kot* 'žolna', *'pok* 'poleno', *'roč* 'žica za povezovanje drv', *ro'šok* 'nahrbtnik', *šk'lop* 'puška', *'tok* 'kos', *t'roj* 'steza' – m. sp. *š'pork*
- [o] ← kratki akutirani samoglasnik v zadnjem besednem zlogu pred /u/ (< **l*, **v*) v izglasju
m. sp. *z'd'rou* 'zrel' – del. na -*l* m. sp. *bo'lou*, *o'rǝu* 'goreti', *šcar'noǝ*, *še'dǝu*, *šaml'ǝu* (poleg *šamlǝ'u*) // m. sp. *čar'noǝ*, *de'bǝu* // *pok'rou*, *pot'kou*, *š'tǝu*, *to'pǝu*, *'vou* – prisl. *'dǝu* // del. na -*l* m. sp. *xo'dǝu*, *lo'vou*, *no'šǝu*, *o'noǝ*, *škropǝu*, *u'bǝu*, *u'mǝu*, *vo'rou* 'govoriti', *vo'zǝu* // *Far'jou* – del. na -*l* m. sp. *'čǝu*, *o'bǝu'zǝu* // m. sp. *z'd'rou* 'zdrav' – del. na -*l* m. sp. *če'šǝu*, *dar'zǝu*, *ižǝ'kou*, *kama'noǝ*, *ko'pǝu*, *le'zǝu*, *me'tǝu*, *od'noǝ/par'noǝ*, *ok'ǝu*, *potko'vou*, *rasp'rou*, *ve'ǝu*, *viš'čǝu*, *viš'rou*, *z'noǝ*, *šaz'gǝu/z'gǝu* // *ko'tǝu*
- a ← kratki akutirani **a* v zadnjem ali edinem besednem zlogu
bar'šan, *Ču'dat*, *koš'tań*, *'Lax*, *močo'rak*, *mod'raš*, *m'raš*, *o'rat* 'dvorišče', *o'rax*, *p'laxt*, *p'laš*, *p'rax*, *'rax* 'fižol', *'rak*, *'vant* – *ko'za*, *šešt'ra*, *šo'va*, *te'ta*, *ze'na* – *k'raš* 'skala' – m. sp. *bo'at*, *koš'mat*, *pi'ǝn*, *š'lap*, *š'tar* – *'naš*, *'vas*
- ← kratki akutirani **ǝ* v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'bak 'bik', *xar'bat*, *klo'vač* 'klobčič', *ko'nač*, *ko'rač*, *lo'nač*, *'pač*, *'paš*, *'šaš* 'sesek' in 'dojka' – prisl. *'naš* 'danes' – *'dǝn* 'e(de)n'
- ← v prevzetem besedju
b'rač 'roka', *'časť* 'žitna kašča', *čede'nač* 'veriga za obešanje kotla', *g'lač* 'led', *g'raš* 'mast', *kuvjart* 'streha', *kujńtri'bant*, *'maj* 'kladivo', *n'jarf* 'živec', *p'lat* 'krožnik', *ra'mač* 'veja' in 'poleno', *še'tač* 'sito', *ta'bak/to'bak*, *z'lak* 'plaz' – m. sp. *'baš* 'plitev, nizek', *bon'dant* 'premožen', *'falš* 'neiskren, zloben', *'kalm* 'miren', *št'ramp* 'čuden'

3.4.3.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

- j ← nenaglašeni *i
*brá:trjč, diéluŋik, rá:xjč, izi:kjč, já:jč, krjvi:nač, kú:pjč, liéšŋik, mé:kjč, ó:sunik, patuòčjč, pià:nač, pi:xà:uŋik, pò:pjč, pò:uxjč, šjì:nà:tjč, trà:kjč, zá:kjč, zdrièbjč; im. mn. à:barjĵ, à:rmĵ, brá:trĵ, cú:čĵ, xlièbačĵ, xlièvi, já:vorjĵ, klabú:kĵ, klá:mčĵ, kú:pĵ, Lá:xĵ, má:šĵ, mièščĵ, nuòzĵ, pà:jĵ, pató:kĵ/pató:čĵ, pà:uĵ, pé:tkĵ, rièxĵ, šjèrĵ, tì:čarĵ, và:rxĵ, zé:tuĵ – ajò:dĵca ‘jagoda’, bá:bĵca, bré:berĵca, brièkunĵca, čučà:uŋĵca, dá:šĵka (poleg dašči:ča), frú:šĵka, krá:vĵca, krjvi:nĵca, kù:xarĵca, kù:kĵca, kù:pĵca, kù:šcerĵca, lá:štavĵca, li:pĵca, ló:nĵca, mǎ:čĵca, má:xlĵca, mí:ziĵca, ní:tĵca, ní:vĵca, oxùornĵca, pá:lĵca, pé:rĵca, prá:vĵca, raxùojnĵca, ri:bĵca, riépĵca, rú:sĵca, šcerá:tĵca, šlá:mĵca, šneùovĵca, srá:kĵca, štarùoštĵina, štarùoštĵca, trà:vvarĵca, trièškĵca, ù:šarĵca, vǎ:reĵca, vecé:rĵca, vilà:ziĵma, zá:bĵca, zè:čavĵca, žjivĵna, znà:mĵna; im. mn. mú:lĵce – il:šce, počjvǎ:lo, šjèrĵšce, žjivĵné – rod. ed. jé:senĵ, kó:košĵ, krà:šĵ, lá:kotĵ, mì:šĵ, nì:tĵ, pá:metĵ, pò:tĵ, prá:portĵ, rì:tĵ, štá:roštĵ, zá:loštĵ – vĵšok vĵšo’ka vĵšo’ko – brá:tĵ, bi’tĵ, cú:tĵ, diélatĵ, i’tĵ, izjká:tĵ, kupì:tĵ, lĵci:tĵ/olĵci:tĵ/zlĵci:tĵ ‘oblati’, mièrĵtĵ/zmièrĵtĵ, obièšĵtĵ, okú:šĵtĵ, pi:čĵtĵ/upi:čĵtĵ, plešá:tĵ, pò:čĵtĵ, poteni:tĵ, rá:bĵtĵ ‘grabiti’, šedièĵtĵ, šjèrĵtĵ/usjèrĵtĵ, ší:lĵtĵ, ští:šniĵtĵ, sú:lĵtĵ, udá:rĵtĵ, ustá:vĵtĵ, ustá:nĵtĵ, uzdi:nĵtĵ, vǎ:dĵtĵ, žjiv:tĵ, zmǎ:rznĵtĵ, 3. os. ed. xǔá:lĵ, kú:pĵ, ló:zi, mièrĵ, nó:šĵ, prá:vĵ, pú:šĵ, štó:rĵ, sú:šĵ, ú:čĵ, vi:dĵ, zé:nĵ; 1. os. mn. štó:rĵta, 2. os. mn. xǔá:lĵta, kú:pĵta, ló:žĵta, mièrĵta, nó:šĵta, prá:vĵta, pú:šĵta, sú:šĵta, ú:čĵta, vi:dĵta, zé:nĵta; del. na -l m. sp. mn. xǔal:lĵ, kú:pĵlĵ, mièrĵlĵ, prá:vĵlĵ, pú:šĵlĵ, uč:lĵ – glagolska predpona vĵ-naglašeni *i po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga im. mn. jú:dĵĵ, lé:šĵ, mó:štĵ, mó:zi/mó:ziĵ, nó:šĵ, pá:rštĵ, ró:ĵ, šá:rpĵ, zó:bjĵ – rod. ed. á:rsĵ, bó:lĵ, kó:štĵ, má:štĵ, nó:čĵ, pé:jčĵ, pé:štĵ, ré:čĵ, šmǎ:rtĵ, šó:lĵ, ú:šĵ, vǎ:šĵ, vǎ:rvĵ*
- ← nenaglašeni *e pred /č/212
 del. na -č xó:dĵč, xǔá:lĵč, ló:mĵč, ló:zič, šnú:bĵč, štó:rĵč, šú:lĵč, vó:zič – prisl. ó:lĵč213 ‘gol’
- ← skupina *je- prednaglasno
jč’men, i’zĵk (izì:káč, izi:kjč – izjká:tĵ)
- ← v prevzetem besedju
fǎ:rĵn ‘kovač’ – čĵtá:t – li:mpĵt li:mpĵda li:mpĵdo ‘bister, jasen’, tò:rbĵda ‘kalen’
- u ← nenaglašeni *u
trièbux; daj. ed. à:rmu, brá:tru, človièku, cú:ču, dùoču, xlièvu, izi:ku, já:vorju, kǎ:šju, klabú:ku, klá:nču, krá:ju, kú:pu, Lá:xu, má:šku, nuòzu, orá:xu, pà:jku, pató:ku, prá:šču, šjèru, tì:čarju, tré:šu, trièbuxu, zè:ču, zé:tu, žlùođeu, znà:nču – čučà:uŋĵca, šušì:ča – brušì:tĵ, budi:tĵ, dušì:tĵ, fulì:tĵ, krulièĵtĵ, kupì:tĵ, kurì:tĵ, lušì:tĵ, olupì:tĵ, pošlušá:tĵ, puštì:tĵ, šnubi:tĵ, šulì:tĵ, šumièĵtĵ, šušì:tĵ, ubì:tĵ ‘gubiti’, uč:lĵ, udá:rĵtĵ – bli:zu

212 Primeri tega glasovnega razvoja so omejeni na deležja na -č glagolov psl. IV. nedoločniške vrste; mogoče je, da ne gre za razvoj po glasovnem pravilu, temveč za razširitev tematskega samoglasnika -j- iz drugih nenaglašanih oblik. V prid hipotezi o razvoju po glasovnem pravilu bi govorila vzporedni razvoj **o* /+ [_č] > /u/ v primeru deležij drugih psl. glagolskih vrst (prim. izvor nenaglašane /u/ na ustreznem mestu), kjer /u/ ni mogel nastati z izravnavo, ter vzporedni razvoj kratkega naglašane **e* v primeru *vĵč*.

213 Diahrono gledano gre verjetno za deležje na -č sinhrono neizpričanega glagola isln. **goliti* ~**goli*/**gòli* (< psl. **goliti* ~ **golitb*/**gòlitb* (b₂)) (Dybo 2000: 469).

- ← nenaglašeni */
já:buk²¹⁴
- ← naglašeni *u po umiku naglasa s končnega cirkumflektiranega zloga
daj. ed. bó:u, brú:šu, kó:šu, lá:šu, lé:šu, jú:du ‘človek, oseba’, mó:štu, mó:zu, nó:šu, nó:ju, pró:du, ší:nu, tá:štu, zó:bu
- ← izglasni *-o (tudi drugotno nosnjeni *o pred /n/ v izglasju)
tož. ed. bá:bu, kí:šu, krá:u, lí:pu, ní:vu; or. ed. bà:bun, kí:şun, krà:un, lí:pun, ní:vun
- ← nenaglašeni *o v zadnjem zaprtem zlogu pred /č/
del. na -ć kù:xuč, lè:duć, mièruć, şìèruć
- ← naglašeni *o v izglasju po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
tož. ed. bó:uxu, brá:du, dá:şku, lá:u, ó:ru, má:xlu, nó:u, ó:uçu, pé:tu, ró:ku, tó:mu, vó:du, zé:mju, zì:mu
- ← nenaglašena skupina *ou (< *ov, *av/*ol, *al) (tudi v prevzetem besedju)
bukò:n, dièlunjk, lunì:k, şudà:t, uçò:n; rod./tož. ed. dièluća; im. mn. şçi:nkućj, ší:nuj
– brièkunića, ćuci:na – krú:kujè, şìèduje – popud'ne, pud'ne
- ← (skupaj z /j/ kot skupina uj) nenaglašeni *i v položaju za skupino um-
umujvá:tj
- ← *v [*u] skupaj z istozložnim samoglasnikom po sklapljanju v ojačevalnih krajevnih
prislovih tu ‘tu, tam, tja’ (< *tu_u, *ta_u), çu ‘tam, tja’ (< *çiè_u)
- ← v prevzetem besedju
á:nul ‘angel’, à:rbul ‘drevo’, façul’et ‘ruta’, kulì:n ‘oreh (plod)’, kunflì:n ‘meja’,
kunì:n ‘kunec’, kuv’jart ‘streha’, luná:rjx ‘koledar’, luzò:r ‘luč’, muljì:nà:r ‘mlinar’
– buté:a ‘trgovina’, butì:lja, çuvi:ta ‘sova’, mulari:a ‘otročad’, pjá:tula ‘sramna uš’,
şè:mula – kulitá:t, munjçò:n, umjđitá:t
- e ← nenaglašeni *ě
şeno’zet – leší:ça, şlepùota – çedí:lo – şediétj – predpona pre-
- ← nenaglašeni *e
çetá:rtak, med'vet, pete'ljn, zele'nac; rod. ed. dre'kal/dre'ky, şpe'xy – beşìeda,
bré:beriča ‘veverica’, çebù:la, çeni:ça, nedí:a, nevişta, şest'ra, te'ta, veçè:rja,
ze'na – çe'lo, çliène, dièuçe, Xrá:ştje, jlì:şçe, já:e, klá:ştje, kopì:şçe, koší:şçe, krì:lçe,
lí:ştje, ohí:şçe, ó:ujè, parì:şçe, pleşmo, rabi:şçe, repì:şçe, riéşje, razdò:ujè, şìèduje,
şìèrjşçe, şli:ne, şò:mçe, tarnovì:şçe, ú:xaçe, zé:ujè, zgá:ne, zeliézo – rod. mn. peçì:
– de'bòu debe'la debe'lo, ze'ljen zele'na zele'no – çeşá:tj/poçeşá:tj, lezá:tj, meş'tj ‘mes-
ti, delati maslo’, metá:tj, neş'tj, oklenì:tj/zaklenì:tj, ozeni:tj, pe'çj/ope'çj, prepeliétj,
re'çj, redì:tj, şklepá:tj, veá:tj – prisl. bó:e
- ← nenaglašeni *ę
rod. ed. orkùote, lopá:te, mó:ke, matì:ke, obièle, ştè:e; im. mn. beşìede, brá:de,
frù:şke, jú:zjne, kó:ze, krá:ve, leší:çe, lí:pe, mà:çiče, nevişte, pá:ljice, şiençe, tá:şçe,
trá:ve; im. mn. rá:bje, ví:le – brième, rá:me, şième, ví:me – pá:met; rod. mn. peştì:
– naredì:tj, pleşá:tj, poteni:tj, uezá:tj; 3. os. ed. meté: (ned. mé:ştj) ‘mesti, delati
maslo’, predé:, treşé:
- ← naglašeni *e po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po
izravnavi naglasa)
vé:çer – mó:rje, şá:rçe – vé:şel (poleg vé:şou) vé:şela vé:şelo

²¹⁴ Verjetno s predstopnjo *ou, prim. nižje.

- ← naglašeni **ɛ* po umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
im. mn. *bó:ɹɯɛ, dá:ʃke, lá:ve, nó:e, ó:re, ó:ɹɯɛ, pɛ:te, rɔ:kɛ, vó:de – í:me – lé:den*
lé:dena lé:deno, lé:ʃɛn lé:ʃɛna lé:ʃɛno
- ← nenaglašeni **ə* v položaju med /t/, /d/ in /r/
rod. ed. *de'za/de'zɯ, te'ra 'reka, Te'ra – dezi:tj*
- ← prednaglasni **a* v primeru *plecá:tj* (poleg *placá:tj*)
- [ɛ] ← nenaglašeni **ɛ̃* pred /j/ v izglasju
złùɔdej
- ← nenaglašeni **ə* pred /j/ v izglasju
ká:ʃɛj, zá:kej, zdriébej
- ← nenaglašeni **a* pred /j/ v izglasju
2. os. ed. vel. *diélej, prá:ʃɛj*
- o ← nenaglašeni **o*
bo'bjɛ, ɕlo'vek, já:vor, klo'vac 'klobčič', *kokošá:r, ko'naɕ, końá:r, ko'ńjɛ, ko'raɕ, košá:r* 'izdelovalec košev', *koš'tań, ko'tɔɯ, koz'ljɛ, lo'naɕ, lon'ɕjɛ, moço'raɕ, mod'raɕ, ná:jnoj, ná:xot, no'zjɛ, o'bet* 'zajtrk', *o'raɕ, o'rat* 'dvorišče', *oʃpo'djɛn* 'gospod, gospodar', *ot'rok, podliéʃk, podońá:k, pok'roɯ, pondi:ak, povierak, po'voj, pros'tor, rá:zor, ʃeno'zet* 'kosec', *ʃokoljɛ, ʃokol'jɛ, ʃto'ljɛ, to'pɔɯ, to'raɕ*; rod. ed. *bo'ba, ɕo'ka, ko'ńa, ko'ʃa, kro'pa* 'juha', *mo'ɕa, moʃ'ta* 'mošt', *ʃno'pa, ʃto'la* 'stolček s tremi nogami brez naslonjala', *ʃtor'za* 'podporni kol sredi kope', *tro'pa* 'skupina (katerih koli) živali', *vo'la – bozoví:na* 'bezeg', *dolí:na, kobi:la, koraní:na, kozi:ɕa, lopá:ta, ńojńi:ɕa, obiɛla, oxùɔɹńi:ɕa, ori:ɕa, orkùɔta, ospodi:ńa* 'gospa, gospodarica', *otà:va, pokri:va, ponó:ɯɕa, poʃò:ba* 'posoda, posoja', *ʃolí:na* 'slanica', *ʃo'va, vodi:ɕa*; im. mn. *noi:ɕe – ár:lo, Bár:do, ɕedi:lo, diélo, jé:dro, koliéno, kopi:ʃɛ* 'podporni kol sredi kope', *koʃi:ʃɛ* 'ročaj pri kosi', *kri:lo, liéto, má:zalo, mliéko, motoví:lo, niézdno, obuti:lo, ohí:ʃɛ, pí:ʃmo, poɕjívá:lo, ʃá:dlo, ʃi:to, ʃi:lo, tarnoví:ʃɛ, ví:no, želiézo, zi:to* 'moka' – *lá:kot* 'lakota', *prá:port, ʃtá:roʃt, zá:loʃt – bo'at boá:ta boá:to, koʃ'mat koʃmá:ta koʃmá:to, zá:loʃtan zá:loʃtna zá:loʃtno*; ž., sr. sp. *do'ra do'ro, o'la o'lo* 'neporaščen z rastjem' in 'neporaščen s kocinami', *mok'ra mok'ro, no'ra no'ro, viʃo'ka viʃo'ko – boliétj, drobi:tj, xodi:tj, kopá:tj, lomì:tj, loʃ'tj, lovi:tj, moɕi:tj, noʃi:tj, oni:tj* 'voditi (koga kam)' in 'voziti', *oriétj* 'goreti', *oriétj* 'ogreti', *poi:tj, prodá:tj, proʃi:tj, ʃoli:tj, ʃkropi:tj, ʃtor'tj, toɕi:tj, topi:tj, vodi:tj* 'učiti otroka hoditi, drže ga za obe roki', *vori:tj* 'govoriti', *vozi:tj* 'voditi otroka za roko' – prisl. *liétoʃ, ko'le* 'takole', *rá:do, tí:xo, zgo're* – glagolske predpone *o-, od-, po-, pod-*
- ← nenaglašeni **ɔ*
poti:ɕa 'potka', *rokavi:ɕa*; im. mn. *roci:ɕe – moti:tj, ʃmodi:tj, ʃtopi:tj*
- ← naglašeni **o* po umiku naglasa s končnega cirkumfektiranega zloga
blá:o, kó:lo, mé:ʃo, né:bo, ó:ko, ʃiéno, ú:xo – kó:koʃ – prisl. jítá:ko, ká:ko, tá:ko
- ← nenaglašeni **ə* (tudi **ə* kot dekomponat **j*) ob ustničniku
bozoví:na 'bezeg' – *vorʃ'tj* 'vreči' (del. na *-l* ž., sr. sp. *vorz'la vorz'lo*, 2. os. ed. vel. *vor'zj*), 2. os. ed. vel. *užo'mj* 'vzeti'
- ← (skupaj z /ɥ/ kot skupina *ou*) nenaglašeni **j* v primerih *moučá:tj* – 3. os. ed. *moužé*:²¹⁵
- ← nenaglašeni **a* v primeru *brodoví:ɕa*
- ← nenaglašeni **i* v primeru *ʃo'rok ʃoro'ka ʃoro'ko*

²¹⁵ Morda po izravnavi zložniške kakovosti iz oblik, v katerih se zložnik pojavlja pod naglasom.

- ← v prevzetem besedju
or'loj 'naprava za merjenje časa, ura' – *o'nešt onè:šta oné:što* 'iskren', *torò:nt torò:nda torò:ndo* 'okrogel'
- [o] ← nenaglašeni samoglasnik v zadnjem besednem zlogu v položaju pred /u/ (< *l, *v) v izglasju
 m. sp. *kí:šou* – del. na -l m. sp. *viédou* // *pé:pou* – m. sp. *vé:šou* (poleg *vé:šel*) // del. na -l m. sp. *diélou*, *lé:dou*, *miéšou*, *poviédou*, *riézou*, *viérvou* // del. na -l m. sp. *xú:lou*, *kú:pou*, *miérou*, *prá:vou* (poleg *prá:u*) // del. na -l m. sp. *krá:dou*, *lùozou*, *né:šou*, *prè:dou*, *štùorou* – m. sp. *mà:rrou*
- a ← nenaglašeni *a
ná:šat, *paštiér*, *tì:čar*, *trà:var*; rod. ed. *človiéka*, *izí:ka*, *já:vorja*, *kú:pa*, *petelí:na*, *šijéra* – *ajò:díča*, *jú:žjina*, *krá:va*, *kú:kavjča*, *lá:štavjča*, *laví:ča* 'glavica', *leší:ča*, *lí:pa*, *lopá:ta*, *neviéšta*, *ní:va*, *pá:ljča*, *plaxú:ta*, *planí:na*, *prasi:ča*, *šlaní:na*, *štari:na* – *rabi:šče* 'ročaj pri grabljah' – *brani:tj*, *daá:tj*, *xvali:tj*, *kadiétj*, *kamahá:tj*, *klati:tj*, *ladi:tj* 'gladiti', *nasadi:tj*, *placá:tj* (poleg *plecá:tj*), *urati:tj*, *zaradi:tj* 'zgraditi'; 3. os. ed. *diéla*, *lé:da*, *miéša*, *umú:jva* – glagolske predpone *na-*, *raz-*, *za-*
- ← nenaglašeni *ə
brušjevač, *četá:rtak*, *diélavac*, *dùovač* 'vdovec', *xlá:pač*, *xliébač*, *izí:kač*, *jà:zbač*, *klá:nač*, *má:čak*, *miéšač*, *Mú:zač*, *nò:rač*, *pà:jak*, *pà:lač*, *pé:tak*, *pià:nač*, *piéšak*, *pondi:ak*, *porjévak* 'vrsta jedi', *povjérak*, *prá:šač*, *šči:nkavač*, *šjérak*, *šliépač*, *Ūí:dán*, *zá:tak*, *zná:nač*; rod. ed. *ba'ky* 'bik', *ša'sa* – or. mn. *daškà:mj* – m. sp. *čú:dán*, *zeliézán*, *xli:pán* 'mlačén', *ká:žán* 'počasén', *krá:tak*, *lá:čán*, *pó:žán*, *prá:žán*, *rá:ván*, *riédak*, *tì:xán*, *trú:dán*, *ù:rán*, *zá:loštán*, *zé:án*
- ← (skupaj z /r/ kot skupina *ar*) nenaglašeni *r
bar'sán, *čar'vjé*, *xar'bat*, *Far'jòu* 'Furlanija', *Var'sjé* – *čarni:ča*, *karvavi:ča*, *škarbi:na* – *pari:šče*, *tarnovi:šče* – *čar'hòu* *čarné'la* *čarné'lo* – *darzá:tj*, *karšti:tj*, *ščarniétj*, *šmardiétj* – drugotno glagolska predpona *par-* po onemitvi *i
- ← naglašeni *a po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
ó:blak, *ví:zar*; rod. ed. *bó:a*, *Brí:a*, *brú:ša*, *čiépa*, *dú:xa*, *xló:da*, *kó:ša*, *kriéša*, *mó:šta*, *mó:za* (poleg *mó:zu*), *nó:ja*, *nó:ša*, *plé:ša*, *pró:da*, *ró:a*, *šni:a*, *štró:ka*, *švé:ta*, *vó:uka*, *vó:za*, *zó:ba*, *žvó:na* – rod. ed. *blá:a*, *mé:ša*, *mó:rja*, *šjéna*
- ← naglašeni *ə po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
 m. sp. *bó:lán*, *dó:uzán*, *dró:bán*, *lá:xán*, *mé:xán*, *mó:čán*, *mó:tán*, *ó:rak*, *tá:nak*, *té:žak*
- ← prednaglasni *e v primerih *šakiéra* – *va'ljik vali:ka vali:ko*
- ← redko nenaglašeni *ě
 ž., sr. sp. *kí:šala kí:šalo* – *viédati*
- ← včasih prednaglasni *o²¹⁶
klabú:k, *pa'tok*, *patùojč* – *dabrùota*, *mati:ka*, *paá:ča* – *razdò:uje*
- ← drugotni *ə v primeru *čariéšna*
- ← prednaglasni *o v primeru *šabó:ta*
- ← naglašeni *e po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga v primerih *dé:šat*, *dé:vat*
- ← v prevzetem besedju
a'rjnt 'srebro', *kontadl:n* 'kmet' – *arzi:la* 'glina'

²¹⁶ Razen v primeru *mati:ka* je mogoče pojav razlagati bodisi kot asimilatorično (*paá:ča*) ali disimilatorično akanje (ostali primeri).

- i ← redko prednaglasni *i po izravnavi samoglasniške kakovosti
pišá:tj, krivì:tj/ škrivì:tj, vidá:tj
- ← redko prednaglasni *ě (po predhodni izravnavi samoglasniške kakovosti)²¹⁷
čipì:tj, mišá:tj, obilì:tj, svitì:tj, tribì:tj; 3. os. ed. šičé:
- ∅ ← nenaglašeni *e v primeru *pondì:ak*
- ← nenaglašeni *o v primeru prisl. (na) *nà:rbe*
- ← nenaglašeni *o v primerih *vá:rvatj, viérvatj* – prisl. *nancó:j*
- ← nenaglašeni *u v primeru *viérje* (poleg (drugotno) *viérva*)
- ← nenaglašena skupina *je- v primerih *'dqn (d)'na (d)'no* 'e(de)n' in *(d)nà:k (d)nà:ka (d)nà:ko* 'enak'

3.4.3.2 Soglasniki

Soglasniki so nastali iz ustreznih izhodiščno-slovenskih ali s prevzemom, poleg tega še:

3.4.3.2.1 Zvočniki

- n ← *m v izglasju, razen če se restituira po analogiji na oblike, v katerih se *m ne pojavlja v izglasju (npr. im. ed. *à:rm* (rod. ed. *à:rmu*), *'djm* (rod. ed. *dí:ma*) – rod. mn. *já:m* (im. ed. *já:ma*) – m. sp. *šà:m* (ž., sr. sp. *šá:ma šá:mo*)
 1. os. ed. *beré:n, çù:en, dielqn, lè:dqn, ló:žjn, mlí:en, nešé:n, nó:šjn, pí:šen, predé:n* – *ó:šqn, sé:dqn*
- ← (skupaj z /e/ kot skupina *e:n*) *e pred /č/, *č, /k/ po rinezmu
bé:nka 'vrba', *šrè:nča* – *vè:nčj vē:nča vē:nčo* 'večji' – 3. os. ed. *obrè:nče/šrè:nče*
- ń ← *n pred *i v primerih *ńi:va, ńi:tj*
- ← *-nbj-
riepńak – *ospodí:ńa, šví:ńa* – *čliéne*
- ← v prevzetem besedju
á:ńul, 'puń, rońò:n, ve'leń – *mà:kńna, mjńè:štra, hè:ča*
- u ← *v (*[u]) v položaju pred raznozložnim soglasnikom
 rod. ed. *brušèuça* – *čuçà:uńiça, ó:uça, ponò:uça, urá:na* – *razdò:uje*; im. mn. *urá:ta* – *dí:ujj dí:ujja dí:ujjo, krà:ujj krà:ujja krà:ujjo, urò:č urò:ča urò:čo*; ž., sr. sp. *rá:una rá:uno* – *urati:tj, uzé:tj* – prisl. *učé:ra, u'kyp* – rod. ed. *uša'a*
- ← *v (*[u]) v izglasju
xliéu, pok'rou, pot'kou – m. sp. *já:vorjou, ká:rvou, kri:u, má:rtou, nuou, šierou, šierkou, zd'rou, ži:u*
- ← *v (*[u]) za mehkonebnikoma /k/, /x/²¹⁸
bró:škua 'ohrovč', *bù:kua, čierkua, xuá:la* – *xuáli:tj/oxuáli:tj/zaxuáli:tj*
- ← včasih *v (*[u]) vzglasno pred (izvorno sprednjim) samoglasnikom
Ūi:dqn – *uezá:tj* (vendar *zavezá:tj*); del. na -l m. sp. *ui:u* (vendar *zavi:u*) – prisl. *'uon* (poleg *'von*)

²¹⁷ V navedenih primerih bi lahko šlo za odraz prvotnega nenaglašenelega dvoglasnika *ie, nastalega po analogiji na oblike, v katerih je zložnik naglašen.

²¹⁸ Za /v/ za /g/ ni primera. Primer *'vant* kaže na to, da je delabializacija *v *[u] relativnokronološko mlajša od onemitve *g (*'vant* < st. ter. *g'uant, prim. npr. (Plešišča) *γ'uənt*, (Zavarh) *'uant* z izostankom delabializacije pred (izvorno) nesprednjimi samoglasniki).

- ← *l v izglasju za istozložnim samoglasnikom
rod. mn. *čedi:u, dięu – bũou, řũou – m. sp. bięu, čięu – del. na -l m. sp. brà:u, źà:u, ñi:u, oprà:u, pi:u, uźè:u*
- ← *l pred raznozložnim soglasnikom
manięunjk, piřà:unjk; rod. ed. *pà:uça – mà:uta – dięuće – ř.*, sr. sp. *bó:una bó:uno*;
tudi pred /j/ (< *-bj-): *ó:uје, zé:uје*
- ← (skupaj z /o:/ kot skupina o:u) dolgi *l
vò:uk, řó:uza, pó:uqn pó:una pó:uno
- ← (skupaj z /o:/ kot skupina o:u) kratki akutirani *o v nezadnjem besednem zlogu v primeru *tó:uça*²⁰⁸
- ← (skupaj z /o:/ kot skupina o:u) kratki akutirani *u v primeru *mó:uxa* (poleg *mú:xa*);²⁰⁹
- ← skupaj s /ç/ po poenostavitvi soglasniških sklopov *ps, *př v primerih rod. ed. *u'ça* 'psa' (im. ed. *'pař*) – *čeni:ça* 'pšenična moka'
- ← v prevzetih besedah
kujntrj'bant, nevò:ut, uà:rdj; (im. mn.) *auğù:rjì – fuà:rça, tà:ula, ué:ra – golò:uzaqn golò:uzna, pelò:uzaqn, veleñò:uzaqn veleñò:uzna*
- v ← *v (*[u]) ne glede na sledeči samoglasnik razen v redkih primerih vzglasno pred samoglasnikom (*Uí:dqn – uezá:tj* (vendar *zavezá:tj*); del. na -l m. sp. *uì:u* (vendar *zavi:u*) – prisl. *'uqn* (poleg *'vqn*)) in za mehkonebniki (prim. višje)
bruřieřac, čar'vič, clo'vek, dięlavac, duřovac, já:řvor, krà:řvar, krjivi:naç, med'vet, porieřvak, povieřac, po'voj, řci:nkavac, řveti:k, řviečar, řviet, trà:řvar, và:řx, và:řt, vé:čer, vieřar, ví:řar, 'řou, vò:řk; rod. ed. *vò:za, řvò:na – bořovi:na, brodovi:ca, diřova, karvani:ca, krà:řva, krà:řvi:ca, krjivi:ca, krjivi:na, krjivi:ni:ca, kú:kavi:ca, lá:řtavi:ca, lá:řva, lavi:ca, neviřsta, ní:řva, ní:řvi:ca, otà:řva, prá:řvi:ca, pokri:řva, ri:řva, rokavi:ca, řieřatva, řli:řva, řneřvi:ca, řo'řva, řpùveda, řtariřřtvi:na, řvé:jca/řvičca, řveti:ca, řvi:řna, trà:řva, trà:řvi:ca, và:řvi:ca, večè:řja, večè:řni:ca, vé:řna, veni:ka, ví:a 'veja', vi:là:řjma, vò:řda, vodi:ca, vò:řja, vò:řna, zè:čavi:ca, řjivi:na*; im. mn. *vi:le – và:r, và:ř – motovi:lo, počjivà:lo, tarnovi:řce, vi:no*; im. mn. *dé:řva; vi:me – já:řvorjou já:řvorjava já:řvorjavo, kà:řvou, pà:řvi pà:řva, va'lik vali:ka vali:ko, vé:řou/vé:řel vé:řela vé:řelo, vi'řok viřo'ka viřo'ko, vò:řden vò:řdena vò:řdeno*; ř., sr. sp. *krí:řva krí:řva, má:řtva má:řtvo, nó:řva nó:řvo, řieřava řieřavo, zdrà:řva zdrà:řvo, ři:řva ři:řvo*; m. sp. *rà:řvaqn – krivi:tj/řkrivi:tj, lovi:tj, potkovà:tj, povičdatj, prá:řvi:tj, řprà:řvi:tj, řviti:tj, và:djti/navà:djti, và:řvatj, veà:tj, vidà:tj, vičdatj, vičrvatj, viřiřti, viřneřti, viři:tj, viřcà:tj, viřrà:tj, viřřu:tj, vodi:tj, vori:tj, vorř'tj, voři:tj, zavezá:tj* (vendar *uezá:tj*), *řivi:tj, řvoni:tj/prezřvoni:tj*; del. na -l m. sp. *zavi:u* (vendar *uì:u*) – prisl. *dà:řve, dričve, 'vič, 'vqn* (poleg *'uqn*), *řvé:čar – 'voř – dé:řvat, dvà: dvie*
- ← *v pred *l v primeru *řjvičé:ne*
- j ← *l
'řuj, zà:kjč; rod. ed. *kà:řja, pondè:jka, řu:řja, zdiričbja*; im. mn. *jú:dj – ruřbja, vò:řja, zé:mja*; rod. ed. *zè:mje*; im. mn. *rà:bje – řjvičé:ne*; im. mn. *Pùořa*
- ← *g v primeru *nà:jnoj*, rod. ed. *nà:jnoja*
- ← *ø včasih pred /č/, /k/, *ř
dé:jkla, má:řja, řvé:jca (poleg *řvičca*) – *pè:jč, nùořč – 3. os. ed. né:jč – prisl. řnùořka*
- l ← *l v primeru *klú:ka*
- ø ← *j medsamoglasniško ob sprednjem vokalu
jà:řč; im. mn. *nà:jnoj – mé:a, ři:a, ví:a 'veja' – já:e – bré:a, pi'qn pià:na pià:no – 3. os. ed. blé:a – é:tj*,²¹⁹ *poi:tj, řtá:řti*¹⁹⁷

²¹⁹ Verjetno po analogiji na predpanske oblike tipa *u-řeti, v katerih je *j v medsamoglasniškem položaju.

- ← *l̥ (s predstopnjo *j) medsamoglasniško ob sprednjem samoglasniku
beá:k, pondi:ak, štè:ar – nedí:a, šté:a; rod. ed. *vó:e* (vendar npr. im. ed. *vó:ja*) –
veá:tj̥ – prisl. *bó:e*
- ← *v medsamoglasniško ob (tudi drugotnem) /u/
im. mn. *ší:nuj̥* – tož. ed. *krá:u, lá:u, trá:u*
- ← *v v položaju pred /uɔ/
ùoʃ, zùɔn
- ← *v, *l v izglasnem soglasniškem sklopu *-rv#, *-rl#
và:r (: rod. ed. *vá:rvj̥*), rod. mn. *dé:r* (: im. mn. *dé:rva*), del. na -l m. sp. *umà:r* (: ž.
sp. ed. *umà:rla*), *ó:per* (: *ó:perla*)
- ← *n v izglasnem soglasniškem sklopu *-rn#
tà:r (: im. mn. *tà:rnj̥*), m. sp. *čá:r* (: ž., sr. sp. *čá:rna čá:rno*)
- ← *n v soglasniškem sklopu *-nsk-
zé:škj̥ zé:ška zé:ško

3.4.3.2.2 Nezvočniki

- č ← *c²²⁰
ko'naç, ko'raç, lo'naç, mièʃaç, pà:laç, zè:ç – *çuçà:uñiça, leʃi:ça, ó:uça, pá:ljiça,*
ʃièñça – çedi:lo, šá:rçe, šò:nçe – klí:çatj̥
- ← *ç
çetá:rtak, çlo'vek, çú:ç, iç'men, má:çak – çarièʃná, çuçà:uñiça – çe'lo – rièç – çá:r
çá:rna çá:rno – çú:tj̥, uçi:tj̥
- ← *f za *ʃ
tá:ʃça; im. mn. *klièʃçe – koʃi:ʃçe, oní:ʃçe, pari:ʃçe, rabí:ʃçe, ʃiérj̥ʃçe – ʃçe 'še'*; tudi
v prevzetem besedju: *brú:ʃça* (← furl. *bruscje*), *frà:ʃça* (← furl. *frascje*)
- ← (skupaj z /u/ kot skupina uç)²²¹ po poenostavitvi soglasniških sklopov *ps, *pš
rod. ed. *u'ça* (: im. ed. *'paʃ*), *u'çj̥ç – çeni:ça, uçi:ça*
- ʃ ← *s
mièʃaç, nuoʃ, 'paʃ, pièʃak, pù:ʃt, 'ʃj̥r, ʃiérak, tà:ʃt – beʃièda, dá:ʃka, leʃi:ça, nevièʃta,
ʃeʃ'tra, ʃabó:ta, šté:a – mè:ʃo, šá:rçe, ʃièno – pè:ʃt, vâ:ʃ – ʃù:x ʃú:xa ʃú:xo, vi'ʃok
vi'ʃo'ka vi'ʃo'ko – neʃ'tj̥, plešá:tj̥
- ← *ʃ
ká:ʃej, 'koʃ – çarièʃná, frù:ʃka, kí:ʃa, má:jʃa – kó:koʃ, 'mj̥ʃ, ù:ʃ – mišá:tj̥, ʃuʃi:tj̥ –
ʃè:ʃt
- ← *x (z vmesno stopnjo *ʃ) pred /ç/ v primerih *šči:* (in *šca'rj̥ç – šcerá:tj̥ça, šcerí:ça*)
- z ← *z
i'zj̥k, zè:ç, 'zet, zò:p, zùɔn – ko'za, só:uza, zé:mja, zí:ma – nièzdo – mà:rzoʊ mà:rzla
mà:rzlo, zd'rɔʊ zdrá:va zdrá:vo, ze'lɛn zele'na zele'no – riézatj̥, uzé:tj̥
- ← *ž
ʃeno'zet, zò:uç – jú:zj̥na, kó:za, ze'na – m. sp. té:zak – darzá:tj̥, ʃazgá:tj̥, zenì:tj̥

²²⁰ Sovpad šumniških in sičniških glasov na več mestih omenja že Merkù (1978: 51; 1997: 29). Tipološko primerljiv pojav najdemo v baškem podnarečju slovenskega jezika ali npr. v čakavskih govorih Cresa (Šojat 1981) in Komiže (Šimunović 1981).

²²¹ Pri tem je lahko drugotno prišlo do onemitve ali ozloženja /u/.

- 3 ← *ʒ ali *ʒ v prevzetem besedju
ʒi:ngo, magaʒi:n – arʒi:la ‘glina’, *ʒò:nta – arʒilò:uʒna* ‘glinen’, *ʒelò:uʃ* ‘ljubosumen’
 – *ʒeʃi:tj* ‘drgniti’
- ← *ʒ v primerih *ʒeliézo* ‘železo’ – *ʒeliéʒan ʒeliéʒna ʒeliéʒno*
- ć ← *f
brá:trjć, čar’vjć, jži:kjć, ko’njć, koz’ljć, kú:pić, no’zjć, rá:xjć, šoko’ljć, ‘tjć, tì:ćar – švé:jća/šviéća – plé:ća – nuòjć pè:jć; šçi: – mó:ćan mó:ćna mó:ćno, urò:ć urò:ća
urò:ćo – oštri:ćj, pe’ćj, re’ćj
- ← *kj (< *kl) v primerih *ću:ć* ‘ključ’, *ćuća:unjća* ‘ključavnica’ (vendar *klú:ka!*)
- ← v prevzetem besedju
ća:ća ‘oče’ – *ćekerá:tj* ‘govoriti’
- ž ← drugotna skupina *dj v deležniku *žà:u žà:la žà:lo* ‘reči’²²²
- ← v prevzetem besedju
žaljnà:r – gú:žá ‘majica’, *žagè:ta – dò:nžé*
- f ← *x v primeru *frù:ška*
- k ← *x v primeru *kí:ša*
- t ← *d v primeru *ná:xot*, rod. ed. *ná:xota*²²³
- g ← *g le v sklopih *zg, *žg
uzgani:na – zgá:ne – zgá:tj/šazgá:tj – prisl. *zgo’re, zgoreçje*
- x ← *g v izglasju
Briex, bùox, p’rax, rùox, šniex – m. sp. *dó:ux, drà:x*
- ← *g ob *l v primerih *má:xla, má:xljća* – ž., sr. sp. *dó:uxa dó:uxo*²²⁴
- ∅ ← prosto vzglasni /d/ pred /n/ v primerih ž., sr. sp. *‘na, ‘no* (poleg *d’na, d’no*) ‘e(de)n’ (: m. sp. *‘dqñ*) in *nà:k nà:ka nà:ko* ‘enak’ (poleg *dnà:k dnà:ka dnà:ko*)
- ← *d v soglasniškem sklopu *-dpr- v primeru *opriéjtj*
- ← *b v soglasniškem sklopu *-br- v primeru ž., sr. sp. ed. *do’ra do’ro* (: m. sp. ed. *dó:bar*)
- ← *g v vseh položajih razen v soglasniških sklopih *žg, *zg²²⁵
à:bar, à:rm, nuòj, ‘on ‘ogenj’, *o’rat* ‘dvorišče’, *ospo’djñ, ‘rax, riéx*; rod. ed. *bó:a, Brí:a, prá:a, ró:a, šni:a – bozoví:na* ‘bezeg’, *i:la, lá:va, lí:šta, luni:k, nó:a, ô:ba, ó:ra, orkùota, paá:ća, ré:ba, rí:va, rùobja* ‘kup kamenja’, *štri:a* ‘strigalica’, *Žá:a – á:rlò, blá:o* ‘živina’, *niézdò, pari:šçe, razdò:uje – à:rt ár:da ár:do, bo’at boà:ta boà:to, drù:j drù:a drù:o, lè:p lè:ba lè:bo, lù:x lù:xa lù:xo, nù:y nù:la nù:lo, ‘ou’ol o’la o’lo, ô:št ô:šta ô:što*; ž., sr. sp. *drá:a drá:o – ladì:tj, lé:datj, lušì:tj, ná:tj, ní:tj, onì:tj, oriéjtj* ‘goreti’ in ‘ogreti’, *poteni:tj rá:bjìtj, ubi:tj/zubi:tj* ‘gubiti’, *uzdi:njìtj, vori:tj, zaradi:tj*; 3. os. ed. *armí:* – prisl. *ó:ljć* ‘gol’
- ← *č v soglasniškem sklopu *-šč- v primeru *liéšnjik*.

²²² Diahrono gledano je v tem govoru prišlo pri oblikah glagolov isln. *reŕi in *dèjati do supletivizacije. Oblike glagolov *reŕi in *dèjati se nadomestno uporabljajo kot oblike ene glagolske paradigme, in sicer oblike glagola *dèjati nastopajo v del. na -l, oblike glagola *reŕi pa v ostalih oblikah (v sed. se rabijo oblike obeh glagolov, npr. 3. os. ed. *diè, reçé:*).

²²³ Po posplošitvi imenovalniške osnove.

²²⁴ Slednje morda po analogiji na obliko m. sp. *dó:ux*, kjer je /x/ pričakovani odraz *-g.

²²⁵ V primeru glagola *zubi:tj* gre verjetno za analogijo po nepredponski obliki *ubi:tj*.

3.4.3.3 Prozodija

3.4.3.3.1 V govoru ni prišlo do nesplošnoslovenskega umika na prednaglasno kračino in prednaglasni polglasnik, npr. *lo'nač, ko'nač*; rod. ed. *ko'ña, ša'sa – ko'za, šest'ra, te'ta, ze'na – ce'lo* – ž., sr. sp. *do'ra do'ro, višo'ka višo'ko – neš'ti, pe'čji, re'čji*.

3.4.3.3.2 V govoru je prišlo do narečnega umika naglasa s končnega odprtega in zaprtega starocirkumfektiranega zloga (npr. rod. ed. *bó:a, lé:du, lé:šu, mō:za* – tož. ed. *brá:du, rō:ku, vó:du – blá:o, mé:šo, šiéno* – m., sr. sp. *té:zak té:ško*; m. sp. *lé:šen*; sr. sp. *liépo, mlá:do – kó:koš*; rod. ed. *nó:čji, ré:čji* – del. na -l m. sp. *pú:štoŭ, šú:šoŭ, ú:čoŭ*). Pri tem je lahko prišlo do izravnave naglasa tako naglašanih oblik v druge oblike pregibnostnega vzorca, npr. npr. im. ed. *dá:ška, nó:a, má:xla* ← (npr.) tož. ed. *dá:šku, nó:u, má:xlu*; rod. ed. *kó:košji* ← *kó:koš*; ž., sr. sp. *lé:šena lé:šeno* ← *lé:šen*; del. na -l ž., sr. sp. *pú:štjla pú:štjlo* ← del. na -l m. sp. *pú:štoŭ* ...

3.4.3.3.3 V govoru ni prišlo do umika naglasa z nezadnjega starocirkumfektiranega zloga, npr. *dabrùota, orkùota, šlepùota* – sr. sp. *nebè:šno* – del. na -l sr. sp. *šusi:lo, uči:lo*.

3.4.3.3.4 Naglasne značilnosti samostalnika *ajò:djca* 'jagoda' in oblik z nedol. osnovo glagola *vidà:tj* (del. na -l ž., sr. sp. *vidà:la vidà:lo* (m. sp. *vi:dou*) – vendar npr. 3. os. ed. *vi:dj*, 2. os. mn. *vi:djta*) so nejasne, saj govor sicer ne izkazuje prisotnosti narečnega pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga. V prvem primeru gre za širši pojav, saj navedeni samostalnik podobne naglasne značilnosti izkazuje v več govorih narečja, v katerih sicer ne prihaja do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga²²⁶ – v tem primeru bi morda lahko šlo za nabiralniški tabuizem (M. Snoj, ustno). V drugem primeru bi lahko šlo za križanje osnov glagolov isln. **vidèti* in **vidàti* (slednje M. Snoj v ESSJ; prim. tudi pregl. 83 in komentar na str. 353); tako naglašene oblike bi lahko bile idiolektalne, saj jih partner glavne informatorke, govorec istega govora, naglašuje v skladu s pričakovanim naglasnim odrazom.

3.4.3.3.5 Naglasni vzorci sedanjika glagolov psl. naglasnega tipa *c(/a)* so drugotni in niso nastali po regularnem naglasnem razvoju (prim. IV/1.15).

3.4.4 Neregularne spremembe soglasnikov

k-l → *t-l* *priètla*
t-l → *k-l* *k'le*

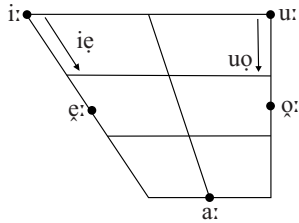
²²⁶ (Plestišča) *jayò:dęca*, (Porčinj) *jò:dęca*, (Tipana) *jeγò:djca*, (Viškorša) ⟨*jaòdęca*⟩ (Logar 1965a) (Zavarh) *ajò:djca*, vendar (Čanebola) *já:γatca* in (Prosnid) *ja'γotęca* (slednje s pomikom naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga po naglasnem pravilu) – nenavadno naglasno mesto izkazuje tudi netvorjena beseda *jayò:da* v govoru Mažerol (vendar *já:γoda* in ⟨*jáγxoda*⟩ (Logar 1951a) v govoru Breginja).

3.5 Fonološki opis govora kraja Zavarh/Villanova delle Grotte

3.5.1 Nabor

3.5.1.1 Samoglasniki

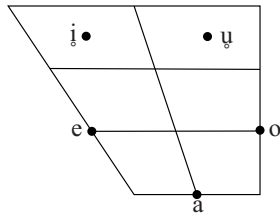
3.5.1.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

3.5.1.1.1.1 Fonetična uresničitev /e:/ in /o:/ se pogosto prosto približuje ozkima [e:] in [o:].

3.5.1.1.1.2 Poleg navedenih fonemov se v govoru pojavljajo tudi njihove nosnjene različice [i:], [u:], [iε], [uo], [e:], [o:] in [a:].

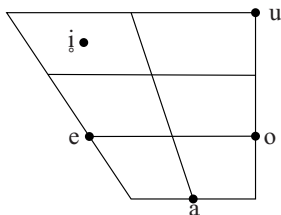
3.5.1.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki²²⁷

3.5.1.1.2.1 /i/ se najpogosteje fonetično uresničuje kot sredinjeni visoki sprednji nezaokroženi samoglasnik (IPA: [ɪ]), sicer pa njegova fonetična uresničitev niha med čistim [i] in polglasnikom [ə].

3.5.1.1.2.2 Poleg navedenih fonemov se v govoru pojavljajo tudi njihove nosnjene različice [i], [u], [e], [o] in [a].

3.5.1.1.3 Nenaglašeni samoglasniki²²⁷

²²⁷ V zvezi s kratkim vokalizmom krajevnega govora Zavarha, zlasti z uresničevanjem kratkih (naglašeni in nenaglašeni) /i/ in /u/ prim. Dapit 1994.

3.5.1.1.3.1 /j/ se najpogosteje fonetično uresničuje kot sredinjeni visoki sprednji nezaokroženi samoglasnik (IPA: [ɨ]), sicer pa njegova fonetična uresničitev niha med čistim [i] in polglasnikom [ə]. Redko lahko na koncu besede tudi onemeva.

3.5.1.1.2.2 Poleg navedenih fonemov se v govoru pojavljajo tudi njihove nosnjene različice [i̯], [u̯], [ɛ̯], [ɔ̯] in [a̯].

3.5.1.2 Soglasniki^{228, 229}

	bilabial	labio-dental	dental	alveolar	postal-veolar	palatoal-veolar	palatal	velar
zapornik	p b			t d			ć ź	k g
nosnik	m			n			ń	
vibrant				r				
pripornik	ɸ	f		s z	š ž			x
zlitnik				c	č			
aproksimant		[v]					j	
lateralni aproksimant				l				

3.5.1.2.1 /s/, /z/, /š/ in /ž/ ter priporniška elementa zlitnikov /c/ in /č/ so rahlo znižani.

3.5.1.3 Prozodija

3.5.1.3.1 Govor pozna kolikostna nasprotja, naglašeni samoglasniki so lahko dolgi (‘V:) ali kratki (‘V) (npr. *kù:p* ‘nakup’: *kyp* ‘kup’; *pà:s* ‘pas’: *pas* ‘pes’; *žè:j* ‘že’: *žej* ‘vrsta koša’). Nenaglašeni samoglasniki so samo kratki.

3.5.1.3.2 Naglaševanje je jakostno in tonemsko. Tonemska nasprotja se pojavljajo le na dolgih naglašanih zložnikih, in sicer kot padajoči (cirkumfleks, \acute{V} :) in rastoči ton (akut, \acute{V} :). V prostem govoru prihaja često do neregularnih realizacij tonemov, kar je lahko znak slabljenja tonemskih nasprotij.

3.5.1.3.3 Iz zapisanega izhaja, da nabor prozodemov obsega dolge naglašene (cirkumfektirane – \acute{V} : – in akutirane – \acute{V} :), kratke naglašene (‘V) in nenaglašene (V) samoglasnike.

²²⁸ Preglednica je povzeta in prilagojena po preglednici Mednarodne fonetične abecede (International Phonetic Alphabet, IPA), ki je na voljo za prosto uporabo v skladu z licenco Creative Commons Attribution-Sharealike 3.0 Unported License (© 2015 International Phonetic Association).

²²⁹ Zvočniki so v preglednici označeni s krepkim tiskom.

3.5.2 Distribucija

3.5.2.1 Samoglasniki

3.5.2.1a Tako pri naglašanih kot pri nenaglašanih samoglasnikih v položaju pred istozložnim /n/ v izglasju prihaja do drugotnega nosnjenja.

3.5.2.1b Mogoča so zaporedja dveh ali več samoglasnikov.

3.5.2.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

3.5.2.1.1.1 /ie/ se v položaju pred /j/ premenjuje z /e/.

3.5.2.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

3.5.2.1.2.1 Kratki naglašeni samoglasniki se pred istozložnim /u/ v izglasju premenjujejo z [o].

3.5.2.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

3.5.2.1.3.1 Nenaglašeni samoglasniki se pred istozložnim /u/ v izglasju premenjujejo z [o].

3.5.2.2 Soglasniki

3.5.2.2a Priporniški fonemi in /r/ v izglasju se lahko izgovarjajo (fonetično) podaljšano.

3.5.2.2.1 Zvočniki

3.5.2.2.1.1 /l/ se v izglasju v položaju za istozložnim samoglasnikom premenjuje z /u/.

3.5.2.2.1.2 /l/ se v položaju med samoglasnikom in raznozložnim soglasnikom premenjuje z /u/.

3.5.2.2.1.3 /n/ se pred mehkonobniki /k/, /g/ in /x/ premenjuje z [ŋ].

3.5.2.2.1.4 /m/ se v izglasju premenjuje z /n/.

3.5.2.2.1.5 Izglasni /n/ se v položaju pred dvoustničniki /p/, /b/ in /m/ (tudi v sledeči besedi) lahko premenjuje z /m/.

3.5.2.2.2 Nezvočniki

3.5.2.2.2.1 Nezvočniki se po zvonečnosti prilagajajo sledečemu nezvočniku.

3.5.2.2.2.2 V izglasju se pojavljajo le nezveneči nezvočniki.

3.5.2.2.2.3 Glas /g/ se pojavlja le v (pozno) prevzetem besedju (*gò:lo* ‘ruta’ – *panà:gula* ‘perje, ličje pri koruzi’) in v sklopu z /z/, /ž/ (*sažgá:tì* – prisl. *zgo're*).

3.5.2.3 Prozodija

3.5.2.3.1 Naglasno mesto je prosto.

3.5.2.3.2 Dolgi naglašeni samoglasniki se pojavljajo v vseh besednih zlogih.

3.5.2.3.3 Kratki naglašeni samoglasniki se pojavljajo le v zadnjem ali edinem besednem zlogu.

3.5.2.3.4 Nenaglašeni samoglasniki se pojavljajo v vseh besednih zlogih.

3.5.3 Izvor

3.5.3.1 Samoglasniki

3.5.3.1.1 Dolgi naglašeni samoglasniki

- i: ← stalno dolgi *i
kri:š, ti:car, sȳ:n – í:la, lí:sta, mati:ka, zí:ma – lí:stje, ví:no – rod. = mest. ed. *nì:tj*; or. ed. *mì:šu; xci:; kri:* – ž. sp. *velì:ka* – 3. os. ed. *klì:če, vi:dj – tri: – bli:s*
- ← kratki akutirani *i v nezadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *jezí:ka, klí:na, peteli:na, tí:ca – brí:na, kí:ša, kobí:la, lí:pa, ní:ya, rí:ba, ší:ja* ‘vrat’, *veni:ka* ‘trta’, *zli:ca*; im. mn. *ví:le – Korí:to, sí:to, ší:lo, zí:to* – rod. ed. *mí:šj – sr. sp. velí:ko – pí:tj, ví:datj*
- ← prednaglasni *i po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
 rod. ed. *sí:nu* – tož. ed. *zí:mu – í:me*
- ← v prevzetem besedju
bokȳ:n ‘tele’, *cedȳ:n* ‘umivalnik’, *kulȳ:n* ‘oreh (plod)’, *lumȳ:n* ‘luč’, *mandȳ:s* ‘božič’ in ‘božična polnočnica’, *pi:kul* ‘majhen piščanec’, *spi:nak* ‘sveder’, *ši:ndȳk* ‘župan’; im. mn. *tì:mplȳnj* ‘senca’ – *škari:fa* ‘vrsta pokrivala’, *parti:kula* ‘hostija’
- u: ← stalno dolgi *u
brù:s, cú:č, klabù:k, kù:p ‘nakup’, *pù:st – frù:ška, lú:na*; im. mn. *dú:še – ù:š – trú:dȳn*; m., ž. sp. *sù:x sú:xa* – 2. os. ed. *čù:ješ*, 3. os. ed. *kú:pj, skù:xa*
- ← kratki akutirani *u v nezadnjem besednem zlogu
 rod. ed. *krú:xa, kù:pa, lú:ka – bú:rja* ‘plod kostanja’, *čebù:la, jú:žȳna, klú:ka, plaxú:ta* – ž., sr. sp. *rú:sa rù:so – čù:tj, skù:xatȳ – zù:tra/zjú:tra*
- ← dolgi *j v primeru *žú:na*
- ← prednaglasni *u po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
 rod. ed. *brù:sa*; im. mn. *jú:djȳ – ú:xo* – rod. ed. *ú:šj – sr. sp. sú:xo*
- ← prednaglasni *j po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga v primeru tož. ed. *žú:nu*
- ← *u nejasnega naglasnega izvora v primeru *mú:žȳne* ‘možgani’
- ← v prevzetem besedju
mù:nȳx ‘mežnar’, *pú:lac* ‘majhen piščanec’, *viñerù:l* ‘naprstnik’
- ieç ← stalno dolgi *ě
xlièbac, xlièu, lièš, lièšnik, mièx, mièšac, nièst ‘gnezdo’, *pièšak, sièrak, trièbux – lièška, priètla, srièda, svièca – kliètje, mlièko*; im. mn. *lièta – klièt, rièč – bièu*; m., ž. sp. *cièu, lièp lièpa, slièp slièpa – otpriètj*; 1. os. ed. *rièzȳn*, 3. os. ed. *dièla, viñièze – dvìe*
- ← kratki akutirani *ě v nezadnjem besednem zlogu
nevièsta, sklièda; im. mn. *klièšče – kolièno, lièto, zelièzo – dièlatj, jièstj/snièsti, miètj, mliètj, piètj, rièzȳtj, umriètj, viñièstj*
- ← prednaglasni *ě po izravnavi samoglasniške kakovosti
sièno – sr. sp. *cièlo, lièpo*
- ← dolgi *i ne glede na izvorno kolikost v položaju pred /r/
grompièr, mièr ‘zid’, *sièrak*; rod. ed. *sièra – sakièra – štìèrj štìèrj*
- ← v prevzetem besedju
simitièrȳx ‘pokopališče’ – /im. mn.) *pièrnaxtȳ* ‘praznik svetih treh kraljev’, *viènaxtȳ* ‘božič’

- uo ← dolgi *o
kùqn ‘konec, skrajna točka’, *nùoj*, *nùos*, *ospùot*, *pùou* ‘polovica’, *rùox*, *zùuqn* – *arkùota* – *kùost*, *nùojc*, *sùou* – del. na -l m. sp. *stùorou* – *kùo* ‘kaj’, *tùo*; *prùotj* // *muój*
- ← kratki akutirani *o v zadnjem besednem zlogu oziroma prednaglasni *o v primeru *nuoš*, rod. ed. *nuoža*
- ← dolgi *o v primerih prisl. *nùotre*, *skùodre* ‘skozi’
- ← v prevzetem besedju
šmarkùol ‘robec za nos’, *tùosjx* ‘strup’ – *sùola* ‘podplat pri čevlju’, *špùoja* ‘maslo’; im. mn. *brùóce* ‘žebliji za čevlje, cokle’
- ę: ← dolgi *e
mět:t – *čě*:la ‘čebela’ – *pě*:rje ‘listje’ – prisl. *zvě*:čar – *šě*:st – *žě*:j ‘že’
- ← kratki akutirani *e v nezadnjem besednem zlogu
bě:dra, *brě*:barjca ‘veverica’, *stě*:ja – 3. os. ed. *žě*:nj; del. na -l m. sp. *ně*:sou, *ožě*:nou, *pě*:kou, *zapě*:jou – prisl. *učě*:ra – *sě*:dan
- ← dolgi *e
pě:tak, *zě*:c – *pě*:ta – *pě*:st – *klě*:tj (se) ‘kleti’ in ‘prepirati se’; 3. os. ed. *lě*:da, *plě*:sa – *pě*:t – *spě*:k ‘spet’
- ← kratki akutirani *e v nezadnjem besednem zlogu
šě:žan ‘seženj’; rod. ed. *sonožě*:ta ‘kosec’, *zě*:ta – *jě*:tj, *lě*:datj, *lě*:njtj, *poklě*:knjtj, *prě*:stj, *uzě*:tj
- ← prednaglasni *e po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
jě:san, *pě*:pou; rod. ed. *mě*:du – tož. ed. *mě*:tlu, *zě*:mju – im. mn *pě*:jčj – m. sp. *vě*:sou – *dě*:sat, *dě*:vat
- ← prednaglasni *ě po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *rě*:čj
- ← prednaglasni *e po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
mě:so – rod. ed. *pě*:stj – *tě*:žak *tě*:ška *tě*:ško
- ← (skupaj z /r/ kot skupina ę:r) dolgi *j za /č/, /s/, /t/, /d/ ne glede na izvorno kolikost
sě:rp, *tě*:r ‘tm’ – *tě*:rta ‘vejica za povezovanje trte’ – *sě*:rce; im. mn. *dě*:rva – *čě*:r
čě:rna *čě*:rno; m., ž. sp. *tě*:rt *tě*:rda *tě*:rdo – *tě*:rj (poleg *tá:rj*) ‘trije’
- ← (skupaj z /r/ kot skupina ę:r) prednaglasni *j za /č/, /s/, /t/, /d/ po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga
sě:rce – sr. sp. *tě*:rdo
- ← dolgi *ě ne glede na izhodiščno kolikost v položaju pred /j/
pandě:jak – *nedě*:ja – *brě*:ja – 1. os. ed. *sarě*:jĕn ‘segreti’
- ← v prevzetem besedju
rě:mjš ‘travnik’, *vě*:škul ‘škof’ – *sě*:gra ‘vaški praznik’, *šě*:nša ‘vnebovzetje’, *vě*:na ‘žila’, *žbarě*:la ‘samokolnica’; im. ed. *bě*:štje – *frě*:sak ‘svez’
- o: ← kratki akutirani *o v nezadnjem besednem zlogu
rod. ed. *pató*:ka – *kó*:ša, *kó*:ža, *ló*:njca, *sabó*:ta, *škó*:da – *ó*:uje – m. sp. *dó*:bar – 3. os. ed. *xó*:dj, *ló*:žj, *mó*:re, *pró*:sj, *stó*:rj – *ó*:san
- ← dolgi *o
dò:p, *krò*:k ‘obroč (igrača)’, *mò*:š, *rò*:p, *zò*:p – *mó*:ka, *ró*:ka, *stó*:pa – *pó*:t – del. na -č *pojó*:ć

- ← kratki akutirani **o* v nezadnjem besednem zlogu
ó:ba – *pó:pjć*
- ← (skupaj z /*ǔ*/ kot skupina *ó:u*) dolgi **l*
ǔò:ǔk, *žò:ǔč* – *tó:ǔćj*
- ← (skupaj z /*ǔ*/ kot skupina *ó:u*) kratki akutirani **l* v nezadnjem besednem zlogu
rod. ed. *pó:ǔxa* – *ǔò:ǔna* – *dó:ǔa* (ž. sp.) ‘dolg’, *pó:ǔqn* (slednje drugotno) *pó:ǔna*
pó:ǔno
- ← prednaglasni **o* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
nó:xat, *ó:blak*; rod. ed. *nó:ja*, *nó:sa*, *ró:a*, *ǔó:za* – tož. ed. *kó:pu*, *kó:su*, *nó:u/nó:uu*,
ó:ru, *ó:slu*, *ó:su*, *ó:ǔcu*, *ǔó:du* – *kó:lo*, *ó:ko* – *kó:kaš*; rod. ed. *kó:stj*, *só:lǔ* – *ó:rak* *ó:rka*
ó:rko
- ← prednaglasni **o* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
rod. ed. *mó:ža*, *ró:ba*, *zó:ba* – tož. ed. *ró:ku*
- ← (skupaj z /*ǔ*/ kot skupina *ó:u*) prednaglasni **l* po umiku naglasa s končnega starocir-
kumflektiranega zloga
rod. ed. *ǔó:ǔka* – tož. ed. *bó:ǔxu*
- ← dolgi **l* v primeru *sò:nce*
- ← pogosto **a* ob ustničniku
mó:la ‘megla’ – 1. os. ed. *jó:męn* ‘primem, ujamem’, *ǔó:męn* ‘vzamem’
- ← včasih **r* ob ustničniku
del. na -*l* m. sp. *ǔó:rzou* ‘vreči’ (vendar *ǔà:rx*, *ǔà:rt!*)
- ← v prevzetem besedju
batò:n ‘gumb’, *čelò:n* ‘čmrlj’, *kazò:n* ‘zgradba na planini’, *kolò:r* ‘barva’, *komodò:n*
‘komolec’, *luzò:r* ‘luč’ – *kó:tula* ‘krilo, obleka’, *rò:ća* ‘veja za sušenje sena’ – (sr. sp.)
sauò:rjđno ‘okusen’
- a: ← stalno dolgi **a*
klà:s, *kokošá:r*, *là:s*, *mrà:x* ‘mrak’, *pà:jak*, *pà:ǔac*, *pà:s*, *prá:sac*, *strà:x*, *zá:tak* ‘za-
pah’ – *brá:da*, *čučá:ǔnjca*, *là:nta* ‘lice’, *lá:ǔa*, *mà:čjca*, *otà:ǔa*, *slá:na*, *trá:ǔa* – im.
mn. *ǔrá:te* – *já:je* – m., ž. sp. *mlà:t mlá:da*, *sà:m sá:ma* – *spá:stj* ‘cadere’, *stá:tj*; 3.
os. ed. *xuá:lǔ*, *plà:kal/plà:ča*, 2. os. mn. *mlá:tjte*; del. na -*l* *žà:ǔ žà:la žà:lo* – *duà:*
- ← kratki akutirani **a* v nezadnjem zlogu
brá:tar, *já:buk*, *já:ǔar*, *má:čak*; rod. ed. *modrá:sa*, *rá:ja* – *bá:ba*, *bá:bjca*, *xlá:ča*, *já:ma*,
ká:ča ‘belouška’, *krá:ǔa*, *lopá:ta*, *má:ma*, *pá:lǔca*, *pá:ǔlaka* (poleg *pó:ǔlaka*) ‘bramor’,
slá:ma; im. mn. *rá:bje* – *rá:me* – *pá:mat*, *prá:part*; *má:tj* – *žá:lastqn žá:lastna žá:lastno*;
ž., sr. sp. *stá:ra stá:ro* – *klá:tj*, *krá:stj*, *pá:stj* ‘pascere’, *plá:katj*, *rá:stj*, *spá:tj* – prisl. *rá:do*
- ← dolgi **a*
dâ:n, *mà:x*, *tà:st* – *uà:s*
- ← kratki akutirani **a* v nezadnjem besednem zlogu
má:jša, *tá:šča*
- ← (skupaj z /*t*/ kot skupina *a:r*) dolgi **r*
à:rm, *četá:rtak*, *kà:rst*, *kà:rt*, *pá:rst*, *uà:rx*, *uà:rt* – *à:rš*, *smà:rt*, *uà:rfǔà:r* – *má:rtou*
má:rtǔa má:rtǔo, *mà:rzou* (drugotno) *mà:rzla mà:rzlo* – del. na -*l* *umà:r* (drugotno)
umà:rla umà:rlo – *tá:rjǔ* (poleg *tě:rjǔ*) ‘trije’
- ← (skupaj z /*t*/ kot skupina *a:r*) kratki akutirani **r* v nezadnjem besednem zlogu
á:rlo – *má:rva*

- ← prednaglasni *a po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *lá:sa/lá:su, mrá:xu* ‘mrak’, *pá:su, strá:xa – blá:o* – rod. ed. *klá:sj* – sr. sp. *mlá:do* – prisl. *ká:ko*
- ← prednaglasni *ə po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *má:xa, tá:stu* – tož. ed. *dá:sku – lá:xqñ lá:xna lá:xno*
- ← prednaglasni *ɾ po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
rod. ed. *ár:ma, ká:rstu, ká:rta, uá:rxá – ár:šj*
- ← v prevzetem besedju
bakâ:n ‘gruntar, premožen posestnik’ – *čâ:mar* ‘shramba (le) za hrano’, *fâ:rj* ‘kovač’, *korjâ:n, rožâ:rjx* ‘rožni venec’, *toblâ:t* ‘senik, skedenj’ – im. mn. *skâ:rpe* ‘čevlji’ – *matajâ:tj* ‘igrati se’ – prisl. *dičâ:r* ‘rad (imeti)’, *mâ:so* ‘preveč’

3.5.3.1.2 Kratki naglašeni samoglasniki

- i ← kratki akutirani *i v zadnjem ali edinem besednem zlogu
k'ljñ, je'zjk, pete'ljñ, soko'ljč, sto'ljč, 'tjč – 'mjš, 'njt, 'rjt – m. sp. *ve'ljk – jji'tj, nes'tj, pe'čj/ope'čj/spe'čj, podloš'tj, stor'tj, uors'tj*
- ← v prevzetem besedju
'pjč ‘ščepec’
- u ← kratki akutirani *u v zadnjem ali edinem besednem zlogu
k'ryx, 'kyp, 'lyk ‘česen’ – 2. os. ed. vel. *'čuj*
- ← kratki akutirani *o v odprtem zadnjem besednem zlogu
tož. ed. *ko'zy, sest'ry, te'ty, že'ny*²³⁰
- ← v prevzetem besedju
'pyñ ‘pest’, *pro'šyt, bu'jyt* ‘manjša skleda, skodelica’
- e ← kratki akutirani *ě v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'cep, člo'vek, 'det – prisl. *do'le* ‘doli’
- ← kratki akutirani *e v zadnjem ali edinem besednem zlogu
š'pex – m. sp. *ze'len* – prisl. *do'leč*
- ← kratki akutirani *e v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'rep, sono'žet ‘kosec’, *'zet* – rod. ed. *sest're, te'te*; im. mn. *že'ne – te'le*
- ← kratki akutirani *a v zadnjem ali edinem besednem zlogu pred /j/
'rej ‘raj’ – prisl. *'kej* ‘koliko’, *tj'kej* ‘toliko’
- ← kratki akutirani *i v edinem besednem zlogu v primeru *'ser*
- ← kratki akutirani *a v edinem besednem zlogu v primeru *m'res*
- ← v prevzetem besedju
b'lek ‘košček blaga’, *facu'let* ‘ruta’, *š'pex* ‘mast, slanina’, *špo'lert* ‘štedilnik’, *'žej* ‘vrsta koša’
- o ← kratki akutirani *o v zadnjem ali edinem besednem zlogu
'bop, 'čok, 'xost, k'lop, 'koñ, 'koš, k'rop ‘juha’, *ot'rok, pa'tok, tar'pot – če'lo, d'no* – sr. sp. *čarné'lo, šoro'ko, vjso'ko, ze'le'no – 'qn*

²³⁰ Primeri kratkega akutiranega *o v zaprtem zadnjem ali edinem besednem zlogu niso bili zabeleženi.

- ← kratki akutirani *ə v zadnjem besednem zlogu za /u/
 - 'uos – 'uon 'ven' in 'gor'
- ← (skupaj z /u/ kot skupina ou) kratki akutirani *j v zadnjem besednem zlogu
 - 'poux
- ← v prevzetem besedju
 - ka'pot 'plašč', 'rok 'vrhnji plašč', 'troj 'steza'
- [o] ← kratki akutirani samoglasnik v zadnjem besednem zlogu v položaju pred /u/ (< *l, *v) v izglasju
 - m. sp. zd'rou 'zrel' // m. sp. čar'hou // s'tou, ta'pou // del. na -l m. sp. xo'dou // del. na -l m. sp. 'čou // del. na -l m. sp. me'tou, ok'lou // ko'tou, pa'kou – del. na -l m. sp. šou
- a ← kratki akutirani *a v zadnjem ali edinem besednem zlogu
 - kos'tań, mod'ras, o'rax–ko'za, sest'ra, te'ta, že'na – m. sp. s'tar
- ← kratki akutirani *ə v zadnjem ali edinem besednem zlogu
 - 'bak 'bik', č'e'bar, xar'bat, ko'nac, ko'rac, lo'nac, 'pas
- ← kratki akutirani *o v zadnjem besednem zlogu po sporadičnem akanju
 - 'past 'post'
- ← v prevzetem besedju
 - 'bank 'klóp', stra'mač 'žimnica', 'tak 'peta pri čevlju'

3.5.3.1.3 Nenaglašeni samoglasniki

- i ← nenaglašeni *i
 - liěšńik, pō:pjč, sĭnà:tjč, si:njč; im. mn. krú:xj, liěšńikj, má:čjčkj, mački:čj, patō:kj (poleg pato'kj), pō:uxj, sonožě:tj, tē:rnj, tí:čj; or. mn. já:uarjĭ, košà:mj, kù:pi, lasà:mj, peteli:nj, patō:kj/patō:kamj, tē:rnamj, zē:tj, zō:bamj – ajō:djca 'jagoda', brē:barjca 'veverica', čučà:unjca, xčerà:tjca, jú:žjĭna, mà:čjca, pá:ljca, škú:škarjca 'kuščerica'; im. mn. mú:ljce; or. mn. daskà:mj, kí:šamj, ó:bamj, kō:pamj, mati:kamj, noà:mj, pá:ljcamj, plaxú:tamj, rokà:mj, tetà:mj, ví:lamj – rod. ed. klietj, kō:kašj, mí:sj, nì:tj, pá:matj, pō:tj, prá:partj, smà:rtj – vj'sok vjso'ka vjso'ko – brá:tj, čú:tj, diélatj, kupì:tj, lé:njĭtj, plesá:tj/plē:satj, upi:knjĭtj, vjliěstj; 3. os. ed. drō:bj, xō:dj, xujá:lj, kù:pi, lō:žj, prō:sj, stō:rj, vù:dj, zmlá:tj, žē:nj; 1. os. mn. xujá:ljmo, kù:pjmo (poleg kupjĭmō:), žē:njmo, 2. os. mn. mlá:tjite/zmlá:tjite, prō:sjĭte; del. na -l m. sp. mn. diélalj, lé:dalj, xujalj, oženi:lj, pá:stlj 'pascere', pi:lj, plesá:lj, posiéklj/usiéklj, samliélj, ukù:pjĭlj/ukupi:lj, usuš:lj, uliězlj/vjliězlj, uzē:lj, zapejá:lj, zmiěšalj
- ← naglašeni *i po umiku naglasa s končnega starocirkumflekiranega zloga
 - im. mn. á:rmj, jú:djĭ, lá:sjĭ, mō:žjĭ, pá:rstj, rō:j, zō:bj/zō:bjĭ – rod. ed. á:ršj, kō:stj, pé:jčj, pē:stj, pō:tj, rē:čj, sō:lj, ú:šj
- u ← nenaglašeni *u
 - triěbux; rod. ed. zē:tu; daj. ed. krú:xu, má:čjku; mest. ed. patō:ku, pù:stu, rà:ju – čučà:unjca – rod. mn. ušĭ: – kupì:tj, osušĭ:tj, uklekni:tj, umriětj
- ← nenaglašeni *l
 - já:buk, Umj:n 'Gumin'
- ← nenaglašeni *o v izglasju
 - tož. ed. ajō:djcu, jú:žjĭnu, krá:uu, lesi:cu, li:pu, lopá:tu, neviěstu, ní:uu, pá:ljcu
- ← naglašeni *u po umiku naglasa s končnega starocirkumflekiranega zloga
 - rod. ed. ká:rstu (poleg ká:rsta), lá:su (poleg lá:sa), mē:du, mrá:xu 'mrak', pá:su, sí:nu, sē:rpu 'srp', tá:stu, tē:rnu 'trn', zō:bu

- ← naglašeni **o* v izglasju po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
tož. ed. *bó:uxu, brá:du, dá:sku, lá:uu, ó:ru, mó:lu, nó:u/nó:uu, ó:ucu, pé:tu, ró:ku, tó:mu, uó:du, zé:mju, zí:mu*
- ← skupina **ou* ne pod naglasom
uci:ca
- ← v prevzetih besedah
kó:tula ‘krilo, obleka’, *kulì:n* ‘oreh (plod)’
- e ← nenaglašeni **ě*
lesi:ca – cedi:lo – smejá:tj – predpona pre-
- ← nenaglašeni **e*
četá:rtak, pete'ljín – čebú:la, nedé:ja, neviésta, sest'ra, te'ta, že'na – če'lo, já:je, ó:uje, sò:nce, zeliézo; te'le – ve'ljìk veli:ka veli:ko, ze'ljen zele'na zele'no – nes'tj, ope'čj/ spe'čj, oženi:tj, pe'čj, plepeliétj, redi:tj, zapejá:tj
- ← nenaglašeni **ę*
je'zjk – rod. ed. brá:de, brí:ne, ó:be, kí:še, frù:ške, lesi:ce, lí:pe, lopá:te, má:jše, mó:ke, mó:uxe, otà:ue, pá:ljice, ró:ke, sakiére, ší:je, trá:ve, veni:ke; im. mn. čę:le, xlá:če, koroni:ne, mati:ke, plaxú:te, ri:be, sviéce, ví:le, zlí:ce; im. mn. rá:bje, ví:le – rá:me, ví:me – plesá:tj (poleg plé:satj), zvezá:tj; 1. os. ed. presę:n ‘presti’
- ← naglašeni **e* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (ali po izravnavi naglasa)
sé:rce – ž., sr. sp. vé:sela vé:selo
- ← naglašeni **ę* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
im. mn. *bó:uxe, í:le, kó:pe, kó:se, mé:tje, nó:e/nó:ue, ó:se, ó:uce, ró:ke, zí:me – í:me*
- ← nenaglašeni **a* v primeru *plecá:tj* ‘plačati’
- ← nenaglašeni **ə* v primeru *če'bar*
- ← nenaglašeni **a* v predponi *rez-*
rezdeli:tj, rezdriétj, rezná:tj ‘razgnati’
- o ← nenaglašeni **o*
člo'vek, kokošár, ko'nac, ko'rac, kos'tań, ko'tou, lo'nac, mod'ras, o'rax, ospùot, ot'rok, sono'zet ‘kosec’, *soko'ljíc, sto'ljíc, to'rak*; rod. ed. *bo'ba, klo'pa, ko'na, ko'sa; o'ca – kobi:la, koroni:na, ko'za, lopá:ta, otà:ua – árlo, cedi:lo, koliéno, Kori:to, liéto, mliéko, sí:to, ví:no, zeliézo, ži:to – rod. mn. kosti: – ž., sr. sp. šoro'ka šoro'ko; sr. sp. sr. sp. biélo, čę:rno, má:rtuo, pó:uno, rú:so* ‘rumen’, *stá:ro, veli:ko, vé:selo, žá:lastno – boliétj, xodi:tj, kopá:tj, lovi:tj, prosì:tj, stor'tj; 2. os. ed. uori:š, 3. os. ed. orí: – prisl dos'tj, rá:do – o'na – glagolske predpone o-, od-, po-*
- ← nenaglašeni **o*
or. mn. *rokà:mj*
- ← (skupaj z /o/ kot skupina *ou*) nenaglašeni **l*
rod. mn. *bouxí: – 3. os. ed. toučé:*
- ← nenaglašeni **ə* (tudi **ə* kot dekomponat **r*) ob ustničniku
uors'tj ‘vreči’; 2. os. ed. vel. *uno'mj* ‘vneti’, 2. os. mn. vel. *uzomì:te*
- ← naglašeni **o* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga
blá:o, kó:lo, mé:so, ó:ko, siéno, ú:xo – sr. sp. ciélo, ó:rko, lá:xno, liépo, mlá:do, sú:xo, té:ško, té:rdo
- ← redko nenaglašeni **e*
koroni:na – prisl. do'leč

- ← nenaglašeni **ě* v primeru *sono'žet*
- ← nenaglašeni **i* v primeru *šo'rok šoro'ka šoro'ko*
- ← v prevzetem besedju
kolò:r 'barva'
- [o] ← nenaglašeni samoglasnik v zadnjem besednem zlogu ne glede na izhodiščno naglašenost v položaju pred /u/ (< **l*, **v*) v izglasju
pé:pou – m. sp. *vé:sou* // del. na -*l* m. sp. *xuá:lou*, *omlá:toŭ*, *pró:sou*, *žé:nou*/ožé:nou // del. na -*l* m. sp. *dié:lou*, *lé:doŭ*, *plé:sou*, *zapé:jou* // m. sp. *má:rzoŭ* – del. na -*l* m. sp. *krá:doŭ*/ukrá:doŭ, *né:sou*, *pá:stoŭ*, *pé:kou*, *siékou*/posiékou/usiékou, *sniedou*, *spá:doŭ*, *stù:roŭ*, *vjliězou*/vliězou, *uò:rzoŭ*
- a ← nenaglašeni **a*
tí:čar; rod. ed. *človiéka*, *já:uarja*, *jezi:ka*/izi:ka, *kú:pa*, *peteli:na*, *siéra* – *ajò:djca*, *jú:žjna*, *krá:ua*, *lesi:ca*, *li:pa*, *lopá:ta*, *neviésta*, *ní:ua*, *pá:ljca*, *plaxú:ta*, *prasi:ca* – *xuáli:tj*, *omlati:tj*; 3. os. ed. *diéla*, *lè:da* – glagolski predponi *na-*, *za-*
- ← nenaglašeni **ə*
brá:tar, *četá:rtak*, *xliëbac*, *má:čak*, *mìšac*, *pà:jak*, *pa'kou*, *pandè:jak*, *pà:uac*, *pé:tak*, *piésak*, *prá:sac*, *sièrak*, *zá:tak* – or. mn. *daskà:mj* – m. sp. *trú:dqŭ*, *žá:lastqŭ* – *sé:dqŭ*
- ← (skupaj z /t/ kot skupina *ar*) nenaglašeni **r*
xar'bat, *šmarkùql* 'robec za nos', *tar'pot* – tož. ed. *uarvi:cu* – *pari:šče* – *čar'hou* *čarñe'la* *čarñe'lo* – *skarti:tj* 'krstiti', *smardiétj*; 3. os. mn. *marjó:* – drugotno glagolska predpona *par-* po onemitvi **i*
- ← nenaglašeni **e* v primerih *mìšac*, *pà:jak*²³¹ – *pá:mat*
- ← naglašeni **a* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektriranega zloga
rod. ed. *brú:sa*, *ká:rsta* (poleg *ká:rstu*), *ká:rta*, *lá:sa* (poleg *lá:su*), *má:xa*, *mó:ža*, *nó:ja*, *nó:sa*, *ró:ba*, *ró:a*, *strá:xa*, *uó:yka*, *uó:za*/uó:sa, *uá:rxca*, *zò:ba* – rod. ed. *blá:a*, *mé:sa*, *siéna*
- ← naglašeni **ə* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektriranega zloga
m. sp. *lá:xqŭ*, *ó:rak*, *té:žak*
- ← naglašeni **e* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektriranega zloga v primerih *dé:vat*, *dé:sat*
- ← naglašeni **e* po umiku naglasa s končnega starocirkumflektriranega zloga
jé:sqŭ
- ← nenaglašeni **e* po sporadičnem *e*-jevskem akanju
bré:barjca, *sakiéra* – im. mn. *rá:mana* – tož. ed. *má:tar*
- ← nenaglašeni **o* po sporadičnem akanju
já:uar, *klabú:k*, *pandè:jak*, *pa'tok*, *ta'pou* – *arkùota*, *lá:stavjca*, *mati:ka* – *kó:kaš* – *žá:lastqŭ* *žá:lastna* *žá:lastno*
- ← nenaglašeni **o* po sporadičnem akanju
sabó:ta – *prá:part*
- ← nenaglašeni **ě* v primeru *ví:datj*
- ← v prevzetem besedju
karpè:ta 'spodnje krilo', *škari:fa* 'vrsta pokrivala' – *matajá:tj* 'igrati se', *remà:tj*
- ∅ ← nenaglašeni **e* v primeru *pandè:jak*

²³¹ V primeru besed *mìšac* in *pà:jak* je prišlo do analoškega zamenjave isln. pripon **-ec* oziroma **-ek* s pogostejšima isln. priponama **-ac* oziroma **-ak*, zato je treba priponska samoglasnika v teh primerih pravzprav obravnavati kot odraza nenaglašenege isln. **ə*.

3.5.3.2 Soglasniki

Soglasniki so nastali iz ustreznih izhodiščnoslovenskih ali s prevzemom, poleg tega še:

3.5.3.2.1 Zvočniki

- n** ← **m* v izglasju
1. os. ed. *čù:jen, dièlan, lè:dq̃n, lò:žjn, mliè̃n, plé:sq̃n, presé̃:n, sečé̃:n, uzò:m̃en – ó:sq̃n, sé:dq̃n*
← redko **ɛ* v položaju pred pred /č/ po rinezmu
obrè:ñc̃an ‘najti’ in ‘srečati’
- u** ← **v* (*[u]) v položaju pred (zgodovinsko) nesprednjim samoglasnikom (im. ed.) *čariè̃ujj, já:uar, uà:rx, uà:rt, uò:uk, (drugotno) uó:s* (poleg *ùos*), *zuùq̃n – lá:ua, krá:ua* (poleg *krá:va*), *ní:ua, otà:ua, trá:ua, uò:da, uó:una – uà:s – ž., sr. sp. má:rtua má:rtuo – xualit̃j – prisl. uq̃n – duà:*
← **v* (*[u]) v položaju pred raznozložnim soglasnikom
čučà:uñjca, ó:uca – ulé̃:jč̃j, urié̃t̃j, uzé̃:t̃j – prisl. učé̃:ra
← **v* (*[u]) v izglasju
xliè̃u – rod. mn. krà:u, nì:u, vù:u – m. sp. má:rtou
← **l* v izglasju za istozložnim samoglasnikom
ko'tou, pa'kou, pé:pou, s'tou, ta'pou – rod. mn. cedi:u – sùou – m. sp. biè̃u, ciè̃u, čar'hou, vé:sou, zd'rou ‘zrel’ – del. na -*l* m. sp. *brà:u/prebrà:u, diè̃lou, žà:u, xo'dou, xua'lou, krà:dou/ukrà:dou, lé:dou, mà:rzou, me'tou, né:sou, ok'lou, omlà:tou, pà:stou, pé:kou, pi:u, plé:sou, pró:sou, uzé̃:u, siè̃kou/posiè̃kou/usiẽkou, sniẽdou, spà:dou, stuorou, ṽiliezou/uliezou, uò:rzou, zapé̃:jou, žé̃:nou/ožé̃:nou*
← **l* pred raznozložnim soglasnikom (ali po izravnavi), tudi pred /j/ (< **-l̃j-*)
obračà:uñjk, ó:utar; rod. ed. pà:uca (drugotno tudi im. ed. *pà:uac*) – *ó:uje*
← (skupaj z /o(:)/ kot skupina *o(:)u*)**l*
uò:uka
← včasih kot antihijski soglasnik v samoglasniških sklopih z zaokroženim samoglasnikom
nó:ua, im. mn. *nó:ue* (poleg *nó:a, nó:e*)
← v sklopih tipa *(*u*)*bi-*, *(*u*)*mi-*
ubú:t̃j in *búú:jt̃j, muì:t̃j*
- [**v**] ← **v* ([*u]) pred zgodovinsko sprednjim samoglasnikom razen v redkih primerih v vzglasju (npr. *Uí:dq̃n* ‘Videm’)
člo'vek – brodoví:ca, nevié̃sta, svié̃ca/své̃:ca, svi:na; rod. ed. trá:ve; mest. ed. lá:vi, ní:vi, otà:vi; im. mn. ví:le – ví:no – ve'l̃ik veli:ka veli:ko, vé:sou vé:sela vé:selo, ṽi'sok ṽi'so'ka ṽi'so'ko – lovì:t̃j, ví:dat̃j – prisl. zvè̃:čar – dè̃:vat
- l** ← **l* v primeru *klú:ka*
- j** ← **l*
panè̃:jak, zá:kej; im. mn. čariè̃ujj/čerè̃ujj, jú:dj̃ – nedé̃:ja, sté̃:ja, zé̃:mja; im. mn. rá:bje – ó:uje – zapejá:t̃j
← včasih **θ* v položaju pred /č/, /š/
má:jša – nuòjč, pè̃:jč ‘skala’ – *sé̃:jč̃j, ulé̃:jč̃j*
- θ** ← **n* v izglasju v položaju za /r/
m. sp. *čé̃:r* (: ž., sr. sp. *čé̃:rna čé̃:rno*)
← **v* v vzglasju v položaju pred /uo/
ùos (poleg drugotno *uó:s*)
← **v* v izglasju v položaju za /r/
rod. mn. *dé̃:r – uà:r* (poleg *uà:rf*)

3.5.3.2 Nezvočniki

- d ← * \emptyset v skupini *zrě-, *žrě-
ždriébej ‘žebelj’ – *zdr'ou* *zdrięła* ‘zrel’
- f ← *v v izglasju v primeru *uà:rf* ‘vrv’ (poleg *uà:r*)
- g ← *g v soglasniških sklopih *zg, *žg
žgá:tj – prisl. *zgo're*
- x ← *g v izglasju
rùox, *lù:x* ‘lug’ – m. sp. *drà:x*, *nà:x*
 ← *k v primeru *mrà:x*
- z ← *z v primeru *ze'len* *zele'na* *zele'no*
 ← *ž v primeru *zelięzo*
- ž ← *ž v primeru *žú:na*
 ← v prevzetem besedju
žà:l ‘rumen’
- ć ← *f
pó:pjć, *sle'pjć*, *soko'ljć*, *sto'ljć*, 'tjć, *tì:car*, *o'ća* – *svięća* – *nùojć*, *pę:jć*, *xći* – *ote'ćj*,
pe'ćj, *tó:ųćj*
 ← *kj (< *k^l) v primerih *ću:č* – *ćučà:ųnjca* (vendar *klú:ka*)
 ← v prevzetem besedju
ćarbq̄:n ‘ogljje’ – *ćedę:na* ‘veriga’, *prę:dića* ‘pridiga’, *rq̄:ća* ‘veja za sušenje sena’;
 im. mn. *brùoće* ‘žebli za čevlje, cokle’
- ź ← drugotna skupina *dj v deležniku *źà:ų* *źà:la* *źà:lo* ‘dejati’
 ← v prevzetem besedju
źagę:ta ‘jopa, jakna’ – *dq̄:nzę* ‘blizu’
- č ← *f v položaju za /š/
tá:šća; im. mn. *klięšće*
- š ← redko po prekozložni asimilaciji
šę:žán ‘seženj’ – *ošuši:tj*
- ∅ ← *d v skupini *dl
 im. mn. *ví:le* – *á:rlo*, *cedi:lo*
 ← *g v vseh položajih razen v soglasniških sklopih *žg, *zg
à:rm, *nięst*, *nùoj*, 'oń, *ospùot*, *Umi:n* ‘Gumin’; rod. ed. *rq̄:a* – *arkùqta*, *i:la*, *lá:ųa*,
lí:sta, *mq̄:la* ‘megla’, *nq̄:a*, *q̄:ba*, *q̄:ra*; im. mn. *rá:bje* – *á:rlo*, *blá:o* – *q̄:rak* *q̄:rka*
q̄:rko; ž. sp. *dq̄:ųa* – *lę:datj*, *lę:njćj*, *rezná:tj*, *sarięćj*; 1. os. ed. *rę:n*; 3. os. ed. *ori*

3.5.3.3 Prozodija

3.5.3.3.1 V govoru ni prišlo do nesplošnoslovenskega umika na prednaglasno kračino, npr. *lo'nac*, *ko'nac*, *pa'kou*; rod. ed. *ko'na*, *ko'sa* – *ko'za*, *ses'tra*, *te'ta*, *že'na* – *če'lo* – ž., sr. sp. *vjso'ka* *vjso'ko*, *šoro'ka* *šoro'ko* – *nes'tj*, *pe'ćj*, *stor'tj*.

3.5.3.3.2 V govoru je prišlo do narečnega umika naglasa s končnega odprtega in zaprtega starocirkumfleksiranega zloga (npr. *q̄:blak*; rod. ed. *mq̄:ža*, *nq̄:ja*, *rq̄:ba* – tož. ed. *brá:du*, *rq̄:ku*, *ųq̄:du* – *blá:o*, *mę:so*, *sięno* – m., sr. sp. *tę:zak* *tę:ško*; m. sp. *vę:sou*; sr. sp. *liępo*, *mlá:do* – *kq̄:kaš*; rod. ed. *kq̄:stj*, *pę:jćj*, *rę:ćj*). Pri tem je lahko prišlo do izravnave naglasa tako naglašanih oblik v druge oblike pregibnostnega vzorca, npr. npr. im.

ed. *dá:ska, nǒ:(ǔ)a, mǒ:la* ← tož. ed. *dá:sku, nǒ:(ǔ)u, mǒ:lu*; rod. ed. *kǒ:kašǐ* ← im. ed. *kǒ:kaš* ...; ž., sr. sp. *vě:sela vě:selo* ← m. sp. *vě:sou*.

3.5.3.3.3 V govoru ni prišlo do umika naglasa z nezadnjega starocirkumflektiranega zloga, npr. *arkùota* – del. na *-l* sr. sp. (drugotno) *ušušì:lo*, del. na *-l* m. sp. mn. (drugotno) *naučì:lǐ*. Slika je v mnogih primerih sicer zabrisana zaradi sprememb naglasa po analogiji na oblike, v katerih je prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga.

3.5.3.3.4 Pri nekaterih samostalnikih *o*-sklanjatve m. sp. z izvorno končniškim naglasom lahko prihaja do posplošitve imenovalniške osnove in drugotne razporeditve naglasnih značilnosti po analogiji na odraze psl. naglasnega tipa *a*, npr. rod. ed. *čebá:ra, loná:ca, pakǒ:ua*, im. mn. *otrǒ:kǐ* (poleg *otrǒ'kǐ*) ...

3.5.3.3.5 Naglasni vzorci sedanjika glagolov psl. naglasnega tipa *c(/a)* so drugotni in niso nastali po regularnem naglasnem razvoju (prim. IV/1.15).

3.5.4 Neregularne spremembe soglasnikov

<i>*kǐs-</i> → <i>*skǐ-</i>	<i>skartì:tǐ</i> ‘krstiti’
<i>r-l</i> → <i>l-l</i>	<i>plepeliétǐ</i> ‘leteti’

IV

Naglasoslovni del

1 Analiza narečnega gradiva, pridobljenega z vprašalnico za ugotavljanje splošno- in nesplošnoterskih naglasnih sprememb

Gradivo je v nadaljevanju prikazano v oštevilčenih preglednicah, pri čemer so oblike navedene po alinejah, in sicer tako, da vsaka alineja po zaporedju ustreza isln. obliki v prvem stolpcu. Če beseda ali oblika v narečju ni izpričana oziroma je informator ni znal proizvesti, je to pri ustrezni alineji označeno s poševnico (/); če beseda ali oblika ni bila preverjena, je to pri ustrezni alineji označeno s črto (–).

Polastnoimenjeno besedje je zapisano z veliko začetnico, npr. Klá:nac.

Nezanesljive oblike, pri katerih informatorji niso bili gotovi ali so izrazili zadržek, so zapisane v navadnem okroglem oklepaju, npr. (ká:mən) – največkrat so tako označene besede, ki jih informatorji občutijo kot zastarele, jih sami ne uporabljajo, vendar se jih morda spomnijo iz govora starejših govorcev narečja.

Oblike, ki neposredno ne ustrezajo isln. obliki v vprašalnici, vendar so z njo etimološko (v večini primerov besedotvorno) povezane ter naglasno vsaj delno povedne, so zapisane v zavitem oklepaju, npr. {já:ȳatca}.

Zabeležene oblike, ki jih vprašalnica posebej ne predvideva, a so povedne za naglasno analizo, so lahko skupaj z oblikoslovno oznako dodatno navedene na dnu ustreznega okenca v oglatem oklepaju, npr. [sá:nca, Npl].

Oblike, ki neposredno ne ustrezajo isln. obliki v vprašalnici, vendar se po isln. naglasnih značilnostih in glasovnem okolju od nje (bistveno) ne razlikujejo, so zapisane v oglatem oklepaju in po potrebi opremljene s skrajšano oblikoslovno oznako, npr. [boá:tę] (= im. mn. m. sp.) ali [reči:, Npl] (= im. mn.) (namesto neizpričanih oblik im. ed. sr. sp. *boá:to oziroma rod. ed. *reči:, ki ju predvideva vprašalnica).

Zaradi onomaziološke narave vprašalnice niso upoštevani oziroma so s poševnico označeni odgovori, ki se oblikovno-naglasno bistveno razlikujejo od predpostavljenih isln. oblik oziroma z njimi sploh niso etimološko povezani, npr. *ležní:ca* nam. odraza isln. *lǎž, *puì:nta* (← furl. *puìnte*) nam. odraza isln. *gǒšča ali *fal'cet* (← furl. *falcet*) nam. odraza isln. *kosà.

V primeru govorov Breginja in Viškorše je bilo delno uporabljeno narečno gradivo, ki ga je po vprašalnici SLA zapisal Tine Logar (Loga 1951a, 1965a).

V nadaljevanju so znotraj preglednic uporabljene naslednje skrajšane oblikoslovne oznake ali njihove kombinacije: *sg, pl, du* – ednina, množina, dvojina; *N, G, D, A, L, I* – imenovalnik, rodilnik, dajalnik, tožilnik, mestnik, orodnik; *m, f, n* – moški, ženski, srednji spol; *1, 2, 3* – 1., 2., 3. oseba; *inf.* – nedoločnik; *praes.* – sedanjik; *l-ptc.* – tvorni pretekli deležnik (na *-l*); *adv.* – prislov.

1.1 Samostalniki psl. *a*-sklanjatve

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 4

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	* <i>kràva</i>	krá:va	krá:ȳa	krá:ȳa	krá:ȳa	krá:ȳa
ASG	* <i>krávŋ</i>	krá:u	krá:ȳo	krá:ȳo	krá:ȳo	krá:ȳu
ISG	* <i>krávŋ</i>	krá:ȳn	krá:ȳo	krá:ȳo	krá:ȳo	krá:ȳu
GPL	* <i>kráv</i>	krá:ȳ	krá:b, krá:ȳ	krŋ:ȳ	krá:f	krá:ȳ
NSG	* <i>lípa</i>	lí:pa	lí:pa	lí:pa	lí:pa	lí:pa
ASG	* <i>lípŋ</i>	lí:pu	lí:po	lí:po	lí:pŋ	lí:pu
ISG	* <i>lípŋ</i>	li:pȳn	li:po	li:po	li:pŋ	li:pu
GPL	* <i>líp</i>	li:p	li:p	lí:pax	li:p	li:p
NSG	* <i>ńíva</i>	ńí:va	ńí:ȳa	ńí:ȳa	ńí:ȳa	ńí:ȳa
ASG	* <i>ńívŋ</i>	ńí:vu	ńí:ȳo	ńí:ȳo	ńí:ȳo	ńí:ȳu
ISG	* <i>ńívŋ</i>	ńí:ȳn	ńí:ȳo	ńí:ȳo	ńí:ȳo	ńí:ȳu
GPL	* <i>ńív</i>	ńí:ȳ	ńí:ȳ	ńí:f, ńí:ȳax	ńí:f	ńí:ȳ

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	* <i>kràva</i>	krá:ȳa	krá:ȳa	krá:ȳa	krá:ȳa	krá:ȳa
ASG	* <i>krávŋ</i>	krá:ȳu	krá:ȳo	krá:ȳu	krá:ȳu	krá:ȳu
ISG	* <i>krávŋ</i>	krá:ȳu	krá:ȳo	krá:ȳu	(krauŋŋ)	krá:ȳu
GPL	* <i>kráv</i>	krá:ȳ	krá:f	krá:ȳ	krá:ȳ	krá:ȳ
Nsg	* <i>lípa</i>	lí:pa	lí:pa	lí:pa	lí:pa	lí:pa
ASG	* <i>lípŋ</i>	lí:pu	lí:po	lí:pu	–	lí:pu
ISG	* <i>lípŋ</i>	li:pu	li:po	li:pu	–	li:pu
GPL	* <i>líp</i>	li:p	li:p	li:p	–	li:p
Nsg	* <i>ńíva</i>	ńí:ȳa	ńí:ȳa	ńí:ȳa	ńí:ȳa	ńí:ȳa
ASG	* <i>ńívŋ</i>	ńí:ȳu	ńí:ȳo	ńí:ȳu	ńí:ȳu	ńí:ȳu
ISG	* <i>ńívŋ</i>	ńí:ȳu	ńí:ȳo	ńí:ȳu	–	ńí:ȳu
GPL	* <i>ńív</i>	ńí:ȳ	ńí:f	ńí:ȳ	ńí:ȳ	ńí:ȳ

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.²³² Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšanju kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

²³² Izraz *regularna narečna naglasna sprememba* tu in v nadaljevanju pomeni naglasnomestno (pomik ali umik naglasa), kolikostno (skrajšanje ali podaljšanje zložnika) ali tonsko spremembo (metatonija), do katere je prišlo po naglasnem pravilu in ne po analogiji in ki ni nujno značilna za širši slovenski jezikovni prostor (izraz tako ne vključuje npr. daljšanja isln. kratkega akuta v nezadnjem besednem zlogu, ki je značilno za večino slovenskih narečij z izjemo skrajno severovzhodnih in je zato (sicer z razlikami v absolutni kronologiji in položajih, ki jih zajame – Rigler 2001: 302–315) nadnarečno).

Naglas rod. mn. v Čaneboli pri oblikah z končnico *-ax* je posledica drugotne tvorbe tovrstnih oblik, pri čemer se je drugotna končnica naplastila na osnovo prvotnih akutiranih oblik. Drugotna končnica *-ax* je nastala z naplastitvijo končaja končnice rod. mn. pridevnika **-ix* na osnovo *-a-* končnic *daj.*, *mest.* in *or.* mn. (isln. **-am*, **-ax*, **-ami*).²³³

Končniški naglas or. ed. ⟨kraṷon⟩ v Viškorši je nastal po analogiji na odraze dvo-zložnih samostalnikov isln. naglasnega tipa **glá:va* **glavô* (in (drugotno) **rě:ka* **rě:kô*).

Preglednica 5

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*jàgoda</i>	{ajò:dìça}	já:γoda	{já:γatca}	{jə̀vò:də̀ça}
ASG	<i>*jàgodô</i>	{ajò:dìçu}	já:γodo	{já:γatco}	{jə̀vò:də̀çu}
ISG	<i>*jàgodô</i>	{ajò:dìçun}	já:γodo	{já:γatco}	{jə̀vò:də̀çu}
GPL	<i>*jàgod</i>	{ajò:dìç}	já:γod	{já:γatcax}	{jə̀vò:də̀ç}
NSG	<i>*jùžina</i>	jù:žina	jù:žna	jù:žna	jù:žə̀na
ASG	<i>*jùžinô</i>	jù:žinu	jù:žno	jù:žno	jù:žə̀nu
ISG	<i>*jùžinô</i>	jù:žinun	jù:žno	jù:žno	jù:žə̀nu
GPL	<i>*jùžin</i>	jù:žin	jù:žən	/	jù:žə̀n
NSG	<i>*pàlica</i>	pá:lìça	pá:lca	pá:lca	pá:lçə̀
ASG	<i>*pàlicô</i>	pá:lìçu	pá:lco	pá:lco	pá:lçə̀
ISG	<i>*pàlicô</i>	pá:lìçun	pá:lco	pá:lco	pá:lçə̀
GPL	<i>*pàlic</i>	pá:lìç	pá:lç	pá:lçax	pá:lçə̀

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh	
NSG	<i>*jàgoda</i>	{jò:də̀ça}	{ja'γotca}	{jeγò:dìca}	{⟨jaòdə̀ca⟩}	{ajò:dìça}
ASG	<i>*jàgodô</i>	{jò:də̀çu}	{ja'γotco}	{jeγò:dìcu}	–	{ajò:dìcu}
ISG	<i>*jàgodô</i>	{jò:də̀çu}	{ja'γotco}	–	–	–
GPL	<i>*jàgod</i>	{jò:də̀ç}	{ja'γoç}	–	–	{ajò:dìç}
NSG	<i>*jùžina</i>	ju'žə̀na	ju'žə̀na	jù:žina	⟨júžə̀na⟩	jù:žina
ASG	<i>*jùžinô</i>	ju'žə̀nu	ju'žə̀no	jù:žinu	–	jù:žinu
ISG	<i>*jùžinô</i>	jù:žə̀nu	jù:žə̀no	–	–	jù:žinu
GPL	<i>*jùžin</i>	jù:žə̀ne	jù:žə̀n	–	–	jù:žin
NSG	<i>*pàlica</i>	pá:lca	pá:lçə̀	pá:lìça	–	pá:lìça
ASG	<i>*pàlicô</i>	pá:lçə̀	pá:lçə̀	pá:lìçu	–	pá:lìçu
ISG	<i>*pàlicô</i>	pá:lçə̀	pá:lçə̀	pá:lìçu	–	pá:lìçu
GPL	<i>*pàlic</i>	pá:lçə̀	pá:lçə̀	pá:lìç	–	pá:lìçax

Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu. Cirkumfleks v or. ed. in rod. mn. je nastal po analogiji na samostalnike z naglasom v zadnjem/edinem zlogu osnove, kjer je nastal po naglasnem pravilu.

²³³ Do tipološko enake naplastitve pridevniškega končaja pride npr. v primeru končnice rod. mn. *-ə̀h* v nekaterih črnogorskih štokavskih govorih, pri čemer pa je *ə̀* drugačnega izvora (Kapović 2015: 538^F).

V govorih Porčinja in Prosnida je prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga ((Porčinj) *južžena*, (Prosnid) *južžena*, *ja'γotca*), če zaradi onemitve samoglasnika sredi besede ta pred pomikom ni postala dvozlazna (npr. (Porčinj) *pá:lca*, (Prosnid) *pá:lca*). Naglas rod. mn. v Čaneboli pri oblikah s končnico *-ax* je drugoten (prim. komentar pri pregl. 4).

Isl. samostalnik **jàgoda* oziroma njegove izpeljanke izkazujejo regularne naglasne značilnosti le v govorih Breginja (*jà:γoda*), Čanebole (*jà:γatca*) in Prosnida (*ja'γotca* z odrazom narečnega pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga). V ostalih govorih je drugotno naglašen (izvorno) ponaglasni besedni zlog, ki izkazuje dolgi naglas s cirkumfleksnim tonemom ((Mažerole) *jayò:da*, (Plestišča) *jayò:dęca*, (Tipana) *jeγò:dįca*, (Viškorša) (*iaôdęca*)), v govorih Tera in Zavarha pa še metatezo **j-*g → *g-j* (z onemitvijo **g*) ((Ter) *ajò:dįca*, (Zavarh) *ajò:dįca*); v govoru Porčinja je bodisi prišlo do enakega razvoja s kasnejšo onemitvijo vzglasnega **a* ali pa je **a* onemel v položaju med /j/ in (novonaglašeni) /o/ (*jò:dęca*). Razlogi za zabeleženo naglasno stanje v navedenih govorih niso jasni, morda bi lahko šlo za nabiralniški tabuizem (M. Snoj, ustno).

Preglednica 6

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
NSG	<i>*lisica</i>	leši:ča	lasí:ca	lesí:ca	leši:ča	leši:ča
ASG	<i>*lisicq</i>	leši:ču	lasí:co	lesí:co	leši:čo	leši:ču
ISG	<i>*lisícq</i>	leši:čun	lasí:co	lesi:co	leši:čo	leši:ču
GPL	<i>*lisíc</i>	leši:č	lasí:c	lesí:cax	leši:c	leši:c
NSG	<i>*lopàta</i>	lopá:ta	lpá:ta	lapá:ta	löpá:ta	lopá:ta
ASG	<i>*lopàtq</i>	lopá:tu	lpá:to	lapá:to	löpá:tq	lopá:tu
ISG	<i>*lopátq</i>	lopà:tun	lpà:to	lapà:to	löpà:tq	lopà:tu
GPL	<i>*lopât</i>	lopà:t	lpà:t	lapà:t	löpà:t	lopà:t
NSG	<i>*nevěsta</i>	neviěšta	nabiě:sta	neviěsta	nevi:ąsta	nevi:ęsta
ASG	<i>*nevěstq</i>	neviěštu	nabiě:sto	neviěsto	nevi:ąstq	nevi:ęstu
ISG	<i>*nevěstq</i>	neviěštun	naviě:sto	neviěsto	nevi:ąstq	nevi:ęstu
GPL	<i>*nevěst</i>	neviěšt	naviě:st	neviěstax	nevi:ąst	nevi:ęst

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*lisica</i>	lesí:ca	leši:ča	lesí:ca	lesí:ca	lesí:ca
ASG	<i>*lisicq</i>	lesí:cu	leši:čo	lesí:cu	lesí:cu	lesí:cu
ISG	<i>*lisícq</i>	lesí:cu	leši:čo	lesí:cu	–	lesí:cu
GPL	<i>*lisíc</i>	lesí:c, lesí:ce	leši:c	lesí:c	lesí:c	lesí:c
NSG	<i>*lopàta</i>	lupá:ta	löpá:ta	lopá:ta	–	lopá:ta
ASG	<i>*lopàtq</i>	lupá:tu	löpá:to	lopá:tu	–	lopá:tu
ISG	<i>*lopátq</i>	lupà:tu	löpà:to	lopà:tu	–	lopà:tu
GPL	<i>*lopât</i>	lupà:te	löpà:t	lopà:t	–	lopà:t
NSG	<i>*nevěsta</i>	neviěsta	novi:ęsta	neviěsta	⟨neviěsta⟩	neviěsta
ASG	<i>*nevěstq</i>	neviěstu	novi:ęsto	neviěstu	–	neviěstu
ISG	<i>*nevěstq</i>	neviěstu	novi:ęsto	neviěstu	–	neviěstu
GPL	<i>*nevěst</i>	neviěste	novi:ęst	neviěst	–	neviěst

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

Naglas rod. mn. v Čaneboli pri oblikah z končnico *-ax* je drugoten (prim. komentar pri pregl. 4).

Preglednica 7

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*besěda</i>	bešięda	basije:da	besięda	beši:ęda	beši:ęda
ASG	<i>*besědq</i>	bešiędu	basije:do	besiędo	beši:ędq	beši:ędu
NSG	<i>*motika</i>	mati:ka	mati:ka	mati:ka	mati:nka	mati:ka
ASG	<i>*motikq</i>	mati:ku	mati:ko	mati:ko	mati:nkq	mati:ku
NSG	<i>*oběla</i>	obięla	uobięla	abięla	obi:ęla	obi:ęla
ASG	<i>*obělq</i>	obięlu	uobięlo	abięlo	obi:ęlq	obi:ęlu
NSG	<i>*otáva</i>	otà:va	uotà:va	atà:va	otà:va	otà:va
ASG	<i>*otávq</i>	otà:u	uotà:vo	atà:vo	otà:vo	otà:vu

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*besěda</i>	besięda	beši:ęda	besięda	besięda	besięda
ASG	<i>*besědq</i>	besiędu	beši:ędo	besiędu	besiędu	besiędu
NSG	<i>*motika</i>	mati:ka	meti:ka	mati:ka	–	mati:ka
ASG	<i>*motikq</i>	mati:ku	meti:ko	mati:ku	–	mati:ku
NSG	<i>*oběla</i>	obięla	uobi:ęla	obięla	–	–
ASG	<i>*obělq</i>	obięlu	uobi:ęlo	obięlu	–	–
NSG	<i>*otáva</i>	otà:va	uotà:va	otà:va	⟨otáva⟩	otà:va
ASG	<i>*otávq</i>	otà:vu	uotà:vo	otà:vu	–	otà:vu

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

Preglednica 8

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*xrúška</i>	frù:ška	⟨xrúška⟩	frù:ška	xrù:ška	xrù:ška
ASG	<i>*xrúškq</i>	frù:šku	xrù:ško	frù:ško	xrù:škq	xrù:šku
NSG	<i>*máčka</i>	{mà:čęa}	mà:čka	mà:ška	mà:čka	mà:čka
ASG	<i>*máčkq</i>	{mà:čęu}	mà:čko	mà:ško	mà:čkq	mà:čku
NSG	<i>*sěncá</i>	šięņa	się:nca	sięncá	ši:ęncá	ši:ęncá
ASG	<i>*sěncq</i>	šięņcu	się:nco	sięncq	ši:ęncq	ši:ęņcu

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	* <i>xrúška</i>	frù:ška	krù:ška	hrù:ška	{frùška}	frù:ška
Asg	* <i>xrúškq</i>	frù:šku	krù:ško	hrù:šku	–	frù:šku
Nsg	* <i>máčka</i>	mà:čka	mà:čka	{mà:čjca}	mà:čjca	{mà:čjca}
Asg	* <i>máčkq</i>	mà:čku	mà:čko	{mà:čjcu}	mà:čjcu	{mà:čjcu}
Nsg	* <i>sěncā</i>	siēncā	si:ēncā	–	siēncā	–
Asg	* <i>sěncq</i>	siēncu	si:ēncu	–	siēncu	–

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

Preglednica 9

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
Nsg	* <i>góšča</i>	/	γó:šča	γá:šča	γó:šča
Asg	* <i>góščq</i>	/	γó:ščo	γá:ščo	γó:ščq
Nsg	* <i>súša</i>	{sú:s}	sú:ša, {šú:s}	{sú:s}	{sú:s}
Asg	* <i>súšq</i>	{sú:ša, Gsg}	sú:šo, {šú:ša, Gsg}	{sú:ša, Gsg}	{sú:ša, Gsg}
Nsg	* <i>žéja</i>	žé:a	žé:ja	žé:ja	žé:ja
Asg	* <i>žéjq</i>	žé:u	žejò:	žé:jq	žé:ju

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	* <i>góšča</i>	ó:šča	/	–	–
Asg	* <i>góščq</i>	ó:šču	/	–	–
Nsg	* <i>súša</i>	{sú:s}	–	{sú:s}	–
Asg	* <i>súšq</i>	{su'ša, Gsg}	–	{sú:ša, Gsg}	–
Nsg	* <i>žéja</i>	žé:ja	–	–	–
Asg	* <i>žéjq</i>	žé:ju	–	–	–

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Razen v govoru Breginja (tam sta bili kot sinonima zabeleženi obe besedi) se namesto isln. samostalnika **súša* rabi isln. samostalniki **súš*, ki se izvorno uvršča v isln. naglasni tip **klúč* **klú:ča* (prim. obliki rod. ed. v govorih Porčinja in Prosnida).

V govoru Breginja je samostalniki isln. **žéja* **žéjq* prešel v psl. naglasni tip *c*.

Preglednica 10

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*kòža</i>	kó:ža	⟨kòža⟩	ká:ža	kó:ža	kùé:ža
ASG	<i>*kòžq</i>	kó:žu	kó:žo	ká:žo	kó:žq	kùé:žu
NSG	<i>*stèla</i>	šté:a	sté:ja	stá:ja	sté:ja	sté:ja
ASG	<i>*stèlq</i>	šté:u	sté:jo	stá:jo	sté:jo	sté:ju
NSG	<i>*tàšča</i>	tá:šca	tá:šca	tá:šca	tá:ščca	tá:ščca
ASG	<i>*tàščq</i>	tá:šču	tá:ščo	tá:ščo	tá:ščq	tá:šču

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*kòža</i>	kó:ža	kqóža	–	⟨kòža⟩	kó:ža
ASG	<i>*kòžq</i>	kó:žu	kqóžo	–	–	kó:žu
NSG	<i>*stèla</i>	sté:ja	sté:ja	sté:ja	⟨stéja⟩	sté:ja
ASG	<i>*stèlq</i>	sté:ju	sté:jo	sté:ju	–	sté:ju
NSG	<i>*tàšča</i>	tá:šca	tá:ščca	tá:šca	⟨tášca⟩	tá:šca
ASG	<i>*tàščq</i>	tá:šču	tá:ščo	tá:šču	–	tá:šču

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

Psl. naglasni tip b

Preglednica 11

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*mò:ka</i>	mò:ka	mó:ka	má:ka	mò:ka	mò:ka
ASG	<i>*mò:kq</i>	mò:ku	mó:ko	má:ko	mò:ku	mò:ku
NSG	<i>*trá:va</i>	trá:va	trá:va	trá:va	trá:va	trá:va
ASG	<i>*trá:vq</i>	trá:u	trauò:	trá:uo	trauè	trá:uu
ISG	<i>*travāmi</i>	travà:mj	trauà:m	trauà:m	trauà:m	trauà:mę
NSG	<i>*zvě:zda</i>	zviéžda	zbaz'da	zviéžda	zvi:óžda	zvi:éžda
ASG	<i>*zvě:zdq</i>	zviéždu	zbazdò:	zviéždo	zvezdò:	zvi:éždu

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*mò:ka</i>	mo'ka	mo'ka	mò:ka	⟨mòka⟩	mò:ka
ASG	<i>*mò:kq</i>	mo'ku	mo'ko	mò:ku	–	mò:ku
NSG	<i>*trá:va</i>	tra'va	tra'va	trá:va	⟨tráva⟩	trá:va
ASG	<i>*trá:vq</i>	tra'vu	trauòu	trá:vu	–	trá:vu
ISG	<i>*travāmi</i>	trauà:mę	trauà:m	–	–	–
NSG	<i>*zvě:zda</i>	zviéžda	zviéž'da	–	zviéžda	–
ASG	<i>*zvě:zdq</i>	zviéždu	zviéždòu	–	–	–

V govorih Porčinja in Prosnida je prišlo do pomika naglasa z mladoakutiranega zložnika (prim. im. ed.). Naglas samostalnika *zbaz'da* v govoru Breginja ni nastal po naglasnem pravilu, temveč morda po analogiji na samostalnike isln. naglasnega tipa **nogà* **nogò* po reinterpetaciji (npr. v tož. ed.) prednaglasnega /a/ (< *e) kot odraz vokaliziranega polglasnika (prim. npr. *u'o'da uodò:*, *sta'za stazò:* ipd. nižje).

Večji del samostalnikov *a*-sklanjatve psl. naglasnega tipa *b* je bil v slovenščini prešel v psl. naglasni tip *c* (za nadiško narečje prim. Šekli 2007b: 136, 138). To je razvidno tudi v primeru isln. samostalnikov **trà:va* in **zvě:zda* vsaj v govorih Breginja, Mažerol in Prosnida, pri čemer je do stika verjetno prišlo v končniško naglašeni oblikah pred splošnoslovenskim umikom naglasa na prednaglasno dolžino. O tovrstnem prehodu zaradi narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga v govorih Tera, Čanebole, Pleštišč, Porčinja in Zavarha (prim. nižje) ni mogoče zanesljivo sklepati. Pri isln. samostalniku **mò:ka* do omenjenega prehoda ni prišlo ali pa je bil naglas drugotno cirkumfektiranih oblik (terciarno) nadomeščen po analogiji po oblikah s kratkim končniškim naglasom – bolj verjetna se zdi druga razlaga.

Naglas tož. ed. isln. samostalnika **trà:va* v govoru Porčinja bodisi odraža pomik naglasa z mladoakutiranega zložnika ali pa je, če je prišlo do prehoda samostalnika v isln. naglasni tip **glà:va* **glavò* in kasnejšega umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga, nastal po analogiji na naglas prvotno mladoakutiranih oblik (npr. im. ed.) (prim. mešano stanje pri odrazih psl. naglasnega tipa *c* nižje).

Pri odrazu isln. novega cirkumfleksa v or. mn. ni v tem pregibnostnem vzorcu v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

Preglednica 12

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
NSG	<i>*błxà</i>	bó:uxa	bu'xa, (búxà)	bú:xa	bú:xa	bó:uxa
ASG	<i>*błxò</i>	bó:uxu	boxò:	bú:xo	buxò:	bó:uxu
NSG	<i>*kozà</i>	ko'za	ko'za	ka'za	ko'za	ko'za
ASG	<i>*kozò</i>	ko'zu	ko'zo	ka'zo	ko'zo	ko'zu
GPL	<i>*kóz</i>	kozí:	kozé:	ka'zax	kozí:	–
NSG	<i>*sestrà</i>	šešt'ra	(sastrà)	səst'ra	sešt'ra	šešt'ra
ASG	<i>*sestrò</i>	šešt'ru	sast'ro	səst'ro	sešt'ro	šešt'ru
NSG	<i>*tetà</i>	te'ta	ta'ta	te'ta	te'ta	te'ta
ASG	<i>*tetò</i>	te'tu	ta'to	te'to	te'to	te'tu
NSG	<i>*ženà</i>	ze'na	ža'na	že'na	že'na	že'na
ASG	<i>*ženò</i>	ze'nu	ža'no	že'no	že'no	že'nu
GPL	<i>*žén</i>	zè:m, zení:	žané:	že'nax	žené:	–
IPL	<i>*ženâmi</i>	ženà:mj	žanà:m	ženà:m	ženà:m	ženà:mę

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*b xà</i>	bó:uxa	bo'xa	bó:ɥha	(bóuxa)	bó:uxa
ASG	<i>*b xò</i>	bó:uxu	bɔxòo	bó:ɥhu	–	bó:uxu
						[(bóuxe), NPL]
NSG	<i>*kozà</i>	ko'za	ko'za	ko'za	ko'za	ko'za
ASG	<i>*kozò</i>	ko'zu	ko'zo	ko'zɥ	ko'zɥ	ko'zɥ
GPL	<i>*kóz</i>	kozé:	kozéé	kó:s	kozé:	ko'ze
NSG	<i>*sestrà</i>	sest'ra	seš'tra	sest'ra	(sesträ)	sest'ra
ASG	<i>*sestrò</i>	sest'ru	seš'tro	sest'ru	–	sest'ru
						[(sestrë), GSG]
NSG	<i>*tetà</i>	te'ta	te'ta	te'ta	(tetä)	te'ta
ASG	<i>*tetò</i>	te'tu	te'to	te'tɥ	–	te'tɥ
NSG	<i>*ženà</i>	že'na	že'na	že'na	(ženä)	že'na
ASG	<i>*ženò</i>	že'nu	že'no	že'nɥ	–	že'nɥ
GPL	<i>*žén</i>	žené:	ženéé	žené:	–	ženi:
IPL	<i>*ženâmi</i>	ženà:mę	ženà:m	ženà:mj	–	/

V nobenem govoru ni prišlo do umika na prednaglasno kračino po naglasnem pravilu.

Isln. samostalniki **b|xà* je prešel v isln. naglasni tip **nogà *nogô* vsaj v govorih Breginja, Mažerol in Prosnida. Oblike z naglasom na osnovi v nekaterih govorih so drugotne (prim. prvotnejše naglasno stanje v govoru Breginja), odvisno od glasovno-ozziroma naglasnorazvojnih značilnosti govora pa je njihov nastanek mogoče razlagati na dva načina, ki se med seboj nujno ne izključujeta (oba pa predpostavljata predhodni prehod samostalnika v isln. naglasni tip **nogà *nogô*).

V govorih, v katerih je prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (tj. govori Tera, Čanebole, Plestišč, Viškorše in Zavarha – prim. nižje) – če je tudi v teh prišlo do prehoda samostalnika v isln. naglasni tip **nogà *nogô* –, je lahko naglas na osnovi v (drugotno) cirkumflektiranih oblikah (npr. tož. ed.) nastal po omenjenem naglasnem umiku, v prvotno končniško (kratko)naglašeni oblikah (npr. im. ed.) pa po analogiji na prve. Do tovrstne analogije je prišlo tudi pri samostalnikih, ki odražajo isln. naglasni tip **nogà *nogô* (prim. komentar pri pregl. 15).

V govorih, kjer se je isln. (nenaglašeni oz. prednaglasni) **l̥* razvil v /u/ (tj. govora Čanebole in Mažerol), je lahko naglas na osnovi v prvotno končniško naglašeni oblikah (npr. im. ed.) nastal po analogiji na besede isln. naglasnega tipa **glá:va *glavô*, med katerimi so bile besede z /u/ (< isln. **u*, **l̥*) v osnovi številčnejše (prim. (Mažerole) *kú:na*, *žú:na*). Pri tem je do naglasnega stika prišlo v cirkumflektiranih oblikah, npr. tož. ed. (Mažerole) *kunò:*, *žunò:* = *buxò:*. Na enak način je mogoče razlagati tudi naglas samostalnika (Breginj) *lá:ya layò:*, (Mažerole) *lá:ya layò:* z /a/ (< isln. **ə*) v osnovi (prim. pregl. 56).

Od isln. oblik s podaljšavo psl. novega akuta v rod. mn., vključenih v vprašalnico, je podaljšava izkazana le v govorih Tera (*zɛ:n* poleg *zeni:*) in Tipane (*kɔ:s*), v ostalih govorih se pojavljajo drugotne oblike s končniškim naglasom s končnico **-i* (prešlo iz *i*-sklanjatve) oziroma (nejasno) končnico **-ɛ̇*. Slednjo Ramovš (1952: 60) razlaga kot razširjeno iz tož. mn., ki se je naplastila na osnovo prvotno ničtokončniške oblike rod. mn., najprej verjetno znotraj isln. naglasnih tipov, ki nadaljujejo psl. naglasni tip *c* in za katere je v tož. mn. značilna isln. končnica **-ɛ̇*. Pri tem naj bi prišlo do disimilatorne metatonije **-ɛ̇ ≥ *-ɛ̇*, verjetno pod vplivom enako naglašene končnice **-i* samostalnikov *i*-sklanjatve (prim. Ježovnik 2019: 24–25). Za izvor končnice *-ax* prim. komentar pri pregl. 4.

Preglednica 13

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleistišča
NSG	<i>*məglà</i>	má:xla	maɣ'la	maɣ'la	maɣ'la	má:ɣla
ASG	<i>*məglɔ̇</i>	má:xlu	maɣlò:	maɣ'lo	maɣlò:	má:ɣlu
IPL	<i>*məglâmi</i>	/	maɣlâ:m	/	maɣlâ:m	maɣlâ:mɛ̇
NSG	<i>*təmà</i>	tó:ma	ta'ma	–	ta'ma	to'ma
ASG	<i>*təmɔ̇</i>	tó:mu	tamò:		tamò:	tó:mu

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*məglà</i>	ma'la	meɣ'la	má:ɣla	má:xla	mó:la
ASG	<i>*məglɔ̇</i>	ma'lu	meɣlò	má:ɣlu	má:xlu	mó:lu
IPL	<i>*məglâmi</i>	/	meɣlâ:m	/	/	/
NSG	<i>*təmà</i>	to'ma	te'ma	tó:ma	–	tó:ma
ASG	<i>*təmɔ̇</i>	to'mu	temò	tó:mu		tó:mu

V nobenem govoru ni prišlo do umika na prednaglasni polglasnik oziroma njegov odraz po naglasnem pravilu (prim. gradivo v pregl. 28 in 31 ter drugod na ustreznih mestih).

Verjetno sta oba samostalnika vsaj v delu govorov prešla v isln. naglasni tip **daskà *daskô* (= **nogà *nogô*) (prim. gradivo govorov Breginja, Mažerol in Prosnida; za izostanek prehoda prim. gradivo govorov Čanebola in Porčinja – če v teh govorih ni prišlo do (terciarne) izravnave naglasa prvotnih necirkumflektiranih oblik, npr. im. ed., tudi v drugotno cirkumflektiranih, npr. tož. ed.), kasneje pa je prišlo do enakih naglasnih in analoških naglasnih sprememb kot pri samostalnikih isln. naglasnega tipa **nogà *nogô* (prim. komentar pri pregl. 12 in 15). Pri tem je v nekaterih primerih analogija izostala, prim. (Pleistišča) im. ed. *to'ma*, tož. ed. *tó:mu*.

Psl. naglasni tip c

Preglednica 14

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	*brá:da	brá:da	brá:da	brá:da	brá:da	brá:da
ASG	*bradô	brá:du	bradò:	brá:do	bradô:	brá:du
NSG	*glá:va	lá:va	γlá:va	lá:va	γlá:va	γlá:va
ASG	*glavô	lá:u	γlá:vo	lá:vo	γlavò	γlá:vu
IPL	*glavâmi	lavà:mj	γlavà:m	–	γlavà:m	γlavmí:
NSG	*pé:ta	pé:ta	pé:ta	pá:ta	pé:ta	pé:ta
ASG	*petô	pé:tu	pé:to	pá:to	pé:to	pé:tu
NSG	*rô:ka	rô:ka	ro'ka, (rókà)	rá:ka	rô:ka	ro'ka
ASG	*rokô	rô:ku	rokò:	rá:ko	rokò:	rô:ku
NSG	*zí:ma	zí:ma	⟨zíma⟩	zí:ma	zí:ma	zí:ma
ASG	*zimô	zí:mu	zimò:	zí:mo	zimò:	zí:mu

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	*brá:da	bra'da	bra'da	brá:da	brá:da	brá:da
ASG	*bradô	bra'du	bra'du	brá:du	brá:du	brá:du
NSG	*glá:va	la'va	γla'va	γlá:va	lá:va	lá:va
ASG	*glavô	la'vu	γlavò	γlá:vu	lá:vu	lá:vu
IPL	*glavâmi	lavà:mj	γlavà:m	–	–	–
NSG	*pé:ta	pé:ta	pe'ta	–	pé:ta	pé:ta
ASG	*petô	pé:tu	petò	–	pé:tu	pétu
NSG	*rô:ka	rô:ka	ro'ka	rô:ka	rô:ka	rô:ka
ASG	*rokô	rô:ku	rokò	rô:ku	rô:ku	rô:ku
NSG	*zí:ma	zi'ma	zi'ma	zí:ma	⟨zíma⟩	zí:ma
ASG	*zimô	zi'mu	zimò	zí:mu	–	zí:mu

V govornih Breginja in Mažerol ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Naglas na osnovi v prvotno cirkumflektiranih oblikah (Breginj) tož. ed. *γlá:vo*, *pé:to*, (Mažerole) *pé:to* je nastal z izravnavo naglasa oblik z naglasom na osnovi, npr. (Breginj, Mažerole) im. ed. *γlá:va*.

Mešani odrazi v govoru Porčinja so posledica izravnave bodisi naglasa oblik prvotno z naglasom na osnovi, v katerih je prišlo do narečnega pomika naglasa z mladoakutiranega zloga (npr. im. ed.), ali prvotno cirkumflektiranih oblik, v katerih je prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (npr. tož. ed.).

Pri odrazu isln. novega cirkumfleksa v or. mn. ni v tem pregibnostnem vzorcu v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Končnica (in naglas) or. mn. v govoru Plešišč je drugotna, prešla iz *i*-sklanjatve isln. naglasnih tipov **klēt* **klētī* in/ali **nôt* **noī*.

Preglednica 15

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
NSG	<i>*gorà</i>	ó:ra	ɣo'ra	ɣá:ra	ɣo'ra	ɣo'ra
ASG	<i>*gorô</i>	ó:ru	ɣorò:	ɣá:ro	ɣorò:	ɣúé:ru
NSG	<i>*kosà</i>	/	(kosà)	ká:sa	ko'sa	kúé:sa
ASG	<i>*kosô</i>		(kosô)	ká:so	kosô:	kúé:su
NSG	<i>*nogà</i>	nó:a	no'ɣa	ná:ɣa	nó:ɣa	no'ɣa
ASG	<i>*nogô</i>	nó:u	noɣò:	ná:ɣo	noɣò:	nó:ɣu
GPL	<i>*nóg</i>	noú:, nuox	noɣé:	na'ɣax	noɣé:	noɣú:
IPL	<i>*nogâmi</i>	noà:mj	noɣá:m	naɣá:m	noɣá:m	noɣá:mɛ
NSG	<i>*ovcà</i>	ó:ɥca	u'ca	ó:ɥca	u'ca	ó:ɥca
ASG	<i>*ovcô</i>	ó:ɥcu	ucò:	ó:ɥco	ucò:	ó:ɥcu
GPL	<i>*ovác</i>	ò:ɥc, ò:ɥcaj	ucé:	ó:ɥcax	ucí:	ó:ɥc, ɥcécé:
NSG	<i>*vodà</i>	vó:da	u'ɔda	uá'da	uá'da	u'e'da
ASG	<i>*vodô</i>	vó:du	uɔdò:	uadá:	uadò:	u'é:du
NSG	<i>*zemlâ</i>	zé:mja	zam'ja	zá:mja	zem'ja	zem'ja
ASG	<i>*zemlô</i>	zé:mju	zamjò:	zá:mjo	zemjò:	zìé:mju

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*gorà</i>	ó:ra	ɣo'ra	–	ó:ra	ó:ra
ASG	<i>*gorô</i>	ó:ru	ɣorò		ó:ru	ó:ru
NSG	<i>*kosà</i>	kó:sa	ko'sa	kó:sa	(kósa)	kó:sa
ASG	<i>*kosô</i>	kó:su	kosò	kó:su	(kósò)	kó:su
NSG	<i>*nogà</i>	nó:(u)a	no'ɣa	nó:ɣa	nó:a	nó:(u)a
ASG	<i>*nogô</i>	nó:(u)u	noɣò	nó:ɣu	nó:u	nó:(u)u
GPL	<i>*nóg</i>	noí:	noɣé	–	noú:	nó:(u)ax
IPL	<i>*nogâmi</i>	no(u)à:mɛ	noɣá:m	–	noà:mj	noà:mj
NSG	<i>*ovcà</i>	ó:ɥca	u'ca	ó:ɥca	ó:ɥca	ó:ɥca
ASG	<i>*ovcô</i>	ó:ɥcu	ucò	ó:ɥcu	ó:ɥcu	ó:ɥcu
GPL	<i>*ovác</i>	oucé:	ucé	ó:ɥc	oucé:	oucí:
NSG	<i>*vodà</i>	uó:da	u'ɔda	uó:da	uó:da	uó:da
ASG	<i>*vodô</i>	uó:du	uɔdò	uó:du	uó:du	uó:du

V govorih Pleštišč, Porčinja, Tipane, Viškorše in Zavarha je v tem pregibnostnem vzorcu prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga (prim. tož. ed.). V govoru Čanebole do omenjenega naglasnega umika ni prišlo v enem izmed primerov, govor pa tudi v drugih pregibnostnih vzorcih izkazuje mešane odraze (prim. npr. gradivo v pregl. 47).

Naglas na osnovi pri prvotno necirkumfektiranih oblikah je drugoten, nastal po analogiji na prvotno cirkumfektirane oblike po narečnem umiku naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga.

V govoru Mažerol, kjer do omenjenega nagl. umika ni prišlo, se pri isln. samostalniku **nogà* v im. ed. pojavlja naglas na osnovi. V govoru Pleštišč, kjer je do omenjenega

naglasnega umika sicer prišlo, se umičnonaglašeni samoglasnik v tož. ed. po kakovosti razlikuje od ostalih umičnonaglašanih samoglasnikov. Oba primera je mogoče razlagati z analogijo po isl. samostalniku **rǫ́:ka*. V govoru Plestišč je v im. ed. prišlo tudi do obratnega vpliva, in sicer je naglas te oblike nastal po analogiji na naglas isl. **noʔa* – im. ed. *noʔa*, tož. ed. *nó:ʔu* = im. ed. *roʔka*, tož. ed. *ró:ku*; ostali samostalniki, ki se prvotno uvrščajo v isl. naglasni tip **glá:va* **glavô*, v tej obliki izkazujejo regularni naglas na osnovi.

Naglas in končnice rod. mn. so v vseh govorih pri obeh vprašalnih primerih drugotni (za izvor drugotnih končnic rod. mn. prim. komentar pri pregl. 12; za izvor končnice *-ax* prim. komentar pri pregl. 4).

Preglednica 16

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
NSG	* <i>daskà</i>	dá:ška	das'ka	dá:ska	daš'ka	dá:ška
ASG	* <i>daskô</i>	dá:šku	das'ko	dá:sko	daškò:	dá:šku
IPL	* <i>daskâmi</i>	daškà:mj	daskà:m	daskà:m	daškà:m	daškmí:
NSG	* <i>stazà</i>	/	sta'za	sta'za	šta'za	stá:za
ASG	* <i>stazô</i>		stazò:	sta'zo	štazò:	stá:zu

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	* <i>daskà</i>	dá:ska	des'ka	dá:ska	⟨dáska⟩	dá:ska
ASG	* <i>daskô</i>	dá:sku	deškò	dá:sku	–	dá:sku
IPL	* <i>daskâmi</i>	daskà:mę	deškà:m	daskà:mj	–	daskà:mj
NSG	* <i>stazà</i>	/	ste'za	/	–	/
ASG	* <i>stazô</i>		stazò			

V nobenem govoru ni prišlo do umika na prednaglasni polglasnik oziroma njegov odraz po naglasnem pravilu (prim. gradivo v pregl. 28 in 31 ter drugod na ustreznih mestih).

V govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane in Zavarha (sodeč po obliki im. ed. verjetno tudi v govoru Viškorše) je v tož. ed. prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga, tako nastali naglas pa se je posplošil tudi v im. ed.

Preglednica 17

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
NSG	* <i>gorkotà</i>	orkùøta	γorkùø:ta	γarkùøta	γorkù:øta	γorkù:øta
ASG	* <i>gorkôto</i>	orkùøtu	γorkùø:to	γarkùøto	γorkù:øto	γorkù:øtu
NSG	* <i>sirotà</i>	/	sarùø:ta	–	šarù:øta	šerù:øta
ASG	* <i>sirôto</i>		sarùø:to		šarù:øto	šerù:øtu
NSG	* <i>šlepõtà</i>	šlepùøta	šlapùø:ta	/	/	šlepù:øta
ASG	* <i>šlepôto</i>	šlepùøtu	šlapùø:to			/

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*gorkotà</i>	orkù:ɔta	ɣorkù:ɔta	–	–	arkù:ɔta
Asg	<i>*gorkôṭɔ</i>	orkù:ɔtu	ɣorkù:ɔto			/
Nsg	<i>*sirotà</i>	(sarù:ɔta)	serù:ɔta	–	⟨serûota⟩	–
Asg	<i>*sirôṭɔ</i>	/	serù:ɔto		–	
Nsg	<i>*slěpotà</i>	/	/	–	–	–
Asg	<i>*slěpôṭɔ</i>					

V vseh govorih je v prvotno necirkumflektiranih oblikah prišlo do posplošitve naglasa cirkumflektiranih oblik. V nobenem govoru ni prišlo do narečnega umika naglasa z nekončnega starocirkumflektiranega zloga.

1.2 Samostalniki psl. *o*-sklanjatve moškega spola

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 18

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	* <i>kùp</i>	'kyp	'kup	'kop	'kup	'kyp
GSG	* <i>kùpa</i>	kú:pa	kú:pa	kú:pa	kú:pa	kú:pa
LPL	* <i>kùpěx</i>	kù:pax	kù:pax	/	kù:pax	/
IPL	* <i>kùpi</i>	kù:pj	kù:pam	kù:p	kù:pan	/
NSG	* <i>sìr</i>	'šjr	'sar	'ser	'šer	'šer, (šěr)
GSG	* <i>sira</i>	šjéra	sié:ra	siéra	ši:óra	si:éra
NSG	* <i>vlàx</i>	'Lax	'Lax	'Lax	'Lax	'Lax
GSG	* <i>vlàxa</i>	Lá:xa	Lá:xa	Lá:xa	Lá:xa	Lá:xa
LPL	* <i>vlásěx</i>	Là:xax	Là:xax	Là:x (!)	Là:xax	Là:xax
IPL	* <i>vlàxi</i>	Là:xj	Là:xi	Là:x, Laxà:m	Là:xmə	Là:xę
NSG	* <i>zèt</i>	'zet	'zat	'zet	'zet	'zet
GSG	* <i>zèta</i>	zè:tu	zè:ta	zá:t (!)	zè:ta	zè:ta
LPL	* <i>zètěx</i>	zè:tuax	zè:tax	zá:t (!)	zè:tax	zè:təx
IPL	* <i>zèti</i>	zè:tuj	zè:t	zá:t	zè:tan	zè:tę

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	* <i>kùp</i>	'kyp	'kop	'kyp	'kyp	'kyp
GSG	* <i>kùpa</i>	kú:pa	kú:pa	kú:pa	(kúpa)	kú:pa
LPL	* <i>kùpěx</i>	kù:pę (!)	/	/	–	kù:pax
IPL	* <i>kùpi</i>	kù:pę	/	/	–	kù:pj
NSG	* <i>sìr</i>	'ser	'šer	'ser	'ser	'ser
GSG	* <i>sira</i>	siéra	ši:éra	siéra	siéra	siéra
NSG	* <i>vlàx</i>	'Lax	–	–	–	–
GSG	* <i>vlàxa</i>	Lá:xa				
LPL	* <i>vlásěx</i>	Là:xę (!)				
IPL	* <i>vlàxi</i>	Là:xę				
NSG	* <i>zèt</i>	'zet	'zet	'zet	(zět)	'zet
GSG	* <i>zèta</i>	zè:ta	ze'tə	zè:tu	–	zè:ta
LPL	* <i>zètěx</i>	zè:tę (!)	/	zè:tax	–	zè:təx
IPL	* <i>zèti</i>	zè:tę	zetà:mə	zè:tj	–	zè:tj

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

Množinske oblike z drugotnimi končnicami²³⁴ v večini primerov odražajo prvotni naglas; končnica *-mə* v obliki or. mn. *Là:xmə* v govoru Mažerol je drugotna, izvorno

²³⁴ Končnice množinskih oblik samostalnikov *o*-sklanjatve moškega spola z zložnikom *-a-* so drugotne, nastale po analogiji na končnice množinskih oblik psl. *a*-sklanjatve.

končnica psl. *ŭ-* in *i-*sklanjatve. Dvojnična oblika or. mn. *Laxà:m* (poleg *Là:x*) v govoru Čanebole ter oblika or. mn. *zetà:mę* v govoru Prosnida sta nastali po analogiji na naglas samostalnikov *a-*sklanjatve isln. naglasnih tipov **ženà* **ženò*, **rě:ka* **rě:kò*, **nogà* **nogò* oziroma **glà:va* *glavò*.

V govoru Tera je v primerih mest. mn. *zè:tuax*, or. mn. *zè:tuj* (im. mn. *zè:tuj*) prišlo do drugotne podaljšave osnove z *-u-* (< **-ov-*).

V govorih Čanebole in Porčinja so nenavadne stranskosklonske oblike samostalnika *zet*. V govoru Porčinja je v mest. mn. prišlo do analoške posplošitve oblik or. mn., v katerih se regularno odraža popsl. novi cirkumfleks; obliki mest. in or. mn. v govoru Čanebole naglasno ne ustrezata izvorni obliki or. mn., prav tako pa govor ne izkazuje posplošitve ene izmed oblik (prim. ostala primera). Če obliki rod. ed. odražata prvotno končnico psl. *i-*sklanjatve (moškega spola), v katero se samostalni izvorno uvršča, bi lahko zapisani množinski obliki nastali po analogiji na končnico rod. ed. oz. enakovrstne končnice drugih oblik.

V govoru Prosnida je samostalni *zet* vsaj v stranskosklonskih oblikah prešel v isln. naglasni tip **klúč* **klú:ča*, saj v rod. ed. izkazuje narečni pomik naglasa z mladoakutiranega zloga. Pri tem je nenavadna oblika im. ed., ki je očitno ohranila prvotno kračino.

Preglednica 19

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
Nsg	<i>*g/kuščer</i>	/	/	/	/
Gsg	<i>*g/kuščera</i>				
Nsg	<i>*jåvor</i>	já:vor	já:uar, (jåwor)	já:uar	já:uer
Gsg	<i>*jåvora</i>	já:vorja	já:uarja	já:uerja	já:uerja
Lpl	<i>*jåvorëx</i>	já:vorjax	jå:uarjə (!)	jå:uerjax	jå:uerje
Ipl	<i>*jåvori</i>	já:vorjĭ	jå:uarji	jå:uerjam	jå:uerjĕ
Nsg	<i>*kåmen</i>	/	ká:møn, ká:man (kå:møn)	ká:man	/
Gsg	<i>*kåmena</i>		kå:møna	kå:mana	
Lpl	<i>*kåmenëx</i>	/	/	/	
Ipl	<i>*kåmeni</i>	/	/	/	

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*g/kuščer</i>	/	/	/	/
Gsg	<i>*g/kuščera</i>				
Nsg	<i>*jåvor</i>	jå:uør	jå:uer	jå:uar	(jåuar)
Gsg	<i>*jåvora</i>	ja'uørja	ja'uerja	jå:uarja	–
Lpl	<i>*jåvorëx</i>	ja'uørjax	ja'uerjex	/	–
Ipl	<i>*jåvori</i>	jå:uørjĕ	ja'uerjə	jå:uarjĭ	–
Nsg	<i>*kåmen</i>	kå:man	kå:men	/	/
Gsg	<i>*kåmena</i>	[ka'menĕ, N _{PL}]	ka'mena		
Lpl	<i>*kåmenëx</i>	kå:manĕ	/		
Ipl	<i>*kåmeni</i>	kå:manĕ	/		

Isln. samostalnik **gùščer/*kuščer* se ne rabi v nobenem govoru. V govorih, v katerih je izpričana raba isln. samostalnika **kàmen*, se v množini navadno nadomestno rabi isln. kolektivni samostalnik **kàmeńe/*kàmenje*.

V govorih Porčinja in Prosnida je v večzložnih oblikah prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga. V ostalih govorih v tem pregibnostnem vzorcu ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

V govoru Plestišč je v mest. in or. mn., v govoru Porčinja pa le v or. mn. prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa po analogiji na samostalnike z naglasom na zadnjem zlogu osnove (pri vprašalničnih samostalnikih zaradi psl. kratkega samoglasnika v ponaglasnem zlogu v teh oblikah ni mogel nastati po naglasnem pravilu); v zadnjem govoru posledično v or. mn. ni prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega zloga. Oblika mest. mn. *jà:uerje* je drugotna, prešla iz mest. ed. (prim. tudi mest. mn. *peteli:nu* v pregl. 20).

Preglednica 20

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
NSG	<i>*božít</i>	/	bo'žič	ba'žič	bo'žíc	bo'žęč
GSG	<i>*božíta</i>		boži:ča	baži:ča	boži:ća	boži:ča
NSG	<i>*člověk</i>	člo'vek	člo'bak, (č'lowák)	šla'vek	šlo'vek	člo'vek
GSG	<i>*člověka</i>	človięka	člobię:ka, človię:ka	šlavięka	šlovi:ška	človi:ęka
NSG	<i>*jezik</i>	i'zjik	je'zək	je'zək	i'zək	je'zək
GSG	<i>*jezika</i>	izi:ka	jezi:ka	jezi:ka	izi:ka	jezi:ka
NSG	<i>*pětelin</i>	pete'ljn	pata'lən	pete'lən	pete'lən	pete'lęn
GSG	<i>*pětelina</i>	peteli:na	patali:na	peteli:na	peteli:na	peteli:na
LPL	<i>*pětelinix</i>	peteli:nax	patali:nax	peteli:ne	peteli:nax	peteli:nu (!)
IPL	<i>*pětelini</i>	peteli:nj	patali:n	peteli:n	peteli:nan	peteli:nę

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*božít</i>	bo'žíc	bo'žič	bo'žjč	/	/
GSG	<i>*božíta</i>	boži:ća	boži:ča	boži:ča		
NSG	<i>*člověk</i>	šlo'vek	člo'vek	člo'vek	(č'lověk)	člo'vek
GSG	<i>*člověka</i>	šlovięka	človi:ęka	človięka	(č'lovięka)	človięka
NSG	<i>*jezik</i>	je'zək, i'zək	je'zək	–	je'zjik	je'zjik
GSG	<i>*jezika</i>	izi:ka	jezi:ka		jezi:ka	jezi:ka
NSG	<i>*pětelin</i>	pete'lęn	pete'lən	pete'ljn	pete'ljn	pete'ljn
GSG	<i>*pětelina</i>	peteli:na	peteli:na	peteli:na	peteli:na	peteli:na
LPL	<i>*pětelinix</i>	/	peteli:nex	peteli:nj (!)	–	peteli:nax
IPL	<i>*pětelini</i>	/	peteli:nem	peteli:nj	–	peteli:nj

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

Oblika mest. mn. *peteli:nu* v govoru Plestišč je drugotna, prešla iz mest. ed. (prim. tudi mest. mn. *jà:uerje* v pregl. 19).

Preglednica 21

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
Nsg	<i>*mêšec</i>	mîšəç	⟨m'êsc⟩	mîšəc	mi:əšəç	mi:əšəç
Gsg	<i>*mêšəca</i>	mîšəçə	mîę:sca	mîšəca	mi:əšəçə	mi:əšəçə
Nsg	<i>*pâjek</i>	pà:jak	pè:jk	pà:jak	opà:jak	pà:jak
Gsg	<i>*pâjeka</i>	pà:jka	pè:jka	pà:jka	opà:jka	pà:jka
Nsg	<i>*ptiatar</i>	ti:çar	ti:čar	ti:čar	ti:çar	ti:čər
Gsg	<i>*ptiatarə</i>	ti:çarja	ti:čarja	ti:čarja	ti:çarja	ti:čərja

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*mêšec</i>	mîšəc	mi:əšəç	mîšəc	mîšəc	mîšəc
Gsg	<i>*mêšəca</i>	mîšəçə	mi:əšəçə	mîšəca	mîšəca	mîšəca
Nsg	<i>*pâjek</i>	pà:jak	pà:jek	pà:jak	⟨pâjak⟩	pà:jak
Gsg	<i>*pâjeka</i>	pà:jka	pà:jeka	pà:jka	–	pà:jka
Nsg	<i>*ptiatar</i>	ti:çar	ti:čer	ti:čar	–	ti:čar
Gsg	<i>*ptiatarə</i>	ti:çarja	ti:čerja	ti:čarja	–	ti:čarja

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

Preglednica 22

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
Nsg	<i>*xlêbəc</i>	xliębaç	/	/	{xli:əpčič}	xli:ębaç
Gsg	<i>*xlêbca</i>	xliębaça			{xli:əpčičə}	xli:ębaça
Nsg	<i>*máčək</i>	má:çək	má:čək	má:čək	má:čək	má:čək
Gsg	<i>*máčka</i>	má:ška	má:čka	má:ška	má:čka	má:čka
Nsg	<i>*pâləc</i>	pà:laç	pà:uč	pò:uac	pà:uac	pà:uac
Gsg	<i>*pâlca</i>	pà:uçə	pà:uçə	pò:uçə	pà:uçə	pà:uçə

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*xlêbəc</i>	xliębac	xli:ębəç	hliębac	⟨xliębac⟩	xliębac
Gsg	<i>*xlêbca</i>	/	xli:ębəça	/	–	xliępca
Nsg	<i>*máčək</i>	ma'čək	ma'ček	má:čək	má:čək	má:čək
Gsg	<i>*máčka</i>	mač'ka	mač'ka	má:čka	má:ška	má:čka
Nsg	<i>*pâləc</i>	pà:uac	pà:ueç	–	pà:uac	pà:uac
Gsg	<i>*pâlca</i>	pà:uçə	pà:uçə	–	pà:uçə	pà:uçə

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

Pri isln. samostalnikih **xlěbæc* in **pālæc* je v vseh govorih prišlo do posplošitve popsl. novega cirkumfleksa iz stranskosklonskih oblik, pri isln. samostalniku **máčək* pa v vseh govorih do posplošitve kratkega akuta (podaljšanega v nezadnjem besednem zlogu) iz oblike im. ed. (tak sklep je zaradi analoške spremembe naglasnega mesta vprašljiv za govora Porčinja in Prosnida, prim. nižje).

V govorih Porčinja in Prosnida isln. samostalniki **máčək* izkazuje pomaknjeni naglas, do katerega ni moglo priti po naglasnem pravilu, saj do naglasnega premika z (nemlado)akutiranega zloga ne prihaja v predzadnjem besednem zlogu (prim. gradivo in komentar pri pregl. (npr.) 4, 18, 23, 39; za odraze ž. sp. isln. pridevnikov tipa **stàr* **stàra* **stàro* v govoru Porčinja (npr. *s'tar sta'ra stá:ro*) prim. komentar pri pregl. 60). Do pomika je verjetno prišlo po analogiji na samostalnike z isto isln. pripono **-ək* in mladim akutom na osnovi (npr. (Porčinj) *pe'tak*, *pię'sak*; (Prosnid) *pe'tek*, *pię'sek* – prim. pregl. 27).

Preglednica 23

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
NSG	<i>*brātər</i>	brá:tar	b'rat	brá:tar	b'rat
GSG	<i>*brátra</i>	brá:tra	brá:ta ²³⁵	brá:tra	brá:tra
NSG	<i>*grābər</i>	à:bar	γá:bər	γá:bər	γá:bər
GSG	<i>*grābra</i>	à:barja	γá:bra	γá:bra	γá:bra
NSG	<i>*kášəl / *kášəl</i>	ká:šej	⟨káši⟩	ká:ši	ká:ši
GSG	<i>*kášla / *kášla</i>	ká:sja	ká:šja	ká:šja	ká:šja
NSG	<i>*vêtər</i>	vi:ɛtar	bi:ɛtər	vi:ətər	vi:ɛtar
GSG	<i>*vètra</i>	vi:ɛtra	bi:ɛtra	vi:ətra	vi:ɛtra

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*brātər</i>	brá:tar	b'ret	brá:tar	⟨brátar⟩
GSG	<i>*brátra</i>	brá:tra	brá:tra	brá:tra	⟨brátra⟩
NSG	<i>*grābər</i>	{à:bra}	γá:ber	à:bar	⟨ábar⟩
GSG	<i>*grābra</i>	{à:bru, ASG}	γa'berja	à:barja	–
NSG	<i>*kášəl / *kášəl</i>	kà:ši	ká:šjə	kà:šej	⟨kášij⟩
GSG	<i>*kášla / *kášla</i>	kà:sja	ká:šja	kà:šja	–
NSG	<i>*vêtər</i>	vi:ɛtar	–	vi:ɛtar	–
GSG	<i>*vètra</i>	vi:ɛtra	vi:ɛtərja	vi:ɛtra	–

²³⁵ Logar beleži im., rod. in mest. ed. ⟨bràt⟩, ⟨bráta⟩ oziroma ⟨pər brātu⟩, poleg tega pa še tož. ed. ⟨brátra⟩, im. mn. ⟨brátri⟩, tož. mn. ⟨brátre⟩ in im. dv. ⟨brátra⟩ (rod. mn. je zabeležen s končnico, tj. ⟨-u⟩, domnevno torej ⟨brátru⟩ (?)).

V vseh govorih je prišlo do posplošitve naglasa bodisi oblik z odrazom popsl. novega cirkumfleksa bodisi z odrazom isln. kratkega akuta (podaljšanega v nezadnjem besednem zlogu).

V govoru Prosnida je v primeru isln. samostalnika **grábər* v obliki rod. ed. (po predhodni posplošitvi naglasa neimenovalniških oblik ter posplošitvi imenovalniške osnove tudi v neimenovalniških oblikah, s čimer je beseda v teh oblikah postala trozložna) prišlo do narečnega pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga. V govoru Porčinja je v primeru istega samostalnika prišlo do feminizacije.

Preglednica 24

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleistišča
Nsg	<i>*potòk</i>	pa'tok	pa'tok	pa'tak	pa'tok	pa'tok
Gsg	<i>*potòka</i>	pató:ka	pató:ka	patá:ka	pató:ka	patúé:ka
Nsg	<i>*prostòr</i> ²³⁶	proš'tor	pras'tor	pres'tor	pres'tor	proš'tor
Gsg	<i>*prostòra</i>	proštó:ra	prastó:ra	prestá:ra	preštó:ra	proštúé:ra

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*potòk</i>	pa'tok	pe'tok	pa'tok	pa'tok	pa'tok
Gsg	<i>*potòka</i>	pató:ka	petóóka	pató:ka	pató:ka	pató:ka
Nsg	<i>*prostòr</i> ²³⁶	/	pres'tor	pros'tor	–	–
Gsg	<i>*prostòra</i>		preštóóra	prostó:rja		

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšanju kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

V govorih Čanebole in Mažerol je v primeru isln. samostalnika **prě:stor* v im./tož. ed. prišlo do analoške posplošitve naglasnega mesta po stranskosklonskih oblikah z naglasom na zadnjem zlogu osnove (npr. rod. ed. **prěstòra*); tako morda tudi v govorih Breginja in Prosnida, vendar ni mogoče zagotovo vedeti, ali je (synchrono) prednaglasni samoglasnik odraz prvotnega **o* (v obeh govorih po sporadičnem akanju, v govoru Prosnida dalje po prehodu **a > *e*) ali **ě* (v govoru Breginja po *e*-jevskem akanju).

²³⁶ Oziroma besedotvorna varianta z drugo predpono **prě:stor*, rod. ed. **prěstòra*.

Psl. naglasni tip *b*

Preglednica 25

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*gréx</i>	riéx	γrié:x	γriéx	γri:óx	γri:éx
GSG	<i>*gré:xa</i>	riéxa	γrié:xa	γriéxa	γri:óxa	γri:éxa
NSG	<i>*xlév</i>	xliéu	xlié:u	xliéu	xli:óu	xli:éu
GSG	<i>*xlé:va</i>	xliéva	xlié:va	xliéva	xli:óva	xli:éva
NSG	<i>*klúč</i>	ćú:ç	kjú:č	kjú:č	kjú:č	kjú:č
GSG	<i>*klú:ča</i>	ćú:ča	kjú:ča	kjú:ča	kjú:ča	kjú:ča
NSG	<i>*križ</i>	kri:š	kri:ž	kri:š	kri:š	kri:š
GSG	<i>*kri:ža</i>	kri:ža	kri:ža	kri:ža	kri:ža	kri:ža

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*gréx</i>	riéx	γri:éx	γriéħ	riéx	–
GSG	<i>*gré:xa</i>	rié'xa	γrié'xa	γriéħa	riéxa	
NSG	<i>*xlév</i>	xliéu	xli:éu	hliéu	<xliéu>	xliéu
GSG	<i>*xlé:va</i>	xlié'va	xlié'va	hliéva	–	xliéva
NSG	<i>*klúč</i>	kjú:č	kjú:č	kjú:č	<kjúč>	ćú:č
GSG	<i>*klú:ča</i>	kju'ča	kju'ča	kjú:ča	–	ćú:ča
					[(kjúče), NPL]	
NSG	<i>*križ</i>	kri:š	kri:š	–	kri:š	kri:š
GSG	<i>*kri:ža</i>	kri'ža	kri'ža		kri:ža	kri:ža

V govorih Porčinja in Prosnida je v večložnih oblikah prišlo do narečnega pomika naglasa *s* (predzadnjega) mladoakutiranega zloga. V ostalih govorih ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

Preglednica 26

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*klobúk</i>	klabú:k	klabú:k	klabú:k	klabú:k	klabú:k
GSG	<i>*klobú:ka</i>	klabú:ka	klabú:ka	klabú:ka	klabú:ka	klabú:ka
NSG	<i>*kokošár</i>	kokošá:r	/	kakašá:r	kakošá:r	kokošá:r
GSG	<i>*kokošá:ra</i>	kokošá:rja		kakašá:rja	kakošá:rja	kokošá:rja
NSG	<i>*kováč</i>	/	kuá:č	kuá:č	kuá:č	kuá:č
GSG	<i>*ková:ča</i>		kuá:ča	kuá:ča	kuá:ča	kuá:ča

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*klobúk</i>	klabú:k	klebú:k	–	<klabúk>	klabú:k
GSG	<i>*klobú:ka</i>	klabu'ka	klebu'ka		–	klabú:ka
					[(klabúkan), Isg]	
NSG	<i>*kokošár</i>	kokošá:r	kekošá:r	kokošá:r	<kokošár>	kokošá:r
GSG	<i>*kokošá:ra</i>	kokošar'ja	kekošar'ja	kokošá:rja	–	kokošá:rja
NSG	<i>*kováč</i>	kuá:č	kuá:č	kuá:č	<kuáč>	–
GSG	<i>*ková:ča</i>	kuá'ča	kuá'ča	kuá:ča	–	

V govorih Porčinja in Prosnida je v večzložnih oblikah z naglasom na nezadnjem besednem zlogu prišlo do narečnega pomika naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga. V ostalih govorih ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

Preglednica 27

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
Nsg	<i>*jú:nəc</i>	/	jú:nc	jú:nac	jú:nac	jú:nac
Gsg	<i>*jú:nca</i>	/	jú:nca	jú:nca	jú:nca	jú:nca
		{jú:nču} ²³⁷				
Nsg	<i>*klá:nəc</i>	klá:nac	klá:nc	Klá:nac	Klá:nac	Klá:nac
Gsg	<i>*klá:nca</i>	klá:nca	klá:nca	/	Klá:nca	Klá:nca
Nsg	<i>*pě:sək</i>	piěsak	piě:sək	piěsak	pi:šsak	pi:ěsak
Gsg	<i>*pě:ska</i>	piěska	piě:ska	piěska	pi:šska	pi:ěska
Nsg	<i>*pě:tək</i>	pě:tak	pě:tək	pá:tak	pě:tak	pě:tak
Gsg	<i>*pě:tka</i>	pě:tka	pě:tka	pá:tka	pě:tka	pě:tka

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*jú:nəc</i>	ju'nac	ju'nec	jú:nac	/	/
Gsg	<i>*jú:nca</i>	jun'ca	jun'ca	jú:nca	/	
					{jú:nču} ²³⁷	
Nsg	<i>*klá:nəc</i>	kla'nac	kla'nec	–	klá:nac	–
Gsg	<i>*klá:nca</i>	klan'ca	klan'ca	–	–	–
Nsg	<i>*pě:sək</i>	piě'sak	piě'sek	piěsak	piěsak	piěsak
Gsg	<i>*pě:ska</i>	piě'ska	piě'ska	piěska	piěska	piěska
Nsg	<i>*pě:tək</i>	pe'tak	pe'tek	pě:tak	pě:tak	pě:tak
Gsg	<i>*pě:tka</i>	pet'ka	pet'ka	pě:tka	pě:tka	pě:tka

Odraž dolžine v oblikah rod. ed. v vseh govorih (v govorih Porčinja in Prosnida je poveden isln. samostalnik **pě:sək*) potrjuje posplošitev mladega akuta iz oblik im./tož. ed., kot je bilo predpostavljeno v vprašalnici (prim. op. 285 na str. 434). V govorih Porčinja in Prosnida je prišlo do narečnega pomika naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga. V ostalih govorih ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

²³⁷ V govorih Tera in Viškorše je isln. samostalnik **jú:nəc* ohranjen le v petrificirani obliki daj. ed. v zvezi *iti juncu*, npr. (Ter) *krá:va na ré: jú:nču* 'krava se goni' (vsaj v govoru Tera se lahko (posmehljivo) rabi tudi za ljudi).

Preglednica 28

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*kòñ</i>	'koñ	<kòñ>	'kañ	'koñ	'koñ
GSG	<i>*koñà</i>	ko'ña	<koñà>	ka'ña	ko'ña	ko'ña
GPL	<i>*kón</i>	koñí:	<koñé>	kañá:	koñí:	koñé:
LPL	<i>*koñix</i>	ko'nax	<koñàx>	kañá: (!)	ko'nax	ko'nax
IPL	<i>*kóni</i>	koñí:	<k ^u òñ>	kañà:m	koñà:m	koñà:mę
NSG	<i>*kòš</i>	'koš	'koš	'kaš	'koš	'koš
GSG	<i>*košà</i>	ko'ša	ko'ša	ka'ša	ko'ša	ko'ša
NSG	<i>*nož</i>	nuoš	nuó:ž	nuoš	nu:óš	nu:óš
GSG	<i>*nožà</i>	nuoža	nuó:ža	nuoža	nu:óža	nu:óža
NSG	<i>*bàk</i>	'bak	'bak	/	'bak ²³⁸	'bak
GSG	<i>*bàkà</i>	ba'ku	ba'ka	/	/	ba'ka
NSG	<i>*dàž</i>	'deš	'daž	'daš	'daš	'daš
GSG	<i>*dàžjà</i>	de'za, de'zų	<dažà>	da'za	da'za	da'žų
NSG	<i>*sàs</i>	'saš	'səs	'sas	'səs	'səs
GSG	<i>*sàsà</i>	ša'ša	sə'sa	sə'sa	šə'sa	šə'sa

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*kòñ</i>	'koñ	'koñ	'koñ	'koñ	'koñ
GSG	<i>*koñà</i>	ko'ña	ko'ña	ko'ña	ko'ña	ko'ña
GPL	<i>*kón</i>	koñé:	koñéé	koñí:	koñé:	ko'ñe
LPL	<i>*koñix</i>	koñé: (!)	ko'ñex	ko'nax	ko'nax	ko'nax
IPL	<i>*kóni</i>	koñà:mę	koñà:m	koñí:	<koñámę>	koñí:
NSG	<i>*kòš</i>	'koš	'koš	'koš	<kòš>	'koš
GSG	<i>*košà</i>	ko'ša	ko'ša	ko'ša	–	ko'ša
NSG	<i>*nož</i>	nuoš	nu:óš	nuoš	<nuoš>	nuoš
GSG	<i>*nožà</i>	nuoža	nuó'ža	nuoža	–	nuoža
NSG	<i>*bàk</i>	'bak	'bek	'bak	'bak	'bak
GSG	<i>*bàkà</i>	ba'ka	be'ko	ba'ku, ba'ka	bá:ka	bá:ka
NSG	<i>*dàž</i>	'daš	'deš	'deš	'deš	–
GSG	<i>*dàžjà</i>	da'za	de'za	de'za	de'za	–
NSG	<i>*sàs</i>	'səs	'səs	'sas	–	–
GSG	<i>*sàsà</i>	sə'sa	šə'sa	sa'sa	–	–

V vseh govornih je prišlo do podaljšave psl. kratkega korenskega zložnika pri isln. samostalniku **nož*, ki je drugotno prešel v isln. naglasni tip **klúč* **klú:ča* – na isln. mladi akut (in ne morda na isln. kratki (ali drugotno dolgi) akut, izravnani po obliki im./tož. ed.) kažeta obliki rod. ed. v govornih Porčinja in Prosnida. Dolžina v osnovi bi lahko prešla iz oblik, v katerih je že isln. prišlo do podaljšave novega akuta (tj. rod. mn. **nož*,

²³⁸ Beseda se rabi le kot žaljivka in nima denotativnega pomena 'bik'.

mest. mn. **nóžax*, or. mn. **nóži*). Razlaga je problematična, saj omenjene oblike niso prepričljiv model za analogijo, prav tako pa je tovrstna dolžina ohranjena (med zabeleženimi oblikami isln. samostalnika **kòñ*) le v or. mn. v govoru Breginja. Po drugi strani bi lahko bilo prišlo do položajnega daljšanja novoakutiranega samoglasnika v položaju med zvočnikom in pripornikom, vendar zaradi gradivske omejenosti na en sam primer o tem ni mogoče zanesljivo sklepati (podobno fonetično zgradbo imajo v govoru Tera npr. še besede '*deš* 'dež', '*koš* 'koš', '*moc* 'omaka', '*šnop*, '*vou*, pri katerih pa do podaljšave ne pride). Do pojava prihaja vsaj še v nadiškem narečju (nad. *nú:oš*), vzporednice pa ima tudi v nekaterih hrvaških (zlasti čakavskih) narečjih (prim. Kapović 2015: 400, 403–404).

Pri ostalih samostalnikih ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

V vseh obravnavnih govorih je končnica mest. mn. v primeru samostalnika isln. **kòñ* drugotna, in sicer v večini govorov razširjena iz *a*-skl., v govorih Čanebole in Porčinja pa razširjena iz oblike rod. mn. (tudi ta končnica je sicer drugotna). Naglasno gledano oblika mest. mn. ohranja končniški naglas, torej ni prišlo do analogije po or. mn.

Prvotna oblika or. mn., ki izkazuje podaljšavo psl. novega akuta na kračini, je bila zabeležena le v govoru Breginja. Oblike z dolgim končniškim naglasom v govorih Tera, Tipane in Zavarha so nastale po analogiji na isln. naglasni tip **lěs* **lěsâ*. V ostalih govorih je prišlo do naplastitve končnice *a*-skl. psl. nagl. tipov *b* in *c* (isln. nagl. tipi **ženà* **ženò*, **rě:ka* **rě:kò*, **gorà* **gorò* in **glà:va* **glavò*) – naglas oblike, ki jo je v govoru Viškorše zabeležil Logar (1965a), je v primerjavi z oblikami ostalih govorov nenavaden, saj kaže na izostanek nastanka popsl. novega cirkumfleksa.

Preglednica 29

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča	
NSG	* <i>otrók</i>	ot'rok	uot'rok	at'rak	ot'rok	ot'rok
GSG	* <i>otrokà</i>	otro'ka	utro'ka	atra'ka	otro'ka	otro'ka
GPL	* <i>otrók</i>	otruók, otrok/čí:	uotruók:k	atruók	otru:ók	otru:ók
LPL	* <i>otrócëx</i>	otro'kax	uotro'kax	/	otru:ók (!)	otru:ókax
IPL	* <i>otróki</i>	otruókij, otro'kij	uotruók:k, uotró:kmi	atruók	(otro'kan)	otru:ókë
NSG	* <i>sokòl</i>	{sokol'ijç}	{sakù}	(sa'ku)	sa'ku	sa'ku
GSG	* <i>sokolà</i>	{sokolí:ća}	/	/	sako'la	/
NSG	* <i>topòl</i>	to'pou	ta'pu	–	ta'pu	to'pu
GSG	* <i>topolà</i>	topo'la	tapo'la		tapo'la	topo'la

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh	
NSG	*otrók	ot'rok	uòt'rok	ot'rok	⟨otròk⟩	ot'rok
GSG	*otrokà	otro'ka	uòtro'kə	otro'kɤ	–	otro'kɤ, otró:ka
GPL	*otrók	otrocí:	uòtru:òk	otruòk	⟨otruòk⟩	–
LPL	*otrocéx	otrocíex	uòtro'kex	–	⟨otrokäx⟩	–
IPL	*otróki	otro'cɛ, otrocà:mɛ	uòtru:òk	–	⟨otrûokame⟩	–
NSG	*sokòl	{soko'lič}	{seko'lič}	{sako'ljč}	–	{soko'ljč}
GSG	*sokolà	/	{sekolí:ča}	{sakolí:ča}	–	{sokolí:ča}
NSG	*topòl	to'pu	to'pə	–	–	ta'pou
GSG	*topolà	topo'la	topo'lə	–	–	tapo'la

V nobenem izmed govorov ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb, končniški naglas je posledica izostanka nesplošno-slovenskega umika naglasa na prednaglasno kračino (dvojnična oblika rod. ed. z naglasom na osnovi v govoru Zavarha je nastala po analogiji na isln. naglasni tip *kùp *kùpa).

V primeru samostalnika isln. *otròk večina obravnavanih govorov v rod. mn. vsaj dvojnično ohranja isln. brezkončniško obliko, ki izkazuje podaljšavo psl. novega akuta, le v govoru Porčinja se pojavlja oblika z drugotno končnico *-i:* (oblika ni bila zabeležena v govoru Zavarha).

V govorih Breginja, Tera, Prosnida in Viškorše samostalnik isln. *otròk v obliki mest. mn. ohranja isln. naglasno mesto, pri čemer je v vseh navedenih govorih prišlo do razširitve končnice iz *a*-skl. V govoru Plestišč je prišlo do spremembe naglasnega mesta in podaljšave psl. novega akuta na kračini po analogiji na or. mn. Oblika mest. mn. v govoru Mažerol je drugotna, nastala po analogiji na rod. mn., oblika, zabeležena v govoru Porčinja, pa po analogiji na isln. naglasni tip *lēs *lēsâ (oblika ni bila zabeležena v govorih Čanebole, Tipane in Zavarha).

Oblika or. mn. samostalnika isln. *otròk v večini govorov vsaj dvojnično izkazuje naglas na osnovi s podaljšavo psl. novega akuta, tudi če je prišlo do naplastitve končnice *a*-skl. (prim. or. mn. v govoru Viškorše). Naglas je drugoten pri oblikah, zabeleženih v govorih Porčinja (prva izmed oblik je nastala po izravnavi kratkega končniškega naglasa drugih oblik, druga pa po analogiji na samostalnike ustreznih isln. nagl. tipov *a*-skl., prim. komentar pri pregl. 28), (nezanesljivo) v govoru Čanebole in dvojnično v govoru Tera.²³⁹

²³⁹ Tako oblika rod. mn. *otruòk* kot oblika or. mn. *otruòkij* v govoru Tera sta zelo redki.

Preglednica 30

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
Nsg	<i>*lonàc</i>	lo'naç	'lonc	la'nac	lo'naç	lo'naç
Gsg	<i>*loncà</i>	lon'ça	lon'ca	lan'ca	lon'ça	lon'ça
Nsg	<i>*konàc</i>	ko'naç	'konc	ka'nac	ko'naç	ko'naç
Gsg	<i>*koncà</i>	kon'ça	kon'ca	kan'ca	kon'ça	kon'ça
Nsg	<i>*koràc</i>	ko'raç	'korc	ka'rac	ko'raç	ko'raç
Gsg	<i>*korcà</i>	kor'ça	kor'ca	kar'ca	kor'ça	kor'ça
Nsg	<i>*kotàl</i>	ko'toṽ	ko'tu	ka'tu	ko'tu	ko'tu
Gsg	<i>*kotlà</i>	kot'la	kot'la	kat'la	ko'tla	ko'tla

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*lonàc</i>	lo'nac	lo'neç	lo'nac	⟨lonàc⟩	lo'nac
Gsg	<i>*loncà</i>	lon'ca	lon'ça	lon'ca	–	loná:ca
					[(lonçë), NPL]	
Nsg	<i>*konàc</i>	ko'nac	ko'neç	ko'nac	ko'nac	ko'nac
Gsg	<i>*koncà</i>	kon'ca	kon'ça	kon'ca	kon'ca	kon'ca
Nsg	<i>*koràc</i>	ko'rac	ko'reç	ko'rac	ko'rac	ko'rac
Gsg	<i>*korcà</i>	kor'ca	kor'ça	kor'ca	–	kor'ca
					[(korcàn), ISG]	
Nsg	<i>*kotàl</i>	ko'tu	ko'to	ko'toṽ	–	ko'toṽ
Gsg	<i>*kotlà</i>	kot'la	kot'la	ko'tla		ko'tla

V govoru Breginja je prišlo do umika naglasa na prednaglasni kratki zložnik s kratkega polglasnika v končnem zaprtem zlogu (prim. im. ed. *'konc*, *'korc*, *'lonc*) ne na izglasni zvočnik (prim. im. ed. *ko'tu* ter (v pregl. 31) *pa'ku*, *ča'bər*, *ska'dəñ/ska'diñ*), pri čemer je prvotno naglašeni poglasnik onemel. V ostalih govorih ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

Naglas rod. ed. *loná:ca* v govoru Zavarha je drugoten, nastal po posplošitvi osnove im./tož. ed. (ter s podaljšavo isln. kratkega akuta v nezadnjem besednem zlogu po analogiji na samostalnike isln. naglasnega tipa **kùp* **kùpa*) (prim. tudi rod. ed. *čebá:ra*, *pakó:ṽa* v pregl. 31).

Preglednica 31

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
Nsg	<i>*čəbàr</i>	/	ča'bər	če'bər	če'bər	če'bər
Gsg	<i>*čəbrà</i>		čab'ra	čeb'ra	čeb'ra	čeb'ra
Nsg	<i>*pəkàl</i>	/	pa'ku	pa'ku	pa'ku	pa'ku
Gsg	<i>*pəklà</i>		pak'la	pak'la	pak'la	pak'la
Nsg	<i>*skədəñ</i>	/	ska'diñ, ska'dəñ	/	(s'keñ)	ske'diñ
Gsg	<i>*skədñà</i>		skad'ña		/	sked'ña

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	*čəbàr	/	/	če'bar	–	če'bar
Gsg	*čəbrà			–		čebá:ra
Nsg	*pəkàl	po'ku	pe'kɔ	pa'kòu	pa'kɔu	pa'kɔu
Gsg	*pəklà	pok'la	pek'la	–	pak'la	pakó:ua
Nsg	*skədàní	/	ške'dəní	/	–	/
Gsg	*skədńà		skedi:ńa			

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb; tudi v govoru Breginja torej ni prišlo do narečnega umika naglasa na prednaglasni (psl.) kratki zložnik s kratkega polglasnika v končnem zaprtem zlogu na izglasni zvočnik (prim. komentar pri pregl. 31). Prav tako v govorih Breginja, Plestišč in Prosnida ni prišlo do narečnega umika naglasa na prednaglasni kratki zložnik s kratkega *i v zaprtem izglasnem zlogu na izglasni zvočnik (kot tudi ne v zaprtem izglasnem zlogu brez izglasnega zvočnika, prim. pregl. 20).

Samostalnik *s'keń* 'pospravljen, za plesišče pripravljen skedenj' v govoru Mažerol ni zanesljivo izpričan (po podatkih obeh informatorjev gre za arhaizem, nobeden izmed njiju prav tako ni znal navesti stranskosklonskih oblik). Če gre za odraz isln. samostalnika *skədàní, bi to pomenilo, da je v govoru prišlo do narečnega umika naglasa na prednaglasni kratki zložnik s kratkega *ə v zaprtem izglasnem zlogu na izglasni zvočnik (ne pa tudi v zaprtem izglasnem zlogu brez izglasnega zvočnika, prim. pregl. 20).

Naglas rod. ed. *skedi:ńa* v govoru Prosnida je drugoten, nastal po posplošitvi osnove im./tož. ed. (ter s podaljšavo isln. kratkega akuta v nezadnjem besednem zlogu po analogiji na samostalnike isln. naglasnega tipa *kùp *kupa), prav tako naglas rod. ed. *čebá:ra*, *pakó:ua* v govoru Zavarha (prim. tudi rod. ed. *loná:ca* v pregl. 29).

Psl. naglasni tip c

Preglednica 32

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
Nsg	*lēs	liɛɕ	liɛ:s	liɛɕ	/	li:ɛɕ
Gsg	*lēsà	lé:ɕu	lesù:	liɛsa		li:ɛɕa
Nsg	*môž	mò:ʂ	mò:ž	mà:š	mò:š	mò:š
Gsg	*môžà	mò:za	možà:	možà:	možà:	mò:za
Nsg	*vĭk	vò:ɯk	ù:k	ù:k	ù:k	uò:ɯk
Gsg	*vĭkà	vó:ɯka	ukà:	ú:ka	ukà:	uò:ɯka

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	*lēs	/	li:ɛɕ	liɛɕ	liɛɕ	liɛɕ
Gsg	*lēsà		leɕà:, liɛɕà:	–	lɛ:ɕu	–
Nsg	*môž	mò:š	mòoš	mò:š	mò:š	mò:š
Gsg	*môžà	mò:za	možà:	mò:ža	mò:ža	mò:za
Nsg	*vĭk	ò:ɯk	uù:k	uò:ɯk	uò:ɯk	uò:ɯk
Gsg	*vĭkà	ò:ɯka	uòkà:	uò:ɯka	uò:ɯka	uò:ɯka

V govorih Čanebole, Pleštišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha je v tem pregibnostnem vzorcu prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga. Naglas dvozložnih oblik s cirkumfleksnim tonemom na osnovi je drugoten, nastal po izravnavi naglasa oblike im./tož.) ed. V primeru dvojnične oblike rod. ed. *liɛʂà:* (poleg *leʂà:*) je prišlo do izravnave samoglasniške kakovosti prednaglasnega zložnika iz oblik, v katerih ta zložnik nastopa pod naglasom (npr. im./tož. ed.).

Preglednica 33

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
Nsg	<i>*bôg</i>	bùox	bùox	bùox	bù:ax	bù:ox
Gsg	<i>*bogâ</i>	bó:a	boɣà:	bá:ɣa	boɣà:	bùé:ɣa
Nsg	<i>*gnôj</i>	nùoj	⟨ɣnùoj⟩	ɣnùoj	ɣnù:ej	ɣnù:oj
Gsg	<i>*gnojâ</i>	nó:ja	ɣnoju:, ɣnojâ:	ɣná:ja	ɣnojâ:	ɣnù:oja
Nsg	<i>*gfm</i>	à:rm	ɣə'rəm, ⟨ɣxərm⟩	ɣərm	ɣ'rəm	ɣ'rəm
Gsg	<i>*grmâ</i>	à:rmu	ɣər'ma	ɣərma	ɣər'ma	ɣər'ma
Nsg	<i>*méd</i>	mè:t	mè:ɖ	má:t	mè:t	mìé:t
Gsg	<i>*medû</i>	mé:du	medù:	má:da	medù:	mìé:da

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*bôg</i>	bùox	bù:ox	bùox	bùox	–
Gsg	<i>*bogâ</i>	bó:a	boɣà:	bô:ɣa	bô:a	
Nsg	<i>*gnôj</i>	nùoj	ɣnù:oj	ɣnùoj	⟨nùoi⟩	nùoj
Gsg	<i>*gnojâ</i>	nó:ja	ɣnojâ:	ɣnó:ja	⟨nója⟩	nó:ja
Nsg	<i>*gfm</i>	rəm	ɣərm	ɣà:rm	⟨ăr̩m⟩	à:rm
Gsg	<i>*grmâ</i>	ər'ma	ɣər'ma	ɣà:rma	–	à:rma
Nsg	<i>*méd</i>	mè:t	mɛt	mè:t	⟨mɛt⟩	mè:t
Gsg	<i>*medû</i>	mé:da	medù:	mé:da	⟨mɛdò⟩	mè:du

V govorih Čanebole, Pleštišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha je v tem pregibnostnem vzorcu prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga. Naglas dvozložnih oblik s cirkumfleksnim tonemom na osnovi je drugoten, nastal po izravnavi naglasa oblike im./tož.) ed.

Samostalnik isln. **gfm* v različnih govorih izkazuje raznolike odraze: v govorih Tera in Tipane je v rod. ed. prišlo do posplošitve naglasa im. ed., v govorih Čanebole in Zavarha pa v tej obliki do umika naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga. Že po svoji kakovosti je nejasen odraz isln. **ɣ* v im. ed. v govorih Breginja (tu dvojnično poleg oblike, ki jo beleži Logar (1951a)), Mažerol, Pleštišč in Porčinja – v zvezi z naglasom rod. ed. v teh govorih prim. tudi 1.16.

Preglednica 34

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*dân</i>	dâ:n	⟨dân⟩	dâ:n	dâ:n	dâ:n
GSG	<i>*dnê</i>	–	⟨dnêwa⟩	/	dnê:	/
GPL	<i>*dân</i>	(dní:)	/	/	dní:	dní:
NSG	<i>*tâst</i>	tâ:st	⟨tâst⟩	tâ:st	tâ:st	tâ:st
GSG	<i>*tastâ</i>	tâ:štu	⟨tâstû⟩	tâ:sta	<i>tastû:</i>	tâ:sta, tâ:štu

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*dân</i>	dâ:n	dâ:n	dâ:n	⟨dân⟩	dâ:n
GSG	<i>*dnê</i>	/	/	/	⟨dnâ⟩	dâ:na
GPL	<i>*dân</i>	/	dní:	/	/	dâ:ne
NSG	<i>*tâst</i>	tâ:st	tâ:st	tâ:st	⟨tâst⟩	tâ:st
GSG	<i>*tastâ</i>	tâ:stę (!)	tastû:	tâ:šća (!)	–	tâ:stu

Samostalnik isln. **dân* se v večini govorov aktivno ne pregiba, če že, navadno izkazuje drugotne oblike (prim. npr. oblike v govorih Viškorše in Zavarha).

V primeru samostalnika isln. **tâst* je v govorih Čanebole, Plešišč, Tera, Tipane in Zavarha v obliki rod. ed. prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga, v govoru Porčinja pa do posplošitve naglasa im. ed. (pri čemer samostalnik predhodno ni bil prešel v *o*-sklanjatev, temveč odraža izvorno *i*-sklanjatev (!) – v zvezi s tem prim. tudi obliki *'zet*, rod. ed. *zê:te* v pregl. 18). Ostali govori izkazujejo isln. naglasno mesto (oblika rod. ed. ni bila zabeležena v govoru Viškorše).

Preglednica 35

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*golq̄b</i>	/	ɣalò:b̄	/	ɣalò:p̄	/
GSG	<i>*golq̄ba</i>		ɣalò:ba		ɣalò:ba	
NSG	<i>*gospôd</i>	/	ɣaspù:ð̄	ɣaspù:ot̄	ospù:ət̄	ɣospù:ot̄
GSG	<i>*gospôda</i>		ɣaspù:da	ɣaspù:oda	ospù:əda	ɣospù:oda
NSG	<i>*pepêl</i>	pé:poū	pepè:ū	pá:pū	pepè:ū	pié:pū
GSG	<i>*pepêla</i>	pé:pulja	pepè:la	pá:pola	pepè:la	pié:pula

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*golq̄b</i>	/	ɣelòop̄	/	/	/
GSG	<i>*golq̄ba</i>		ɣelòoba			
NSG	<i>*gospôd</i>	ospù:ot̄	ɣespù:ot̄	ospù:ot̄	ospù:ot̄	ospù:ot̄
GSG	<i>*gospôda</i>	ospù:oda	ɣespù:oda	ospù:oda	ospù:oda	ospù:oda
NSG	<i>*pepêl</i>	/	–	pé:poū	⟨pépoū⟩	pé:poū
GSG	<i>*pepêla</i>			pé:pulja	–	pé:pulja

V govorih Čanebole, Pleštišč, Tera, Viškorše, Tipane in Zavarha je prišlo do narečnega umika naglasa s končnega (zaprtega) starocirkumflektiranega zloga pri isln. samostalniku **pepêl*, ne pa tudi pri isln. samostalniku **gospôd* (v vseh govorih 'župnik') – izostanek je lahko posledica rabe tega leksema v cerkvenem kontekstu.²⁴⁰ Samostalnik isln. **golôb* se rabi le v vzhodnejših govorih, v katerih ni prišlo do narečnega umika naglasa s končnega (zaprtega) starocirkumflektiranega zloga.

Ker v nobenem izmed obravnavanih govorov ni prišlo do narečnega umika naglasa z nezadnjega starocirkumflektiranega zloga (prim. npr. pregl. 17 in ustrezne oblike del. na *-l* v pregl. 88 ter oba komentarja), so oblike rod. ed. samostalnika isln. **pepêl* z naglasom na prvem zlogu drugotne, nastale z izravnavo naglasa im. ed. po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga.

Psl. naglasni tip *d*

Preglednica 36

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
Nsg	* <i>snêg</i> / * <i>snêg</i>	sn̩ɛx	sn̩ɛ:x	sn̩ɛx	sn̩i:ɛx	sn̩i:ɛx
Gsg	* <i>snêgâ</i> / * <i>snê:ga</i>	sn̩i:a	sneɣù:	sn̩á:ɣa	sn̩iəɣá:	sn̩i:ɛɣa
Nsg	* <i>vlâs</i> / * <i>vlâs</i>	lâ:s̩	lâ:s	lâ:s	lâ:s̩	lâ:s̩
Gsg	* <i>vlasâ</i> / * <i>vlâ:sa</i>	lâ:s̩u	lasù:	lâ:sa	lasâ:	lâ:s̩u
Nsg	* <i>zôb</i> / * <i>zôb</i>	zò:p	zò:b̩	zâ:p	zò:p	zò:p
Gsg	* <i>zobâ</i> / * <i>zô:ba</i>	zò:ba	zobù:	zâ:ba	zòbâ:	zò:ba

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	* <i>snêg</i> / * <i>snêg</i>	sn̩ɛx	sn̩i:ɛx	sn̩ɛh	sn̩ɛx	–
Gsg	* <i>snêgâ</i> / * <i>snê:ga</i>	sn̩é:a	sn̩iɛɣá:	sn̩ɛ:ɣa	sn̩é:a	
Nsg	* <i>vlâs</i> / * <i>vlâs</i>	{lâ:s, F}	lâ:s̩	lâ:s	lâ:s	lâ:s
Gsg	* <i>vlasâ</i> / * <i>vlâ:sa</i>	{lâ:sɛ, F}	lasù:	– [lâ:se, NPL]	{lâ:só), lâ:su	lâ:sa, lâ:su
Nsg	* <i>zôb</i> / * <i>zôb</i>	zò:p	zòop	zò:p	zò:p	zò:p
Gsg	* <i>zobâ</i> / * <i>zô:ba</i>	zò:ba	zobâ:	zò:ba	zò:ba	zò:ba

Samostalniki tega pregibnostnega vzorca so v vseh govorih sovpadli s samostalniki isln. naglasnega tipa **lês* **lêsâ*; njihov nadaljnji razvoj je opisan v komentarju pri pregl. 32 in 33.

V govoru Porčinja je samostalnik isln. **lâs* prešel v *i*-sklanjatev, in sicer v isln. naglasni tip **klêt* **klêtî* (tj. **lâs* **lasî*), pri čemer je v obliki rod. ed. prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga.

²⁴⁰ Izostanek naglasnega umika pri istem samostalniku v ziljskem narečju navajata tudi Ramovš (1971: 157), ki obliko interpretira kot arhaizem, in Pronk (2010: 9), ki meni, da je beseda prevzeta iz sosednjih govorov.

Preglednica 37

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*môst/*mòst</i>	mùøst	mùø:st	mùøst	mù:øst	mù:øst
GSG	<i>*mostâ/*mostà</i>	mó:šta	mostù:	muòsta	moštà:	moš'ta
NSG	<i>*nôs / *nòs</i>	nùøš	nùø:s	nùøš	nù:øš	nù:øš
GSG	<i>*nosâ/*nosà</i>	nó:ša	nosù:	nùøsa	nošà:	no'sa
NSG	<i>*rôg/*ròg</i>	rù:øx	rùø:x	rùøx	rù:øx	rù:øx
GSG	<i>*rogâ/*rogà</i>	ró:a	roγù:	rùøγa	roγà:	ro'γa

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*môst/*mòst</i>	mùøst	mù:øst	–	mùøst	–
GSG	<i>*mostâ/*mostà</i>	mó:sta	moštà:		mó:sta	
NSG	<i>*nôs / *nòs</i>	nùøš	nù:øš	nùøš	nò:s (!), (nùos)	nùøš
GSG	<i>*nosâ/*nosà</i>	nó:sa	nuøšà:	nùøsa	nò:sa	nò:sa
NSG	<i>*rôg/*ròg</i>	rùøx	rù:øx	rùøh	rùøx	rùøx
GSG	<i>*rogâ/*rogà</i>	ró:a	roγà:	rò:γa	rò:a	rò:a

Samostalniki tega pregibnostnega vzorca so v večini govorov sovpadli s samostalnikom isln. naglasnega tipa **lěs *lěsâ*; njihov nadaljnji razvoj je opisan v komentarju pri pregl. 32 in 33. Izjemo predstavlja govor Plešišč, kjer se je očitno ohranil poseben odraz psl. naglasnega tipa *d* – poleg navedenih samostalnikov še *uè:s* (rod. ed. *ue'za*) 'voz', *zù:øn* (rod. ed. *zue'na*).

Preglednica 38

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*přst/*přst</i>	pá:ršt	pərst	/	pərst	/
GSG	<i>*přstâ/*přstà</i>	pá:rшту	pərsta		pəršta	
NSG	<i>*sřp/*sřp</i>	šá:rp	sərp	sərp	šərp	šərp
GSG	<i>*sřpâ/*sřpà</i>	šá:rpa	sərpa	sərpa	šərpù:	šərpa, šər'pa
NSG	<i>*vřx/*vřx</i>	và:rx	uərx	uərx	uərx	uərx
GSG	<i>*vřxâ/*vřxà</i>	và:rxa	uərxa	uərxa	uərxà:	uərxa

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*přst/*přst</i>	pərst	pərst	–	(pərst) ²⁴¹	pá:rst
GSG	<i>*přstâ/*přstà</i>	pərs'ta	pərs'ta		/	pá:rsta
NSG	<i>*sřp/*sřp</i>	sərp	sərp	sà:rp	–	sə:rp
GSG	<i>*sřpâ/*sřpà</i>	sərp'a	sərp'a	sà:rpa		sə:rpu
NSG	<i>*vřx/*vřx</i>	uərx	uərx	–	uà:rx	uà:rx
GSG	<i>*vřxâ/*vřxà</i>	uər'xa	uər'xa		uər'xa	uà:rx

²⁴¹ Besede je zabeležena v Logarjevih zapisih (1965a), sinhrono pa njene rabe ni bilo mogoče potrditi.

Obravnavani govori pri odrazih samostalnikov psl. naglasnega tipa *d* z isln. **y* v korenu izkazujejo raznoliko stanje. V nekaterih govorih je del leksemov 1) sovpadel s psl. naglasnim tipom *c* (v govoru Mažerol v primerih z dolgim cirkumfleksom na končnici v rod. ed.), 2) sovpadel s psl. naglasnim tipom *b*, pri čemer je prišlo do izravnave naglasa neimenovalniških oblik (v govorih Tera in Zavarha v primerih z dolgim akutom na osnovi v obeh vprašalničnih oblikah, v govoru Prosnida primer *śǝrp śǝr'pa* – pri tem je v rod. ed. prišlo do pomika naglasa *s* (predzadnjega) mladoakutiranega zloga), ali pa je 3) prišlo do izravnave naglasa im./tož. ed. (v različnih govorih v primerih z dolgim cirkumfleksom na osnovi v obeh vprašalničnih oblikah).

Poseben odraz psl. nagl. tipa *d* se pojavlja v govorih Porčinja in Prosnida v primerih z dolgim cirkumfleksom na osnovi v im. ed. in s kratkim končniškim naglasom v rod. ed. – slednji je rezultat pomika naglasa *s* (predzadnjega) mladoakutiranega zloga. Za obliki rod. ed. *śǝr'pa* (poleg *śǝrpa*) v govoru Plešič in *uar'xa* v govoru Viškorše (tj. v govorih, kjer do omenjenega pomika ni prišlo) prim. 1.16. Obliki rod. ed. *śǝ:rp* in *uar:rx* v govoru Zavarha nista nedvoumno povedni, saj bi lahko bili bodisi rezultat umika naglasa na prednaglasno dolžino (v primeru predhodno ohranjenega posebnega odraza psl. nagl. tipa *d*) ali rezultat umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (v primeru predhodnega sovpada s psl. nagl. tipom *c*).

1.3 Samostalniki psl. *o*-sklanjatve srednjega spola

Samostalniki *o*-sklanjatve srednjega spola izkazujejo zlasti v množinskih oblikah težnjo po bodisi maskulinizaciji ali feminizaciji, pri čemer ni nujno, da je feminiziran oziroma maskuliniziran ves pregibnostni vzorec (prim. npr. (Ter) im. ed. *já:buk*, rod. ed. *já:buka*, vendar im. mn. *jà:buka*, ali (Mažerole) im. ed. *śí:to*, rod. ed. *śí:ta*, vendar im. mn. *śí:ti*) – naglas drugotnih oblik lahko tudi znotraj istega govora variira. Pri feminiziranih edninskih oblikah sicer prevladuje izvorni naglas množinskih oblik (v govorih, kjer sta bili dvojnično zabeleženi prvotna srednjespolska in drugotna maskulinizirana ali feminizirana oblika, se slednja pogosto naglasno ujema s prvo); pri redkih maskuliniziranih edninskih oblikah se pojavlja le prvotni naglas edninskih oblik; pri maskuliniziranih in feminiziranih množinskih oblikah prevladuje izvorni naglas edninskih oblik. Na podlagi tega je mogoče (s pridržkom, saj tovrstne analoške spremembe niso nujno potekle v vseh primerih in v vseh govorih enako) sklepati, da so:

- feminizirane edninske oblike nastale zaradi reinterpretacije im./tož. mn. kot im. ed.:
 isln. im. mn. **jâbĭka*, **rèbra* → im. ed. **jâbĭka*, **rèbra* (npr. im. ed. (Mažerole) *jà:buka*, (Ter) *lé:bra*);
- maskulinizirane edninske oblike po analogiji (s stikom v neimenovalniških/netožilniških sklonih) prešle v sklanjatve samostalnikov moškega spola:
 isln. rod. ed. **jâvora*/**klû:ča* : **jâbĭka*/**gnê:zda*
 im. ed. **jâvor*/**klûč* : X/Y;
 X = **jâbĭk* (npr. (Ter) *já:buk*),
 Y = **gnêzd* (npr. (Zavarh) *niêst*);
- množinske feminizirane in maskulinizirane so večinoma sinhrono tvorjene z (prvotno ali drugotno) edninsko osnovo (v primeru ohranjenih dvojničnih srednjespolskih oblik se lahko naglasno ravnajo po teh).

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 39

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča	
NSG	<i>*gĭdlo</i>	á:rlo	ǵárlo	{ǵàrlo}	ǵárlo, {ǵárla}	ǵárlo
GSG	<i>*gĭdla</i>	á:rla	ǵárla	{ǵàrlo, ASG}	{ǵárlə}	ǵárla
NPL	<i>*gĭĭla</i>	{á:rle}	ǵàrla	/	{ǵárlə}	ǵàrla
NSG	<i>*lĕto</i>	liĕto	{l'ĕto}	liĕto	li:áto	li:ĕto
GSG	<i>*lĕta</i>	liĕta	liĕ:ta	liĕta	li:áta	li:ĕta
NPL	<i>*lĕta</i>	liĕta	liĕ:ta	liĕta	li:áta	li:ĕta
NSG	<i>*sĭto</i>	śí:to	sí:to	sí:to	śí:tə	śí:to
GSG	<i>*sĭta</i>	śí:ta	sí:ta	sí:ta	śí:ta	śí:ta
NPL	<i>*sĭta</i>	{śí:tĭ}	sì:ta	sì:ta, {sì:te}	{śí:tĭ}	sì:ta, {sì:te}

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*g̀dlo</i>	órlo	{γ̀r̀la}	–	á:rl̩o	á:rl̩o
GSG	<i>*g̀dla</i>	órla	{γ̀r̀rlo, ASG}		á:rl̩a	á:rl̩a
NPL	<i>*g̀fla</i>	èrle	{γ̀r̀rle}		/	
NSG	<i>*l̩̀eto</i>	lièto	li:èto	lièto	<lièto>	lièto
GSG	<i>*l̩̀eta</i>	lièta	li:èta	lièta	–	lièta
NPL	<i>*l̩̀eta</i>	lièta	li:èta	lièta	<lièta>	lièta
NSG	<i>*s̩̀ito</i>	/	s̩̀i:to, {s̩̀i:ta}	s̩̀i:to	–	s̩̀i:to
GSG	<i>*s̩̀ita</i>		{s̩̀i:te}	s̩̀i:ta		s̩̀i:ta
NPL	<i>*s̩̀ita</i>		{s̩̀i:te}	{s̩̀i:t̩̀j}		{s̩̀i:t̩̀j}

Do narečnih naglasnih sprememb ni prišlo v nobenem govoru. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

Preglednica 40

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*jàb̩lko</i>	{j̩̀a:buk}	j̩̀a:buko	j̩̀a:boko, {j̩̀a:boka}	{j̩̀a:buka}	j̩̀a:buko
GSG	<i>*jàb̩lka</i>	{j̩̀a:buka}	j̩̀a:buka	{j̩̀a:boke}	{j̩̀a:buko, ASG}	j̩̀a:buka
NPL	<i>*jàb̩lka</i>	j̩̀a:buka	j̩̀a:buka	{j̩̀a:boke}	{j̩̀a:buke}	j̩̀a:buka
NSG	<i>*kl̩̀adivo</i>	/	kl̩̀a:duo	/	/	kl̩̀a:duo
GSG	<i>*kl̩̀adiva</i>		kl̩̀a:dua			kl̩̀a:dua
NPL	<i>*kl̩̀adiva</i>		kl̩̀a:dua			kl̩̀a:dua
NSG	<i>*s̩̀irišče</i>	sièr̩j̩̀šče	siè:r̩šče	sièr̩šče	si:ár̩šče	si:èr̩šče
GSG	<i>*s̩̀irišča</i>	sièr̩j̩̀šča	siè:r̩šča	sièr̩šče	si:ár̩šča	si:èr̩šča
NPL	<i>*s̩̀irišča</i>	/	siè:r̩šča	(sièr̩ščeta)	{si:ár̩šči}	/

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*jàb̩lko</i>	ja'buko	{j̩̀a:boka}	–	{j̩̀a:buk}	{j̩̀a:buk}
GSG	<i>*jàb̩lka</i>	ja'buka	{j̩̀a:boko, ASG}		{j̩̀a:buka}	{j̩̀a:buka}
NPL	<i>*jàb̩lka</i>	ja:buka	{j̩̀a:boke}		ja:buka	–
NSG	<i>*kl̩̀adivo</i>	/	kl̩̀a'do	/	/	/
GSG	<i>*kl̩̀adiva</i>		kl̩̀adù:			
NPL	<i>*kl̩̀adiva</i>					
NSG	<i>*s̩̀irišče</i>	/	si:èr̩šče	sièr̩j̩̀šče	–	–
GSG	<i>*s̩̀irišča</i>		si:èr̩šča	sièr̩j̩̀šča		
NPL	<i>*s̩̀irišča</i>		{si:èr̩ščə}	/		

V večini govorov ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu. V prvotnih večzložnih množinskih oblikah je prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa po analogiji na samostalnike z naglasom na zadnjem zlogu osnove, kjer je nastal po naglasnem pravilu.

V govoru Porčinja je prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga. V govoru Prosnida je pomik pri (feminiziranem) samostalniku *jà:boka* blokiral

drugotni cirkumfleksni tonem, pri samostalniku *si:éršče* pa onemitev *i sredi besede. Obliki im. ed. *kla'do* in rod. ed. *kladù*: v istem govoru nista povsem jasni; druga je v vsakem primeru drugotna, nastala po neznanem modelu (po analogiji na samostalnike psl. nagl. tipa *c*), naglašeni zložnik pri prvi pa bi lahko predstavljal rezultat pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga s kasnejšo glasovno spremembo: oblika *klá:duo*, zabeležena v bližnjem govoru Plestišč, kaže na prehod *-iv- > *-u-, do katere je morda prišlo tudi v govoru; ker se v tem govoru kratki *u regularno razvije v /o/ (prim. III/1.2.7, III/1.3.3.7, III/1.4.7),²⁴² je lahko po pomiku naglasa prišlo do zlitja (kontrakcije) s končnim nenaglašenim *o: star. nar. **klá:divo* > **klá:duo* (prim. (Pleštišča) *klá:duo*) > **kla'do* > *kla'do*. Pri tej razlagi je potencialno problematično, da je rezultat predpostavljene kontrakcije kratki in ne dolgi zložnik, kot bi bilo pričakovano.

Preglednica 41

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
NSG	* <i>čėdidlo</i>	cedí:lo	cadí:lo	cedí:lo	ċedí:lɔ	cedí:lo
GSG	* <i>čėdidla</i>	cedí:la	cadí:la	cedí:la	ċedí:la	cedí:la
NPL	* <i>čėdidla</i>	ċedi:la, {ċedi:lǝ}, {ċedi:le}	cadí:la	cedi:la	{ċedí:lɛ}	cedi:la
NSG	* <i>kolěno</i>	koliěno	koliċ:na	kaliěno	koli:ónɔ	koli:ěno
GSG	* <i>kolěna</i>	koliěna	koliċ:na	kaliěna	koli:óna	koli:ěna
NPL	* <i>kolěna</i>	koliěna	koliċ:na	kaliěna	koli:óna	koli:ěna
NSG	* <i>želiězo</i>	zeliězo	žaliċ:zo	želiězo	želi:ózo	želi:ězo
GSG	* <i>želiěza</i>	zeliěza	žaliċ:za	želiěza	želi:óza	želi:ěza
NPL	* <i>želiěza</i>	zeliěza	žaliċ:za	želiěza	{želi:ózi}	želi:ěza
		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	* <i>čėdidlo</i>	cedí:lo	ċedí:lo	cedí:lo	–	cedí:lo
GSG	* <i>čėdidla</i>	cedí:la	{ċedí:le}	cedí:la		cedí:la
NPL	* <i>čėdidla</i>	cedi:la	{ċedi:le}	cedi:la		{cedí:lǝ}
NSG	* <i>kolěno</i>	koliěno	{koli:ěna}	koliěno	koliěno	koliěno
GSG	* <i>kolěna</i>	koliěna	{koli:ěno, ASG}	koliěna	koliěna	koliěna
NPL	* <i>kolěna</i>	koliěna	{koli:ěne}	/	koliěna	–
NSG	* <i>želiězo</i>	želiězo	želi:ězo, {želi:ěza}	želiězo	{želi:ězo}	zeliězo
GSG	* <i>želiěza</i>	želiěza	želi:ězja	želiěza	–	zeliěza
NPL	* <i>želiěza</i>	{želi:ězɛ}	/	želiěza	–	{zeli:ězɛ}

Do narečnih naglasnih sprememb ni prišlo v nobenem govoru. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

²⁴² Za isln. ponaglasni *u v večzložnicah, naglašen po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga, sicer ni primerov (prim. III/1.3.2.7).

Psl. naglasni tip b**Preglednica 42**

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*gně:zdo</i>	niězdo	ɣniě:zdo	{niězda}	ɣni:əzdo	ɣni:ězdo
GSG	<i>*gně:zda</i>	niězda	ɣniě:zda	{niězde}	ɣni:əzda	ɣni:ězda
NPL	<i>*gnězda</i>	niězda, {niězdi}, {niězde}	ɣniě:zda	{niězde}	{ɣni:əzde}	ɣni:ězda
NSG	<i>*mlě:ko</i>	mliěko	⟨mliěko⟩	mliěko	mli:əko	mli:ěko
GSG	<i>*mlě:ka</i>	mliěka	mliě:ka	mliěka	mli:əka	mli:ěka
NPL	<i>*mlěka</i>	/	/	/	{mli:əko}	mli:ěka
NSG	<i>*vi:no</i>	vi:no	bi:no	vi:no	vi:nə	vi:no
GSG	<i>*vi:na</i>	vi:na	bi:na	vi:na	vi:na	vi:na
NPL	<i>*vina</i>	{vi:nj}	bi:na	vi:na	{vi:nə}	vi:na
NPL	<i>*vrata</i>	urá:ta	urá:ta	urá:ta	urá:ta	urá:ta

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*gně:zdo</i>	niěz'do	ɣniěz'do, {ɣniěz'da}	ɣniězdo	⟨niězdo⟩	{niěst}
GSG	<i>*gně:zda</i>	niěz'da	ɣniěz'da, {ɣniězdo, ASG}	ɣniězda	–	{niězda}
NPL	<i>*gnězda</i>	niězda	ɣni:ězda, {ɣniězde}	ɣniězda	⟨nīězda⟩	{niězdi}
NSG	<i>*mlě:ko</i>	mliě'ko	mliě'ko	mliěko	⟨mliěko⟩	mliěko
GSG	<i>*mlě:ka</i>	mliě'ka	mliě'ka	mliěka	–	mliěka
NPL	<i>*mlěka</i>	{mliěke}	{mliě'ko}	/	–	/
NSG	<i>*vi:no</i>	vi'no	vi'no	vi:no	⟨vino⟩	vi:no
GSG	<i>*vi:na</i>	vi'na	vi'na	vi:na	–	vi:na
NPL	<i>*vina</i>	/	{vi'nə}	/	–	/
NPL	<i>*vrata</i>	urá:ta	urá:te	urá:ta	⟨uráta⟩	{urá:te}

V vseh govorih, v katerih se v im. mn. ohranja prvotna srednjepolska oblika, je v tej obliki prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa po analogiji na samostalnike srednjega spola isln. naglasnega tipa **lěto* ~ **lěta* (pri tem je do stika prišlo v edninskih oblikah po podaljšavi isln. kratkega akuta pri samostalniki isln. naglasnega tipa **lěto* ~ **lěta* (Šekli 2013: 138)):

JZ sln. im. ed. **lěto* : **gnězdo*
 im. mn. **lěta* : X;
 X = **gnězda* (npr. (Breginj) *ɣniě:zda*)

Pri isln. samostalniki **vrata* je ta analoška sprememba izostala, saj zaradi odsotnosti edninskih oblik do stika ni moglo priti.

V govorih Porčinja in Prosnida je prišlo do pomika naglasa z mladoakutiranega zloga.

Preglednica 43

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča	
NSG	<i>*bedrò</i>	{bé:dra}	bad'ro, {bad'ra}	{bá:dra}	{ved'ra} /	
GSG	<i>*bedrà</i>	{bé:dre}	bad'ra	{bá:dre}	{vedrò:, ASG}	
NPL	<i>*bèdra</i>	{bé:dre}	{bad're}	{bá:dre}	{vedrè:}	
NSG	<i>*čelò</i>	če'lo	ča'lo	če'lo	če'lo	če'lo
GSG	<i>*čelà</i>	če'la, če'lų	ča'la	če'la	če'la	če'le
NPL	<i>*čèla</i>	{če'lį}	{ča'la}	{če'le}	{če'lẹ}	{če'lẹ}
NSG	<i>*rebrò</i>	{lé:bra}	rab'ro	{rá:bra}	leb'ro, {leb'ra}	/
GSG	<i>*rebrà</i>	{lé:bre}	rab'ra	{rá:bro, ASG}	leb'ra	/
NPL	<i>*rèbra</i>	lé:bra, {lé:bre}	{rẹbra}	rá:bra	lẹ:bra	rįé:bra

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh	
NSG	<i>*bedrò</i>	{bé:dra}	{ved'ra}	{bẹ:dra}	{bẹ:dra}	
GSG	<i>*bedrà</i>	{bé:dru, ASG}	{vedrò:, ASG}	{bẹ:dru, ASG}	–	{bẹ:dru, ASG}
NPL	<i>*bèdra</i>	{bé:dre}	{vedrẹ}	/	{bẹ:dre}	–
					[bẹ:dru, ASG]	
NSG	<i>*čelò</i>	če'lo	če'lo, {če'la}	če'lo	če'lo	če'lo
GSG	<i>*čelà</i>	če'la	če'la, {če'le}	če'la	če'la	če'lų
NPL	<i>*čèla</i>	{če'lẹ}	{če'le}	{če'le}	/	/
NSG	<i>*rebrò</i>	(dno) ré:bra	{rẹbra}	–	/	–
GSG	<i>*rebrà</i>	(dna) ré:bre	{rẹbro, ASG}	/	/	
NPL	<i>*rèbra</i>	ré:bra	{rẹbre}		{rẹ:bre}, {rẹbra}	
					[rẹ:bra, APL]	

Do regularnih narečnih naglasnih sprememb ni prišlo v nobenem govoru. Prvotne množinske oblike (in drugotne množinske oblike, sinhrono tvorjene z edninsko osnovo po feminizaciji v ednini) izkazujejo naglas na osnovi, in sicer odraz isln. kratkega akuta, podaljšanega v nezadnjem besednem zlogu.

Samostalni *ved'ra* v govorih Mažerol in Prosnida je terciarno (po feminizaciji) prešel v isln. naglasni tip **nogà* **nogô*.

Stanje v govoru Porčinja v primeru samostalnika *ré:bra* je nenavadno, saj je v ednini (ne pa tudi v množini) prišlo do feminizacije, medtem ko (npr.) nedoločni člen ohranja srednjepsolske oblike.

Preglednica 44

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
NSG	<i>*dnò</i>	d'no	d'no	d'no	{d'na}, [d'no, ASG] /
GSG	<i>*dnà</i>	d'na	d'na	d'na	{d'ne}
NPL	<i>*dnà</i>	/	/	/	/
GPL	<i>*dân</i>	/	/	/	/
NSG	<i>*tlò</i>	/	/	/	/
GSG	<i>*tlà</i>	/	/	/	/
NPL	<i>*tlà</i>	t'la	t'la	t'la	t'la
GPL	<i>*tôl</i>	t'le	t'lex	tli:óx	t'lų

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh	
NSG	* <i>dnò</i>	/ ²⁴³	d'no, {d'na}	/	<dnö>	d'no
GSG	* <i>dnà</i>		{d'ne}	–	–	d'na
NPL	* <i>dnà</i>	/	/	–	–	/
GPL	* <i>dón</i>	/	/	–	–	/
NSG	* <i>tlò</i>	/	/	/	/	–
GSG	* <i>tlà</i>	/	/	/	/	–
NPL	* <i>tlà</i>	/	t'le	k'la	k'la, <tlä>	–
GPL	* <i>tál</i>	(ot) tliéx [(ta na) tliéx, LPL]	t'lex	k'lü	k'lü, t'lü	–

Do narečnih naglasnih sprememb ni prišlo v nobenem govoru, prav tako v nobenem govoru niso bile zabeležene množinske oblike isln. samostalnika **dnò*. Isln. samostalnik **tlò* ~ **tlà* se v vseh govorih, v katerih je izpričan, rabi kot množinski samostalnik – oblike rod. mn. so v vseh primerih drugotne.

Preglednica 45

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča	
NSG	* <i>jajcè</i>	{já:e}, {jaj}	jə'ce, <icə>	{jé:je}	i'ce	{já:je}
GSG	* <i>jajcà</i>	{já:ju}, {já:ja}	<icə>	{jé:ja}	i'cə	{já:ja}
NPL	* <i>jájca</i>	jà:ja, {já:i}, {já:e}	jé:jca	jé:jca	jé:jca	jé:jca
NSG	* <i>rešetò</i>	/	rša'to	/	roše'to	raše'to
GSG	* <i>rešetà</i>	/	rša'ta	/	roše'ta	raše'ta
NPL	* <i>rešèta</i>	/	ršé:ta	/	{roše'te}	{raše'te}
NSG	* <i>vrètenò</i>	/	urata'no	/	/	urete'no
GSG	* <i>vrètèna</i>	/	urata'na	/	/	urete'na
NPL	* <i>vrètèna</i>	/	urata'na	/	{urete'ne}	{urete'ne}

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh	
NSG	* <i>jajcè</i>	({já:je})	jè:jce	{já:je}	{já:je}	já:je
GSG	* <i>jajcà</i>	/	jè:jc (!)	{já:ja}	já:jca	–
NPL	* <i>jájca</i>	/	{jè:jce}	já:jca	já:jca, {já:je}	{já:je}
NSG	* <i>rešetò</i>	/	/	/	–	–
GSG	* <i>rešetà</i>	/	/	/	–	–
NPL	* <i>rešèta</i>	/	/	/	–	–
NSG	* <i>vrètenò</i>	/	urete'no	/	–	–
GSG	* <i>vrètèna</i>	/	urete'na	/	–	–
NPL	* <i>vrètèna</i>	/	{urete'ne}	/	–	–

Samostalnik isln. **rešetò* je bil v rabi zabeležen le v treh govorih; le v govoru Breginja v im. mn. izkazuje regularno naglasno mesto na osnovi (dolgi akut je nastal po podaljšavi isln. kratkega akuta v nezadnjem besednem zlogu), v drugih dveh govorih pa je oblika drugotna, in sicer glede na naglasne značilnosti tvorjena na podlagi edninske

²⁴³ Samostalnik isln. **dnò* **dnà* je ohranjen le v predložnih zvezah *ta_z d'nex*, *ta_na d'nex*, ki nastopata v prislovni funkciji.

osnove. Končniški naglas je v vseh primerih posledica izostanka nesplošnoslovenskega umika naglasa na prednaglasno kračino.

Samostalnik isln. **vrětenò* je bil v rabi zabeležen le v treh govorih, pri čemer so množinske oblike v vseh primerih drugotne, glede na naglasne značilnosti tvorjene na podlagi edninske osnove – v govorih Čanebole, Mažerol in Prosnida je prišlo do feminizacije.

Samostalnik isln. **jajcè* je bil v ednini v rabi zabeležen le v treh govorih, pri čemer so edninske oblike v govoru Prosnida glede na naglasne značilnosti tvorjene na podlagi množinske osnove – nastanek isln. novega cirkumfleksa v teh oblikah je sicer nejasen, ravno tako oblika rod. ed., v im. mn. pa je prišlo do feminizacije. V govoru Breginja in Mažerol edninske oblike izkazujejo skrajšanje psl. predprednaglasnega samoglasnika in posledično končniški naglas kot posledico izostanka umika naglasa na prednaglasno kračino, v množinskih oblikah pa akut na osnovi, saj zaradi končniškega naglasa v edninskih oblikah in posledično odsotnosti stika s samostalniki isln. nagl. tipa **lěto ~ *lěta* (po podaljšavi isln. kratkega akuta v nezadnjem besednem zlogu znotraj tega naglasnega tipa) ni prišlo do analoške posplošitve isln. novega cirkumfleksa. Enako velja tudi za govore, v katerih se osnova **jajc-* pojavlja le v množinskih oblikah kot supletivna osnova ob edninski osnovi **jaj-*, kar je posledica križanja tvorjene in netvorjene oblike samostalnika (v govorih Čanebole, Pleštišč, Tipane in Viškorše; v edninskih oblikah prav tako govora Tera in Zavarha, vendar je v teh govorih množinska osnova v vsakem primeru drugotna, tvorjena na osnovi edninske osnove). V večini govorov so informatorji sicer imeli težave pri produciranju ustreznih oblik – prim. npr. gradivo v govoru Viškorše in Porčinja (naglas nezanesljivo izpričane oblike v tem govoru je nejasen, saj bi regularno moralo priti do pomika naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga).

Preglednica 46

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
NSG	<i>*səncè</i>	/	{siɛ:nce}	san'ce	{sá:nac}
GSG	<i>*səncà</i>		{siɛ:nca}	–	/
				[sá:nca, NPL]	
NSG	<i>*stəklò</i>	/	stak'lo	/	/
GSG	<i>*stəklà</i>		stak'la		
	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
NSG	<i>*səncè</i>	/	{sa'nec}	/	/
GSG	<i>*səncà</i>		{san'ca}		
NSG	<i>*stəklò</i>	/	/	/	/
GSG	<i>*stəklà</i>				

Oba vprašalnična samostalnika sta v rabi zabeležena le v redkih govorih, drugi le v govoru Breginja (končniški naglas je posledica izostanka nesplošnoslovenskega umika naglasa na prednaglasno kračino); narava naglašene zložnika v tem govoru v primeru *siɛ:nce* ni jasna, morda je oblika nastala po analogiji na samostalnik *siɛ:nca* zaradi ujemanja glasovne okolice z izjemo naglašene zložnika.

Samostalniki isln. **səncè* je bil v rabi zabeležen le v govoru Mažerol, pri čemer oblika im. mn. kaže na prvotno naglasnomestno razlikovanje med edninskimi in množinskimi oblikami tipa **səncè* ~ **sə̃nca*. V govorih Čanebole, Plestišč in Prosnida se pojavlja besedotvorna različica isln. **sə̃nə̀c* **sə̃nca* (< psl. **sъ̃nъ̃cbъ* **sъ̃nъ̃ca* (D)), pri čemer je v prvih dveh govorih prišlo do izravnave naglasa neimenovalniških oblik, v zadnjem govoru pa bodisi do izravnave naglasa oblike im./tož. ed. ali pa kot v prvih dveh govorih do izravnave naglasa neimenovalniških oblik in zatem do pomika naglasa s (predzadnjega) mla-doakutiranega zloga po analogiji na samostalnike isln. naglasnega tipa **bě:ləc* **bělca* z enako pripono (podobno kot v primeru *ma'ček mač'ka*, prim. pregl. 22 in komentar).

Psl. naglasni tip c

Preglednica 47

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleistišča
Nsg	* <i>blagô</i>	blá:o	blayù:ə	blayùo	blayù:ə	blá:yo
Gsg	* <i>blagâ</i>	blá:a	(blayâ)	blayâ:	blayâ:	blá:ya
Nsg	* <i>męšô</i>	mé:šo	(mesû ^o)	má:so	meşù:ə	mé:šo
Gsg	* <i>męšâ</i>	mé:şa	mesâ:	má:sa	meşa:	mé:şa
Nsg	* <i>sě̃nô</i>	şięno	(senû ^o)	sá:no	şenù:ə	şię:no
Gsg	* <i>sě̃nâ</i>	şięna	senâ:	sá:na, senâ:	şenâ:	şię:na

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	* <i>blagô</i>	/	blayù:o	blá:yo	–	blá:o
Gsg	* <i>blagâ</i>		blayâ:	blá:ya		blá:a
Nsg	* <i>męšô</i>	mé:so	meşù:o	mé:so	mé:so	mé:so
Gsg	* <i>męšâ</i>	mé:sa	meşa:	mé:sa	–	mé:sa
Nsg	* <i>sě̃nô</i>	sé:no	şenù:o	sé:no	sé:no	sięno
Gsg	* <i>sě̃nâ</i>	sé:na	şenâ:	sé:na	sé:na	sięna

V govorih Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha je v tem pregibnostnem vzorcu prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga. Govor Čanebole izkazuje mešane odraze omenjenega naglasnega umika.

Preglednica 48

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleistišča
Nsg	* <i>mořê</i>	mó:rje	mùo:rje	mùo:rje	mù:ərje	müé:rje
Gsg	* <i>mořâ</i>	mó:rja	mùo:rja	má:rja	mù:ərja	müé:rja
Nsg	* <i>nebô</i>	né:bo	nebù:ə	ná:bo	nebù:ə	njé:bo
Gsg	* <i>nebâ</i>	/	nebâ:, nebè:s	/	neblâ: (!)	njé:ba
Nsg	* <i>polê</i>	/	pùo:je	pùo:je	pù:əje	pué:je
Gsg	* <i>polâ</i>		pùo:ja	pùo:ja	pù:əja	pué:ja
		{Pùoja, PL.}				

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	* <i>mořê</i>	mó:rje	mù:orje	–	mó:rje	–
Gsg	* <i>mořâ</i>	mó:rja	mù:orja		mó:rja	
Nsg	* <i>nebô</i>	/	nebù:o	ně:bo	⟨něbo⟩	–
Gsg	* <i>nebâ</i>		nebà:	/	/	
					[⟨neběsa⟩, NPL]	
Nsg	* <i>polê</i>	/	pù:oje	Pô:je	pô:je, {pô:ja},	–
					⟨pôje⟩ (!)	
Gsg	* <i>polâ</i>		pù:oj (?)	/	–	

Pri samostalnikih tega pregibnostnega vzorca je naglas na osnovi bodisi odraz pomika starega cirkumfleksa s predslonke (edninske cirkumfektirane oblike v govorih Breginja in Mažerol, pri samostalniku *mùorje* v govoru Čanebole le v im. ed.) ali narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga (akutirane oblike v govorih Čanebole (pri samostalniku *mùorje* le v rod. ed.), Plestišč, Viškorše in Tera). Množinski samostalni (v rabi le kot ledinsko ime) *Pùoja* v govoru Tera je nastal po analogiji na prvotne edninske oblike, naglašene po pomiku starega cirkumfleksa s predslonke.

Preglednica 49

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
Nsg	* <i>sřcê</i>	šá:rče	sřrcê:	sřrcê:	sřrce
Gsg	* <i>sřcâ</i>	šá:rču	sřrcâ:	sřrcâ:	sřrca
Nsg	* <i>jezêro</i>	/	jè:zero	/	jezè:ro, {jezè:ra} ({jé:zera})
Gsg	* <i>jezêra</i>		jè:zera		jezè:ra, {jezè:rè} /

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	* <i>sřcê</i>	sřrce	sřrcêe	sá:rce	sé:rce
Gsg	* <i>sřcâ</i>	sřrca	sřrcâ:	sá:rca	sé:rcu
Nsg	* <i>jezêro</i>	/	{izèera}	/	/
Gsg	* <i>jezêra</i>		{izèero, ASG}		

V govorih Tera, Viškorše in Zavarha je v tem pregibnostnem vzorcu prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga. Naglas na prvem zlogu osnove pri cirkumfektiranih oblikah je nastal po pomiku starega cirkumfleksa s predslonke.

Naglas nezanesljivo izpričanega samostalnika *jé:zera* v govoru Plestišč je drugoten.

1.4 Samostalniki psl. *i*-sklanjatve

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 50

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča	
Nsg	* <i>mīš</i>	'mᶦʃ	'məʃ	'məʃ	'mɛʃ	
Gsg	* <i>mīši</i>	mi:ʃᶦ	<mīʃi>	mi'ʃe	mi:ʃɛ	
Lsg	* <i>mīši</i>	mi:ʃᶦ	mi:ʃ	mi'ʃe	mi:ʃɛ	
Isg	* <i>mīšjo</i>	mi:sjᶦn	mi:ʃjo	mišá:	mi:ʃjo, məʃjó:	mi:ʃju
Nsg	* <i>nīt</i>	'nᶦt	'nət	'nət	'nɛt	
Gsg	* <i>nīti</i>	ni:tᶦ	nít	ni:tə	ni:tɛ	
Lsg	* <i>nīti</i>	ni:tᶦ	ni:t	ni:tə	ni:tɛ	
Isg	* <i>nītjo</i>	ni:tjᶦn	ni:tjo	ni:tjá:	ni:tjo	ni:tju
Nsg	* <i>sēnožēt</i>	{səno'žet, m.}	səna'žat, šana'žat	səna'žet	ʃno'žet	ʃono'žet
Gsg	* <i>sēnožēti</i>	{sənožɛ:ta}	šanažɛ:t	sənažá:t	ʃnožɛ:t	ʃonožɛ:tɛ
Lsg	* <i>sēnožēti</i>	{sənožɛ:tu}	šanažɛ:t	sənažá:t	ʃnožɛ:t	ʃonožɛ:tɛ
Isg	* <i>sēnožētjo</i>	{sənožɛ:tɔn}	šanažɛ:tjo	sənažá:t	/	ʃonožɛ:tju

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh	
Nsg	* <i>mīš</i>	'mɛʃ	'məʃ	'mᶦʃ	<mɛʃ>	'mᶦʃ
Gsg	* <i>mīši</i>	mi:ʃɛ	mí'ʃə	mí:ʃᶦ	<míʃɛ>	mí:ʃᶦ
Lsg	* <i>mīši</i>	mi:ʃɛ	mí'ʃə	mí:ʃᶦ	–	mí:ʃᶦ
Isg	* <i>mīšjo</i>	mi:ʃu	mi:ʃjo, mišjɔ́	mi:ʃu	–	mi:ʃu
Nsg	* <i>nīt</i>	'nɛt	'nət	–	<nɛt>	'nᶦt
Gsg	* <i>nīti</i>	ni:tɛ	ni:t	–	–	ni:tᶦ
Lsg	* <i>nīti</i>	ni:tɛ	ni:t	–	–	ni:tᶦ
Isg	* <i>nītjo</i>	ni:tju	ni:tjo	–	–	–
Nsg	* <i>sēnožēt</i>	ʃono'žet	{səno'žet, m.}	sono'žet, sano'žet	{ʃono'žet, m.}, <sonožɛt>	{sono'žet, m.}
Gsg	* <i>sēnožēti</i>	ʃonožɛ:tɛ	{sənožɛ:ta}	sonožɛ:tᶦ	{ʃonožɛ:ta}	{sonožɛ:ta}
Lsg	* <i>sēnožēti</i>	ʃonožɛ:tɛ	{sənožɛ:tu}	sonožɛ:tᶦ	ʃonožɛ:tᶦ	{sonožɛ:tu}
Isg	* <i>sēnožētjo</i>	ʃonožɛ:tu	{sənožɛ:ten}	sonožɛ:tᶦ (!)	/	/

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšanju kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

V primeru samostalnikov tega pregibnostno-naglasnega vzorca je v večini govorov prišlo do sovpivanja oblik rod. in mest. ed. (isl. rod. ed. **mīši*, **nīti*, **sēnožēti* : mest. ed. **mīši*, **nīti*, **sēnožēti*).

V primeru samostalnika isl. **mīš* je naglas mest. ed. po analogiji prešel v rod. ed. v govorih Mažerol, Plešišč, Porčinja, Tera in Viškorše, v govoru Tipane pa je naglas rod. ed. prešel v mest. ed.; v govorih Breginja in Zavarha v tem primeru ni prišlo do

analogije. V govorih Čanebole in Prosnida je ta samostalnik (z izjemo oblike im./tož. ed.) drugotno prešel v pregibnostno-naglasni vzorec samostalnikov, ki ga izkazujejo tudi samostalniki isln. naglasnega tipa **nôl* **noîl* (prim. pregl. 55), in se razvil, kot je opisano na navedenem mestu – na to kažeta tudi drugotni (dvojnični) obliki or. ed. z dolgim končniškim naglasom z akutskim tonemom (razen v omenjenem govoru se tako naglašena oblika dvojnično pojavlja tudi v govoru Mažerol).

V primeru samostalnika isln. **nit* je naglas mest. ed. po analogiji prešel v rod. ed. v vseh govorih, v katerih so bile ustrezne oblike zabeležene, z izjemo govora Breginja, v katerem v tem primeru ni prišlo do analogije.

Samostalnik isln. **šěnožět* se je v govorih Prosnida, Tera, Viškorše in Zavarha maskuliniziral (v prvih treh krajih se sinhrono rabi v pomenu 'kosec') in vključil v isln. naglasni tip **kùp* **kùpa* (v tem pogledu je oblika mest. ed. *šěnožětj*, zabeležena v govoru Viškorše, morda ostanek prvotnega pregibnostnega vzorca). Izmed ostalih krajevnih govorov je kot pri višje navedenih samostalnikih naglas mest. ed. po analogiji prešel v rod. ed. v govorih Breginja in Mažerol, v govorih Čanebole, Plestišč in Tipane pa je naglas rod. ed. prešel v mest. ed.

Preglednica 51

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča	
Nsg	<i>*pàmet</i>	pá:met	pá:mat	pá:met	pá:met	
Gsg	<i>*pàmětj</i>	pá:metj	pá:mat	pá:met	pá:metę	
Nsg	<i>*pràprət</i>	prá:port	/	prá:pat	prá:pot	
Gsg	<i>*pràprətj</i>	prá:portj		prá:pat	prá:potę	
Nsg	<i>*stàrost</i>	stá:rošt	stá:rost, starù:st	starùšt	stá:rošt	
Gsg	<i>*stàrostj</i>	stá:roštj	stá:rost, starù:st	starùšt	stá:roštę	
	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh	
Nsg	<i>*pàmet</i>	pá:met	pá:met	–	pá:met	pá:mat
Gsg	<i>*pàmětj</i>	pa'metę	pa'met		pá:metj	pá:matj
Nsg	<i>*pràprət</i>	trá:pot	/	{prá:pot}, {prá:port}	prá:prot	prá:part
Gsg	<i>*pràprətj</i>	tra'potę		{prá:pota}	–	prá:partj
Nsg	<i>*stàrost</i>	stá:rost	stá:rost	–	–	–
Gsg	<i>*stàrostj</i>	/	/			

V govorih Porčinja in Prosnida je prišlo do narečnega pomika naglasa z (izvorno) predprezadnjega akutiranega besednega zloga. V ostalih govorih v tem pregibnostnem vzorcu ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

Obliki s cirkumfleksnim tonemom ne na prvem besednem zlogu v govorih Breginja (dvojnično *starù:st* poleg *stá:rost*) in Čanebole (*starùšt*) sta drugotni, nastali po analogiji na tvorjenke z isto pripono tipa isln. **mladôst* (tj. samostalnike isln. nagl. tipa **jesên* **jesêni*).

Preglednica 52

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
Nsg	<i>*boléžan</i>	/	bolig:žan	baliežam	boli:əzan	boli:əžan
Gsg	<i>*bolèžni</i>		bolig:žni	baliežam	boli:əzan	boli:əžne (!)
Nsg	<i>*mísəl</i>	/	mi:su	{mi:sla}	/	/
Gsg	<i>*mìsli</i>		/	{mi:sle}		
Nsg	<i>*pésən</i>	{pišma}	piç:sən	{pišma}	{pi:əšma}	{pi:əšma}
Gsg	<i>*pèšni</i>	{pišmu, ASG}	piç:smi	{pišme}	{pi:əšmo, ASG}	{pi:əšmu, ASG}

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*boléžan</i>	/	boli:əžen	/	–	/
Gsg	<i>*bolèžni</i>		boli:əžen (!)			
Nsg	<i>*mísəl</i>	/	/	/	–	/
Gsg	<i>*mìsli</i>					
Nsg	<i>*pésən</i>	{pišma}	{pi:əšma}	–	–	–
Gsg	<i>*pèšni</i>	{pišmu, ASG}	{pi:əšmo, ASG}			

Zlasti v zahodnejših govorih besedje tega dela vprašalnice ni v rabi. V vseh govorih, v katerih je bil zabeležen (z izjemo govora Breginja), se je isln. samostalnik **pésən* feminiziral in izkazuje cirkumfleksni tonem im./tož. prvotnega pregibnostnega vzorca (v govoru Čanebole je prišlo do feminizacije enakega tipa tudi v primeru isln. samostalnika **mísəl*). V primeru isln. samostalnika **boléžan* je v vseh govorih, v katerih je bil zabeležen, prišlo do posplošitve (novo)cirkumfleksnega tonema oblike im./tož. ed.

Psl. naglasni tip *b*

Preglednica 53

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
Nsg	<i>*lúč</i>	{lú:č}	lú:č	lú:č	lú:č	lú:č
Gsg	<i>*lú:či</i>	{lú:ča}	lučí:	lu'če	lú:č	lú:čę
Nsg	<i>*pót</i>	pó:t	pó:t	pá:t	pó:t	pó:t
Gsg	<i>*pó:ti</i>	pó:tj	⟨póti⟩	pá:t	pó:t	pó:tę
		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*lúč</i>	{lú:č}	lú:č	lú:č	lú:č	/
Gsg	<i>*lú:či</i>	{lu'ča}	lú:č	lú:čj	–	
Nsg	<i>*pót</i>	pó:t	póót	pó:t	pó:t	pó:t
Gsg	<i>*pó:ti</i>	pó:tę	póót	pó:tj	pó:tj	pó:tj

V govorih Tera in Porčinja se je samostalnik isln. **lúč* maskuliniziral in vključil v isln. naglasni tip **klúč* **klú:ča*, pri čemer je v govoru Porčinja prišlo do narečnega pomika naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga. V govoru Čanebole je v obliki rod. ed. verjetno prišlo do analoške posplošitve (sicer nezabeležene) drugotne oblike mest. ed., ki je nastala po analogiji na samostalnike *i*-sklanjatve s psl. kratkim zložnikom v osnovi (prim komentar k pregl. 55).

Izostanek pomika naglasa v rod. ed. obeh zabeleženih samostalnikov v govoru Prosnida bi lahko bil posledica onemitve izglasnega **i* (in torej izgube večzložnosti) še pred pomikom (prim. npr. nedol. *tré:st* in *rá:st* v pregl. 76), vendar takšna razlaga ne pojasni stanja v govoru Porčinja, kjer do onemitve ne pride (tako tudi ne pri nedol. *tré:stę* in *rá:stę* na navedenem mestu). Ker so samostalniki *i*-skl., ki nadaljujejo psl. naglasni tip *b*, tudi sicer redki, je mogoče, da je naglas ohranjen po analogiji na samostalnike istega pregibnostnega vzorca, ki nadaljujejo psl. naglasni tip *a*, pri čemer v rod. ed. ni prišlo do analoške posplošitve naglasa mest. ed. (prim. pregl. 50 in komentar). Alternativno je možno, da je prišlo do izravnave naglasa im./tož. ed., ki nadaljuje psl. novi akut.²⁴⁴

Izostanek skrajšanja izglasnega dolgega naglašenege zložnika (in posledično splošnoсловskega umika naglasa na prednaglasno dolžino) v govoru Breginja (obliki rod. ed. *luči:*, ⟨*potí*⟩) je nejasen, morda posledica vpliva (starocirkumfektirane) dolžine v isti obliki samostalnikov, ki nadaljujejo psl. nagl. tip *c* (tj. isln. nagl. tipa **klét* **klétí* in **nôt* **noítí*) (Šekli 2006a: 144). Glede na izkazano sovplivanje rod. in mest. ed. (prim. pregl. 50, 54 in 55 ter komentarje) bi lahko nastal pod vplivom mest. ed. navedenih isln. nagl. tipov, v katerih dolgi končniški naglas z akutskim tonemom predstavlja regularni odraz – primeri mest. ed., ki bi lahko potrdili ali ovrgli zadnjo tezo, sicer niso bili zabeleženi.

Psl. naglasni tip *c*

Preglednica 54

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
NSG	* <i>pęst</i>	pè:st	pè:st	pà:st	pè:st	pè:st
GSG	* <i>pęstí</i>	pé:stí	pesti:	pes'te	pè:stə	pé:stę
NSG	* <i>rĕč</i>	rięç	rię:č	rięč	ri:əç	ri:ęç
GSG	* <i>rĕčí</i>	ré:çí	reči:	re'če	reči:	rię:çę
				[rá:č, NPL]		
NSG	* <i>úš</i>	ù:š	ù:š	ù:š	ù:š	ù:š
GSG	* <i>uší</i>	ú:ší	uši:	u'se	uši:	ú:šę
				[ú:š, NPL]		

²⁴⁴ Pri tem tipu naglasa namreč ne pride do pomika s predzadnjega zloga, prim. npr. pregl. 9 in 10.

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	* <i>pêst</i>	pè:st	pè:st	pè:st	pè:st	pè:st
Gsg	* <i>pêstî</i>	pes'tę [pè:stę, NPL]	pes'tə [pè:stî, NPL]	pè:stî	/ [pè:stî, NPL]	pè:stî
Nsg	* <i>rêč</i>	rič	ri:č	rič	rič	rič
Gsg	* <i>rêčî</i>	re'čę	re'čə [rečî:, NPL]	rè:čî	–	rè:čî
Nsg	* <i>ûš</i>	ù:š	ù:š	ù:š	⟨ûš⟩	ù:š
Gsg	* <i>uši</i>	ú:šę	uó'šə [uóšî:, NPL]	ú:šî	/ [úšę, NPL]	ú:šî

V govorih Plestišč, Tipane, Viškorše in Zavarha (kot kažejo dodatno zabeležene oblike im. mn., pa tudi v govorih Čanebole in Porčinja) je v večzložnih oblikah z dolgim (starcirkumfleksnim) naglasom na končnici regularno prišlo do narečnega umika naglasa s končnega zloga, v govorih Breginja in Mažerol (ter, sodeč po dodatno zabeleženih oblikah im. mn., tudi v Prosnidu) pa do omenjenega umika ni prišlo (naglas rod. ed. *pè:stə* v govoru Mažerol je posledica izravnave naglasa im./tož. ed.).

Naglas rod. ed. s kratkim končniškim naglasom v govorih Čanebole, Porčinja in Prosnida je verjetno posledica analoške posplošitve drugotnih oblik mest. ed., nastalih po analogiji na samostalnike *i*-sklanjatve s psl. kratkim zložnikom v osnovi (prim. komentar k pregl. 55).²⁴⁵

Preglednica 55

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
Nsg	* <i>kôst</i>	kù:st	kù:st	kù:st	kù:st	kù:st
Gsg	* <i>kostî</i>	kó:stî	kosti:	kas'te	koštî:	kú:stę
Nsg	* <i>pêî</i>	pè:jé	⟨pêjč⟩	pè:jč	{Potpè:č}	pè:jč
Gsg	* <i>peîî</i>	pé:jéj	pejčî:	pej'čé	/	pé:jčę
Nsg	* <i>sôl</i>	sò:u	sò:u, ⟨sôu⟩	sò:u	sò:u	sò:u
Gsg	* <i>solî</i>	só:lî	soli:	sa'le	soli:	sú:le

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	* <i>kôst</i>	kù:st	kù:st	–	kù:st	kù:st
Gsg	* <i>kostî</i>	kos'tę	kos'tə [koštî:, NPL]		kó:stî	kó:stî
Nsg	* <i>pêî</i>	pè:jé	{pêjč, M.}	–	pè:jé	pè:jé
Gsg	* <i>peîî</i>	pé:jéj	{pêjča}		pé:jéj	pé:jéj
Nsg	* <i>sôl</i>	sò:u	sò:u	sò:u	–	sò:u
Gsg	* <i>solî</i>	só:lę	soli:	só:lî		só:lî

²⁴⁵ Takšno razlago bi potrejevala v govoru Prosnida dodatno zabeležena primera mest. ed. *peš'tə* in *klietə* (im. ed. *kliet*, rod. ed. *klietə*) – nenaglašeni dvoglasnik bi bil v tem primeru posledica izravnave samoglasniške kakovosti iz oblik, v katerih se pojavlja pod naglasom (prim. III/3.3.3.1.3).

V govorih Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha je v prvotno končniško naglašanih (starocirkumfleksiranih) oblikah prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga. V ostalih govorih v tem pregibnostnem vzorcu ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb; oblike ⟨sõu⟩ (Logar 1965a) v govoru Breginja terensko ni bilo mogoče potrditi.

V govoru Prosnida je v primeru samostalnika *pějč* (rod. ed. *pějčā*) prišlo do maskulinizacije, pri čemer je prišlo do posplošitve naglasa im./tož. ed. (informatorka sicer navaja, da je beseda arhaična, zato je zabeleženo stanje morda manj zanesljivo).

Kratki končniški naglas v oblikah rod. ed. v nekaterih primerih v govorih Čanebole, Porčinja in Prosnida je verjetno posledica analogije na oblike mest. ed. s kratkim končniškim naglasom (tipa isln. **kosti*) in posledično izostanka nesplošnoslovenskega umika na prednaglasno kračino (v govoru Prosnida je bila npr. poleg rod. ed. *uā'ss* (im. ed. *uā:s*) (prim. pregl. 56) zabeležena homonimna oblika mest. ed.);²⁴⁶ pri končnici *-e*, značilni za govor Čanebole, gre verjetno za drugotno končnico mest. ed. isln. **-ě*, ki je bila prešla iz drugih pregibnostih vzorcev.

Preglednica 56

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča	
Nsg	<i>*lǎž</i>	/	{lá:ɣa}	{lá:ɣa}	{lá:ɣa}	(lá:š)
Gsg	<i>*lǎži</i>		{layò:, ASG}	{lá:ɣo, ASG}	{layò:, ASG}	/
Nsg	<i>*fž</i>	à:rš	{ðrž, M.}	/	/	{ɣòrš, M.}
Gsg	<i>*fži</i>	á:ršj	{øržà:}			{ɣòrža}
Nsg	<i>*vǎs</i>	và:s	uà:s	uà:s	uà:s	uà:s
Gsg	<i>*vǎsi</i>	vá:sj	uasi:	ua'se	uasi:	ue'se

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh	
Nsg	<i>*lǎž</i>	/	/	/	/	
Gsg	<i>*lǎži</i>					
Nsg	<i>*fž</i>	/	{rǎš, M.}	{ɣà:rš, M.}	{àrš}	à:rš
Gsg	<i>*fži</i>		{rǎžù:}	{ɣà:rša}	/	á:ršj
Nsg	<i>*vǎs</i>	uà:s	uà:s	uà:s	{uàs}	{uà:s}
Gsg	<i>*vǎsi</i>	uà:sɛ	ua'sə	uà:sj	{uàsɛ}	–
		[uasi:, NPL]				

Samostalnik isln. **lǎž* je bil nezanesljivo izpričan le v govoru Pleštišč, v vseh obravnavanih govorih se uporabljata bodisi samostalnik isln. **lǎga* ali samostalnik isln. **lǎžnica*.

²⁴⁶ Tovrstno (naglasno) (so)vplivanje oblik rod. in mest. ed. je značilno tudi za besede *i*-sklanjatve, ki se uvrščajo v druge naglasne tipe (prim. npr. komentar pri pregl. 50), med drugim tudi za slovenski knjižni jezik: knj. sln. rod. ed. *mīši* (im. ed. *mīš*), *rīti* (im. ed. *rīt*) (po analogiji na mest. ed. *mīši*, *rīti*) namesto pričakovanih oblik ***mīši*, ***rīti* – regularni odraz je izpričan npr. pri samostalniki *nīt* (rod. ed. *nīti*).

V rod. ed. samostalnika isln. **řž* je v govorih Tera in Zavarha prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektriranega zloga, v govorih Plestišč in Tipane pa do posplošitve naglasa im./tož. ed.

V rod. ed. samostalnika isln. **vās* je v govorih Porčinja, Tera, Tipane in Viškorše prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektriranega zloga. V govorih Čanebole, Plestišč in Prosnida je verjetno prišlo do posplošitve naglasa mest. ed. (v govoru Prosnida mest. ed. *uáʕə*) (prim. komentar k pregl. 55).

V govorih Breginja, Mažerol in Prosnida ni prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektriranega zloga.

Preglednica 57

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
Nsg	* <i>jesên</i>	jé:ʂen	jasè:n	/	jè:ʂen	/
Gsg	* <i>jesêni</i>	jé:ʂeni	jasè:n		jè:ʂen	
Nsg	* <i>kokôš</i>	kó:koʂ	kakù:ʂ	ká:kaš	kakù:əʂ	kúé:koʂ
Gsg	* <i>kokôši</i>	kó:koʂi	kakù:ʂ	ká:kaš	kakù:əʂ	kúé:koʂe
Nsg	* <i>smřt</i>	ʂmà:rt	smərt	smərt	ʂmərt	ʂmərt
Gsg	* <i>smřti</i>	ʂmá:rti	smərti:	smərt	ʂmərti:	ʂmərtə

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	* <i>jesên</i>	{jé:sen, m.}	{jesëen, m.}	jé:sen	(jésen)	jé:san
Gsg	* <i>jesêni</i>	{jesè:na}	{jesëena}	jé:seni	–	{jé:sane}
Nsg	* <i>kokôš</i>	kó:koš	kekù:ʂ	kq:koš	kq:koš	kq:kaš
Gsg	* <i>kokôši</i>	{kokò:še} [{kokò:šu, ASG}]	kekù:ʂə	kq:košj	kq:košj	kq:kašj
Nsg	* <i>smřt</i>	smərt	smərt	–	(smərt)	smà:rt
Gsg	* <i>smřti</i>	smərtə	smərti:	–	–	smà:rtj

V govorih Čanebole, Plestišč, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha je prišlo do narečnega umika naglasa s končnega zaprtega starocirkumflektriranega zloga. Ker v nobenem izmed navedenih krajevnih govorov ni prišlo do narečnega umika naglasa z nezadnjega starocirkumflektriranega zloga (prim. npr. pregl. 17 in ustrezne oblike del. na *-l* v pregl. 88), je naglas rod. ed. verjetno izravnán iz oblik im./tož. ed., v katerih je do umika prišlo.²⁴⁷

V primeru rod. ed. samostalnika isln. **smərt* v govorih Plestišč in Zavarha bodisi ohranjajo prvotno isln. naglasno mesto ali pa je naglas terciarno izravnán iz oblike im./tož. ed. – na podlagi tega primera v navedenih govorih tako ni mogoče sklepati o prisotnosti ali odsotnosti narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektriranega

²⁴⁷ V govoru Porčinja je v primeru samostalnika isln. **jesên* prišlo do maskulinizacije (tako sicer tudi v govoru Prosnida), samostalnik isln. **kokôš* pa je v stranskih sklonih po analogiji pridobil končnice *a*-sklanjatve. V obeh primerih je v stranskosklonskih oblikah ohranjen prvotnejši naglas; pri drugem samostalniku ni jasna enoglasniška kakovost naglašene zložnika v stranskosklonskih oblikah.

zloga. Dolgi končniški naglas s cirkumfleksnim tonemom, ki ga izkazujejo oblike rod. ed. v govorih Breginja, Mažerol in Prosnida, je drugoten, nastal po analogiji na končniško naglašene samostalnike isln. nagl. tipov **klĕt̃* **klĕtî* in **nôĭ* **noî*, v vsakem primeru pa kaže na odsotnost narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga. V govorih Čanebole in Porčinja je v tako naglašениh prvotnejših oblikah do omenjenega umika prišlo.

1.5 Samostalniki psl. *s*-sklanjatve

Psl. naglasni tip *c*

Preglednica 58

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
Nsg	<i>*drěvô</i>	/	dreuù:ə	{dri:ɛu, M.}	{dri:əu, M.}	/
Gsg	<i>*drěvêsa</i>		drebè:s	{drá:ua}	{driəuà:}	
Nsg	<i>*okô</i>	ó:ko	uò:č, <û°č>	–	{(dno) oči:}	{u'é:čɛ, PL.}
Gsg	<i>*očêsa</i>	ó:ku	uočè:s		očè:s	

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	<i>*drěvô</i>	/	{dri:ɛu, M.}	/	/	/
Gsg	<i>*drěvêsa</i>		{driɛuà:}			
Nsg	<i>*okô</i>	ó:ko	{uò:č, F.}	ô:ko	<ôko>	ô:ko
Gsg	<i>*očêsa</i>	ó:ka	{uò'čə}	–	<ôka>	ô:ka
			{uòči:, NPL}			

V govorih Plešišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha je v im. ed. prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga, v teh govorih razen v govoru Plešišč in z možno izjemo govora Tipane (neimenovalniške oblike niso bile zabeležene, vendar je na podlagi oblik samostalnikov psl. nagl. tipa *d* (prim. pregl. 59) in na podlagi drugih bližnjih govorov mogoče sklepati, da je tudi v tem primeru prišlo do enakega razvoja) se je samostalnik vsaj v edninskih oblikah drugotno uvrstil v *o*-sklanjatev sr. sp. (isln. naglasni tip **polé* **polá*) – v govoru Plešišč se kot edninska rabi prvotna množinska oblika (*dno* (!) *u'é:čɛ*, dobesedno 'eno oči'). V govoru Breginja in Prosnida se je verjetno na podlagi množinskih in edninskih neimenovalniških oblik izoblikovala drugotna edninska osnova, pri tem pa je v drugem govoru prišlo še do prehoda v *i*-sklanjatev (isln. naglasni tip **nôt* **noî* z obliko rod. ed. po analogiji na mest. ed., prim. komentar pri pregl. 55). V govoru Mažerol so podobno kot v govoru Plešišč v rabi bolj ustaljene množinske oblike, zato oblike im. ed. ni bilo mogoče pridobiti.

V večini govorov, v katerih se beseda rabi, razen v govoru Breginja se je samostalnik isln. **drěvô* maskuliniziral in prešel v isln. naglasni tip **lês* **lêšâ*, pri čemer je v govoru Čanebole prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga.

Edini govor, ki v obeh primerih izkazuje naglasno regularni odraz v rod. ed., je govor Breginja.

Psl. naglasni tip *d*

Preglednica 59

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
Nsg	* <i>kolô</i>	kó:lo	⟨kolû°⟩	ká:le	kolù:ə	kyé:lo
Gsg	* <i>kolèsa</i>	kó:lu	⟨kolêsa⟩	ká:let	kolê:ɟ	kyé:la
Nsg	* <i>uxô</i>	ú:xo	⟨uxûə⟩	{ú:xa, F.}	uxù:ə, {ú:xa, F.}	ú:xo
Gsg	* <i>ušèsa</i>	ú:xa, ú:xu	⟨ušêš⟩	ú:xa, {ú:xe}	uxà:	ú:xa

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
Nsg	* <i>kolô</i>	kó:lo	kɔ́ole	kɔ́:lo	⟨kɔ́lo⟩	kɔ́:lo
Gsg	* <i>kolèsa</i>	kó:lɛ	kɔ́ol	kɔ́:la	⟨kɔ́la⟩	kɔ́:la
Nsg	* <i>uxô</i>	ú:xo	ú:xe	ú:ho	ú:xo	ú:xo
Gsg	* <i>ušèsa</i>	/	ú:x	ú:ha, ú:hu	ú:xa	ú:xa

Povedne so le oblike rod. ed. ⟨kolêsa⟩ in ⟨ušêš⟩ v govoru Breginja ter rod. ed. *kolê:ɟ* v govoru Mažerol. V obeh primerih je naglasno prišlo do sovпада s samostalniki, ki nadaljujejo psl. naglasni tip *c* (prim. pregl. 58). V govoru Čanebole je samostalnik isln. **kolô* prešel v izvorno *nt*-sklanjatev. Oblike, zabeležene v govoru Prosnida, niso jasne.

V ostalih primerih je prišlo do prehoda samostalnikov v *o*-sklanjatev sr. sp. (oziroma v primeru *ú:xa ú:xe/ú:xa* v govoru Čanebole tudi do feminizacije – v rod. ed. je bila kot dvojnica zabeležena tudi prvotnejša oblika, ki kaže na predhodni prehod v *o*-sklanjatev sr. sp.), pri čemer je razen v govoru Mažerol prišlo do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga.

1.6 Psl. pridevniška sklanjatev

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 60

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
M	<i>*dĭg</i>	dó:ux	'dux	'dox	'dux	'd̥ux
F	<i>*dĭga</i>	dò:uxa	dú:ɣa	dú:ɣa	dù:ɣa	dó:ɣa
N	<i>*dĭgo</i>	dó:uxo	dú:ɣo	dú:ɣo	dú:ɣo	dó:ɣo
M	<i>*mĭzəl</i>	mà:rzou	mərzu	mərzu	mərzu	mərzu
F	<i>*mĭzla</i>	mà:rzla	mərzla	mərz'la	mərzla	mərzla
N	<i>*mĭzlo</i>	mà:rzlo	mərzlo	mərz'lo	mərzlo	mərzlo
M	<i>*rùs</i>	'ruš	'rus	'ros	'ruš	'ruš
F	<i>*rùsa</i>	rú:ša	rú:sa	rú:sa	rú:ša	rú:ša
N	<i>*rùso</i>	rú:šo	rú:so	rú:so	rú:šo	rú:so
M	<i>*slàb</i>	š'lap	s'laɸ	s'lap	š'lap	š'lap
F	<i>*slàba</i>	šlá:ba	slá:ba	slá:ba	šlá:ba	šlá:ba
N	<i>*slàbo</i>	šlá:bo	slá:bo	slá:bo	šlá:bɔ	šlá:bo
M	<i>*sīt</i>	'šit	'sət	'sət	'sət	's̥ət
F	<i>*sīta</i>	ši:ta	sí:ta	sí:ta	ši:ta	ši:ta
N	<i>*sīto</i>	ší:to	sí:to	sí:to	ši:tɔ	ši:to
M	<i>*stàr</i>	š'tar	s'tar	s'tar	š'tar	š'tər
F	<i>*stàra</i>	štá:ra	stá:ra	stá:ra	štá:ra	štá:ra
N	<i>*stàro</i>	štá:ro	stá:ro	stá:ro	štá:rɔ	štá:ro

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	<i>*dĭg</i>	'dux	'dɔx	'dɔuɸ	–	–
F	<i>*dĭga</i>	dù:a	dú:ɣa	dó:ɣa	–	dó:ɣa
N	<i>*dĭgo</i>	dú:o	dú:ɣo	dó:ɣo	dó:ɣo [(dóuɸe), NPL F.]	–
M	<i>*mĭzəl</i>	mərzu	mərzɔ	mà:rzou	–	mà:rzou
F	<i>*mĭzla</i>	mərz'la	mərzla	mà:rzla	–	mà:rzla
N	<i>*mĭzlo</i>	mərzlo	mərzlo	mà:rzlo	–	–
M	<i>*rùs</i>	'rus	'rɔs	'ruš	–	/
F	<i>*rùsa</i>	ru'sa	rú:ša	rù:sa	–	rú:sa
N	<i>*rùso</i>	rú:so	rú:šo	rú:so	–	rú:so
M	<i>*slàb</i>	s'lap	š'lep	–	–	–
F	<i>*slàba</i>	sla'ba	šlá:ba	–	–	–
N	<i>*slàbo</i>	slá:bo	šlá:bo	slá:bo	–	–
M	<i>*sīt</i>	's̥ət	's̥ət	–	⟨s̥ət⟩	–
F	<i>*sīta</i>	s̥i:ta	š̥i:ta	–	–	–
N	<i>*sīto</i>	š̥i:to	š̥i:to	–	–	–
M	<i>*stàr</i>	s'tar	š'ter	s'tar	–	s'tar
F	<i>*stàra</i>	sta'ra	štá:ra	stá:ra	–	stá:ra
N	<i>*stàro</i>	stá:ro	štá:ro	stá:ro	–	stá:ro

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

Cirkumfektirane oblike ž. sp. v nekaterih primerih v govorih Čanebole (ž. sp. *si:ta*), Mažerol (ž. sp. *dù:ɣa, si:ta, slà:ba*), Porčinja (*dù:a, si:ta*), Prosnida (*si:ta, slà:ba*), Tera (*dò:uxa, si:ta*) in Tipane (*rù:sa*) so nastale bodisi po analogiji na pridevnike psl. naglasnega tipa *a* z večzložno osnovo in naglasom na zadnjem zlogu osnove, pri katerih je prišlo do posplošitve popsl. novega cirkumfleksa (prim. pregl. 62 in komentar), ali po posplošitvi popsl. novega cirkumfleksa iz fonetično trizložnih oblik v položaju za predslonko, v katerih popsl. ni prišlo do skrajšanja nenaglašanih dolgih zložnikov v zadnjem odprtem zlogu (prim. II/2.1.2č).

Ker v govoru Porčinja ne prihaja do pomika isln. kratkega akuta (kot odraza psl. starega akuta) s predzadnjega besednega zloga (v primeru regularnega pomika po naglasnem pravilu bi sicer moralo do pomika naglasa priti tudi v oblikah sr. sp.),²⁴⁸ so končniško naglašene oblike ž. sp. drugotne; naglasni vzorec je nastal po analogiji na regularni naglasni vzorec pridevnikov, ki odražajo isln. naglasna tipa **bôs *bosà *bosô* (> nar. *bù:os bo'sa bó:so*) oziroma **mlâd *mlâ:da *mladô* (> nar. *mlâ:t mlâ'da mlâ:do*), ki sta v govoru Porčinja sovpadla (prim. pregl. 69, 70, 71 in komentarje). Do analoškega pomika je prišlo pri vseh vprašalničnih pridevnikih razen pri tistih, ki v obliki ž. sp. izkazujejo odraz popsl. novega cirkumfleksa (gl. višje).

V primeru pridevnika isln. **mǫzəl *mǫzla *mǫzlo* je v večini govorov prišlo do posplošitve naglasa (tj. odraza popsl. novega cirkumfleksa) oblike m. sp. (v govoru Porčinja le v obliki sr. sp.). V zvezi z naglasom oblik ž., sr. sp. te besede v govoru Čanebole prim. tudi 1.16.

Preglednica 61

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
M	*jâvorov	já:vorjoŋ	já:uarju	já:uarju	já:uerju	/
F	*jâvorova	já:vorjava	já:uarjaŋa	já:uarjaŋa	já:uerjaŋa	
N	*jâvorovo	já:vorjavo	já:uarjaŋo	/	já:uerjaŋo	
M	*kisěl	kí:šoŋ	kí:su	kí:su	kí:su	kí:su
F	*kisěla	kí:šala	kí:sala	kí:sela	kí:sela	kí:sela
N	*kisělo	kí:šalo	kí:salo	kí:selo	kí:selo	kí:selo
M	*pàmətən	/	pá:matən	pá:metan	pá:metan	pá:metən
F	*pàmətna		pá:matna	pá:metna	pá:metna	pá:metna
N	*pàmətno		pá:matno	pá:metno	pá:metno	pá:metno

²⁴⁸ Prim. gradivo v pregl. 4, 6, 39 in 41, rod. ed. v pregl. 18, 20 in 24 ter množinske oblike v 43, za nepomikanje isln. kratkega akuta kot odraza psl. novega akuta na kračini pa gradivo v pregl. 10.

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	*javorov	ja'ʋorju	/	/	–	–
F	*javorova	ja'ʋorjaʋa				
N	*javorovo	/				
M	*kisěl	kí:su	kí:šo	–	–	–
F	*kisěla	ki'sala	ki'sela			
N	*kisělo	ki'salo	ki'selo			
M	*pàmətən	pa'metan	pa'meten	–	pá:metan	–
F	*pàmətna	pa'metna	pa'metna		pá:metna	
N	*pàmətno	pa'metno	pa'metno		pá:metno	

V govorih Porčinja in Pleštišč je v trizložnih oblikah prišlo do narečnega pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga. V ostalih govorih v tem pregibnostnem vzorcu ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšanju kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

Preglednica 62

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
M	*bogàt	bo'at	bo'ɣat	ba'ɣat	bo'ɣat
F	*bogāta	boà:ta	boɣà:ta	boɣà:ta	boɣà:ta
N	*bogàto	boá:to	boɣá:to	boɣá:tɔ	boɣá:to
M	*pijàn	pi'ʌn	p'jan	p'jan	pi:jən
F	*pijāna	pijà:na	pjà:na	pjà:na	pijà:na
N	*pijāno	pijá:no	pjà:no	pjà:nɔ	pijà:no
M	*velik	va'lɪk	ba'lək	ve'lək	ve'lək
F	*velika	vali:ka	bali:ka	veli:ka	veli:ka
N	*veliko	vali:ko	balí:ko	veli:kɔ	veli:ko

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	*bogàt	bo'at	bo'ɣet	–	–
F	*bogāta	boà:ta	boɣà:ta		–
N	*bogàto	[boá:tɛ, NPL M.]	boɣá:to		[boá:tj, NPL M.]
M	*pijàn	pi'jan	p'jen	pi'jan	–
F	*pijāna	pijà:na	pjà:na	pijà:na	
N	*pijāno	pijá:no	[pjà:n, NPL M.]	[pijà:nj, NPL M.]	
M	*velik	ve'lək	ve'lək	ve'lɪk	<velək> ve'lɪk
F	*velika	veli:ka	veli:ka	veli:ka	[veli:ku, ASG] veli:ka
N	*veliko	veli:ko	veli:ko	–	veli:ko

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšanju kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu. Ker v govoru Porčinja ne prihaja do pomika

isln. kratkega akuta (v tem primeru odraza psl. starega akuta) s predzadnjega besednega zloga (v primeru regularnega pomika po naglasnem pravilu bi sicer moralo do pomika naglasa priti tudi v oblikah sr. sp.),²⁴⁸ je končniško naglašena oblika ž. sp. *veli'ka* drugotna (prim. komentar k pregl. 60).

V obliki ž. sp. se v nekaterih primerih pojavlja odraz isln. novega cirkumfleksa, in sicer v različnih govorih z različno distribucijo. Cirkumfleksni tonem je posledica izostanka popsl. skrajšanja nenaglašenih dolgih zložnikov v zadnjem odprtem zlogu v tri- in večzložnicah, akutski tonem pa je posledica analogije po dvozložnih pridevniki istega psl. naglasnega tipa (isln. naglasni tip **stàr stàra stàro*), v katerih je do skrajšanja regularno prišlo.

Preglednica 63

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
M	<i>*krá:tək</i>	krá:tak	krá:dək	krá:tak	krá:tak	krá:tak
F	<i>*krátka</i>	krá:tka	krá:tka	krá:tka	krá:təka	krá:tka
N	<i>*krátko</i>	krá:tko	krá:tko	krá:tko	krá:təkɔ	krá:tko
M	<i>*ǫ:zək</i>	/	uó:zək	uá:zak	uózak	/
F	<i>*ǫzka</i>		uó:ska	uá:ska	uóska	
N	<i>*ǫzko</i>		uó:sko	uá:sko	uósko	
M	<i>*rá:vən</i>	rá:vən	rá:uən	ró:uan	rá:uan	rá:uən
F	<i>*rávna</i>	rá:una	rá:una	ró:una	rá:una	rá:una
N	<i>*rávno</i>	rá:uno	rá:uno	ró:uno	rá:uno	rá:uno

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	<i>*krá:tək</i>	krá:tak	krá:dek	–	–	–
F	<i>*krátka</i>	krat'ka	krá:tka			
N	<i>*krátko</i>	krá:tko	krá:tko			
M	<i>*ǫ:zək</i>	uó:zak	uó:zek	–	–	/
F	<i>*ǫzka</i>	uos'ka	uó:ska			
N	<i>*ǫzko</i>	uó:sko	uó:sko			
M	<i>*rá:vən</i>	rá:uan	rá:uen	–	–	–
F	<i>*rávna</i>	rau'na	rá:una			
N	<i>*rávno</i>	rá:uno	rá:uno			

V govorih Porčinja in Prosnida v oblikah m. sp. ni prišlo do pomika naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, naglasno mesto je morda ohranjeno po analogiji na naglas ostalih oblik, v katerih se pojavlja isln. dolgi akut, ki se v tem položaju ne pomika. V govoru Porčinja je vsaj naglas oblik ž. sp. (morda tudi naglas oblik m. sp., vendar stanje v govoru Prosnida bolj potrjuje razlago iz prejšnje povedi) nastal po analogiji na regularni naglasni vzorec pridevnikov, ki odražajo isln. naglasna tipa **bôs *bosà *bosô* (> nar. *bùos bo'sa bó:so*) oziroma **mlâd *mlà:da *mladô* (> nar. *mlà:t mlà'da mlà:do*), ki sta v tem govoru sovpadla (prim. pregl. 69, 70, 71 in komentarje).

Preglednica 64

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
M	<i>*ləgək/ *ləgə̀n</i>	lá:xan	laxà:n	lá:xan	laxà:n	lá:xən
F	<i>*ləgka/ *ləgna</i>	lá:xna	lax'na	lax'na	lax'na, lax'ka	lax'na
N	<i>*ləgko/ *ləgno</i>	lá:xno	laxnù:ə	lá:xno	laxnù:ə, laxkù:ə	lá:xno
M	<i>*təmən</i>	/	temà:n	/	/	/
F	<i>*təmna</i>		tam'na			té:mna
N	<i>*təmno</i>		temnù:ə			té:mno

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	<i>*ləgək/ *ləgə̀n</i>	lá:xan	laxà:n	–	⟨láxan⟩	lá:xan
F	<i>*ləgka/ *ləgna</i>	lax'na	lax'na		⟨láxna⟩	lá:xna
N	<i>*ləgko/ *ləgno</i>	lá:xno	laxnù:ə		⟨láxno⟩	lá:xno
M	<i>*təmən</i>	/	temà:n	/	–	/
F	<i>*təmna</i>		tem'na			
N	<i>*təmno</i>		[temni:, NPL M.]			

Pridevnik isln. **təmən* **təmna* **təmno* se v večini govorov ne rabi. Sodeč po gradivu govorov, v katerih ne prihaja do narečnega umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga (in govorov, v katerih do omenjenega umika prihaja, vendar v oblikah ž. sp. ne prihaja do izravnave naglasa umičnonaglašanih oblik, temveč te ohranjajo končniški naglas – prim. pregl. 69, 70, 71), sta oba pridevnika prešla v psl. nagl. tip *c* (isln. nagl. **težák* **težkà* **težkô*). V govorih Čanebole, Plešišč, Porčinja, Tera, Viškorše in Zavarha je prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumfletiranega zloga, v zadnjih treh govorih pa v oblikah ž. sp. do izravnave naglasa umičnonaglašanih oblik.

Psl. naglasni tip *b*

Preglednica 65

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
M	<i>*bél</i>	biéu	bié:u	biéu	bi:óu	bi:éu
F	<i>*bē:la</i>	biéla	bié:la	biéla	bi:óla	bi:éla
N	<i>*bē:lo</i>	biélo	bié:lo	biélo	bi:ólo	bi:élo
M	<i>*čín</i>	čá:r	čə'rən	čə'rən	čə̀rən	čə̀rən
F	<i>*čí:na</i>	čá:rna	čə'r'na	čə'r'na	čə̀rna	čə̀r'na
N	<i>*čí:no</i>	čá:rno	čə'r'no	čə'r'no	čə̀rno	čə̀rno
M	<i>*módər</i>	/	(mó:dər)	má:dər	mó:dər	mó:dər
F	<i>*mò:dra</i>		/	má:dra	mó:dra	mó:dra
N	<i>*mò:dro</i>		/	má:dro	mó:dro	mó:dro
M	<i>*nágəl</i>	/	ná:ɣu	ná:ɣu	ná:ɣu	/
F	<i>*ná:gla</i>		ná:ɣla	ná:ɣla	ná:ɣla	
N	<i>*ná:glo</i>		ná:ɣlo	ná:ɣlo	ná:ɣlo	

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	* <i>bél</i>	biéu	bi:éu	biéu	⟨biéu⟩	biéu
F	* <i>bé:la</i>	bié'la	bié'la	bié'la	–	bié'la
N	* <i>bé:lo</i>	biélo	bié'lo	bié'lo	–	bié'lo
M	* <i>čjn</i>	čə'rən	čərn	čá:r	–	čé:r
F	* <i>čj:na</i>	čə'r'na	čə'r'na	čá:r'na	–	čé:r'na
N	* <i>čj:no</i>	čə'r'no	čə'r'no	čá:r'no	–	čé:r'no
M	* <i>mòdər</i>	/	mòódren	/	–	/
F	* <i>mò:dra</i>		mòódra			
N	* <i>mò:dro</i>		mòódro			
M	* <i>nágəl</i>	/	ná:γə	/	–	/
F	* <i>ná:gla</i>		ná:γ'la			
N	* <i>ná:glo</i>		ná:γ'lo			

V govornih Porčinja in Prosnida je v primeru pridevnika isln. **bél* **bé:la* **bé:lo* prišlo do pomika naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, pri čemer se je naglas oblike sr. sp. v govoru Porčinja restituiral po analogiji na pridevnike isln. nagl. tipov **bôs* **bosà* **bosô* (> nar. *bùos bo'sa bó:so*) oziroma **mlád* **mlà:da* **mladô* (> nar. *mlà:t mlà'da mlà:do*), ki sta v tem govoru sovpadla (prim. pregl. 69, 70, 71 in komentarje). Naglas oblik drugih dveh zabeleženih pridevnikov v govoru Prosnida ni jasen – do izostanka je morda prišlo po analogiji na dvozložne pridevnike, ki nadaljujejo isln. naglasni tip **ni:zək* **nízka* **nízko* in v oblikah m. sp. izkazujejo odsotnost pomika po analogiji na ostale oblike (prim. pregl. 63 in komentar)²⁴⁹ ali po izravnavi isln. dolgega akuta iz oblik im. ed. m. sp. V ostalih govornih ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb (povedne oblike v govoru Viškorše niso bile zabeležene).

V zvezi s končniškim naglasom oblik pridevnika isln. **čjn* **čj:na* **čj:no* v nekaterih govornih prim. tudi 1.16.

Preglednica 66

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča	
M	* <i>dòbər</i>	dó:bar	dó:bər	dá:bər	dó:bər	dué:bər
F	* <i>dobrà</i>	dó'ra	dob'ra	dab'ra	dob'ra	dob'ra
N	* <i>dobrò</i>	dó'ro	dob'ro	dab'ro	dob'ro	dob'ro
M	* <i>gòl</i>	'ou, 'ol	'γu	/	'γu	{γo'lu}
F	* <i>golà</i>	o'la	γo'la	(γo'la)	γo'la	γo'la
N	* <i>golò</i>	o'lo	γo'lo	(γo'lo)	γo'lo	γo'lo
M	* <i>mòkər</i>	mó:kar	mó:kər	má:kər	mò:kər	múé:kər
F	* <i>mokrà</i>	mok'ra	mok'ra	mak'ra	mok'ra	mok'ra
N	* <i>mokrò</i>	mok'ro	mok'ro	mak'ro	mok'ro	mok'ro

²⁴⁹ Obliki m. sp. sta dvozložni, in sicer prva (*mòódren*) izkazuje drugotno nadomestno osnovo z naplastitvijo pripone *-ən, pri drugi (*ná:γə*) pa je prišlo do regularnega zlitja skupina *-əl > *-u > -ə.

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	<i>*dòbər</i>	dó:bər	dɔ́ɔbər	dó:bar	⟨dɔ́bar⟩	dó:bar
F	<i>*dobrà</i>	dob'ra	dob'ra	dob'ra	⟨dobrà⟩	–
N	<i>*dobrò</i>	dob'ro	dob'ro	dob'ro	dob'ro	–
M	<i>*gòl</i>	'ol	'ɣɔ	–	–	–
F	<i>*golà</i>	ó:la	ɣo'la			[o'ly, Asg]
N	<i>*golò</i>	ó:lo	ɣo'lo			–
M	<i>*mòkər</i>	mó:kər	mɔ́okər	–	mó:kər	–
F	<i>*mokrà</i>	mok'ra	mok'ra		mok'ra	
N	<i>*mokrò</i>	mok'ro	mok'ro		mok'ro	

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Končniški naglas v oblikah ž. in sr. sp. je posledica izostanka umika naglasa ne prednaglasno kračino. V govoru Porčinja je pridevnik isln. **gòl *golà *golò* prešel v isln. naglasni tip **stàr *stàra *stàro*, pri čemer je do stika prišlo v obliki m. sp. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi isln. kratkega akuta v nezadnjem besednem zlogu.

Preglednica 67

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
M	<i>*təšć</i>	/	{adv. (na)	{adv. (na)	{adv. (na)
F	<i>*təščà</i>		{tašč}	{tašće}	{tašće}
N	<i>*təščè</i>				

	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	<i>*təšć</i>	{adv. (na)	{adv. tešće}	/	/
F	<i>*təščà</i>	{tašč}			
N	<i>*təščè</i>				

Pridevnik isln. **təšć *təščà *təščè* je nekaterih govorih ohranjen s poprislovljeno obliko sr. sp., le v govoru Breginja morda m. sp., če ne gre za izvorno obliko sr. sp. s sporadičnim umikom naglasa na prednaglasno kračino z isln. kratkega akutiranega izglasnega **-è* (na podoben umik bi sicer morda kazala tudi oblika prislova *z'ɣor* < isln. **zgorè*, ki se pojavlja sicer tudi v govoru Čanebole (*z'ɣar*), če ne gre za izvorno obliko tož. ed. isln. **zgòr* – prim. npr. (Ter) *zgo're*). Končniški naglas v ostalih govorih je sicer posledica izostanka umika naglasa na prednaglasno kračino.

Preglednica 68

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
M	<i>*gl̥qbòk</i>	{l̥ò:p}	ɣla'bok	ba'lak	ɣla'bok	{ɣl̥ò:p}
F	<i>*gl̥qbokà</i>	{l̥ò:ba}	ɣlabo'ka	bala'ka	ɣlabo'ka	{ɣl̥ò:ba}
N	<i>*gl̥qbokò</i>	{l̥ò:bo}	ɣlabo'ko	bala'ko	ɣlabo'ko	{ɣl̥ò:bo}
M	<i>*širok</i>	šo'rok	ša'rok	ša'ra	ša'rok	šo'rok
F	<i>*širokà</i>	šoro'ka	šaro'ka	šara'ka	šaro'ka	šoro'ka
N	<i>*širokò</i>	šoro'ko	šaro'ko	šara'ko	šaro'ko	šoro'ko
M	<i>*visòk</i>	vì'sok	bə'sok	və'sak	və'sok	və'sok
F	<i>*visokà</i>	vìšo'ka	bəso'ka	vəsa'ka	vəšo'ka	vəšo'ka
N	<i>*visokò</i>	vìšo'ko	bəso'ko	vəsa'ko	vəšo'ko	vəšo'ko
M	<i>*zelèn</i>	ze'lɛn	za'lan	ze'len	ze'len	ze'len
F	<i>*zelenà</i>	zele'na	zala'na	zele'na	zele'na	zele'na
N	<i>*zelenò</i>	zele'no	zala'no	zele'no	zele'no	zele'no

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	<i>*gl̥qbòk</i>	{l̥ò:p}	ɣle'bok	–	{l̥òp}	–
F	<i>*gl̥qbokà</i>	{l̥ò:ba}	ɣlebo'ka	–	{l̥òba}	–
N	<i>*gl̥qbokò</i>	{l̥ò:bo}	ɣlebo'ko	–	{l̥òbo}	–
M	<i>*širok</i>	šo'rok	šə'rok	ši'rok	{šoròk}	šo'rok
F	<i>*širokà</i>	šoro'ka	šəro'ka	–	{šorokà}	šoro'ka
N	<i>*širokò</i>	šoro'ko	šəro'ko	–	–	šoro'ko
M	<i>*visòk</i>	və'sok	və'sok	vì'sok	{vəšòk}	vì'sok
F	<i>*visokà</i>	vəso'ka	vəšo'ka	vìšo'ka	{vəšokà}	vìšo'ka
N	<i>*visokò</i>	vəso'ko	vəšo'ko	vìšo'ko	–	vìšo'ko
M	<i>*zelèn</i>	ze'len	ze'len	ze'len	–	ze'lɛn
F	<i>*zelenà</i>	zele'na	zele'na	zele'na	–	zele'na
N	<i>*zelenò</i>	zele'no	zele'no	zele'no	{zelenò}	zele'no

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Končniški naglas je posledica izostanka umika naglasa na prednaglasno kračino (in v oblikah m. sp. predhodne analogije na ostale večzložne oblike, prim. op. 292 na str. 446).

Naglas pridevnika isln. **gl̥qb* **gl̥ò:ba* **gl̥qbò*, ki se pojavlja v govorih Tera, Plešišč, Porčinja in Viškorše, je nastal, kot je opisano v komentarju pri pregl. 69 (circumfleksni tonem v vseh oblikah v govoru Tera je nastal po izravnavi naglasa oblike m. sp.).

Psl. naglasni tip c

Preglednica 69

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
M	<i>*glûx</i>	lù:x	ɣjù:x	ɣjù:x	ɣjù:x	ɣjù:x
F	<i>*glù:xa</i>	lù:xa	ɣjú:xa	ɣjú:xa	ɣjú:xa	ɣjú:xa
N	<i>*gluxô</i>	lù:xo	ɣjuxù:ə	ɣjú:xo	ɣjuxù:ə	ɣjú:xo
M	<i>*gǣd</i>	à:rt	ɣərd̥	ɣərt	ɣərt	ɣè:rt
F	<i>*gǣ:da</i>	á:rda	ɣər'da	ɣər'da	ɣər'da	ɣer'da
N	<i>*grdô</i>	á:rdo	ɣərdù:ə	ɣər'do	ɣərdù:ə	ɣé:rdo
M	<i>*lěp</i>	liɛp	liɛ:p	liɛp	li:əp	li:ɛp
F	<i>*lě:pa</i>	liɛpa	liɛ:pa	liɛpa	li:əpa	li:épa
N	<i>*lěpô</i>	liɛpo	lepù:ə	liépo	lepù:ə	li:épo
M	<i>*mlâd</i>	mlà:t	mlà:d̥	mlà:t	mlà:t	mlà:t
F	<i>*mlá:da</i>	mlá:da	mlá:da	mlá:da	mlá:da	mlá:da
N	<i>*mladô</i>	mlá:do	mladù:ə	mlá:do	mladù:ə	mlá:do
M	<i>*sûx</i>	sù:x	sù:x	sù:x	sù:x	sù:x
F	<i>*sú:xa</i>	sú:xa	sú:xa	sú:xa	sú:xa	sú:xa
N	<i>*suxô</i>	sú:xo	suxù:ə	sú:xo	suxù:ə	sú:xo
M	<i>*tǣd</i>	tà:rt	tərd̥	tərt	tərt	tərt
F	<i>*tǣ:da</i>	tá:rda	tər'da	tər'da	tər'da	tər'da
N	<i>*tǣdô</i>	tá:rdo	tərdù:ə	tər'do	tərdù:ə	tərdô

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	<i>*glûx</i>	jù:x	ɣjù:x	–	⟨lûx⟩	–
F	<i>*glù:xa</i>	ju'xa	ɣju'xa		⟨lúxa⟩	
N	<i>*gluxô</i>	jù:xo	ɣjuxù:ɔ		–	
M	<i>*gǣd</i>	ɣərt	ɣərt	ɣà:rt	–	–
F	<i>*gǣ:da</i>	ɣər'da	ɣər'da	ɣá:rda		
N	<i>*grdô</i>	ɣərdo	ɣərdù:ɔ	ɣá:rdo		
M	<i>*lěp</i>	liɛp	li:ɛp	liɛp	⟨liɛp⟩	liɛp
F	<i>*lě:pa</i>	liɛ'pa	liɛ'pa	liɛpa	liɛpa	liɛpa
N	<i>*lěpô</i>	liɛpo	liɛpù:ɔ	liépo	liépo	liépo
M	<i>*mlâd</i>	mlà:t	mlà:t	–	mlà:t	mlà:t
F	<i>*mlá:da</i>	mla'da	mla'da		mlá:da	mlá:da
N	<i>*mladô</i>	mlá:do	mladù:ɔ		mlá:do	mlá:do
M	<i>*sûx</i>	sù:x	sù:x	sù:h	sù:x	sù:x
F	<i>*sú:xa</i>	su'xa	sù'xa	sú:ha	sú:xa	sú:xa
N	<i>*suxô</i>	sú:xo	suxù:ɔ	sú:ho	sú:xo	sú:xo
M	<i>*tǣd</i>	tərt	tərt	tà:rt	–	tè:rt
F	<i>*tǣ:da</i>	tər'da	tər'da	tá:rda		té:rda
N	<i>*tǣdô</i>	tərdo	tərdù:ɔ	tá:rdo		té:rdo

Pri oblikah sr. sp. pridevnikov brez isln. *ɣ v korenu je v govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha prišlo do umika naglasa s končnega staro-cirkumfleksiranega zloga, v zadnjih štirih govorih enako tudi v primeru pridevnikov z

isln. **ɣ* v korenu (z izjemo Viškorše, kjer pridevnika nista bila zabeležena) – v zvezi s končniškim naglasom teh pridevnikov prim. 1.16. Primeri s cirkumfleksnim tonemom na osnovi (v govorih Plestišč in Porčinja) so verjetno nastali z izravnavo naglasa oblik m. sp.

V govorih Porčinja in Prosnida je v oblikah ž. sp. prišlo do pomika naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga (a prim. tudi 1.16).

Preglednica 70

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
M	* <i>bôs</i>	{adv. bùoʃ}	bùoʃ:s	bùoʃ	bù:əʃ	bù:oʃ
F	* <i>bosà</i>		bo'sa	ba'sa	bo'sa	bo'sa
N	* <i>bosô</i>		bosù:ə	bá:so	boʒù:ə	/
M	* <i>nôv</i>	nùoʋ	nò:ʋ	nò:ʋ	nò:ʋ	nò:ʋ
F	* <i>novà</i>	nó:va	no'ʋa	no'ʋa	no'ʋa	no'ʋa
N	* <i>novô</i>	nó:vo	noʋù:ə	ná:ʋo	noʋè	nó:ʋo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	* <i>bôs</i>	bùoʃ	bù:oʃ	–	–	–
F	* <i>bosà</i>	bo'sa	bo'sa			
N	* <i>bosô</i>	bó:so	boʒnù:o			
M	* <i>nôv</i>	nò:ʋ	nò:ʋ	–	–	–
F	* <i>novà</i>	no'ʋa	no'ʋa			
N	* <i>novô</i>	nò:ʋo	noʋù:o			

V govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja in Tera je v oblikah sr. sp. prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga, pri čemer je v govoru Tera prišlo do izravnave naglasa umičnonaglašanih oblik tudi v oblikah ž. sp. (pridevniki niso bili zabeleženi v govorih Tipane, Viškorše in Zavarha). Prvi pridevnik se v govoru Tera ohranja le v (nepregibni) poprislovljeni obliki.

Preglednica 71

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
M	* <i>lēsēn</i>	lé:ʃen	lesè:n	/	leʒè:n	lié:ʃen
F	* <i>lēsē'na</i>	lé:ʃena	lesè:na		leʒè:na	lié:ʃena
N	* <i>lēsēno</i>	lé:ʃeno	lesè:no		leʒè:no	lié:ʃeno
M	* <i>vesēl</i>	vé:ʃoʋ, vé:ʃel	besè:ʋ	vesà:ʋ	veʒè:ʋ	/
F	* <i>veselà</i>	vé:ʃela	besè:la	vesà:la	veʒè:la	
N	* <i>vesēlo</i>	vé:ʃelo	besè:lo	vesà:lo	veʒè:lɔ	
M	* <i>gorâk</i>	ó:rak	–	ǰá:rak	ɣorà:k	ɣyé:rak
F	* <i>gorkà</i>	ó:rka		ǰar'ka	ɣor'ka	ɣor'ka
N	* <i>gorkô</i>	ó:rko		ǰá:rko	ɣorkù:ə	ɣyé:rko
M	* <i>tēžâk</i>	té:ʒak	⟨tēžâk⟩	tá:žak	teʒà:k	té:žak
F	* <i>tēžkà</i>	té:ʒka	⟨taškà⟩	teš'ka	teʒ'ka	teš'ka
N	* <i>tēžkô</i>	té:ʒko	taškù:ə	tá:ško	teškù:ə	té:ško

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
M	<i>*gorâk</i>	ó:rak	γorà:k	–	–	ó:rak
F	<i>*gorkà</i>	or'ka	γor'ka			ó:rka
N	<i>*gorkô</i>	ó:rko	γorkù:ò			ó:rko
M	<i>*lěšĕn</i>	/	lešĕn	–	⟨lĕsen⟩	–
F	<i>*lěšĕ:na</i>		lešĕ:na		–	
N	<i>*lěšĕno</i>		lešĕ:no		–	
M	<i>*težâk</i>	té:žak	težà:k	–	–	té:žak
F	<i>*težkà</i>	teš'ka	teš'ka		⟨tĕška⟩	té:ška
N	<i>*težkô</i>	té:ško	teškù:ò		–	té:ško
M	<i>*vesĕl</i>	vesè:u	vešĕeu	vĕ:sòu, vĕ:seu	⟨vĕsou⟩	vĕ:sou
F	<i>*veselà</i>	vesè:la	vešĕela	vĕ:sela	⟨vĕsela⟩	vĕ:sela
N	<i>*vesĕlo</i>	/	vešĕelo	vĕ:selo	–	vĕ:selo

V primeru prvih dveh vprašalničnih pridevnikov je v govorih Plestišč, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha v oblikah m. sp. prišlo do umika naglasa s končnega (zaprtega) starocirkumfektiranega zloga, pri čemer je v oblikah ž. in sr. sp. prišlo do izravnave naglasa tako naglašanih oblik (z možno izjemo govora Zavarha, kjer povedne oblike niso bile zabeležene) – v nobenem izmed obravnavanih govorov namreč ni prišlo do regularnega umika naglasa z nezadnjega starocirkumfektiranega zloga (prim. npr. pregl. 17 in ustrezne oblike del. na *-l* v pregl. 88). Do umika je glede na stanje, ki ga izkazuje preostala dva vprašalnična pridevnika (prim. nižje), verjetno prišlo tudi v govorih Čanebole in Porčinja, naglas m. sp. pa se je naknadno restituiral z izravnavo naglasa oblik ž. in sr. sp. pri čemer je naglas oblik sr. sp. prvoten, naglas oblik ž. sp. pa drugoten, nastal z izravnavo naglasa sr. sp. in (prvotnejšega) naglasa oblik m. sp. – smer analogije bi bila torej v primeru teh dveh govorov ravno obratna kot v ostalih govorih.

V primeru drugih dveh vprašalničnih pridevnikov je v govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tera in Zavarha v oblikah m. in sr. sp. prišlo do umika naglasa s končnega (zaprtega) starocirkumfektiranega zloga, pri čemer je v zadnjih dveh govorih v obliki ž. sp. prišlo do izravnave naglasa tako naglašanih oblik, v ostalih navedenih govorih pa do izravnave ni prišlo (v govoru Tipane pridevnika nista bila zabeležena, oblika ⟨tĕška⟩ v govoru Viškorše pa bi kazala, da je tudi v tem govoru prišlo do enakega (regularnega in zatem analoškega) razvoja).

1.7 Glagoli psl. I. nedoločniške vrste

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 72

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	* <i>lězti</i>	vĭliěstĭ	bəliě:st	/	vəli:óst	zli:ěstę
PRAES SG	* <i>lěze</i>	vĭliěze	bəliě:ze		vəli:əzę	zli:ěze
PRAES PL	* <i>lězete</i>	vĭliězeta	bəliě:zate		/	zli:ězeta
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>lězəl</i>	vĭliězou	bəliě:zu		vəli:əzu	zli:ězu
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>lězla</i>	vĭliězla	bəliě:zla		vəli:ózla	zli:ězla
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>lězlo</i>	vĭliězlo	bəliě:zlo		vəli:ózlo	[zli:ězle]
INF	* <i>vrěti</i>	vorštĭ	uré:jč	uré:jč	uré:ć	uré:jčę
PRAES SG	* <i>vřze</i>	vó:rze	uərže	uərže	uərže	uərže
PRAES PL	* <i>vřzete</i>	vó:rzeta	uəržajo	uəržeta	uəržeta	uəržeta
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>vřgəl</i>	vó:rzo	uərzu	uərzu	uərzu	uərzu
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>vřgla</i>	vorz'la	uəryla	uərila	uəryla	uəryla
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>vřglo</i>	vorz'lo	[uərly]	uərlo	uərly	uərly

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	* <i>lězti</i>	vəliěstę	{vəli:ezet}	vĭliěstĭ	–	vĭliěstĭ
PRAES SG	* <i>lěze</i>	vəliěze	vəli:ěze	vĭliěze		vĭliěze
PRAES PL	* <i>lězete</i>	vəliězeju	vəli:ězete	vĭliězeta		vĭliězete
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>lězəl</i>	vəliěz	vəli:ěz	vĭliězou		vĭliězou
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>lězla</i>	vəliězla	vəli:ězla	vĭliězla		vĭliězla
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>lězlo</i>	vəliězlo	vəli:ězlo	vĭliězlo		vĭliězlo
INF	* <i>vrěti</i>	uré:jčę	uré:jč	uré:jčĭ, uors'tĭ	–	uors'tĭ
PRAES SG	* <i>vřze</i>	uərže	uəorže	uà:ržen, uó:ržen		–
PRAES PL	* <i>vřzete</i>	uəržeta	uəoržete	–, uó:ržemo		–
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>vřgəl</i>	uərzu, uərzu	uəóry	–, uó:rzou		uó:rzo
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>vřgla</i>	uərila	uəóryla	uarz'la, uorz'la		–
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>vřglo</i>	uərlo	uəórylo	[uarz'li], [uorz'li]		–

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

V govorih Plestišč in Porčinja je v oblikah del. na *-l* prišlo do izravnave naglasa m. sp. ed. pri obeh vprašalnicnih glagolih, le pri isln. glagolu **vrěti* pa v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol. Nedoločnik glagola *vəli:ezet* v govoru Prosnida je drugoten in (tudi naglasno) izkazuje sedanjiško osnovo.

Nejasen je vzrok za pomik naglasa v 2. os. mn. isln. glagola **vrěti* v govorih Porčinja in Prosnida, saj kaže na prvotni isln. kratki akut na osnovi namesto pričakovanega popsl. novega cirkumfleksa, ki se tudi sicer pojavlja v edninskih oblikah.

V govorih Tera, Tipane (tam sta bili zabeleženi obe obliki) in Zavarha je bil namesto glagola isln. *vrěti ~ *vr̥že izpričan glagol isln. *vr̥žti ~ *vr̥že s korensko kračino, ki posledično izkazuje odraze psl. nagl. tipa *b*.

Preglednica 73

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	* <i>bīti</i>	bí:tj	ubú:t	ubú:t	ub:t	ubú:tɛ
PRAES SG	* <i>bīje</i>	bì:e	ubú:jaš	ubú:je	ubi:jɛ	ubi:je
PRAES PL	* <i>bījete</i>	bì:eta	ubú:jate	ubú:jeta	ubi:jeta	ubi:jeta
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>bīl</i>	'bju	u'bu	/	u'bu	u'bu
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>bīla</i>	bì:la	ubú:la	ubú:la	ubi:la	ubi:la
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>bīlo</i>	bí:lo	ubú:lo	ubú:lo	ubi:lɔ	ubi:lo
INF	* <i>čūti</i>	čú:tj	čú:t	čú:t	čú:t	čú:tɛ
PRAES SG	* <i>čūje</i>	čù:e	čù:je	čù:jəš	čù:jɛ	čù:je
PRAES PL	* <i>čūjete</i>	čù:eta	čù:jate	čù:jemo	čù:jeta	čù:jeta
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>čūl</i>	'čɔ	'ču	'ču	'ču	'ču
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>čūla</i>	čù:la	čù:la	čú:la	čù:la	čù:la
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>čūlo</i>	čú:lo	čú:lo	čú:lo	čú:lɔ	čú:lo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	* <i>bīti</i>	ubʰi:tɛ	zebít	–	⟨ubítɛ⟩	ubú:tj, buú:jtj
PRAES SG	* <i>bīje</i>	ubʰi:je	zebì:ješ	–	–	–
PRAES PL	* <i>bījete</i>	ubʰi:jeju	zebì:jete	–	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>bīl</i>	u'bu	ze'bɔ	–	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>bīla</i>	ubʰi:la	zebì:la	–	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>bīlo</i>	[ubʰi:lɛ]	[zebì:l]	–	–	–
INF	* <i>čūti</i>	čú:tɛ	čú:t	čú:tj	–	čú:tj
PRAES SG	* <i>čūje</i>	čù:je	čù:je	čù:je	–	čù:ješ
PRAES PL	* <i>čūjete</i>	čù:je(s)ta	čù:jete	čù:jeta	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>čūl</i>	'ču	'čɔ	'čɔ	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>čūla</i>	čù:la	čù:la	čú:la	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>čūlo</i>	čú:lo	čù:lo	čú:lo	–	–

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi isln. kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu.

Psl. naglasni tip *b*

Preglednica 74

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	<i>*moî</i>	{morié̌t̚}	/	/	/	/
PRAES SG	<i>*mòre</i>	mó:re	mó:rəš, mó:rš	má:rən	mò:re	mùé:re
PRAES PL	<i>*mòrete</i>	mó:reta	mó:rte	má:rmo	mò:rta	mùé:rete
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*mògəl</i>	mó:rɔɯ	(móγxu), mo'ɣu	'mu	'mu	mo'ru, mo'ɣu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*moglà</i>	mó:rɫa	moγ'la	ma'la	moγ'la	mor'la, moγ'la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*moglò</i>	[mó:rɫi]	moγ'lo	ma'lo	moγ'lɔ	mor'lo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*moî</i>	{morié̌t̚}	{morié̌t̚}	{morié̌t̚}	–	–
PRAES SG	<i>*mòre</i>	mó:re	mɔóre	–	(móren)	mò:re
PRAES PL	<i>*mòrete</i>	mo'reta	mɔórete	mò:reju	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*mògəl</i>	mó:ru	'mɔ	–	(mórou)	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*moglà</i>	mor'la	mo'la	–	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*moglò</i>	mor'lo	mo'lo	–	–	–

V govoru Porčinja je v množinskih oblikah prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga; v govoru Prosnida je v istih oblikah pomik izostal oziroma se je morda restituiral po analogiji na edninske oblike.

V govorih Plestišč (tam dvojnično), Porčinja, Tera in Viškorše je v oblikah del. na *-l* prišlo do razširitve /r/ iz sedanjške osnove, v govoru Tera pa tudi do izravnave naglasa oblike m. sp. v drugih oblikah (v govorih Tipane, Viškorše in Zavarha naglasno povedne oblike niso bile zabeležene). Oblike del. na *-l* m. sp. v govorih Čanebole, Mažerol in Prosnida so nejasne – vsaj v prvem govoru je lahko oblika nastala po analogiji na obliki ž. in sr. sp. s sporadično onemitvijo *g ob zvočnikih (prim. III/1.5.2.1 na ustreznem mestu). Nedoločnik je povsod, kjer je bil zabeležen, drugoten.

Psl. naglasni tip b/a

Preglednica 75

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	*vzèti	uzè:tj	uzé:t	uzá:t	uzé:t	uzé:tɛ
PRAES SG	*vzàme	uzó:meš	uzá:me	uzá:me	uzá:me	uzá:me
PRAES PL	*vzàmete	uzó:meta	uzá:mate	uzá:meta	uzá:meta	uzá:meta
<i>l</i> -PTC MSG	*vzèl	uzè:u	uzè:u, (uzèu), (uzèu)	uzà:u	uzè:u	uzè:u
<i>l</i> -PTC FSG	*vzè:la	uzè:la	uzè:la, (uzèla)	uzà:la	uzè:la	uzè:la
<i>l</i> -PTC NSG	*vzèlo	uzè:lo	[uzè:l]	uzà:lo	uzè:lɔ	uzè:lo
INF	*zèti	/	žé:t	žá:t	žé:t	žé:tɛ
PRAES SG	*zàne		žá:ne	žá:ne	žé:ne	žé:je
PRAES PL	*zànete		žá:nate	žene'ta	žé:neta	žé:jeju
<i>l</i> -PTC MSG	*zèl		požè:u	žà:u	žè:u	požè:u
<i>l</i> -PTC FSG	*zè:la		požé:la	žá:la	žé:la	požé:la
<i>l</i> -PTC NSG	*zèlo		požé:lo	[žá:l]	žé:lɔ	požé:lo
INF	*klàti	klá:tj	klá:t	aklá:t	oklá:t	oklá:tɛ
PRAES SG	*kòle	kó:e	kó:je	aká:je	okó:jɛ	kú:je
PRAES PL	*kòlete	kó:eu	kó:jamo	koje'jo	kó:jejo	kú:jeju
<i>l</i> -PTC MSG	*klàl	ok'lou	zak'lu	ak'lu	ok'lu	ok'lu
<i>l</i> -PTC FSG	*klàla	oklá:la	klà:la	aklá:la	oklá:la	oklá:la
<i>l</i> -PTC NSG	*klàlo	klá:lo	[klá:l]	[aklá:l]	oklá:lɔ	oklá:lo
INF	*mlèti	mliè:tj	mlié:t	mliét	mli:ót	mli:éte
PRAES SG	*mèle	mli:e	mé:je	mlé:je	mlé:jɛ	mlé:je
PRAES PL	*mèlete	mli:eta	mé:jajo	mleje'jo	mlé:jeta	mlé:jeta
<i>l</i> -PTC MSG	*mlèl	mlièu	(mlù)	zam'lu	zm'lu	m'lu
<i>l</i> -PTC FSG	*mlè:la	mliè:la	mliè:la	zamliè:la	zmli:əla	mli:çla
<i>l</i> -PTC NSG	*mlèlo	mliè:lo	zmliè:lo	zamliè:lo	zmli:əlɔ	mli:çlo
		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	*vzèti	uzé:tɛ	uzèét	–	(uzète)	uzé:tj
PRAES SG	*vzàme	uzemé:	uzá:meš		(uzómeŋ)	uzó:me
PRAES PL	*vzàmete	uzemetá:	uza'mete		–	uzó:mete
<i>l</i> -PTC MSG	*vzèl	uzè:u	uzèeu		(uzèu)	uzè:u
<i>l</i> -PTC FSG	*vzè:la	uzè:la	uzèela		–	uzè:la
<i>l</i> -PTC NSG	*vzèlo	[uzè:lɛ]	[uzèel]		[(uzèle), MPL]	[uzè:lɛ]
INF	*zèti	žé:tɛ	žèét	žé:tj	–	–
PRAES SG	*zàne	žé:je	žá:ne	žé:je		
PRAES PL	*zànete	žejetá:	ža'hete	žé:jemo		
<i>l</i> -PTC MSG	*zèl	žè:u	žèeu	žè:u		
<i>l</i> -PTC FSG	*zè:la	žè:la	žèela	žé:la		
<i>l</i> -PTC NSG	*zèlo	žè:lo	požèelo	[žé:lɛ]		

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*klàti</i>	–	/	klá:tj	⟨kláte⟩	klá:tj
PRAES SG	<i>*kòle</i>			kò:je	–	–
PRAES PL	<i>*kòlete</i>			kò:jeju	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*klàl</i>			ok'lòu	⟨oklòu⟩	ok'lòu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*klàla</i>			oklá:la	–	resklá:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*klàlo</i>			oklá:lo	–	–
INF	<i>*mlèti</i>	samliète	mli:ét	mliétj	⟨mliète⟩	mliétj
PRAES SG	<i>*mèle</i>	mlè:jen	mlé:je	mé:je	⟨mèjen⟩	mlié
PRAES PL	<i>*mèlete</i>	mlè:jemo	mle:jemo	mé:jemo	–	mliéta
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*mlèl</i>	samlièu	mlè:eu	zamlièu	⟨samlòu⟩	samlièu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*mlèla</i>	samlièla	mli:éla	zamlièla	⟨samlièla⟩	samlièla
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*mlèlo</i>	samlièlo	zemli:élo	zamlièlo	–	[samlièlj]

Vprašalnčni glagoli v različnih krajih v različni meri izkazujejo analoške spremembe, najverjetneje po analogiji na glagole psl. nagl. tipov *a* in/ali *c/a*. Tako v del. na *-l* m. sp. lahko prihaja do drugotnega odraza isln. novega cirkumfleksa (zlasti v primeru glagola isln. **žèti*, pri glagolu isln. **mlèti* mešano – v primeru glagola isln. **klàti* se tovrstni drugotni odrazi ne pojavljajo), ki se lahko iz te oblike razširi tudi v druge, npr. v nekaterih primerih v govorih Porčinja in Prosnida V primeru glagola isln. **vzèti* je cirkumfleksni tonem v del. na *-l* razen v obliki ž. sp. prvoten in predstavlja odraz psl. starega cirkumfleksa, v obliki ž. sp. pa v vseh govorih drugoten, in sicer nastal po izravnavi naglasa ostalih oblik. Pri drugih dveh vprašalnčnih glagolih je v govorih Breginja, Mažerol, Plestišč in Viškorše (v tem govoru je bila ustrezna oblika zabeležena le pri zadnjem glagolu) v oblikah del. na *-l* ž. sp. prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa.

V sedanjiku je do posplošitve nedoločniške osnove (oziroma do razširitve korenskega samoglasnika) v primeru glagola isln. **žèti* prišlo v govorih Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja in Tipane, v primeru glagola isln. **mlèti* pa poleg navedenih še v govorih Prosnida, Tera in Zavarha (prvi glagol v zadnjih dveh govorih sicer ni bil zabeležen). V govoru Čanebole in Porčinja je v sedanjiku prišlo do (delne) analogije po glagolih psl. naglasnega tipa *c/a* (v zadnjem govoru v primeru glagola isln. **mlèti* pa tudi v sedanjiku do razširitve isln. novega cirkumfleksa). V govoru Prosnida je v množinskih oblikah prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga.

Psl. naglasni tip c

Preglednica 76

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	<i>*râ:sti</i>	râ:štj	zrâ:st	zrâ:st	râ:št	râ:štę
PRAES SG	<i>*râ:ste</i>	rašté:	zrâ:se	râ:ste	râ:štę	raštjé:
PRAES PL	<i>*rastetè</i>	raštetâ:	rasa'jo	rastejâ:	rašte'ta	raštetâ:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*râstəl</i>	uzrâ:štou	zrâ:su, zrâ:su	zrâ:stu	zrâ:štu	zrâ:štu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*râ:stla</i>	uzrâ:štla	zrâ:sla	zrâ:stla	zrâ:štla	zrâ:štla
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*râ:stlo</i>	uzrâ:štlo	zrâ:slo	zrâ:stlo	zrâ:štlo	zrâ:štlo
INF	<i>*trê:sti</i>	trê:štj	trê:st	trâ:st	trê:st	trê:stę
PRAES SG	<i>*trê:se</i>	trešé:	trê:se	trâ:se	trê:se	trešjé:
PRAES PL	<i>*tręsetè</i>	trešetâ:	tres'a'te	tresetâ:	treše'ta	trešetjé:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*tręsəl</i>	strê:šou	trê:su	trâ:su	trê:su	trê:su
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*trê:sla</i>	strê:šla	trê:sla	trâ:sla	trê:šla	trê:šla
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*trê:slo</i>	strê:šlo	trê:slo	trâ:slo	strê:šlo	trê:šlo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*râ:sti</i>	râ:stę	râ:št	râ:stj	–	râ:stj
PRAES SG	<i>*râ:ste</i>	rasté:	raštęé	–	–	–
PRAES PL	<i>*rastetè</i>	rastetâ:	rašteteé	–	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*râstəl</i>	zrâ:stu	râ:štou	–	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*râ:stla</i>	zrâ:stla	râ:štla	–	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*râ:stlo</i>	zrâ:stlo	zrâ:štlo	–	–	–
INF	<i>*trê:sti</i>	trê:stę	trê:st	–	trê:stj	–
PRAES SG	<i>*trê:se</i>	tresé:	trešęé	–	tresę:	–
PRAES PL	<i>*tręsetè</i>	tresetâ:	trešejou	–	tresemó:	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*tręsəl</i>	trê:su	trê:šou	–	trê:sou	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*trê:sla</i>	tres'la	trê:šla	–	trê:sla	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*trê:slo</i>	strê:slo	trê:šlo	–	trê:slo	–

V vseh govorih razen v govorih Breginja in Mažerol (v govorih Tipane in Zavarha povedne oblike niso bile zabeležene) je v oblikah sedanjika prišlo do drugotnega preoblikovanja naglasnih značilnosti po analogiji, prim. 1.15.

V oblikah del. na *-l* m. sp. je v vseh govorih, v katerih so oblike zabeležene, prišlo do nastanka isln. novega cirkumfleka po analogiji na glagole iste glagolske vrste psl. naglasnih tipov *a* in *c/a*, kjer je ta nastal regularno (prim. II/1.3.4). Do te analoške spremembe je moralo priti še pred analoškimi spremembami v oblikah sedanjika. Vsaj v govorih Porčinja in Prosnida (ostali govori zaradi svojih naglasnih značilnosti niso povedni) je analogija zajela vse oblike z nedoločniške osnovo, kar je blokiralo pomik naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga. Oblika del. na *-l* ž. sp. *tres'la* je torej drugotna (prim. tudi del. na *-l* ž. sp. *opred'la* (pregl. 79) z izvornim isln. kratkim akutom, kjer je pomik gotovo drugoten, nastal po analogiji) – na nastanek takšne naglasne krivulje je morda vplival naglas pridevnikov isln. nagl. tipov **bôs* **bosà* **bosô* (> nar.

bùos bo'sa bó:so) oziroma **mlâd* **mlâ:da* **mladô* (> nar. *mlâ:t* *mlâ'da* *mlâ:do*), ki se je drugotno razširil tudi na večino pridevnikov drugih naglasnih tipov (prim. pregl. 69, 70, 71 in komentarje).

Preglednica 77

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	*-čĕ:ti	učnĕ:tĭ	začĕ:t	začâ:t	začnĕ:t	začĕ:tĕ
PRAES SG	*-čnĕ	učnĕ:	zá:čnaš	zá:čne	zá:čne	zá:čne
PRAES PL	*-čnetĕ	učnetá:	zá:čnate	zá:čneta	zá:čneta	zá:čneta
<i>l</i> -PTC MSG	*-čĕl	učnĕ:ȳ	začĕ:ȳ	začâ:ȳ	začnĕ:ȳ	začĕ:ȳ
<i>l</i> -PTC FSG	*-čĕ:la	učnĕ:la	začĕ:la	začâ:la	začnĕ:la	začĕ:la
<i>l</i> -PTC NSG	*-čĕlô	učnĕ:lo	začĕ:lo	začâ:lo	začnĕ:lô	začĕ:lo
INF	* <i>mrĕ:ti</i>	umriĕ:tĭ	umriĕ:t	umoriĕt	umri:ót	umri:ĕtĕ
PRAES SG	* <i>mrĕ</i>	umarjĕ:	umər'jaš	umor'jš	umər'je	umərjĕ:
PRAES PL	* <i>mrĕtĕ</i>	umarjetá:	umər'ja'te	umorjestá:	umərjes'ta	umərjetá:
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>mřl</i>	umà:r	um'ru	umò:ru	umrù:	umò:ru
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>mř:la</i>	umà:r a	umər a	umó:r a	umórla	umò:r a
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>mřlô</i>	[umà:r ĭ]	umər o	umò:r o	umòrlo	umò:r o
INF	*-pĕ:ti	upnĕ:tĭ	ȳotpĕ:t	atpá:t	opnĕ:t	otpĕ:tĕ
PRAES SG	*-pnĕ	upnĕ:s	ȳotp'he	atpá:ne	op'neš	otpenjĕ:š
PRAES PL	*-pnetĕ	upnetá:	ȳotpna'jo	atpá:nejo	opnes'ta	otpenetá:
<i>l</i> -PTC MSG	*-pĕl	upnĕ:ȳ	ȳotpĕ:ȳ	atpá:ȳ	opnĕ:ȳ	otpĕ:ȳ
<i>l</i> -PTC FSG	*-pĕ:la	upnĕ:la	ȳotpĕ:la	atpá:la	opnĕ:la	otpĕ:la
<i>l</i> -PTC NSG	*-pĕlô	upnĕ:lo	ȳotpĕ:lo	atpá:lo	opnĕ:lo	otpĕ:lo
INF	*-prĕ:ti	opriĕ:tĭ	ȳotpriĕ:t	atpriĕt	opri:ót	zapri:ĕtĕ
PRAES SG	*-prĕ	operĕ:	ȳotp're	atpe're	op'reš	zapriĕ:
PRAES PL	*-pretĕ	operetá:	ȳotpra'te	atperetá:	opres'ta	zapretá:
<i>l</i> -PTC MSG	*-přl	ó:per	ȳotp'ru	atpř:ȳ	oprù:	zapř:ru
<i>l</i> -PTC FSG	*-př:la	ó:per a	ȳotpř a	atpř:r a	opř a	zapř:r a
<i>l</i> -PTC NSG	*-přlô	ó:per o	zapř o	atpř:r o	opř o	[zapř:r ĕ]
		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	*-čĕ:ti	začĕ:tĕ	zečĕĕt	–	–	počnĕ:tĭ
PRAES SG	*-čnĕ	začĕ:ne	zá:čne	učnĕ:	–	–
PRAES PL	*-čnetĕ	začĕ'neta	zač'nemo	–	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	*-čĕl	začĕ:ȳ	zečĕĕȳ	počĕ:ȳ	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	*-čĕ:la	začĕ:la	zečĕĕla	–	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	*-čĕlô	začĕ:lo	zečĕĕlo	počĕ:lo	–	–
INF	* <i>mrĕ:ti</i>	ȳumoriĕtĕ	ȳumri:ĕt	–	<umriĕtĕ>	umriĕ:tĭ
PRAES SG	* <i>mrĕ</i>	ȳumorjĕ:	ȳumorjĕĕ	–	–	–
PRAES PL	* <i>mrĕtĕ</i>	{ȳumorjô:}	ȳumorjetĕĕ	–	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>mřl</i>	ȳumò:ru	ȳumrù:	umĕ:r	<umâr>	umà:r
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>mř:la</i>	ȳumor'la	ȳumor'la, ȳumòr a	umĕ:r a	<umár a>	umà:r a
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>mřlô</i>	ȳumò:r o	[ȳumòr o]	–	–	umà:r o

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	*-pě:ti	otpě:tę	uótpěćt	upně:tj	–	–
PRAES SG	*-pnè	otpě:ne	uótpěćeňš	upně:š		
PRAES PL	*-pnetè	otpě'neta	uótpě'nete	/		
<i>l</i> -PTC MSG	*-pěl	otpě:u	uótpěeu	upně:u		
<i>l</i> -PTC FSG	*-pě:la	otpě:la	uótpěćla	upně:la		
<i>l</i> -PTC NSG	*-pělô	otpě:lo	uótpěćlo	upně:lĭ		
INF	*-prě:ti	otpriětę	uópri:ět	otpriětĭ	⟨otpriětę⟩	otpriětĭ
PRAES SG	*-prè	otperě:š	uóopreč	otperě:š	–	otperě:
PRAES PL	*-pretè	otperetá:	uóoprečé	otperetá:	–	otperetě:
<i>l</i> -PTC MSG	*-přl	otpěru	uópru:	otpě:r	⟨otpěr⟩	otpě:r
<i>l</i> -PTC FSG	*-př:la	otpěrla	uópěrla	otpě:rla	⟨otpěrla⟩	otpě:rla
<i>l</i> -PTC NSG	*-přlô	otpěrlo	[uópěrlə]	otpě:rlo		otpě:rlo

V vseh govornih razen v govornih Breginja in Mažerol (v govoru Viškorše povedne oblike niso bile zabeležene) je v oblikah sedanjika glagolov isln. *mrě:ti ~ *mrè in *prě:ti ~ *prè (v govornih Tera in Tipane tudi v primeru glagola isln. *čě:ti ~ *čně s predpono s psl. kratkim zložnikom ter v govornih Tera, Plestišč in Tipane tudi v primeru glagola isln. *pě:ti ~ *pnè – v govornih Viškorše in Zavarha povedne oblike obeh glagolov niso bile zabeležene) prišlo do drugotnega preoblikovanja naglasnih značilnosti po analogiji, prim. 1.15.

V govornih Porčinja in Prosnida je moralo (kot pri glagolih 1.–4. razreda I. nedoločniške vrste, prim. pregl. 76 in komentar) v nedoločniku priti do posplošitve isln. kratkega akuta po analogiji na glagole iste glagolske vrste psl. naglasnih tipov *a* in *c/a*, analogija pa je v obeh govornih zajela tudi del. na *-l* glagolov isln. *čě:ti ~ *čně in *pě:ti ~ *pnè. V primeru glagola isln. *mrě:ti ~ *mrè je v obliki del. na *-l* ž. sp. prišlo do pomika naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, v primeru glagola isln. *prě:ti ~ *prè pa v tej obliki do izravnave naglasa ostalih oblik (v govoru Prosnida je takšna oblika kot dvojnica izkazana tudi pri prvem izmed obeh omenjenih glagolov). V sedanjiku prvih dveh vprašalničnih glagolov je v govoru Porčinja, v govoru Prosnida pa le pri drugem vprašalničnem glagolu prišlo do posplošitve nedoločniške osnove, posledično pa v edninskih oblikah do (navideznega) izostanka pomika naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga ter v množinskih oblikah do pomika naglasa z drugotnega predpredzadnjega akutiranega zloga. V govoru Prosnida je pri prvem vprašalničnem glagolu v edninskih oblikah sedanjika moralo priti do umika na prednaglasni dolgi predponski zložnik (isln. *zā-čně > *zā:čne), zatem do izravnave naglasa edninskih oblik v množinske oblike (isln. *zā-čnetě ≥ *zā:čnete) in nato do spremembe isln. mladega akuta v isln. kratki oziroma dolgi akut po neznanem modelu (isln. *zā:čne *zā:čnete ≥ nar. *zāčne *zāčnete / *zāčne *zāčnete). Drugotni tonem je v edninskih oblikah povzročil ohranitev naglasnega mesta, v množinskih oblikah pa je prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga; če bi se bil ohranil prvotni isln. mladi akut, bi pričakovali obratno distribucijo pomika, tj. v edninskih oblikah pomik z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, v množinskih oblikah pa (domnevno) ohranitev naglasnega mesta: nar. **zāč'ne **zā:čnete.

V govornih Mažerol, Tera, Tipane in Zavarha je v nedoločniku pri prvih dveh vprašalničnih glagolih (v zadnjih dveh govornih po ena izmed povednih oblik ni bila

zabeležena) prišlo do posplošitve sedanjiške osnove, v govorih Čanebole in Plestišč pa pri drugem vprašalnem glagolu v sedanjiku do posplošitve nedoločniške osnove (za govora Porčinja in Prosnida prim. višje). V vseh govorih, v katerih so bile zabeležene, se pri glagolu isln. **mrě:ti* ~ **mrě* pojavljajo jotirane sedanjiške oblike, tj. oblike tipa **mjje* ~ **mjete*. V govorih Čanebole, Porčinja, Tera, Tipane in Zavarha se pri glagolu isln. **-prě:ti* ~ **-prě* v sedanjiku pojavljajo oblike z drugotno osnovo **-per-*, ki se je vsaj v govorih Tipane, Tera in Zavarha (in verjetno Viškorše – v tem govoru oblike sedanjika sicer niso bile zabeležene) razširila tudi v oblike del. na *-l*; ravno ohranjenost prvotnih oblik del. na *-l* z regularnim odrazom isln. **ɣ* v govorih Čanebole, Plestišč in Porčinja kaže na to, da **-e-* v drugotni osnovi ne predstavlja morebitnega *e*-jevskega odraza isln. **ɣ* (ta se sicer v različnih govorih pojavlja sporadično, še zlasti v govoru Zavarha), ki bi se bil razširil v sedanjiške oblike. Drugotna osnova je lahko nastala po analogiji na sedanjiško osnovo glagolov 3. razreda V. nedoločniške vrste tipa psl. **pъrāti* ~ **perěbъ* **peretě*, pri čemer bi stik lahko predstavljal nedoločnik ter pripadnost istemu psl. nagl. tipu. Druga, manj verjetna razlaga je, da gre za razširitev predmetatze osnove **-per-* iz nedoločniških tudi v sedanjiške oblike, pri čemer zaradi sledečega samoglasnika v teh oblikah ni prišlo do metateze likvid (psl. **-perti* ~ **-pъretъ* **-pъrete* ≥ **-perti* ~ **-peretъ* **-perete* > isln. **-prěti* ~ **-pere* **-perete*).

V oblikah del. na *-l* je v različnih govorih pri različnih glagolih lahko prišlo do različnih izravnag naglasa. V govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tipane, Viškorše in Zavarha, v katerih sicer prihaja do umika naglasa s končnega starocirkumflekiranega zloga, je naglas v obliki m. sp. večinoma ohranjen po analogiji na druge oblike del. na *-l*, le v govoru Tera je v primeru zadnjega vprašalnega glagola v tej obliki do omenjenega umika prišlo, naglas te oblike pa se je izravnal tudi v ostale oblike del. na *-l*.

Preglednica 78

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Pleštišča
INF	<i>*nesti</i>	neš'tj	'nast	'nest	ně:st	pərneš'te
PRAES SG	<i>*nesè</i>	nešé:	(naséš'), (nasàs)	ne'se	ne'se	nešjé:
PRAES PL	<i>*nesetè</i>	nešetá:	nasaté:	nesemá:	neše'ta	nešetá:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*nèsəl</i>	né:šoṽ	né:su	ná:su	ně:su	pərnjé:su
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*neslà</i>	neš'la	nas'la	nes'la	neš'la	neš'la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*neslò</i>	neš'lo	nas'lo	nes'lo	neš'lo	[pərneš'lɛ]
INF	<i>*pefi</i>	pe'čj	'pač, (pači)	'peč	pé:c	spe'čɛ
PRAES SG	<i>*pečè</i>	pečé:	pa'če	pe'če	pe'če	pečjé:
PRAES PL	<i>*pečetè</i>	pečetá:	pača'te	pečemá:	peče'mo	pečetá:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*pèkəl</i>	špé:kou	pé:ku	spá:ku	pé:ku	pié:ku
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*peklà</i>	špek'la	pak'la	spek'la	pek'la	pek'la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*peklò</i>	špek'lo	pak'lo	pek'lo	pek'lo	pek'lo
INF	<i>*cvəstì</i>	/	c'vəst	c'vot	oçvəst	/
PRAES SG	<i>*cvətè</i>		cva'de	cvo'te	çvo'te	
PRAES PL	<i>*cvətetè</i>		cva'da'jo	cvotejá:	çvot'e'jo	
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*cvətəl</i>		vocvə:du	cvo:tu	oçvətu	
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*cvətlà</i>		cva'd'la	cvo't'la	oçvət'la	
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*cvətlò</i>		vocvad'lo	cvo:t'lo	oçvət'lo	

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*nestì</i>	pones'tɛ	neŋ'tɔ	nes'tij	⟨neset̪⟩	nes'tij
PRAES SG	<i>*nesè</i>	nesé:	neŋsé	nesé:	⟨nesé⟩	–
PRAES PL	<i>*nesetè</i>	nesemó:	neŋsejɔ	–	⟨neset̪é⟩	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*nèsəl</i>	né:su	neŋésɔ	né:sou	⟨nēsou⟩	né:sou
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*neslà</i>	nes'la	neŋ'la	nes'la	⟨neslà⟩	nes'la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*neslò</i>	nes'lo	neŋ'lo	[nes'li]	[⟨nesl̪é⟩, MPL]	nes'lo
INF	<i>*peŋì</i>	pej'cɛ	pe'čɔ	pé:čij	–	pe'óij
PRAES SG	<i>*pečè</i>	peče:	pečé	peče:	–	–
PRAES PL	<i>*pečetè</i>	pečemó:	pečete	pečeté:	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*pèkəl</i>	pé:ku	pečkɔ	spé:kou	⟨pékou⟩	pé:kou
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*peklà</i>	pek'la	pek'la	spek'la	⟨peklà⟩	pek'la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*peklò</i>	pek'lo	pek'lo	spek'lo	–	pek'lo
INF	<i>*cvəstì</i>	cuò:stɛ	/	/	–	/
PRAES SG	<i>*cvətè</i>	cuoté:				
PRAES PL	<i>*cvətetè</i>	[cuotó:]				
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*cvətəl</i>	cuò:tu				
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*cvətlà</i>	cuò:tla				
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*cvətlò</i>	cuò:tlo				

V govorih Breginja, Čanebole in Mažerol je v nedoločniku prišlo do umika naglasa z isln. kratkega akutiranega **-i* v zadnjem odprtem zlogu na prednaglasno kračino, pri čemer je v govoru Mažerol drugotno prišlo do podaljšave tako naglašanih zložnikov, morda po analogiji na glagole psl. 3. razreda V. nedoločniške vrste istega naglasnega tipa (tj. isln. **bràti* (> nar. **bráti*) ~ **berè* **beretè*); do podobne podaljšave je moralo priti tudi v govoru Tipane v primeru nedoločnika glagola *pé:čij*, pri čemer je v tem primeru analoškega izvora tudi sprememba naglasnega mesta, saj do (regularnega) umika naglasa pod podanimi pogoji ni prišlo (prim. nedoločnik *nes'tij*).

V vseh govorih razen v govorih Breginja (v tem govoru se sicer v primeru ⟨nasəš⟩/⟨nasáš⟩ pojavljata dvojnični obliki) in Mažerol (v govoru Zavarha pa povedne oblike niso bile zabeležene) je v oblikah sedanjika prišlo do drugotnega preoblikovanja naglasnih značilnosti po analogiji, prim. 1.15.

V primeru del. na *-l* glagola isln. **cvəstì* ~ **cvətè* je v govoru Breginja izkazano pričakovano stanje. Naglas deležniških oblik tega glagola v govoru Mažerol je verjetno posledica izravnave naglasa oblike m. sp. Vsaj v govoru Čanebole je pri deležniških oblikah treba izhajati iz drugotne razporeditve **cvətəl* **cvətlà* **cvətlò* (nam. prvotne **cvətəl* **cvətlà* **cvətlò*), pri čemer je naglas oblike m. sp. posledica analogije na predpanske glagole z istim korenem (prim. del. na *-l* m. sp. *atcuò:tu* v istem govoru), naglas oblike sr. sp. pa umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga, ki se je drugotno razširil tudi na predpanske oblike (prim. del. na *-l* sr. sp. *atcuò:tlo* v istem govoru) (prim. tudi op. 94 na str. 99). Naglas deležniških oblik v govoru Porčinja je mogoče razlagati bodisi z izravnavo naglasa oblike m. sp. (kot v govoru Mažerol) bodisi z umikom cirkumfleksa v oblikah m. in sr. sp. (kot v govoru Čanebole), pri čemer se je umični naglas razširil tudi v obliko ž. sp.

Psl. naglasni tip *c/a*²⁵⁰

Preglednica 79

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
INF	<i>*kràsti</i>	krá:štj	krá:st	krá:st	krá:st	krá:stę
PRAES SG	<i>*krà:de</i>	kradé:	krá:de	krá:de	krá:de	krá:stę
PRAES PL	<i>*kradetè</i>	kradetá:	krada'te	kradetá:	krades'ta	kradetá:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*krádəl</i>	krà:dou	krà:du	krà:du	krà:du	krà:du
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*kràdla</i>	krá:dla	krá:dla	krá:dla	krá:dla	krá:dla
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*krádlo</i>	krá:dlo	krá:dlo	krá:dlo	krá:dlo	krá:dlo
INF	<i>*prèsti</i>	pré:štj	pré:st	prá:st	pré:st	pré:stę
PRAES SG	<i>*prè:de</i>	predé:	pré:de, (prèdę)	prá:de	pré:de	predié:
PRAES PL	<i>*predetè</i>	predetá:	preda'te	predemá:	predeš'ta	predetá:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*prédəl</i>	prè:dou	prè:du	prá:du	prè:du	prè:du
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*prèdla</i>	pré:dla	pré:dla	prá:dla	pré:dla	pré:dla
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*prédlo</i>	pré:dlo	pré:dlo	prá:dlo	pré:dlo	pré:dlo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*kràsti</i>	krá:stę	krá:st	krá:stj	–	krá:stj
PRAES SG	<i>*krà:de</i>	kradé:	kradęé	kradę:		kradę:
PRAES PL	<i>*kradetè</i>	kradestá:	kradejoó	kradetá:		kradestę:, krá:deste
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*krádəl</i>	krà:du	krà:dó	krà:dou		krà:dou
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*kràdla</i>	krá:dla	krá:dla	krá:dla		krá:dla
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*krádlo</i>	krá:dlo	krá:dlo	[krá:dli]		krá:dlo
INF	<i>*prèsti</i>	pré:stę	pręést	–	⟨préstę⟩	pré:stj
PRAES SG	<i>*prè:de</i>	predé:	predęé		⟨predęš⟩	presę:n
PRAES PL	<i>*predetè</i>	predetá:	predmoó		–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*prédəl</i>	oprè:du	prèdedó		⟨oprèdou⟩	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*prèdla</i>	opred'la	prèédla		–	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*prédlo</i>	oprè:dlo	prèédlo		–	–

V tem pregibnostnem vzorcu ni v nobenem obravnavanem govoru prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. V vseh govorih razen v govorih Breginja (v tem govoru se sicer v primeru *pré:de*/⟨prèdę⟩ pojavljati dvojnični obliki) in Mažerol je v oblikah sedanjika prišlo do drugotnega preoblikovanja naglasnih značilnosti po analogiji, prim. 1.15.

²⁵⁰ V zvezi z uvrstitvijo glagola **krasti* v psl. nagl. tip *c/a* prim. op. 295 na str. 449.

Preglednica 80

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
INF	<i>*gniti</i>	šańi:tj	γńi:t	γńi:t	oγńi:t	γńi:tę
PRAES SG	<i>*gní:je</i>	ńi:é:	γńi:je	γńi:je	γńi'je	γńijé:
PRAES PL	<i>*gnijetè</i>	{ńi:ó:}	γńija'jo	γńijejá:	γńije'jo, γńe'jo	{γńijó:}
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*gníl</i>	ńi:u	zaγńi:u	γńi:u	oγńi:u	γńi:u
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*gní:la</i>	ńi:la	zaγńi:la	γńi:la	oγńi:la	γńi:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*gnilô</i>	ńi:lo	zaγńi:lo	γńi:lo	oγńi:lô	γńi:lo
INF	<i>*piti</i>	pí:tj	pí:t	pí:t	pí:t	pí:tę
PRAES SG	<i>*pi:je</i>	pi:é:	pi:je	pi:je, pi'je	pi:je	pijé:
PRAES PL	<i>*pijetè</i>	pietá:	pija'te	pijetá:	pijes'ta	pijetá:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*píl</i>	pi:u	pi:u	pi:u	pi:u	pi:u
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*pi:la</i>	pí:la	pi:la	pí:la	pí:la	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*pilô</i>	pi:lo	pi:lo	pi:lo	pi:lo	pi:lo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*gniti</i>	ńi:tę	γńi:t	–	–	–
PRAES SG	<i>*gní:je</i>	ńijé:	γńijéé			
PRAES PL	<i>*gnijetè</i>	{ńijó:}	γńijejoó			
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*gníl</i>	ńi:u	zeγńi:u			
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*gní:la</i>	ńi'la	zeγńi:la			
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*gnilô</i>	ńi:lo	zeγńi:lo, γńilù:ô			
INF	<i>*piti</i>	pí:tę	pí:t	pí:tj	–	pí:tj
PRAES SG	<i>*pi:je</i>	pijé:	pijéé	pijé:		–
PRAES PL	<i>*pijetè</i>	pijetá:	pijeteé	pijetá:		pijemó:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*píl</i>	pi:u	pi:u	pi:u		pi:u
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*pi:la</i>	pi:la	pi:la	pí:la		pí:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*pilô</i>	pi:lo	pi:lo	[pi:lj]		pi:lo

V vseh govornih je v oblikah sedanjika prišlo do drugotnega preoblikovanja naglasnih značilnosti po analogiji, prim. 1.15.

V oblikah del. na *-l* je lahko prišlo do izravnave naglasa cirkumflektiranih oblik tudi v obliko ž. sp. (v primeru glagola isln. **gniti* v govoru Čanebole pa obratno do razširitve naglasa ž. sp. tudi (vsaj) v obliko sr. sp., morda z naslonitvijo na odraze psl. naglasnega tipa *c/a* glagolov z osnovo na soglasnik).

1.8 Glagoli psl. II. nedoločniške vrste

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 81

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	<i>*dvigniti</i>	uzdi:nj̥tj̥	uzdi:γ̥t̥	–	uzdi:γ̥nət	uzdi:γ̥nɛtɛ
PRAES SG	<i>*dvigne</i>	uzdi:neš	uzdi:γ̥naš		uzdi:γ̥nɛ	uzdi:γ̥ne
PRAES PL	<i>*dvignete</i>	uzdi:neta	uzdi:γ̥nate		uzdi:γ̥neta	uzdi:γ̥nete
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*dvignil</i>	uzdi:no̥u	uzdi:γ̥nu		uzdi:γ̥nu	uzdi:γ̥nu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*dvignila</i>	uzdi:nj̥la	uzdi:γ̥ɲla		uzdi:γ̥nəla	uzdi:γ̥nɛla
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*dvignilo</i>	uzdi:nj̥lo	[uzdi:γ̥ɲli]		uzdi:γ̥nəlo	uzdi:γ̥nɛlo
INF	<i>*m̥jzniti</i>	zmá:rznj̥tj̥	zmər'zənt	zmər'zənt	zmórzənt	zmó:rznɛtɛ
PRAES SG	<i>*m̥jzne</i>	zmà:rzne	zmərzne	zmərzne	zmərzne	zmò:rzne
PRAES PL	<i>*m̥jznete</i>	zmà:rzneu	zmərznao	zmərzne	zmərznejo	zmò:rzneju
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*m̥jznil</i>	zmá:rznou̥	zmərznu	zmərznu	zmórznu	zmó:rznū
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*m̥jznila</i>	zmá:rznj̥la	zmər'zənlə	zmər'zənlə	zmórznəla	zmó:rznɛla
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*m̥jznilo</i>	zmá:rznj̥lo	zmər'zənlə	zmər'zənlə	zmórznəlo	zmó:rznɛlo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*dvigniti</i>	pərzi'nɛtɛ	uzdiγ'nət	uzdi:γ̥nj̥tj̥	⟨uzdínɛtɛ⟩	–
PRAES SG	<i>*dvigne</i>	pərzdi:ne	uzdi:γ̥ne	uzdi:γ̥ne	⟨uzd̥f̥nɛn⟩	
PRAES PL	<i>*dvignete</i>	pərzdi:neta	uzdi:γ̥nete	uzdi:γ̥nemo	–	
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*dvignil</i>	pərzdi:nu	uzdi:γ̥nɔ	uzdi:γ̥no̥u	⟨uzd̥f̥no̥u⟩	
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*dvignila</i>	pərzdi'nɛla	uzdiγ'nəla	uzdi:γ̥nj̥la	–	
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*dvignilo</i>	pərzdi'nɛlo	uzdiγ'nəlo	uzdi:γ̥nj̥lo	–	
INF	<i>*m̥jzniti</i>	zmərz'nɛtɛ	zmərz'nət	–	zmá:rznj̥tj̥	–
PRAES SG	<i>*m̥jzne</i>	zmərzne	zmərzne		zmá:rzne	
PRAES PL	<i>*m̥jznete</i>	zmərzneju	zmərznejo		zmá:rzneju	
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*m̥jznil</i>	zmórznū	zmórzlo		zmá:rznou̥	
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*m̥jznila</i>	zmərz'nɛla	zmərz'nəla		zmá:rznj̥la	
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*m̥jznilo</i>	zmərz'nɛlo	zmərz'nəlo		zmá:rznj̥lo	

V govorih Porčinja in Prosnida je v oblikah z nedoločniško osnovo prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga – v zvezi s tovrstnim pomikom z isln. *ʔ tudi v govorih Breginja in Čanebole prim. 1.16. V ostalih govorih ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb, dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi isln. kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu (oblike v govoru Zavarha niso bile zabeležene).

Psl. naglasni tip *b*

Preglednica 82

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	*-tegnīti	poteni:tj	poteyni:t	pateyni:t	poteyni:t	poteyni:tę
PRAES SG	*-tégne	poté:ne	poté:γne	patá:γnəš	poté:γnəš	poté:γne
PRAES PL	*-tégnete	poté:meta	poté:γnate	patá:γnəta	poté:γnəta	poté:γnete
<i>l</i> -PTC MSG	*-tę:gnil	poté:noj	poté:γnu	patá:γnu	poté:γnu	poté:γnu
<i>l</i> -PTC FSG	*-tegnīla	poteni:la	poteyni:la	pateyni:la	poteyni:la	poteyni:la
<i>l</i> -PTC NSG	*-tegnīlo	poteni:lo	poteyni:lo	pateyni:lo	poteyni:lɔ	poteyni:lo
INF	*vynīti	{urati:tj}	uəni:t	uəni:t	uəni:t	uəni:tę
PRAES SG	*vŷne	{urá:tjʃ}	uərnaš	uərne	uərne	uərne
PRAES PL	*vŷnete	{urá:tjta}	uərnate	uərneta	uərneta	uərneta
<i>l</i> -PTC MSG	*vŷ:nil	{urá:toj}	uər'nu	uər'nu	uər'nu	uər'nu
<i>l</i> -PTC FSG	*vynīla	{urati:la}	uəni:la	uəni:la	uəni:la	uəni:la
<i>l</i> -PTC NSG	*vynīlo	{urati:lo}	uəni:lo	uəni:lo	uəni:lɔ	[uəni:lę]
INF	*-klenīti	zakleni:tj	zaklani:t	atkleni:t	okleni:t	zakleni:tę
PRAES SG	*-klène	zaklé:ne	zaklé:ne	atklá:ne	oklé:neš	zakljé:ne
PRAES PL	*-klēnete	zaklé:neta	zaklé:nate	atklá:nete	oklé:neta	zakljé:neta
<i>l</i> -PTC MSG	*-klenil	zaklé:noj	uotkla'nu	atkle'nu	okle'nu	zakle'nu
<i>l</i> -PTC FSG	*-klenīla	zakleni:la	uotklani:la	atkleni:la	okleni:la	zakleni:la
<i>l</i> -PTC NSG	*-klenīlo	[zakleni:lj]	[uotklani:l]	atkleni:lo	[okleni:l]	zakleni:lo
INF	*-māknīti	/	umakni:t	/	/	/
PRAES SG	*-mākne		umá:kne			
PRAES PL	*-māknete		umá:knate			
<i>l</i> -PTC MSG	*-māknil		umak'nu			
<i>l</i> -PTC FSG	*-māknīla		umakni:la			
<i>l</i> -PTC NSG	*-māknīlo		umakni:lo			

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	*-tegnīti	poteni:tę	poteyni:t	poteyni:tj	–	–
PRAES SG	*-tégne	poté:ne	poté:γne	poté:γne		
PRAES PL	*-tégnete	poteneta:	potey'nete	poté:γneta		
<i>l</i> -PTC MSG	*-tę:gnil	pot'e'nu	potey'no	poté:γnoj		
<i>l</i> -PTC FSG	*-tegnīla	poteni:la	poteyni:la	poteyni:la		
<i>l</i> -PTC NSG	*-tegnīlo	poteni:lo	poteyni:lo	poteyni:lo		
INF	*vynīti	uəni:tę	uəni:t	uəni:tj	–	–
PRAES SG	*vŷne	uərne	uə:rne	uá:rne		
PRAES PL	*vŷnete	uər'neta	uər'nemo	uá:r'nemo		
<i>l</i> -PTC MSG	*vŷ:nil	uər'nu	uər'no	uər'noj		
<i>l</i> -PTC FSG	*vynīla	uəni:la	uəni:la	uəni:la		
<i>l</i> -PTC NSG	*vynīlo	uəni:lo	uəni:lo	[uəni:lj]		

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	*-klenīti	otkleni:tɛ	ʉótkleni:t	otkleni:tj	–	otkleni:tj
PRAES SG	*-klène	otklé:ne	ʉóklé:ne	–		otklé:neš
PRAES PL	*-klènete	otkle'neta	ʉókle'nete	–		otklé:nete
<i>l</i> -PTC MSG	*-klenil	otkle'nu	ʉótkle'nɔ	otkle'nóu		otklé:nou
<i>l</i> -PTC FSG	*-klenila	otkleni:la	ʉótkleni:la	otkleni:la		otklé:njla
<i>l</i> -PTC NSG	*-klenilo	[otkleni:lɛ]	[ʉótkleni:l]	[otkleni:lj]		[otklé:njli]
INF	*-mæknīti	/	/	/	/	/
PRAES SG	*-mækne					
PRAES PL	*-mæknete					
<i>l</i> -PTC MSG	*-mæknil					
<i>l</i> -PTC FSG	*-mæknila					
<i>l</i> -PTC NSG	*-mæknilo					

V vseh obravnavanih govorih je v nedoločniku in del. na *-l* ž. sp. prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa na glagolskopriponskem samoglasniku (povedne oblike niso bile zabeležene za govor Viškorše, v govoru Zavarha pa je naglas del. na *-l* izravnian po naglasu sedanjika).

V množinskih oblikah sedanjika je v govorih Porčinja in Prosnida prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga, le v primeru govora Porčinja do drugotne ustalitve naglasa na končnici (in podaljšave) po analogiji na (drugotne) oblike glagolov psl. naglasnega tipa *c*, pri čemer ni jasen model, preko katerega je prišlo do analogije. V istih govorih je prišlo tudi do pomika naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga v oblikah del. na *-l* m. sp. – v zvezi s tovrstnim pomikom z isln. **r* v primeru del. na *-l* m. sp. isln. **vj*:*nil* tudi v nekaterih drugih govorih prim. 1.16. V ostalih primerih sicer ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. V govorih Tera in Zavarha se v del. na *-l* m. sp. isln. *-*klenil* pojavlja naglas na (psl. kratkem zložniku *v*) osnovi, ki je drugoten, nastal verjetno po analogiji na glagole istega naglasnega tipa s psl. dolgim zložnikom v osnovi.

Glagol isln. *-*mæknīti* je bil v rabi zabeležen samo v govoru Breginja, kjer ne izkazuje regularnih narečnih naglasnih sprememb.²⁵¹

²⁵¹ Le še starejša informatorka iz Prosnida je navedla obliko *umaxni:se*, vendar ni znala reproducirati drugih oblik paradigme.

1.9 Glagoli psl. 2. razreda III. nedoločniške vrste

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 83

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
INF	* <i>slišati</i>	/	/	(šl̩:šət)	/	/
PRAES SG	* <i>sliši</i>			(šl̩:šəš)		
PRAES PL	* <i>slišite</i>			(šl̩:šəte)		
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>slišal</i>			/		
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>slišala</i>			/		
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>slišalo</i>			/		
INF	* <i>viděti</i>	vidá:tj̥	⟨bídāt⟩	ví:dat	ví:det	ví:dat̥
PRAES SG	* <i>vídi</i>	vi:dj̥	⟨bíd⟩	vi:t	vi:t	vi:d̥
PRAES PL	* <i>vídite</i>	vi:dj̥ta	bi:dte, ⟨bíd̥pte⟩	vi:tta	vi:dəta	vi:d̥ta
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>viděl</i>	ví:d̥ou	⟨bídu⟩	ví:du	ví:du	ví:du
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>víděla</i>	vidà:la	⟨bídala⟩	ví:dala	ví:dela	ví:dala
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>vidělo</i>	vidá:lo	bí:dalo	ví:dalo	ví:del̥	ví:dalo
		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	* <i>slišati</i>	/	/	/	/	/
PRAES SG	* <i>sliši</i>					
PRAES PL	* <i>slišite</i>					
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>slišal</i>					
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>slišala</i>					
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>slišalo</i>					
INF	* <i>viděti</i>	vi:dat̥	vi'det	ví:datj̥	ví:datj̥	ví:datj̥
PRAES SG	* <i>vídi</i>	vi:d̥	vi:t	vi:dj̥	vi:dj̥n	vi:dj̥
PRAES PL	* <i>vídite</i>	vi:d̥sta	vi:d̥te	vi:dj̥ta	vi:dj̥te	–
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>viděl</i>	ví:du	ví:d̥	ví:d̥ou	⟨vídou⟩	–
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>víděla</i>	vi'dala	vi'dela	ví:dala	⟨vídala⟩	vi:dela
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>vidělo</i>	vi'dalo	vi'delo	ví:dalo	–	–

Pri isln. glagolu **viděti* je v govorih Porčinja in Prosnida v trizložnih oblikah prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga (pomik v nedoločniku je v govoru Porčinja blokiral drugotni cirkumfleksni tonem, nastal po analogiji po sedanjiških oblikah).

V govoru Tera so oblike nedoločniške osnove naglašene na isln. ponaglasnem zlogu. Ker v govoru sicer ni prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega zloga, ni prišlo do regularne naglasne spremembe, temveč morda po križanju z isln. glagolom **vidāti* < psl. **vidāti* (M. Snov v Bezljaj IV: 312, 370); tako naglašene oblike bi lahko bile idiolektalne, saj jih partner glavne informatorke, govorec istega govora, naglašuje v skladu s pričakovanim naglasnim odrazom.

V ostalih govorih v tem pregibnostnem vzorcu ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. Glagol isln. **slišati* ni bil zanesljivo izpričan v nobenem govoru.

Psl. naglasni tip c

Preglednica 84

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	<i>*sěděti</i>	šediětj	sadič:t	sediět	šedi:ót	šedi:éte
PRAES SG	<i>*sědi</i>	šedi:	sadi:	sedi:	šedi:	šedi:
PRAES PL	<i>*sědi:te</i>	šediťa:	sad'te	settá:	šedá'ta	šeděťa:
l-PTC MSG	<i>*sěděl</i>	še'doŭ	sa'du	se'du	še'du	še'du
l-PTC FSG	<i>*sěděla</i>	šedičla	sadič:la	sedičla	šedi:əla	šedi:čla
l-PTC NSG	<i>*sědělo</i>	šedičlo	sadič:lo	sedičlo	[šedi:ól]	šedi:člo
INF	<i>*smřděti</i>	šmardiětj	smərdič:t	smərdiět	šmərđi:ót	šmərđi:éte
PRAES SG	<i>*smřdi</i>	šmardi:	smərdi:	smərdi:	šmərđi:	šmərđi:
PRAES PL	<i>*smřdi:te</i>	šmardiťa:	{smərdjó:}	smərdjá:	šmərđá'ta	šmərđěťa:
l-PTC MSG	<i>*smřděl</i>	šmá:rdou	smər'du	smər'du	šmər'du	šmər'du
l-PTC FSG	<i>*smřděla</i>	šmardičla	smərdič:la	smərdičla	šmərđi:əla	šmərđi:čla
l-PTC NSG	<i>*smřdělo</i>	šmardičlo	smərdič:lo	smərdičlo	šmərđi:ól	šmərđi:člo
INF	<i>*dřžati</i>	daržá:tj	dəržá:t	dəržá:t	dəržá:t	dəržá:tě
PRAES SG	<i>*dřži</i>	darži:	dərži:	dərži:	dərži:	dərži:
PRAES PL	<i>*dřži:te</i>	daržiťa:	dərž'te	dərštá:	dəržá'ta	dərži:
l-PTC MSG	<i>*dřžal</i>	dar'žou	dər'žu	dər'žu	dər'žu	dər'žu
l-PTC FSG	<i>*dřžála</i>	daržá:la	dəržá:la	dəržá:la	dəržá:la	dəržá:la
l-PTC NSG	<i>*dřžalo</i>	[daržá:lj]	dəržá:lo	dəržá:lo	dəržá:l	dəržá:lo
INF	<i>*m]čati</i>	moučá:tj ²⁵²	mučá:t	mučá:t	mučá:t	moučá:tě
PRAES SG	<i>*m]či</i>	mouči:	muči:	muči:	muči:	mouči:
PRAES PL	<i>*m]či:te</i>	moučiťe:	muč'te	muštá:	mučá'ta	moučetá:
l-PTC MSG	<i>*m]čal</i>	mó:učou	mú:ču	mú:ču	mú:ču	mó:uču
l-PTC FSG	<i>*m]čála</i>	moučá:la	mučá:la	mučá:la	mučá:la	moučá:la
l-PTC NSG	<i>*m]čalo</i>	[moučá:lj]	mučá:lo	mučá:lo	mučá:l	moučá:lo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*sěděti</i>	sedičte	šedi:ét	sediětj	⟨sedičte⟩	–
PRAES SG	<i>*sědi</i>	šedi:	šedi:	šedi:	⟨šediš⟩	–
PRAES PL	<i>*sědi:te</i>	šedmó:	šedəteč	–	⟨šeděťe⟩	–
l-PTC MSG	<i>*sěděl</i>	se'du	še'do	–	–	–
l-PTC FSG	<i>*sěděla</i>	sedičla	šedi:čla	–	–	–
l-PTC NSG	<i>*sědělo</i>	sedičlo	šedi:člo	–	–	–
INF	<i>*smřděti</i>	smərdičte	šmərđi:ét	smərdiětj	–	smərdiětj
PRAES SG	<i>*smřdi</i>	smərdi:	šmərđi:	smərdi:	–	–
PRAES PL	<i>*smřdi:te</i>	smərděťa:	šmərđəteč	smərdjťa:	–	–
l-PTC MSG	<i>*smřděl</i>	smər'du	šmər'do	smər'dou	–	–
l-PTC FSG	<i>*smřděla</i>	smərdičla	šmərđi:čla	smərdičla	–	–
l-PTC NSG	<i>*smřdělo</i>	smərdičlo	šmərđi:člo	smərdičlo	–	–

²⁵² Poleg glagola *moučá:tj* je v govoru Tera bolj ustaljen glagol *mó:učijti*, tvorjen drugotno na podlagi pogosto rabljene oblike pridevnika 2. os. ed. vel. *mó:učj*.

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*dʒžàti</i>	dəržá:tə	dəržá:t	daržá:tj	–	–
PRAES SG	<i>*dʒží</i>	dərží:	dərží:	darží:		
PRAES PL	<i>*dʒží:te</i>	dəržətá:	dərštéé	daržimǫ:		
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*dʒžàl</i>	dər'žu	dər'žǫ	dar'žǫ		
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*dʒžàla</i>	dəržá:la	dəržà:la	daržà:la		
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*dʒžàlo</i>	dəržá:lo	[dəržá:l]	/		
INF	<i>*mǫčàti</i>	moučá:tə	mǫčá:t	–	–	–
PRAES SG	<i>*mǫčí</i>	moučí:	mǫčí:			
PRAES PL	<i>*mǫčí:te</i>	moučetá:	mǫčstéé			
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*mǫčàl</i>	mou'ču	mǫ'čǫ			
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*mǫčàla</i>	moučá:la	mǫčà:la			
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*mǫčàlo</i>	[moučá:lə]	[mǫčà:lə]			

V vseh govorih razen v govorih Breginja in Mažerol je v oblikah sedanjika prišlo do drugotnega preoblikovanja naglasnih značilnosti po analogiji, prim. 1.15.

V vseh govorih, v katerih so povedne oblike zabeležene, je v del. na *-l* ž. sp. prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa.

V vseh govorih, v katerih je bil glagol isln. **mǫčàti* ~ **mǫčí* zabeležen, se je naglas v obliki del. na *-l* m. sp. drugotno ustalil na osnovi, morda po analogiji na pogosto rabljeno obliko 2. os. ed. vel. isln. **mǫ'čí*.

1.10 Glagoli psl. IV. nedoločniške vrste

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 85

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
INF	<i>*mèriti</i>	mièrjt̩j	zmiè:rt	mièrt	mi:òrət	mi:èrət̩
PRAES SG	<i>*méri</i>	mièrj	miè:r	mièrən	mi:ər	mi:èr̩
PRAES PL	<i>*mèrite</i>	mièrjta	miè:rmo	mièrta	mi:ərəta	mi:èr̩ta
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*mèril</i>	mièr̩o̩	zmiè:ru	zmièru	zmi:òru	zmi:èru
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*mèrila</i>	mièr̩jla	zmiè:rla	zmièr̩la	zmi:òr̩la	zmi:èr̩la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*mèrilo</i>	mièr̩jlo	[zmiè:rl̩]	zmièr̩lo	zmi:òr̩lo	zmi:èr̩lo
INF	<i>*pràviti</i>	prà:vjt̩j	prà:bt, prà:ft	prà:ft	prà:vət	prà:vət̩
PRAES SG	<i>*pràvi</i>	prà:vj	prà:b	prà:f	prà:f	prà:v̩
PRAES PL	<i>*pràvite</i>	prà:vjta	prà:bte	prà:fte	prà:vəta	prà:v̩te
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*pràvil</i>	prà:v̩o̩, prà:u	prà:bu	prà:vu	prà:vu	prà:vu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*pràvila</i>	prà:v̩jla	prà:bla	prà:vla	prà:v̩la	prà:v̩la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*pràvilo</i>	prà:v̩jlo	prà:blo	prà:vlo	prà:v̩lo	prà:v̩lo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*mèriti</i>	miè'r̩t̩	miè'rət	zmièr̩jt̩j	–	–
PRAES SG	<i>*méri</i>	mièr̩ən	mièr̩ə	mièr̩j	–	–
PRAES PL	<i>*mèrite</i>	mièr̩əmo	mièr̩te	mièr̩jmo	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*mèril</i>	mièru	zmi:èr̩o̩	zmièr̩o̩	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*mèrila</i>	miè'r̩la	zmiè'r̩la	zmièr̩jla	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*mèrilo</i>	zmiè'r̩lo	zmiè'r̩lo	[zmièr̩j̩l̩j]	–	–
INF	<i>*pràviti</i>	pra'v̩t̩	pra'vət	–	prà:vjt̩j	–
PRAES SG	<i>*pràvi</i>	prà:v̩	prà:f	–	–	–
PRAES PL	<i>*pràvite</i>	prà:v̩ta	prà:fte	–	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*pràvil</i>	prà:vu	prà:v̩o̩	–	prà:v̩o̩	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*pràvila</i>	pra'v̩la	pra'v̩la	–	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*pràvilo</i>	pra'v̩lo	pra'v̩lo	–	–	–

V večini govorov ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. V del. na *-l* ž. sp. ni v nobenem govoru prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa. V govorih Porčinja in Prosnida je prišlo do narečnega pomika naglasa s predpredzadnjega akuti-ranega zloga (prim. nedoločnik in ustrezne oblike del. na *-l*).

Psl. naglasni tip *b*

Preglednica 86

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	* <i>xvalīti</i>	xɣali:tj	xɣali:t	xɣali:t	xɣali:t	xɣali:tɛ
PRAES SG	* <i>xváli</i>	xɣá:lǐ	xɣá:ləš	xɣá:l	xɣá:l	xɣá:lɛ
PRAES PL	* <i>xválite</i>	xɣá:lǐta	xɣá:lte	xɣá:lte	xɣá:lɔta	xɣá:lɛta
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>xvá:lil</i>	xɣá:lɔɥ	xɣá:lu	xɣá:lu	xɣá:lu	xɣá:lu
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>xvalīla</i>	xɣali:la	xɣali:la	xɣali:la	xɣali:la	xɣali:la
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>xvalilo</i>	xɣali:lo	[xɣalí:l]	xɣalí:lo	xɣalí:lɔ	xɣalí:lo
INF	* <i>kupīti</i>	kupi:tj	kupi:t	kupi:t	kupi:t	kupi:tɛ
PRAES SG	* <i>kúpi</i>	kú:pǐ	kú:p	kú:p	kú:p	kú:pɛ
PRAES PL	* <i>kúpite</i>	kú:pǐta	kú:pmo	kú:pta	kú:pɔta	kú:pɛte
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>kú:pil</i>	kú:pɔɥ	kú:pu	kú:pu	kú:pu	kú:pu
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>kupila</i>	kú:pǐla	kupi:la	kupi:la	kupi:la	kupi:la
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>kupilo</i>	kú:pǐlo	[kupí:l]	kupí:lo	[kupí:l]	kupí:lo
INF	* <i>nosīti</i>	noši:tj	nosi:t	nasi:t	noši:t	noši:tɛ
PRAES SG	* <i>nòsi</i>	nó:sǐ	⟨nós⟩	ná:s	nó:s	núé:sɛ
PRAES PL	* <i>nòsite</i>	nó:sǐta	nó:ste	ná:smo	nó:sɔta	núé:sɛta
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>nosil</i>	no'sɔɥ	⟨nosù⟩	na'su	no'su	no'su
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>nosila</i>	noši:la	nosi:la	nasi:la	noši:la	noši:la
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>nosilo</i>	noši:lo	nosi:lo	nasi:lo	noši:lɔ	noši:lo
INF	* <i>ženīti</i>	zeni:tj	žani:t	ženi:t	oženi:t	ženi:tɛ
PRAES SG	* <i>žèni</i>	zé:nǐ	žé:n	ožá:n	žé:n	žǐé:nɛ
PRAES PL	* <i>žènite</i>	zé:nǐta	žé:nte	ožá:nta	ožé:nɔta	ožǐé:nɛta
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>ženil</i>	ožé:nɔɥ	uoža'nu	ože'nu	ože'nu	ože'nu
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>ženila</i>	oženi:la	uožani:la	oženi:la	oženi:la	oženi:la
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>ženilo</i>	[ožení:lǐ]	[uožani:l]	[oženi:l]	[oženi:l]	[ožení:lɛ]
		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	* <i>xvalīti</i>	xɣali:tɛ	xɣali:t	hɣali:tj	–	xɣali:tj
PRAES SG	* <i>xváli</i>	xɣá:lɛ	xɣá:l	hɣá:lǐ	–	xɣá:lǐ
PRAES PL	* <i>xválite</i>	xɣa'lɛmo	xɣá:lte	hɣá:lǐmo	–	xɣá:lǐmo
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>xvá:lil</i>	xɣa'lu	xɣa'lɔ	hɣá:lɔɥ	–	xɣá:lɔɥ
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>xvalīla</i>	poxɣali:la	xɣali:la	hɣali:la	–	xɣali:la
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>xvalilo</i>	[xɣalí:lɛ]	xɣalí:lo	[hɣalí:lǐ]	–	[xɣalí:lǐ]
INF	* <i>kupīti</i>	kupi:tɛ	kupi:t	kupi:tj	⟨kupīte⟩	kupi:tj
PRAES SG	* <i>kúpi</i>	kú:pɛ	kú:p	kú:pǐn	–	kú:pǐ
PRAES PL	* <i>kúpite</i>	ku'pɛte	kú:pmo	kú:pǐmo	–	kú:pǐmo, kupǐmɔ:
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>kú:pil</i>	ku'pu	ku'pɔ	kú:pɔɥ	–	kú:pɔɥ
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>kupila</i>	kupi:la	kupi:la	kú:pǐla	–	ukupi:la, ukú:pǐla
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>kupilo</i>	[kupí:lɛ]	kupí:lo	[kú:pǐlǐ]	[kú:pǐlǐ]	[ukupí:lǐ], [ukú:pǐlǐ]

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	* <i>nosīti</i>	nosi:tɛ	noʃi:t	nosi:tj	⟨nosīte⟩	–
PRAES SG	* <i>nòsi</i>	nó:sɛ	noʃs	nó:sj	⟨nóse⟩	
PRAES PL	* <i>nòsite</i>	no'sɛmo	noʃsɔmo	nó:sjta	⟨nosetɛ⟩	
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>nosil</i>	no'su	no'sɔ	no'sou	⟨nosòu⟩	
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>nosíla</i>	nosi:la	noʃi:la	nosi:la	⟨nosíla⟩	
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>nosílo</i>	noší:lo	noʃí:lo	noší:lo	–	
INF	* <i>ženīti</i>	oženi:tɛ	uóženi:t	oženi:tj	⟨oženīte⟩	oženi:tj
PRAES SG	* <i>žèni</i>	žé:nɛ	uóžɛn	žé:nj	–	žé:nj
PRAES PL	* <i>žènite</i>	ž'e'nɛta	uóž'e'nɛte	žé:nju	–	žé:njmo
<i>l</i> -PTC MSG	* <i>ženil</i>	ože'nu	uóže'nɔ	ože'nou	–	žé:noj
<i>l</i> -PTC FSG	* <i>ženila</i>	oženi:la	uóženi:la	oženi:la	–	oženi:la
<i>l</i> -PTC NSG	* <i>ženilo</i>	[oženi:lɛ]	[uóženi:l]	[oženi:lj]	–	[oženi:lj]

V vseh obravnavanih govorih je v nedoločniku in del. na *-l* ž. sp. prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa na glagolskopriponskem samoglasniku.

V govorih Porčinja in Prosnida je v množinskih oblikah prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga, če (v zadnjem govoru) ni še pred pomikom prišlo do onemitve glagolskopriponskega **i* in s tem do izgube večzložnosti. V govoru Prosnida je v oblikah del. na *-l* m. sp. pri prvih dveh vprašalničnih glagolih prišlo do pomika naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga; izostanek pomika v istih oblikah glagolov v govoru Porčinja je nejasen, morda povezan z umikom naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga v isti obliki pri glagolih psl. naglasnega tipa *c*.

V govorih Tera in Zavarha je v primeru glagola isln. **ženīti* v del. na *-l* m. sp. prišlo do ustalitve naglasa na osnovi po analogiji na glagole istega naglasnega tipa s psl. dolgim zložnikom v osnovi.

Psl. naglasni tip *b*₂

Preglednica 87

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
PRAES SG	* <i>dəži</i> / <i>dəži</i>	deží:	/	/	/	/
PRAES SG	* <i>kṛsti</i> / <i>kṛsti</i>	karští:	kərští:	kərští:	kəršt	kərští:
PRAES PL	* <i>kṛstite</i> / <i>kṛstite</i>	{karšté:}	kərštjó:	kərstmá:	kərští'jo	/
PRAES SG	* <i>loži</i> / <i>loži</i>	ló:zj	⟨lòžɲ⟩	lá:s	lò:š	lué:žɛ
PRAES PL	* <i>ložite</i> / <i>ložite</i>	ló:zjta	–	lá:šta	/	lué:žɛta
PRAES SG	* <i>postí</i> / <i>pòsti</i>	/	postí:	pastí:	postí:	postí:
PRAES PL	* <i>postíte</i> / <i>pòstite</i>		post'mo	pastjá:	pó:stəta	postətá:
					[postí:jɔ]	
PRAES SG	* <i>stori</i> / <i>stòri</i>	štó:rj	stó:r	stá:r	stò:r	stúé:rɛ
PRAES PL	* <i>stórite</i> / <i>stòrite</i>	štó:rjta	–	stá:rta	/	stúé:rɛju

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
PRAES SG	<i>*dǎži/*dǎži</i>	/	/	/	/	/
PRAES SG	<i>*kǫstí/*kǫstí</i>	okǫrstí:	uòkǫrstǫ	–	–	/
PRAES PL	<i>*kǫstíte/*kǫstíte</i>	[kǫrstjǫ:]	uòkǫrstjǫ			
PRAES SG	<i>*loži/*lǫži</i>	ló:žǫš	lǫóš	lǫ:žǫ	–	lǫ:žǫ
PRAES PL	<i>*ložite/*lǫžite</i>	ložǫtǎ:	lǫóšte	lǫ:žǫite		lǫ:žǫite
PRAES SG	<i>*postí/*pòstí</i>	/	/	/	–	–
PRAES PL	<i>*postíte/*pòstíte</i>					
PRAES SG	<i>*storí/*stòri</i>	stó:rǫ	–	–	–	stǫ:rǫ
PRAES PL	<i>*storíte/*stòrite</i>	stortǎ:				stǫ:rǫite

Odrzi glagolov psl. naglasnega tipa b_2 v nobenem izmed obravnavanih govorov niso enotni. Glagola isln. **ložiti* in **storiti* dosledno izkazujeta naglas na osnovi (pri čemer je v govoru Porčinja le v množinskih oblikah kot pri glagolih psl. nagl. tipa b/a (prim. pregl. 75 in komentar) prišlo do analogije po glagolih psl. nagl. tipa c/a), ostali glagoli pa, kjer so bili v rabi zabeleženi, izkazujejo (drugotne) odraze psl. nagl. tipa c (v zvezi z drugotnim naglasom znotraj tega nagl. tipa prim. 1.15). Pri tem velja dodati, da se v vseh govorih, v katerih so bile te oblike zabeležene, v primeru glagolov **ložiti* in **storiti* pojavljajo (drugotne) nedoločniške oblike brez glagolske pripone (npr. (Ter) nedol. *loš'tj, štor'tj*, del. na *-l lùozǫu lož'la lož'lo, štùozǫu štor'la štor'lo*).

Mogoče je, da je na glagola isln. **kǫstiti* in **postiti* (*se*) vplivala cerkvena raba, čeprav je bila v večjem delu obravnavanih krajev slovenščina v cerkvi ukinjena že relativno zgodaj. A tudi v tem primeru je problematična oblika 3. os. ed. *deži*: v govoru Tera (v drugih govorih raba te besede ni bila zabeležena).

Psl. naglasni tip c

Preglednica 88

	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
INF	<i>*pustiti</i>	pušti:tǫ	pusti:t	pusti:t	pušti:tǫ
PRAES SG	<i>*pustí</i>	pú:štǫ	pustí:	pustí:n	puští:
PRAES PL	<i>*pustíte</i>	pú:štǫta	pust'te, pú:stte	pusttǎ:	puštǫtǎ:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*pustil</i>	pú:štǫu	pù:stu	pù:stu	puštǫ:u, pù:štǫ
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*pustí:la</i>	pú:štǫla	pù:stla	pustí:la	puštǫ:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*pustilo</i>	pú:štǫlo	pù:stli	pusti:lo	puštǫ:lo
INF	<i>*sušiti</i>	šuši:tǫ	šuši:t, (šušít)	šuši:t	šuši:tǫ
PRAES SG	<i>*suší</i>	šú:šǫ, šuší:	šuší:	šuší:	šuší:
PRAES PL	<i>*sušíte</i>	šú:šǫta	{šušjǫ:}	šušjǎ:	šuščǫ:ta
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*sušil</i>	šú:šǫu	pošu:šu	sù:šu, asù:šu	šuši:u, usù:šu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*suší:la</i>	šuši:la, ošù:šǫla	pošu:šla	šuší:la	šuši:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*sušilo</i>	šuši:lo, ošù:šǫlo	pošu:šlo	šuši:lo, asuši:lo	šuši:lo, usuši:lo

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	<i>*učiti</i>	uči:tj	uči:t	uči:t	uči:t	nauči:tę
PRAES SG	<i>*učí</i>	ú:čj	uči:	uči:	uči:	uəči:
PRAES PL	<i>*učí:te</i>	ú:čjta	uč'te, uči'te	uštá:	učə'ta	uəččtá:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*učil</i>	ú:çou, nau:çou	uči:u	ú:ču	uči:u	ú:ču, nau:ču
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*učí:la</i>	uči:la, nau:čjla	uči:la	uči:la	uči:la	uəči:la, nau:ččla
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*učilo</i>	uči:lo, [nau:čjli]	[uči:l]	uči:lo	[uči:l]	uəči:lo, nauəči:lo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*pustiti</i>	pusti:tę	pošt'i:t	pusti:tj	pusti:tj	–
PRAES SG	<i>*pustí</i>	pustí:	poští:	pú:stj	pú:stj	–
PRAES PL	<i>*pustí:te</i>	pustétá:	poštətéč	pú:stjta	pú:stjte	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*pustil</i>	pú:stu	pú:stə	pú:stou	pú:stou	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*pustí:la</i>	pustí:la	poští:la	pú:stjla	pú:stjla	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*pustilo</i>	[pusti:lę]	pú:stlo	[pú:stjli]	pú:stjlo	–
INF	<i>*sušiti</i>	šuši:tę	pošoši:t	suši:tj, šušitj	(sušitę)	ošuši:tj
PRAES SG	<i>*suší</i>	sú:šę	šoši:	sú:šj, šú:šj	–	šuši:
PRAES PL	<i>*suší:te</i>	su'šęmo	šošmó	sú:šjmo, šú:šjmo	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*sušil</i>	sú:šu, pošú:šu	šoši:u, pošú:šo	–, ošu:sou	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*suší:la</i>	pošuši:la	šoši:la, pošoši:la	–, ošuši:la	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*sušilo</i>	pošuši:lo	šoši:lo, pošoši:lo	–, ošu:šjlo	–	ušuši:lo
INF	<i>*učiti</i>	uči:tę	uóči:t	nauči:tj	uči:tj	–
PRAES SG	<i>*učí</i>	uči:	uóči:	ú:čj	ú:čj	–
PRAES PL	<i>*učí:te</i>	učęmo učęmó:	uóčmó	ú:čjmo	ú:čjmo	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*učil</i>	ú:ču, nau:ču	uóči:u	ú:čou, nau:čou	ú:čou	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*učí:la</i>	uči:la, nauči:la	uóči:la	uči:la, nauči:la	uči:la	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*učilo</i>	[uči:lę], [nauči:lę]	[uóči:l]	[uči:li], [nau:čjli]	uči:lo	[nauči:li]

V vseh obravnavanih govorih je v nedoločniku prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa na glagolskopriponskem samoglasniku, akutirane oblike iz Logarjevega zapisa (1951a) govora Breginja pa terensko ni bilo mogoče potrditi. V zvezi z naglasom v sedanjiku prim. 1.15.

V govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane in Viškorše je v oblikah del. na *-l* m. sp. prišlo do umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga (prim. nepredpanske oblike z akutom na korenu), pri predpanskih različicah glagolov se lahko ohranja odraz pomika psl. starega cirkumfleksa s predpone (prim. predpanske oblike s cirkumfleksom na korenu) – v nekaterih govorih je ohranjeno komplementarno razmerje z akutom na korenu pri nepredpanskih glagolih in s cirkumfleksom na korenu pri predpanskih glagolih (npr. (Ter) *ú:çou* : *nau:çou*). V nekaterih primerih je lahko prišlo do križanja med obema tipoma, npr. (Porčinj) *nau:ču* (← *ú:ču*) ali (Čanebola) *sú:šu* (← *asú:šu*), naglas enega ali drugega tipa pa se je lahko izravnal tudi v ostale oblike del. na *-l*, npr. (Ter) ž., sr. sp. *pú:stjla* *pú:stjlo* (← *pú:stou*) ali (Plestišča) ž. sp. *nau:čęla*

(← *naù:čù*) in *naùəčì:lo* (← *uəčì:lo*); tako tudi v govorih, v katerih do omenjenega umika ni prišlo, npr. (Prosnid) ž., sr. sp. *sošì:la/pošošì:la pošošì:lo* (← *sošì:u sošì:lo*) (vendar *pošù:š̌o*). V nobenem izmed obravnavanih govorov ni prišlo do regularnega umika naglasa z nezadnjega starocirkumflektiranega zloga, kar je razvidno iz oblik nemoško- in neženskospolskih oblik del. na *-l* z ohranjenim isln. naglasnim mestom: (Čanebola) *pusti:lo, suši:lo, učì:lo*, (Plestišča) *uəčì:lo, sušì:lo*, (Porčinj) (m. sp. mn.) *pusti:l̥e, učì:l̥e*, (Ter) *suši:lo/ošù:š̌ilo, učì:lo*, (m. sp. mn.) *naù:čìlǰ*, (Tipana) *ošù:š̌ilo*, (m. sp. mn.) *učì:l̥ǰ/naù:čìlǰ*, (Viškorša) *učì:lo* (v govoru Zavarha sta v tem pogledu povedni predponski obliki, ki izkazujeta izravnavo naglasa po (nezabeleženih) nepredponskih oblikah: *naučì:l̥ǰ, ušùšì:lo*).

1.11 Glagoli psl. 1. razreda V. nedoločniške vrste

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 89

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
INF	<i>*děl̥ati</i>	diɛlat̥i	diɛ:lat	diɛlat	di:ɔlat	di:ɛlatɛ
PRAES SG	<i>*děl̥a</i>	diɛla	diɛ:la	diɛla	di:ɔla	di:ɛla
PRAES PL	<i>*děl̥ate</i>	diɛlata	diɛ:late	diɛlata	di:ɔlata	di:ɛlata
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*děl̥al</i>	diɛlou	⟨diɛlu⟩	diɛlu	di:ɔlu	di:ɛlata
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*děl̥ala</i>	diɛlala	diɛ:lala	diɛlala	di:ɔlala	di:ɛlala
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*děl̥alo</i>	diɛlalo	diɛ:lalo	diɛlalo	di:ɔlalo	di:ɛlalo
INF	<i>*gl̥ɛdati</i>	lɛ:dat̥i	ɣlɛ:dat	l̥á:dat	ɣlɛ:dat	ɣlɛ:datɛ
PRAES SG	<i>*gl̥ɛda</i>	lɛ:da	ɣlɛ:da	l̥á:da	ɣlɛ:da	ɣlɛ:da
PRAES PL	<i>*gl̥ɛdate</i>	lɛ:data	ɣlɛ:date	l̥á:data	ɣlɛ:date	ɣlɛ:da
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*gl̥ɛdal</i>	lɛ:dou	ɣlɛ:du	l̥á:du	ɣlɛ:du	ɣlɛ:du
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*gl̥ɛdala</i>	lɛ:dala	ɣlɛ:dala	l̥á:dala	ɣlɛ:dala	ɣlɛ:dala
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*gl̥ɛdalo</i>	lɛ:dalo	ɣlɛ:dalo	l̥á:dalo	ɣlɛ:dalo	ɣlɛ:dalo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*děl̥ati</i>	diɛ'latɛ	diɛ'let	diɛla	⟨diɛlatɛ⟩	diɛlat̥i
PRAES SG	<i>*děl̥a</i>	diɛla	di:ɛle	diɛlata	diɛla	diɛla
PRAES PL	<i>*děl̥ate</i>	diɛlata	di:ɛlemo	diɛlou	diɛlamo	diɛlate
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*děl̥al</i>	diɛlu	di:ɛlo	diɛlala	⟨diɛlou⟩	diɛlou
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*děl̥ala</i>	diɛ'lala	diɛ'lela	diɛlalj	⟨diɛlala⟩	diɛlala
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*děl̥alo</i>	diɛ'lalo	diɛ'lelo		–	diɛlalo
INF	<i>*gl̥ɛdati</i>	le'datɛ	ɣle'det	–	–	lɛ:dat̥i
PRAES SG	<i>*gl̥ɛda</i>	lɛ:da	ɣlɛede		⟨lɛdan⟩	lɛ:da
PRAES PL	<i>*gl̥ɛdate</i>	lɛ:data	ɣlɛedete		–	lɛ:date
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*gl̥ɛdal</i>	lɛ:du	poɣlɛédou		–	lɛ:dou
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*gl̥ɛdala</i>	le'dala	poɣle'dela		–	lɛ:dala
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*gl̥ɛdalo</i>	[le'dalɛ]	[ɣle'del]		–	lɛ:dalo

V nobenem izmed obravnavanih govorov ni v del. na *-l* ž. sp. prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa.

V večini govorov ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb. V govorih Porčinja in Prosnida je prišlo do narečnega pomika naglasa s predpredzadnjega akuti-ranega zloga (prim. nedoločnik in ustrezne oblike del. na *-l*).

Psl. naglasni tip *b*

Preglednica 90

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
INF	<i>*měšàti</i>	mišá:tǵ	miešá:t	miešá:t	miəšá:t	mičšá:tę
PRAES SG	<i>*měša</i>	mičša	mič:ša	mičšən	mi:əšə	mi:čša
PRAES PL	<i>*měšate</i>	mičšata	mič:šate	mičšate	mi:əšata	mi:čšata
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*mě:šal</i>	mičšou	mič:šu	mičšu	mi:əšu	mi:čšu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*měšála</i>	mišá:la	miešá:la	miešá:la	miəšá:la	mičšá:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*měšàlo</i>	mišá:lo	pomiešá:lo	miešá:lo	pomiəšá:lə	mičšá:lo
INF	<i>*mivàti</i>	umujvá:tǵ	m̥uiú:t	umiú:t	umiú:t	umiú:tę
PRAES SG	<i>*míva</i>	umú:jva	m̥uí:ua	umí:uən	umí:ua	umí:ua
PRAES PL	<i>*mívate</i>	umú:jvata	m̥uí:ujajo	umí:uate	umí:uata	umí:uate
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*mí:val</i>	umú:jvou	m̥uí:uu	umí:uu	umí:uu	umí:uu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*mivála</i>	umujvá:la	m̥uiú:la	umiú:la	umiú:la	umiú:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*mivàlo</i>	umujvá:lo	[m̥uiú:l]	umiú:lo	[umiú:l]	umiú:lo
INF	<i>*jəgràti</i>	/	iyrá:t	jerá:t	iyrá:t	jęyrá:tę
PRAES SG	<i>*jəgrá</i>		iyrà:	jé:ra	iyrà:	jęyrá:
PRAES PL	<i>*jəgráte</i>		iyrà:te	jé:ramo	iyrà:ta	jęyrá:ta
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*jəgràl</i>		iy'ru	je'ru	iy'ru	jęy'ru
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*jəgrála</i>		iygrá:la	jerá:la	iyrà:la	jęyrá:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*jəgràlo</i>		[iyrá:l]	jerá:lo	iyrá:lə	jęyrá:lo
INF	<i>*velàti</i>	veá:tǵ	bajá:t	vejá:t	vajá:t	vejá:tę
PRAES SG	<i>*velá</i>	veà:	bajá:	vejá:	vajá:	vejá:
PRAES PL	<i>*veláte</i>	veà:ta	bajá:te	vejá:jo	vajá:jə	vejá:ju
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*velál</i>	ve'ou	ba'ju	ve'ju	va'ju	ve'ju
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*velála</i>	veà:la	bajá:la	vejá:la	vajá:la	vejá:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*velàlo</i>	veá:lo	bajá:lo	vejá:lo	vajá:lə	vejá:lo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*měšàti</i>	mičšá:tę	miešá:t	mičšá:tǵ	<miešátę>	–
PRAES SG	<i>*měša</i>	mičša	pomi:čše	mičša	–	–
PRAES PL	<i>*měšate</i>	mičšata	pomič'šemo	mičšata	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*mě:šal</i>	zmič'šu	pomič'šo	mičšou	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*měšála</i>	mičšá:la	mičšá:la	mičšá:la	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*měšàlo</i>	mičšá:lo	pomičšá:lo	pomičšá:lo	–	[zmičšalǵ]
INF	<i>*mivàti</i>	um ^h iú:tę	umiú:t	um̥uiú:tǵ	–	–
PRAES SG	<i>*míva</i>	um ^h í:uan	umí:ue	um̥uí:ua	–	–
PRAES PL	<i>*mívate</i>	um ^h í:uamo	umi ^h uete	um̥uí:uata	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*mí:val</i>	um ^h í:uu	umi ^h uə	um̥uí:uəu	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*mivála</i>	um ^h iú:la	umiú:la	um̥uiú:la	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*mivàlo</i>	[um ^h iú:lę]	[umiú:lə]	[um̥uiú:lǵ]	–	–

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*jəgràti</i>	/	jəgrá:t	/	/	/
PRAES SG	<i>*jəgrâ</i>		jəgrâ:			
PRAES PL	<i>*jəgrâte</i>		jəgrâ:te			
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*jəgrâl</i>		jəgr'ɾɔ			
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*jəgrâla</i>		jəgrâ:la			
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*jəgrâlo</i>		[jəgrâ:l]			
INF	<i>*velâti</i>	vejâ:tɛ	vejâ:t	–	–	–
PRAES SG	<i>*velâ</i>	vejâ:	vejâ:			
PRAES PL	<i>*velâte</i>	vejâ:ta	vejâ:te			
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*velâl</i>	ve'ju	ve'jɔ			
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*velâla</i>	vejâ:la	vejâ:la			
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*velâlo</i>	vejâ:lo	vejâ:lo			

V govorih Porčinja in Prosnida je v množinskih oblikah sedanjika prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga, v del. na *-l* m. sp. pa do pomika naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga. V ostalih govorih ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb – naglas sedanjika v primeru glagola isln. **jəgràti* ~ **jəgrâ* v govoru Čanebole je drugoten, verjetno nastal po analogiji na glagole istega naglasnega tipa s psl. dolgim zložnikom v korenu.

1.12 Glagoli psl. 2. razreda V. nedoločniške vrste

Psl. naglasni tip *a*

Preglednica 91

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
INF	<i>*klicati</i>	klí:çatǫ	klí:cat	klí:cat	klí:çat	klí:çatę
PRAES SG	<i>*kliče</i>	klí:çe	klí:čan	klí:če	klí:çę	klí:çe
PRAES PL	<i>*kličete</i>	klí:çeta	klí:čamo	klí:četa	klí:çeta	klí:čemo
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*klicāl</i>	klí:çou	poklí:cu	klí:cu	klí:çu	klí:çu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*klicāla</i>	klí:çala	poklí:cala	klí:çala	klí:çala	klí:çala
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*klicalo</i>	klí:çalo	[poklí:cal]	klí:çalo	klí:çalo	klí:çalo
INF	<i>*rězati</i>	riě:zatǫ	riě:zat	riě:zat	ri:ózat	ri:ězatę
PRAES SG	<i>*rěže</i>	riě:ze	riě:že	riě:že	ri:ózę	ri:ěže
PRAES PL	<i>*rěžete</i>	riě:zeta	riě:žate	riě:žemo	ri:ózeta	ri:ěžeta
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*rězāl</i>	riě:zou	riě:zu	riě:zu	ri:ózu	zari:ězu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*rězāla</i>	riě:zala	riě:zala	riě:zala	ri:ózala	zari:ězala
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*rězalo</i>	riě:zalo	riě:zalo	riě:zalo	ri:ózalo	zari:ězalo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*klicati</i>	klí:catę	klí:çet	klí:catǫ	–	–
PRAES SG	<i>*kliče</i>	klí:če	klí:çę	klí:če	–	klí:če
PRAES PL	<i>*kličete</i>	klí:čemo	klí:çete	klí:čemo	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*klicāl</i>	klí:cu	poklí:çou	klí:cou	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*klicāla</i>	klí:cala	poklí:çela	klí:cala	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*klicalo</i>	klí:calo	[poklí:çel]	[klí:calǫ]	–	–
INF	<i>*rězati</i>	zriě:zatę	uòdriě:zet	riě:zatǫ	⟨riě:zatę⟩	riě:zatǫ
PRAES SG	<i>*rěže</i>	riě:ze	ri:ěže	–	–	riězǫn
PRAES PL	<i>*rěžete</i>	riězemo	ri:ěžejo	–	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*rězāl</i>	riě:zu	zri:ěžou	–	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*rězāla</i>	riě:zala	zriě:žela	–	–	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*rězalo</i>	riě:zalo	zriě:želo	–	–	–

V nobenem izmed govorov, v katerih so bile povedne oblike zabeležene, v del. na *-l* ž. sp. ni prišlo do nastanka popsl. novega cirkumfleksa.

V govorih Porčinja in Prosnida je v nedoločniku in del. na *-l* ž. in sr. sp. prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga. V ostalih govorih ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb, dolgi akutirani zložniki so nastali po podaljšavi isln. kratkega akuta v nezadnjem besednem zlogu. Naglas oblik del. na *-l* ž. in sr. sp. glagola isln. **klicati* v govoru Čanebole je drugoten, nastal po analogiji na glagole psl. naglasnega tipa *b*.

Psl. naglasni tip b

Preglednica 92

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plestišča
INF	<i>*pisàti</i>	pišá:tj	pisá:t	pisá:t	pišá:t	pišá:tę
PRAES SG	<i>*píše</i>	pí:še	pí:še	pí:še	pí:še	pí:še
PRAES PL	<i>*píšete</i>	pí:šeta	pí:šate	pí:šeta	pí:šeta	pí:šete
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*pi':sal</i>	pí:šoꝯ	pí:su	napí:su	pí:su	pí:su
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*pisâla</i>	pišà:la	pisà:la	pisà:la	pišà:la	pišà:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*pisàlo</i>	pišá:lo	napí:salo	napisá:lo	pišá:lø	[pišá:lę]
INF	<i>*plešàti</i>	plešá:tj	plasá:t, (plęsat)	plesá:t	plešá:t	plešá:tę
PRAES SG	<i>*plęše</i>	plę:še	plę:še	plá:še	plę:še	plę:še
PRAES PL	<i>*plęšete</i>	plę:šeta	plę:šate	plá:šeta	plę:šeta	plę:šeta
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*plę:sal</i>	plę:šoꝯ	(plęsu)	plá:su	plę:su	plę:su
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*plešâla</i>	plešà:la	(plesâla), (plasâla)	plesà:la	plešà:la	plešà:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*plešàlo</i>	plešá:lo	plasá:lo	plesá:lo	plešá:lo	plešá:lo
INF	<i>*česàti</i>	češá:tj	počasá:t	časá:t	češá:t	počešá:tę
PRAES SG	<i>*čěše</i>	čé:šaš	počé:sa	čá:sa	čę:še	čię:ša
PRAES PL	<i>*čěšete</i>	čé:šata	počé:sate	čá:sata	počę:šeta	čię:šate
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*česâl</i>	če'soꝯ	ča'su	pače'su	če'su	če'su
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*česâla</i>	češà:la	časà:la	pačesà:la	češà:la	češà:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*česàlo</i>	[češá:lj]	časá:lo	/	[čęšá:l]	češá:lo
INF	<i>*løgàti</i>	{lazi:tj}	layá:t	layá:t	layá:t	layá:tę
PRAES SG	<i>*lðže</i>	{lá:žj}	lá:že	lá:že	lá:že	lá:že
PRAES PL	<i>*lðžete</i>	{lá:žjmo}	lá:žate	lá:žeta	lá:žeta	lá:žete
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*løgâl</i>	{lá:žoꝯ}	zla'yu	lá:yu	la'yu	la'yu
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*løgâla</i>	{lazi:la}	zlayà:la	layà:la	layà:la	layà:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*løgàlo</i>	{lazi:lo}	[zlayá:l]	layá:lo	layá:lø	layá:lo
		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*pisàti</i>	pisá:tę	pisá:t	pisá:tj	–	–
PRAES SG	<i>*píše</i>	pí:še	pí:še	–	–	–
PRAES PL	<i>*píšete</i>	pišetá:	pi'šete	–	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*pi':sal</i>	pi'su	pi'sø	–	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*pisâla</i>	pisà:la	pišà:la	–	pisà:la	–
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*pisàlo</i>	[pisá:lę]	[pišá:l], [pišá:le]	–	–	–
INF	<i>*plešàti</i>	plesá:tę	plešá:t	plesá:tj	–	plesá:tj
PRAES SG	<i>*plęše</i>	plę:še	plečše	plę:še	(plęšen)	plę:sa
PRAES PL	<i>*plęšete</i>	plę:šeta	pleššete	plę:šeta	–	plę:samo
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*plę:sal</i>	plę'su	plę'sø	plę:søꝯ	–	plę:søꝯ
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*plešâla</i>	plesà:la	plešà:la	plesà:la	–	plesà:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*plešàlo</i>	[plesá:lę]	plešá:lo	[plesá:lj]	–	plesá:lo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	*česàti	česá:tɛ	česá:t	–	–	–
PRAES SG	*čěše	česé:	čěése			
PRAES PL	*čěšete	česemó:	čě'sete			
<i>l</i> -PTC MSG	*česàl	poče'su	poče'sɔ			
<i>l</i> -PTC FSG	*česàla	počesà:la	počesà:la			
<i>l</i> -PTC NSG	*česàlo	počesá:lɛ	[počesá:l]			
INF	*lǝgàti	{lažni:tɛ}	leɣá:t	/	laá:tj	/
PRAES SG	*lǝže	–	lá:že		lá:že	
PRAES PL	*lǝžete	–	la'žemo		lažeté:	
<i>l</i> -PTC MSG	*lǝgàl	{laž'nu}	le'ɣo		la'ou	
<i>l</i> -PTC FSG	*lǝgàla	{lažni:la}	leɣà:la		laà:la	
<i>l</i> -PTC NSG	*lǝgàlo	/	[leɣá:lɛ]		laá:lo	

V govorih Porčinja in Prosnida je v množinskih oblikah sedanjika prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga, v drugem govoru dosledno pri vseh vprašalničnih glagolih, v prvem pa le pri glagolu isln. *plesàti ~ *plěše – naglas sedanjika glagola *česàti ~ *čěše je verjetno nastal po analogiji na (drugotni) naglas glagolov tipa *bràti ~ *berè *beretè (prim. pregl. 94), tako tudi naglas sedanjika glagola *pisàti ~ *piše *pišete, vendar le v množinskih oblikah. V obeh govorih je v oblikah del. na *-l* m. sp. (prvih dveh vprašalničnih glagolov) prišlo do pomika naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga. V ostalih govorih ni prišlo do regularnih narečnih naglasnih sprememb.

Naglas del. na *-l* m. sp. lá:ɣu je drugoten, nastal po analogiji na glagole istega naglasnega tipa s psl. dolgim zložnikom v korenu.

Psl. naglasni tip c

Preglednica 93

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
INF	*kovàti	potková:tj, kú:tj	kuá:t	/	kouá:t	kú:tɛ
PRAES SG	*kù:je	kué:	kú:je		kouá:	kujé:
PRAES PL	*kujetè	kuetá:	kuja'te		kouá:jɔ	kujemúé:
<i>l</i> -PTC MSG	*kovâl	potko'vɔu, kù:	potkúà:u		kouá:u	kù:
<i>l</i> -PTC FSG	*kovà:la	potková:la, kú:la	potkúá:la		kouà:la	kú:la
<i>l</i> -PTC NSG	*kovàlo	[potková:lj], kù:lo	kuá:lo		kouà:lɔ	kù:lo
INF	*ɣvàti	vjírú:tj	bărú:t	/	/	vęřú:tɛ
PRAES SG	*rú:je	rué:	rú:je			vęřujé:
PRAES PL	*rujetè	ruetá:	ruja'te			/
<i>l</i> -PTC MSG	*ɣvâl	vj'rou, rù:u	bărù:u			/
<i>l</i> -PTC FSG	*ɣvà:la	vjírú:la,	bărú:la			/
<i>l</i> -PTC NSG	*ɣvâlo	rú:la rù:lo	[bărù:l]			/

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*kovàti</i>	/	potkʷá:t	–	⟨potkouǵátè⟩	/
PRAES SG	<i>*kú:je</i>		kú:je		–	
PRAES PL	<i>*kujetè</i>		/		–	
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*kovâl</i>		potkʷà:ɥ		–	
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*kovâ:la</i>		potkʷà:la		–	
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*kovâlo</i>		[potkʷà:lə]		–	
INF	<i>*ɣvâti</i>	vərú:tɛ	rú:t	vjírú:tj	–	–
PRAES SG	<i>*rú:je</i>	vərújé:	rujéé	vjírújé:š		
PRAES PL	<i>*rujetè</i>	vərújestá:	rujetéé	vjírújetá:		
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*ɣvâl</i>	vərú:	rú:	vjírú:ɥ		
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*ɣvâ:la</i>	vərú:la	rú:la	vjírú:la		
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*ɣvâlo</i>	vərú:lo	[rú:lə]	[vjírú:lǵ]		

V vseh govorih je v oblikah sedanjika prišlo do drugotnega preoblikovanja naglasnih značilnosti po analogiji, prim. 1.15.

V večini govorov je prišlo do nastanka drugotne nedoločniške osnove na podlagi osnove sedanjika, le v govoru Mažerol je, obratno, drugotna sedanjiška osnova tvorjena na podlagi nedoločniške osnove (drugotne oblike se naglasno ravnajo po glagolih 1. razreda V. nedoločniške vrste psl. nagl. tipa *b* s psl. kratkim zložnikom v osnovi, prim. pregl. 75; v del. na *-l* ž. sp. je prišlo do izravnave naglasa ostalih oblik). Izvorna distribucija je ohranjena le v govoru Prosnida v primeru glagola isln. **kovàti* ter delno v govoru Tera (tu je prišlo do oblikovno-pomenskega razcepa z drugotno nedoločniško osnovo, tvorjeno na podlagi sedanjiške osnove).

1.13 Glagoli psl. 3. razreda V. nedoločniške vrste

Psl. naglasni tip *c*

Preglednica 94

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
INF	<i>*bràti</i>	brá:tj	brá:t	brá:t	brá:t	brá:tę
PRAES SG	<i>*berè</i>	beré:	⟨bārę⟩	be're	be're	berjé:
PRAES PL	<i>*beretè</i>	beretá:	bara'te	beretá:	bere'ta	beretá:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*brâl</i>	brà:u	prabrà:u	brò:u, prebrò:u	brà:u	brà:u
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*brá:la</i>	brá:la	brá:la	prebrá:la	brá:la	brá:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*brâlo</i>	brà:lo	brà:lo	–	brà:lò	brà:lo
INF	<i>*žgàti</i>	zgá:tj	zažyá:t	zažyá:t	zažyá:t	žgá:tę
PRAES SG	<i>*žgè</i>	zgé:	ž'ye	ž'ye	zaž'ye	užgje:š
PRAES PL	<i>*žgetè</i>	zgetá:	žya'te	[žyejá:]	poržye'ta	zažgetjé:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*žgâl</i>	z'go <u>u</u>	zažyá:u	zažyò:u	zažyá:u	zažgá:u
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*žgá:la</i>	šazgá:la	zažyá:la	zažyá:la	zažyá:la	zažgá:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*žgâlo</i>	zgá:lo	zažyá:lo	zažyá:lo	zažyá:lò	zažgá:lo

		Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
INF	<i>*kovàti</i>	pobrá:tę	brá:t	brá:tj	brá:tj	brá:tj
PRAES SG	<i>*kù:je</i>	beré:n	beréé	beré:š	–	beré:
PRAES PL	<i>*kujetè</i>	beremó:	beretéé	beremó:	–	bereté:
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*kovâl</i>	pobrá:u	brà:u	prebrá:u	–	brà:u
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*ková:la</i>	pobrá:la	brà:la	prebrá:la	–	brá:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*kovâlo</i>	[brá:lę]	[brá:l], [brá:le]	brà:lo	–	brà:lo
INF	<i>*řvàti</i>	žgá:tę	zežyá:t	sažgá:tj	–	žgá:tj
PRAES SG	<i>*rù:je</i>	žgé:	žyęé	sažgé:	–	–
PRAES PL	<i>*rujetè</i>	zažgetá:	zežyeteé	/	–	–
<i>l</i> -PTC MSG	<i>*řvâl</i>	zažgá:u	zežyá:u	užgá:u	–	–
<i>l</i> -PTC FSG	<i>*řvá:la</i>	zažgá:la	zežyá:la	užgá:la	–	sažgá:la
<i>l</i> -PTC NSG	<i>*řvâlo</i>	zažgá:lo	zežyá:lo	sažgá:lo	–	–

V vseh govorih je v oblikah sedanjika prišlo do drugotnega preoblikovanja naglasnih značilnosti po analogiji, prim. 1.15 (za govor Viškorše povedne oblike niso bile zabeležene).

Večina govorov v primeru del. na *-l* izkazuje odraze isln. naglasnih značilnosti, pri čemer je v oblikah sr. sp. nepredponskih glagolov verjetno prišlo do posplošitve naglasa oblik predponskih glagolov, pri katerih je prišlo do pomika cirkumfleksa s predpone (npr. psl. **brâlo* > isln. **bralô* ≥ **brâlo* (← isln. **prêbrâlo* < psl. **pêrbralo*)). V nekaterih govorih je v obliki del. na *-l* ž. sp. prišlo do izravnave naglasa ostalih oblik. V primeru glagola isln. **žgàti* ~ **žgè* so se v govoru Tera oblike del. na *-l* m. sp. preoblikovale po analogiji na glagole psl. nagl. tip *a* z osnovo, ki vsebuje samoglasnik, morda zaradi nezložnosti osnove.

1.14 Psl. svojilni zaimki

Preglednica 95

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
M	*mój	muój	⟨m ^u ój̄⟩	muój	mu:ój	mu:ój
F	*má (≥ *mojà)	má:	⟨moj̄à⟩	má:	mo'ja	má:
N	*mé (≥ *mojè)	mó:	⟨moj̄è⟩	má:	mo'je	mué:
M	*tvój	tuój	tuó:j	tuój	tu:ój	tu:ój
F	*tvá (≥ *tvojà)	tvá:	to'ja	tuá:	to'ja	tuá:
N	*tvé (≥ *tvojè)	tvó:	to'je	tuá:	to'je	tué:
M	*svój	suój	⟨s ^u ój̄⟩	suój	–	su:ój
F	*svá (≥ *svojà)	/	–	/	–	/
N	*své (≥ *svojè)	–	–	/	–	sué:

		Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
M	*mój	muój	mu:ój	muój	⟨muóij̄⟩	muój
F	*má (≥ *mojà)	má:	mo'ja	má:	⟨má⟩	má:
N	*mé (≥ *mojè)	mó:	mo'je	–	–	–
M	*tvój	tuój	tu:ój	–	⟨tuóij̄⟩	–
F	*tvá (≥ *tvojà)	tuá:	to'ja	–	⟨tuá⟩	–
N	*tvé (≥ *tvojè)	tuó:	to'je	–	–	–
M	*svój	suój	–	–	–	–
F	*svá (≥ *svojà)	[suó:, Asg]	–	–	–	–
N	*své (≥ *svojè)	–	–	–	–	–

Odsotnost kontrakcije²⁵³ v ž. in sr. sp. svojilnih zaimkov je značilna za nekatere vzhodnejše izmed obravnavanih govorov, tj. govore Breginja, Mažerol in Prosnida. V vseh govorih je pri osebem svojilnem zaimku za 2. os. ed. ter povratnem svojilnem zaimku prišlo do analogije po osebem svojilnem zaimku za 1. os. ed., in sicer v že navedenih treh govorih v vseh imenovalniških oblikah, v preostalih pa le v oblikah m. sp., medtem ko obliki ž. in sr. sp. ohranjata *v. V kontrahiranih oblikah sr. sp. je prišlo do analoške posplošitve končniškega *-o, verjetno po analogiji na končnice samostalnikov in pridevnikov sr. sp. trdih osnov. Oblike m. sp. izkazujejo zgodnje podaljšanje isln. kratkega akuta v zadnjem besednem zlogu.

²⁵³ Oziroma restitucija nekontrahiranih oblik po analogiji na oblike, ki so ohranile večzložnost, npr. psl. im. ed. *moja > isln. *ma ≥ *moja (← isln. or. ed. *mojo < psl. *mojejo).

1.15 Končniški naglas sedanjika glagolov psl. naglasnega tipa *c(/a)*

V sedanjiku glagolov, ki nadaljujejo psl. naglasni tip *c* (in njegovo različico *c/a*), se v nekaterih govorih pojavljajo drugotno naglašene edninske in množinske oblike, ki niso mogle nastati po regularnih naglasnih spremembah. V nekaterih govorih je prišlo do drugotne podaljšave naglašanih končniških samoglasnikov.

Naglas ne na osnovi je v ednini pričakovan pri glagolih I. nedoločniške vrste²⁵⁴ s psl. kratkim zložnikom v osnovi (pričakovan je kratki naglas na glagolski priponi), pri glagolih IV. nedoločniške vrste in 2. razreda III. nedoločniške vrste (v obeh primerih dolgi naglas na glagolski priponi) ter pri glagolih 3. razreda V. nedoločniške vrste (kratki naglas na glagolski priponi). Končniški naglas v množini je, upošteva je izostanek nesplošnoslovenskega umika naglasa na prednaglasno kračino, (ne glede na psl. kolikost zložnika v osnovi) pričakovan pri glagolih I. nedoločniške vrste ter pri glagolih 2. in 3. razreda V. nedoločniške vrste (v vseh primerih je pričakovan kratki naglas na končnici).²⁵⁵

V gradivu se pojavljajo naslednji tipi naglasa:

- naglas v vseh oblikah ustreza navedenim pričakovanim odrazom z izjemo naglasa 1. in 2. os. mn. glagolov 4. sedanjiške vrste (glagoli na *-iš*), kjer se pojavlja končniški naglas, naglašeni zložnik pa je kratek – govora Breginja in Mažerol,²⁵⁶
- naglas v vseh oblikah naglasnomestno ustreza navedenim pričakovanim odrazom, vendar so naglašeni samoglasniki v množinskih oblikah s končniškim naglasom v vseh primerih dolgi (in akutirani) – govor Čanebole,
- naglas je v vseh edninskih oblikah na glagolski priponi in v vseh množinskih oblikah na končnici, naglašeni zložniki so dolgi (in akutirani) – govori Tera, Plestišč, Porčinja, Prosnida, Viškorše, Tipane, Zavarha.²⁵⁷

²⁵⁴ V nekaterih govorih lahko prihaja do razlik v naglasu sedanjika v odvisnosti od nedoločniške vrste glagola, zato so glagoli obravnavani glede na uvrščenost v nedoločniško in ne sedanjiško vrsto (prim. npr. (Ter) 3. os. ed. *ú:cj* : *šedí*).

²⁵⁵ Pri predpsojskih glagolih 5. razreda I. nedoločniške vrste s psl. polglasnikom v osnovi je lahko prišlo do umika naglasa na prednaglasni dolgi predpsojski zložnik (npr. 3. os. ed. psl. **za-čbnètb* > isln. **zá:čne*) ter do izravnave tako nastalega naglasa v množinskih oblikah (npr. 2. os. mn. psl. **za-čbneté* > isln. **začnetè* ≥ **záčnete*), vendar odrazi tako nastalih oblik niso enoznačno razločljivi (prim. (Prosnid) 3. os. ed. *zá:čne* z izostankom pomika naglasa z mladoakutiranega zložnika, vendar 2. os. mn. *zač'nete* s pomikom naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga, kar kaže na izhodiščno **záčne* **záčnete* – prim. komentar pri preglednici 74).

²⁵⁶ V 3. os. mn. glagolov 4. sedanjiške vrste se v govoru Breginja pojavlja dolg naglas na končnici. V govoru Mažerole tovrstne oblike niso bile zapisane.

²⁵⁷ V govoru Tera je večina glagolov IV. nedoločniške vrste psl. naglasnega tipa *c* (vsaj) v sedanjiku naglasno sovpadla z glagoli psl. naglasnega tipa *b* (med drugimi vsi trije vzorčni glagoli, vključeni v vprašalnico). Opisani naglasni tip je razviden iz primerov 3. os. ed. *redí*, *škropí*, *žjví*; 2. os. mn. *redjítá*, *škropjítá*, *žjvjítá*; (ter 3. os. ed. *deží*, *karští*, glagolov, ki se prvotno uvrščata v psl. naglasni tip *b*). Delno je do takšnega sovpada prišlo tudi v govoru Porčinja (3. os. ed. *sú:šé* : *učí*; 2. os. mn. *su'šemo*, *u'čemo* po pomiku naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga).

Neregularni naglas 3. tipa je treba razlagati s štirimi analoškimi spremembami:

- naglasno mesto neregularnega nastanka na glagolski priponi v ednini glagolov I. nedoločniške vrste s psl. dolgim zložnikom v osnovi (npr. isln. **tr̥e:se*, **kr̥a:de* ≥ **tr̥ešè*, **kradè*) je nastalo po analogiji na tako naglašene edninske oblike glagolov psl. naglasnega tipa *c* s psl. kratkim zložnikom v osnovi (npr. isln. **nesè*), pri čemer je do stika prišlo v množinskih oblikah z regularnim naglasom na končnici:

nesetè* : **tr̥esetè*/kradetè*
**nesè* : X
 X = **tr̥esè*/**kradè*

- naglasno mesto neregularnega nastanka na glagolski končnici v množini glagolov IV. in 2. razreda III. nedoločniške vrste (npr. isln. **red̥i:te*, **s̥edi:te* ≥ **reditè*, **s̥editè*) je nastalo po analogiji na tako naglašene množinske oblike glagolov psl. naglasnega tipa *c* s psl. kratkim zložnikom v osnovi (npr. isln. **nesetè*), pri čemer je do stika prišlo v edninskih oblikah z naglasom na glagolski priponi²⁵⁸ (morda s predhodno analoško podaljšavo v oblikah tipa isln. **nesè*, prim. naslednjo alinejo):²⁵⁹

nesè*/nesé* : **red̥i*/**s̥di*
**nesetè* : X/Y
 X = **reditè*, Y = **s̥ditè*

- do podaljšanja (prvotno ali drugotno naglašeni) glagolskopriponskih oziroma končniških samoglasnikov je prišlo na dva načina:
 - glagolskopriponski samoglasniki v edninskih oblikah glagolov I. ter 2. in 3. razreda V. nedoločniške vrste so postali dolgi po analogiji na edninske oblike IV. in 2. razreda III. nedoločniške vrste (do takšnega podaljšanja je morda prišlo pred analoško spremembo naglasnega mesta v množini glagolov IV. ter 2. razreda III. nedoločniške vrste, saj bi to ojačalo stik, po katerem je prišlo do te spremembe; prim. prejšnjo alinejo):

nesè*/tr̥esè*/**kradè*
 (× **red̥i*/**s̥di*)
 ≥ **nesé*/**tr̥esé*/**kradé*

- končniški samoglasniki v 1. in 2. os. mn. so postali dolgi po izravnavi prvotne končniške dolžine oblik 3. os. mn..²⁶⁰

nesetè*/tr̥esetè*/**kradetè*/**reditè*/**s̥ditè*
 (× **nesò*/**tr̥esò*/**kradò*/**red̥é*/**s̥d̥é*) ≥
neseté*/tr̥eseté*/**kradeté*/**redité*/**s̥dité*

²⁵⁸ Po splošnoslovenskem umiku na prednaglasno dolžino so bili na (prvotni) glagolski priponi v sedanjiku naglašeni le glagoli navedenih tipov (naglas na drugotni priponi **-a-* (tj. priponi, nastali s kontrakcijo iz prvotne zložene pripone **-a-je-*) so imeli sicer tudi glagoli 1. razreda V. nedoločniške vrste psl. naglasnega tipa *b* s psl. kratkim zložnikom v osnovi, pri katerih posledično ni prišlo do umika naglasa ter nastanka psl. novega akuta na glagolski osnovi po Ivšičevem zakonu, npr. isln. 3. os. ed. **igr̥a*, 2. os. mn. **igr̥ate*).

²⁵⁹ Po tem modelu (brez predhodne podaljšave) je nastal končniški naglas 1. tipa v govorih Breginja in Mažerol.

²⁶⁰ Po tem modelu je prišlo tudi do podaljšanja pri 2. tipu v govoru Čanebole.

1.16 Pomikanje naglasa z isln. *ř̄

V nekaterih primerih z isln. dolgim korenskim *ř̄ (kot odrazom psl. dolgih dvoglasniških skupin tipa *C_b/b_rC) se tudi v govorih, v katerih sicer ne prihaja do pomikov naglasa s predpredzadnjega akutiranega in z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga, v podanih pogojih pojavlja naglas na sledečem zlogu (prim. podčrtane oblike v pregl. 96 nižje). Do vsaj navideznega pomika prihaja tudi v enem zabeleženem primeru, ki ne ustreza podanim pogojem, tj. vsebuje isln. kratki korenski *ř̄ in nadaljuje psl. nagl. tip *c* (prim. zadnjo vrstico v pregl. 96 nižje).

Preglednica 96

psl.	isln.	Ter	Breginj	Čanebola	Mažerole	Plešišča
(a. p. <i>d</i>) *ř̄brst̄b *ř̄brst̄á	*ř̄ř̄st ²⁶¹ *ř̄ř̄:sta	pá:rř̄t pá:rř̄tu	p̄ərst p̄əř̄sta	/	p̄ərst p̄əř̄sta	/
(a. p. <i>d</i>) *ř̄brp̄b *ř̄brp̄á	*ř̄ř̄p̄ *ř̄ř̄:pa	ř̄á:r̄p ř̄á:r̄pa	s̄ərp s̄əř̄pa	s̄ərp s̄əř̄pa	s̄ərp s̄əř̄pù:	s̄ərp s̄əř̄pa, s̄əř̄pa
(a. p. <i>d</i>) *ř̄brx̄b *ř̄brx̄á	*ř̄ř̄x̄b *ř̄ř̄x̄á	và:r̄x và:r̄xu	ūərx ūəř̄xa	ūərx ūəř̄xa	ūərx ūəř̄xá:	ūərx ūəř̄xa
(a. p. <i>b</i>) *č̄br̄mb *č̄br̄má *č̄br̄mó	*č̄ř̄r̄mb *č̄ř̄r̄má *č̄ř̄r̄mó	č̄á:r̄ č̄á:r̄ma č̄á:r̄mo	č̄ə'r̄ən č̄ə'r̄'na č̄ə'r̄'no	č̄ə'r̄ən č̄ə'r̄'na č̄ə'r̄'no	č̄ə'r̄ən č̄ə'r̄na č̄ə'r̄no	č̄ə'r̄ən č̄ə'r̄'na č̄ə'r̄'no
(a. p. <i>c</i>) *ř̄br̄d̄b *ř̄br̄dá *ř̄br̄do	*ř̄ř̄r̄d̄b *ř̄ř̄r̄dá *ř̄ř̄r̄do	à:r̄t à:r̄da à:r̄do	ř̄ərd̄ ř̄ə'r̄'da ř̄ərd̄:ə	ř̄ərt ř̄ə'r̄'da ř̄ə'r̄'do	ř̄ərt ř̄ə'r̄'da ř̄ərd̄:ə	ř̄è:rt ř̄è'r̄'da ř̄è:r̄do
(a. p. <i>c</i>) *ř̄v̄br̄d̄b *ř̄v̄br̄dá *ř̄v̄br̄do	*ř̄v̄ř̄r̄d̄b *ř̄v̄ř̄r̄dá *ř̄v̄ř̄r̄do	tà:r̄t tá:r̄da tá:r̄do	t̄ərd̄ t̄ə'r̄'da t̄ərd̄:ə	t̄ərt t̄ə'r̄'da t̄ə'r̄'do	t̄ərt t̄ə'r̄'da t̄ərd̄:ə	t̄ərt t̄ə'r̄'da t̄ər̄do
(a. p. <i>a</i>) *m̄ř̄r̄zn̄q̄ti *m̄ř̄r̄znet̄b *m̄ř̄r̄znete *m̄ř̄r̄zn̄q̄b̄ *m̄ř̄r̄zn̄q̄la *m̄ř̄r̄zn̄q̄lo	*m̄ř̄ř̄zn̄q̄/iti *m̄ř̄ř̄znet̄b *m̄ř̄ř̄znete *m̄ř̄ř̄zn̄q̄/il *m̄ř̄ř̄zn̄q̄/ila *m̄ř̄ř̄zn̄q̄/ilo	zmá:ř̄zn̄q̄t̄i zmá:r̄znet̄e zmá:r̄znet̄e zmá:ř̄zn̄q̄u zmá:ř̄zn̄q̄ila zmá:ř̄zn̄q̄ilo	zm̄ə'r̄'zənt zm̄ə'r̄znet̄e zm̄ə'r̄zn̄ajo zm̄ə'r̄zn̄u zm̄ə'r̄'zənl̄a zm̄ə'r̄'zənl̄o	zm̄ə'r̄'zənt zm̄ə'r̄znet̄e zm̄ə'r̄znej̄o zm̄ə'r̄zn̄u zm̄ə'r̄'zənl̄a zm̄ə'r̄'zənl̄o	zm̄ə'r̄zənt zm̄ə'r̄znet̄e zm̄ə'r̄znej̄o zm̄ə'r̄zn̄u zm̄ə'r̄zn̄əla zm̄ə'r̄zn̄əlo	zm̄ə:r̄znet̄e zm̄ə:r̄znet̄e zm̄ə:r̄znej̄u zm̄ə:r̄zn̄u zm̄ə:r̄znej̄la zm̄ə:r̄znej̄lo
(a. p. <i>c</i>) *ř̄r̄ř̄mb̄ *ř̄r̄ř̄ma	*ř̄ř̄ř̄m̄ *ř̄ř̄ř̄má	à:r̄m à:r̄ma, à:r̄mu	ř̄ə'r̄ə̄m̄, (ř̄x̄ə̄ř̄m̄) ř̄ə'r̄'m̄a	ř̄əř̄m̄ ř̄əř̄ma	ř̄'r̄ə̄m̄ ř̄ə'r̄'m̄a	ř̄'r̄ə̄m̄ ř̄ə'r̄'m̄a

²⁶¹ Samostalniki psl. nagl. tipa *d* so praviloma prešli bodisi v psl. nagl. tip *b* (v podanih primerih torej: isln. *ř̄ř̄st *ř̄ř̄:sta, *ř̄ř̄p̄ *ř̄ř̄:pa, *ř̄ř̄x̄ *ř̄ř̄:xa) bodisi v psl. nagl. tip *c* (v podanih primerih torej: isln. *ř̄ř̄st *ř̄ř̄stá, *ř̄ř̄p̄ *ř̄ř̄p̄á, *ř̄ř̄x̄ *ř̄ř̄x̄á).

psl.	isl.	Porčinj	Prosnid	Tipana	Viškorša	Zavarh
(a. p. d)						
*p̄r̄st̄	*p̄f̄st̄ ²⁶¹	p̄rst	p̄rst	–	⟨p̄rst⟩	p̄:rst
*p̄r̄st̄á	*p̄f̄:sta	p̄rs'ta	p̄rs'ta		/	p̄:rsta
(a. p. d)						
*s̄br̄p̄	*s̄fp̄	s̄ərp	s̄ərp	s̄à:rp	–	s̄è:rp
*s̄br̄p̄á	*s̄f̄:pa	s̄ə'rpa	s̄ə'rpa	s̄à:rpa		s̄é:rpu
(a. p. d)						
*v̄br̄x̄	*v̄br̄x̄	ūərx	ūərx	–	ūà:rx	ūà:rx
*v̄br̄x̄á	*v̄br̄x̄á	ūə'rxa	ūə'rxa		ūar'xa	ūà:rxa
(a. p. b)						
*č̄br̄n̄	*č̄br̄n̄	č̄ə'r̄n̄	č̄ərn̄	č̄á:r	–	č̄é:r
*č̄br̄n̄á	*č̄br̄n̄á	č̄ə'r'na	č̄ər'na	č̄á:rna		č̄é:rna
*č̄br̄n̄ó	*č̄br̄n̄ó	č̄ə'r'no	č̄ərno	č̄á:rno		č̄é:rno
(a. p. c)						
*ḡbr̄d̄	*ḡbr̄d̄	γ̄ərt	γ̄ərt	γ̄à:rt	–	–
*ḡbr̄d̄á	*ḡbr̄d̄á	γ̄ə'r'da	γ̄ə'r'da	γ̄à:rda		
*ḡbr̄d̄o	*ḡbr̄d̄o	γ̄ərd̄o	γ̄ərd̄u:ɔ	γ̄à:rdo		
(a. p. c)						
*tv̄br̄d̄	*tv̄br̄d̄	t̄ərt	t̄ərt	t̄à:rt	–	t̄è:rt
*tv̄br̄d̄á	*tv̄br̄d̄á	t̄ə'r'da	t̄ə'r'da	t̄à:rda		t̄è:rda
*tv̄br̄d̄o	*tv̄br̄d̄o	t̄ərd̄o	t̄ərd̄u:ɔ	t̄à:rdo		t̄è:rdo
(a. p. a)						
*-m̄br̄zn̄oti	*-m̄j̄zn̄o/iti	zm̄ərz'n̄eɥe	zm̄ərz'n̄ət	–	zm̄árzn̄ij̄i	–
*-m̄br̄znet̄	*-m̄j̄znet̄	zm̄ərzne	zm̄ərzne		zm̄à:rzne	
*-m̄br̄znete	*-m̄j̄znete	zm̄ərzneju	zm̄ərznejo		zm̄à:rzneju	
*-m̄br̄zn̄oľ	*-m̄j̄zn̄o/il	zm̄ərznu	zm̄ərz'l̄o		zm̄à:rznoŷ	
*-m̄br̄zn̄oľa	*-m̄j̄zn̄o/ila	zm̄ərz'n̄eľa	zm̄ərz'n̄eľa		zm̄à:rzniľa	
*-m̄br̄zn̄oľo	*-m̄j̄zn̄o/ilo	zm̄ərz'n̄eľo	zm̄ərz'n̄eľo		zm̄à:rzniľo	
(a. p. c)						
*gr̄m̄	*gr̄m̄	r̄ə̄m̄	γ̄ərm̄	γ̄à:rm̄	⟨ārm̄⟩	à:rm̄
*gr̄m̄a	*gr̄m̄â	ə'r'ma	γ̄ə'r'ma	γ̄à:rma	/	á:rma

Dodatno so bili zabeležni še naslednji primeri:

- (Breginj) *t̄ə'r̄ən t̄ə'r'na*, (Čanebola) *t̄ə'r̄ən /*, (Mažerole) *t̄r̄ən /*, (Plestišča) *te'r̄en /*, (Porčinj) *t̄ə'r̄ən /*, (Prosnid) *t̄ərn*, im. mn. *t̄ərn̄ə*;
ter
- (Čanebola) *ʔort ʔor'ta*;
- (Plestišča) *K'r̄en Kər'na*.

Šekli (2006a: 128, 129, 168, 169; poud. JJ) za nadiški govor Jevščka pri Livku navaja še naslednje primere s psl. dolgo dvoglasniško skupino tipa **Cb/brC* v korenu: *pàrt pàr'ta*, *vàrt vàr'ta*, *Kà'ràn Kàr'na*, *tà'ràn tàr'na*; *sàrp sàr'pa*, *vàrx vàr'xa*; *čà'ràn čàr'na* *čàr'no*; *γàrt γàr'da* *γàrdù:o*, *tàrt tàr'da* *tàrdù:o*.²⁶²

Avtor stanje razlaga na naslednji način (isti: 104): »Nadiško gradivo kaže še na dejstvo, da sta se psl. prednaglasni dvoglasniški skupini **Cb/C/*Cb/C* skrajšali, drugače bi bilo namreč težko pojasniti odsotnost spl. sln. naglasnega umika [z isln.] kratkega zloga na prednaglasno dolžino v primerih kot npr. nad. *čàr'na*, *γàr'da*, *tàr'da* < psl. **čàrnà*, **gàrdà*, **tùbrdà*.« Kolikostno nevtralizacijo pri odrazih psl. **Cb/brC* sicer izkazuje češčina (isti: 104^F).

Tovrstna razlaga ne more zadovoljivo pojasniti zabeleženih oblik z nedoločniško osnovo glagola isln. **-m'brznoti* ~ **-m'brznetb* v govorih Breginja in Čanebole, kjer je naglas nedvomno pomaknjen. Mogoče je, da je areal pomikov naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga in z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga v primeru odraza **ř* širši in poleg govorov Porčinja in Prosnida zajema tudi nekatere druge bližnje terske in nadiške govore, kar bi bilo mogoče razlagati s kračino /ə/ v skupini *ər* kot odrazu isln. **ř*. Primeri pomika so bili namreč z eno izjemo – rod. ed. *uar'xa* v govoru Viškorše – zabeleženi le v govorih z odsotnostjo vokalizacije tako nastalega **ə*, kjer je ta glas fonetično kratek. V tem primeru bi bil areal pomika naglasa z (predzadnjega) akutiranega zloga širši od areala pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga, do katerega npr. ne prihaja v govorih Plestišč in Mažerol. Tezo bi bilo treba še preveriti z več primeri, kar pa otežkoča dejstvo, da je frekvenca isln. **ř* v ustreznih položajih relativno nizka.

²⁶² In primer *kàrt kàr'ta* s kračino v korenu in torej z regularnim izostankom umika na prednaglasno kračino v rod. ed., prav tako pa *γàrəm γàr'ma*, ki nadaljuje psl. naglasni tip *c*.

1.17 Delni zaključek

V govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha je prišlo do umika naglasa s končnega odprtega in zaprtega starocirkumflektiranega zloga, pri čemer se v govoru Čanebole poleg primerov, ki izkazujejo omenjeni naglasni umik in ki prevladujejo, pojavljajo tudi primeri z odsotnostjo umika. Umičnonaglašeni zložniki so v vseh govorih dolgi in akutirani, zložniki, ki so naglas izgubili po tem umiku, pa so kratki – v primeru isln. naglašanih **ě* in **o* se pojavljajo enoglasniški odrazi. V večini govorov je zlasti pri samostalnikih *a*-sklanjatve in pri pridevnikih prišlo do izravnave naglasa po tem umiku naglašanih oblik v celotnem pregibnostnem vzorcu posameznih besed, zlasti v govoru Plestišč in Prosnida nedosledno.

Do umika naglasa z nezadnjega starocirkumflektiranega zloga (in z novocirkumflektiranega zloga) ni prišlo v nobenem izmed obravnavanih govorov, kar je razvidno zlasti iz samostalnikov *a*-sklanjatve tipa **gorkôta* in oblik deležnika na *-l* srednjega spola – sliko lahko sicer v višje navedenih govorih v primerih, pri katerih se odraz psl. starega cirkumfleksa v nekaterih oblikah pregibnostnega vzorca pojavlja tudi v zadnjem zlogu (in se torej regularno umika po naglasnem pravilu), zabrišejo analoške spremembe, npr. pri pridevnikih tipa isln. **lěšĕn* **lěšĕ:na* (≥ **lěšĕna*) **lěšĕno* > nar. **lěšen* **lěšĕna* **lěšĕno* ≥ **lěšen* **lěšĕna* **lěšĕno*.

V govorih Porčinja in Prosnida je prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga. Pomičnonaglašeni zložniki so kratki in lahko izkazujejo redukcijsko kakovost, zložniki, ki so naglas izgubili po tem pomiku, so kratki, vendar ne izkazujejo redukcijske kakovosti – v primeru isln. **ě*/**ě*- (primeri s pomikom z (drugotnega) **o* niso bili zabeleženi) se pojavljajo dvoglasniški odrazi, ki so daljši od drugih nenaglašanih, vendar krajši od naglašanih glasov. Pomik je lahko blokirala sporadična onemitev srednjega (ponaglasnega) zložnika, zlasti **i*, ki je povzročila spremembo števila zlogov v besedi, npr. (Porčinj) *pá:lca*, (Prosnid) *pá:lca*, vendar (Porčinj) *ju'žĕna*, (Prosnid) *ju'žĕna*.

V govorih Porčinja in Prosnida je prav tako prišlo do pomika naglasa z (predzadnjega) mladoakutiranega zloga. Kot pri višje omenjenem pomiku so pomičnonaglašeni zložniki kratki in lahko izkazujejo redukcijsko kakovost, zložniki, ki so naglas izgubili po tem pomiku, pa načeloma kratki, vendar ne izkazujejo redukcijske kakovosti – v primeru isln. **ě*/**ě*- (in v redkih (drugotnih) primerih **o*) se pojavljajo dvoglasniški odrazi, ki so daljši od drugih nenaglašanih, vendar krajši od naglašanih glasov. Do pomika v nekaterih primerih ni prišlo, če je še pred pomikom prišlo do analoške spremembe tipa tonema, npr. (Porčinj) *trĕ:stĕ*, *zачĕ:tĕ*, (Prosnid) *trĕst*, *zĕčĕt* (po analogiji na glagole tipa (Porčinj) *rá:stĕ*, *krá:stĕ*, (Prosnid) *rást*, *krást*), ali pa je morda po pomiku prišlo do znotrajparadigmatske izravnave, npr. (Porčinj) rod. ed. *pót:tĕ* kot im. ed. *pót:t*, (Prosnid) rod. ed. *póót* kot im. ed. *póót*.²⁶³ V obeh govorih je lahko v posameznih primerih, v katerih se isln. mladi akut sicer ne pojavlja, do pomika prišlo po analogiji na oblike, ki ustrezajo pogojem, pri

²⁶³ Mogoče bi bilo tudi trditi, da je v govoru Prosnida pomik blokirala predhodna onemitev izglasnega **i*, vendar takšna razlaga ne pojasni pogosto identičnega naglasnega stanja v govoru Porčinja, kjer do onemitve navadno ne prihaja.

katerih je do pomika prišlo regularno po naglasnem pravilu, npr. (Porčinj) *ma'čak*, (Prosnid) *ma'ček* po analogiji na samostalnike z isto pripono tipa *pe'tak/pe'tek*, *pi'e'sak/pi'e'sek*, morda tudi (Prosnid) *ša'nac* po analogiji na samostalnike tipa *kla'nec*. V govoru Porčinja velik del pridevnikov z naglasom na predzadnjem zlogu izkazuje drugotni naglasni tip, nastal po analogiji na pridevnike isln. naglasnih tipov **mlâd* **mlâ:da* **mladô* (> nar. (Porčinj) *mlâ:t* *mlâ:da* *mlâ:do*) in **bôs* **bosà* **bosô* (> nar. (Porčinj) *bùs* *bo'sa* *bó:so*), ki sta po pomiku naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga v oblikah ž. sp. (znotraj prvega naglasnega tipa) in umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga v oblikah sr. sp. (znotraj obeh naglasnih tipov) sovpadla, npr. *s'tar sta'ra stá:ro*, *biëu bië'la biëlo*, *uó:zak uos'ka uó:sko*, vendar *dó:bær dob'ra dob'ro*, *və'sok vəso'ka vəso'ko*.

Pri glagolih psl. naglasnega tipa *c* se v večini govorov v sedanjiku (razen v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pri glagolih IV. nedoločniške vrste, kjer je v sedanjiku razen v redkih primerih prišlo do sovpada z glagoli psl. naglasnega tipa *b*) pojavlja drugoten naglas. V govorih Plešišč, Porčinja, Prosnida, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha se v edninskih oblikah pojavlja naglas na sedanjikiški priponi, v množinskih oblikah pa na končnici, pri čemer so naglašeni zložniki dolgi in akutirani; v govoru Čanebole se načeloma pojavlja regularno naglasno mesto, vendar so samoglasniki v množinskih oblikah s končniškim naglasom v vseh primerih dolgi in akutirani; v govoru Breginja in Mažerol se v glavnem pojavljajo naglasnomestno regularni odrazi, le pri glagolih 4. sedanjikiške vrste v množinskih oblikah naglas na končnici, a v vseh primerih brez drugotne podaljšave; oblike 3. os. mn. izkazujejo kratki naglas, kar kaže na izravnavo kračine iz drugih množinskih (in dvojninskih) oblik..

1.17.1 Pomik akuta ali izostanek splošnoslovenskega umika na prednaglasno dolžino?

Prevladujoče mnenje v slovenski dialektologiji je, da je v nekaterih govorih terskega narečja prišlo do progresivnega premika naglasa z nekaterih (nezadnjih) akutiranih besednih zlogov. Kot smo pokazali, ne gre za en sam naglasni pomik, temveč za dva ločena, a morda povezana naglasna pomika (tako domneva tudi Šekli (2006b)):

- 1) pomik naglasa z vsaj predpredzadnjega akutiranega zloga ne glede na izvor tonema (regularno znotraj psl. naglasnih tipov *a* in *b*) in
- 2) pomik naglasa s predzadnjega mladoakutiranega zloga (regularno znotraj psl. naglasnih tipov *b* in *c*).

O prvem naglasnem pomiku ne more biti dvoma, v zvezi z drugim pa Kapović v nasprotju s prevladujočim mnenjem meni, da »[u] terskom dijalektu [...] nije, izgleda, bilo pomaka naglasna na dužinu sa zadnjeg sloga« (2015: 84), in torej sinhrono stanje v primerih, pri katerih bi pričakovali dolgi akutski naglas na predzadnjem besednem zlogu kot odraz splošnoslovenskega umika na prednaglasno dolžino, opredeljuje kot arhaizem, tj. odraz izostanka tega naglasnega umika.

Glede na svojo jezikovnogeografsko umeščenost, govora Porčinja in Prosnida (ter govor Subida) v vsakem primeru predstavljata narečni otok, vprašanje pa je torej, ali gre za otok s skupno inovacijo ali za otok s skupnim arhaizmom. Sinhrono stanje je res mogoče opisati bodisi kot posledico pomika, ki bi nevtraliziral predhodni umik na prednaglasno dolžino in s tem (navidez) povrnil prvotno naglasno stanje, bodisi kot izostanek predhodnega umika na prednaglasno dolžino. Obe hipotezi sta težko dokazljivi, saj rezultirata v enaki sinhroni naglasni krivulji; vsaka od hipotez pa ima precejšnje implikacije za rekonstrukcijo izhodiščno-slovenskega naglasnega sistema.

1) Če je do naglasnega pomika prišlo, je ta regularno (izvzemši primere, nastale po analogiji) prizadel le besedne zloge, naglašene po naglasnem umiku na prednaglasno dolžino, in ne tudi predzadnjih akutiranih zlogov drugega izvora. Iz tega dejstva nujno sledi, da se je odraz isln. mladega akuta moral fonetično razlikovati tako od odraza isln. dolgega akuta kot od odraza (v nezadnjih besednih zlogih) podaljšanega isln. kratkega akuta²⁶⁴ oziroma z njima ni sovpadel, kot se je domnevalo do sedaj (npr. Ramovš 1950: 21, 22; Logar 1981: 33). Rekonstrukcijo isln. naglasnega sistema bi torej morali dopolniti z ločeno obravnavo isln. mladega akuta;²⁶⁵ za potrebe raziskave smo tak sistem nastavili *a priori* (prim. II/4).

Pogojno bi lahko v prid hipotezi, da je v govorih Porčinja in Prosnida prišlo najprej do umika na prednaglasni dolgi zložnik in zatem do naknadnega pomika tako nastalega naglasa, govorila sekundarna metatonija v množinskih oblikah samostalnikov *o*-sklanjatve sr. sp. psl. naglasnega tipa *b* po analogiji na samostalnike iste sklanjatve psl. naglasnega tipa *a* (prim. komentar k pregl. 42):

im. ed. **lěto* : im. mn. **lěta*
 im. ed. **gnězdo* : X
 X = im. mn. **gnězda*

Čeprav so zaradi upada srednjepolskih oblik redki, so bili tovrstni primeri množinskih oblik namreč zabeleženi v obeh govorih: (Porčinj) im. mn. *lięta* (im. ed. *lięto*) = im. mn. *nięzda* (im. ed. *nięz'do*); (Prosnid) im. mn. *li:ęta* (im. ed. *li:ęto*) = im. mn. *ynięzda* (im. ed. *ynięz'do*²⁶⁶). Množinskih samostalnikov (Porčinj) *urá:ta*/(Prosnid) *urá:te* in (Porčinj) *plé:ća* ter množinske oblike (Porčinj) *ré:bra*/(Prosnid) *reębre*²⁶⁷ analoška metatonija ni zajela ravno zato, ker njihova paradigma ni poznala ustreznih veznih

²⁶⁴ V zvezi s poimenovanji isln. tonemov prim. II/4.3.

²⁶⁵ V tem smislu je uveljavljeno zbirno poimenovanje „stalno dolgi“ za isln. novocirkumflektilirane, isln. dolge akutirane in isln. mladoakutirane zložnike neustrezno, čeprav ustreza stanju, izkazanemu v večini slovenskih narečij.

²⁶⁶ Poleg dvojnične feminizirane oblike *ynięz'da* (tož. ed. *ynięzdōo*).

²⁶⁷ Medtem ko je navedeni samostalnik v govoru Prosnida polno feminiziran – im. ed. *reębra*, tož. ed. *reębro*, im. mn. *reębre* –, je v govoru Porčinja v ednini formalno feminiziran, vendar se še vedno rabi s srednjepolsko obliko nedoločnega člena: im. ed. *dno ré:bra*, rod. ed. *dna ré:bre* (: im. mn. *ré:bra*).

členov. Prvi samostalnik edninskih oblik nima, potencialne prvotne oblike drugih dveh samostalnikov pa bi bile naglašene končniško (**ple'će* oziroma **reb'ro*). Sklepali bi torej lahko, da so bile oblike tipa *niez'do* oziroma *yniez'do* nekoč naglašene na korenu, saj so lahko vstopile v sorazmerje štirih členov, četudi so se od oblik tipa *li'éto* oziroma *li:éto* razlikovale po tonu. Drži pa tudi, da ravno potencialno razlikovanje po tonu meče dvom na to tezo in bi lahko do novocirkumfleksnega naglasa v množinskih oblikah prišlo po drugačni analogiji.

V prid prvi hipotezi bi lahko govorili morebitni primeri (mlajših) prevzetih leksemov, izvorno naglašeni na predzadnjem zlogu, ki bi v narečju sinhrono izkazovali naglas na končnem zlogu. Takšnih primerov nismo zabeležili, vendar je splošno majhno število zabeleženih prevzetih besed posledica omejitve raziskave, v kateri smo se osredotočali predvsem na pridobivanje podedovane in le izjemoma starejše prevzete leksike. Odsotnost takšnih leksemov po drugi strani ne dokazuje druge hipoteze, saj bi lahko bili prevzeti z drugačnim tipom (akuskega) tonema.

2) Če do naglasnega premika ni prišlo, moramo na podlagi njihovih odrazov sklepati, da so se prednaglasni dolgi zložniki ohranili praktično do današnjega časa, in sicer izključno v predzadnjih besednih zlogih. Logar trdi, da so se do 11. stoletja »skrajšali [...] vsi nenaglašeni samoglasniki razen v zlogu neposredno pred naglasom« (1996: 333); podobno Ramovš (1950: 18): »Dolžine se v nepoudarjenem zlogu sčasoma skrajšajo, najdlje se še ohrani predtonična dolžina (do pomika *duša* v *duša*).« Ne upošteva je tersko narečno gradivo, je za slovenščino o tem mogoče sklepati le prav na podlagi umika na prednaglasno dolžino, saj je ohranitev prednaglasnih dolžin, logično, predpogoj za ta pojav; a teza sama po sebi ni problematična.²⁶⁸ Vendar odrazi narečnih (sinhrono) prednaglasnih zložnikov v obravnavanih primerih²⁶⁹ izkazujejo odraz dolžine, odrazi ostalih, vseskozi nenaglašeni dolgi (popsl. skrajšanih) zložnikov, pa ne:

- redukcija **i, *u* > (sinhrono prednaglasna) (Porčinj, Prosnid) *i, u* : (izvorno nenaglašena) (Porčinj) *e, u*, (Prosnid) *ə, ɔ*;
- *e*-jevsko barvanje **a* (ekanje) > (sinhrono prednaglasni) (Prosnid) *a* : (izvorno nenaglašeni) (Prosnid) *e*;
- odvoglašenje **ě* > (sinhrono prednaglasni) (Porčinj, Prosnid) *iě* : (izvorno nenaglašeni) (Porčinj, Prosnid) *e*.

Odrzi prvih zložnikov se torej ujemajo z odrazi izvorno naglašeni dolgi in podaljšanih zložnikov in razlikujejo od odrazov izvorno nenaglašeni kratkih zložnikov. To bi pomenilo, da bi se morali nenaglašeni dolgi zložniki (kakovostno) razvijati povsem enako kot naglašeni dolgi zložniki, torej da je na razvoj samoglasniške kakovosti

²⁶⁸ Ohranitev prednaglasnih dolžin v tem položaju potrjuje tudi gradivo osrednjejužnoslovanskih idiomov (npr. čakavščine – Langston 2015; prim. tudi Kapović 2015: 417 in drugod).

²⁶⁹ Tj. v skladu s prvo hipotezo prvotno naglašeni po umiku na prednaglasno dolžino, ki so naglas izgubili po kasnejšem naglasnem pomiku, oziroma v skladu z drugo hipotezo izvorno prednaglasnih, ki so ohranili dolžino.

odločilno vplivala samoglasniška kolikost in ne naglašenost. Trditev se zdi odvečna, saj takšno razvojno tendenco že Ramovš opredeljuje kot »odvisnost vokalne kvalitete od kvantitete« (1951: 4) oziroma celo kot »zakon odvisnosti vokalne kvalitete od kvantitete« (isti: 5), čemur sledijo tudi ostali slovenski dialektologi, npr. Logar (1996: 333; poud. JJ): »Dolgi samoglasniki so se zato, ker so bili dolgi, zoževali, kasneje pa tudi diftongirali, kratki pa so nasprotno postajali žrtev takega razvoja dolgih in so zato začeli artikulacijsko slabeti in se tudi kvantitativno skrajševati.« Takšna (prepovršna?) poimenovanja in opredeljitve navidez zabrišejo osnovno predpostavko, in sicer (Ramovš 1951: 4; poud. JJ):

»Z izoblikovanjem intenzitetnega viška, ki je bil na poudarjenem zlogu, se je ojačila ekspiracija; intenziteta je za celo besedo postala odločilna ter je uravnavala tudi intonacijo predtoničnih in posttoničnih vokalov [...] ter je s tem postala soodločujoča komponenta za nadaljnji kvalitetni razvoj vokalov. Tako je [...] osnovni vokalni sistem razpadel v dva vokalna sistema: 1. v sistem dolgih vokalov in 2. v sistem kratkih vokalov; obadva sistema pa vseskozi obvladuje še vedno povzročitelj tega razpada, t. j. različna stopnja intenzivnosti v artikulaciji, odvisni od akcenta in kvantitete [...]«

ter (Ramovš 1950: 19; poud. JJ):

»[i]z vsega navedenega sledi, da more dolžina eksistirati samo v poudarjenem zlogu [...], kračina pa samo v končnem ali edinem poudarjenem zlogu [...] ali pa v neakcentuirani legi.«

Če bi tako držalo, da v obravnavanih govorih Porčinja in Prosnida ni prišlo do naglasnega umika na prednaglasno dolžino, bi to pomenilo, da vsaj v tem delu slovenskega jezika odločilni dejavnik za različen razvoj dolgih in kratkih samoglasnikov ni bila naglašenost (»intenzitetni višek na poudarjenem zlogu«), temveč dolžina sama. Tipološke vzporednice najdemo v kajkavskem govoru Bednje, v katerem so se dolgi nenaglašeni samoglasniki razvijali vzporedno s padajoče naglašeni dolgimi samoglasniki, medtem ko so se kratki naglašeni in nenaglašeni samoglasniki razvijali vzporedno z rastoče naglašeni dolgimi samoglasniki (Jedvaj 1956: 284–290).

Ker fonetično dolžino v sinhrono prednaglasnih zlogih²⁶⁹ v govoru Prosnida (nedosledno) ohranja le najstarejša informatorica, mlajša informatorja pa ne oziroma še bolj nedosledno (prav tako informator iz Porčinja), bi to pomenilo, da bi se morala fonetična dolžina dosledno ohranjati več kot 1000 let in po nesrečnem naključju izginiti šele z zadnjo generacijo govorcev ali dvema. Glede na sociolingvistično situacijo in pospešeno zamenjavo jezika prav v 20. stoletju in zlasti v njegovi drugi polovici pa ni mogoče izključiti niti tega.

Po načelu Ockhamove britve se zdi verjetnejša druga hipoteza, saj predvideva manj vmesnih predpostavk, tj. ne predvideva prvotnega umika in nato ponovnega umika, s čimer je preprostejša. Po drugi strani so primeri takšnih razvojev znani že iz (pred)

zgodovine slovenskega jezika – npr. pomik naglasa po Dybojevem zakonu, ki napaja kasnejši ponovni umik naglasa po Ivšičevem zakonu; pomik starega cirkumfleksa, ki napaja kasnejši ponovni umik rezultirajočega naglasa v nekaterih slovenskih narečjih, tudi delu terskega –, zato argument ostaja načelne narave.

Morebitni, vsaj navidezni primeri izostanka umika na prednaglasno dolžino pa se pojavljajo tudi v drugih slovenskih narečjih. Pleteršnikov slovar tako bodisi kot iztočnice ali kot dvojnice navaja več končniško naglašanih primerov samostalnikov *a*-sklanjatve iz osrednjih narečij (kot vir večinoma navaja Valjavčeve naglasoslovne študije): *gubà*, *gubicà*, *iglicà*, *kunà*, *mamkà*, *mæglicà*, *stæzicà*, *træškà*, *vrstà*. V zapuščini Antona Breznika v Rokopisni zbirki Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani (signatura Ms 1959) med zapisi »kobaridskega narečja« najdemo oblike *rokà*, *vrstà*, *zimà*, *lêpà* ter (im. ed.!) *rakò* 'roka', *træskò*, *službò*.^{270, 271} V fonološkem opisu govora Mosteca Toporišič (1981: 154) o naglasnem umiku na prednaglasno dolžino navaja: »Le v redkih primerih je bil ta premik izvršen pozneje – 'sedu 'sedel', 'geba [domnevno 'guba', op. JJ], 'seknu 'sukno'.« Prvi in zadnji Toporišičev primer sta enostavno razložljiva s položajnim skrajšanjem prednaglasnih dolžin (prim. II/2.1.2a, b), pri drugem pa bi stežka pričakovali kaj drugega kot **gu:ba* (kakor *du:ša*, isti: 150). Od višje navedenih primerov je mogoče izpeljanke razlagati z analogijo, tj. s prevzemom naglasnih krivulj motivirajočih samostalnikov (npr. *mæglicà* po *mæglà*). Večina drugih navedenih primerov se izvorno uvršča v psl. naglasni tip *c*, le *træškà* in *'geba* v psl. naglasni tip *b* (vendar je velik del samostalnikov *a*-sklanjatve tega naglasnega tipa v slovenščini prešel v psl. naglasni tip *c*, prim. komentar k pregl. 12 pri poglavju IV/1.1). Do končniškega naglasa v imenovalniških oblikah bi tako lahko prišlo po analogiji na samostalnike *a*-sklanjatve psl. naglasnega tipa *c* s kratkim samoglasnikom v korenu, ki so končniški naglas ohranili:

tož. ed. **nogô*, im. mn. **nogê*, or. mn. **nogâmi* ... : im. ed. **nogà*
 tož. ed. **røkô*, im. mn. **røkê*, or. mn. **røkâmi* ... : X
 X = im. ed. **røkà*

Mešani naglasni tip samostalnikov *a*-sklanjatve in tudi redki primeri takšnih samostalnikov s končniškim naglasom (npr. *uo'da*, *go'ra* v govoru Kroke – Škofic 2019: 111–112) se še v današnjem času pojavljajo tudi v gorenjskem narečju, od koder domnevno izvira Valjavčevo gradivo, ki ga navaja Pleteršnik. Vprašanje pa vendarle terja obsežnejši popis gradiva in natančnejšo analizo.

²⁷⁰ S pripisom (podčrtave že v izvirniku): „Na Kamnju, Ljubušnjem (kobaridskega nar.) so posam. stare oblike še ohranjene [...] toda večina njih je vzela neutr. končnico ó (= ozek o brez prelivanja kakor v blagó, acc. to ni, ker tam je a!!)“

²⁷¹ Na oblike v Pleteršnikovem slovarju me je opozorila M. Furlan, na oblike iz Breznikovih zapisov pa M. Sušnik. Obema se iskreno zahvaljujem.

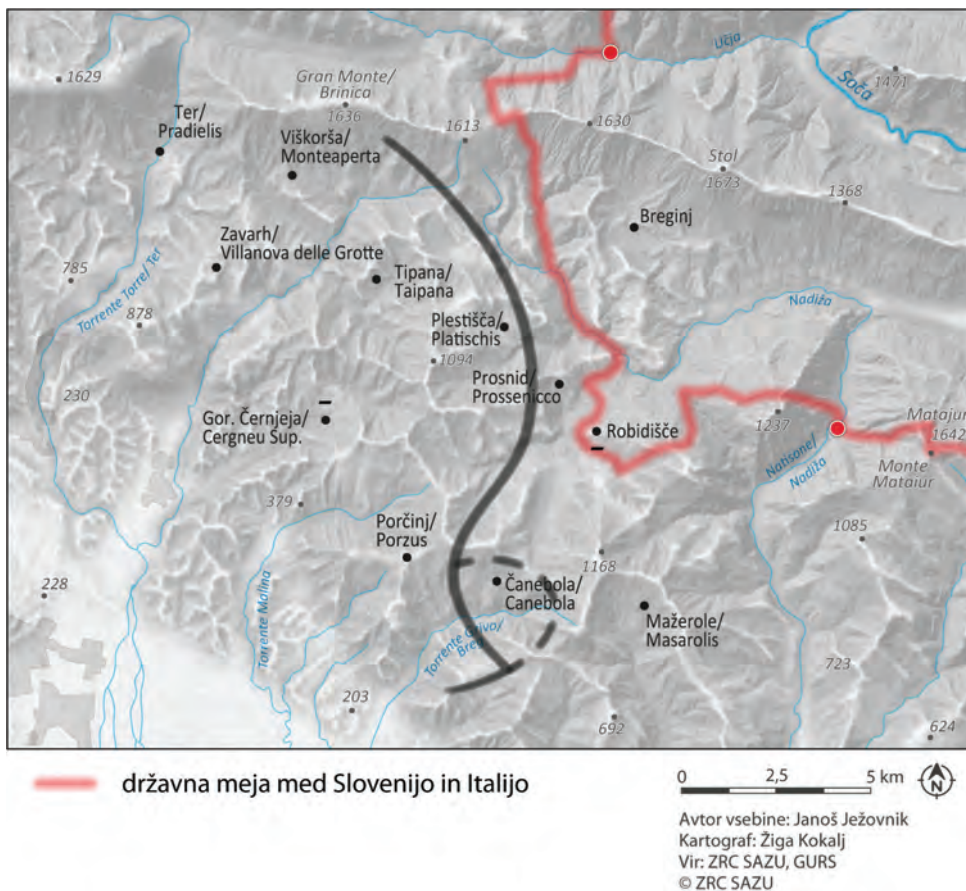
Povzemimo implikacije ene ali druge možne interpretacije: prva hipoteza terja dopolnitev isln. naglasnega sistema z rekonstrukcijo isln. mladega akuta kot posebnega tonema, rezultata naglasnega umika na prednaglasno dolžino; druga hipoteza terja dopolnitev isln. naglasnega sistema z ločenim sistemom isln. dolgih nenaglašanih zložnikov, omejenih na prednaglasne položaje le pred popsl. kratkimi naglašanimi končnimi zložniki, ter drugačno izhodiščno distribucijo naglašanih zložnikov (tj. obravnavo umika na prednaglasno dolžino kot nesplošno slovenskega), hkrati pa delno reformulacijo »osnovne črte v razvoju slovenskega vokalizma« (Ramovš 1951).

2 Geolingvistični prikaz naglasnih značilnosti obravnavanih govorov

Karti v nadaljevanju prikazujeta prisotnost oziroma odsotnost narečnih naglasnih premikov v obravnavanih narečnih govorih, kot so predstavljeni v poglavju IV/1.

Karti sta izoglosni. Znak – označuje nezabeleženost povednega gradiva v posameznem govoru (tako v vseh primerih za govora Gornje Černjeje in Robidišča, prim. I/2.2).

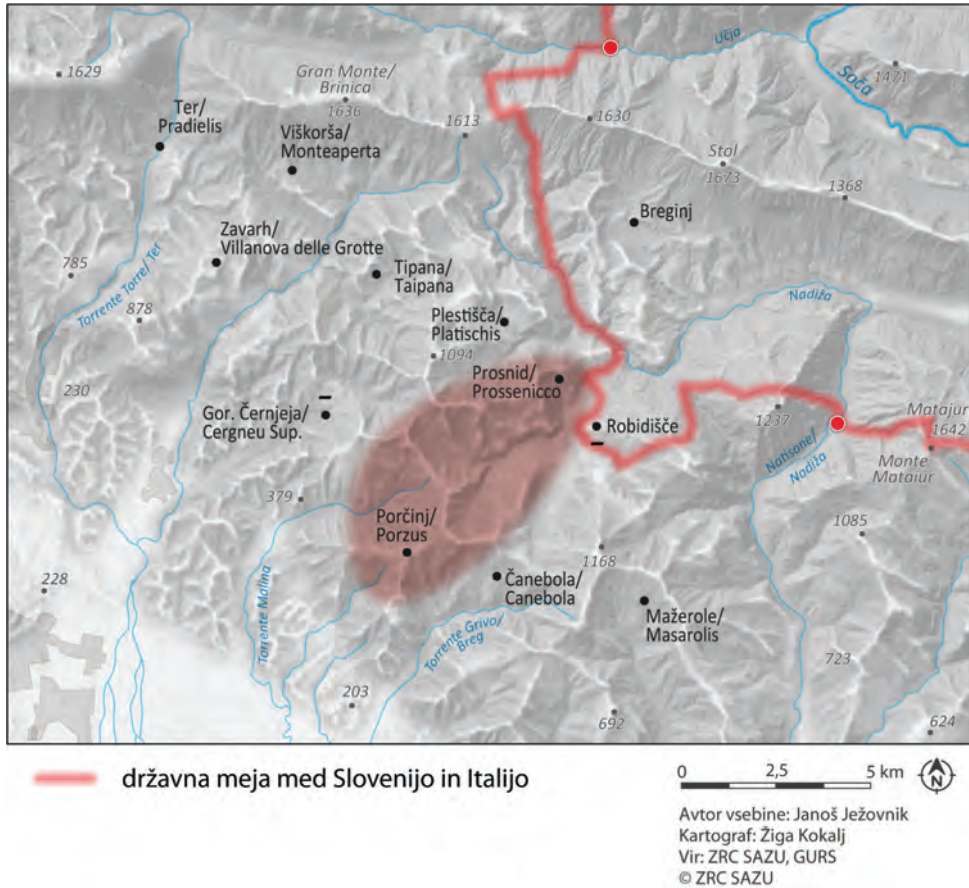
2.1 Umik naglasa s končnega (staro)cirkumflektiranega zloga

Karta 29: Umik naglasa s končnega (staro)cirkumflektiranega zloga

Izofona črne barve oddeljuje areal, v katerem je prišlo do umika naglasa s končnega (staro)cirkumflektiranega zloga (zahodno od izofone), od areala, v katerem do umika ni prišlo (vzhodno od izofone); govor Čanebole, v katerem so bili zabeleženi tako primeri z umikom kot primeri brez umika, je označen s črtkano izofono.

2.2 Pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega in z mladoakutiranega zloga

Karta 30: Pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga in z mladoakutiranega zloga

Rdeča površina označuje areal, v katerem je prišlo do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga in do pomika naglasa z mladoakutiranega zloga.

V

ZAKLJUČEK

Na podlagi analize zbranega gradiva je mogoče določiti naslednje splošno- in nesplošnoterske glasovne in naglasne značilnosti.

Splošnoterske značilnosti

1) Ohranitev tonemskih nasprotij na dolgih naglašanih zlogih

Vsi obravnavani govori ohranjajo tonemska nasprotja na dolgih naglašanih zlogih, in sicer so dolgi naglašeni zlogi lahko akutirani ali cirkumfektirani. Govori, v katerih pri odrazu isln. (naglašenege) **ɣ* ni prišlo do vokalizacije **ə* kot dekomponata zlogotvornega zvočnika, poznajo tonemska nasprotja tudi v primeru dvofonemske skupine *ər*, govor Mažerol pa dodatno v primeru dvofonemske skupine *uə* (< **uo*, **uɔ*).

Akutski tonem se uresničuje kot padajoče-rastoč ton s tonskim padcem in zatem dvigom na naglašnem zlogu; v večzložnicah je na ponaglasnem zlogu izrazit tonski višek.

Cirkumfleksni tonem se uresničuje kot neizravit padajoč ton na naglašnem zlogu. V večzložnicah se tonski potek uresničuje s tonskim viškom na naglašnem zlogu, padcem proti ponaglasnemu zlogu in z vnovičnim višanjem na sledečih zlogih.

2) Padajoče odvoglašenje isln. **ě*, **ō* > **ie*, **uo*

Padajoče odvoglašenje isln. **ě*, **ō* > **ie*, **uo* je značilno za vse obravnavane govore. Pojav jih uvršča med (severo)zahodna slovenska narečja.

3) Zgodnje podaljšanje isln. kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu

Odrizi isln. **ě* in isln. **ě̇*- se v nobenem izmed obravnavanih govorov ne razlikujejo, enako velja za odraze drugih dolgih in kratkih akutiranih zložnikov, ki so se v nezadnjem besednem zlogu podaljšali. Pojav obravnavane govore uvršča med (jugo)zahodna slovenska narečja.

4) Vokalizacija isln. **ɤ* in **ə*- > *a*:

Isln. **ɤ* in **ə*- se v vseh obravnavanih govorih odražata kot *a*:. Pojav obravnavane govore uvršča med (jugo)zahodna slovenska narečja.

5) Pozno raznosnjenje isln. nosnih samoglasnikov

Na pozno raznosnjenje kažejo pojavi rinezma, posebni odrazi isln. nosnih in nenosnih sredinskih samostalnikov v delu obravnavanih govorov ter široka samoglasniška kakovost odrazov nosniških samoglasnikov v tistih govorih, v katerih so ti sovpadli z nenosniškimi samoglasniki (zlasti izrazito v govoru Čanebole: /ä/, /â:/) – široki samoglasniki so se lahko kasneje zožili (npr. v govoru Mažerol: /ɛ:/, /ɔ:/). V govorih Tipane, Viškorše in Zavarha, ki verjetno predstavljajo otok znotraj območja z odsotnostjo sovpada isln. nosniških in nenosniških sredinskih samoglasnikov, na relativno mladost sovpada kaže prosto fonetično uresničevanje njihovih odrazov v razponu od nevtralnih [ɛ:] in [ɔ:] do ozkih (skoraj nadozkih) [ɛ:] in [ɔ:] (oba ekstrema sicer predstavljata odraze isln. *e in *o ter isln. *ɛ in *ɔ npr. v govorih Tera in Porčinja, le da sta odraza prvih dveh glasov nekoliko širša).

6) Izostanek brezpogojnega umika naglasa na prednaglasno kračino

Za vse narečje je značilen izostanek nesplošnoсловenskega umika na prednaglasno kračino; položajno pogojeni umik se pojavlja le v nekaterih vzhodnih govorih (prim. nižje).

7) Vokalizacija isln. *-ə/*a > 'a/a

Za vse obravnavane govore je z izjemo redkejših položajnih odrazov značilna *a*-jevska vokalizacija isln. *ə ne glede na naglašenost oziroma kolikost – tako vokalizirani odraz polglasnika je bil lahko v posameznih govorih podvržen nadaljnjemu razvoju (npr. ekanju v govoru Prosnida).

8) Ohranitev isln. *ń = ń

Isln. *ń je kot trdonebnik ohranjen v vseh obravnavanih govorih.

9) Šibitev isln. *ǰ > j

Isln. *ǰ je v vseh obravnavanih govorih prešel v /j/, pri čemer je lahko bil v posameznih govorih podvržen nadaljnjemu razvoju (npr. položajno pogojeni onemitvi v medsamoglasniškem položaju v govoru Tera, drugod le sporadično).

10) Šibitev isln. *g > *ɣ

Šibitev isln. *g > *ɣ je zajela vse obravnavane govore in jih uvršča v širši areal zahodnih in osrednjih slovenskih narečij; po načinu nadaljnega razvoja se posamezni govori narečja med seboj razlikujejo (prim. nižje).

Nesplošnoterske značilnosti

1) Sovpad odrazov isln. $*\bar{e}/*\bar{e}-$ in $*\bar{e}/*\bar{e}-$ ter $*\bar{o}-$ in $*\bar{q}/*\bar{q}-$

Razlikovanje med odrazi isln. nosnih in nenosnih sredinskih samoglasnikov je značilno za govor Tera ter govora Plestišč in Porčinja. Odrazi navedenih samoglasnikov so gotovo sovpadli v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Prosnida, verjetno pa tudi v govorih Tipane, Viškorše in Zavarha, ki v tem primeru tvorijo otok znotraj območja, v katerem ni prišlo do sovpada. Na relativno mladost sovpada bi kazalo prosto fonetično uresničevanje njihovih odrazov v razponu od nevtralnih [e:] in [q:] do ozkih (skoraj nadozkkih) [e:] in [q:]. Glede na dostopne vire je mogoče med govore s prisotnostjo sovpada prišteti še govor Robidišča (Logar 1951b), med govore z odsotnostjo sovpada pa govor Subida (Šekli 2006b). Gradivo govora Gornje Černjeje v tem pogledu ni jasno: Peršič (1946) sicer omenja posebne odraze /e:/ in /q:/, vendar na nobenem mestu ne omenja morebitnega fonološkega nasprotja z /e:/ in /o:/; v gradivu se pojavljajo mešani zapisi.

2) Odraz isln. $*-\bar{q}\#/*-\bar{q}\# > *\bar{u}/*\bar{u} : *\bar{o}/*\bar{o}$

Isl. kratki akutirani in nenaglašeni $*\bar{q}$ v izglasju je z odrazi isln. $*u$ v istem položaju sovpadel v govorih Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha (ter glede na dostopno literaturo v govoru Gornje Černjeje (Peršič 1946)), z isln. $*o$ pa v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Prosnida (ter glede na dostopno gradivo v govoru Robidišča (Logar 1951b)).

3) Razvoj $*\bar{r} > \bar{a}r : a:r$

Ta pojav deli območje obravnavanih govorov na dva areala: a) vzhodni areal z odrazom $\bar{a}r$ (govori Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja in Prosnida) in b) zahodni areal (govori Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha). Glede na dostopne podatke je treba k prvemu arealu prišteti še govora Robidišča (Logar 1951b) in Subida (Šekli 2006b), k drugemu pa govor Gornje Černjeje (Baudouin de Courtenay 1904; Peršič 1946).

4) Onemitev isln. $*g$

Onemitev isln. $*g$ v vseh položajih z izjemo sklopov $*zg$, $*žg$ je značilna za govore Porčinja, Tera, Viškorše in Zavarha, le v nekaterih primerih v položaju ob zvočnikih tudi za govor Čanebole, glede na dostopne podatke pa tudi za govor Gornje Černjeje (Baudouin de Courtenay 1904; Peršič 1946). V ostalih obravnavanih govorih (govori Breginja, Mažerol, Plestišč, Prosnida in Tipane) se isln. $*g$ odraža kot /ɣ/, pri čemer je k treba k temu arealu glede na dostopne podatke prišteti še govor Subida (Zuljan Kumar 2010; Šekli 2006b).

5) Razvoj isln. $*\bar{l} > o(:)u : u(:)$

V govorih Breginja, Mažerol in Prosnida se kot odraz isln. $*\bar{l}$ enotno pojavlja odraz /u:/, v govoru Tera pa odraz $o:u$. V govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tipane, Viškorše in Zavarha se pojavljajo mešani odrazi /u:/ ter $o:u$, $o:u$ oziroma $o:u$, pri čemer v govorih Čanebole in Porčinja prevladuje odraz /u:/, v govorih Plestišč, Tipane, Viškorše in Za-

varha pa dvoglasniški odrazi – pogostnost dvoglasniških odrazov se povečuje od vzhoda proti zahodu. Določiti je torej mogoče areal z odrazom /u:/, v katerega se uvrščajo prvi trije govori, ter areal z odrazom *o:u*, v katerega se uvršča govor Tera, z vmesnim prehodnim arealom z mešanimi odrazi.

6) Umik naglasa s končnega starocirkumflektiranega odprtega in zaprtega zloga

Do umika naglasa s končnega starocirkumflektiranega odprtega in zaprtega zloga prihaja v govorih Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha; v govoru Čanebole se pojavljajo mešani odrazi, a prevladujejo odrazi, ki izkazujejo umik. V ostalih govorih (govori Breginja, Mažerol in Prosnida) do tega umika naglasa ni prišlo. Glede na dostopne podatke je treba k prvemu arealu prišteti še govora Gornje Černjeje (Peršič 1946) in Subida (Zuljan Kumar 2010; Šekli 2006b), k drugemu arealu pa govor Robidišča (Logar 1951b).

7) Pomik naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga

Do pomika naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga je prišlo v govorih Porčinja in Prosnida, glede na dostopne podatke tudi v govoru Subida (Šekli 2006b); v govorih Breginja in Čanebole je morda prišlo le do pomika z odraza isln. **ʔ* v tem položaju, prim. IV/1.16.

8) Pomik naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga²⁷²

Do pomika naglasa s predzadnjega akutiranega zloga je prišlo v govorih Porčinja in Prosnida, glede na dostopne podatke tudi v govoru Subida (Zuljan Kumar, 2010; Šekli, 2006b); v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Plestišč je morda prišlo le do pomika z odraza isln. **ʔ* v omenjenem položaju, prim. IV/1.16.

9) Položajni umik naglasa na prednaglasno kračino

Do umika naglasa na prednaglasno kračino prihaja položajno v govorih Breginja, Čanebole in Mažerol, in sicer (nedosledno) s kratkega akutiranega **i* v zadnjem odprtem zlogu, v govoru Breginja tudi s kratkega akutiranega **a* v zadnjem zaprtem zlogu, vendar ne v položaju pred zvočnikom.

10) Drugotno nosnjenje samoglasnikov pred izglasnim /n/ (< isln. *-n, *-m)

Težnjo po drugotnem nosnjenju je mogoče zaznati v vseh obravnavanih govorih z izjemo govora Breginja. Težnja je izrazita v govorih Tipane in Viškorše, regularno pa se tovrstno drugotno nosnjenje pojavlja v govorih Mažerol, Tera in Zavarha.

11) Redukcija isln. **i*

Glede na redukcijo isln. **i* je mogoče obravnavane govore razdeliti na štiri areale, in sicer:

- a) v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha je redukcija neizrazita, isln. **i* se odraža kot /i/, onemeva pa le izjemoma;

²⁷² Pomik naglasa s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga

- b) v govorih Plestišč in Porčinja se isln. **i* odraža kot prednjeni polglasnik /ɛ/ in onemeva le redko, zlasti sredi besede;
- c) v govoru Prosnida se isln. **i* odraža kot zvišani in nekoliko prednjeni polglasnik /ɘ/ ter praviloma onemeva v izglasju, v medglasju pa nedosledno;
- č) v govorih Breginja, Čanebole in Mažerol se isln. **i* odraža kot polglasnik /ə/ ter praviloma onemeva tako v izglasju kot v medglasju.

12) Akanje

Asimilatorično ali disimilatorično akanje se pri nekaterih, često istih leksemih pojavlja v vseh obravnavanih govorih, popolno akanje (razen v izglasju) pa le v govoru Čanebole.

13) Ejevsko akanje

Asimilatorično ali disimilatorično akanje se pri redkih, često istih leksemih pojavlja v vseh obravnavanih govorih, popolno *e*-jevsko akanje (razen v izglasju) pa le v govoru Breginja.

14) Ekanje

Do popolnega ekanja, tj. prehoda **-à, *a (< *-à, *-à, *a, *a) > e* (razen v izglasju – primeri ekanja v tem položaju so analoškega izvora), prihaja le v govoru Prosnida.

15) Onemitev isln. **j, *ĵ* v medsamoglasniškem položaju

Regularna onemitev nar. **j < isln. *j, *ĵ* je značilna le za govor Tera, in sicer medsamoglasniško, če je vsaj eden od samoglasnikov sprednji. V ostalih govorih do onemitve regularno ne prihaja, zlasti v bolj zahodnih govorih pa se pojavlja težnja po sporadičnem (prostem) onemevanju **j* v opisanem položaju.

16) Odrazi isln. **t*

Za govore Mažerol, Porčinja, Tera, Viškorše in Zavarha je kot odraz isln. **t* značilen trdonebni zapornik /č/, za govore Breginja, Čanebole in Tipane /č'/, v govorih Plestišč in Prosnida pa je prišlo do sovpada z odrazom isln. **č*.

17) Odrazi isln. **v*

V večini obravnavanih govorov se kot odraza **v* v komplementarni distribuciji pojavljata pred funkcijsko sprednjimi samoglasniki /v/, pred funkcijsko nesprednjimi samoglasniki, pred soglasniki in v (prvotnem) izglasju pa /v̥/ (govori Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja, Prosnida, Tipane, Viškorše in Zavarha). Le v govoru Breginja se pred funkcijsko sprednjimi samoglasniki pojavlja /b/. V govoru Tera se kot odraz **v* ne glede na samoglasniško okolje pojavlja le /v/, pred soglasniki in v izglasju pa /v̥/.

V primerih, ko je prišlo do drugotnega soglasniškega stika po onemitvi samoglasnika (navadno **i; *vVC > *vC*) ali je po takšni onemitvi **v* drugotno prešel v izglasni položaj (**vV# > v#*), se **v* pred zvenečimi nezvočniki in zvočniki odraža kot /v/, pred

nezvenečimi nezvočniki in v (drugotnem) izglasju pa kot /f/ (govori Čanebole, Mažerol, Prosnida); v govoru Breginja se ne glede na drugotno glasovno okolje odraža kot /b/, ki je v procesu razzvenečenja. (V ostalih govorih je popolna onemitev samoglasnikov redka, zato primeri, ki bi bili lahko povedni, niso bili zabeleženi.)

18) Sovpad isln. sičnikov in šumevcev

Za vse obravnavane govore je značilno znižanje isln. sičnikov in šumevcev, pri katerih prihaja do približevanja mesta izgovora (zlasti izrazito v govorih Mažerol, Plestišč in Prosnida). Do fonološkega sovpada je prišlo le v govoru Tera, kjer fonetična realizacija sovpadlih glasov prosto niha med bolj sičniško in bolj šumniško.

Glede na značilno in geografsko strnjeno pojavljanje v več obravnavanih govorih je kot definicijske za notranjo členitev terskega narečja mogoče določiti naslednje nesplošnoterske glasovne in naglasne pojave:

- 1) prisotnost/odsotnost sovpada odrazov isln. **ɛ* in **e* ter **ɔ* in **o*,
- 2) sovpad odrazov isln. **-ɔ̃#/*-ɔ#* z **-ù/*u* oziroma z **-ò/*o*,
- 3) razlikovanje odrazov isln. **r* > *ər* : *a(:)r*,
- 4) onemitev/ohranitev star. ter. **ɣ*,
- 5) umik naglasa s končnega (odprtega ali zaprtega) starocirkumfektiranega zloga,
- 6) intenzivnost redukcije isln. **-i/*i*.

Na podlagi navedenih značilnosti je narečje mogoče razdeliti v dva večja areala, znotraj katerih si govori delijo po več nesplošnoterskih značilnosti, ter vmesni prehodni areal osrednjih govorov z različno prisotnostjo/odsotnostjo nesplošnoterskih značilnosti:

- Vzhodni govori: Za te govore je značilen sovpad odrazov isln. **ɛ* in **e* ter **ɔ* in **o*, sovpad odrazov isln. **-ɔ̃#/*-ɔ#* z **-ò/*o*, odraz isln. **r* > *ər*, ohranitev star. ter. *ɣ*, izostanek umika naglasa s končnega (zaprtega ali odprtega) starocirkumfektiranega zloga ter načeloma redukcija isln. **-i* > *ə* in izrazita težnja po popolni onemitvi **i* zlasti v izglasju – v ta areal se uvrščajo govori Breginja, Čanebole,²⁷³ Mažerol in Prosnida, glede na dostopne podatke pa s pridržkom tudi govor Robidišča (Logar 1951b).
- Zahodni govori: Za te govore je značilna odsotnost sovpada isln. **ɛ* in **e* ter **ɔ* in **o*, sovpad odrazov isln. **-ɔ̃#/*-ɔ#* z **-ù/*u*, odraz isln. **r* > *a(:)r*, popolna onemitev star. ter. **ɣ* razen v sklopih **zg*, **žg*, prisotnost umika naglasa s končnega (zaprtega ali odprtega) starocirkumfektiranega zloga ter nizka stopnja redukcije isln. **-i/*i*, ki praviloma ne onemeva – v ta areal se uvrščajo govori Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha, glede na dostopne podatke pa s pridržkom tudi govor Gornje Černjeje (Peršič 1946). Znotraj zahodnih govorov je mogoče govora Viškorše in

²⁷³ Govor Čanebole sicer izkazuje dvojne odraze umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga ter položajno pogojeno (sporadično) onemevanje star. ter. **ɣ* v položaju pred zvočniki.

Zavarha obravnavati kot isti krajevni govor, ki skupaj z govorom Tipane (ta se od omenjenih razlikuje po ohranitvi /ɣ/) tvori otok s prisotnostjo sovpadna isln. **ɛ* in **e* ter **ɔ* in **o*, ki pa je verjetno mlajši od sovpada v vzhodnih govorih.

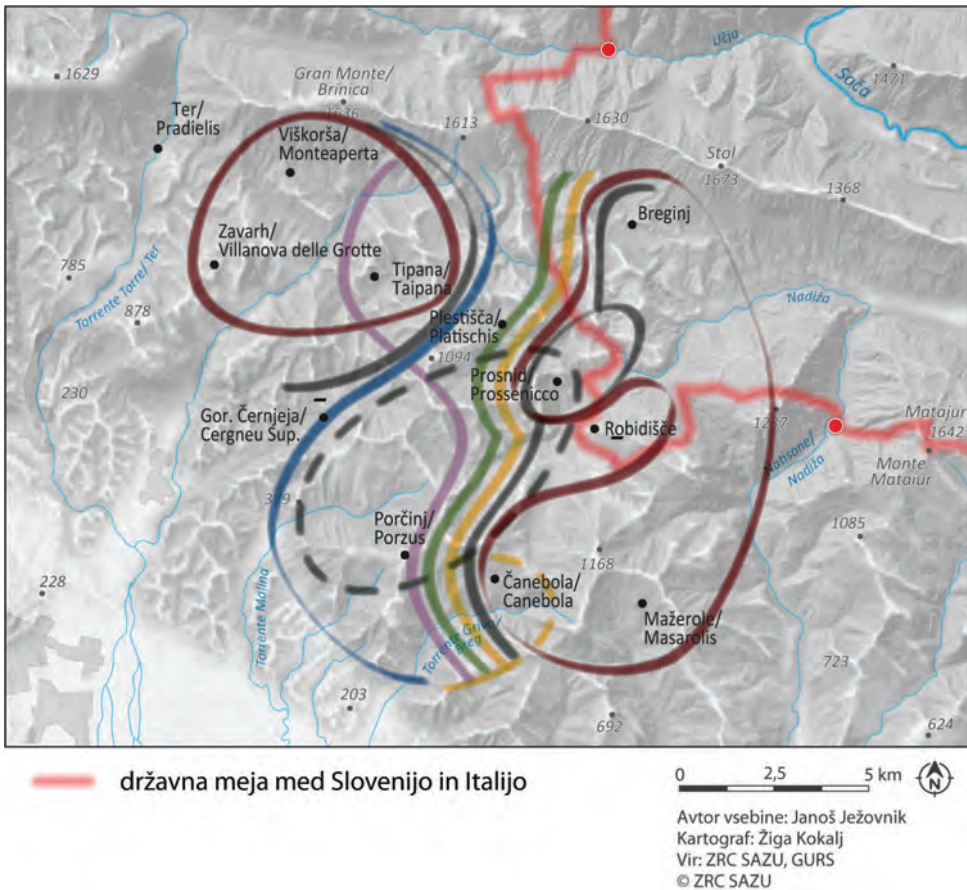
- Osrednji govori: Govora Plestišč in Porčinja je treba obravnavati kot prehodna govora z različnimi značilnostmi, saj oba izkazujeta odsotnost sovpadna isln. **ɛ* in **e* ter **ɔ* in **o*, sovpad odrazov isln. *-*ɔ*##/*-*ɔ*# z *-*ù*/**u* ter umik naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga, kar ju približuje zahodnim terskim govorom; po drugi strani pa ju odraz isln. **ɣ* > *ər* približuje vzhodnim terskim govorom. Oba govora izkazujeta blago redukcijo isln. **i*/**i* > *ɛ* ter sporadično onemevanje **i* v medglasju, medtem ko se v izglasju načeloma ohranja. Govor Plestišč se po ohranitvi /ɣ/ bolj približuje vzhodnim terskim govorom,²⁷⁴ medtem ko njegova popolna onemitev razen v sklopih **z*g, **ž*g govor Porčinja približuje zahodnim terskim govorom. V ta areal sodi tudi govor Subida, ki je po navedenih značilnostih bolj podoben govoru Porčinja (Šekli 2006b; Zuljan Kumar 2010).

Pomikov naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga in s (predzadnjega) mladoakutiranega zloga zaradi njune arealne zamejenosti na le dva izmed obravnavanih govorov – govora Porčinja in Prosnida (ter govor Subida – Šekli 2006b; Zuljan Kumar 2010) – ne moremo šteti za definicijski lastnosti terskega narečja (tako Šekli 2009: 301; revidirano v Šekli 2014: 327), temveč za skupno značilnost dveh različnih arealov znotraj narečja. Zaradi naglasnega pomika, ki prizadene le isln. mladoakutirane zloge, ne pa tudi isln. dolgih akutiranih (ki odražajo psl. novi akut na dolžini) ter isln. (staro- in novo-)cirkumfektiranih, je treba odraz splošnoslovenskega umika na prednaglasno dolžino (isln. mladi akut) vzpostaviti kot poseben isln. tonem, ki se razlikuje od ostalih isln. stalno dolgih tonemov.²⁷⁵

Glede na opredeljene značilnosti vzhodnih terskih govorov lahko ugotovimo, da se ne razlikujejo od definicijskih lastnosti nadiškega narečja (Šekli 2014: 326), medtem ko se zahodni (in osrednji) terski govori od nadiškega narečja bistveno ločijo zlasti po odsotnosti sovpadna isln. **ɛ* in **e* ter **ɔ* in **o* (ter po sovpadu odrazov isln. *-*ɔ*##/*-*ɔ*# z *-*ù*/**u*) in po prisotnosti umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga. Vzhodne »terske« govore je torej bolj smiselno obravnavati kot govore nadiškega narečja, osrednje terske govore pa kot prehodne govore na meji med terskim in nadiškim narečjem – glede na odraze starejših glasovno- in naglasnorazvojnih procesov je osrednje govore bolj smiselno uvrstiti v tersko narečje. Glede na mešane odraze umika naglasa s končnega starocirkumfektiranega zloga in (začetno?) težnjo po onemevanju **ɣ* v položaju ob zvočnikih je kot prehodni govor »na nadiški strani« mogoče označiti tudi govor Čanebole. Naglasna pomika s predpredzadnjega akutiranega in z mladoakutiranega zloga bi bila tako skupna nadiško-terska značilnost na obrobjih obeh narečij.

²⁷⁴ Od vzhodnih terskih govorov pa se govor Plestišč razlikuje po ohranitvi zaporniškega /g/ v sklopih **z*g, **ž*g.

²⁷⁵ Če sinhrono stanje ni posledica arhaizma, tj. izostanka splošnoslovenskega naglasnega umika na prednaglasno dolžino, prim. IV/1.17.

Karta 31: Povzemalni prikaz glavnih nesplošnoterskih glasovnih in naglasnih pojavov

Izofona rdeče barve obkroža areala s sovpadom isln. $*\bar{e}/*\bar{e}'$ - in $*\bar{e}/*\bar{e}'$ - ter $*\bar{o}/*\bar{o}'$ - in $*\bar{o}'$ -, prim. karto 10.

Izofona zelene barve deli areal s sovpadom odrazov isln. $*-\bar{o}\#/*-\bar{o}\#$ in $*-\bar{u}\#/*-\bar{u}\#$ (zahodno od izofone) ter areal s sovpadom odrazov $*-\bar{o}\#/*-\bar{o}\#$ in $*-\bar{o}\#/*-\bar{o}\#$ (vzhodno od izofone), prim. karti 13 in 19.

Izofona modre barve deli areal z odrazom isln. $*j > a:r$ (zahodno od izofone) in areal z odrazom isln. $*j > \bar{a}r$ (vzhodno od izofone), prim. karti 9 in 21.

Izofona vijolične barve deli areal z onemitvijo isln. $*g > \emptyset$ (zahodno od izofone) in areal s spirantizacijo isln. $*g > \gamma$ (vzhodno od izofone), prim. karto 26.

Izofona rumene barve deli areal s prisotnostjo umika naglasa s končnega (staro-) cirkumfektiranega zloga (zahodno od izofone) in areal z odsotnostjo tega umika (vzhodno od izofone); govor Čanebole, v katerem so bili zabeleženi tako primeri z umikom kot primeri brez umika, je obkrožen s črtkano izofono, prim. karto 29.

Neprekinjena izofona črne barve označuje areale z različnimi stopnjami redukcije isln. *i, in sicer areal z odrazom /i/ in odsotnostjo onemitev (skrajno zahodno), areal z odrazom /e/ in sporadično onemitvijo v medglasju (v osrednjem delu narečja med obema izofonama), areal z odrazom /ə/ in praviloma onemitvijo v izglasju in (redkeje) v medglasju (skrajno vzhodno) ter areal z odrazom /ə/ in praviloma onemitvijo v izglasju in sporadično v medglasju (obkroženo), prim. karto 18.

Črtkana izofona črne barve obkroža areal s prisotnostjo pomikov naglasa s pred-predzadnjega akutiranega zloga ter z mladoakutiranega zloga, prim. karto 30.

SEZNAM UPORABLJENIH KRAJŠAV

sam. – samostalnik	pie. – praindoevropsko
prid. – pridevnik	pbsl. – prabaltoslovansko
glag. – glagol	psl. – praslovansko
prisl. – prislov	sti. – staroindijsko
im. – imenovalnik	isln. – izhodiščnoslovensko
rod. – roditelj	st. – staro, starejše
daj. – dajalnik	sln. – slovensko
tož. – tožilnik	knj. – knjižno
mest. – mestnik	nar. – narečno
or. – orodnik	ter. – tersko
ed. – ednina, edninski	nad. – nadiško
mn. – množina, množinski	rez. – rezijansko
dv. – dvojina	čak. – čakavsko
nedol. – nedoločnik	kajk. – kajkavsko
sed. – sedanjik, sedanjiški	štok. – štokavsko
prih. – prihodnjik	furl. – furlansko
vel. – velelnik	it. – italijansko
del. – deležnik, deležje	lit. – litovsko
1., 2., 3. os. – 1., 2., 3. oseba	
form. – vlnostna oblika (vikanje)	

POVZETEK

V monografiji so predstavljene glasovne in naglasne značilnosti govorov, ki se po tradicionalni slovenistični delitvi uvrščajo v tersko narečje. S posebno vprašalnico so bili preverjeni odrazi splošno- in nesplošno-slovenskih naglasnih pojavov v desetih govorih v krajih Ter/Pradielis, Zavarh/Villanova delle Grotte, Viškorša/Monteperta, Tipana/Taipana, Plestišča/Platischis, Porčinj/Porzus, Prosnid/Prosenicco, Čanebola/Canebola, Mažerole/Masarolis in Breginj. Z vključitvijo pregibnostnih vzorcev različnih besednih vrst je bila upoštevana tudi možnost oblikoslovno pogojenih (analoških) sprememb. Gradivo, zbrano s to vprašalnico in po potrebi dopolnjeno, naslanjajoč se na vprašalnico Slovenskega lingvističnega atlasa (SLA), je bilo analizirano z vidika razvoja izhodiščnoslovenskih (isln.) glasov, zlasti zložnikov.

Vsi obravnavani govori ohranjajo tonemski naglas, čeprav se zdi, da tonemski naglas slabi v zahodnih delih narečja, kjer je včasih težko jasno določiti ton. V primerih, v katerih je isln. naglasno mesto ohranjeno, se odrazi dolgih (* \bar{V}) in kratkih akutiranih zložnikov v nezadnjem besednem zlogu (* \acute{V} -) v nobenem izmed obravnavanih govorov ne razlikujejo, kar je najbolj jasno vidno ob primerjavi odrazov isln. * \acute{e} . Položajno nepogojeni odrazi isln. * \bar{a} /* \acute{a} -, * \bar{u} /* \acute{u} -, * \bar{i} /* \acute{i} - in * \bar{o} /* \acute{o} - se med posameznimi govori ne razlikujejo. Pri odrazih isln. * \bar{e} /* \acute{e} - in * \bar{o} prihaja med obravnavanimi govori zgolj do fonetičnih razlik: odrazi so v vseh primerih (padajoče) dvoglasniški (tipa *ię*, *uɔ*) (v govorih Plestišč in Prosnida se lahko odraza prosto uresničujeta tudi kot [i:] oziroma [u:]). Odrazi * \bar{e} /* \acute{e} - in * \bar{o} - ter * \bar{e} /* \acute{e} - in * \bar{o} /* \acute{o} - so v večini obravnavanih govorov enoglasniški, le v govoru Plestišč se na mestu * \bar{e} /* \acute{e} - in * \bar{o} - pojavljata dvoglasniška odraza / $\bar{i}e$:/ oziroma / $\bar{u}e$:/, v govoru Prosnida v vseh primerih / $\bar{e}e$:/ oziroma / $\bar{o}o$:/ (v tem govoru se lahko oba odraza prosto uresničujeta kot [e:] oziroma [o:], pri mlajših govorcih pa prva dela dvoglasnikov prehajata v [i]/[i] oziroma [u]/[u]). Odrazi * \bar{e} /* \acute{e} - in * \bar{o} /* \acute{o} - ter * \bar{e} /* \acute{e} - in * \bar{o} - se med seboj razlikujejo v govorih Plestišč, Porčinja in Tera – razlikovanje je še zlasti opazno v govoru Plestišč, kjer sta, kot je zapisano, * \bar{e} /* \acute{e} - in * \bar{o} - zastopana z dvoglasniškima odrazoma / $\bar{i}e$:/ oziroma / $\bar{u}e$:/, * \bar{e} /* \acute{e} - in * \bar{o} /* \acute{o} - pa sta se razvila v enoglasniška / \bar{e} :/ oziroma / \bar{o} :/ (enako velja za isln. prednaglasne **e* in **o* oziroma **e* in **o*, naglašene po umiku naglasa s končnega starocirkumfleksiranega zloga). Sovpad odrazov omenjenih isln. glasov je značilen za vzhodne govore, v zahodnem delu pa za otok, ki obsega govore Tipane, Viškorše in Zavarha – kakovost

odrazov v teh govorih je težko nedvoumno določiti, saj prosto niha med ozkima [ɛ:] oziroma [ɔ:] ter srednjima [ɛ:] oziroma [ɔ:]. Ali morda v teh govorih vendarle obstajajo fonološka nasprotja med odrazi isln. nosnih in nenosnih sredinskih samoglasnikov, bi lahko pokazala natančnejša eksperimentalnofonetična analiza; glede na široko možnost prostih fonetičnih uresničitvev bi bilo namreč mogoče sklepati, da je fonološki sovpad relativno mlad ali še vedno v teku.

V vzhodnejših govorih Breginja, Mažerol in Prosnida se za isln. *ʎ pojavlja enoten odraz /u:/, v govoru Tera pa enoten odraz *o:u*. V ostalih obravnavanih govorih se pojavljajo dvojni odrazi /u:/ ter *o:u*, *ɔ:u* oziroma *ɔ:u*, pri čemer v govorih Čanebole in Porčinja prevladuje odraz /u:/, v govorih Plestišč, Tipane, Viškorše in Zavarha pa dvoglasniški odrazi – pogostnost dvoglasniških odrazov se povečuje od vzhodu proti zahodu. Isln. *ʎ/*ʎ- je v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha zastopan z odrazom *a:r*, v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja in Prosnida pa z odrazom *ər*, pri čemer je samoglasnik *ə* fonetično kratek, tako nastala skupina *ər* pa razlikuje tonemska nasprotja – enako se načeloma odraža tudi isln. nenaglašeni *ʎ, le da so odrazi v vseh primerih kratki. Zlasti v govoru Zavarha (v ostalih govorih pa le v redkih primerih) se pojavlja položajni odraz *e(:)r*, in sicer, kolikor je mogoče razpoznati iz zbranega gradiva, v položaju za (vzglasnimi) /t/, /d/, /s/, /č/ (tako tudi v primeru isln. prednaglasnega *ʎ, naglašene po umiku naglasa s končnega starocirkumflektiranega zloga).

Odrazi isln. *-ě/*ě, *-è/*e in *-ê/*e se v nobenem izmed obravnavanih govorov med seboj ne razlikujejo – načeloma se ti glasovi odražajo kot srednji do sredinski /e/, le v govoru Breginja prihaja (razen v zadnjem odprtem zlogu) do ejevskega akanja. V redkih primerih se v položaju nenaglašene (prednaglasne) *ě pojavlja tudi dvoglasniški odraz *ie (v govoru Tera pa /i/, ki je verjetno nastal po redukciji omenjenega odraza), nastal po analogiji. Isln. *-ò/*o in isln. nenaglašeni *o v zadnjem zaprtem besednem zlogu (zglede za isln. *-ò v zadnjem oziroma edinem zaprtem zlogu je bil zabeležen le v govoru Mažerol: *ʔop*, rod. ed. *bó:pa* 'popék') se v vseh obravnavanih govorih načeloma odražajo kot široki do sredinski /o/, le v govoru Čanebole prihaja do popolnega akanja (razen v zadnjem odprtem zlogu). V primerih nenaglašeni *ě, *e, *e in *o, *o prihaja v redkih besedah v vseh obravnavanih govorih do (asimilatoričnega oziroma disimilatoričnega) ejevskega akanja oziroma akanja. Isln. *-ò/*o v zadnjem odprtem zlogu je v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Prosnida sovpadel z odrazi isln. *-ò/*o, v govorih Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa z odrazi isln. *-ù/*u. Isln. *-i se v govorih Breginja, Čanebole in Mažerol odraža kot sredinski samoglasnik /ə/, v govoru Prosnida kot sredinski srednji nezaokroženi samoglasnik /ə/, v govorih Plestišč in Porčinja kot prednji sredinski srednji samoglasnik /ɛ/, v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa kot umaknjeni in znižani visoki srednji nezaokroženi samoglasnik /i/, pri čemer se v zadnjih treh krajih njegova fonetična uresničitvev prosto približuje [ə], v vseh krajih pa se sredi govorne verige lahko realizira tudi z neredukcijsko kakovostjo. V govorih Breginja, Čanebole in Mažerol prihaja do (nedoslednega) umika naglasa z *-i na prednaglasni (psl.) kratki samoglasnik, pri čemer prvotno naglašeni glas onemi. Isln. nenaglašeni *i se načeloma odraža z

enako samoglasniško kakovostjo kot isln. **-i*, pri tem pa v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol in Prosnida v absolutnem izglasju in v medglasju praviloma onemeva (v zadnjih dveh govorih v medglasju nedosledno), v govorih Plestišč in Porčinja se v absolutnem izglasju načeloma ohranja in onemeva le sporadično v medglasju, v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa je glas praviloma ohranjen v vseh položajih. Isln. **-u* se v govorih Breginja, Mažerol in Porčinja odraža kot /u/, v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha se je znižal do umaknjenege in znižanega visokega zadnjega zaokroženega samoglasnika /u/, v govoru Prosnida do /o/ in v govoru Čanebole do /o/. Isln. nenaglašeni **u* je v večini govorov ohranil svojo izhodiščno kakovost, le v govoru Prosnida je prešel v /o/ (v položaju za /u/ pa v [ó]). Odraz isln. **-ə/*ə* je v večini položajev v vseh govorih sovpadel z odrazom isln. **-a/*a*. Ta je načeloma ohranil svojo barvo v vseh obravnavanih govorih, le v govoru Prosnida (razen v zadnjem odprtem zlogu) prihaja do popolnega ekanja – pojavu je podvržen tudi drugotni **a*, nastal po (sporadičnem asimilatoričnem oziroma disimilatoričnem) akanju. V govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč, Porčinja in Prosnida je odraz isln. **-ĭ* sovpadel z odrazom isln. **u*, v govorih Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa se odraža kot *ou*, pri čemer je vsaj v govoru Tera in Viškorše prišlo do drugotne podaljšave samoglasniškega dela. V vseh obravnavanih govorih se isln. nenaglašeni **ĭ* izvorno odraža enako kot **u*, če zanemarimo odraze, nastale po analogiji.

V vseh obravnavanih govorih je isln. **ĭ* prešel v **j*. V nekaterih zahodnejših govorih se pojavlja tendenca po sporadičnem (prostem) onemevanju **j* v medsamoglasniškem položaju, če je vsaj eden izmed samoglasnikov funkcijsko sprednji, vendar pojav ni dosleden; dosledno **j* pod podanimi pogoji onemeva le v govoru Tera. V vseh obravnavanih govorih je isln. **m* v izglasju prešel v /n/, pri čemer je lahko v nekaterih primerih prišlo do restitucije prvotnega **m* po analogiji.

Isln. **v* (**[u]*) se v položaju pred (zgodovinsko) nesprejnimimi samoglasniki načeloma odraža kot /u/, v položaju pred (zgodovinsko) sprejnimimi samoglasniki pa načeloma kot /v/. Izjemi predstavljata govor Breginja, kjer se isln. **v* v položaju pred (zgodovinsko) sprejnimimi odraža kot /b/, in govor Tera, kjer se glas ne glede na samoglasniško okolico odraža kot /v/ (le v položaju za mehkonebnikom ne glede na samoglasniško okolico kot [u]). V prvotnem položaju pred soglasniki se isln. **v* v vseh govorih odraža kot /u/; če je v ta položaj prešel drugotno po onemiti sledečega samoglasnika, se v govorih Čanebole in Prosnida v položaju pred nezvenečimi soglasniki odraža kot /f/ in pred zvenečimi kot /v/, v govoru Breginja pa v obeh primerih kot /b/, pri čemer se v položaju pred nezvenečimi nezvočniki pojavljajo tako razzvenečeni kot nerazzvenečeni glasovi, kar je verjetno znak razzvenečenja v teku. Isln. **v* se v izglasju v vseh obravnavanih govorih odraža kot /u/, v nekaterih govorih dvojnično tudi kot /f/ (govori Čanebole, Mažerol in Prosnida) oziroma /b/ (govor Breginja), zlasti če je v ta položaj prešel po onemiti sledečega izglasnega samoglasnika. V nekaterih govorih se v položaju pred zaokroženimi samoglasniki v vzglasju pojavlja /u/, in sicer v različnih govorih različno v odvisnosti od izhodiščnega vzglasnega samoglasnika.

V vseh obravnavanih govorih je isln. *g prešel v priporniški *ɣ in v absolutnem izglasju v *x. Kot /ɣ/ je ohranjen v govorih Breginja, Čanebole, Mažerol, Plestišč in Prosnida, v govorih Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha pa je popolnoma omelel. Isln. *x (tudi *x < *-g#) je v govoru Tipane prešel v /h/. Isln. *t poseben odraz ohranja v vseh obravnavanih govorih, razen v govorih Plestišč in Prosnida, kjer je sovpadel z odrazom isln. *č. V govorih Breginja, Čanebole in Tipane se odraža kot /č/, v ostalih obravnavanih govorih (z izjemo govorov Plestišč in Prosnida) pa kot /ć/. V vseh obravnavanih govorih se zveneči nezvočniki v absolutnem izglasju razzvenečijo, le v govoru Breginja ni povsem jasno, v kolikšni meri še ohranjajo zvenečnost, saj se v tem položaju prosto pojavljajo tako zveneči kot nezvoneči nezvočniki (zdi pa se, da zvenečnost bolj dosledno ohranjajo zveneči nezvočniki, ki so v absolutno izglasje prešli drugotno). Sičniki in šumevci se v vseh obravnavanih govorih izgovarjajo nekoliko znižano in se po mestu izgovora zblížujejo, kar je še zlasti izrazito v govorih Mažerol, Plestišč in Prosnida. V govoru Tera so fonološko sovpadli.

V govorih Čanebole, Plestišč, Porčinja, Tera, Tipane, Viškorše in Zavarha je prišlo do umika naglasa s končnega odprtega in zaprtega starocirkumflektiranega zloga, pri čemer se v govoru Čanebole poleg primerov, ki izkazujejo omenjeni naglasni umik in ki prevladujejo, pojavljajo tudi primeri z odsotnostjo umika. Umičnonaglašeni zložniki so v vseh govorih dolgi in akutirani ter se načeloma ne razlikujejo od odrazov ustreznih dolgih naglašanih zložnikov – izjemi sta isln. prednaglasni *o, ki se ujema z odrazom isln. *ō- (in ne isln. *ō), in isln. prednaglasni *ě, pri katerem se regularni odraz po omenjenem umiku ujema z odrazom isln. *ě/*ě- (dvoglasniški odraz *ie je nastal po analogiji). Zložniki, ki so naglas po tem umiku izgubili, so kratki, v primeru isln. naglašanih *ě in *ō, ki sta naglas izgubila, se pojavljajo enoglasniški odrazi. V večini navedenih govorov je zlasti pri samostalnikih *a*-sklanjatve in pri pridevnikih zelo pogosto prišlo do izravnave naglasa oblik naglašanih po tem umiku, po celotnem pregibnostnem vzorcu posameznih besed, v govoru Plestišč in Porčinja redkeje kot drugod. Do umika naglasa z nezadnjega starocirkumflektiranega (in z novocirkumflektiranega) zloga ni prišlo v nobenem izmed obravnavanih govorov, kar je med drugim razvidno iz naglasa samostalnikov *a*-sklanjatve tipa *gorkôta in oblik deležnika na *-l* srednjega spola tipa *sušîlo – primeri z navideznim odrazom tovrstnega umika so analoškega izvora.

V govorih Porčinja in Prosnida je prišlo do (dveh ločenih) pomikov naglasa s predpredzadnjega akutiranega zloga (tipa *právicā > *pra'vicā) in (predzadnjega) mladoakutiranega zloga (tipa *zi'mā > *zi'mā). Pomičnonaglašeni zložniki so kratki in lahko izkazujejo redukcijsko kakovost, tj. njihovi odrazi se v vseh primerih ujemajo z ustreznimi odrazi isln. nenaglašanih zložnikov: v obeh govorih se tako isln. pona glasni *i, naglašen po tem pomiku, odraža kot /ĕ/ oziroma /ǝ/, v govoru Prosnida pa se tudi isln. *u in *a odražata kot /o/ oziroma (po ekanju) kot /e/. Zložniki, ki so naglas po tem pomiku izgubili, ne izkazujejo redukcijske kakovosti; razen dvoglasnika /ie/, ki je nekoliko daljši, so fonetično kratki (le v oblikah, pridobljenih od najstarejše informatorke za govor Prosnida, je bila v teh položajih izpričana približno konsistentna

fonetična dolžina). Prvi pomik je lahko blokirala sporadična onemitev medglasnega (ponaglasnega) zložnika, zlasti **i*, ki je povzročila spremembo števila zlogov v besedi, oba pomika pa se v nekaterih primerih nista izvršila, če je še pred pomikom prišlo do analoške spremembe tipa tonema. V obeh govorih je lahko v primerih, v katerih se isln. mladi akut sicer ne pojavlja, do pomika prišlo po analogiji na oblike, ki ustrezajo pogojem, pri katerih je do pomika prišlo regularno po naglasnem pravilu.

Zaradi naglasnega pomika, ki prizadene le tiste zloge, ki so naglas pridobili po umiku naglasa z zadnjega kratkega zloga na prednaglasni dolgi zlog, ne pa tudi isln. dolgih akutiranih (ki odražajo psl. novi akut na dolžini), (podaljšanih) isln. kratkih akutiranih (ki odražajo psl. stari akut in psl. novi akut na kračini) ter isln. (staro- in novo-)cirkumflektiranih, je treba odraz tega umika (isln. mladi akut) vzpostaviti kot poseben isln. tonem, ki se razlikuje od ostalih isln. stalno dolgih tonemov. Možna je tudi alternativna razlaga, po kateri v teh krajevnih govorih ni prišlo do splošnoslovenskega naglasnega umika na prednaglasni dolgi zlog in sinhrono stanje tako predstavlja arhaizem. Takšna razlaga bi terjala drugačno dopolnitev isln. naglasnega sistema, predpostavlja ohranitev prednaglasne dolžine tako v smislu nabora nenaglašenih fonemov kot njihove distribucije.

Glede na značilno in geografsko strnjeno pojavljanje v več obravnavanih govorih je kot definicijske za notranjo členitev terskega narečja mogoče določiti naslednje nesplošnoterske glasovne in naglasne pojave:

- 1) prisotnost/odsotnost sovpada odrazov isln. **e* in **e* ter **o* in **o*,
- 2) sovpad odrazov isln. **-ô##*-o# z *-ù/*u* oziroma z **-ò/*o*,
- 3) odraz isln. **ŷ > ər : a(:)r*,
- 4) onemitev/ohranitev star. ter. **γ < isln. *g*,
- 5) umik naglasa z isln. končnega (odprtega ali zaprtega) (staro)cirkumflektiranega zloga,
- 6) intenzivnost redukcije isln. **-i/*i*.

Na podlagi navedenih značilnosti je narečje mogoče razdeliti v dva večja areala, in sicer na zahodne govore (govori krajev Ter, Zavarh, Viškorša in Tipana) in vzhodne govore (govori krajev Breginj, Prosnid, Čanebola, Mažerole), z vmesnim prehodnim arealom osrednjih govorov z različno prisotnostjo/odsotnostjo nesplošnoterskih značilnosti (govora krajev Plestišča in Porčinj). Na podlagi dostopnega gradiva in literature lahko izmed neobravnavanih govorov med zahodne govore uvrstimo govor kraja Gornja Černjeja, med osrednje govor Subida in med vzhodne govor Robidišča. Vsaj del vzhodnih govorov bi bilo na podlagi meril za določanje meja med slovenskimi narečji bolj smiselno uvrstiti v nadiško narečje, pri čemer bi šlo pri obeh omenjenih pomikih (različnih tipov) akuta za skupno nadiško-tersko inovacijo na obrobjih obeh arealov.

RIASSUNTO

La presente monografia indaga sulle caratteristiche fonetiche e accentuali delle parlate che la linguistica slovena fa rientrare tradizionalmente nel dialetto della Valle del Torre (*tersko narečje*). Attraverso un apposito questionario sono stati analizzati gli esiti dei fenomeni accentuali sloveni comuni e non all'interno di dieci parlate (delle località Ter/Pradielis, Zavarh/Villanova delle Grotte, Viškorša/Monteperta, Tipana/Taipana, Plešiča/Platischis, Porčinj/Porzus, Prosnid/Prossenico, Čanebola/Canebola, Mažerole/Masarolis e Breginj). Inserendo paradigmi flessionali di diverse parti del discorso è stato inoltre possibile osservare alcune variazioni (analogiche) di influenza morfologica. Il materiale raccolto attraverso il predetto questionario, che è stato integrato laddove necessario sulla base del questionario dell'Atlante linguistico sloveno (SLA), è stato analizzato dal punto di vista dell'evoluzione dei fonemi sloveni originari (slor. = sloveno originario), in particolare dei sillabemi.

Tutte le parlate analizzate conservano l'accento tonale, seppure quest'ultimo sembra indebolirsi nelle zone più occidentali dell'area interessata dalla presenza del dialetto, dove talvolta risulta molto difficile determinare il tono. Nei casi in cui si è conservata la posizione dell'accento slor., in nessuna delle parlate trattate si distinguono gli esiti dei sillabemi acuti lunghi (* \bar{V}) e brevi nelle sillabe non finali (* \acute{V} -), il che appare particolarmente evidente confrontando gli esiti del fonema slor. * \acute{e} . Le singole parlate non presentano differenze tra gli esiti non allofoniche dei fonemi slor. * \bar{a} /* \acute{a} -, * \bar{u} /* \acute{u} -, * \bar{i} /* \acute{i} -, * \bar{o} /* \acute{o} -. Gli esiti dei fonemi slor. * \bar{e} /* \acute{e} -, * \bar{o} presentano mere differenze fonetiche tra le parlate interessate: in tutti i casi gli esiti si realizzano con dei dittonghi discendenti (di tipo *ie*, *uo*) (nelle parlate di Platischis e Prossenico gli esiti possono realizzarsi liberamente anche come [i:] o [u:]). Gli esiti di * \bar{e} /* \acute{e} -, * \bar{o} -, * \bar{e} /* \acute{e} -, * \bar{o} /* \acute{o} - sono monotongali nella maggior parte delle parlate analizzate, solo in quella di Platischis al posto di * \bar{e} /* \acute{e} -, * \bar{o} - si osservano rispettivamente esiti dittongali / $\bar{i}e$ / e / $\bar{u}e$ / e nella parlata di Prossenico rispettivamente / $\bar{e}e$ / e / $\bar{o}o$ / in tutti i casi (in questa parlata i due esiti si realizzano liberamente come [e:] oppure [o:], ma i parlanti più giovani pronunciano le prime due parti dei dittonghi come [i]/[i] oppure [u]/[u]). Gli esiti di * \bar{e} /* \acute{e} -, * \bar{e} /* \acute{e} -, * \bar{o} /* \acute{o} -, * \bar{o} - differiscono nelle parlate di Platischis, Porzus e Pradielis – la differenza è particolarmente evidente nella parlata di Platischis, dove – come già riportato – i fonemi * \bar{e} /* \acute{e} -, * \bar{o} - si sono evoluti in dittonghi / $\bar{i}e$ / o / $\bar{u}e$ /, mentre i fonemi * \bar{e} /* \acute{e} -,

* \bar{o} / \bar{q} - indicano esiti monottongali / \bar{e} :/ e / \bar{o} :/ (lo stesso vale anche per i fonemi slor. * e , * o pretonici oppure per i fonemi * e , * o , che acquisiscono l'accento dopo la ritrazione del circonflesso antico dalla sillaba finale. La fusione dei predetti esiti è tipica delle parlate orientali, nella zona occidentale invece solo per alcune parlate isolate quali quelle di Taipana, Monteaperta e Villanova delle Grotte. In queste parlate è difficile determinare con chiarezza la qualità vocalica degli esiti, poiché spesso oscillano tra [e:] e [o:] chiuse e tra [e:] e [o:] medie. L'effettiva presenza in queste parlate di opposizioni fonologiche tra gli esiti slor. di vocali medie nasali e non potrebbe essere accertata mediante un'apposita analisi fonetica sperimentale; vista l'ampia gamma di realizzazioni fonetiche libere si potrebbe dedurre che la fusione fonologica sia un fenomeno relativamente recente o tuttora in corso.

Nelle parlate orientali di Breginj, Masarolis e Prossenico si osserva l'esito uniforme /u:/ per il fonema slor. * \bar{u} , nella parlata di Pradielis invece l'esito uniforme $o:u$. Nelle restanti parlate analizzate si rileva la presenza di esiti duplici /u:/ e $o:u$ oppure $o:u$, $o:u$, laddove nelle parlate di Canebola e Porzus risulta prevalente l'esito /u:/, mentre in quelle di Platischis, Taipana, Monteaperta e Villanova delle Grotte prevalgono esiti dittongali – la frequenza dei dittonghi aumenta da est verso ovest. Nelle parlate di Pradielis, Taipana, Monteaperta e Villanova delle Grotte il fonema slor. * \bar{r} / \bar{r} - si realizza con l'esito ar , mentre nelle parlate di Breginj, Canebola, Masarolis, Platischis, Porzus e Prossenico si realizza con l'esito $\bar{a}r$, con la vocale \bar{a} foneticamente breve; di conseguenza il nesso $\bar{a}r$ così formatosi indica la presenza di opposizioni tonematiche – al pari del fonema slor. * \bar{r} atono, solo che gli esiti sono in tutti i casi brevi. In particolare, nella parlata di Villanova delle Grotte (nelle altre solo sporadicamente) si osserva la presenza dell'esito allofonico $e(:)r$, in particolare – per quanto si possa evincere dal materiale raccolto – dopo /t/, /d/, /s/, /č/ iniziali (come nel caso del fonema slor. * \bar{r} pretonico, che acquisisce l'accento dopo la ritrazione del circonflesso antico dalla sillaba finale).

In nessuna delle parlate trattate si registrano differenze negli esiti dei fonemi slor. * \bar{e} / \bar{e} , * \bar{e} / \bar{e} , * \bar{e} / \bar{e} , dal momento che essi si realizzano per lo più con /e/ da media a semiaperta, solo nella parlata di Breginj sono passati ad /a/ (ad eccezione dell'ultima sillaba aperta). In rari casi al posto di * \bar{e} atono (pretonico) si registra anche la presenza del dittongo * ie (mentre nella parlata di Pradielis si incontra /i/ probabilmente a seguito della riduzione del predetto esito), indotto quasi certamente per analogia. In tutte le parlate analizzate i fonemi slor. * \bar{o} / \bar{o} e slor. * o atono nella sillaba finale chiusa (un esempio di slor. * \bar{q} nella sillaba finale o unica chiusa è stato registrato solo nella parlata di Maserolis: 'bop, gen. sing. b \bar{o} :pa 'ombelico') si realizzano in linea di massima come /o/ da aperta a media, mentre solo nel caso di Canebola sono passati ad /a/ (ad eccezione dell'ultima sillaba aperta). L'evoluzione per assimilazione o dissimilazione dei fonemi * \bar{e} , * e , * e , * o , * o atoni > /e/, /a/ si rileva sporadicamente in tutte le parlate analizzate. Nelle parlate di Breginj, Canebola, Masarolis e Prossenico il fonema slor. * \bar{q} / \bar{q} nella sillaba finale aperta si è fuso con gli esiti di slor. \bar{o} / \bar{o} , mentre nelle parlate di Platischis, Porzus, Pradielis, Taipana, Monteaperta e Villanova delle Grotte con gli

esiti di slor. *-ì/*u. Il fonema slor. *-ì si realizza come vocale media /ə/ nelle parlate di Breginj, Canebola e Masarolis, nella parlata di Prossenico come vocale centrale media non arrotondata /ɔ/, nelle parlate di Platischis e Porzus come vocale centrale media anteriore /e/, mentre nelle parlate di Pradielis, Taipana, Monteperta e Villanova delle Grotte come vocale anteriore semichiusa non arrotondata /j/, anche se nelle ultime tre parlate la sua espressione fonetica tende liberamente a [ə]; all'interno della catena parlata esso può realizzarsi anche come /i/ in tutte le varianti trattate. Nelle parlate di Breginj, Canebola e Masarolis si ha una ritrazione (incoerente) dell'accento da *-ì alla vocale breve pretonica (psl.), provocando la caduta del fonema inizialmente accentato. Il fonema slor. *i si esprime in linea di massima con la stessa qualità vocalica di slor. *-ì, sebbene nelle parlate di Breginj, Canebola, Masarolis e Prossenico esso cada di norma nelle sillabe finali e centrali (nelle ultime due parlate la caduta nella sillaba centrale appare incoerente); nelle parlate di Platischis e Porzus il fonema si mantiene in linea di massima nella sillaba finale e cade solo sporadicamente in quella centrale, mentre nelle parlate di Pradielis, Taipana, Monteperta e Villanova delle Grotte si conserva di norma in tutte le posizioni. Il fonema slor. *-ù si esprime nelle parlate di Breginj, Masarolis e Porzus come /u/, in quelle di Pradielis, Taipana, Monteperta e Villanova delle Grotte è passato alla vocale posteriore alta arrotondata /ʊ/, mentre nella parlata di Prossenico si è abbassato a /o/ e in quello di Canebola a /o/. Il fonema slor. *u atono ha conservato nella maggior parte delle parlate la propria qualità vocalica originaria, solo nella parlata di Prossenico è passato a /o/ (nella posizione dopo /ʊ/ è passato invece a [ó]). In tutte le parlate l'esito di slor. *-ə/*ə si è fuso nella maggior parte delle posizioni con l'esito di slor. *-à/*a. Quest'ultimo ha conservato di norma la propria qualità vocalica in tutte le parlate trattate, solo in quella di Prossenico (ad eccezione dell'ultima sillaba aperta) si ha un passaggio totale a /e/ – lo stesso fenomeno si verifica anche nel caso del fonema *a secondario, creatosi dopo il già citato sporadico sviluppo per assimilazione/dissimilazione di *ě, *e, *e, *o, *o > *a. Nelle parlate di Breginj, Canebola, Masarolis, Platischis, Porzus e Prossenico l'esito di slor. *-j si è fuso con l'esito di slor. *u, nelle parlate di Pradielis, Taipana, Monteperta e Villanova delle Grotte si realizza invece come ou, anche se almeno nelle parlate di Pradielis e Monteperta c'è stato un allungamento secondario della parte vocalica. In tutte le parlate analizzate il fonema slor. *l atono si realizza originariamente come *u, se si escludono gli esiti creatisi per analogia.

In tutte le parlate trattate il fonema slor. *l si è sviluppato in *j. In alcune parlate occidentali il fonema *j tende talvolta a cadere (liberamente) in posizione intervocalica, in presenza di almeno una vocale anteriore, ma il fenomeno non è costante; in presenza delle predette condizioni il fonema *j cade in maniera sufficientemente coerente solo nella parlata di Pradielis. In tutte le parlate trattate il fonema slor. *m si realizza a fine parola come /n/, ancorché in alcuni casi si osserva il ripristino del fonema *m originario per analogia.

Lo slor. *v (*[v]) si realizza tendenzialmente come /v/ davanti a vocali (storicamente) non anteriori, mentre davanti a vocali (storicamente) anteriori si presenta

come /v/. Un'eccezione è rappresentata dalla parlata di Breginj, dove lo slor. *v davanti a vocali (storicamente) anteriori si presenta come /b/, e dalla parlata di Pradielis, dove a prescindere dal contesto vocalico si realizza come /v/ (solo dopo una velare a prescindere dal contesto vocalico si realizza come [u]). In posizione originaria davanti a una consonante, lo slor. *v si presenta in tutte le parlate come /u/; se lo spostamento verso tale posizione è avvenuto secondariamente dopo la caduta della vocale successiva, si realizza come /f/ davanti a consonanti sorde e come /v/ davanti a consonanti sonore nelle parlate di Canebola e Prossenico, mentre nella parlata di Breginj si realizza come /b/ in entrambi i casi, sebbene davanti a ostruenti sorde si osservino fonemi sia sonorizzati che desonorizzati, il che dimostra probabilmente la presenza di una desonorizzazione in corso. In tutte le parlate trattate lo slor. *v si presenta a fine parola come /u/, mentre in alcune parlate si realizza secondariamente come /f/ (Canebola, Masarolis e Prossenico) oppure /b/ (Breginj), in particolare se lo spostamento a fine parola è avvenuto secondariamente dopo la caduta della vocale successiva. In alcune parlate si rileva la presenza di /u/ davanti a vocali arrotondate a inizio parola, con significative differenze da parlata a parlata a seconda della vocale originaria a inizio parola.

In tutte le parlate trattate il fonema slor. *g è passato alla fricativa *ɣ e a *x a fine parola. Si è conservato come /ɣ/ solo nelle parlate di Breginj, Canebola, Masarolis, Platischis e Prossenico, mentre in quelle di Porzus, Pradielis, Taipana, Monteaperta e Villanova delle Grotte è caduto completamente. Il fonema slor. *x (anche *x < *-g#) nella parlata di Taipana è passato a /h/. L'esito di slor. *f si realizza con un fonema distinto in tutte le parlate trattate, tranne in quelle di Platischis e Prossenico, dove si è fuso con l'esito di slor. *č. Nelle parlate di Breginj, Canebola e Taipana si realizza come /č/, mentre in tutte le altre parlate (ad eccezione di quelle di Platischis e Prossenico) come /c/. Le ostruenti sonore si desonorizzano a fine parola in tutte le parlate, solo in quella di Breginj non è del tutto chiaro in che misura si è mantenuta la sonorizzazione, dal momento che in questa posizione si osserva la presenza distinta sia di ostruenti sonore sia di ostruenti sorde (sebbene sembri che la sonorizzazione si mantenga in maniera più coerente nelle ostruenti sonore che sono passate secondariamente a fine parola). Le sibilanti (vale a dire le fricative alveolari e postalveolari sonore e sorde e le loro rispettive affricate) si pronunciano in tutte le parlate con una lieve ritrazione e tendono ad avvicinarsi a seconda della posizione dell'articolazione, come si rileva in particolare nelle parlate di Masarolis, Platischis e Prossenico, mentre in quella di Pradielis si sono già fuse fonologicamente.

Nelle parlate di Canebola, Platischis, Porzus, Pradielis, Taipana, Monteaperta e Villanova delle Grotte si osserva una ritrazione del circonflesso antico dall'ultima sillaba aperta e chiusa, anche se nel caso di Canebola oltre agli esempi che dimostrano la predetta ritrazione dell'accento e che sono prevalenti, si osservano anche casi in cui non vi è ritrazione. I sillabemi caratterizzati da ritrazione dell'accento sono lunghi e acuti in tutte le parlate e in linea di massima non si differenziano dagli esiti dei relativi sillabemi tonici lunghi – ad eccezione dello slor. *o in posizione pretonica che si realizza

con l'esito di slor. *ò- (e non di slor. *ō), e dello slor. *ě in posizione pretonica che si realizza con l'esito di slor. *ē/*è- a seguito della predetta ritrazione (l'esito dittongale *ie ricorre per analogia). I sillabemi, che hanno perso l'accento dopo questa ritrazione, risultano brevi, mentre nel caso dei fonemi slor. *ě, *ō tonici, che hanno perso l'accento, si osservano esiti monotongali. Nella maggior parte delle parlate, in particolare nei sostantivi della declinazione in -a e negli aggettivi, vi è stato un livellamento dell'accento dopo tale ritrazione delle forme toniche in tutto il paradigma flessionale di alcune parole, solo nelle parlate di Platischis e Porzus ciò avviene in maniera più incoerente. Non vi è stata ritrazione del circonflesso antico (e recente) dalla sillaba mediana in nessuna delle parlate analizzate, come si evince tra l'altro dall'accento dei sostantivi della declinazione in -a del tipo *gorkōta e dalle forme neutre del participio in -l del tipo *sušilo – esempi analoghi di ritrazione sono sorti per analogia.

Nelle parlate di Porzus e Prossenico si rilevano due spostamenti (distinti) dell'accento dalla antipenultima sillaba tonica (del tipo *právica > *pra'vica) e dalla (penultima) sillaba di recente acutizzazione (del tipo *zi:ma > *zi'ma). I sillabemi interessati dallo spostamento dell'accento sono brevi e presentano esiti di riduzione vocalica, vale a dire i loro esiti coincidono in tutti i casi con i relativi esiti slor. di sillabemi atoni: in entrambe le parlate lo slor. *i posttonico, che ha acquisito l'accento a seguito di tale spostamento, si realizza come /e/ oppure /ə/, mentre nella parlata di Prossenico i fonemi slor. *u e *a si realizzano come /o/ oppure /e/. I sillabemi, che hanno perso l'accento dopo tale spostamento, non esprimono riduzione vocalica; ad eccezione del dittongo /ie/, che appare lievemente più lungo, essi risultano foneticamente brevi (soltanto nelle forme rilevate grazie all'informatrice più anziana di Prossenico in tali posizioni è stata osservata una certa coerenza nella lunghezza fonetica). Il primo spostamento può essere stato bloccato dalla sporadica caduta del sillabema centrale (posttonico), in particolare di *i, che ha provocato la variazione del numero di sillabe; in alcuni casi, tuttavia, gli spostamenti non si sono verificati a causa di una variazione analogica del tipo di tonema. In entrambe le parlate, in assenza di un fonema acuto recente, si ha talvolta un secondo spostamento per analogia rispetto a forme che soddisfano i requisiti per lo spostamento dell'accento.

Il secondo spostamento interessa solo le sillabe che hanno acquisito l'accento dopo la ritrazione dello stesso dall'ultima sillaba breve alla sillaba lunga pretonica, ma non le sillabe slor. lunghe toniche (che rispecchiano il neoacuto lungo protoslavo), le sillabe slor. acute (allungate) brevi (che rispecchiano l'acuto antico protoslavo e il neoacuto breve protoslavo) né le sillabe slor. circonflesse (con accento circonflesso antico e neocirconflesso), pertanto l'esito di tale ritrazione va considerato come un particolare tonema (slor. acuto "recente") che si differenzia da altri tonemi slor. sistematicamente lunghi. Sarebbe tuttavia plausibile anche un'altra spiegazione, secondo la quale in queste parlate non vi è stata ritrazione dell'accento sulla sillaba lunga pretonica. Una simile spiegazione richiederebbe un'integrazione del sistema accentuale slor., presupponendo la conservazione della lunghezza pretonica sia in termini di disponibilità di fonemi atoni sia in termini di loro distribuzione.

Considerando la loro occorrenza tipica e geograficamente condensata all'interno di più parlate analizzate, i seguenti fenomeni fonetici e accentuali possono essere considerati rilevanti ai fini di una differenziazione interna del dialetto delle Valli del Torre:

- 1) presenza/assenza della fusione fonologica degli esiti di slor. **e*, **e*, **o*, **o* rispettivamente,
- 2) fusione fonologica degli esiti di slor. **-ò#*/**-o#* con **-ù*/**u* e **-ò*/**o* rispettivamente,
- 3) esito di slor. **r* > *ər* : *a(:)r*,
- 4) caduta/conservazione dell'antico **γ* < slor. **g*,
- 5) ritrazione del slor. circonflesso antico dall'ultima sillaba (aperta o chiusa),
- 6) intensità della riduzione di slor. **-i*/**i*.

Sulla base delle predette caratteristiche il dialetto può essere suddiviso in due aree principali, in quella delle parlate occidentali (località Pradielis, Villanova delle Grotte, Monteaperta e Taipana) e in quella delle parlate orientali (località Breginj, Prossenico, Canebola, Masarolis) nonché in un'area di passaggio intermedia con una presenza/assenza diversificata delle peculiarità non comuni alle Valli del Torre (parlate di Platischis e Porzus). Considerando il materiale e la letteratura scientifica a disposizione, tra le parlate non trattate quella di Cergneu Superiore/Gornja Černjeja può essere annoverata tra le parlate occidentali, la parlata di Subit/Subid tra quelle intermedie, mentre la parlata di Robidišče tra quelle orientali. Sulla base dei criteri utilizzati per la determinazione del confine tra i dialetti sloveni, almeno una parte delle parlate orientali potrebbero rientrare a buon diritto nel dialetto del Natisone, in quale caso entrambi gli spostamenti dell'accento (di vari tipi di) acuto rappresenterebbero un'innovazione comune al dialetto del Natisone e del Torre al confine dei due areali.

SUMMARY

The monograph presents the phonetic and accentual features of local varieties which Slovene linguistics traditionally classifies as belonging to the *Tersko* dialect. Using a special questionnaire, the reflexes of common and non-common Slovene accentual processes were analysed in ten local varieties, namely those of Ter/Pradielis, Zavarh/Villanova delle Grotte, Viškorša/Monteaperta, Tipana/Taipana, Plestišča/Platischis, Porčinj/Porzus, Prosnid/Prossenico, Čanebola/Canebola, Mažerole/Masarolis, and Breginj. The inclusion of various morphological paradigms enabled also for the analysis of morphologically conditioned (analogical) changes. The data gathered with this questionnaire and, where deemed necessary, supplemented using the questionnaire of the *Slovene Linguistic Atlas* (SLA), was analysed with focus on the development of Common Slovene (CSln.) phonemes, especially syllabemes.

All of the analysed local varieties retain pitch stress, although it seems to be weakening in the western parts of the dialect, where tones are at times harder to discern. In cases where the CSln. stress was preserved, the reflexes of permanently long (* \bar{V}) and short acute syllabemes in non-ultimate syllables (* \acute{V} -) do not differ in any of the analysed local varieties, which is most evident when comparing the reflexes of CSln. * \acute{e} . Non-allophonic reflexes of CSln. * \bar{a} /* \acute{a} -, * \bar{u} /* \acute{u} -, * \bar{i} /* \acute{i} -, and * $\bar{\delta}$ /* $\acute{\delta}$ - do not differ between local varieties. The reflexes of CSln. * \bar{e} /* \acute{e} - and * \bar{o} differ only phonetically between local varieties: in all cases the reflexes are falling diphthongs (of the type *iə*, *uo*) (in the local varieties of Plestišča and Prosnid these diphthongs can seldom arbitrarily alternate with [i:] and [u:], respectively). The reflexes of * \bar{e} /* \acute{e} - and * \bar{o} -, and * \bar{e} /* \acute{e} - and * \bar{o} /* \acute{o} - are monophthongal in most local varieties; only in the local variety of Plestišča do we find the reflexes / $\bar{i}e$:/ and / $\bar{u}e$:/ in places of * \bar{e} /* \acute{e} - and * \bar{o} -, respectively, and in the local variety of Prosnid in all cases / $\bar{e}e$ / and / $\bar{o}o$ /, respectively (in the latter, both phonemes can be freely realized as [e:] and [o:], with younger speakers sometimes pronouncing the first parts of both diphthongs as [i]/[i] and [u]/[u], respectively). The reflexes of * \bar{e} /* \acute{e} - and * \bar{i} /* \acute{i} -, and * \bar{o} /* \acute{o} - and * \bar{o} - differ in local varieties of Plestišča, Porčinj, and Ter. The difference is especially evident in the local variety of Plestišča, where, as mentioned, * \bar{e} /* \acute{e} - and * \bar{o} - have developed into diphthongs / $\bar{i}e$:/ and / $\bar{u}e$:/, respectively, whereas * \bar{e} /* \acute{e} - and * \bar{o} /* \acute{o} - have developed into monophthongs / \bar{e} :/ and / \bar{o} :/, respectively (the same applies for CSln. pretonal **e* and **o*, and **e* and **o* that

acquired stress following the regressive accent shift from final circumflex syllables). Phonological merger of reflexes of aforementioned CSln. syllabemes is typical of eastern local varieties as well as an isolated area of the western local varieties of Tipana, Viškorša, and Zavarh. There, the vowel quality of respective reflexes is hard to determine, as it varies freely between close-mid [ɛ:] and [ɔ:], and mid [ɛ:] and [ɔ:]. Whether or not phonological contrasts between these phoneme pairs do in fact exist in these three local varieties, could potentially be shown with an experimental phonetic study. Judging by the broad spectrum of possible phonetic realizations, one can assume that the phonological merger is relatively recent or still in progress.

In the eastern local varieties of Breginj, Mažerole, and Prosnid we find a uniform reflex /u:/ in place of CSln. **ŷ*, and in the local variety of Ter, a uniform reflex *o:u*. In the rest of the analysed local varieties we variously find both the reflexes /u:/, and *o:u*, *o:u*, and *o:u*, respectively, with the former reflex being more frequent in the local varieties of Čanebola and Plestišča, while the latter reflexes more frequent in the local varieties of Tipana, Viškorša, and Zavarh; the frequency of diphthongal reflexes increases from east towards west. The CSln. **ř*/**ŷ*- presents itself as *a:r* in the local varieties of Ter, Tipana, Viškorša, and Zavarh, and as *ər* in the local varieties of Breginj, Čanebola, Mažerole, Plestišča, Porčinj, and Prosnid (the vowel part *ə* is in all cases phonetically short, and the sound group thus-formed distinguishes pitch contrasts); the same applies to the reflex of the unstressed **ŷ*, which, however, is short in all instances. Especially in the local variety of Zavarh (and rarely in other local varieties) we find an allophonic reflex *e(:)r* following (as far as can be determined) word-initial /t/, /d/, /s/, /č/ (the same applies for CSln. pretonic **ŷ*, which acquired stress following the regressive accent shift from final circumflex syllables).

The reflexes of CSln. **-ě*/**ě*, **-è*/**e*, and **-ě*/**e* do not differ between each other in any of the analysed local varieties – they usually appear as mid- to open-mid /e/, only in the local variety of Breginj they have developed into /a/ (except in final open syllables). In place of unstressed (pretonic) **ě* we find in a few rare cases also a reflex of the type *iĕ* (and /i/ in the local variety of Ter, which is most probably the result of reduction of the former), almost certainly analogically induced. CSln. **-ò*/**o* and **o* in final closed syllables (an example of **-ò* in a final closed syllable was found only in the local variety of Mažerole: *'bop*, rod. ed. *bó:pa* 'navel') are reflected as mid- to open-mid /o/ in all local varieties, and only in the local variety of Čanebola have they developed into /a/. In addition to the aforementioned developments in the local varieties of Breginj and Čanebola, the development of unstressed **ě*, **e*, **e*, **o*, **o* > /a/ sporadically occurs in some rare cases in all the analysed local varieties due to assimilation or dissimilation. CSln. **-ò*/**o* in final open syllables has merged with the reflexes of CSln. **-ò*/**o* in the local varieties of Breginj, Čanebola, Mažerola, and Prosnid, and with the reflexes of CSln. **-ù*/**u* in the local varieties of Plestišča, Porčinj, Ter, Tipana, Viškorša, and Zavarh. CSln. **-i* is reflected as the mid central vowel /ə/ in the local varieties of Breginj, Čanebola, and Mažerole, as the closed-mid central unrounded vowel /ɘ/ in the local variety of Prosnid, as the open-mid central unrounded vowel /ɛ/ in the local varieties

of Plešišča and Porčinj, and as the near-close front unrounded vowel /ɨ/ in the local varieties of Ter, Tipana, Viškorša, and Zavarh; in the last three, its phonetic realization can freely tend towards [ə], and can in all local varieties appear as /i/ mid-sentence. In local varieties of Breginj, Čanebola, and Mažerole stress inconsistently shifts from word-final *-i onto pretonic (PSL.) short vowels, and the originally stressed *i is elided in the process. CSln. unstressed *i is generally reflected with the same vowel quality as *-i and is usually elided in final (open) and word-medial syllables in the local varieties of Breginj, Čanebola, Mažerole, and Prosnid (in the latter two, word-medial elision is inconsistent), preserved in word-final open syllables and sporadically elided word-medially in the local varieties of Plešišča and Porčinj, while generally preserved in all positions in local varieties of Ter, Tipana, Viškorša, and Zavarh. CSln. *-û is reflected as /u/ in the local varieties of Breginj, Mažerole, and Porčinj, as the near-close back vowel /ɯ/ in local varieties of Ter, Tipana, Viškorša, and Zavarh, as /o/ in the local variety of Prosnid, and as /o/ in the local variety of Čanebola. CSln. unstressed *u has maintained its original vowel quality in most local varieties, and was lowered to /o/ (and, following /ɯ/, to [ô]) in the local variety of Prosnid. The reflex of *-ə/*ə merged with the reflex of CSln. *-à/*a in most positions. This latter CSln. phoneme has generally maintained its original vowel quality in most local varieties, but developed into /e/ in the local variety of Prosnid, except in word-final open syllables (the same applies to secondary *a, resulting from the already mentioned sporadic assimilatory/dissimilatory development of *ě, *e, *e, *o, *o > *a). In the local varieties of Breginj, Čanebola, Mažerole, Plešišča, Porčinj, and Prosnid, the reflex of CSln. *-j merged with the reflex of CSln. *u; in the local varieties of Ter, Tipana, Viškorša, and Zavarh it is reflected as ou, undergoing secondary lengthening of its vowel part in the local varieties of (at least) Ter and Viškorša. The reflex of CSln. unstressed *ĭ originally matched the reflex of unstressed CSln. *u, disregarding analogy.

In all analysed local varieties CSln. *í has developed into *j. In some western local varieties, there is a tendency towards sporadic (free) intervocalic elision of *j, if at least one of the two surrounding vowels is a front vowel; this phenomenon is more or less consistent only in the local variety of Ter. In all local varieties, CSln. *m has developed into /n/ in the word-final position, but could subsequently have been restored in some cases due to analogy.

CSln. *v (*[ɥ]) is reflected as /ɥ/ before (historically) non-front vowels and as /v/ before (historically) front vowels. Exceptions to this are the local varieties of Breginj, where CSln. *v is reflected as /b/ before (historically) front vowels, and of Ter, where it is reflected as /v/ regardless of its environment (except following a velar consonant, where we find [ɥ] in all instances). Before consonants, CSln. *v is reflected as /ɥ/ in original pre-consonant positions in all local varieties; in secondary pre-consonant positions, following elision of a following unstressed vowel, it is reflected as /f/ before voiceless consonants and as /v/ before voiced consonants in the local varieties of Čanebola and Prosnid, and as /b/ in both cases in the local variety of Breginj; there, it occurs both as voiced and devoiced in front of voiceless consonants, which is probably a sign

of devoicing in progress. In word-final position, CSln. **v* is reflected as /*u̯*/ in all local varieties with doublet realizations as /*f*/ (in local varieties of Čanebola, Mažerole, and Prosnid) and /*b*/ (in the local variety of Breginj), especially if its word-final position is secondary as a result of elision of a following vowel. In some local varieties, a secondary word-initial (prothetic) /*u̯*/ occurs before rounded vowels; its distribution, however, differs between local varieties depending on the original word-initial vowel.

In all the analysed local varieties, the CSln. **g* developed into the fricative **ɣ* and word-finally into **x*. It is preserved as /*ɣ*/ in the local varieties of Breginj, Čanebola, Mažerole, Plestišča, and Prosnid, but was elided in the local varieties of Porčinj, Ter, Tipana, Viškorša, and Zavarh. The CSln. **x* (including **x* < CSln. **g*#) developed into /*h*/ in the local variety of Tipana. The reflex of CSln. **t* exists as a separate phoneme in all local varieties save for those of Plestišča and Prosnid, where it has merged with the reflex of CSln. **č*. In local varieties of Breginj, Čanebola, and Tipana it is reflected as /*č̣*/, and as /*č*/ in other local varieties, except those of Plestišča and Prosnid. Voiced obstruents are devoiced word-finally in all local varieties, except possibly in the local variety of Breginj; there, it is not clear to what extent voicing is preserved, as doublet realizations of both voiced and devoiced consonants occur in said position (however, it would seem that voiced obstruents in secondary word-final positions are more prone to preserve voicing). Spirants (i.e., voiced and voiceless alveolar and postalveolar fricatives and their respective affricates) are pronounced with some degree of retraction in all local varieties and are nearing in their places of articulation; this is especially evident in the local varieties of Mažerole, Plestišča, and Prosnid, whereas in the local variety of Ter they have already phonologically merged.

In the local varieties of Čanebola, Plestišča, Porčinj, Ter, Tipana, Viškorša, and Zavarh we find that a regressive accent shift from word-final (CSln.) circumflex syllables onto pretonic syllables has taken place; in the local variety of Čanebola we find both examples exhibiting the accent shift and examples with no accent shift (with the first group prevailing). Syllabemes that acquired stress following this accent shift are in all instances long, exhibit an acute tone, and generally do not differ from their long originally stressed counterparts; the exceptions are CSln. pretonic **o*, which is reflected as **ô*- (and not as **ō*), and CSln. pretonic **ě*, reflected as **ē*/**è*- (the diphthongal reflex **ie* that occurs in some cases is due to analogy). Syllabemes from which stress was retracted are short and monophthongal. Following the accent shift, leveling of stress occurred in most local varieties, most evidently in the nominal *a*-declension and the adjectival declension; this phenomenon seems to have been most inconsistent in the local varieties of Plestišča and Porčinj. Stress was not retracted from word-medial circumflex (both CSln. 'old' circumflex and neocircumflex) syllables, which is evident from nouns of the *a*-declension of the type **gorkôta* and from neuter forms of *l*-participles of the type **sušîlo* – seeming examples of such a retraction are of analogical origin.

Furthermore, in the local varieties of Porčinj and Prosnid, two (separate) progressive accent shifts have occurred: a progressive shift of an acute accent from (at least) antepenultimate syllables (of the type **právicá* > **pra'vica*) and a progressive shift of

the 'young' acute accent from penultimate syllables (of the type **zi:ma > *zi'ma*). Syllabemes that acquired stress following both accent shifts are short and exhibit reflexes of vowel reduction – their reflexes match those of their respective CSln. unstressed counterparts; in both local varieties the reflex of newly stressed **i* is reduced (to /ɛ/ and /ə/, respectively), and in the local variety of Prosnid newly stressed **u* was lowered to /o/, and **a* developed into /e/. Syllabemes that lost their stress due to the accent shifts do not exhibit reduction; save for the diphthong /ie/, which is a little longer, they are today, generally, phonetically short (phonetic length in these positions was semi-consistently attested only in dialect forms elicited from the eldest informant for the local variety of Prosnid). The first of the two progressive shifts was in some cases blocked by elision of word-medial **i*, which caused a change in polysyllabicity, and both were in some cases blocked by analogical changess in the type of toneme. In both local varieties the second shift sometimes occurred in cases where the 'young' acute is not expected, due to analogy by forms satisfying the criteria for the accent shift.

The second of the two progressive shifts affected only those syllables, which obtained their stress following the CSln. regressive shift from ultimate short syllables onto pretonal long ones (*splošnoslovenski umik naglasa z zadnjega kratkega zloga na prednaglasni dolgi zlog*) and not those exhibiting reflexes of the CSln. long acute (reflecting the PSln. long neocute), the (lengthened) CSln. short acute (reflecting the PSln. 'old' acute and the PSln. short neoacute), nor the CSln. circumflex (neither 'old' circumflex nor neocircumflex). This implies that the tonal reflex of the aforementioned preceding regressive shift, the 'young' acute, must be treated as a separate CSln. toneme, different from other CSln. long tonemes. An alternative explanation is also possible, whereby the original CSln. regressive shift is assumed to not have occurred in said local varieties and the synchronic state assumed to be archaic rather than innovative. This alternative explanation would require a different reworking of the CSln. accentual system, assuming retention of pretonic vowel length both in terms of vowel inventory and distribution.

Based on their typical and geographically condensed occurrences in several local varieties, the following phonological and accentual phenomena can be defined as relevant for the internal differentiation of the *Tersko* dialect:

- 1) phonological merging (or lack thereof) of the reflexes of CSln. **e* and **e*, and **o* and **o*, respectively,
- 2) phonological merging of the reflexes of CSln. **-ò#/*-o#* with CSln. **-ù/*u* or CSln. **-ô/*o*, respectively,
- 3) difference in the reflexes of CSln. **r > ər : a(:)r*,
- 4) elision/conservation of the older **γ < CSln. *g*,
- 5) regressive shift of the CSln. circumflex accent from (open and closed) final syllables,
- 6) intensity of reduction of CSln. **-i/*i*.

Based on these criteria, the dialect can be divided into two areas, i.e. the western and the eastern local varieties (consisting of the local varieties of Ter, Zavarh, Viškorša, and Tipana, and those of Breginj, Prosnid, Čanebola, and Mažerole, respectively), with

an in-between transitional area of central local varieties with a differing presence of non-common *Tersko* features (consisting of the local varieties of Plešišča and Porčinj). Of the unsurveyed local varieties, according to available research, that of Gornja Černjeja should be classified together with the western local varieties, that of Subid with the central local varieties, and that of Robidišče with the eastern local varieties. At least some of the eastern local varieties should be classified as belonging to the *Nadiško* instead of *Tersko* dialect according to the criteria for delimitation of Slovene dialects, in which case both progressive acute accent shifts should be considered a common *Nadiško-Tersko* innovation in both dialects' marginal areas.

VI

VIRI IN LITERATURA

1 Pisni viri

- BAUDOIN DE COURTENAY, JAN, 1904: *Materialen zur südslavischen Dialektologie und Ethnographie II. Sprachproben in den Mundarten der Slaven vor Torre in Nordost-Italien* = *Материалы для южнославянской диалектологии и этнографии II: Образцы языка на говорах Терских Славян в сѣверовосточной Италіи*. Sankt Petersburg: Buchdruckerei der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften.
- LOGAR, TINE, 1951a: *Breginj*. Zapis vprašalnice SLA (julij 1951). Rokopis hrani Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.
- LOGAR, TINE, 1951b: *Robidišče*. Zapis vprašalnice SLA (julij 1951). Rokopis hrani Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.
- LOGAR, TINE, 1965a: *Brdo (Lusevera)*. Zapis vprašalnice SLA (17.–20. VII. 1965). Rokopis hrani Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.
- LOGAR, TINE, 1965b: *Viškorša (Monteaperta)*. Zapis vprašalnice SLA (20.–21. VII. 1965). Rokopis hrani Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.
- SPINOZZI MONAI, LILIANA, 2009a: *Il Glossario del dialetto del Torre di Jan Baudouin de Courtenay*. Udine, Sankt Petersburg, Ljubljana: Consorzio Universitario del Friulu, St. Petersburg Branch of the Archive of the Russian Academy of Sciences, ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

2 Uporabljena literatura

- BABIČ, VANDA, 2008: *Učbenik stare cerkvene slovanščine*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, Oddelek za slavistiko, Oddelek za slovenistiko.
- BAJEC, ANTON, 1950: *Besedotvorje slovenskega jezika I: Izpeljava samostalnikov*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
- BAJEC, ANTON, 1952: *Besedotvorje slovenskega jezika II: Izpeljava slovenskih pridevnikov, III: Zloženke*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
- BAJEC, ANTON, 1959: *Besedotvorje slovenskega jezika IV: Predlogi in predpone*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
- BALLOCH, BRUNA, 2010: *Mlada lipa. Pravce domah narete*. Ur. Roberto Dapit, Lucia Trusgnach, Danila Zuljan Kumar. Čedad: Kulturno društvo Ivan Trinko.

- BALLOCH, BRUNA, 2018: *Lučice na oknah. Naš sviet pouan naposebnosti/Il nostro mondo pieno di meraviglia*. Ur. Roberto Dapit, Lucia Trusgnach, Danila Zuljan Kumar. Čedad/Cividale del Friuli: Kulturno društvo Ivan Trinko/Circolo culturale Ivan Trinko.
- BAUDOUIN DE COURTENAY, JAN, 1905: Нѣскольکو случаев психически-морфологического уподобления или уодноображения в терско-славянских говорах сѣверо-восточной Италии. *Извѣстія Отдѣленія рускаго языка и словесности Императорской академіи наук* 10/3. 266–283.
- BAUDOUIN DE COURTENAY, JAN, 1998: *Degli Slavi in Italia*. San Pietro al Natisone/Špeter: Lipa.
- BENACCHIO, ROSANNA, RENZI, LORENZO, 1987: *Clitici slavi e romanzi*. Padova: CLESP.
- BENACCHIO, ROSANNA, 2002: *I dialetti sloveni del Friuli tra periferia e contatto*. Udine: Società filologica Friulana.
- BENEDIK, FRANCKA, 1994: Vprašalnice za zbiranje narečnega gradiva. *Traditiones: zbornik Inštituta za slovensko narodopisje* 23. 87–142.
- BENEDIK, FRANCKA, 1999: *Vodnik po zbirki narečnega gradiva za Slovenski lingvistični atlas (SLA)*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- BEZLAJ, FRANCE, 2003: *Zbrani jezikoslovni spisi I–II*. Ur. Metka Furlan. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- BREZNIK, ANTON, 1916: *Slovenska slovnica za srednje šole*. Celovec: Družba sv. Mohorja.
- BROZOVIĆ, DALIBOR, 1960: O strukturalnim i genetskim kriterijima u klasifikaciji hrvatskosrpskih dijalekata. *Zbornik za filologiju i lingvistiku* 3. Novi Sad. 68–88.
- BOWIE, DAVID, 2001: Dialect Contact and Dialect Change: The Effect of Near-Mergers. *University of Pennsylvania Working Papers in Linguistics* 7/3. 17–26.
- BULATOVA, ДУВО, НИКОЛАЈЕВ 1988 = БУЛАТОВА, РИММА ВЛАДИМИРОВНА, ДЫБО, ВЛАДИМИР АНТОНОВИЧ, НИКОЛАЕВ, СЕРГЕЙ ЛЬВОВИЧ, 1988: Проблемы акцентологических диалектизмов в праславянском. *Славянское языкознание. X международный съезд славистов. София, сентябрь 1988 г. Доклады советской делегации*. Москва: Наука.
- CIGALOTTO, PAOLA, SANTORO, MARIAGRAZIA, 1996: Tarcento e il suo territorio. *Tarcent e Valadis de Tôr*. (Ur. Gianfranco Ellero.) Udine: Società filologica friulana. 37–44, 58–62.
- COLLINGE, NEVILLE EDGAR, 1985: *The Laws of Indo-European*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- CRONIA, ARTURO, 1950: Contributi alla dialettologia slovena. *Slavistična revija* 3/3–4. 321–326.
- ČERNO, VILJEM, 2006: Vikariat Slovencev iz Terske doline Vicariatus Sclaborum. *Terska dolina/Alta val Torre/Val de Tor: Terska dolina v besedi, sliki in pesmi Viljema Černa*. Ur. Milena Kožuh. Celje, Gorica: Društvo Mohorjeva družba, Celjska Mohorjeva družba, Goriška Mohorjeva družba. 78–84.
- DAPIT, ROBERTO, 1994: Osservazioni sull'indebolimento e sulla caduta delle vocali breve nei dialetti sloveni, con particolare riferimento alla varietà del Torre/Ter. *Il friuli: lingue, culture, glottodidattica*. (Ur. Silvana Schiavi-Fachin.) Udine: Kappa VU. 53–75.
- DAPIT, ROBERTO, 1995: *La Slavia Friulana: lingue e culture Resia, Torre, Natisone bibliografia ragionata = Beneška Slovenija: jezik in kultura: Rezija, Ter, Nadiža: kritična bibliografija*. Čedad, Špeter: Kulturno društvo »Ivan Trinko«, Zadruga »Lipa«.
- DAPIT, ROBERTO, 1996: Cultura materiale dell'Alta Valle del Torre. Il microsistema di Zawárh / Villanova delle Grotte. Testimonianze orali. *Tarcent e Valadis de Tôr*. Ur. Gianfranco Ellero. Udine: Società filologica friulana. 209–220.

- DAPIT, ROBERTO, 2001: *Cognomi e nomi di famiglia dell'Alta Val Torre*. Udine, Bardo/Lusevera: Campanotto, Občina Bardo/Comune di Lusevera.
- DAPIT, ROBERTO, 2009: Relazioni semantiche tra lo sloveno standard e i dialetti con riferimento alle lingue di interazione. *Linguistica* 49/2. 277–293.
- DAPIT, ROBERTO, IVANČIČ KUTIN, BARBARA, LEDINEK LOZEJ, ŠPELA (ur.), 2015: *Le collezioni uniscono/Zbirke povezujejo*. Udine: Università di Udine, Dipartimento di Lingue e Letterature Straniere.
- DEL MEDICO, DINO, 2006: *Naše besiede: vokabolareh po našin-italiano, vocabolario italiano-po našin*. Bardo/Lusevera: Comunità montana Torre, Natisone e Collio, Comune di Lusevera.
- ДУВО 1981 = ДЫБО, ВЛАДИМИР АНТОНОВИЧ, 1981: *Славянская акцентология: Опыт реконструкции системы акцентных парадигм в праславянском*. Москва: Наука.
- ДУВО 2000 = ДЫБО, ВЛАДИМИР АНТОНОВИЧ, 2000: *Морфологизованные парадигматические акцентные системы: Типология и генезис*. Москва: Языки русской культуры.
- ДУВО, ЗАМЯТИНА, НИКОЛАЈЕВ 1990 = ДЫБО, ВЛАДИМИР АНТОНОВИЧ, ЗАМЯТИНА, ГАЛИНА ИГОРЕВНА, НИКОЛАЕВ, СЕРГЕЙ ЛЬВОВИЧ, 1990: *Основы славянской акцентологии*. Москва: Наука.
- ДУВО, ЗАМЯТИНА, НИКОЛАЈЕВ 1993 = ДЫБО, ВЛАДИМИР АНТОНОВИЧ, ЗАМЯТИНА, ГАЛИНА ИГОРЕВНА, НИКОЛАЕВ, СЕРГЕЙ ЛЬВОВИЧ, 1993: *Основы славянской акцентологии: Словарь*. Москва: Наука.
- ERAT, JANEZ, 2008: *Furlansko-slovenski slovar*. Spletni vir, dostopno na <http://sabotin.p-ng.si/~jezik/furlanscina/>.
- ERAT, JANEZ, 2006: *Furlanska slovnica*. Spletni vir, dostopno na <http://sabotin.p-ng.si/~jezik/furlanscina/>.
- ESSJ = BEZLAJ, FRANCE idr., 1976–2005: *Etimološki slovar slovenskega jezika*. I: A–J (1976); II: K–O (1982); III: P–S (1995), dopolnila in uredila Marko Snoj in Metka Furlan; IV: Š–Ž (2005), avtorji gesel France Bezljaj, Marko Snoj, Metka Furlan, ur. Marko Snoj in Metka Furlan; V: *Kazala* (2007), izdelala Marko Snoj in Simona Klemenčič. Ljubljana: Mladinska knjiga, SAZU.
- FABER, ALICE, DI PAOLO, MARIANNA, 1995: The Discriminability of Nearly Merged Sounds. *Language Variation and Change* 7/1. 35–78.
- FEIGEL, DAMIR, NANUT, VILJEM (ur.), 1950: *Beneška Slovenija*. Gorica: Knjigarna G. Carducci.
- GOSTENČNIK, JANUŠKA, 2013: *Izoglose na stiku slovenskega kostelskega narečja in kajkavskega goranskega narečja*. Doktorsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- GOSTENČNIK, JANUŠKA, 2018: *Krajevni govori ob Čabranki in zgornji Kolpi*. Zbirka *Linguistica et philologica*, 36. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Grant Dizionari Bilengâl Talian-Furlan*. Spletni vir, dostopno na: www.arlef.it/struments/grant-dizionari-talian-furlan.
- GREENBERG, MARC L., 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Aristej.
- HENDRIKS, PEPIJN, 2003: A note on Stang's Law in Moscow Accentology. *Dutch Contributions to the Thirteenth International Congress of Slavists, Ljubljana. Linguistics*. Ur. Jos Schaecken, Peter Houtzagers, Janneke Kalsbeek. Amsterdam, New York: Rodopi. 107–123.
- HICKEY, RAYMOND, 2004: Mergers, near-mergers and phonological interpretation. *New Perspectives on English Historical Linguistics*. Ur. Christian J. Kay, Carole Hough, Irené Wotherspoon. Amsterdam: John Benjamins. 125–137.

- HOCK, HANS HENRICH, ²1991 (¹1986): *Principles of historical linguistics*. Berlin, New York : Mouton de Gruyter.
- ILICH-SVITYCH, VLADISLAV MARKOVICH [ИЛЛИЧ-СВИТЫЧ, ВЛАДИСЛАВ МАРКОВИЧ], 1979: *Nominal Accentuation in Baltic and Slavic*. Cambridge, London: The MIT Press.
- JAKOPIN, FRANC, 1972: Pomen Jana Baudouina de Courtenaya za slovenistiko. *Jezik in slovstvo* 18/1–2. 1–9.
- JEDVAJ, JOSIP, 1956: Bednjanski govor. *Hrvatski dijalektološki zbornik* 1. 279–330.
- JEŽOVNIK, JANOŠ, 2014: Izvor poimenovanj za orodja in hišne pripomočke v terskem narečju. *Jezikoslovni zapiski* 20/2. 37–52.
- JEŽOVNIK, JANOŠ, 2015: Slovensčina zunaj meja Republike Slovenije (primer terskega narečja). *Država in narod v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi: 51. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ur. Hotimir Tivadar. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 134–139.
- JEŽOVNIK, JANOŠ, 2018: Slovenski jezik v Terskih dolinah. *Slovenistika in slavistika v zamejstvu – Videm*. Ur. Andreja Žele, Matej Šekli. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 95–107.
- JEŽOVNIK, JANOŠ, 2019: Končnice roditeljske množine v terskem narečju slovenskega jezika. *Slovenski jezik – Slovene linguistic studies* 12. 21–30.
- JEŽOVNIK, JANOŠ, 2020: A further look at the acute-accent progressive shift in the *Tersko* dialect of Slovene. *vácāṃsi miśrā kṛṇavāmahai. Proceedings of the International Conference of the Society for Indo-European Studies and IWoBA XII, Ljubljana 4-7 June 2019, celebrating one hundred years of Indo-European comparative linguistics at the University of Ljubljana = Akten der Arbeitstagung der Indogermanischen Gesellschaft und des IWoBA XII vom 4. bis 7. Juni 2019 in Ljubljana aus Anlass der Hundertjahrfeier der dortigen Indogermanistik*. Ur. Luka Repanšek, Harald Bichlmeier, Velizar Sadovski. Hamburg: Baar-Verlag. 665–677.
- JOSIPOVIČ, DAMIR, 2014: Recent Demographic Trends in the Northern Borderland between Italy and Slovenia: Stabilization or Further Redistribution of Population? *European Countryside* 6/1. 50–67.
- JURGEC, PETER, 2005: Fonetični opis govora Ovčje vasi. *Ovčja vas in njena slovenska govornica = Valbruna e la sua parlata slovena*. Ur. Nataša Komac, Vera Smole. Ukve, Ljubljana: Slovensko kulturno središče Planika, Založba ZRC, ZRC SAZU. 60–84.
- JURGEC, PETER, 2006: Formantne frekvence samoglasnikov v tonemski in netonemski standardni slovensščini. *Slavistična revija* 54/4. 103–114.
- KACIN WOHNZ, MILICA, PIRJEVEC, JOŽE, 2000: *Zgodovina Slovencev v Italiji 1866–2000*. Ljubljana: Nova revija.
- KAPOVIČ, MATE, 2009: Rising Mobility in Slavic *i*-stems. *Protolanguage and Prehistory. Akten der XII. Fachtagung der Indogermanischen Gesellschaft, vom 11. bis 15. Oktober 2004 in Krakau*. Ur. Rosemarie Lühr, Sabine Ziegler. Wiesbaden: Reichert Verlag. 236–243.
- KAPOVIČ, MATE, 2011: Historical Development of Adjective Accentuation in Croatian (Suffixless, *-bnъ and *-bkъ Adjectives). *Baltistica* VII. 103–128, 339–448.
- KAPOVIČ, MATE, 2015: *Povijest hrvatske akcentuacije. Fonetika*. Zagreb: Matica hrvatska.
- KAPOVIČ, MATE, 2017: On Shortening, Lengthening, and Accent Shifts in Slavic. *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 43/2. 381–402.
- KAPOVIČ, MATE, 2020: The Genitive Plural Ending in Proto-Indo-European and Slavic. *vácāṃsi miśrā kṛṇavāmahai. Proceedings of the International Conference of the*

- Society for Indo-European Studies and IWoBA XII, Ljubljana 4-7 June 2019, celebrating one hundred years of Indo-European comparative linguistics at the University of Ljubljana = Akten der Arbeitstagung der Indogermanischen Gesellschaft und des IWoBA XII vom 4. bis 7. Juni 2019 in Ljubljana aus Anlass der Hundertjahrfeier der dortigen Indogermanistik.* Ur. Luka Repanšek, Harald Bichlmeier, Velizar Sadovski. Hamburg: Baar-Verlag. 321–345.
- KENDA-JEŽ, KARMEN, 2005: Fonološki opis govora Ovčje vasi. *Ovčja vas in njena slovenska govornica = Valbruna e la sua parlata slovena.* Ur. Nataša Komac, Vera Smole. Ukve, Ljubljana: Slovensko kulturno središče Planika, Založba ZRC, ZRC SAZU. 85–128.
- KENDA-JEŽ, KARMEN, 2016: Fonetična transkripcija. *Slovenski lingvistični atlas 2: Kmetija. Atlas (SLA 2.1).* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 27–31.
- KOLETNIK, MIHAELA, 2001: *Slovenskogoriško narečje.* Maribor: Slavistično društvo.
- KORTLANDT, FREDERIK H. H., 1976: The Slovene Neo-Circumflex. *The Slavonic and East European Review* LIV/1. 1–9.
- KOŽUH, MILENA (ur.), 2006: *Terska dolina v besedi, sliki in pesmi.* Celje, Gorica: Celjska Mohorjeva družba, Goriška Mohorjeva družba.
- LABOV, WILLIAM, KAREN, MARK, MILLER, COREY, 1991: Near-mergers and the suspension of phonemic contrast. *Language Variation and Change* 3/1. 33–74.
- LANGSTON, KEITH, 2015: *Čakavska prozodija.* Zagreb: Matica hrvatska.
- LEHFELDT, WERNER, ³2009: *Einführung in die morphologische Konzeption der slavischen Akzentologie.* München: Otto Sagner.
- LENČEK, RADO, 1985: Štrekljeva pisma Jan Baudouinu de Courtenayju in Baudouinova Štreklju. *Slavistična revija* 33/1. 72–100.
- LOGAR, TINE, 1963: Sistemi dolgih vokalnih fonemov v slovenskih narečjih. *Slavistična revija* 14/1–4. 111–132. Ponatis v Logar 1996. 11–25.
- LOGAR, TINE, ¹1975 (²1993): *Slovenska narečja.* Ljubljana: Mladinska knjiga.
- LOGAR, TINE, 1981: Izhodišni splošnoslovenski fonološki sistem. *Fonološki opisi srpskohrvatskih/ hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora obuhvaćenih opšteslovenskim lingvističkim atlasom.* Ur. Pavle Ivić idr. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- LOGAR, TINE, 1987: J. Baudouin de Courtenay – slovenski dialektolog. *Jezik in slovstvo* 33/1–2. 1–7.
- LOGAR, TINE, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave.* Ur. Karmen Kenda-Jež. Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.
- LOGAR, TINE, RIGLER, JAKOB, 1983: *Karta slovenskih narečij.* Ljubljana: Univerzum.
- MAKUC, NEVA, 2015: *Sclavi, schiavi* in podobni izrazi v miselnem svetu novoveških avtorjev. *Škrabčevi dnevi 8: Zbornik prispevkov s simpozija 2013.* Ur. Danila Zuljan Kumar, Helena Dobrovoljc. Nova Gorica: Založba Univerze v Novi Gorici. 164–174.
- MARUŠIČ, BRANKO, 2006: Pregled zgodovine terskih Slovencev. *Terska dolina/Alta val Torre/Val de Tor: Terska dolina v besedi, sliki in pesmi Viljema Černa.* Ur. Milena Kožuh. Celje, Gorica: Društvo Mohorjeva družba, Celjska Mohorjeva družba, Goriška Mohorjeva družba. 55–61.
- MERKŪ, PAVLE, 1968a: Ljudje ob Teru. *Sodobnost* 16/9. 890–897.
- MERKŪ, PAVLE, 1968b: Ljudje ob Teru. *Sodobnost* 16/11. 1156–1162.
- MERKŪ, PAVLE, 1968c: Ljudje ob Teru. *Sodobnost* 16/12. 1251–1258.

- MERKŪ, PAVLE, 1969a: Ljudje ob Teru. *Sodobnost* 17/4. 447–456.
- MERKŪ, PAVLE, 1969b: Ob imenih slovenskih krajev v Italiji. *Jezik in slovstvo* 14/3. 69–71.
- MERKŪ, PAVLE, 1978: Tersko narečje. *Govor, jezik in besedno ustvarjanje v Beneški Sloveniji*. Špeter Slovenov, Trst: Založništvo tržaškega tiska. 41–56.
- MERKŪ, PAVLE, 1980: O slovenskem terskem narečju. *Slavistična revija* 28/2. 167–178.
- MERKŪ, PAVLE, 1996: Interazione linguistica nell'alta valle del Torre: isomorfia, eteromorfia e polimorfia. *Tarcint e Valadis de Tôr*. Ur. Gianfranco Ellero. Udine: Società filologica friulana. 253–266.
- MERKŪ, PAVLE, 1997: *La toponomastica dell'Alta Val Torre*. Bardo/Lusevera: Comune di Lusevera/Občina Bardo.
- MERKŪ, PAVLE, 2006: *Krajevno imenoslovje na slovenskem zahodu*. Ur. Metka Furlan, Silvo Torkar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- MIRTIČ, TANJA, 2015: *Pregibnostno-naglasni vzorci knjižne slovenščine*. Doktorsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Mi smo tu*. Letak. Špeter/San Pietro al Natisone: Inštitut za slovensko kulturo/Istituto per la cultura slovena, 2009.
- MUSONI, FRANCESCO, 1912: Gli abitanti: i loro caratteri fisici, la loro origine e le differenze etniche e linguistiche. *Guida delle Prealpi Giulie*. Ur. Marinelli, Olinto. Udine: Società Alpina Friulana.
- NIKOLAJEV, 2012 = НИКОЛАЕВ, СЕРГЕЙ ЛЬВОВИЧ, 2012: Восточнославянские рефлексy акцентной парадигмы *d* и индоевропейские соответствия влавянским акцентным типам существительных мужского рода с *o*- и *u*-основами. *Карпато-балканский диалектный ландшафт. Язык и культура: 2009–2001 2*. Москва: Российская академия наук, Институт славяноведения. 32–189.
- PERŠIČ, NIKOLAJ [Nicolò Persici], 1946: *Il dialetto di Cergneu*. Tesi di laurea. Padova: Università di Padova.
- PIRONA, GIULIO ANDREA, CARLETTI, ERCOLE, CORGNALI, GIOVANNI BATTISTA, ²1992: *Il nuovo Pirona. Vocabolario Friulano*. Udine: Società filologica Friulana.
- PRONK, TIJMEN, 2007: The retraction of the neocircumflex in the Carinthian dialects of Slovene (on Ivšič's retraction). *Tones and Theories: Proceedings of the Workshop on Balto-Slavic Accentology, Zagreb, 1–3 July 2005*. Ur. Mate Kapović, Ranko Matasović. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. 193–205.
- PRONK, TIJMEN, 2009: *The Slovene dialect of Egg and Patschach in the Gailtal, Austria*. Amsterdam, New York: Rodopi.
- PRONK, TIJMEN, 2011: Narečje Ziljske doline in splošnoslovenski pomik cirkumfleksa. *Slovenski jezik – Slovene Linguistic Studies* 8. 169–187.
- RAMOVŠ, FRAN, 1924: *Historična gramatika slovenskega jezika II: Konzonantizem*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.
- RAMOVŠ, FRAN, 1929: Slovenački jezik. *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka* IV. Ur. Stanoje Stanojević. Zagreb: Bibliografski zavod.
- RAMOVŠ, FRAN, 1931: *Dialektološka karta slovenskega jezika*. Ljubljana: Rektorat Univerze kralja Aleksandra I.
- RAMOVŠ, FRAN, 1935: *Historična gramatika slovenskega jezika VII: Dialekti*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.
- RAMOVŠ, FRAN, 1936: *Kratka zgodovina slovenskega jezika I*. Ljubljana: Akademska založba.
- RAMOVŠ, FRAN, 1950: Relativna kronologija slovenskih akcentskih pojavov. *Slavistična revija* 3/1–2. 16–23.

- RAMOVŠ, FRAN, 1952: *Morfologija slovenskega jezika*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- REPANŠEK, LUKA, 2016: Dial. Slovene **krvês-* and the accentual history of Proto-Slavic **kry* 'blood'. *Annales. Series Histori et Sociologia* 26/4. 639–646.
- RIGLER, JAKOB, 1963: Pregled osnovnih razvojnih etap v slovenskem vokalizmu. *Slavistična revija* 14. 25–78. Ponatis v Rigler 2001: 19–57.
- RIGLER, JAKOB, 1970: Akcentske variante I. *Slavistična revija* 18/1–2. 5–15. Ponatis v Rigler 2001: 320–328.
- RIGLER, JAKOB, 1971: Akcentske variante II. *Slavistična revija* 19/1. 1–12. Ponatis v Rigler 2001: 329–338.
- RIGLER, JAKOB, 1975: O zgodovini klasificiranja slovenskih dialektov. *Slavistična revija* 23. 27–40. Ponatis v Rigler 2001: 287–298.
- RIGLER, JAKOB, 1978: Akcentske variante III. *Slavistična revija* 26/4. 365–374. Ponatis v Rigler 2001: 338–346.
- RIGLER, JAKOB, 2001: *Zbrani spisi 1: Jezikovnozgodovinske in dialektološke razprave*. Ur. Vera Smole. Ljubljana.
- [RIGLER, JAKOB], ⁸2014 (¹1970): Sheme za dinamični naglas in oblikoslovje. *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. XXIX–XL. www.fran.si.
- [RIGLER, JAKOB], ⁸2014 (¹1970): Sheme za tonemski naglas. *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. XL–XLVII. www.fran.si.
- SKOK, PETAR, 1971, 1972, 1973: *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.
- SKUBIC, MITJA, 1997: *Romanske jezikovne prvine na zahodni slovenski jezikovni meji*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- SKUBIC, MITJA, 2002: *Romanski jeziki*. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za romanske jezike in književnosti.
- SKUBIC, MITJA, 2006: *Slovenske jezikovne prvine v obsoški furlanščini*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- SLA 1 = ŠKOFIC, JOŽICA, GOSTENČNIK, JANUŠKA, HORVAT, MOJCA, JAKOP, TJAŠA, KENDA-JEŽ, KARMEN, KOSTELEČ, PETRA, NARTNIK, VLADO, PETEK, URŠKA, SMOLE, VERA, ŠEKLI, MATEJ, ZULJAN KUMAR, DANILA, 2011: *Slovenski lingvistični atlas 1: Človek (telo, bolezni, družina)*. Zbirka Jezikovni atlas. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- SLA 2 = ŠKOFIC, JOŽICA, GOSTENČNIK, JANUŠKA, HAZLER, VITO, HORVAT, MOJCA, JAKOP, TJAŠA, JEŽOVNIK, JANOŠ, KENDA-JEŽ, KARMEN, NARTNIK, VLADO, SMOLE, VERA, ŠEKLI, MATEJ, ZULJAN KUMAR, DANILA, 2016: *Slovenski lingvistični atlas 2: Kmetija*. Zbirka Jezikovni atlas. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- SMOLE, VERA, 1994: *Oblikoglasje in oblikoslovje šentruperskega govora*. Doktorsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- SMOLE, VERA, 1996: Tonemski naglas glagolskih oblik v šentruperskem govoru. *Razprave SAZU, Razred za filološke in literarne vede* 15/1. 269–288.
- SMOLE, VERA, 1998a: Fonološki opis govora vasi Šentrupert (SLA 262). *Jezikoslovni zapiski* 4/1. 79–88.
- SMOLE, VERA, 1998b: Slovenska narečja. *Enciklopedija Slovenije* 12. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- SMOLE, VERA, 2000: *Zgodovinska slovnica in dialektologija II. Narečne skupine*. Skripta. Ljubljana.

- SMOLE, VERA, 2001a: Zahodna slovenska narečja. *Enciklopedija Slovenije* 15. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- SMOLE, VERA, 2001b: *Zgodovinska slovnica in dialektologija I. Vokalizem, naglas, konzonantizem*. Skripta. Ljubljana.
- SMOLE, VERA, 2004: Nekaj resnic in zmot o narečjih v Sloveniji danes. *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem: členitev jezikovne resničnosti. Mednarodni simpozij Obdobja – metode in zvrsti, Ljubljana, 27.–28. november 2003*. Ur. Erika Kržišnik. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 321–330.
- SMOLE, VERA, 2007: Pomen in vloga (slovenskih) narečij danes. *Slovenska narečja med sistemom in rabo* (Obdobja 26). Ur. Vera Smole. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. 557–563.
- SMOLE, VERA, 2017 (¹2000): *Uvod v slovensko dialektologijo. Del vsebine za predmet Slovenska dialektologija*. Skripta. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za slovenistiko, Katedra za zgodovino slovenskega jezika in dialektologijo.
- SNOJ, MARKO, 2009: *Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen*. Ljubljana: Modrijan.
- SNOJ, MARKO, ³2016 (¹1997): *Slovenski etimološki slovar*. www.fran.si.
- SPINOZZI MONAI, LILIANA, 1996: Il clitico soggetto del friulano: un caso di calco sintattico in area slavo-romanza come modello di un'ipotesi ricostruttiva. Giovan Battista Pellegrini (ur.): *Terza raccolta di saggi dialettologici in area italo-romanza*. Padova: Consiglio nazionale delle ricerche. 21–65.
- SPINOZZI MONAI, LILIANA, 2007: Sfolgiando il Lessico del dialetto del Torre/Besedišče terskega narečja (Amarcord di Pavle Merku). *Jezikoslovni zapiski* 13/1–2. 361–373.
- SPINOZZI MONAI, LILIANA, 2008: Alcune riflessioni sul mutamento linguistico basate sul dialetto del Torre. *Annales. Series historia et sociologia* 18/1. 133–138.
- SPINOZZI MONAI, LILIANA, 2009b: Ipotesi di un calco paradigmatico slavo-romanzo (l'imperativo-congiuntivo: uno studio fondato sul Glossario del dialetto del Torre di Jan Baudouin de Courtenay). *Linguistica* 49/2. 295–308.
- SPINOZZI MONAI, LILIANA, 2017: Komplementarnost Materialov II in Glosarja terskega narečja Jana Baudouina de Courtenayja. *Jezikoslovni zapiski* 23/1. 7–22.
- SREZNEVSKI, 1841 = СРЕЗНЕВСКИЙ, ИЗМАИЛ ИВАНОВИЧ, 1841: О нарѣчїяхъ славянскихъ. *Журналъ министерства народнаго просвѣщенія* 9. 133–164. Dostopno na: <http://dlib.rsl.ru/viewer/01003560418>.
- STANG, CHRISTIAN SCHWEIGAARD, 1957: *Slavonic Accentuation*. Oslo: H. Aschehoug & Co.
- STEENWIJK, HAN, 1992: *The Slovene dialect of Resia, San Giorgio*. Amsterdam, Atlanta: Rodopi.
- STEENWIJK, HAN, 1999: *Grammatica pratica resiana. Il sostantivo*. Padova: Cleup.
- STEENWIJK, HAN, 2005: *Piccolo dizionario ortografico resiano. Mali bisidnik za tō jošt rozajanskē pisanjē*. Padova: Cleup.
- STRANJ, PAVEL, 1999: *Slovensko prebivalstvo Furlanije - Julijske krajine v družbeni in zgodovinski perspektivi*. Trst, Ljubljana: Slovenski raziskovalni inštitut, Narodna in študijska knjižnica, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- STRIEDTER-TEMPS, HILDEGARD, 1963: *Deutsche Lehnwörter im Slovenischen*. Berlin: Osteuropa Institut Berlin.
- ŠEKLI, MATEJ, 2005: Tonemski naglasni tipi glagola v (knjižni) slovenščini. *Jezikoslovni zapiski* 11/2. 31–61.

- ŠEKLI, MATEJ, 2006a: *Ledinska imena v kraju Livek in njegovi okolici*. Doktorsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- ŠEKLI, MATEJ, 2006b: Tersko narečje v kraju Subid. *Terska dolina/Alta Val Torre/Val de Tor: Terska dolina v besedi, sliki in pesmi Viljema Černa*. Ur. Milena Kožuh. Celje, Gorica: Celjska Mohorjeva družba, Goriška Mohorjeva družba. 161–188.
- ŠEKLI, MATEJ, 2006c: Naglas sklonskih oblik im. mn. *stábla, daj. ed. *glavê, or. ed. *za rekó v (narečni) slovenščini. *Jezikoslovni zapiski* 12/2. 11–22.
- ŠEKLI, MATEJ, 2007a: Fonološki opis govora vasi Jevšček pri Livku nadiškega narečja slovenščine. *Jezikoslovni zapiski* 13/1–2. 409–427.
- ŠEKLI, MATEJ, 2007b: Sklanjatev in naglas samostalnikov *a*-jevske sklanjatve v govoru vasi Jevšček pri Livku nadiškega narečja slovenščine. *Annales. Series historia et sociologia*. 175–186.
- ŠEKLI, MATEJ, 2008a: Naglasni sestav govora vasi Jevšček pri Livku nadiškega narečja slovenščine v luči relativne kronologije slovenskih naglasnih pojavov. *Škrabčeva misel VI: Zbornik s simpozija 2007*. Ur. Jože Toporišič. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica. 19–36.
- ŠEKLI, MATEJ, 2008b: Declinazione e accentazione degli aggettivi della parlata di Jevšček presso Livek (dialeto sloveno nadiško). *Linguistica e filologia* 26. 259–283.
- ŠEKLI, MATEJ, 2009: Merila določanja mej med slovenskimi narečji in podnarečji. *Slovenska narečja med sistemom in rabo* (Obdobja 26). Ur. Vera Smole. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 291–318.
- ŠEKLI, MATEJ, 2010: Sklanjatev in naglas samostalnikov moške *o*-jevske sklanjatve v govoru vasi Jevšček pri Livku nadiškega narečja slovenščine. *Jezikoslovni zapiski* 16/2. 73–90.
- ŠEKLI, MATEJ, 2011: Predzgodovina praslovenskega naglasnega sistema v luči moskovske naglasoslovne šole. *Jezikoslovni zapiski* 17/2. 7–40.
- ŠEKLI, MATEJ, 2013a: Metodologija določanja plasti mlajših romanizmov v slovenščini. *Jezikoslovni zapiski* 19/2. 291–315.
- ŠEKLI, MATEJ, 2013b: Sklonidba i naglasak imenica srednjega roda *o*-sklonidbe u slovenskom govoru sela Jevšček kraj Livka (nadiški dialekt slovenskoga jezika). *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 39/1. 133–145.
- ŠEKLI, MATEJ, 2014: *Primerjalno glasoslovje slovanskih jezikov 1. Od praindoevropsčine do praslovanščine*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- ŠEKLI, MATEJ, 2018: *Tipologija lingvogenez slovanskih jezikov*. Zbirka *Linguistica et philologica*, 37. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR, 1981: Žminj (OLA 22). *Fonološki opisi srpskohrvatskih/ hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora obuhvaćenih opšteslovenskim lingvističkim atlasom*. Ur. Pavle Ivić idr. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. 229–234.
- ŠIVIC-DULAR, ALENKA, 2003: Razvoj pridevniških sklanjatev v kontekstu zgodovinskih in arealnih vidikov. *Jezikoslovni zapiski* 9/2. 7–28.
- ŠKOFIČ, JOŽICA, 2008: Oblikospreminjevalni vzorci glagola v gorenjskem kroparskem govoru. *Jezikoslovni zapiski* 14/2. 11–38.
- ŠKOFIČ, JOŽICA, 2019: *Krajevni govor Kroke*. Zbirka *Linguistica et philologica*, 38. Ljubljana: Založba ZRC.
- ŠOJAT, ANTUN, 1981: Cres (OLA 23). *Fonološki opisi srpskohrvatskih/ hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora obuhvaćenih opšteslovenskim lingvističkim atlasom*. Ur. Pavle Ivić idr. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. 235–240.

- ŠPEHONJA, NINO, 2010: *Vocabolario Nediško-Italiano*. Spletni vir, dostopno na: http://bos.zrc-sazu.si/c/Dial/Nadisko_narecje/Spehonja_2011_vocabolario_italiano_nedisko.pdf.
- ŠPEHONJA, NINO, 2011: *Vocabolario Italiano-Nediško*. Spletni vir, dostopno na: http://bos.zrc-sazu.si/c/Dial/Nadisko_narecje/Spehonja_2011_vocabolario_italiano_nedisko.pdf.
- TOLSTOJ, 1960 = ТОЛСТОЙ, НИКИТА ИЛЬИЧ, 1960: О работах И. А. Бодуена де Куртене по словенскому языку. *И. А. Бодуен де Куртене (к 30-летию со дня смерти)*. Ur. Самуил Борисович Бернштайн. Москва: Издательство Академии наук СССР.
- TOPORIŠIČ, JOŽE, 2000 (1976): *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja.
- TOPORIŠIČ, JOŽE, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- UNESCO, 2010 = UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger. Spletni vir, dostopno na: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>.
- VALJAVEC, МАТИЈА, 1878a: Naglas u ženskih rieči na a. Prinos k naglasu u (novo) slovenskom jeziku. *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 43, 44.
- VALJAVEC, МАТИЈА, 1878b: Naglas u substantiva mužkoga roda. Prinos k naglasu u novoj slovenštini. *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 45, 46, 47, 48.
- VALJAVEC, МАТИЈА, 1881: Naglas u riječi srednega roda. Prinos k naglasu u (novo) slovenskom jeziku. *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 56, 57.
- VALJAVEC, МАТИЈА, 1882: Naglas u supstantiva ženskoga roda na suglasno. Prinos k naglasu u (novo)slovenskom jeziku. *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 60.
- VALJAVEC, МАТИЈА, 1895: Naglas u adjektiva i pronomina. Prinos k naglasu u (novo-) slovenskom jeziku i hrvatskoj kajkavštini. *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 119, 121.
- VALJAVEC, МАТИЈА, 1897: Glavne točke v naglasu književne slovenštine. *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 132. 116–213.
- VOПРОСНИК ОLA = *Вопросник общеславянского лингвистического атласа*. Москва: Наука, 1965.
- VRTAČNIK, KLARA, 2014: *Izmail Ivanovič Sreznjevski: O slovanskih narečjih*. Diplomsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- ZALIZNJAK 1985 = ЗАЛИЗНЯК, АНДРЕЙ АНАТОЛЬЕВИЧ, 1985: От праславянской акцентуации к русской. Москва: Наука.
- ZULJAN KUMAR, DANILA, 2001: *Narečne interference v skladnji beneškoslovenskih besedil*. Magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- ZULJAN KUMAR, DANILA, 2010: Subiške pripovedi z jezikovnega stališča. Bruna Balloch: *Mlada lipa. Pravace domah narete*. Ur. Roberto Dapit, Lucia Trusgnach, Danila Zuljan Kumar. Čedad: Kulturno društvo Ivan Trinko. 27–32.
- ZULJAN KUMAR, DANILA, 2013: Neosebne glagolske oblike in gradnja podrednih stavkov v subjiskem terskem govoru. *Jezikoslovni zapiski* 19/2. 237–254.
- ZULJAN KUMAR, DANILA, 2015: Narečja zahodnega slovenskega jezikovnega prostora/ Dialects of Western Slovenian linguistic territory. *Le collezioni uniscono/Zbirke povezujejo*. Ur. Roberto Dapit, Barbara Ivančič Kutin, Špela Ledinek Lozej. Udine: Università di Udine, Dipartimento di Lingue e Letterature Straniere. 175–198.
- ZULJAN KUMAR, DANILA, 2018: Tersko narečje/Il dialetto del Torre. *Lučice na oknah. Naš svet pouan naposebnosti/Il nostro mondo pieno di meraviglia*. Ur. Bruna Balloch, Roberto Dapit, Lucia Trusgnach, Danila Zuljan Kumar. Čedad/Cividale del Friuli: Kulturno društvo Ivan Trinko/Circolo culturale Ivan Trinko. 38–49.

PRILOGA:

VPRAŠALNICA ZA UGOTAVLJANJE RAZŠIRJENOSTI SPLOŠNO- IN NESPLOŠNOTERSKIH NAGLASNIH SPREMEMB

Vprašalnica za ugotavljanje razširjenosti splošno- in nesplošnoterskih naglasnih sprememb je onomaziološka. Vsebuje 288 lem in besednovrstno vključuje besedje psl. *a*-sklanjatve, *o*-sklanjatev m. in sr. sp., *i*-sklanjatve, *s*-sklanjatve, psl. pridevniške sklanjatve ter psl. glagolskih spregatev I., II. (2. razreda) III., IV. in (1.–3. razreda) V. nedoločniške vrste (od tega oblike nedoločnika, sedanjika in tvornega preteklega deležnika). Strukturno vprašalnica zajema 8 sklopov, ki obravnavajo razvoj naslednjih izhodiščno-slovenskih prozodemov ter splošno-slovenskega in nesplošno-slovenskih naglasnih umikov:

1. isln. kratki akut (kot odraz psl. starega akuta)
 - 1.1 v zadnjem ali edinem besednem zlogu
 - 1.2 v predzadnjem besednem zlogu
 - 1.3 v predpredzadnjem besednem zlogu
2. isln. kratki akut (kot odraz psl. novega akuta na kračini)
 - 2.1 v zadnjem ali edinem besednem zlogu
 - 2.2 v predzadnjem besednem zlogu
 - 2.3 v predpredzadnjem besednem zlogu
 - 2.4 po analoški podaljšavi
3. isln. dolgi akut (kot odraz psl. novega akuta na dolžini)
 - 3.1 v zadnjem ali edinem besednem zlogu
 - 3.2 v predzadnjem besednem zlogu
 - 3.3 v predpredzadnjem besednem zlogu
4. isln. stari cirkumfleks (kot odraz psl. starega cirkumfleksa na kračini in dolžini oziroma isln. prozodemov, nastalih s pomikom tega naglasa pod ustreznimi pogoji)
 - 4.1 v edinem besednem zlogu
 - 4.2 v zadnjem besednem zlogu
 - 4.3 v predzadnjem besednem zlogu
5. isln. novi cirkumfleks (kot odraz popsl. novega cirkumfleksa)
 - 5.1 v edinem besednem zlogu
 - 5.2 v zadnjem besednem zlogu
 - 5.3 v predzadnjem besednem zlogu
 - 5.4 v predpredzadnjem besednem zlogu
6. odraz (splošno-slovenskega) umika naglasa na prednaglasni dolgi zložnik
7. odraz (nesplošno-slovenskega) umika naglasa na prednaglasni kratki zložnik
8. odraz (nesplošno-slovenskega) umika naglasa na prednaglasni polglasnik

Vprašalnica dodatno obravnava razvoj hipotetičnega psl. naglasnega tipa *d* (Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1990: 129–156).

Leksemi so izbrani tako, da je zajeto besedje, za katerega je mogoče utemeljeno sklepati, da se v terskem narečju dejansko rabi. Izbor temelji na pregledu gradiva v Del Medico 2006 in Spinozzi Monai 2009a ter na preliminarnih terenskih raziskavah, upoštevano pa je bilo tudi gradivo iz sosednjega nadiškega narečja, zbrano v Šekli 2006a.

Gradivo je v vprašalnici predstavljeno na naslednji način: v prvem stolpcu gradiva je navedena rekonstruirana praslovanska oblika,²⁷⁶ v drugem rekonstruirana izhodiščna slovenska oblika, v zadnjem pa sodobna slovenska oblika, ki odraža ustrezne dejavnike jezikovnega razvoja. Kot ponazarjalno gradivo je v predzadnjem stolpcu uporabljeno knjižnoslovensko gradivo iz prve izdaje *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* (SSKJ),²⁷⁷ naglas neslovarskih oblik pa je pridobljen s pomočjo Shem za tonemski naglas (53–59 v drugi izdaji (SSKJ²) navedenega dela) oziroma s pomočjo pregibnostno-naglasnih vzorcev v Mirtič 2015. Navedeni so jezikovnorazvojno prvotnejši vzorci, ne pa vse možne (drugotne) knjižnoslovenske uresničitve. V redkih primerih je, ko odraža starejše jezikovnorazvojno stanje, uporabljeno gradivo iz Pleteršnikovega *Slovensko-nemškega slovarja* (Plet.) ter nadiško oziroma tersko narečno gradivo.²⁷⁸ Na odstopanja od regularnega razvoja je pri ponazoritvenem gradivu opozorjeno le izjemoma. Zadnji stolpec sporoča, za odraz katerega isln. prozodema oziroma pojava je oblika povedna.

V primeru možnega dvojničnega odraza popsl. novega cirkumfleksa je tovrstna dvojnost po zgledu t. i. Riglerjeve transkripcije, uporabljene v slovenskih normativnih priročnikih, označena s črtico (makronom) nad naglašanim zložnikom tudi v rekonstrukcijah, npr. psl. **nosīti* > isln. **nosīti* (= **nositi* ali **nosīti*) (knj. sln. *nosīti*);²⁷⁹ psl. del. na -*l* ž. sp. **glēdala* > isln. **glēdala* (= **glēdala* ali **glēdala*) (knj. sln. *glēdala*). Prehod leksema iz neproduktivnega psl. pregibnostnega vzorca v produktivni pregibnostni

²⁷⁶ Kjer ni izrecno opozorjeno na druge vire, so rekonstrukcije povzete po ESSJ; Snój 2016; Dybo 2000; Šekli 2005; Šekli 2006a. Mateju Šekliju se dodatno zahvaljujem za gradivo z naglasno rekonstruiranimi osnovnimi oblikami psl. pregibnostnih vzorcev samostalnika in pridevnika, ki mi ga je prijazno odstopil.

²⁷⁷ Slovenski pravopis (SP 2001) je npr. ukinil razlikovanje med ozkim in širokim *o* oziroma *e* pred *v* oziroma *j*, saj sta v slovenskem knjižnem jeziku oba samoglasnika v omenjenih položajih fonetično sovpadla. Nerazlikovanje med obema samoglasnikoma po tem zgledu je značilno tudi drugo izdajo *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* (SSKJ²), npr. (SSKJ) *vēja* ≠ *mēja*, *gōvor* ≠ *lōvor* : (SSKJ²) *vēja* = *mēja*, *gōvor* = *lōvor*. Z vidika uporabnosti za rekonstrukcijo prvotnega naglasa leksema je gradivo SSKJ² zato manj povedno.

²⁷⁸ Oznaka *nad.* 'nadiško' vedno označuje gradivo iz Šekli 2006a. Oznaka *Z ter.* 'zahodnotersko' označuje gradivo, pridobljeno s preliminarnimi terenskimi raziskavami v kraju Ter/Pradielis, oznaka *V ter.* 'vzhodnotersko' pa gradivo, pridobljeno v kraju Prosnid/Prossenico.

²⁷⁹ V večini slovenskih narečij, ki poznajo dolgi nedoločnik, je pri glagolih II. in IV. nedoločniške vrste prišlo do metatonije (Rigler 2001: 342); vendar prim. npr. pkm. (z izostankom metatonije in odrazom nepodaljšanega kratkega akuta v nezadnjem zlogu) *genòti se*, *grenòti*, *menòti*, *odklenòti* (vse psl. naglasni tip *b*); *moliti (se)*, *nahoditi se*, *nositi se*, *ženiti se* (vse psl. naglasni tip *b*) ter *pistiti*, *saditi*, *sūšiti*, *zakositi* (vse psl. naglasni tip *c*) (Novak 1996: passim).

vzorec je nakazan v prvem stolpcu, pri čemer je izhodna oblika prehoda podana tudi v psl. podobi, npr. psl. **kámy*, tož. ed. **kámenъ* ≥ **kámenъ*, rod. ed. **kámena*. Privzema se, da je prehod med psl. in isln. glasovno-naglasno podobo posledica regularnega razvoja; v nasprotnem primeru je na to opozorjeno s komentarjem v besedilu.

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
S	samostalnik				
S-a	a-skl.				
S-a-a	a. p. a				
1	krava				
	im. ed.	*kóřva	*kráva	kráva	1.2
	tož. ed.	*kóřvq	*krávq	krávo	1.2
	or. ed.	*kóřvojq	*krávq	krávo	5.3
	rod. mn.	*kóřvъ	*kráv	kráv	5.1
2	lipa				
	im. ed.	*lípa	*lipa	lípa	1.2
	tož. ed.	*lípq	*lipq	lípo	1.2
	or. ed.	*lípojq	*lipq	lípo	5.3
	rod. mn.	*lípъ	*líp	líp	5.1
3	njiva				
	im. ed.	*níva	*níva	njiva	1.2
	tož. ed.	*nívq	*nívq	njivo	1.2
	or. ed.	*nívojq	*nívq	njivo	5.3
	rod. mn.	*nívъ	*nív	njív	5.1
4	jagoda				
	im. ed.	*(j)ágodá	*jágoda	jágoda	1.3
	tož. ed.	*(j)ágodq	*jágodq	jágodo	1.3
	or. ed.	*(j)ágodojq	≥ *jágodq	jágodo	5.4/1.2
	rod. mn.	*(j)ágodъ	≥ *jâgod	jâgod	5.3/1.2
5	južina				
	im. ed.	*júžina	*jùžina	júžina	1.3
	tož. ed.	*júžinq	*jùžinq	júžino	1.3
	or. ed.	*júžinojq	≥ *júžinq	júžino	5.4/1.3
	rod. mn.	*júžinъ	≥ *júžin	júžin	5.3/1.2
6	palica				
	im. ed.	*pálica	*pàlica	pálica	1.3
	tož. ed.	*pálicq	*pàlicq	pálico	1.3
	or. ed.	*pálicejg	≥ *pàlicq	pálico	5.4/1.3
	rod. mn.	*pálicъ	≥ *pàlic	pàlic	5.3/1.2

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
7	lisica				
	im. ed.	*lisíca	*lisíca	lisíca	1.2
	tož. ed.	*lisíçq	*lisíçq	lisíco	1.2
	or. ed.	*lisícejq	*lisíçq	lisíco	5.3
	rod. mn.	*lisícb̄	*lisíc̄	lisíc̄	5.2
8	lopata				
	im. ed.	*lopáta	*lopàta	lopáta	1.2
	tož. ed.	*lopátq	*lopátq	lopáto	1.2
	or. ed.	*lopátojq	*lopátq	lopáto	5.3
	rod. mn.	*lopátb̄	*lopát̄	lopát̄	5.2
9	nevesta				
	im. ed.	*nevěsta	*nevěsta	nevěsta	1.2
	tož. ed.	*nevěstq	*nevěstq	nevěsto	1.2
	or. ed.	*nevěstojq	*nevěstq	nevěsto	5.3
	rod. mn.	*nevěstb̄	*nevěst̄	nevěst̄	5.2
10	koža				
	im. ed.	*kòža	*kòža	kóža	2.2
	tož. ed.	*kòžq	*kòžq	kóžo	2.2
11	stelja				
	im. ed.	*stěla	*stěla	stělja	2.2
	tož. ed.	*stělq	*stělq	stěljo	2.2
12	tašča				
	im. ed.	*tšʹa	*tšʹa	tášča	2.2
	tož. ed.	*tšʹq	*tšʹq	táščo	2.2
13	gošča				
	im. ed.	*góšʹa	*góšʹa	góšča	3.2
	tož. ed.	*góšʹq	*góšʹq	góščo	3.2
14	suša				
	im. ed.	*súša	*súša	súša	3.2
	tož. ed.	*súšq	*súšq	súšo	3.2
15	žeja				
	im. ed.	*žédʹa	*žéja	žéja, Plet. žéja	3.2
	tož. ed.	*žédʹq	*žéjq	žéjo	3.2
16	beseda				
	im. ed.	*besědā	*besěda	besěda	5.3
	tož. ed.	*besědḡ	*besědḡ	besědo	5.3
17	otava				
	im. ed.	*otāvā	*otáva	otáva	5.3
	tož. ed.	*otāvḡ	*otāvḡ	otávo	5.3

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
18	motika				
	im. ed.	*motýkā	*motíka	motíka	5.3
	tož. ed.	*motýkō	*motíko	motíko	5.3
19	obela				
	im. ed.	*obēlā	*obēla	obēla	5.3
	tož. ed.	*obēlō	*obēlo	obēlo	5.3
20	hruška				
	im. ed.	*g/krúṣ̌ka	*xrúška	hrúška	5.3
	tož. ed.	*g/krúṣ̌ko	*xrúško	hrúško	5.3
21	mačka				
	im. ed.	*máč̣ka	*máčka	máčka	5.3
	tož. ed.	*máč̣ko	*máčko	máčko	5.3
22	senca				
	im. ed.	*sẹ̌nca	*sẹ̄nca	sẹ̄nca	5.3
	tož. ed.	*sẹ̌nco	*sẹ̄nco	sẹ̄nco	5.3
S-a-b	a. p. b				
23	moka				
	im. ed.	*mōká	*mō:ká	mōka	6
	tož. ed.	*mōkō	*mō:kō	mōko	6
24	trava				
	im. ed.	*travá	*trá:va	tráva	6
	tož. ed.	*travō	*trá:vō	trávo	6
	or. mn.	*travámī	*travâmi	travâmi	5.3
25	zvezda				
	im. ed.	*gvězdá	*zvĕ:zda	zvĕzda	6
	tož. ed.	*gvězdō	*zvĕ:zdō	zvĕzdo	6
26	bolha				
	im. ed.	*bḷxá	*bḷxá	bólha	7
	tož. ed.	*bḷxō	*bḷxō	bólho	7
27	koza				
	im. ed.	*kozá	*kozà	kóza	7
	tož. ed.	*kozō	*kozō	kózo	7
	rod. mn.	*kóẓь	*kóẓ	kóẓ	2.4
28	sestra				
	im. ed.	*sestrá	*sestrà	séstra	7
	tož. ed.	*sestrō	*sestrō	séstro	7

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
29	teta				
	im. ed.	*tetá	*tetà	téta	7
	tož. ed.	*tetò	*tetò	této	7
30	žena				
	im. ed.	*žená	*ženà	žéna	7
	tož. ed.	*ženò	*ženò	žéno	7
	rod. mn.	*žèнъ	*žén	žèṅ	2.4
	or. mn.	*ženámī	*ženâmi	ženâmi	5.3
31	megla				
	im. ed.	*mьglá	*məglà	məglâ/məgla	8
	tož. ed.	*mьglò	*məglò	məglò/məglo	8
	or. mn.	*mьglámī	*məglâmi	məglâmi	5.3
32	tema				
	im. ed.	*t̃má	*təmə	təmâ/təma	8
	tož. ed.	*t̃mò	*təmə	təmò/təmo	8
S-a-c	a. p. c				
33	brada				
	im. ed.	*bordá	*brá:da	bráda	6
	tož. ed.	*bòrdò	*bradò	brádo/bradò	4.2
34	glava				
	im. ed.	*golvá	*glá:va	gláva	6
	tož. ed.	*gòlvò	*glavò	glávo/glavò	4.2
	or. mn.	*golvámī	*golvâmi	glavâmi	5.3
35	peta				
	im. ed.	*petá	*pè:ta	péta	6
	tož. ed.	*pètò	*petò	péto/petò	4.2
36	roka				
	im. ed.	*ròká	*rò:ka	róka	6
	tož. ed.	*ròkò	*ròkò	róko/rokò	4.2
37	zima				
	im. ed.	*zimá	*zi:ma	zíma	6
	tož. ed.	*zímò	*zimò	zímo	4.2
38	gora				
	im. ed.	*gorá	*gorà	góra	7
	tož. ed.	*gòrò	*gorò	góro/gorò	4.2
39	kosa				
	im. ed.	*kosá	*kosà	kósa	7
	tož. ed.	*kòsò	*kosò	kóso/kosò	4.2

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
40	noga				
	im. ed.	*nogá	*nogà	nóga	7
	tož. ed.	*nògq	*nogô	nógo/nogô	4.2
	rod. mn.	*nògъ	*nóg	nóg	2.4
	or. mn.	*nogámī	*nogâmi	nogâmi	5.3
41	voda				
	im. ed.	*vodá	*vodà	vóda	7
	tož. ed.	*vòdq	*vodô	vódo/vodô	4.2
42	zemlja				
	im. ed.	*zemlá	*zemlà	zémlja	7
	tož. ed.	*zèmlq	*zemlô	zémjlo/zemljô	4.2
43	deska				
	im. ed.	*ďǣská	*ďǣskà	ďǣskà/ďǣska	8
	tož. ed.	*ďǣskq	*ďǣskô	ďǣskò/ďǣsko/ďǣskô	4.2
	or. mn.	*ďǣskámī	*ďǣskâmi	ďǣskâmi ²⁸⁰	5.3
44	steza				
	im. ed.	*stǣzǎ	*stǣzà	stǣzà/stǣza	8
	tož. ed.	*stǣzq	*stǣzô	stǣzò/stǣzo/stǣzô	4.2
45	ovca				
	im. ed.	*ovǣcá	*ovcà	óvca	7
	tož. ed.	*òvǣcq	*ovcô	óvco/ovcô	4.2
	rod. mn.	*ovǣcъ	*ovác	ovác	2.4
46	gorkota				
	im. ed.	*gorkotá	*gorkotà	gorkôta/gorkóta ²⁸¹	7
	tož. ed.	*gòrkotq	*gorkôto	gorkôto/gorkóto	4.3
47	sirota				
	im. ed.	*sirotá	*sirotà	sirôta	7
	tož. ed.	*sīrotq	*sirôto	sirôto	4.3
48	slepota				
	im. ed.	*slǣpotá	*slǣpotà	slepóta	7
	tož. ed.	*slǣpotq	*slǣpôto	slepóto	4.3

²⁸⁰ Nad. *das'ka daskò: daskà:m/daskmī*.

²⁸¹ Tovrstni samostalniki (tj. samostalniki psl. btv. nagl. tipa C) načeloma ne izkazujejo naglasne premene, saj je prišlo do posplošitve bodisi isln. izvorno končniško naglašanih oblik, ki v večini slovenskih narečij odražajo nesplošnoslovenski naglasni umik na prednaglasno kračino, ali isln. izvorno cirkumflektiranih oblik z naglasom na osnovi (npr. isln. *slǣpotà *slǣpôto = isln. *sirotà *sirôto ≥ knj. sln. *slepóta slepóto* ≠ *sirôta sirôto*). Naglasno premeno (po izravnavi umičnega naglasa v edninskih oblikah) odraža npr. ziljsko im. ed. *sǣrwǣta*, tož. ed. *sǣrwǣto* : im./tož. mn. *sǣrǣte* (Pronk 2009).

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
S-om	<i>o</i> -skl. m. sp.				
S-om-a	a. p. <i>a</i>				
49	kup				
	im. ed.	*kúrь	*kùp	kùp	1.1
	rod. ed.	*kúra	*kùpa	kùpa	1.2
	mest. mn.	*kúrěxь	*kùpěx	kùpih	5.3/1.2
	or. mn.	*kúrŷ	*kùpi	kùpi	5.3/1.2
50	Lah				
	im. ed.	*vólъ	*vlàx	Làh	1.1
	rod. ed.	*vólъa	*vlàxa	Làha	1.2
	mest. mn.	*vólъěxь	*vlàsěx	Làhih	5.3/1.2
	or. mn.	*vólъŷ	*vlâxi	Lâhi	5.3/1.2
51	sir				
	im. ed.	*sŷrь	*sir	sir	1.1
	rod. ed.	*sŷra	*sira	sira	1.2
52	zet				
	im. ed.	*zětь ²⁸²	*zèt	zèt	1.1
	rod. ed.	*zěta	*zěta	zěta	1.2
	mest. mn.	*zětěxь	*zětěx	zětih	5.3/1.2
	or. mn.	*zětŷ	*zěti	zěti	5.3/1.2
53	javor				
	im. ed.	*(j)ávogь	*jàvor	jàvor	1.2
	rod. ed.	*(j)ávora	*jávora	jávora	1.3
	mest. mn.	*(j)ávogěxь	≥ *jàvorěx	jàvorih	5.4/1.2
	or. mn.	*(j)ávogŷ	≥ *jàvori	jàvori	5.4/1.2
54	kamen				
	im. ed.	*kâmenь ²⁸³	*kâmen	kâmen	1.2
	rod. ed.	*kâmena	*kâmena	kâмна	1.3
	mest. mn.	*kâmeněxь	≥ *kâmeněx	≥ kâmnih	5.4/1.2
	or. mn.	*kâmenŷ	≥ *kâmeni	≥ kâmni	5.4/1.2
55	kuščar				
	im. ed.	*gúščerь	*gúščer	Plet. kúščer ²⁸⁴	1.2
	rod. ed.	*gúščera	*gúščera	Plet. kúščera	1.3

²⁸² Prvotno samostalnik *i*-sklanjatve moškega spola: psl. *zětь, rod. ed. *zěti.

²⁸³ Prvotno samostalnik *n*-sklanjatve: psl. *kâmy, rod. ed. *kâmene (tož. ed. *kâmenь).

²⁸⁴ Plet. tudi *gúščer*, rod. ed. *gúščera* in *kuščar*, rod. ed. *kuščarja* (SSKJ *kúščar*, rod. ed. *kūščarja*).

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
56	božič				
	im. ed.	*božitʹb	*božitʹ	bóžič	1.1/7
	rod. ed.	*božitʹa	*božitʹa	božiča	1.2
57	človek				
	im. ed.	*čьlověkb	*člověk	člóvek	1.1/7
	rod. ed.	*čьlověka	*člověka	člověka	1.2
58	jezik				
	im. ed.	*jezýkb	*jezik	jézik	1.1/7
	rod. ed.	*jezýka	*jezika	jezika	1.2
59	petelin				
	im. ed.	*pěteln̄b	*pětelin	petélin	1.1/7
	rod. ed.	*pěteln̄a	*pětelina	petelína	1.2
	mest. mn.	*pěteln̄ěx̄b	*pěteln̄ěx̄	petelinih	5.3/1.2
	or. mn.	*pěteln̄īy	*pěteln̄ini	peteln̄ini	5.3/1.2
60	mesec				
	im. ed.	*mēsēcb	*mēsēc	mēsēc	5.3
	rod. ed.	*mēsēca	*mēsēca	mēsēca/mēsca	5.4
61	pajek				
	im. ed.	*pājēk	*pājek	pâjek	5.3
	rod. ed.	*pājēka	*pājeka	pâjka	5.4
62	ptičar				
	im. ed.	*pʹtītʹāgb	*ptītʹar	ptīčar	5.3
	rod. ed.	*pʹtītʹāga	*ptītʹara	ptīčarja	5.4
63	hlebec				
	im. ed.	*xlěbьcb	*xlěbəc	≥ hlěbəc	1.2
	rod. ed.	*xlěbьca	*xlěbca	hlěbca	5.3
64	maček				
	im. ed.	*máčьkb	*máčək	máčək	1.2
	rod. ed.	*máčьka	*máčka	≥ máčka	5.3
65	palec				
	im. ed.	*pālьcb	*pāləc	≥ pāləc	1.2
	rod. ed.	*pālьca	*pālca	pālca	5.3
66/1	brater				
	im. ed.	*brātʹrb	*brātər	Plet. brātər	5.3
	rod. ed.	*brātʹra	*brātra	≥ Plet. brātra	1.2
66/2	brat				
	im. ed.	*brātʹrb	≥ *brāt	brät	1.1
	rod. ed.	*brātʹra	≥ *brāta	brāta	1.2

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
67	gaber				
	im. ed.	*grǎbrъ	*grábər	≥ gábər	5.3
	rod. ed.	*grǎbra	*gràbra	gábra	1.2
68	kašelj				
	im. ed.	*kǎs(ъ)ǎ	*kášǎl/*kášǎl	(≥) kášǎlj	5.3/1.2
	rod. ed.	*kǎs(ъ)ǎ	*kášǎla/*kášǎla	(≥) kášǎlja	1.2/5.3
69	veter				
	im. ed.	*vǎtrъ	*vǎtər	vǎtər	5.3
	rod. ed.	*vǎtra	*vǎtra	≥ vǎtra	1.2
70	potok				
	im. ed.	*potòkъ	*potòk	pótoka	2.1/7
	rod. ed.	*potòka	*potòka	potòka	2.2
71/1	prostor				
	im. ed.	*prostòrъ	*prostòr	próstor	2.1/7
	rod. ed.	*prostòra	*prostòra	prostòra	2.2
71/2	prestor				
	im. ed.	*perstòrъ	*prǎ:stør	Plet. préstor	2.1/6
	rod. ed.	*perstòra	*prǎ:stòra	Plet. prestòra	2.2
S-om-b	a. p. b				
72	gréh				
	im. ed.	*grǎxъ	*grǎx	grǎh	3.1
	rod. ed.	*grǎxǎ	*grǎ:xa	grǎha	3.2
73	hlev				
	im. ed.	*xlǎvъ	*xlǎv	hlǎv	3.1
	rod. ed.	*xlǎvǎ	*xlǎ:va	hlǎva	3.2
74	ključ				
	im. ed.	*klǎčъ	*klǎč	ključ	3.1
	rod. ed.	*klǎčǎ	*klǎ:ča	ključa	3.2
75	križ				
	im. ed.	*krǎžъ	*krǎž	kríž	3.1
	rod. ed.	*krǎžǎ	*krǎ:žǎ	kríža	3.2
76	klobuk				
	im. ed.	*klobúkъ	*klobúk	klobúk	3.1
	rod. ed.	*klobukǎ	*klobú:ka	klobúka	3.2
77	kokošar				
	im. ed.	*kokošárъ	*kokošár	Plet. kokošár	3.1
	rod. ed.	*kokošárǎ	*kokošár:ra	Plet. kokošárja	3.2

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
78	kovač				
	im. ed.	*kovačь	*kovač	kovač	3.1
	rod. ed.	*kovača	*kovača	kovača	3.2
79	konj				
	im. ed.	*kónь	*kón	kōnj	2.1
	rod. ed.	*kóná	*kónà	kónja	2.1/7
	rod. mn.	*kónь	*kón	kōnj	2.4
	mest. mn.	*kónixь	*kónix	kōnjih	2.4
	or. mn.	*kónī	*kóni	kōnji	2.4
80	koš				
	im. ed.	*kòšь	*kòš	kòš	2.1
	rod. ed.	*koša	*koša	kóša	2.1/7
81	nož				
	im. ed.	*nòžь	*nòž	nòž	2.1
	rod. ed.	*noža	*noža	nóža	2.1/7
82	bek [bək]				
	im. ed.	*bĭkь	*bək	Z ter. 'bak 'bik'	2.1
	rod. ed.	*bĭká	*bəkà	ba'kų	2.1/8
83	dež				
	im. ed.	*dĕžďь	*dəž	děž	2.1
	rod. ed.	*dĕžďá	*dəžjà	dəžjà/dəžja	2.1/8
84	ses				
	im. ed.	*sĕsь	*səs	Plet. səs	2.1
	rod. ed.	*sĕsá	*səsà	səsà	2.1/8
85	otrok				
	im. ed.	*otròkь	*otròk	otròk	2.1/7
	rod. ed.	*otroká	*otrokà	otróka	2.1/7
	rod. mn.	*otròkь	*otrók	otrók	2.4
	mest. mn.	*otrócĕx	*otrócĕx	otrócih	2.4
	or. mn.	*otròkŷ	*otróki	otróki	2.4
86	sokol				
	im. ed.	*sokòlь	*sokòl	sókol	2.1/7
	rod. ed.	*sokolá	*sokolà	sokóla	2.1/7
87	topol				
	im. ed.	*topòlь	*topòl	tópol	2.1/7
	rod. ed.	*topolá	*topolà	topóla	2.1/7

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sl.	
88	junc²⁸⁵				
	im. ed.	*junъсь	*jú:nəc	júnəc	6
	rod. ed.	*junъcá	*jú:nca	júnca	6
89	klanec				
	im. ed.	*kolnъсь	*klá:nəc	klánəc	6
	rod. ed.	*kolnъcá	*klá:nca	klánca	6
90	pések				
	im. ed.	*pěšъкъ	*pě:sək	pěsək	6
	rod. ed.	*pěšъká	*pě:ska	pěska	6
91	petek				
	im. ed.	*pěťкъ	*pě:tək	pětək	6
	rod. ed.	*pěťká	*pě:tka	pětka	6
92	konec				
	im. ed.	*konъсь	*konəc	kónəc	7/2.1
	rod. ed.	*konъcá	*koncà	kónca	7/2.1
93	korec				
	im. ed.	*korъсь	*korəc	kórəc	7/2.1
	rod. ed.	*korъcá	*korcà	kórca	7/2.1
94	kotel				
	im. ed.	*kotъль	*kotəl	kótəl	7/2.1
	rod. ed.	*kotъlá	*kotlà	kótla	7/2.1
95	lonec				
	im. ed.	*lonъсь	*lonəc	lónəc	7/2.1
	rod. ed.	*lonъcá	*loncà	lónca	7/2.1
96	čeber				
	im. ed.	*čъbъгъ	*čəbər	čəbər/čəbər	8/2.1
	rod. ed.	*čъbъgá	*čəbrà	čəbrà/čəbra	8/2.1
97	pekel				
	im. ed.	*pъkъль	*pəkəl	pəkəl/pəkəl	8/2.1
	rod. ed.	*pъkъlá	*pəklà	pəklà/pəkla	8/2.1
98	skedenj				
	im. ed.	*skěďňъ	*skədəń	skədəńj/skədəńj	8/2.1
	rod. ed.	*skěďňá	*skədňà	skədňj/skədňja	8/2.1

²⁸⁵ Pri samostalnikih tega tipa je prišlo do izravnave naglasa oblik im./tož. ed. (zaradi predhodnega skrajšanja psl. predprednaglasne dolžine (prim. II/2.1.2b) v ostalih oblikah do umika naglasa na prednaglasno dolžino ni moglo priti), npr. psl. *kōlnъсь, rod. ed. *kōlnъcá > popsl. *kōlnъсь *kōlnъcá > isl. *klá:nəc *klāncà ≥ *klá:nəc *klá:nca. O tem pričajo podatki iz tistih sln. narečij, v katerih ni prišlo do umika na prednaglasno kračino, npr. nadiško (Šekli 2006a) *yó:tc yó:tca, jú:nc jú:nca, klá:nc klá:nca, Ní:emca Ní:emca, pé:tk pé:tka* (in ne morda ***yot'ca, **jun'ca, **klan'ca, **Nem'ca, **pet'ka*).

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
S-om-c	a. p. c				
99	les				
	im. ed.	*lěsь	*lěs	lēs	4.1
	rod. ed.	*lěsa	*lěsâ	lesâ	4.2
100	mož				
	im. ed.	*mōžь	*mōž	mōž	4.1
	rod. ed.	*mōža	*mōžâ	možâ	4.2
101	volk				
	im. ed.	*vѣlkъ	*vĭk	vōlk	4.1
	rod. ed.	*vѣlka	*vĭkâ	vōlka, Plet. voĭkâ	4.2
102	bog				
	im. ed.	*bōgь	*bōg	bōg	4.1
	rod. ed.	*bōga	*bogâ	bogâ	4.2
103	gnoj				
	im. ed.	*gnōjь	*gnōj	gnōj	4.1
	rod. ed.	*gnōja	*gnōjâ	gnōjâ	4.2
104	grm				
	im. ed.	*grĭmь	*grĭm	grĭm	4.1
	rod. ed.	*grĭma	*grĭmâ	grĭma	4.2
105	med				
	im. ed.	*mēdь	*mēd	mēd	4.1
	rod. ed.	*mēdu	*medû	medû	4.2
106	dan				
	im. ed.	*dĕnь	*dân	dân	4.1
	rod. ed.	*dĕne	*dnê	dnĕ	4.1
107	tast				
	im. ed.	*tĕstь	*tâst	tâst	4.1
	rod. ed.	*tĕsti	≥ *təstâ	tâsta	4.2
108	golob				
	im. ed.	*gōlqь	*golq̄b	golōb	4.2
	rod. ed.	*gōlq̄bi	≥ *golq̄ba	golōba	4.3
109	gospod				
	im. ed.	*gōspodь	*gospōd	gospōd	4.2
	rod. ed.	*gōspodi	≥ *gospōda	gospōda	4.3
110	pepel				
	im. ed.	*rĕpēlь	*repēl	repēl	4.2
	rod. ed.	*rĕpēla	*repēla	repēla	4.3

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
S-om-d	a. p. <i>d</i> ²⁸⁶				
111	las				
	im. ed.	*vōlsъ	*vlās / ≥ *vlás	lās	4.1/3.1
	rod. ed.	*volsá	*vlá:sa / ≥ *vlasâ	lasû	6/4.2
112	sneg				
	im. ed.	*snĕgъ	*snĕg / ≥ *snĕg	snĕg	4.1/3.1
	rod. ed.	*snĕgá	*snĕ:ga / ≥ *snĕgâ	snegâ	6/4.2
113	zob				
	im. ed.	*zōbъ	*zōb / ≥ *zōb	zōb	4.1/3.1
	rod. ed.	*zōbá	*zō:ba / ≥ *zōbâ	zobâ	6/4.2
114	most				
	im. ed.	*mōstъ	*mōst / ≥ *mōst	mōst	4.1/2.1
	rod. ed.	*mostá	*mostà / ≥ *mostâ	mostû	7/4.2
115	nos				
	im. ed.	*nōsъ	*nōs / ≥ *nōs	nōs	4.1/2.1
	rod. ed.	*nosá	*nosà / ≥ *nosâ	nosû	7/4.2
116	rog				
	im. ed.	*rōgъ	*rōg / ≥ *rōg	rōg	4.1/2.1
	rod. ed.	*rogá	*rogà / ≥ *rogâ	rōga/rogâ	7/4.2
117	voz				
	im. ed.	*vōzъ	*vōz / ≥ *vōz	vōz	4.1/2.1
	rod. mn.	*vōzъ	*vōz	vōz	4.2
118	prst ²⁸⁷				
	im. ed.	*pŕstъ	*pŕst / ≥ *pŕst	pŕst	4.1/3.1
	rod. ed.	*pŕstá (?)	*pŕ:sta / ≥ *pŕstâ	pŕsta	6/4.2
119	srp				
	im. ed.	*sŕpъ	*sŕp / ≥ *sŕp	sŕp	4.1/3.1
	rod. ed.	*sŕpá	*sŕ:pa / ≥ *sŕpâ	sŕpa	6/4.2
120	vrh				
	im. ed.	*vŕxъ	*vŕx / ≥ *vŕx	vŕh	4.1/3.1
	rod. ed.	*vŕxú	*vŕ:xu / ≥ *vŕxû	vŕha/vrhâ	6/4.2

²⁸⁶ Rekonstrukcije samostalnikov ps. nagl. tipa *d* so podane po Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1990: 139–154; Dybo, Zamjatina, Nikolajev 1993: 159–304; Nikolajev 2012.

²⁸⁷ Nikolajev (2012: 60) na podlagi eksterne evidence (lit. *pirštas*, sti. *piršhám*) rekonstruira bodisi ps. naglasni tip *b* bodisi ps. naglasni tip *d*.

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
S-os	<i>o</i> -skl. sr. sp.				
S-os-a	<i>a. p. a</i>				
121	grlo				
	im. ed.	*gřrdlo	*gřdlo	gřlo	1.2
	rod. ed.	*gřrdla	*gřdla	gřla	1.2
	im. mn.	*gřrdlā	*gřdla	gřla	5.3
122	leto				
	im. ed.	*lěto	*lěto	lěto	1.2
	rod. ed.	*lěta	*lěta	lěta	1.2
	im. mn.	*lětā	*lěta	lěta	5.3
123	sito				
	im. ed.	*sító	*sito	sito	1.2
	rod. ed.	*síta	*sita	sita	1.2
	im. mn.	*sítā	*sita	síta	5.3
124	jabolko				
	im. ed.	*(j)ǎbľko	*jǎbľko	jǎbolko	1.3
	rod. ed.	*(j)ǎbľka	*jǎbľka	jǎbolka	1.3
	im. mn.	*(j)ǎbľkā	≥ *jǎbľka	jǎbolka	5.4
125	kladivo				
	im. ed.	*kládivo	*kládivo	kládivo	1.3
	rod. ed.	*kládiva	*kládiva	kládiva	1.3
	im. mn.	*kládivā	≥ *kládiva	kládiva	5.4
126	sirišče				
	im. ed.	*sírišče	*sirišče	sirišče, Plet. sírišče	1.3
	rod. ed.	*sírišča	*sirišča	sirišča	1.3
	im. mn.	*síriščā	≥ *sirišča	sirišča	5.4
127	cedilo				
	im. ed.	*cěďídlo	*cědidlo	cedílo	1.2
	rod. ed.	*cěďídla	*cědidla	cedíla	1.2
	im. mn.	*cěďídlā	*cědidla	cedíla	5.3
128	koleno				
	im. ed.	*kolěno	*kolěno	kolěno	1.2
	rod. ed.	*kolěna	*kolěna	kolěna	1.2
	im. mn.	*kolěnā	*kolěna	kolěna	5.3
129	železo				
	im. ed.	*želězo	*želězo	želězo	1.2
	rod. ed.	*želěza	*želěza	želěza	1.2
	im. mn.	*želězā	*želěza	želěza	5.3

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
S-os-b	a. p. b				
130	gnezdo				
	im. ed.	*gnězdó	*gně:zdo	gnězdo	6
	rod. ed.	*gnězdá	*gně:zda	gnězda	6
	im. mn.	*gnězda	*gnězda	gnězda	3.2
131	mleko				
	im. ed.	*mlěkó	*mlě:ko	mlěko	6
	rod. ed.	*mlěká	*mlě:ka	mlěka	6
	im. mn.	*mlěka	*mlěka	mlěka	3.2
132	vino				
	im. ed.	*vinó	*vi:no	vino	6
	rod. ed.	*viná	*vi:na	vina	6
	im. mn.	*vina	*vina	vina	3.2
133	vrata				
	im. ed.	/	/	/	/
	im. mn.	*vórta	*vráta	vráta	3.2
134	bedro				
	im. ed.	*bedró	*bedrò	bédro, Plet. bédro	7
	rod. ed.	*bedrá	*bedrà	bédra	7
	im. mn.	*bèdra	*bèdra	bédra, Plet. bédra	2.2
135	čelo				
	im. ed.	*čeló	*čelò	čélo, nad. če'lo	7
	rod. ed.	*čelá	*čelà	čélo, nad. če'la	7
	im. mn.	*čèla	*čèla	čéla, nad. čé:la	2.2
136	rebro				
	im. ed.	*rebró	*rebrò	rébro	7
	rod. ed.	*rebrá	*rebrà	rébra	7
	im. mn.	*rèbra	*rèbra	rébra/rěbra	2.2
137	дно				
	im. ed.	*дѣно́	*dnò	dnò	2.1
	rod. ed.	*дѣна́	*dnà	dnà	2.1
	im. mn.	*дѣна́	*dnà	dnà	2.1
	rod. mn.	*дѣнѣ	*dĕn	dán ²⁸⁸	2.4

²⁸⁸ „dnòv in dnòv redko dán“ (Mirtič 2015: 254).

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
138	tlo				
	im. ed.	*tǫló	*tlò	tlò	2.1
	rod. ed.	*tǫlá	*tlà	tlà	2.1
	im. mn.	*tǫlá	*tlà	tlà	2.1
	rod. mn.	*tǫlǫ	*tǫl	tál	2.4
139	jajce				
	im. ed.	*jǫjǫcé	*jǫjǫcè	jǫjǫce, nad. i'ce	7
	rod. ed.	*jǫjǫcá	*jǫjǫcà	jǫjǫca, nad. i'ca	7
	im. mn.	*jǫjǫca	*jǫjǫca	jǫjǫca, nad. jǫjǫca	3.2
140	rešeto				
	im. ed.	*rešetó	*rešetò	rešéto	7
	rod. ed.	*rešetá	*rešetà	rešéta	7
	im. mn.	*rešeta	*rešeta	rešēta/rešēta	2.2
141	vreteno				
	im. ed.	*vertenó	*vrētenò	vreténo	7
	rod. ed.	*vertená	*vrētenà	vreténa	7
	im. mn.	*vertèna	*vrētèna	vreténa	2.2
142	sencè				
	im. ed.	*sǫnǫcè	*sǫncè	sǫncè/sǫnce	8
	rod. ed.	*sǫnǫcá	*sǫncà	sǫncà/sǫnca	8
143	steklo				
	im. ed.	*stǫkló	*stǫklò	stéklo, Plet. stǫklò	8
	rod. ed.	*stǫklá	*stǫklà	stékla	8
S-os-c	a. p. c				
144	blago				
	im. ed.	*bǫlgo	*blagô	blagô	4.2
	rod. ed.	*bǫlga	*blagâ	blagâ	4.2
145	meso				
	im. ed.	*mǫšo	*mǫšô	mesô	4.2
	rod. ed.	*mǫša	*mǫšâ	mesâ	4.2
146	seno				
	im. ed.	*sǫno	*sǫnô	senô	4.2
	rod. ed.	*sǫna	*sǫnâ	senâ	4.2
147	morje				
	im. ed.	*mǫrǫ	*morfê	mǫrǫ/morǫjê	4.2
	rod. ed.	*mǫra	*morfâ	mǫrǫ/morǫjâ	4.2

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
148	nebo				
	im. ed.	*něbo	*nebô	nebô	4.2
	rod. ed.	*něbese	≥ *nebêsa ≥ *nebâ	nebâ	4.2
149	polje				
	im. ed.	*pôle	*polê	pôlje/poljê	4.2
	rod. ed.	*pôla	*polâ	pôlja/poljâ	4.2
150	jezero				
	im. ed.	*(j)ëzero	*jezêro	jêzero/jezêro/jezéro	4.3
	rod. ed.	*(j)ëzera	*jezêra	jêzera/jezêra/jezéra	4.3
151	srce				
	im. ed.	*sърдѣce	*sърcê	srcê	4.2
	rod. ed.	*sърдѣca	*sърcâ	srcâ	4.2
S-i	<i>i</i> -skl. sr. sp.				
S-i-a	a. p. <i>a</i>				
152	miš				
	im. ed.	*mъшь	*miš	mîš	1.1
	rod. ed.	*mъши	*miši	mîši	1.2
	mest. ed.	*mîši	*miši	mîši	5.3
	or. ed.	*mîšъjъ	*mišjъ	mîšjъ	5.3
153	nit				
	im. ed.	*nѣтъ	*nit	nîť	1.1
	rod. ed.	*nѣти	*niti	nîťi	1.2
	mest. ed.	*nѣtѣ	*niti	nîťi	5.3
	or. ed.	*nѣtъjъ	*nitjъ	nîťjъ	5.3
154	senožet				
	im. ed.	*sěnožęť	*sěnožet	senóžet/senožet	1.1
	rod. ed.	*sěnožęťi	*sěnožeti	senožeti	1.2
	mest. ed.	*sěnožęťi	*sěnožeti	senožeti	5.3
	or. ed.	*sěnožęťjъ	*sěnožetjъ	senožetjъ	5.3
155	pamet				
	im. ed.	*pámęť	*pamet	pámet	1.2
	rod. ed.	*pámęťi	*pameti	pámeti	1.3
156	praprot				
	im. ed.	*pórpręť	*praprot	práprot	1.2
	rod. ed.	*pórpręťi	*praproti	práproti	1.3

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
157	starost				
	im. ed.	*stárostь	*stàrost	stárost	1.2
	rod. ed.	*stárosti	*stàrosti	stárosti	1.3
158	bolezen				
	im. ed.	*bolěznь	*bolězən	bolězən	5.3
	rod. ed.	*bolězni	*bolězni	bolězni	5.3
159	misel				
	im. ed.	*mýslь	*mîsəl	mîsəl	5.3
	rod. ed.	*mýsli	*mîsli	mîsli	5.3
160	pesem				
	im. ed.	*pěsnь	*pêsən	pêsəm	5.3
	rod. ed.	*pěsni	*pêsni	pêsmi	5.3
S-i-b	a. p. b				
161	luč				
	im. ed.	*lúčь	*lúč	lúč	3.1
	rod. ed.	*luči	*lú:či	lúči	6
162	pot				
	im. ed.	*pótь	*pót	pōt, Plet. pót	3.1
	rod. ed.	*pōti	*pō:ti	potí ²⁸⁹	6
S-i-c	a. p. c				
163	pest				
	im. ed.	*pěstь	*pêst	pêst	4.1
	rod. ed.	*pěsti	*pestî	pestî	4.2
164	reč				
	im. ed.	*rěčь	*rěč	rěč	4.1
	rod. ed.	*rěči	*rěčî	rečî	4.2
165	uš				
	im. ed.	*vъšь	*ûš	ûš	4.1
	rod. ed.	*vъši	*ušî	ušî	4.2
166	kost				
	im. ed.	*kōstь	*kōst	kōst	4.1
	rod. ed.	*kōsti	*kostî	kostî	4.2

²⁸⁹ Naglas samostalnika *pōt* npr. v rod. ed. *potî* kaže na izostanek umika na prednaglasno dolžino oziroma na nepričakovano odsotnost krajšanja naglašanih izglasnih zložnikov v psl. naglasnem tipu *b*. Podobno stanje v nadiščini opisuje Šekli (2006a: 144) za samostalnika *lú:č* (*luči:*) in *pó:t* (*potí:*), Valjavec (1882: 110) pa npr. navaja le roditeljski obliki *lúci* in *póti*. Odsotnost izrecne navedbe naglasa v stranski obliki v Pleteršnikovem slovarju prav tako kaže na naglas v osnovi (torej enako kot pri slovarskih oblikah *lúč*, *pót*).

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
167	peč				
	im. ed.	*pěťb	*pěť	pěč	4.1
	rod. ed.	*pěťi	*pěťi	pečī	4.2
168	sol				
	im. ed.	*sōlb	*sōl	sōl	4.1
	rod. ed.	*sōli	*solī	solī	4.2
169	laž				
	im. ed.	*lěžb	*lāž	lāž	4.1
	rod. ed.	*lěži	*lāži	laži	4.2
170	rž				
	im. ed.	*rěžb	*rž	rž	4.1
	rod. ed.	*rěži	*rži	rži	4.2
171	vas				
	im. ed.	*věsb	*vās	vās	4.1
	rod. ed.	*věsi	*vāsī	vasī	4.2
172	jesen				
	im. ed.	*jěsenb	*jesēn	jesēn	4.2
	rod. ed.	*jěseni	*jesēni	jesēni	4.3
173	kokoš				
	im. ed.	*kōkošb	*kokōš	kokōš	4.2
	rod. ed.	*kōkoši	*kokōši	kokōši	4.3
174	smrt				
	im. ed.	*sěmьrtb ²⁹⁰	*smřt	smřt	4.1
	rod. ed.	*sěmьrti	*smřti	smřti	4.3
S-s	s-skl. sr. sp.				
S-s-c	a. p. c				
175	drevo				
	im. ed.	*dēvo	*drěvō	drevō	4.1
	rod. ed.	*dēvese	≥ *drěvēsa	drevēsa	4.3
176	oko				
	im. ed.	*ōko	*okō	okō	4.1
	rod. ed.	*ōcese	≥ *očēsa	očēsa	4.3

²⁹⁰ Kapović (2009) rekonstruira *sěmьrtb *sěmьrti (psl. nagl. tip *a*) in domneva, da je samostalnik prešel v psl. nagl. tip *c*.

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
S-s-d	a. p. d				
177	uho				
	im. ed.	*ũho	*uhō	uhō	4.1
	rod. ed.	*ušēse	≥ *ušēsa	uščsa	4.3
178	kolo				
	im. ed.	*kōlo	*kolō	kolō	4.1
	rod. ed.	*kolēse	≥ *kolēsa	Plet. kolēsa/kolčsa	4.3
P	pridevnik ²⁹¹				
P-a	a. p. a				
179	rus				
	m. sp.	*rūsъ	*rūs	rūs, nad. 'rus	1.1
	ž. sp.	*rūsa	*rūsa	rūsa, nad. rú:sa	1.2
	sr. sp.	*rūso	*rūso	rūso, nad. rú:so	1.2
180	sit				
	m. sp.	*sŷtъ	*sīt	sīt	1.1
	ž. sp.	*sŷta	*sīta	sīta	1.2
	sr. sp.	*sŷto	*sīto	sīto	1.2
181	slab				
	m. sp.	*slābъ	*slāb	slāb	1.1
	ž. sp.	*slāba	*slāba	slāba	1.2
	sr. sp.	*slābo	*slābo	slābo	1.2
182	star				
	m. sp.	*stārъ	*stār	stār	1.1
	ž. sp.	*stāra	*stāra	stāra	1.2
	sr. sp.	*stāro	*stāro	stāro	1.2
183	dolg				
	m. sp.	*dǫlgъ	*dǫlg	dōlg, nad. 'duh	1.1
	ž. sp.	*dǫlga	*dǫlga	dōlga, nad. dú:γa	1.2
	sr. sp.	*dǫlgo	*dǫlgo	dōlgo/dolgō, nad. dú:γo	1.2
184	mrzel				
	m. sp.	*mǫrzlъ	*mǫr̥zəl	mǫr̥zəl, nad. mǫrzu	5.3
	ž. sp.	*mǫr̥zla	*mǫr̥zla	mǫr̥zla, nad. mǫr̥zla	1.2
	sr. sp.	*mǫr̥zlo	*mǫr̥zlo	mǫr̥zlo, nad. mǫr̥zlo	1.2
185	javorov				
	m. sp.	*(j)ǫvorovъ	*jǫvorov	jǫvorov	1.3
	ž. sp.	*(j)ǫvorova	*jǫvorova	jǫvorova	1.3
	sr. sp.	*(j)ǫvorovo	*jǫvorovo	jǫvorovo	1.3

²⁹¹ Oblike pridevnikov so v vseh spolih navedene v imenovalniku ednine.

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
186	kisel				
	m. sp.	*kǫsěľ	*kisěľ	kísel, Plet. kísel	1.3
	ž. sp.	*kǫsěľa	*kisěľa	kísla, Plet. kíselä	1.3
	sr. sp.	*kǫsělo	*kisělo	kíslö, Plet. kíselö	1.3
187	pameten				
	m. sp.	*pámęťň	*pámęťň	pámęťň	1.3
	ž. sp.	*pámęťňa	*pámęťňa	pámęťňa	1.3
	sr. sp.	*pámęťňo	*pámęťňo	pámęťňo	1.3
188	bogat				
	m. sp.	*bogãť	*bogãť	bogãť	1.1
	ž. sp.	*bogãta	*bogãta	bogãta	1.2/5.3
	sr. sp.	*bogãto	*bogãto	bogãto	1.2
189	pijan				
	m. sp.	*pǫjãň	*pǫjãň	pǫjãň	1.1
	ž. sp.	*pǫjãňa	*pǫjãňa	pǫjãňa	1.2/5.3
	sr. sp.	*pǫjãňo	*pǫjãňo	pǫjãňo	1.2
190	velik				
	m. sp.	*velǫk	*velǫk	vélík	1.1
	ž. sp.	*velǫka	*velǫka	velǫka	1.2/5.3
	sr. sp.	*velǫko	*velǫko	velǫko	1.2
191	lahek				
	m. sp.	*ľęgǫk	*ľęgǫk	láhęk/láhãk	8
	ž. sp.	*ľęgǫka	*ľęgǫka	láhka	2.2
	sr. sp.	*ľęgǫko	*ľęgǫko	láhko	2.2
192	lahen				
	m. sp.	*ľęgǫň	*ľęgǫň	láhęň	8
	ž. sp.	*ľęgǫňa	*ľęgǫňa	láhňa	2.2
	sr. sp.	*ľęgǫňo	*ľęgǫňo	láhňo	2.2
193	temen				
	m. sp.	*ťmǫň	*ťmǫň	təmęň/təmǫň	8
	ž. sp.	*ťmǫňa	*ťmǫňa	təmňa	2.2
	sr. sp.	*ťmǫňo	*ťmǫňo	təmňo	2.2

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
P-b	a. p. b				
194	bel				
	m. sp.	*bělŭ	*bél	bél	3.1
	ž. sp.	*bělá	*bē:la	běla	6
	sr. sp.	*bělò	*bē:lo	bélo	6
195	črn				
	m. sp.	*čŕnъ	*čŕn	črn	3.1
	ž. sp.	*čŕnà	*čŕ:na	črna	6
	sr. sp.	*čŕnò	*čŕ:no	črno	6
196	moder				
	m. sp.	*mòdrъ	*mòdər	mòdər	3.2
	ž. sp.	*mòdrà	*mò:dra	mòdra	6
	sr. sp.	*mòdrò	*mò:dro	mòdro	6
197	nagel				
	m. sp.	*nàglъ	*nàgəl	nàgəl	3.2
	ž. sp.	*naglà	*nà:gla	nàgla	6
	sr. sp.	*naglò	*nà:glo	nàglo	6
198	kratek				
	m. sp.	*kòrtъkъ	*krà:tək	krátek	6
	ž. sp.	*kòrtъka	*krátka	krátka	3.2
	sr. sp.	*kòrtъko	*krátko	krátko	3.2
199	ozek				
	m. sp.	*òzъkъ	*ò:zək	òzək	6
	ž. sp.	*òzъka	*òzka	òzka	3.2
	sr. sp.	*òzъko	*òzko	òzko	3.2
200	raven				
	m. sp.	*ògvъnъ	*rà:vən	rávən	6
	ž. sp.	*ògvъna	*ràvna	rávna	3.2
	sr. sp.	*ògvъno	*ràvno	rávno	3.2
201	gol				
	m. sp.	*gòlъ	*gòl	gòl	2.1
	ž. sp.	*golà	*golà	gòla	7
	sr. sp.	*golò	*golò	gòlo	7
202	dober				
	m. sp.	*dòbrъ	*dòbər	dòbər	2.2
	ž. sp.	*dòbrà	*dòbrà	dòbra	7
	sr. sp.	*dòbrò	*dòbrò	dòbro	7

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
203	moker				
	m. sp.	*mòkrъ	*mòkær	mókær	2.2
	ž. sp.	*mokrá	*mokrà	mókra	7
	sr. sp.	*mokrò	*mokrò	mókro	7
204	tešč				
	m. sp.	*tъščъ	*təšč	təšč	2.1
	ž. sp.	*tъščá	*təščà	təščà/təščà	8
	sr. sp.	*tъščé	*təščè	təščè/təščè	8
205	medel				
	m. sp.	*mъdъlъ	*mədəl	mədəl/mədəl	8
	ž. sp.	*mъdъlá	*mədla	mədla/mədla	8
	sr. sp.	*mъdъlò	*mədlo	mədlo/mədlo	8
206	globok				
	m. sp.	*glòbòkъ	*glòbòk ²⁹²	glòbòk	2.1
	ž. sp.	*glòbòkà	*glòbòkà	glòbòka	7
	sr. sp.	*glòbòkò	*glòbòkò	glòbòko	7
207	širok				
	m. sp.	*širòkъ	*širòk	širòk	2.1
	ž. sp.	*širòkà	*širòkà	širòka	7
	sr. sp.	*širòkò	*širòkò	širòko	7
208	visok				
	m. sp.	*vysòkъ	*visòk	visòk	2.1
	ž. sp.	*vysòkà	*visòkà	visòka	7
	sr. sp.	*vysòkò	*visòkò	visòko	7
209	zelen				
	m. sp.	*zelènъ	*zelèn	zelèn	2.1
	ž. sp.	*zelená	*zelenà	zeléna	7
	sr. sp.	*zelenò	*zelenò	zeléno	7

²⁹² V primeru pridevnikov s ps. dolгим korenskim zložnikom so isln. oblike m. sp. drugotne, verjetno nastale po posplošitvi (nenaglašene) kračine iz drugih oblik, v katerih je prišlo do regularnega krajšanja (npr. ps. *glòbòkъ *glòbòkà *glòbòkò > popsl. *glòbòkъ *glòbòkà *glòbòkò ≥ *glòbòkъ *glòbòkà *glòbòkò > isln. *glòbòk *glòbòkà *glòbòkò namesto m. sp. **glòbòk).

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
P-c	a. p. c				
210	gluh				
	m. sp.	*glûxъ	*glûx	glûh	4.1
	ž. sp.	*gluxá	*glú:xa	glúha	6
	sr. sp.	*glûxo	*gluxô	glúho/gluhô	4.2
211	lep				
	m. sp.	*lěpъ	*lěp	lěp	4.1
	ž. sp.	*lěpá	*lě:pa	lěpa	6
	sr. sp.	*lěpo	*lěpô	lěpo/lepô	4.2
212	mlad				
	m. sp.	*môldъ	*mlâd	mlâd	4.1
	ž. sp.	*moldá	*mlá:da	mláda	6
	sr. sp.	*môldo	*mladô	mládo/mladô	4.2
213	suh				
	m. sp.	*sûxъ	*sûx	sûh	4.1
	ž. sp.	*suxá	*sú:xa	súha	6
	sr. sp.	*sûxo	*suxô	súho/suhô	4.2
214	grd				
	m. sp.	*gřrdъ	*gřd	gřd	4.1
	ž. sp.	*gřrdá	*gř:da	gřda	6
	sr. sp.	*gřrdo	*gřdô ²⁹³	gřdo/grdô	4.2
215	trd				
	m. sp.	*tvřrdъ	*třd	třd	4.1
	ž. sp.	*tvřrdá	*tř:da	třda	6
	sr. sp.	*tvřrdo	*třdô	třdo/trdô	4.2
216	bos				
	m. sp.	*bôsъ	*bôs	bôs	4.1
	ž. sp.	*bosá	*bosà	bósa	7
	sr. sp.	*bôso	*bosô	bóso/bosô	4.2
217	nov				
	m. sp.	*nôvъ	*nôv	nôv, nad. nô:v	4.1
	ž. sp.	*nová	*novà	nóva, nad. no'va	7
	sr. sp.	*nôvo ²⁹⁴	*novô	nóvo/novô, nad. novù:o	4.2

²⁹³ Logar za izhodiščni splošnoslovenski naglasni sistem (1981a: [245]) rekonstruira dolžino isln. prednaglasnih zlogotvornih zvočnikov /ɹ/ in /r/ (< psl. *C_ɹlC/*C_ɹlC oz. *C_ɹrC/*C_ɹrC), vendar gradivo narečij, v katerih ni prišlo do nesplošnoslovenskega umika na prednaglasno kračino, kaže na skrajšanje vsaj v primeru prednaglasnega *r/, npr. nad. čər'na, γər'da, tər'da < psl. *č_ɹrná, *g_ɹrdá, *tv_ɹrdá (Šekli 2006a: 104). Dolžina je zato v vprašalnici nastavljena pogojno.

²⁹⁴ Tudi: *nôvъ *nová *novô (psl. nagl. tip b).

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
218	gorek				
	m. sp.	*gõrǫkǔ	*gorâk	gorâk	4.2
	ž. sp.	*gorǫkâ	*gorkâ	gôrka	6
	sr. sp.	*gõrǫko	*gorkô	gorkô	4.2
219	težek				
	m. sp.	*têžǫkǔ	*težâk	težâk	4.2
	ž. sp.	*têžǫkâ	*težkâ	têžka	6
	sr. sp.	*têžǫko	*težkô	težkô	4.2
220	lesen				
	m. sp.	*lêšǫnǔ	*lêšǫn	lesǫn	4.2
	ž. sp.	*lêšǫnâ	*lêšǫ:na	lesǫna	6
	sr. sp.	*lêšǫno	*lêšǫno	lesǫno	4.3
221	vesel				
	m. sp.	*vêselǔ	*vesêl	vesêl	4.2
	ž. sp.	*veselâ	*veselâ	vesêla	6
	sr. sp.	*vêselo	*vesêlo	vesêlo	4.3
G	glagol				
G-I/1-4	I/1-4				
G-I/					
1-4-a	a. p. a				
222	lesti				
	nedol.	*lêzti	*lêzti	lêsti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*lêzetǔ	*lêzetǔ	lêze	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*lêzete	*lêzete	lêzete	5.4
	/-del. m. sp. ed.	*lêzǔlǔ	*lêzǔl	lêzǔl	5.3
	/-del. ž. sp. ed.	*lêzla	*lêzla	lêzla	1.2
	/-del. sr. sp. ed.	*lêzlo	*lêzlo	lêzlo	1.2
223	vreči				
	nedol.	*vêrti	*vrêti	vrêči	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*vǔrǫzetǔ	*vǔrǫže	vǔrǫže	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*vǔrǫzete	*vǔrǫzete	vǔrǫzete	5.4
	/-del. m. sp. ed.	*vǔrǫglǔ	*vǔrǫgǔl	vǔrǫgǔl	5.3
	/-del. ž. sp. ed.	*vǔrǫgla	*vǔrǫgla	vǔrǫgla	1.2
	/-del. sr. sp. ed.	*vǔrǫglo	*vǔrǫglo	vǔrǫglo	1.2

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
G-/1-4-b					
	a. p. <i>b</i>				
224	môči				
	nedol.	*moči	*moči	móči	7
	sed. (3. os. ed.)	*mòžetъ	*mòre	móre	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*mòžete	*mòrete	mórete	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*mòglъ	*mògəl	mógəl	2.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*moglá	*moglà	mógla	7
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*mogló	*mogló	móglo	7
G-/1					
	a. p. <i>c/a</i>				
225	krasti²⁹⁵				
	nedol.	*krásti	*kràsti	krásti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*kradētĭ	*krá:de	kráde	6
	sed. (2. os. mn.)	*kradeté	*kradetè	≥ krádetè	7
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*krádlъ	*krádəl	krádəl	5.3
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*krádlā	*krádlā	krádlā	1.2
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*krádlō	*krádlō	krádlō	1.2
226	presti				
	nedol.	*prēsti	*prēsti	prēsti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*prēdētĭ	*prē:de	prēde	6
	sed. (2. os. mn.)	*prēdeté	*prēdetè	≥ prēdetè	7
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*prēdlъ	*prēdəl	prēdəl	5.3
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*prēdlā	*prēdlā	prēdlā	1.2
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*prēdlō	*prēdlō	prēdlō	1.2

²⁹⁵ Glagol **krásti* sicer izhodiščno uvrščajo v psl. nagl. tip *a* (prim. Dybo 2000: 350; Olander 2001; Snój 2015), vendar bi gradivo različnih slovanskih idiomov kazalo na izhodiščni psl. nagl. tip *c* v sedanjiku (ali vsaj zgodnji prehod v ta nagl. tip v vsaj nekaterih idiomih): prim. bolg. *кpaдá*; star. srb. не оу́крадѣши, и крадоу́тъ, ни крадоу́тъ, оу́крадоу́тъ ěgò; star. hrv. (pri Križaniću) *Крāдем, Укрāдем* (nedol. *Крáсти*) (Dybo 2000: 350–351); štok. *krádem* (nedol. *krāsti*); čak. (Susak) *kraděš – krad’ě – krademō – kradetě* (Hamm, Hraste, Guberina 1956: 119 po Kapović 2015: 369^F); (novejše?) rus. *кpaдѣм – кpaдѣме* (star. ruske oblike sedanjika, ki jih navaja Dybo (na navedenem mestu), izkazujejo psl. nagl. tip *a*; prim. tudi Zaliznjak 1985).

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
G-I/1-4-c a. p. c					
227	rasti				
	nedol.	*orsti	*rɑ:sti	rɑsti	6
	sed. (3. os. ed.)	*orstet̚	*rɑ:ste	rɑs(t)e	6
	sed. (2. os. mn.)	*orstet̚e	*rastet̚e	≥ rɑs(t)ete	7
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*órstl̚	*rɑst̚əl ²⁹⁶	rɑs(t)əl	3.2/5.3
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*orstlá	*rɑ:stla	rɑs(t)la	6
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*orstlò	*rɑ:stlo	rɑs(t)lo	6
228	trestí				
	nedol.	*tr̚esti	*tr̥̚:sti	tr̥̚sti	6
	sed. (3. os. ed.)	*tr̚es̚et̚	*tr̥̚:se	tr̥̚se	6
	sed. (2. os. mn.)	*tr̚es̚et̚e	*tr̚es̚et̚e	≥ tr̥̚sete	7
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*tr̚és̚l̚	*tr̥̚s̚əl	tr̥̚s̚əl	3.2/5.3
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*tr̚es̚lá	*tr̥̚:s̚la	tr̥̚s̚la	6
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*tr̚es̚lò	*tr̥̚:s̚lo	tr̥̚s̚lo	6
229	nesti				
	nedol.	*nesti	*nesti	n̥esti	7
	sed. (3. os. ed.)	*nes̚et̚	*nes̚e	n̥ese	7
	sed. (2. os. mn.)	*nes̚et̚e	*nes̚et̚e	≥ n̥esete	7
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*n̥es̚l̚	*n̥es̚əl	n̥es̚əl	2.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*nes̚lá	*nes̚lá	n̥es̚la	7
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*nes̚lò	*nes̚lò	n̥es̚lo	7
230	peči				
	nedol.	*pe̥ti	*pe̥ti	p̥e̥či	7
	sed. (3. os. ed.)	*pe̥č̚et̚	*pe̥č̚e	p̥e̥če	7
	sed. (2. os. mn.)	*pe̥č̚et̚e	*pe̥č̚et̚e	≥ p̥e̥čete	7
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*p̥ek̚l̚	*p̥ek̚əl	p̥ek̚əl	2.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*pe̥klá	*pe̥klá	p̥ek̚la	7
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*pe̥klò	*pe̥klò	p̥ek̚lo	7
231	cvesti				
	nedol.	*kv̥isti	*cv̥əsti	cv̥əsti/cv̥əsti	8
	sed. (3. os. ed.)	*kv̥̥t̚et̚	*cv̥ət̚e	cv̥ət̚e/cv̥ət̚e	8
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*kv̥̥t̚l̚	*cv̥ət̚əl	cv̥ət̚əl/cv̥ət̚əl	2.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*kv̥̥t̚lá	*cv̥ət̚lá	cv̥ət̚lá/cv̥ət̚lá	8
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*kv̥̥t̚lò	*cv̥ət̚lò	cv̥ət̚lò/cv̥ət̚lò	8

²⁹⁶ V tej obliki je lahko prišlo do analoške razširitve (novega) cirkumfleksa po analogiji na glagole 1.–4. razreda I. glagolske vrste psl. nagl. tipov *a* (tip *s̥ědl̚ > *s̥ěd̚əl) in *c/a* (tip *gr̥ýzl̚ > *gr̥ýz̚əl), kjer je prozodem nastal regularno po naglasnem pravilu, prim. knj. sln. s̥ěd̚əl = gr̥íz̚əl = tr̥̚s̚əl (in ne *tr̥̚s̚əl). Prvotni naglas se odraža npr. v štok. tr̥̚s̚ao tr̥̚s̚la tr̥̚s̚lo, rus. тряс̥ тряс̥lá тряс̥lò (Šekli 2005: 34).

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
G-1/5-6	I/5-6				
G-1					
/5-6-b	a. p. b				
232	-eti				
	nedol.	*-etí	*-et̥ti	vzētí	6
	sed. (3. os. ed.)	*-ĭmet̥	*-əme	vzáme	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*-ĭmete	*-əmete	vzámete	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*-et̥l̥	*-et̥l̥	vzēt̥l̥	4.1
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*-et̥lá	*-et̥la	vzēt̥la	6
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*-et̥lo	*-et̥lo	vzēt̥lo	4.3
G-1/5-6	I/5-6				
G-1/					
5-6-b/a	a. p. b/a				
233	klati				
	nedol.	*kólti	*klàti	kláti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*kólet̥	*kòle	kólje	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*kólete	*kòlete	kóljete	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*kóll̥	*klâl	klâl/klâl	1.1
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*kólla	*klâla	klâla	1.2
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*kóllo	*klâlo	klâlo	1.2
234	mleti				
	nedol.	*mēlti	*mlèti	mléti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*mēlet̥	*mèle	mélje	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*mēlete	*mèlete	méljete	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*mēll̥	*mlèl̥	mlèl̥/mlèl̥	1.1
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*mēlla	*mlèla	mléla	1.2
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*mēllo	*mlèlo	mlélo	1.2
235	žeti				
	nedol.	*žētí	*žet̥ti	žētí	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*žĭnet̥	*žəne	žánje	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*žĭnete	*žənete	žánjete	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*žet̥l̥	*žet̥l̥	žèt̥l̥/žèt̥l̥	1.1
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*žet̥la	*žet̥la	žèt̥la	1.2
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*žet̥lo	*žet̥lo	žèt̥lo	1.2

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
G- I					
/5-6-c	a. p. c				
236	-četi				
	nedol.	*-čęti	*-čę:ti	začęti	6
	sed. (3. os. ed.)	*-čъnet _ę ²⁹⁷	*-čnè	začnè	2.1
	sed. (2. os. mn.)	*-čъnetè	*-čnetè	začnete	7
	/-del. m. sp. ed.	*-čęlъ	*-čęl	začęl	4.2
	/-del. ž. sp. ed.	*-čęlá	*-čę:la	začęla	6
	/-del. sr. sp. ed.	*-čęlo	*-čęlo	začęlo	4.3
237	-peti				
	nedol.	*-pęti	*-pę:ti	odpęti	6
	sed. (3. os. ed.)	*-pъnet _ę	*-pnè	odpnè	2.1
	sed. (2. os. mn.)	*-pъnetè	*-pnetè	odpnete	7
	/-del. m. sp. ed.	*-pęlъ	*-pęl	odpęl	4.2
	/-del. ž. sp. ed.	*-pęlá	*-pę:la	odpęla	6
	/-del. sr. sp. ed.	*-pęlo	*-pęlo	odpęlo	4.3
238	mreti				
	nedol.	*-mert _ę	*-mrę:ti	umręti	6
	sed. (3. os. ed.)	*-mъręt _ę	*-mrè	umrè	2.1
	sed. (2. os. mn.)	*-mъrętè	*-mretè	umrete	7
	/-del. m. sp. ed.	*-mъrlъ	*-mřl	umřl	4.2
	/-del. ž. sp. ed.	*-mъrlá	*-mř:la	umřla	6
	/-del. sr. sp. ed.	*-mъrlo	*-mřlo	umřlo	4.3
239	-preti				
	nedol.	*-pęrt _ę	*-prę:ti	odpręti	6
	sed. (3. os. ed.)	*-pъręt _ę	*-prè	odprè	2.1
	sed. (2. os. mn.)	*-pъrętè	*-pretè	odprete	7
	/-del. m. sp. ed.	*-pęrlъ	*-přl	odpřl	4.2
	/-del. ž. sp. ed.	*-pęrlá	*-př:la	odpřla	6
	/-del. sr. sp. ed.	*-pęrlo	*-přlo	odpřlo	4.3

²⁹⁷ Dybo (2000: 306) sicer rekonstruira psl. nagl. tip *b*: 1. os. ed. *-čъn_ę, 3. os. ed. *-čъnet_ę.

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
G-I/7	I/7				
G-I/7-a	a. p. a				
240	biti				
	nedol.	*bǐti	*biti	bíti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*bǐjetǔ	*bǐje	bǐje	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*bǐjete	*bǐjete	bǐjete	5.4
	l-del. m. sp. ed.	*bǐlǔ	*bil	bǐl	1.1
	l-del. ž. sp. ed.	*bǐla	*bila	bǐla	1.2
	l-del. sr. sp. ed.	*bǐlo	*bilo	bǐlo	1.2
241	čuti				
	nedol.	*čǔti	*čùti	čúti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*čǔjetǔ	*čǔje	čǔje	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*čǔjete	*čǔjete	čǔjete	5.4
	l-del. m. sp. ed.	*čǔlǔ	*čùl	čǔl	1.1
	l-del. ž. sp. ed.	*čǔla	*čùla	čùla	1.2
	l-del. sr. sp. ed.	*čǔlo	*čùlo	čùlo	1.2
G-I/7-c/a	a. p. c/a				
242	gniti				
	nedol.	*gnǐti	*gniti	gníti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*gnǐjetǔ	*gnǐje	gnǐje	6
	sed. (2. os. mn.)	*gnǐjeté	*gnǐjetè	≥ gnǐjete	7
	l-del. m. sp. ed.	*gnǐlǔ	*gnǐl	gnǐl	4.1
	l-del. ž. sp. ed.	*gnǐlá	*gnǐ:la	gnǐla	6
	l-del. sr. sp. ed.	*gnǐlo	*gnǐlô	gnǐlo	4.2
243	piti				
	nedol.	*pǐti	*piti	píti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*pǐjetǔ	*pǐje	pǐje	6
	sed. (2. os. mn.)	*pǐjeté	*pǐjetè	≥ pǐjete	7
	l-del. m. sp. ed.	*pǐlǔ	*pǐl	pǐl	4.1
	l-del. ž. sp. ed.	*pǐlá	*pǐ:la	pǐla	6
	l-del. sr. sp. ed.	*pǐlo	*pǐlô	pǐlo	4.2

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
G-II	II				
G-II-a	a. p. a				
244	dvigniti				
	nedol.	*dvǐgnǫti	*dvǐgnǫ/iti	dvǐgniti	1.3
	sed. (3. os. ed.)	*dvǐgnety	*dvǐgne	dvǐgne	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*dvǐgnete	*dvǐgnete	dvǐgnete	5.4
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*dvǐgnǫľ	*dvǐgnǫ/il	dvǐgnil	1.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*dvǐgnǫla	*dvǐgnǫ/ila	dvǐgnila	1.3/5.4
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*dvǐgnǫlo	*dvǐgnǫ/ilo	dvǐgnilo	1.3
245	-mrzniti				
	nedol.	*mǐrznǫti	*mǐznǫ/iti	zmǐrzniti	1.3
	sed. (3. os. ed.)	*mǐrznety	*mǐzne	zmǐrzne	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*mǐrznete	*mǐznete	zmǐrznete	5.4
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*mǐrznǫľ	*mǐznǫ/il	zmǐrznil	1.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*mǐrznola	*mǐznǫ/ila	zmǐrznila	1.3/5.4
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*mǐrznolo	*mǐznǫ/ilo	zmǐrznilo	1.3
G-II-b	a. p. b				
246	-tegniti				
	nedol.	*tegnǫti	*tegnǫ/iti	potegniti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*tegnety	*tegne	potegne	3.2
	sed. (2. os. mn.)	*tegnete	*tegnete	potegnete	3.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*tegnǫľ	*tegnǫ/il	potegnil	6
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*tegnǫla	*tegnǫ/ila	potegnila	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*tegnǫlo	*tegnǫ/ilo	potegnilo	1.2
247	vrniti				
	nedol.	*vǐr(t)nǫti	*vǐnǫ/iti	vrniti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*vǐr(t)nety	*vǐne	vrne	3.2
	sed. (2. os. mn.)	*vǐr(t)nete	*vǐnete	vrnete	3.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*vǐr(t)nǫľ	*vǐnǫ/il	vrnil	6
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*vǐr(t)nǫla	*vǐnǫ/ila	vrnila	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*vǐr(t)nǫlo	*vǐnǫ/ilo	vrnilo	1.2
248	-kleniti				
	nedol.	*kle(p)nǫti	*klenǫ/iti	odkleniti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*klè(p)nety	*klène	odklène	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*klè(p)nete	*klènete	odklènete	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*kle(p)nǫľ	*klenǫ/il	odklenil	7
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*kle(p)nǫla	*klenǫ/ila	odklenila	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*kle(p)nǫlo	*klenǫ/ilo	odklenilo	1.2

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
249	-makniti				
	nedol.	*mъknǫti	*mæknǫ/iti	umaknīti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*mъknety	*mækne	umákne	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*mъknete	*mæknete	umáknete	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*mъknǫlъ	*mæknǫ/il	umáknil	7
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*mъknǫla	*mæknǫ/ila	umaknīla	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*mъknǫlo	*mæknǫ/ilo	umaknīlo	1.2
G-III/2	III/2				
G-III/2-a	a. p. a				
250	slišati				
	nedol.	*slýšati	*slīšati	slīšati	1.3
	sed. (3. os. ed.)	*slýšity	*slīši	slīši	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*slýšite	*slīšite	slīšite	5.4
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*slýšalъ	*slīšal	slīšal	1.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*slýšala	*slīšala	slīšala	1.3/5.4
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*slýšalo	*slīšalo	slīšalo	1.3
251	videti				
	nedol.	*vīdēti	*vidēti	videti	1.3
	sed. (3. os. ed.)	*vīdity	*vīdi	vīdi	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*vīdite	*vīdite	vīdite	5.4
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*vīdělъ	*viděl	videl	1.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*vīdēla	*vidēla	videla	1.3/5.4
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*vīdēlo	*vidēlo	videlo	1.3
G-III/2-c	a. p. c				
252	sedeti				
	nedol.	*sēdētī	*sēdēti	sedēti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*sēdītī	*sēdī	sedī	3.1
	sed. (2. os. mn.)	*sēdītē	*sēdī:te	sedīte	6
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*sēdělъ	*sēděl	seděl/seděl	1.1/7
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*sēdēla	*sēdēla	sedēla	1.2/5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*sēdēlo	*sēdēlo	sedēlo	1.2
253	smrdeti				
	nedol.	*smъrdētī	*smŕdēti	smrdēti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*smъrdītī	*smŕdī	smrdī	3.1
	sed. (2. os. mn.)	*smъrdītē	*smŕdī:te	smrdīte	6
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*smъrdělъ	*smŕděl	smrděl/smrděl	1.1/7
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*smъrdēla	*smŕdēla	smrdēla	1.2/5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*smъrdēlo	*smŕdēlo	smrdēlo	1.2

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
254	držati				
	nedol.	*dъržati	*dřžati	držati	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*dъržitѣ	*dřží	drží	3.1
	sed. (2. os. mn.)	*dъržitѣ	*dřži:te	držíte	6
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*dъržalъ	*dřžal	dřžal	1.1/7
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*dъržala	*dřžala	držala	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*dъržalo	*dřžalo	držalo	1.2
255	molčati				
	nedol.	*mъlčati	*mļčati	molčati	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*mъlčitѣ	*mļčí	molčí	3.1
	sed. (2. os. mn.)	*mъlčitѣ	*mļči:te	molčíte	6
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*mъlčalъ	*mļčal	mólčal	1.1/7
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*mъlčala	*mļčala	molčala	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*mъlčalo	*mļčalo	molčalo	1.2
G-IV	IV				
G-IV-a	a. p. a				
256	meriti				
	nedol.	*mѣriti	*mèriti	mèriti	1.3
	sed. (3. os. ed.)	*mѣritь	*mèri	mèri	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*mѣrite	*mèrite	mèrite	5.4
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*mѣrilъ	*mèril	mèril	1.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*mѣrila	*mèrila	mèrila	1.3/5.4
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*mѣrilo	*mèrilo	mèrilo	1.3
257	praviti				
	nedol.	*prāviti	*prāviti	prāviti	1.3
	sed. (3. os. ed.)	*prāvity	*prāvi	prāvi	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*prāvite	*prāvite	prāvite	5.4
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*prāvilъ	*prāvil	prāvil	1.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*prāvila	*prāvila	prāvila	1.3/5.4
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*prāvilo	*prāvilo	prāvilo	1.3
G-IV-b	a. p. b				
258	hvaliti				
	nedol.	*xvaliti	*xvaliti	hvaliti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*xvality	*xvāli	hvāli	3.2
	sed. (2. os. mn.)	*xvalite	*xvālite	hvālite	3.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*xvalilъ	*xvā:lil ²⁹⁸	hvālil	6
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*xvalila	*xvalila	hvalila	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*xvalilo	*xvalilo	hvalilo	1.2

²⁹⁸ Odras umika naglasa na prednaglasno dolžino v del. na *-l* m. sp. glagolov IV. ter 1. in 2. razreda V. nedoločniške vrste psl. nagl. tipa *b* s psl. dolgim korenskim zložnikom je drugoten; v zvezi z restitucijo prednaglasne dolžine v tem položaju prim. op. 56 na str. 48.

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
259	kupiti				
	nedol.	*kupīti	*kupīti	kupīti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*kúpitiь	*kúpi	kúpi	3.2
	sed. (2. os. mn.)	*kúpite	*kúpite	kúpite	3.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*kupīľь	*kú:pil	kúpil	6
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*kupīľa	*kupīľa	kupīľa	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*kupīlo	*kupilo	kupīlo	1.2
260	nositi				
	nedol.	*nosīti	*nosīti	nosīti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*nòsitiь	*nòsi	nòsi	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*nòsite	*nòsite	nòsite	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*nosīľь	*nosil	nósil	7
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*nosīľa	*nosīľa	nosīľa	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*nosīlo	*nosilo	nosīlo	1.2
261	ženiti (se)				
	nedol.	*ženīti	*ženīti	ženīti se	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*žènitь	*žèni	žèni se	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*žènite	*žènite	žènite se	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*ženīľь	*ženil	ženil se	7
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*ženīľa	*ženīľa	ženīľa se	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*ženīlo	*ženilo	ženīlo se	1.2
G-IV-b₂	a. p. b₂				
262	dežiti				
	nedol.	*dъžďiti ²⁹⁹	*dəžiti	dəžiti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*dъžďitiь/*dъžďitiь	*dəži/*dəži	dəži	3.1/2.2
263	krstiti				
	nedol.	*krъstīti ²⁹⁷	*křstīti	krstīti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*krъstītь/*krъstītь	*křsti/*křsti	křsti	3.1/2.2
	sed. (2. os. mn.)	*krъstīte/*krъstīte	*křstīte/*křstīte	křstīte	3.2/2.3
264	ložiti				
	nedol.	*ložīti ³⁰⁰	*ložīti	položīti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*ložītь/*ložītь	*ložī/*ložī	položī	3.1/2.2
	sed. (2. os. mn.)	*ložīte/*ložīte	*ložīte/*ložīte	položīte	3.2/2.3

²⁹⁹ Dybo 2000: 468.

³⁰⁰ Dybo 2000: 470.

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
265	postiti (se)				
	nedol.	*postīti ³⁰¹	*postīti	postīti se	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*postīt̃/*pòstīt̃	*postí/*pòsti	pòsti/postí se	3.1/2.2
	sed. (2. os. mn.)	*postíte/*pòstíte	*postíte/*pòstíte	pòstíte/postíte se	3.2/2.3
266	storiti				
	nedol.	*s̃stvōrīti ²⁹⁸	*storīti	storīti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*s̃stvōrīt̃/*s̃stvōrīt̃	*storí/*stōri	storí	3.1/2.2
	sed. (2. os. mn.)	*s̃stvōrite/*s̃stvōrite	*storíte/*stōrite	storíte	3.2/2.3
G-IV-c	a. p. c				
267	pustiti				
	nedol.	*pustīti	*pustīti	pustīti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*pustīt̃	*pustí	pustí	3.1
	sed. (2. os. mn.)	*pustítē	*pustí:te	pustíte	6
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*pūstīl̃	*pustīl	pustīl	4.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*pustīlā	*pustí:la	pustíla	6
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*pūstīlo	*pustīlo	pustīlo	4.3
268	sušiti				
	nedol.	*sušīti	*sušīti	sušīti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*sušīt̃	*suší	suší	3.1
	sed. (2. os. mn.)	*sušítē	*suší:te	sušíte	6
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*sūšīl̃	*sušīl	sušīl	4.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*sušīlā	*suší:la	sušíla	6
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*sūšīlo	*sušīlo	sušīlo	4.3
269	učiti				
	nedol.	*učīti	*učīti	učīti	1.2/5.3
	sed. (3. os. ed.)	*učīt̃	*učí	učí	3.1
	sed. (2. os. mn.)	*učítē	*učí:te	učíte	6
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*ūčīl̃	*učīl	učīl	4.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*učīlā	*učí:la	učíla	6
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*ūčīlo	*učīlo	učīlo	4.3

³⁰¹ Dybo 2000: 469.

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
G-V/1	V/1				
G-V/1-a	a. p. a				
270	delati				
	nedol.	*děl̥lati	*dèlati	dèlati	1.3
	sed. (3. os. ed.)	*děl̥lajet̥	*dèla	dèla	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*děl̥lajete	*dèlate	dèlate	5.4
	l-del. m. sp. ed.	*děl̥lal̥	*dèlal	dèlal	1.2
	l-del. ž. sp. ed.	*děl̥lala	*dèlala	dèlala	1.3/5.4
	l-del. sr. sp. ed.	*děl̥lalo	*dèlalo	dèlalo	1.3
271	gledati				
	nedol.	*gl̥d̥dati	*glèdati	glèdati	1.3
	sed. (3. os. ed.)	*gl̥d̥dajet̥	*glèda	glèda	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*gl̥d̥dajete	*glèdate	glèdate	5.4
	l-del. m. sp. ed.	*gl̥d̥dal̥	*glèdal	glèdal	1.2
	l-del. ž. sp. ed.	*gl̥d̥dala	*glèdala	glèdala	1.3/5.4
	l-del. sr. sp. ed.	*gl̥d̥dalo	*glèdalo	glèdalo	1.3
G-V/1-b	a. p. b				
272	mešati				
	nedol.	*mēš̥āti	*mēš̥āti	mēš̥āti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*mēš̥āj̥et̥	*mēša	mēša	3.2
	sed. (2. os. mn.)	*mēš̥āj̥ete	*mēš̥ate	mēš̥ate	3.3
	l-del. m. sp. ed.	*mēš̥āl̥	*mē:š̥al	mēš̥al	6
	l-del. ž. sp. ed.	*mēš̥āla	*mēš̥āla	mēš̥āla	5.3
	l-del. sr. sp. ed.	*mēš̥ālo	*mēš̥ālo	mēš̥ālo	1.2
273	-mivati				
	nedol.	*myv̥āti	*miv̥ati	umiv̥ati	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*myv̥āj̥et̥	*miva	umiva	3.2
	sed. (2. os. mn.)	*myv̥āj̥ete	*mivate	umivate	3.3
	l-del. m. sp. ed.	*myv̥āl̥	*miv̥al	umiv̥al	6
	l-del. ž. sp. ed.	*myv̥āla	*miv̥āla	umiv̥āla	5.3
	l-del. sr. sp. ed.	*myv̥ālo	*miv̥ālo	umiv̥ālo	1.2
274	igrati				
	nedol.	*j̥gr̥āti	*igr̥ati	igr̥ati	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*j̥gr̥āj̥et̥	*igr̥a	igr̥a	5.2
	sed. (2. os. mn.)	*j̥gr̥āj̥ete	*igr̥ate	igr̥ate	5.3
	l-del. m. sp. ed.	*j̥gr̥āl̥	*igr̥al	igr̥al	7
	l-del. ž. sp. ed.	*j̥gr̥āla	*igr̥āla	igr̥āla	5.3
	l-del. sr. sp. ed.	*j̥gr̥ālo	*igr̥ālo	igr̥ālo	1.2

oznaka	kategorija	psl.	isl.	sln.	
275	veljati				
	nedol.	*veľáti	*veľáti	veljáti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*veľájety̆	*veľâ	veljâ	5.2
	sed. (2. os. mn.)	*veľájete	*veľáte	veljâte	5.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*veľál̆	*veľâl	veljâl	7
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*veľála	*veľála	veljâla	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*veľálo	*veľálo	veljálo	1.2
G-V/2	V/2				
G-V/2-a	a. p. a				
276	klicati				
	nedol.	*klícati	*klicati	klicati	1.3
	sed. (3. os. ed.)	*klíčety̆	*klíče	klíče	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*klíčete	*klíčete	klíčete	5.4
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*klícal̆	*klicâl	klícal	1.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*klícala	*klícala	klícala/klicâla	1.3/5.4
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*klícalo	*klicalo	klícalo	1.3
277	rezati				
	nedol.	*rězati	*rězati	rězati	1.3
	sed. (3. os. ed.)	*rězety̆	*rěže	rěže	5.3
	sed. (2. os. mn.)	*rězete	*rězete	rězete	5.4
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*rězal̆	*rězal	rězal	1.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*rězala	*rězala	rězala	1.3/5.4
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*rězalo	*rězalo	rězalo	1.3
G-V/2-b	a. p. b				
278	pisati				
	nedol.	*přsáti	*pisàti	pisáti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*přsety̆	*píše	píše	3.2
	sed. (2. os. mn.)	*přsete	*přsete	přsete	3.2
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*přsál̆	*pi:sal	pisal	6
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*přsála	*pisâla	pisâla	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*přsálo	*pisálo	pisálo	1.2
279	plesati				
	nedol.	*plěsáti	*plēsàti	plesáti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*plěsety̆	*plěše	plěše	3.2
	sed. (2. os. mn.)	*plěsete	*plěsete	plěsete	3.2
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*plěsál̆	*plē:sal	plěsal	6
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*plěsála	*plēsâla	plēsâla	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*plěsálo	*plēsálo	plēsálo	1.2

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
280	česati				
	nedol.	*česáti	*česàti	česáti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*čèšetŕ	*čèše	čéše	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*čèšete	*čèšete	čěšete	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*česálŕ	*česàl	česal	7
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*česála	*česàla	česàla	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*česálo	*česàlo	česálo	1.2
281	lagati				
	nedol.	*lŕgáti	*lŕgàti	lagáti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*lŕžetŕ	*lŕže	láže	2.2
	sed. (2. os. mn.)	*lŕžete	*lŕžete	lážete	2.3
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*lŕgálŕ	*lŕgàl	lagàl	8
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*lŕgála	*lŕgàla	lagàla	5.3
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*lŕgálo	*lŕgàlo	lagálo	1.2
G-V/2-c	a. p. c				
282	kovati				
	nedol.	*kováti	*kovàti	kováti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*kujètŕ	*kú:je	kúje	6
	sed. (2. os. mn.)	*kujetè	*kujetè	≥ kújete	7
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*kòvalŕ	*kovâl	kovâl	5.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*kovalá	*ková:la	kovála	6
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*kòvalo	*kovâlo	kovâlo	5.3
283	rvati				
	nedol.	*rŕvâti	*rŕvàti	rváti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*rujètŕ	*rú:je	rúje	6
	sed. (2. os. mn.)	*rujetè	*rujetè	≥ rújete	7
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*rŕvalŕ	*rŕvâl	rvâl	5.2
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*rŕvalá	*rŕvá:la	rvála	6
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*rŕvalo	*rŕvâlo	rvâlo	5.3
G-V/3	V/3				
G-V/3-c	a. p. c				
284	brati				
	nedol.	*bŕráti	*bràti	bráti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*berètŕ	*berè	bére	7
	sed. (2. os. mn.)	*beretè	*beretè	≥ bérete	7
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*bŕralŕ	*brâl	brâl	4.1
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*bŕralá	*brá:la	brála	6
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*bŕralo	*brâlo	brâlo	4.3

oznaka	kategorija	psl.	isln.	sln.	
285	žgati				
	nedol.	*ẓ̌gǎti	*žgàti	žgáti	1.2
	sed. (3. os. ed.)	*žežeṭ̌	≥ *žgè	žgè	2.1
	sed. (2. os. mn.)	*žežetè	≥ *žgetè	žgète	7
	<i>l</i> -del. m. sp. ed.	*ẓ̌gaḷ	*žgâl	žgâl	4.1
	<i>l</i> -del. ž. sp. ed.	*ẓ̌galá	*žgá:la	žgála	6
	<i>l</i> -del. sr. sp. ed.	*ẓ̌galo	*žgâlo	žgâlo	4.3
Z	os. svoj. zaim.				
Z-b	a. p. <i>b</i>				
286	moj				
	m. sp.	*mòj̣b	*mój	mój	2.4
	ž. sp.	*mojâ	*má (≥ *mojà)	mója	3.1/7
	sr. sp.	*mojè	*mé (≥ *mojè)	móje	3.1/7
287	tvoj				
	m. sp.	*tvòj̣b	*tvój	tvój	2.4
	ž. sp.	*tvojâ	*tvá (≥ *tvojâ)	tvója	3.1/7
	sr. sp.	*tvojè	*tvé (≥ *tvojè)	tvóje	3.1/7
288	svoj				
	m. sp.	*svòj̣b	*svój	svój	2.4
	ž. sp.	*svojâ	*svá (≥ *svojâ)	svója	3.1/7
	sr. sp.	*svojè	*své (≥ *svojè)	svóje	3.1/7

INDEKS ZABELEŽENIH NAREČNIH OBLIK*

A

- ajar** * 'zrak': **Ter** im. ed. *à:jar*, 250
amar * 'grenek': **Ter** m. sp. *amà:r*, 250;
 ž. sp. *amà:ra*, 250; sr. sp. *amà:ro*, 250
anjul * 'angel': **Ter** im. ed. *á:nul*, 250,
 253, 256
arbul * 'drevo': **Ter** im. ed. *à:rbul*, 250, 253
ardžila * 'glina': **Ter** im. ed. *arži:la*, 158,
 255, 259
ardžilovzen * 'glinen': **Ter** ž. sp.
aržilò:užna, 248, 259
arint * 'srebro': **Ter** im. ed. *a'rint*, 250, 255
atent * 'pozoren': **Ter** m. sp. *a'tent*, 251;
 ž. sp. *atè:nta*, 247
avgurji * 'čestitke': **Ter** im. mn. *augù:rjji*,
 244, 257
ažejd * 'kis': **Ter** im. ed. *azé:jt*, 246

B

- baba**: **Ter** im. ed. *bá:ba*, 73, 249; tož. ed.
bá:bu, 253; or. ed. *bà:bun*, 253; **Ti** im.
 ed. *bá:ba*, 73; **Za** im. ed. *bá:ba*, 74, 266

- babica**: **Ter** im. ed. *bá:bjca*, 127, 252;
Za im. ed. *bá:bjca*, 74, 266
bakan * 'gruntar, premožen posestnik':
Za im. ed. *bakà:n*, 267
baket * 'palica': **Ter** im. ed. *ba'ket*, 251
balet * 'butara, snop': **Ter** im. ed. *ba'let*, 251
balica * 'metek': **Ter** im. ed. *bá:ljca*, 250
balkon * 'okno': **Ter** im. ed. *bukq:n*,
 248, 253
banča * 'klop s skrinjo': **Ter** im. ed.
bà:nča, 250
bank * 'klóp': **Za** im. ed. *'bank*, 268
baraka: **Ter** im. ed. *barà:ka*, 250
barba * 'stric': **Pl** im. ed. *bà:rba*, 216;
Ter im. ed. *bà:rba*, 250
Bardo (tpn.): **Ter** im. ed. *Bá:rdo*, 79, 120,
 241, 249, 254
barski 'nanašajoč se na Bardo': **Ter** m. sp.
bà:rškj, 73, 249; ž. sp. *bà:rška*, 73, 249
bas * 'plitev, nizek': **Ter** m. sp. *'baš*, 251;
 ž. sp. *bá:ša*, 250; sr. sp. *bá:šo*, 250
bati se: **Ter** nedol. *bá:tj*, 73, 249
baton * 'gumb': **Za** im. ed. *batq:n*, 266

* Zabeležene oblike so navedene po abecednem redu poknjiženih oblik. V nekaterih primerih so narečne oblike zbrane pri najbližji smiselni iztočnici, tako da poknjižitve namenoma niso povsem dosledne (npr. nejasna oblika (Mažerole) *zlé:berca* 'vererica' je navedena pri iztočnici **vererica**). Neknjižne poknjižene oblike so označene z zvezdico (*) za iztočnico; kriterij je (ne)zabeleženost v *Slovarju slovenskega knjižnega jezika* ali v Pleteršnikovem *Slovensko-nemškem slovarju*. Zlasti zaradi razdvoumljanja so iztočnice lahko opremljene s kratkim pomenskim, oblikoslovnim ali drugim pojasnilom. Morebitni lokalni pomen, značilen le za posamezen kraj, je naveden v pomenskih narekovajih za oznako kraja (za slednje prim. seznam na str. 18).

batuda * 'pinjenec': **Ter** im. ed. *batú:da*, 244
bčela * 'čebela': **Ča** im. ed. *čà:la*, 60, 198; **Pi** im. ed. *čjè:la*, 60, 214, 222; **Ter** im. ed. *čè:la*, 60, 246; **Ti** im. ed. *čè:la*, 60; **Vi** im. ed. ⟨čêla⟩, 61; im. mn. ⟨čêle⟩, 115; **Za** im. ed. *čè:la*, 61, 265; im. mn. *čè:le*, 115, 269
bčelon * 'čmrlj': **Za** im. ed. *čelq:n*, 266
bečar * 'mesar': **Ter** im. ed. *bečà:r*, 250
bedro: **Br** im. ed. *bad'ra*, 110, 312; *bad'ro*, 110, 312; rod. ed. *bad're*, 312; **Ča** im. ed. *bâ:dra*, 60, 198, 312; rod. ed. *bâ:dra*, 312; im. mn. *bâ:dra*, 312; **Ma** im. ed. *ved'ra*, 111, 312; tož. ed. *vedrò:*, 312; im. mn. *vedrè:*, 312; **Po** im. ed. *bé:dra*, 60, 312; tož. ed. *bé:dru*, 312; im. mn. *bé:dre*, 114, 312; **Pr** im. ed. *ved'ra*, 112, 231, 236, 312; tož. ed. *vedrò*, 312; im. mn. *vedrèe*, 312; **Ter** im. ed. *bé:dra*, 60, 246, 312; rod. ed. *bé:dre*, 312; im. mn. *bé:dre*, 312; **Ti** im. ed. *bé:dra*, 60, 312; tož. ed. *bé:dru*, 312; **Vi** im. ed. ⟨bêdra⟩, 61; *bé:dra*, 61, 312; tož. ed. *bé:dro*, 312; im. mn. *bé:dre*, 115, 312; **Za** im. ed. *bé:dra*, 61, 265, 312; tož. ed. *bé:dru*, 312
bek¹ * ([bək]) 'bik': **Br** im. ed. *'bak*, 90, 298; rod. ed. *ba'ka*, 134, 298; **Ma** im. ed. *'bak*, 90, 298; **Pi** im. ed. *'bak*, 91, 217, 298; rod. ed. *ba'ka*, 135, 220, 298; **Po** im. ed. *'bak*, 91, 298; rod. ed. *ba'ka*, 135, 298; **Pr** im. ed. *'bek*, 91, 229, 298; rod. ed. *be'ko*, 88, 136, 230, 232, 298; **Ter** im. ed. *'bak*, 91, 251, 298; rod. ed. *ba'ky*, 136, 255, 298; **Ti** im. ed. *'bak*, 91, 298; rod. ed. *ba'ka*, 136, 298; *ba'ky*, 136, 298; **Vi** im. ed. *'bak*, 91, 298; **Za** im. ed. *'bak*, 91, 268, 298; rod. ed. *bá:ka*, 298
bek² * 'brada (del telesa)': **Ter** im. ed. *'bek*, 251
beka: **Br** im. ed. *bé:ka*, 63; **Ča** im. ed. *bâ:ka*, 63, 199; **Ma** im. ed. *bé:ka*, 63; **Ter** im. ed. *bé:nka*, 64, 247, 256; **Vi** im. ed. ⟨bénka⟩, 64

bel: **Br** m. sp. *bié:y*, 54, 331; ž. sp. *bié:la*, 54, 331; sr. sp. *bié:lo*, 54, 331; **Ča** m. sp. *biéy*, 55, 198, 207, 331; ž. sp. *biêla*, 55, 198, 331; sr. sp. *biêlo*, 55, 117, 198, 204, 331; **Ma** m. sp. *bi:áyu*, 55, 331; ž. sp. *bi:ála*, 55, 331; sr. sp. *bi:álo*, 55, 117, 331; **Pi** m. sp. *bi:éyu*, 55, 212, 213, 221, 331; ž. sp. *bi:éla*, 55, 212, 213, 331; sr. sp. *bi:élo*, 55, 118, 213, 331; **Po** m. sp. *biéy*, 55, 332; ž. sp. *biê'la*, 107, 332; sr. sp. *biêlo*, 118, 332; **Pr** m. sp. *bi:éyu*, 236, 332; ž. sp. *biê'la*, 107, 109, 230, 235, 237, 332; sr. sp. *biê'lo*, 106, 109, 230, 235, 332; **Ter** m. sp. *biéy*, 56, 242, 244, 257, 331; ž. sp. *biêla*, 56, 242, 244, 331; sr. sp. *biêlo*, 56, 244, 331; **Ti** m. sp. *biéy*, 56, 332; ž. sp. *biêla*, 56, 332; sr. sp. *biêlo*, 56, 120, 332; **Vi** m. sp. ⟨biéy⟩, 332; **Za** m. sp. *biéy*, 57, 264, 271, 332; ž. sp. *biêla*, 332; sr. sp. *biêlo*, 121, 269, 332
beljak: **Ter** im. ed. *beá:k*, 141, 258
beseda: **Br** im. ed. *basjè:da*, 54, 110, 280; tož. ed. *basjè:do*, 280; **Ča** im. ed. *besjèda*, 55, 110, 197, 198, 204, 280; tož. ed. *besjèdo*, 280; im. mn. *besjède*, 114, 204; rod. mn. *besjèt*, 197; **Ma** im. ed. *besjè:ada*, 55, 111, 280; rod. ed. *besjè:ade*, 114; tož. ed. *besjè:ado*, 280; **Pi** im. ed. *besjè:eda*, 55, 111, 212, 213, 218, 280; rod. ed. *besjè:ede*, 114, 219; tož. ed. *besjè:edu*, 280; rod. mn. *besjè:et*, 212; **Po** im. ed. *besjèda*, 55, 111, 280; tož. ed. *besjèdu*, 280; **Pr** im. ed. *besjè:eda*, 56, 112, 227, 231, 280; rod. ed. *besjè:ede*, 114, 231; tož. ed. *besjè:edo*, 280; **Ter** im. ed. *besjèda*, 56, 112, 244, 253, 258, 280; tož. ed. *besjèdu*, 280; im. mn. *besjède*, 115, 253; **Ti** im. ed. *besjèda*, 56, 112, 280; tož. ed. *besjèdu*, 280; **Vi** im. ed. ⟨besjèda⟩, 56; *besjèda*, 56, 112, 280; tož. ed. *besjèdu*, 123, 280; **Za** im. ed. *besjèda*, 280; tož. ed. *besjèdu*, 280
beštja * 'žival': **Ter** im. ed. *bè:štja*, 246; **Za** im. mn. *bé:štje*, 265

- bezgovina** ‘bezeg’: **Ter** im. ed. *bozoví:na*, 119, 136, 148, 156, 254, 257, 259
- binarihi** * ‘železniški tiri’: **Ter** im. mn. *bjńá:rjxj*, 250
- biti**¹ (3. os. ed. je): **Ča** nedol. *fti*, 124, 201, 206, 207, 208; **Pl** nedol. *p'ti*, 125, 208, 221; **Ter** nedol. *bj'tj*, 127, 242, 252; 3. os. ed. prih. *bò:*, 66, 248
- biti**² (3. os. ed. bije): **Ter** nedol. *bi:tj*, 244, 339; 3. os. ed. *bì:e*, 339; 2. os. mn. *bì:eta*, 339; del. na -l m. sp. *'bjü*, 339; del. na -l ž. sp. *bì:la*, 339; del. na -l sr. sp. *bí:lo*, 339
- blago**: **Br** im. ed. *blayù:ə*, 57, 131, 155, 315; rod. ed. ⟨blayā⟩, 315; **Ča** im. ed. *blayùo*, 58, 131, 155, 198, 205, 208, 209, 315; rod. ed. *blayà:*, 71, 200, 209, 315; **Ma** im. ed. *blayù:ə*, 58, 132, 155, 315; rod. ed. *blayà:*, 315; **Pl** im. ed. *blá:yo*, 98, 118, 156, 216, 220, 222, 315; rod. ed. *blá:ya*, 132, 220, 315; **Pr** im. ed. *blayù:o*, 58, 132, 156, 227, 234, 237, 315; rod. ed. *blayà:*, 315; **Ter** ‘živina’ im. ed. *blá:o*, 98, 120, 156, 249, 254, 259, 260, 315; rod. ed. *blá:a*, 133, 255, 315; **Ti** ‘živina’ im. ed. *blá:yo*, 99, 120, 157, 315; rod. ed. *blá:ya*, 133, 315; **Za** ‘živina’ im. ed. *blá:o*, 99, 121, 157, 267, 269, 272, 315; rod. ed. *blá:a*, 134, 270, 315
- bled**: **Ter** m. sp. *bliet*, 56, 244; ž. sp. *bliěda*, 56, 244; sr. sp. *bliědo*, 93, 245
- blejati**: **Ter** 3. os. ed. *blé:a*, 141, 257
- blek** * ‘košček blaga’: **Ter** im. ed. *b'lek*, 251; **Za** im. ed. *b'lek*, 267
- blizu**: **Po** *bli'zu*, 107, 126, 130; **Pr** *bli'zo*, 107, 126, 230, 231; **Ter** *bli:zu*, 68, 130, 252; **Ti** *bli:zu*, 130; **Za** *bli:s*, 69, 264
- bob** ‘fižol’: **Br** im. ed. ⟨bòb⟩, 83; **Ter** im. ed. *'bop*, 84, 251; rod. ed. *bo'ba*, 119, 254; **Ti** im. ed. *'bop*, 84; **Za** im. ed. *'bop*, 84, 267; rod. ed. *bo'ba*, 121, 269
- bobič**: **Ter** im. ed. *bo'bjć*, 119, 254
- boč** * ‘čebelji panj’: **Ter** im. ed. *bò:č*, 248
- bog**: **Br** im. ed. *bùo:x*, 57, 155, 303; rod. ed. *boyà:*, 116, 155, 303; **Ča** im. ed. *bùo:x*, 58, 155, 198, 208, 303; rod. ed. *bá:ya*, 95, 132, 155, 199, 205, 208, 303; daj. ed. *bá:yu*, 129, 203, 209; *boyù:*, 129, 203, 209; **Ma** im. ed. *bù:əx*, 58, 155, 303; rod. ed. *boyà:*, 155, 303; **Pl** im. ed. *bù:ox*, 58, 156, 214, 222, 303; rod. ed. *bué:ya*, 95, 132, 156, 214, 220, 222, 303; **Po** im. ed. *bùo:x*, 58, 156, 303; rod. ed. *bó:a*, 95, 132, 156, 303; **Pr** im. ed. *bù:ox*, 58, 156, 227, 237, 303; rod. ed. *boyà:*, 119, 156, 233, 237, 303; **Ter** im. ed. *bùo:x*, 58, 156, 245, 259, 303; rod. ed. *bó:a*, 96, 133, 156, 247, 255, 259, 260, 303; daj. ed. *bó:u*, 130, 253; **Ti** im. ed. *bùo:h*, 59, 157; rod. ed. *bó:ya*, 96, 133, 157, 303; **Vi** im. ed. *bùo:x*, 59, 157, 303; rod. ed. *bó:a*, 96, 157, 303
- bogat**: **Br** m. sp. ⟨boyxàt⟩, 155; *bo'yat*, 88, 116, 155, 329; ž. sp. *boyà:ta*, 71, 116, 155, 329; sr. sp. *boyá:to*, 71, 116, 155, 329; **Ča** m. sp. *ba'yat*, 89, 117, 155, 202, 205, 208, 329; ž. sp. *bayà:ta*, 71, 117, 155, 200, 205, 208, 329; sr. sp. *bayá:to*, 72, 117, 155, 201, 204, 205, 208, 329; **Ma** m. sp. *bo'yat*, 89, 155, 329; ž. sp. *boyà:ta*, 155, 329; sr. sp. *boyá:to*, 117, 155, 329; **Pl** m. sp. *bo'yat*, 89, 118, 156, 217, 219, 222, 329; ž. sp. *boyà:ta*, 72, 118, 156, 216, 219, 222, 329; sr. sp. *boyá:to*, 72, 118, 156, 216, 219, 222, 329; **Po** m. sp. *bo'at*, 89, 118, 156, 329; ž. sp. *boà:ta*, 72, 118, 156, 329; m. sp. mn. *boá:tę*, 73, 118, 329; **Pr** m. sp. *bo'yet*, 89, 119, 156, 229, 233, 237, 329; ž. sp. *boyà:ta*, 73, 119, 156, 228, 233, 237, 329; sr. sp. *boyá:to*, 73, 119, 156, 228, 233, 237, 329; **Ter** m. sp. *bo'at*, 89, 119, 156, 251, 254, 259, 329; ž. sp. *boà:ta*, 73, 119, 156, 249, 254, 259, 329; sr. sp. *boá:to*, 73, 119, 156, 249, 254, 259, 329; m. sp. mn. *boá:tj*, 329
- bogatija**: **Ma** im. ed. *boyatj:ja*, 155

bokica * ‘telica’: **Ter** im. ed. *bò:kjça*, 248
bokin * ‘tele’: **Ter** im. ed. *bokì:n*, 244;
Za im. ed. *bokì:n*, 264
bol: **Ča** im. ed. *bò:u*, 58, 200, 207; rod. ed. *bá:l*, 95, 124, 199, 206, 209; **Ma** im. ed. *bò:u*, 58; **Pl** im. ed. *bò:u*, 58, 215, 221; rod. ed. *búé:lę*, 95, 125, 214, 219; **Po** im. ed. *bò:u*, 58; rod. ed. *bó:lę*, 95, 126; **Pr** im. ed. *bò:u*, 58, 228, 236; or. ed. *boujóó*, 236; im. mn. *bolì:*, 119, 233; **Ter** im. ed. *bùoŷ*, 58, 245, 257; rod. ed. *bó:lĵ*, 96, 127, 247, 252
bolan: **Br** m. sp. *bolà:n*, 74, 116; sr. sp. *bouñù:ə*, 57, 116; **Ča** m. sp. *balà:n*, 74, 117, 201, 205, 209; ž. sp. *bò:una*, 200, 207; sr. sp. *bò:uno*, 95, 117, 200, 204, 207; **Po** m. sp. *bó:lan*, 95, 136; ž. sp. *bou'na*, 118; sr. sp. *bò:uno*, 95, 118; **Ter** m. sp. *bó:lan*, 96, 136, 242, 247, 255; ž. sp. *bò:una*, 96, 242, 247, 257; sr. sp. *bò:uno*, 96, 247, 257; **Ti** m. sp. *bó:lan*, 96, 136; **Vi** m. sp. ⟨bòlan⟩, 96, 136; ž. sp. ⟨bòuna⟩, 96
boleti: **Pl** 3. os. ed. *bolì:*, 118, 219; **Ter** nedol. *boliĵĵ*, 119, 254; del. na -l m. sp. *bo'loŷ*, 145, 241, 251; del. na -l ž. sp. *boliĵla*, 241; **Ti** 3. os. ed. *bolì:*, 120; **Vi** 3. os. mn. *bolé:*, 120; **Za** nedol. *boliĵĵ*, 121, 269
bolezen: **Br** im. ed. *bolię:zan*, 116; *bolię:zan*, 54, 134, 319; rod. ed. *bolię:zni*, 319; *bolię:zni*, 124; **Ča** im. ed. *baliežəm*, 55, 117, 135, 198, 205, 206, 207, 319; rod. ed. *baliežəm*, 319; **Ma** im. ed. *boli:əzan*, 55, 117, 135, 319; rod. ed. *boli:əzan*, 319; **Pl** im. ed. *boli:ęzan*, 55, 118, 135, 213, 219, 220, 319; rod. ed. *boli:ęzne* (!), 319; **Pr** im. ed. *boli:ęzen*, 56, 119, 136, 227, 232, 233, 319; rod. ed. *boli:ęzen* (!), 126, 235, 319
bolha: **Br** im. ed. ⟨būxà⟩, 137, 283; *bu'xa*, 137, 283; tož. ed. *boxò:*, 283; **Ča** im. ed. *bú:xa*, 283; tož. ed. *bú:xo*, 100, 122, 198, 204, 283; im. mn. *bú:xe*, 114,

204; **Ma** im. ed. *bú:xa*, 283; tož. ed. *buxò:*, 283; **Pl** im. ed. *bó:uxa*, 283; tož. ed. *bó:uxu*, 122, 218, 283; **Po** im. ed. *bó:uxa*, 284; tož. ed. *bó:uxu*, 100, 122, 284; **Pr** im. ed. *bo'xa*, 138, 233, 284; tož. ed. *boxòó*, 284; **Ter** im. ed. *bó:uxa*, 248, 283; tož. ed. *bó:uxu*, 100, 123, 248, 253, 283; im. mn. *bó:uxe*, 115, 254; **Ti** im. ed. *bó:uha*, 284; tož. ed. *bó:uhu*, 100, 123, 284; **Vi** im. ed. ⟨bóuxa⟩, 284; im. mn. ⟨bóuxe⟩, 100, 115, 284; **Za** im. ed. *bó:uxa*, 284; tož. ed. *bó:uxu*, 100, 123, 266, 269, 284; im. mn. *bó:uxe*, 115, 269; rod. mn. *bouxi:*, 138, 269
bolje ‘bolj’: **Ter** *bó:e*, 62, 112, 141, 247, 253, 258
boločast * ‘razbolel’: **Ter** m. sp. *bolùóčast*, 58, 245; ž. sp. *bolùóčasta*, 58, 245; sr. sp. *bolùóčasto*, 58, 245
bondancja * ‘izobilje’: **Ter** im. ed. *bondà:ncja*, 250
bondant * ‘premožen’: **Ter** m. sp. *bon'dant*, 251
bor: **Ter** im. ed. *bùoŷ*, 58, 245
bora * ‘burja’: **Ter** im. ed. *bùoŷa*, 246
bore * ‘žerjavica’: **Ter** im. mn. *bò:re*, 248
borg * ‘zaselek, del vasi’: **Ter** im. ed. *'bork*, 251; mest. ed. *bò:rgu*, 248
bos: **Br** m. sp. *bùo:s*, 57, 336; ž. sp. *bo'sa*, 116, 336; sr. sp. *bosù:ə*, 57, 116, 336; **Ča** m. sp. *bùo:s*, 58, 198, 336; ž. sp. *ba'sa*, 117, 205, 336; sr. sp. *bá:so*, 95, 117, 199, 204, 336; **Ma** m. sp. *bù:əš*, 58, 336; ž. sp. *bo'sa*, 117, 336; sr. sp. *bošù:ə*, 58, 117, 336; **Pl** m. sp. *bù:oš*, 58, 214, 336; ž. sp. *bo'sa*, 118, 219, 336; ž. sp. mn. *búé:se*, 95, 214; **Po** m. sp. *bùo:s*, 58, 336; ž. sp. *bo'sa*, 118, 336; sr. sp. *bó:so*, 95, 118, 336; **Pr** m. sp. *bù:oš*, 58, 227, 336; ž. sp. *bo'sa*, 119, 233, 336; sr. sp. *bošnù:o*, 336; *bošù:o*, 119, 233; **Ter** *bùoš*, 58, 245, 336
bosti: **Ča** 3. os. ed. *ba'de*, 117, 202, 205; 3. os. mn. *badejǎ:*, 199; **Pr** 3. os. ed. *bodeé*, 119, 233

- bošk** * 'gozd': **Ter** im. ed. *'bošk*, 251; mest. ed. *bó:šku*, 248
- botra**: **Ter** im. ed. *bó:tra*, 248
- Bovec** (tpn.): **Pl** im. ed. *'Byç*, 76, 77, 92, 215, 217; rod. ed. *Bó:uçca*, 76, 77, 215
- božič**: **Br** im. ed. *božič*, 85, 158, 292; rod. ed. *boži:ča*, 67, 131, 292; **Ča** im. ed. *bažič*, 86, 117, 159, 201, 205, 209, 292; rod. ed. *baži:ča*, 67, 132, 197, 205, 292; or. mn. *baži:č*, 67, 197; **Ma** im. ed. *božič*, 86, 117, 159, 292; rod. ed. *boži:ča*, 67, 132, 292; **Pl** im. ed. *božič*, 86, 118, 159, 217, 219, 222, 292; rod. ed. *boži:ča*, 67, 132, 213, 220, 292; or. mn. *boži:čę*, 125, 219; **Po** im. ed. *božič*, 86, 118, 159, 292; rod. ed. *boži:ča*, 68, 132, 292; or. mn. *boži:čę*, 126; **Pr** im. ed. *božič*, 86, 119, 159, 229, 233, 237, 292; rod. ed. *boži:ča*, 68, 132, 227, 233, 292; **Ti** im. ed. *božič*, 86, 120, 159, 292; rod. ed. *boži:ča*, 133, 292
- brač** * 'roka': **Pl** im. ed. *b'rač*, 217; **Pr** im. ed. *b'reč*, 229; **Ter** im. ed. *b'raç*, 251; rod. ed. *brá:ça*, 250
- brada**: **Br** im. ed. *brá:da*, 71, 286; tož. ed. *bradò*·, 131, 286; **Ča** im. ed. *brá:da*, 71, 200, 286; tož. ed. *brá:do*, 98, 122, 201, 204, 286; im. mn. *brá:de*, 114, 204; **Ma** im. ed. *brá:da*, 72, 286; tož. ed. *bradò*·, 132, 286; **Pl** im. ed. *brá:da*, 72, 216, 286; tož. ed. *brá:du*, 98, 122, 216, 218, 222, 286; im. mn. *brá:de*, 114, 219; **Po** im. ed. *brá:da*, 107, 286; tož. ed. *brá:du*, 106, 286; im. mn. *brá:de*, 106; **Pr** im. ed. *brá:da*, 107, 133, 230, 232, 234, 237, 286; tož. ed. *brá:du*, 286; *bradò*, 132, 234, 237; **Ter** im. ed. *brá:da*, 73, 249, 286; tož. ed. *brá:du*, 98, 123, 249, 253, 260, 286; im. mn. *brá:de*, 115, 253; **Ti** im. ed. *brá:da*, 73, 286; tož. ed. *brá:du*, 99, 123, 286; im. mn. *brá:de*, 115; **Vi** im. ed. *brá:da*, 74, 286; rod. ed. ⟨bráde⟩, 115; tož. ed. ⟨brádò⟩, 99; *brá:du*, 99, 123, 286; **Za** im. ed. *brá:da*, 74, 266, 286; rod. ed. *brá:de*, 115, 269; tož. ed. *brá:du*, 99, 123, 269, 272, 286
- bradavica**: **Br** im. ed. ⟨bradawica⟩, 131, 147; **Ter** im. ed. *brodoví:ça*, 133, 148, 254, 257; **Vi** im. ed. ⟨brodovica⟩, 133, 149; **Za** im. ed. *brodoví:ca*, 134, 149, 271
- braniti**: **Ter** nedol. *brani:tj*, 133, 255; 3. os. ed. *brá:nj*, 73, 249
- brat(er)** * 'brat': **Br** im. ed. ⟨brät⟩, 294; *b'rat*, 88, 294; rod. ed. ⟨bráta⟩, 294; *brá:ta*, 71, 294; daj. ed. *brá:tu*, 129; tož. ed. ⟨brátra⟩, 294; mest. ed. ⟨pær brātu⟩, 294; im. dv. ⟨brátra⟩, 294; im. mn. ⟨brátri⟩, 124; tož. mn. ⟨brátre⟩, 294; im. mn. ⟨brátri⟩, 294; rod. mn. ⟨brátru⟩ (?), 294; **Ča** im. ed. *brá:tar*, 72, 201, 205, 206, 294; rod. ed. *brá:tra*, 294; daj. ed. *brá:tru*, 129, 203; **Ma** im. ed. *b'rat*, 89, 294; rod. ed. *brá:tra*, 72, 294; daj. ed. *brá:tru*, 129; **Pl** im. ed. *b'rat*, 89, 217, 294; rod. ed. *brá:tra*, 72, 216, 294; **Po** im. ed. *brá:tar*, 73, 294; rod. ed. *brá:tra*, 294; **Pr** im. ed. *b'ret*, 89, 229, 294; rod. ed. *brá:tra*, 73, 228, 294; daj. ed. *brá:trø*, 130, 233; **Ter** im. ed. *brá:tar*, 73, 249, 294; rod. ed. *brá:tra*, 294; daj. ed. *brá:tru*, 130, 252; im. mn. *brá:trj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *brá:tar*, 73, 294; rod. ed. *brá:tra*, 294; daj. ed. *brá:tru*, 130; **Vi** im. ed. ⟨brátar⟩, 74, 294; rod. ed. ⟨brátra⟩, 294; im. mn. ⟨brátre⟩, 128; **Za** im. ed. *brá:tar*, 74, 137, 266, 270, 294; rod. ed. *brá:tra*, 294
- brati**: **Br** nedol. *brá:t*, 124, 369; 3. os. ed. ⟨bārè⟩, 369; 2. os. mn. *bara'te*, 369; del. na -l ž. sp. *brá:la*, 369; del. na -l sr. sp. *brá:lo*, 369; **Ča** nedol. *brá:t*, 124, 206, 369; 1. os. ed. *be'ræn*, 143, 203, 207; 3. os. ed. *be're*, 202, 203, 369; 2. os. mn. *beretá*·, 369; del. na -l m. sp. *brø:u*, 72, 200, 207, 369; **Ma** nedol. *brá:t*, 125, 369; 3. os. ed. *be're*, 369; 2. os. mn. *bere'ta*, 369; del. na -l m. sp. *brà:u*, 369;

- del. na *-l* ž. sp. *brà:la*, 369; del. na *-l* sr. sp. *brà:lò*, 369; **PI** nedol. *brát:te*, 125, 219, 369; 1. os. ed. *berjé:n*, 143, 221; 3. os. ed. *berjé:*, 212, 214, 369; 1. os. mn. *beremué:*, 215; 2. os. mn. *beretá:*, 216, 369; del. na *-l* m. sp. *brà:u*, 221, 369; del. na *-l* ž. sp. *brà:la*, 369; del. na *-l* sr. sp. *brà:lo*, 369; **Po** nedol. *brát:te*, 126; 1. os. ed. *beré:n*, 143, 369; 1. os. mn. *beremó:*, 369; del. na *-l* m. sp. mn. *brà:lè*, 369; **Pr** nedol. *brát*, 126, 235, 369; 3. os. ed. *beréé*, 112, 231, 369; 2. os. mn. *beretéé*, 369; del. na *-l* m. sp. *brà:u*, 236, 369; del. na *-l* ž. sp. *brà:la*, 369; del. na *-l* m. sp. mn. *brà:l*, 369; del. na *-l* ž. sp. mn. *brà:le*, 369; **Ter** nedol. *brátj:*, 127, 252, 369; 1. os. ed. *beré:n*, 143, 256; 3. os. ed. *beré:*, 246, 369; 1. os. mn. *beremó:*, 248; 2. os. mn. *beretá:*, 249, 369; del. na *-l* m. sp. *brà:u*, 257, 369; del. na *-l* ž. sp. *brà:la*, 369; del. na *-l* sr. sp. *brà:lo*, 369; **Ti** nedol. *brátj:*, 127, 369; 1. os. ed. *beré:n*, 143; 2. os. ed. *beré:š*, 369; 1. os. mn. *beremó:*, 369; del. na *-l* sr. sp. *brà:lo*, 369; **Vi** nedol. *brátj:*, 369; **Za** nedol. *brátj:*, 128, 268, 369; 3. os. ed. *beré:*, 369; form. *bereté:*, 369; del. na *-l* m. sp. *brà:u*, 271, 369; del. na *-l* ž. sp. *brà:la*, 369; del. na *-l* sr. sp. *brà:lo*, 369
- bratrič** * 'bratec': **Ter** im. ed. *brá:trjč*, 127, 159, 252, 259
- bravac** * (?) 'bahač': **Ter** im. ed. *bra'vuc*, 250
- Brda** (tpn.): **Ča** im. mn. *Bàrda*, 78, 202
- brdek**: **Br** m. sp. ⟨bærdâk⟩, 74; **Ma** m. sp. *bærdâ:k*, 75
- Brdo** (tpn.): **PI** im. ed. *Bàrdo*, 78, 118, 218
- breĝ**: **Br** im. ed. *brjê:x*, 54, 155; rod. ed. *brejû:*, 155; **Ma** im. ed. *brj:æx*, 155; rod. ed. *brjæjà:*, 155; **PI** im. ed. *brj:êx*, 55, 156, 213, 222; rod. ed. *brj:éya*, 93, 132, 156, 213, 220, 222
- Breg** (tpn.): **Ča** im. ed. *Briêx*, 55, 155, 198, 208; rod. ed. *Briéya*, 93, 155, 198, 208;
- Ter** im. ed. *Briêx*, 56, 156, 242, 244, 259; rod. ed. *Bri:a*, 56, 133, 156, 242, 244, 255, 259; **Vi** im. ed. ⟨Briêx⟩, 56, 157
- brej**: **Ter** ž. sp. *bré:a*, 60, 141, 246, 257; sr. sp. *bré:e*, 60, 141, 246; **Ti** ž. sp. *bré:ja*, 56; **Za** ž. sp. *bré:ja*, 57, 265
- brekavnica** * 'jerebika': **Ter** im. ed. *briêkunjca*, 56, 120, 127, 151, 244, 252, 253
- breme**: **Br** im. ed. ⟨brjême⟩, 54, 113; **Ma** im. ed. *bri:ámè*, 55, 114; **Ter** im. ed. *briême*, 56, 115, 244, 253
- breza**: **Br** im. ed. *brié:za*, 54; **Ča** im. ed. *briéza*, 55, 198; **Ma** im. ed. *bri:áza*, 55; **PI** im. ed. *bri:éza*, 55, 213; **Ti** im. ed. *briéza*, 56
- brik** * 'pripadnik finančne policije': **Ter** im. ed. *b'rjĭk*, 250
- brina**: **Ter** im. ed. *brí:na*, 68, 243; **Ti** im. ed. *brí:na*, 68; **Vi** im. ed. ⟨brína⟩, 68; **Za** im. ed. *brí:na*, 69, 264; rod. ed. *brí:ne*, 115, 269
- broča** * 'žebelj za čevlje, cokle': **Za** im. mn. *brùoče*, 265, 272
- broskva** * 'ohrovť': **Ter** im. ed. *bró:šĭua*, 149, 248, 256
- brovada** * 'vrsta juhe': **Ča** im. ed. *brauà:da*, 201, 205, 207; **Ter** im. ed. *brová:da*, 250
- bršan** * 'bršljan': **Ter** im. ed. *bar'sĭan*, 139, 251, 255; rod. ed. *baršá:na*, 249
- bršan** * 'bršljan': **Ter** im. ed. *bar'sĭan*, 89; rod. ed. *baršá:na*, 73
- brus**: **Ča** im. ed. *brù:s*, 69, 197; rod. ed. *brú:sa*, 98, 132, 198, 205; **PI** im. ed. *brù:s*, 70, 213; rod. ed. *brú:ša*, 98, 132, 213, 220; **Ter** rod. ed. *brú:ša*, 98, 133, 244, 255; daj. ed. *brú:šu*, 130, 253; **Za** im. ed. *brù:s*, 71, 264; rod. ed. *brú:sa*, 98, 134, 264, 270
- brusča** * 'vejica suhljadi': **Ter** im. ed. *brú:šca*, 244, 258
- brusevec**: **Ter** im. ed. *brušjêvač*, 136, 148, 255, 257; rod. ed. *brušjêuča*, 151, 256

brusiti: **Ča** nedol. *brusi:t*, 129, 203;
Ter nedol. *brusi:tj*, 130, 252; 3. os. ed. *brú:sj*, 70, 244
brusk * 'mozolj': **Ter** im. ed. *b'rušk*, 250
buditi: **Ter** nedol. *budi:tj*, 130, 252
bujut * 'manjša skleda, skodelica':
Ter im. ed. *bu'jut*, 250; **Za** im. ed. *bu'jut*, 267
bukev: **Ma** im. ed. *bù:kua*, 69, 147;
Ter im. ed. *bù:kua*, 70, 149, 244, 256; **Ti** im. ed. *bù:kua*, 70; **Vi** im. ed. *(bùkua)*, 70
burja * 'kostanj (plod)': **Ter** im. ed. *bú:rja*, 70, 244; **Za** im. ed. *bú:rja*, 264
butega * 'trgovina': **Ter** im. ed. *butě:a*, 247, 253
butilja * 'steklenica': **Ter** im. ed. *buti:lja*, 244, 253

C

cedilo: **Br** im. ed. *cadí:lo*, 67, 108, 117, 310; rod. ed. *cadí:la*, 310; im. mn. *cadí:la*, 66, 310; **Ča** im. ed. *cedi:lo*, 108, 117, 204, 208, 310; rod. ed. *cedi:la*, 310; im. mn. *cedi:la*, 310; **Ma** im. ed. *cedi:lo*, 108, 117, 310; rod. ed. *cedi:la*, 310; im. mn. *cedi:lě*, 310; **Pl** im. ed. *cedi:lo*, 109, 118, 219, 222, 310; rod. ed. *cedi:la*, 310; im. mn. *cedi:la*, 310; rod. mn. *cedi:u*, 221; **Po** im. ed. *cedi:lo*, 109, 118, 310; rod. ed. *cedi:la*, 310; im. mn. *cedi:la*, 310; **Pr** im. ed. *cedi:lo*, 109, 119, 231, 233, 310; rod. ed. *cedi:le*, 310; im. mn. *cedi:le*, 310; **Ter** im. ed. *cedi:lo*, 109, 120, 253, 254, 258, 310; rod. ed. *cedi:la*, 310; im. mn. *cedi:la*, 310; *cedi:le*, 310; *cedi:lj*, 310; rod. mn. *cedi:u*, 257; **Ti** im. ed. *cedi:lo*, 109, 120, 310; rod. ed. *cedi:la*, 310; im. mn. *cedi:la*, 310; **Za** im. ed. *cedi:lo*, 110, 121, 269, 272, 310; rod. ed. *cedi:la*, 310; im. mn. *cedi:lj*, 310; rod. mn. *cedi:u*, 271

cediti: **Ter** 3. os. ed. *cé:dj*, 246; del. na *-l* m. sp. *cé:doj*, 93, 246; **Vi** nedol. *(cedi:te)*, 110
cel: **Pl** m. sp. *bì:ej*, 212; *çì:ej*, 221; ž. sp. *çi:éla*, 212; **Ter** m. sp. *çi:ej*, 56, 242, 244, 257; ž. sp. *çi:éla*, 56, 242, 244; sr. sp. *çi:élo*, 93, 245; **Za** m. sp. *çi:ej*, 57, 264, 271; sr. sp. *çi:élo*, 93, 121, 264, 269
cep: **Ter** im. ed. *çep*, 56, 244; rod. ed. *çi:épa*, 93, 133, 245, 255; **Za** im. ed. *'cep*, 81, 267
cepiti: **Ter** nedol. *çipi:tj*, 109, 256
cerkev: **Br** im. ed. *(çi:erku)*, 151; **Ter** im. ed. *çi:erku*, 149, 256
cesta: **Br** im. ed. *çi:sta*, 54; rod. ed. *çi:ste*, 113; **Ča** im. ed. *çi:éta*, 55, 198; **Ma** im. ed. *çi:ásta*, 55; **Pl** im. ed. *çi:ésta*, 55, 213; rod. ed. *çi:éste*, 114, 219; **Pr** im. ed. *çi:es'ta*, 107, 109, 230, 235; tož. ed. *çi:estò*, 109, 235; **Vi** im. ed. *(çi:éta)*, 56; *çi:éta*, 56
cuker: **Ter** im. ed. *çú:kar*, 244
čvesti: **Br** nedol. *ç'vast*, 85, 146, 346; 3. os. ed. *çua'de*, 134, 346; 3. os. mn. *çuada'jo*, 346; del. na *-l* ž. sp. *çua'd'la*, 346; **Ča** nedol. *ç'vot*, 86, 147, 202, 206, 209, 346; 3. os. ed. *çuo'te*, 135, 346; 3. os. mn. *çuotej'á*, 199, 346; del. na *-l* m. sp. *çuò:tu*, 74, 144, 200, 203, 346; del. na *-l* ž. sp. *çuot'la*, 346; del. na *-l* sr. sp. *çuò:tlo*, 74, 99, 200, 346; **Ma** 3. os. ed. *çuo'te*, 135, 147, 346; 3. os. mn. *çuote'jo*, 346; **Po** nedol. *çuó:ste*, 75, 148, 347; 3. os. ed. *çuoté:*, 136, 347; 3. os. mn. *çuotó:*, 347; del. na *-l* m. sp. *çuó:tu*, 75, 145, 347; del. na *-l* ž. sp. *çuó:tla*, 75, 347; del. na *-l* sr. sp. *çuò:tlo*, 75, 347
čviliti: **Vi** nedol. *(čvëlite)*, 128, 149

Č

čampni * 'levi': **Ter** m. sp. *čà:mpnj*, 250; ž. sp. *čà:mpna*, 250; sr. sp. *čà:mpno*, 250
čast: **Br** im. ed. *čà:st*, 74; **Ča** im. ed. *čà:st*, 74, 201, 209; rod. ed. *časti:*, 205, 209;

- Pl** im. ed. *čà:st*, 75, 216, 220; *čà:st*, 135; rod. ed. *častù:*, 135, 220
- čeber**: **Br** im. ed. *čab̄ar*, 90, 134, 301; rod. ed. *čab'ra*, 301; **Ča** im. ed. *čeb̄ar*, 90, 135, 203, 204, 209, 301; rod. ed. *čeb'ra*, 301; **Ma** im. ed. *čeb̄ar*, 90, 135, 301; rod. ed. *čeb'ra*, 301; **Pl** im. ed. *čeb̄ar*, 91, 135, 218, 219, 301; rod. ed. *čeb'ra*, 301; **Ti** im. ed. *čebar*, 91, 136, 302; **Za** im. ed. *čebar*, 91, 137, 268, 269, 302; rod. ed. *čebá:ra*, 273, 302
- čebula**: **Br** im. ed. (čabúla), 110; **Ter** im. ed. *čebú:la*, 112, 244, 253; **Ti** im. ed. *čebú:la*, 70, 112; **Vi** im. ed. (čebúla), 70, 112; **Za** im. ed. *čebú:la*, 71, 113, 264, 269
- Čedad** (tpn.): **Ter** im. ed. *Ču'dat*, 89, 251
- čelo**: **Br** im. ed. *ča'lo*, 83, 110, 312; rod. ed. *ča'la*, 312; im. mn. *čalla*, 312; **Ča** im. ed. *če'lo*, 83, 110, 202, 204, 209, 312; rod. ed. *če'la*, 312; im. mn. *če'le*, 312; **Ma** im. ed. *če'lo*, 83, 111, 312; rod. ed. *če'la*, 312; im. mn. *če'le*, 312; **Pl** im. ed. *če'lo*, 83, 111, 217, 218, 222, 312; rod. ed. *če'le*, 312; im. mn. *če'le*, 312; **Po** im. ed. *če'lo*, 83, 111, 312; rod. ed. *če'la*, 312; im. mn. *če'le*, 312; **Pr** im. ed. *če'la*, 312; *če'lo*, 83, 112, 229, 231, 237, 312; rod. ed. *če'la*, 312; *če'le*, 312; im. mn. *če'le*, 312; **Ter** im. ed. *če'lo*, 84, 112, 251, 253, 258, 260, 312; rod. ed. *če'la*, 312; *če'ly*, 312; im. mn. *če'lj*, 312; **Ti** im. ed. *če'lo*, 84, 112, 312; rod. ed. *če'la*, 312; im. mn. *če'la*, 312; **Vi** im. ed. (čel̄), 112; *če'lo*, 84, 312; rod. ed. *če'la*, 312; **Za** im. ed. *če'lo*, 84, 113, 267, 269, 272, 312; rod. ed. *če'ly*, 312
- Čenta** (tpn.): **Ter** im. ed. *Če'mta*, 247
- česati**: **Br** del. na *-l* m. sp. *ča'su*, 144, 366; del. na *-l* ž. sp. *časà:la*, 366; del. na *-l* sr. sp. *časá:lo*, 366; **Ča** nedol. *česát*, 110, 204, 366; 3. os. ed. *čá:sa*, 60, 198, 366; 2. os. mn. *čá:sata*, 366; **Ma** nedol. *česát*, 111, 366; 3. os. ed. *čé:sę*, 366; del. na *-l* m. sp. *če'su*, 144, 366; del. na *-l* ž. sp. *česà:la*, 366; del. na *-l* m. sp. mn. *česá:l*, 366; **Pl** 3. os. ed. *čjé:sa*, 60, 214, 366; form. *čjé:sate*, 366; del. na *-l* m. sp. *če'su*, 145, 212, 216, 366; del. na *-l* ž. sp. *česà:la*, 212, 366; del. na *-l* sr. sp. *česá:lo*, 366; **Po** nedol. *česátę*, 111, 367; 3. os. ed. *češé:*, 367; 1. os. mn. *češemór:*, 367; **Pr** nedol. *česát*, 112, 231, 367; 3. os. ed. *čęése*, 60, 227, 367; 2. os. mn. *čęęete*, 102, 229, 367; **Ter** nedol. *česátj*, 112, 253, 366; 2. os. ed. *čę:saş*, 60, 246, 366; 2. os. mn. *čę:sata*, 366; del. na *-l* m. sp. *če'sou*, 145, 251, 366; del. na *-l* ž. sp. *česà:la*, 366; del. na *-l* m. sp. mn. *česá:lj*, 366
- česnja**: **Br** im. ed. (čaričšna), 54; **Ča** im. ed. *čaričšna*, 55, 198, 205; **Pl** im. ed. *čari:ęšna*, 55, 213; **Po** im. ed. *čaričšna*, 55; **Pr** im. ed. *čeri:ęšna*, 232; **Ter** im. ed. *čarięšna*, 56, 244, 255, 258; **Ti** im. ed. *čarięšna*, 56; **Vi** im. ed. (čaričšna), 56
- čespa**: **Ter** im. ed. *čięspa*, 244
- četrtak**: **Br** im. ed. (čatártak), 110; *četártak*, 78, 134; rod. ed. *četárt'ka*, 138; **Ča** im. ed. *četártak*, 110, 139, 204, 206; **Ma** im. ed. *četártak*, 111, 139; **Pl** im. ed. *četártak*, 78, 111, 135, 218, 220; **Po** im. ed. *četártak*, 108, 111, 139; **Pr** im. ed. *štártak*, 108, 112, 139, 158, 229, 234, 235, 237; **Ter** im. ed. *četártak*, 79, 112, 136, 249, 253, 255, 258; **Ti** im. ed. *četártak*, 79, 112, 136; **Vi** im. ed. (četártak), 79, 112, 140; *četartak*, 79, 112, 140; **Za** im. ed. *četártak*, 79, 113, 137, 266, 269, 270
- čevelj**: **Br** im. ed. (čaręuję), 146; **Ča** im. ed. *čarięujj*, 203, 205; **Ma** im. ed. *čerę:ui*, 147; **Pl** im. ed. *čeri:ęujj*, 55, 147, 213, 218; im. mn. *čeri:ęuję*, 222; **Za** im. ed. *čarięujj*, 149; im. mn. *čarięujj*, 271; *čerięujj*, 271
- čez dan**: **Ter** *čę:z dan*, 93
- čítad** * 'mesto': **Ter** im. ed. *čjtà:t*, 250, 252

- čivera** * ‘nosila za tovor’: **Ter** im. ed. *čiviéra*, 245
- člen** ‘gleženj’: **Vi** im. ed. ⟨čliēn⟩, 56
- členje** * ‘gleženj’: **Ter** im. ed. *čliēne*, 56, 112, 244, 253, 256
- človek**: **Br** im. ed. ⟨člowàk⟩, 80, 147, 292; *člo'bak*, 80, 147, 292; rod. ed. *člobiē:ka*, 54, 131, 147, 292; *človiē:ka*, 54, 131, 147, 292; **Ča** im. ed. *šla'vek*, 80, 117, 147, 158, 201, 205, 207, 208, 292; rod. ed. *šlaviēka*, 55, 132, 198, 205, 292; **Ma** im. ed. *šlo'vek*, 80, 117, 147, 158, 292; rod. ed. *šlovi:ška*, 55, 132, 292; **Pl** im. ed. *člo'vek*, 80, 118, 148, 217, 219, 221, 292; rod. ed. *človi:ška*, 55, 132, 213, 220, 292; **Po** im. ed. *šlo'vek*, 80, 118, 148, 158, 292; rod. ed. *šloviēka*, 55, 132, 292; **Pr** im. ed. *člo'vek*, 80, 119, 148, 229, 233, 236, 292; rod. ed. *človi:ška*, 132, 233, 292; **Ter** im. ed. *člo'vek*, 80, 119, 148, 241, 251, 254, 257, 258, 292; rod. ed. *človiēka*, 56, 133, 244, 255, 292; daj. ed. *človiēku*, 130, 252; **Ti** im. ed. *člo'vek*, 80, 120, 149, 292; rod. ed. *človiēka*, 56, 133, 292; **Vi** im. ed. ⟨človèk⟩, 81, 120, 149, 292; rod. ed. ⟨človiēka⟩, 56, 133, 292; **Za** im. ed. *člo'vek*, 81, 121, 149, 267, 269, 271, 292; rod. ed. *človiēka*, 134, 270, 292
- čoj** * ‘obrvi’ in ‘trepalnica’: **Ter** im. ed. *čoj*, 251
- čok**: **Br** im. ed. *čok*, 83; **Ča** im. ed. *čak*, 83, 202; **Ma** im. ed. *čok*, 83; **Ter** ‘tnalo’ im. ed. *čok*, 84, 251; rod. ed. *čo'ka*, 119, 254; **Ti** im. ed. *čok*, 84; **Vi** im. ed. ⟨čök⟩, 84; **Za** im. ed. *čok*, 84, 267
- čora** * ‘vrana’: **Ter** im. ed. *čô:ra*, 248
- čreda**: **Br** im. ed. ⟨čar'édà⟩, 54
- čreva**: **Br** im. mn. ⟨čar'ėwa⟩, 54, 146
- črn**: **Br** m. sp. *čərən*, 331; ž. sp. *čər'na*, 138, 331; sr. sp. *čər'no*, 83, 138, 331; m. sp. mn. ⟨čərni⟩, 124; **Ča** m. sp. *čərən*, 203, 331; ž. sp. *čər'na*, 139, 206, 331; sr. sp. *čər'no*, 83, 139, 202, 206, 331; m. sp., določno *čərən*, 78, 202; ž. sp., določno *čərna*, 78, 202; sr. sp., določno *čərne*, 78, 202; **Ma** m. sp. *čərən*, 331; ž. sp. *čərna*, 331; sr. sp. *čərno*, 117, 331; **Pl** m. sp. *čərən*, 331; ž. sp. *čər'na*, 139, 220, 331; sr. sp. *čərno*, 118, 331; **Po** m. sp. *čərən*, 332; ž. sp. *čər'na*, 139, 332; sr. sp. *čər'no*, 106, 139, 332; **Pr** m. sp. *čər*, 79, 231, 332; ž. sp. *čər'na*, 107, 139, 230, 234, 237, 332; sr. sp. *čər'no*, 83, 106, 139, 229, 230, 234, 332; **Ter** m. sp. *čár:r*, 79, 249, 258, 331; ž. sp. *čár:na*, 79, 249, 258, 331; sr. sp. *čár:no*, 79, 249, 258, 331; **Ti** m. sp. *čár:r*, 79, 332; ž. sp. *čár:na*, 79, 332; sr. sp. *čár:no*, 79, 120, 332; **Za** m. sp. *čė:r*, 79, 265, 271, 332; ž. sp. *čė:rna*, 79, 265, 271, 332; sr. sp. *čė:rno*, 79, 121, 265, 269, 271, 332
- črnica** ‘borovnica’: **Ter** im. ed. *čarni:ča*, 139, 255
- črnjel** * ‘rdec’: **Pl** m. sp. *čərné:lo*, 220; *čər'ņęu*, 217, 220; ž. sp. *čərné:la*, 215, 220; sr. sp. *čərné:lo*, 215; **Ter** m. sp. *čar'ņou*, 139, 145, 251, 255; ž. sp. *čarné'la*, 139, 255; sr. sp. *čarné'lo*, 84, 139, 251, 255; **Ti** ž. sp. *čarné'la*, 112; sr. sp. *čarné'lo*, 84, 112; **Za** m. sp. *čar'ņou*, 140, 146, 268, 270, 271; ž. sp. *čarné'la*, 140, 270; sr. sp. *čarné'lo*, 84, 140, 267, 270
- črv**: **Br** im. ed. ⟨čarû⟩, 151; ⟨čərv⟩, 151; im. mn. ⟨čərb'ė⟩, 138; **Ča** im. ed. *čəru*, 78, 151, 202, 203; **Ma** im. ed. *čė'ru*, 151; **Pl** im. ed. *čė'ru*, 152, 217, 219
- črvič**: **Ča** im. ed. *čər'vič*, 86, 139, 147, 159, 201, 206, 207, 209; **Ter** im. ed. *čar'vič*, 86, 139, 148, 159, 250, 255, 257, 259; **Vi** im. ed. ⟨čarvėč⟩, 86, 140, 149, 159
- čuden**: **Ter** m. sp. *čú:dan*, 136, 255
- čuf** * ‘čop’: **Ter** im. ed. *čuf*, 250
- čuk**: **Pl** im. ed. *čú:k*, 70, 213

čus * 'čuk': **Ter** im. ed. *čus*, 250
čuti: **Br** nedol. *čút*, 69, 124, 339; 1. os. ed. *čù:jan*, 143; 3. os. ed. *čù:je*, 69, 339; 2. os. mn. *čù:jate*, 339; del. na -l m. sp. *čú*, 144, 339; del. na -l ž. sp. *čù:la*, 339; del. na -l sr. sp. *čú:lo*, 339; **Ča** nedol. *čút*, 69, 124, 198, 206, 339; 1. os. ed. *čù:jən*, 69, 143, 197, 206, 207; 2. os. ed. *čù:jəš*, 339; 1. os. mn. *čù:jemo*, 339; del. na -l m. sp. *čú*, 144, 201, 339; del. na -l ž. sp. *čú:la*, 339; del. na -l sr. sp. *čú:lo*, 339; **Ma** nedol. *čút*, 69, 125, 339; 1. os. ed. *čù:jən*, 143; 3. os. ed. *čù:je*, 69, 339; 2. os. mn. *čù:jeta*, 339; del. na -l m. sp. *čú*, 144, 339; del. na -l ž. sp. *čù:la*, 339; del. na -l sr. sp. *čú:lo*, 339; **PI** nedol. *čút*, 70, 125, 213, 219, 339; 2. os. ed. *čù:jəš*, 70, 213; 3. os. ed. *čù:je*, 339; 2. os. mn. *čù:jeta*, 339; del. na -l m. sp. *čú*, 145, 212, 216, 339; del. na -l ž. sp. *čù:la*, 212, 339; del. na -l sr. sp. *čú:lo*, 339; **Po** nedol. *čút*, 70, 126, 339; 1. os. ed. *čù:jen*, 143; 3. os. ed. *čù:je*, 70, 339; 2. os. mn. *čù:jesta*, 339; *čù:jeta*, 339; del. na -l m. sp. *čú*, 145, 339; del. na -l ž. sp. *čù:la*, 339; del. na -l sr. sp. *čú:lo*, 339; **Pr** nedol. *čút*, 70, 126, 227, 235, 339; 1. os. ed. *čù:jen*, 143, 236; 3. os. ed. *čù:je*, 70, 227, 339; 2. os. mn. *čù:jete*, 339; del. na -l m. sp. *čə*, 145, 230, 339; del. na -l ž. sp. *čù:la*, 339; del. na -l sr. sp. *čú:lo*, 339; **Ter** nedol. *čút*, 127, 252, 258, 339; 1. os. ed. *čù:jen*, 143, 256; 3. os. ed. *čù:je*, 70, 244, 339; 2. os. mn. *čù:eta*, 339; 2. os. ed. vel. *čuj*, 88, 250; del. na -l m. sp. *čou*, 145, 241, 251, 339; del. na -l ž. sp. *čù:la*, 241, 339; del. na -l sr. sp. *čú:lo*, 339; **Ti** nedol. *čút*, 70, 127, 339; 1. os. ed. *čù:jen*, 143; 3. os. ed. *čù:je*, 70, 339; 2. os. mn. *čù:jeta*, 339; del. na -l m. sp. *čou*, 146, 339; del. na -l ž. sp. *čù:la*, 339; del. na -l sr. sp. *čú:lo*, 339; **Za** nedol. *čút*, 71, 128, 264, 268, 339; 1. os. ed. *čù:jen*, 143, 271; 2.

os. ed. *čù:ješ*, 71, 264, 339; 2. os. ed. vel. *čuj*, 88, 267; del. na -l m. sp. *čou*, 146, 268

čuvita * 'sova': **Ter** im. ed. *čuvita*, 244, 253

Č

čáca 'oče': **Ter** im. ed. *čá:ca*, 73, 249, 259

čálcina * 'apno': **Ter** im. ed. *ču:ina*, 244, 253

čamar * 'shramba (le) za hrano': **Za** im. ed. *čá:mar*, 267

čamera * 'soba': **Ter** im. ed. *čá:mera*, 250

čandir * 'krožnik': **Ter** im. ed. *čandiér*, 245

čandreja * 'stol': **Ter** im. ed. *čandrè:a*, 246

čanton * 'kot': **Ter** im. ed. *čantò:n*, 248

čarbon * 'ogljè': **Za** im. ed. *čarbò:n*, 272

čarta * 'papir': **Ter** im. ed. *čá:rta*, 250

čast * 'žitna kašča': **Ter** im. ed. *čast*, 251

čedena * 'veriga': **Ter** im. ed. *čedè:na*, 246; **Za** im. ed. *čedé:na*, 272

čedenáč * 'veriga nad ognjiščem za obešanje kotla': **Ter** im. ed. *čede'nač*, 251

čedin * 'umivalnik': **Za** im. ed. *čedì:n*, 264

čekerati * 'govoriti, pogovarjati se':

Ter nedol. *čekerát*, 259; del. na -l m. sp. *čeke'rou*, 241; del. na -l ž. sp. *čekerà:la*, 241

četarija * 'čreda': **Ter** im. ed. *četá:rja*, 250

čuca * 'duda': **Ter** im. ed. *čú:ca*, 244

D

dajati: **Br** 3. os. ed. *dá:je*, 71; **Ča** nedol.

daját, 131, 205; 1. os. ed. *dá:jən*, 206; del. na -l m. sp. *dá:ju*, 71, 144, 200, 203;

Ter nedol. *daát*, 133, 255; 3. os. ed. *dá:ja*, 73, 249

daleč: **Br** (daláč), 81; **Ter** *delleč*, 81, 250;

Vi (delèč), 81; **Za** *do'leč*, 81, 113, 267, 269

dan: **Br** im. ed. (dân), 74, 304; rod. ed.

(dnêwa), 304; **Ča** im. ed. *dà:n*, 74, 196,

- 201, 304; **Ma** im. ed. *dà:n*, 75, 304; rod. ed. *dnè:*, 304; rod. mn. *dnì:*, 304; **PI** im. ed. *dà:n*, 75, 216, 304; rod. mn. *dnì:*, 304; **Po** im. ed. *dà:n*, 75, 304; **Pr** im. ed. *dà:n*, 75, 228, 304; rod. mn. *dnì:*, 304; **Ter** im. ed. *dà:n*, 75, 249, 304; tož. ed. *čé:z_dan*, 246; rod. mn. (*dnì:*), 304; **Ti** im. ed. *dà:n*, 304; **Vi** im. ed. (dân), 75, 304; rod. ed. (dnâ), 304; **Za** im. ed. *dà:n*, 75, 266, 304; rod. ed. *dà:na*, 304; rod. mn. *dà:ne*, 304
- dana** 'bela jelka': **Ter** im. ed. *dà:na*, 73, 249
- dati**: **Ča** nedol. *dá:t*, 71, 200; 1. os. ed. *dá:n*, 71, 196, 200; 2. os. ed. *dá:š*, 196; del. na -l m. sp. *dò:y*, 72, 196, 200; del. na -l ž. sp. *dá:la*, 71, 72, 196, 200; del. na -l sr. sp. *dà:lo*, 71, 200; **Ter** 2. os. ed. vel. *'dej*, 89, 251
- davi**: **Ter** *dà:ve*, 73, 148, 249, 257; **Vi** (dâve), 74, 149
- debel**: **Br** m. sp. (dabù), 110, 144; ž. sp. (dabêla), 59, 110; **Ča** m. sp. *de'bu*, 110, 144, 201, 204; ž. sp. *debâ:la*, 60, 110, 198, 204; sr. sp. *debâ:lo*, 60, 110, 198, 204; **PI** m. sp. *de'bu*, 111, 145, 212, 216, 218; ž. sp. *debié:la*, 60, 111, 212, 214, 218; sr. sp. *debié:lo*, 60, 111, 118, 214, 218; **Ter** m. sp. *de'bou*, 112, 145, 251, 253; ž. sp. *debe'la*, 112, 253; sr. sp. *debe'lo*, 84, 112, 251, 253; **Ti** m. sp. *de'bou*, 112, 146; ž. sp. *debe'la*, 112; sr. sp. *debe'lo*, 84, 112; **Vi** m. sp. (deböu), 112, 146; ž. sp. (debêla), 112; sr. sp. (debêlo), 112
- deblo**: **Br** im. ed. (dablò), 83; **Vi** im. ed. (déblo), 120
- ded**: **Br** im. ed. *'deđ*, 80; **Ter** im. ed. *'det*, 80, 251; rod. ed. *diéda*, 56, 244; **Za** im. ed. *'det*, 81, 267
- dejati**: **Br** 3. os. ed. *dię:*, 54; **Ča** nedol. *jà:t*, 71, 200, 209; 3. os. ed. *dię*, 209; 1. os. mn. *dięmo*, 209; del. na -l m. sp. *jò:y*, 72, 200, 207, 209; del. na -l ž. sp. *jà:la*, 72, 200, 209; del. na -l sr. sp. *jà:lo*, 209; **PI** nedol. *jà:t*, 222; 3. os. ed. *di:ę*, 55, 213, 222; 1. os. mn. *di:ęmo*, 222; del. na -l m. sp. *jà:y*, 72, 216, 221, 222; del. na -l ž. sp. *jà:la*, 72, 216, 222; del. na -l sr. sp. *jà:lo*, 72, 216, 222; **Pr** del. na -l m. sp. *jà:y*, 73, 228, 236, 237; del. na -l ž. sp. *jà:la*, 73, 228, 237; del. na -l sr. sp. *jà:lo*, 73, 228, 237; **Ter** 3. os. ed. *dię*, 56, 244, 259; del. na -l m. sp. *žà:y*, 257, 259; del. na -l ž. sp. *žà:la*, 259; *žà:lo*, 259; **Za** del. na -l m. sp. *žà:y*, 74, 266, 271, 272; del. na -l ž. sp. *žà:la*, 74, 266, 272; del. na -l sr. sp. *žà:lo*, 74, 266, 272
- dekla**: **Ter** im. ed. *dé:jkla*, 56, 246, 257; **Vi** im. ed. (déjkla), 56
- delati**: **Br** nedol. *dię:lat*, 54, 124, 362; 1. os. ed. (d'êlan), 131, 143; 3. os. ed. *dię:la*, 54, 131, 362; 2. os. mn. *dię:late*, 362; del. na -l m. sp. (d'êlu), 144, 362; del. na -l ž. sp. *dię:lala*, 362; del. na -l sr. sp. *dię:lalo*, 362; **Ča** nedol. *dięlat*, 55, 124, 198, 206, 362; 1. os. ed. *dięlan*, 131, 143, 206, 207; 3. os. ed. *dięla*, 55, 132, 198, 205, 362; 2. os. mn. *dięlata*, 362; del. na -l m. sp. *dięlu*, 144, 203, 362; del. na -l ž. sp. *dięlala*, 362; del. na -l sr. sp. *dięlalo*, 362; **Ma** nedol. *di:álat*, 55, 125, 362; 3. os. ed. *di:ála*, 55, 132, 362; 2. os. mn. *di:álata*, 362; del. na -l m. sp. *di:álu*, 144, 362; del. na -l ž. sp. *di:álala*, 362; del. na -l sr. sp. *di:álalo*, 362; **PI** nedol. *di:élatę*, 55, 125, 213, 219, 362; 3. os. ed. *di:ęla*, 55, 132, 213, 220, 362; del. na -l m. sp. *di:ęlu*, 145, 212, 218; del. na -l ž. sp. *di:ęlala*, 212, 362; del. na -l sr. sp. *di:ęlalo*, 362; **Po** nedol. *dię'latę*, 103, 126, 362; 1. os. ed. *dięlan*, 143; 3. os. ed. *dięla*, 55, 132, 362; 2. os. mn. *dięlata*, 362; del. na -l m. sp. *dięlu*, 145, 362; del. na -l ž. sp. *dię'lala*, 362; del. na -l sr. sp. *dię'lalo*, 362; **Pr** nedol. *dię'let*, 103, 109, 126, 229, 235, 238, 362; 3. os. ed. *di:ęle*, 56,

132, 227, 232, 362; 1. os. mn. *dì:ẹlẹmo*, 238, 362; del. na -*l* m. sp. *di:ẹ̀lọ*, 145, 233, 362; del. na -*l* ž. sp. *diẹ'lẹla*, 237, 362; del. na -*l* sr. sp. *diẹ'lẹlo*, 362; **Ter** nedol. *diẹlatị*, 56, 127, 244, 252, 362; 1. os. ed. *diẹlọn*, 143, 256; 3. os. ed. *diẹla*, 56, 133, 242, 244, 255, 362; 2. os. mn. *diẹlata*, 362; 2. os. ed. vel. *diẹlẹj*, 254; del. na -*l* m. sp. *diẹ̀lọy*, 145, 255, 362; del. na -*l* ž. sp. *diẹlala*, 242, 362; del. na -*l* sr. sp. *diẹlalo*, 362; **Ti** nedol. *diẹlatị*, 56, 127; 3. os. ed. *diẹla*, 56, 133, 362; 2. os. mn. *diẹlata*, 362; del. na -*l* m. sp. *diẹ̀lọy*, 146, 362; del. na -*l* ž. sp. *diẹlala*, 362; del. na -*l* m. sp. mn. *diẹlalị*, 362; **Vi** nedol. ⟨diẹlaté⟩, 56, 362; 1. os. ed. ⟨diẹlan⟩, 143; 3. os. ed. *diẹla*, 56, 133, 362; 1. os. mn. *diẹlamo*, 362; del. na -*l* m. sp. ⟨diẹlọy⟩, 146, 362; del. na -*l* ž. sp. ⟨diẹlala⟩, 362; **Za** nedol. *diẹlatị*, 57, 128, 264, 268, 362; 1. os. ed. *diẹlọn*, 143, 271; 3. os. ed. *diẹla*, 57, 134, 264, 270, 362; form. *diẹlate*, 362; del. na -*l* m. sp. *diẹ̀lọy*, 146, 270, 271, 362; del. na -*l* ž. sp. *diẹlala*, 362; del. na -*l* sr. sp. *diẹlalo*, 362; del. na -*l* m. sp. mn. *diẹlalị*, 128, 268

delavec: **Ter** im. ed. *diẹlavac*, 136, 148, 255, 257; rod. ed. *diẹluca*, 133, 151, 253

delce: **Ter** im. ed. *diẹuce*, 112, 253, 257

delo: **Br** im. ed. *diẹ:lo*, 54, 117; im. mn. *diẹ:la*, 54; **Ča** im. ed. *diẹlo*, 55, 117, 198, 204; im. mn. *diẹla*, 55, 198; **Ma** im. ed. *di:əlo*, 117; **Pl** im. ed. *di:ẹlo*, 55, 118, 213; im. mn. *di:ẹla*, 55, 213; rod. mn. *di:ẹy*, 221; **Pr** im. ed. *di:ẹlo*, 119, 233; **Ter** im. ed. *diẹlo*, 56, 120, 242, 244, 254; im. mn. *diẹla*, 56, 244; rod. mn. *diẹy*, 257; **Ti** im. ed. *diẹlo*, 56, 120; im. mn. *diẹla*, 56; **Vi** 3. os. ed. *diẹla*, 56, 133, 362

delovnik: **Ter** im. ed. *diẹlunịk*, 127, 151, 252, 253

deset: **Br** ⟨dasět⟩, 63, 110; **Ča** *dă:set*, 94, 114, 199, 204; **Ma** *desèt:t*, 63, 111; **Pl** *djé:set*, 94, 114, 214, 219; **Po** *dé:set*, 94, 114; **Ter** *dé:sat*, 94, 115, 246, 255; **Ti** *dé:set*, 94, 115; **Vi** ⟨dęsat⟩, 94, 115; *dę:sat*, 94, 115; **Za** *dę:sat*, 94, 115, 265, 270

deska: **Br** im. ed. *das'ka*, 88, 134, 288; tož. ed. *das'ko*, 85, 288; or. mn. *daskà:m*, 288; **Ča** im. ed. *dá:ska*, 288; tož. ed. *dá:sko*, 99, 122, 201, 204, 288; im. mn. *dá:ske*, 114, 204; or. mn. *daskà:m*, 135, 205, 207, 288; **Ma** im. ed. *daş'ka*, 89, 135, 288; tož. ed. *daşkò:*, 288; or. mn. *daskà:m*, 288; **Pl** im. ed. *dá:ska*, 222, 288; tož. ed. *dá:sku*, 99, 122, 216, 218, 222, 288; im. mn. *dá:ske*, 114, 219; or. mn. *daşkmí:*, 135, 220, 288; **Po** im. ed. *dá:ska*, 288; tož. ed. *dá:sku*, 99, 122, 288; or. mn. *daskàmę*, 135, 288; **Pr** im. ed. *deş'ka*, 89, 136, 230, 232, 288; tož. ed. *deşkòo*, 288; or. mn. *deşkà:m*, 236, 288; **Ter** im. ed. *dá:ska*, 99, 249, 258, 260, 288; tož. ed. *dá:sku*, 123, 253, 260, 288; im. mn. *dá:ske*, 115, 254; or. mn. *daşkàmj*, 136, 255, 288; **Ti** im. ed. *dá:ska*, 288; tož. ed. *dá:sku*, 99, 123, 288; im. mn. *dá:ske*, 115; or. mn. *daskàmj*, 136, 288; **Vi** im. ed. ⟨dáska⟩, 99, 288; **Za** im. ed. *dá:ska*, 273, 288; tož. ed. *dá:sku*, 99, 123, 267, 269, 273, 288; or. mn. *daskàmj*, 128, 137, 268, 270, 288

deskica: **Ter** im. ed. *dá:şkıça*, 127, 252

deščica: **Ter** im. ed. *daşçı:ça*, 127, 252

detelja: **Ča** im. ed. *dă:toja*, 63, 110, 199, 205, 208; or. ed. *dă:toja*, 198

devet: **Br** ⟨dabět⟩, 63, 110, 147; **Ča** *dă:vet*, 94, 114, 147, 199, 204, 207; **Ma** *devèt:t*, 63, 111, 147; **Pl** *djé:vet*, 94, 114, 148, 214, 219, 221; **Po** *dér:vet*, 94, 114, 148; **Ter** *dér:vat*, 94, 115, 148, 246, 255, 257; **Ti** *dę:vet*, 94, 115, 149; **Vi** ⟨dęuat⟩, 94, 115, 149; **Za** *dę:vat*, 94, 115, 149, 265, 270, 271

- dež:** **Br** im. ed. ⟨dàš⟩, 90; *'daž*, 90, 298; rod. ed. ⟨dažà⟩, 134, 298; **Ča** im. ed. *'daš*, 90, 196, 197, 202, 298; rod. ed. *da'ža*, 135, 197, 205, 298; **Ma** im. ed. *'daš*, 90, 298; rod. ed. *da'ža*, 135, 298; **Pi** im. ed. *'daš*, 91, 217, 298; rod. ed. *da'žy*, 135, 220, 298; **Po** im. ed. *'daš*, 91, 298; rod. ed. *da'ža*, 135, 298; **Pr** im. ed. *'deš*, 91, 229, 298; rod. ed. *de'ža*, 136, 232, 298; **Ter** im. ed. *'deš*, 80, 91, 251, 298; rod. ed. *de'za*, 80, 136, 254, 298; *de'zy*, 80, 136, 254, 298; **Ti** im. ed. *'deš*, 91, 298; rod. ed. *de'za*, 136, 298; **Vi** im. ed. *'deš*, 91, 298; rod. ed. *de'za*, 136, 298
- deževati:** **Ča** nedol. *dažauát*, 147
- dežiti:** **Ter** nedol. *deži:tj*, 136, 254; 3. os. ed. *deži:*, 358
- dičar** * 'rad (imeti)': **Za** *dičà:r*, 267
- difarent** * 'drugačen': **Ter** m. sp. *difa'rent*, 251; ž. sp. *difaré:nta*, 247; sr. sp. *difaré:nto*, 247
- dīm:** **Ter** im. ed. *'dīm*, 86, 250, 256; rod. ed. *dí:ma*, 68, 243, 256
- dir** 'naglica': **Ter** im. ed. *dier*, 68, 245
- divji:** **Ter** m. sp. *dí:ujj*, 151, 256; ž. sp. *dí:uja*, 151, 256; sr. sp. *dí:ujo*, 151, 256
- dlaka:** **Pr** im. ed. *dlá:ka*, 73, 228
- dnes** * 'danes': **Ter** *'naš*, 91, 251; **Vi** *'nas*, 91
- dno:** **Br** im. ed. *d'no*, 83, 312; rod. ed. *d'na*, 312; **Ča** im. ed. *d'no*, 83, 202, 312; rod. ed. *d'na*, 312; mest. ed. *d'ne*, 80, 201; **Ma** im. ed. *d'na*, 312; rod. ed. *d'ne*, 312; tož. ed. *d'no*, 312; **Pr** im. ed. *d'na*, 313; *d'no*, 83, 229, 313; rod. ed. *d'ne*, 313; **Ter** im. ed. *d'na*, 312; *d'no*, 84, 251, 312; **Vi** im. ed. ⟨dnö⟩, 84, 313; **Za** im. ed. *d'no*, 84, 267, 313; rod. ed. *d'na*, 313
- dob:** **Ča** im. ed. *dà:p*, 65, 199; **Ma** im. ed. *dò:p*, 65; **Po** im. ed. *dò:p*, 65; **Za** im. ed. *dò:p*, 66, 265
- dober:** **Br** m. sp. *dó:bər*, 61, 332; ž. sp. *dob'ra*, 116, 332; sr. sp. *dob'ro*, 83, 116, 332; **Ča** m. sp. *dá:bər*, 61, 199, 206, 332; ž. sp. *dab'ra*, 117, 205, 209, 332; sr. sp. *dab'ro*, 83, 117, 202, 205, 209, 332; **Ma** m. sp. *dó:bər*, 62, 332; sr. sp. *dob'ra*, 117, 332; *dob'ro*, 83, 117, 332; **Pi** m. sp. *dué:bər*, 62, 135, 214, 220, 332; ž. sp. *dob'ra*, 118, 219, 222, 332; sr. sp. *dob'ro*, 83, 118, 217, 219, 222, 332; **Po** m. sp. *dó:bər*, 62, 333; ž. sp. *dob'ra*, 118, 333; sr. sp. *dob'ro*, 83, 118, 333; **Pr** m. sp. *dó:bər*, 62, 228, 234, 333; ž. sp. *dob'ra*, 119, 233, 237, 333; sr. sp. *dob'ro*, 83, 119, 229, 233, 237, 333; **Ter** m. sp. *dó:bar*, 62, 247, 259, 332; ž. sp. *do'ra*, 119, 254, 259, 260, 332; sr. sp. *do'ro*, 84, 119, 251, 254, 259, 260, 332; **Ti** m. sp. *dó:bar*, 62, 333; ž. sp. *dob'ra*, 120, 333; sr. sp. *dob'ro*, 84, 120, 333; **Vi** m. sp. ⟨dóbar⟩, 62, 333; ž. sp. ⟨dobrä⟩, 120, 333; sr. sp. *dob'ro*, 84, 120, 333; **Za** m. sp. *dó:bar*, 62, 265, 333
- dobrota:** **Ča** im. ed. *dabrüota*, 58, 117, 198, 205; **Ter** 'dobričina' im. ed. *dabrüota*, 58, 119, 245, 255, 260
- doga:** **Vi** im. ed. ⟨döa⟩, 66, 157
- dol:** **Ter** *'döy*, 145, 251
- dolč** * 'sladek': **Pi** m. sp. *duè:lč*, 215; ž. sp. *duè:lča*, 215; sr. sp. *duè:lčo*, 215; **Ter** m. sp. *dò:lč*, 248; ž. sp. *dò:lča*, 248; sr. sp. *dò:lčo*, 248
- dolg**¹ (m. sp.): **Br** im. ed. ⟨dūx⟩, 155; *dù:x*, 76, 155; rod. ed. ⟨dúyxa⟩, 155; *duyà:*, 137, 155; **Ča** im. ed. *dù:x*, 76, 198; rod. ed. *dù:ya*, 155, 208; **Ma** im. ed. *dù:x*, 76; rod. ed. *duyà:*, 137; **Pi** im. ed. *dò:yx*, 76; rod. ed. *dò:yya*, 76, 211; **Ter** im. ed. *dò:yx*, 77, 247; **Vi** im. ed. ⟨dōyx⟩, 77
- dolg**² (prid.): **Br** m. sp. *dux*, 92, 155, 327; ž. sp. *dú:ya*, 76, 155, 327; sr. sp. *dú:yo*, 76, 155, 327; **Ča** m. sp. *'dox*, 92, 155, 202, 208, 327; ž. sp. *dú:ya*, 76, 155, 198, 208, 327; sr. sp. *dú:yo*, 76, 117, 155, 198, 204, 208, 327; **Ma** m. sp. *'dux*, 92, 155, 327; ž. sp. *dù:ya*, 76, 155, 327; sr. sp.

dù:γo, 76, 117, 155, 327; **PI** m. sp. *'dux*, 76, 77, 92, 156, 211, 215, 217, 222, 327; ž. sp. *dó:γya*, 76, 77, 156, 211, 215, 222, 327; sr. sp. *dó:γyo*, 76, 77, 118, 156, 215, 222, 327; **Po** m. sp. *'dux*, 92, 156, 327; ž. sp. *dù:a*, 76, 156, 327; sr. sp. *dù:o*, 76, 118, 156, 327; **Pr** m. sp. *'dɔx*, 92, 156, 230, 237, 327; ž. sp. *dú:ya*, 76, 156, 227, 237, 327; sr. sp. *dú:yo*, 76, 119, 156, 227, 233, 237, 327; **Ter** m. sp. *dó:ux*, 92, 156, 247, 248, 259, 327; ž. sp. *dò:uxa*, 77, 156, 247, 259, 327; sr. sp. *dó:uxo*, 77, 156, 247, 259, 327; **Ti** m. sp. *'dough*, 92, 157, 327; ž. sp. *dò:γya*, 77, 157, 327; sr. sp. *dò:γyo*, 77, 120, 157, 327; **Vi** sr. sp. *dò:yo*, 120, 327; ž. sp., im. mn. ⟨*dóyhe*⟩, 327; **Za** ž. sp. *dò:ya*, 77, 157, 266, 272, 327

doli: **Za** *do'le*, 81, 267

dolina: **Br** im. ed. *dolí:na*, 116; **Ča** im. ed. *dalí:na*, 117, 205; im. mn. *dalí:ne*, 114, 204; **PI** im. ed. *dolí:na*, 118, 219; mest. ed. *dolí:nę*, 125, 219; im. mn. *dolí:ne*, 114, 219; **Ter** im. ed. *dolí:na*, 119, 254

dolžen: **Br** m. sp. *dužà:n*, 74, 137; ž. sp. *duž'na*, 137; **Ča** m. sp. *dú:žan*, 100, 135, 198, 205; **Ma** m. sp. *dužà:n*, 75, 137; ž. sp. *dú:žna*, 76; **PI** m. sp. *dó:užən*, 100, 135, 215, 221; **Ter** m. sp. *dó:užan*, 100, 136, 248, 255

domač: **Br** m. sp. *do'mač*, 88, 116, 158; ž. sp. *domá:ča*, 71, 116, 158; sr. sp. *domá:če*, 71, 116, 158; **Ča** m. sp. *da'mač*, 89, 117, 159, 202, 205, 209; ž. sp. *damá:ča*, 72, 117, 201, 205; *damà:ča*, 159, 209; sr. sp. *damá:čo*, 72, 117, 159, 201, 205, 209; **PI** ž. sp. *domá:ča*, 72, 216

dondže * 'blizu': **Ter** *dò:nže*, 248, 259; **Za** *dò:nže*, 272

doti: **Vi** *dos'tj*, 86, 120; **Za** *dos'tj*, 121, 269

drag: **Ter** m. sp. *drà:x*, 73, 156, 249, 259; ž. sp. *drá:a*, 73, 156, 249, 259; sr. sp. *drá:o*, 98, 156, 249, 259; m., sr. sp., rod.

ed. *drá:aa*, 241; **Za** m. sp. *drà:x*, 157, 272

dražiti: **Ter** 3. os. ed. *drà:zj*, 73, 249

drek: **Br** im. ed. *d'rak*, 81; rod. ed. *dra'ka*, 110; **Ča** im. ed. *d'rek*, 81, 202; rod. ed. *dre'ka*, 110, 204; **PI** im. ed. *d'rek*, 81, 217; rod. ed. *dre'ka*, 111, 218; **Po** im. ed. *d'rek*, 81; rod. ed. *dre'ka*, 111; **Ter** im. ed. *d'rek*, 81, 250; rod. ed. *dre'ka*, 112, 253; *dre'ky*, 112, 253

dren: **Br** im. ed. *drié:n*, 54; **Ter** im. ed. *drién*, 56, 244

dreta: **Vi** im. ed. *driéta*, 56

drev *: **Ča** im. ed. *drięu*, 55, 151, 198, 325; rod. ed. *drá:ua*, 93, 147, 199, 325; **Ma** im. ed. *dri:əu*, 55, 151, 325; rod. ed. *driəuà:*, 325; **Pr** im. ed. *dri:ęu*, 325

drevi: **Ma** *dri:əve*, 55, 147; **Ter** *driëve*, 56, 148, 244, 257; **Vi** ⟨*driëve*⟩, 149

drevo: **Br** im. ed. *dreu:ə*, 57, 146, 325; rod. ed. *drebè:s*, 59, 147, 325; **Pr** rod. ed. *drięuà:*, 109, 235, 325

droben: **PI** m. sp. *drué:bən*, 95, 135, 214, 221; sr. sp. *drué:bno*, 95, 118, 214, 220; **Pr** m. sp. *dromà:n*, 75, 119, 228, 233, 235; ž. sp. *drom'na*, 119, 233; sr. sp. *dromnù:ɔ*, 58, 119, 227, 233; **Ter** m. sp. *dró:bən*, 96, 136, 247, 255; ž. sp. *dró:bna*, 96, 247; sr. sp. *dró:bno*, 96, 247

drobiti: **Ma** 2. os. ed. *drobí:š*, 117;

Ter nedol. *drobi:tj*, 119, 254; 3. os. ed. *dró:bj*, 247; **Vi** nedol. ⟨*drobite*⟩, 120;

Za 3. os. ed. *dró:bj*, 128, 268

drug: **Ter** m. sp. *drù:j*, 259; ž. sp. *drù:a*, 259; sr. sp. *drù:o*, 259; m., sr. sp., rod. ed. *drù:žaa*, 241, 243; m. sp. mn. *drú:žj*, 243

drugí: **Ter** m. sp. *drù:j*, 156; ž. sp. *drù:a*, 156; sr. sp. *drù:o*, 156

družina: **Br** im. ed. ⟨*dəržina*⟩, 129

drva: **Br** im. mn. ⟨*dərɔwa*⟩, 146; **Ča** im. mn. *dər'ua*, 147; **Ma** im. mn. *dro'ua*, 147; **Ter** im. mn. *dér:va*, 79, 80, 148, 246, 257, 258; rod. mn. *dér:*, 258;

- Ti** im. mn. *dě:rva*, 79, 80, 149; **Vi** im. mn. ⟨dęřa⟩, 79, 80, 149; **Za** im. mn. *dě:rva*, 79, 80, 149, 265; rod. mn. *děj:r*, 271
- držati**: **Br** nedol. *dəržá:t*, 138, 354; 3. os. ed. *dərží:*, 354; 2. os. mn. *dərž'te*, 354; del. na -l m. sp. *dər'žu*, 144, 354; del. na -l ž. sp. *dəržà:la*, 354; del. na -l sr. sp. *dəržá:lo*, 354; **Ča** nedol. *dəržá:t*, 139, 206, 354; 3. os. ed. *dərží:*, 354; 2. os. mn. *dərštár:*, 124, 206, 354; del. na -l m. sp. *dər'žu*, 144, 201, 354; del. na -l ž. sp. *dəržà:la*, 354; del. na -l sr. sp. *dəržá:lo*, 354; **Ma** nedol. *dəržá:t*, 139, 354; 3. os. ed. *dərží:*, 354; 2. os. mn. *dərž'ota*, 354; del. na -l m. sp. *dər'žu*, 144, 354; del. na -l ž. sp. *dəržà:la*, 354; del. na -l sr. sp. *dəržá:lǝ*, 354; **Pl** nedol. *dəržá:tę*, 139, 220, 354; 1. os. ed. *dərží:n*, 143, 221; 1. os. mn. *dəržęmyé:*, 215; del. na -l m. sp. *dər'žu*, 145, 216, 354; del. na -l ž. sp. *dəržà:la*, 354; del. na -l sr. sp. *dəržá:lo*, 354; **Po** nedol. *dəržá:tę*, 139, 355; 3. os. ed. *dərží:*, 355; 2. os. mn. *dəržętár:*, 355; del. na -l m. sp. *dər'žu*, 145, 355; del. na -l ž. sp. *dəržà:la*, 355; del. na -l sr. sp. *dəržá:lo*, 355; **Pr** nedol. *dəržá:t*, 139, 234, 355; 3. os. ed. *dərží:*, 355; 2. os. mn. *dəršté:*, 355; del. na -l m. sp. *dər'žǝ*, 145, 230, 355; del. na -l ž. sp. *dəržà:la*, 355; del. na -l m. sp. mn. *dəržá:l*, 355; **Ter** nedol. *darzá:tj*, 139, 255, 258, 354; 3. os. ed. *darží:*, 241, 354; 2. os. mn. *daržítá:*, 249, 354; 2. os. ed. vel. *dar'zj*, 241; del. na -l m. sp. *dar'zǝu*, 145, 251, 354; del. na -l ž. sp. *daržà:la*, 354; del. na -l m. sp. mn. *daržá:lǝ*, 354; **Ti** nedol. *daržá:tj*, 139, 355; 3. os. ed. *darží:*, 355; 1. os. mn. *daržimǝ:*, 355; del. na -l m. sp. *dar'zǝu*, 146, 355; del. na -l ž. sp. *daržà:la*, 355
- duh** 'vonj': **Br** im. ed. *dù:x*, 69; **Ča** im. ed. *dù:x*, 69, 155, 197, 208; **Ma** im. ed. *dù:x*, 69; **Pl** im. ed. *dù:x*, 70, 211, 213; **Ter** rod. ed. *dù:xa*, 98, 133, 244, 255; **Ti** im. ed. *dù:h*, 70; **Vi** im. ed. *dù:x*, 70; rod. ed. *dù:xa*, 98
- duša**: **Ter** im. ed. *dú:ša*, 70, 244; tož. ed. *dú:šu*, 98, 244; **Za** im. mn. *dú:še*, 264
- dušiti**: **Br** nedol. *duši:t*, 129; **Ča** nedol. *duši:t*, 129, 203; **Pr** nedol. *doši:t*, 130, 233; **Ter** nedol. *duši:tj*, 130, 252; del. na -l m. sp. *dú:šǝu*, 98, 244; **Vi** nedol. ⟨dušite⟩, 130
- dva**: **Br** m. sp. ⟨dwā⟩, 147; ž. sp. ⟨dwîê⟩, 147; **Ma** m. sp. *duà:*, 72, 147; ž. sp. *dvi:ə*, 55, 147; **Pl** m. sp. *duà:*, 72, 147, 216; ž. sp. *dvi:ę*, 55, 148, 213, 221; **Po** ž. sp. *dvię*, 55, 148; **Ter** m. sp. *dvà:*, 73, 148, 249, 257; ž. sp. *dvię*, 56, 148, 244, 257; **Ti** m. sp. *duà:*, 73, 149; **Vi** m. sp. ⟨dvîe⟩, 149; ⟨duâ⟩, 74, 149; ž. sp. ⟨dvîe⟩, 56; **Za** m. sp. *duà:*, 271; *duà:*, 74, 149, 266; ž. sp. *dvię*, 57, 264
- dzingo** * 'vedro': **Ter** im. ed. *zi:ngo*, 244, 259
- dzornada** * 'dan': **Ter** im. ed. *zornà:da*, 158
- džal** * 'rumen': **Za** m. sp. *žà:l*, 272
- dželovs** * 'ljubosumen': **Ter** m. sp. *želò:uș*, 259
- džesiti** * 'drgniti': **Ter** nedol. *žeši:tj*, 259; 3. os. ed. *žięšj*, 245
- džonta** * 'telesni sklep': **Ter** im. ed. *žò:nta*, 158, 248, 259
- džornada** * 'dan': **Ter** im. ed. *zornà:da*, 250
- džageta** * 'jopa, jakna': **Ter** im. ed. *žagè:ta*, 246, 259; **Za** im. ed. *žagè:ta*, 272
- džalinar** * 'kokošnjak': **Ter** im. ed. *žaljnà:r*, 250, 259

E

- eden**: **Br** m. sp. ⟨dèn⟩, 90; **Pl** m. sp. *'dən*, 91, 218; **Ter** m. sp. *'dąn*, 91, 251, 259; ž. sp. *d'na*, 256, 259; *'na*, 256, 259; sr. sp. *d'no*, 256, 259; *'no*, 256, 259; **Vi** m. sp. ⟨dän⟩, 91

enak: **Ter** m. sp. *dnà:k*, 73, 249, 256, 259; *nà:k*, 256, 259; ž. sp. *dnà:ka*, 73, 249, 256, 259; *nà:ka*, 256, 259; sr. sp. *dnà:ko*, 73, 249, 256, 259; *nà:ko*, 256, 259

F

faculet * 'ruta': **Ter** im. ed. *faču'let*, 251, 253; **Za** im. ed. *facu'let*, 267
fajfati * 'kaditi pipo': **Ter** nedol. *fä:jfatj*, 250
falčēt * 'kosa': **Ter** im. ed. *fal'čet*, 251
fals * 'neiskren, zloben': **Ter** m. sp. *fals*, 251; ž. sp. *fá:lša*, 250; sr. sp. *fá:lšo*, 250
famej * 'hlapec': **Ter** im. ed. *fa'mej*, 251
fameja * 'družina': **Ter** im. ed. *famè:a*, 246
far * 'duhovnik': **Ter** im. ed. *fà:r*, 250
farba: **Ča** im. ed. *fà:rba*, 201
fari(n) * 'kovač': **Ter** im. ed. *fà:rjñ*, 252; **Za** im. ed. *fà:rj*, 267
fil * 'sestavni del pletene vrvi': **Ter** im. ed. *fi:l*, 244
fin * 'droben, tanek': **Ter** m. sp. *fì:n*, 244; ž. sp. *fì:na*, 244; sr. sp. *fì:no*, 244
fis * 'gost': **Ter** m. sp. *fj:s*, 250
flok * 'pentlja': **Ter** im. ed. *flok*, 251
fogon * 'žensko spolovilo': **Ter** im. ed. *fogò:n*, 248
fola * 'nuja, naglica': **Ter** im. ed. *fò:la*, 248
foren * 'peč': **Ter** im. ed. *fó:raqn*, 248
frajati * 'mazati, drgniti': **Ter** 3. os. ed. *frá:ja*, 250
frana * 'plaz': **Ter** im. ed. *frá:na*, 250
frasča * 'trska': **Ter** im. ed. *frà:šca*, 250, 258
fratin * 'menih': **Ter** im. ed. *frá:tjñ*, 250
fresek * 'svež': **Ter** m. sp. *fré:šak*, 246; ž. sp. *fré:ška*, 246; sr. sp. *fré:ško*, 246; **Za** m. sp. *fré:sak*, 265
frica * 'brazda na obrazu': **Ter** im. ed. *fri:ča*, 244
Frjul * 'Furlanska nižina': **Ter** im. ed. *Far'jõu*, 139, 145, 251, 255
fuarča * 'moč': **Ter** im. ed. *fuá:rča*, 250, 257
fuliti: **Ter** nedol. *fuli:tj*, 130, 252

furbast * 'prebrisan, zvit': **Ter** m. sp. *fù:rbast*, 244; ž. sp. *fù:rbašta*, 244; sr. sp. *fù:rbašto*, 244

G

gaber: **Br** im. ed. ⟨*γxábər*⟩, 71, 155, 294; rod. ed. *yá:bra*, 294; **Ča** im. ed. *yá:bər*, 294; rod. ed. *yá:bra*, 294; **Ma** im. ed. *yá:bər*, 72, 155, 294; rod. ed. *yá:bra*, 294; **Pl** im. ed. *yá:bər*, 72, 135, 156, 216, 220, 222, 294; rod. ed. *yá:bra*, 294; **Po** im. ed. *à:bra*, 72, 156, 294; tož. ed. *à:bru*, 294; **Pr** im. ed. *yá:ber*, 73, 156, 228, 237, 294; rod. ed. *ya'berja*, 104, 133, 229, 232, 234, 294; **Ter** im. ed. *à:bar*, 73, 156, 249, 259, 294; rod. ed. *à:barja*, 294; im. mn. *à:barjji*, 127, 252; **Ti** im. ed. *à:bar*, 73, 157, 294; rod. ed. *à:bra*, 294; **Vi** im. ed. ⟨*ábar*⟩, 74, 157, 294
gad: **Br** im. ed. ⟨*γxád*⟩, 155
glač * 'led': **Ter** im. ed. *g'lač*, 251
gladiti: **Ter** nedol. *ladì:tj*, 133, 156, 255, 259; 3. os. ed. *lá:dj*, 73, 249
glas: **Ter** im. ed. *là:š*, 73; **Vi** im. ed. *là:s*, 74, 157; rod. ed. *lá:su*, 99, 131
glava: **Br** im. ed. ⟨*γxláwa*⟩, 155; *ylá:ua*, 71, 146, 155, 286; rod. ed. *ylá:ue*, 113, 147; tož. ed. *ylá:uo*, 286; mest. ed. ⟨*γxlábə*⟩, 147; or. mn. *ylaùà:m*, 286; **Ča** im. ed. *lá:ua*, 71, 147, 155, 200, 209, 286; rod. ed. *lá:ve*, 147, 207; tož. ed. *lá:uo*, 98, 122, 201, 204, 286; im. mn. *lá:ve*, 114, 204; **Ma** im. ed. *ylá:ua*, 72, 147, 155, 286; tož. ed. *ylaùə*, 59, 65, 132, 286; or. ed. *ylaùá*, 59; rod. mn. *ylavé:*, 147; or. mn. *ylaùà:m*, 286; **Pl** im. ed. *ylá:ua*, 72, 147, 156, 216, 222, 286; tož. ed. *ylá:uu*, 98, 122, 216, 218, 286; im. mn. *ylá:ve*, 114, 148, 219, 221; or. mn. *ylavmí:*, 286; **Po** im. ed. *la'ua*, 107, 132, 148, 156, 286; tož. ed. *la'uu*, 106, 286; im. mn. *la'ue*, 106, 148; or. mn. *laùà:mə*, 286; **Pr** im. ed. *yla'ua*, 107,

- 133, 148, 156, 230, 232, 234, 236, 237, 286; tož. ed. *ɣlaʊðo*, 132, 234, 286; or. mn. *ɣla:ʊàm*, 236; *ɣlaʊà:m*, 286; **Ter** im. ed. *lá:va*, 73, 148, 156, 249, 257, 259, 286; tož. ed. *lá:u*, 98, 123, 242, 249, 253, 258, 286; im. mn. *lá:ve*, 115, 254; or. mn. *lavà:mj*, 286; **Ti** im. ed. *ɣlá:ʊa*, 73, 149, 157, 286; tož. ed. *ɣlá:ʊu*, 99, 123, 286; **Vi** im. ed. *lá:ʊa*, 74, 149, 157, 286; rod. ed. *lá:ve*, 115, 149; tož. ed. *lá:ʊu*, 99, 123, 286; **Za** im. ed. *lá:ʊa*, 74, 149, 157, 266, 271, 272, 286; tož. ed. *lá:ʊu*, 99, 123, 269, 286; mest. ed. *lá:vj*, 149, 271
- glavica**: **Ter** im. ed. *laví:ça*, 133, 148, 255, 257
- glavnik**: **Ter** im. ed. *luní:k*, 133, 151, 156, 253, 259
- glaz** 'steklo': **Ča** im. ed. *ɣ'laš*, 202; **Pr** im. ed. *ɣ'leš*, 229
- gledati**: **Br** nedol. ⟨ɣxlɛdat⟩, 155; *ɣlé:dat*, 63, 155, 362; 1. os. ed. ⟨ɣlɛdan⟩, 131, 143; 3. os. ed. *ɣlè:da*, 63, 131, 362; 2. os. mn. *ɣlè:date*, 362; del. na -l m. sp. *ɣlé:du*, 144, 362; del. na -l ž. sp. *ɣlé:dala*, 362; del. na -l sr. sp. *ɣlé:dalo*, 362; **Ča** nedol. *lâ:dat*, 63, 155, 199, 209, 362; 3. os. ed. *lâ:da*, 63, 132, 196, 198, 205, 362; 2. os. mn. *lâ:data*, 362; del. na -l m. sp. *lâ:du*, 362; *ɣlâ:du*, 144, 203; del. na -l ž. sp. *lâ:dala*, 362; del. na -l sr. sp. *lâ:dalo*, 362; **Ma** nedol. *ɣlé:dat*, 63, 155, 362; 3. os. ed. *ɣlè:da*, 63, 132, 362; 2. os. mn. *ɣlè:data*, 362; del. na -l m. sp. *ɣlé:du*, 144, 362; del. na -l ž. sp. *ɣlé:dala*, 362; del. na -l sr. sp. *ɣlé:dalo*, 362; **Pi** nedol. *ɣlé:date*, 64, 156, 215, 222, 362; 1. os. ed. *ɣlè:dən*, 132, 143, 221; 3. os. ed. *ɣlè:da*, 64, 132, 215, 220, 362; del. na -l m. sp. *ɣlé:du*, 145, 218, 362; del. na -l ž. sp. *ɣlé:dala*, 362; del. na -l sr. sp. *ɣlé:dalo*, 362; **Po** nedol. *le'date*, 103, 114, 156, 362; 1. os. ed. *lè:dan*, 143; 3. os. ed. *lè:da*, 64, 132, 362; 2. os. mn. *lè:data*, 362; del. na -l m. sp. *lè:du*, 145, 362; del. na -l ž. sp. *lè:dala*, 362; del. na -l sr. sp. *lè:dalo*, 362; **Ter** nedol. *lè:datj*, 64, 156, 247, 259, 362; 1. os. ed. *lè:dən*, 143, 256; 3. os. ed. *lè:da*, 64, 133, 247, 255, 362; 2. os. mn. *lè:data*, 362; del. na -l m. sp. *lè:dou*, 145, 255, 362; del. na -l ž. sp. *lè:dala*, 362; del. na -l sr. sp. *lè:dalo*, 362; del. na -č *lè:duč*, 123, 253; **Vi** 1. os. ed. ⟨lɛdan⟩, 64, 143, 157, 362; **Za** nedol. *lè:datj*, 64, 157, 265, 272, 362; 1. os. ed. *lè:dən*, 143, 271; 3. os. ed. *lè:da*, 64, 134, 265, 270, 362; form. *lè:date*, 362; del. na -l m. sp. *lè:dou*, 146, 270, 271, 362; del. na -l ž. sp. *lè:dala*, 362; del. na -l sr. sp. *lè:dalo*, 362; del. na -l m. sp. mn. *lè:dalj*, 128, 268
- glista**: **Br** im. ed. ⟨ɣxlísta⟩, 66, 155; **Ma** im. ed. *ɣlí:sta*, 67, 155; **Pr** *ɣlíst'a*, 107, 126, 156, 230, 231, 237; tož. ed. *ɣlísto*, 126, 231; **Ter** im. ed. *lí:sta*, 68, 156, 243, 259; **Vi** im. ed. ⟨líst'a⟩, 68, 157; **Za** im. ed. *lí:sta*, 69, 157, 264, 272
- glob** * 'globok': **Pi** m. sp. *ɣlò:p*, 65, 156, 212, 215, 222, 334; ž. sp. *ɣlò:ba*, 65, 156, 212, 215, 222, 334; sr. sp. *ɣlò:bo*, 65, 118, 156, 212, 215, 222, 334; **Po** m. sp. *lò:p*, 65, 156, 334; ž. sp. *lo'ba*, 107, 122, 156, 334; sr. sp. *lò:bo*, 96, 118, 156, 334; **Ter** m. sp. *lò:ba*, 66, 334; *lò:p*, 66, 156, 248, 259, 334; ž. sp. *lò:ba*, 156, 248, 259; sr. sp. *lò:bo*, 96, 156, 259, 334; **Vi** m. sp. ⟨lòp⟩, 66, 157, 334; ž. sp. ⟨lòba⟩, 53, 66, 157, 334; sr. sp. ⟨lòbo⟩, 53, 97, 120, 157, 334
- globok**: **Br** m. sp. ⟨ɣxlabòk⟩, 155; *ɣla'bok*, 83, 122, 155, 334; ž. sp. *ɣlabo'ka*, 122, 155, 334; sr. sp. ⟨ɣlobokò⟩, 83, 122,

155; *γlabo'ko*, 83, 122, 155, 334; **Ča** m. sp. *ba'lak*, 83, 122, 155, 202, 205, 209, 334; ž. sp. *bala'ka*, 122, 155, 205, 209, 334; sr. sp. *bala'ko*, 83, 122, 155, 202, 205, 209, 334; **Ma** m. sp. *γla'bok*, 83, 122, 155, 334; ž. sp. *γlabo'ka*, 122, 155, 334; sr. sp. *γlabo'ko*, 83, 122, 155, 334; **Pr** m. sp. *γle'bok*, 83, 119, 122, 156, 232, 233, 237, 334; ž. sp. *γlebo'ka*, 119, 122, 156, 232, 233, 237, 334; sr. sp. *γlebo'ko*, 83, 119, 122, 156, 229, 232, 233, 237, 334

gluh: **Br** m. sp. ⟨γĩũx, 155; γjũ:x, 69, 155, 335; ž. sp. γjũ:xa, 69, 155, 335; sr. sp. γjuxũ:ə, 57, 129, 155, 335; **Ča** m. sp. γjũ:x, 69, 155, 197, 208, 335; ž. sp. γjũ:xa, 69, 155, 197, 208, 335; sr. sp. γjũ:xo, 98, 117, 155, 198, 204, 208, 335; **Ma** m. sp. γjũ:x, 69, 155, 335; ž. sp. γjũ:xa, 69, 155, 335; sr. sp. γjuxũ:ə, 129, 155, 335; **Pl** m. sp. γjũ:x, 70, 156, 213, 222, 335; ž. sp. γjũ:xa, 70, 156, 213, 222, 335; sr. sp. γjũ:xo, 98, 118, 156, 213, 220, 222, 335; **Po** m. sp. jũ:x, 70, 156, 335; ž. sp. ju'xa, 107, 130, 156, 335; sr. sp. jũ:xo, 98, 118, 156, 335; **Pr** m. sp. γjũ:x, 70, 156, 227, 236, 237, 335; ž. sp. γju'xa, 107, 130, 156, 230, 231, 236, 237, 335; sr. sp. γjuxũ:ə, 58, 130, 156, 227, 231, 236, 237, 335; **Ter** m. sp. lũ:x, 70, 156, 244, 259, 335; ž. sp. lũ:xa, 70, 156, 244, 259, 335; sr. sp. lũ:xo, 98, 156, 244, 259, 335; **Vi** m. sp. ⟨lũx⟩ (!), 70, 157, 335; ž. sp. ⟨lũxa⟩, 70, 157, 335

glušiti 'proizvajati glasne zvoke':

Ter nedol. *lušĩ:tj*, 130, 156, 252, 259; del. na -l m. sp. *lũ:şou*, 98, 244

gnati: **Ter** nedol. *ná:tj*, 156, 259; 3. os. ed. *žené:*, 246; 1. os. mn. *ženemó:*, 248; 2. os. mn. *ženetár:*, 249

gnezdo: **Br** im. ed. ⟨γniézdə⟩, 155; *γniézdə*, 54, 117, 155, 311; rod. ed. *γniézdə*, 311; im. mn. *γnié:zda*, 311;

Ča im. ed. *niézdə*, 55, 155, 209, 311; rod. ed. *niézdə*, 311; im. mn. *niézdə*, 311; **Ma** im. ed. *γni:əzdə*, 55, 117, 155, 311; rod. ed. *γni:əzda*, 311; im. mn. *γni:əzde*, 311; **Pl** im. ed. *γni:ézdə*, 55, 118, 156, 213, 222, 311; rod. ed. *γni:ézdə*, 311; im. mn. *γni:ézdə*, 311; **Po** im. ed. *niézdə*, 106, 156, 311, 378, 379; rod. ed. *niézdə*, 107, 311; im. mn. *niézdə*, 55, 311, 378; **Pr** im. ed. *γniézdə*, 106, 107, 109, 156, 230, 235, 237, 311, 378, 379; *γniézdə*, 107, 109, 156, 230, 235, 237, 311, 378; rod. ed. *γniézdə*, 107, 109, 230, 235, 311; tož. ed. *γniézdə*, 109, 235, 311, 378; im. mn. *γni:ézdə*, 56, 109, 227, 235, 311, 378; *γniézdə*, 109, 235, 311; **Ter** im. ed. *niézdə*, 56, 120, 156, 244, 254, 258, 259, 311; rod. ed. *niézdə*, 311; im. mn. *niézdə*, 311; *niézdə*, 311; *niézdj*, 311; **Ti** im. ed. *γniézdə*, 56, 120, 157, 311; rod. ed. *γniézdə*, 311; im. mn. *γniézdə*, 311; **Vi** im. ed. ⟨niézdə⟩, 56, 120, 157, 311; im. mn. ⟨niézdə⟩, 311; **Za** im. ed. *niéšt*, 57, 157, 264, 272, 311; rod. ed. *niézdə*, 311; im. mn. *niézdj*, 311

gnil: **Ma** sr. sp. *γniũ:ə*, 58; **Ter** m. sp. *ni:u*, 68, 156; ž. sp. *ni:la*, 68, 156, 259; sr. sp. *ni:lo*, 97, 156, 259; **Ti** sr. sp. *γni:lo*, 97, 120, 157

gniti: **Br** nedol. *γni:t*, 67, 155, 349; 3. os. ed. *γni:je*, 66, 349; 3. os. mn. *γnija'jo*, 349; **Ča** nedol. *γni:t*, 67, 155, 197, 207, 208, 209, 349; 3. os. ed. *γni:je*, 67, 197, 349; 3. os. mn. *γnijejá:*, 124, 199, 203, 349; del. na -l m. sp. *γni:u*, 67, 197, 207, 349; del. na -l ž. sp. *γni:la*, 67, 197, 349; del. na -l sr. sp. *γni:lo*, 97, 197, 349; **Ma** 3. os. ed. *γni'je*, 349; 3. os. mn. *γne'jo*, 349; *γnije'jo*, 349; **Pl** nedol. *γni:tə*, 67, 156, 213, 222, 349; 3. os. ed. *γnijé:*, 212, 214, 349; 3. os. mn. *γnijó:*, 349; del. na -l m. sp. *γni:u*, 221, 349; del. na -l ž. sp. *γni:la*, 349; del. na -l sr.

- sp. *γnì:lo*, 349; **Po** nedol. *nítē*, 68, 156, 349; 3. os. ed. *nijé:*, 126, 349; 3. os. mn. *nijó:*, 349; del. na *-l* m. sp. *nì:u*, 349; del. na *-l* ž. sp. *nì'la*, 107, 349; del. na *-l* sr. sp. *nù:lo*, 97, 349; **Pr** nedol. *ynít:t*, 156, 236, 237, 349; 3. os. ed. *ynijeé*, 349; 3. os. mn. *ynijejó*, 349; del. na *-l* sr. sp. *ynìlù:ò*, 349; **Ter** nedol. *nítj*, 156, 256, 259; 3. os. ed. *níé:*, 246, 349; 3. os. mn. *núó:*, 349; del. na *-l* m. sp. *nù:u*, 243, 257, 259, 349; del. na *-l* ž. sp. *nù:la*, 243, 349; del. na *-l* sr. sp. *nù:lo*, 244, 349
- gnoj**: **Br** im. ed. ⟨γnōj⟩, 57, 155, 303; rod. ed. *ynojà:*, 116, 303; *ynoju:*, 116, 303; **Ča** im. ed. *ynùoj*, 58, 155, 198, 208, 209, 303; rod. ed. *yná:ja*, 95, 132, 199, 205, 303; **Ma** im. ed. *ynù:aj*, 58, 155, 303; rod. ed. *ynojà:*, 117, 303; **Pl** im. ed. *ynù:oj*, 58, 156, 214, 222, 303; rod. ed. *ynù:oja*, 303; **Po** im. ed. *nùoj*, 58, 156, 303; rod. ed. *nó:ja*, 95, 132, 303; **Pr** im. ed. *ynù:oj*, 58, 156, 227, 237, 303; rod. ed. *ynojà:*, 119, 233, 303; **Ter** im. ed. *nùoj*, 58, 156, 245, 259, 303; rod. ed. *nó:ja*, 96, 133, 247, 255, 303; daj. ed. *nó:ju*, 130, 253; **Ti** im. ed. *ynùoj*, 59, 157, 303; rod. ed. *ynó:ja*, 96, 133, 303; **Vi** im. ed. ⟨nūoj⟩, 59, 157, 303; rod. ed. ⟨nója⟩, 96, 133, 303; **Za** im. ed. *nùoj*, 59, 157, 265, 272, 303; rod. ed. *nó:ja*, 96, 134, 266, 270, 272, 303
- gnojnica**: **Ter** im. ed. *nojní:ča*, 119, 254
- goba**: **Br** im. ed. ⟨γxóba⟩, 155; *yó:ba*, 65; **Ma** im. ed. *yó:ba*, 65, 155; **Pl** im. ed. *yó:ba*, 65, 156, 215, 222; im. mn. *yó:be*, 114, 219; **Po** im. ed. *ó:ba*, 65, 96, 156; **Pr** im. ed. *yóoba*, 65, 156, 228, 237; rod. ed. *yóobe*, 114, 231; **Ter** im. ed. *ó:ba*, 66, 156, 248, 259; **Ti** im. ed. *yó:ba*, 66, 157; im. mn. *yó:be*, 115; **Vi** im. ed. ⟨óba⟩, 66, 157; **Za** im. ed. *ó:ba*, 66, 157, 266, 272; rod. ed. *ó:be*, 115, 269; or. mn. *ó:bamj*, 128, 268
- gobast** * ‘grbast’: **Ter** m. sp. *gò:bast*, 243; sr. sp. *gò:basto*, 243; ž. sp. *gò:basta*, 243
- gobec**: **Br** im. ed. ⟨γxōpc⟩, 65, 134, 155
- gol**: **Br** m. sp. *γyu*, 144, 155, 332; ž. sp. *yo'la*, 116, 155, 332; sr. sp. *yo'lo*, 83, 116, 155, 332; **Ča** ž. sp. *yo'la*, 155, 204, 208, 332; sr. sp. *yo'lo*, 83, 155, 202, 204, 208, 332; **Ma** m. sp. *γyu*, 144, 155, 332; ž. sp. *yo'la*, 117, 155, 332; sr. sp. *yo'lo*, 83, 117, 155, 332; **Pl** m. sp. *yo'lu*, 145, 156, 216, 222, 332; ž. sp. *yo'la*, 118, 156, 219, 222, 332; sr. sp. *yo'lo*, 83, 118, 156, 217, 219, 222, 332; **Po** m. sp. *'ol*, 156, 333; ž. sp. *ó:la*, 156, 333; sr. sp. *ó:lo*, 156, 333; **Pr** m. sp. *γo*, 145, 156, 230, 237, 333; ž. sp. *yo'la*, 119, 156, 233, 237, 333; sr. sp. *yo'lo*, 83, 119, 156, 229, 233, 237, 333; **Ter** ‘neporasel’ m. sp. *'ol*, 84, 156, 242, 251, 259, 332; *'ou*, 84, 156, 242, 251, 259, 332; ž. sp. *o'la*, 119, 156, 242, 254, 259, 332; sr. sp. *o'lo*, 84, 119, 156, 242, 251, 254, 259, 332; **Za** ž. sp., tož. ed. *o'ly*, 333
- golič** * ‘gol’: **Ter** *ó:ljé*, 156, 252, 259
- golob**: **Br** im. ed. ⟨γxalōb⟩, 155; *yalò:b*, 65, 117, 155, 304; rod. ed. *yalò:ba*, 304; **Ma** im. ed. *yalò:p*, 65, 117, 155, 304; rod. ed. *yalò:ba*, 304; **Pr** im. ed. *yelòop*, 65, 119, 156, 228, 232, 237, 304; rod. ed. *yelòoba*, 304
- golobič**: **Ča** im. ed. *yá:lbič*, 155, 159, 203, 208, 209
- golovzen** * ‘sladkosneden’: **Ter** m. sp. *golò:uzan*, 248, 257; ž. sp. *golò:uzna*, 248, 257
- goniti**: **Ča** nedol. *yanít*, 155, 208; 2. os. ed. *yá:nəš*, 61, 124, 199, 206; 2. os. mn. *yá:nta*, 124, 206; del. na *-l* m. sp. *ya'nu*, 144, 201; **Ter** ‘voditi, voziti (koga, kaj kam)’ nedol. *oni:tj*, 119, 156, 254, 259; 3. os. ed. *ónj*, 62, 247; del. na *-l* m. sp. *o'noy*, 145, 251
- gor**: **Pl** *γor*, 83, 156, 217, 222

gora: **Br** im. ed. ⟨γxorà⟩, 155; *yo'ra*, 88, 116, 155, 287; tož. ed. *yorò:*, 287; **Ča** im. ed. *yá:ra*, 155, 208, 287; tož. ed. *yá:ro*, 95, 122, 199, 204, 209, 287; **Ma** im. ed. *yo'ra*, 89, 117, 155, 287; tož. ed. *yorò:*, 287; **Pl** im. ed. *yo'ra*, 89, 118, 156, 217, 219, 222, 287; tož. ed. *yué:ru*, 95, 122, 214, 218, 222, 287; im. mn. *yué:re*, 114, 219; **Po** im. ed. *ó:ra*, 156, 287; tož. ed. *ó:ru*, 95, 122, 287; **Pr** im. ed. *yo'ra*, 89, 119, 156, 230, 233, 237, 287; tož. ed. *yorò:*, 287; **Ter** im. ed. *ó:ra*, 156, 259, 287; tož. ed. *ó:ru*, 96, 123, 247, 253, 287; im. mn. *ó:re*, 115, 254; **Vi** im. ed. ⟨óra⟩, 157; *ó:ra*, 157, 287; tož. ed. *ó:ru*, 96, 123, 287; im. mn. ⟨óre⟩, 115; **Za** im. ed. *ó:ra*, 157, 272, 287; tož. ed. *ó:ru*, 96, 123, 266, 269, 287

gorek: **Ča** m. sp. *yá:rak*, 95, 135, 155, 199, 205, 208, 209, 336; ž. sp. *yar'ka*, 117, 155, 205, 208, 336; sr. sp. *yá:rko*, 95, 117, 155, 199, 204, 208, 336; **Ma** m. sp. *yorà:k*, 75, 117, 155, 336; ž. sp. *yor'ka*, 117, 155, 336; sr. sp. *Yorkù:ə*, 58, 117, 155, 336; **Pl** m. sp. *yué:rak*, 95, 135, 156, 214, 220, 222, 336; ž. sp. *yor'ka*, 118, 156, 219, 222, 336; sr. sp. *yué:rko*, 95, 118, 156, 214, 220, 222, 336; **Po** m. sp. *ó:rak*, 95, 136, 156, 337; ž. sp. *or'ka*, 118, 156, 337; sr. sp. *ó:rko*, 95, 118, 156, 337; **Pr** m. sp. *yorà:k*, 75, 119, 156, 228, 233, 237, 337; ž. sp. *yor'ka*, 119, 156, 233, 237, 337; sr. sp. *Yorkù:ə*, 58, 119, 156, 227, 233, 237, 337; **Ter** m. sp. *ó:rak*, 96, 136, 247, 255, 336; ž. sp. *ó:rka*, 96, 247, 336; sr. sp. *ó:rko*, 96, 247, 336; **Za** m. sp. *ó:rak*, 96, 137, 157, 266, 270, 272, 337; ž. sp. *ó:rka*, 96, 157, 266, 272, 337; sr. sp. *ó:rko*, 96, 121, 157, 266, 269, 272, 337

goreti: **Br** nedol. *Yorié:t*, 116, 155; **Ča** nedol. *Yariét*, 117, 155, 205, 208; 3. os. mn. *Yarjá:*, 199; **Pl** nedol. *Yori:éte*,

118, 156, 219, 222; 2. os. mn. *Yorétá:*, 125, 219; del. na *-l* m. sp. *yo'ru*, 145, 216; **Pr** 3. os. ed. *Yori:*, 119, 156, 233, 237; **Ter** nedol. *orié:tj*, 119, 156, 254, 259; del. na *-l* m. sp. *o'rou*, 145, 251; *orè:u*, 247; **Za** 3. os. ed. *ori:*, 121, 157, 269, 272

gorgoj * 'adamovo jabolko': **Ter** im. ed. *gor'goj*, 251

gorica: **Ter** im. ed. *ori:ča*, 119, 254

gorjep * 'trpek, pikanten': **Ter** m. sp. *ó:rjap*, 96, 247; ž. sp. *ó:rjapa*, 96, 247; sr. sp. *ó:rjapo*, 96, 247

gorkota: **Br** im. ed. *Yorkù:ta*, 57, 155, 288; tož. ed. *Yorkù:to*, 288; **Ča** im. ed. *Yarkùota*, 58, 117, 155, 198, 205, 208, 288; tož. ed. *Yarkùoto*, 288; **Ma** im. ed. *Yorkù:əta*, 58, 117, 155, 288; tož. ed. *Yorkù:əto*, 288; **Pl** im. ed. *Yorkù:ota*, 58, 118, 156, 214, 219, 222, 223, 288; tož. ed. *Yorkù:otu*, 288; **Po** im. ed. *orkùota*, 58, 118, 156, 289; tož. ed. *orkùotu*, 289; **Pr** im. ed. *Yorkù:ota*, 58, 119, 156, 227, 233, 237, 289; tož. ed. *Yorkù:oto*, 289; **Ter** im. ed. *orkùota*, 58, 119, 156, 245, 254, 259, 260, 288; rod. ed. *orkùote*, 115, 253; tož. ed. *orkùotu*, 288; **Za** im. ed. *arkùota*, 59, 121, 157, 265, 270, 272, 273, 289

gospod 'duhovnik': **Br** im. ed. ⟨γxaspūōd⟩, 155; *Yaspù:d*, 57, 117, 155, 304; rod. ed. *Yaspù:da*, 304; **Ča** im. ed. *Yaspùot*, 58, 117, 155, 198, 205, 208, 304; rod. ed. *Yaspùoda*, 304; **Ma** im. ed. *ospù:ət*, 58, 117, 304; rod. ed. *ospù:əda*, 304; **Pl** im. ed. *Yospù:ot*, 58, 118, 156, 214, 219, 222, 304; rod. ed. *Yospù:oda*, 304; **Po** im. ed. *ospùot*, 58, 118, 156, 304; rod. ed. *ospùoda*, 304; **Pr** im. ed. *Yespù:ot*, 58, 119, 156, 227, 232, 237, 304; rod. ed. *Yespù:oda*, 304; **Ti** im. ed. *ospùot*, 59, 120, 157, 304; rod. ed. *ospùoda*, 304; im. mn. *ospùodj*, 127; **Vi** im. ed. *ospùot*, 59, 120, 157,

- 304; rod. ed. *ospùoda*, 304; **Za** im. ed. *ospùot*, 59, 121, 157, 265, 269, 272, 304; rod. ed. *ospùoda*, 304
- gospodar**: **Br** im. ed. ⟨γxaspodár⟩, 117, 155; **Vi** im. ed. ⟨ospodár⟩, 120, 157
- gospodin** * ‘gospodar’: **Ter** im. ed. *ospo'dj̄n*, 86, 119, 156, 250, 254, 259
- gospodinja** ‘gospodarica’: **Br** im. ed. ⟨γxaspodíña⟩, 117, 155; ⟨γxospodíña⟩, 117, 155; **Ter** im. ed. *ospodí:ña*, 119, 254, 256; **Vi** im. ed. ⟨ospodíña⟩, 120, 157
- gost**: **Ter** m. sp. *ò:st*, 66, 156, 248, 259; ž. sp. *ó:sta*, 66, 156, 248, 259; sr. sp. *ó:sto*, 96, 156, 248, 259; **Ti** m. sp. *γò:st*, 66, 157; ž. sp. *γó:sta*, 66, 157; sr. sp. *γó:sto*, 97, 120, 157
- gošča**: **Br** im. ed. *γó:šča*, 65, 155, 158, 281; tož. ed. *γó:ščo*, 281; **Ča** im. ed. *γá:šča*, 65, 155, 159, 199, 208, 281; tož. ed. *γá:ščo*, 281; **Ma** im. ed. *γó:šč̣a*, 65, 155, 159, 281; tož. ed. *γó:šč̣o*, 281; **Po** im. ed. *ó:šča*, 65, 156, 159, 281; tož. ed. *ó:šču*, 281; **Pr** im. ed. *γoóšča*, 65, 156, 159, 228, 237, 281; tož. ed. *γoóščo*, 281; im. mn. *γoóšče*, 114, 231
- govoriti**: **Ter** nedol. *vorì:tj̄*, 119, 148, 156, 254, 257, 259; 3. os. ed. *vó:rj̄*, 247; del. na *-l* m. sp. *vo'roj̄u*, 145, 241, 251; del. na *-l* ž. sp. *vorì:la*, 241; **Za** 2. os. ed. *uorì:š*, 121, 269
- goza** * ‘golša’: **Ter** im. ed. *ò:za*, 248
- grabišče** ‘ročaj pri grabljah’: **Ter** im. ed. *rabi:šce*, 112, 133, 159, 253, 255, 258
- grabiti**: **Br** nedol. ⟨γxrápt⟩, 71, 155; 2. os. ed. ⟨γrāb̄š⟩, 124; 3. os. ed. ⟨γxráb⟩, 71, 124; del. na *-l* m. sp. ⟨γxrábu⟩, 144; **Ma** nedol. *γrá:b̄t*, 72; **Pr** nedol. *γra'b̄t*, 103, 133, 156, 230, 232, 234, 237; **Ter** nedol. *rà:bj̄tj̄*, 127, 156, 252, 259; 3. os. ed. *rà:bj̄*, 73, 249; **Vi** nedol. ⟨ràb̄eṭe⟩, 74, 128, 157
- grablje**: **Pl** im. mn. *γrá:bje*, 72, 156, 216, 222; **Po** im. mn. *rà:bje*, 73, 114, 156;
- Ter** im. mn. *rà:bje*, 73, 115, 249, 253, 257; **Za** im. mn. *rà:bje*, 74, 115, 157, 266, 269, 271, 272
- grah** ‘fižol’: **Ma** im. ed. *γ'rax*, 89, 155; **Ter** im. ed. *'rax*, 89, 156, 251, 259; rod. ed. *rà:xu*, 73, 249
- grahič**: **Ter** im. ed. *rà:xj̄c̣*, 127, 159, 252, 259
- graholjnica** * ‘rastlina, steblo fižola’: **Ter** im. ed. *raxùojn̄j̄ca*, 58, 127, 245, 252
- gras** * ‘mast’: **Ter** im. ed. *g'raš*, 243, 251; rod. ed. *grá:šu*, 250
- grča** ‘vime’: **Br** im. ed. ⟨γxárč̣a⟩, 78, 155; **Ča** im. ed. *γárč̣a*, 78, 155, 203, 208; **Ma** im. ed. *γárč̣a*, 78, 155; **Pl** im. ed. *γárč̣a*, 78, 156, 218, 222; mest. ed. *γárč̣e*, 125, 219; **Pr** im. ed. *γárč̣a*, 79, 156, 231, 237
- grd**: **Br** m. sp. *γàrd̄*, 78, 155, 335; ž. sp. *γər'da*, 138, 155, 335; sr. sp. ⟨γxərd^ū⟩, 57, 138, 155; *γərdù:ə*, 57, 138, 155, 335; **Ča** m. sp. *γàrt*, 78, 155, 202, 208, 335; ž. sp. *γər'da*, 139, 155, 206, 208, 335; sr. sp. *γər'do*, 83, 139, 155, 202, 206, 208, 335; **Ma** m. sp. *γàrt*, 78, 155, 335; ž. sp. *γər'da*, 139, 155, 335; sr. sp. *γərdù:ə*, 139, 155, 335; **Pl** m. sp. *γè:rt*, 156, 215, 222, 335; ž. sp. *γer'da*, 139, 140, 156, 219, 222, 335; sr. sp. *γé:rdo*, 118, 156, 220, 222, 335; **Po** m. sp. *γàrt*, 78, 156, 335; ž. sp. *γər'da*, 107, 139, 156, 335; sr. sp. *γərdo*, 78, 118, 156, 335; **Pr** m. sp. *γàrt*, 79, 156, 231, 237, 335; ž. sp. *γər'da*, 107, 139, 156, 230, 234, 237, 335; sr. sp. *γərdù:o*, 58, 139, 156, 227, 234, 237, 335; **Ter** m. sp. *à:rt*, 79, 156, 249, 259, 335; ž. sp. *árda*, 156, 259, 335; sr. sp. *árdo*, 101, 156, 249, 259, 335; **Ti** m. sp. *γà:rt*, 79, 157, 335; ž. sp. *ýá:rda*, 79, 157, 335; sr. sp. *ýá:rdo*, 101, 120, 157, 335
- greba**: **Ter** im. ed. *ré:ba*, 156, 259; tož. ed. *ré:bu*, 95, 247

- greda:** **Br** im. ed. ⟨γxrēda⟩, 63, 155;
Ča im. ed. *rā:da*, 63, 155, 198, 209
- greh:** **Br** im. ed. *γriē:x*, 54, 155, 296; rod. ed. *γriē:xa*, 296; **Ča** im. ed. *γriēx*, 55, 155, 198, 208, 209, 296; rod. ed. *γriēxa*, 296; **Ma** im. ed. *γri:áx*, 55, 155, 296; rod. ed. *γri:áxa*, 296; **Pl** im. ed. *γri:éx*, 55, 156, 213, 222, 296; rod. ed. *γri:éx*, 296; **Po** im. ed. *riēx*, 55, 156, 296; rod. ed. *riē'xa*, 107, 296; **Pr** im. ed. *γri:éx*, 56, 156, 227, 237, 296; rod. ed. *γriē'xa*, 107, 109, 230, 235, 237, 296; **Ter** im. ed. *riēx*, 56, 156, 244, 259, 296; rod. ed. *riēxa*, 296; im. mn. *riēxj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *γriēh*, 157, 296; rod. ed. *γriēh*, 296; **Vi** im. ed. *riēx*, 56, 157, 296; rod. ed. *riēx*, 296
- greti:** **Ča** nedol. *γriét*, 55, 155, 196, 198, 208, 209; 3. os. ed. *γrè:je*, 55, 196, 199; 1. os. mn. *γrè:jemo*, 55, 199; del. na *-l* m. sp. *γ'ru*, 144, 201; **Pl** 3. os. ed. *γrè:je*, 55, 215; **Ter** del. na *-l* m. sp. *rè:u*, 247
- griva:** **Br** im. ed. ⟨γxriwa⟩, 67, 146, 155; **Ma** im. ed. *γri:ua*, 67, 147, 155; **Ter** im. ed. *ri:va*, 68, 148, 156, 243, 257, 259; tož. ed. *ri:vu*, 242; **Vi** im. ed. *ri:ua*, 68, 149, 157
- grlo:** **Br** im. ed. ⟨γxárlø⟩, 155; *γárlø*, 78, 117, 155, 308; rod. ed. *γárla*, 308; im. mn. *γàrla*, 78, 308; **Ča** im. ed. *γàrla*, 78, 155, 202, 208, 308; tož. ed. *γàrlø*, 308; **Ma** im. ed. *γárla*, 78, 308; *γárlø*, 78, 117, 155, 308; **Pl** im. ed. *γárlø*, 78, 118, 156, 218, 222, 308; rod. ed. *γárla*, 308; im. mn. *γàrla*, 78, 218, 308; **Po** im. ed. *árlø*, 78, 118, 156, 309; rod. ed. *árla*, 309; im. mn. *àrle*, 309; **Pr** im. ed. *γàrla*, 79, 156, 231, 237; im. mn. *γàrlø*, 126, 234; **Pr** im. ed. *γàrla*, 309; tož. ed. *γàrlø*, 309; im. mn. *γàrle*, 309; **Ter** im. ed. *árlø*, 79, 120, 156, 249, 254, 259, 308; rod. ed. *árla*, 308; im. mn. *àrle*, 308; **Vi** im. ed. *árlø*, 79, 120, 157, 309; rod. ed. *árla*, 309; **Za** im. ed. *árlø*, 79, 121, 157, 266, 269, 272, 309; rod. ed. *árla*, 309
- grm:** **Br** im. ed. ⟨γxàrm⟩, 143, 155, 303; *γà'rəm*, 143, 155, 303; rod. ed. *γà'rma*, 138, 143, 303; **Ča** im. ed. *γàrm*, 78, 143, 155, 202, 207, 208, 303; rod. ed. *γàrma*, 100, 143, 203, 207, 303; **Ma** im. ed. *γ'rəm*, 143, 155, 303; rod. ed. *γà'rma*, 139, 143, 303; **Pl** im. ed. *γ'rəm*, 143, 156, 217, 222, 303; rod. ed. *γà'rma*, 139, 143, 220, 303; im. mn. *γà'rme*, 219; **Po** im. ed. *'rəm*, 143, 156, 303; rod. ed. *à'rma*, 139, 143, 303; **Pr** im. ed. *γàrm*, 79, 143, 156, 231, 236, 237, 303; rod. ed. *γà'rma*, 139, 143, 234, 236, 303; **Ter** 'drevo' im. ed. *à:rm*, 79, 143, 156, 243, 249, 256, 259, 303; rod. ed. *à:rmu*, 143, 243, 256, 303; daj. ed. *à:rmu*, 130, 252; im. mn. *à:rmj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *γà:rm*, 79, 143, 157, 303; rod. ed. *γà:rma*, 143, 303; **Vi** im. ed. ⟨ârm⟩, 79, 143, 157, 303; **Za** im. ed. *à:rm*, 79, 143, 157, 266, 272, 303; rod. ed. *á:rma*, 101, 143, 267, 303
- grmenje:** **Vi** im. ed. *armiēne*, 113, 140, 157
- grmeti:** **Br** 3. os. ed. ⟨γxarmí⟩, 155; ⟨γxərmí⟩, 138, 155; *γərmí:*, 138; **Ča** 3. os. ed. *γərmí:*, 139, 155, 206, 208; **Ma** 3. os. ed. *γərmí:*, 139, 155; **Pl** 3. os. ed. *γrəmí:*, 156, 219, 222; **Pr** 3. os. ed. *γərmí:*, 139, 156, 234, 237; **Ter** 3. os. ed. *armí:*, 156, 242, 259; del. na *-l* sr. sp. *armiélo*, 242; **Vi** 3. os. ed. *armí:*, 140, 157; **Za** im. mn. *á:rmj*, 128, 268
- grmovje:** **Ča** im. ed. *γərmò:uje*, 58, 111, 139, 150, 155, 200, 204, 206, 208; **Pl** im. ed. *γrəmò:uje*, 111, 150, 156, 215, 218, 219, 222
- grob:** **Vi** im. ed. ⟨rǝp⟩, 84, 157
- groblja:** **Ter** im. ed. *rùøbja*, 58, 156, 245, 257, 259
- grozd:** **Pl** im. ed. *γrù:øst*, 58, 156, 214, 222

- grozdovje** * 'grozdje': **Br** im. ed. ⟨γxrazdōujē⟩, 110, 155; *γrozdō:ujē*, 57, 110, 150, 155; **Pl** im. ed. *γrozdō:ujē*, 58, 111, 118, 150, 156, 215, 218, 219, 222; **Ter** im. ed. *razdō:ujē*, 112, 119, 151, 156, 248, 253, 255, 256, 259
- gubiti**: **Ter** nedol. *ubì:tj*, 130, 156, 252, 259; 2. os. mn. *ú:bjta*, 249; *ubjta:*, 249; del. na *-l* m. sp. *ú:bou*, 98, 244
- gudža** * 'srajca': **Ter** im. ed. *gú:žā*, 244, 259
- Gumin** (tpn.): **Za** im. ed. *Umj:n*, 138, 157, 268, 272
- gušt** * 'okus': **Ter** im. ed. *'gust*, 250
- gvant**: **Ča** im. ed. *γ'uant*, 202; **Pl** im. ed. *γ'uant*, 156, 218, 222, 256; rod. ed. *γ'ú:nta*, 218; **Ter** im. ed. *'vant*, 89, 251, 256; **Za** im. ed. *'uant*, 256
- H**
- hčeratica** * 'mlada deklica': **Ter** im. ed. *šcerá:tjca*, 127, 252, 258; **Za** im. ed. *xcerá:tjca*, 128, 268
- hčerica** * 'deklica': **Ter** im. ed. *šceri:ca*, 258
- hčerič** * 'dekle': **Ter** *šcé'rijc*, 86, 250
- hči** 'hči' in 'mladenka': **Ča** im. ed. *xčì:*, 67, 159, 197, 209; **Pl** im. ed. *xčì:*, 67, 159, 213, 222; **Ter** im. ed. *šcì:*, 68, 159, 243, 258, 259; **Ti** tož. ed. *hčè:r*, 159; **Vi** im. ed. ⟨xčî⟩, 68, 159; tož. ed. ⟨xčêr⟩, 61; **Za** im. ed. *xcì:*, 69, 159, 264, 272
- hiša**: **Br** im. ed. *xí:ša*, 67; im. mn. *xí:še*, 113; **Ča** im. ed. *kí:ša*, 67, 197, 208; or. ed. *kì:šo*, 67, 197; im. mn. *kí:še*, 114, 204; **Ma** im. ed. *xí:ša*, 67; **Pl** im. ed. *xí:ša*, 67, 213; rod. ed. *xí:še*, 114, 219; mest. ed. *xí:šę*, 125, 219; **Pr** im. ed. *xí:ša*, 68, 227; **Ter** im. ed. *kí:ša*, 68, 243, 258, 259; tož. ed. *kí:šu*, 253; or. ed. *kì:sun*, 253; **Ti** im. ed. ⟨iša⟩, 157; *hí:ša*, 68; **Vi** im. ed. ⟨kíša⟩, 68; rod. ed. ⟨kíše⟩, 115; **Za** im. ed. *kí:ša*, 69, 264; rod. ed. *kí:še*, 115, 269; or. mn. *kí:samj*, 128, 268
- hiteti**: **Ča** 3. os. ed. *xití:*, 124, 203
- hlača** 'pletena nogavica': **Br** im. mn. ⟨xláče⟩, 71, 113; **Ter** im. ed. *xlá:ca*, 73, 249; **Vi** im. mn. ⟨xláče⟩, 74; **Za** im. ed. *xlá:ča*, 74, 266; im. mn. *xlá:če*, 115, 269
- hlapec**: **Br** im. ed. ⟨xlâpac⟩, 71, 134, 137; **Po** im. ed. *xlâ:pac*, 72, 135; **Ter** im. ed. *xlâ:paç*, 73, 136, 249, 255; **Vi** im. ed. ⟨*hlâpac⟩, 74, 136
- hlapnica** * 'mavrica': **Vi** im. ed. *xlapní:ca*, 68
- hleb**: **Br** im. ed. *x'lab*, 80; rod. ed. *xlię:ba*, 54; mest. ed. *xlię:be*, 147
- hlebčič**: **Ma** im. ed. *xli:apčič*, 55, 125, 159, 293; rod. ed. *xli:apčiča*, 293
- hlebec**: **Pl** im. ed. *xli:ębaç*, 55, 135, 213, 220, 293; rod. ed. *xli:ębaça*, 293; **Po** im. ed. *xliębac*, 55, 135, 293; **Pr** im. ed. *xli:ębeç*, 56, 136, 227, 232, 293; rod. ed. *xli:ębęca*, 234, 293; **Ter** im. ed. *xliębaç*, 56, 136, 244, 255, 293; rod. ed. *xliębaça*, 293; im. mn. *xliębaçj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *hliębac*, 136, 293; **Vi** im. ed. ⟨xliębac⟩, 56, 136, 293; **Za** im. ed. *xliębac*, 57, 137, 264, 270, 293; rod. ed. *xliębca*, 293
- hlev**: **Br** im. ed. *xlię:u*, 54, 151, 296; rod. ed. *xlię:ua*, 146, 296; **Ča** im. ed. *xlięu*, 55, 151, 198, 296; rod. ed. *xlięua*, 147, 296; mest. ed. *xlięve*, 147, 207; **Ma** im. ed. *xli:áu*, 55, 151, 296; rod. ed. *xli:áua*, 296; **Pl** im. ed. *xli:ęu*, 55, 152, 213, 296; rod. ed. *xli:ęua*, 296; **Po** im. ed. *xlięu*, 55, 152, 296; rod. ed. *xlięua*, 107, 296; **Pr** im. ed. *xli:ęu*, 56, 152, 227, 236, 296; rod. ed. *xlięua*, 107, 109, 230, 235, 237, 296; **Ter** im. ed. *xlięu*, 56, 152, 244, 256, 296; rod. ed. *xlięva*, 296; daj. ed. *xlięvu*, 130, 252; im. mn. *xlięvj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *hlięu*, 56, 152, 296; rod. ed. *hlięua*, 296; **Vi** im. ed. ⟨xlięu⟩, 56, 152, 296; **Za** im. ed. *xlięu*, 57, 152, 264, 271, 296; rod. ed. *xlięua*, 296

- hlipen** * 'mlačen': **Ter** m. sp. *xli:pqn*, 68, 136, 243, 255; ž. sp. *xli:pna*, 68, 243; sr. sp. *xli:pno*, 68, 243
- hlod**: **Ča** im. ed. *xlá:t*, 65, 199; **Ma** im. ed. *xló:t*, 65; **Pi** im. ed. *xló:t*, 65, 215; rod. ed. *xló:da*, 132, 220; **Po** im. ed. *xló:t*, 65; rod. ed. *xlo'da*, 107, 122; **Ter** 'obtesan tram' im. ed. *xló:t*, 66, 248; rod. ed. *xló:da*, 96, 133, 248, 255; **Vi** im. ed. ⟨xlŏt⟩, 66
- hočen** 'željan': **Ter** m. sp. *xó:čqn*, 62, 247; ž. sp. *xó:čna*, 62, 247; sr. sp. *xó:čno*, 62, 247
- hoditi**: **Br** del. na -l m. sp. ⟨xodü⟩, 144; **Ča** 3. os. ed. *xá:də*, 61, 199; *xá:t*, 124, 206; **Ter** nedol. *xodī:tj*, 119, 254; 3. os. ed. *xó:dj*, 62, 247; del. na -l m. sp. *xo'dou*, 145, 251; del. na -č *xó:djé*, 115, 252; **Vi** nedol. ⟨xodíte⟩, 120; **Za** nedol. *xodī:tj*, 121, 269; 3. os. ed. *xó:dj*, 62, 128, 265, 268; del. na -l m. sp. *xo'dou*, 146, 268, 271
- host** * 'gozd': **Ča** im. ed. *'xast*, 83, 202; **Za** im. ed. *'xost*, 84, 267
- hoteti**: **Ter** 2. os. ed. vel. *'tej*, 80, 251
- Hrastje** (tpn.): **Ter** im. ed. *Xrá:štje*, 73, 112, 249, 253
- hrbet**: **Br** im. ed. *xər'bat*, 90, 138; **Ča** im. ed. *xər'bat*, 90, 139, 202, 206; **Ma** im. ed. *xər'bat*, 90, 139; **Pi** im. ed. *xər'bat*, 91, 139, 217, 220; **Po** im. ed. *xər'bat*, 139; **Pr** im. ed. *xər'bet*, 91, 139, 229, 234; **Ter** im. ed. *xar'bat*, 91, 139, 251, 255; **Ti** im. ed. *har'bat*, 91, 139; **Za** im. ed. *xar'bat*, 91, 140, 268, 270
- hruška**: **Br** im. ed. ⟨xřũška⟩, 69, 280; tož. ed. *xřũško*, 280; **Ča** im. ed. *frũška*, 69, 197, 208, 280; tož. ed. *frũško*, 280; **Ma** im. ed. *xřũška*, 69, 280; tož. ed. *xřũškŏ*, 280; *xřũšku*, 280; **Pi** im. ed. *xřũška*, 70, 213; **Po** im. ed. *frũška*, 70, 281; tož. ed. *frũšku*, 281; **Pr** im. ed. *krũška*, 70, 227, 281; tož. ed. *krũško*, 281; **Ter** im. ed. *frũška*, 70, 244, 258, 259, 280; tož. ed. *frũšku*, 280; im. mn. *frũške*, 115, 253; **Ti** im. ed. *hrũška*, 70, 281; tož. ed. *hrũšku*, 281; **Vi** im. ed. ⟨frũška⟩, 70, 281; **Za** im. ed. *frũška*, 71, 264, 281; rod. ed. *frũške*, 115, 269; tož. ed. *frũšku*, 281
- hruškica**: **Ter** im. ed. *frũškjča*, 127, 252
- hud**: **Ma** sr. sp. *xudü:ə*, 58, 129; **Ter** m. sp. *xù:t*, 70, 244; ž. sp. *xú:da*, 70, 244; sr. sp. *xú:do*, 98, 244
- hudoba**: **Br** im. ed. *xudo'ba*, 129; tož. ed. *xudo'bo*, 85
- hvala**: **Ter** im. ed. *xuá:la*, 73, 149, 249, 256
- hvaliti**: **Br** nedol. *xuáli:t*, 131, 146, 357; 2. os. ed. *xuá:ləš*, 124, 357; 2. os. mn. *xuá:lte*, 124, 357; del. na -l m. sp. *xuá:lu*, 144, 357; del. na -l ž. sp. *xuáli:la*, 357; del. na -l m. sp. mn. *xuáli:l*, 357; **Ča** nedol. *xuáli:t*, 131, 147, 205, 357; 3. os. ed. *xuá:l*, 71, 124, 200, 206, 357; form. *xuá:lte*, 124, 206, 357; del. na -l m. sp. *xuá:lu*, 144, 203, 357; del. na -l ž. sp. *xuáli:la*, 357; del. na -l sr. sp. *xuáli:lo*, 357; **Ma** nedol. *xuáli:t*, 132, 147, 357; 3. os. ed. *xuá:l*, 125, 357; 2. os. mn. *xuá:ləta*, 125, 357; del. na -l m. sp. *xuá:lu*, 144, 357; del. na -l ž. sp. *xuáli:la*, 357; del. na -l sr. sp. *xuáli:lŏ*, 357; **Pi** nedol. *xuáli:tę*, 132, 147, 220, 357; 3. os. ed. *xuá:lę*, 125, 219, 357; 2. os. mn. *xuá:lęta*, 125, 219, 357; del. na -l m. sp. *xuá:lu*, 145, 212, 218, 357; del. na -l ž. sp. *xuáli:la*, 212, 357; del. na -l sr. sp. *xuáli:lo*, 357; del. na -l m. sp. mn. *xuáli:lę*, 125, 219; **Po** nedol. *xuáli:tę*, 132, 148, 357; 3. os. ed. *xuá:lę*, 126, 357; 1. os. mn. *xuá'lęmo*, 357; del. na -l m. sp. *xuá'lu*, 145, 357; del. na -l m. sp. mn. *xuáli:lę*, 126, 357; **Pr** nedol. *xuáli:t*, 132, 148, 234, 236, 357; 3. os. ed. *xuá:l*, 126, 235, 357; 2. os. mn. *xuá:lte*, 126, 235, 238, 357; del. na -l m. sp. *xuá'lŏ*, 133, 145, 230, 232, 234, 237, 357; del.

na *-l* ž. sp. *xuáli:la*, 357; del. na *-l* sr. sp. *xuáli:lo*, 357; **Ter** nedol. *xuáli:tj*, 133, 149, 255, 256, 357; 3. os. ed. *xuá:lĭ*, 73, 127, 249, 252, 357; 2. os. mn. *xuá:lĭta*, 127, 252, 357; del. na *-l* m. sp. *xuá:lou*, 145, 255, 357; del. na *-l* ž. sp. *xuáli:la*, 357; del. na *-l* sr. sp. *xuáli:lo*, 357; del. na *-l* m. sp. mn. *xuáli:lĭ*, 127, 252; del. na *-ć* *xuá:lĭć*, 115, 252; **Ti** nedol. *huáli:tj*, 133, 149, 357; 3. os. ed. *huá:lĭ*, 73, 127, 357; 1. os. mn. *huá:lĭmo*, 127, 357; del. na *-l* m. sp. *huá:lou*, 146, 357; del. na *-l* ž. sp. *huáli:la*, 357; del. na *-l* m. sp. mn. *huáli:lĭ*, 357; **Za** nedol. *xuáli:tj*, 134, 149, 270, 271, 357; 3. os. ed. *xuá:lĭ*, 74, 128, 266, 268, 357; 1. os. mn. *xuá:lĭmo*, 128, 268, 357; del. na *-l* m. sp. *xuá:lou*, 146, 270, 271, 357; del. na *-l* m. sp. mn. *xuáli:lĭ*, 128, 268, 357

I

igla: **Br** im. ed. ⟨iγxlà⟩, 140, 155; **Ča** im. ed. *í:la*, 155, 209; **Ma** im. ed. *iy'la*, 155; **Pl** im. ed. *í:yla*, 156, 213, 222; rod. ed. *í:yle*, 114, 219; tož. ed. *í:ylu*, 97, 213; **Po** im. ed. *í:la*, 97, 156; **Pr** im. ed. *jəyl'a*, 136, 156, 234, 237; **Ter** im. ed. *í:la*, 156, 259; tož. ed. *í:lu*, 97, 244; **Vi** im. ed. ⟨íla⟩, 157; im. mn. ⟨íle⟩, 115; **Za** im. ed. *í:la*, 157, 264, 272; im. mn. *í:le*, 115, 269

iglišče 'podstavek za igle': **Ter** im. ed. *ilí:šce*, 112, 127, 252, 253

igo: **Br** im. ed. ⟨iγxûª⟩, 57, 155; rod. ed. ⟨iγêsa⟩, 59

igrati: **Br** nedol. *iyrà:t*, 140, 155, 363; 3. os. ed. *iyrà:*, 363; 2. os. mn. *iyrà:te*, 363; del. na *-l* m. sp. *iy'ru*, 144, 363; del. na *-l* ž. sp. *iygrà:la*, 363; del. na *-l* m. sp. mn. *iyrà:l*, 363; **Ča** nedol. *jerá:t*, 155, 204, 209, 363; 3. os. ed. *jé:ra*, 363; 1. os. mn. *jé:ramo*, 363; del. na *-l* m. sp. *je'ru*, 144, 201, 363; del. na *-l* ž. sp. *jerà:la*, 363;

del. na *-l* sr. sp. *jerá:lo*, 363; **Ma** nedol. *iyrà:t*, 155, 363; 3. os. ed. *iyrà:*, 363; 2. os. mn. *iyrà:ta*, 363; del. na *-l* m. sp. *iy'ru*, 144, 363; del. na *-l* ž. sp. *iyrà:la*, 363; del. na *-l* sr. sp. *iyrà:lō*, 363; **Pl** nedol. *jeyrà:te*, 156, 222, 363; 3. os. ed. *jeyrà:*, 363; 2. os. mn. *jeyrà:ta*, 363; del. na *-l* m. sp. *jey'ru*, 145, 216, 363; del. na *-l* ž. sp. *jeyrà:la*, 363; del. na *-l* sr. sp. *jeyrà:lo*, 363; **Pr** nedol. *jəyrá:t*, 136, 156, 234, 237, 364; 3. os. ed. *jəyrà:*, 364; 2. os. mn. *jəyrà:te*, 364; del. na *-l* m. sp. *jəy'rō*, 145, 230, 364; del. na *-l* ž. sp. *jəyrà:la*, 364; del. na *-l* m. sp. mn. *jəyrá:l*, 364

ime: **Br** rod. ed. ⟨imēna⟩, 59; **Ča** im. ed. *í:me*, 97, 114, 197, 204; **Ma** im. ed. *imè:*, 63; **Pl** im. ed. *í:me*, 97, 114, 213, 219; **Pr** im. ed. *imèe*, 64; **Ter** im. ed. *í:me*, 97, 115, 244, 254; rod. ed. *í:mana*, 97, 244; **Ti** im. ed. *í:me*, 97, 115; **Vi** im. ed. ⟨ime⟩, 97, 115; **Za** im. ed. *í:me*, 97, 115, 264, 269

imeti: **Za** nedol. *miétj*, 57, 264

imprešt * 'orodje': **Ter** im. ed. *imp'rešt*, 251

infjar * 'pekel': **Ter** rod. ed. *infjá:rna*, 250

itako * '(prav) tako': **Ter** *ítá:ko*, 120, 254

iti: **Br** 3. os. ed. ⟨iγxřé⟩, 155; **Ča** nedol.

itā, 124, 203; **Pl** 3. os. ed. *yré:*, 64, 215; 1. os. mn. *γremué:*, 215; **Ter** im. ed. *itj*, 127, 252; **Za** nedol. *jitj*, 87, 267; 1. os. ed. *ré:n*, 157, 272; del. na *-l* m. sp. *šoy*, 146, 268

itu * '(prav) tu': **Ter** *itj*, 88

J

jabolko: **Br** im. ed. *já:buko*, 71, 117, 137, 309; rod. ed. *já:buka*, 309; im. mn. *jà:buka*, 71, 309; **Ča** im. ed. *já:boka*, 71, 117, 137, 200, 204, 205, 309; *já:boko*, 71, 117, 137, 200, 204, 205, 309; rod. ed. *já:boke*, 309; im. mn. *já:boke*, 309; **Ma** im. ed. *jà:buka*, 72, 137, 309; tož.

- ed. *jà:buko*, 309; im. mn. *jà:buke*, 309; **PI** im. ed. *já:buko*, 72, 118, 137, 216, 218, 309; rod. ed. *já:buka*, 309; im. mn. *jà:buka*, 72, 216, 309; **Po** im. ed. *ja'buko*, 104, 118, 132, 309; rod. ed. *ja'buko*, 309; im. mn. *jà:buka*, 72, 138, 309; **Pr** im. ed. *jà:bòka*, 73, 104, 138, 228, 233, 309; tož. ed. *jà:bòko*, 309; im. mn. *jà:bòke*, 309; **Ter** im. ed. *já:buk*, 73, 138, 249, 253, 309; rod. ed. *já:buka*, 309; im. mn. *jà:buka*, 73, 249, 309; **Vi** im. ed. (jábok), 74, 138; *já:buk*, 74, 138, 309; rod. ed. *já:buka*, 309; im. mn. *jà:buka*, 309; **Za** im. ed. *já:buk*, 74, 138, 266, 268, 309; rod. ed. *já:buka*, 309
- jagoda**: **Br** im. ed. (jáyxoda), 155; *já:γoda*, 71, 116, 131, 155, 278; tož. ed. *já:γodo*, 122, 278; or. ed. *jà:γodo*, 278; im. mn. *já:γode*, 113; rod. mn. *jà:γod*, 278; **Ma** im. ed. *jaγò:da*, 132, 155, 278; tož. ed. *jaγò:dò*, 122, 278; or. ed. *jaγò:dò*, 278; rod. mn. *jaγò:t*, 278
- jagodica**: **Ča** im. ed. *já:γatca*, 72, 124, 132, 155, 201, 205, 206, 208, 278; tož. ed. *já:γatco*, 122, 204, 278; or. ed. *jà:γatco*, 278; im. mn. *já:γatce*, 114, 204; rod. mn. *jà:γatcax*, 278; **PI** im. ed. *jaγò:dęca*, 125, 132, 156, 219, 220, 222, 278; tož. ed. *jaγò:dęcu*, 122, 218, 278; or. ed. *jaγò:dęcu*, 278; im. mn. *jaγò:dęce*, 114, 219; rod. mn. *jaγò:dęc*, 278; **Po** im. ed. *jò:dęca*, 126, 132, 156, 278; tož. ed. *jò:dęcu*, 122, 278; or. ed. *jò:dęcu*, 278; rod. mn. *jò:dęc*, 278; **Pr** im. ed. *ja'γotca*, 102, 132, 133, 156, 230, 232, 233, 234, 237, 278; tož. ed. *ja'γotco*, 123, 233, 278; or. ed. *ja'γotco*, 278; im. mn. *ja'γotce*, 114, 231; or. mn. *ja'γoc*, 278; **Ter** im. ed. *ajò:dįca*, 127, 133, 248, 252, 255, 260, 278; tož. ed. *ajò:dįcu*, 123, 278; or. ed. *ajò:dįcun*, 278; rod. mn. *ajò:dįc*, 278; **Ti** im. ed. *jeγò:dįca*, 127, 133, 157, 278; tož. ed. *jeγò:dįcu*, 123, 278; im. mn. *jeγò:dįce*, 115; **Vi** im. ed. (jãdęca), 128, 157, 278; **Za** im. ed. *ajò:dįca*, 128, 134, 268, 270, 278; tož. ed. *ajò:dįcu*, 123, 268, 278; rod. mn. *ajò:dįc*, 278
- jaj** * 'jajce': **Ter** im. ed. *'jaj*, 313; rod. ed. *já:ja*, 313; *já:ju*, 313; im. mn. *já:j*, 313
- jajce**: **Br** im. ed. (jicę), 140, 313; *j'ice*, 140, 313; rod. ed. (icę), 313; im. mn. (jéjca), 71; *jé:jca*, 313; **Ma** im. ed. *i'ce*, 141, 313; rod. ed. *i'cə*, 313; im. mn. *jé:jca*, 141, 313; **Po** im. ed. *jè:jce*, 313; rod. ed. *jè:jc* (!), 313; im. mn. *jè:jce*, 313; **Vi** rod. ed. *já:jca*, 313; im. mn. *já:jca*, 313
- jaje** * 'jajce': **Ča** im. ed. *jé:je*, 72, 111, 199, 204, 313; rod. ed. *jé:ja*, 313; im. mn. *jé:jca*, 199, 313; **PI** im. ed. *já:je*, 72, 111, 216, 218, 313; rod. ed. *já:ja*, 313; im. mn. *jé:jca*, 313; **Po** im. ed. *já:je*, 72, 111, 313; **Ter** im. ed. *já:e*, 73, 112, 141, 249, 253, 257, 313; rod. ed. *já:ja*, 313; *já:ju*, 313; im. mn. *jà:ja*, 313; im. mn. *já:e*, 313; *já:j*, 313; **Ti** im. ed. *já:je*, 73, 112, 313; rod. ed. *já:ja*, 313; im. mn. *já:jca*, 313; **Vi** im. ed. *já:je*, 74, 113, 313; **Za** im. ed. *já:je*, 74, 113, 266, 269, 313
- jajič** * 'jajčece': **Ter** im. ed. *já:ijc*, 127, 141, 252, 257
- jama** 'luknja': **Ma** im. ed. *já:ma*, 72; **Ter** im. ed. *já:ma*, 73, 249, 256; rod. mn. *jà:m*, 256; **Za** im. ed. *já:ma*, 74, 266
- jare**: **Vi** im. ed. *já:re*, 74, 115
- jarič**: **Vi** im. ed. *já:rjč*, 159
- jasen**¹ * (m. sp.) 'jěsen': **PI** im. ed. *já:šən*, 72, 216, 221; or. mn. *jà:šeng*, 125, 219; **Ter** im. ed. *já:šən*, 73, 249; **Ti** im. ed. *já:sen*, 73, 112
- jasen**² (prid.): **Ča** m. sp. *já:san*, 72, 201; sr. sp. *já:sno*, 72, 201
- jasla** *: **Ter** im. mn. *jà:šla*, 73, 249
- jastreb**: **Br** im. ed. (jãstrab), 113
- javor**: **Br** im. ed. (jãwor), 71, 102, 117, 146, 291; *já:uar*, 71, 102, 117, 146, 229, 291; rod. ed. *já:uarja*, 131, 291;

- mest. mn. *já:uarjax*, 291; or. mn. *já:uarji*, 124, 291; **Ča** im. ed. *já:uar*, 72, 102, 147, 201, 205, 229, 291; rod. ed. *já:uarja*, 132, 205, 291; mest. mn. *já:uarjə* (!), 291; or. mn. *jà:uarjə*, 291; **Ma** im. ed. *já:uer*, 72, 102, 117, 147, 291; rod. ed. *já:uerja*, 132, 291; im. mn. *já:uerji*, 125; mest. mn. *já:uerjax*, 291; or. mn. *já:uerjam*, 125, 291; **Pl** im. ed. *já:uer*, 72, 102, 118, 147, 216, 219, 291; rod. ed. *já:uerja*, 132, 220, 291; mest. mn. *já:uerje*, 291; or. mn. *jà:uerjə*, 125, 219, 291; **Po** im. ed. *já:uər*, 73, 118, 148, 291; rod. ed. *ja'uorja*, 102, 132, 291; im. mn. *ja'uorje*, 126; mest. mn. *ja'uorjax*, 291; or. mn. *jà:uorjə*, 126, 291; **Pr** im. ed. *já:uer*, 73, 119, 148, 228, 232, 236, 291; rod. ed. *ja'uerja*, 102, 132, 133, 229, 232, 233, 234, 237, 291; mest. ed. *ja'uerjo*, 130, 233; mest. mn. *ja'uerjex*, 291; or. mn. *ja'uerjə*, 126, 234, 291; **Ter** im. ed. *já:vor*, 73, 119, 148, 249, 254, 257, 291; rod. ed. *já:vorja*, 133, 255, 291; daj. ed. *já:vorju*, 130, 252; im. mn. *já:vorji*, 127, 252; mest. mn. *já:vorjax*, 291; or. mn. *já:vorji*, 291; **Ti** im. ed. *já:uar*, 73, 102, 120, 149, 229, 291; rod. ed. *já:uarja*, 133, 291; or. mn. *já:uarji*, 127, 291; **Vi** im. ed. ⟨*jáuar*⟩, 74, 102, 120, 149, 229, 291; **Za** im. ed. *já:uar*, 74, 102, 121, 149, 229, 266, 270, 271, 291; rod. ed. *já:uarja*, 134, 270, 291; mest. mn. *já:uarjax*, 291; or. mn. *já:uarji*, 128, 268, 291
- javorjev**: **Br** m. sp. *já:uarju*, 71, 146, 151, 328; ž. sp. *já:uarjaua*, 71, 146, 328; sr. sp. *já:uarjauo*, 71, 146, 328; **Ča** m. sp. *já:uarju*, 72, 147, 151, 201, 328; ž. sp. *já:uarjaua*, 72, 147, 201, 328; **Ma** m. sp. *já:uerju*, 72, 117, 147, 152, 328; ž. sp. *já:uerjaua*, 72, 117, 147, 328; sr. sp. *já:uerjauo*, 72, 117, 147, 328; **Po** m. sp. *ja'uorju*, 102, 148, 152, 329; ž. sp. *ja'uorjaua*, 102, 148, 329; **Ter** m. sp. *já:vorjou*, 148, 152, 256, 257, 328; ž. sp. *já:vorjava*, 148, 257, 328; sr. sp. *já:vorjavo*, 148, 257, 328
- jazbec**: **Ma** im. ed. *jà:zbač*, 72, 135; **Ter** im. ed. *jà:zbač*, 73, 136, 249, 255
- ječmen**: **Br** im. ed. ⟨ičmàn⟩, 81, 113, 140; **Ča** im. ed. *čə'men*, 81, 140, 202; **Ma** im. ed. *ičə'men*, 81, 114, 141; **Pl** im. ed. *jočə'men*, 81, 114, 217, 220; rod. ed. *jočəmə'na*, 215; **Po** im. ed. *čə'meń*, 81, 141; **Pr** im. ed. *ječə'men*, 81, 114, 229, 231; **Ter** 'gnojno vnetje lojnic v vekí' im. ed. *ič'meń*, 81, 115, 141, 247, 250, 252, 258; rod. ed. *ičmə'na*, 247; **Ti** im. ed. *joč'men*, 81, 115; **Vi** im. ed. ⟨ječumèn⟩, 81, 115; rod. ed. ⟨ječuména (ě/ě)⟩, 53, 61; **Za** im. ed. *če'mjń*, 81
- jedro**: **Ma** im. ed. *jed'ro*, 114, 141; **Ter** 'del sadeža, kjer so peške' im. ed. *jé:dro*, 120, 246, 254
- jemati**: **Ter** 3. os. ed. *jó:ma*, 248
- jesén**: **Br** im. ed. *jasè:n*, 59, 110, 140, 323; rod. ed. *jasè:n*, 323; or. mn. *jasè:nmi*, 124; **Ma** im. ed. *jè:sen*, 60, 323; rod. ed. *jè:sen*, 323; **Po** im. ed. *jé:sen*, 94, 323; rod. ed. *jesè:na*, 323; **Pr** im. ed. *ješè:n*, 227, 231; im. mn. *ješè:nə*, 126, 234; **Pr** im. ed. *ješè:n*, 60, 112, 323; rod. ed. *ješè:na*, 323; **Ter** im. ed. *jé:sen*, 94, 246, 323; rod. ed. *jé:seni*, 127, 252, 323; **Ti** im. ed. *jé:sen*, 323; rod. ed. *jé:seni*, 127, 323; **Vi** im. ed. ⟨jésen⟩, 94, 113, 323; **Za** im. ed. *jé:sqn*, 94, 113, 265, 269, 323; rod. ed. *jé:sane*, 323
- jesenica** * 'jésen': **Po** im. ed. *jeseni:ca*, 68, 111
- jesti**: **Ča** del. na *-l* m. sp. *iědu*, 208; del. na *-l* ž. sp. *iědla*, 208; **Ter** nedol. *jiěstj*, 56, 244; 1. os. mn. *jemó:*, 248; 2. os. mn. *ještár*, 249; **Za** nedol. *jiěstj*, 57, 264
- jeti** 'prijeti, dobiti': **Ter** nedol. *ě:tj*, 64, 141, 247, 257; **Za** nedol. *jé:tj*, 64, 265; 1. os. ed. *jó:měń*, 266

jezero: **Br** im. ed. *jè:zero*, 59, 117, 140, 316; rod. ed. *jè:zera*, 316; **Ma** im. ed. *ježè:ra*, 60, 316; *ježè:ro*, 60, 111, 117, 316; rod. ed. *ježè:rə*, 316; **Pl** im. ed. *jé:zera*, 316; **Pr** im. ed. *izè:era*, 60, 141, 227, 231, 316; tož. ed. *izè:ero*, 316

jezik: **Br** im. ed. ⟨*jezək*⟩, 140; *je'zək*, 85, 113, 140, 292; rod. ed. *jezi:ka*, 67, 131, 292; **Ča** im. ed. *je'zək*, 86, 113, 203, 204, 209, 292; rod. ed. *jezi:ka*, 67, 132, 197, 205, 292; or. mn. *jezi:k*, 67, 197; **Ma** im. ed. *i'zək*, 86, 114, 141, 292; rod. ed. *izi:ka*, 67, 132, 292; **Pl** im. ed. *je'zək*, 86, 114, 219, 292; rod. ed. *jezi:ka*, 67, 132, 213, 220, 292; or. mn. *jezi:kə*, 125, 219; **Po** im. ed. *i'zək*, 141, 292; *je'zək*, 86, 114, 141, 292; rod. ed. *izi:ka*, 68, 132, 292; **Pr** im. ed. *je'zək*, 86, 114, 230, 231, 292; rod. ed. *jezi:ka*, 68, 132, 227, 233, 292; **Ter** im. ed. *i'zjk*, 86, 115, 141, 250, 252, 258, 292; rod. ed. *izi:ka*, 68, 133, 243, 255, 292; daj. ed. *izi:ku*, 130, 252; **Vi** im. ed. ⟨*jezik*⟩, 86, 115; *je'zjk*, 86, 115, 292; rod. ed. *jezi:ka*, 68, 133, 292; mest. ed. ⟨*jezi:ku/ò*⟩, 131; **Za** im. ed. *je'zjk*, 87, 115, 267, 269, 292; rod. ed. *izi:ka*, 134, 270; *jezi:ka*, 69, 134, 264, 270, 292

jezikati: **Ter** nedol. *izjka:tj*, 127, 141, 252; del. na *-l* m. sp. *izj'kou*, 145, 251

jezikec: **Ter** im. ed. *izj:kač*, 136, 141, 252, 255

jezikič: **Ter** im. ed. *izj:kjč*, 127, 141, 159, 252, 259

juga * 'južni veter': **Vi** im. ed. ⟨*júxa*⟩, 157

junec: **Br** im. ed. *jú:nc*, 69, 134, 297; rod. ed. *jú:nca*, 297; **Ča** im. ed. *jú:nac*, 69, 135, 197, 205, 297; rod. ed. *jú:nca*, 297; **Ma** im. ed. *jú:nac*, 69, 135, 297; rod. ed. *jú:nca*, 297; **Pl** im. ed. *jú:nac*, 70, 135, 213, 220, 297; rod. ed. *jú:nca*, 297; im. mn. *jú:nce*, 125, 219; **Po** im. ed. *ju'nac*, 297; rod. ed. *jun'ca*, 107, 297; **Pr** im. ed. *ju'nec*, 108, 130, 229, 231,

234, 297; rod. ed. *jun'ca*, 107, 230, 234, 297; **Ter** *daj. ed. *jú:nču*, 297; **Ti** im. ed. *jú:nac*, 70, 136, 297; rod. ed. *jú:nca*, 297; daj. ed. *jú:nču*, 130; **Vi** *daj. ed. *jú:nču*, 70, 131, 297

južina: **Br** im. ed. *jú:žna*, 69, 124, 131, 278; rod. ed. *jú:žne*, 113; tož. ed. *jú:žno*, 122, 278; or. ed. *jù:žno*, 278; rod. mn. *jù:žan*, 124, 278; **Ča** im. ed. *jú:žna*, 69, 124, 132, 198, 205, 206, 278; tož. ed. *jú:žno*, 122, 204, 278; or. ed. *jù:žno*, 69, 197, 278; **Ma** im. ed. *jú:žna*, 69, 125, 132, 278; tož. ed. *jú:žnao*, 122, 278; or. ed. *jù:žnao*, 278; rod. mn. *jù:žan*, 278; **Pl** im. ed. *jú:žna*, 70, 125, 132, 213, 219, 220, 278; tož. ed. *jú:žnu*, 122, 218, 278; or. ed. *jù:žnu*, 278; rod. mn. *jú:žne*, 278; **Po** im. ed. *ju'žna*, 103, 130, 132, 278; tož. ed. *ju'žnu*, 122, 278; or. ed. *jù:žnu*, 70, 278; rod. mn. *jù:žne*, 278; **Pr** im. ed. *ju'žna*, 103, 130, 132, 230, 231, 233, 237, 278; tož. ed. *ju'žnao*, 123, 233, 238, 278; or. ed. *jù:žnao*, 70, 227, 237, 278; rod. mn. *jù:žan*, 278; **Ter** im. ed. *jú:žina*, 70, 133, 244, 255, 258, 278; tož. ed. *jú:žinu*, 123, 278; or. ed. *jù:žinu*, 278; im. mn. *jú:žine*, 115, 253; rod. mn. *jù:žin*, 278; **Ti** im. ed. *jú:žina*, 70, 127, 133, 278; tož. ed. *jú:žinu*, 123, 278; **Vi** im. ed. ⟨*júžna*⟩, 70, 128, 133, 278; **Za** im. ed. *jú:žina*, 71, 128, 134, 264, 268, 270, 278; tož. ed. *jú:žinu*, 123, 268, 278; or. ed. *jù:žinu*, 278; rod. mn. *jù:žin*, 278

K

kača: **Ma** im. ed. *ká:ča*, 72; **Pl** im. ed. *ká:ča*, 72, 216; **Ter** im. ed. *ká:ča*, 73, 249; **Ti** im. ed. *ká:ča*, 73; **Vi** im. ed. ⟨*káča*⟩, 74; **Za** 'belouška' im. ed. *ká:ča*, 74, 266

kadeti se *: **Ter** nedol. *kadiétj*, 133, 255

kaj: **Ter** 'koliko' *'kej*, 89, 251; **Za** 'koliko' *'kej*, 90, 267

- kako:** **Br** *kakù:ə*, 57, 131; **Ča** *ká:ka*, 200, 205; **Pi** *ká:ko*, 98, 118, 216, 220; **Ter** *ká:ko*, 98, 120, 249, 254; **Za** *ká:ko*, 99, 267
- kalm** * 'miren': **Ter** m. sp. 'kalm', 251; ž. sp. *ká:lma*, 250; sr. sp. *ká:lmo*, 250
- kamborot** * 'svinjak': **Ter** im. ed. *kambo'rot*, 251; rod. ed. *kamboró:ta*, 248
- kamen:** **Br** im. ed. *ká:man*, 71, 110, 291; *ká:mən*, 71, 110, 291; rod. ed. *ká:məna*, 131, 291; im. mn. *ká:mani*, 124; **Ča** im. ed. *ká:mən*, 72, 110, 201, 206, 291; **Ma** im. ed. *ká:man*, 72, 111, 291; rod. ed. *ká:mana*, 132, 291; **Po** im. ed. *ká:man*, 73, 111, 291; im. mn. *ka'menə*, 102, 126, 132, 291; mest. mn. *kà:manə*, 291; or. mn. *kà:manə*, 126, 291; **Pr** im. ed. *ká:men*, 73, 112, 228, 231, 291; rod. ed. *ka'mena*, 102, 132, 133, 229, 232, 233, 234, 237, 291
- kamenjati:** **Ter** nedol. *kamańá:tj*, 133, 255; del. na -l m. sp. *kama'ńou*, 145, 251
- kamenje:** **Br** im. ed. ⟨kamuńe⟩, 71, 110; **Ča** im. ed. *ká:muńe*, 72, 111, 201, 204, 207; **Ma** im. ed. *ká:muńe*, 72, 111; **Pi** im. ed. *ká:məńe*, 72, 111, 216, 218, 221; **Vi** im. ed. *ká:mańe*, 74, 112, 113
- kanaja** * 'otrok': **Ter** im. ed. *kaná:ja*, 250
- kanal** * 'ozka dolina': **Ter** im. ed. *kanà:y*, 250
- kanja:** **Ter** im. ed. *ká:ńa*, 73, 249
- kap** 'kaplja': **Ter** im. ed. *kà:p*, 73, 249
- kapela:** **Ter** im. ed. *kapè:la*, 246
- kapiti** * 'razumeti': **Ter** 2. os. mn. *kapítá:*, 249
- kaplja:** **Ma** im. mn. *ká:pjə*, 114
- kapot** * 'plašč': **Ter** im. ed. *ka'pot*, 251; rod. ed. *kapó:ta*, 248; **Za** im. ed. *ka'pot*, 268
- kapus** * 'zelje': **Ter** im. ed. *kapù:s*, 244
- karatel** * 'sod': **Ter** im. ed. *kara'tel*, 251; rod. ed. *karaté:lja*, 246
- kardinal:** **Ter** im. ed. *kardjńá:l*, 250
- karpeta** * 'spodnje krilo': **Za** im. ed. *karpè:ta*, 270
- kašelj:** **Br** im. ed. ⟨káši⟩, 71, 294; rod. ed. *ká:šja*, 294; **Ča** im. ed. *ká:ši*, 72, 201, 203, 294; rod. ed. *ká:šja*, 294; **Ma** im. ed. *ká:ši*, 294; rod. ed. *ká:šja*, 294; **Pi** im. ed. *ká:ši*, 72, 216, 218, 294; rod. ed. *ká:šja*, 294; **Po** im. ed. *kà:ši*, 72, 294; rod. ed. *kà:šja*, 294; **Pr** im. ed. *ká:šja*, 73, 228, 234, 236, 294; rod. ed. *ká:šja*, 294; **Ter** im. ed. *ká:šej*, 73, 136, 249, 254, 258, 294; rod. ed. *ká:šja*, 257, 294; daj. ed. *ká:sju*, 130, 252; **Ti** im. ed. *kà:šej*, 73, 294; rod. ed. *kà:šja*, 294; **Vi** im. ed. ⟨kášij⟩, 74, 294
- kavka:** **Br** im. ed. *kà:uka*, 71, 150; **Ča** im. ed. *kò:uka*, 72, 150, 200; **Po** im. ed. *kà:uka*, 72, 150; **Pr** im. ed. *kà:uka*, 73, 150, 228
- kazati:** **Br** nedol. *kazá:t*, 131; **Ča** nedol. *kazá:t*, 131, 205; 1. os. ed. *ká:žən*, 71, 200, 206; **Pi** 3. os. ed. *ká:že*, 72, 216; **Pr** 3. os. ed. *ká:že*, 73, 228; **Ter** 3. os. ed. *ká:ze*, 73, 249
- kazen** 'počasen': **Ter** m. sp. *ká:zqń*, 73, 136, 249, 255; ž. sp. *ká:zńa*, 73, 249; sr. sp. *ká:zńo*, 73, 249
- kazon** * 'zgradba na planini': **Ter** im. ed. *kazò:n*, 248; **Za** im. ed. *kazò:n*, 266
- kisel:** **Br** m. sp. *kí:su*, 67, 144, 328; ž. sp. *kí:sala*, 67, 108, 328; sr. sp. *kí:salo*, 67, 108, 328; **Ča** m. sp. *kí:su*, 67, 144, 197, 203, 328; ž. sp. *kí:sela*, 67, 108, 197, 204, 328; sr. sp. *kí:selo*, 67, 108, 117, 197, 204, 328; **Ma** m. sp. *kí:su*, 67, 144, 328; ž. sp. *kí:sela*, 67, 328; sr. sp. *kí:selo*, 67, 117, 328; **Pi** m. sp. *kí:su*, 67, 145, 212, 213, 218, 328; ž. sp. *kí:sela*, 67, 109, 212, 213, 219, 328; sr. sp. *kí:selo*, 67, 109, 118, 213, 219, 328; **Po** m. sp. *kí:su*, 68, 145, 329; ž. sp. *kí'sala*, 101, 126, 329; sr. sp. *kí'salo*, 101, 118, 126, 329; **Pr** m. sp. *kí:sò*, 68, 145, 227, 233, 329; ž. sp. *kí'sela*, 101, 126, 229, 231, 329; sr. sp. *kí'selo*, 101, 119, 126, 229, 231, 233, 329; **Ter** m.

- sp. *kí:şoy*, 68, 145, 243, 255, 328; ž. sp. *kí:şala*, 68, 243, 255, 328; sr. sp. *kí:şalo*, 68, 243, 255, 328
- kiselica**: **Br** im. ed. ⟨kísalca⟩, 67, 108, 124; **Vi** im. ed. ⟨kísalęca⟩, 68, 110, 128
- kíta**: **Pl** im. ed. *kí:ta*, 67, 213; **Ter** im. ed. *kí:ta*, 68, 243
- kladivo**: **Br** im. ed. ⟨klâdwo⟩, 71; *klá:dwo*, 71, 117, 146, 309; rod. ed. *klá:dwa*, 309; im. mn. *klâ:dwa*, 71, 309; rod. mn. *klâ:dau*, 124; **Pl** im. ed. *klá:duo*, 72, 118, 147, 216, 309; rod. ed. *klá:dua*, 309; im. mn. *klâ:dua*, 309; **Pr** im. ed. *kla'do*, 309; rod. ed. *kladû*, 309
- klanec**: **Br** im. ed. *klá:nc*, 71, 134, 297; rod. ed. *klá:nca*, 297; **Po** im. ed. *kla'nac*, 297; rod. ed. *klan'ca*, 107, 297; **Pr** im. ed. *kla'neç*, 108, 133, 229, 232, 234, 297; rod. ed. *klan'ęca*, 107, 230, 234, 297; mest. ed. *klan'ęe*, 105, 229; *klan'ęo*, 105, 229; **Ter** im. ed. *klá:naç*, 73, 136, 249, 255, 297; rod. ed. *klá:nęa*, 297; daj. ed. *klá:nęu*, 130, 252; im. mn. *klá:nęi*, 127, 252; **Vi** im. ed. *klá:nac*, 74, 136, 297
- Klanec** (tpn.): **Ča** im. ed. *Klá:nac*, 71, 135, 200, 205, 297; **Ma** im. ed. *Klá:nac*, 72, 135, 297; rod. ed. *Klá:nac*, 297; **Pl** im. ed. *Klá:nac*, 72, 135, 216, 220, 297; rod. ed. *Klá:nęa*, 297
- klar** * 'bister, jasen': **Ter** m. sp. *klà:r*, 250; ž. sp. *klà:ra*, 250; sr. sp. *klà:ro*, 250
- klas**: **Za** im. ed. *klà:s*, 74, 266; rod. ed. *klá:sj*, 99, 267
- klasti**: **Ča** nedol. *klá:st*, 72, 201; **Ter** nedol. *klá:štj*, 73, 249
- klastje** * 'klasje': **Ter** im. ed. *klá:štje*, 73, 112, 249, 253
- klati**: **Br** nedol. *klá:t*, 71, 341; 3. os. ed. *kó:je*, 61, 341; 1. os. mn. *kó:jamo*, 341; del. na *-l* ž. sp. *klà:la*, 341; del. na *-l* m. sp. mn. *klá:l*, 341; **Ča** 3. os. mn. *koje'jo*, 341; **Ma** 3. os. mn. *kó:jejo*, 341; **Pl** 3. os. ed. *kú:je*, 213, 341; 3. os. mn. *kú:jeju*, 213, 341; **Ter** nedol. *klá:tj*, 73, 249, 341; 3. os. ed. *kó:e*, 62, 247, 341; 3. os. mn. *kó:eu*, 341; del. na *-l* sr. sp. *klá:lo*, 341; **Ti** nedol. *klá:tj*, 342; 3. os. ed. *kó:je*, 342; 3. os. mn. *kó:jeju*, 342; **Vi** nedol. ⟨klátè⟩, 74, 342; **Za** nedol. *klá:tj*, 74, 266, 342
- klatiti**: **Ter** nedol. *klatì:tj*, 133, 255; 2. os. mn. *klá:tjta*, 249; *klatítá:*, 249; **Ti** nedol. *klá:tj*, 73; 2. os. ed. *klá:tjš*, 73
- klečati**: **Vi** del. na *-l* m. sp. ⟨klęčou⟩, 146
- klekniti**: **Pl** nedol. *klé:kneęę*, 64, 215; del. na *-l* m. sp. mn. *klé:kneęę*, 125, 219
- klepati**: **Br** 1. os. ed. ⟨klępan⟩, 59; **Ter** 3. os. ed. *klé:pa*, 60, 246; **Vi** nedol. ⟨klepátè⟩, 112; 1. os. ed. ⟨klępan⟩, 61
- kleščar** 'klop (zajedavec)': **Ma** im. ed. *kli:šęęar*, 55, 159
- klešče**: **Ča** im. mn. *klięšęa*, 159, 208; **Ma** im. mn. *kli:šęęe*, 55, 114, 159; **Pl** im. mn. *kli:ęšęe*, 55, 114, 159, 213, 219, 222; **Ter** im. mn. *klięšęe*, 56, 159, 244, 258; **Vi** im. mn. ⟨klięšęe⟩, 56, 159; **Za** im. mn. *klięšęe*, 57, 159, 264, 272
- klet**: **Br** im. ed. *klię:t*, 54; **Ča** im. ed. *klięt*, 55, 198; rod. ed. *klięt*, 93, 124, 198, 206; **Pl** im. ed. *kli:ęt*, 55, 213; rod. ed. *kli:ętę*, 93, 125, 213, 219; **Pr** im. ed. *kli:ęt*, 56, 227; rod. ed. *klię'tę*, 107; **Vi** im. ed. ⟨klīet⟩, 56; ⟨klīęt⟩, 56; **Za** im. ed. *klięt*, 57, 264; rod. ed. *kliętj*, 128, 268
- kletti**: **Br** nedol. ⟨klęt⟩, 63; 3. os. ed. ⟨kúnę⟩, 76; **Ter** nedol. *klé:tj*, 64, 247; **Za** 'kleti' in 'prepirati se' nedol. *klé:tj* (*se*), 64, 265
- kletje** * 'klet': **Za** im. ed. *kliętje*, 57, 264
- klicati**: **Br** nedol. *kli:cat*, 67, 365; 1. os. ed. *kli:čan*, 66, 365; 1. os. mn. *kli:čamo*, 365; **Ča** nedol. *kli:cat*, 67, 197, 365; 3. os. ed. *kli:če*, 67, 197, 365; 2. os. mn. *kli:četa*, 365; del. na *-l* m. sp. *kli:cu*, 67, 144, 197, 203, 365; del. na *-l* ž. sp. *klicà:la*, 124, 203, 365; del. na *-l* sr. sp. *klicá:lo*, 124, 203, 365; **Ma** nedol.

- klí:çat*, 67, 365; 3. os. ed. *klì:çè*, 67, 365; 2. os. mn. *klì:çeta*, 365; del. na -l m. sp. *klì:çu*, 144, 365; del. na -l ž. sp. *klì:çala*, 365; del. na -l sr. sp. *klì:çalo*, 365; **PI** nedol. *klì:çate*, 365; 3. os. ed. *klì:çè*, 67, 213, 365; 1. os. mn. *klì:çemo*, 365; del. na -l m. sp. *klì:çu*, 145, 218, 365; del. na -l ž. sp. *klì:çala*, 365; del. na -l sr. sp. *klì:çalo*, 365; **Po** nedol. *klì'cate*, 103, 126, 365; 3. os. ed. *klì:çe*, 68, 365; 1. os. mn. *klì:çemo*, 365; del. na -l m. sp. *klì:cu*, 145, 365; del. na -l ž. sp. *klì'cala*, 126, 365; del. na -l sr. sp. *klì'calo*, 126, 365; **Pr** nedol. *klì'cet*, 103, 126, 229, 231, 238, 365; 3. os. ed. *klì:çe*, 68, 227, 365; 2. os. mn. *klì:çete*, 238, 365; **Ter** nedol. *klì:çatj*, 68, 243, 258, 365; 3. os. ed. *klì:çe*, 68, 243, 365; 2. os. mn. *klì:çeta*, 365; del. na -l m. sp. *klì:çou*, 365; del. na -l ž. sp. *klì:çala*, 365; del. na -l sr. sp. *klì:çalo*, 365; **Ti** nedol. *klì:çatj*, 365; 1. os. ed. *klì:çen*, 143; 3. os. ed. *klì:çe*, 365; 1. os. mn. *klì:çemo*, 365; del. na -l m. sp. *klì:cou*, 146, 365; del. na -l ž. sp. *klì:cala*, 365; del. na -l m. sp. mn. *klì:calj*, 365; **Za** 3. os. ed. *klì:çe*, 69, 264, 365
- klin**: **Ter** im. ed. *klì:n*, 86, 250; rod. ed. *klì:na*, 68, 243; **Vi** im. ed. *klì:n*, 86; **Za** im. ed. *klì:n*, 87, 267; rod. ed. *klì:na*, 69, 264
- ključ**: **Br** im. ed. *kjù:č*, 69, 296; rod. ed. *kjù:ča*, 296; **Ča** im. ed. *kjù:č*, 69, 142, 197, 208, 296; rod. ed. *kjù:ča*, 296; **Ma** im. ed. *kjù:č*, 69, 296; rod. ed. *kjù:č*, 296; **PI** im. ed. *kjù:č*, 70, 213, 222, 296; rod. ed. *kjù:ča*, 296; **Po** im. ed. *kjù:č*, 70, 296; rod. ed. *kju'ča*, 107, 130, 296; **Pr** im. ed. *kjù:č*, 70, 227, 236, 296; rod. ed. *kju'ča*, 107, 130, 230, 231, 296; **Ter** im. ed. *ću:ç*, 70, 141, 244, 258, 259, 296; rod. ed. *ću:ça*, 296; daj. ed. *ću:çu*, 130, 252; im. mn. *ću:çj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *kjù:č*, 70, 296; rod. ed. *kjù:č*, 296; **Vi** im. ed. ⟨kjùč⟩, 70, 142, 296; im. mn. ⟨kjùče⟩, 128, 296; **Za** im. ed. *ću:č*, 71, 141, 264, 272, 296; rod. ed. rod. ed. *ću:ča*, 142, 296; or. ed. *kjù:čqn* (!), 142
- ključar**: **Ter** im. ed. *ću:çar*, 141
- ključavnica**: **Br** im. ed. *kjučà:uñca*, 71, 124, 129, 142, 150; **Ča** im. ed. *klučò:uñca*, 72, 124, 129, 142, 150, 200, 203, 206, 208; **Ma** im. ed. *kjučà:nca*, 72, 125, 129, 142, 150; **PI** im. ed. *kjučà:uñca*, 72, 125, 130, 142, 150, 216, 218, 219, 222; **Po** im. ed. *kjučà:nca*, 72, 126, 130, 142, 150; **Ter** im. ed. *ćučà:uñca*, 73, 127, 130, 141, 151, 249, 252, 256, 258, 259; **Ti** im. ed. *kjučà:uñca*, 73, 127, 130, 142, 151; **Vi** im. ed. ⟨klučâuñca⟩, 74, 128, 130, 142, 151; **Za** im. ed. *ćučà:uñca*, 74, 128, 131, 142, 151, 266, 268, 271, 272
- kljuka**: **Br** im. ed. ⟨kjúka⟩, 142; *kjú:ka*, 69, 142; **Ter** im. ed. *klú:ka*, 70, 142, 244, 257, 259; **Vi** im. ed. ⟨klúka⟩, 70, 142; **Za** im. ed. *klú:ka*, 71, 142, 264, 271, 272
- klobec** *: **Ter** im. ed. *klo'vac*, 91, 119, 251, 254
- klobuk**: **Br** im. ed. *klabú:k*, 69, 117, 296; rod. ed. *klabú:ka*, 296; **Ča** im. ed. *klabú:k*, 69, 117, 197, 205, 296; rod. ed. *klabú:ka*, 296; **Ma** im. ed. *klabú:k*, 69, 117, 296; rod. ed. *klabú:ka*, 296; **PI** im. ed. *klabú:k*, 70, 118, 213, 220, 296; rod. ed. *klabú:ka*, 296; **Po** im. ed. *klabú:k*, 70, 118, 296; rod. ed. *klabu'ka*, 107, 130, 296; **Pr** im. ed. *klebú:k*, 70, 119, 227, 232, 296; rod. ed. *klebu'ka*, 107, 130, 230, 231, 296; **Ter** im. ed. *klabú:k*, 70, 119, 244, 255, 296; rod. ed. *klabú:ka*, 296; daj. ed. *klabú:ku*, 130, 252; im. mn. *klabú:kj*, 127, 252; **Vi** im. ed. ⟨klabúk⟩, 70, 120, 296; or. ed. ⟨klabúkan⟩, 296; **Za** im. ed. *klabú:k*, 71, 121, 264, 270, 296; rod. ed. *klabú:ka*, 296

- klop** ‘zajedavec’: **Pl** im. ed. *k'lop*, 83, 217; rod. ed. *klo'pa*, 118, 219; **Za** im. ed. *k'lop*, 84, 267; rod. ed. *klo'pa*, 121, 269
- ko** * ‘kaj’ in ‘kdo’ in ‘kar’: **Ter** *kùo*, 58, 241, 245; *'ku*, 241; **Za** *kùo*, 59, 265
- kobila**: **Ča** im. ed. *kobí:la*, 67, 197; **Ter** im. ed. *kobí:la*, 68, 119, 243, 254; **Za** im. ed. *kobí:la*, 69, 121, 264, 269
- kokoš**: **Br** im. ed. *kakùo:š*, 57, 117, 323; rod. ed. *kakùo:š*, 323; **Ča** im. ed. *ká:kaš*, 95, 199, 205, 323; rod. ed. *ká:kaš*, 95, 124, 199, 206, 323; **Ma** im. ed. *kakù:əš*, 58, 117, 323; rod. ed. *kakù:əš*, 323; **Pl** im. ed. *kué:koš*, 95, 118, 214, 220, 222, 323; rod. ed. *kué:košə*, 125, 219, 222, 323; **Po** im. ed. *kó:koš*, 95, 118, 323; rod. ed. *kokò:še*, 323; tož. ed. *kokò:šu*, 323; **Pr** im. ed. *kekù:oš*, 58, 119, 227, 232, 323; rod. ed. *kekù:ošə*, 323; **Ter** im. ed. *kó:koš*, 96, 120, 247, 254, 258, 260, 323; rod. ed. *kó:košj*, 127, 252, 260, 323; **Ti** im. ed. *kó:koš*, 96, 120, 323; rod. ed. *kó:košj*, 127, 323; **Vi** im. ed. ⟨kókoš⟩, 96, 120; *kó:koš*, 96, 120, 323; im. mn. ⟨kókošə⟩, 128; *kó:košj*, 128, 323; **Za** im. ed. *kó:kaš*, 96, 121, 266, 270, 272, 273, 323; rod. ed. *kó:kašj*, 128, 268, 273, 323
- kokošar** ‘kurnik’: **Ča** im. ed. *kakašá:r*, 71, 117, 200, 205, 207, 296; rod. ed. *kakašá:rja*, 208, 296; **Ma** im. ed. *kakošá:r*, 72, 117, 296; rod. ed. *kakošá:rja*, 296; **Pl** im. ed. *kokošá:r*, 118, 219, 296; rod. ed. *kokošá:rja*, 296; **Po** im. ed. *kokošá:r*, 118, 296; rod. ed. *kokošar'ja*, 107, 132, 296; **Pr** ‘kdor se ukvarja s kokošmi’ im. ed. *kekošá:r*, 73, 119, 228, 232, 233, 296; rod. ed. *kekošar'ja*, 107, 133, 230, 232, 234, 296; **Ter** im. ed. *kokošá:r*, 119, 254, 296; rod. ed. *kokošá:rja*, 296; **Ti** im. ed. *kokošá:r*, 120, 296; rod. ed. *kokošá:rja*, 296; **Vi** im. ed. ⟨kokošár⟩, 74, 120, 296; **Za** im. ed. *kokošá:r*, 74, 121, 266, 269, 296
- kokošnjak**: **Pr** im. ed. *kekošná:k*, 73, 119, 228, 232, 233; rod. ed. *kekošná'ka*, 107, 133, 230, 232, 234
- koleno**: **Br** im. ed. *kolié:no*, 54, 116, 117, 310; rod. ed. *kolié:na*, 310; im. mn. *kolié:na*, 310; **Ča** im. ed. *kaliéno*, 55, 117, 198, 204, 205, 310; rod. ed. *kaliéna*, 310; im. mn. *kaliéna*, 55, 198, 310; **Ma** im. ed. *koli:əno*, 55, 117, 310; rod. ed. *koli:əna*, 310; im. mn. *koli:əna*, 55, 310; **Pl** im. ed. *koli:éno*, 55, 118, 213, 219, 310; rod. ed. *koli:éna*, 310; im. mn. *koli:éna*, 55, 213, 310; **Po** im. ed. *koliéno*, 55, 118, 310; rod. ed. *koliéna*, 310; im. mn. *koliéna*, 310; **Pr** im. ed. *koli:éna*, 119, 233, 310; tož. ed. *koli:eno*, 310; im. mn. *koli:ene*, 310; **Ter** im. ed. *koliéno*, 56, 119, 120, 244, 254, 310; rod. ed. *koliéna*, 310; im. mn. *koliéna*, 310; **Ti** im. ed. *koliéno*, 56, 120, 310; rod. ed. *koliéna*, 310; **Vi** im. ed. *koliéno*, 56, 120, 310; rod. ed. *koliéna*, 310; im. mn. *koliéna*, 56, 310; **Za** im. ed. *koliéno*, 57, 121, 264, 269, 310; rod. ed. *koliéna*, 310
- kolm** * ‘nosilni tram’: **Ter** im. ed. *'kolm*, 251
- kolo**: **Br** im. ed. ⟨kolū^o⟩, 57, 116, 326; rod. ed. ⟨kolēsa⟩, 59, 326; **Ča** im. ed. *ká:le*, 95, 199, 326; rod. ed. *ká:let*, 326; **Ma** im. ed. *kolù:ə*, 58, 117, 326; rod. ed. *kolè:s*, 60, 326; **Pl** im. ed. *kué:lo*, 95, 118, 214, 220, 326; rod. ed. *kué:la*, 326; **Po** im. ed. *kó:lo*, 95, 118, 326; rod. ed. *kó:lə*, 326; **Pr** im. ed. *kó:le*, 326; rod. ed. *kó:l*, 326; **Ter** im. ed. *kó:lo*, 96, 120, 247, 254, 326; rod. ed. *kó:lu*, 326; **Ti** im. ed. *kó:lo*, 96, 120, 326; rod. ed. *kó:la*, 326; **Vi** im. ed. ⟨kólo⟩, 96, 120, 326; rod. ed. ⟨kóla⟩, 326; **Za** im. ed. *kó:lo*, 96, 121, 266, 269, 326; rod. ed. *kó:la*, 326
- kolor** * ‘barva’: **Ter** im. ed. *kalò:r*, 248; **Za** im. ed. *kolò:r*, 266
- kolovrat**: **Br** im. ed. ⟨kalōvrat⟩, 57, 117, 150; **Ča** im. ed. *kalò:vrat*, 58, 150,

- 200; **Ma** im. ed. *kalò:rat*, 58, 117, 150; **Pr** im. ed. *kelò:uret*, 119, 132, 150, 232; **Vi** im. ed. ⟨kolòurat⟩, 59, 120, 151
- kolp** * 'udarec': **Ter** im. ed. *'kolp*, 251
- koltra** * 'odeja': **Ter** im. ed. *kò:ltra*, 248
- komesa** * 'prodajalka': **Ter** im. ed. *komè:ša*, 246
- komodon** * 'komolec': **Ter** im. ed. *komadò:n*, 248; **Za** im. ed. *komodò:n*, 266
- kon** * 'konec, skrajna točka': **Ter** im. ed. *kùqn*, 58; **Za** im. ed. *kùqn*, 59, 265
- končar** 'prebivalec istega dela vasi': **Ma** im. ed. *končár*, 72, 117
- konec**: **Br** im. ed. *'konc*, 90, 301; rod. ed. *kon'ca*, 116, 301; mest. ed. *kó:ncu*, 129; **Ča** im. ed. *ka'nac*, 90, 117, 202, 205, 209, 301; rod. ed. *kan'ca*, 301; mest. ed. *ká:ncu*, 61, 129, 199, 203; **Ma** im. ed. *ko'nac*, 90, 117, 301; rod. ed. *kon'ca*, 301; **Pi** im. ed. *ko'nac*, 91, 118, 217, 219, 301; rod. ed. *kon'ca*, 301; mest. ed. *kué:ncu*, 62, 130, 214, 218; **Po** im. ed. *ko'nac*, 91, 118, 301; rod. ed. *kon'ca*, 301; mest. ed. *kuónce*, 58; **Pr** im. ed. *ko'neč*, 91, 119, 229, 233, 237, 301; *kon'ca*, 301; **Ter** im. ed. *ko'nac*, 91, 119, 251, 254, 258, 260, 301; rod. ed. *kon'ca*, 301; **Ti** im. ed. *ko'nac*, 301; rod. ed. *kon'ca*, 301; **Vi** im. ed. *ko'nac*, 91, 120, 301; rod. ed. *kon'ca*, 301; **Za** im. ed. *ko'nac*, 91, 121, 268, 269, 272, 301; rod. ed. *kon'ca*, 301
- konj**: **Br** im. ed. ⟨kòñ⟩, 83, 298; rod. ed. ⟨kòñà⟩, 116, 298; im. mn. ⟨koñi⟩, 85; *ko'ñà*, 85; rod. mn. ⟨kòñé⟩, 298; mest. mn. ⟨kòñàx⟩, 298; or. mn. ⟨k^uòñ⟩, 57, 298; **Ča** im. ed. *'kañ*, 83, 202, 298; rod. ed. *ka'ña*, 117, 205, 209, 298; daj. ed. *ka'ño*, 202; or. ed. *ka'ñan*, 207; im. mn. *ka'ñà*, 203, 209; rod. mn. *kañá:*, 298; mest. mn. *kañá:* (!), 298; or. mn. *kañà:m*, 71, 207, 298; **Ma** im. ed. *'koñ*, 83, 298; rod. ed. *ko'ña*, 117, 298; im. mn. *ko'ñà*, 86; rod. mn. *koñi:*, 298; mest. mn. *ko'ñax*, 298; or. mn. *koñà:m*, 125, 298; **Pi** im. ed. *'koñ*, 83, 217, 298; rod. ed. *ko'ña*, 118, 219, 222, 298; rod. mn. *koñé:*, 298; mest. mn. *ko'ñax*, 298; or. mn. *koñà:mę*, 298; **Po** im. ed. *'koñ*, 83, 298; rod. ed. *ko'ña*, 118, 298; rod. mn. *koñé:*, 298; mest. mn. *koñé:* (!), 298; or. mn. *koñà:mę*, 298; **Pr** im. ed. *'koñ*, 83, 229, 298; rod. ed. *ko'ña*, 119, 233, 237, 298; rod. mn. *koñé:*, 298; mest. mn. *ko'ñex*, 298; or. mn. *koñà:m*, 236, 298; **Ter** im. ed. *'koñ*, 84, 251, 298; rod. ed. *ko'ña*, 119, 254, 260, 298; mest. ed. *kó:ñu*, 62, 247; rod. mn. *koñi:*, 298; mest. mn. *ko'ñax*, 298; or. mn. *koñi:*, 298; **Ti** im. ed. *'koñ*, 84, 298; rod. ed. *ko'ña*, 120, 298; rod. mn. *koñi:*, 298; mest. mn. *ko'ñax*, 298; or. mn. *koñi:*, 298; **Vi** im. ed. *'koñ*, 84, 298; rod. ed. *ko'ña*, 120, 298; mest. ed. ⟨kòñò⟩, 62; rod. mn. *koñé:*, 298; mest. mn. *ko'ñax*, 298; or. mn. ⟨koñámę⟩, 298; **Za** im. ed. *'koñ*, 84, 267, 298; rod. ed. *ko'ña*, 121, 269, 272, 298; rod. mn. *ko'ñe*, 298; mest. mn. *ko'ñax*, 298; or. mn. *koñi:*, 298
- konjar**: **Ter** im. ed. *koñár*, 119, 254
- konjesa** * 'kobilá': **Ter** im. ed. *koñé:ša*, 247
- konjič**: **Pi** im. ed. *ko'ñęč*, 86, 118, 159, 217, 219, 222; **Ter** im. ed. *ko'ñjč*, 86, 119, 159, 250, 254, 259
- kontadin** * 'kmet': **Ter** im. ed. *kontadĩ:n*, 255
- kontent** * 'zadovoljen': **Ter** m. sp. *kon'tent*, 251; ž. sp. *konté:nta*, 247
- kop** * 'zajemalka': **Ter** im. ed. *'kop*, 251
- kopa**: **Pr** im. ed. *ko'pa*, 89, 119, 230, 233; **Ter** 3. os. ed. *kó:pa*, 62, 247; tož. ed. *kó:pu*, 96, 247; **Ti** tož. ed. *kó:pu*, 96; **Za** tož. ed. *kó:pu*, 96, 266; im. mn. *kó:pe*, 115, 269; or. mn. *kó:pamj*, 128, 268
- kopáti**: **Ča** nedol. *kapá:t*, 117, 205; 3. os. ed. *ká:pa*, 61, 199; del. na *-l* m. sp. *ka'pu*, 144, 201; **Pr** nedol. *kopá:t*, 119, 233; **Ter** nedol. *kopá:tj*, 119, 254; del. na *-l* m. sp. *ko'pou*, 145, 251; **Za** nedol. *kopá:tj*, 121, 269

kopišče ‘podporni kol sredi kope’:

Ter im. ed. *kopí:šče*, 112, 119, 253, 254

kopriva: **Ter** im. ed. *pokrí:va*, 68, 119, 148, 243, 254, 257

korca * ‘streha’: **Pl** im. mn. *kué:rca*, 62, 214

korec: **Br** im. ed. *'korc*, 90, 301; rod. ed. *kor'ca*, 116, 301; **Ča** im. ed. *ka'rac*, 90, 117, 202, 205, 209, 301; rod. ed. *kar'ca*, 301; im. mn. *kar'cə*, 203, 209; **Ma** im. ed. *ko'raç*, 90, 117, 301; rod. ed. *kor'ca*, 301; **Pl** im. ed. *ko'raç*, 91, 118, 217, 219, 301; rod. ed. *kor'ca*, 301; **Po** im. ed. *ko'rac*, 91, 118, 301; rod. ed. *kor'ca*, 301; **Pr** im. ed. *ko'reç*, 91, 119, 229, 233, 301; rod. ed. *kor'ca*, 301; **Ter** im. ed. *ko'raç*, 91, 119, 251, 254, 258, 301; rod. ed. *kor'ca*, 301; mest. ed. *kó:rçu*, 62, 247; **Ti** im. ed. *ko'rac*, 91, 120, 301; rod. ed. *kor'ca*, 301; **Vi** im. ed. *ko'rac*, 91, 120, 301; or. ed. (korcän), 301; **Za** im. ed. *ko'rac*, 91, 121, 268, 269, 301; rod. ed. *kor'ca*, 301

korenina: **Br** im. ed. ⟨koranína⟩, 117; **Pr** im. ed. *korení:na*, 112, 119, 231, 233; **Ter** im. ed. *koraní:na*, 119, 254; **Vi** im. ed. ⟨koranína⟩, 112, 120; **Za** im. ed. *koroní:na*, 113, 121, 269; im. mn. *koroní:ne*, 115, 269

korito: **Br** im. ed. *korí:to*, 67, 116, 117; im. mn. *korí:ta*, 66; **Ča** im. ed. *kari:ta*, 67, 197; *kari:to*, 67, 117, 197, 204;

Pl im. ed. *korí:to*, 67, 118, 213, 219

Korito (tpn.): **Za** im. ed. *Korí:to*, 69, 121, 264, 269

korjan * ‘usnje’: **Ter** im. ed. *korjā:n*, 250; **Za** im. ed. *korjā:n*, 267

kost¹ ‘del snovi, stvari’: **Br** im. ed. *kò:s*, 65; rod. ed. *kosù:*, 122; **Ča** im. ed. *kà:s*, 65, 199; **Ma** im. ed. *kò:s*, 65; **Pl** im. ed. *kò:s*, 65, 215; rod. ed. *kó:ša*, 96, 132, 215, 220; **Po** im. ed. *kò:s*, 65; **Pr** im. ed. *kòs*, 65, 228; **Ter** ‘zemljišče’ im. ed. *kò:s*, 66, 248; rod. ed. *kó:ša*, 133, 255;

daj. ed. *kó:šu*, 130, 253; mest. ed. *kó:šu*, 239; **Vi** im. ed. *kò:s*, 66

kos² ‘ptica Turdus merula’: **Ter** im. ed. *kù:š*, 58, 245

kosa: **Br** im. ed. ⟨kosà⟩, 88, 116, 287; tož. ed. ⟨kosò⟩, 85, 287; **Ča** rod. ed. *ká:sa*, 96, 132, 199, 205, 287; tož. ed. *ká:so*, 95, 199, 287; or. ed. *kasá:*, 65, 199; **Ma** im. ed. *ko'sa*, 89, 117, 287; tož. ed. *košò:*, 287; **Pl** im. ed. *kué:ša*, 222, 287; tož. ed. *kué:šu*, 95, 214, 222, 287; im. mn. *kué:še*, 114, 219; **Po** im. ed. *kó:sa*, 287; tož. ed. *kó:su*, 95, 287; **Pr** im. ed. *ko'sa*, 89, 119, 230, 233, 287; tož. ed. *košò*, 287; **Ti** im. ed. *kó:sa*, 287; tož. ed. *kó:su*, 96, 287; **Vi** im. ed. ⟨kòsa⟩, 287; tož. ed. ⟨kòsò⟩, 96, 287; **Za** im. ed. *kó:sa*, 287; tož. ed. *kó:su*, 96, 266, 287; im. mn. *kó:se*, 115, 269

kosilo: **Pr** im. ed. *koší:lo*, 119, 233

kosišče ‘ročaj pri kosi’: **Ča** im. ed. *kasí:šče*, 111, 117, 159, 204, 205, 208;

Ter im. ed. *koší:šče*, 112, 119, 159, 253, 254, 258

kosmat: **Br** m. sp. *kos'mat*, 88, 116; ž. sp. *kosmà:ta*, 71, 116; sr. sp. *kosmá:to*, 71, 116; **Ča** m. sp. *kas'mat*, 89, 117, 202, 205; ž. sp. *kasmà:ta*, 71, 117, 200, 205; sr. sp. *kasmá:to*, 72, 117, 201, 204, 205; **Pl** m. sp. *koš'mat*, 89, 118, 217, 219; ž. sp. *košmà:ta*, 72, 118, 216, 219; sr. sp. *košmá:to*, 72, 118, 216, 219; **Pr** m. sp. *koš'met*, 89, 119, 229, 233; ž. sp. *košmà:ta*, 73, 119, 228, 233; sr. sp. *košmá:to*, 73, 119, 228, 233; **Ter** m. sp. *koš'mat*, 89, 119, 251, 254; ž. sp. *košmà:ta*, 73, 119, 249, 254; sr. sp. *košmá:to*, 73, 119, 249, 254

kost: **Br** im. ed. ⟨kū°st⟩, 57; *kù:st*, 57, 321; rod. ed. *kostì:*, 116, 321; **Ča** im. ed. *kùqst*, 58, 198, 321; rod. ed. *kas'te*, 117, 205, 321; **Ma** im. ed. *kù:əst*, 58, 321; rod. ed. *koštì:*, 117, 321; **Pl** im. ed. *kù:qst*, 58, 214, 321; rod. ed. *kué:stę*,

- 125, 219, 321; **Po** im. ed. *kùošt*, 58, 321; rod. ed. *kos'tę*, 321; **Pr** im. ed. *kù:ošt*, 58, 227, 321; rod. ed. *kos'tę*, 321; im. mn. *kosti:*, 119, 233, 321; **Ter** im. ed. *kùošt*, 58, 245, 321; rod. ed. *kó:štj*, 96, 127, 247, 252, 321; **Vi** im. ed. ⟨*kūost*⟩, 59; *kùošt*, 59, 321; rod. ed. ⟨*kōstę*⟩, 96, 128; *kó:štj*, 96, 128, 321; **Za** im. ed. *kùošt*, 59, 265, 321; rod. ed. *kó:štj*, 96, 128, 266, 268, 272, 321; rod. mn. *kostí:*, 121, 269
- kostanj**: **Br** im. ed. ⟨*kostań*⟩, 88; **Ča** im. ed. *kas'tań*, 89, 202, 205; **Pl** im. ed. *koš'teń*, 89, 118, 217, 219; **Ter** im. ed. *koš'tań*, 89, 119, 251, 254; **Vi** im. ed. ⟨*kostań*⟩, 90, 120; **Za** im. ed. *kos'tań*, 90, 121, 268, 269
- koš**: **Br** im. ed. *'koš*, 83, 298; rod. ed. *ko'sa*, 298; mest. ed. *kó:šu*, 129; **Ča** im. ed. *'kaš*, 83, 202, 298; rod. ed. *ka'sa*, 117, 205, 298; mest. ed. *ká:šu*, 61, 199; **Ma** im. ed. *'koš*, 83, 298; rod. ed. *ko'sa*, 117, 298; mest. ed. *kó:šu*, 129; **Pl** im. ed. *'koš*, 83, 217, 298; rod. ed. *ko'sa*, 118, 219, 298; **Po** im. ed. *'koš*, 83, 298; rod. ed. *ko'sa*, 118, 298; **Pr** im. ed. *'koš*, 83, 229, 298; rod. ed. *ko'sa*, 119, 226, 233, 298; **Ter** im. ed. *'kos*, 84, 251, 258, 298; rod. ed. *ko'sa*, 119, 243, 254, 298; mest. ed. *kó:šu*, 62, 239, 247; **Ti** im. ed. *'koš*, 84, 298; rod. ed. *ko'sa*, 120, 298; mest. ed. *kó:šu*, 62, 130; **Vi** im. ed. ⟨*kōš*⟩, 84, 298; **Za** im. ed. *'koš*, 84, 267, 298; rod. ed. *ko'sa*, 121, 269, 272, 298; or. mn. *košà:mj*, 128, 268
- koša** * 'manjša košara': **Br** im. ed. *kó:ša*, 61; **Ča** im. ed. *ká:ša*, 61, 199; **Ma** im. ed. *kó:ša*, 62; **Pl** *kué:ša*, 62, 214; **Po** im. ed. *kó:ša*, 62; **Pr** im. ed. *košša*, 62, 226, 228; **Ter** im. ed. *kó:ša*, 62, 243, 247; **Za** im. ed. *kó:ša*, 62, 265
- košar**: **Ter** im. ed. *košá:r*, 119, 254
- kotel**: **Br** im. ed. *ko'tu*, 144, 301; rod. ed. *ko'tla*, 301; mest. ed. ⟨*kótlu*⟩, 129;
- Ča** im. ed. *ka'tu*, 117, 144, 201, 205, 209, 301; rod. ed. *ka'tla*, 301; **Ma** im. ed. *ko'tu*, 117, 144, 301; rod. ed. *ko'tla*, 301; mest. ed. *kó:tlu*, 129; **Pl** im. ed. *ko'tu*, 118, 145, 212, 216, 219, 301; rod. ed. *ko'tla*, 212, 301; **Po** im. ed. *ko'tu*, 118, 145, 301; rod. ed. *ko'tla*, 301; **Pr** im. ed. *ko'to*, 91, 119, 145, 230, 233, 301; rod. ed. *ko'tla*, 301; **Ter** im. ed. *ko'tou*, 119, 145, 251, 254, 301; rod. ed. *ko'tla*, 301; mest. ed. *kó:tle*, 62, 247; **Ti** im. ed. *ko'tóu*, 120, 146, 301; rod. ed. *ko'tla*, 301; **Za** im. ed. *ko'tou*, 121, 146, 268, 269, 271, 301; rod. ed. *ko'tla*, 301
- kotula** * 'krilo, obleka': **Za** im. ed. *kó:tula*, 266, 269
- kova** * 'postelja': **Ter** im. ed. *kó:va*, 248; tož. ed. *kó:u*, 242
- kovač**: **Br** im. ed. ⟨*kwáč*⟩, 146; *kuá:č*, 71, 146, 296; rod. ed. *kuá:ča*, 296; **Ča** im. ed. *kuá:č*, 71, 117, 147, 200, 205, 296; rod. ed. *kuá:ča*, 296; **Ma** im. ed. *kouá:č*, 72, 117, 147, 296; rod. ed. *kouá:ča*, 296; **Pl** im. ed. *kuá:č*, 72, 118, 147, 216, 221, 296; rod. ed. *kuá:ča*, 296; **Po** im. ed. *kuá:č*, 72, 118, 148, 296; rod. ed. *kuá'ča*, 107, 132, 296; **Pr** im. ed. *kuá:č*, 73, 148, 228, 235, 236, 296; rod. ed. *kuá'ča*, 107, 133, 230, 232, 234, 296; **Ti** im. ed. *kouá:č*, 73, 120, 149, 296; rod. ed. *kouá:ča*, 296; **Vi** im. ed. ⟨*kouáč*⟩, 74, 120, 149, 296
- kovati**: **Br** nedol. *kuá:t*, 146, 367; 3. os. ed. *kú:je*, 69, 367; 2. os. mn. *kuja'te*, 367; del. na *-l* sr. sp. *kuà:lo*, 367; **Ma** nedol. *kouá:t*, 117, 147, 367; 3. os. ed. *kouà:*, 367; *kouà:jō*, 367; del. na *-l* m. sp. *kouà:u*, 367; del. na *-l* ž. sp. *kouà:la*, 367; del. na *-l* sr. sp. *kouà:lō*, 367; **Pr** 3. os. ed. *kú:je*, 368
- koza**: **Br** im. ed. *ko'za*, 88, 283; tož. ed. *ko'zo*, 85, 283; rod. mn. *kozé:*, 283; **Ča** im. ed. *ka'za*, 89, 117, 202, 205, 209, 283; tož. ed. *ka'zo*, 85, 202, 283;

- im. mn. *ka'ze*, 82, 201; rod. mn. *ka'zax*, 283; **Ma** im. ed. *ko'za*, 89, 117, 283; tož. ed. *ko'zo*, 85, 283; rod. mn. *kozi'*, 283; **PI** im. ed. *ko'za*, 89, 118, 217, 219, 222, 283; tož. ed. *ko'zu*, 283; *ko'zy*, 85, 217; **Po** im. ed. *ko'za*, 89, 118, 284; tož. ed. *ko'zu*, 85, 284; rod. mn. *kozé'*, 284; **Pr** im. ed. *ko'za*, 89, 119, 230, 233, 237, 284; tož. ed. *ko'zo*, 85, 230, 284; rod. mn. *kozéé*, 284; **Ter** im. ed. *ko'za*, 89, 251, 258, 260, 283; tož. ed. *ko'zy*, 85, 250, 283; im. mn. *kó:ze*, 253; rod. mn. *kozi'*, 283; **Ti** im. ed. *ko'za*, 90, 120, 284; tož. ed. *ko'zy*, 85, 284; rod. mn. *kó:s*, 284; **Vi** im. ed. *ko'za*, 284; tož. ed. *ko'zy*, 85, 284; rod. mn. *kozé'*, 284; **Za** im. ed. *ko'za*, 90, 121, 268, 269, 272, 284; tož. ed. *ko'zy*, 85, 267, 284; rod. mn. *ko'ze*, 284
- kozica**: **Ter** im. ed. *kozi':ca*, 119, 254
- kozji**: **Ter** m. sp. *kó:zji*, 62, 247; ž. sp. *kó:zja*, 62, 247; sr. sp. *kó:zje*, 62, 247
- kozlič**: **Br** im. ed. ⟨kozlič⟩, 85; *koz'lič*, 158; **Ter** im. ed. *koz'lič*, 86, 119, 159, 250, 254, 259; **Vi** im. ed. *koz'lič*, 86, 120, 159
- kozula** * 'strok fižola': **Ter** im. ed. *kò:zula*, 248
- koža**: **Br** im. ed. ⟨kóža⟩, 61, 282; tož. ed. *kó:žo*, 282; **Ča** im. ed. *ká:ža*, 61, 199, 282; tož. ed. *ká:žo*, 282; **Ma** im. ed. *kó:ža*, 62, 282; tož. ed. *kó:žo*, 282; **PI** im. ed. *kué:ža*, 62, 214, 282; tož. ed. *kué:žu*, 282; **Po** im. ed. *kó:ža*, 62, 282; tož. ed. *kó:žu*, 282; **Pr** im. ed. *kožža*, 62, 228, 282; tož. ed. *kožžo*, 282; **Ter** im. ed. *kó:ža*, 62, 247, 258, 282; tož. ed. *kó:žu*, 282; im. mn. *kó:ze*, 115; **Vi** im. ed. ⟨kóža⟩, 62, 282; **Za** im. ed. *kó:ža*, 62, 265, 282; tož. ed. *kó:žu*, 282
- kraj**: **Br** im. ed. *k'ri*, 88, 140; **Ča** im. ed. *k'rej*, 89, 202; rod. ed. *krá:ja*, 72, 201; **Ma** im. ed. *k'ri*, 89, 141; rod. ed. *krá:ja*, 72; daj. ed. *krá:ju*, 129; **PI** im. ed. *k'ri*, 89, 141, 211, 216; rod. ed. *krá:ja*, 72, 216; **Po** im. ed. *k'ri*, 89, 141; mest. ed. *krà:ju*, 130; *krá:je*, 130; **Ter** im. ed. *k'rej*, 89, 251; rod. ed. *krá:ja*, 73, 249; daj. ed. *krá:ju*, 130, 252
- kralj**: **Br** im. ed. *krá:j*, 71; rod. ed. *krá:ja*, 71; im. mn. *krá:ji*, 124; **Ča** im. ed. *krá:j*, 71, 200, 208; rod. ed. *krá:ja*, 208; im. mn. *krá:j*, 124, 206; **PI** im. ed. *krá:j*, 72, 216, 222; im. mn. *krá:je*, 125, 219, 222
- kras**¹ (m. sp.): **Br** 'brezno, prepad' im. ed. *k'ras*, 88; rod. ed. *krá:sa*, 71; mest. ed. *krà:su*, 129; **PI** 'skalnata pokrajina' im. ed. *k'ras*, 89, 217; rod. ed. *krá:sa*, 72, 216; mest. ed. *krà:su*, 130, 218
- kras**² (ž. sp., *i*-skl.) 'večja skala, pečina': **Ča** im. ed. *k'ras*, 89, 202; rod. ed. *krà:s*, 71, 124, 200, 206; **Ma** im. ed. *k'ras*, 89; rod. ed. *krà:s*, 72; **Po** im. ed. *k'ras*, 89; **Ter** im. ed. *k'ras*, 89, 251; rod. ed. *krà:sj*, 73, 127, 249, 252; mest. ed. *krà:sj*, 73, 249
- krasti**: **Br** nedol. *krá:st*, 71, 348; 3. os. ed. *krá:de*, 71, 348; 2. os. mn. *krada'te*, 348; del. na *-l* m. sp. *krà:du*, 144, 348; del. na *-l* ž. sp. *krá:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *krá:dlo*, 348; **Ča** nedol. *krá:st*, 72, 201, 348; 3. os. ed. *krá:de*, 71, 200, 348; 2. os. mn. *kradetá:*, 201, 348; del. na *-l* m. sp. *krà:du*, 71, 144, 200, 203, 348; del. na *-l* ž. sp. *krá:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *krá:dlo*, 348; **Ma** nedol. *krá:st*, 72, 348; 3. os. ed. *krá:de*, 348; 2. os. mn. *krades'ta*, 348; del. na *-l* m. sp. *krà:du*, 144, 348; del. na *-l* ž. sp. *krá:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *krá:dlo*, 348; **PI** nedol. *krá:stę*, 72, 216, 348; 3. os. ed. *kradjé:*, 212, 214; 2. os. mn. *kradetá:*, 216, 348; del. na *-l* m. sp. *krà:du*, 145, 218, 348; del. na *-l* ž. sp. *krá:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *krá:dlo*, 348; **Po** nedol. *krá:stę*, 73, 348; 3. os. ed. *kradé:*, 348; 2. os. mn. *kradestá:*, 348; del. na *-l* m. sp. *krà:du*, 145, 348; del. na *-l* ž. sp. *krá:dla*, 348;

- del. na *-l* sr. sp. *krá:dlo*, 348; **Pr** nedol. *krá:st*, 73, 228, 348; 3. os. ed. *kradeé*, 348; 2. os. mn. *kradetéé*, 132, 234; 3. os. mn. *kradejóó*, 348; del. na *-l* m. sp. *krà:dò*, 145, 233, 348; del. na *-l* ž. sp. *krá:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *krá:dlo*, 348; **Ter** nedol. *krá:štj*, 73, 249, 348; 3. os. ed. *kradé:*, 246, 348; 1. os. mn. *krademó:*, 248; 2. os. mn. *kradetá:*, 249, 348; del. na *-l* m. sp. *krà:dòu*, 145, 255, 348; del. na *-l* ž. sp. *krá:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *krá:dlo*, 348; **Ti** nedol. *krá:stj*, 73, 348; 3. os. ed. *kradé:*, 348; 2. os. mn. *kradetá:*, 348; del. na *-l* m. sp. *krà:dòu*, 146, 348; del. na *-l* ž. sp. *krá:dla*, 348; del. na *-l* m. sp. mn. *krá:dlj*, 348; **Za** nedol. *krá:stj*, 74, 266, 348; 3. os. ed. *kradé:*, 348; form. *krá:deste*, 348; *kradesté:*, 348; del. na *-l* m. sp. *krà:dòu*, 146, 270, 271, 348; del. na *-l* ž. sp. *krá:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *krá:dlo*, 348
- kratek**: **Br** m. sp. *krá:dək*, 71, 134, 330; ž. sp. *krá:tka*, 71, 330; sr. sp. *krá:tko*, 71, 330; **Ča** m. sp. *krá:tak*, 71, 135, 200, 205, 330; ž. sp. *krá:tka*, 71, 200, 330; sr. sp. *krá:tko*, 71, 117, 200, 204, 330; **Ma** m. sp. *krá:tak*, 72, 135, 330; ž. sp. *krá:təka*, 72, 330; sr. sp. *krá:təko*, 72, 117, 330; **Pi** m. sp. *krá:tak*, 72, 135, 216, 220, 330; ž. sp. *krá:tka*, 72, 216, 330; sr. sp. *krá:tko*, 72, 118, 216, 330; **Po** m. sp. *krá:tak*, 135, 330; ž. sp. *krat'ka*, 107, 132, 330; sr. sp. *krá:tko*, 118, 330; **Pr** m. sp. *krá:dek*, 73, 136, 228, 232, 330; ž. sp. *krá:tka*, 73, 228, 330; sr. sp. *krá:tko*, 73, 119, 228, 233, 330; **Ter** m. sp. *krá:tak*, 73, 136, 249, 255, 330; ž. sp. *krá:tka*, 73, 249, 330; sr. sp. *krá:tko*, 73, 249, 330
- krava**: **Br** im. ed. ⟨kráwa⟩, 146; *krá:ua*, 71, 131, 146, 277; rod. ed. *krá:be*, 113, 147; *krá:ue*, 113, 147; *krá:uo*, 277; daj. ed. ⟨kráb⟩, 151; tož. ed. *krá:uo*, 122; mest. ed. *krá:b*, 151; or. ed. *krà:uo*, 277; rod. mn. *krà:b*, 151, 277; *krà:u*, 277; **Ča** im. ed. *krá:ua*, 72, 132, 147, 196, 200, 201, 205, 277; rod. ed. *krá:uo*, 277; tož. ed. *krá:uo*, 122, 204; or. ed. *krà:uo*, 71, 277; im. mn. *krá:ve*, 114, 147, 204, 207; rod. mn. *krò:u*, 72, 151, 196, 200, 277; **Ma** im. ed. *krá:ua*, 72, 132, 147, 277; rod. ed. *krá:uo*, 277; tož. ed. *krá:uo*, 122; or. ed. *krà:uo*, 277; im. mn. *krá:ue*, 114, 147; rod. mn. *krà:f*, 151, 277; **Pi** im. ed. *krá:ua*, 72, 132, 147, 216, 220, 277; rod. ed. *krá:uu*, 277; tož. ed. *krá:uu*, 122, 218; or. ed. *krà:uu*, 277; im. mn. *krá:ve*, 114, 148, 219, 221; rod. mn. *krà:u*, 152, 277; **Po** im. ed. *krá:ua*, 73, 132, 148, 277; rod. ed. *krá:uu*, 277; tož. ed. *krá:uu*, 122; or. ed. *krà:uu*, 277; rod. mn. *krà:u*, 152, 277; **Pr** im. ed. *krá:ua*, 73, 132, 148, 228, 233, 236, 277; rod. ed. *krá:ve*, 114, 148, 226, 231, 236; *krá:uo*, 277; tož. ed. *krá:uo*, 123, 233; mest. ed. *krá:f*, 152, 226, 236; or. ed. *krà:uo*, 277; rod. mn. *krà:f*, 152, 226, 236, 277; daj. mn. *krá:uen*, 226; mest. mn. *krá:uex*, 226; **Ter** im. ed. *krá:va*, 73, 133, 148, 249, 255, 257, 277; tož. ed. *krá:u*, 123, 241, 242, 253, 258, 277; or. ed. *krà:uñ*, 253, 277; im. mn. *krá:ve*, 115, 253; rod. mn. *krà:u*, 277; **Ti** im. ed. *krá:ua*, 73, 133, 149, 277; rod. ed. *krá:ve*, 115, 149; *krá:uu*, 277; tož. ed. *krá:uu*, 123; or. ed. *krà:uu*, 277; rod. mn. *krà:u*, 152, 277; **Vi** im. ed. *krá:ua*, 74, 133, 149, 277; rod. ed. ⟨kráve⟩, 115; *krá:ve*, 149; *krá:uu*, 277; tož. ed. ⟨kráuo⟩, 123; *krá:uu*, 123; or. ed. ⟨krauñ⟩, 277; rod. mn. *krà:u*, 152, 277; **Za** im. ed. *krá:va*, 149, 271; *krá:ua*, 74, 134, 149, 266, 270, 271, 277; rod. ed. *krá:uu*, 277; tož. ed. *krá:uu*, 123, 268; or. ed. *krà:uu*, 277; rod. mn. *krà:u*, 152, 271, 277
- kravar**: **Ter** im. ed. *krà:var*, 148, 257

- kravica:** **Br** im. ed. *krá:bcá*, 71, 124, 150; **Ter** im. ed. *krá:rvjčá*, 127, 148, 252, 257
- kravji:** **Pr** m. sp. *krà:ujjs*, 73, 126, 150, 228, 234; **Ter** m. sp. *krà:ujj*, 73, 151, 249, 256; ž. sp. *krà:ujja*, 73, 151, 249, 256; sr. sp. *krà:ujjo*, 73, 151, 249, 256
- kres:** **Ter** im. ed. *krěš*, 56, 244, 245; rod. ed. *krěša*, 93, 133, 245, 255
- kri:** **Br** rod. ed. *kə̀bi:*, 138; *krivě:s*, 138; **PI** im. ed. *krì:*, 67, 211, 213; **Ter** im. ed. *krì:*, 68, 243; rod. ed. *ká:rvj*, 249; *ká:rvj*, 101; **Ti** im. ed. *krì:*, 68; rod. ed. *ká:rvj*, 101, 127; **Vi** im. ed. ⟨*krì*⟩, 68; rod. ed. ⟨*kárve*⟩, 101; **Za** im. ed. *krì:*, 69, 264
- krilce** ‘majhna količina česa v naročju’: **Ter** im. ed. *krí:lce*, 112, 253
- krilo** ‘naročje’: **PI** im. ed. *krí:lo*, 67, 118, 213, 222; **Ter** im. ed. *krí:lo*, 68, 120, 243, 254
- kriv:** **Ter** m. sp. *krì:u*, 68, 152, 243, 256; ž. sp. *krí:va*, 68, 148, 243, 257; sr. sp. *krí:vo*, 97, 244
- krivica** ‘napak, narobe narejena stvar’: **Ter** im. ed. *krjví:čá*, 148, 257
- krivina** ‘nezanesljiva ženska’: **Ter** im. ed. *krjví:na*, 148, 257
- krivinec** ‘nezanesljiv človek’: **Ter** im. ed. *krjví:nač*, 127, 148, 252, 257
- krivnica** ‘nezanesljiva ženska’: **Ter** im. ed. *krjví:njčá*, 127, 148, 252, 257
- kriviti:** **Ter** nedol. *krivì:tj*, 127, 148, 256, 257; *škrivì:tj*, 257; 1. os. mn. *krjvjmó:*, 248; 2. os. mn. *krjvjtá:*, 249
- križ:** **Br** im. ed. *krí:ž*, 66, 296; rod. ed. *krí:ža*, 296; **Ča** im. ed. *krí:š*, 67, 197, 296; rod. ed. *krí:ža*, 296; **Ma** im. ed. *krí:š*, 67, 296; rod. ed. *krí:ža*, 296; **PI** im. ed. *krí:š*, 67, 213, 296; rod. ed. *krí:ža*, 296; **Po** im. ed. *krí:š*, 68, 296; rod. ed. *kri'ža*, 107, 126, 296; daj. ed. *kri'žu*, 107; im. mn. *kri'žę*, 106; **Pr** im. ed. *krí:š*, 68, 227, 296; rod. ed. *krí:ža*, 107, 126, 230, 231, 296; **Ter** im. ed. *krí:š*, 68, 243, 296; rod. ed. *krí:ža*, 296; **Vi** im. ed. *krí:š*, 68, 296; rod. ed. *krí:ža*, 296; **Za** im. ed. *krí:š*, 69, 264, 296; rod. ed. *krí:ža*, 296
- Krn** (tpn.): **PI** im. ed. *K'ręn*, 217; rod. ed. *Kər'na*, 139, 220
- krroc** * (?) ‘mrest’: **Ter** im. ed. *k'roc*, 251; mest. ed. *kró:ču*, 247
- krrog** ‘igrača v obliki obroča’: **Za** im. ed. *krò:k*, 66, 265
- krompir:** **Br** im. ed. *krampiér*, 67; **Ča** im. ed. *krampiér*, 67, 117, 198, 205; **Ma** im. ed. *kampi:ár*, 67; **PI** im. ed. *krompi:ér*, 67, 214; **Po** im. ed. *kompiér*, 68; **Pr** im. ed. *krompi:ér*, 68, 227; **Ter** im. ed. *gampiér*, 245; **Ti** im. ed. *kampiér*, 68; **Vi** im. ed. ⟨*krampír*⟩, 68; **Za** im. ed. *grompiér*, 69, 264
- krop** ‘juha’: **PI** im. ed. *k'rop*, 83, 217; **Ter** im. ed. *k'rop*, 84, 251; rod. ed. *kro'pa*, 119, 254; mest. ed. *kró:pu*, 62, 247; **Za** im. ed. *k'rop*, 84, 267
- krst:** **Br** im. ed. ⟨*kārst*⟩, 78; daj. ed. *kərstù:*, 138; **Ča** im. ed. *kārst*, 78, 202; **Ma** im. ed. *kārst*, 78; **PI** im. ed. *kārst*, 78, 218; **Po** im. ed. *kārst*, 78; **Pr** im. ed. *kārst*, 79, 231; **Ter** im. ed. *kārst*, 79, 249; **Vi** im. ed. ⟨*kārst*⟩, 79; **Za** im. ed. *kà:rst*, 79, 266; rod. ed. *ká:rsta*, 131, 134, 268, 270; *ká:rstu*, 101, 131, 134, 267, 268, 270
- krstíti:** **Br** nedol. *kərstì:t*, 138; 3. os. ed. *kərstí:*, 358; 3. os. mn. *kərstjó:*, 124, 358; **Ča** nedol. *kərstì:t*, 139, 206; 3. os. ed. *kərstí:*, 358; 1. os. mn. *kərstmá:*, 124, 200, 206, 358; 3. os. mn. *kərstjá:*, 199; **Ma** nedol. *kərstì:t*, 139; 3. os. ed. *kārst*, 125, 358; 3. os. mn. *kərstí'jo*, 125, 358; **PI** nedol. *kərstì:tę*, 139, 220; 3. os. ed. *kərstí:*, 358; **Po** 3. os. mn. *kərstjó:*, 126, 359; **Ter** nedol. *karštì:tj*, 139, 255; 3. os. ed. *karští:*, 358; 3. os. mn. *karštę:*, 358; **Vi** nedol. *karstì:tj*, 140; **Za** nedol. *skartì:tj*, 270, 273

- krt:** **Br** im. ed. *kàrt*, 78; **Ča** im. ed. *kàrt*, 78, 202; **Ma** im. ed. *kàrt*, 78; **Pl** im. ed. *kàrt*, 78, 218; **Ter** im. ed. *kà:rt*, 79, 249; rod. ed. *kà:rta*, 101, 249; **Ti** im. ed. *ká:rt*, 79; rod. ed. *ká:rta*, 101, 133; **Za** im. ed. *kà:rt*, 79, 266; rod. ed. *ká:rta*, 101, 134, 267, 270
- krtina:** **Ča** im. ed. *kərti:na*, 139, 206
- kruh:** **Br** im. ed. *k'ru:x*, 87; rod. ed. *krú:xa*, 69, 87; **Ča** im. ed. *k'rox*, 87, 202; rod. ed. *krú:xa*, 69, 198; **Ma** im. ed. *k'rox*, 88; rod. ed. *krú:xa*, 69; **Pl** im. ed. *k'ru:x*, 88, 217; rod. ed. *krú:xa*, 70, 213; **Po** im. ed. *k'ru:x*, 88; rod. ed. *krú:xa*, 70; **Pr** im. ed. *k'rox*, 88, 230; rod. ed. *krú:xa*, 70, 227; **Ter** im. ed. *k'ru:x*, 88, 250; rod. ed. *krú:xa*, 70, 244; **Ti** im. ed. *k'ryh*, 88; **Vi** im. ed. ⟨*krøx*⟩, 88; *k'ru:x*, 88; rod. ed. *krú:xa*, 70; **Za** im. ed. *k'ru:x*, 88, 267; rod. ed. *krú:xa*, 71, 264; daj. ed. *krú:xu*, 131, 268; im. mn. *krú:xj*, 128, 268
- krukovje** * 'ročaj pri kosi': **Ter** im. ed. *krú:kuje*, 70, 120, 151, 244, 253
- kruleti** *: **Ter** nedol. *kruliétj*, 130, 252
- krvav:** **Ter** m. sp. *ká:rvo:u*, 101, 148, 152, 249, 256, 257; **Vi** m. sp. ⟨*ká:rou*⟩, 101, 149, 152
- krvavica:** **Ter** im. ed. *karvavi:ča*, 139, 148, 255, 257
- Kucelj** (tpn.): **Ter** im. ed. *Kú:čej*, 136
- kuharica:** **Ter** im. ed. *kù:xari:ča*, 127, 252
- kuhati:** **Br** nedol. *kú:xat*, 69; *kú:xu*, 144; 3. os. ed. *kù:xa*, 69; **Ča** nedol. *kú:xat*, 69, 198; 1. os. ed. *kù:xən*, 131, 206; 3. os. ed. *kù:xa*, 69, 197; del. na *-l* m. sp. *kú:xu*, 144, 203; **Ma** nedol. *kú:xat*, 69; 3. os. ed. *kù:xa*, 69; **Pl** nedol. *kú:xatə*, 70, 213; 1. os. ed. *kù:xən*, 70, 132, 213, 221; del. na *-l* m. sp. *kú:xu*, 145, 218; **Po** nedol. *ku'xatə*, 103, 130; 3. os. ed. *kù:xa*, 70; **Pr** nedol. *ku'xet*, 103, 130, 229, 231; 3. os. ed. *kù:xe*, 70, 227; **Ter** 3. os. ed. *kù:xa*, 70, 244; del. na *-é* *kù:xuéc*, 123, 253
- kuhinja:** **Ma** im. ed. *kú:xi:na*, 125; **Pr** im. ed. *ku'xš:na*, 103, 130, 230, 231
- kuintriband** * 'tihopatsvo' in 'tihotapsko blago': **Ter** im. ed. *kujntri'bant*, 251, 257
- kujet** * 'miren, tih': **Ter** m. sp. *ku'jet*, 251
- kukavica:** **Ter** im. ed. *kú:kavi:ča*, 70, 133, 148, 244, 255, 257
- kukica** * 'žuželka': **Ter** im. ed. *kù:kj:ča*, 70, 127, 244, 252
- kulin** * 'oreh (plod)': **Ter** im. ed. *kuļ:n*, 244, 253; **Za** im. ed. *kuļ:n*, 264, 269
- kuna:** **Ma** im. ed. *kú:na*, 69
- kunfin** * 'meja': **Ter** im. ed. *kunfi:n*, 244, 253
- kunin** * 'kunec': **Ter** im. ed. *kunj:n*, 244, 253
- kup**¹ 'kar je navadno brez reda združeno v obliko polkrogle': **Br** im. ed. *'kup*, 87, 290; rod. ed. *kú:pa*, 69, 131, 290; mest. mn. *kù:pax*, 290; or. mn. *kù:pam*, 290; **Ča** im. ed. *'kop*, 87, 202, 290; rod. ed. *kú:pa*, 69, 132, 198, 205, 290; or. mn. *kù:p*, 69, 197, 290; **Ma** im. ed. *'kup*, 88, 290; rod. ed. *kú:pa*, 69, 132, 290; im. mn. *kú:pi*, 125; mest. mn. *kù:pax*, 290; or. mn. *kù:pam*, 125; *kù:pan*, 290; **Pl** im. ed. *'kup*, 88, 217, 290; rod. ed. *kú:pa*, 70, 132, 213, 220, 290; **Po** im. ed. *'kup*, 88, 290; rod. ed. *kú:pa*, 70, 132, 290; im. mn. *kù:pə*, 126; mest. mn. *kù:pə* (!), 290; or. mn. *kù:pə*, 290; **Pr** im. ed. *'kop*, 88, 230, 290; rod. ed. *kú:pa*, 70, 132, 227, 233, 290; **Ter** im. ed. *'kup*, 88, 241, 250, 290; rod. ed. *kú:pa*, 70, 244, 255, 290; daj. ed. *kú:pu*, 130, 252; im. mn. *kù:pj*, 127, 133; mest. mn. *kù:pax*, 290; or. mn. *kù:pj*, 290; **Ti** im. ed. *'kup*, 88, 290; rod. ed. *kú:pa*, 70, 133, 290; im. mn. *kù:pj*, 127; **Vi** im. ed. *'kup*, 88, 290; rod. ed. ⟨*kúpa*⟩, 70, 133, 290; **Za** im. ed. *'kup*, 88, 267, 290; rod. ed. *kú:pa*, 71, 134, 264, 270, 290; mest. mn. *kù:pax*, 290; or. mn. *kù:pj*, 128, 268, 290
- kup**² 'nakup, kupčija': **Za** im. ed. *kù:p*, 71, 264

kupa ‘tobačnica’: **Ter** im. ed. *kú:pa*, 70, 244; rod. mn. *kù:p*, 241
kupavati *: **Pl** nedol. *kupavá:te*, 147; 1. os. ed. *kupá:uən*, 132, 221
kupica ‘tilnik’: **Ter** im. ed. *kú:pjca*, 127, 252
kupič *: **Ter** im. ed. *kú:pjč*, 127, 159, 252, 259
kupiti: **Br** nedol. *kupì:t*, 124, 129, 357; 3. os. ed. *kú:p*, 69, 124, 357; 1. os. mn. *kú:pmo*, 124, 357; del. na -l m. sp. *kú:pu*, 144, 357; del. na -l ž. sp. *kupì:la*, 357; del. na -l m. sp. mn. *kupì:l*, 357; **Ča** nedol. *kupì:t*, 124, 129, 203, 206, 357; 2. os. ed. *kú:pəš*, 124, 206; 3. os. ed. *kú:p*, 69, 124, 197, 206, 357; 2. os. mn. *kú:pta*, 357; del. na -l m. sp. *kú:pu*, 144, 203, 357; del. na -l ž. sp. *kupì:la*, 357; del. na -l sr. sp. *kupì:lo*, 357; **Ma** nedol. *kupì:t*, 125, 129, 357; 3. os. ed. *kú:p*, 125, 357; 2. os. mn. *kú:pəta*, 125, 357; del. na -l m. sp. *kú:pu*, 144, 357; del. na -l ž. sp. *kupì:la*, 357; del. na -l m. sp. mn. *kupì:l*, 357; **Pl** nedol. *kupì:te*, 125, 130, 218, 219, 357; 3. os. ed. *kú:pə*, 70, 125, 213, 219, 357; form. *kú:pəte*, 125, 219, 357; del. na -l m. sp. *kú:pu*, 145, 218, 357; del. na -l ž. sp. *kupì:la*, 357; del. na -l sr. sp. *kupì:lo*, 357; del. na -l m. sp. mn. *kupì:lə*, 125, 219; **Po** nedol. *kupì:te*, 126, 130, 357; 3. os. ed. *kú:pə*, 70, 126, 357; form. *ku’pəte*, 103, 130, 357; del. na -l m. sp. *ku’pu*, 145, 357; del. na -l ž. sp. *kupì:la*, 357; del. na -l m. sp. mn. *kupì:lə*, 126, 357; **Pr** nedol. *kupì:t*, 126, 130, 231, 235, 357; 2. os. ed. *kú:pəš*, 227; 3. os. ed. *kú:p*, 70, 126, 227, 235, 357; 1. os. mn. *kú:pmo*, 126, 227, 235, 238, 357; del. na -l m. sp. *ku’pə*, 130, 145, 230, 231, 357; del. na -l ž. sp. *kupì:la*, 357; del. na -l sr. sp. *kupì:lo*, 357; **Ter** nedol. *kupì:tj*, 127, 130, 252, 357; 3. os. ed. *kú:pj*, 70, 127, 244, 252, 357; 2. os. mn. *kú:pjta*, 127, 252, 357; del. na

-l m. sp. *kú:pou*, 145, 255, 357; del. na -l ž. sp. *kú:pjla*, 357; del. na -l sr. sp. *kú:pjlo*, 357; del. na -l m. sp. mn. *kú:pjlj*, 127, 252; **Ti** nedol. *kupì:tj*, 127, 130, 357; 1. os. ed. *kú:pjñ*, 70, 143, 357; 1. os. mn. *kú:pjmo*, 127, 357; del. na -l m. sp. *kú:pou*, 146, 357; del. na -l ž. sp. *kú:pjla*, 357; del. na -l m. sp. mn. *kú:pjlj*, 357; **Vi** nedol. ⟨kupîte⟩, 130, 357; del. na -l m. sp. mn. *kú:pjlj*, 357; **Za** nedol. *kupì:tj*, 128, 131, 268, 357; 3. os. ed. *kú:pj*, 71, 128, 264, 268, 357; 1. os. mn. *kú:pjmo*, 128, 268, 357; *kupjímó:*, 128, 268, 357; del. na -l m. sp. *kú:pou*, 357

kuriti: **Ter** nedol. *kurì:tj*, 130, 252; 3. os. ed. *kú:rj*, 70, 244

kurva * ‘ovinek’: **Ter** im. ed. *kù:rva*, 244

kuš * ‘kozol’: **Ter** im. ed. *’kuš*, 250

kuščerica: **Br** im. ed. ⟨kúščarca⟩, 69, 124, 158; **Ter** im. ed. *kú:šceriča*, 70, 127, 244, 252; **Vi** im. ed. ⟨kúščereča⟩, 70, 112, 128, 159; **Za** im. ed. *škú:škarjca*, 128, 268

kuti: **Pl** nedol. *kú:te*, 367; 3. os. ed. *kujé:*, 212, 214, 367; 1. os. mn. *kujemúé:*, 215, 367; del. na -l m. sp. *kù:*, 367; del. na -l ž. sp. *kú:la*, 367; del. na -l sr. sp. *kù:lo*, 367; **Ter** nedol. *kú:tj*, 367; 3. os. ed. *kué:*, 246, 367; 1. os. mn. *kuemó:*, 248; 2. os. mn. *kuetá:*, 249, 367; del. na -l m. sp. *kù:*, 367; del. na -l ž. sp. *kú:la*, 367; del. na -l sr. sp. *kù:lo*, 367

kuvjart * ‘streha’: **Ter** im. ed. *kuv’jart*, 251, 253

kvalitad * ‘vrsta česa’: **Ter** im. ed. *kuljità:t*, 250, 253

L

lačen: **Ter** m. sp. *lá:čəñ*, 73, 136, 249, 255; ž. sp. *lá:čəna*, 73, 249; sr. sp. *lá:čəno*, 73, 249

lad * ‘jezero’: **Ter** im. ed. *là:t*, 250

- laga** * 'laž': **Br** im. ed. *lár:ya*, 74, 155, 322; tož. ed. *layòr*, 322; **Ča** im. ed. *lár:ya*, 74, 155, 201, 208, 322; tož. ed. *lár:yo*, 322; **Ma** im. ed. *lár:ya*, 75, 155, 322; tož. ed. *layòr*, 322
- lagati**: **Br** nedol. (layxát), 155; *layát:t*, 134, 155, 366; 3. os. ed. *lár:že*, 74, 366; 2. os. mn. *lár:žate*, 366; del. na -l m. sp. *la'yu*, 144; **Ča** nedol. *layát:t*, 135, 155, 205, 208, 366; 2. os. ed. *lár:žəš*, 206; 3. os. ed. *lár:že*, 74, 201, 366; 2. os. mn. *lár:žeta*, 366; del. na -l m. sp. *lár:yu*, 144, 203, 366; del. na -l ž. sp. *layà:la*, 366; del. na -l sr. sp. *layá:lo*, 366; **Ma** nedol. *layát:t*, 135, 155, 366; 3. os. ed. *lár:žę*, 75, 366; 2. os. mn. *lár:žeta*, 366; del. na -l m. sp. *la'yu*, 144, 366; del. na -l ž. sp. *layà:la*, 366; del. na -l sr. sp. *layá:lø*, 366; **Pl** nedol. *layát:tę*, 135, 156, 220, 222, 366; 3. os. ed. *lár:žę*, 75, 216, 366; form. *lár:žete*, 366; del. na -l m. sp. *la'yu*, 145, 216, 366; del. na -l ž. sp. *layà:la*, 366; del. na -l sr. sp. *layá:lo*, 366; **Pr** nedol. *leyát:t*, 136, 156, 232, 237, 367; 3. os. ed. *lár:žę*, 75, 228, 367; 1. os. mn. *la'žemo*, 102, 136, 229, 234, 367; del. na -l m. sp. *le'yo*, 145, 230, 367; del. na -l ž. sp. *leyà:la*, 367; del. na -l m. sp. mn. *leyá:lę*, 367; **Vi** nedol. (laáte), 157; *laát:tj*, 136, 157, 367; 3. os. ed. *lár:že*, 75, 367; form. *lažeté*, 367; del. na -l m. sp. *la'ou*, 146, 367; del. na -l ž. sp. *laà:la*, 367; del. na -l sr. sp. *laá:lo*, 367
- lagrima** * 'solza' in 'tok drevesne smole': **Ter** im. ed. *là:grjma*, 243, 250
- Lah** 'prebivalec Furlanske nižine': **Br** im. ed. *'Lax*, 88, 290; rod. ed. *Lá:xa*, 71, 131, 290; mest. mn. *Là:xax*, 290; or. mn. *Là:xi*, 124, 290; im. mn. *Lá:xi*, 124; **Ča** im. ed. *'Lax*, 89, 202, 290; rod. ed. *Lá:xa*, 72, 201, 290; im. mn. *Lá:x*, 124, 206; mest. mn. *Là:x* (!), 290; or. mn. *Là:x*, 290; *Laxà:m*, 290; **Ma** im. ed. *'Lax*, 89, 290; rod. ed. *Lá:xa*, 72, 290; or. mn. *Là:xmə*, 125, 290; **Pl** im. ed. *'Lax*, 89, 217, 290; rod. ed. *Lá:xa*, 72, 216, 290; or. mn. *Là:xę*, 125, 219, 290; **Po** im. ed. *'Lax*, 89, 290; rod. ed. *Lá:xa*, 73, 290; or. mn. *Là:xę*, 126, 290; **Ter** im. ed. *'Lax*, 89, 251, 290; rod. ed. *Lá:xa*, 73, 249, 290; daj. ed. *Lá:xu*, 130, 252; im. mn. *Lá:xj*, 127, 252; mest. mn. *Là:xax*, 290; or. mn. *Là:xj*, 290
- lahek**: **Ma** ž. sp. *lax'ka*, 135, 331; sr. sp. *laxkù:ə*, 135, 331
- lahen**: **Br** m. sp. *laxà:n*, 74, 134, 331; ž. sp. *lax'na*, 134, 331; sr. sp. *laxnù:ə*, 57, 134, 331; **Ča** m. sp. *laxan*, 99, 135, 201, 205, 331; ž. sp. *lax'na*, 135, 205, 331; sr. sp. *laxno*, 99, 117, 201, 204, 331; **Ma** m. sp. *laxà:n*, 75, 135, 331; ž. sp. *lax'na*, 135, 331; sr. sp. *laxnù:ə*, 135, 331; **Pl** m. sp. *laxən*, 99, 135, 216, 221, 331; ž. sp. *lax'na*, 135, 220, 331; sr. sp. *laxno*, 99, 118, 216, 220, 331; **Po** m. sp. *laxan*, 99, 136, 331; ž. sp. *lax'na*, 135, 331; sr. sp. *laxno*, 99, 118, 331; **Pr** m. sp. *laxà:n*, 75, 136, 228, 234, 237, 331; ž. sp. *lax'na*, 136, 234, 331; sr. sp. *laxnù:ə*, 58, 136, 227, 234, 237, 331; **Ter** m. sp. *laxan*, 99, 136, 249, 255, 331; ž. sp. *laxna*, 99, 249, 331; sr. sp. *laxno*, 99, 249, 331; **Vi** m. sp. (laxan), 136, 331; *laxan*, 99; ž. sp. (laxna), 331; sr. sp. (laxno), 120, 331; *laxno*, 99; **Za** m. sp. *laxan*, 99, 137, 267, 270, 331; ž. sp. *laxna*, 99, 267, 331; sr. sp. *laxno*, 99, 121, 267, 269, 331
- lakot**: **Ča** im. ed. *lák:kat*, 72, 201, 205; rod. ed. *lák:kat*, 124, 206; **Pl** im. ed. *lák:kot*, 72, 118, 216, 219; rod. ed. *lák:kotę*, 125, 219; **Po** im. ed. *lák:kot*, 73, 118; rod. ed. *la'kotę*, 102, 126, 132; **Ter** im. ed. *lák:kot*, 73, 119, 249, 254; rod. ed. *lák:kotj*, 127, 252
- lan**: **Br** im. ed. *là:n*, 74
- lani**: **Ter** *láníj*, 73, 249
- lanta** * 'lice': **Za** im. ed. *là:nta*, 74, 266

- las:** **Br** im. ed. *là:s*, 71, 305; rod. ed. *lasù:*, 131, 305; **Ča** im. ed. *là:s*, 71, 200, 305; rod. ed. *lá:sa*, 98, 132, 201, 205, 305; **Ma** im. ed. *là:s*, 305; rod. ed. *lasà:*, 132, 305; **Pl** im. ed. *là:s*, 72, 216, 305; rod. ed. *lá:šu*, 98, 130, 216, 218, 305; **Po** im. ed. *là:s*, 72, 98, 305; rod. ed. *lá:sę* (!), 72, 98, 305; **Pr** im. ed. *là:s*, 73, 228, 305; rod. ed. *lasù:*, 132, 234, 305; **Ter** im. ed. *là:s*, 73, 249, 305; rod. ed. *lá:šu*, 305; daj. ed. *lá:šu*, 130, 253; im. mn. *là:sjǰ*, 98, 249; **Ti** im. ed. *là:s*, 305; im. mn. *lá:se*, 305; **Vi** im. ed. *là:s*, 74, 305; rod. ed. *(lásò)*, 99, 131, 305; *lá:su*, 99, 131, 305; im. mn. *(láse)*, 128; *là:sjǰ*, 128; rod. mn. *(lasę)*, 133; *lasí:*, 133; **Za** im. ed. *là:s*, 74, 266, 305; rod. ed. *lá:sa*, 99, 131, 134, 267, 268, 270, 305; *lá:su*, 99, 131, 134, 267, 268, 270, 305; im. mn. *là:sjǰ*, 128, 268; or. mn. *lasà:mǰ*, 128, 268
- lastavica:** **Ter** im. ed. *lá:štaviča*, 73, 127, 133, 148, 249, 252, 255, 257; **Za** im. ed. *lá:stavica*, 121, 270
- lastovica:** **Br** im. ed. *(ylástopca)*, 150
- Laško** * 'Furlanska nižina': **Ma** im. ed. *Là:ške*, 72
- lavador** * 'umivalnik': **Ter** im. ed. *lavado:r*, 248
- lazina:** **Br** im. ed. *lá:zna*, 71, 124; **Vi** 'neobrasli del njive' im. ed. *(lázena)*, 74, 128
- laž:** **Pl** im. ed. *(là:š)*, 322
- lažiti** * 'lagati': **Ter** nedol. *lazì:tǰ*, 366; 3. os. ed. *lá:zǰ*, 366; 1. os. mn. *lá:zǰmo*, 366; del. na *-l* m. sp. *lá:zou*, 366; del. na *-l* ž. sp. *lazí:la*, 366; del. na *-l* sr. sp. *lazì:lo*, 366
- lažnica:** **Ča** 'lažnivka' im. ed. *lažní:ca*, 205; **Pr** 'laž' im. ed. *ležní:ca*, 136, 232
- lažniti** * 'lagati': **Po** nedol. *lažnì:tę*, 367; del. na *-l* m. sp. *laž'nu*, 367; del. na *-l* ž. sp. *lažnì:la*, 367
- leč** * (ž. sp., *i*-skl.) 'zakon': **Ter** im. ed. *'leč*, 251
- led:** **Br** im. ed. *(lęt)*, 59; *lè:d*, 59; rod. ed. *ledù:*, 110; **Ča** im. ed. *là:t*, 60, 198; rod. ed. *lá:da*, 94, 132, 196, 199, 205; **Ma** im. ed. *lę:t*, 60; rod. ed. *ledù:*, 111; **Pl** im. ed. *lię:t*, 60, 214; rod. ed. *lię:da*, 94, 132, 214, 220, 222; **Po** im. ed. *lę:t*, 60; rod. ed. *lé:du*, 94, 130; **Pr** im. ed. *lęet*, 60, 227; rod. ed. *ledù:*, 112, 231, 237; **Ter** im. ed. *lę:t*, 60, 246; rod. ed. *lé:du*, 94, 246, 260; **Ti** im. ed. *lę:t*, 60; rod. ed. *lę:da*, 94, 133; **Vi** im. ed. *(lęt)*, 61; *lę:t*, 61; rod. ed. *lę:du*, 94, 131
- leden:** **Pl** sr. sp. *lię:deno*, 94, 114, 214, 219; **Ter** m. sp. *lé:dęn*, 94, 115, 246, 254; ž. sp. *lé:dena*, 94, 115, 246, 254; sr. sp. *lé:deno*, 94, 115, 246, 254
- legniti:** **Za** nedol. *lę:nǰtǰ*, 64, 128, 157, 265, 268, 272
- leha:** **Br** im. ed. *(l'ęxà)*, 54; **Ma** im. ed. *li:áxa*, 55
- lembrin** * 'travnik': **Ter** im. ed. *lę:mbrǰn*, 247
- len:** **Ma** m. sp. *li:ęn*, 55; ž. sp. *li:óna*, 55
- lep:** **Br** m. sp. *lię:p*, 54, 335; ž. sp. *lię:pa*, 54, 335; sr. sp. *lepù:ę*, 57, 108, 335; **Ča** m. sp. *lięp*, 55, 198, 335; ž. sp. *liępa*, 55, 198, 335; sr. sp. *liępo*, 93, 117, 198, 204, 335; **Ma** m. sp. *li:ęp*, 55, 335; ž. sp. *li:ópa*, 55, 335; sr. sp. *lepù:ę*, 58, 335; **Pl** m. sp. *li:ęp*, 55, 213, 335; ž. sp. *li:ępa*, 55, 213, 335; sr. sp. *li:ępo*, 93, 213; *li:ępo*, 118, 220, 222, 335; **Po** m. sp. *lięp*, 55, 335; ž. sp. *lię'pa*, 107, 335; sr. sp. *liępo*, 93, 118, 335; **Pr** m. sp. *li:ęp*, 56, 227, 335; ž. sp. *lię'pa*, 107, 109, 230, 235, 237, 335; sr. sp. *liępù:o*, 58, 109, 227, 235, 237, 335; **Ter** m. sp. *lięp*, 56, 244, 245, 335; ž. sp. *liępa*, 56, 244, 245, 335; sr. sp. *liępo*, 93, 245, 260, 335; **Ti** m. sp. *lięp*, 56, 335; ž. sp. *liępa*, 56, 335; sr. sp. *liępo*, 93, 120, 335; **Vi** m. sp. *(l'ęp)*, 56, 335; ž. sp. *liępa*, 56, 335; sr. sp. *liępo*, 120, 335; **Za** m. sp. *lięp*, 57, 264, 335; ž. sp. *liępa*,

- 57, 264, 335; sr. sp. *liěpo*, 93, 121, 264, 269, 272, 335
- lert** * 'ognjišče': **Ter** im. ed. *lert*, 251
- les**: **Br** im. ed. *liēs*, 54, 302; rod. ed. *lesàr*, 108, 302; **Ča** im. ed. *liēs*, 55, 198, 302; rod. ed. *liěsa*, 93, 132, 198, 205, 302; **Pl** im. ed. *li:ēs*, 55, 213, 302; rod. ed. *li:ěsa*, 93, 213; **Pr** im. ed. *li:ēs*, 56, 227, 302; rod. ed. *lesàr*, 109, 231, 235, 237, 302; *liēsàr*, 109, 231, 235, 237, 302; **Ter** im. ed. *liēs*, 56, 244, 302; rod. ed. *lé:šu*, 93, 246, 260, 302; daj. ed. *lé:su*, 130, 253; im. mn. *lé:sj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *liēs*, 56, 302; **Vi** im. ed. ⟨liēs⟩, 56; *liēs*, 56, 302; rod. ed. *lēs:su*, 93, 131, 302; **Za** im. ed. *liēs*, 57, 264, 302
- lesa**: **Ma** im. ed. *li:áša*, 55; **Pl** rod. ed. *li:ěsa*, 132, 220, 302; **Ter** im. ed. *liěsa*, 56, 244
- lesen**: **Br** m. sp. *lesèn*, 63, 108, 116, 336; ž. sp. *lesèna*, 63, 108, 116, 336; sr. sp. *lesèno*, 63, 108, 116, 336; **Ma** m. sp. *lesè:n*, 63, 108, 336; ž. sp. *lesè:na*, 63, 108, 336; sr. sp. *lesè:no*, 63, 108, 117, 336; **Pl** m. sp. *liě:sen*, 93, 114, 214, 219, 222, 336; ž. sp. *liě:sena*, 93, 114, 214, 219, 222, 336; sr. sp. *liě:seno*, 93, 114, 118, 214, 219, 222, 336; **Pr** m. sp. *lesè:n*, 64, 109, 228, 231, 237, 337; ž. sp. *lesè:na*, 64, 109, 228, 231, 337; sr. sp. *lesè:eno*, 64, 109, 119, 228, 231, 233, 337; **Ter** m. sp. *lé:sen*, 93, 115, 246, 254, 260, 336; ž. sp. *lé:sena*, 93, 115, 246, 254, 260, 336; sr. sp. *lé:seno*, 93, 115, 246, 254, 260, 336; **Vi** m. sp. ⟨liesen⟩, 93, 115, 337
- leska**: **Br** im. ed. ⟨liěska⟩, 54; **Ma** im. ed. *li:áška*, 55; **Po** im. ed. *liěska*, 55, 93; **Ter** im. ed. *liěska*, 56, 244; **Za** im. ed. *liěska*, 57, 264
- lesnika**: **Br** im. ed. ⟨lasnika⟩, 108
- lešnik**: **Br** im. ed. ⟨liěšnik⟩, 54; **Ča** im. ed. *liěšenk*, 55, 124, 206; **Pl** im. ed. *li:ěšnek*, 55, 125, 213, 219; **Ter** im. ed. *liěšnik*, 56, 127, 244, 252, 259; **Vi** im. ed. ⟨liěšnek⟩, 56, 128; **Za** im. ed. *liěšnik*, 57, 128, 264, 268; im. mn. *liěšnikj*, 128, 268
- leto**: **Br** im. ed. ⟨liěto⟩, 54, 117, 308; rod. ed. *liě:ta*, 308; im. mn. *liě:ta*, 54, 308; **Ča** im. ed. *liěto*, 55, 117, 198, 204, 308; rod. ed. *liěta*, 308; im. mn. *liěta*, 55, 198, 308; **Ma** im. ed. *li:áto*, 55, 117, 308; rod. ed. *li:áta*, 308; im. mn. *li:áta*, 55, 308; **Pl** im. ed. *li:ěto*, 55, 118, 213, 308; rod. ed. *li:ěta*, 308; im. mn. *li:ěta*, 55, 213, 308; **Po** im. ed. *liěto*, 55, 118, 309, 378, 379; rod. ed. *liěto*, 309; im. mn. *liěta*, 309, 378; **Pr** im. ed. *li:ěto*, 56, 119, 227, 233, 309, 378, 379; rod. ed. *li:ěta*, 309; im. mn. *li:ěta*, 309, 378; **Ter** im. ed. *liěto*, 56, 120, 244, 254, 308; rod. ed. *liěta*, 308; im. mn. *liěta*, 56, 244, 308; **Ti** im. ed. *liěto*, 56, 120, 309; rod. ed. *liěta*, 309; im. mn. *liěta*, 56, 309; **Vi** im. ed. ⟨liěto⟩, 56, 120, 309; im. mn. ⟨liěta⟩, 56, 309; **Za** im. ed. *liěto*, 57, 121, 264, 269, 309; im. mn. *liěta*, 57, 264, 309
- letos**: **Ter** *lietos*, 119, 254
- levan** * 'kvas': **Ter** im. ed. *levà:n*, 250
- ležati**: **Br** nedol. *lažà:t*, 110; del. na -l m. sp. *lažu*, 144; **Ča** nedol. *ležà:t*, 110, 204; 1. os. mn. *ležmár*, 200; del. na -l m. sp. *ležu*, 144, 201; **Pl** nedol. *ležà:tę*, 111, 218; del. na -l m. sp. *ležu*, 145, 216; **Ter** nedol. *ležà:tj*, 112, 253; 2. os. mn. *ležítàr*, 249; del. na -l m. sp. *ležou*, 145, 251
- ličiti** * 'oblati': **Ter** im. ed. *ličì:tj*, 127, 252
- lidrik** * 'radič': **Ter** im. ed. *liđ'rijk*, 250
- limpid** * 'bister, jasen': **Ter** m. sp. *li:mpjt*, 244, 252; ž. sp. *li:mpjda*, 244, 252; sr. sp. *li:mpjdo*, 244, 252
- lipa**: **Br** im. ed. *lí:pa*, 67, 131, 277; tož. ed. *lí:po*, 122, 277; or. ed. *li:po*, 277; rod. mn. *li:p*, 277; **Ča** im. ed. *lí:pa*, 67, 132, 197, 205, 277; tož. ed. *lí:po*, 122, 204, 277; or. ed. *li:po*, 67, 197, 277; im.

- mn. *lí:pe*, 114, 204; rod. mn. *lí:pax*, 277; **Ma** im. ed. *lí:pa*, 67, 132, 277; tož. ed. *lí:pə*, 122, 277; or. ed. *lí:pə*, 277; im. mn. *lí:pə*, 114; rod. mn. *lí:p*, 277; **PI** im. ed. *lí:pa*, 67, 132, 213, 220, 277; tož. ed. *lí:pu*, 122, 218, 277; or. ed. *lí:pu*, 277; im. mn. *lí:pe*, 114, 219; rod. mn. *lí:p*, 277; **Po** im. ed. *lí:pa*, 68, 132, 277; tož. ed. *lí:pu*, 122, 277; or. ed. *lí:pu*, 277; rod. mn. *lí:p*, 277; **Pr** im. ed. *lí:pa*, 68, 132, 227, 233, 277; tož. ed. *lí:po*, 123, 233, 277; or. ed. *lí:po*, 277; rod. mn. *lí:p*, 277; **Ter** im. ed. *lí:pa*, 68, 133, 243, 255, 277; tož. ed. *lí:pu*, 123, 253, 277; or. ed. *lí:pun*, 253, 277; im. mn. *lí:pe*, 115, 253; rod. mn. *lí:p*, 277; **Ti** im. ed. *lí:pa*, 68, 133, 277; tož. ed. *lí:pu*, 123, 277; or. ed. *lí:pu*, 277; rod. mn. *lí:p*, 277; **Vi** im. ed. ⟨lípa⟩, 68, 133; *lí:pa*, 277; **Za** im. ed. *lí:pa*, 69, 134, 264, 270, 277; rod. ed. *lí:pe*, 115, 269; tož. ed. *lí:pu*, 123, 268, 277; or. ed. *lí:pu*, 277; rod. mn. *lí:p*, 277
- lipica**: **Ter** im. ed. *lí:pí:ča*, 127, 252
- lisica**: **Br** im. ed. *lasí:ca*, 108, 131, 279; tož. ed. *lasí:co*, 122, 279; or. ed. *lasí:co*, 279; rod. mn. *lasí:c*, 279; **Ča** im. ed. *lesí:ca*, 108, 132, 204, 205, 279; tož. ed. *lesí:co*, 122, 204, 279; or. ed. *lesí:co*, 279; im. mn. *lesí:ce*, 114, 204; rod. mn. *lesí:cax*, 279; **Ma** im. ed. *lesí:ča*, 108, 132, 279; tož. ed. *lesí:čə*, 122, 279; or. ed. *lesí:čə*, 279; rod. mn. *lesí:c*, 279; **PI** im. ed. *lesí:ča*, 109, 132, 219, 220, 279; tož. ed. *lesí:ču*, 122, 218, 279; or. ed. *lesí:ču*, 279; im. mn. *lesí:če*, 114, 219; rod. mn. *lesí:c*, 279; **Po** im. ed. *lesí:ca*, 109, 132, 279; tož. ed. *lesí:cu*, 122, 279; or. ed. *lesí:cu*, 279; rod. mn. *lesí:c*, 279; *lesí:ce*, 279; **Pr** im. ed. *lesí:ča*, 109, 132, 231, 233, 279; tož. ed. *lesí:čo*, 123, 233, 279; or. ed. *lesí:c*, 279; *lesí:čo*, 279; **Ter** im. ed. *lesí:ča*, 109, 133, 253, 255, 258, 279; tož. ed. *lesí:ču*, 123, 279; or. ed. *lesí:čun*, 279; im. mn. *lesí:če*, 115, 253; rod. mn. *lesí:c*, 279; **Ti** im. ed. *lesí:ca*, 109, 133, 279; rod. ed. *lesí:ce*, 115; tož. ed. *lesí:cu*, 123, 279; or. ed. *lesí:cu*, 279; rod. mn. *lesí:c*, 279; **Vi** im. ed. *lesí:ca*, 110, 279; tož. ed. *lesí:cu*, 123, 279; rod. mn. *lesí:c*, 279; **Za** im. ed. *lesí:ca*, 110, 134, 269, 270, 279; rod. ed. *lesí:ce*, 115, 269; tož. ed. *lesí:cu*, 123, 268, 279; or. ed. *lesí:c*, 279; rod. mn. *lesí:c*, 279
- listje**: **Ma** im. ed. *lí:stje*, 67, 111; **Ter** ‘suho listje za klajo’ im. ed. *lí:štje*, 112, 243, 253; **Ti** ‘suho listje za klajo’ im. ed. *lí:stje*, 112; **Za** im. ed. *lí:stje*, 264
- liš** * ‘gladek’: **Ter** m. sp. *líš*, 250
- litro** * ‘liter’: **Ter** im. ed. *lí:tro*, 244
- ljud** * ‘človek, oseba’: **Ter** daj. ed. *jú:du*, 130, 253; im. mn. *jú:dji*, 98, 127, 244, 252, 257
- ljudje**: **Br** im. mn. ⟨iúdiē⟩, 129; **Ti** im. mn. *jú:dji*, 98; **Vi** im. mn. ⟨iúdiē⟩, 98; **Za** im. mn. *jú:dji*, 98, 128, 264, 268, 271
- log**: **Br** im. ed. ⟨lōx⟩, 65; *lò:x*, 155
- loj**: **Vi** im. ed. ⟨lōoj⟩, 59
- lokalitad** * ‘kraj’: **Ter** im. ed. *lokali:tà:t*, 250
- lomiti**: **Ter** nedol. *lomì:tj*, 119, 254; 3. os. ed. *lómj*, 62, 247; del. na -*é* *lómjéc*, 115, 252
- lončič**: **Ter** im. ed. *lon'čjéc*, 86, 119, 250, 254
- lonec**: **Br** im. ed. *lonc*, 90, 301; rod. ed. *lon'ca*, 301; mest. ed. *lón:ncu*, 129; **Ča** im. ed. *la'nac*, 90, 117, 202, 205, 209, 301; rod. ed. *lan'ca*, 301; **Ma** im. ed. *lo'nac*, 90, 117, 301; rod. ed. *lon'ca*, 301; **PI** im. ed. *lo'nac*, 91, 118, 217, 219, 222, 301; rod. ed. *lon'ca*, 301; **Po** im. ed. *lo'nac*, 91, 118, 301; rod. ed. *lon'ca*, 301; **Pr** im. ed. *lo'nec*, 91, 119, 229, 233, 237, 301; rod. ed. *lon'ca*, 301; **Ter** im. ed. *lo'nac*, 91, 119, 251, 254, 258, 260, 301; rod. ed. *lon'ca*, 301; mest. ed. *lón:ncu*, 62, 247; **Ti** im. ed. *lo'nac*, 91, 120, 301; rod. ed. *lon'ca*, 301; im. mn. ⟨lončē⟩, 301; **Vi** im. ed. ⟨lonäc⟩, 91, 120, 301; mest. ed.

- (lõncò), 62; **Za** im. ed. *lo'nac*, 91, 121, 268, 269, 272, 301; rod. ed. *loná:ca*, 301; *loná:ca*, 273
- lonica**: **Ter** im. ed. *lóni:ča*, 127, 252; **Ti** im. ed. *lóni:ca*, 127; **Vi** im. ed. (lõneca), 96, 128; **Za** im. ed. *lóni:ča*, 62, 265
- lopata**: **Br** im. ed. *lpá:ta*, 71, 131, 279; rod. ed. *lpá:te*, 113; tož. ed. *lpá:to*, 122, 279; or. ed. *lpà:to*, 279; rod. mn. *lpà:t*, 279; **Ča** im. ed. *lapá:ta*, 72, 117, 132, 201, 205, 279; tož. ed. *lapá:to*, 122, 204, 279; or. ed. *lapà:to*, 71, 279; im. mn. *lapá:te*, 114, 204; rod. mn. *lapà:t*, 279; **Ma** im. ed. *lapá:ta*, 72, 117, 132, 279; tož. ed. *lapá:to*, 122, 279; or. ed. *lapà:to*, 279; im. mn. *lapá:te*, 114; rod. mn. *lapà:t*, 279; **PI** im. ed. *lopá:ta*, 72, 118, 132, 216, 219, 220, 279; tož. ed. *lopá:tu*, 122, 218, 279; or. ed. *lopà:tu*, 279; im. mn. *lopá:te*, 114, 219; rod. mn. *lopà:t*, 279; **Po** im. ed. *lupá:ta*, 73, 118, 132, 279; tož. ed. *lupá:tu*, 122, 279; or. ed. *lupà:tu*, 279; rod. mn. *lupá:te*, 279; **Pr** im. ed. *lompá:ta*, 73, 132, 228, 233, 234, 235, 279; tož. ed. *lompá:to*, 123, 233, 279; or. ed. *lompà:to*, 279; rod. mn. *lompà:t*, 279; **Ter** im. ed. *lopá:ta*, 73, 119, 133, 249, 254, 255, 279; rod. ed. *lopá:te*, 115, 253; tož. ed. *lopá:tu*, 123, 279; *lopà:tun*, 279; rod. mn. *lopà:t*, 279; **Ti** im. ed. *lopá:ta*, 120, 133, 279; tož. ed. *lopá:tu*, 123, 279; or. ed. *lopà:tu*, 279; rod. mn. *lopà:t*, 279; **Za** im. ed. *lopá:ta*, 74, 121, 134, 266, 269, 270, 279; rod. ed. *lopá:te*, 115, 269; tož. ed. *lopá:tu*, 123, 268, 279; or. ed. *lopà:tu*, 279; rod. mn. *lopà:t*, 279
- loviti**: **Ter** nedol. *lovi:tj*, 119, 148, 254, 257; 3. os. ed. *lò:vi*, 247; del. na *-l* m. sp. *lo'vou*, 145, 251; **Vi** nedol. (lovitè), 120, 149; 3. os. ed. (lòve), 128; 1. os. mn. (lovemó), 128; form. (lovetè), 128; **Za** nedol. *lovi:tj*, 121, 149, 269, 271
- loza** 'srobot': **Ter** tož. ed. *lò:zu*, 96, 247
- ložiti**: **Br** 1. os. ed. (lòžn), 61, 143, 358; **Ča** nedol. 'lašt', 86, 206, 209; 3. os. ed. *lá:š*, 61, 124, 199, 206, 358; 2. os. mn. *lá:šta*, 358; 2. os. ed. vel. 'laš', 209; *laži:mə*, 209; del. na *-l* m. sp. *lùožu*, 58, 144, 198, 203; **Ma** 1. os. ed. *lò:žən*, 143; 3. os. ed. *lò:š*, 358; del. na *-l* m. sp. *lù:əžu*, 144; **PI** 3. os. ed. *lùé:žę*, 62, 214, 358; 1. os. mn. *ložęmúé:*, 215; 2. os. mn. *lùé:žęta*, 358; del. na *-l* m. sp. *lù:ožu*, 58, 145, 214, 218; del. na *-l* ž. sp. *lù:ožęla*, 58, 214; del. na *-l* sr. sp. *lù:ožęlo*, 58, 214; **Po** 2. os. ed. *lò:žęš*, 62, 359; 2. os. mn. *ložętár:*, 359; del. na *-l* m. sp. *lùožu*, 58, 145; **Pr** nedol. *lošt*, 119, 230, 233, 237; 3. os. ed. *lòóš*, 62, 228, 359; 2. os. mn. *lòóšte*, 120, 126, 235, 359; del. na *-l* m. sp. *lù:ožo*, 58, 145, 227, 233; **Ter** nedol. *loštj*, 86, 119, 250, 254; 1. os. ed. *lò:žjn*, 143, 256; 3. os. ed. *lò:žj*, 62, 127, 247, 252, 358; 2. os. mn. *lò:žjta*, 127, 252, 358; del. na *-l* m. sp. *lùožo*, 58, 145, 245, 255; del. na *-é* *lò:žjé*, 115, 252; **Ti** nedol. *loštj*, 120; 2. os. ed. *lò:žjš*, 62; 3. os. ed. *lò:žj*, 359; form. *lò:žjite*, 359; del. na *-l* m. sp. *lùožo*, 59, 146; **Za** 1. os. ed. *lò:žjn*, 143, 271; 3. os. ed. *lò:žj*, 62, 128, 265, 268, 359; form. *lò:žjite*, 359
- lubje**: **Ter** im. ed. *lú:bje*, 70, 112, 244; **Vi** im. ed. (lúbje), 70, 113
- luč**: **Br** im. ed. *lú:č*, 69, 319; rod. ed. *lučí*, 129, 319; **Ča** im. ed. *lú:č*, 69, 197, 319; rod. ed. *lu'če*, 319; **Ma** im. ed. *lú:č*, 69, 319; rod. ed. *lú:č*, 319; **PI** im. ed. *lú:č*, 319; rod. ed. *lú:čę*, 125, 219, 319; **Po** 'trska za vnanje ognja' im. ed. *lú:č*, 70, 319; rod. ed. *lu'ča*, 107, 130, 319; **Pr** im. ed. *lú:č*, 70, 227, 319; rod. ed. *lú:č*, 126, 235, 319; **Ter** 'trska za vnanje ognja' im. ed. *lú:č*, 319; rod. ed. *lú:ča*, 319; **Ti** im. ed. *lú:č*, 319; rod. ed. *lú:čj*, 127, 319; **Vi** im. ed. (lúč), 70; *lú:č*, 319

lug: **Za** im. ed. *lù:x*, 157, 272

luk ‘česen’: **Br** im. ed. *ʼluk*, 87; rod. ed. *lú:ka*, 69; **Ča** im. ed. *ʼlok*, 87, 202; rod. ed. *lú:ka*, 69, 198; **Ma** im. ed. *ʼluk*, 88; rod. ed. *lú:ka*, 69; **Pi** im. ed. *ʼlyk*, 88, 217; rod. ed. *lú:ka*, 70, 213; **Po** im. ed. *ʼluk*, 88; rod. ed. *lú:ka*, 70; **Ter** im. ed. *ʼlyk*, 88, 250; rod. ed. *lú:ka*, 70, 244; **Ti** im. ed. *ʼlyk*, 88; rod. ed. *lú:ka*, 70; **Vi** im. ed. ⟨lök⟩, 88; **Za** im. ed. *ʼlyk*, 88, 267; rod. ed. *lú:ka*, 71, 264

lumin * ‘luč’: **Za** im. ed. *lumì:n*, 264

luna: **Br** im. ed. *lú:na*, 69; tož. ed. *lunò:*, 129; **Ča** im. ed. *lú:na*, 69, 197; **Ma** im. ed. *lú:na*, 69; rod. ed. *lú:nə*, 114; tož. ed. *lunò:*, 129; **Pi** im. ed. *lú:na*, 70, 213; **Pr** im. ed. *lu'na*, 107, 130, 230, 231; tož. ed. *lunò*, 130, 231; **Ter** im. ed. *lú:na*, 70, 244; tož. ed. *lú:nu*, 98, 244; **Vi** im. ed. ⟨lúna⟩, 70; **Za** im. ed. *lú:na*, 71, 264

lunarih * ‘koledar’: **Ter** im. ed. *luná:rjx*, 250, 253

lupiti: **Ča** 3. os. ed. *lú:p*, 69, 124, 197, 206; 2. os. mn. *lú:pta*, 124, 206; **Ma** 3. os. ed. *lú:p*, 69, 125; 1. os. mn. *lú:pəmo*, 125; **Po** nedol. *lupì:tə*, 130; **Ter** 3. os. ed. *lú:pi*, 70, 244; **Vi** 1. os. ed. ⟨lúpin⟩, 70

luzor * ‘luč’: **Ter** im. ed. *luzò:r*, 248, 253; **Za** im. ed. *luzò:r*, 266

luža ‘blato’: **Ter** im. ed. *lú:za*, 70, 244

M

mače: **Br** im. ed. *má:če*, 71, 113; **Ča** im. ed. *má:če*, 72, 114, 201, 204; **Ma** im. ed. *má:čə*, 114

maček: **Br** im. ed. *má:čək*, 71, 134, 293; rod. ed. *má:čeka*, 293; **Ča** im. ed. *má:čak*, 72, 135, 158, 201, 208, 293; rod. ed. *má:ška*, 158, 208, 293; **Ma** im. ed. *má:čak*, 72, 135, 293; rod. ed. *má:čka*, 293; **Pi** im. ed. *má:čak*, 72, 135, 216, 220, 293; *má:čka*, 72, 216; rod. ed. *má:čka*, 293; **Po** im. ed. *ma'čak*, 108, 293; rod. ed.

mač'ka, 107, 293; **Pr** im. ed. *ma'ček*, 108, 133, 229, 232, 234, 293; rod. ed. *mač'ka*, 107, 229, 230, 293; **Ter** im. ed. *má:čak*, 73, 136, 158, 249, 255, 258, 293; rod. ed. *má:ška*, 293; *má:šku*, 158; daj. ed. *má:šku*, 130, 252; im. mn. *má:škj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *má:čak*, 73, 136, 293; rod. ed. *má:čka*, 293; **Vi** im. ed. *má:čak*, 74, 136, 293; rod. ed. *má:ška*, 293; **Za** im. ed. *má:čak*, 74, 137, 266, 270, 293; rod. ed. *má:čjka*, 293; daj. ed. *má:čjku*, 131, 268; im. mn. *má:čjki*, 128, 268

mačica ‘mačka’: **Br** ‘manjša mačka’ im. ed. *mà:čəca*, 71, 124; **Ter** im. ed. *mà:čjca*, 73, 127, 249, 252, 280; tož. ed. *mà:čjcu*, 280; im. mn. *mà:čjce*, 115, 253; **Ti** im. ed. *mà:čjca*, 73, 127, 281; tož. ed. *mà:čjcu*, 281; **Vi** im. ed. *mà:čjca*, 74, 128, 281; rod. ed. *mà:čjce*, 115; tož. ed. *mà:čjcu*, 123, 281; **Za** im. ed. *mà:čjca*, 74, 128, 266, 268, 281; tož. ed. *mà:čjcu*, 281

mačka: **Br** im. ed. *mà:čka*, 71, 280; tož. ed. *mà:čko*, 280; **Ča** im. ed. *mà:ška*, 71, 158, 200, 208, 280; tož. ed. *mà:ško*, 280; **Ma** im. ed. *mà:čka*, 72, 280; tož. ed. *mà:čkə*, 280; **Pi** im. ed. *mà:čka*, 280; tož. ed. *mà:čku*, 280; **Po** im. ed. *mà:čka*, 72, 281; tož. ed. *mà:čku*, 281; **Pr** im. ed. *mà:čka*, 73, 228, 281; tož. ed. *mà:čko*, 281 **mačkič:** **Ter** im. ed. *maš'kič*, 86, 158, 250; **Za** im. mn. *mač'kičj*, 128, 268

mačuha * ‘mačeha’: **Ter** im. ed. *má:čuxa*, 73, 249

magadzin * ‘skladišče’: **Ter** im. ed. *magažì:n*, 158, 259

mah: **Br** im. ed. *mà:x*, 74; **Ča** im. ed. *mà:x*, 74, 201; **Ma** im. ed. *mà:x*, 75; **Pi** im. ed. *mà:x*, 75, 216; rod. ed. *má:xa*, 99, 132, 216, 220; **Po** im. ed. *mà:x*, 75; **Ter** im. ed. *mà:x*, 75, 249; rod. ed. *má:xu*, 99, 249; **Vi** im. ed. ⟨mâx⟩, 75; **Za** im. ed. *mà:x*, 75, 266; rod. ed. *má:xa*, 99, 134, 267, 270

- maj** * 'kladivo': **Ča** im. ed. *'maj*, 202; **Ter** im. ed. *'maj*, 251
- majhen**: **Br** m. sp. *mè:jxan*, 71; *mè:jxən*, 134; ž. sp. *mè:jxana*, 71; sr. sp. *mè:jxano*, 71; **Ča** m. sp. *mà:jxan*, 71, 135, 200, 205, 208; ž. sp. *mà:jxna*, 71, 200, 208; sr. sp. *mà:jxno*, 71, 117, 200, 204, 208; **Pl** m. sp. *mà:jxən*, 72, 135, 216, 220; *mè:jxən*, 72, 216
- makinja** * 'stroj' in 'avtomobil': **Ter** im. ed. *mà:kjína*, 250, 256
- mal** * 'majhen': **Ter** m. sp. *má:u*, 73, 249; ž. sp. *má:la*, 73, 249; sr. sp. *má:lo*, 73, 249
- malin** * 'mlin': **Ter** im. ed. *má:ljn*, 250
- malo**: **Ča** *má:la*, 205
- malta**: **Ter** im. ed. *mà:uta*, 73, 249, 257
- mama**: **Ča** im. ed. *má:ma*, 72, 201; **Ter** im. ed. *má:ma*, 73, 249; **Vi** im. ed. ⟨máma⟩, 74; **Za** im. ed. *má:ma*, 74, 266
- mandis** * 'božič' in 'božična polnočnica': **Za** im. ed. *mandi:s*, 264
- manelnik** * 'železen pripomoček za metje koruze': **Ter** im. ed. *maniɛunjk*, 257
- marmelada**: **Ter** im. ed. *marmelá:da*, 250
- maso** * 'preveč': **Za** *mà:so*, 267
- mast**: **Br** im. ed. *mà:st*, 71; **Ča** im. ed. *mà:st*, 71, 200; **Pl** im. ed. *mà:st*, 72, 216; rod. ed. *mà:stɛ*, 125, 219; **Pr** im. ed. *mà:st*, 73, 228; **Ter** im. ed. *mà:st*, 73, 249; rod. ed. *má:stj*, 98, 127, 249, 252
- maša**: **Br** im. ed. *má:ša*, 74; **Ča** im. ed. *má:ša*, 74, 201; **Ma** im. ed. *má:ša*, 75; **Pl** im. ed. *má:ša*, 75, 216; **Po** im. ed. *má:ša*, 75; mest. ed. *má:šɛ*, 126; **Pr** im. ed. *má:ša*, 75, 228; **Ter** im. ed. *má:jša*, 75, 249, 257, 258; **Ti** im. ed. *má:jša*, 75; **Vi** im. ed. *má:jša*, 75; **Za** im. ed. *má:jša*, 75, 266, 271; rod. ed. *má:jše*, 115, 269
- matajati** * 'igrati se': **Za** nedol. *matajá:tj*, 267, 270
- mati**: **Br** im. ed. ⟨mát⟩, 71; **Ča** im. ed. *má:t*, 72, 201; **Pr** im. ed. *má:t*, 73, 228; **Ti** im. ed. *má:tj*, 73; **Vi** im. ed. ⟨máte⟩, 74; **Za** im. ed. *má:tj*, 74, 266; tož. ed. *má:tar*, 113, 270
- mazalo** 'mazilo': **Ter** im. ed. *má:zalo*, 120, 254
- mazati**: **Ter** nedol. *má:zatj*, 73, 249; 2. os. ed. *má:zeš*, 73, 249; *má:zjš*, 73, 249
- med**: **Br** im. ed. ⟨mêt⟩, 59; *mè:đ*, 59, 303; rod. ed. *medür*, 110, 303; **Ča** im. ed. *mâ:t*, 60, 196, 198, 303; rod. ed. *mâ:da*, 94, 132, 199, 205, 303; **Ma** im. ed. *mè:t*, 60, 303; rod. ed. *medür*, 303; **Pl** im. ed. *mjè:t*, 60, 214, 303; rod. ed. *mjè:da*, 94, 132, 214, 220, 303; **Po** im. ed. *mè:t*, 60, 303; rod. ed. *mé:da*, 132, 303; *mé:du*, 94; **Pr** im. ed. *mèet*, 60, 227, 303; rod. ed. *medür*, 112, 231, 303; **Ter** im. ed. *mè:t*, 60, 246, 303; rod. ed. *mé:du*, 94, 246, 303; **Ti** im. ed. *mè:t*, 303; **Vi** im. ed. ⟨mêt⟩, 61, 303; rod. ed. ⟨médò⟩, 94, 303; **Za** im. ed. *mè:t*, 61, 265, 303; rod. ed. *mé:du*, 94, 131, 265, 268, 303
- medel**: **Ča** m. sp. *má:du*, 74, 144, 201, 203; ž. sp. *mad'la*, 135, 205; sr. sp. *mad'lo*, 83, 135, 202, 205
- medih** * 'zdravnik': **Ter** im. ed. *mjèđjx*, 245
- medved**: **Br** im. ed. *mad'bađ*, 80, 110, 147; rod. ed. *madbié:da*, 54; or. mn. *madbié:di*, 124; **Ča** im. ed. *med'vet*, 80, 110, 147, 199, 201, 204, 207; rod. ed. *medvâ:da*, 199; **Pl** im. ed. *med'vet*, 80, 111, 148, 217, 218, 221; rod. ed. *medvi:éda*, 55, 213; or. mn. *medvi:édameđ*, 125, 219; **Pr** im. ed. *med'vet*, 80, 112, 148, 229, 231, 236; **Ter** im. ed. *med'vet*, 80, 112, 148, 251, 253, 257; rod. ed. *medvé:da*, 246; **Ti** im. ed. *med'vet*, 80, 112, 149; *mè:t*, 60; rod. ed. *medviéda*, 56; *mé:da*, 94, 133, 303; **Vi** im. ed. *med'vet*, 81, 112, 149
- megla**: **Br** im. ed. *may'la*, 88, 134, 155, 285; tož. ed. *maylò:*, 285; rod. mn. *maylà:m*, 285; **Ča** im. ed. *may'la*, 89, 135, 155, 202, 205, 208, 285; tož. ed. *may'lo*, 85, 202, 285; **Ma** im. ed. *may'la*, 89, 135,

- 155, 285; tož. ed. *maylò:*, 285; or. mn. *maylà:m*, 125, 285; **PI** im. ed. *má:yla*, 156, 222, 285; tož. ed. *má:ylu*, 99, 122, 216, 218, 222, 285; im. mn. *má:yle*, 114, 219; or. mn. *maylà:mę*, 135, 220, 285; **Po** im. ed. *ma'la*, 89, 135, 156, 285; tož. ed. *ma'lu*, 285; or. mn. *meylà:m*, 285; **Pr** im. ed. *mey'la*, 89, 136, 156, 230, 232, 237, 285; tož. ed. *meylò:*, 285; or. mn. *meylà:m*, 236; **Ter** im. ed. *má:xla*, 99, 156, 248, 249, 259, 260, 285; tož. ed. *má:xlu*, 123, 253, 260, 285; **Ti** im. ed. *má:yla*, 157, 285; tož. ed. *má:ylu*, 99, 123, 285; **Vi** im. ed. ⟨máhla⟩, 157; *má:xla*, 157, 285; tož. ed. *má:xlu*, 99, 123, 285; im. mn. *má:xle*, 115; **Za** im. ed. *mó:la*, 157, 266, 272, 273, 285; tož. ed. *mó:lu*, 123, 269, 273, 285
- meglica**: **PI** im. ed. *maylí:ča*, 220; **Ter** im. ed. *má:xliča*, 127, 156, 252, 259
- meh**: **Br** im. ed. ⟨mĕx⟩, 54; **Ter** im. ed. *mĕx*, 56, 244; **Vi** im. ed. ⟨mĕx⟩, 56; **Za** im. ed. *mĕx*, 57, 264
- mehen** * 'mehek': **Ter** m. sp. *mé:xqn*, 95, 136, 247, 255; ž. sp. *mé:xna*, 95, 247; sr. sp. *mé:xno*, 95, 247
- mej** * 'proso': **Ča** im. ed. *'mej*, 202; rod. ed. *me'ja*, 204; **Ter** im. ed. *'mej*, 251
- meja**: **Ma** mest. ed. *mé:ji*, 125; **Ter** 'hrib, grič' im. ed. *mé:a*, 141, 257; tož. ed. *mé:u*, 94, 246
- mekič** * 'jagnje': **Ter** im. ed. *mé:kjč*, 127, 252
- meriti**: **Br** 3. os. ed. *mĕ:r*, 54, 124, 356; 1. os. mn. *mĕ:rmo*, 124, 356; **Ča** nedol. *miért*, 55, 198, 356; 1. os. ed. *miērən*, 55, 124, 198, 206, 356; 2. os. mn. *mierta*, 356; **Ma** nedol. *mi:órət*, 356; 3. os. ed. *mi:ər*, 125, 356; 2. os. mn. *mi:ərəta*, 125, 356; **PI** nedol. *mi:éręte*, 55, 125, 213, 219, 356; 3. os. ed. *mi:erę*, 55, 125, 213, 219, 356; 2. os. mn. *mi:eręta*, 125, 219, 356; **Po** nedol. *mię'ręte*, 103, 356; 1. os. ed. *mięren*, 55, 356; 1. os. mn. *mięremo*, 126, 356; del. na -l m. sp. *mięru*, 145, 356; del. na -l ž. sp. *mięręla*, 356; **Pr** nedol. *mię'rət*, 103, 109, 230, 235, 356; 3. os. ed. *mi:ęř*, 56, 126, 227, 234, 356; 2. os. mn. *mięerte*, 126, 235, 356; **Ter** nedol. *mięrti*, 56, 127, 244, 252, 356; 3. os. ed. *mięri*, 56, 127, 244, 252, 356; 2. os. mn. *mięřta*, 127, 252, 356; del. na -l m. sp. *mięrou*, 145, 255, 356; del. na -l ž. sp. *mięřla*, 356; del. na -l sr. sp. *mięřlo*, 356; del. na -l m. sp. mn. *mięřlj*, 127, 252; del. na -ć *mięruć*, 123, 253; **Ti** 3. os. ed. *mięri*, 56, 127, 356; 1. os. mn. *mięřimo*, 127, 356
- mesar**: **Br** im. ed. *masá:r*, 113; **Ča** im. ed. *mesá:r*, 71, 113, 204, 207; rod. ed. *mesá:rja*, 208
- mesec**: **Br** im. ed. ⟨mĕsc⟩, 54, 134, 293; rod. ed. *mĕ:sca*, 293; **Ča** im. ed. *mięsac*, 55, 135, 198, 205, 293; rod. ed. *mięsca*, 205, 293; **Ma** im. ed. *mi:ęśc*, 55, 135, 293; rod. ed. *mi:ęśc*, 293; **PI** im. ed. *mi:ęśc*, 55, 135, 213, 220, 293; rod. ed. *mi:ęśc*, 293; *mi:ęśc*, 220; **Po** im. ed. *mięsac*, 55, 135, 293; rod. ed. *mięsca*, 293; **Pr** im. ed. *mi:ęśc*, 56, 136, 227, 231, 232, 293; rod. ed. *mi:ęśc*, 231, 293; **Ter** im. ed. *mięśc*, 56, 136, 244, 255, 258, 293; rod. ed. *mięśc*, 293; im. mn. *mięścj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *mięsac*, 56, 136, 293; *mięsca*, 293; **Vi** im. ed. ⟨mĕsac⟩, 56; *mięsac*, 56, 136, 293; *mięsca*, 293; **Za** im. ed. *mięsac*, 57, 137, 264, 270, 293; *mięsca*, 293
- meso**: **Br** im. ed. ⟨mesŭ^o⟩, 57, 113, 315; rod. ed. *mesà:*, 315; **Ča** im. ed. *má:so*, 94, 117, 199, 204, 315; rod. ed. *má:sa*, 132, 205, 315; **Ma** im. ed. *mešù:ə*, 58, 114, 315; rod. ed. *mešà:*, 315; **PI** im. ed. *mé:šo*, 94, 118, 215, 220, 222, 315; rod. ed. *mešà:*, 132, 220; *mé:ša*, 132, 220, 315; **Po** im. ed. *mé:so*, 95, 118, 315; rod. ed. *mé:sa*, 132, 315; **Pr** im.

- ed. *mešù:ɔ*, 58, 114, 227, 231, 237, 315; rod. ed. *mešà:*, 315; **Ter** im. ed. *mé:šo*, 95, 120, 247, 254, 258, 260, 315; rod. ed. *mé:ša*, 133, 255, 315; **Ti** im. ed. *mé:so*, 95, 120, 315; rod. ed. *mé:sa*, 315; **Vi** im. ed. ⟨mésò⟩, 95; ⟨mésò⟩, 95, 120; *mé:so*, 95, 120, 315; **Za** im. ed. *mé:so*, 95, 121, 265, 269, 272, 315; rod. ed. *mé:sa*, 134, 270, 315
- mest** * ‘kraj, prostor, kjer kaj je, se nahaja’: **Ter** im. ed. *'mest*, 80, 251
- mesti**¹ ‘pometati’: **Ter** nedol. *meš'tj*, 112, 239, 243, 246, 248, 249, 253; 3. os. ed. *meté:*, 246; 1. os. mn. *metemó:*, 248; 2. os. mn. *metetá:*, 249; del. na -l m. sp. *métou*, 239
- mesti**² ‘delati, da se iz smetane izloči maslo’: **Br** nedol. ⟨mést⟩, 63; del. na -l m. sp. ⟨médu⟩, 144; **Ter** nedol. *mé:stj*, 64, 239, 243, 246, 247, 248, 249, 253; 3. os. ed. *meté:*, 114, 246, 253; 1. os. mn. *metemó:*, 248; 2. os. mn. *metetá:*, 249; del. na -l m. sp. *métou*, 239
- mesto**: **Br** im. ed. *mié:sto*, 54, 117; **Ča** im. ed. *miésto*, 55, 117, 198, 204; im. mn. *miésta*, 55, 198; **Ma** im. ed. *mi:ásto*, 55, 117; **Pi** im. ed. *mi:ésto*, 55, 118, 213
- mešati**: **Br** nedol. *miešát*, 108, 163, 363; 3. os. ed. *mié:ša*, 54, 131, 363; 2. os. mn. *mié:šate*, 363; del. na -l m. sp. *mié:šu*, 144, 363; del. na -l ž. sp. *miešà:la*, 363; **Ča** nedol. *miešát*, 108, 163, 206, 363; 1. os. ed. *miéšən*, 55, 131, 198, 206, 363; form. *miéšate*, 363; del. na -l m. sp. *mié:šu*, 55, 144, 203, 206, 363; del. na -l ž. sp. *miešà:la*, 206, 363; del. na -l sr. sp. *miešá:lo*, 206, 363; **Ma** nedol. *mišá:t*, 108, 163, 363; 3. os. ed. *mi:áša*, 55, 132, 363; 2. os. mn. *mi:ášata*, 363; del. na -l m. sp. *mi:ášu*, 144, 363; del. na -l ž. sp. *mišà:la*, 363; **Pi** nedol. *miešátə*, 109, 163, 221, 363; 1. os. ed. *mi:éšən*, 132, 221; 3. os. ed. *mi:éša*, 55, 132, 213, 220, 363; 2. os. mn. *mi:éšata*, 363; del. na -l m. sp. *mi:éšu*, 145, 218, 363; del. na -l ž. sp. *miešà:la*, 363; **Po** nedol. *miešátə*, 109, 163, 363; 3. os. ed. *miéša*, 55, 132, 363; 2. os. mn. *miéšata*, 103, 363; del. na -l ž. sp. *miešà:la*, 363; del. na -l sr. sp. *miešá:lo*, 363; **Pr** nedol. *miešát*, 109, 163, 235, 363; del. na -l ž. sp. *miešà:la*, 363; **Ter** nedol. *mišátj*, 109, 116, 163, 256, 258, 363; 3. os. ed. *miéša*, 56, 133, 244, 255, 363; 2. os. mn. *miéšata*, 363; del. na -l m. sp. *miéšou*, 145, 255, 363; del. na -l ž. sp. *mišà:la*, 363; del. na -l sr. sp. *mišá:lo*, 363; **Ti** nedol. *miešátj*, 109, 163, 363; 3. os. ed. *miéša*, 133, 363; 2. os. mn. *miéšata*, 363; del. na -l m. sp. *miéšou*, 146, 363; del. na -l ž. sp. *miešà:la*, 363; **Vi** nedol. ⟨miešátə⟩, 110, 163, 363
- metati**: **Ča** nedol. *metát*, 110, 204; 1. os. ed. *má:tan*, 60, 198; del. na -l m. sp. *má:tu*, 144, 203; **Pi** nedol. *metátə*, 111, 218; **Ter** nedol. *metátj*, 112, 253; del. na -l m. sp. *me'tou*, 145, 251; **Za** del. na -l m. sp. *me'tou*, 146, 268, 271
- meti**: **Ča** nedol. *má:t*, 63, 196, 199; 3. os. ed. *má:ne*, 199
- metla**: **Ter** tož. ed. *mé:tlu*, 94, 246; **Za** tož. ed. *mé:tlu*, 94, 265; im. mn. *mé:tle*, 115, 269
- metro** * ‘meter’: **Ter** im. ed. *mè:tro*, 246
- mi**: **Ter** rod. mn. *'naš*, 251; *'vaš*, 89
- minještra** * ‘gosta juha’: **Ter** im. ed. *mjñè:štra*, 246, 256
- mir**¹ * ‘zid’: **Ča** im. ed. *miér*, 67, 196, 198; **Ter** im. ed. *miér*, 245; **Za** im. ed. *miér*, 69, 264
- mir**² ‘mir’: **Ča** im. ed. *miér*, 67, 196, 198; **Ma** im. ed. *mi:ər*, 67
- misel**: **Br** im. ed. *mì:su*, 66, 144, 319; **Ča** im. ed. *mì:sla*, 319; rod. ed. *mì:sle*, 319
- misla** * ‘misel’: **Ča** im. ed. *mì:sla*, 67, 197
- misлити**: **Pr** 3. os. ed. *mì:slə*, 126, 234
- miš**: **Br** im. ed. *'maš*, 85, 317; rod. ed. ⟨míši⟩, 317; mest. ed. *mì:š*, 317; or. ed.

mì:šjo, 317; **Ča** im. ed. *'məš*, 86, 203, 317; rod. ed. *mi'se*, 124, 203, 317; mest. ed. *mi'se*, 317; or. ed. *miš'á:*, 124, 203, 317; im. mn. *mì:š*, 124, 206; **Ma** im. ed. *'məš*, 86, 317; rod. ed. *mì:š*, 67, 125, 317; mest. ed. *mì:š*, 67, 317; or. ed. *məšj'ó:*, 317; *mì:šjo*, 317; **Pl** im. ed. *'męš*, 86, 217, 317; rod. ed. *mì:šę*, 67, 125, 213, 219, 317; mest. ed. *mì:šę*, 317; or. ed. *mì:šju*, 317; **Po** im. ed. *'męš*, 86, 317; rod. ed. *mì:šę*, 68, 126, 317; mest. ed. *mì:šę*, 68, 317; or. ed. *mì:šu*, 317; **Pr** im. ed. *'məš*, 86, 230, 317; rod. ed. *mi'sə*, 107, 317; mest. ed. *mi'sə*, 317; or. ed. *mì:šjo*, 68, 227, 317; *mišj'ó:*, 317; im. mn. *mì:š*, 68, 227; **Ter** im. ed. *'mįš*, 86, 250, 258, 317; rod. ed. *mì:šj*, 68, 127, 243, 252, 317; mest. ed. *mì:šj*, 317; or. ed. *mì:sju*, 317; **Ti** im. ed. *'mįš*, 86, 317; rod. ed. *mì:šj*, 68, 127, 317; mest. ed. *mì:šj*, 317; or. ed. *mì:šu*, 317; **Vi** im. ed. *⟨męš⟩*, 86, 317; rod. ed. *⟨mįšę⟩*, 68, 128, 317; **Za** im. ed. *'mįš*, 87, 267, 317; rod. ed. *mì:šj*, 69, 128, 264, 268, 317; mest. ed. *mì:šj*, 317; or. ed. *mì:šu*, 69, 264, 317

mišnjak * 'strup za miši': **Ter** im. ed. *mì:šnak*, 68, 243

miza: **Ma** im. ed. *mì:za*, 67

mizica 'manjša klop': **Ter** im. ed. *mì:zjca*, 127, 252

mlad: **Br** m. sp. *mlà:d*, 71, 335; ž. sp. *mlá:da*, 71, 335; sr. sp. *mladù:ə*, 57, 131, 335; **Ča** m. sp. *mlà:t*, 71, 196, 200, 335; ž. sp. *mlá:da*, 71, 200, 335; sr. sp. *mlá:do*, 98, 117, 201, 204, 335; **Ma** m. sp. *mlà:t*, 72, 335; ž. sp. *mlá:da*, 72, 335; sr. sp. *mladù:ə*, 58, 132, 335; **Pl** m. sp. *mlà:t*, 72, 216, 335; ž. sp. *mlá:da*, 72, 216, 335; sr. sp. *mlá:do*, 98, 118, 216, 220, 222, 335; **Po** m. sp. *mlà:t*, 72, 335; ž. sp. *mlá:da*, 107, 132, 335; sr. sp. *mlá:do*, 98, 335; **Pr** m. sp. *mlà:t*, 73, 228, 335; ž. sp. *mlá:da*, 107, 133, 230,

232, 234, 237, 335; sr. sp. *mladù:ə*, 58, 132, 227, 234, 237, 335; **Ter** m. sp. *mlà:t*, 73, 249, 335; ž. sp. *mlá:da*, 73, 249, 335; sr. sp. *mlá:do*, 98, 249, 260, 335; **Vi** m. sp. *mlà:t*, 74, 335; ž. sp. *mlá:da*, 74, 335; sr. sp. *mlá:do*, 99, 120, 335; **Za** m. sp. *mlà:t*, 74, 266, 335; ž. sp. *mlá:da*, 74, 266, 335; sr. sp. *mlá:do*, 99, 121, 267, 269, 272, 335

mlat * 'kladivo': **Ma** im. ed. *mlà:t*, 72; rod. ed. *mlatù:*, 72, 132

mlatiti: **Br** 1. os. ed. *⟨mlátən⟩*, 124; **Ča** nedol. *mlati:t*, 131, 205; 3. os. ed. *mlá:t*, 71, 124, 196, 200, 206; 3. os. mn. *mlá:tjo*, 124, 206; **Pl** nedol. *mlati:tę*, 132, 220; 3. os. ed. *mlá:tę*, 125, 219; del. na *-l* m. sp. *mlá:tu*, 145, 218; **Ti** nedol. *mlati:tj*, 133; **Vi** nedol. *⟨mlatítę⟩*, 133; **Za** form. *mlá:tjte*, 74, 128, 266, 268

mleko: **Br** im. ed. *⟨ml'ęko⟩*, 54, 117, 311; rod. ed. *mlię:ka*, 311; **Ča** im. ed. *mlięko*, 55, 117, 198, 204, 311; rod. ed. *mlięka*, 311; **Ma** im. ed. *mli:əkə*, 55, 117, 311; rod. ed. *mli:əka*, 311; im. mn. *mli:əcə*, 311; **Pl** im. ed. *mli:ęko*, 55, 118, 213, 311; rod. ed. *mli:ęka*, 311; im. mn. *mli:ęka*, 311; **Po** im. ed. *mlięko*, 106, 311; rod. ed. *mlięka*, 107, 311; im. mn. *mlięke*, 311; **Pr** im. ed. *mlięko*, 106, 109, 230, 235, 237, 311; rod. ed. *mlięka*, 107, 230, 311; im. mn. *mliękə*, 311; **Ter** im. ed. *mlięko*, 56, 120, 244, 254, 311; rod. ed. *mlięka*, 311; mest. ed. *mlięce*, 243; **Ti** im. ed. *mlięko*, 120, 311; rod. ed. *mlięka*, 311; **Vi** im. ed. *⟨mlięko⟩*, 56, 120, 311; **Za** im. ed. *mlięko*, 57, 121, 264, 269, 311; rod. ed. *mlięka*, 311

mleti: **Br** nedol. *mlię:t*, 54, 341; 1. os. ed. *⟨męjan⟩*, 143; 3. os. ed. *mé:je*, 59, 341; del. na *-l* m. sp. *⟨mlù⟩*, 144, 341; del. na *-l* ž. sp. *mlię:la*, 341; **Ča** nedol. *mlięt*, 55, 198, 341; 1. os. mn. *mlé:je*, 55, 199,

- 341; 3. os. mn. *mleje'jo*, 341; **Ma** nedol. *mli:ət*, 55, 341; 3. os. ed. *mlé:je*, 55, 341; 2. os. mn. *mlé:jeta*, 341; **PI** nedol. *mli:éte*, 55, 213, 341; 1. os. ed. *mlé:jən*, 143, 221; 3. os. ed. *mlé:je*, 55, 215, 341; del. na *-l* m. sp. *m'lu*, 145, 216, 341; del. na *-l* ž. sp. *mli:ela*, 341; del. na *-l* sr. sp. *mli:élo*, 341; **Po** 1. os. ed. *mlè:jen*, 143, 342; 3. os. ed. *mlé:je*, 342; 1. os. mn. *mlè:jemo*, 342; **Pr** nedol. *mli:ét*, 56, 227, 342; 3. os. ed. *mlé:je*, 56, 228; 1. os. mn. *mle'jemo*, 102, 109, 229, 232, 342; del. na *-l* m. sp. *mlè:ey*, 228, 342; del. na *-l* ž. sp. *mli:éla*, 342; **Ter** nedol. *mliétj*, 56, 242, 244, 341; 1. os. ed. *mli:en*, 143, 256; 3. os. ed. *mli:e*, 56, 242, 244, 341; 2. os. mn. *mli:eta*, 341; del. na *-l* m. sp. *mlièy*, 341; del. na *-l* ž. sp. *mliéla*, 341; del. na *-l* sr. sp. *mliélo*, 341; **Ti** nedol. *mliétj*, 56, 342; 3. os. ed. *mè:je*, 342; 1. os. mn. *mè:jemo*, 342; **Vi** nedol. ⟨mliéte⟩, 56, 342; 1. os. ed. ⟨mè:ien⟩, 56, 112, 143, 342; **Za** nedol. *mliétj*, 57, 264, 342; 1. os. ed. *mlién*, 143, 271; 3. os. ed. *mlié*, 342; 2. os. mn. *mliéta*, 342
- mlin**: **Ter** im. ed. *m'lijn*, 86, 250; rod. ed. *mli:na*, 68, 243
- mlinar**: **Ma** im. ed. *mli:nar*, 67; **Ter** im. ed. *mli:nar*, 68, 243
- moč**: **Ma** im. ed. *mù:əć*, 58, 159; **PI** im. ed. *mù:oč*, 58, 159
- moč¹**: **Br** im. ed. *mù:č*, 57, 158; rod. ed. *močì*, 116; **Ča** im. ed. *mù:ójč*, 58, 159, 198, 208, 209; **PI** im. ed. *mù:oč*, 214, 222
- moč²** * 'omaka': **Ter** im. ed. 'moč', 84, 251; rod. ed. *mo'ca*, 119, 254
- močen**: **Br** m. sp. *močâ:n*, 74, 116, 158; ž. sp. *moč'na*, 116, 158; sr. sp. *močnú:ə*, 57, 116, 158; **Ča** m. sp. *má:čan*, 95, 135, 159, 199, 205, 209; ž. sp. *mač'na*, 117, 159, 205, 209; sr. sp. *má:čno*, 95, 117, 159, 199, 204, 209; **PI** m. sp. *mùé:čən*, 95, 135, 159, 214, 221, 222; ž. sp. *moč'na*, 118, 159, 219, 222; sr. sp. *mùé:čno*, 95, 118, 159, 214, 220, 222; **Ter** m. sp. *mó:čan*, 96, 136, 159, 247, 255, 259; ž. sp. *mó:čna*, 96, 159, 247, 259; sr. sp. *mó:čno*, 96, 159, 247, 259; **Ti** m. sp. *mó:čan*, 136; *mó:čan*, 96, 159; ž. sp. *mó:čna*, 96, 159; sr. sp. *mó:čno*, 120; *mó:čno*, 96; **Vi** m. sp. *mó:čan*, 96, 136, 159
- močiti**: **PI** nedol. *močì:te*, 118, 219; **Ter** nedol. *močì:ti*, 119, 254; 3. os. ed. *mó:čj*, 62, 247
- močorak** * 'močerad': **Ter** im. ed. *močo'rak*, 89, 119, 251, 254; rod. ed. *močorá:ka*, 73, 249
- moda**¹ 'moške spolne žleze': **Po** im. mn. *mò:da*, 65; **Ter** im. mn. *mò:da*, 66, 248
- moda**² * 'moda, način oblačenja': **Ter** im. ed. *mó:da*, 248
- modar** * 'regrat': **Ter** im. ed. *mò:dar*, 248
- moder**: **Br** m. sp. (*mó:dər*), 331; **Ča** m. sp. *má:dər*, 65, 199, 206, 331; ž. sp. *má:dra*, 65, 199, 331; sr. sp. *má:dro*, 65, 117, 199, 204, 331; **Ma** m. sp. *mó:dər*, 65, 331; ž. sp. *mó:dra*, 65, 331; sr. sp. *mó:drə*, 65, 117, 331; **PI** m. sp. *mó:dər*, 65, 135, 215, 220, 331; ž. sp. *mó:dra*, 65, 215, 331; sr. sp. *mó:dro*, 65, 118, 215, 331; **Pr** m. sp. *mó:dren*, 65, 228, 332; ž. sp. *mó:dra*, 65, 228, 332; sr. sp. *mó:dro*, 65, 119, 228, 233, 332
- modras** 'kača': **Br** im. ed. *mod'ras*, 88; **Ča** im. ed. *mod'ras*, 89, 202, 204; **PI** im. ed. *mod'raš*, 89, 118, 217, 219; **Ter** im. ed. *mod'raš*, 89, 119, 251, 254; rod. ed. *modrá:ša*, 73, 249; **Ti** im. ed. *mod'ras*, 90, 120; **Vi** im. ed. ⟨modräs⟩, 90, 120; **Za** im. ed. *mod'ras*, 90, 121, 268, 269; rod. ed. *modrá:sa*, 74, 266
- moj**: **Br** m. sp. ⟨m^uöj⟩, 57, 370; ž. sp. ⟨mojä⟩, 116, 370; sr. sp. ⟨mojë⟩, 116, 370; **Ča** m. sp. *mu'ój*, 370; ž. sp. *má:*, 370; sr. sp. *má:*, 370; **Ma** m. sp. *mu:áj*, 58, 370; ž. sp. *mo'ja*, 117, 370; sr. sp. *mo'je*, 117, 370; **PI** m. sp. *mu:ój*, 58,

214, 370; ž. sp. *má:*, 370; sr. sp. *myé:*, 58, 214, 370; **Po** m. sp. *muój*, 58, 370; ž. sp. *má:*, 370; sr. sp. *mó:*, 370; **Pr** m. sp. *mu:ój*, 58, 227, 370; ž. sp. *mo'ja*, 370; sr. sp. *mo'je*, 370; **Ter** m. sp. *muój*, 58, 245, 370; ž. sp. *má:*, 370; sr. sp. *mó:*, 370; **Ti** m. sp. *muój*, 59, 370; ž. sp. *má:*, 370; **Vi** m. sp. ⟨*muói*⟩, 59, 370; ž. sp. ⟨*má*⟩, 370; **Za** m. sp. *muój*, 59, 265, 370; ž. sp. *má:*, 370

moka: **Br** im. ed. *mó:ka*, 65, 282; rod. ed. *mó:ke*, 113; tož. ed. *mó:ko*, 282; **Ča** im. ed. *má:ka*, 65, 199, 282; tož. ed. *má:ko*, 282; **Ma** im. ed. *mó:ka*, 65, 282; tož. ed. *mó:ku*, 282; **Pl** im. ed. *mó:ka*, 65, 215; rod. ed. *mó:ke*, 114, 219; **Po** im. ed. *mo'ka*, 107, 282; rod. ed. *mo'ke*, 106; tož. ed. *mo'ku*, 106, 282; **Pr** im. ed. *mo'ka*, 107, 123, 230, 233, 282; rod. ed. *mo'ke*, 106, 229; tož. ed. *mo'ko*, 106, 230, 282; **Ter** im. ed. *mó:ka*, 66, 248, 282; rod. ed. *mó:ke*, 115, 253; tož. ed. *mó:ku*, 282; **Ti** im. ed. *mó:ka*, 66, 282; rod. ed. *mó:ke*, 115; **Vi** im. ed. ⟨*móka*⟩, 66; **Za** im. ed. *mó:ka*, 66, 265, 282; rod. ed. *mó:ke*, 115, 269

mokar 'žuželka, katere ličinka živi zlasti v moki': **Ter** m. sp. *mò:kar*, 239

moker: **Br** m. sp. *mó:kər*, 61, 332; ž. sp. *mok'ra*, 116, 332; sr. sp. *mok'ro*, 83, 116, 332; **Ča** m. sp. *má:kər*, 61, 199, 206, 332; ž. sp. *mak'ra*, 117, 205, 332; sr. sp. *mak'ro*, 83, 117, 202, 205, 332; m. sp. mn. *mak'rə*, 124, 203, 206, 209; **Ma** m. sp. *mó:kər*, 62, 332; ž. sp. *mok'ra*, 117, 332; sr. sp. *mok'ro*, 83, 117, 332; **Pl** m. sp. *myé:kər*, 62, 135, 214, 220, 332; ž. sp. *mok'ra*, 118, 219, 332; sr. sp. *mok'ro*, 83, 118, 217, 219, 332; **Po** m. sp. *mó:kər*, 62, 333; ž. sp. *mok'ra*, 118, 333; sr. sp. *mok'ro*, 83, 118, 333; **Pr** m. sp. *mòkər*, 62, 228, 234, 333; ž. sp. *mok'ra*, 119, 233, 333; sr. sp. *mok'ro*, 83, 119, 229, 233, 333; **Ter** m. sp. *mó:kar*,

62, 239, 247, 332; ž. sp. *mok'ra*, 119, 254, 332; sr. sp. *mok'ro*, 84, 119, 251, 254, 332; **Vi** m. sp. *mó:kar*, 62, 333; ž. sp. *mok'ra*, 120, 333; sr. sp. *mok'ro*, 84, 120, 333

molčati: **Br** nedol. *mučá:t*, 137, 354; 3. os. ed. *mučí:*, 354; 2. os. mn. *muč'te*, 354; 2. os. ed. vel. *mú:č*, 76; del. na *-l* m. sp. *mú:ču*, 144, 354; del. na *-l* ž. sp. *mučà:la*, 354; del. na *-l* sr. sp. *mučá:lo*, 354; **Ča** nedol. *mučá:t*, 137, 203, 208, 354; 3. os. ed. *mučí:*, 354; 1. os. mn. *mušmá:*, 200; 2. os. mn. *muštá:*, 201, 208, 354; form. *muštá:*, 199; del. na *-l* m. sp. *mú:ču*, 76, 144, 198, 203, 354; del. na *-l* ž. sp. *mučà:la*, 354; del. na *-l* sr. sp. *mučá:lo*, 354; **Ma** nedol. *mučá:t*, 137, 354; 3. os. ed. *mučí:*, 354; 2. os. mn. *mučə'ta*, 354; del. na *-l* m. sp. *mú:ču*, 76, 144, 354; del. na *-l* ž. sp. *mučà:la*, 354; del. na *-l* sr. sp. *mučá:lo*, 354; **Pl** nedol. *moučá:tə*, 137, 220, 354; 3. os. ed. *moučí:*, 354; 2. os. mn. *moučə'tá:*, 354; 2. os. ed. vel. *mó:učə*, 76, 215; del. na *-l* m. sp. *mó:uču*, 76, 145, 215, 218, 354; del. na *-l* ž. sp. *moučà:la*, 354; del. na *-l* sr. sp. *moučá:lo*, 354; **Po** nedol. *moučá:tə*, 138, 355; 3. os. ed. *moučí:*, 355; 2. os. mn. *moučə'tá:*, 355; del. na *-l* m. sp. *mou'ču*, 138, 145, 355; del. na *-l* ž. sp. *moučà:la*, 355; del. na *-l* m. sp. mn. *moučá:lə*, 355; **Pr** nedol. *moučá:t*, 138, 233, 355; 3. os. ed. *moučí:*, 355; 2. os. mn. *moučə'té*, 355; del. na *-l* m. sp. *mou'čo*, 138, 145, 230, 233, 355; del. na *-l* ž. sp. *moučà:la*, 355; del. na *-l* m. sp. mn. *moučá:lə*, 126, 234, 355; **Ter** nedol. *moučá:tj*, 138, 254, 354; 3. os. ed. *moučí:*, 354; form. *moučj'té:*, 246, 354; 2. os. ed. vel. *mó:učj*, 77, 247; del. na *-l* m. sp. *mó:učou*, 77, 247, 354; del. na *-l* ž. sp. *moučà:la*, 354; del. na *-l* m. sp. mn. *moučá:lj*, 354

molsti: **Br** nedol. ⟨*múst*⟩, 76; **Ča** nedol. *mú:st*, 76, 198; 3. os. ed. *mú:ze*, 76, 198;

2. os. mn. *mustá:*, 201; *mustá:*, 137, 203; **Ma** nedol. *mú:st*, 76; **Pi** nedol. *mó:ustę*, 76, 215; **Ter** nedol. *mó:ustj*, 77, 247; 3. os. ed. *moužé:*, 138, 246, 254; 1. os. mn. *moužemó:*, 248; 2. os. mn. *moužetá:*, 249; **Ti** nedol. *mó:ustj*, 77; **Vi** nedol. ⟨*móustj*⟩, 77
- mond** * 'čist': **Ter** m. sp. *mò:nt*, 248; ž. sp. *mò:nda*, 248; sr. sp. *mó:ndo*, 248
- morati**: **Br** 1. os. ed. ⟨*mórn*⟩, 61, 143; 2. os. ed. *mù:rs*, 57; del. na -l m. sp. ⟨*mⁿõru*⟩, 144
- moreti** * 'môči': **Br** 2. os. ed. *mó:răš*, 124, 340; *mó:rš*, 124, 340; 2. os. mn. *mó:rte*, 340; del. na -l m. sp. ⟨*móγxu*⟩, 155, 340; *mo'yu*, 155, 340; del. na -l ž. sp. *moy'la*, 155, 340; del. na -l sr. sp. *moy'lo*, 155, 340; **Ča** 1. os. ed. *má:ræn*, 61, 143, 199, 206, 207, 340; 1. os. mn. *má:rmo*, 207, 340; del. na -l m. sp. 'mu, 209; del. na -l ž. sp. *ma'la*, 209; *ma'lo*, 209; del. na -l m. sp. mn. 'mal, 202, 206; **Ma** 3. os. ed. *mó:re*, 62, 340; 2. os. mn. *mó:rta*, 340; del. na -l m. sp. 'mu, 340; del. na -l ž. sp. *moy'la*, 340; del. na -l sr. sp. *moy'lo*, 340; **Pi** 1. os. ed. *muéræn*, 143, 221; 3. os. ed. *mué:re*, 62, 214, 340; form. *mué:rete*, 340; del. na -l m. sp. *mo'ru*, 340; *mo'yu*, 340; del. na -l ž. sp. *mor'la*, 340; *moy'la*, 340; del. na -l sr. sp. *moy'lo*, 340; **Po** nedol. *moriétę*, 118, 340; 3. os. ed. *mó:re*, 62, 340; 2. os. mn. *mo'reta*, 102, 118, 340; del. na -l m. sp. *mó:ru*, 340; del. na -l ž. sp. *mor'la*, 340; del. na -l sr. sp. *mor'lo*, 340; **Pr** 3. os. ed. *mó:re*, 62, 120, 228, 235, 340; 2. os. mn. *mó:rete*, 120, 235, 340; del. na -l m. sp. 'mó, 230, 237, 340; del. na -l ž. sp. *mo'la*, 237, 340; del. na -l sr. sp. *mo'lo*, 237, 340; **Ter** nedol. *moriétj*, 340; 3. os. ed. *mó:re*, 62, 247, 340; 2. os. mn. *mó:re*, 340; del. na -l m. sp. *mó:rou*, 340; del. na -l ž. sp. *mó:rla*, 340; del. na -l m. sp. mn. *mó:rlj*, 340;
- Ti** nedol. *moriétj*, 120, 340; 3. os. mn. *mó:reju*, 340; **Vi** 1. os. ed. ⟨*móren*⟩, 62, 143, 340; del. na -l m. sp. ⟨*mórou*⟩, 340; **Za** 3. os. ed. *mó:re*, 62, 265, 340
- morje**: **Br** im. ed. *mù:orje*, 57, 110, 315; rod. ed. *mù:orja*, 315; **Ča** im. ed. *mù:orje*, 58, 111, 198, 204, 208, 315; rod. ed. *má:orja*, 95, 132, 199, 205, 315; **Ma** im. ed. *mù:orje*, 58, 111, 315; rod. ed. *mù:orja*, 315; **Pi** im. ed. *muérje*, 95, 111, 214, 219, 315; rod. ed. *muérja*, 132, 220, 315; **Po** im. ed. *mó:orje*, 95, 111, 316; rod. ed. *mó:orja*, 132, 316; **Pr** im. ed. *mù:orje*, 112, 231, 316; rod. ed. *mù:orja*, 316; **Ter** im. ed. *mó:orje*, 96, 112, 247, 253, 315; rod. ed. *mó:orja*, 133, 255, 315; **Vi** im. ed. *mó:orje*, 96, 113, 316; rod. ed. *mó:orja*, 316
- moroz** * 'partner v romantičnem odnosu': **Ter** im. ed. *morò:z*, 248
- moroz** * 'partnerica v romantičnem odnosu': **Ter** im. ed. *morò:za*, 248
- most**: **Br** im. ed. *mù:st*, 57, 306; rod. ed. *mostù:*, 116, 306; **Ča** im. ed. *mù:st*, 58, 198, 306; rod. ed. *muósta*, 132, 198, 205, 306; **Ma** im. ed. *mù:äst*, 58, 306; rod. ed. *moštà:*, 117, 306; **Pi** im. ed. *mù:ost*, 58, 214, 223, 306; rod. ed. *mošta*, 118, 219, 223, 306; **Po** im. ed. *mù:ost*, 58, 306; rod. ed. *mó:sta*, 95, 132, 306; **Pr** im. ed. *mù:ost*, 58, 227, 306; rod. ed. *moštà:*, 119, 233, 306; **Ter** im. ed. *mù:ost*, 58, 245, 306; rod. ed. *mó:sta*, 96, 133, 247, 255, 306; daj. ed. *mó:štu*, 130, 253; im. mn. *mó:štj*, 127, 252; **Vi** im. ed. *mù:ost*, 59, 306; rod. ed. *mó:sta*, 96, 306
- mostáce** * 'brki': **Ter** im. ed. *moštá:ce*, 250
- moškete** * 'brki': **Ter** im. ed. *mošké:te*, 246
- moški**: **Ter** m. sp. *mó:škj*, 66, 248; ž. sp. *mó:ška*, 66, 248; sr. sp. *mó:ško*, 66, 248; **Vi** m. sp. ⟨*móške*⟩, 96
- mošt**: **Br** im. ed. ⟨*móšt*⟩, 83; **Ter** im. ed. 'mošt, 84, 251; rod. ed. *mošta*, 119, 254; **Vi** im. ed. ⟨*möšt*⟩, 84

- môten:** **Ter** m. sp. *mó:taŋ*, 66, 136, 248, 255; ž. sp. *mò:tna*, 66, 248; sr. sp. *mò:tno*, 66, 248
- motika:** **Br** im. ed. *matì:ka*, 66, 117, 280; tož. ed. *matì:ko*, 280; **Ča** im. ed. *matì:ka*, 67, 117, 197, 205, 280; tož. ed. *matì:ko*, 280; **Ma** im. ed. *matì:nka*, 67, 117, 280; tož. ed. *matì:nko*, 280; **Pl** im. ed. *matì:ka*, 67, 118, 213, 220, 280; tož. ed. *matì:ku*, 280; **Po** im. ed. *matì:ka*, 68, 118, 280; tož. ed. *matì:ku*, 280; **Pr** im. ed. *metì:ka*, 68, 119, 227, 232, 280; tož. ed. *metì:ko*, 280; **Ter** im. ed. *matì:ka*, 68, 119, 243, 255, 280; rod. ed. *matì:ke*, 115, 253; tož. ed. *matì:ku*, 280; **Ti** im. ed. *matì:ka*, 120, 280; tož. ed. *matì:ku*, 280; **Za** im. ed. *matì:ka*, 69, 121, 264, 270, 280; tož. ed. *matì:ku*, 280; im. mn. *matì:ke*, 115, 269; or. mn. *matì:kamj*, 128, 268
- motiti:** **Ča** nedol. *motì:t*, 122, 204; 1. os. ed. *má:tən*, 65, 124, 199, 204, 206; 2. os. mn. *má:tta*, 124, 206; **Ma** nedol. *motì:t*, 122; 3. os. ed. *mò:t*, 125; **Pl** nedol. *motì:tę*, 122, 220; 3. os. ed. *mò:tę*, 65, 125, 215, 219; 2. os. mn. *mò:tęta*, 125, 219; del. na *-l* m. sp. *mò:tu*, 145, 218; del. na *-l* m. sp. mn. *motì:lę*, 125, 219; **Ter** nedol. *motì:tj*, 123, 254; 3. os. ed. *mò:tj*, 66, 248
- motovilo:** **Br** im. ed. *matobì:lo*, 67, 117, 147; im. mn. *matobì:la*, 66; **Ter** im. ed. *motovì:lo*, 119, 120, 148, 254, 257
- mož:** **Br** im. ed. *mò:ž*, 65, 302; rod. ed. *možà:*, 122, 302; **Ča** im. ed. *mà:š*, 65, 199, 204, 302; rod. ed. *možà:*, 71, 122, 204, 302; **Ma** im. ed. *mò:š*, 65, 302; rod. ed. *možà:*, 122, 302; **Pl** im. ed. *mò:š*, 65, 215, 302; rod. ed. *mò:ša*, 96, 132, 215, 220, 222, 302; **Po** im. ed. *mò:š*, 65, 302; rod. ed. *mò:ša*, 96, 132, 302; **Pr** im. ed. *mò:š*, 65, 228, 302; rod. ed. *možà:*, 122, 233, 237, 302; **Ter** im. ed. *mò:š*, 66, 248, 302; rod. ed. *mò:ša*, 96, 133, 248, 255, 260, 302; *mò:zu*, 133, 255; daj. ed. *mò:zu*, 130, 253; im. mn. *mò:žj*, 127, 252; *mò:žj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *mò:š*, 66, 302; rod. ed. *mò:ša*, 97, 302; **Vi** im. ed. ⟨mōš⟩, 66; *mò:š*, 66, 302; rod. ed. *mò:ša*, 97, 302; **Za** im. ed. *mò:š*, 66, 265, 302; rod. ed. *mò:ša*, 97, 134, 266, 270, 272, 302; im. mn. *mò:žj*, 128, 268
- mrak:** **Br** im. ed. *mrà:k*, 71; rod. ed. *mrakù:*, 131; **Pl** im. ed. *mrà:k*, 72, 216; **Ter** im. ed. *mrà:k*, 73, 249; rod. ed. *mrà:ku*, 98, 249; **Ti** im. ed. *mrà:k*, 73; **Za** im. ed. *mrà:x*, 74, 266, 272; rod. ed. *mrà:xu*, 99, 131, 267, 268
- mravlja:** **Ma** im. ed. *mrou'ja*, 150; **Ter** im. ed. *rú:sjca*, 70, 127, 244, 252
- mráz:** **Br** im. ed. *m'raz*, 88; rod. ed. *mrá:za*, 71; **Ča** im. ed. *m'ras*, 89, 202; rod. ed. *mrá:za*, 72, 201; **Ma** im. ed. *m'ras*, 89; rod. ed. *mrá:za*, 72; **Pl** im. ed. *m'reš*, 89, 217; rod. ed. *mrá:za*, 72, 216; **Po** im. ed. *m'ras*, 89; *m'reš*, 89; rod. ed. *mrá:za*, 73; **Pr** im. ed. *m'reš*, 89, 229; **Ter** im. ed. *m'raz*, 89, 251; rod. ed. *mrá:zu*, 73, 249; **Vi** im. ed. *m'ras*, 90; **Za** im. ed. *m'reš*, 90, 267
- mrėti:** **Vi** 1. os. ed. ⟨marjén⟩, 140; **Za** 3. os. mn. *marjó:*, 140, 270
- mrtev:** **Br** m. sp. *màrtu*, 78, 151; ž. sp. *mərt'ua*, 138, 146; sr. sp. *mərt'uo*, 83, 138, 146; **Ča** m. sp. *màrtu*, 78, 144, 151, 202, 203; ž. sp. *mərt'ua*, 139, 147, 206; sr. sp. *mərt'uo*, 83, 139, 147, 202, 206; **Ma** m. sp. *màrtu*, 78, 152; ž. sp. *mərt'ua*, 139; sr. sp. *mərt'uo*, 83, 139; **Pl** m. sp. *màrtu*, 78, 145, 152, 218; ž. sp. *mərt'ua*, 139, 147, 220; sr. sp. *mərtuo*, 78, 118, 147, 218; **Ter** m. sp. *má:rtou*, 79, 152, 248, 249, 256; ž. sp. *má:rtva*, 79, 148, 248, 249, 257; sr. sp. *má:rtvo*, 79, 148, 248, 249, 257; **Za** m. sp. *má:rtou*, 79, 152, 266, 271; ž. sp. *má:rtva*, 79, 149, 266, 271; sr. sp. *má:rtuo*, 79, 121, 149, 266, 269, 271

- mrva:** **Ča** im. ed. *márva*, 78, 147, 203; tož. ed. *mórvo*, 100, 203; **Ma** im. ed. *márva*, 78, 147; **Po** im. ed. *márva*, 78, 148; **Ter** im. ed. *má:rva*, 79, 249; **Za** im. ed. *má:rva*, 79, 149, 266
- mrzel:** **Br** m. sp. *màrzu*, 78, 144, 327; ž. sp. *màrzla*, 78, 327; sr. sp. *màrzlo*, 78, 327; **Ča** m. sp. *màrzu*, 78, 144, 202, 203, 327; ž. sp. *màrz'la*, 139, 206, 327; sr. sp. *màrz'lo*, 83, 139, 202, 206, 327; **Ma** m. sp. *màrzu*, 78, 144, 327; ž. sp. *màrzla*, 78; sr. sp. *màrzlo*, 78, 117, 327; **Pl** m. sp. *màrzu*, 78, 145, 218, 327; ž. sp. *màrz'la*, 78, 139, 218, 220; *màrzla*, 78, 218, 327; sr. sp. *màrzlo*, 78, 118, 218, 327; **Po** m. sp. *màrzu*, 78, 145, 327; ž. sp. *màrz'la*, 139, 327; sr. sp. *màrzlo*, 78, 118, 327; **Pr** m. sp. *màrzō*, 79, 145, 231, 233, 327; ž. sp. *màrzla*, 79, 231, 327; sr. sp. *màrzlo*, 79, 119, 231, 233, 327; **Ter** m. sp. *mà:rzōu*, 79, 145, 249, 255, 258, 327; ž. sp. *mà:rzla*, 79, 249, 258, 327; sr. sp. *mà:rzlo*, 79, 249, 258, 327; **Ti** m. sp. *mà:rzōu*, 79, 146, 327; ž. sp. *mà:rzla*, 79, 327; sr. sp. *mà:rzlo*, 79, 120, 327; **Za** m. sp. *mà:rzōu*, 79, 146, 266, 270, 271, 327; ž. sp. *mà:rzla*, 79, 266, 327; sr. sp. *mà:rzlo*, 79, 266
- muha:** **Br** im. ed. ⟨múxa⟩, 69; **Ča** im. ed. *mú:xa*, 69, 198; **Pr** im. ed. *mú:xa*, 70, 227; **Ter** im. ed. *mó:uxa*, 248, 257; *mú:xa*, 70, 244, 248, 257; **Za** im. ed. *mó:uxa*, 248; rod. ed. *mó:uxe*, 115, 269
- Muk** * 'Nemec': **Ter** im. ed. *'Muk*, 250
- mularija:** **Ter** im. ed. *mulari:a*, 244, 253
- mulice** * 'čreva': **Ter** im. mn. *mú:līce*, 70, 127, 244, 252; **Za** im. mn. *mú:līce*, 128, 268
- mulinar** * 'mlinar': **Ter** im. ed. *mulīnâ:r*, 250, 253
- municjon** * 'strelivo': **Ter** im. ed. *munīcjō:n*, 248, 253
- munih** * 'mežnar': **Za** im. ed. *mù:njx*, 264
- muš** * 'osel': **Pl** im. ed. *'muš*, 217; **Ter** im. ed. *'muš*, 250
- muza** * 'obraz': **Ter** im. ed. *mù:za*, 244
- mužanje** * (?) 'možgani': **Za** im. ed. *mù:žāne*, 264
- Mužec** (tpn.): **Ter** im. ed. *Mù:zač*, 136, 255
- N**
- nag:** **Br** m. sp. *nà:x*, 71, 155; ž. sp. *ná:ya*, 71, 155; sr. sp. *nayù:a*, 57, 131, 155; **Ča** m. sp. *nà:x*, 71, 155, 200, 208; ž. sp. *ná:ya*, 71, 155, 200, 208; **Ma** m. sp. *nà:x*, 155; **Za** m. sp. *nà:x*, 157, 272
- nagel:** **Br** m. sp. *ná:yu*, 71, 144, 155, 331; ž. sp. *ná:yla*, 71, 155, 331; sr. sp. *ná:ylō*, 71, 155, 331; **Ča** m. sp. *ná:yu*, 71, 144, 155, 200, 203, 208, 331; ž. sp. *ná:yla*, 71, 155, 200, 208, 209, 331; sr. sp. *ná:ylō*, 71, 117, 155, 200, 204, 208, 209, 331; **Ma** m. sp. *ná:yu*, 72, 144, 155, 331; ž. sp. *ná:yla*, 72, 155, 331; sr. sp. *ná:ylō*, 72, 117, 155, 331; **Pr** m. sp. *ná:yo*, 73, 145, 156, 228, 233, 237, 332; ž. sp. *ná:yla*, 73, 156, 228, 237, 332; sr. sp. *ná:ylō*, 73, 119, 156, 228, 233, 237, 332
- nagnoj:** **Ter** im. ed. *ná:jnoj*, 73, 119, 249, 254, 257; rod. ed. *ná:jnoja*, 257; im. mn. *ná:jnoj*, 257
- nahod:** **Ter** im. ed. *ná:xot*, 73, 119, 249, 254, 259; rod. ed. *ná:xota*, 259; **Vi** im. ed. ⟨nâxot⟩, 74, 120
- namazati:** **Ča** nedol. *namázâ:t*, 131, 205; 1. os. ed. *namâ:žēn*, 71, 200; del. na -l m. sp. *namá:zu*, 144, 203; **Pl** nedol. *namázatē*, 72, 216
- nancoj** * 'nocoj': **Ter** *nančó:j*, 66, 248, 256; **Vi** ⟨nancó:j⟩, 66
- napisati:** **Br** del. na -l sr. sp. *napi:salo*, 366; **Ča** del. na -l m. sp. *napi:su*, 144, 203, 366; del. na -l sr. sp. *napisá:lo*, 366
- narediti:** **Po** nedol. *nardî:tē*, 114; **Ter** nedol. *naredî:tj*, 114, 253; 3. os. ed. *naré:dj*, 64, 247; **Vi** nedol. *nardî:tj*, 115, 133
- narobe:** **Ter** (na) *nâ:rbe*, 73, 249, 256

- nasad** ‘toporišče’: **Ča** im. ed. *ná:sat*, 71, 131, 200, 205; **Ter** im. ed. *ná:sat*, 73, 133, 249, 255; **Vi** im. ed. ⟨*násat*⟩, 74, 133
- nasaditi**: **Ter** nedol. *našaditj*, 133, 255
- naučiti**: **Pl** nedol. *naučitę*, 130, 218, 360; del. na *-l* m. sp. *naù:ču*, 145, 218, 360; del. na *-l* ž. sp. *naù:čęla*, 360; del. na *-l* sr. sp. *naùčì:lo*, 360; del. na *-l* m. sp. mn. *naù:čęle*, 125, 219; **Po** del. na *-l* m. sp. *naù:ču*, 145, 360; del. na *-l* ž. sp. *naučí:la*, 360; del. na *-l* m. sp. mn. *naučì:lę*, 126, 360; **Ter** del. na *-l* m. sp. *naù:çou*, 360; del. na *-l* ž. sp. *naù:cjla*, 360; del. na *-l* m. sp. mn. *naù:cjli*, 360; **Ti** nedol. *naučitj*, 360; del. na *-l* m. sp. *naù:čóu*, 70, 146, 360; del. na *-l* ž. sp. *naučí:la*, 360; del. na *-l* m. sp. mn. *naù:čjli*, 360; **Za** del. na *-l* m. sp. mn. *naučì:lj*, 273, 360
- navaditi**: **Ter** nedol. *navádijtj*, 73, 148, 249, 257; 3. os. ed. *navá:dj*, 73, 249
- nazad** * ‘nazaj’: **Ter** na *nà:zat*, 98, 249; *náz:zat*, 98, 249
- nazaj**: **Ča** *na'zej*, 89, 202
- nebesa**: **Vi** im. mn. ⟨*neběsa*⟩, 61; *nebę:sa*, 61, 112
- nebesen**: **Ter** sr. sp. *nebę:šno*, 260
- nebo**: **Br** im. ed. *nebù:ə*, 57, 110, 315; rod. ed. *nebà:*, 59, 110, 315; *nebę:s*, 59, 110, 315; **Ča** im. ed. *ná:bo*, 94, 117, 199, 204, 315; **Ma** im. ed. *nebù:ə*, 111, 315; rod. ed. *neblà:*, 111, 315; **Pl** im. ed. *njé:bo*, 94, 118, 214, 220, 315; rod. ed. *njé:ba*, 132, 220, 315; **Pr** im. ed. *nebù:ə*, 58, 112, 227, 231, 316; rod. ed. *nebà:*, 316; **Ter** im. ed. *né:bo*, 94, 120, 246, 254, 315; **Ti** im. ed. *nę:bo*, 316; **Vi** im. ed. *nębo*, 316; ⟨*nębo*⟩, 94, 120; im. mn. *neběsa*, 316
- nedelja**: **Br** im. ed. ⟨*nadéja*⟩, 54; *nadé:ja*, 54, 110; rod. ed. *nadé:je*, 113; **Ča** im. ed. *nedé:ja*, 55, 110, 199, 204, 208; im. mn. *nedé:je*, 114, 204; **Ma** im. ed. *nedé:ja*, 55, 111; **Pl** im. ed. *nedé:ja*, 55, 111, 215, 218, 222; **Po** im. ed. *nedé:ja*, 55, 111; im. mn. *nedé:je*, 114; **Pr** im. ed. *nedé:ja*, 56, 112, 228, 231, 236; **Ter** im. ed. *nedí:a*, 56, 112, 141, 242, 244, 253, 258; **Ti** im. ed. *nedé:ja*, 56, 112; **Vi** im. ed. *nedé:ja*, 56, 112; **Za** im. ed. *nedé:ja*, 57, 113, 265, 269, 271
- neslan**: **Ča** m. sp. *ná:slan*, 201; **Ter** m. sp. *né:šlan*, 94, 246; ž. sp. *né:šlana*, 94, 246; sr. sp. *né:šlano*, 94, 246
- nesti**: **Br** nedol. ‘*nast*’, 85, 346; 1. os. ed. ⟨*nasàn*⟩, 143; ⟨*nasęn*⟩, 143; 2. os. ed. ⟨*nasáš*⟩, 346; ⟨*nasęš*⟩, 346; 2. os. mn. *nasaté:*, 346; del. na *-l* m. sp. *né:su*, 59, 144, 346; del. na *-l* ž. sp. *nas'la*, 346; del. na *-l* sr. sp. *nas'lo*, 346; **Ča** nedol. ‘*nest*’, 86, 202, 206, 209, 346; 3. os. ed. *ne'se*, 202, 346; 1. os. mn. *nešemá:*, 200, 346; del. na *-l* m. sp. *ná:su*, 60, 144, 198, 203, 346; del. na *-l* ž. sp. *nes'la*, 346; del. na *-l* sr. sp. *nes'lo*, 346; del. na *-l* m. sp. mn. *nes'lə*, 203, 209; **Ma** nedol. *né:st*, 86, 346; 3. os. ed. *ne'se*, 346; 2. os. mn. *neše'ta*, 346; del. na *-l* m. sp. *né:su*, 60, 144, 346; del. na *-l* ž. sp. *nes'la*, 346; del. na *-l* sr. sp. *nes'lo*, 346; **Pl** 3. os. ed. *nešjé:*, 212; *nešjé:*, 214, 346; 1. os. mn. *nešemúé:*, 215; 2. os. mn. *nešetá:*, 346; del. na *-l* ž. sp. *nes'la*, 346; **Po** 3. os. ed. *nesér:*, 347; 1. os. mn. *nešemór:*, 347; del. na *-l* m. sp. *né:su*, 60, 145, 347; del. na *-l* ž. sp. *nes'la*, 347; del. na *-l* sr. sp. *nes'lo*, 347; **Pr** nedol. *neš'ts*, 86, 112, 230, 231, 237, 347; 1. os. ed. *nešęén*, 143, 236; 3. os. ed. *nešęé*, 347; 3. os. mn. *nešęjóó*, 347; del. na *-l* m. sp. *nešęs*, 60, 145, 227, 233, 347; del. na *-l* ž. sp. *nes'la*, 347; del. na *-l* sr. sp. *nes'lo*, 347; **Ter** nedol. *neš'tj*, 86, 112, 250, 253, 258, 260, 346; 1. os. ed. *nešę'n*, 143, 256; 3. os. ed. *nešę:*, 246, 346; 1. os. mn. *nešemó:*, 248; 2. os. mn. *nešetá:*, 249, 346; del. na *-l* m. sp. *né:şou*, 145, 255, 346; del.

- na -l ž. sp. *neš'la*, 346; del. na -l sr. sp. *neš'lo*, 346; **Ti** nedol. *nes'tj*, 86, 112, 347; 3. os. ed. *nes'ě*; 347; del. na -l m. sp. *ně:sou*, 60, 146, 347; del. na -l ž. sp. *nes'la*, 347; del. na -l m. sp. mn. *nes'lj*, 347; **Vi** nedol. ⟨nestě⟩, 86, 112, 347; 1. os. ed. ⟨nesěn⟩, 143; 3. os. ed. ⟨nesě⟩, 347; form. ⟨nesetě⟩, 347; del. na -l m. sp. ⟨něsou⟩, 61, 146, 347; del. na -l ž. sp. ⟨neslä⟩, 347; del. na -l m. sp. mn. ⟨neslě⟩, 347; **Za** nedol. *nes'tj*, 87, 113, 267, 269, 272, 347; del. na -l m. sp. *ně:sou*, 61, 146, 265, 270, 271, 347; del. na -l ž. sp. *nes'la*, 347; del. na -l sr. sp. *nes'lo*, 347
- nevesta**: **Br** im. ed. *nabiě:sta*, 54, 110, 131, 147, 279; tož. ed. *nabiě:sto*, 122, 147, 279; or. ed. *naviě:sto*, 147, 279; rod. mn. *naviě:st*, 147, 279; **Ča** im. ed. *neviěsta*, 55, 110, 132, 147, 198, 204, 205, 207, 279; tož. ed. *neviěsto*, 122, 204, 279; or. ed. *neviěsto*, 55, 279; im. mn. *neviěste*, 114, 204; rod. mn. *neviěstax*, 279; **Ma** im. ed. *nevi:əšta*, 55, 111, 132, 147, 279; tož. ed. *nevi:əštə*, 122, 279; or. ed. *nevi:əštə*, 279; rod. mn. *nevi:əšt*, 279; **Pi** im. ed. *nevi:ěšta*, 55, 111, 132, 148, 213, 218, 220, 221, 279; tož. ed. *nevi:ěstu*, 122, 218, 279; or. ed. *nevi:ěstu*, 279; rod. mn. *nevi:ěst*, 279; **Po** im. ed. *neviěsta*, 55, 111, 132, 148, 279; tož. ed. *neviěstu*, 122, 279; or. ed. *neviěstu*, 279; rod. mn. *neviěste*, 279; **Pr** im. ed. *novi:ěšta*, 56, 112, 132, 148, 227, 233, 236, 279; tož. ed. *novi:ěsto*, 123, 233, 279; or. ed. *novi:ěsto*, 279; rod. mn. *novi:ěsto*, 279; **Ter** im. ed. *neviěsta*, 56, 112, 133, 148, 244, 253, 255, 257, 258, 279; tož. ed. *neviěstu*, 123, 279; or. ed. *neviěstun*, 279; im. mn. *neviěste*, 115, 253; rod. mn. *neviěst*, 279; **Ti** im. ed. *neviěsta*, 56, 112, 133, 149, 279; tož. ed. *neviěstu*, 123, 279; or. ed. *neviěstu*, 279; rod. mn. *neviěst*, 279; **Vi** im. ed. ⟨neviěsta⟩, 56, 112, 279; *neviěsta*, 149; **Za** im. ed. *neviěsta*, 57, 113, 134, 149, 264, 269, 270, 271, 279; tož. ed. *neviěstu*, 123, 268, 279; or. ed. *neviěstu*, 279; rod. mn. *neviěst*, 279
- nič**: **Ča** 'nəč', 86, 203; **Ma** 'nəč', 86; **Ter** 'njč', 86, 250; **Vi** ⟨něč⟩, 86; 'njč', 86
- nit**: **Br** im. ed. 'nət', 85, 317; mest. ed. *nit*, 317; or. ed. *nit*, 317; *nitjo*, 317; **Ča** im. ed. 'nət', 86, 203, 317; rod. ed. *nit*, 124, 206; *nitə*, 67, 197, 317; or. ed. *nitjá*, 124, 203, 317; **Ma** im. ed. 'nət', 86, 317; rod. ed. *nit*, 67, 125, 317; mest. ed. *nit*, 67, 317; or. ed. *nitjo*, 317; **Pi** im. ed. 'nət', 86, 217, 317; rod. ed. *nitə*, 67, 125, 213, 219, 317; mest. ed. *nitə*, 317; **Po** im. ed. 'nət', 86, 317; rod. ed. *nitə*, 68, 126, 317; mest. ed. *nitə*, 68, 317; or. ed. *nitju*, 317; **Pr** im. ed. 'nət', 86, 230, 317; rod. ed. *nit*, 317; mest. ed. *nit*, 317; or. ed. *nitjo*, 68, 227, 317; **Ter** im. ed. 'njt', 86, 250, 317; rod. ed. *nitjun*, 317; *nitj*, 68, 127, 243, 252, 317; mest. ed. *nitj*, 317; **Vi** im. ed. ⟨nět⟩, 86, 317; mest. mn. ⟨nĭtax⟩, 68; **Za** im. ed. 'njt', 87, 267, 317; rod. ed. *nitj*, 69, 128, 264, 268, 317; mest. ed. *nitj*, 69, 264, 317
- nitica** *: **Ter** im. ed. *nitjca*, 127, 252
- njarf** * 'živec': **Ter** im. ed. *njarf*, 251
- njiva**: **Br** im. ed. *nĭ:ua*, 67, 131, 146, 277; rod. ed. *nĭ:ve*, 147; *nĭ:ue*, 147; tož. ed. *nĭ:uo*, 122, 277; or. ed. *nĭ:uo*, 277; im. mn. *nĭ:ve*, 113; *nĭ:ue*, 113; rod. mn. *nĭ:u*, 151, 277; **Ča** im. ed. *nĭ:ua*, 67, 132, 147, 197, 205, 207, 277; tož. ed. *nĭ:uo*, 122, 204, 277; or. ed. *nĭ:uo*, 67, 197, 277; im. mn. *nĭ:ve*, 114, 147, 204, 207; rod. mn. *nĭ:f*, 151, 277; *nĭ:uax*, 277; **Ma** im. ed. *nĭ:ua*, 67, 132, 147, 277; tož. ed. *nĭ:uo*, 122, 277; or. ed. *nĭ:uo*, 277; rod. mn. *nĭ:f*, 151, 277; **Pi** im. ed. *nĭ:ua*, 67, 132, 147, 213, 220, 277; tož. ed. *nĭ:uu*, 122, 218, 277; mest. ed. *nĭ:ve*, 125, 148, 219, 221; or. ed. *nĭ:uu*, 277; rod. mn.

nì:u, 152, 277; **Po** im. ed. *ní:ua*, 68, 132, 148, 277; tož. ed. *ní:uu*, 122, 277; or. ed. *nì:uu*, 277; rod. mn. *nì:u*, 152, 277; **Pr** im. ed. *ní:ua*, 68, 132, 148, 227, 233, 236, 277; tož. ed. *ní:uo*, 123, 233, 277; or. ed. *nì:uo*, 277; im. mn. *nì:ue*, 114, 148, 231; rod. mn. *nì:f*, 152, 226, 236, 277; **Ter** im. ed. *nì:va*, 68, 133, 148, 243, 255, 256, 257, 277; tož. ed. *nì:vu*, 123, 242, 253, 277; or. ed. *nì:vun*, 253, 277; rod. mn. *nì:u*, 277; **Ti** im. ed. *nì:ua*, 68, 133, 149, 277; rod. ed. *nì:ve*, 115, 149; tož. ed. *nì:uu*, 123, 277; mest. ed. *nì:vj*, 127; or. ed. *nì:uu*, 277; rod. mn. *nì:u*, 277; **Vi** im. ed. *nì:ua*, 68, 133, 149, 277; tož. ed. *nì:uu*, 123, 277; mest. ed. *nì:vj*, 149; rod. mn. *nì:u*, 152, 277; **Za** im. ed. *nì:ua*, 69, 134, 149, 264, 270, 271, 277; tož. ed. *nì:uu*, 123, 268, 277; mest. ed. *nì:vj*, 149, 271; or. ed. *nì:uu*, 277; rod. mn. *nì:u*, 152, 271, 277

Njivar ‘prebivalec vasi Njivica’: **Ter** im. ed. *Nì:var*, 68, 148

njivica: **Ter** im. ed. *nì:vjca*, 127, 148, 252, 257

Njivica (tpn.): **Ter** im. ed. *Nì:vjca*, 68, 127, 148

noč: **Br** im. ed. ⟨nũć⟩, 57; *nùo:ć*, 57, 158; rod. ed. *nočì*, 116; **Ča** im. ed. *nùojć*, 58, 159, 198, 208, 209; **Ma** im. ed. *nù:ǎć*, 58, 159; **Pl** im. ed. *nù:ojć*, 58, 159, 214, 222; im. mn. *nùé:čę*, 95, 125, 214, 219, 222; **Po** im. ed. *nùoć*, 58, 159; rod. ed. *nó:ćę*, 95, 126; **Pr** im. ed. *nù:ojć*, 58, 159, 227, 237; **Ter** im. ed. *nùojć*, 58, 159, 245, 257, 259; rod. ed. *nó:ćj*, 96, 127, 247, 252, 260; **Ti** im. ed. *nùoć*, 59, 159; rod. ed. *nó:ćj*, 96, 127; **Vi** im. ed. ⟨nũoć⟩, 59, 159; ⟨nũoić⟩, 59, 159; *nùoć*, 59, 159; rod. ed. ⟨nóćę⟩, 96, 128; **Za** im. ed. *nùojć*, 59, 159, 265, 271, 272

noga: **Br** im. ed. ⟨noγxà⟩, 155; *no'ya*, 88, 116, 155, 287; tož. ed. *noγò:*, 287; rod. mn. *noγé:*, 287; or. mn. *noγà:m*, 287;

Ča im. ed. *ná:γa*, 155, 208, 287; tož. ed. *ná:γo*, 95, 122, 199, 204, 287; im. mn. *nó:γe*, 114, 204; rod. mn. *na'γax*, 287; or. mn. *nayà:m*, 287; **Ma** im. ed. *nó:γa*, 155, 287; tož. ed. *noγò:*, 117, 287; rod. mn. *noγé:*, 287; or. mn. *noγà:m*, 125, 287; **Pl** im. ed. *no'ya*, 89, 118, 156, 217, 219, 222, 287; tož. ed. *nó:γu*, 122, 218, 287; im. mn. *nó:γe*, 114, 219; rod. mn. *noγú:*, 287; or. mn. *noγà:mę*, 287; **Po** im. ed. *nó:(u)a*, 156, 287; tož. ed. *nó:(u)u*, 95, 122, 287; im. mn. *nó:e*, 114; rod. mn. *noí:*, 287; or. mn. *no(u)à:mę*, 287; **Pr** im. ed. *no'ya*, 89, 119, 156, 230, 233, 237, 287; tož. ed. *noγòo*, 287; rod. mn. *noγéé*, 287; or. mn. *noγà:m*, 236, 287; **Ter** im. ed. *nó:a*, 156, 259, 260, 287; tož. ed. *nó:u*, 96, 123, 247, 253, 260, 287; im. mn. *nó:e*, 115, 254; rod. mn. *noú:*, 58, 245, 287; *nuóx*, 58, 245, 287; or. mn. *noà:mj*, 287; **Ti** im. ed. *nó:γa*, 157, 287; tož. ed. *nó:γu*, 96, 123, 287; **Vi** im. ed. ⟨nóa⟩, 157; *nó:a*, 157, 287; tož. ed. ⟨nóò⟩, 96, 123; *nó:u*, 96, 123, 287; im. mn. *nó:e*, 115; rod. mn. *noú:*, 287; or. mn. *noà:mj*, 287; **Za** im. ed. *nó:(u)a*, 157, 271, 273, 287; *nó:a*, 272; tož. ed. *nó:(u)u*, 96, 123, 273, 287; *nó:uu*, 266, 269; im. mn. *nó:(u)e*, 115, 271; *nó:e*, 269; *nó:ue*, 269; rod. mn. *nó:(u)ax*, 287; or. mn. *noà:mj*, 128, 268, 287

nogica: **Ter** im. mn. *noí:če*, 119, 254

noht: **Ter** im. ed. *nó:xot*, 96, 247; **Vi** im. ed. ⟨nóxot⟩, 96; *nó:xot*, 96; **Za** im. ed. *nó:xat*, 96, 266

nona ‘babica’: **Ter** im. ed. *nò:na*, 248

nono ‘dedek’: **Ter** im. ed. *nò:no*, 248

nor: **Ter** m. sp. *'nor*, 84, 251; ž. sp. *no'ra*, 119, 254; sr. sp. *no'ro*, 84, 119, 251, 254

norec: **Ter** im. ed. *nò:raç*, 136, 255

nos: **Br** im. ed. ⟨nũs⟩, 57; *nùo:s*, 57, 306; rod. ed. *nosù:*, 306; **Ča** im. ed. *nùos*, 58, 198, 306; rod. ed. *nùosa*, 306; **Ma** im. ed. *nù:ǎs*, 58, 306; rod. ed. *nošà:*, 117,

- 306; **Pl** im. ed. *nù:os*, 58, 214, 223, 306; rod. ed. *no'sa*, 118, 219, 223, 306; **Po** im. ed. *nùos*, 58, 306; rod. ed. *nó:sa*, 95, 132, 306; **Pr** im. ed. *nù:os*, 58, 121, 227, 306; rod. ed. *nuosà:*, 119, 121, 235, 306; **Ter** im. ed. *nùos*, 58, 241, 245, 258, 306; rod. ed. *nó:sa*, 96, 133, 247, 255, 306; daj. ed. *nó:šu*, 130, 253; im. mn. *nó:sj*, 127; **Ti** im. ed. *nùos*, 59, 306; rod. ed. *nùosa*, 306; **Vi** im. ed. ⟨*nūs*⟩, 59, 306; *nò:s* (!), 59, 306; rod. ed. ⟨*nōsa*⟩, 96, 133; *nó:sa*, 96, 306; **Za** im. ed. *nùos*, 59, 265, 306; rod. ed. *nō:sa*, 96, 134, 266, 270, 306
- nositi**: **Br** nedol. *nosì:t*, 116, 357; 1. os. ed. ⟨*nōsən*⟩, 143; 2. os. ed. ⟨*nōsəš*⟩, 124; 3. os. ed. ⟨*nōs*⟩, 61, 124, 357; 2. os. mn. *nó:ste*, 124, 357; del. na *-l* m. sp. ⟨*nosù*⟩, 144, 357; del. na *-l* ž. sp. *nosì:la*, 357; del. na *-l* sr. sp. *nosì:lo*, 357; **Ča** nedol. *nasì:t*, 117, 205, 357; 3. os. ed. *ná:s*, 61, 124, 199, 206, 357; 1. os. mn. *ná:smo*, 124, 206, 357; del. na *-l* m. sp. *na'su*, 144, 201, 357; del. na *-l* ž. sp. *nasì:la*, 357; del. na *-l* sr. sp. *nasì:lo*, 357; **Ma** nedol. *nosì:t*, 117, 357; 3. os. ed. *nó:s*, 125, 357; 2. os. mn. *nó:səta*, 125, 357; del. na *-l* m. sp. *no'su*, 144, 357; del. na *-l* ž. sp. *nosì:la*, 357; del. na *-l* sr. sp. *nosì:lə*, 357; **Pl** nedol. *nosì:tə*, 118, 219, 357; 3. os. ed. *nué:sə*, 62, 125, 214, 219, 357; 2. os. mn. *nué:səta*, 125, 219, 357; del. na *-l* m. sp. *no'su*, 145, 212, 216, 357; del. na *-l* ž. sp. *nosì:la*, 212, 357; del. na *-l* sr. sp. *nosì:lo*, 357; **Po** nedol. *nosì:tə*, 118, 358; 1. os. ed. *nó:sən*, 143; 3. os. ed. *nó:sə*, 62, 126, 358; 1. os. mn. *no'səmo*, 103, 118, 358; del. na *-l* m. sp. *no'su*, 145, 358; del. na *-l* ž. sp. *nosì:la*, 358; del. na *-l* sr. sp. *nosì:lo*, 358; **Pr** nedol. *nosì:t*, 119, 233, 358; 3. os. ed. *nó:s*, 62, 126, 228, 235, 358; 1. os. mn. *nó:smo*, 238, 358; 2. os. mn. *nó:ste*, 120, 126, 235; del. na *-l* m. sp. *no'sə*, 145, 230, 358; del. na *-l* ž. sp. *nosì:la*, 358; del. na *-l* sr. sp. *nosì:lo*, 358; **Ter** nedol. *nosì:tj*, 119, 254, 357; 1. os. ed. *nó:sjn*, 143, 256; 3. os. ed. *nó:sj*, 62, 127, 247, 252, 357; 2. os. mn. *nó:sjta*, 127, 252, 357; del. na *-l* m. sp. *no'səu*, 145, 251, 357; del. na *-l* ž. sp. *nosì:la*, 357; del. na *-l* sr. sp. *nosì:lo*, 357; **Ti** nedol. *nosì:tj*, 120, 358; 2. os. ed. *nó:sjta*, 127, 358; 3. os. ed. *nó:sj*, 62, 127, 358; del. na *-l* m. sp. *no'səu*, 146, 358; del. na *-l* ž. sp. *nosì:la*, 358; del. na *-l* sr. sp. *nosì:lo*, 358; **Vi** nedol. ⟨*nosìtə*⟩, 120, 358; 1. os. ed. ⟨*nōsən*⟩, 143; 3. os. ed. ⟨*nōsə*⟩, 62, 128, 358; 1. os. mn. ⟨*nōsəmō*⟩, 128; form. ⟨*nosetə*⟩, 128, 358; del. na *-l* m. sp. ⟨*nosəu*⟩, 146, 358; del. na *-l* ž. sp. ⟨*nosìla*⟩, 358
- notri**: **Ter** *nuòtre*, 246; **Za** *nùotre*, 265
- nov**: **Br** m. sp. *nò:u*, 57, 151, 336; ž. sp. *no'ua*, 116, 146, 336; sr. sp. *noù:ə*, 57, 116, 146, 336; **Ča** m. sp. *nò:u*, 58, 151, 200, 336; ž. sp. *no'ua*, 147, 204, 336; sr. sp. *ná:uo*, 95, 117, 147, 199, 204, 336; **Ma** m. sp. *nò:u*, 58, 151, 336; ž. sp. *no'ua*, 117, 147, 336; sr. sp. *noùə*, 58, 117, 147, 336; **Pl** m. sp. *nò:u*, 58, 152, 215, 336; ž. sp. *no'ua*, 118, 147, 219, 336; sr. sp. *nó:uo*, 95, 118, 147, 215, 220, 336; **Po** m. sp. *nò:u*, 58, 152, 336; ž. sp. *no'ua*, 118, 148, 336; sr. sp. *nó:uo*, 95, 118, 148, 336; **Pr** m. sp. *nò:u*, 58, 112, 152, 228, 233, 236, 336; ž. sp. *no'ua*, 112, 119, 148, 233, 236, 336; sr. sp. *noù:ə*, 58, 112, 119, 148, 227, 233, 236, 336; **Ter** m. sp. *nùou*, 58, 152, 245, 256, 336; ž. sp. *nó:va*, 96, 148, 247, 257, 336; sr. sp. *nó:vo*, 96, 148, 247, 257, 336; **Za** tož. ed. *nó:u*, 266, 269
- nož**: **Br** im. ed. *nuó:ž*, 83, 298; rod. ed. *nuó:ža*, 61, 298; **Ča** im. ed. *nuóš*, 83, 198, 298; rod. ed. *nuóža*, 61, 198, 298; **Ma** im. ed. *nu:áž*, 83, 298; rod. ed. *nu:áža*, 62, 298; **Pl** im. ed. *nu:óš*, 58, 83,

214, 298; rod. ed. *nu:óžza*, 58, 62, 214, 298; **Po** im. ed. *nuóš*, 83, 298; rod. ed. *nuóžza*, 107, 118, 121, 298; **Pr** im. ed. *nu:óš*, 83, 227, 235, 298; rod. ed. *nuóžza*, 119, 121, 235, 237, 298; **Ter** im. ed. *nuóš*, 84, 241, 245, 298; *nuóza*, 62, 298; rod. ed. *nuóza*, 245; daj. ed. *nuózu*, 130, 252; im. mn. *nuózi*, 127, 252; **Ti** im. ed. *nuóš*, 84, 298; rod. ed. *nuóza*, 62, 298; **Vi** im. ed. ⟨*nuóš*⟩, 84, 298; **Za** im. ed. *nuóš*, 84, 265, 298; rod. ed. *nuóza*, 62, 265, 298

nožič: **Ter** im. ed. *no'žič*, 86, 119, 159, 250, 254, 259

O

obed: **Ča** 'večerja' im. ed. *a'bet*, 80, 201; **Po** im. ed. *o'bet*, 80, 118; **Ter** 'zajtrk' im. ed. *o'bet*, 80, 119, 251, 254; rod. ed. *obiěda*, 56, 244; **Ti** 'zajtrk' im. ed. *o'bet*, 80, 120; **Vi** im. ed. ⟨*obět*⟩, 81, 120, 154

obela: **Br** im. ed. *uobię:la*, 54, 153, 280; rod. ed. *uobię:le*, 113; tož. ed. *uobię:lo*, 280; **Ča** im. ed. *abięla*, 55, 153, 198, 280; tož. ed. *abięlo*, 280; **Ma** im. ed. *obi:ęla*, 55, 117, 153, 280; rod. ed. *obi:ęle*, 114; tož. ed. *obi:ęla*, 280; **Pl** im. ed. *obi:ęla*, 55, 118, 153, 213, 219, 280; tož. ed. *obi:ęlu*, 280; **Po** im. ed. *obięla*, 118, 153, 280; tož. ed. *obięlu*, 280; **Pr** im. ed. *uobi:ęla*, 56, 119, 153, 227, 233, 236, 280; rod. ed. *uobi:ęle*, 114, 231; tož. ed. *uobi:ęlo*, 280; **Ter** im. ed. *obięla*, 56, 119, 154, 244, 254, 280; rod. ed. *obięle*, 115, 253; tož. ed. *obięlu*, 280; **Ti** im. ed. *obięla*, 120, 280; tož. ed. *obięlu*, 280

obeliti: **Ča** nedol. *abięli:t*, 108, 206; del. na *-l* m. sp. *abięlu*, 144, 203, 206; del. na *-l* ž. sp. *abięli:la*, 206; **Ter** nedol. *obiliti:tj*, 109, 256; 3. os. ed. *obięli*, 56, 244; del. na *-n* m. sp. *obi:ęn*, 56, 244; del. na *-n* sr. sp. *obi:ęno*, 56, 244; **Ti** nedol. *obięli:tj*, 109

obesiti: **Ter** nedol. *obięsi:tj*, 56, 127, 244, 252; 3. os. ed. *obięsi*, 56, 244

oblačen: **Ter** m. sp. *ó:blačqn*, 96, 247; ž. sp. *ó:blačna*, 96, 247; sr. sp. *ó:blačno*, 96, 247

oblačno (prisl.): **Ma** *oblà:čano*, 72; **Po** *oblà:čno*, 72, 118

oblak: **Po** im. ed. *ó:blak*, 95, 132, 153; rod. ed. *oblà:ka*, 72, 118; **Pr** im. ed. *uóblà:k*, 73, 119, 153, 228, 233, 236; **Ter** im. ed. *ó:blak*, 96, 133, 154, 247, 255; **Ti** im. ed. *ó:blak*, 96, 154; **Za** im. ed. *ó:blak*, 96, 154, 266, 272

oblica 'repa': **Ti** im. ed. *oblí:ca*, 120; im. mn. *oblí:ce*, 115

obosti: **Pl** 3. os. ed. *obodíe:*, 214

obračalnik: **Za** im. ed. *obračà:unjk*, 271

obračati: **Vi** nedol. ⟨*obrácatè*⟩, 74, 154, 159

obresti * 'obiskati, najti': **Pl** form. *obrě:nčete*, 159, 222; del. na *-l* m. sp. *obrì:ędu*, 145, 218; **Ter** nedol. *obrięsi:tj*, 56, 244; 3. os. ed. *obrięnce*, 64, 247; *obrě:nčce*, 256; **Za** 1. os. ed. *obrě:nčqn*, 271

obroč: **Ča** im. ed. *á:báč*, 95, 199, 206; rod. ed. *á:báča*, 206

obuti 'obleči': **Ter** 2. os. ed. vel. *o'buy*, 88, 250; del. na *-l* m. sp. *o'buu*, 145, 251

obutilo * 'oblačilo': **Ter** im. ed. *obuti:lo*, 119, 120, 254

ocvesti: **Br** del. na *-l* m. sp. *uocüę:du*, 74, 144, 346; del. na *-l* sr. sp. *uocüad'lo*, 346; **Ma** nedol. *ocüęst*, 86, 346; del. na *-l* m. sp. *ocüętu*, 75, 144, 346; del. na *-l* ž. sp. *ocüętla*, 75, 346; del. na *-l* sr. sp. *ocüętlo*, 75, 346

oča: **Br** im. ed. *uo'ča*, 153, 158; **Ma** im. ed. *o'ča*, 117, 153, 159; **Ti** im. ed. *o'ča*, 120, 154, 159; **Vi** im. ed. ⟨*očä*⟩, 120, 154, 159; **Za** im. ed. *o'ča*, 121, 154, 159, 269, 272

odcvesti: **Ča** del. na *-l* m. sp. *atcüę:tu*, 99, 144, 200, 203; del. na *-l* sr. sp. *atcüę:tlo*, 99, 200

odgnati: **Ter** del. na *-l* m. sp. *od'nou*, 145, 251

- odkleniti:** **Br** nedol. *uotklanì:t*, 110, 153; del. na *-l* m. sp. *uotkla'nu*, 144, 351; del. na *-l* ž. sp. *uotklanì:la*, 351; del. na *-l* m. sp. mn. *uotklanì:l*, 351; **Ča** nedol. *atklenì:t*, 110, 153, 204, 351; 3. os. ed. *atklá:ne*, 60, 198, 351; del. na *-l* m. sp. *atkle'nu*, 144, 201, 351; del. na *-l* ž. sp. *atklenì:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *atklenì:lo*, 351; form. *atklá:nete*, 351; **Ma** nedol. *oklenì:t*, 351; 2. os. ed. *oklé:neš*, 351; 2. os. mn. *oklé:neta*, 351; del. na *-l* m. sp. *okle'nu*, 144, 351; del. na *-l* ž. sp. *oklenì:la*, 351; del. na *-l* m. sp. mn. *oklenì:l*, 351; **Po** nedol. *otklenì:tę*, 111, 153, 352; 3. os. ed. *otklé:ne*, 60, 352; 2. os. mn. *otkle'neta*, 102, 111, 352; del. na *-l* m. sp. *otkle'nu*, 145, 352; del. na *-l* ž. sp. *otklenì:la*, 352; del. na *-l* m. sp. mn. *otklenì:lę*, 126, 352; **Pr** nedol. *uotklenì:t*, 112, 119, 153, 231, 233, 236, 352; 3. os. ed. *uotkleéne*, 60, 227, 352; 2. os. mn. *uotkle'nete*, 102, 112, 229, 232, 237, 352; del. na *-l* m. sp. *uotkle'nọ*, 145, 230, 352; del. na *-l* ž. sp. *uotklenì:la*, 352; del. na *-l* m. sp. mn. *uotklenì:l*, 352; **Ter** nedol. *oklenì:tį*, 112, 154, 253; **Ti** nedol. *otklenì:tį*, 112, 352; del. na *-l* m. sp. *otkle'nọu*, 146, 352; del. na *-l* ž. sp. *otklenì:la*, 352; del. na *-l* m. sp. mn. *otklenì:lį*, 352; **Za** nedol. *otklenì:tį*, 352; 2. os. ed. *otklé:neš*, 352; form. *otklé:nete*, 352; del. na *-l* m. sp. *otklé:nọu*, 352; del. na *-l* ž. sp. *otklé:nįla*, 352; del. na *-l* m. sp. mn. *otklé:nįlį*, 352
- odpeti** (3. os. ed. odpne): **Br** nedol. *uotpé:t*, 63, 153, 344; 3. os. ed. *uotp'ne*, 344; 3. os. mn. *uotpna'jo*, 344; del. na *-l* m. sp. *uotpé:u*, 344; del. na *-l* ž. sp. *uotpé:la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *uotpè:lo*, 344; **Ča** nedol. *atpá:t*, 63, 153, 198, 344; 3. os. ed. *atpá:ne*, 344; 3. os. mn. *atpá:nejo*, 344; del. na *-l* m. sp. *atpà:u*, 207, 344; del. na *-l* ž. sp. *atpà:la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *atpà:lo*, 344; **Ma** nedol. *opné:t*, 153, 344; 2. os. ed. *op'neš*, 344; 2. os. mn. *opneš'ta*, 344; del. na *-l* m. sp. *opné:u*, 344; del. na *-l* ž. sp. *opné:la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *opné:lo*, 344; **Pi** nedol. *otpé:tę*, 64, 153, 215, 344; 2. os. ed. *otpenié:š*, 344; 2. os. mn. *otpenetá:*, 344; del. na *-l* m. sp. *otpè:u*, 221, 344; del. na *-l* ž. sp. *otpè:la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *otpè:lo*, 344; **Po** nedol. *otpé:tę*, 64, 153, 345; 3. os. ed. *otpé:ne*, 345; 2. os. mn. *otpe'neta*, 114, 345; del. na *-l* m. sp. *otpé:u*, 345; del. na *-l* ž. sp. *otpé:la*, 345; del. na *-l* sr. sp. *otpé:lo*, 345; **Pr** nedol. *uotpéét*, 64, 119, 153, 227, 228, 233, 236, 345; 2. os. ed. *uotpééneš*, 345; 2. os. mn. *uotpénete*, 102, 114, 229, 232, 345; del. na *-l* m. sp. *uotpèe:u*, 236, 345; del. na *-l* ž. sp. *uotpèe:la*, 345; del. na *-l* sr. sp. *uotpèe:lo*, 345
- odpreti:** **Br** nedol. *uotprié:t*, 54, 153, 344; 3. os. ed. *uotp're*, 344; 2. os. mn. *uotpra'te*, 344; del. na *-l* m. sp. *uotp'ru*, 344; del. na *-l* ž. sp. *uotpàrla*, 344; del. na *-l* m. sp. mn. *uotpàrli*, 124; **Ča** nedol. *atpriét*, 55, 153, 198, 344; 1. os. ed. *atpè'rən*, 203; 3. os. ed. *atpè're*, 203, 344; 2. os. mn. *atperetá:*, 201, 344; 3. os. mn. *atperejá:*, 199; form. *atperetá:*, 199; del. na *-l* m. sp. *atpř:u*, 200, 344; del. na *-l* ž. sp. *atpàrla*, 78, 202; del. na *-l* sr. sp. *atpàrlo*, 78, 202; **Ma** nedol. *opri:át*, 153, 344; 2. os. ed. *op'reš*, 344; 2. os. mn. *opres'ta*, 344; del. na *-l* m. sp. *oprù:*, 344; del. na *-l* ž. sp. *opàrla*, 344; del. na *-l* sr. sp. *opàrlo*, 344; **Po** nedol. *otpriéte*, 55, 153, 345; 2. os. ed. *otperé:š*, 345; 2. os. mn. *otperetá:*, 345; del. na *-l* m. sp. *otpàru*, 78, 345; del. na *-l* ž. sp. *otpàrla*, 78, 345; del. na *-l* sr. sp. *otpàrlo*, 78, 345; **Pr** nedol. *uòpri:ét*, 56, 119, 153, 227, 233, 236, 345; 3. os. ed. *uòpreé*, 345; 2. os. mn. *uòpreté*, 345; del. na *-l* m. sp. *uòpř:u*, 345; del. na *-l* ž. sp. *uòpř:la*, 345; del. na *-l* m. sp.

- mn. *uótpárlɔ*, 126, 234, 345; **Ter** nedol. *opriétj*, 56, 154, 244, 259, 344; 3. os. ed. *operé:*, 246, 344; 1. os. mn. *operemó:*, 248; 2. os. mn. *operetá:*, 246, 249, 344; del. na -l m. sp. *ó:per*, 246, 258, 344; del. na -l ž. sp. *ó:perla*, 246, 258, 344; del. na -l sr. sp. *ó:perlo*, 246, 344; **Ti** nedol. *otpriétj*, 345; 2. os. ed. *otperé:s*, 345; 2. os. mn. *otperetá:*, 345; del. na -l m. sp. *otpè:r*, 345; del. na -l ž. sp. *otpè:rla*, 345; del. na -l sr. sp. *otpè:rlo*, 345; **Vi** nedol. ⟨otpriéte⟩, 154, 345; del. na -l m. sp. ⟨otpêr⟩, 345; del. na -l ž. sp. ⟨otpêrla⟩, 345; **Za** nedol. *otpriétj*, 57, 154, 264, 345; 3. os. ed. *otperé:*, 345; form. *otpereté:*, 345; del. na -l m. sp. *otpè:r*, 345; del. na -l ž. sp. *otpè:rla*, 345; del. na -l sr. sp. *otpè:rlo*, 345
- odrezati**: **Pr** nedol. *uódrié'zet*, 103, 119, 153, 229, 233, 236, 365
- odumeti** * (?) 'znoreti': **Ča** nedol. *adyumiét*, 208; del. na -l m. sp. *adyú:mu*, 69, 144, 197, 203
- ogenj**: **Br** im. ed. ⟨wɔɣín⟩, 90, 155; *uó'ɣín*, 153; **Ča** im. ed. *a'ni*, 153, 155, 201, 209; **Ma** im. ed. *ɣo'hán*, 90, 153, 155; **Pi** im. ed. *o'ɣín*, 91, 216; *o'ɣe'n*, 153, 156, 222; **Po** im. ed. *o'ni*, 153, 156; **Pr** im. ed. *uó'ɣe'n*, 91, 119, 153, 156, 230, 233, 236; **Ter** im. ed. *'on*, 154, 156, 259; mest. ed. *ó:nu*, 62, 247; **Ti** im. ed. *o'ɣon*, 154, 157; **Vi** im. ed. ⟨^hǫń⟩, 154, 157; **Za** im. ed. *'on*, 154, 157, 272
- oglje**: **Br** im. ed. ⟨wɔɣuɣje⟩, 65, 110, 142, 153, 155; **Ma** im. ed. *uəɣje*, 65, 111, 142, 153, 155; **Pi** im. ed. *uó:ɣuɣje*, 111, 142, 153, 156, 218, 221, 222
- ogniti** 'segniti': **Ma** nedol. *oɣní:t*, 67, 153, 155, 349; del. na -l m. sp. *oɣní:u*, 349; del. na -l ž. sp. *oɣní:la*, 349; del. na -l sr. sp. *oɣní:lɔ*, 349
- ognjišče**: **Br** im. ed. ⟨wɔɣníšče⟩, 67, 110, 153, 155, 158; *uɔɣní:šče*, 67, 110, 153, 155, 158; im. mn. *uɔɣní:šča*, 66; **Ča** im. ed. *aní:šče*, 111, 153, 155, 159, 204, 208; **Ma** im. ed. *ɣoní:šče*, 111, 117, 153, 155, 159; **Pi** im. ed. *oɣní:šče*, 111, 118, 153, 156, 159, 218, 219, 222; mest. ed. *oɣní:šču*, 130, 218; **Ter** im. ed. *oní:šče*, 112, 119, 154, 159, 253, 254, 258; **Vi** im. ed. ⟨oníšče⟩, 113, 120, 154, 157, 159
- ograd** 'dvorišče': **Br** im. ed. *uoy'rad*, 88, 153, 155; **Ter** im. ed. *o'rat*, 89, 119, 154, 156, 251, 254, 259; rod. ed. *orá:da*, 73, 249; **Ti** im. ed. *ɣo'rat*, 90, 120; **Vi** im. ed. *o'rat*, 90, 120, 154, 157
- ogreti**: **Pi** nedol. *oɣri:éte*, 156, 222; del. na -l m. sp. *oɣ'ru*, 145, 216; **Ter** nedol. *oriétj*, 119, 156
- ohvaliti**: **Ter** nedol. *oxuáli:tj*, 149, 256
- oklati**: **Ča** nedol. *aklá:t*, 72, 153, 201, 341; 3. os. ed. *aká:je*, 61, 199, 341; del. na -l m. sp. *ak'lu*, 144, 201, 341; del. na -l ž. sp. *aklá:la*, 341; del. na -l m. sp. mn. *aklá:l*, 341; **Ma** nedol. *oklá:t*, 72, 153, 341; 3. os. ed. *okó:je*, 62, 341; del. na -l m. sp. *ok'lu*, 144, 341; del. na -l ž. sp. *oklá:la*, 341; del. na -l sr. sp. *oklá:lɔ*, 341; **Pi** nedol. *oklá:te*, 72, 153, 216, 341; del. na -l m. sp. *ok'lu*, 145, 216, 341; del. na -l ž. sp. *oklá:la*, 341; del. na -l sr. sp. *oklá:lɔ*, 341; **Ter** nedol. *oklá:tj*, 154; del. na -l m. sp. *ok'lɔy*, 145, 251, 341; del. na -l ž. sp. *oklá:la*, 341; **Ti** del. na -l m. sp. *ok'lóy*, 146, 154, 342; del. na -l ž. sp. *oklá:la*, 154, 342; del. na -l sr. sp. *oklá:lɔ*, 154, 342; **Vi** nedol. ⟨oklâte⟩, 74, 154; del. na -l m. sp. ⟨oklòy⟩, 146, 342; **Za** del. na -l m. sp. *ok'lɔy*, 146, 154, 268, 271, 342
- okno**: **Br** im. ed. ⟨woknò⟩, 83, 116; *uok'no*, 153; **Vi** im. ed. ⟨ǫkno⟩, 62, 120, 154; im. mn. ⟨ǫkna⟩, 62
- oko**: **Br** im. ed. ⟨ū^oč̣⟩, 325; *uò:č*, 153, 325; rod. ed. *uocè:s*, 59, 325; **Ma** im. ed. ⟨*dno*⟩ *oči:*, 117, 325; rod. ed. *očè:s*, 325; **Pi** im. mn. *oči:*, 153; *uè:č̣e*, 95, 214, 325; **Po** im. ed. *ó:ko*, 95, 118, 153, 325;

- rod. ed. *ó:ka*, 325; **Pr** im. ed. *uò:č*, 325; rod. ed. *uó'čə*, 325; im. mn. *uòčìr*, 325; **Ter** im. ed. *ó:ko*, 96, 120, 154, 247, 254, 325; rod. ed. *ó:ku*, 325; **Ti** im. ed. *ó:ko*, 96, 120, 154, 325; **Vi** im. ed. ⟨*óko*⟩, 96, 120, 154, 325; rod. ed. ⟨*óka*⟩, 325; **Za** im. ed. *ó:ko*, 96, 121, 154, 266, 269, 325; rod. ed. *ó:ka*, 325
- okrstiti: Po** nedol. *okərsù:tə*, 139, 153; 3. os. ed. *okərstí:*, 359; **Pr** nedol. *uòkərstì:t*, 119, 153, 236; 3. os. ed. *uòkərstə*, 126, 234, 359; 3. os. mn. *uòkərstjo*, 126, 233, 235, 359
- okusiti: Ter** im. ed. *okú:sjtj*, 127, 252
- oličiti** * 'pooblati': **Ter** im. ed. *oljì:čtj*, 127, 252
- olje: Br** im. ed. ⟨*wóje*⟩, 61, 110, 142; *uó:je*, 153; **Ča** im. ed. *á:uje*, 142, 200, 207; *ó:uje*, 61, 111, 142, 153, 200, 204, 207; **Pl** im. ed. *ó:uje*, 62, 111, 142, 153, 218, 221, 222; **Po** im. ed. *ó:uje*, 62, 111, 153; **Pr** im. ed. *uó:je*, 62, 112, 142, 153, 228, 231, 236; **Ter** im. ed. *ó:uje*, 62, 112, 142, 154, 247, 253, 257; **Ti** im. ed. *ó:uje*, 62, 112, 142; **Vi** im. ed. ⟨*óuje*⟩, 62, 113, 142, 154; ⟨*uòuje*⟩, 66, 113, 142, 154, 157; **Za** im. ed. *ó:uje*, 62, 113, 142, 154, 265, 269, 271
- oltar: Za** im. ed. *ó:utar*, 271
- olupiti: Ter** nedol. *olupì:tj*, 130, 252
- omaniti** *: **Vi** nedol. ⟨*omanîtè*⟩, 154; del. na -l m. sp. ⟨*ománou*⟩, 128
- omíti: Ter** nedol. *omí:tj*, 68, 243, 244; 2. os. ed. vel. *o'mj*, 86, 250
- omlatiti: Za** nedol. *omlatì:tj*, 134, 270; del. na -l m. sp. *omlátou*, 146, 270, 271
- on: Ča** 'an', 83, 202; **Ter** 'on', 84, 251; **Vi** ⟨*on*⟩, 154; 'on', 84; **Za** 'on', 84, 267
- ona: Ča** 'a'na, 117, 205; **Ter** 'o'na, 242; naslonsko *na*, 242; *ne*, 242; **Vi** ⟨*onä*⟩, 154; **Za** 'o'na, 121, 269
- onest** * 'iskren': **Ter** m. sp. *o'nest*, 251, 255; ž. sp. *onè:šta*, 246, 255; sr. sp. *onè:sto*, 246, 255
- ono: Ča** *anùo*, 58, 117, 198, 205; **Ter** *o'nu*, 241; *onùo*, 58, 241, 245
- opeči: Ča** nedol. *a'peč*, 86, 202, 206, 209; 2. os. ed. *apečəš*, 203; 2. os. mn. *apečetá:*, 203; del. na -l m. sp. *apá:ku*, 60, 144, 203; del. na -l m. sp. mn. *apek'lə*, 209; **Ter** nedol. *ope'čj*, 86, 112, 250, 253; **Za** nedol. *ope'čj*, 87, 113, 267, 269
- opit: Pr** m. sp. *uòpì:t*, 68, 153, 227, 236; ž. sp. *uòpì:ta*, 68, 153, 227, 236; sr. sp. *uòpì:to*, 68, 227
- opora: Br** im. ed. *uopùo:ra*, 57, 153; **Ča** im. ed. *apùora*, 58, 153, 198
- opornica: Ter** im. ed. *oxùornjca*, 58, 119, 127, 245, 252, 254
- oprati: Ča** nedol. *aprá:t*, 153; del. na -l m. sp. *aprà:u*, 207; **Pl** del. na -l m. sp. *oprà:u*, 221; **Ter** nedol. *oprátj*, 154; del. na -l m. sp. *oprà:u*, 257
- opresti: Po** del. na -l m. sp. *oprè:du*, 145, 348; del. na -l ž. sp. *opred'la*, 107, 114, 348; del. na -l sr. sp. *oprè:dlo*, 348; **Vi** del. na -l m. sp. ⟨*oprèdou*⟩, 146, 348
- oreh: Br** im. ed. *uor'rax*, 80, 116, 153; rod. ed. *uorié:xa*, 54, 80; **Ča** im. ed. *a'rex*, 80, 153, 201; rod. ed. *ariéxa*, 55, 80, 198; **Po** im. ed. *o'rax*, 118; **Pr** im. ed. *uó'rex*, 80, 119, 153, 229, 233, 236; **Ter** im. ed. *o'rax*, 89, 119, 251, 254; rod. ed. *orá:xa*, 73, 249; daj. ed. *orá:xu*, 130, 252; **Vi** im. ed. ⟨*oràx*⟩, 90, 120, 154; rod. ed. ⟨*oráxa*⟩, 74, 90; im. mn. ⟨*oráxè*⟩, 128; **Za** im. ed. *o'rax*, 90, 121, 268, 269
- orloj** * 'naprava za merjenje časa, ura': **Ter** im. ed. *or'loj*, 251, 255
- oro** * 'zlato': **Ter** im. ed. *ò:ro*, 248
- osa: Pl** im. ed. *o'sa*, 89, 118, 217, 219; tož. ed. *o'sy*, 85, 217; **Ter** tož. ed. *ó:su*, 96, 247; **Ti** tož. ed. *ó:su*, 96; **Vi** im. ed. ⟨*ósa*⟩, 154; im. mn. ⟨*óse*⟩, 115; **Za** tož. ed. *ó:su*, 96, 266; im. mn. *ó:se*, 115, 269
- oselica** * 'osa': **Br** im. ed. *yošie:lca*, 54, 153; **Ča** im. ed. *asielca*, 55, 153, 198

oselnik: **Ter** im. ed. *ó:šunjk*, 127, 252;

Vi im. ed. ⟨óšouņek⟩, 128, 154

osem: **Ča** *á:šan*, 61, 135, 143, 153, 199, 205, 207; **Ma** *ó:šan*, 62, 143, 153;

Pl *ué:sən*, 62, 135, 143, 214, 220, 221;

Po *ó:šan*, 62, 143, 153; **Ter** *ó:šan*, 62, 143, 154, 247, 256; **Vi** ⟨óšan⟩, 62, 143, 154; **Za** *ó:šan*, 62, 143, 154, 265, 271

osla: **Br** im. ed. ⟨woslà⟩, 116, 153; **Ča** im. ed. *yá:sla*, 153, 208; tož. ed. *yá:slo*, 95, 199; **Ter** im. ed. *ó:sla*, 154; tož. ed. *ó:šlu*, 96, 247; **Vi** im. ed. ⟨ósla⟩, 154;

Za tož. ed. *ó:slu*, 96, 266

oster: **Ter** m. sp. *ó:štar*, 62, 247; ž. sp. *ó:štra*, 62, 247; sr. sp. *ó:štro*, 62, 247

ostriči: **Ter** nedol. *oštri:čij*, 68, 159, 243, 259; 2. os. ed. *oštrjé:s*, 246

osušiti: **Ča** del. na *-l* m. sp. *asu:šu*, 69, 144, 197, 203, 359; del. na *-l* sr. sp.

asuš:ilo, 359; **Ter** del. na *-l* ž. sp. *ošù:šjla*, 359; del. na *-l* sr. sp. *ošù:šjlo*, 359; **Ti** del. na *-l* m. sp. *ošù:šou*, 70, 146, 360; del. na *-l* ž. sp. *ošuš:ila*, 360;

del. na *-l* sr. sp. *ošù:šjlo*, 360; **Za** nedol. *ošuš:itj*, 131, 158, 268, 272, 360

otava: **Br** im. ed. ⟨wotâŋa⟩, 71, 116, 146, 153; *uotâ:ŋa*, 71, 116, 146, 153, 280; tož. ed. *uotâ:ŋo*, 280; **Ča** im. ed. *atâ:ŋa*, 71, 147, 153, 200, 280; tož. ed. *atâ:ŋo*, 280; **Ma** im. ed. *otâ:ŋa*, 72, 117, 147, 153, 280; tož. ed. *otâ:ŋo*, 280; **Pl** im. ed. *otâ:ŋa*, 72, 118, 147, 153, 216, 219, 280; tož. ed. *otâ:ŋu*, 280; **Po** im. ed. *otâ:ŋa*, 72, 118, 148, 153, 280; tož. ed. *otâ:ŋu*, 280; **Pr** im. ed. *uotâ:ŋa*, 73, 119, 148, 153, 228, 233, 236, 280; tož. ed. *uotâ:ŋo*, 280; **Ter** im. ed. *otâ:va*, 73, 119, 148, 154, 249, 254, 257, 280; tož. ed. *otâ:u*, 242, 280; **Ti** im. ed. *otâ:ŋa*, 73, 120, 149, 154, 280; tož. ed. *otâ:ŋu*, 280; **Vi** im. ed. ⟨otâŋa⟩, 74, 120, 149, 154, 280; **Za** im. ed. *otâ:ŋa*, 74, 121, 149, 154, 266, 269, 271, 280; rod. ed. *otâ:ŋe*, 115, 149, 269; tož. ed. *otâ:ŋu*, 280; mest. ed. *otâ:vj*, 149, 271

oteči: **Za** nedol. *ote'čij*, 159, 272

otrobi: **Br** im. mn. *uotró:b*, 65, 124, 153;

Pr im. mn. *uótrò:op*, 65, 119, 126, 153, 228, 233, 235, 236

otrok: **Br** im. ed. *uot'rok*, 83, 153, 299; rod. ed. *uotro'ka*, 299; im. mn. ⟨wotròc⟩, 85; *uot'roc*, 85; rod. mn. *uotruó:k*, 57, 299; mest. mn. *uotro'kax*, 299; or. mn. *uotró:kmi*, 57, 299; *uotruó:k*, 57, 299; **Ča** im. ed. *at'rak*, 83, 117, 153, 202, 205, 299; rod. ed. *atra'ka*, 299; im. mn. *atra'kə*, 203, 209; rod. mn. *atruók*, 198, 299; or. mn. *atruók*, 198, 299; **Ma** im. ed. *ot'rok*, 83, 117, 153, 299; rod. ed. *otro'ka*, 299; mest. ed. *otru:ók*, 58; *otru:ók* (!), 299; im. mn. *otro'čə*, 86; rod. mn. *otru:ók*, 58, 299; or. mn. ⟨*otro'kan*⟩, 299; **Pl** im. ed. *ot'rok*, 83, 118, 153, 217, 219, 299; rod. ed. *otro'ka*, 299; rod. mn. *otru:ók*, 58, 214, 299; mest. mn. *otru:ókax*, 58, 214, 299; or. mn. *otru:ókə*, 58, 125, 214, 219, 299; **Po** im. ed. *ot'rok*, 83, 118, 153, 300; rod. ed. *otro'ka*, 300; rod. mn. *otrocí:*, 300; mest. mn. *otrocíəx*, 300; or. mn. *otrocà:mə*, 300; *otro'ceə*, 300; **Pr** im. ed. *uot'rok*, 83, 119, 153, 229, 233, 236, 300; rod. ed. *otro'ky*, 300; *uótro'kə*, 300; rod. mn. *otruók*, 300; *uótrru:ók*, 58, 227, 300; mest. mn. *uótro'kex*, 300; or. mn. *uótrru:ók*, 58, 227, 300; **Ter** im. ed. *ot'rok*, 84, 119, 154, 251, 254, 299; mest. ed. *otró:ku*, 62, 247; rod. mn. *otrokí:*, 58, 245, 299; *otrocí:*, 299; *otruók*, 58, 245, 299; mest. mn. *otro'kax*, 299; or. mn. *otro'kj*, 299; *otruókj*, 299; **Ti** im. ed. *ot'rok*, 84, 120, 154, 300; rod. mn. *otruók*, 59; mest. mn. *otruók*, 59; or. mn. *otruókj*, 59; **Vi** im. ed. ⟨otrök⟩, 84, 154, 300; *ot'rok*, 120; rod. mn. ⟨*otruók*⟩, 59, 300; daj. mn. ⟨*otrokän*⟩, 59; ⟨*otruókan*⟩, 59; mest. mn. ⟨*otrokäx*⟩, 300; or. mn. ⟨*otrüokame*⟩, 59; ⟨*otrüokame*⟩, 300; **Za** im. ed. *ot'rok*,

- 84, 121, 154, 267, 269, 300; rod. ed. *otró:ka*, 300; *otro'ky*, 300; im. mn. *otró'kj*, 273; *otró:kj*, 273
- ovca: Br** im. ed. *u'ca*, 88, 147, 287; tož. ed. *ucò:*, 287; rod. mn. *ucé:*, 287; **Ča** im. ed. *ó:uca*, 150, 153, 197, 287; tož. ed. *ó:uco*, 95, 122, 200, 204, 287; im. mn. *ó:uce*, 114, 204; rod. mn. *ó:ucax*, 287; **Ma** im. ed. *u'ca*, 89, 147, 287; tož. ed. *ucò:*, 287; rod. mn. *ucí:*, 287; **Pl** im. ed. *ó:uca*, 150, 153, 287; tož. ed. *ó:ucu*, 95, 122, 215, 218, 287; im. mn. *ó:uce*, 114, 219; rod. mn. *ó:uc*, 221, 287; *uəc'é:*, 221, 287; **Po** im. ed. *ó:uca*, 150, 153, 287; tož. ed. *ó:ucu*, 95, 122, 287; rod. mn. *oučé:*, 287; **Pr** im. ed. *u'ca*, 89, 150, 230, 235, 287; tož. ed. *ucò:*, 287; rod. mn. *uəc'é:*, 287; **Ter** im. ed. *ó:uca*, 151, 154, 256, 258, 287; tož. ed. *ó:ucu*, 96, 123, 247, 253, 287; im. mn. *ó:uce*, 115, 254; rod. mn. *ò:uc*, 287; *ò:ucaj*, 287; **Ti** im. ed. *ó:uca*, 154; *ó:uca*, 151, 287; tož. ed. *ó:ucu*, 123, 287; rod. mn. *ó:uc*, 287; **Vi** im. ed. *ó:uca*, 151; *ó:uca*, 154, 287; tož. ed. *ó:ucu*, 96, 123, 287; rod. mn. *oučé:*, 287; **Za** im. ed. *ó:uca*, 151, 154, 271, 287; tož. ed. *ó:ucu*, 96, 123, 266, 269, 287; im. mn. *ó:uce*, 115, 269; rod. mn. *oucí:*, 287
- ovcon** * 'oven': **Ter** im. ed. *ucò:n*, 120, 151, 253
- ovčica: Za** im. ed. *ucí:ca*, 269
- ozek: Br** m. sp. *uó:zak*, 65, 134, 153, 330; ž. sp. *uó:ska*, 65, 153, 330; sr. sp. *uó:sko*, 65, 153, 330; **Ča** m. sp. *uá:zak*, 65, 135, 153, 199, 205, 207, 330; ž. sp. *uá:ska*, 65, 153, 199, 207, 330; sr. sp. *uá:sko*, 65, 117, 153, 199, 204, 207, 330; **Ma** m. sp. *uázak*, 65, 135, 153, 330; ž. sp. *uáska*, 65, 153, 330; sr. sp. *uásko*, 65, 117, 153, 330; **Po** m. sp. *uó:zak*, 65, 135, 153, 330; ž. sp. *uos'ka*, 107, 122, 153, 330; sr. sp. *uó:sko*, 65, 118, 153, 330; **Pr** m. sp. *uó:zek*, 65, 136, 153, 228, 232, 236, 330; ž. sp. *uó:ska*, 65, 153, 228, 236, 330; sr. sp. *uó:sko*, 65, 119, 153, 228, 233, 236, 330
- oženiti se: Br** nedol. *uóženit*, 153; del. na *-l* m. sp. *uóža'nu*, 144, 357; del. na *-l* ž. sp. *uóžani:la*, 357; del. na *-l* m. sp. mn. *uóžani:l*, 357; **Ča** 3. os. ed. *ožá:n*, 60, 124, 153, 198, 206, 357; 2. os. mn. *ožá:nta*, 124, 206, 357; del. na *-l* m. sp. *ože'nu*, 144, 201, 357; del. na *-l* ž. sp. *oženi:la*, 357; del. na *-l* m. sp. mn. *oženi:l*, 357; **Ma** nedol. *oženi:t*, 111, 153, 357; 2. os. mn. *ožé:nəta*, 125, 357; del. na *-l* m. sp. *ože'nu*, 144, 357; del. na *-l* ž. sp. *oženi:la*, 357; del. na *-l* m. sp. mn. *oženi:l*, 357; **Pl** nedol. *oženi:tę*, 111, 153, 218; 2. os. mn. *ožíé:nęta*, 125, 219, 357; del. na *-l* m. sp. *ože'nu*, 145, 216, 357; del. na *-l* ž. sp. *oženi:la*, 357; del. na *-l* m. sp. mn. *oženi:lę*, 125, 219, 357; **Po** nedol. *oženi:tę*, 111, 153, 358; del. na *-l* m. sp. *ože'nu*, 145, 358; del. na *-l* ž. sp. *oženi:la*, 358; del. na *-l* m. sp. mn. *oženi:lę*, 126, 358; **Pr** nedol. *uóženi:t*, 112, 119, 153, 231, 233, 236, 358; 3. os. ed. *uóžén*, 60, 227, 358; 2. os. mn. *uóžé'nste*, 103, 112, 230, 232, 358; del. na *-l* m. sp. *uóže'no*, 145, 230, 358; del. na *-l* ž. sp. *uóženi:la*, 358; del. na *-l* m. sp. mn. *uóženi:l*, 358; **Ter** nedol. *oženi:tj*, 112, 154, 253; del. na *-l* m. sp. *ožé:nou*, 357; del. na *-l* ž. sp. *oženi:la*, 357; del. na *-l* m. sp. mn. *oženi:lj*, 127, 252, 357; **Ti** nedol. *oženi:tj*, 112, 154, 358; del. na *-l* m. sp. *ože'nou*, 146, 358; del. na *-l* ž. sp. *oženi:la*, 358; del. na *-l* m. sp. mn. *oženi:lj*, 358; **Vi** nedol. ⟨oženíte⟩, 358; **Za** nedol. *oženi:tj*, 113, 154, 269, 358; del. na *-l* m. sp. *ožé:nou*, 61, 146, 265, 270, 271; del. na *-l* ž. sp. *oženi:la*, 358; del. na *-l* m. sp. mn. *oženi:lj*, 128, 268, 358
- ožeti** 's stiskanjem, vitjem odstraniti tekočino iz česa': **Br** nedol. *uóžé:t*, 63, 153; 3. os. ed. *uóžá:me*, 74

P

padela * ‘posoda’: **Ter** im. ed. *padiēla*, 245
paja¹ * ‘plača’: **Ter** im. ed. *pá:ja*, 250
paja² * ‘slama’: **Ter** im. ed. *pá:ja*, 250
pajčina: **Vi** im. ed. ⟨pājčēna⟩, 74, 128
pajek: **Br** im. ed. *pè:jk*, 71, 134, 293; rod. ed. *pè:jka*, 293; **Ča** im. ed. *pà:jak*, 71, 135, 200, 205, 293; rod. ed. *pà:jka*, 205, 293; **Ma** im. ed. *opà:jak* (!), 72, 135, 293; rod. ed. *opà:jka* (!), 293; **Pl** im. ed. *pà:jak*, 72, 135, 216, 220, 293; rod. ed. *pà:jka*, 220, 293; **Po** im. ed. *pà:jak*, 72, 135, 293; rod. ed. *pà:jka*, 293; **Pr** im. ed. *pà:jek*, 73, 136, 228, 231, 232, 293; rod. ed. *pà:jeka*, 293; *pà:jka*, 231; **Ter** im. ed. *pà:jak*, 73, 136, 249, 255, 293; rod. ed. *pà:jka*, 293; *daj*. ed. *pà:jku*, 130, 252; im. mn. *pà:jki*, 127, 252; **Ti** im. ed. *pà:jak*, 73, 136, 293; rod. ed. *pà:jka*, 293; **Vi** im. ed. ⟨pāīak⟩, 74, 293; *pà:jak*, 136; **Za** im. ed. *pà:jak*, 74, 137, 266, 270, 293; rod. ed. *pà:jka*, 293
pajiz * ‘vas’ in ‘kraj’: **Ter** im. ed. *pa:š*, 244
palec: **Br** im. ed. *pà:ȳc*, 71, 134, 293; rod. ed. *pà:ȳca*, 293; **Ča** im. ed. *pò:ȳac*, 72, 135, 200, 205, 207, 293; rod. ed. *pò:ȳca*, 207, 293; im. mn. *pò:ȳacē*, 124, 206; **Ma** im. ed. *pà:ȳac*, 72, 135, 293; rod. ed. *pà:ȳca*, 293; **Pl** im. ed. *pà:ȳac*, 72, 135, 216, 220, 221, 293; rod. ed. *pà:ȳca*, 293; im. mn. *pà:ȳcē*, 125, 219, 221; **Po** im. ed. *pà:ȳac*, 72, 135, 293; rod. ed. *pà:ȳca*, 293; im. mn. *pà:ȳcē*, 126; **Pr** im. ed. *pà:ȳec*, 73, 136, 228, 232, 236, 293; rod. ed. *pà:ȳca*, 236, 293; **Ter** im. ed. *pà:laç*, 73, 136, 249, 255, 258, 293; rod. ed. *pà:ȳca*, 257, 293; im. mn. *pà:ȳcī*, 127, 252; **Vi** im. ed. ⟨pāvac⟩, 74; *pà:ȳac*, 74, 136, 293; rod. ed. *pà:ȳca*, 293; im. mn. *pà:ȳcī*, 128; **Za** im. ed. *pà:ȳac*, 74, 137, 266, 270, 271, 293; rod. ed. *pà:ȳca*, 271, 293
palica: **Br** im. ed. *pá:lca*, 71, 124, 131, 278; tož. ed. *pà:lco*, 122, 278; or. ed.

pà:lco, 278; rod. mn. *pà:lc*, 278; **Ča** im. ed. *pá:lca*, 72, 124, 132, 201, 205, 206, 278; tož. ed. *pà:lco*, 122, 204, 278; or. ed. *pà:lco*, 71, 278; im. mn. *pá:lce*, 114, 204; rod. mn. *pá:lcax*, 278; **Ma** im. ed. *pá:lca*, 72, 125, 132, 278; tož. ed. *pá:lçø*, 122, 278; or. ed. *pà:lçø*, 278; im. mn. *pá:lçe*, 114; rod. mn. *pà:lc*, 278; **Pl** im. ed. *pá:lca*, 72, 125, 132, 212, 216, 220, 221, 278; tož. ed. *pá:lçu*, 122, 218, 278; or. ed. *pà:lçu*, 278; rod. mn. *pà:lç*, 278; **Po** im. ed. *pá:lca*, 73, 126, 132, 278; tož. ed. *pá:lcu*, 122, 278; or. ed. *pà:lcu*, 278; rod. mn. *pà:lc*, 278; **Pr** im. ed. *pá:lca*, 73, 132, 228, 233, 238, 278; tož. ed. *pá:lçø*, 123, 233, 278; or. ed. *pà:lçø*, 278; rod. mn. *pà:lç*, 278; **Ter** im. ed. *pá:lčca*, 73, 127, 133, 249, 252, 255, 258, 278; tož. ed. *pá:lčcu*, 123, 278; or. ed. *pà:lčcu*, 278; im. mn. *pá:lčce*, 115, 253; rod. mn. *pà:lčc*, 278; **Ti** im. ed. *pá:lčca*, 127, 133, 278; tož. ed. *pá:lčcu*, 123, 278; or. ed. *pà:lčcu*, 278; rod. mn. *pà:lčc*, 278; **Za** im. ed. *pá:lčca*, 74, 128, 134, 266, 268, 270, 278; rod. ed. *pá:lčce*, 115, 269; tož. ed. *pá:lčcu*, 123, 268, 278; or. ed. *pà:lčcu*, 278; rod. mn. *pá:lčcax*, 278; or. mn. *pá:lčcamī*, 128, 268
pamet: **Br** im. ed. *pá:mat*, 71, 113, 318; rod. ed. *pá:mat*, 318; **Ča** im. ed. *pá:met*, 72, 113, 201, 318; rod. ed. *pá:met*, 124, 204, 206, 318; **Ma** im. ed. *pá:met*, 72, 114, 318; rod. ed. *pá:met*, 318; **Pl** im. ed. *pá:met*, 72, 114, 216, 219, 318; rod. ed. *pá:metē*, 125, 219, 318; **Po** im. ed. *pá:met*, 73, 114, 318; rod. ed. *pa:metē*, 102, 126, 132, 318; **Pr** im. ed. *pá:met*, 73, 114, 228, 238, 318; rod. ed. *pa:met*, 102, 126, 133, 229, 232, 234, 235, 238, 318; **Ter** im. ed. *pá:met*, 73, 114, 249, 253, 318; rod. ed. *pá:metī*, 127, 252, 318; **Vi** im. ed. *pá:met*, 74, 115, 318; rod. ed. ⟨pámetē⟩, 128; *pá:metī*, 128, 318; **Za** im.

- ed. *pá:mat*, 74, 115, 266, 270, 318; rod. ed. *pá:matj*, 128, 268, 318
- pameten**: **Br** m. sp. *pá:matən*, 71, 113, 134, 328; ž. sp. *pá:matna*, 71, 113, 328; sr. sp. *pá:matno*, 71, 113, 328; **Ča** m. sp. *pá:metan*, 72, 113, 135, 201, 204, 205, 328; ž. sp. *pá:metna*, 72, 113, 201, 204, 328; sr. sp. *pá:metno*, 72, 113, 117, 201, 204, 328; **Ma** m. sp. *pá:metan*, 72, 114, 135, 328; ž. sp. *pá:metna*, 72, 114, 328; sr. sp. *pá:metno*, 72, 114, 117, 328; **Pi** m. sp. *pá:metən*, 72, 114, 135, 216, 219, 220, 328; ž. sp. *pá:metna*, 72, 114, 216, 219, 328; sr. sp. *pá:metno*, 72, 114, 118, 216, 219, 328; **Po** m. sp. *pa'metan*, 102, 135, 329; ž. sp. *pa'metna*, 102, 329; sr. sp. *pa'metno*, 102, 118, 329; **Pr** m. sp. *pa'meten*, 102, 133, 136, 229, 232, 234, 329; ž. sp. *pa'metna*, 102, 133, 229, 232, 234, 329; sr. sp. *pa'metno*, 102, 119, 133, 229, 232, 233, 234, 329; **Vi** m. sp. *pá:metan*, 74, 115, 136, 329; ž. sp. *pá:metna*, 74, 115, 329; sr. sp. *pá:metno*, 74, 115, 120, 329
- panj**: **Br** im. ed. *pà:nj*, 74
- panola** * 'koruzni storž': **Ter** im. ed. *panò:la*, 248
- papiž** * 'papež': **Ter** im. ed. *pà:pjʂ*, 250
- par**: **Ter** im. ed. *pà:r*, 73, 249
- paret** * 'stena v hiši': **Ter** im. ed. *parèt*, 247
- partikula** * 'hostija': **Za** im. ed. *partì:kula*, 264
- pas**: **Br** im. ed. *pà:s*, 71; **Ča** im. ed. *pà:s*, 71, 196, 200; **Ter** im. ed. *pà:ʂ*, 73, 241, 249; rod. ed. *pà:ʂu*, 98, 249; **Vi** im. ed. ⟨pàs⟩, 74; **Za** im. ed. *pà:s*, 74, 266; rod. ed. *pà:ʂu*, 99, 131, 267, 268
- pasilo** * 'pašnik': **Ča** im. ed. *pasí:lo*, 117, 131, 204, 205
- pasji**: **Vi** m. sp. ⟨pásje⟩, 75
- pasti**¹ (3. os. ed. pade): **Br** nedol. *pá:st*, 71; **Ča** nedol. *pá:st*, 71, 201; del. na -l m. sp. *pà:du*, 144, 203; **Pi** del. na -l m. sp. *pà:du*, 145, 218
- pasti**² (3. os. ed. pase): **Br** 3. os. ed. *pá:se*, 71; del. na -l m. sp. *pà:su*, 144; **Ča** nedol. *pá:st*, 72, 200; 3. os. mn. *pasejã*, 199; del. na -l m. sp. *pà:su*, 144, 203; **Pi** nedol. *pá:stje*, 72, 216; 3. os. ed. *pašjé*, 214; del. na -l m. sp. *pà:ʂu*, 145, 218; **Pr** nedol. *pá:st*, 73, 228; del. na -l m. sp. *pà:ʂo*, 145, 233; del. na -l m. sp. mn. *pá:ʂlə*, 126, 234; **Ti** nedol. *pá:stj*, 73; del. na -l m. sp. *pà:sou*, 146; **Za** nedol. *pá:stj*, 74, 266; del. na -l m. sp. *pà:stou*, 146, 270, 271; del. na -l m. sp. mn. *pá:stlj*, 128, 268
- pastir**: **Ter** im. ed. *paštír*, 68, 133, 245, 255; **Vi** im. ed. ⟨pastír⟩, 68, 133
- patus** * 'stelja': **Ter** im. ed. *pa'tuʂ*, 250
- pavej** * 'žuželka, katere ličinka živi zlasti v moki, mokař': **Ter** im. ed. *pa'vej*, 251
- paviment** * 'tlakovana tla v hiši': **Ter** im. ed. *pavi'ment*, 251
- pavlaka** * 'bramor': **Za** im. ed. *pá:ylaka*, 74, 266
- paž** * 'mir': **Ter** im. ed. *pà:ʂ*, 241, 250
- peč**¹ 'skala': **Br** im. ed. ⟨pêjč⟩, 59; rod. ed. *pejčì*, 110, 321; **Br** 'peč' im. ed. ⟨pêjč⟩, 321; **Ča** im. ed. *pè:jč*, 159, 199, 208, 209, 321; rod. ed. *pejčé*, 321; **Pi** im. ed. *pè:jč*, 159, 222, 321; rod. ed. *pè:jčje*, 125, 219, 321; **Po** im. ed. *pè:jé*, 60, 159, 321; rod. ed. *pè:jčje*, 94, 126, 321; or. mn. *pejčà:mje*, 111; **Pr** im. ed. *pèejč*, 60, 159, 227, 237, 321; rod. ed. *pèejča*, 321; **Ter** im. ed. *pè:jé*, 60, 159, 246, 257, 259, 321; rod. ed. *pè:jéj*, 94, 127, 246, 252, 321; rod. mn. *pečí*, 112, 253; **Vi** im. ed. *pè:jé*, 61, 159, 321; rod. ed. *pè:jéj*, 94, 128, 321; **Za** im. ed. *pè:jé*, 159, 271, 272, 321; rod. ed. *pè:jéj*, 128, 268, 272, 321; im. mn. *pè:jéj*, 94, 265
- peč**² * ([pəč]) 'vodnjak': **Ter** im. ed. *pač*, 91, 251
- peči**: **Br** nedol. ⟨pači⟩, 85, 346; *pač*, 85, 158, 346; 3. os. ed. *pače*, 346; 2. os. mn. *pača'te*, 346; del. na -l m. sp. *pè:ku*,

- 59, 144, 346; del. na *-l* ž. sp. *pak'la*, 346; del. na *-l* sr. sp. *pak'lo*, 346; **Ča** nedol. *'peč'*, 86, 159, 202, 206, 209, 346; 3. os. ed. *pe'če*, 346; 1. os. mn. *pečemá:*, 200, 346; del. na *-l* sr. sp. *pek'lo*, 346; **Ma** nedol. *pé:ć*, 86, 159, 346; 3. os. ed. *pe'če*, 346; 1. os. mn. *peče'mo*, 346; del. na *-l* m. sp. *pé:ku*, 60, 144, 346; del. na *-l* ž. sp. *pek'la*, 346; del. na *-l* sr. sp. *pek'lo*, 346; **PI** 3. os. ed. *pečǐé:*, 214, 346; 2. os. mn. *pečetá:*, 216, 346; del. na *-l* m. sp. *pié:ku*, 60, 145, 214, 218, 346; del. na *-l* ž. sp. *pek'la*, 346; del. na *-l* sr. sp. *pek'lo*, 346; **Po** nedol. *pej'čę*, 86, 111, 159, 347; 3. os. ed. *pečé:*, 347; 1. os. mn. *pečemó:*, 347; del. na *-l* m. sp. *pé:ku*, 60, 145, 347; del. na *-l* ž. sp. *pek'la*, 347; **Pr** nedol. *pe'čę*, 86, 112, 230, 231, 237, 347; 3. os. ed. *pečéé:*, 347; 2. os. mn. *pečetéé:*, 347; del. na *-l* m. sp. *pe'kọ*, 60, 145, 226, 227, 233, 347; del. na *-l* ž. sp. *pek'la*, 347; del. na *-l* sr. sp. *pek'lo*, 347; **Ter** nedol. *pe'ćj*, 86, 112, 159, 250, 253, 259, 260, 346; 3. os. ed. *pečé:*, 246, 346; 1. os. mn. *pečemó:*, 248; 2. os. mn. *pečetá:*, 249, 346; **Ti** nedol. *pé:ćj*, 347; 3. os. ed. *pečé:*, 347; form. *pečeté:*, 347; del. na *-l* m. sp. *spé:kou*, 146; **Vi** del. na *-l* m. sp. *⟨pékou⟩*, 146, 347; del. na *-l* ž. sp. *⟨peklà⟩*, 112, 347; **Za** nedol. *pe'ćj*, 87, 113, 159, 267, 269, 272, 347; del. na *-l* m. sp. *pé:kou*, 61, 146, 265, 270, 271, 347; del. na *-l* ž. sp. *pek'la*, 347; del. na *-l* sr. sp. *pek'lo*, 347
- pek'el**: **Br** im. ed. *pa'ku*, 134, 144, 301; rod. ed. *pak'la*, 301; **Ča** im. ed. *pa'ku*, 135, 144, 200, 201, 205, 209, 301; rod. ed. *pak'la*, 200, 301; mest. ed. *pá:klu*, 129, 200, 203; **Ma** im. ed. *pa'ku*, 135, 144, 301; rod. ed. *pak'la*, 301; **PI** im. ed. *pa'ku*, 135, 145, 216, 220, 222, 301; rod. ed. *pak'la*, 301; **Po** im. ed. *po'ku*, 136, 145, 302; rod. ed. *pok'la*, 302; **Pr** im. ed. *pe'kọ*, 91, 136, 145, 226, 230, 232, 302; rod. ed. *pek'la*, 302; **Ti** im. ed. *pa'kou*, 136, 146, 302; **Vi** im. ed. *pa'kou*, 136, 146, 302; rod. ed. *pak'la*, 302; **Za** im. ed. *pa'kou*, 137, 146, 268, 270, 271, 272, 302; rod. ed. *pakó:ua*, 273
- pel** * 'kocina, dlaka': **Ter** im. ed. *pè:l*, 247
- peljati**: **Ča** nedol. *peját:*, 110, 204, 208; 3. os. ed. *pé:je*, 199; 2. os. mn. *pé:jeta*, 199; del. na *-l* m. sp. *pe'ju*, 144, 201; **PI** nedol. *pejátę*, 111, 218, 222; 1. os. ed. *pé:jən*, 221; del. na *-l* m. sp. *pe'ju*, 145, 216; **Ti** nedol. *pejátj*, 112; 3. os. ed. *pé:ja*, 60; del. na *-l* m. sp. *pe'jou*, 146; **Vi** nedol. *⟨pejáte⟩*, 112
- pelovzen** * 'poraščen, dlakav': **Ter** m. sp. *pelò:uzęn*, 248, 257
- pensati** * 'misliti, razmišljati': **Ča** nedol. *pensát:*, 204
- pepel**: **Br** im. ed. *pepè:u*, 59, 304; rod. ed. *pepè:la*, 304; **Ča** im. ed. *pá:pu*, 94, 144, 199, 203, 304; rod. ed. *pá:polá*, 205, 304; **Ma** im. ed. *pepè:u*, 60, 304; rod. ed. *pepè:la*, 304; **PI** im. ed. *pié:pu*, 94, 145, 212, 214, 218, 304; rod. ed. *pié:pulá*, 212, 304; **Ter** im. ed. *pé:pou*, 94, 145, 246, 255, 304; rod. ed. *pé:pulja*, 304; **Ti** im. ed. *pé:póu*, 94, 146, 304; rod. ed. *pé:pulja*, 304; **Vi** im. ed. *⟨pépou⟩*, 94, 146, 304; **Za** im. ed. *pé:pou*, 94, 146, 265, 270, 271, 304; rod. ed. *pé:pulja*, 304
- perje** 'listje': **Za** im. ed. *pé:rje*, 61, 265
- pernahtí** 'praznik svetih treh kraljev': **Za** im. mn. *piernaxtj*, 264
- pernica** 'perut': **Ter** im. ed. *pé:rničá*, 60, 127, 246, 252
- pes**: **Br** im. ed. *pas*, 90; **Ča** im. ed. *pas*, 90, 196, 202; **Ma** im. ed. *pas*, 90; **PI** im. ed. *pas*, 91, 217; **Po** im. ed. *pas*, 91; **Pr** im. ed. *pes*, 91, 229; rod. ed. *pá:ša*, 234; **Ter** im. ed. *pas*, 91, 241, 251, 257, 258; rod. ed. *u'čá*, 257, 258; **Ti** im. ed. *pas*, 91; **Vi** im. ed. *pas*, 91; **Za** im. ed. *pas*, 91, 268

- pesek:** **Br** im. ed. *piě:sək*, 54, 134, 297; rod. ed. *piě:ska*, 297; **Ča** im. ed. *piěsak*, 55, 135, 198, 205, 297; rod. ed. *piěska*, 297; **Ma** im. ed. *pi:ásak*, 55, 135, 297; rod. ed. *pi:áska*, 297; **Pl** im. ed. *pi:ěsak*, 55, 135, 213, 220, 297; rod. ed. *pi:ěska*, 297; **Po** im. ed. *piě'sak*, 108, 297; rod. ed. *piěs'ka*, 297; **Pr** im. ed. *piě'sek*, 108, 109, 229, 235, 297; rod. ed. *piěs'ka*, 229, 297; **Ter** im. ed. *piěšak*, 56, 136, 244, 255, 258, 297; rod. ed. *piěška*, 297; **Ti** im. ed. *piěsak*, 56, 136, 297; rod. ed. *piěska*, 297; **Vi** im. ed. ⟨*piěsak*⟩, 56; *piěsak*, 136, 297; rod. ed. *piěska*, 297; **Za** im. ed. *piěsak*, 57, 137, 264, 270, 297; rod. ed. *piěska*, 297
- pesem:** **Br** im. ed. *piě:sən*, 54, 134, 319; rod. ed. *piě:smi*, 124, 319; **Ča** im. ed. *piěsma*, 55, 198, 207, 319; rod. ed. *piěsme*, 319; **Ma** im. ed. *pi:əsma*, 55, 319; tož. ed. *pi:əsmo*, 319; **Pl** im. ed. *pi:ěsma*, 55, 213, 319; tož. ed. *pi:ěsmu*, 319; im. mn. *pi:ěsme*, 114, 219; **Po** im. ed. *piěsma*, 319; tož. ed. *piěsmu*, 319; **Pr** im. ed. *pi:ěsma*, 56, 227, 319; tož. ed. *pi:ěsmo*, 319; **Ter** 'molitev' im. ed. *piěsma*, 56, 244, 319; tož. ed. *piěsmu*, 319
- pest:** **Br** im. ed. *pě:st*, 63, 320; rod. ed. *pesti:*, 113, 320; **Ča** im. ed. *pā:st*, 63, 198, 320; rod. ed. *pes'te*, 320; or. ed. *pestjā:*, 113, 204; **Ma** im. ed. *pě:st*, 63; *pě:st*, 320; rod. ed. *pě:stə*, 320; im. mn. *pesti:*, 114; **Pl** im. ed. *pě:st*, 64, 215, 320; rod. ed. *pě:stę*, 94, 125, 215, 219, 320; **Po** im. ed. *pě:st*, 64, 321; rod. ed. *pes'tę*, 106, 114, 321; im. mn. *pě:stę*, 95, 126, 321; **Pr** im. ed. *pěest*, 64, 228, 321; rod. ed. *peš'tə*, 107, 114, 232, 321; im. mn. *pesti:*, 114, 231, 321; **Ter** im. ed. *pě:st*, 64, 247, 258, 320; rod. ed. *pě:stj*, 252; *pě:stj*, 95, 127, 247, 320; rod. mn. *pesti:*, 114, 253; **Ti** im. ed. *pě:st*, 64, 321; rod. ed. *pě:stj*, 95, 127, 321; **Vi** im. ed. ⟨*pěst*⟩, 64; *pě:st*, 64, 321; im. mn. *pě:stj*, 95, 128, 321; **Za** im. ed. *pě:st*, 64, 265, 321; rod. ed. *pě:stj*, 95, 128, 265, 268, 321
- pet:** **Br** *pě:t*, 63; **Ča** *pā:t*, 63, 198; **Ma** *pě:t*, 63; **Pl** *pě:t*, 64, 215; **Po** *pě:t*, 64; **Ter** *pě:t*, 64, 247; **Ti** *pě:t*, 64; **Vi** ⟨*pět*⟩, 64, 65; ⟨*pět*⟩, 64, 65; **Za** *pě:t*, 64, 265
- pet *** 'prsi': **Ter** im. ed. *'pet*, 251
- peta:** **Br** im. ed. *pě:ta*, 63, 286; tož. ed. *pě:to*, 286; im. mn. *petè:*, 113; **Ča** im. ed. *pā:ta*, 63, 198, 286; tož. ed. *pā:to*, 94, 122, 199, 204, 286; im. mn. *pā:te*, 114, 204; **Ma** im. ed. *pě:ta*, 63, 286; tož. ed. *petò:*, 114; *pě:to*, 286; **Pl** im. ed. *pě:ta*, 64, 215, 286; tož. ed. *pě:tu*, 122, 215, 218, 286; im. mn. *pě:te*, 114, 219; **Po** im. ed. *pě:ta*, 64, 286; tož. ed. *pě:tu*, 95, 122, 286; **Pr** im. ed. *pe'ta*, 107, 114, 230, 232, 286; tož. ed. *petòo*, 114, 231, 286; **Ter** im. ed. *pě:ta*, 64, 247, 286; tož. ed. *pě:tu*, 123, 253, 286; im. mn. *pě:te*, 115, 254; **Vi** im. ed. ⟨*pěta*⟩, 64; *pě:ta*, 64, 286; tož. ed. *pě:tu*, 95, 123, 286; **Za** im. ed. *pě:ta*, 64, 265, 286; tož. ed. *pě:tu*, 123, 269, 286
- petek:** **Br** im. ed. *pě:tək*, 63, 134, 297; rod. ed. *pě:tka*, 297; **Ča** im. ed. *pā:tak*, 63, 135, 198, 297; rod. ed. *pā:tka*, 297; **Ma** im. ed. *pě:tak*, 63, 135, 297; rod. ed. *pě:tka*, 297; **Pl** im. ed. *pě:tak*, 64, 135, 215, 220, 297; rod. ed. *pě:tka*, 297; **Po** im. ed. *pe'tak*, 108, 114, 297; rod. ed. *pe'tka*, 297; **Pr** im. ed. *pe'tek*, 108, 114, 229, 232, 297; rod. ed. *pe'tka*, 229, 297; **Ter** im. ed. *pě:tak*, 64, 136, 247, 255, 297; rod. ed. *pě:tka*, 297; im. mn. *pě:tkj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *pě:tak*, 64, 136, 297; rod. ed. *pě:tka*, 297; **Vi** im. ed. ⟨*pétak*⟩, 64; *pě:tak*, 64, 136, 297; rod. ed. *pě:tka*, 297; **Za** im. ed. *pě:tak*, 64, 137, 265, 270, 297; rod. ed. *pě:tka*, 297
- petelin:** **Br** im. ed. *pata'lən*, 85, 110, 292; rod. ed. *patali:na*, 67, 131, 292; mest.

- mn. *patali:nax*, 292; or. mn. *patali:n*, 292; **Ča** im. ed. *pete'lən*, 86, 110, 203, 204, 209, 292; rod. ed. *peteli:na*, 67, 132, 197, 205, 292; im. mn. *peteli:n*, 124, 206; mest. mn. *peteli:ne*, 292; or. mn. *peteli:ne*, 292; **Ma** im. ed. *pete'lən*, 86, 111, 292; rod. ed. *peteli:na*, 67, 132, 292; mest. ed. *peteli:nu*, 129; im. mn. *peteli:nə*, 125; mest. mn. *peteli:nax*, 292; or. mn. *peteli:nam*, 125; *peteli:nan*, 292; **Pl** im. ed. *pete'lən*, 86, 111, 217, 218, 292; rod. ed. *peteli:na*, 67, 132, 213, 220, 292; mest. ed. *peteli:nu*, 130, 218; im. mn. *peteli:ne*, 125, 219; mest. mn. *peteli:nu*, 292; or. mn. *peteli:ne*, 125, 219, 292; **Po** im. ed. *pete'lən*, 86, 111, 292; rod. ed. *peteli:na*, 68, 132, 292; **Pr** im. ed. *pete'lən*, 86, 112, 230, 231, 292; rod. ed. *peteli:na*, 68, 132, 227, 233, 292; mest. mn. *peteli:nex*, 292; or. mn. *peteli:nem*, 236, 292; **Ter** im. ed. *pete'lj̄n*, 86, 112, 250, 253, 292; rod. ed. *peteli:na*, 68, 133, 243, 255, 292; mest. mn. *peteli:nax*, 292; or. mn. *peteli:nj̄*, 292; **Ti** im. ed. *pete'lj̄n*, 86, 112, 292; rod. ed. *peteli:na*, 68, 133, 292; mest. mn. *peteli:nj̄* (!), 292; or. mn. *peteli:nj̄*, 127, 292; **Vi** im. ed. (petel̄en), 86, 112; *pete'lj̄n*, 86, 112, 292; rod. ed. *peteli:na*, 68, 133, 292; **Za** im. ed. *pete'lj̄n*, 87, 113, 267, 269, 292; rod. ed. *peteli:na*, 69, 134, 264, 270, 292; mest. mn. *peteli:nax*, 292; or. mn. *peteli:nj̄*, 128, 268, 292
- peti** 'moliti': **Pl** nedol. *pi:éte*, 55, 213; **Ter** nedol. *piéti*, 56, 244; 3. os. ed. *poé:*, 246; 1. os. mn. *poemó:*, 248; 2. os. mn. *poetá:*, 249; **Vi** nedol. (piéti), 56; **Za** nedol. *piéti*, 57, 264; del. na -*ć* *pojó:ć*, 66, 265
- pič¹** * 'konica brade' in 'kozja bradica': **Ter** im. ed. *pj̄c*, 250
- pič²** * 'ščepec': **Za** im. ed. *pj̄č*, 267
- pičiti**: **Ter** nedol. *pi:čj̄tj̄*, 68, 127, 243, 252
- pihalnik**: **Ter** im. ed. *pj̄xà:unj̄k*, 73, 127, 249, 252, 257
- pijan**: **Br** m. sp. *p'jan*, 329; ž. sp. *pjà:na*, 71, 329; sr. sp. *pjà:no*, 71, 329; **Ča** m. sp. *p'jan*, 124, 206, 329; ž. sp. *pjà:na*, 72, 124, 201, 206, 329; sr. sp. *pjà:no*, 72, 117, 124, 201, 204, 206, 329; **Ma** m. sp. *p'jan*, 125, 329; ž. sp. *pjà:na*, 72, 125, 329; sr. sp. *pjà:no*, 72, 117, 125, 329; **Pl** m. sp. *pi:jən*, 67, 213, 329; ž. sp. *pjà:na*, 72, 216, 329; sr. sp. *pijá:no*, 72, 118, 216, 329; **Po** m. sp. *pi'jan*, 329; ž. sp. *pjà:na*, 72, 329; sr. sp. *pijá:no*, 118, 329; m. sp. mn. *pijá:ne*, 73; **Pr** m. sp. *p'jen*, 329; ž. sp. *pjà:na*, 73, 228, 329; m. sp. mn. *pjà:n*, 73, 228, 329; **Ter** m. sp. *pi'q̄n*, 89, 141, 251, 257, 329; ž. sp. *pjà:na*, 73, 141, 249, 257, 329; sr. sp. *pjà:no*, 73, 141, 249, 257, 329; **Ti** m. sp. *pi'jan*, 329; ž. sp. *pijá:na*, 329
- pijanec**: **Ter** im. ed. *pjà:nač*, 127, 136, 252, 255
- pik** * 'moško spolovilo': **Ter** im. ed. *pj̄k*, 86, 250; rod. ed. *pi:ka*, 68, 243
- pikati**: **Pl** 3. os. ed. *pi:ka*, 67, 213
- pikot** * 'žolna': **Ter** im. ed. *pi'kot*, 251; rod. ed. *pj̄kó:ta*, 248
- pikul** * 'majhen piščanec': **Za** im. ed. *pi:kul*, 264
- pin** * 'bor': **Ter** im. ed. *pi:n*, 244
- pinja**: **Ter** im. ed. *pi:na*, 244
- piron** * 'vilica': **Ter** im. ed. *pirò:n*, 248
- pisati**: **Br** nedol. *pi:sát*, 366; 1. os. ed. (pišan), 143; 3. os. ed. *pi:še*, 66, 366; 2. os. mn. *pi:šate*, 366; del. na -*l* m. sp. *pi:su*, 144, 366; del. na -*l* ž. sp. *pi:sà:la*, 366; **Ča** nedol. *pi:sát*, 124, 203, 366; 1. os. ed. *pi:šən*, 143, 207; 3. os. ed. *pi:še*, 67, 197, 366; 2. os. mn. *pi:šeta*, 366; del. na -*l* ž. sp. *pi:sà:la*, 366; **Ma** nedol. *pi:sát*, 125, 366; 1. os. ed. *pi:šen*, 143; 3. os. ed. *pi:še*, 67, 366; 2. os. mn. *pi:šeta*, 366; del. na -*l* m. sp. *pi:su*, 144, 366; del. na -*l* ž. sp. *pi:sà:la*, 366; del. na -*l* sr.

- sp. *pišá:lo*, 366; **PI** nedol. *pišá:tę*, 125, 218, 366; 3. os. ed. *pi:še*, 67, 213, 366; form. *pi:šete*, 366; del. na -l m. sp. *pi:šu*, 145, 218, 366; del. na -l ž. sp. *pišà:la*, 366; del. na -l m. sp. mn. *pišá:lę*, 366; **Po** nedol. *pišá:tę*, 126, 366; 1. os. ed. *pi:šen*, 143; 3. os. ed. *pi:še*, 366; 2. os. mn. *pišetá:*, 366; del. na -l m. sp. *pi'su*, 145, 366; del. na -l ž. sp. *pišà:la*, 366; del. na -l m. sp. mn. *pišá:lę*, 366; **Pr** nedol. *pišá:t*, 126, 231, 366; 1. os. ed. *pi:šen*, 143, 236; 3. os. ed. *pi:še*, 68, 227, 366; 2. os. mn. *pi'šete*, 102, 126, 229, 231, 237, 366; del. na -l m. sp. *pi'šo*, 145, 230, 237, 366; del. na -l ž. sp. *pišà:la*, 366; del. na -l m. sp. mn. *pišá:l*, 366; del. na -l ž. sp. mn. *pišá:le*, 366; **Ter** nedol. *pišá:tj*, 127, 256, 366; 1. os. ed. *pi:šen*, 143, 256; 3. os. ed. *pi:še*, 68, 243, 366; 2. os. mn. *pi:šeta*, 366; del. na -l m. sp. *pi:šoŋ*, 366; del. na -l ž. sp. *pišà:la*, 366; del. na -l sr. sp. *pišá:lo*, 366; **Ti** nedol. *pišá:tj*, 127, 366; **Vi** del. na -l ž. sp. *pišà:la*, 366
- pismo** 'zapisano besedilo': **Ter** im. ed. *pi:šmo*, 120, 243, 254
- piščala**: **Vi** im. ed. (piščála), 128, 159
- piti**: **Br** nedol. *pi:t*, 67, 349; 3. os. ed. *pi:je*, 66, 349; 2. os. mn. *pija'te*, 349; del. na -l m. sp. *pi:u*, 349; del. na -l ž. sp. *pi:la*, 349; del. na -l sr. sp. *pi:lo*, 349; **Ča** nedol. *pi:t*, 67, 197, 349; 3. os. ed. *pi:je*, 67, 197, 349; *pi'je*, 349; 1. os. mn. *pijemá:*, 124, 200, 203; 2. os. mn. *pijetá:*, 201, 349; del. na -l m. sp. *pi:u*, 67, 197, 207, 349; del. na -l ž. sp. *pi:la*, 67, 197, 349; del. na -l sr. sp. *pi:lo*, 67, 197, 349; **Ma** nedol. *pi:t*, 67, 349; 3. os. ed. *pi:je*, 67, 349; 2. os. mn. *piješ'ta*, 349; del. na -l m. sp. *pi:u*, 349; del. na -l ž. sp. *pi:la*, 349; del. na -l sr. sp. *pi:lo*, 349; **PI** nedol. *pi:tę*, 67, 213, 349; 3. os. ed. *pijé:*, 212, 214, 349; 2. os. mn. *pijetá:*, 349; del. na -l m. sp. *pi:u*, 221, 349; del. na -l sr. sp. *pi:lo*, 349; **Po** nedol. *pi:tę*, 68, 349; 3. os. ed. *pijé:*, 349; 2. os. mn. *pijetá:*, 349; del. na -l m. sp. *pi:u*, 349; del. na -l ž. sp. *pi:la*, 349; del. na -l sr. sp. *pi:lo*, 349; **Pr** nedol. *pi:t*, 68, 227, 349; 3. os. ed. *pijéé:*, 349; 2. os. mn. *pijeteé:*, 349; del. na -l m. sp. *pi:u*, 236, 349; del. na -l ž. sp. *pi:la*, 349; del. na -l sr. sp. *pi:lo*, 349; **Ter** nedol. *pi:tj*, 68, 243, 349; 3. os. ed. *pié:*, 246, 349; 2. os. mn. *pietá:*, 249, 349; del. na -l m. sp. *pi:u*, 257, 349; del. na -l ž. sp. *pi:la*, 349; del. na -l sr. sp. *pi:lo*, 349; **Ti** nedol. *pi:tj*, 68, 349; 3. os. ed. *pijé:*, 349; 2. os. mn. *pijetá:*, 349; del. na -l m. sp. *pi:u*, 349; del. na -l ž. sp. *pi:la*, 349; del. na -l m. sp. mn. *pi:lj*, 349; **Za** nedol. *pi:tj*, 69, 264, 349; 1. os. ed. *pijemó:*, 349; del. na -l m. sp. *pi:u*, 271, 349; del. na -l ž. sp. *pi:la*, 349; del. na -l sr. sp. *pi:lo*, 349; del. na -l m. sp. mn. *pi:lj*, 128, 268
- pitomen** * 'udomačen, krotek': **Ča** m. sp. *pi:ton*, 67, 197, 204, 207; ž. sp. *pi:tona*, 67, 197, 204, 207; sr. sp. *pi:tono*, 67, 117, 197, 204, 207; **Ter** m. sp. *pi:tqun*, 241
- pidza** 'žensko spolovilo': **Ter** im. ed. *pi:zda*, 68, 243
- pjatura** * 'sramna uš': **Ter** im. ed. *pjà:tula*, 250, 253
- plača** * 'trg': **Ter** im. ed. *plá:ča*, 250
- plačati**: **Ter** nedol. *pláčá:tj*, 133, 254, 255; *plečá:tj*, 133, 254, 255; **Vi** nedol. ⟨pláčáte⟩, 133, 159; **Za** nedol. *plečá:tj*, 134, 269; 3. os. ed. *plà:ča*, 74, 266
- plaht** * (?) 'platno (?)': **Ter** im. ed. *pl'axt*, 89, 251
- plahta**: **Ter** rod. ed. *plá:xta*, 73, 249
- plahuta** 'rjuha': **Br** im. ed. *plaxú:ta*, 69, 131; **Ča** im. ed. *plaxú:ta*, 69, 131, 198, 205; im. mn. *plaxú:te*, 114, 204; **Ma** im. ed. *plaxú:ta*, 69, 132; **PI** im. ed. *plaxú:ta*, 70, 132, 213, 220; **Po** im. ed. *plaxú:ta*, 70, 132; **Pr** im. ed. *plexú:ta*,

70, 132, 227, 232; **Ter** im. ed. *plaxú:ta*, 70, 133, 244, 255; **Vi** im. ed. ⟨*plaxúta*⟩, 70, 133; im. mn. *plaxú:te*, 115; **Za** im. ed. *plaxú:ta*, 71, 134, 264, 270; im. mn. *plaxú:te*, 115, 269; or. mn. *plaxú:tamj*, 128, 268

plaja * 'rana': **Ter** im. ed. *plá:ja*, 250

plakati: **Ter** 3. os. ed. *plà:če*, 73, 249;

Za nedol. *plá:katj*, 74, 266; 3. os. ed. *plà:ka*, 74, 266

plan * 'nadstropje': **Ter** rod. ed. *plá:na*, 250

planina: **Ter** im. ed. *planí:na*, 133, 255;

Vi im. ed. ⟨*planína*⟩, 133

planja 'planjava': **Br** im. ed. *plá:na*, 71;

Ma im. ed. *plá:na*, 72; **Pi** im. ed. *plá:na*, 72, 216

plat * 'krožnik': **Ter** im. ed. *p'lat*, 251;

rod. ed. *plá:ta*, 250

plaz: **Ter** im. ed. *p'laš*, 89, 251; rod. ed.

plá:za, 73, 249

pleča: **Po** im. mn. *plé:ča*, 60, 159, 378;

Ter im. mn. *plé:ča*, 60, 159, 246, 259

plejati * 'pregibati': **Ter** 3. os. ed. *plé:a*, 246

ples: **Ter** im. ed. *plè:š*, 64, 247; rod. ed.

plé:ša, 133, 255

plesati: **Br** nedol. ⟨*plěsat*⟩, 113, 124,

366; *plasá:t*, 113, 124, 366; 1. os. ed. ⟨*plěšan*⟩, 143; 3. os. ed. *plé:še*, 63, 366;

2. os. mn. *plé:šate*, 366; del. na *-l* m.

sp. ⟨*plěsu*⟩, 144, 366; del. na *-l* ž. sp.

⟨*plasála*⟩, 366; ⟨*plesála*⟩, 366; del. na *-l*

sr. sp. *plasá:lo*, 366; **Ča** nedol. *plesá:t*,

113, 124, 204, 206, 366; 3. os. ed.

plá:še, 63, 198, 366; 2. os. mn. *plá:šeta*,

366; del. na *-l* m. sp. *plá:su*, 144, 203,

366; del. na *-l* ž. sp. *plesà:la*, 366; del.

na *-l* sr. sp. *plesá:lo*, 366; **Ma** nedol.

plesá:t, 114, 125, 366; 3. os. ed. *plé:šę*,

63, 366; 2. os. mn. *plé:šeta*, 366; del.

na *-l* m. sp. *plé:su*, 144, 366; del. na

-l ž. sp. *plešà:la*, 366; del. na *-l* sr. sp.

plesá:lo, 366; **Pi** nedol. *plesá:tę*, 114,

125, 219, 366; 3. os. ed. *plé:šę*, 64, 215,

366; 2. os. mn. *plé:šeta*, 366; del. na

-l m. sp. *plé:su*, 145, 218, 366; del. na

-l ž. sp. *plešà:la*, 366; del. na *-l* sr. sp.

plesá:lo, 366; **Po** nedol. *plesá:tę*, 114,

126, 366; 3. os. ed. *plé:še*, 64, 366; 2.

os. mn. *plé:šeta*, 102, 114, 366; del. na

-l m. sp. *plé:su*, 145, 366; del. na *-l* ž.

sp. *plesà:la*, 366; del. na *-l* m. sp. mn.

plesá:tę, 366; **Pr** nedol. *plesá:t*, 126,

235, 366; 1. os. ed. *plęšęn*, 143, 236; 3.

os. ed. *plęšę*, 64, 228, 366; 2. os. mn.

plęšete, 102, 114, 229, 232, 366; del.

na *-l* m. sp. *plé:šę*, 145, 230, 366; del.

na *-l* ž. sp. *plešà:la*, 366; del. na *-l* sr.

sp. *plesá:lo*, 366; **Ter** nedol. *plesá:tj*,

114, 127, 252, 253, 258, 366; 3. os. ed.

plé:šę, 366; 2. os. mn. *plé:šeta*, 366; del.

na *-l* m. sp. *plé:šęu*, 366; del. na *-l* ž. sp.

plešà:la, 366; del. na *-l* sr. sp. *plesá:lo*,

366; **Ti** nedol. *plesá:tj*, 115, 127, 366;

3. os. ed. *plé:šę*, 64, 366; 2. os. mn.

plé:šeta, 366; del. na *-l* m. sp. *plé:sęu*,

146, 366; del. na *-l* ž. sp. *plesà:la*, 366;

del. na *-l* m. sp. mn. *plesá:lj*, 366; **Vi** 1.

os. ed. ⟨*plěšen*⟩, 64, 143, 366; **Za** nedol.

plesá:tj, 115, 128, 268, 269, 366;

plé:satj, 115, 128, 268, 269; 1. os. ed.

plé:sęn, 143, 271; 3. os. ed. *plé:sa*, 64,

265, 366; 1. os. mn. *plé:samo*, 366; del.

na *-l* m. sp. *plé:sęu*, 146, 270, 271, 366;

del. na *-l* ž. sp. *plesà:la*, 366; del. na *-l*

sr. sp. *plesá:lo*, 366; del. na *-l* m. sp. mn.

plesá:lj, 128, 268

plesmo * 'nart': **Ča** im. ed. *ples'ma*, 83,

110, 202, 204; *ples'mo*, 83, 110, 202,

204; **Ma** im. ed. *plesmù:ə*, 58, 111;

Pi im. ed. *ples'ma*, 111, 218; **Pr** im. ed.

ples'mo, 83, 112, 229, 231; **Ter** im. ed.

ples'mo, 84, 112, 251, 253; **Vi** im. ed.

⟨*plesmō*⟩, 84, 112

plesti: **Ča** nedol. *p'lest*, 86, 202, 206, 209;

del. na *-l* m. sp. *plá:tu*, 60, 144, 198, 203

pletenc 'pleten koš': **Po** im. ed. *plete'nac*,

91, 111; **Pr** im. ed. *plete'neč*, 91, 112,

229, 231

- pleti:** **Ter** nedol. *pliétj*, 56, 244
- pljuvati:** **Vi** nedol. ⟨pljuatę⟩, 133, 142, 149
- pobirati:** **Ma** 3. os. ed. *pobì:əra*, 67; del. na *-l* m. sp. *pobì:əru*, 144
- pobirati:** **Po** nedol. *pobrà:tę*, 369; del. na *-l* m. sp. *pobrà:u*, 369; del. na *-l* ž. sp. *pobrà:la*, 369
- počasu** * ‘počasi’: **Ter** *počà:šu*, 73, 249
- počasati:** **Br** nedol. *počasát*, 110, 366; 3. os. ed. *počé:sa*, 59, 366; 2. os. mn. *počé:sate*, 366; **Ča** nedol. *pačesát*, 110, 204; del. na *-l* m. sp. *pače’su*, 144, 201, 366; del. na *-l* ž. sp. *pačesà:la*, 366; **Ma** 2. os. mn. *počé:šəta*, 366; **Pl** nedol. *počesátę*, 111, 218, 366; **Po** del. na *-l* m. sp. *poče’su*, 145, 367; del. na *-l* ž. sp. *počesà:la*, 367; del. na *-l* m. sp. mn. *počesà:lę*, 367; **Pr** del. na *-l* m. sp. *počé’so*, 145, 230, 367; del. na *-l* ž. sp. *počesà:la*, 367; del. na *-l* m. sp. mn. *počesà:l*, 367; **Ter** nedol. *počesátj*, 112, 253
- početi** ‘začeti’: **Po** nedol. *počé:tę*, 64; **Ti** del. na *-l* m. sp. *počè:u*, 344; del. na *-l* sr. sp. *počè:lo*, 344; **Za** nedol. *počnétj*, 344
- počiti** ‘dati kratek, močen glas’: **Ter** nedol. *pó:čijj*, 127, 252; 3. os. ed. *pò:čij*, 66, 248
- počivalo:** **Ter** im. ed. *počjvá:lo*, 119, 120, 127, 148, 252, 254, 257
- pod:** **Ča** im. ed. *’pat*, 83, 202
- poditi:** **Ter** 3. os. ed. *pó:dj*, 248
- podkov** * ‘podkev’: **Br** im. ed. ⟨potkù⟩, 151; **Ter** im. ed. *pot’koŭ*, 84, 145, 152, 251, 256; **Vi** im. ed. ⟨potkõŭ⟩, 84, 120
- podkovati:** **Br** nedol. ⟨potkwát⟩, 146; *potkŭát*, 146; del. na *-l* m. sp. *potkŭà:u*, 367; del. na *-l* ž. sp. *potkŭà:la*, 367; **Pr** nedol. *potkŭát*, 148, 236, 368; del. na *-l* m. sp. *potkŭà:u*, 368; del. na *-l* ž. sp. *potkŭà:la*, 368; del. na *-l* m. sp. mn. *potkŭà:lə*, 126, 234, 368; **Ter** nedol. *potková:tj*, 148, 257, 367; del. na *-l* m. sp. *potková’voŭ*, 145, 251, 367; del. na *-l* ž. sp. *potková:la*, 367; del. na *-l* m. sp. mn. *potková:lj*, 367; **Vi** nedol. ⟨potkouátę⟩, 149, 368
- podlesek:** **Ter** im. ed. *podliěšk*, 56, 119, 244, 254
- podložiti:** **Ter** nedol. *podloš’tj*, 86, 250; **Za** nedol. *podloš’tj*, 87, 267
- podne** * ‘podnevi’: **Pl** *pué:dne*, 95, 214; **Ter** *pó:dne*, 96, 247
- podočnjak:** **Ter** im. ed. *podočnák*, 119, 254
- Podpeč** (tpn.): **Ma** im. ed. *Potpè:é*, 60, 159, 321
- podreti:** **Ča** del. na *-l* m. sp. *padəru*, 78, 202; del. na *-l* ž. sp. *padərla*, 78, 202
- pogača:** **Ma** im. ed. *poyá:ča*, 117, 155; **Ter** im. ed. *paá:ča*, 119, 156, 255, 259
- pogledati:** **Pr** del. na *-l* m. sp. *poŷlęédo*, 145, 233, 362; del. na *-l* ž. sp. *poŷlędela*, 237, 362
- pogrevak** *: **Ter** im. ed. *poriėvak*, 56, 136, 148, 244, 255, 257
- pohvaliti:** **Po** del. na *-l* ž. sp. *poŷali:la*, 357; **Za** del. na *-l* ž. sp. *xali:la*, 357
- pojiti:** **Ter** nedol. *poi:tj*, 119, 141, 254, 257
- pojol** * ‘terasa (?)’: **Ter** im. ed. *pojó:lja*, 248
- pok¹** ‘sveže (ponovno) odprta rana’: **Ter** im. ed. *pò:k*, 66, 248
- pok²** * ‘poleno’: **Ter** im. ed. *’pok*, 251
- pokazati:** **Br** 3. os. ed. *poká:že*, 71; del. na *-l* m. sp. *poká:zu*, 144; **Ča** del. na *-l* m. sp. *paká:zu*, 144, 203; **Pl** del. na *-l* m. sp. *poká:zu*, 145, 218; **Ti** 2. os. ed. *poká:žeš*, 73; del. na *-l* m. sp. *poká:zõŭ*, 146
- poklekniti:** **Br** nedol. *poklé:knt*, 63; del. na *-l* m. sp. *poklé:knu*, 144; **Za** nedol. *poklé:knitj*, 64, 265
- poklicati:** **Br** del. na *-l* m. sp. *poklí:cu*, 144, 365; del. na *-l* ž. sp. *poklí:cala*, 365; del. na *-l* m. sp. mn. *poklí:cal*, 365; **Pr** del. na *-l* m. sp. *poklí:co*, 145, 233, 365; del. na *-l* ž. sp. *poklí’čela*, 237, 365; del. na *-l* m. sp. mn. *poklí’čel*, 365

pokrov: **Br** im. ed. ⟨pokrù⟩, 83, 151;
Ter im. ed. *pok'rou*, 84, 119, 145, 152, 251, 254, 256
pol 'polovica': **Za** im. ed. *pùou*, 59, 265
poldne: **Ter** *puđne*, 81, 120, 250, 253
poledica: **Ti** im. ed. *polè:djca*, 60, 120, 127
polednica * 'poledica': **Pl** im. ed.
poliè:dngca, 60, 118, 125, 214, 219
poleno: **Br** im. ed. ⟨pol'èno⟩, 54, 117;
Ča im. ed. *palièno*, 55, 117, 198, 204;
Ma im. ed. *poli:ána*, 55, 117
polenta: **Ter** im. ed. *polè:nta*, 247
poletje: **Vi** im. ed. ⟨pol'ietje⟩, 113, 120
polh: **Br** im. ed. *'pux*, 92; rod. ed. *pú:xa*, 76; **Ča** im. ed. *'pox*, 92, 202; rod. ed. *pú:xa*, 76, 198; **Ma** im. ed. *'pux*, 92; rod. ed. *pú:xa*, 76; **Pl** im. ed. *'pux*, 92, 217; rod. ed. *pú:xa*, 76, 213; **Po** im. ed. *'pux*, 92; rod. ed. *pú:xa*, 76; **Pr** im. ed. *'pox*, 92, 230; rod. ed. *pú:xa*, 76, 227; **Ter** im. ed. *pó:ux*, 92, 247, 248; rod. ed. *pó:uxa*, 77, 247; **Ti** im. ed. *'pouh*, 92; rod. ed. *pó:uha*, 77; **Vi** im. ed. ⟨póux⟩, 77, 92; *pó:ux*, 77, 92; rod. ed. *pó:uxa*, 77; im. mn. ⟨póuxə⟩, 128; **Za** im. ed. *'poux*, 92, 268; rod. ed. *pó:uxa*, 77, 266; im. mn. *pó:uxj*, 128, 268
polhič: **Ter** im. ed. *pó:uxič*, 127, 252
politi: **Pl** nedol. *poli:te*, 67, 213
Polja (tpn.): **Ter** im. mn. *Pùoja*, 245, 257
polje: **Br** im. ed. *pù:je*, 57, 110, 315; rod. ed. *pù:ja*, 315; **Ča** im. ed. *pù:je*, 58, 111, 198, 204, 208, 315; rod. ed. *pù:ja*, 315; **Ma** im. ed. *pù:əje*, 58, 111, 315; rod. ed. *pù:aja*, 315; **Pl** im. ed. *pu'é:je*, 95, 111, 214, 219, 222, 315; rod. ed. *pu'é:ja*, 315; **Pr** im. ed. *pù:oje*, 58, 112, 227, 231, 236, 316; rod. ed. *pù:oj* (?), 316; **Ter** (tpn.) im. mn. *Pùoja*, 58, 315; **Ti** (tpn.) im. ed. *Pó:je*, 96, 112, 316; **Vi** im. ed. ⟨pôje⟩, 96, 113, 316; *pó:ja*, 96, 316; *pó:je*, 96, 113, 316
polmoni * 'pljuča': **Ter** im. mn. *palmò:mj*, 248

poln: **Br** m. sp. *'pun*, 92; ž. sp. *pú:na*, 76; sr. sp. *pú:no*, 76; **Ča** m. sp. *pú:uan*, 76, 92, 198; ž. sp. *pú:na*, 76, 198; sr. sp. *pú:no*, 76, 117, 198, 204; **Pl** m. sp. *pó:uən*, 76, 92, 135, 215, 220; ž. sp. *pó:una*, 76, 215; sr. sp. *pó:uno*, 76, 118, 215; **Ter** m. sp. *pó:uqn*, 77, 92, 247, 257; ž. sp. *pó:una*, 77, 247, 257; sr. sp. *pó:uno*, 77, 247, 257; **Vi** m. sp. ⟨pún⟩, 77; ž. sp. ⟨púna⟩, 77; **Za** m. sp. *pó:uqn*, 77, 92, 266; ž. sp. *pó:una*, 77, 266; sr. sp. *pó:uno*, 77, 121, 266, 269
polniti: **Vi** 1. os. ed. ⟨póuin⟩, 77
polno 'zelo': **Ti** *pó:uno*, 77
polž: **Ča** im. ed. *pú:š*, 76, 198; im. mn. *pú:žə*, 124, 206; **Ma** im. ed. *pú:š*, 76; im. mn. *pú:žə*, 125; **Pl** im. ed. *pú:š*, 76, 213; **Po** im. ed. *pú:š*, 76; rod. ed. *pu'ža*, 107; **Pr** im. ed. *pú:š*, 76, 227; rod. ed. *pu'ža*, 107, 138, 230, 231; **Ti** im. ed. *pú:š*, 77
pomešati: **Br** del. na -l sr. sp. *pomiešá:lo*, 363; **Ma** del. na -l sr. sp. *pomiəšá:lo*, 363; **Pr** 3. os. ed. *pomi:éšə*, 56, 132, 227, 232, 363; 1. os. mn. *pomiéšemo*, 103, 109, 235, 363; del. na -l m. sp. *pomiéšə*, 145, 230, 363; del. na -l sr. sp. *pomiešá:lo*, 363; **Ti** del. na -l sr. sp. *pomiešá:lo*, 363
ponedeljek: **Br** im. ed. ⟨pandèjnk⟩, 54; *pandè:jnk*, 54, 110, 134; **Ma** im. ed. *pandè:jak*, 111, 117, 135; **Po** im. ed. *pandè:jak*, 55, 111, 118, 135; **Pr** im. ed. *pondè:jek*, 56, 112, 136, 228, 232, 235, 236; **Ter** im. ed. *pondi:ak*, 56, 112, 119, 136, 141, 244, 254, 255, 256, 258; rod. ed. *pondè:jka*, 56, 141, 246, 257; **Ti** im. ed. *pandè:jak*, 56, 112, 120, 136; **Vi** im. ed. ⟨pondèjnak⟩, 56, 112, 120; *pondè:jak*, 56, 120, 136; **Za** im. ed. *pandè:jak*, 57, 113, 121, 137, 265, 270, 271
ponesti: **Po** nedol. *poneš'te*, 111, 347
ponovca *: **Ter** im. ed. *ponó:uca*, 119, 151, 254, 256

- Pontajfel** * ‘Tablja (tpn.)’: **Ter** im. ed. *Pontá:jfel*, 250
- pop**: **Ma** ‘okrogla brazgotina sredi trebuha, popek’ im. ed. *’bop*, 83, 85, 163; rod. ed. *bó:pa*, 65, 85, 163; **Ter** ‘zarodek lista ali cveta’ im. ed. *pò:p*, 66, 248
- popasti**: **Ča** del. na *-l* m. sp. *papà:su*, 144, 203
- popič** * ‘okrogla brazgotina sredi trebuha, popek’: **Pi** im. ed. *pó:pęć*, 65, 125, 159, 215, 219, 222; **Pr** im. ed. *poópęć*, 65, 126, 159, 228, 234, 237; *po’pęća*, 233; **Ter** im. ed. *pó:pjć*, 66, 127, 248, 252; **Vi** im. ed. (pópjć), 66, 128, 159; **Za** im. ed. *pó:pjć*, 66, 128, 159, 266, 268, 272
- popoldne**: **Ter** *popud’ne*, 120, 253
- poseći**: **Ča** del. na *-l* m. sp. *pasieku*, 144, 203; **Pi** nedol. *posé:jčę*, 55, 159, 215, 222; del. na *-l* m. sp. *posi:ęku*, 145, 218; **Za** del. na *-l* m. sp. *posiekoęu*, 146, 270, 271; del. na *-l* m. sp. mn. *posieklj*, 128, 268
- poslušati**: **Pi** nedol. *pošlušá:tę*, 130, 218; 1. os. ed. *pošlú:žęn*, 132, 221; **Ter** nedol. *pošlušá:tj*, 130, 252
- posodba** * ‘posoda, posoja’: **Ter** im. ed. *posò:ba*, 66, 119, 248, 254
- posoditi**: **Ter** 3. os. ed. *posò:dj*, 66, 248
- post¹**: **Br** im. ed. *’post*, 83; **Ča** im. ed. *’past*, 83, 202; rod. ed. *pá:sta*, 61, 199; **Ma** im. ed. *’post*, 83; **Pi** im. ed. *’post*, 83, 217; **Pr** im. ed. *’post*, 83, 229; **Ter** im. ed. *’post*, 84, 251; rod. ed. *pó:šta*, 248; **Vi** im. ed. *’post*, 84; **Za** im. ed. *’past*, 268
- post²** * ‘mesto nahajanja, lokacija’: **Pr** im. ed. *pu:òst*, 235; rod. ed. *puošt’a*, 119, 121, 235; **Ter** im. ed. *pùošt*, 246
- postelja**: **Vi** im. ed. (pastēja), 61, 120
- postiti se**: **Br** nedol. *postit*, 116; 3. os. ed. *postí:*, 358; 1. os. mn. *post’mo*, 358; **Ča** nedol. *pastit*, 117, 205; 3. os. ed. *pastí:*, 358; 1. os. mn. *pastmá:*, 200; 3. os. mn. *pastjá:*, 199, 358; del. na *-l* m. sp. *pá:stu*, 95, 144, 199, 203; **Ma** nedol. *postit*, 117; 3. os. ed. *postí:*, 358; 2. os. mn. *pó:štata*, 125, 358; 3. os. mn. *postí:jò*, 358; **Pi** nedol. *postit:te*, 118, 219; 3. os. ed. *postí:*, 358; 2. os. mn. *postętá:*, 358; **Pr** nedol. *postit*, 130, 233, 360
- posušiti**: **Br** del. na *-l* m. sp. *pošù:šu*, 69, 144, 359; del. na *-l* ž. sp. *pošù:šla*, 69, 359; del. na *-l* sr. sp. *pošù:šlo*, 69, 359; **Po** del. na *-l* m. sp. *pošù:šu*, 70, 145, 360; del. na *-l* ž. sp. *pošušila*, 360; del. na *-l* sr. sp. *pošušilo*, 360; **Pr** nedol. *posoši:t*, 360; del. na *-l* m. sp. *posù:šò*, 70, 145, 227, 233, 360; del. na *-l* ž. sp. *posoši:la*, 360; del. na *-l* sr. sp. *posošilo*, 360
- pot¹**: **Br** im. ed. *pót*, 65, 319; rod. ed. (pótj), 122, 319; **Ča** im. ed. *pá:t*, 65, 199, 204, 319; rod. ed. *pá:t*, 124, 206, 319; **Ma** im. ed. *pót*, 65, 319; rod. ed. *pót*, 125, 319; **Pi** im. ed. *pót*, 65, 215, 319; rod. ed. *pót:te*, 125, 219, 319; **Po** im. ed. *pót*, 65, 319; rod. ed. *pót:te*, 126, 319; **Pr** im. ed. *poót*, 65, 228, 319; rod. ed. *poót*, 126, 235, 319; **Ter** im. ed. *pót*, 66, 248, 319; rod. ed. *pót:tj*, 127, 252, 319; **Ti** im. ed. *pót*, 66, 319; rod. ed. *pót:tj*, 127, 319; **Vi** im. ed. (pót), 66; *pót*, 66, 319; rod. ed. *pót:tj*, 128, 319; **Za** im. ed. *pót*, 66, 265, 319; rod. ed. *pót:tj*, 268, 319
- pot²** ‘znoj’: **Ča** im. ed. *pùoť*, 58, 198; **Pi** im. ed. *pùoť*, 58, 214
- potegniti**: **Br** nedol. *potęni:t*, 113, 124, 155, 351; 3. os. ed. *potę:yme*, 63, 351; 2. os. mn. *potę:ymate*, 351; del. na *-l* m. sp. *potę:ynu*, 144, 351; del. na *-l* ž. sp. *potęni:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *potęni:lo*, 351; **Ča** nedol. *pateynit*, 113, 124, 155, 204, 206, 208, 351; 2. os. ed. *patá:ynaš*, 63, 198, 351; 2. os. mn. *patá:ynata*, 351; del. na *-l* m. sp. *patá:ynu*, 144, 203, 351; del. na *-l* ž. sp. *pateyni:la*, 351; del. na *-l* sr. sp.

- poteyni:lo*, 351; **Ma** nedol. *poteyni:t*, 114, 125, 155, 351; 2. os. ed. *poté:γnǎš*, 63, 351; 2. os. mn. *poté:γnata*, 351; del. na *-l* m. sp. *poté:γnu*, 144, 351; del. na *-l* ž. sp. *poteyni:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *poteyni:lō*, 351; **PI** nedol. *poteyni:tē*, 114, 125, 156, 219, 222, 351; 3. os. ed. *poté:γne*, 64, 215, 351; form. *poté:γnete*, 351; del. na *-l* m. sp. *poté:γnu*, 145, 218, 351; del. na *-l* ž. sp. *poteyni:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *poteyni:lo*, 351; **Po** nedol. *poteni:tē*, 114, 126, 156, 351; 3. os. ed. *poté:ne*, 64, 351; 2. os. mn. *poteneta:*, 351; del. na *-l* m. sp. *pote'nu*, 145, 351; del. na *-l* ž. sp. *poteni:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *poteni:lo*, 351; **Pr** nedol. *poteyni:t*, 114, 126, 156, 231, 235, 237, 351; 3. os. ed. *poté:γne*, 64, 228, 351; 2. os. mn. *potey'nete*, 102, 114, 229, 232, 237, 351; del. na *-l* m. sp. *potey'no*, 145, 230, 351; del. na *-l* ž. sp. *poteyni:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *poteyni:lo*, 351; **Ter** nedol. *poteni:tij*, 114, 127, 156, 252, 253, 259, 351; 3. os. ed. *poté:ne*, 64, 247, 351; 2. os. mn. *poté:neta*, 351; del. na *-l* m. sp. *poté:nou*, 351; del. na *-l* ž. sp. *poteni:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *poteni:lo*, 351; **Ti** nedol. *poteyni:tij*, 115, 127, 157, 351; 3. os. ed. *poté:γne*, 64, 351; 2. os. mn. *poté:γneta*, 351; del. na *-l* m. sp. *poté:γnou*, 146, 351; del. na *-l* ž. sp. *poteyni:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *poteyni:lo*, 351
- poten**: **Ča** m. sp. *pá:tan*, 95, 135, 199, 205; **PI** m. sp. *pué:tǎn*, 135, 221
- potica** * 'potka': **Ča** im. ed. *poti:ca*, 204; **Ter** im. ed. *poti:ca*, 123, 254
- potočič**: **Ma** im. ed. *pató:čič*, 125, 159; **Ter** im. ed. *patuocijc*, 58, 119, 127, 245, 252, 255
- potok**: **Br** im. ed. *pa'tok*, 83, 295; rod. ed. *pató:ka*, 61, 295; **Ča** im. ed. *pa'tak*, 83, 117, 202, 205, 295; rod. ed. *patá:ka*, 61, 199, 295; **Ma** im. ed. *pa'tok*, 83, 117, 295; rod. ed. *pató:ka*, 62, 295; **PI** im. ed. *pa'tok*, 83, 118, 217, 220, 295; rod. ed. *patu'é:ka*, 62, 214, 295; **Po** im. ed. *pa'tok*, 83, 118, 295; rod. ed. *pató:ka*, 62, 295; **Pr** im. ed. *pe'tok*, 83, 119, 229, 232, 295; rod. ed. *petóoka*, 62, 228, 295; **Ter** im. ed. *pa'tok*, 84, 119, 251, 255, 295; rod. ed. *pató:ka*, 62, 247, 295; daj. ed. *pató:ku*, 130, 252; mest. ed. *pató:ce*, 243; im. mn. *pató:kij*, 127, 252; *pató:cij*, 127, 252; **Ti** im. ed. *pa'tok*, 84, 120, 295; rod. ed. *pató:ka*, 62, 295; **Vi** im. ed. *pa'tok*, 84, 120, 295; rod. ed. *pató:ka*, 62, 295; mest. ed. (patóce), 131; *pató:ku*, 131; *pató:ce*, 131; **Za** im. ed. *pa'tok*, 84, 121, 267, 270, 295; rod. ed. *pató:ka*, 62, 265, 295; mest. ed. *pató:ku*, 131, 268; im. mn. *pató:kij*, 128, 268; *pató:kij*, 128, 268; or. mn. *pató:kij*, 128, 268; *pató:kamij*, 128, 268
- potreba**: **Pr** im. ed. *potri:eba*, 56, 227
- povedati**: **Br** nedol. *pobié:dat*, 54, 116, 147; **Ča** nedol. *paviédat*, 55, 147, 198, 207; **Ter** nedol. *poviédatij*, 148, 257; del. na *-l* m. sp. *poviédou*, 145, 242, 255; del. na *-l* ž. sp. *poviédala*, 242; **Vi** nedol. (poviédate), 56, 133, 149
- povirek** 'drog za nošenje veder': **Ter** im. ed. *povierak*, 68, 119, 136, 148, 245, 254, 255, 257
- povlaka** * 'bramor': **Za** im. ed. *pó:ulaka*, 74, 266
- povleči**: **Pr** nedol. *poulé:jč*, 56, 150, 159, 228, 237; del. na *-l* m. sp. *pouli:ekō*, 145, 233
- povodenj**: **Br** im. ed. *pouò:dán*, 57, 134, 146
- povodnja** *: **Ča** im. ed. *pauò:dna*, 58, 147, 200; **Pr** im. ed. *pouù:òdna*, 58, 148, 227, 236
- povoj**: **Ter** im. ed. *po'voj*, 84, 119, 148, 251, 254, 257
- pozen**: **Ter** m. sp. *pó:zan*, 136, 255

- poznati:** **Pl** del. na *-l* m. sp. *poz'nu*, 145, 216; **Ter** 3. os. ed. *pó:zna*, 62, 247
- požeti** 's srpom porezati žito, travo':
Br del. na *-l* m. sp. *požè:u*, 341; del. na *-l* ž. sp. *požé:la*, 341; del. na *-l* sr. sp. *požé:lo*, 341; **Pl** nedol. *požé:tę*, 64, 215; del. na *-l* m. sp. *požè:u*, 221, 341; del. na *-l* ž. sp. *požé:la*, 341; del. na *-l* sr. sp. *požé:lo*, 341; **Po** nedol. *požé:tę*, 64; **Pr** del. na *-l* sr. sp. *požè:elo*, 341
- požreti:** **Ča** nedol. *paždriét*, 55, 198, 208; 3. os. mn. *pažderejáj*, 199; del. na *-l* m. sp. *paždàru*, 78, 202; del. na *-l* ž. sp. *paždàrla*, 78, 202; del. na *-l* sr. sp. *paždàrlo*, 78, 202; **Pl** nedol. *poždri:étę*, 55, 213; 3. os. ed. *poždàrjé:*, 214; del. na *-l* m. sp. *poždàru*, 78, 218; del. na *-l* ž. sp. *poždàrla*, 78, 218; del. na *-l* sr. sp. *poždàrlo*, 78, 218; **Ter** nedol. *poždriétj*, 56, 244; 3. os. ed. *požderé:*, 246; 1. os. mn. *požderemó:*, 248; 2. os. mn. *požderetá:*, 249
- prag:** **Ča** im. ed. *p'rax*, 89, 155, 202, 208; **Ter** im. ed. *p'rax*, 89, 156, 251, 259; rod. ed. *prá:a*, 73, 156, 249, 259
- praprot:** **Ča** im. ed. *prá:pat*, 72, 122, 201, 205, 318; rod. ed. *prá:pat*, 124, 206, 318; **Ma** im. ed. *prá:pot*, 72, 122, 318; rod. ed. *prá:pot*, 318; **Pl** im. ed. *prá:pot*, 72, 122, 216, 220, 318; rod. ed. *prá:potę*, 125, 219, 318; **Po** im. ed. *trá:pot*, 73, 122, 318; rod. ed. *trá:potę*, 103, 126, 318; **Ter** im. ed. *prá:port*, 73, 119, 249, 254, 318; rod. ed. *prá:portj*, 127, 252, 318; **Ti** im. ed. *prá:pot*, 73, 123; **Ti** im. ed. *prá:port*, 318; *prá:pot*, 318; rod. ed. *prá:pota*, 318; **Vi** im. ed. (práprot), 74, 123; **Za** im. ed. *prá:part*, 74, 123, 266, 270, 318; rod. ed. *prá:partj*, 128, 268, 318
- prasičič ***: **Ter** im. ed. *pras'čjč*, 86, 250
- prase:** **Ma** im. ed. *prasè:*, 63, 132
- prasec:** **Ter** im. ed. *prá:šac*, 73, 136, 249, 255; daj. ed. *prá:šcu*, 130, 252; **Vi** im. ed. *prá:sac*, 74, 136; **Za** im. ed. *prá:sac*, 74, 137, 266, 270
- prasica:** **Ma** im. ed. *prasí:ca*, 132; **Ter** im. ed. *prasi:ca*, 133, 255; **Za** im. ed. *prasi:ca*, 134, 270
- prati:** **Pl** 3. os. ed. *perjé:*, 214; form. *peretjé:*, 214; **Ter** 3. os. ed. *peré:*, 246; 1. os. mn. *peremó:*, 248; 2. os. mn. *peretá:*, 249
- prav:** **Br** (prù), 88, 151; **Ma** *p'ru*, 89, 152
- pravica *** 'povedka': **Br** im. ed. *prá:bca*, 71, 124; *prá:pca*, 150; rod. ed. *prá:bce*, 113; im. mn. *prá:bce*, 113; **Ča** im. ed. *prá:fca*, 72, 124, 150, 201, 206, 208; or. ed. *prá:fco*, 71; im. mn. *prá:fce*, 114, 204; **Ma** im. ed. *prá:vęca*, 72, 125, 147; **Pl** im. ed. *prá:vęca*, 72, 125, 148, 216, 219, 221; **Pr** im. ed. *prá:vęca*, 103, 133, 230, 232, 234, 237; **Ter** im. ed. *prá:vjca*, 73, 127, 148, 249, 252, 257
- just *** 'pravilen: **Ter** m. sp. *ljúst*, 250
- praviti:** **Br** nedol. *prá:bt*, 71, 150, 356; *prá:ft*, 71, 150, 356; 3. os. ed. *prà:b*, 71, 124, 151, 356; 2. os. mn. *prà:bte*, 124, 356; 3. os. mn. *prà:bjo*, 150; del. na *-l* m. sp. *prá:bu*, 144, 356; del. na *-l* ž. sp. *prá:bla*, 356; del. na *-l* sr. sp. *prá:blo*, 356; **Ča** nedol. *prá:ft*, 72, 201, 356; 3. os. ed. *prà:f*, 71, 124, 151, 200, 206, 356; 3. os. mn. *prà:vjo*, 150, 207; form. *prà:fte*, 124, 150, 197, 206, 208, 356; del. na *-l* m. sp. *prá:vu*, 144, 203, 356; del. na *-l* ž. sp. *prá:vla*, 356; del. na *-l* sr. sp. *prá:vlo*, 356; **Ma** nedol. *prá:vät*, 72, 147, 356; 1. os. ed. *prà:væn*, 143; 3. os. ed. *prà:f*, 125, 151, 152, 356; 2. os. mn. *prà:væta*, 125, 356; del. na *-l* m. sp. *prá:vu*, 144, 356; del. na *-l* ž. sp. *prá:væla*, 356; del. na *-l* sr. sp. *prá:vælo*, 356; **Pl** nedol. *prá:vęte*, 72, 125, 148, 216, 219, 221, 356; 3. os. ed. *prà:vę*, 72, 125, 216, 219, 356; form. *prà:vęte*, 125, 219, 356; del. na *-l* m. sp. *prá:vu*, 145, 218, 356; del. na *-l* ž. sp. *prá:vęla*, 356; del. na *-l* sr. sp. *prá:vęlo*,

- 356; del. na *-l* m. sp. mn. *prà:vręę*, 125, 219; **Po** nedol. *pra'vręę*, 103, 132, 148, 356; 3. os. ed. *prà:vrę*, 72, 126, 356; 2. os. mn. *prà:vręta*, 126, 356; del. na *-l* m. sp. *prà:vu*, 145, 356; del. na *-l* ž. sp. *pra'vręla*, 356; del. na *-l* sr. sp. *pra'vręlo*, 356; **Pr** nedol. *pra'vręst*, 103, 133, 148, 230, 232, 234, 236, 356; 3. os. ed. *prà:řf*, 73, 226, 228, 356; 1. os. mn. *prà:vmo*, 150; 2. os. mn. *prà:řfte*, 150, 356; del. na *-l* m. sp. *prà:vrę*, 145, 233, 356; del. na *-l* ž. sp. *pra'vręla*, 356; del. na *-l* sr. sp. *pra'vręlo*, 356; **Ter** nedol. *prà:vręti*, 73, 148, 249, 257, 356; 3. os. ed. *prà:vrę*, 73, 127, 249, 252, 356; 2. os. mn. *prà:vręta*, 127, 252, 356; del. na *-l* m. sp. *prà:vu*, 145, 242, 255, 356; *prà:vręu*, 145, 255, 356; del. na *-l* ž. sp. *prà:vręla*, 242, 356; del. na *-l* sr. sp. *prà:vręlo*, 242, 356; del. na *-l* m. sp. mn. *prà:vręli*, 127, 252; **Vi** nedol. *prà:vręti*, 74, 128, 149, 356; del. na *-l* m. sp. *prà:vręu*, 128, 146, 356
- prazen**: **Br** m. sp. *prà:zæn*, 71, 134; ž. sp. *prà:zna*, 71; sr. sp. *prà:zno*, 71; **Ča** m. sp. *prà:zan*, 71, 135, 200, 205; ž. sp. *prà:zna*, 71, 200; sr. sp. *prà:zno*, 71, 117, 200, 204; **Pl** m. sp. *prà:zæn*, 72, 135, 216, 220; ž. sp. *prà:zna*, 72, 216; sr. sp. *prà:zno*, 72, 118, 216; **Ter** m. sp. *prà:zæn*, 73, 136, 249, 255; ž. sp. *prà:zna*, 73, 249; sr. sp. *prà:zno*, 73, 249
- prebirati**: **Ča** nedol. *prabięrat*, 55; *prebięrat*, 67, 198; 2. os. ed. *prebięrař*, 131, 206; 3. os. ed. *prebięra*, 67; del. na *-l* m. sp. *prebię:ru*, 144, 203; **Ter** nedol. *prebięratij*, 68, 245
- prebrati**: **Br** del. na *-l* m. sp. *prabrà:u*, 369; **Ča** del. na *-l* m. sp. *prebrò:u*, 207, 369; del. na *-l* ž. sp. *prebrà:la*, 72, 200, 369; **Ti** del. na *-l* m. sp. *prebrà:u*, 369; del. na *-l* ž. sp. *prebrà:la*, 369; **Za** del. na *-l* m. sp. *prebrà:u*, 271
- predića** * 'pridiga': **Za** im. ed. *prę:dića*, 272
- preimek** *: **Ma** im. ed. *prei:mak*, 67, 108, 135
- prekla**: **Pl** im. ed. *prì:ętla*, 55, 213; **Ter** im. ed. *priętla*, 56, 244, 260; **Ti** im. ed. *priękla*, 56; **Za** im. ed. *priętla*, 57, 264
- preliti**: **Ča** 3. os. ed. *preli:je*, 67, 197; 2. os. mn. *prelijetà:*, 124, 201, 203; del. na *-l* m. sp. *prali:u*, 67, 197; del. na *-l* ž. sp. *prali:la*, 67, 197; del. na *-l* sr. sp. *prali:lo*, 67, 197
- preložiti**: **Ča** nedol. *pre'lařt*, 86, 206, 209; del. na *-l* m. sp. mn. *prelař'la*, 209
- prenesti**: **Ter** nedol. *preneř'tij*, 86, 250
- prepeleti** * 'leteti': **Ter** nedol. *prepeleřtij*, 112, 253; **Za** nedol. *plepeleřtij*, 113, 269, 273
- Preseka** (tpn.): **Ter** im. ed. *Prięřaka*, 245
- presel** * 'prezrel': **Ter** sr. sp. *preř'lo*, 84, 251
- preslen** * 'prezrel': **Ter** m. sp. *preř'len*, 81, 250; ž. sp. *preřlé:na*, 60, 246; sr. sp. *preřlé:no*, 60, 246
- presti**: **Br** nedol. *prę:st*, 63, 348; 1. os. ed. ⟨prędęn⟩, 143; 3. os. ed. ⟨prędę⟩, 348; *prę:de*, 63, 348; 2. os. mn. *preda'te*, 348; del. na *-l* m. sp. *prę:du*, 144, 348; del. na *-l* ž. sp. *prę:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *prę:dlo*, 348; **Ča** nedol. *prã:st*, 63, 199, 348; 1. os. ed. *prã:den*, 143, 207; *prã:dæn*, 206; 3. os. ed. *prã:de*, 63, 348; 1. os. mn. *predemã:*, 113, 200, 204, 348; del. na *-l* m. sp. *prã:du*, 144, 198, 203, 348; del. na *-l* ž. sp. *prã:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *prã:dlo*, 348; **Ma** nedol. *prę:st*, 63, 348; 3. os. ed. *prę:de*, 348; 2. os. mn. *predes'ta*, 114, 348; del. na *-l* m. sp. *prę:du*, 144, 348; del. na *-l* ž. sp. *prę:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *prę:dlo*, 348; **Pl** nedol. *prę:stę*, 64, 215, 348; 3. os. ed. *prediję:*, 114, 214, 219, 348; 2. os. mn. *predetã:*, 348; del. na *-l* m. sp. *prę:du*, 145, 218, 348; del. na *-l* ž. sp. *prę:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *prę:dlo*, 348; **Po** nedol. *prę:stę*, 64, 348; 1. os. ed. *predę:n*, 143; 3. os. ed. *predę:*, 114, 348; 2. os. mn. *predetã:*, 348; **Pr** nedol.

- prešt*, 348; 3. os. ed. *predé*, 348; 1. os. mn. *predmó*, 348; del. na *-l* m. sp. *pređedo*, 145, 233, 348; del. na *-l* ž. sp. *preédla*, 348; del. na *-l* m. sp. mn. *preédls*, 348; **Ter** nedol. *pré:štj*, 64, 247, 348; 1. os. ed. *predé:n*, 143, 256; 3. os. ed. *predé:*, 114, 246, 253, 348; 1. os. mn. *predemó:*, 248; 2. os. mn. *predetá:*, 249, 348; del. na *-l* m. sp. *prè:dou*, 145, 255, 348; del. na *-l* ž. sp. *pré:dla*, 348; del. na *-l* sr. sp. *pré:dlo*, 348; **Vi** nedol. ⟨*préste*⟩, 64, 348; 1. os. ed. ⟨*predén*⟩, 143; 2. os. ed. ⟨*preděš*⟩, 115, 348; **Za** nedol. *pré:stj*, 64, 265, 348; 1. os. ed. *presé:n*, 115, 143, 269, 271, 348
- prestor** 'prostor': **Br** im. ed. *pras'tor*, 83, 110, 295; rod. ed. *prastó:ra*, 61, 295; mest. ed. *prastó:ru*, 129; **Ča** im. ed. *pres'tor*, 83, 202, 204, 295; rod. ed. *prestá:ra*, 61, 199, 295; **Ma** im. ed. *pres'tor*, 83, 111, 295; rod. ed. *prestó:ra*, 62, 295; **Pl** im. ed. *pres'tor*, 83, 111, 118, 217, 218, 219; rod. ed. *prestué:ra*, 62, 214
- prez** * 'brez': **Ča** *pras*, 206; **Ma** *pres*, 80; **Pl** *pres*, 80, 217; **Pr** *pres*, 80, 229; **Ter** *pres*, 80, 251; **Ti** *pres*, 80; **Vi** *pres*, 81
- preza** * 'ščepec': **Ter** im. ed. *prè:za*, 246
- prezvoniti**: **Ter** nedol. *prezvonitj*, 148, 257
- prgišče**: **Br** im. ed. ⟨*pəryišče*⟩, 67; ⟨*pəryxišče*⟩, 110, 155; *pəryi:šče*, 158; **Ter** im. ed. *pari:šče*, 112, 139, 156, 159, 253, 255, 258, 259; **Vi** im. ed. ⟨*parišče*⟩, 113, 140, 157, 159; **Za** im. ed. *pari:šče*, 140, 270
- prignati**: **Ter** del. na *-l* m. sp. *par'noy*, 145, 251
- prinesti**: **Br** del. na *-l* m. sp. *pərné:su*, 144; **Ča** del. na *-l* m. sp. *pərná:su*, 60, 144, 203; **Pl** nedol. *pərnēs'te*, 86, 217, 222, 346; 3. os. ed. *pərnēs'ér*, 214; del. na *-l* m. sp. *pərníé:su*, 60, 145, 214, 218, 346; del. na *-l* m. sp. mn. *pərnēs'lē*, 346; **Ti** nedol. *pərnēs'tj*, 112
- pripeljati**: **Pl** del. na *-l* m. sp. *pərpé:ju*, 145, 218
- prismoditi**: **Ma** 2. os. mn. *pərsmodá'ta*, 125
- priti**: **Pl** nedol. *prítē*, 67, 213
- privzdigniti**: **Po** nedol. *pərzinēte*, 103, 126, 156, 350; 3. os. ed. *pərzdi:ne*, 68, 350; 2. os. mn. *pərzdi:neta*, 350; del. na *-l* m. sp. *pərzdi:nu*, 145, 350; del. na *-l* ž. sp. *pərzdi'nēla*, 350; del. na *-l* sr. sp. *pərzdi'nēlo*, 350
- prižgati**: **Ma** nedol. *pəžyát*, 155; 2. os. mn. *pəžyē'ta*, 369
- pročesjon** * 'procesija': **Ter** im. ed. *pročesjō:n*, 248
- prod**: **Ter** im. ed. *prò:t*, 66, 248; rod. ed. *pró:da*, 96, 133, 248, 255; daj. ed. *pró:du*, 130, 253
- prodati**: **Ter** nedol. *prodátj*, 119, 254
- prositi**: **Ča** 3. os. ed. *prá:s*, 61, 124, 199, 206; 2. os. mn. *prá:sta*, 124, 206; del. na *-l* m. sp. *prá:su*, 144, 201, 203; *pra'su*, 144, 201, 203; **Ma** nedol. *prošit*, 117; 2. os. ed. *pró:šəš*, 62; **Ter** nedol. *prošitj*, 119, 254; 3. os. ed. *pró:šj*, 62, 247; **Za** nedol. *prošitj*, 121, 269; 3. os. ed. *pró:šj*, 62, 128, 265, 268; form. *pró:šite*, 128, 268; del. na *-l* m. sp. *pró:sou*, 146, 270, 271
- prost** 'strm': **Ča** sr. sp. *prá:sto*, 117, 204; **Pl** ž. sp. *proš'ta*, 118, 219; sr. sp. *prúé:sto*, 118, 220
- prostor**: **Pl** im. ed. *proš'tor*, 83, 118, 217, 219, 295; rod. ed. *prostué:ra*, 62, 214, 295; **Pr** im. ed. *pres'tor*, 83, 112, 229, 231, 295; rod. ed. *preštó:ra*, 62, 228, 295; **Ter** im. ed. *proš'tor*, 84, 119, 251, 254, 295; rod. ed. *prostó:ra*, 62, 247, 295; **Ti** im. ed. *proš'tor*, 84, 120, 295; rod. ed. *prostó:rja*, 62, 295
- prošut** * 'pršut': **Za** im. ed. *proš'ut*, 267
- proti**: **Za** *pruòtj*, 59, 265
- prst**: **Br** im. ed. *pərst*, 78, 306; rod. ed. *pərsta*, 306; **Ma** im. ed. *pərst*, 78, 306; rod. ed. *pərsta*, 306; **Po** im. ed. *pərst*,

- 78, 306; rod. ed. *pərs'ta*, 139, 306;
Pr im. ed. *pərst*, 79, 231, 306; rod. ed. *pərs'ta*, 139, 234, 306; im. mn. *pərs'tə*, 107; **Ter** im. ed. *pá:rst*, 79, 249, 306; rod. ed. *pá:rstu*, 306; im. mn. *pá:rstj*, 127, 252; **Vi** im. ed. ⟨pārst⟩, 79, 306; **Za** im. ed. *pá:rst*, 79, 266, 306; rod. ed. *pá:rsta*, 306; im. mn. *pá:rstj*, 128, 268
- prsten** 'prstan': **Ter** im. ed. *pà:ršten*, 79, 249; **Vi** im. ed. *pà:rsten*, 79
- prvi**: **Br** m. sp. *pərb*, 78, 151; **Ča** m. sp. *pərf*, 78, 124, 151, 202, 206; ž. sp. *pərua*, 78, 147, 202; sr. sp. *pəruo*, 78, 147, 202; **Ma** m. sp. *pərvə*, 78, 147; ž. sp. *pərua*, 78, 147; sr. sp. *pərvę*, 78, 147; **Pl** m. sp. *pərvę*, 78, 148, 218, 221; ž. sp. *pərua*, 78, 147, 218; sr. sp. *pərvę*, 78, 148, 218, 221; **Po** m. sp. *pərvę*, 78, 126, 148; ž. sp. *pərua*, 139, 148; sr. sp. *pəruo*, 78, 148; **Ter** m. sp. *pà:rvj*, 79, 148, 249, 257; ž. sp. *pà:rva*, 79, 148, 249, 257; sr. sp. *pà:rvo*, 79, 249
- psica**: **Ter** im. ed. *uči:ča*, 258; **Za** im. ed. *uci:ca*, 121, 151
- psič**: **Ter** im. ed. *u'čjć*, 86, 250, 258
- pšenica**: **Br** im. ed. ⟨ušenica⟩, 110; *ušani:ca*, 110; **Ma** im. ed. *učeni:ča*, 111; **Po** im. ed. *učeni:ca*, 111; **Ter** im. ed. *čeni:ča*, 112, 253, 258; **Ter** 'pšenična moka' im. ed. *čeni:ča*, 257; **Vi** im. ed. ⟨ušenica⟩, 112
- ptič**: **Br** im. ed. ⟨táč⟩, 85; *tić*, 85, 158; rod. ed. *tí:ča*, 67; **Ča** im. ed. *tić*, 86, 159, 201, 209; rod. ed. *tí:ča*, 67, 197; **Ma** im. ed. *tić*, 86, 159; rod. ed. *tí:ča*, 67; **Pl** im. ed. *teč*, 86, 159, 217, 222; rod. ed. *tí:ča*, 67, 213; **Po** im. ed. *tić*, 86, 159; rod. ed. *tí:ča*, 68; **Pr** im. ed. *tič*, 86, 159, 229, 237; rod. ed. *tí:ča*, 68, 227; **Ter** im. ed. *tić*, 86, 159, 250, 259; rod. ed. *tí:ča*, 68, 243; **Ti** im. ed. *tić*, 86, 159; rod. ed. *tí:ča*, 68; **Vi** im. ed. ⟨tëč⟩, 86, 159; im. mn. ⟨tiče⟩, 128; **Za** im. ed. *tić*, 87, 159, 267, 272; rod. ed. *tí:ča*, 69, 264; im. mn. *tí:čj*, 128, 268
- ptičar**: **Br** im. ed. *tí:čar*, 66, 131, 158, 293; rod. ed. *tí:čarja*, 293; **Ča** im. ed. *tí:čar*, 67, 131, 159, 197, 205, 207, 209, 293; rod. ed. *tí:čarja*, 208, 293; **Ma** im. ed. *tí:čar*, 67, 132, 159, 293; rod. ed. *tí:čarja*, 293; **Pl** im. ed. *tí:čer*, 67, 132, 159, 213, 221, 222, 293; rod. ed. *tí:čerja*, 293; **Po** im. ed. *tí:čar*, 68, 132, 159, 293; rod. ed. *tí:čarja*, 293; **Pr** im. ed. *tí:čer*, 68, 132, 159, 227, 232, 237, 293; rod. ed. *tí:čerja*, 293; **Ter** im. ed. *tí:čar*, 68, 133, 159, 243, 255, 259, 293; *tí:čarja*, 293; daj. ed. *tí:čarju*, 130, 252; im. mn. *tí:čarjč*, 127, 252; **Ti** im. ed. *tí:čar*, 68, 133, 159, 293; rod. ed. *tí:čarja*, 293; **Za** im. ed. *tí:čar*, 69, 134, 159, 264, 270, 272, 293; *tí:čarja*, 293
- pulec** * 'majhen piščanec': **Za** im. ed. *pú:lac*, 264
- punj** * 'pest': **Ter** im. ed. *'puńi*, 250, 256; **Za** im. ed. *'puńi*, 267
- pust**: **Br** im. ed. ⟨püst⟩, 69; **Ča** im. ed. *pù:st*, 69, 197; **Ma** im. ed. *pù:st*, 69; **Pl** im. ed. *pù:st*, 70, 213; **Po** im. ed. *pù:st*, 70; **Pr** im. ed. *pù:st*, 70, 227; **Ter** im. ed. *pù:st*, 70, 244, 258; **Ti** im. ed. *pù:st*, 70; **Vi** im. ed. *pù:st*, 70; **Za** im. ed. *pù:st*, 71, 264; mest. ed. *pù:stu*, 131, 268
- pustiti**: **Br** nedol. *pustì:t*, 129, 359; 3. os. ed. *pustí:t*, 359; 2. os. mn. *pù:stte*, 124, 359; *pust'te*, 124, 359; del. na -l m. sp. *pù:stu*, 69, 144, 359; del. na -l ž. sp. *pù:stla*, 69, 359; del. na -l m. sp. mn. *pù:stli*, 124, 359; **Ča** nedol. *pustì:t*, 129, 203, 359; 1. os. ed. *pustì:m*, 359; 1. os. mn. *pustmá:t*, 124, 200, 206; 2. os. mn. *pusttá:t*, 201, 359; del. na -l m. sp. *pù:stu*, 144, 203, 359; del. na -l ž. sp. *pustí:la*, 359; del. na -l sr. sp. *pustí:lo*, 359; **Ma** nedol. *pustì:t*, 129, 359; 3. os.

- ed. *puští*, 359; 2. os. mn. *puštə́ta*, 125, 359; del. na *-l* m. sp. *pù:stu*, 144, 359; *puští:u*, 359; del. na *-l* ž. sp. *puští:la*, 359; del. na *-l* sr. sp. *puští:lo*, 359; **PI** nedol. *puští:te*, 130, 218, 359; 3. os. ed. *puští*, 359; 2. os. mn. *puštə́tá*, 125, 216, 219, 359; del. na *-l* m. sp. *pù:stu*, 98, 145, 213, 218, 222, 359; del. na *-l* ž. sp. *pù:stə́la*, 222, 359; del. na *-l* sr. sp. *pù:stə́lo*, 222, 359; **Po** nedol. *puští:te*, 130, 360; 3. os. ed. *puští*, 360; 2. os. mn. *puštə́tá*, 126, 360; del. na *-l* m. sp. *pù:stu*, 98, 145, 360; del. na *-l* ž. sp. *puští:la*, 360; del. na *-l* m. sp. mn. *puští:le*, 126, 360; **Pr** 3. os. ed. *poští*, 360; 2. os. mn. *poštə́té*, 360; del. na *-l* m. sp. *pù:stə*, 145, 233, 360; del. na *-l* ž. sp. *poští:la*, 360; del. na *-l* sr. sp. *pù:stlo*, 360; **Ter** nedol. *puští:tj*, 130, 252, 359; 3. os. ed. *pù:stj*, 127, 252, 359; 2. os. mn. *pù:stjta*, 127, 252, 359; del. na *-l* m. sp. *pù:stou*, 98, 244, 260, 359; del. na *-l* ž. sp. *pù:stjla*, 260, 359; del. na *-l* sr. sp. *pù:stjlo*, 260, 359; del. na *-l* m. sp. mn. *pù:stjli*, 127, 252; **Ti** nedol. *puští:tj*, 130, 360; 3. os. ed. *pù:stj*, 360; 2. os. mn. *pù:stjta*, 360; del. na *-l* m. sp. *pù:stóy*, 360; del. na *-l* ž. sp. *pù:stjla*, 360; del. na *-l* m. sp. mn. *pù:stjli*, 360; **Vi** nedol. *puští:tj*, 130, 360; 3. os. ed. *pù:stj*, 360; form. *pù:stjite*, 128, 360; del. na *-l* m. sp. *pù:stou*, 98, 360; del. na *-l* ž. sp. *pù:stjla*, 360; del. na *-l* sr. sp. *pù:stjlo*, 360
- rod. ed. *rá:ja*, 74, 90, 266; mest. ed. *rà:ju*, 131, 268
- rak**: **Ter** im. ed. *ʹrak*, 89, 251; rod. ed. *rá:ka*, 73, 249
- ramač** * 'veja, poleno': **Ter** im. ed. *ra'maç*, 251
- rame**: **Br** im. ed. (ráme), 71, 113; **Ter** im. ed. *rá:me*, 73, 115, 249, 253; **Vi** im. ed. (ráme), 74, 115; **Za** im. ed. *rá:me*, 74, 115, 266, 269; im. mn. *rá:mana*, 113, 270
- rasti**: **Br** nedol. *rá:st*, 71; 3. os. ed. *rá:ste*, 71; 3. os. mn. *rasa'jo*, 343; **Ča** 3. os. ed. *rá:ste*, 71, 200, 343; 3. os. mn. *rastejã*, 199, 343; **Ma** nedol. *rá:st*, 72, 343; 3. os. ed. *rá:ste*, 343; 2. os. mn. *rašte'ta*, 343; **PI** nedol. *rá:ste*, 72, 216, 343; 3. os. ed. *raštjé*, 214, 343; 1. os. mn. *raštemjé*, 215; 2. os. mn. *raštetá*, 343; **Po** nedol. *rá:ste*, 73, 343; 3. os. ed. *rasté*, 105, 343; 2. os. mn. *rastetá*, 343; **Pr** nedol. *rá:st*, 73, 228, 343; 3. os. ed. *rašteé*, 105, 343; 2. os. mn. *raštetéé*, 343; del. na *-l* m. sp. *rà:stə*, 145, 233, 343; del. na *-l* ž. sp. *rá:stla*, 343; **Ter** nedol. *rá:stj*, 73, 249, 343; 3. os. ed. *rašté*, 246, 343; 1. os. mn. *raštemó*, 248; 2. os. mn. *raštetá*, 249, 343; **Ti** nedol. *rá:stj*, 73, 343; **Za** nedol. *rá:stj*, 74, 266, 343
- ratula** * 'podstavek za posodo': **Ter** im. ed. *rà:tula*, 250
- raven**: **Br** m. sp. *rá:ʉan*, 71, 134, 146, 330; ž. sp. *rá:ʉana*, 71, 150, 330; sr. sp. *rá:ʉno*, 71, 150, 330; **Ča** m. sp. *rə:ʉan*, 72, 135, 147, 200, 205, 330; ž. sp. *rə:ʉana*, 72, 150, 200, 330; sr. sp. *rə:ʉno*, 72, 117, 150, 200, 204, 330; **Ma** m. sp. *rá:ʉan*, 72, 135, 147, 330; ž. sp. *rá:ʉana*, 72, 150, 330; sr. sp. *rá:ʉno*, 72, 117, 150, 330; **PI** m. sp. *rá:ʉan*, 72, 135, 147, 216, 220, 330; ž. sp. *rá:ʉana*, 72, 150, 216, 330; sr. sp. *rá:ʉno*, 72, 118, 150, 216, 330; **Po** m. sp. *rá:ʉan*, 135, 148, 330; ž. sp. *rau'na*, 107, 150, 330; sr. sp. *rá:ʉno*, 118, 150,

R

raca¹: **Ter** im. ed. *rá:ča*, 73, 241, 249;

Vi im. ed. (ráca), 74

raca² * 'vrsta česa': **Ter** im. ed. *rà:ča*, 241, 250

rado * 'z veseljem': **Ma** *rá:da*, 72;

Ter *rá:do*, 73, 120, 249, 254; **Za** *rá:do*, 74, 121, 266, 269

raj: **Ter** im. ed. *ʹrej*, 89, 251; rod. ed.

rá:ja, 73, 249; **Za** im. ed. *ʹrej*, 90, 267;

- 330; **Pr** m. sp. *rá:ȳen*, 73, 136, 148, 228, 232, 236, 330; ž. sp. *rá:ȳna*, 73, 150, 228, 330; sr. sp. *rá:ȳno*, 73, 119, 150, 228, 233, 330; **Ter** m. sp. *rávȳan*, 73, 136, 148, 249, 255, 257, 330; ž. sp. *rá:ȳna*, 73, 151, 249, 256, 330; sr. sp. *rá:ȳno*, 73, 151, 249, 256, 330
- razdeliti**: **Za** nedol. *rezdeli:tj*, 269
- razdreti**: **Za** nedol. *rezdri:tj*, 269
- razgnati**: **Za** nedol. *reznát:tj*, 157, 269, 272
- razklati**: **Ti** del. na *-l* ž. sp. *resklá:la*, 342
- razor**: **Ter** im. ed. *rázor*, 73, 119, 249, 254; **Vi** im. ed. *rázor*, 74, 120
- razprati** 'strgati': **Ter** 3. os. ed. *raspó:rje*, 62, 247; del. na *-l* m. sp. *rasprou*, 145, 251
- razsuti**: **Ter** 2. os. ed. *rašsué:s*, 246
- rdeč**: **Br** m. sp. *ǝrdé:jč*, 63, 138, 158; ž. sp. *ǝrdé:jča*, 63, 138, 158; sr. sp. *ǝrdé:jčo*, 63, 138, 158
- re** * 'kralj': **Ter** im. ed. *'re*, 251
- rebre** *: **Vi** im. ed. *rě:bre*, 94, 113, 312; tož. mn. *rě:bra*, 312
- rebro**: **Br** im. ed. *rab'ro*, 83, 110, 312; rod. ed. *rab'ra*, 312; im. mn. ⟨rěbra⟩, 59, 312; **Ča** im. ed. *rā:bra*, 60, 198, 312; tož. ed. *rā:bro*, 312; **Ma** im. ed. *leb'ra*, 83, 312; *leb'ro*, 83, 111, 312; im. mn. *lé:bra*, 60, 312; **Pl** im. mn. *riě:bra*, 60, 214, 312; **Po** im. ed. *ré:bra*, 60, 312, 378; rod. ed. *ré:bre*, 312, 378; **Pr** im. ed. *reěbra*, 60, 227, 312, 378; tož. ed. *reěbro*, 312, 378; im. mn. *reěbre*, 312, 378; im. mn. *reěbre*, 378; **Ter** im. ed. *lé:bra*, 60, 246, 312; im. mn. *lé:bra*, 312; *lé:bre*, 312; **Vi** im. mn. ⟨rěbra⟩, 94, 113, 312
- reč**: **Br** im. ed. *riěč*, 54, 320; rod. ed. *reč̄i*, 108, 320; **Ča** im. ed. *riěč*, 55, 198, 320; rod. ed. *re'če*, 320; im. mn. *rāč*, 93, 199, 320; **Ma** im. ed. *ri:əč*, 55, 320; im. mn. *reč̄i*, 108, 320; **Pl** im. ed. *ri:əč*, 55, 213, 320; rod. ed. *riě:čg*, 125, 219, 222, 320; rod. mn. *reč̄i*, 109, 219; **Po** im. ed. *riěč*, 321; rod. ed. *re'čg*, 106, 321; **Pr** im. ed. *ri:əč*, 56, 227, 321; rod. ed. *re'čs*, 107, 321; im. mn. *reč̄i*, 321; **Ter** im. ed. *riěč*, 56, 244, 258, 320; rod. ed. *ré:čj*, 93, 127, 246, 252, 260, 320; **Ti** im. ed. *riěč*, 321; rod. ed. *ré:čj*, 93, 127, 321; **Vi** im. ed. *riěč*, 56, 321; **Za** im. ed. *riěč*, 57, 264, 321; rod. ed. *rě:čj*, 93, 128, 265, 268, 272, 321
- reči**: **Br** nedol. *'rač*, 85, 158; del. na *-l* m. sp. *rě:ku*, 59, 144; **Pl** nedol. *re'čg*, 86, 159, 217, 222; 1. os. mn. *rečemué*, 215; **Po** nedol. *re'čg*, 111; **Ter** nedol. *re'čj*, 86, 112, 159, 250, 253, 259, 260; 3. os. ed. *rečér*, 246, 259; 1. os. mn. *rečemó*, 248; *rečetár*, 249; **Vi** del. na *-l* m. sp. ⟨rěkou⟩, 61, 146
- redék**: **Ter** m. sp. *riědak*, 56, 136, 244, 255; ž. sp. *riětka*, 56, 244; sr. sp. *riětko*, 56, 244
- rediti**: **Ter** nedol. *redi:tj*, 112, 253; 1. os. mn. *redimó*, 248; 2. os. mn. *reditá*, 249; **Za** nedol. *redi:tj*, 113, 269
- remati** * 'teči': **Za** nedol. *remà:tj*, 270
- remiž** * 'travnik': **Za** im. ed. *rě:mjš*, 265
- rep**: **Ter** im. ed. *rě:p*, 64, 247; **Ti** im. ed. *rě:p*, 64; **Vi** im. ed. ⟨rěp⟩, 64; **Za** im. ed. *'rep*, 82, 267
- repa**: **Br** im. ed. ⟨riěpa⟩, 53, 54; **Ča** im. ed. *riěpa*, 55, 198; **Ter** im. ed. *riěpa*, 56, 244; **Vi** im. ed. ⟨riěpa⟩, 56
- repica**: **Ter** im. ed. *riěpča*, 127, 252
- repišče** 'vrv za sušenje repe': **Ter** im. ed. *repi:sče*, 112, 159, 253
- repnjak** 'zeleni del repe': **Ter** im. ed. *riěpnak*, 56, 244, 256
- resen**: **Ter** ž. sp. *riěšna*, 56, 244; sr. sp. *riěšno*, 56, 244; **Vi** m. sp. ⟨riěsan⟩, 136
- resje**: **Br** im. ed. ⟨riěsje⟩, 54, 110; **Ter** im. ed. *riěsje*, 56, 112, 244, 253; **Vi** im. ed. ⟨riěsje⟩, 56, 113
- resnica**: **Br** im. ed. *rasni:ca*, 108; **Ča** im. ed. *resni:ca*, 108, 204; **Ma** im. ed. *rešni:ca*, 108; **Pl** im. ed. *rešni:ca*, 109, 219; **Po** im. ed. *resni:ca*, 109; **Pr** im.

- ed. *resní:ča*, 109, 231; **Vi** im. ed. (**resníca*), 110
- rešeto**: **Br** im. ed. *řša'to*, 83, 110, 313; rod. ed. *řša'ta*, 313; im. mn. *řšé:ta*, 59, 313; **Ma** im. ed. *roše'to*, 83, 111, 313; rod. ed. *roše'ta*, 313; im. mn. *roše'te*, 313; **Pl** im. ed. *raše'to*, 83, 111, 217, 218, 220, 222, 313; rod. ed. *raše'ta*, 313; im. mn. *raše'te*, 313
- rezati**: **Br** nedol. *rié:zat*, 54, 365; 3. os. ed. *rié:že*, 54, 365; 2. os. mn. *rié:žate*, 365; del. na -l m. sp. *rié:zu*, 144, 365; del. na -l ž. sp. *rié:zala*, 365; del. na -l sr. sp. *rié:zalo*, 365; **Ča** nedol. *rié:zat*, 55, 198, 365; 3. os. ed. *rié:že*, 55, 198, 365; 1. os. mn. *rié:žemo*, 365; del. na -l m. sp. *rié:zu*, 144, 203, 365; del. na -l ž. sp. *rié:zala*, 365; del. na -l sr. sp. *rié:zalo*, 365; **Ma** nedol. *ri:ázat*, 55, 365; 3. os. ed. *ri:áže*, 55, 365; 2. os. mn. *ri:ážata*, 365; del. na -l m. sp. *ri:ózu*, 144, 365; del. na -l ž. sp. *ri:ózala*, 365; del. na -l sr. sp. *ri:ózalo*, 365; **Pl** nedol. *ri:é:zatę*, 55, 213, 365; 3. os. ed. *ri:é:že*, 55, 213, 365; 2. os. mn. *ri:é:žeta*, 365; **Po** 3. os. ed. *rié:že*, 365; 1. os. mn. *rié:žemo*, 365; del. na -l m. sp. *rié:zu*, 145, 365; del. na -l ž. sp. *rié:zala*, 365; del. na -l sr. sp. *rié:zalo*, 365; **Pr** 3. os. ed. *ri:é:že*, 56, 227, 365; 3. os. mn. *ri:é:žejo*, 365; **Ter** nedol. *rié:zatį*, 56, 244, 258, 365; 3. os. ed. *rié:že*, 56, 244, 365; 2. os. mn. *rié:žeta*, 365; del. na -l m. sp. *rié:žou*, 145, 255, 365; del. na -l ž. sp. *rié:žala*, 365; del. na -l sr. sp. *rié:žalo*, 365; **Ti** nedol. *rié:zatį*, 365; **Vi** nedol. (*rié:zate*), 56, 133, 365; **Za** nedol. *rié:zatį*, 57, 264, 365; 1. os. ed. *rié:žan*, 57, 264, 365
- riba**: **Br** im. ed. (*řiba*), 67; **Ter** im. ed. *ri:ba*, 68, 243; **Vi** im. ed. (*řiba*), 68; **Za** im. ed. *ri:ba*, 69, 264; im. mn. *ri:be*, 115, 269
- ribica**: **Ter** im. ed. *ri:biča*, 127, 252
- rič** * 'jež': **Ter** im. ed. *řič*, 250
- rit**: **Br** im. ed. *řat*, 85; **Ča** im. ed. *řat*, 86, 203; rod. ed. *řit*, 67, 124, 197, 206; **Pl** im. ed. *řet*, 86, 217; rod. ed. *řite*, 125, 219; **Po** im. ed. *řet*, 86; rod. ed. *řite*, 68, 126; mest. ed. *řite*, 68; **Ter** im. ed. *řit*, 86, 250; rod. ed. *řit*, 68, 127, 243, 252; **Vi** im. ed. *řit*, 86; **Za** im. ed. *řit*, 87, 267
- rob**: **Br** im. ed. *rò:ř*, 65; rod. ed. *robù:*, 122; mest. ed. *rò:bu*, 129; **Ča** im. ed. *řà:p*, 65, 199; rod. ed. *řá:ba*, 96, 132, 199, 205; **Ma** im. ed. *rò:p*, 65; rod. ed. *robà:*, 122; **Pl** im. ed. *rò:p*, 65, 215; **Po** im. ed. *rò:p*, 65; rod. ed. *rò:ba*, 96, 132; mest. ed. *ro'bu*, 107, 122; **Pr** rod. ed. *robà:*, 122, 233; **Ter** im. ed. *rò:p*, 66, 248; rod. ed. *rò:ba*, 96, 248; **Vi** im. ed. (*ròp*), 66; *rò:p*, 66; mest. ed. *rò:bu*, 131; **Za** im. ed. *rò:p*, 66, 265; rod. ed. *rò:ba*, 97, 134, 266, 270, 272
- roc** * (?) 'žica za povezovanje drv':
Ter im. ed. *řoç*, 251
- mantija** * 'kljuka': **Ter** im. ed. *mà:ntįa*, 250
- ročica**: **Ter** im. mn. *roçi:če*, 123, 254
- roča** * 'veja za sušenje sena': **Ter** im. ed. *ró:ča*, 248; **Za** im. ed. *rò:ča*, 266, 272
- rog**: **Br** im. ed. *rù:ox*, 57, 155, 306; rod. ed. *royù:*, 116, 155, 306; **Ča** im. ed. *rùox*, 58, 155, 198, 208, 306; rod. ed. *rùoya*, 155, 208, 306; im. mn. *řá:x*, 95, 124, 199, 206; **Ma** im. ed. *rù:ax*, 58, 155, 306; rod. ed. *royà:*, 117, 155, 306; **Pl** im. ed. *rù:ox*, 58, 156, 214, 222, 223, 306; rod. ed. *ro'ya*, 118, 156, 219, 222, 223, 306; **Po** im. ed. *rùox*, 58, 156, 306; rod. ed. *ró:a*, 95, 132, 156, 306; **Pr** im. ed. *rù:ox*, 58, 156, 227, 237, 306; rod. ed. *royà:*, 156, 237, 306; **Ter** im. ed. *rùox*, 58, 156, 245, 259, 306; rod. ed. *ró:a*, 96, 133, 156, 247, 255, 259, 306; im. mn. *ró:į*, 127, 252; **Ti** im. ed. *rùoh*, 59, 157, 306; rod. ed. *rò:ya*, 96, 133, 157, 306; **Vi** im. ed. (*rùox*), 59; *rùox*, 59, 157, 306; rod. ed. *rò:a*, 96, 157, 306;

- Za** im. ed. *rùox*, 59, 157, 265, 272, 306; rod. ed. *rò:a*, 96, 134, 157, 266, 270, 272, 306; im. mn. *rò:j*, 128, 268
- rogacjoni** * 'prošnji dnevi': **Ter** im. ed. *rogacjò:mj*, 248
- rok** * 'vrhnji plašč': **Za** im. ed. *'rok*, 268
- roka**: **Br** im. ed. *⟨ròkà⟩*, 286; *ro'ka*, 286; tož. ed. *rokòr*, 122, 286; **Ča** im. ed. *rá:ka*, 65, 199, 204, 286; tož. ed. *rá:ko*, 96, 122, 199, 204, 286; or. ed. *rokáa*, 122, 204; im. mn. *rá:ke*, 114, 204; **Ma** im. ed. *rò:ka*, 65, 286; tož. ed. *rokò:*, 122, 286; **Pi** im. ed. *ro'ka*, 122, 220, 286; tož. ed. *rò:ku*, 96, 122, 215, 218, 222, 286; mest. ed. *rò:bu*, 130, 218; im. mn. *rò:ke*, 114, 219; **Po** im. ed. *rò:ka*, 286; tož. ed. *rò:ku*, 96, 122, 286; im. mn. *rò:ke*, 114; **Pr** im. ed. *ro'ka*, 107, 123, 230, 233, 286; tož. ed. *rokòo*, 122, 233, 237, 286; mest. ed. *ro'ca*, 107; **Ter** im. ed. *rò:ka*, 66, 248, 286; tož. ed. *rò:ku*, 123, 253, 260, 286; im. mn. *rò:ke*, 115, 254; **Ti** im. ed. *rò:ka*, 66, 286; tož. ed. *rò:ku*, 97, 123, 286; or. mn. *rokà:mj*, 123; **Vi** im. ed. *⟨ròka⟩*, 66; *rò:ka*, 66, 286; rod. ed. *rò:ke*, 115; tož. ed. *⟨ròkò⟩*, 97, 123; *rò:ku*, 97, 123, 286; or. ed. *⟨rokòŋ⟩*, 123; im. mn. *⟨ròke⟩*, 115; **Za** im. ed. *rò:ka*, 66, 265, 286; *rò:ke*, 269; rod. ed. *rò:ke*, 115, 269; tož. ed. *rò:ku*, 97, 123, 266, 269, 272, 286; im. mn. *rò:ke*, 115; or. mn. *rokà:mj*, 123, 128, 268, 269
- rokavica**: **Ter** im. ed. *rokavì:ca*, 123, 148, 254, 257
- ronjon** * 'ledvica': **Ter** im. ed. *roŋò:n*, 248, 256
- rosa**: **Ter** tož. ed. *rò:šu*, 96, 247
- rositi**: **Vi** nedol. *⟨rosítè⟩*, 120
- rosok** * 'nahrbtnik': **Ter** im. ed. *ro'sok*, 251
- rozor** * 'britev': **Ter** im. ed. *rozò:r*, 248
- rožarih** * 'rožni venec': **Za** im. ed. *rožà:rjx*, 267
- rumen**: **Ti** m. sp. *ru'men*, 81, 130; ž. sp. *rumè:na*, 60, 130; sr. sp. *rumè:no*, 60, 130
- rus** 'rumen': **Br** m. sp. *'rus*, 87, 327; ž. sp. *rú:sa*, 69, 327; sr. sp. *rú:so*, 69, 327;
- Ča** m. sp. *'ros*, 87, 202, 327; ž. sp. *rú:sa*, 69, 198, 327; sr. sp. *rú:so*, 69, 117, 198, 204, 327; **Ma** m. sp. *'rus*, 88, 327; ž. sp. *rú:sa*, 69, 327; sr. sp. *rú:so*, 69, 117, 327;
- Pi** m. sp. *'ruš*, 88, 217, 327; ž. sp. *rú:sa*, 70, 213, 327; sr. sp. *rú:so*, 70, 118, 213, 327; **Po** m. sp. *'rus*, 88, 327; ž. sp. *ru'sa*, 107, 327; **Pr** m. sp. *'roš*, 88, 230, 327; ž. sp. *rú:sa*, 70, 227, 327; sr. sp. *rú:so*, 70, 119, 227, 233, 327; **Ter** m. sp. *'ruš*, 88, 250, 327; ž. sp. *rú:sa*, 70, 244, 327; sr. sp. *rú:so*, 70, 244, 327; **Ti** m. sp. *'rus*, 88, 327; ž. sp. *rú:sa*, 70, 327; sr. sp. *rú:so*, 70, 120, 327; **Za** ž. sp. *rú:sa*, 71, 264, 327; sr. sp. *rú:so*, 71, 121, 264, 269, 327
- rusica** 'mravlja': **Vi** im. ed. *⟨rúseca⟩*, 70, 128
- rutì**: **Br** 3. os. ed. *rú:je*, 69, 367; 2. os. mn. *ruja'te*, 367; **Pr** nedol. *rút*, 70, 227, 368; 3. os. ed. *rujeé*, 130, 368; 2. os. mn. *rujetéé*, 368; del. na *-l* m. sp. *rù*, 368; del. na *-l* ž. sp. *rù:la*, 368; del. na *-l* m. sp. mn. *rù:lə*, 126, 234, 368; **Ter** 3. os. ed. *rué:*, 246, 367; 1. os. mn. *ruemór*, 248; 2. os. mn. *ruetá:*, 249, 367; del. na *-l* m. sp. *rù:u*, 367; del. na *-l* ž. sp. *rú:la*, 367; del. na *-l* sr. sp. *rù:lo*, 367
- rž**: **Br** im. ed. *àrž*, 78, 322; rod. ed. *àržà:*, 138, 322; **Pi** im. ed. *àrš*, 78, 218, 322; rod. ed. *àržà*, 78, 218, 322; **Pr** im. ed. *rəš*, 231, 322; rod. ed. *rəžù:*, 234, 322; **Ter** im. ed. *àrs*, 79, 249, 322; rod. ed. *àrsj*, 101, 127, 249, 252, 322; **Ti** im. ed. *à:rš*, 79, 322; rod. ed. *à:rša*, 322; **Vi** im. ed. *⟨àrš⟩*, 79, 322; **Za** im. ed. *à:rš*, 79, 266, 322; rod. ed. *à:ršj*, 101, 128, 267, 268, 322

S

- sajin** * '(surova) mast': **Ter** im. ed. *šaj:n*, 244
- saket** * 'vreča': **Ter** im. ed. *ša'ket*, 251
- salata** * 'solata': **Ter** im. ed. *šalà:ta*, 250

- salo:** **Br** im. ed. *sá:dlo*, 71; **Ča** im. ed. *sá:dlo*, 72, 117, 201, 204, 208; **Ma** im. ed. *šá:dlo*, 117; **Pl** im. ed. *šá:dlo*, 72, 118, 216, 222; **Pr** im. ed. *sá:dlo*, 73, 119, 228, 233, 237; **Ter** im. ed. *šá:dlo*, 73, 120, 249, 254
- sam:** **Ter** m. sp. *šà:m*, 73, 243, 249, 256; ž. sp. *šá:ma*, 73, 243, 249, 256; sr. sp. *šá:mo*, 98, 243, 249, 256; **Za** m. sp. *sà:m*, 74, 266; ž. sp. *sá:ma*, 74, 266
- sapin** * 'cepin': **Ter** im. ed. *šapín*, 244
- satovje:** **Br** im. ed. *satulje*, 147
- savor** * 'okus': **Ter** im. ed. *šavò:r*, 248
- savoriden** * 'okusen': **Za** sr. sp. *šavò:rjđno*, 266
- scati:** **Ter** 1. os. mn. *šçimó:*, 248; 2. os. mn. *šçítá:*, 249
- ščrneti:** **Ter** nedol. *šçarniéťj*, 139, 255; del. na -l m. sp. *šçar'nòu*, 145, 251
- seči:** **Br** nedol. ⟨*šéjč*⟩, 54; del. na -l m. sp. ⟨*šéku*⟩, 144; **Ča** nedol. *sé:jč*, 55, 159, 199, 208, 209; del. na -l m. sp. *sièku*, 144, 203; **Pl** 3. os. ed. *šejčjér*, 214, 222; **Ter** nedol. *šičj*, 56, 244; 3. os. ed. *šičé:*, 109, 246, 256; del. na -l m. sp. *šičòu*, 56, 244; **Vi** nedol. ⟨*šéjčè*⟩, 159; 1. os. ed. ⟨*šiečè*⟩, 110, 143; del. na -l m. sp. ⟨*šieko*⟩, 146; **Za** nedol. *sé:jčj*, 271; 1. os. ed. *sečj:n*, 143, 271; del. na -l m. sp. *šičòu*, 146, 270, 271
- seda** * 'sedaj': **Pl** *šə'da*, 221
- sedem:** **Br** *sé:ðan*, 59, 134, 143; **Ča** *sá:dan*, 60, 143, 198, 207; **Ma** *gé:dan*, 60, 143; **Pl** *šjé:ðan*, 60, 135, 143, 214, 220, 221; **Po** *sé:dan*, 60, 143; **Ter** *šé:ðan*, 60, 143, 246, 256; **Vi** ⟨*séðan*⟩, 61, 143; **Za** *šé:ðan*, 61, 137, 143, 265, 270, 271
- sedeti:** **Br** nedol. *sadiét*, 108, 124, 354; 3. os. ed. *sadí:*, 354; 2. os. mn. *sad'te*, 354; del. na -l m. sp. *sa'du*, 144, 354; del. na -l ž. sp. *sadič:la*, 354; del. na -l sr. sp. *sadič:lo*, 354; **Ča** nedol. *sediét*, 108, 124, 204, 206, 354; 3. os. ed. *sedí:*, 354; 2. os. mn. *settá:*, 201, 354; 3. os. mn. *sedjá:*, 199; del. na -l m. sp. *se'du*, 144, 201, 354; del. na -l ž. sp. *sedič:la*, 354; del. na -l sr. sp. *sedič:lo*, 354; **Ma** nedol. *šedi:át*, 55, 108, 125, 354; 3. os. ed. *šedi:*, 354; 2. os. mn. *šedə'ta*, 125, 354; del. na -l m. sp. *še'du*, 144, 354; del. na -l ž. sp. *šedi:əla*, 354; del. na -l m. sp. mn. *šedi:əl*, 354; deležje *šedè:*, 63; **Pl** nedol. *šedi:éťe*, 109, 125, 219, 354; 3. os. ed. *šedi:*, 354; 2. os. mn. *šedətá:*, 125, 216, 219, 354; del. na -l m. sp. *še'du*, 145, 212, 216, 354; del. na -l ž. sp. *šedi:č:la*, 212, 354; del. na -l sr. sp. *šedi:č:lo*, 354; **Po** nedol. *sedič:éťe*, 55, 109, 126, 354; 3. os. ed. *sedí:*, 354; 1. os. mn. *sedmó:*, 126, 354; del. na -l m. sp. *se'du*, 145, 354; del. na -l ž. sp. *sedič:la*, 354; del. na -l sr. sp. *sedič:lo*, 354; del. na -c *sedóč:*, 159; **Pr** nedol. *šedi:ét*, 56, 109, 126, 227, 231, 235, 354; 3. os. ed. *šedi:*, 354; 2. os. mn. *šedsté:*, 126, 234, 354; del. na -l m. sp. *še'do*, 145, 230, 354; del. na -l ž. sp. *šedi:č:la*, 354; del. na -l sr. sp. *šedi:č:lo*, 354; **Ter** nedol. *šedič:ťj*, 109, 127, 252, 253, 354; 3. os. ed. *šedi:*, 354; 2. os. mn. *šedjtá:*, 249, 354; del. na -l m. sp. *še'dòu*, 145, 251, 354; del. na -l ž. sp. *šedič:la*, 354; del. na -l sr. sp. *šedič:lo*, 354; **Ti** nedol. *sedič:ťj*, 109, 127, 354; 3. os. ed. *sedí:*, 354; **Vi** nedol. ⟨*sedič:ťe*⟩, 110, 354; 2. os. ed. ⟨*sediš*⟩, 354; form. ⟨*sedč:ťe*⟩, 128, 354
- sedovje** * 'pitna mešanica sirila, sirotke in sira': **Ter** im. ed. *šeduje*, 56, 112, 120, 151, 244, 253
- sedreti** * 'dreti se, vpiti': **Ter** nedol. *šedrič:ťj*, 56, 244, 246; 3. os. ed. *šederé:*, 246; 1. os. mn. *šederemó:*, 248; 2. os. mn. *šederetá:*, 246, 249; del. na -l m. sp. *šedè:r*, 246; del. na -l ž. sp. *šedé:rla*, 246; del. na -l sr. sp. *šedé:rlo*, 246
- segníti:** **Ter** nedol. *šani:ťj*, 349
- segra** * 'vaški praznik': **Za** im. ed. *šè:gra*, 265

- segreti:** **Za** nedol. *sariétj*, 157, 272; 1. os. ed. *sarè:jə̃n*, 57, 265
- sejati:** **Ča** nedol. *sjà:t*, 71, 200; 1. os. mn. *sè:jemo*, 55, 199
- sekira:** **Br** im. ed. ⟨skéra⟩, 67, 110; **Ča** im. ed. *skiéra*, 67, 110, 198, 207; **PI** im. ed. *šakiéra*, 67, 111, 214, 221; **Ter** im. ed. *šakiéra*, 68, 112, 245, 255; **Vi** im. ed. ⟨sekira⟩, 68, 112; **Za** im. ed. *sakiéra*, 69, 113, 264, 270; rod. ed. *sakiére*, 115, 269
- sela** * ‘čeber’: **Ter** im. ed. *šè:la*, 247
- seme:** **Br** im. ed. ⟨s'ěme⟩, 54, 113; **Ter** im. ed. *šěme*, 56, 115, 244, 253
- semleti** *: **Po** nedol. *samliète*, 55, 342; del. na *-l* m. sp. *samliëu*, 342; del. na *-l* ž. sp. *samliëla*, 342; del. na *-l* sr. sp. *samliëlo*, 342; **Ter** del. na *-l* m. sp. *šam'loü*, 145, 247, 251; *šamlië:u*, 145, 247, 251; **Vi** del. na *-l* m. sp. ⟨samlöü⟩, 146, 342; del. na *-l* ž. sp. ⟨samlfiela⟩, 342; **Za** del. na *-l* m. sp. *samliëu*, 342; del. na *-l* ž. sp. *samliëla*, 342; del. na *-l* m. sp. mn. *samliëlj*, 128, 268, 342
- semula** * ‘otrobi’: **Ter** im. ed. *šè:mula*, 247, 253
- senca:** **Br** im. ed. *šè:nca*, 54, 280, 314; tož. ed. *šè:nco*, 280; **Ča** im. ed. *šienca*, 55, 198, 280; tož. ed. *šienco*, 280; **Ma** im. ed. *šì:anča*, 55, 280; tož. ed. *šì:anço*, 280; **PI** im. ed. *šì:enča*, 55, 213, 280; tož. ed. *šì:enču*, 280; **Po** im. ed. *šienca*, 281; tož. ed. *šienču*, 281; **Pr** im. ed. *šì:enča*, 281; tož. ed. *šì:enču*, 281; **Ter** im. ed. *šienča*, 56, 244, 258, 280; tož. ed. *šienču*, 280; im. mn. *šienče*, 115, 253; **Vi** im. ed. ⟨šienca⟩, 56; *šienca*, 281; tož. ed. *šienču*, 123, 281
- sence:** **Br** im. ed. *šè:mce*, 110, 314; **Ma** im. ed. *šan'ce*, 135, 314; im. mn. *šá:nča*, 75, 314
- senec** * ‘sencè’: **Ča** im. ed. *sá:nac*, 74, 135, 201, 205, 234, 314; rod. ed. *sá:nca*, 314; im. mn. *sá:nca*, 124, 206; **PI** im. ed. *sá:nac*, 75, 135, 216, 220, 234, 314;
- Pr** im. ed. *ša'neč*, 108, 136, 229, 234, 314; rod. ed. *šan'ca*, 234, 314
- seno:** **Br** im. ed. ⟨senũ^o⟩, 57, 315; rod. ed. *senà:*, 315; **Ča** im. ed. *sá:no*, 93, 117, 199, 204, 209, 315; rod. ed. *senà:*, 209, 315; *sá:na*, 132, 205, 209, 315; **Ma** im. ed. *šenù:ə*, 58, 315; rod. ed. *šenà:*, 315; **PI** im. ed. *šjé:no*, 93, 118, 214, 220, 222, 315; rod. ed. *šjé:na*, 315; **Po** im. ed. *sé:mo*, 93, 118, 315; rod. ed. *sé:na*, 132, 315; **Pr** im. ed. *šenù:o*, 58, 109, 227, 231, 237, 315; rod. ed. *šenà:*, 315; **Ter** im. ed. *šjéno*, 93, 120, 245, 254, 258, 260, 315; rod. ed. *šjéna*, 133, 255, 315; **Ti** im. ed. *sé:mo*, 93, 120, 315; rod. ed. *sé:na*, 133, 315; **Vi** im. ed. ⟨sěno⟩, 93, 120; *sé:mo*, 93, 120, 315; rod. ed. *sé:na*, 315; **Za** im. ed. *šjéno*, 93, 121, 264, 269, 272, 315; rod. ed. *šjéna*, 134, 270, 315
- senosek:** **Vi** ‘kosec’ im. ed. ⟨sonosëk⟩, 81, 110, 120
- senožet:** **Br** im. ed. *səna'žat*, 82, 108, 117, 158, 317; *šana'žat*, 82, 108, 117, 158, 317; rod. ed. *šanažè:t*, 63, 317; mest. ed. *šanažè:t*, 317; or. ed. *šanažè:tjo*, 317; **Ča** im. ed. *senal'zet*, 82, 108, 117, 201, 204, 205, 317; rod. ed. *senazá:t*, 63, 124, 199, 206, 317; or. ed. *senazá:t*, 317; **Ma** im. ed. *šnožet*, 82, 108, 117, 317; rod. ed. *šnožè:t*, 125, 317; mest. ed. *šnožè:t*, 317; **PI** im. ed. *sonožet*, 82, 109, 118, 217, 219, 220, 317; rod. ed. *sonožé:tę*, 64, 125, 215, 219, 317; mest. ed. *sonožè:tu*, 317; *sonožé:tę*, 317; **Po** im. ed. *šonožet*, 82, 109, 118, 158, 317; rod. ed. *šonožé:tę*, 64, 126, 317; mest. ed. *šonožé:tę*, 317; or. ed. *šonožè:tu*, 317; **Pr** im. ed. *šenožet*, 82, 109, 229, 231, 317; rod. ed. *šenožé:ta*, 317; mest. ed. *šenožè:tu*, 317; or. ed. *šenožé:ten*, 317; **Ter** ‘kosec’ im. ed. *šenožet*, 82, 109, 119, 251, 253, 254, 258, 317; rod. ed. *šenožé:ta*, 64, 247,

- 317; mest. ed. *šenožè:tu*, 317; or. ed. *šenožét:taŋ*, 317; **Ti** im. ed. *sanožet*, 82, 109, 120, 317; *sonožet*, 82, 109, 120, 317; rod. ed. *sonožét:tj*, 64, 127, 317; mest. ed. *sonožét:tj*, 317; or. ed. *sonožét:tj* (!), 317; **Vi** im. ed. ⟨sonožët⟩, 82, 110, 120, 158, 317; *šonožet*, 82, 110, 120, 158, 317; rod. ed. *šonožét:ta*, 64, 317; mest. ed. *šonožét:tj*, 317; **Za** im. ed. *sonožet*, 82, 110, 121, 267, 269, 270, 317; rod. ed. *sonožét:ta*, 64, 265, 317; mest. ed. *sonožét:tu*, 317; im. mn. *sonožét:tj*, 128, 268
- sernik** * 'stranišče': **Vi** im. ed. ⟨sérnik⟩, 128
- ses**: **Br** im. ed. *'sas*, 90, 298; rod. ed. *sə'sa*, 134, 298; **Ča** im. ed. *'sas*, 90, 203, 298; rod. ed. *sə'sa*, 135, 206, 209, 298; **Ma** im. ed. *'səs*, 90, 298; rod. ed. *sə'sa*, 135, 298; **Pi** im. ed. *'səs*, 91, 218, 298; rod. ed. *sə'sa*, 135, 221, 222, 298; **Po** im. ed. *'sas*, 91, 298; rod. ed. *sə'sa*, 135, 298; **Pr** im. ed. *'səs*, 91, 231, 298; rod. ed. *sə'sa*, 136, 234, 237, 298; **Ter** im. ed. *'saš*, 91, 251, 298; rod. ed. *sa'sa*, 136, 255, 260, 298; **Ti** im. ed. *'sas*, 91, 298; rod. ed. *sa'sa*, 136, 298
- sestra**: **Br** im. ed. ⟨sastrà⟩, 88, 110, 283; rod. ed. ⟨sastrè⟩, 82; tož. ed. *sast'ro*, 85, 283; **Ča** im. ed. *səst'ra*, 89, 110, 202, 206, 209, 283; tož. ed. *səst'ro*, 85, 202, 283; **Ma** im. ed. *səst'ra*, 89, 111, 283; tož. ed. *səst'ro*, 85, 283; **Pi** im. ed. *səst'ra*, 89, 111, 217, 218, 222, 283; tož. ed. *səst'ru*, 283; *səst'ry*, 85, 217; **Po** im. ed. *sest'ra*, 89, 111, 284; tož. ed. *sest'ru*, 85, 284; **Pr** im. ed. *səst'ra*, 89, 112, 230, 231, 237, 284; tož. ed. *səst'ro*, 85, 230, 284; **Ter** im. ed. *šešt'ra*, 89, 112, 251, 253, 258, 260, 283; tož. ed. *šešt'ry*, 85, 250, 283; im. mn. *šešt're*, 82, 251; **Ti** im. ed. *sest'ra*, 90, 112, 284; tož. ed. *sest'ry*, 85, 284; **Vi** im. ed. ⟨sestrà⟩, 90, 112, 284; rod. ed. ⟨sestrè⟩, 82, 284; **Za** im. ed. *sest'ra*, 90, 113, 268, 269, 272, 284; rod. ed. *sest're*, 82, 267; tož. ed. *sest'ry*, 85, 267, 284
- setač** * 'sito': **Ter** im. ed. *še'tač*, 251; rod. ed. *šetá:ča*, 250
- sezuti se** 'sleči se': **Ter** del. na -l m. sp. *'zou*, 145, 251
- seženj**: **Za** im. ed. *šé:žan*, 64, 265, 272
- sežgati**: **Ter** nedol. *šazgá:tj*, 156, 258, 259; del. na -l m. sp. *šaz'gou*, 145, 251; del. na -l ž. sp. *šazgà:la*, 369; **Ti** nedol. *sažgá:tj*, 157, 369; 3. os. ed. *sažgé:*, 369; del. na -l sr. sp. *sažgà:lo*, 369; **Za** del. na -l ž. sp. *sažgá:la*, 369
- siliti**: **Ter** nedol. *ši:ljtj*, 68, 127, 243, 252
- simiterih** * 'pokopališče': **Ter** im. ed. *šimtiérjx*, 245; **Za** im. ed. *simitiérjx*, 264
- simpri** * 'vedno': **Ter** *ši:mpri*, 244
- sin** 'sin' in 'mladenič': **Br** im. ed. ⟨sîn⟩, 66; daj. ed. *si:nu*, 129; **Ča** im. ed. *si:n*, 67, 197; **Ma** im. ed. *si:n*, 67; rod. ed. *znù:*, 69, 125; **Pi** rod. ed. *si:nu*, 97, 130, 213, 218; **Ter** im. ed. *ši:n*, 68, 243; rod. ed. *si:nu*, 97, 244, 253; daj. ed. *si:nu*, 130; im. mn. *ši:nuij*, 97, 120, 244, 253, 258; **Ti** im. ed. *si:n*, 68; rod. ed. *si:nu*, 97, 130; **Vi** im. ed. ⟨sîn⟩, 68; rod. ed. ⟨sino⟩, 97; im. mn. ⟨sine⟩, 128; **Za** im. ed. *ši:n*, 69, 264; rod. ed. *si:nu*, 97, 131, 264, 268
- sinatič** * 'mlad deček': **Ter** im. ed. *šinà:tjč*, 127, 252; **Za** im. ed. *šiná:tjč*, 128, 268
- sinčir** * 'iskren' in 'trezen': **Ter** m. sp. *šinčier*, 245; ž. sp. *šinčiera*, 245; sr. sp. *šinčiero*, 245
- sinič** * 'deček': **Po** im. ed. *s'nič*, 86, 126, 159; **Ter** im. ed. *šj'nič*, 127; **Za** im. ed. *si'nič*, 128, 268
- sir**: **Br** im. ed. *'sar*, 85, 290; rod. ed. *sié:ra*, 67, 131, 290; **Ča** im. ed. *'ser*, 86, 202, 290; rod. ed. *siéra*, 67, 132, 198, 205, 290; **Ma** rod. ed. *si:óra*, 67, 132, 290; **Pi** im. ed. *'ser*, 86, 217, 290; rod. ed. *si:éra*, 67, 132, 214, 220, 290;

- Po** im. ed. *'ser*, 86, 290; rod. ed. *siéra*, 68, 132, 290; **Pr** im. ed. *'šer*, 86, 229, 290; rod. ed. *si:éra*, 68, 132, 227, 233, 290; **Ter** im. ed. *'šjr*, 86, 87, 250, 258, 290; rod. ed. *šjéra*, 68, 133, 245, 255, 290; daj. ed. *šjéru*, 130, 252; im. mn. *šjérj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *'ser*, 86, 290; rod. ed. *siéra*, 68, 133, 290; **Vi** im. ed. *⟨sě̄r⟩*, 86, 87, 290; *'ser*, 86, 87, 290; rod. ed. *⟨sira⟩*, 68, 133; *siéra*, 68, 133, 290; **Za** im. ed. *'ser*, 87, 267, 290; rod. ed. *siéra*, 69, 134, 264, 270, 290
- siratev** * 'sirotka': **Br** im. ed. *⟨síratu⟩*, 67, 151; **Ter** im. ed. *šjératva*, 68, 148, 245, 257; **Vi** im. ed. *⟨síratoŭ⟩*, 68
- sirek** 'koruza': **Br** im. ed. *⟨sirk⟩*, 67; *siérk*, 67, 134; **Ča** im. ed. *siérak*, 67, 135, 198, 205; **Ma** im. ed. *si:érak*, 67, 135; **Pl** im. ed. *si:érak*, 67, 135, 214, 220; **Po** im. ed. *si'érak*, 108, 126; **Pr** im. ed. *šj'rek*, 108, 126, 229, 231; **Ter** im. ed. *šjérak*, 68, 136, 245, 255, 258; **Ti** im. ed. *siérak*, 68, 136; **Vi** im. ed. *⟨siérak⟩*, 68, 136; **Za** im. ed. *siérak*, 69, 137, 264, 270
- sirišče**: **Br** im. ed. *siéršče*, 67, 110, 124, 158, 309; rod. ed. *siéršča*, 309; im. mn. *siéršča*, 54, 309; **Ča** im. ed. *siéršče*, 67, 111, 124, 159, 198, 204, 206, 208, 309; im. mn. *(sierščeta)*, 309; **Ma** im. ed. *si:óršče*, 67, 111, 125, 159, 309; rod. ed. *si:óršča*, 309; im. mn. *si:órščī*, 309; **Pl** im. ed. *si:éřšče*, 67, 111, 125, 159, 214, 218, 219, 222, 309; rod. ed. *si:éřšča*, 309; **Pr** im. ed. *si:éršče*, 68, 112, 126, 159, 227, 231, 235, 237, 309; rod. ed. *si:éršča*, 309; im. mn. *si:érščə*, 309; im. mn. *si:érščə*, 126, 234; **Ter** im. ed. *siérjšče*, 68, 112, 127, 159, 245, 252, 253, 258, 309; rod. ed. *šjérjšča*, 309; **Ti** im. ed. *siérjšče*, 112, 127, 309; rod. ed. *siérjšča*, 309
- siriti**: **Ter** nedol. *šjérjtj*, 68, 127, 245, 252; 3. os. ed. *šjérj*, 68, 245; del. na *-é šjėruc*, 123, 253
- sirkov** 'koruzen': **Ter** m. sp. *šjérkou*, 152, 256
- sirota** 'siromašna, uboga oseba': **Br** im. ed. *sariò:ta*, 57, 288; tož. ed. *sariò:to*, 288; im. mn. *sariò:te*, 113; **Ma** im. ed. *šarù:ata*, 58, 125, 288; *'šer*, 86, 290; tož. ed. *šarù:atə*, 288; **Pl** im. ed. *šerù:ota*, 58, 125, 214, 219, 223, 288; tož. ed. *šerù:otu*, 288; **Po** im. ed. *sariùota*, 58, 126, 289; **Pr** im. ed. *šerù:ota*, 58, 126, 227, 232, 289; tož. ed. *šerù:oto*, 289; **Vi** im. ed. *⟨serùota⟩*, 59, 128, 289
- sirov** * 'surov': **Ter** m. sp. *šjėrou*, 68, 152, 244, 256; ž. sp. *šjėrava*, 68, 148, 244, 257; sr. sp. *šjėravo*, 68, 148, 244, 257
- sit**: **Br** m. sp. *'sət*, 85, 327; ž. sp. *sí:ta*, 67, 327; sr. sp. *sí:to*, 67, 327; **Ča** m. sp. *'sət*, 86, 203, 327; ž. sp. *sì:ta*, 67, 197, 327; sr. sp. *sí:to*, 67, 117, 197, 204, 327; **Ma** m. sp. *'sət*, 86, 327; ž. sp. *sì:ta*, 67, 327; sr. sp. *sí:to*, 67, 117, 327; **Pl** m. sp. *'šət*, 86, 217, 327; ž. sp. *sí:ta*, 67, 213, 327; sr. sp. *sí:to*, 67, 118, 213, 327; **Po** m. sp. *'šət*, 86; ž. sp. *sí:ta*, 68, 327; sr. sp. *sí:to*, 68, 118, 327; **Pr** m. sp. *'šət*, 86, 230, 327; ž. sp. *sì:ta*, 68, 227, 327; sr. sp. *sí:to*, 68, 119, 227, 233, 327; **Ter** m. sp. *'šjt*, 86, 250, 327; ž. sp. *sì:ta*, 68, 243, 327; sr. sp. *sí:to*, 68, 243, 327; **Vi** m. sp. *⟨sět⟩*, 86, 327
- sito**: **Br** im. ed. *sí:to*, 67, 117, 308; rod. ed. *sì:ta*, 308; im. mn. *sì:ta*, 66, 308; **Ča** im. ed. *sí:to*, 67, 117, 197, 204, 308; rod. ed. *sí:ta*, 308; im. mn. *sì:ta*, 308; *sì:te*, 308; **Ma** im. ed. *sí:to*, 67, 117, 308; rod. ed. *sí:ta*, 308; im. mn. *sí:ti*, 308; **Pl** im. ed. *sí:to*, 67, 118, 213, 308; rod. ed. *sí:ta*, 308; im. mn. *sì:ta*, 308; *sì:te*, 308; **Pr** im. ed. *sí:to*, 68, 119, 227, 233, 309; *sí:ta*, 309; rod. ed. *sì:te*, 309; im. mn. *sì:te*, 309; **Ter** im. ed. *sí:to*, 68, 120, 243, 254, 308; rod. ed. *sí:ta*, 308; im. mn. *sí:tj*, 308; **Ti** im. ed. *sí:to*, 120, 309;

- rod. ed. *sí:ta*, 309; im. mn. *sí:tj*, 309;
Za im. ed. *sí:to*, 69, 121, 264, 269, 309;
 rod. ed. *sí:ta*, 309; im. mn. *sí:tj*, 309
- siv**: **Ti** m. sp. *sí:u*, 68, 152; ž. sp. *sí:ua*, 68,
 149; sr. sp. *sí:uo*, 97, 120, 149
- skaja** * 'opilek': **Ter** im. ed. *šká:ja*, 250
- skakati**: **Ter** 3. os. ed. *šká:če*, 73, 249
- skala**: **Br** im. ed. ⟨skála⟩, 71; **Po** im. ed.
ská:la, 73; **Pr** im. ed. *ská:la*, 73, 228;
Ter im. ed. *ská:la*, 73, 249; **Ti** im. ed.
ská:la, 73; **Vi** im. ed. *ská:la*, 74
- skalpel** * 'dleto': **Ter** im. ed. *škal'pel*, 251
- skarpa** * 'čevlji': **Za** im. mn. *ská:rpe*, 267
- skedenj**: **Br** im. ed. *skad'ñ*, 301; *skad'ñ*,
 90, 134, 301; rod. ed. *skad'ña*, 301; mest.
 ed. *ské:dñu*, 129; **Ma** 'za plesišče urejen
 skedenj' im. ed. *š'keñ* (?), 90, 301; **Pl** im.
 ed. *ške'diñ*, 91, 135, 216, 219, 301; rod.
 ed. *škad'ña*, 301; **Pr** im. ed. *ške'dñí*, 91,
 136, 230, 232, 302; rod. ed. *škedí:ña*, 302
- skleda**: **Za** im. ed. *skliéda*, 264
- sklepati**: **Br** del. na -l m. sp. *skla'pu*, 144;
Ča 2. os. ed. *sklá:pəš*, 60, 131, 198, 206;
Ter nedol. *šklepátj*, 112, 253
- skleza** * 'prgišče': **Ter** im. ed. *šklè:za*, 246
- skod** * 'kod': **Ter** (ot) *škò:t*, 66, 248
- skodre** * 'skozi': **Za** *skùodre*, 265
- skok** 'manjši vzpon na poti, cesti':
Ter im. ed. *škùok*, 58, 245
- skorja**¹: **Ter** im. ed. *škò:rja*, 62, 241, 247;
Vi im. ed. ⟨skórja⟩, 96
- skorja**² * 'bič': **Ter** im. ed. *škò:rja*, 241, 248
- skranja** 'krilo': **Ter** im. ed. *škrá:ña*, 73, 249
- skrič** * 'taščica': **Ter** im. ed. *škr'rič*, 250
- skriti**: **Pl** del. na -l m. sp. *šk'ru*, 145, 216;
Ter nedol. *škrí:tj*, 68, 243
- skriviti**: **Ter** nedol. *škrivì:tj*, 127, 148, 256
- skuhati**: **Br** 1. os. ed. *skù:xan*, 131; **Pr** del.
 na -l m. sp. *skú:xo*, 145, 233; **Ti** nedol.
skú:hatj, 70; **Za** nedol. *skú:xatj*, 71, 264;
 3. os. ed. *skú:xa*, 71, 264
- skula** * 'krasta': **Ter** im. ed. *škú:la*, 70, 244
- skuta**: **Br** im. ed. ⟨skúta⟩, 69; **Ter** im. ed.
škú:ta, 70, 244; **Vi** im. ed. ⟨skúta⟩, 70
- slab**: **Br** m. sp. *s'laḅ*, 88, 327; ž. sp.
slá:ba, 71, 327; sr. sp. *slá:bo*, 71, 327;
Ča m. sp. *s'lap*, 89, 197, 202, 327; ž. sp.
slá:ba, 72, 197, 201, 327; sr. sp. *slá:bo*,
 72, 117, 201, 204, 327; **Ma** m. sp. *š'lap*,
 89, 327; ž. sp. *šlà:ba*, 72, 327; sr. sp.
šlá:bə, 72, 117, 327; **Pl** m. sp. *š'lap*, 89,
 217, 327; ž. sp. *šlá:ba*, 72, 216, 327; sr.
 sp. *šlá:bo*, 72, 118, 216, 327; **Po** m. sp.
s'lap, 89, 327; ž. sp. *sla'ba*, 107, 327; sr.
 sp. *slá:bo*, 73, 118, 327; **Pr** ž. sp. *šlà:ba*,
 73, 228, 327; sr. sp. *šlá:bo*, 73, 119,
 228, 233, 327; **Ter** m. sp. *š'lap*, 89, 251,
 327; ž. sp. *šlá:ba*, 73, 249, 327; sr. sp.
šlá:bo, 73, 249, 327; **Ti** sr. sp. *slá:bo*,
 73, 120, 327
- slama**: **Br** im. ed. ⟨sláma⟩, 71; **Pl** im. ed.
šlá:ma, 72, 216; **Ter** im. ed. *šlá:ma*, 73,
 249; **Vi** im. ed. ⟨sláma⟩, 74; **Za** im. ed.
slá:ma, 74, 266
- slamica**: **Ter** im. ed. *šlá:mjca*, 127, 252
- slan**: **Ča** m. sp. *slá:n*, 71, 200; ž. sp.
slá:na, 71, 200; sr. sp. *slá:no*, 98, 117,
 201, 204; **Pl** m. sp. *šlá:n*, 72, 216; sr.
 sp. *šlá:na*, 72, 216; *šlá:no*, 98, 118, 216,
 220; **Ter** m. sp. *šlā:n*, 73, 249; ž. sp.
šlá:na, 73, 249; sr. sp. *šlá:no*, 98, 249
- slana**: **Ter** im. ed. *šlá:na*, 73, 249; **Vi** im.
 ed. ⟨slána⟩, 74; **Za** im. ed. *slá:na*, 74, 266
- slanina** 'slanica': **Ter** im. ed. *šlaní:na*,
 133, 255
- slast** 'okus': **Pl** im. ed. *šlā:st*, 72, 216; rod.
 ed. *šlá:sta*, 98, 132, 216, 220
- slep**: **Br** m. sp. ⟨sl'ēp⟩, 54; **Ča** m. sp.
šlīep, 55, 198; **Ma** m. sp. *šlī:əp*, 55; ž.
 sp. *šlī:əpa*, 55; sr. sp. *šlepù:ə*, 58; **Pl** m.
 sp. *šlī:ep*, 55, 213; sr. sp. *šlī:épa*, 55,
 213; **Pr** m. sp. *š'lep*, 89, 229, 327; ž.
 sp. *šlīepa*, 107, 109, 230, 235; sr. sp.
šlīepù:ə, 58, 109, 227, 235; **Ter** m. sp.
šlīep, 56, 244; ž. sp. *šlīepa*, 56, 244; sr.
 sp. *šlīépo*, 93, 245; **Vi** m. sp. ⟨slīep⟩, 56;
 ž. sp. ⟨slīepa⟩, 56; **Za** m. sp. *šlīep*, 57,
 264; ž. sp. *šlīépa*, 57, 264

- slepec:** **Ter** im. ed. *šlěpač*, 56, 136, 244, 255
- slepič** ‘kači podoben kuščar brez nog, slepec’: **Ti** im. ed. *slěpǐč*, 109, 159; **Za** im. ed. *slěpǐč*, 159, 272
- slepota:** **Br** im. ed. *slapù:ta*, 57, 108, 288; *slapù:to*, 288; **PI** im. ed. *slěpù:ota*, 58, 109, 214, 219, 223, 288; **Ter** ‘slepa oseba’ im. ed. *šlepùota*, 58, 109, 245, 253, 260, 288; tož. ed. *šlepùotu*, 288
- slinje** * ‘slina’: **Ter** im. ed. *šlǐ:ne*, 68, 112, 243, 253
- slišati:** **Ča** nedol. *šlǐ:šat*, 158, 353; 2. os. ed. *šlǐ:šəš*, 353; form. *šlǐ:šate*, 353
- sliva:** **Ter** im. ed. *šlǐ:va*, 68, 148, 243, 257
- smeh:** **Ča** im. ed. *smǐəx*, 55, 198; **Ma** im. ed. *smǐ:əx*, 55; **PI** im. ed. *smǐ:əx*, 55, 213; **Vi** im. ed. ⟨smǐəx⟩, 56
- smejati se:** **Ča** nedol. *smeját*, 108, 204; 1. os. mn. *smé:je*, 55, 199; *smé:jemo*, 55, 199; del. na -l m. sp. *smé:ju*, 144, 203; **Ma** nedol. *smeját*, 108; 3. os. ed. *smé:je*, 55; **PI** nedol. *smejátə*, 109, 219; 3. os. ed. *smejé:*, 214; 1. os. mn. *smejemué:*, 215; del. na -l m. sp. *smé:ju*, 145, 218; **Ti** nedol. *smejátǐj*, 109; **Za** nedol. *smejátǐj*, 110, 269
- smetana:** **Ter** im. ed. *šmė:tena*, 64, 247
- smeti:** **Br** 2. os. ed. *smǐə:š*, 54; **Ča** nedol. *smǐət*, 55, 198
- smoditi:** **Br** 3. os. ed. *smodǐ:*, 122; **Ča** nedol. *smodǐ:t*, 122, 204; **Ma** nedol. *smodǐ:t*, 122; **PI** nedol. *smodǐ:tə*, 122, 220; **Pr** 3. os. ed. *smodǐ:*, 122, 233; **Ter** nedol. *šmodǐ:tǐj*, 123, 254; 3. os. ed. *šmó:dǐj*, 248
- smola:** **Ter** tož. ed. *šmó:lu*, 96, 247
- smrdeti:** **Br** nedol. *smərdǐ:t*, 138, 354; 3. os. ed. *smərdǐ:*, 354; 3. os. mn. *smərdǐjó:*, 354; del. na -l m. sp. *smərd’du*, 144, 354; del. na -l ž. sp. *smərdǐ:la*, 354; del. na -l sr. sp. *smərdǐ:əla*, 354; **Ča** nedol. *smərdǐət*, 139, 206, 354; 3. os. ed. *smərdǐ:*, 354; 3. os. mn. *smərdǐjá:*, 199, 354; del. na -l m. sp. *smərd’du*, 144, 201, 354; del. na -l ž. sp. *smərdǐ:la*, 354; del. na -l sr. sp. *smərdǐ:əla*, 354; **Ma** nedol. *smərdǐ:ət*, 55, 139, 354; 3. os. ed. *smərdǐ:*, 354; 2. os. mn. *smərdə’ta*, 125, 354; del. na -l m. sp. *smərd’du*, 144, 354; del. na -l ž. sp. *smərdǐ:əla*, 354; del. na -l sr. sp. *smərdǐ:əla*, 354; **PI** nedol. *smərdǐ:ətə*, 139, 220, 354; 3. os. ed. *smərdǐ:*, 354; 2. os. mn. *smərdətá:*, 125, 219, 354; del. na -l m. sp. *smərd’du*, 145, 216, 354; del. na -l ž. sp. *smərdǐ:əla*, 354; del. na -l sr. sp. *smərdǐ:əlo*, 354; **Po** nedol. *smərdǐətə*, 55, 139, 354; 3. os. ed. *smərdǐ:*, 354; 2. os. mn. *smərdətá:*, 126, 354; del. na -l m. sp. *smərd’du*, 145, 354; del. na -l ž. sp. *smərdǐ:la*, 354; del. na -l sr. sp. *smərdǐ:əlo*, 354; **Pr** nedol. *smərdǐ:ət*, 56, 139, 227, 234, 354; 3. os. ed. *smərdǐ:*, 354; 2. os. mn. *smərdətəé*, 126, 234, 354; del. na -l m. sp. *smərd’do*, 145, 230, 354; del. na -l ž. sp. *smərdǐ:əla*, 354; del. na -l sr. sp. *smərdǐ:əlo*, 354; **Ter** nedol. *šmardǐ:tǐj*, 139, 255, 354; 3. os. ed. *šmardǐ:*, 354; 2. os. mn. *šmardǐtá:*, 249, 354; del. na -l m. sp. *šmá:rdou*, 354; del. na -l ž. sp. *šmardǐ:la*, 354; del. na -l sr. sp. *šmardǐ:əlo*, 354; **Ti** nedol. *šmardǐ:tǐj*, 139, 354; 3. os. ed. *šmardǐ:*, 354; 2. os. mn. *šmardǐtá:*, 354; del. na -l m. sp. *šmar’dou*, 146, 354; del. na -l ž. sp. *šmardǐ:la*, 354; del. na -l sr. sp. *šmardǐ:əlo*, 354; **Za** nedol. *šmardǐ:tǐj*, 140, 270, 354
- smreka:** **Br** im. ed. ⟨smr’ėka⟩, 54
- smrkol** * ‘robec za nos’: **Za** im. ed. *šmarkùol*, 140, 265, 270
- smrt:** **Br** im. ed. *smərt*, 78, 323; rod. ed. *smərti:*, 138, 323; **Ča** im. ed. *smərt*, 78, 202, 323; rod. ed. *smərt*, 100, 124, 203, 206, 323; **Ma** im. ed. *šmərt*, 78, 323; rod. ed. *šmərti:*, 139, 323; **PI** im. ed. *šmərt*, 78, 218, 323; rod. ed. *šmərtə*,

- 125, 219, 323; **Po** im. ed. *smàrt*, 78, 323; rod. ed. *smàrtę*, 101, 126, 323; **Pr** im. ed. *šmàrt*, 79, 231, 323; rod. ed. *šmàrti*, 139, 234, 323; **Ter** im. ed. *šmà:rt*, 79, 249, 323; rod. ed. *šmà:rti*, 101, 127, 249, 252, 323; **Vi** im. ed. ⟨smàrt⟩, 79, 323; **Za** im. ed. *smà:rt*, 79, 266, 323; rod. ed. *smà:rti*, 128, 268, 323
- sneg**: **Br** im. ed. *snjè:x*, 54, 155, 305; rod. ed. *sneju*, 155, 305; **Ča** im. ed. *snjex*, 55, 155, 198, 208, 305; rod. ed. *sná:ga*, 93, 132, 155, 199, 205, 208, 305; **Ma** im. ed. *snì:ax*, 55, 155, 305; rod. ed. *snìayà*, 155, 305; **Pi** im. ed. *snì:ex*, 55, 156, 213, 222, 305; rod. ed. *snì:ęya*, 93, 132, 156, 213, 220, 222, 305; **Po** im. ed. *snjex*, 55, 156, 305; rod. ed. *sné:a*, 93, 132, 156, 305; **Pr** im. ed. *snì:ex*, 156, 237, 305; rod. ed. *snjeyà*, 109, 156, 235, 237, 305; **Ter** im. ed. *snjex*, 56, 156, 242, 244, 259, 305; rod. ed. *sní:a*, 56, 133, 156, 241, 242, 244, 255, 259, 305; **Ti** im. ed. *snjeh*, 56, 157, 305; rod. ed. *sné:ga*, 93, 133, 157, 305; **Vi** im. ed. ⟨snjex⟩, 56; *snjex*, 56, 157, 305; rod. ed. *sné:a*, 93, 157, 305
- snegovica** * ‘mešanica snega in dežja’:
Ter im. ed. *šneùovjica*, 127, 148, 252, 257
- snesti**: **Pi** del. na *-l* m. sp. *snì:ędu*, 145, 218; **Ter** nedol. *šnięstj*, 56, 244; **Za** nedol. *snjęsti*, 57, 264; del. na *-l* m. sp. *snjędu*, 146, 270, 271
- snežiti**: **Vi** 3. os. ed. ⟨sneži⟩, 110
- snojka** * ‘sinoči’: **Ter** *šnuojka*, 58, 245, 257; **Vi** ⟨snũojka⟩, 59
- snop**: **Ter** im. ed. *š'nop*, 84, 251; rod. ed. *šno'pa*, 119, 254; mest. ed. *šnó:pu*, 62, 247; **Vi** im. ed. ⟨snöp⟩, 84
- snubiti**: **Ter** nedol. *šnubiti*, 130, 252; del. na *-ć* *šnú:bjć*, 115, 252
- sobota**: **Br** im. ed. *sabó:ta*, 61, 122; rod. ed. *sabó:te*, 113; **Ča** im. ed. *sabá:ta*, 61, 122, 199, 205; **Ma** im. ed. *sabó:ta*, 62, 122; **Pi** im. ed. *sabúé:ta*, 62, 122, 214, 220; rod. ed. *sabúé:te*, 114, 219; **Po** im. ed. *sabó:ta*, 62, 118, 122; **Pr** im. ed. *šebóta*, 62, 122, 228, 232; **Ter** im. ed. *šabó:ta*, 62, 123, 247, 255, 258; **Ti** im. ed. *sabó:ta*, 62, 123; **Vi** im. ed. ⟨sabóta⟩, 96, 123; *sabó:ta*, 96, 123; **Za** im. ed. *sabó:ta*, 62, 123, 265, 270
- sod**: **Ma** im. ed. *šò:t*, 65
- sok** ‘joti podobna jed’: **Ter** im. ed. *šùok*, 58
- sokol**: **Br** im. ed. ⟨sakù⟩, 144; **Ča** im. ed. ⟨sakù⟩, 299; *sa'ku*, 117, 144, 201, 205, 299; **Ma** im. ed. *ša'ku*, 117, 144, 299; rod. ed. *sako'la*, 299; **Pi** im. ed. *ša'ku*, 118, 145, 216, 220, 299
- sokolič**: **Br** im. ed. *sako'lič*, 85, 117, 158; rod. ed. *sakoli'ča*, 67; **Ča** im. ed. *saka'lič*, 86, 159, 201, 209; rod. ed. *sakali'ča*, 67, 197; **Po** im. ed. *soko'lič*, 86, 118, 159, 300; **Pr** im. ed. *šeko'lič*, 86, 119, 159, 229, 232, 233, 237, 300; rod. ed. *šekoli'ča*, 300; **Ter** im. ed. *šoko'lič*, 86, 119, 159, 250, 254, 259, 299; *šùok*, 245; rod. ed. *šokoli'ča*, 299; **Ti** im. ed. *sako'lič*, 86, 120, 159, 300; rod. ed. *sakoli'ča*, 300; **Za** im. ed. *soko'lič*, 87, 121, 159, 267, 269, 272, 300; rod. ed. *sokoli'ča*, 300
- sol**: **Br** im. ed. ⟨söy⟩, 57, 321; *sò:y*, 57, 321; rod. ed. *solì*, 321; **Ča** im. ed. *sò:y*, 58, 200, 207, 321; rod. ed. *sa'le*, 321; **Ma** im. ed. *sò:y*, 58, 321; rod. ed. *solì*, 117, 321; **Pi** im. ed. *sò:y*, 58, 215, 221, 321; rod. ed. *šyé:lę*, 95, 125, 214, 219, 321; **Po** im. ed. *sò:y*, 58, 321; rod. ed. *só:lę*, 126, 321; **Pr** im. ed. *sò:y*, 58, 228, 236, 321; rod. ed. *solì*, 119, 233, 321; **Ter** im. ed. *šou*, 58, 245, 257, 321; rod. ed. *só:lį*, 96, 127, 247, 252, 321; **Ti** im. ed. *sò:y*, 59, 321; rod. ed. *só:lį*, 96, 127, 321; **Za** im. ed. *sou*, 59, 265, 271, 321; rod. ed. *só:lį*, 96, 128, 266, 268, 321
- sola** * ‘podplat pri čevlju’: **Za** im. ed. *sùola*, 265

- solar** * 'spalnica': **Ter** im. ed. *ʃolà:r*, 250
soldat: **Ter** im. ed. *ʃudà:t*, 120, 253
solina * 'slanica': **Ter** im. ed. *ʃolí:na*, 119, 254
soliti: **Ter** nedol. *ʃolí:tj*, 119, 254; 3. os. ed. *ʃó:lj*, 247
solt * 'denar': **Ter** rod. ed. *ʃó:ʏta*, 248
solza: **Br** im. ed. *su'za*, 137; **Ča** tož. ed. *sú:zo*, 100, 198; im. mn. *sú:ze*, 114, 204; **Ma** im. ed. *ʒə'za*, 89, 137; **Pl** tož. ed. *śó:ʏzu*, 100, 215; **Po** tož. ed. *śó:ʏzu*, 100; im. mn. *śó:ʏze*, 114; **Pr** im. ed. *ʒə'za*, 138, 233; **Ter** im. ed. *śó:ʏza*, 257, 258; tož. ed. *śó:ʏzu*, 100, 248; **Vi** im. mn. ⟨*sóʏze*⟩, 100, 115
soncasto * 'sončno': **Ter** *ʃò:nçasto*, 248
sonce: **Br** im. ed. ⟨*sʊ̃nce*⟩, 76, 110; **Ča** im. ed. *sà:nce*, 76, 111, 200, 204; **Pl** im. ed. *ʃò:nçe*, 76, 111, 215, 218; **Po** im. ed. *śò:nce*, 76, 111; **Pr** im. ed. *ʃònce*, 76, 112, 228, 231; **Ter** im. ed. *śò:nçe*, 258; *ʃò:nçe*, 77, 112, 248, 253; **Ti** im. ed. *śò:nce*, 77, 112; **Vi** im. ed. ⟨*sônce*⟩, 77, 113; *sù:nce*, 77, 113; **Za** im. ed. *śò:nce*, 77, 113, 266, 269
sosed: **Br** im. ed. *so'sað*, 80, 122; rod. ed. *sosię:da*, 54; **Pl** im. ed. *śo'set*, 80, 122, 217, 220
sova: **Pl** im. ed. *śo'ua*, 89, 118, 147, 217, 219; tož. ed. *śo'uy*, 85, 217; **Ter** im. ed. *śo'va*, 89, 119, 148, 251, 254, 257; tož. ed. *śo'vy*, 85, 250
spasti: **Pl** 3. os. ed. *spadié:*, 214; **Ter** 3. os. ed. *spadé:*, 246; 2. os. mn. *spadetá:*, 249; del. na *-l* m. sp. *spà:doʏ*, 242; del. na *-l* ž. sp. *spá:dla*, 242; **Za** nedol. *spá:stj*, 74, 266; del. na *-l* m. sp. *spà:doʏ*, 146, 270, 271
spati: **Za** nedol. *spá:tj*, 74, 266
speči: **Ča** nedol. *s'peč*, 86, 202, 206, 209; del. na *-l* m. sp. *spá:ku*, 60, 144, 198, 203, 346; del. na *-l* ž. sp. *spek'la*, 346; del. na *-l* m. sp. mn. *spek'la*, 209; **Pl** nedol. *spe'čę*, 86, 111, 159, 217, 218, 222, 346; **Po** nedol. *spej'čę*, 86, 111, 159, 215, 257; del. na *-l* m. sp. *spé:ku*, 60, 145; del. na *-l* sr. sp. *spek'lo*, 347; **Ter** del. na *-l* m. sp. *spé:kou*, 346; del. na *-l* ž. sp. *spek'la*, 346; del. na *-l* sr. sp. *spek'lo*, 346; **Ti** del. na *-l* m. sp. *spé:kou*, 347; del. na *-l* ž. sp. *spek'la*, 347; del. na *-l* sr. sp. *spek'lo*, 347; **Za** nedol. *spe'čj*, 87, 113, 267, 269
spet: **Ča** *spâ:t*, 63, 198; **Pl** *spè:*, 64, 215; **Ter** *spè:k*, 64, 247; **Ti** *spè:*, 64; **Vi** ⟨*spêk*⟩, 64; **Za** *spè:k*, 64, 265
spinjak * 'sveder': **Za** im. ed. *spì:njak*, 264
spoveda *: **Ter** im. ed. *ʃpùoveda*, 58, 148, 245, 257
spraviti: **Ter** nedol. *ʃprá:viti*, 148, 257
srajca: **Pr** im. ed. *gré:jča*, 228
sraka: **Ma** im. ed. *grá:ka*, 72; **Pl** im. ed. *grá:ka*, 72, 216; im. mn. *grá:ke*, 114, 219; **Ter** im. ed. *śrá:ka*, 73, 249; **Ti** im. ed. *srá:ka*, 73
srakica * 'srajca': **Ter** im. ed. *śrâ:kjča*, 73, 127, 249, 252; **Ti** im. ed. *srâ:kjča*, 73, 127
srati: **Ter** 3. os. ed. *śér:je*, 60, 246
srce: **Br** im. ed. *sərcè:*, 138, 316; rod. ed. *sərcâ:*, 316; **Ča** im. ed. *sərce*, 78, 111, 202, 204, 316; rod. ed. *sərca*, 316; **Ma** im. ed. *śərçè:*, 60, 139, 316; rod. ed. *śərçâ:*, 316; **Pl** im. ed. *śərçe*, 100, 111, 218, 219, 316; rod. ed. *śərca*, 316; **Po** im. ed. *sərce*, 78, 111, 316; rod. ed. *sərce*, 316; **Pr** im. ed. *śərçèe*, 60, 139, 227, 234, 316; rod. ed. *śərçâ:*, 316; **Ter** im. ed. *śárçę*, 101, 112, 249, 253, 258, 316; rod. ed. *śárçęu*, 316; **Ti** im. ed. *sà:rce*, 79, 112, 316; rod. ed. *sà:rca*, 316; **Vi** im. ed. *sárce*, 101, 113, 316; rod. ed. *sárca*, 316; **Za** im. ed. *śérce*, 80, 101, 113, 265, 269, 316; rod. ed. *śérceu*, 316
sreča: **Br** im. ed. ⟨*srějča*⟩, 63; *srějča*, 158; **Pl** im. ed. *srějča*, 159, 222; **Ter** im. ed. *śrémća*, 64, 247, 256; **Vi** im. ed. ⟨*srěńća*⟩, 64, 159

- sred:** **Ter** *š'ret*, 80, 251
- sreda:** **Br** im. ed. *srié:da*, 54; rod. ed. *srié:de*, 113; **Ma** im. ed. *šri:áda*, 55; **Po** im. ed. *sriéda*, 55; **Pr** im. ed. *šri:éda*, 56, 227; **Ti** im. ed. *sriéda*, 56; **Vi** im. ed. ⟨sriéda⟩, 56; **Za** im. ed. *sriéda*, 57, 264
- sresti:** **Pl** 1. os. ed. *šrè:čnən*, 221; 3. os. ed. *šrè:čne*, 64, 159, 215, 222; **Ter** nedol. *šriéštj*, 56, 244; 3. os. ed. *šrè:nče*, 256; *šrè:nče*, 64, 247; **Vi** nedol. ⟨sriéšte⟩, 56; 1. os. ed. ⟨srèncen⟩, 64; del. na -l m. sp. ⟨srfietou⟩, 146
- srna:** **Br** im. ed. ⟨sárna⟩, 78; **Ča** im. ed. *sər'na*, 89, 139, 202, 206; *sər'ná:k*, 139, 206; **Pl** im. ed. *šər'na*, 89, 139, 217, 220; tož. ed. *šər'ny*, 85, 217
- srp:** **Br** im. ed. *sərp*, 78, 306; rod. ed. *sərpə*, 306; **Ča** im. ed. *sərp*, 78, 202, 306; rod. ed. *sərpə*, 306; **Ma** im. ed. *šərp*, 78, 306; rod. ed. *šərpù:*, 139, 306; **Pl** im. ed. *šərp*, 78, 218, 223, 306; rod. ed. *šər'pa*, 139, 220, 223, 306; *šərpə*, 139, 220, 223, 306; **Po** im. ed. *sərp*, 306; rod. ed. *sər'pa*, 139, 306; **Pr** im. ed. *šərp*, 79, 231, 306; rod. ed. *šər'pa*, 139, 234, 306; **Ter** im. ed. *šá:rp*, 79, 249, 306; rod. ed. *šá:rpa*, 306; im. mn. *šá:rpj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *sà:rp*, 79, 306; rod. ed. *sà:rpa*, 306; **Za** im. ed. *šə:rp*, 79, 265, 306; rod. ed. *šə:rpù*, 131, 268, 306
- stajiti** * 'stopiti': **Ter** nedol. *štá:jtj*, 73, 141, 249, 257; 3. os. ed. *štá:jtj*, 73, 249
- stanca** * 'soba': **Ter** im. ed. *štà:nča*, 250
- star:** **Br** m. sp. *s'tar*, 88, 327; ž. sp. *stá:ra*, 71, 327; sr. sp. *stá:ro*, 71, 327; **Ča** m. sp. *s'tar*, 89, 202, 327; ž. sp. *stá:ra*, 72, 201, 327; sr. sp. *stá:ro*, 72, 117, 201, 204, 327; **Ma** m. sp. *s'tar*, 89, 327; ž. sp. *štá:ra*, 72, 327; sr. sp. *štá:ro*, 72, 117, 327; **Pl** m. sp. *s'tər*, 89, 218, 327; ž. sp. *štá:ra*, 72, 216, 327; sr. sp. *štá:ro*, 72, 118, 216, 327; **Po** m. sp. *s'tar*, 89, 327; ž. sp. *stá:ra*, 107, 327; sr. sp. *stá:ro*, 73, 118, 327; **Pr** m. sp. *s'ter*, 89, 229, 327; ž. sp. *štá:ra*, 73, 228, 327; sr. sp. *štá:ro*, 73, 119, 228, 233, 327; **Ter** m. sp. *s'tar*, 89, 251, 327; ž. sp. *štá:ra*, 73, 249, 327; sr. sp. *štá:ro*, 73, 249, 327; **Ti** m. sp. *s'tar*, 90, 327; ž. sp. *stá:ra*, 73, 327; sr. sp. *stá:ro*, 73, 120, 327; **Za** m. sp. *s'tar*, 90, 268, 327; ž. sp. *stá:ra*, 74, 266, 327; sr. sp. *stá:ro*, 74, 121, 266, 269, 327
- starec:** **Ča** im. ed. *stà:rac*, 71, 135, 200, 205; **Pl** im. ed. *štà:rač*, 72, 135, 216, 220
- starina:** **Ma** im. ed. *štari:na*, 132; **Ter** 'starejša ženska' im. ed. *štari:na*, 133, 255
- starost:** **Br** im. ed. *stá:rost*, 57, 71, 131, 318; *starù:st*, 57, 71, 131, 318; rod. ed. *stá:rost*, 318; *starù:st*, 318; **Ča** im. ed. *starùost*, 58, 131, 198, 205, 318; rod. ed. *starùost*, 124, 206, 318; **Ma** im. ed. *štá:rošt*, 72, 117, 318; rod. ed. *štá:rošt*, 318; **Pl** im. ed. *štá:rošt*, 72, 118, 216, 219, 318; rod. ed. *štá:roštj*, 125, 219, 318; **Po** im. ed. *stá:rost*, 73, 118, 318; **Pr** im. ed. *štá:rošt*, 73, 228, 318; **Ter** im. ed. *štá:rošt*, 73, 119, 249, 254, 318; rod. ed. *štá:roštj*, 127, 252, 318
- starostvina** * 'starejša ženska': **Ter** im. ed. *štariùostvina*, 127, 148, 252, 257
- starota** * 'starejša ženska': **Ter** im. ed. *štariùota*, 58, 245
- starotica** * 'starejša ženska': **Ter** im. ed. *štariùotjca*, 127, 252
- stati:** **Pl** nedol. *štá:tj*, 72, 216; **Ter** nedol. *štá:tj*, 73, 249; **Za** nedol. *stá:tj*, 74, 266
- steber:** **Br** im. ed. *stá'bər*, 90, 134
- steklo:** **Br** im. ed. *stak'lo*, 134, 314; rod. ed. *stak'la*, 314
- stelja:** **Br** im. ed. *sté:ja*, 59, 282; rod. ed. *sté:je*, 113; tož. ed. *sté:jo*, 282; **Ča** im. ed. *stá:ja*, 60, 198, 199, 208, 282; tož. ed. *stá:jo*, 282; **Ma** im. ed. *sté:ja*, 60, 282; tož. ed. *sté:jo*, 282; **Pl** im. ed. *sté:ja*, 60, 215, 222, 282; tož. ed. *sté:ju*, 282; **Po** im. ed. *sté:ja*, 60, 282; tož. ed. *sté:ju*, 282; **Pr** im. ed. *sté:ja*, 60, 228,

- 236, 282; tož. ed. *šté:jo*, 282; **Ter** im. ed. *šté:a*, 60, 141, 246, 258, 282; rod. ed. *štè:e*, 115, 253; tož. ed. *štè:u*, 282; **Ti** im. ed. *sté:ja*, 60, 282; tož. ed. *sté:ju*, 282; **Vi** im. ed. ⟨stéja⟩, 61, 282; **Za** im. ed. *sté:ja*, 61, 265, 271, 282; tož. ed. *sté:ju*, 282
- steljar** * ‘poslopje, prostor za shranjevanje stelje’ **Ter** im. ed. *štè:ar*, 258; **Ter** im. ed. *štè:ar*, 141
- steza**: **Br** im. ed. *sta'za*, 88, 134, 288; tož. ed. *stazò:*, 288; **Ča** im. ed. *sta'za*, 89, 135, 202, 205, 288; tož. ed. *sta'zo*, 85, 202, 288; im. mn. *sta'ze*, 82, 201; **Ma** im. ed. *sta'za*, 89, 135, 288; *stazò:*, 288; **Pl** im. ed. *stá:za*, 288; tož. ed. *stá:zu*, 99, 216, 288; im. mn. *stá:ze*, 114, 219; **Pr** im. ed. *ste'za*, 89, 136, 230, 232, 288; *stežòo*, 288
- stezica**: **Br** im. mn. *stazi:ce*, 113; **Ča** im. mn. *stazi:ce*, 114, 204; **Ča** ‘lažnivka’ im. ed. *stazi:ca*, 205; **Pl** mest. ed. *stazi:čę*, 125, 219; im. mn. *stazi:ce*, 114, 219
- stisniti**: **Ter** nedol. *ští:šnjiť*, 68, 127, 243, 252
- stisnjen**: **Ča** m. sp. *stì:šnen*, 67, 197; ž. sp. *stì:šnena*, 67, 197
- sto**: **Br** *stù:ə*, 57; **Ča** *stùo*, 58, 198; **Ma** *stù:ə*, 58; **Po** *stùo*, 58
- stol**: **Ča** im. ed. *s'tu*, 144, 201; rod. ed. *sta'la*, 117, 205; **Ma** im. ed. *s'tu*, 144; **Pl** im. ed. *s'tu*, 145, 212, 216; rod. ed. *sto'la*, 118, 212, 219; **Ter** ‘stolček s tremi nogami brez naslonjala’ im. ed. *štou*, 145, 251; rod. ed. *sto'la*, 119, 254; mest. ed. *štó:lu*, 62, 247; **Ti** im. ed. *s'tou*, 146
- stolič**: **Br** im. ed. *sta'lič*, 85; **Ča** im. ed. *sta'lič*, 86, 117, 159, 201, 205, 209; **Pl** im. ed. *stol'ęč*, 86, 118, 217, 219; **Ter** im. ed. *stol'ljč*, 86, 119, 250, 254; **Ti** im. ed. *stol'ljč*, 86, 159; **Za** im. ed. *stol'ljč*, 87, 121, 159, 267, 269, 272; *stou*, 146, 268, 271
- stopa**: **Ter** im. ed. *štó:pa*, 66, 248; **Za** im. ed. *štó:pa*, 66, 265
- stopiti**: **Ča** nedol. *stopi:t*, 122, 204; **Ter** nedol. *stopi:tj*, 123, 254
- storiti**: **Br** nedol. *s'tort*, 85; 3. os. ed. *stó:r*, 61, 358; del. na -l m. sp. *stù:ru*, 57, 144; del. na -l ž. sp. *stor'la*, 116; del. na -l sr. sp. *stor'lo*, 116; **Ča** nedol. *s'tart*, 86, 206, 209; 3. os. ed. *stá:r*, 61, 124, 199, 206, 358; 2. os. mn. *stá:rta*, 358; del. na -l m. sp. *stù:oru*, 58, 144, 198, 203; **Ma** nedol. *štort*, 86; 3. os. ed. *štó:r*, 358; del. na -l m. sp. *stù:oru*, 144; **Pl** nedol. *stor'tę*, 86, 118, 217, 219; 3. os. ed. *stú:reę*, 62, 214, 358; 3. os. mn. *stú:reju*, 358; del. na -l m. sp. *stù:oru*, 58, 145, 214, 218; **Po** nedol. *stor'tę*, 86, 118; 3. os. ed. *stó:reę*, 62, 359; 2. os. mn. *stortá:*, 359; del. na -l m. sp. *stù:oru*, 58, 145; **Ter** nedol. *štort'j*, 86, 119, 250, 254; 3. os. ed. *štó:rj*, 62, 127, 247, 252, 358; 1. os. mn. *štó:rjta*, 127, 252, 358; del. na -l m. sp. *stù:oru*, 58, 145, 242, 245, 255; del. na -l ž. sp. *stor'la*, 242; del. na -ć *štó:rjč*, 115, 252; **Za** nedol. *stor'tj*, 87, 121, 267, 269, 272; 3. os. ed. *štó:rj*, 62, 128, 265, 268, 359; form. *štó:rjte*, 359; del. na -l m. sp. *stù:oru*, 59, 146, 265, 270, 271
- storž** ‘podporni kol sredi kope’: **Ter** im. ed. *štors*, 84, 251; rod. ed. *štór'za*, 119, 254
- strah**: **Ter** im. ed. *štrà:x*, 73, 249; rod. ed. *štrá:xu*, 98, 249; **Za** im. ed. *štrà:x*, 74, 266; rod. ed. *štrá:xa*, 99, 134, 267, 270
- stramač** * ‘žimnica’: **Za** im. ed. *stra'mač*, 268
- stramb** * ‘čuden’: **Ter** m. sp. *št'ramp*, 251; ž. sp. *štrám:ba*, 250; sr. sp. *štrám:bo*, 250
- streha**: **Br** im. ed. *strié:xa*, 54; **Ča** im. ed. *strié:xa*, 55, 198; **Ma** im. ed. *stri:áxa*, 55; **Pl** im. ed. *stri:é:xa*, 55, 213; **Pr** rod. ed. *štrié:xe*, 114, 231; **Ter** ‘s slamo krita streha’ im. ed. *štrié:xa*, 56, 244

- strestī:** **Ma** del. na *-l* sr. sp. *štré:šlo*, 343; **Po** del. na *-l* sr. sp. *stré:slo*, 343; **Ter** del. na *-l* m. sp. *stré:šou*, 343; del. na *-l* ž. sp. *štré:šla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *štré:šlo*, 343
- stric:** **Br** im. ed. ⟨stríc⟩, 66; **Ča** im. ed. *stríc*, 67, 197
- striga** ‘strigalica’: **Ter** im. ed. *štrí:a*, 156, 259
- strina:** **Br** im. ed. ⟨strína⟩, 66
- strm:** **Ma** m. sp. *štərmà:n*, 75, 139; ž. sp. *štər'ma*, 139; sr. sp. *štərmù:ə*, 139
- strok** ‘kos česa’: **Ter** im. ed. *štrò:k*, 66, 248; rod. ed. *štrò:ka*, 96, 133, 248, 255
- studenec:** **Ma** im. ed. *štədé:naç*, 129; *šçədé:naç*, 129; **Pl** im. ed. *štedenaç*, 91, 111, 130, 217, 218, 219
- suh:** **Br** m. sp. *sù:x*, 69, 335; ž. sp. *sú:xa*, 69, 335; sr. sp. *suxù:ə*, 57, 129, 335; **Ča** m. sp. *sù:x*, 69, 197, 335; ž. sp. *sú:xa*, 69, 197, 335; sr. sp. *sú:xo*, 98, 117, 198, 204, 335; **Ma** m. sp. *šù:x*, 69, 335; ž. sp. *šú:xa*, 69, 335; sr. sp. *šuxù:ə*, 58, 129, 335; **Pl** m. sp. *šù:x*, 70, 213, 335; ž. sp. *šú:xa*, 70, 213, 335; sr. sp. *šú:xo*, 98, 118, 213, 220, 335; **Po** m. sp. *sù:x*, 70, 335; ž. sp. *su'xa*, 107, 130, 335; sr. sp. *sú:xo*, 98, 118, 335; **Pr** m. sp. *šù:x*, 70, 227, 335; ž. sp. *šu'xa*, 107, 130, 230, 231, 335; sr. sp. *šuxù:ə*, 58, 130, 227, 231, 335; **Ter** m. sp. *šù:x*, 70, 244, 258, 335; ž. sp. *šú:xa*, 70, 244, 258, 335; sr. sp. *šú:xo*, 98, 244, 258, 335; m. sp. mn. *šú:šj*, 243; *šú:xj*, 243; **Ti** m. sp. *sù:h*, 70, 335; ž. sp. *sú:ha*, 70, 335; sr. sp. *sú:ho*, 98, 120, 335; **Vi** m. sp. *sù:x*, 70, 335; ž. sp. *sú:xa*, 70, 335; sr. sp. *sú:xo*, 98, 120, 335; **Za** m. sp. *sù:x*, 71, 264, 335; ž. sp. *sú:xa*, 71, 264, 335; sr. sp. *sú:xo*, 98, 121, 264, 269, 335
- sulj** * ‘čeber’: **Ter** im. ed. *šujj*, 88, 250, 257; rod. ed. *šú:ja*, 257
- suš** * ‘suša’: **Br** im. ed. *šú:š*, 69, 158, 281; rod. ed. *šú:ša*, 281; **Ča** im. ed. *sú:š*, 69, 197, 281; rod. ed. *sú:ša*, 281; **Ma** im. ed. *šú:š*, 69, 281; rod. ed. *šú:ša*, 281; **Pl** im. ed. *šú:š*, 70, 213, 281; rod. ed. *šú:ša*, 281; **Po** im. ed. *šú:š*, 70, 158, 281; rod. ed. *šú:ša*, 107, 130, 281; **Pr** im. ed. *šú:š*, 70, 227, 281; rod. ed. *šú:ša*, 107, 130, 230, 231, 281; **Ter** im. ed. *šú:s*, 70, 244, 281; rod. ed. *šú:ša*, 281; **Vi** im. ed. *sú:š*, 70, 281; rod. ed. *sú:ša*, 281
- suša:** **Br** im. ed. *šú:ša*, 69, 158, 281; tož. ed. *šú:šo*, 281
- sušica** ‘suha ženska’: **Ter** im. ed. *šuší:ča*, 130, 252
- sušiti:** **Br** nedol. ⟨šušít⟩, 129, 158, 359; *šušít*, 129, 158, 359; 3. os. ed. *šuší:*, 359; 3. os. mn. *šušjó:*, 124, 359; **Ča** nedol. *šušít*, 129, 158, 203, 359; 3. os. ed. *suší:*, 359; 3. os. mn. *sušjá:*, 124, 158, 199, 206, 359; del. na *-l* m. sp. *sù:šu*, 144, 203, 359; del. na *-l* ž. sp. *šuší:la*, 359; del. na *-l* sr. sp. *suší:lo*, 359; **Ma** nedol. *šušít*, 129, 359; 1. os. ed. *sušín*, 143; 3. os. ed. *šuší:*, 359; 2. os. mn. *sušə'ta*, 125, 359; del. na *-l* m. sp. *suší:u*, 359; del. na *-l* ž. sp. *suší:la*, 359; del. na *-l* sr. sp. *suší:lo*, 359; **Pl** nedol. *šuší:tę*, 130, 218, 359; 3. os. ed. *šuší:*, 359; 3. os. mn. *sušęjó:*, 125, 219, 359; del. na *-l* m. sp. *šú:šu*, 98, 145, 213, 218, 222, 359; del. na *-l* ž. sp. *suší:la*, 359; del. na *-l* sr. sp. *suší:lo*, 223, 359; del. na *-l* m. sp. mn. *šuší:lę*, 125, 219; **Po** nedol. *šuší:tę*, 130, 158, 360; 3. os. ed. *sú:šę*, 158, 360; 1. os. mn. *su'šęmo*, 103, 130, 360; del. na *-l* m. sp. *sú:šu*, 98, 145, 360; **Pr** 3. os. ed. *šoší:*, 360; 1. os. mn. *šošmóə*, 360; del. na *-l* m. sp. *šoší:u*, 360; del. na *-l* ž. sp. *šoší:la*, 360; del. na *-l* sr. sp. *šoší:lo*, 360; **Ter** nedol. *šuší:tj*, 130, 252, 258, 359; 3. os. ed. *šú:šj*, 127, 252, 359; *šuší:*, 359; 2. os. mn. *šú:šjta*, 127, 252, 359; del. na *-l* m. sp. *šú:šou*, 98, 244, 260, 359; del. na *-l* ž. sp. *šuší:la*, 359; del. na *-l* sr. sp. *šuší:lo*, 260, 359; **Ti** nedol. *suší:tj*, 130, 158, 360; *šuší:tj*,

- 130, 158, 360; 3. os. ed. *sú:šj*, 360; *šú:šj*, 360; 1. os. mn. *sú:šjmo*, 360; *šú:šjmo*, 360; **Vi** nedol. (sušitè), 130, 360; **Za** 3. os. ed. *šuší*, 360
- sveča**: **Ča** im. ed. *své:jća*, 55, 147, 159, 199, 207, 209; **Pl** im. ed. *švi:éčca*, 55, 148, 159, 213, 221, 222; **Po** im. ed. *své:jća*, 55, 148, 159; **Ter** im. ed. *švé:jća*, 56, 148, 159, 246, 257, 259; *šviéčca*, 56, 148, 159, 244, 246, 257, 259; **Vi** im. ed. (svéjčca), 56, 149, 159; **Za** im. ed. *sviéčca*, 57, 149, 159, 264, 271, 272; *své:čca*, 149, 271; im. mn. *sviéčce*, 115, 269
- svečar**: **Ter** im. ed. *šviéčcar*, 148, 257
- svečenik** 'svetnik': **Ma** im. ed. *švečéní:k*, 67, 111, 114, 147, 159
- sveder**: **Br** im. ed. (sviédər), 54, 147; **Vi** im. ed. (sviédar), 56, 149
- svet**¹ (m. sp.): **Br** im. ed. (sbiēt), 53, 54, 147; *sviét*, 53, 54, 147; **Ča** im. ed. *sviét*, 55, 147, 198, 207; **Ma** im. ed. *švi:ət*, 55, 147; **Po** im. ed. *sviét*, 55, 148; rod. ed. *své:ta*, 93, 132; **Ter** im. ed. *šviét*, 56, 148, 244, 257; rod. ed. *švé:ta*, 93, 133, 239, 246, 255; *švé:tu*, 93, 239, 246; **Ti** rod. ed. *své:ta*, 93, 149; mest. ed. *své:tu*, 130; **Vi** im. ed. *sviét*, 56, 149; rod. ed. *své:tu*, 93, 131
- svet**² (prid.): **Br** m. sp. *svét*, 63; ž. sp. *své:ta*, 63; **Ma** m. sp. *švé:t*, 63; **Ter** m. sp. *švé:t*, 64, 247; ž. sp. *švé:ta*, 64, 239, 247; sr. sp. *švé:to*, 95, 247
- svetica** * 'svetnica': **Ter** im. ed. *švetí:ča*, 148, 257
- svetik** * 'svetnik': **Ter** im. ed. *švetí:k*, 148, 257
- svetiti**: **Ter** nedol. *šviti:tj*, 109, 148, 256, 257
- svinja**: **Br** im. ed. (sviña), 66, 147; **Ma** im. ed. *švi:ña*, 147; **Pl** im. ed. *švi:ña*, 67, 148, 213, 221; **Ter** im. ed. *švi:ña*, 68, 148, 243, 256, 257; **Ti** im. ed. *svi:ña*, 149; **Vi** im. ed. (sviña), 149; **Za** im. ed. *svi:ña*, 149, 271
- svoj**: **Br** m. sp. (s^uój), 57, 370; **Pl** m. sp. *su:ój*, 58, 214, 370; sr. sp. *švé:*, 58, 214, 370; **Po** m. sp. *suój*, 58, 370; ž. sp., tož. ed. *suó:*, 370; **Ter** m. sp. *šuj*, 58, 245, 370

Š

- šče** * 'še': **Ter** *šce*, 159, 258
- ščepati** * 'zdraveti': **Ter** 3. os. ed. *ščé:pa*, 246
- ščinkavec**: **Ter** im. ed. *ščí:nkavač*, 136, 148, 255, 257; im. mn. *ščí:nkučj*, 120, 133, 151, 253
- šenša** * 'vnebovzetje': **Za** im. ed. *šé:nša*, 265
- šest**: **Br** *šè:st*, 59; **Ča** *šă:st*, 60, 198; **Ma** *šĕ:st*, 60; **Pl** *šjè:st*, 60, 214; **Po** *šè:st*, 60; **Ter** *šè:st*, 60, 246, 258; **Ti** *šĕ:st*, 60; **Vi** (šĕst), 61; **Za** *šĕ:st*, 61, 265
- šija** 'vrat': **Br** im. ed. *ší:ja*, 67; **Ča** im. ed. *ší:ja*, 67, 197; **Po** im. ed. *ší:ja*, 68; **Ter** im. ed. *ší:a*, 68, 141, 243, 257; **Vi** im. ed. *ší:ja*, 68; **Za** im. ed. *ší:ja*, 69, 264; rod. ed. *ší:je*, 115, 269
- šilo**: **Br** im. ed. (šílo), 67, 117; **Ter** im. ed. *ší:lo*, 68, 120, 243, 254; **Vi** im. ed. (šílo), 68, 120; **Za** im. ed. *ší:lo*, 69, 264
- šina** * 'tračnica': **Ter** im. ed. *ší:na*, 244
- šindik** * 'župan': **Za** im. ed. *ší:ndjĕk*, 264
- šinje** * 'še vedno': **Ča** *ší'ne*, 124, 203
- širok**: **Br** m. sp. *ša'rok*, 83, 334; ž. sp. *šaro'ka*, 334; sr. sp. *šaro'ko*, 83, 334; **Ča** m. sp. *ša'rak*, 83, 117, 202, 205, 334; ž. sp. *šara'ka*, 117, 205, 334; sr. sp. *šara'ko*, 83, 117, 202, 205, 334; **Ma** m. sp. *ša'rok*, 83, 117, 334; ž. sp. *šaro'ka*, 117, 334; sr. sp. *šaro'ko*, 83, 117, 334; **Pl** m. sp. *šo'rok*, 83, 117, 205, 217, 334; ž. sp. *šoro'ka*, 117, 118, 205, 219, 334; sr. sp. *šoro'ko*, 83, 117, 118, 205, 217, 219, 334; **Po** m. sp. *šo'rok*, 83, 117, 205, 334; ž. sp. *šoro'ka*, 117, 118, 205, 334; sr. sp. *šoro'ko*, 83, 117, 118, 205, 334; **Pr** m. sp. *š'rok*, 83, 126, 229, 234, 334;

- ž. sp. *šoro'ka*, 119, 126, 233, 234, 334; sr. sp. *šoro'ko*, 83, 119, 126, 229, 233, 234, 334; **Ter** m. sp. *šo'rok*, 84, 117, 127, 205, 251, 254, 334; ž. sp. *šoro'ka*, 117, 127, 205, 254, 334; sr. sp. *šoro'ko*, 84, 117, 127, 205, 251, 254, 334; m. sp. mn. *šoro'čj*, 243; **Ti** m. sp. *šj'rok*, 84, 334; **Vi** m. sp. ⟨šorök⟩, 84, 334; ž. sp. ⟨šorökä⟩, 120, 334; **Za** m. sp. *šo'rok*, 84, 117, 205, 270, 334; ž. sp. *šoro'ka*, 117, 121, 205, 269, 270, 272, 334; sr. sp. *šoro'ko*, 84, 117, 121, 205, 267, 269, 270, 272, 334
- šivati** **Vi** nedol. ⟨šiuátè⟩, 128; 1. os. ed. ⟨šiuān⟩, 68; del. na -l m. sp. ⟨šiuou⟩, 146
- šjor** * 'gospod': **Ter** im. ed. *šjò:r*, 248
- šjora** * 'gospa': **Ter** im. ed. *šjò:ra*, 248
- škarifa** * 'vrsta pokrivala': **Ter** im. ed. *škari:fa*, 244; **Za** im. ed. *škari:fa*, 264, 270
- škarje**: **Ča** im. mn. *škà:rje*, 71, 114, 200, 204; **Ter** im. mn. *škà:rje*, 73, 249
- šklop** * 'puška': **Ter** im. ed. *šk'lop*, 251
- škoda**: **Vi** im. ed. ⟨škòda⟩, 96; **Za** im. ed. *škò:da*, 62, 265
- škola** * 'šola': **Ter** im. ed. *škuola*, 246
- škrbina** 'manjša luknja': **Ter** im. ed. *škarbi:na*, 139, 255
- škropiti**: **Ter** nedol. *škropì:tj*, 119, 254; 1. os. mn. *škropimó:*, 248; 2. os. mn. *škropítár:*, 249; del. na -l m. sp. *škro'pou*, 145, 251
- škur** * 'temen': **Ter** m. sp. *škù:r*, 244; ž. sp. *škù:ra*, 244; sr. sp. *škù:ro*, 244
- škušjarica** * 'kuščarica': **Ma** im. ed. *škù:šjarca*, 125
- špalin** * 'vrvica': **Ter** im. ed. *špà:ljn*, 250
- špeh**: **Br** im. ed. *š'pax*, 81; rod. ed. *špa'xa*, 110; **Ča** im. ed. *š'pex*, 81, 202; rod. ed. *špe'xa*, 110, 204; **Pl** im. ed. *š'pex*, 81, 217; rod. ed. *špe'xa*, 111, 218; **Po** im. ed. *š'pex*, 81; **Ter** im. ed. *š'pex*, 81, 250; rod. ed. *špe'xy*, 112, 253; **Za** im. ed. *š'pex*, 81, 267
- špica** 'trn': **Ter** im. ed. *špi:ca*, 244
- špik** 'kljun': **Ča** im. ed. *š'pək*, 86, 203
- špital** * 'bolnišnica': **Ter** im. ed. *špítá:u*, 250
- špojga** * 'maslo': **Pl** im. ed. *špù:ojja*, 214; **Ter** im. ed. *špùoja*, 246; **Za** im. ed. *špùoja*, 265
- špolert** * 'štedilnik': **Pl** im. ed. *špo'lert*, 217; **Ter** im. ed. *špo'lert*, 251; **Za** im. ed. *špo'lert*, 267
- špork** * 'umazan': **Ter** m. sp. *š'pork*, 251; ž. sp. *špór:ka*, 248; sr. sp. *špór:ko*, 248
- štirje**: **Br** ⟨štèrijj⟩, 67; **Ma** *šti:ár*, 67; **Pl** *šti:éře*, 67, 214; **Po** *štiéře*, 68; **Ter** *četiéřj*, 68, 245; **Ti** *štiéřj*, 68; **Vi** ⟨štirè⟩, 68; **Za** *štiéřj*, 69, 264; *štiéřj*, 69, 264
- štomih** * 'želodec': **Pl** im. ed. *štò:jmex*, 215; **Ter** im. ed. *štò:mix*, 248
- šuliti**: **Ter** nedol. *šú:ljtj*, 127, 252; *šulì:tj*, 130, 252; del. na -č *šú:lč*, 115, 252
- šumeti**: **Ter** nedol. *šumiétj*, 130, 252

T

- ta tje** * '(prav) tam': **Ter** *tačje*, 245
- tača** * 'kozarec, skodelica': **Ter** im. ed. *tà:ča*, 250
- tajiča** * 'buča': **Ter** im. ed. *tai:ča*, 244
- tak** * 'peta pri čevlju': **Za** im. ed. *'tak*, 268
- tako**: **Br** ⟨tak^u⟩, 57; *takù:ə*, 57, 131; **Ča** *tá:ka*, 98, 201, 205; **Pl** *tá:ko*, 98, 118, 216, 220; **Ter** *tá:ko*, 98, 120, 249, 254
- takole**: **Ter** *ko'le*, 119, 254
- tamež** * 'manjše sito': **Ter** im. ed. *temè:š*, 247
- tanek**: **Ter** m. sp. *tá:nak*, 99, 136, 249, 255; ž. sp. *tá:nka*, 99, 249; sr. sp. *tá:nko*, 99, 249
- tasa**¹ * 'davek': **Ter** im. ed. *tá:ša*, 250
- tasa**² * 'skladovnica, kup': **Ter** im. ed. *tá:ša*, 250
- tast**: **Br** im. ed. ⟨tāst⟩, 74, 304; rod. ed. ⟨tāstū⟩, 134, 304; **Ča** im. ed. *tà:st*, 74, 201, 304; rod. ed. *tá:sta*, 99, 132, 201, 205, 304; **Ma** im. ed. *tà:st*, 75, 304; rod.

- ed. *taštù*; 135, 304; **PI** im. ed. *tà:st*, 75, 216, 304; rod. ed. *tá:sta*, 99, 130, 132, 216, 218, 220, 304; *tá:štu*, 130, 218, 304; **Po** im. ed. *tà:st*, 75, 304; rod. ed. *tà:stę*, 126; *tà:stę* (!), 304; **Pr** im. ed. *tà:st*, 75, 228, 304; rod. ed. *taštù*; 136, 234, 304; **Ter** im. ed. *tà:st*, 75, 249, 258, 304; rod. ed. *tá:štu*, 99, 249, 253, 304; daj. ed. *tá:štu*, 130; **Ti** im. ed. *tà:st*, 75, 304; rod. ed. *tá:šća*, 133; *tá:šća* (!), 99, 304; **Vi** im. ed. ⟨tāst⟩, 75, 304; **Za** im. ed. *tà:st*, 75, 266, 304; rod. ed. *tá:stu*, 99, 131, 267, 268, 304
- tašča**: **Br** im. ed. *tá:šća*, 74, 158, 282; tož. ed. *tá:ščo*, 282; **Ča** im. ed. *tá:šća*, 74, 159, 201, 208, 282; tož. ed. *tá:ščo*, 282; or. ed. *tà:ščo*, 74, 201; **Ma** im. ed. *tá:šća*, 75, 159, 282; tož. ed. *tá:ščo*, 282; **PI** im. ed. *tá:ščā*, 75, 159, 216, 222, 282; tož. ed. *tá:šču*, 282; **Po** im. ed. *tá:šća*, 75, 159, 282; tož. ed. *tá:šču*, 282; **Pr** im. ed. *tá:ščā*, 75, 159, 228, 237, 282; tož. ed. *tá:ščo*, 282; **Ter** im. ed. *tá:šca*, 75, 159, 249, 258, 282; tož. ed. *tá:šču*, 282; im. mn. *tá:šce*, 115, 253; **Ti** im. ed. *tá:šća*, 75, 159, 282; tož. ed. *tá:šču*, 282; **Vi** im. ed. ⟨tášća⟩, 75, 159, 282; **Za** im. ed. *tá:šća*, 75, 159, 266, 272, 282; tož. ed. *tá:šču*, 282
- tavla** * ‘miza’: **Ter** im. ed. *tà:ula*, 250, 257
- teči**: **Ča** 3. os. ed. *te'če*, 202; del. na -l m. sp. *tá:ku*, 60, 144, 198, 203; **PI** 3. os. ed. *tečjé*; 214
- teden**: **Br** im. ed. ⟨tiēdn̩⟩, 54; **Po** im. ed. *tię'dan*, 108; **Pr** im. ed. *tię'den*, 108, 109, 229, 235; **Ter** im. ed. *tiędan*, 56, 244; **Vi** im. ed. ⟨tiędan⟩, 56
- tele**: **Br** im. ed. *ta'le*, 82, 110; rod. ed. *talé:t*, 63; **Ča** im. ed. *te'le*, 82, 110, 201, 204, 209; **PI** im. ed. *te'le*, 82, 111, 217, 218, 222; rod. ed. *telé:ta*, 64, 215; **Ti** im. ed. *te'le*, 82, 112; **Vi** im. ed. ⟨telę⟩, 112; *te'le*, 82; **Za** im. ed. *te'le*, 82, 113, 267, 269
- televizjon** * ‘televizija’: **Ter** im. ed. *televizjò:n*, 248
- telo**: **PI** im. ed. *tię:lo*, 93, 118, 214, 220
- tema**: **Br** im. ed. *ta'ma*, 88, 134, 285; tož. ed. *tamò*; 285; **Ma** im. ed. *ta'ma*, 89, 135, 285; tož. ed. *tamò*; 285; **PI** im. ed. *to'ma*, 89, 135, 217, 220, 222, 285; tož. ed. *tó:mu*, 122, 218, 222, 285; **Po** im. ed. *to'ma*, 89, 136, 285; tož. ed. *to'mu*, 285; **Pr** im. ed. *te'ma*, 89, 136, 230, 232, 285; tož. ed. *temò*, 285; **Ter** im. ed. *tó:ma*, 248, 285; tož. ed. *tó:mu*, 123, 253, 285; **Ti** im. ed. *tò:ma*, 285; tož. ed. *tò:mu*, 123, 285; **Za** im. ed. *tò:ma*, 285; tož. ed. *tò:mu*, 123, 269, 285
- temav** ‘temen’: **Ma** m. sp. *ta'mau*, 151; ž. sp. *tamà:ua*, 72, 147; sr. sp. *tamá:uo*, 72, 147
- temen**: **Br** m. sp. *temà:n*, 74, 134, 331; ž. sp. *tam'na*, 134, 331; sr. sp. *temnù:ə*, 57, 134, 331; **PI** ž. sp. *témna*, 331; sr. sp. *témno*, 331; **Pr** m. sp. *temà:n*, 75, 136, 228, 232, 331; ž. sp. *tem'na*, 136, 232, 331; m. sp. mn. *temnì*; 331
- Ter** (tpn.): **Ter** im. ed. *'Ter*, 80, 91, 251; rod. ed. *Te'ra*, 136, 254
- ter** * ‘reka’: **Ter** im. ed. *'ter*, 80, 91, 251; rod. ed. *te'ra*, 136, 254
- tesen**: **PI** sr. sp. *tię:sno*, 93, 118, 214, 220; **Vi** m. sp. ⟨tęsan⟩, 136
- testo**: **Br** im. ed. *testù:ə*, 57; **Ča** im. ed. *tá:sto*, 93, 117, 199, 204; rod. ed. *tá:sta*, 132, 205; **PI** im. ed. *tię:sto*, 93, 118, 214, 220
- tešče**: **Br** (*na*) *'tašč*, 158, 333; **Ča** (*na*) *taš'če*, 81, 135, 202, 205, 333; **Ma** (*na*) *taš'če*, 333; *taš'če*, 135; **PI** (*na*) *taš'če*, 135; (*na*) *taš'če*, 333; *taš'če*, 159, 220, 222; **Po** (*na*) *taš'če*, 135, 159, 333; **Pr** (*na*) *teš'če*, 136; *teš'če*, 159, 232, 237, 333
- teta**: **Br** im. ed. *ta'ta*, 88, 110, 283; tož. ed. *ta'to*, 85, 283; **Ča** im. ed. *te'ta*, 89, 110, 202, 204, 209, 283; tož. ed. *te'to*, 85, 202,

- 283; **Ma** im. ed. *te'ta*, 89, 111, 283; tož. ed. *te'to*, 85, 283; **Pl** im. ed. *te'ta*, 89, 111, 217, 218, 222, 283; tož. ed. *te'tu*, 283; *te'ty*, 85, 217; **Po** im. ed. *te'ta*, 89, 111, 284; tož. ed. *te'tu*, 85, 284; **Pr** im. ed. *te'ta*, 89, 112, 230, 231, 237, 284; tož. ed. *te'to*, 85, 230, 284; **Ter** im. ed. *te'ta*, 89, 112, 251, 253, 260, 283; tož. ed. *te'ty*, 85, 250, 283; im. mn. *te'te*, 82, 251; **Ti** im. ed. *te'ta*, 90, 112, 284; tož. ed. *te'ty*, 85, 284; **Vi** im. ed. (tetä), 90, 112, 284; **Za** im. ed. *te'ta*, 90, 113, 268, 269, 272, 284; rod. ed. *te'te*, 82, 267; tož. ed. *te'ty*, 85, 267, 284; or. mn. *te'tà:mj*, 128, 268
- teža**: **Br** im. ed. *té:ža*, 63
- težek**: **Br** m. sp. (težâk), 74, 336; ž. sp. (taškà), 113, 336; sr. sp. *taškù:ə*, 57, 336; **Ča** m. sp. *tâ:žak*, 94, 135, 199, 205, 336; ž. sp. *teš'ka*, 113, 204, 336; sr. sp. *tâ:ško*, 94, 117, 199, 204, 336; **Ma** m. sp. *težà:k*, 75, 114, 336; ž. sp. *teš'ka*, 114, 336; sr. sp. *teškù:ə*, 114; **Pl** m. sp. *té:žak*, 94, 135, 215, 220, 222, 336; ž. sp. *teš'ka*, 114, 219, 336; sr. sp. *té:ško*, 94, 118, 215, 220, 222, 336; **Po** m. sp. *té:žak*, 95, 136, 337; ž. sp. *teš'ka*, 114, 337; sr. sp. *té:ško*, 95, 118, 337; **Pr** m. sp. *težà:k*, 75, 114, 228, 237, 337; ž. sp. *teš'ka*, 114, 231, 337; sr. sp. *teškù:ə*, 58, 114, 227, 231, 237, 337; **Ter** m. sp. *té:žak*, 95, 136, 247, 255, 258, 260, 336; ž. sp. *té:ška*, 95, 247, 336; sr. sp. *té:ško*, 95, 247, 260, 336; **Vi** ž. sp. (têška), 337; **Za** m. sp. *té:žak*, 95, 137, 265, 270, 272, 337; ž. sp. *té:ška*, 95, 265, 337; sr. sp. *té:ško*, 95, 121, 265, 269, 272, 337
- tihen** * 'tih, molčeč': **Ter** m. sp. *tù:xan*, 68, 136, 243, 255; ž. sp. *tù:xna*, 68, 243; sr. sp. *tù:xno*, 68, 243
- tiho**: **Ter** *tí:xo*, 120, 254
- tikaj** * 'toliko': **Za** *tij'kej*, 90, 267
- timp** * 'čas': **Pl** im. ed. *'təmp*, 217; rod. ed. *tí:mpa*, 213; **Ter** tudi 'vreme' im. ed. *'tjəmp*, 250; **Vi** im. ed. (təmp), 86
- timplin** * 'sencè': **Za** im. mn. *tù:mpļinj*, 264
- tiščati**: **Ma** nedol. *tíščã:t*, 125, 159; del. na -l m. sp. *tíščū*, 144; **Vi** nedol. (tiščãte), 128, 159
- tla**: **Br** im. mn. *t'la*, 88, 312; rod. mn. *t'le*, 312; **Ča** im. mn. *t'la*, 89, 202, 312; rod. mn. *t'lex*, 312; **Ma** im. mn. *t'la*, 312; rod. mn. *tli:əx*, 312; **Pl** im. mn. *t'la*, 89, 217, 312; rod. mn. *t'ly*, 312; **Po** rod. mn. *tliəx*, 313; mest. mn. *tliəx*, 313; **Pr** im. mn. *t'le*, 229, 313; rod. mn. *t'lex*, 313; **Ti** im. mn. *k'la*, 90, 313; rod. mn. *k'ly*, 313; **Vi** im. mn. (tlä), 313; *k'la*, 313; *t'la*, 90; rod. mn. *k'ly*, 313
- to**: **Ter** *tù:ə*, 58, 241, 245; *'tu*, 241; naslonsko *to*, 242; *te*, 242; **Za** *tù:ə*, 59, 265
- tobak**: **Ter** im. ed. *ta'bak*, 251; *to'bak*, 251; rod. ed. *tabá:ka*, 250; *tobá:ka*, 250
- toblad** * 'senik, skedenj': **Ter** im. ed. *toblã:t*, 250; **Za** im. ed. *toblã:t*, 267
- toča**: **Br** im. ed. (túca), 76; *tú:ča*, 158; **Ča** im. ed. *tó:uča*, 76, 200; **Ma** im. ed. *tú:ča*, 76; **Pl** im. ed. *tó:uča*, 76, 215; **Po** im. ed. *tó:uča*, 76; **Pr** im. ed. *tú:ča*, 76, 227; **Ter** im. ed. *tó:uča*, 77, 247, 248, 257; **Vi** im. ed. *tó:uča*, 77
- točiti**: **Ter** nedol. *toçitj*, 119, 254; 3. os. ed. *tó:çj*, 62, 247
- todesk** * 'nemški': **Ter** m. sp. *to'dešk*, 251
- tok** * 'kos': **Ter** im. ed. *'tok*, 251
- tolči**: **Ča** nedol. *tó:uč*, 76, 200; **Ma** nedol. *tú:c*, 76, 159; **Pl** nedol. *tó:učg*, 76, 215; 3. os. ed. *touçjé:*, 214; **Pr** del. na -l m. sp. *tù:kə*, 145, 233; **Za** nedol. *tó:učj*, 272; *tó:učj*, 77, 159, 266; 3. os. ed. *touçjé:*, 138, 269
- tolst**: **Br** m. sp. *tù:st*, 76; ž. sp. *tú:sta*, 76; sr. sp. *tustù:ə*, 57, 137; **Ča** m. sp. *tù:st*, 76, 198; ž. sp. *tú:sta*, 76, 198; sr. sp. *tú:sto*, 100, 117, 198, 204
- tolšča**: **Ča** im. ed. *tú:šča*, 76, 159, 198, 208; **Ma** im. ed. *tú:ščã*, 76, 159
- topiti**: **Ter** nedol. *topitj*, 119, 254; 3. os. ed. *tó:pj*, 247

- topol:** **Br** im. ed. *ta'pu*, 144, 299; rod. ed. *ta'po'la*, 299; **Ma** im. ed. *ta'pu*, 117, 144, 299; rod. ed. *ta'po'la*, 299; **Pl** im. ed. *to'pu*, 118, 145, 216, 219, 299; rod. ed. *ta'po'la*, 299; **Po** im. ed. *to'pu*, 145, 300; rod. ed. *ta'po'la*, 300; **Pr** im. ed. *to'po*, 119, 145, 230, 233, 300; rod. ed. *ta'po'lø*, 300; **Ter** im. ed. *to'pou*, 119, 145, 251, 254, 299; rod. ed. *ta'po'la*, 299; **Za** im. ed. *ta'pou*, 121, 146, 268, 270, 271, 300; rod. ed. *ta'po'la*, 300
- torbid** * 'kalen': **Ter** ž. sp. *tò:rbjda*, 248, 252
- torek:** **Ma** im. ed. *tó:rak*, 135; **Pl** im. ed. *to'rak*, 118, 219; **Po** im. ed. *to'rak*, 118; **Pr** im. ed. *to'rok*, 91, 119, 230, 233; **Ter** im. ed. *to'rak*, 119, 254; **Ti** im. ed. *to'rak*, 120; **Vi** im. ed. *to'rak*, 120; **Za** im. ed. *to'rak*, 121, 269
- torond** * 'okrogel': **Ter** m. sp. *torò:nt*, 248, 255; ž. sp. *torò:nda*, 248, 255; sr. sp. *torò:mno*, 248, 255
- torta** *: **Ter** im. ed. *tò:rta*, 248
- tosih** * 'strup': **Ter** im. ed. *tù:ošjx*, 246; **Za** im. ed. *tù:ošjx*, 265
- trak:** **Ter** im. ed. *trà:k*, 73, 249; rod. ed. *trà:ku*, 98, 249
- trakič:** **Ter** im. ed. *trà:kjé*, 127, 252
- trava:** **Br** im. ed. ⟨tráwa⟩, 146; *trá:ua*, 146, 282; tož. ed. *trauò:*, 131, 282; or. mn. *trauà:m*, 282; **Ča** im. ed. *trá:ua*, 71, 147, 200, 282; tož. ed. *trá:uo*, 282; or. mn. *trauà:m*, 282; **Ma** im. ed. *trá:ua*, 72, 147, 282; tož. ed. *trauà*, 65, 132, 282; or. mn. *trà:uam*, 125; **Pl** im. ed. *trá:ua*, 72, 147, 216, 282; tož. ed. *trá:uu*, 282; or. mn. *trauà:mę*, 282; **Po** im. ed. *trá'ua*, 107, 132, 148, 282; tož. ed. *tra'uu*, 106, 282; or. mn. *trauà:mę*, 282; **Pr** im. ed. *tra'ua*, 107, 133, 148, 230, 232, 234, 236, 282; tož. ed. *trauòø*, 132, 234, 282; or. mn. *trauà:m*, 282; **Ter** im. ed. *trá:va*, 73, 148, 249, 257, 282; tož. ed. *trá:u*, 242, 258, 282; im. mn. *trá:ve*, 115, 253; or. mn. *travà:mj*, 282; **Ti** im. ed. *trá:ua*, 73, 149, 282; tož. ed. *trá:uu*, 282; im. mn. *trá:ve*, 115, 149, 266, 271, 282; rod. ed. *trá:ve*, 115, 149, 269, 271; tož. ed. *trá:uu*, 282
- travar:** **Ter** im. ed. *trà:var*, 133, 148, 255, 257
- travarica:** **Ter** im. ed. *trà:varjça*, 127, 148, 252, 257
- travnik:** **Br** im. ed. ⟨tráunək⟩, 124, 150; **Vi** im. ed. ⟨tráunək⟩, 74, 128, 151
- trd:** **Br** m. sp. *tàrd*, 78, 335; ž. sp. *tàr'da*, 138, 335; sr. sp. *tàrdù:ə*, 57, 138, 335; **Ča** m. sp. *tàrt*, 78, 202, 335; ž. sp. *tàr'da*, 139, 206, 335; sr. sp. *tàr'do*, 83, 139, 202, 206, 335; **Ma** m. sp. *tàrt*, 78, 335; ž. sp. *tàr'da*, 139, 335; sr. sp. *tàrdù:ə*, 139, 335; **Pl** m. sp. *tàrt*, 78, 218, 335; ž. sp. *tàr'da*, 139, 220, 335; sr. sp. *tàrdo*, 78, 118, 218, 335; **Po** m. sp. *tàrt*, 78, 335; ž. sp. *tàr'da*, 107, 139, 335; sr. sp. *tàrdo*, 78, 118, 335; **Pr** m. sp. *tàrt*, 79, 231, 335; ž. sp. *tàr'da*, 107, 139, 230, 234, 335; sr. sp. *tàrdù:ø*, 58, 139, 227, 234, 335; **Ter** m. sp. *tà:rt*, 79, 249, 335; ž. sp. *tà:rda*, 335; sr. sp. *tà:rdo*, 101, 249, 335; **Ti** m. sp. *tà:rt*, 79, 335; ž. sp. *tà:rda*, 79, 335; sr. sp. *tà:rdo*, 101, 120, 335; **Za** m. sp. *tę:rt*, 79, 265, 335; ž. sp. *tę:rda*, 79, 265, 335; sr. sp. *tę:rdo*, 80, 101, 121, 265, 269, 335
- trebiti:** **Ter** nedol. *tribì:tj*, 109, 256
- trebuh:** **Br** im. ed. ⟨tri'èbùx⟩, 87; *trie'bux*, 87; rod. ed. *triebù:xa*, 69, 87; mest. ed. ⟨trabúxu⟩, 87, 129; or. mn. *triebù:xi*, 87, 124; **Ča** im. ed. *tre'box*, 87, 108, 202, 204; rod. ed. *trebù:xa*, 69, 198; mest. ed. *trebù:se*, 129, 203; *trebù:xu*, 129, 203; im. mn. *trebù:s*, 124, 206; *trebù:x*, 124, 206; **Ma** im. ed. *tre'bux*, 88; rod. ed. *trebù:xa*, 69; **Pl** im. ed. *tri:èbux*, 55, 130, 213, 218, 245; rod. ed. *trebù:xa*, 70, 213, 245; **Po** im. ed. *tre'bux*, 88; rod. ed. *trebù:xa*, 70; or. mn. *trebù:xę*,

- 126; **Pr** im. ed. *trië'box*, 107, 109, 230, 235; rod. ed. *triëbú:xa*, 70, 227; **Ter** im. ed. *triëbux*, 130, 245, 252; rod. ed. *triëbuxa*, 245; daj. ed. *triëbuxu*, 130, 252; **Ti** im. ed. *triëbuh*, 56, 130, 245; rod. ed. *trebú:ha*, 70, 245; **Vi** im. ed. ⟨triëbox⟩, 130, 245; *triëbux*, 130, 245; rod. ed. *trebú:xa*, 70, 110, 245; **Za** im. ed. *triëbux*, 57, 131, 245, 264, 268; rod. ed. *triëbuxa*, 245
- trebuhast**: **Vi** m. sp. ⟨trebuxäst⟩, 130
- treno** * 'vlak': **Ter** im. ed. *trè:no*, 246
- trepetlika**: **Vi** im. ed. ⟨trepetníka⟩, 112
- tres** 'potres': **Ter** daj. ed. *tré:šu*, 130, 252; **Vi** im. ed. *tré:s*, 64
- treska**: **Ter** im. ed. *triëška*, 56, 244
- treskica**: **Ter** im. ed. *triëškíça*, 127, 252
- trestí**: **Br** nedol. *tré:st*, 63, 343; 3. os. ed. *tré:se*, 343; 2. os. mn. *tresá'te*, 113, 343; del. na *-l* m. sp. *trè:su*, 144, 343; del. na *-l* ž. sp. *tré:sla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *tré:slo*, 343; **Ča** nedol. *trá:st*, 63, 198, 343; 3. os. ed. *trá:se*, 343; 2. os. mn. *tresetá:*, 113, 201, 204, 343; form. *tresetá:*, 199; del. na *-l* m. sp. *trá:su*, 144, 203, 343; del. na *-l* ž. sp. *trá:sla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *trá:slo*, 343; **Ma** nedol. *tré:st*, 63, 343; 1. os. ed. *tré:sen*, 143; 3. os. ed. *tré:se*, 343; 2. os. mn. *tresé'ta*, 114, 343; del. na *-l* m. sp. *trè:šu*, 144, 343; del. na *-l* ž. sp. *tré:sla*, 343; **Pl** nedol. *tré:stę*, 64, 215, 343; 1. os. ed. *tresjé:n*, 143, 221; 3. os. ed. *tresjé:*, 114, 214, 219, 343; 1. os. mn. *tresemúér:*, 215; form. *tresetjé:*, 343; del. na *-l* m. sp. *trè:šu*, 145, 212, 218, 343; del. na *-l* ž. sp. *tré:sla*, 212, 343; del. na *-l* sr. sp. *tré:slo*, 343; **Po** nedol. *tré:stę*, 64, 343; 3. os. ed. *tresé:*, 105, 114, 343; 2. os. mn. *tresetá:*, 343; del. na *-l* m. sp. *trè:su*, 145, 343; del. na *-l* ž. sp. *tres'la*, 107, 114, 343; **Pr** nedol. *tré:st*, 64, 227, 228, 343; 3. os. ed. *treséé*, 105, 114, 231, 232, 343; 3. os. mn. *treséjǫó*, 343; del. na *-l* m. sp. *trè:šo*, 145, 233, 343; del. na *-l* ž. sp. *tré:sla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *tré:slo*, 343; **Ter** nedol. *tré:stj*, 64, 247, 343; 3. os. ed. *tresé:*, 114, 246, 253, 343; 1. os. mn. *tresemó:*, 248; 2. os. mn. *tresetá:*, 249, 343; **Vi** nedol. *tré:stj*, 64, 343; 3. os. ed. *tresé:*, 115, 343; 1. os. mn. *tresemó:*, 343; del. na *-l* m. sp. *trè:sou*, 146, 343; del. na *-l* ž. sp. *tré:sla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *tré:slo*, 343
- trije**: **Br** m. sp. ⟨tərië⟩, 138; **Ča** ž. sp. *trì:*, 67, 197; **Ma** ž. sp. *trì:*, 67; **Pl** ž. sp. *trì:*, 67, 213; **Po** ž. sp. *trì:*, 68; **Vi** m. sp. ⟨tárję⟩, 101; ž. sp. ⟨trī⟩, 68; **Za** m. sp. *tá:rjį*, 79, 265, 266; *tę:rjį*, 79, 265, 266; ž. sp. *trì:*, 69, 264
- trist** * 'slab (po značaju)': **Ter** m. sp. *t'rišt*, 250
- trn**: **Br** rod. ed. *tər'na*, 138; **Ča** im. ed. *tər'nə*, 203; **Pr** im. ed. *tərn*, 79, 231; im. mn. *tər'nə*, 139, 234; **Ter** im. ed. *tà:r*, 79, 80, 249, 258; *tè:r* (?), 80; im. mn. *tà:rnj*, 258; **Ti** im. ed. *tá:r*, 79; **Za** im. ed. *tę:r*, 79, 265; rod. ed. *tę:rnu*, 131, 268; im. mn. *tę:rnj*, 128, 268; or. mn. *tę:rnámj*, 128, 268
- trnje**: **Ča** im. ed. *tərne*, 78, 111, 202, 204
- trnovišče**: **Ter** im. ed. *tarnoví:šče*, 112, 119, 148, 253, 254, 255, 257
- troj** * 'steza': **Ča** im. ed. *t'roj*, 202; **Pl** im. ed. *t'roj*, 217; **Ter** im. ed. *t'roj*, 251; mest. ed. *tróju*, 248; **Za** im. ed. *t'roj*, 268
- trop** 'skupina (katerih koli) živali': **Br** im. ed. *t'rop*, 83; **Ter** im. ed. *t'rop*, 84, 251; rod. ed. *tro'pa*, 119, 254; **Vi** im. ed. ⟨tröp⟩, 84
- trpeti**: **Ma** nedol. *tərpi:át*, 139; **Vi** nedol. *tarpiéti*, 140
- trpot**: **Za** im. ed. *tar'pot*, 84, 140, 267, 270
- trta** 'tanjša šiba za privezovanje trte': **Br** im. ed. *tórta*, 78; im. mn. *tórte*, 113; **Ča** im. ed. *tárta*, 78, 203; **Ma** im. ed. *tárta*, 78; **Pl** im. ed. *tárta*, 78, 218; **Po** im. ed. *tárta*, 78; **Pr** im. ed. *tárta*,

79, 231; tož. ed. *tárto*, 225; or. ed. *tàrto*, 225; **Ter** im. ed. *tá:rtá*, 79, 80, 249; *térta* (?), 80; **Ti** im. ed. *tá:rtá*, 79; **Vi** im. ed. ⟨*tárta*⟩, 79; **Za** im. ed. *té:rtá*, 79, 265

truden: **Br** m. sp. *trú:dən*, 69, 134; ž. sp. *trú:dna*, 69; sr. sp. *trú:dno*, 69; **Ča** m. sp. *trú:dan*, 69, 135, 197, 205; ž. sp. *trú:dna*, 69, 197; sr. sp. *trú:dno*, 69, 117, 197, 204; **Ma** m. sp. *trú:dan*, 69, 135; ž. sp. *trú:dna*, 69; sr. sp. *trú:dno*, 69, 117; **Pl** m. sp. *trú:dən*, 70, 135, 213, 220; ž. sp. *trú:dna*, 70, 213; sr. sp. *trú:dno*, 70, 118, 213; **Po** m. sp. *trú:dan*, 135; sr. sp. *trú:dno*, 118; **Pr** m. sp. *trú:den*, 70, 136, 227, 232; ž. sp. *trú:dna*, 70, 227; m. sp. mn. *trú:dnə*, 126, 234; **Ter** m. sp. *trú:dən*, 136, 255; **Za** m. sp. *trú:dən*, 71, 137, 264, 270

tule: **Pl** *k'le*, 221, 223; **Ter** im. ed. *k'le*, 260

tulítí: **Vi** nedol. ⟨*tulítě*⟩, 130

tovoj: **Br** m. sp. *tuój:j*, 57, 370; ž. sp. *to'ja*, 116, 370; sr. sp. *to'je*, 116, 370; **Ča** m. sp. *suój*, 370; *tuój*, 370; ž. sp. *tuá:*, 370; sr. sp. *tuá:*, 370; **Ma** m. sp. *tu:áj*, 58, 370; ž. sp. *to'ja*, 117, 370; sr. sp. *to'je*, 117, 370; **Pl** m. sp. *tu:ój*, 58, 214, 370; ž. sp. *tuá:*, 370; sr. sp. *tué:*, 58, 370; *tué:*, 214; **Po** m. sp. *tuój*, 58, 370; ž. sp. *tuá:*, 370; sr. sp. *tuój*, 58, 370; **Pr** m. sp. *tu:ój*, 58, 227, 370; ž. sp. *to'ja*, 370; sr. sp. *to'je*, 370; **Ter** m. sp. *tuój*, 58, 245, 370; ž. sp. *tvá:*, 370; sr. sp. *tvó:*, 370; **Vi** m. sp. ⟨*tuóij*⟩, 59, 370; ž. sp. ⟨*tua*⟩, 370

U

uardi * 'ječmen': **Ter** im. ed. *uà:rdj*, 250, 257

ubítí: **Br** nedol. *ubú:t*, 67, 339; 2. os. ed. *ubú:jaš*, 66, 339; 2. os. mn. *ubú:jate*, 339; del. na *-l* m. sp. *u'bu*, 144, 339; del. na *-l* ž. sp. *ubú:la*, 339; del. na *-l* sr. sp. *ubú:lo*, 339; **Ča** nedol. *ubú:t*, 67, 197,

207, 339; 1. os. ed. *ubú:jən*, 206; 3. os. ed. *ubú:je*, 67, 197, 339; 2. os. mn. *ubú:jeta*, 339; del. na *-l* ž. sp. *ubú:la*, 339; del. na *-l* sr. sp. *ubú:lo*, 339; **Ma** nedol. *ubú:t*, 67, 129, 339; 3. os. ed. *ubú:je*, 67, 339; 2. os. mn. *ubú:jeta*, 339; del. na *-l* m. sp. *u'bu*, 144, 339; del. na *-l* ž. sp. *ubú:la*, 339; del. na *-l* sr. sp. *ubú:lo*, 339; **Pl** nedol. *ubú:te*, 130, 218, 339; 3. os. ed. *ubú:je*, 67, 213, 339; 2. os. mn. *ubú:jeta*, 339; del. na *-l* m. sp. *u'bu*, 145, 216, 339; del. na *-l* ž. sp. *ubú:la*, 339; del. na *-l* sr. sp. *ubú:lo*, 339; **Po** nedol. *ubú:te*, 68, 339; 3. os. ed. *ubú:je*, 68, 339; 3. os. mn. *ubú:jeju*, 339; del. na *-l* m. sp. *u'bu*, 145, 339; del. na *-l* ž. sp. *ubú:la*, 339; del. na *-l* m. sp. mn. *ubú:lě*, 126, 339; **Ter** nedol. *ubú:jtj*, 244; del. na *-l* m. sp. *u'bu*, 145, 251; **Vi** nedol. ⟨*ubítě*⟩, 130, 339; **Za** nedol. *buú:jtj*, 271, 339; *ubú:tj*, 271, 339

ubog: **Pl** ž. sp. *bù:oya*, 156, 222; sr. sp. *bú:yo*, 95, 156, 214, 222

ubosti: **Ča** nedol. *u'bast*, 86, 202, 206, 209; del. na *-l* m. sp. *ubùodu*, 58, 144, 198, 203

učítí: **Br** nedol. *učit*, 129, 153, 360; 3. os. ed. *učí*, 360; 2. os. mn. *učite* 124, 360; *učte* 124, 360; del. na *-l* m. sp. *učí:u*, 360; del. na *-l* ž. sp. *učí:la*, 360; del. na *-l* m. sp. mn. *učí:l*, 360; **Ča** nedol. *učit*, 129, 153, 203, 208, 360; 3. os. ed. *učí*, 360; 2. os. mn. *uštá:*, 124, 201, 206, 208; form. *uštá:*, 199, 360; del. na *-l* m. sp. *ú:ču*, 98, 144, 198, 203, 360; del. na *-l* ž. sp. *učí:la*, 360; del. na *-l* sr. sp. *učí:lo*, 360; **Ma** nedol. *učit*, 129, 153, 360; 3. os. ed. *učí*, 360; 2. os. mn. *uč'áta*, 125, 360; del. na *-l* m. sp. *učí:u*, 360; del. na *-l* ž. sp. *učí:la*, 360; del. na *-l* m. sp. mn. *učí:l*, 360; **Pl** 3. os. ed. *uščí:*, 153, 212, 221, 360; 3. os. mn. *uščétá:*, 125, 216, 219, 360; del. na *-l* m. sp. *ú:ču*, 98, 145, 153, 212, 213, 218, 221, 222, 360; del.

- na -l ž. sp. *uəči:la*, 360; del. na -l sr. sp. *uəči:lo*, 223, 360; **Po** nedol. *učit:te*, 130, 153, 360; 3. os. ed. *učí:*, 360; 1. os. mn. *u'čemo*, 103, 126, 360; *učémó:*, 126, 360; del. na -l m. sp. *úču*, 98, 145, 360; del. na -l ž. sp. *učí:la*, 360; del. na -l m. sp. mn. *učí:lə*, 126, 360; **Pr** nedol. *uóči:t*, 130, 154, 233, 236, 360; 3. os. ed. *uóči:*, 360; 1. os. mn. *uóčmóó*, 126, 235, 360; del. na -l m. sp. *uóči:u*, 236, 360; del. na -l ž. sp. *uóči:la*, 360; del. na -l m. sp. mn. *uóči:l*, 360; **Ter** nedol. *učit:tj*, 130, 154, 252, 258, 360; 3. os. ed. *ú:čj*, 127, 252, 360; 2. os. mn. *ú:čjta*, 127, 252, 360; del. na -l m. sp. *ú:čou*, 98, 244, 260, 360; del. na -l ž. sp. *uči:la*, 360; del. na -l sr. sp. *uči:lo*, 260, 360; del. na -l m. sp. mn. *uči:lj*, 127, 252; **Ti** 3. os. ed. *ú:čj*, 154, 360; 1. os. mn. *ú:čjmo*, 360; del. na -l m. sp. *ú:čou*, 360; *ú:čou*, 98; del. na -l ž. sp. *učí:la*, 154, 360; del. na -l m. sp. mn. *učí:lj*, 360; **Vi** nedol. *učit:tj*, 130, 154, 360; 3. os. ed. *ú:čj*, 128, 360; 1. os. mn. *ú:čjmo*, 128, 360; del. na -l m. sp. *ú:čou*, 98, 360; del. na -l ž. sp. *učí:la*, 360; del. na -l sr. sp. *uči:lo*, 360
- udarítí: Ter** nedol. *udá:rjítj*, 73, 127, 130, 154, 249, 252; 3. os. ed. *udà:rj*, 73, 249
- uera** * 'vojna': **Ter** im. ed. *uéra*, 246, 257
- ugasnítí: Ča** nedol. *uá:sənt*, 72, 155, 201, 209; 3. os. ed. *uà:sne*, 71, 200; del. na -l m. sp. *uá:snu*, 144, 203; **Pl** nedol. *uyá:sneŋe*, 72, 125, 130, 156, 216, 218, 219, 222; 3. os. ed. *uyá:sne*, 72, 216; del. na -l m. sp. *uyá:snu*, 145, 218
- uhece: Ter** im. ed. *ú:xaçe*, 112, 253
- uho: Br** im. ed. ⟨uxûə⟩, 57, 326; *uxù:ə*, 129; rod. ed. ⟨ušęš⟩, 59, 326; **Ča** im. ed. *ú:xa*, 117, 153, 204, 326; *ú:xo*, 117, 204; rod. ed. *ú:xa*, 326; *ú:xe*, 326; **Ma** im. ed. *ú:xa*, 326; *uxù:ə*, 58, 129, 326; rod. ed. *uxà:*, 326; **Pl** im. ed. *ú:xo*, 98, 118, 213, 220, 326; rod. ed. *ú:xa*, 326; **Po** im. ed. *ú:xo*, 98, 118, 326; **Pr** im. ed. *ú:xe*, 154, 326; rod. ed. *ú:x*, 326; **Ter** im. ed. *ú:xo*, 98, 120, 244, 254, 326; rod. ed. *ú:xa*, 326; *ú:xu*, 326; **Ti** im. ed. *ú:ho*, 98, 120, 326; rod. ed. *ú:ha*, 326; *ú:hu*, 326; **Vi** im. ed. *ú:xo*, 98, 120, 154, 326; rod. ed. *ú:xa*, 326; **Za** im. ed. *ú:xo*, 98, 121, 264, 269, 326; rod. ed. *ú:xa*, 326
- ukazati: Vi** nedol. ⟨kuzátə⟩, 130
- ukazovati: Br** nedol. *ukazuá:t*, 146; **Pl** nedol. *kuzauá:te*, 221
- ukleknítí se** *: **Ča** nedol. *uklâ:kənt*, 63, 199; 3. os. ed. *uklâ:kne*, 63, 198; del. na -l m. sp. *uklâ:knu*, 144, 203; **Za** nedol. *ukleknit:tj*, 131, 268
- ukrasti: Za** del. na -l m. sp. *ukrà:doŋ*, 146, 270, 271
- ukupítí: Za** del. na -l ž. sp. *ukú:pjla*, 357; *ukupi:la*, 357; del. na -l m. sp. mn. *ukú:pjlij*, 128, 268, 357; *ukupi:lj*, 128, 268, 357
- ulítí: Ter** del. na -č *ú:lijé*, 115
- um** (?): **Ča** im. ed. *ŋum*, 208
- umaknítí: Br** nedol. *umaknì:t*, 129, 134, 351; 3. os. ed. *umá:kne*, 74, 351; 2. os. mn. *umá:knate*, 351; del. na -l m. sp. *umak'nu*, 144, 351; del. na -l ž. sp. *umaknì:la*, 351; del. na -l sr. sp. *umaknì:lo*, 351; **Pr** 2. os. ed. vel. *umaxnì:_se*, 352
- umidítad** * 'vlaga': **Ter** im. ed. *umjđtá:t*, 250, 253
- umítí: Br** nedol. ⟨umít⟩, 67, 129; 1. os. ed. ⟨umījan⟩, 66; del. na -l m. sp. ⟨umù⟩, 144; **Pl** nedol. *umí:te*, 130, 218; 2. os. ed. *umí:je*, 67, 213; del. na -l m. sp. *u'mu*, 145, 216; del. na -l m. sp. mn. *umí:lə*, 125, 219; **Po** nedol. *um'ít:te*, 68; **Pr** del. na -l m. sp. mn. *umú:lə*, 234; **Ter** nedol. *umú:jítj*, 244; del. na -l m. sp. *u'mou*, 145, 251; **Ti** nedol. *umú:it:tj*, 68; 3. os. ed. *umú:je*, 68; **Vi** nedol. ⟨umítə⟩, 130, 154; **Za** nedol. *mú:it:tj*, 271
- umivati: Br** nedol. *mú:itá:t*, 363; 3. os. ed. *mú:ua*, 131, 363; 3. os. mn. *mú:uajo*,

363; del. na *-l* m. sp. *m̥i:yu*, 144, 363; del. na *-l* ž. sp. *m̥i:ya:la*, 363; del. na *-l* m. sp. mn. *m̥i:ya:l*, 363; **Ča** nedol. *umi:á:t*, 124, 129, 147, 203, 363; 1. os. ed. *umi:yən*, 67, 131, 197, 206, 363; form. *umi:yate*, 363; del. na *-l* m. sp. *umi:yu*, 144, 203, 363; del. na *-l* ž. sp. *umi:ya:la*, 363; del. na *-l* sr. sp. *umi:á:lo*, 363; **Ma** nedol. *umi:á:t*, 125, 129, 147, 363; 3. os. ed. *umi:ya*, 67, 132, 363; 2. os. mn. *umi:yata*, 363; del. na *-l* m. sp. *umi:yu*, 144, 363; del. na *-l* ž. sp. *umi:ya:la*, 363; del. na *-l* m. sp. mn. *umi:á:l*, 363; **PI** nedol. *umi:á:tę*, 125, 147, 218, 363; 3. os. ed. *umi:ya*, 132, 220, 363; form. *umi:yate*, 363; del. na *-l* m. sp. *umi:yu*, 145, 218, 363; del. na *-l* ž. sp. *umi:ya:la*, 363; del. na *-l* sr. sp. *umi:á:lo*, 363; **Po** nedol. *um^vi:á:tę*, 126, 148, 363; 1. os. ed. *um^vi:yan*, 363; 1. os. mn. *um^vi:yamo*, 103, 363; del. na *-l* m. sp. *um^vi:yu*, 145, 363; del. na *-l* ž. sp. *um^vi:ya:la*, 363; del. na *-l* m. sp. mn. *um^vi:á:lę*, 363; **Pr** nedol. *umi:á:t*, 126, 130, 148, 231, 236, 363; 3. os. ed. *umi:ye*, 68, 132, 227, 232, 363; 2. os. mn. *umi:uete*, 103, 126, 231, 363; del. na *-l* m. sp. *umi:yo*, 145, 230, 363; del. na *-l* ž. sp. *umi:ya:la*, 363; del. na *-l* m. sp. mn. *umi:á:lę*, 126, 363; **Ter** nedol. *umujvá:tj*, 127, 253, 363; 3. os. ed. *umú:jva*, 133, 255, 363; 2. os. mn. *umú:jvata*, 363; del. na *-l* m. sp. *umú:jvou*, 363; del. na *-l* ž. sp. *umujvá:la*, 363; del. na *-l* sr. sp. *umujvá:lo*, 363; **Ti** nedol. *um̥i:á:tj*, 127, 149, 363; 3. os. ed. *um̥i:ya*, 133, 363; 2. os. mn. *um̥i:yata*, 363; del. na *-l* m. sp. *um̥i:yóu*, 146, 363; del. na *-l* ž. sp. *um̥i:ya:la*, 363; del. na *-l* m. sp. mn. *um̥i:á:lj*, 363

umreti: Br nedol. *umri:ét*, 54, 129, 344; 2. os. ed. *umər'jaš*, 344; 2. os. mn. *umər'jate*, 344; del. na *-l* m. sp.

um'ru, 344; del. na *-l* ž. sp. *umər'la*, 78, 344; del. na *-l* sr. sp. *umər'lo*, 78, 344; **Ča** nedol. *umori:ét*, 55, 129, 198, 203, 204, 344; 2. os. ed. *umor'jaš*, 204, 344; 2. os. mn. *umorjestá:*, 201, 344; del. na *-l* m. sp. *umər'ru*, 78, 202; del. na *-l* ž. sp. *umər'la*, 78, 202; del. na *-l* sr. sp. *umər'lo*, 78, 202; **Ma** nedol. *umri:ót*, 55, 129, 344; 3. os. ed. *umər'je*, 344; 2. os. mn. *umərješta*, 344; del. na *-l* m. sp. *umrú:*, 344; del. na *-l* ž. sp. *umər'la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *umər'lo*, 344; **PI** nedol. *umri:éte*, 55, 130, 213, 218, 344; 3. os. ed. *umər'je:*, 214, 344; 2. os. mn. *umərjetá:*, 344; del. na *-l* m. sp. *umər'ru*, 78, 218; del. na *-l* ž. sp. *umər'la*, 78, 218; del. na *-l* sr. sp. *umər'lo*, 78, 218; **Po** nedol. *umori:éte*, 55, 344; 3. os. ed. *umorjér:*, 344; 3. os. mn. *umorjór:*, 344; del. na *-l* m. sp. *umò:ru*, 344; del. na *-l* ž. sp. *umor'la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *umò:rlo*, 344; **Pr** nedol. *umri:ét*, 56, 130, 227, 236, 344; 3. os. ed. *umorjéé*, 344; 2. os. mn. *umorjetéé*, 344; del. na *-l* m. sp. *umrú:*, 344; del. na *-l* ž. sp. *umor'la*, 344; *umòr'la*, 344; del. na *-l* m. sp. mn. *umòr'le*, 126, 234, 344; **Ter** nedol. *umri:étj*, 56, 244, 344; 3. os. ed. *umarjé:*, 246, 344; 2. os. mn. *umarjetá:*, 344; del. na *-l* m. sp. *umà:r*, 258, 344; del. na *-l* ž. sp. *umà:rla*, 258, 344; del. na *-l* m. sp. mn. *umà:rlj*, 344; **Ti** del. na *-l* m. sp. *umè:r*, 344; del. na *-l* ž. sp. *umè:rla*, 344; **Vi** nedol. ⟨umri:étè⟩, 56, 130, 154, 344; del. na *-l* m. sp. ⟨umâr⟩, 79, 344; del. na *-l* ž. sp. ⟨umár'la⟩, 79, 344; **Za** nedol. *umri:étj*, 57, 131, 264, 268, 344; del. na *-l* m. sp. *umà:r*, 79, 266, 344; del. na *-l* ž. sp. *umà:rla*, 79, 266, 344; del. na *-l* sr. sp. *umà:rlo*, 79, 266, 344

upikniti: Za nedol. *upí:knjtj*, 128, 268
ura: PI im. ed. *ù:ra*, 213; rod. ed. *ù:re*, 114, 219

- uren** ‘zrel, goden’: **Ter** m. sp. *ù:raqn*, 70, 136, 244, 255; ž. sp. *ù:rna*, 70, 244; sr. sp. *ù:rno*, 70, 244
- useči**: **Br** nedol. *usè:jč*, 158; del. na *-l* m. sp. *usè:ku*, 144; **Za** del. na *-l* m. sp. *usiè:koḡ*, 146, 270, 271; del. na *-l* m. sp. mn. *usiè:klj*, 128, 268
- usiriti**: **Ter** im. ed. *ušiè:riṭi*, 127, 252; **Vi** nedol. ⟨usireṭe⟩, 68, 128, 130, 154
- usta**: **Br** im. mn. ⟨ústà⟩, 69; *ú:sta*, 153; **Ma** im. mn. *ú:sta*, 69, 153; **Pl** im. mn. *ú:sta*, 70, 153, 213; **Ter** im. mn. *ú:sta*, 70, 154, 244; **Vi** im. mn. *ú:sta*, 70, 154
- ustaviti**: **Ter** nedol. *uštá:vjti*, 73, 127, 154, 249, 252; 3. os. ed. *uštá:vj*, 73, 249; del. na *-l* m. sp. *uštá:u*, 242; del. na *-l* ž. sp. *uštá:vjla*, 242; del. na *-l* sr. sp. *uštá:vjlo*, 242
- usušiti**: **Ma** del. na *-l* m. sp. *usuš:šu*, 144, 359; del. na *-l* sr. sp. *usuš:lo*, 359; **Za** del. na *-l* sr. sp. *usuš:lo*, 273; *usuš:lo*, 360; del. na *-l* m. sp. mn. *usuš:lj*, 128, 268
- uš**: **Br** im. ed. *ù:š*, 69, 153, 320; rod. ed. *uši:*, 129, 153, 320; **Ča** im. ed. *ù:š*, 69, 153, 197, 320; rod. ed. *uše*, 153, 320; im. mn. *ú:š*, 98, 124, 198, 206, 320; **Ma** im. ed. *ù:š*, 69, 153, 320; rod. ed. *uši:*, 129, 153, 320; **Pl** im. ed. *ù:š*, 70, 153, 213, 320; rod. ed. *ú:še*, 98, 125, 213, 219, 320; **Po** im. ed. *ù:š*, 70, 153, 321; rod. ed. *ú:še*, 98, 126, 321; rod. mn. *uši:*, 130, 153; **Pr** im. ed. *ù:š*, 70, 154, 227, 321; rod. ed. *uóšə*, 107, 321; im. mn. *uóšir*, 130, 154, 233, 236, 321; **Ter** im. ed. *ù:s*, 70, 154, 244, 258, 320; rod. ed. *ú:sj*, 98, 127, 244, 252, 320; rod. mn. *uši:*, 154; **Ti** im. ed. *ù:š*, 70, 154, 321; rod. ed. *ú:sj*, 98, 127, 321; **Vi** im. ed. ⟨uš⟩, 70, 154, 321; rod. ed. ⟨uše⟩, 98; im. mn. ⟨uše⟩, 128, 321; **Za** im. ed. *ù:š*, 71, 154, 264, 321; rod. ed. *ú:sj*, 98, 128, 264, 268, 321; rod. mn. *uši:*, 131, 154, 268
- ušarica** * ‘neka rastlina, ki se rabi za preganjanje uši’: **Ter** im. ed. *ù:šariča*, 127, 252
- uteči**: **Br** nedol. *u'tač*, 85, 158; del. na *-l* m. sp. *uté:ku*, 59, 144; **Pl** 3. os. ed. *utečjé:*, 214
- užganina** * ‘poškodba na rastlini, ki jo povzroča ožig’: **Ter** im. ed. *užgani:na*, 156, 259
- V**
- vaditi**: **Ter** nedol. *vá:djti*, 127, 148, 252, 257
- vajtati** * ‘gledati, opazovati’: **Ter** 3. os. ed. *và:jta*, 250
- varovati**: **Br** nedol. *úá:ruat*, 71, 146; del. na *-l* m. sp. *úá:ruali*, 124; **Ča** nedol. *úá:ruat*, 72, 147, 201; 3. os. ed. *úá:rje*, 71, 200; del. na *-l* m. sp. *úá:ru*, 144, 203; **Ter** nedol. *vá:rvaťi*, 73, 148, 249, 256, 257
- vas**: **Br** im. ed. *uà:s*, 74, 146, 322; rod. ed. *uasì:*, 134, 322; **Ča** im. ed. *uà:s*, 74, 147, 201, 322; rod. ed. *uà'se*, 135, 205, 322; **Ma** im. ed. *uà:s*, 75, 147, 322; rod. ed. *uasì:*, 135, 322; **Pl** im. ed. *uà:s*, 75, 147, 216, 322; rod. ed. *ue'se*, 322; mest. ed. *ue'se*, 135, 219; im. mn. *uá:s*, 125, 219; **Po** im. ed. *uà:s*, 75, 148, 322; rod. ed. *uá:s*, 126, 322; **Pr** im. ed. *uà:s*, 75, 148, 228, 236, 322; rod. ed. *ue'sə*, 322; im. mn. *uasì:*, 136, 234, 322; **Ter** im. ed. *và:s*, 75, 148, 249, 257, 258, 322; rod. ed. *vá:sj*, 99, 127, 249, 252, 322; **Ti** im. ed. *uà:s*, 75, 149, 322; rod. ed. *uá:sj*, 99, 127, 322; **Vi** im. ed. ⟨uās⟩, 75, 149, 322; rod. ed. ⟨uàsè⟩, 128; ⟨uáse⟩, 322; **Za** im. ed. ⟨uàs⟩, 322; *uà:s*, 75, 149, 266, 271
- vaški**: **Ča** m. sp. *uá:ški*, 74, 201
- včera** *: **Br** ⟨učéra⟩, 150; **Ča** *učá:re*, 60, 150; **Ma** *učé:ra*, 60, 150; **Ter** *učé:ra*, 60, 151, 246, 256; **Vi** ⟨učéra⟩, 61, 151; **Za** *učé:ra*, 61, 151, 265, 271

- včeti** * 'začeti': **Ter** nedol. *učně:tj*, 64, 247, 344; 3. os. ed. *učněr*, 246, 344; 2. os. mn. *učnětá*, 249, 344; del. na -l m. sp. *učně:u*, 344; del. na -l ž. sp. *učně:la*, 344; del. na -l sr. sp. *učně:lo*, 344; **Ti** 3. os. ed. *učně*, 344
- vdova**: **Ma** im. ed. *dò:ya*, 150; **Ter** im. ed. *dùova*, 58, 148, 151, 245, 257; **Vi** im. ed. ⟨*udùoʷa*⟩, 59, 149, 151
- vdovec**: **Ma** im. ed. *dò:uac*, 135, 150; **Ter** im. ed. *dùovaç*, 58, 136, 148, 151, 245, 255, 257; daj. ed. *dùouçu*, 130, 252
- več**: **Br** 'bič', 82, 147, 158; **Ča** 'vič', 82, 147, 159, 201, 207, 209; **Ma** 'vič', 82, 147, 159; **Ter** 'vijč', 82, 148, 250, 252, 257; **Vi** ⟨*věč*⟩, 82, 149, 159
- večer**: **Br** im. ed. ⟨*běčęr*⟩, 59, 110, 147; ⟨*večęr*⟩, 59, 110, 147; *băčęr*, 59, 110, 147; **Ter** im. ed. *vė:čer*, 94, 112, 148, 246, 253, 257; **Ti** im. ed. *vę:čer*, 94, 112, 149
- večerja**: **Br** im. ed. ⟨*běčęrja*⟩, 110; *băčęrja*, 110, 146; **Ma** im. ed. *večęrja*, 111; *večęrja*, 60, 147; **Pl** im. ed. *večjęrja*, 60, 111, 148, 214, 218, 221; **Pr** im. ed. *văčęerja*, 112, 148, 234, 236; **Ter** im. ed. *večęrja*, 60, 112, 148, 246, 253, 257; **Vi** im. ed. ⟨*večęrja*⟩, 61, 112, 149
- večernica**: **Ter** im. ed. *večęrnjca*, 60, 127, 148, 246, 252, 257
- vedeti**: **Br** 1. os. ed. ⟨*bięn*⟩, 147; del. na -l m. sp. *biędu*, 144; **Ma** nedol. *vi:đdet*, 108, 147; **Pr** nedol. *viędet*, 101, 109, 148, 229, 235, 236; 1. os. ed. *vi:ęn*, 56, 143, 227, 236; **Ter** nedol. *viędatj*, 56, 109, 148, 244, 255, 257; 1. os. mn. *vemór*, 248; 2. os. mn. *veštá*, 249; form. *vešté*, 246; del. na -l m. sp. *viędoʷu*, 145, 255
- vedran** * 'samski moški': **Ter** im. ed. *vedrą:n*, 250
- vedrana** * 'samska ženska': **Ter** im. ed. *vedrá:na*, 250
- vej** * 'veja': **Br** im. ed. 'baj', 80, 147; **Vi** im. ed. ⟨*věi*⟩, 81
- veja**: **Ma** im. ed. *vė:ja*, 55; **Pl** im. ed. *uė:ja*, 62, 147, 214, 222; **Ter** im. ed. *vía*, 56, 141, 148, 242, 244, 257
- velenj** * 'štedilnik': **Ter** im. ed. *ve'leń*, 251, 256
- velenjovzen** * 'strupen': **Ter** m. sp. *veleńò:užqn*, 248, 257; ž. sp. *veleńò:užna*, 248, 257
- velik**: **Br** m. sp. *ba'lak*, 85, 110, 147, 329; ž. sp. *balì:ka*, 66, 110, 147, 329; sr. sp. *balì:ko*, 67, 110, 147, 329; **Ča** m. sp. *ve'lak*, 86, 110, 147, 203, 204, 207, 209, 329; ž. sp. *velì:ka*, 67, 110, 147, 197, 204, 207, 329; sr. sp. *velì:ko*, 67, 110, 117, 147, 197, 204, 207, 329; **Ma** m. sp. *ve'lak*, 86, 111, 147, 329; ž. sp. *velì:ka*, 67, 111, 147, 329; sr. sp. *velì:kō*, 67, 111, 117, 147, 329; **Pl** m. sp. *ve'lęk*, 86, 111, 148, 217, 218, 221, 329; ž. sp. *velì:ka*, 67, 111, 148, 213, 218, 221, 329; sr. sp. *velì:ko*, 67, 111, 118, 148, 213, 218, 221, 329; **Po** m. sp. *ve'lęk*, 111, 148, 329; ž. sp. *velì:ka*, 107, 111, 126, 148, 329; sr. sp. *velì:ko*, 68, 111, 118, 148, 329; **Pr** m. sp. *ve'lęk*, 86, 112, 148, 230, 231, 236, 329; ž. sp. *velì:ka*, 68, 112, 148, 227, 231, 236, 329; sr. sp. *velì:ko*, 68, 112, 119, 148, 227, 231, 233, 236, 329; **Ter** m. sp. *va'ljk*, 86, 112, 148, 250, 255, 257, 329; ž. sp. *valì:ka*, 112, 148, 243, 255, 257, 329; sr. sp. *valì:ko*, 112, 148, 255, 257, 329; m. sp. mn. *valì:čj*, 243; primernik, m. sp. *vė:nęj*, 256; primernik, ž. sp. *vė:nęa*, 256; primernik, sr. sp. *vė:nęo*, 256; **Ti** m. sp. *ve'ljk*, 86, 112, 149, 329; ž. sp. *velì:ka*, 112, 149, 329; sr. sp. *velì:ko*, 112, 120, 149, 329; **Vi** m. sp. ⟨*velęk*⟩, 86, 112, 149, 329; ž. sp., tož. ed. *velì:ku*, 329; ž. sp., im. ed., določno ⟨*velìka*⟩, 149; *velì:ka*, 149; **Za** m. sp. *ve'ljk*, 87, 113, 149, 267, 269, 271, 329; ž. sp. *velì:ka*, 69, 113, 149, 264, 269, 271, 329; sr. sp. *velì:ko*, 69, 113, 121, 149, 264, 269, 271, 329

- veljati**: **Br** nedol. *bajà:t*, 110, 147, 363; 3. os. ed. *bajà:r*, 363; 2. os. mn. *bajà:te*, 363; del. na *-l* m. sp. *ba'ju*, 144, 363; del. na *-l* ž. sp. *bajà:la*, 363; del. na *-l* sr. sp. *bajà:lo*, 363; **Ča** nedol. *vejà:t*, 110, 147, 204, 207, 208, 363; 3. os. ed. *vejà:r*, 363; 3. os. mn. *vejà:jo*, 363; del. na *-l* m. sp. *ve'ju*, 144, 201, 363; del. na *-l* ž. sp. *vejà:la*, 363; del. na *-l* sr. sp. *vejà:lo*, 363; **Ma** nedol. *vajà:t*, 111, 147, 363; 3. os. ed. *vajà:r*, 363; 3. os. mn. *vajà:jō*, 363; del. na *-l* m. sp. *va'ju*, 144, 363; del. na *-l* ž. sp. *vajà:la*, 363; del. na *-l* sr. sp. *vajà:lo*, 363; **PI** nedol. *vejà:tę*, 111, 148, 218, 221, 222, 363; 3. os. ed. *vejà:r*, 363; 3. os. mn. *vejà:ju*, 363; del. na *-l* m. sp. *ve'ju*, 145, 216, 363; del. na *-l* ž. sp. *vejà:la*, 363; del. na *-l* sr. sp. *vejà:lo*, 363; **Po** nedol. *vejà:tę*, 111, 148, 364; 3. os. ed. *vejà:r*, 364; 2. os. mn. *vejà:ta*, 364; del. na *-l* m. sp. *ve'ju*, 145, 364; del. na *-l* ž. sp. *vejà:la*, 364; del. na *-l* sr. sp. *vejà:lo*, 364; **Pr** nedol. *vejà:t*, 112, 148, 231, 236, 364; 3. os. ed. *vejà:r*, 364; 2. os. mn. *vejà:te*, 364; del. na *-l* m. sp. *ve'jō*, 145, 230, 364; del. na *-l* ž. sp. *vejà:la*, 364; del. na *-l* sr. sp. *vejà:lo*, 364; **Ter** nedol. *veà:tj*, 112, 141, 148, 253, 257, 258, 363; 3. os. ed. *veà:r*, 363; 2. os. mn. *veà:ta*, 363; del. na *-l* m. sp. *ve'ōu*, 145, 251, 363; del. na *-l* ž. sp. *veà:la*, 363; del. na *-l* sr. sp. *veà:lo*, 363
- ven** 'ven' in 'gor': **Ter** *um*, 241; *un*, 241; *'vōn*, 91, 148, 251, 256, 257; *'uōn*, 148, 256, 257; **Vi** ⟨uōn⟩, 91; *'uon*, 91, 149; **Za** *'uōn*, 91, 149, 268, 271
- vena** 'žila': **Ter** im. ed. *vė:na*, 148, 257; **Za** im. ed. *vė:na*, 265
- venahti** 'božič': **Za** im. mn. *viėnaxtj*, 264
- venika** * 'trta': **Br** im. ed. *beñi:ka*, 147; **PI** im. ed. *veni:ka*, 148, 221; **Po** im. ed. *veñi:ka*, 148; **Ter** im. ed. *veni:ka*, 148, 257; **Za** im. ed. *veni:ka*, 69, 264; rod. ed. *veni:ke*, 115, 269
- verovati**: **Br** nedol. *bię:rųat*, 54, 146, 147; 1. os. ed. *bię:rųaŋ*, 143; del. na *-l* m. sp. *bię:ru*, 144; **Ča** nedol. *vięrųat*, 55, 147, 198, 207; 1. os. ed. *vięrjen*, 143, 207; 3. os. ed. *vięrje*, 207; del. na *-l* m. sp. *vięru*, 144, 203, 207; del. na *-l* ž. sp. *vięrųala*, 207; *vięrųalo*, 207; **Ma** 1. os. ed. *vi:ārjen*, 55, 143, 147; **PI** nedol. *vi:ęrųateę*, 55, 147, 148, 213, 221; 1. os. ed. *vi:ęrjen*, 143, 221; del. na *-l* m. sp. *vi:ęru*, 145, 218; **Pr** 1. os. ed. *vi:ęrjen*, 56, 143, 148, 227, 235, 236; **Ter** nedol. *vięrvatj*, 56, 148, 244, 256, 257; 3. os. ed. *vięrje*, 256; *vięrva*, 256; del. na *-l* m. sp. *vięrvōu*, 145, 255; **Vi** 1. os. ed. *vięrjen*, 143, 149; 3. os. ed. *vięrje*, 56; del. na *-l* m. sp. *vięrvōu*, 146
- ves**: **Br** m. sp. *'uəs*, 90, 146; **Ča** m. sp. *'uəs*, 90, 147, 203; **Ma** m. sp. *'uəs*, 90, 147; **Po** m. sp. *'uos*, 91, 148; **Ter** m. sp. *'voš*, 91, 148, 251, 257; ž. sp. *šusa*, 243; sr. sp. *šuse*, 243; m., sr. sp., rod. ed. *uša'la*, 91, 151, 251, 256; **Vi** m. sp. ⟨uōs⟩, 91, 149; **Za** m. sp. *'uos*, 91, 268
- vesel**: **Br** m. sp. *besė:u*, 59, 110, 147, 336; ž. sp. *besė:la*, 59, 110, 147, 336; sr. sp. *besė:lo*, 59, 110, 147, 336; **Ča** m. sp. *vesà:u*, 60, 110, 147, 198, 204, 207, 336; ž. sp. *vesà:la*, 60, 110, 147, 198, 204, 207, 336; sr. sp. *vesà:lo*, 60, 110, 117, 147, 198, 204, 207, 336; **Ma** m. sp. *vešė:u*, 60, 111, 147, 336; ž. sp. *vešė:la*, 60, 111, 147, 336; sr. sp. *vešė:lo*, 60, 111, 117, 147, 336; **Po** m. sp. *vesė:u*, 60, 111, 148, 337; ž. sp. *vesė:la*, 60, 111, 148, 337; **Pr** m. sp. *vešėėu*, 60, 112, 148, 227, 231, 236, 237, 337; ž. sp. *vešėėela*, 60, 112, 148, 227, 231, 236, 337; sr. sp. *vešėėelo*, 60, 112, 119, 148, 227, 231, 233, 236, 337; **Ter** m. sp. *vė:šel*, 94, 112, 145, 148, 242, 246, 253, 255, 257, 336; *vė:šōu*, 112, 145, 148, 242, 253, 255, 257, 336; ž. sp. *vė:šela*, 94, 112, 148, 242, 246, 253, 257, 336;

- sr. sp. *vé:šelo*, 94, 112, 148, 242, 246, 253, 257, 336; **Ti** m. sp. *vé:sòu*, 149; *vé:seu*, 337; *vé:sòu*, 94, 146, 337; ž. sp. *vé:sela*, 94, 112, 149, 337; sr. sp. *vé:selo*, 94, 112, 120, 149, 337; **Vi** m. sp. ⟨*vésou*⟩, 93, 146, 149, 337; ž. sp. ⟨*vésela*⟩, 113, 149, 337; **Za** m. sp. *vé:sou*, 94, 113, 146, 149, 265, 270, 271, 272, 273, 337; ž. sp. *vé:sela*, 113, 149, 269, 271, 273, 337; sr. sp. *vé:selo*, 113, 121, 149, 269, 271, 273, 337
- veškul** * ‘škof’: **Ter** im. ed. *vè:škul*, 246; **Za** im. ed. *vè:škul*, 265
- veter**: **Br** im. ed. *bi:et̃ar*, 54, 147, 294; rod. ed. *bi:etra*, 294; **Ča** im. ed. *vi:etar*, 55, 147, 198, 207, 294; rod. ed. *vi:etra*, 294; **Ma** im. ed. *vi:at̃ar*, 55, 147, 294; rod. ed. *vi:atra*, 294; **Pl** im. ed. *vi:etar*, 55, 148, 213, 221, 294; rod. ed. *vi:etra*, 294; **Po** im. ed. *vi:etar*, 55, 148, 294; **Pr** im. ed. *vi:et̃ar*, 148, 234, 236, 294; rod. ed. *vi:et̃arja*, 294; **Ter** im. ed. *vi:etar*, 56, 148, 244, 257, 294; rod. ed. *vi:etra*, 294; **Vi** im. ed. ⟨*vi:etar*⟩, 56; *vi:etar*, 56, 149, 294; rod. ed. *vi:etra*, 294
- veverica**: **Br** im. ed. ⟨*br̃ebarca*⟩, 59, 124; *br̃e:barca*, 110; **Ma** im. ed. *zl̃e:berca*, 111, 125; **Pl** im. ed. *br̃i:berca*, 60, 111, 125, 214, 218, 221; **Ter** im. ed. *br̃e:berjca*, 60, 112, 127, 246, 252, 253; **Vi** im. ed. ⟨*br̃eberica*⟩, 61, 112, 128; *br̃e:brjca*, 61, 112, 128; **Za** im. ed. *br̃e:barjca*, 61, 113, 128, 265, 268, 270
- vezati**: **Ča** nedol. *vezát*, 113, 147, 204, 207; 3. os. ed. *vá:že*, 63, 198; **Ma** 3. os. ed. *vé:ž̃e*, 63, 147; **Ter** nedol. *uezát̃j*, 114, 148, 253, 256, 257; 3. os. ed. *ué:že*, 64, 247; **Vi** 1. os. ed. ⟨*ṽežen*⟩, 64, 149
- vi**: **Ter** rod. mn. *‘vas*, 89, 251
- Videm** (tpn.): **Ter** im. ed. *Ūi:d̃an*, 136, 148, 244, 255, 256, 257; **Ti** im. ed. *Ūi:dan*, 136; **Za** im. ed. *Ūi:d̃an*, 271
- videti**: **Br** nedol. ⟨*bídat*⟩, 67, 108, 144, 147, 353; 2. os. ed. ⟨*bîd̃š*⟩, 124; 3. os. ed. ⟨*bîd*⟩, 66, 353; 2. os. mn. ⟨*bîd̃pte*⟩, 353; *bi:dte*, 353; del. na *-l* m. sp. ⟨*bídu*⟩, 353; del. na *-l* ž. sp. ⟨*bídala*⟩, 353; del. na *-l* sr. sp. *bí:dalo*, 353; **Ča** nedol. *vi:dat*, 67, 108, 147, 197, 207, 353; 3. os. ed. *vi:t*, 67, 124, 197, 206, 353; 2. os. mn. *vi:tta*, 353; del. na *-l* m. sp. *vi:du*, 144, 203, 353; del. na *-l* ž. sp. *vi:dala*, 353; del. na *-l* sr. sp. *vi:dalo*, 353; **Ma** nedol. *vi:det*, 67, 108, 147, 353; 3. os. ed. *vi:t*, 353; 2. os. mn. *vi:d̃eta*, 125, 353; del. na *-l* m. sp. *vi:du*, 144, 353; del. na *-l* ž. sp. *vi:dela*, 353; del. na *-l* sr. sp. *vi:delo*, 353; **Pl** nedol. *vi:dat̃e*, 67, 109, 148, 213, 220, 221, 353; 3. os. ed. *vi:d̃e*, 67, 213, 353; 2. os. mn. *vi:d̃eta*, 353; del. na *-l* m. sp. *vi:du*, 145, 218, 353; del. na *-l* ž. sp. *vi:dala*, 353; del. na *-l* sr. sp. *vi:dalo*, 353; **Po** nedol. *vi:dat̃e*, 109, 148, 353; 3. os. ed. *vi:d̃e*, 68, 353; 2. os. mn. *vi:d̃esta*, 353; del. na *-l* m. sp. *vi:du*, 145, 353; del. na *-l* ž. sp. *vi'dala*, 101, 126, 353; del. na *-l* sr. sp. *vi'dalo*, 101, 126, 353; **Pr** nedol. *vi'det*, 101, 126, 148, 229, 231, 236, 353; 3. os. ed. *vi:t*, 68, 227, 353; 2. os. mn. *vi:d̃ste*, 353; del. na *-l* m. sp. *vi:d̃o*, 145, 233, 353; del. na *-l* ž. sp. *vi'dela*, 353; del. na *-l* sr. sp. *vi'delo*, 353; **Ter** nedol. *vidát̃j*, 127, 148, 250, 256, 257, 260, 353; 3. os. ed. *vi:d̃j*, 127, 252, 260, 353; 2. os. mn. *vi:d̃jta*, 127, 252, 260, 353; del. na *-l* m. sp. *vi:d̃ou*, 242, 353; del. na *-l* ž. sp. *vi:d̃ou*, 260; *vidà:la*, 242, 250, 260, 353; del. na *-l* sr. sp. *vidà:lo*, 353; *vidà:lo*, 250, 260; **Ti** nedol. *vi:dat̃j*, 109, 353; 2. os. ed. *vi:d̃jš*, 68; 3. os. ed. *vi:d̃j*, 353; 2. os. mn. *vi:d̃jta*, 353; del. na *-l* m. sp. *vi:d̃ou*, 146, 353; del. na *-l* ž. sp. *vi:dala*, 353; del. na *-l* sr. sp. *vi:dalo*, 353; **Vi** nedol. ⟨*vidate*⟩, 68; *vi:dat̃j*, 68, 110, 353; 1. os. ed. *vi:d̃jn*, 353; 3. os. ed. ⟨*vîd̃e*⟩, 128; form. ⟨*vîd̃eṭe*⟩, 128; *vi:d̃jte*, 128, 353; del. na *-l* m. sp. ⟨*vidou*⟩, 146, 353; del. na *-l* ž. sp. ⟨*vidala*⟩, 353;

- Za** nedol. *vi:datj*, 69, 110, 149, 264, 270, 271, 353; 3. os. ed. *vi:dj*, 69, 128, 264, 268, 353; del. na *-l* ž. sp. *vi:delā*, 353
- vidreti** * 'izdreti': **Vi** nedol. (vedriete), 128
- vignati** * 'izgnati': **Br** nedol. (bognát), 147
- vihar**: **Ča** im. ed. *vi:xer*, 97, 147, 197, 207; **Ter** im. ed. *vi:zar*, 97, 133, 148, 244, 255, 257; **Vi** im. ed. (*vixar), 97, 133; *vi:zar*, 97, 133, 149
- vikopati** * 'izkopati': **Br** im. ed. (bəkopù), 144
- vilazima** * 'pomlad': **Ter** im. ed. *vilà:zjma*, 73, 127, 148, 249, 252, 257
- vile**: **Br** im. mn. *bí:le*, 67, 113, 147; **Ča** im. mn. *vi:le*, 67, 114, 147, 197, 204, 207; **Ma** im. mn. *vi:le*, 67, 114, 147; **Pl** im. mn. *vi:le*, 67, 114, 148, 213, 219, 221; **Ter** im. mn. *vi:le*, 68, 115, 148, 243, 253, 257; **Ti** im. mn. *vi:le*, 115, 149; **Za** im. mn. *vi:le*, 69, 115, 149, 264, 269, 271, 272; *zli:ce*, 115; or. mn. *vi:lamj*, 128, 268
- vilesti** * 'izlesti, priti ven': **Br** nedol. *bəliē:st*, 54, 124, 147, 338; 3. os. ed. *bəliē:ze*, 54, 338; 2. os. mn. *bəliē:zate*, 338; del. na *-l* m. sp. *bəliē:zu*, 144, 338; del. na *-l* ž. sp. *bəliē:zla*, 338; del. na *-l* sr. sp. *bəliē:zlo*, 338; **Ma** nedol. *vəli:ást*, 125, 147, 338; 3. os. ed. *vəli:əze*, 55, 338; del. na *-l* m. sp. *vəli:əzu*, 144, 338; del. na *-l* ž. sp. *vəli:əzla*, 338; del. na *-l* sr. sp. *vəli:əzlo*, 338; **Po** nedol. *vəliē:stę*, 55, 126, 148, 338; 3. os. ed. *vəliē:ze*, 55, 338; 3. os. mn. *vəliē:zeju*, 338; del. na *-l* m. sp. *vəliē:zu*, 145, 338; del. na *-l* ž. sp. *vəliē:zla*, 338; del. na *-l* sr. sp. *vəliē:zlo*, 338; **Pr** nedol. *vəli:ēzet*, 338; 3. os. ed. *vəli:ēze*, 56, 126, 227, 234, 338; 2. os. mn. *vəli:ēzete*, 338; del. na *-l* m. sp. *vəli:ēzo*, 145, 233, 338; del. na *-l* ž. sp. *vəli:ēzla*, 338; del. na *-l* sr. sp. *vəli:ēzlo*, 338; **Ter** nedol. *vjliē:stj*, 56, 148, 244, 257, 338; 3. os. ed. *vjliē:ze*, 338; 2. os. mn. *vjliē:zeta*, 338; del. na *-l* m. sp. *vjliē:zoju*, 338; del. na *-l* ž. sp. *vjliē:zla*, 338;
- del. na *-l* sr. sp. *vjliē:zlo*, 338; **Ti** nedol. *vjliē:stj*, 127, 338; 1. os. ed. *vjliē:zen*, 143; 3. os. ed. *vjliē:ze*, 338; 2. os. mn. *vjliē:zeta*, 338; del. na *-l* m. sp. *vjliē:zoju*, 146, 338; del. na *-l* ž. sp. *vjliē:zla*, 338; del. na *-l* sr. sp. *vjliē:zlo*, 338; **Za** nedol. *vjliē:stj*, 57, 128, 264, 268, 338; 3. os. ed. *vjliē:ze*, 57, 264, 338; form. *vjliē:zete*, 338; del. na *-l* m. sp. *vjliē:zoju*, 146, 270, 271, 338; del. na *-l* ž. sp. *vjliē:zla*, 338; del. na *-l* sr. sp. *vjliē:zlo*, 338; del. na *-l* m. sp. mn. *vjliē:zlj*, 128, 268
- vilice**: **Br** im. mn. *bí:lce*, 67, 113, 147; **Ča** im. mn. *vi:lce*, 67, 114, 124, 147, 197, 204, 206, 207; **Ma** im. mn. *vi:lce*, 67, 125, 147; **Pl** im. mn. *vi:lce*, 67, 114, 125, 148, 213, 219, 221
- vime**: **Ter** im. ed. *vi:me*, 68, 115, 148, 243, 253, 257; **Ti** im. ed. *vi:me*, 68, 115, 149; **Za** im. ed. *vi:me*, 115, 269
- vinesti** * 'odnesti ven': **Ter** nedol. *vjnes'tj*, 86, 148, 250, 257
- vinjerul** * 'naprstnik': **Za** im. ed. *viñerù:l*, 264
- vino**: **Br** im. ed. *bí:no*, 66, 117, 147, 311; rod. ed. *bí:na*, 311; im. mn. *bì:na*, 311; **Ča** im. ed. *vi:no*, 67, 117, 147, 197, 204, 207, 311; rod. ed. *vi:na*, 311; im. mn. *vi:na*, 311; **Ma** im. ed. *vi:no*, 67, 117, 147, 311; rod. ed. *vi:na*, 311; im. mn. *vi:nę*, 311; **Pl** im. ed. *vi:no*, 67, 118, 148, 213, 221, 311; rod. ed. *vi:na*, 311; im. mn. *vi:na*, 311; **Po** im. ed. *vi'no*, 106, 126, 148, 311; rod. ed. *vi'na*, 107, 311; **Pr** im. ed. *vi'no*, 106, 126, 148, 230, 231, 236, 311; rod. ed. *vi'na*, 107, 230, 311; im. mn. *vi'nę*, 311; **Ter** im. ed. *vi:no*, 68, 120, 148, 243, 254, 257, 311; rod. ed. *vi:na*, 311; im. mn. *vi:nj*, 311; **Ti** im. ed. *vi:no*, 120, 149, 311; rod. ed. *vi:na*, 311; **Vi** im. ed. (vino), 68, 120, 149, 311; **Za** im. ed. *vi:no*, 69, 121, 149, 264, 269, 271, 311; rod. ed. *vi:na*, 311
- viriti** * 'izriti': **Ma** nedol. *vəri:t*, 67, 125, 147; del. na *-l* m. sp. *və'ru*, 144

- viruti** * 'izruti': **Br** nedol. *bərú:t*, 69, 147, 367; del. na -l m. sp. *bərù:u*, 367; del. na -l ž. sp. *bərù:la*, 367; del. na -l m. sp. mn. *bərù:l*, 367; **Pi** nedol. *veřú:te*, 125, 148, 219, 221, 367; 3. os. ed. *veřujé:*, 214, 367; **Po** nedol. *vərú:te*, 70, 126, 148, 368; 3. os. ed. *vərújé:*, 368; 2. os. mn. *vərújestá:*, 368; del. na -l m. sp. *vərù:*, 368; *vərù:u*, 70; del. na -l ž. sp. *vərù:la*, 368; del. na -l sr. sp. *vərù:lo*, 368; **Ter** nedol. *vjřú:tj*, 148, 257, 367; del. na -l m. sp. *vj'roŋu*, 367; del. na -l ž. sp. *vjřú:la*, 367; **Ti** nedol. *vjřú:tj*, 70, 127, 368; 2. os. ed. *vjřujé:š*, 368; 2. os. mn. *vjřujetá:*, 368; del. na -l m. sp. *vjřù:u*, 70, 368; del. na -l ž. sp. *vjřú:la*, 70, 368; del. na -l m. sp. mn. *vjřù:lj*, 368
- viscati** * 'izscati': **Ter** nedol. *vjřcá:tj*, 148, 257; del. na -l m. sp. *vjř'coŋu*, 145, 251
- visok**: **Br** m. sp. *bə'sok*, 83, 124, 147, 334; ž. sp. *bəso'ka*, 124, 147, 334; sr. sp. *bəso'ko*, 83, 124, 147, 334; **Ča** m. sp. *və'sak*, 83, 124, 147, 202, 206, 207, 334; ž. sp. *vəsa'ka*, 117, 124, 147, 205, 206, 207, 209, 334; sr. sp. *vəsa'ko*, 83, 117, 124, 147, 202, 205, 206, 207, 209, 334; **Ma** m. sp. *və'sok*, 83, 125, 147, 334; ž. sp. *vəso'ka*, 117, 125, 147, 334; sr. sp. *vəso'ko*, 83, 117, 125, 147, 334; **Pi** m. sp. *veř'sok*, 83, 125, 148, 217, 219, 221, 334; ž. sp. *veřso'ka*, 118, 125, 148, 219, 221, 222, 334; sr. sp. *veřso'ko*, 83, 118, 125, 148, 217, 219, 221, 222, 334; **Po** m. sp. *və'sok*, 83, 126, 148, 334; ž. sp. *vəso'ka*, 118, 126, 148, 334; sr. sp. *vəso'ko*, 83, 118, 126, 148, 334; **Pr** m. sp. *və'sok*, 83, 126, 148, 229, 234, 236, 334; ž. sp. *vəso'ka*, 119, 126, 148, 233, 234, 236, 237, 334; sr. sp. *vəso'ko*, 83, 119, 126, 148, 229, 233, 234, 236, 237, 334; **Ter** m. sp. *vj'sok*, 84, 127, 148, 251, 252, 257, 258, 334; ž. sp. *vjso'ka*, 119, 127, 148, 252, 254, 257, 258, 260, 334; sr. sp. *vjso'ko*, 84, 119, 127, 148, 251, 252, 254, 257, 258, 260, 334;
- Ti** m. sp. *vj'sok*, 84, 127, 149, 334; ž. sp. *vjso'ka*, 120, 127, 149, 334; sr. sp. *vjso'ko*, 84, 120, 127, 149, 334; **Vi** m. sp. (vəšök), 84, 128, 149, 334; ž. sp. (vəšokä), 120, 128, 149, 334; **Za** m. sp. *vj'sok*, 84, 128, 149, 268, 271, 334; ž. sp. *vjso'ka*, 128, 149, 268, 271, 272, 334; sr. sp. *vjso'ko*, 84, 128, 149, 267, 268, 271, 272, 334
- visrati** * 'izsrati': **Ter** nedol. *vjřrá:tj*, 148, 257; del. na -l m. sp. *vjř'roŋu*, 145, 251
- visuti** * 'izsuti': **Ter** nedol. *vjřú:tj*, 148, 257
- vita** * 'telo': **Ter** im. ed. *ví:ta*, 244
- viti**: **Ter** del. na -l m. sp. *ü:u*, 148, 256, 257; **Za** rod. mn. *vi:u*, 152, 271
- vkup** 'skupaj': **Br** (ukùp), 87, 150; **Ča** 'kop', 87; **Ter** *u'kyp*, 88, 151, 250, 256; **Vi** (uköp), 88, 151
- vleči**: **Ča** nedol. *ulé:jč*, 55, 150, 159, 199, 208, 209; 3. os. ed. *uličče*, 55, 198; 1. os. mn. *ulečemá:*, 200; del. na -l m. sp. *ulé:jku*, 144, 203, 208; del. na -l ž. sp. *ulé:jkla*, 208; *ulé:jklo*, 208; **Ti** nedol. *ulé:jčj*, 151; del. na -l m. sp. *ulíekou*, 146; **Za** nedol. *ulé:jčj*, 151, 271
- vlesti** * 'vstopiti': **Za** del. na -l m. sp. *ulíezou*, 146, 270, 271; del. na -l m. sp. mn. *ulíezlj*, 128, 268
- vliti**: **Pi** nedol. *ulí:te*, 150; 3. os. ed. *ulijé:*, 214; form. *ulijetjé:*, 214
- vneti**: **Za** 2. os. ed. vel. *uno'mj*, 137, 269
- vnuk**: **Vi** im. ed. (<*unök), 88, 151
- nevovd** * 'nečak': **Ter** im. ed. *nevò:ut*, 248, 257
- nječa** * 'nečakinja': **Ter** im. ed. *hè:ča*, 247, 256
- voda**: **Br** im. ed. (wodà), 146; *uo'da*, 88, 146, 287; tož. ed. *uodò:*, 287; **Ča** im. ed. *ua'da*, 89, 117, 147, 202, 205, 287; tož. ed. *uadà:*, 65, 117, 199, 205, 209, 287; **Ma** im. ed. *ua'da*, 117, 147, 287; tož. ed. *uadò:*, 287; **Pi** im. ed. *uè:da*, 147; *ue'da*, 89, 118, 161, 217, 219, 222, 287;

- tož. ed. *uéd:du*, 95, 122, 214, 218, 222, 287; im. mn. *uéd:de*, 114, 219; **Po** im. ed. *uód:da*, 148, 287; tož. ed. *uód:du*, 95, 122, 287; **Pr** im. ed. *uód:da*, 89, 119, 148, 230, 233, 236, 287; tož. ed. *uódòo*, 237; *uódòo*, 287; **Ter** im. ed. *vó:da*, 148, 257, 287; tož. ed. *vó:du*, 96, 123, 247, 253, 260, 287; im. mn. *vó:de*, 115, 254; **Ti** im. ed. *uó:da*, 149, 287; tož. ed. *uó:du*, 96, 123, 287; **Vi** im. ed. *uó:da*, 149, 287; tož. ed. *uó:du*, 96, 123, 287; **Za** im. ed. *uó:da*, 149, 271, 287; tož. ed. *uó:du*, 96, 123, 266, 269, 272, 287
- vodén:** **Ter** m. sp. *vó:dəŋ*, 96, 148, 247, 257; ž. sp. *vó:dena*, 96, 148, 247, 257; sr. sp. *vó:deno*, 96, 148, 247, 257
- vodica:** **Ter** im. ed. *vodí:ča*, 119, 148, 254, 257
- voditi:** **Ter** nedol. *vodí:tj*, 119, 148, 254, 257; 3. os. ed. *vó:dj*, 62, 247
- vol:** **Br** im. ed. *'uol*, 83, 146; **Ter** im. ed. *'vou*, 145, 148, 251, 257; rod. ed. *vo'la*, 119, 254; **Vi** im. ed. ⟨uöll⟩, 84, 149
- volja:** **Br** im. ed. *uó:ja*, 61, 146; **Ča** im. ed. *uá:ja*, 61, 147, 199, 208; **Ma** im. ed. *uá:ja*, 62, 147; **Po** im. ed. *uó:ja*, 62, 148; **Pr** im. ed. *uó:ja*, 62, 148, 228, 236; **Ter** im. ed. *vó:ja*, 62, 141, 148, 247, 257, 258; rod. ed. *vó:e*, 141, 258; **Ti** im. ed. *uó:ja*, 62, 149; **Vi** im. ed. ⟨uója⟩, 62, 149
- volk:** **Br** im. ed. *ù:k*, 76, 147, 302; rod. ed. *ukà:*, 137, 147, 302; **Ča** im. ed. *ù:k*, 76, 198, 208, 302; rod. ed. *ú:ka*, 100, 132, 198, 205, 302; **Ma** im. ed. *ù:k*, 76, 147, 302; rod. ed. *ukà:*, 137, 147, 302; **Pi** im. ed. *uò:uk*, 76, 147, 215, 302; rod. ed. *uò:uka*, 302; **Po** im. ed. *ò:uk*, 76, 148, 302; rod. ed. *ò:uka*, 302; **Pr** im. ed. *uù:k*, 76, 148, 227, 236, 302; rod. ed. *uòkà:*, 138, 233, 302; **Ter** im. ed. *vò:uk*, 77, 148, 247, 257, 302; rod. ed. *vó:uka*, 100, 133, 248, 255, 302; **Ti** im. ed. *uò:uk*, 77, 149, 302; rod. ed. *uò:uka*, 302; **Vi** im. ed. *uò:uk*, 77, 149, 302; rod. ed. *uò:uka*, 302; **Za** im. ed. *uò:uk*, 77, 149, 302; rod. ed. *uò:uka*, 302; **Za** im. ed. *uò:uk*, 77, 149, 302; rod. ed. *uò:uka*, 100, 134, 266, 270, 302
- volna:** **Br** im. ed. *ú:na*, 76, 147; rod. ed. *ú:ne*, 113; **Ča** im. ed. *gó:una*, 76, 200, 205, 208; or. ed. *gò:uno*, 200; **Ma** im. ed. *ú:na*, 76, 147; **Pi** im. ed. *ó:una*, 76, 147, 215; **Pr** im. ed. *ú:na*, 76, 148, 227, 236; **Ter** im. ed. *vó:una*, 77, 148, 247, 257; **Ti** im. ed. *ó:una*, 149; **Vi** im. ed. ⟨uóuna⟩, 77, 149; **Za** im. ed. *uó:una*, 77, 149, 266, 271
- volnen:** **Ča** m. sp. *gá:unən*, 200; ž. sp. *gounà:na*, 63, 137, 205; sr. sp. *gounà:no*, 63, 137, 205; *gounà:no*, 117, 204
- voz:** **Br** im. ed. ⟨ũ'z⟩, 147; **Ča** im. ed. *ù:os*, 58, 198, 208; **Ma** im. ed. *uəs*, 58, 117, 147; rod. ed. *uəzà:*, 117; **Pi** im. ed. *uè:s*, 58, 147, 214, 223, 306; rod. ed. *uə'za*, 118, 219, 223, 306; **Po** im. ed. *ù:os*, 58, 148; rod. ed. *uozà*, 118, 148; *uoz'a*, 118, 148; **Pr** im. ed. *ù:os*, 58, 148, 227, 236; rod. ed. *uòzà:*, 119, 148, 233, 236; **Ter** im. ed. *ù:os*, 58, 149, 245, 258; rod. ed. *vó:za*, 96, 133, 148, 247, 255, 257; **Ti** im. ed. *ù:os*, 59, 149; **Vi** im. ed. ⟨uĩos⟩, 59, 149; rod. ed. ⟨uóza⟩, 96, 133; im. mn. ⟨uòzè⟩, 128; **Za** im. ed. *ù:os*, 149, 271; *uó:s*, 149, 271; rod. ed. *uó:sa*, 134, 270; *uó:za*, 96, 134, 266, 270
- voziti:** **Ča** nedol. *uazit*, 147; 1. os. ed. *uá:zən*, 61, 124, 199, 206; 2. os. mn. *uá:sta*, 124, 206; del. na *-l* m. sp. *uá:zu*, 144, 203; **Ter** nedol. *vozi:tj*, 119, 148, 254, 257; 3. os. ed. *vó:zj*, 62, 247; del. na *-l* m. sp. *vo'zou*, 145, 251; del. na *-ć* *vó:zjć*, 115, 252
- vpeti:** **Ter** nedol. *upné:tj*, 64, 247, 344; 2. os. ed. *upné:s*, 246, 344; 2. os. mn. *upnetá:*, 249, 344; del. na *-l* m. sp. *upně:u*, 344; del. na *-l* ž. sp. *upné:la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *upně:lo*, 344; **Ti** nedol. *upné:tj*, 345; 2. os. ed. *upné:š*, 345; del. na *-l* m. sp. *upně:u*, 345; del.

- na *-l* ž. sp. *upnè:la*, 345; del. na *-l* m. sp. mn. *upnè:l̥i*, 345
- vpíčiti: Ter** nedol. *upi:cítj*, 127, 252
- vprašati: Ter** 2. os. ed. vel. *prá:šej*, 254
- vprek: Ter** *upriék*, 56, 244
- vrana: Br** im. ed. ⟨urána⟩, 71; ⟨urána⟩, 150; **Ma** im. ed. *urá:na*, 72, 150; **Pl** im. ed. *urá:na*, 72, 150, 216; **Ter** im. ed. *urá:na*, 73, 151, 249, 256
- vrata: Br** im. mn. *urá:ta*, 71, 150, 311; **Ča** im. mn. *urá:ta*, 71, 150, 200, 311; **Ma** im. mn. *urá:ta*, 72, 150, 311; **Pl** im. mn. *urá:ta*, 72, 150, 216, 311; **Po** im. mn. *urá:ta*, 72, 150, 311, 378; **Pr** im. mn. *urá:te*, 73, 150, 228, 311, 378; **Ter** im. mn. *urá:ta*, 73, 151, 249, 256, 311; **Ti** im. mn. *urá:ta*, 151, 311; **Vi** im. mn. ⟨uráta⟩, 74, 151, 311; **Za** im. mn. *urá:te*, 74, 266, 311
- vratiti** * 'vrniti': **Ter** nedol. *urati:tj*, 133, 151, 255, 256, 351; 2. os. ed. *urát:tjš*, 351; 3. os. ed. *urá:tj*, 73, 249; 2. os. mn. *urá:tjta*, 351; del. na *-l* m. sp. *urá:tou*, 351; del. na *-l* ž. sp. *urati:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *urati:lo*, 351
- vreči: Br** nedol. *uré:jč*, 54, 150, 158; 2. os. ed. *uðržaš*, 146; 3. os. ed. *uðrže*, 78, 146, 338; del. na *-l* m. sp. ⟨wðryxu⟩, 155; *uðryu*, 144, 155, 338; del. na *-l* ž. sp. *uðryla*, 155, 338; del. na *-l* m. sp. mn. *uðryli*, 124, 338; **Ča** nedol. *uré:jč*, 55, 150, 159, 199, 208, 209, 338; *uðršt*, 147; 3. os. ed. *uðrže*, 78, 202, 338; 2. os. mn. *uðržeta*, 338; del. na *-l* m. sp. *uðru*, 78, 144, 202, 203, 338; del. na *-l* ž. sp. *uðrla*, 78, 202, 338; del. na *-l* sr. sp. *uðrlo*, 78, 202, 338; **Ma** nedol. *uré:c*, 150, 159, 338; 3. os. ed. *uðrže*, 147, 338; 2. os. mn. *uðržeta*, 338; del. na *-l* m. sp. *uðryu*, 144, 338; del. na *-l* ž. sp. *uðryla*, 338; del. na *-l* sr. sp. *uðrylo*, 338; **Pl** nedol. *uré:jčg*, 55, 150, 159, 215, 222, 338; 1. os. ed. *uðržən*, 221; 3. os. ed. *uðrže*, 78, 147, 218, 338; 2. os. mn. *uðržeta*, 338; del. na *-l* m. sp. *uðryu*, 145, 218, 338; del. na *-l* ž. sp. *uðryla*, 338; **Po** nedol. *uré:jčg*, 55, 150, 159, 338; 3. os. ed. *uðrže*, 78, 148, 338; 2. os. mn. *uðržeta*, 139, 338; del. na *-l* m. sp. *uðru*, 145, 338; *uðrzu*, 145, 338; del. na *-l* ž. sp. *uðrla*, 338; del. na *-l* sr. sp. *uðrlo*, 338; **Pr** nedol. *uré:jč*, 56, 150, 159, 228, 237, 338; 3. os. ed. *uðorže*, 338; 2. os. mn. *uðržete*, 102, 139, 229, 233, 338; del. na *-l* m. sp. *uðoryg*, 145, 233, 338; del. na *-l* ž. sp. *uðoryla*, 338; del. na *-l* sr. sp. *uðorylo*, 338; **Ter** nedol. *vors'tj*, 86, 139, 148, 250, 254, 257, 338; 3. os. ed. *vó:rže*, 248, 338; 2. os. mn. *vó:ržeta*, 338; 2. os. ed. vel. *vor'žj*, 139, 254; del. na *-l* m. sp. *vó:ržou*, 248, 338; del. na *-l* ž. sp. *vorž'la*, 139, 254, 338; del. na *-l* sr. sp. *vorž'lo*, 139, 254, 338; **Ti** nedol. *uors'tj*, 86, 139, 338; *uré:jčj*, 56, 86, 139, 151, 159, 338; 1. os. ed. *uà:ržen*, 79, 143, 338; *uó:ržen*, 143, 338; 1. os. mn. *uó:ržemo*, 338; del. na *-l* m. sp. *uó:ržou*, 146, 338; del. na *-l* ž. sp. *uarz'la*, 139, 338; *uorz'la*, 139, 338; del. na *-l* m. sp. mn. *uarz'lj*, 338; *uorz'lj*, 338; **Za** nedol. *uors'tj*, 87, 140, 267, 269, 338; del. na *-l* m. sp. *uó:ržou*, 79, 146, 266, 270, 271, 338
- vreme: Br** im. ed. ⟨uramè⟩, 150
- vreteno: Br** im. ed. *urata'no*, 110, 150, 313; rod. ed. *urata'na*, 313; im. mn. *urata'na*, 313; rod. mn. ⟨uratèn⟩, 59; **Ča** im. ed. *urete'no*, 108, 110, 150, 204, 209, 313; rod. ed. *urete'na*, 313; im. mn. *urete'ne*, 313; **Pl** im. ed. *urete'no*, 83, 111, 150, 217, 218, 222, 313; rod. ed. *urete'na*, 313; im. mn. *urete'ne*, 313; **Pr** im. ed. *urete'no*, 83, 112, 150, 229, 231, 313; rod. ed. *urete'na*, 313; im. mn. *urete'ne*, 313
- vreti: Za** nedol. *uriétj*, 151, 271

- vrh:** **Br** im. ed. ⟨wârx⟩, 146; *uàrx*, 78, 146, 306; rod. ed. *uàrx*a, 306; mest. ed. *uàrxu*, 129; **Ča** im. ed. *uàrx*, 78, 147, 202, 306; rod. ed. *uàrx*a, 100, 132, 203, 205, 306; mest. ed. *uàrxu*, 129, 203; **Ma** im. ed. *uàrx*, 78, 147, 306; rod. ed. *uàrx*à:, 139, 306; **Pl** im. ed. *uàrx*, 78, 147, 218, 306; rod. ed. *uàrx*a, 306; **Po** im. ed. *uàrx*, 78, 148, 306; rod. ed. *uàrx*a, 306; **Pr** im. ed. *uàrx*, 148, 236, 306; rod. ed. *uàrx*a, 306; **Ter** im. ed. *và:rx*, 79, 148, 249, 257, 306; rod. ed. *và:rxu*, 306; im. mn. *và:rxj*, 127, 252; **Vi** im. ed. *uà:rx*, 79, 149, 306; rod. ed. *uàr'xa*, 140, 306; **Za** im. ed. *uà:rx*, 79, 149, 266, 271, 306; rod. ed. *uà:rx*a, 101, 134, 267, 270, 306
- vrniti:** **Br** nedol. *uàrnì:t*, 138, 146, 351; 2. os. ed. *uàrnaš*, 351; 2. os. mn. *uàrnate*, 351; del. na *-l* m. sp. *uàr'nu*, 144, 351; del. na *-l* ž. sp. *uàrnì:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *uàrnì:lo*, 351; **Ča** nedol. *uàrnì:t*, 139, 147, 206, 351; 3. os. ed. *uàrne*, 78, 202, 351; 2. os. mn. *uàrneta*, 351; del. na *-l* m. sp. *uàr'nu*, 144, 201, 351; del. na *-l* ž. sp. *uàrnì:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *uàrnì:lo*, 351; **Ma** nedol. *uàrnì:t*, 139, 147, 351; 3. os. ed. *uàrne*, 78, 351; 2. os. mn. *uàrneta*, 351; 2. os. ed. vel. *uàr'nə*, 78; del. na *-l* m. sp. *uàr'nu*, 78, 144, 351; del. na *-l* ž. sp. *uàrnì:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *uàrnì:lə*, 351; **Pl** nedol. *uàrnì:tə*, 139, 147, 220, 351; 3. os. ed. *uàrne*, 78, 218, 351; form. *uàrnete*, 351; del. na *-l* m. sp. *uàr'nu*, 78, 145, 216, 351; del. na *-l* ž. sp. *uàrnì:la*, 351; del. na *-l* m. sp. mn. *uàrnì:lə*, 125, 219, 351; **Po** nedol. *uàrnì:tə*, 139, 148, 351; 3. os. ed. *uàrne*, 78, 351; 2. os. mn. *uàr'neta*, 102, 139, 351; *uàr'nəta*, 103; del. na *-l* m. sp. *uàr'nu*, 78, 145, 351; del. na *-l* ž. sp. *uàrnì:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *uàrnì:lo*, 351; **Pr** nedol. *uàrnì:t*, 139, 148, 233, 236, 351; 3. os. ed. *uàrne*, 227, 351; 1. os. mn. *uàr'nemo*, 102, 139, 227, 229, 233, 351; del. na *-l* m. sp. *uàr'nə*, 145, 230, 351; del. na *-l* ž. sp. *uàrnì:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *uàrnì:lo*, 351; **Ti** nedol. *uàrnì:tj*, 139, 149, 351; 3. os. ed. *uàrne*, 79, 351; 1. os. mn. *uàrnemo*, 351; del. na *-l* m. sp. *uàr'nə*, 78, 146, 351; del. na *-l* ž. sp. *uàrnì:la*, 351; del. na *-l* m. sp. mn. *uàrnì:lj*, 351
- vroč:** **Ma** m. sp. *uàr'č*, 65, 150, 159; sr. sp. *uàr'č*, 117, 159; **Ter** m. sp. *uàr'č*, 66, 151, 159, 248, 256, 259; ž. sp. *uàr'ča*, 66, 151, 159, 248, 256, 259; sr. sp. *uàr'čo*, 66, 151, 159, 248, 256, 259
- Vršič** (tpn.): **Ter** im. ed. *Vàr'sjč*, 86, 139, 250, 255
- vrt:** **Br** im. ed. ⟨wârt⟩, 78, 146; **Ča** im. ed. *uàrt*, 147; rod. ed. *uàrt*a, 204; **Ter** im. ed. *và:rt*, 79, 148, 249, 257; **Vi** im. ed. ⟨uârt⟩, 79, 149; mest. ed. ⟨uârtò⟩, 131; *uàrtu*, 131; **Za** im. ed. *uà:rt*, 79, 149, 266, 271
- vrv:** **Ter** im. ed. *và:r*, 79, 148, 152, 249, 257, 258; rod. ed. *và:rvj*, 101, 127, 152, 249, 252, 258; **Ti** im. ed. *uà:r*, 79, 149, 152; rod. ed. *uà:rvj*, 101, 127; **Za** im. ed. *uà:r*, 79, 152, 266, 271, 272; *uà:rf*, 79, 152, 266, 271, 272
- vrvca:** **Br** im. ed. *uàr'ca*, 138, 146; **Ma** im. ed. *uàr'ca*, 139, 147; **Pr** im. ed. *uàr'ca*, 139, 148, 233, 236
- vrvčica:** **Ča** im. ed. *uàr'čica*, 139, 147, 206; **Pl** im. ed. *uàr'čica*, 147; **Ter** im. ed. *và:rčica*, 127, 148, 252, 257
- vrvica:** **Za** tož. ed. *uàrvi:cu*, 140, 270
- vsejati:** **Ča** 1. os. ed. *uàsè:jən*, 55, 199, 206; del. na *-l* m. sp. *uàsjò:u*, 72, 200; del. na *-l* ž. sp. *uàsjà:la*, 72, 200
- vstaniti** *: **Ter** nedol. *uàstà:njti*, 73, 127, 249, 252; 1. os. ed. *uàstà:nən*, 73, 249
- vzdigniti:** **Br** nedol. *uàzdì:γnt*, 67, 150, 155, 350; 2. os. ed. *uàzdì:γnaš*, 66, 350; 2. os. mn. *uàzdì:γnate*, 350; del. na *-l* m. sp. *uàzdì:γnu*, 144, 350; del. na *-l* ž.

sp. *uzdí:γηλα*, 350; del. na *-l* m. sp. mn. *uzdí:γηλι*, 124, 350; **Ma** nedol. *uzdí:γηλᾶt*, 67, 155, 350; 3. os. ed. *uzdí:γηῆ*, 67, 350; 2. os. mn. *uzdí:γηνετα*, 350; del. na *-l* m. sp. *uzdí:γηνου*, 144, 350; del. na *-l* ž. sp. *uzdí:γηῆλα*, 350; del. na *-l* sr. sp. *uzdí:γηῆλο*, 350; **PI** nedol. *uzdí:γηῆτε*, 125, 156, 219, 222, 350; 3. os. ed. *uzdí:γηνε*, 350; form. *uzdí:γηnete*, 350; del. na *-l* m. sp. *uzdí:γηνου*, 145, 218, 350; del. na *-l* ž. sp. *uzdí:γηῆλα*, 350; del. na *-l* sr. sp. *uzdí:γηῆλο*, 350; del. na *-l* m. sp. mn. *uzdí:γηῆλε*, 125, 219; **Pr** nedol. *uzdí:γῆῆst*, 103, 126, 150, 156, 230, 231, 237, 350; 3. os. ed. *uzdí:γηνε*, 68, 227, 350; 2. os. mn. *uzdí:γηnete*, 238, 350; del. na *-l* m. sp. *uzdí:γηῆ*, 145, 233, 350; del. na *-l* ž. sp. *uzdí:γῆῆla*, 350; del. na *-l* sr. sp. *uzdí:γῆῆlo*, 350; **Ter** nedol. *uzdí:γῆῆtj*, 127, 156, 252, 259, 350; 2. os. ed. *uzdí:γῆῆs*, 350; 2. os. mn. *uzdí:γῆῆneτα*, 350; del. na *-l* m. sp. *uzdí:γῆῆου*, 350; del. na *-l* ž. sp. *uzdí:γῆῆla*, 350; del. na *-l* sr. sp. *uzdí:γῆῆlo*, 350; **Ti** nedol. *uzdí:γῆῆtj*, 68, 127, 157, 350; 3. os. ed. *uzdí:γῆῆne*, 68, 350; 1. os. mn. *uzdí:γῆῆnemo*, 350; del. na *-l* m. sp. *uzdí:γῆῆnou*, 146, 350; del. na *-l* ž. sp. *uzdí:γῆῆla*, 350; del. na *-l* sr. sp. *uzdí:γῆῆlo*, 350; **Vi** nedol. ⟨uzdí:γῆῆte⟩, 68, 128, 151, 157, 350; 1. os. ed. ⟨uzdí:γῆῆnen⟩, 68, 350; del. na *-l* m. sp. ⟨uzdí:γῆῆnou⟩, 128, 146, 350

vzeti: **Br** nedol. *uzé:t*, 63, 150, 341; 1. os. ed. ⟨uzá:man⟩, 143; 3. os. ed. *uzá:me*, 74, 341; 2. os. mn. *uzá:mate*, 341; del. na *-l* m. sp. ⟨uzè:u⟩, 341; ⟨uzè:u⟩, 341; *uzè:u*, 341; del. na *-l* ž. sp. ⟨uzè:la⟩, 341; *uzè:la*, 341; del. na *-l* m. sp. mn. *uzè:l*, 341; **Ča** nedol. *uzá:t*, 63, 150, 199, 341; 3. os. ed. *uzá:me*, 341; 2. os. mn. *uzá:meta*, 341; del. na *-l* m. sp. *uzà:u*, 207, 341; del. na *-l* ž. sp. *uzà:la*, 341; del. na *-l* sr. sp. *uzà:lo*, 341; **Ma** nedol. *uzé:t*, 63, 150, 341; 3. os. ed. *uzá:me*, 75; del.

na *-l* m. sp. *uzè:u*, 341; del. na *-l* ž. sp. *uzè:la*, 341; del. na *-l* sr. sp. *uzè:lo*, 341; **PI** nedol. *uzé:te*, 64, 150, 215, 341; 3. os. ed. *uzá:me*, 341; 2. os. mn. *uzá:meta*, 341; del. na *-l* m. sp. *uzè:u*, 221, 341; del. na *-l* ž. sp. *uzè:la*, 341; del. na *-l* sr. sp. *uzè:lo*, 341; **Po** nedol. *uzé:te*, 341; 3. os. ed. *uzemér*, 341; 2. os. mn. *uzemetár*, 341; del. na *-l* m. sp. *uzè:u*, 341; del. na *-l* ž. sp. *uzè:la*, 341; del. na *-l* m. sp. mn. *uzè:lè*, 341; **Pr** nedol. *uzè:t*, 64, 150, 228, 341; 1. os. ed. *uzá:men*, 143, 236; 2. os. ed. *uzá:me*, 75, 228; 2. os. mn. *uzá:mete*, 102, 136, 229, 234, 341; del. na *-l* m. sp. *uzè:u*, 236, 341; del. na *-l* ž. sp. *uzè:la*, 341; del. na *-l* m. sp. mn. *uzè:l*, 341; **Ter** nedol. *uzé:tj*, 64, 151, 247, 256, 258, 341; 2. os. ed. *uzó:mes*, 341; 3. os. ed. *uzó:me*, 248; 2. os. mn. *uzó:meta*, 341; 2. os. ed. vel. *uzó:mj*, 136, 254; del. na *-l* m. sp. *uzè:u*, 257, 341; del. na *-l* ž. sp. *uzè:la*, 341; del. na *-l* sr. sp. *uzè:lo*, 341; **Vi** nedol. ⟨uzè:te⟩, 64, 151, 341; 1. os. ed. ⟨uzè:men⟩, 143, 341; del. na *-l* m. sp. ⟨uzè:u⟩, 341; del. na *-l* m. sp. mn. ⟨uzè:lè⟩, 341; **Za** nedol. *uzé:tj*, 64, 151, 265, 271, 341; 1. os. ed. *uzó:men*, 143, 266, 271; 3. os. ed. *uzó:me*, 341; form. *uzó:mete*, 341; 2. os. mn. vel. *uzom:te*, 137, 269; del. na *-l* m. sp. *uzè:u*, 271, 341; del. na *-l* m. sp. mn. *uzè:lj*, 128, 268, 341; del. na *-l* ž. sp. mn. *uzè:la*, 341

vzrasti: **Ter** del. na *-l* m. sp. *uzrà:stou*, 343; del. na *-l* ž. sp. *uzrà:stla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *uzrà:stlo*, 343

vžgati: **PI** 2. os. ed. *užgè:š*, 369; **Ti** del. na *-l* m. sp. *užgà:u*, 369; del. na *-l* ž. sp. *užgà:la*, 369

Z

zabiti: **Pr** nedol. *zèb:t*, 339; 2. os. ed. *zèb:ješ*, 339; 2. os. mn. *zèb:jete*, 339; del. na *-l* m. sp. *zè'bò*, 145, 230, 339;

- del. na *-l* ž. sp. *zebi:la*, 339; del. na *-l* m. sp. mn. *zebi:l*, 339
- začeti**: **Br** nedol. *začē:t*, 63, 344; 2. os. ed. *zá:čnaš*, 344; 2. os. mn. *zá:čnate*, 344; del. na *-l* m. sp. *začē:y*, 344; del. na *-l* ž. sp. *začē:la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *začē:lo*, 344; **Ča** nedol. *začā:t*, 63, 198, 344; 3. os. ed. *zá:čne*, 71, 200, 344; 2. os. mn. *zá:čneta*, 344; del. na *-l* m. sp. *začā:y*, 207, 344; del. na *-l* ž. sp. *začā:la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *začā:lo*, 344; **Ma** nedol. *začnē:t*, 344; 3. os. ed. *zá:čne*, 344; 2. os. mn. *zá:čneta*, 344; del. na *-l* m. sp. *začnē:y*, 344; del. na *-l* ž. sp. *začnē:la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *začnē:lo*, 344; **Pl** nedol. *začē:tē*, 64, 215, 344; 3. os. ed. *zá:čne*, 344; 2. os. mn. *zá:čneta*, 344; del. na *-l* m. sp. *začē:y*, 221, 344; del. na *-l* ž. sp. *začē:la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *začē:lo*, 344; **Po** nedol. *začē:tē*, 64, 344; 3. os. ed. *začē:ne*, 344; 2. os. mn. *začē'neta*, 114, 344; del. na *-l* m. sp. *začē:y*, 344; del. na *-l* ž. sp. *začē:la*, 344; del. na *-l* sr. sp. *začē:lo*, 344; **Pr** nedol. *zečēēt*, 64, 227, 228, 344; 3. os. ed. *zá:čne*, 344; 1. os. mn. *zač'nemo*, 102, 133, 229, 232, 234, 344; del. na *-l* m. sp. *zečēey*, 236, 344; del. na *-l* ž. sp. *zečēēla*, 344; del. na *-l* sr. sp. *zečēēlo*, 344
- zadnji**: **Ter** m. sp. *zà:dñj*, 73, 249; ž. sp. *zà:dña*, 73, 249; sr. sp. *zà:dño*, 73, 249
- zadušiti**: **Br** del. na *-l* m. sp. *zadù:šu*, 144
- zagniti** *: **Br** del. na *-l* m. sp. *zayñi:y*, 349; del. na *-l* ž. sp. *zayñi:la*, 349; del. na *-l* sr. sp. *zayñi:lo*, 349; **Pr** del. na *-l* m. sp. *zeyñi:y*, 349; del. na *-l* ž. sp. *zeyñi:la*, 349; del. na *-l* sr. sp. *zeyñi:lo*, 349
- zagradi**: **Ter** nedol. *zaradi:tj*, 133, 156, 255, 259; **Vi** nedol. ⟨zaradîtē⟩, 133, 157
- zahvaliti**: **Ter** nedol. *zaxuáli:tj*, 149, 256
- zajtra** * 'jutri': **Ter** *zá:jtra*, 73, 249
- zaklati**: **Br** del. na *-l* m. sp. *zak'lu*, 144, 341
- zakleniti**: **Br** nedol. *zaklani:t*, 110, 351; 3. os. ed. *zaklé:ne*, 59, 351; 2. os. mn. *zaklé:nate*, 351; **Ča** 3. os. ed. *zaklá:ne*, 60; **Pl** nedol. *zakleni:tē*, 111, 218, 351; 3. os. ed. *zakljē:ne*, 60, 214, 351; 2. os. mn. *zakljē:neta*, 351; del. na *-l* m. sp. *zakle'nu*, 145, 216, 351; del. na *-l* ž. sp. *zakleni:la*, 351; del. na *-l* sr. sp. *zakleni:lo*, 351; **Ter** nedol. *zakleni:tj*, 112, 253, 351; 3. os. ed. *zaklé:ne*, 60, 246, 351; 2. os. mn. *zaklé:neta*, 351; del. na *-l* m. sp. *zaklé:noj*, 351; del. na *-l* ž. sp. *zakleni:la*, 351; del. na *-l* m. sp. mn. *zakleni:lj*, 351
- zamleti**: **Ča** del. na *-l* m. sp. *zam'lu*, 144, 201, 341; del. na *-l* ž. sp. *zamiēla*, 341; del. na *-l* sr. sp. *zamiēlo*, 341; **Pr** del. na *-l* sr. sp. *zemli:ēlo*, 342; **Ti** del. na *-l* m. sp. *zamliey*, 342; del. na *-l* ž. sp. *zamlieja*, 342; del. na *-l* sr. sp. *zamliejo*, 342
- zapeljati**: **Za** nedol. *zapejá:tj*, 113, 269, 271; del. na *-l* m. sp. *zapē:jōy*, 61, 146, 265, 270, 271; del. na *-l* m. sp. mn. *zapejá:lj*, 128, 268
- zapeti**¹ (3. os. ed. *zapne*): **Ča** nedol. *zapā:t*, 63
- zapeti**² (3. os. ed. *zapoje*): **Ča** nedol. *zapiēt*, 55, 198; 1. os. mn. *zapojemā:*, 200
- zapreti**: **Br** del. na *-l* sr. sp. *zapərlo*, 344; **Ča** form. *zaperetā:*, 199; **Pl** nedol. *zapri:ētē*, 344; 3. os. ed. *zapriē:*, 214, 344; 2. os. mn. *zapretā:*, 344; del. na *-l* m. sp. *zapəru*, 78, 218; del. na *-l* ž. sp. *zapərta*, 78, 218; **Ter** nedol. *zapriētj*, 56, 244
- zarezati**: **Pl** del. na *-l* m. sp. *zari:ēzu*, 145, 218, 365; del. na *-l* ž. sp. *zari:ézala*, 365; del. na *-l* sr. sp. *zari:ézalo*, 365
- zasmoditi**: **Pr** del. na *-l* m. sp. *zesmōdō*, 65, 145, 228, 233; del. na *-l* sr. sp. *zesmōdlo*, 65, 228
- zatek** * 'zabah': **Ter** im. ed. *zá:tak*, 73, 136, 249, 255; **Za** im. ed. *zá:tak*, 74, 137, 266, 270
- Zavarh** (tpn.): **Ter** im. ed. *Zavà:rx*, 241
- zavezati**: **Ter** nedol. *zavezá:tj*, 148, 256, 257

- zaviti:** **PI** nedol. *zaví:tę*, 148, 221; 1. os. mn. *zavijemué:*, 215; form. *zavijetié:*, 214; **Ter** 2. os. ed. *zavié:š*, 246; del. na -l m. sp. *zaví:u*, 148, 256, 257
- zažgati:** **Br** nedol. *zažyát*, 155, 369; del. na -l m. sp. *zažyà:u*, 369; del. na -l ž. sp. *zažyà:la*, 369; del. na -l sr. sp. *zažyà:lo*, 369; **Ča** nedol. *zažyát*, 155, 208, 369; del. na -l m. sp. *zažyò:u*, 72, 200, 207, 369; del. na -l ž. sp. *zažyà:la*, 72, 200, 369; del. na -l sr. sp. *zažyà:lo*, 369; **Ma** nedol. *zažyát*, 155, 369; 3. os. ed. *zažyè*, 369; del. na -l m. sp. *zažyà:u*, 369; del. na -l ž. sp. *zažyà:la*, 369; del. na -l sr. sp. *zažyà:lo*, 369; **PI** nedol. *zažgátę*, 156, 222; form. *zažgetié:*, 214, 369; del. na -l m. sp. *zažgà:u*, 221, 369; del. na -l ž. sp. *zažgà:la*, 369; del. na -l sr. sp. *zažgà:lo*, 369; **Po** 2. os. mn. *zažgetá:*, 369; del. na -l m. sp. *zažgà:u*, 369; del. na -l ž. sp. *zažgà:la*, 369; del. na -l sr. sp. *zažgà:lo*, 369; **Pr** nedol. *zežyát*, 156, 237, 369; 2. os. mn. *zežyeteé*, 112, 231, 369; del. na -l m. sp. *zežyà:u*, 236, 369; del. na -l ž. sp. *zežyà:la*, 369; del. na -l sr. sp. *zežyà:lo*, 369
- zbrincja** * 'koš za seno': **Ter** im. ed. *zbrí:ncja*, 244
- zdoli** * 'doli': **Ter** *zdo'le*, 80, 251
- zdoli tje** * '(prav) doli': **Ter** *zdo'leçę*, 245
- zdrav:** **Br** m. sp. *zd'ru*, 88, 151; ž. sp. *zdrà:ua*, 71; sr. sp. *zdrá:uo*, 71; **Ča** m. sp. *zd'ru*, 89, 144, 151, 201; ž. sp. *zdrá:ua*, 72, 147, 201; sr. sp. *zdrá:uo*, 72, 117, 147, 201, 204; **Ma** m. sp. *zd'ru*, 89, 152; ž. sp. *zdrà:ua*, 72; sr. sp. *zdrá:uo*, 72, 117; **PI** m. sp. *zd'ru*, 89, 145, 212, 216; ž. sp. *zdrà:ua*, 72, 212, 216; sr. sp. *zdrá:uo*, 72, 118, 216; **Po** ž. sp. *zdra'ua*, 107; sr. sp. *zdrá:uo*, 73, 118; **Pr** m. sp. *zd'rø*, 89, 145, 152, 230; ž. sp. *zdrà:ua*, 73, 228; sr. sp. *zdrá:uo*, 73, 119, 228, 233; **Ter** m. sp. *zd'rou*, 89, 145, 152, 251, 258; ž. sp. *zdrà:va*, 73, 148, 249, 257, 258; sr. sp. *zdrá:vo*, 73, 148, 249, 257, 258; **Vi** m. sp. ⟨zdrøu⟩, 90; ž. sp. ⟨zdrāua⟩, 74
- zebsti:** **Br** 3. os. ed. *zé:be*, 63; **Ča** 3. os. ed. *zá:be*, 63, 198; **Ma** 3. os. ed. *zè:be*, 63; **Vi** 3. os. ed. ⟨zèbe⟩, 64
- zec** * 'zajec': **Br** im. ed. ⟨zęc⟩, 63; **Po** im. ed. *zè:c*, 64; **Pr** im. ed. *zèec*, 64, 228; **Ter** im. ed. *zè:c*, 64, 247, 258; daj. ed. *zè:çu*, 130, 252; **Vi** im. ed. ⟨zęc⟩, 64; **Za** im. ed. *zè:c*, 64, 265
- zecavica** * 'zajklja': **Ter** im. ed. *zè:çaviça*, 127, 148, 252, 257
- zelen:** **Br** m. sp. *za'lan*, 81, 110, 334; ž. sp. *zala'na*, 110, 334; sr. sp. *zala'no*, 83, 110, 334; **Ča** m. sp. *ze'len*, 81, 110, 202, 204, 334; ž. sp. *zele'na*, 110, 204, 334; sr. sp. *zele'no*, 83, 110, 202, 204, 334; **Ma** m. sp. *ze'len*, 81, 111, 334; ž. sp. *zele'na*, 111, 334; sr. sp. *zele'no*, 83, 111, 334; **PI** m. sp. *ze'len*, 81, 111, 217, 218, 334; ž. sp. *zele'na*, 111, 218, 334; sr. sp. *zele'no*, 83, 111, 217, 218, 334; **Po** m. sp. *ze'len*, 81, 111, 334; ž. sp. *zele'na*, 111, 334; sr. sp. *zele'no*, 83, 111, 334; **Pr** m. sp. *ze'len*, 81, 112, 229, 231, 334; ž. sp. *zele'na*, 112, 231, 334; sr. sp. *zele'no*, 83, 112, 229, 231, 334; **Ter** m. sp. *ze'lęn*, 81, 112, 250, 253, 258, 334; ž. sp. *zele'na*, 112, 253, 258, 334; sr. sp. *zele'no*, 84, 112, 251, 253, 258, 334; **Ti** m. sp. *ze'len*, 81, 112, 334; ž. sp. *zele'na*, 112, 334; sr. sp. *zele'no*, 84, 112, 334; **Vi** sr. sp. ⟨zelenö⟩, 84, 334; **Za** m. sp. *ze'lęn*, 81, 113, 158, 267, 269, 272, 334; ž. sp. *zele'na*, 113, 158, 269, 272, 334; sr. sp. *zele'no*, 84, 113, 158, 267, 269, 272, 334
- zelenec** 'manjši kuščar zelene barve': **Br** im. ed. ⟨zalęnc⟩, 90; *zalęnc*, 90, 110; **Ter** im. ed. *zele'naç*, 112, 253; **Vi** im. ed. ⟨zelenäc⟩, 91, 112
- zelje:** **Br** im. ed. ⟨zėję⟩, 59, 110, 142; **Ča** im. ed. *zėje*, 111, 199, 204,

- zli:ezeta*, 338; del. na *-l* m. sp. *zli:ezu*, 145, 218, 338; del. na *-l* ž. sp. *zli:ezla*, 338; del. na *-l* m. sp. mn. *zli:ezle*, 338
- zličiti** * 'zoblati': **Ter** im. ed. *zličiti:tj*, 127, 252
- zlodej**: **Ter** im. ed. *zluodej*, 58, 109, 245, 254; daj. ed. *zluodeu*, 130, 252
- zlomiti**: **Ča** del. na *-l* m. sp. *zla'mu*, 144, 201; **PI** del. na *-l* m. sp. *zlo'mu*, 145, 216
- zmeriti**: **Br** nedol. *zmič:rt*, 54, 356; del. na *-l* m. sp. *zmič:ru*, 144, 356; del. na *-l* ž. sp. *zmič:rla*, 356; del. na *-l* m. sp. mn. *zmič:rli*, 124, 356; **Ča** del. na *-l* m. sp. *zmič:ru*, 144, 203, 356; del. na *-l* ž. sp. *zmič:rla*, 356; del. na *-l* sr. sp. *zmič:rlo*, 356; **Ma** del. na *-l* m. sp. *zmi:óru*, 144, 356; del. na *-l* ž. sp. *zmi:órala*, 356; del. na *-l* sr. sp. *zmi:óralo*, 356; **PI** del. na *-l* m. sp. *zmi:éru*, 145, 218, 356; del. na *-l* ž. sp. *zmi:érela*, 356; del. na *-l* sr. sp. *zmi:éreló*, 356; **Po** del. na *-l* sr. sp. *zmič:rčlo*, 356; **Pr** del. na *-l* m. sp. *zmi:éřo*, 145, 233, 356; del. na *-l* ž. sp. *zmič:rčla*, 356; del. na *-l* sr. sp. *zmič:rčlo*, 356; **Ter** im. ed. *zmič:řiti*, 127, 252; **Ti** nedol. *zmič:řiti*, 127, 356; del. na *-l* m. sp. *zmič:řou*, 146, 356; del. na *-l* ž. sp. *zmič:řila*, 356; del. na *-l* m. sp. mn. *zmič:řilj*, 356
- zmešati**: **Po** del. na *-l* m. sp. *zmič:šu*, 145, 363; **Za** del. na *-l* m. sp. mn. *zmič:šalj*, 128, 268, 363
- zmisliti**: **Ča** nedol. *zmi:sənt*, 67, 197, 206, 209; 2. os. ed. *zmi:snəš*, 67, 197; del. na *-l* m. sp. *zmi:slu*, 144, 203; del. na *-l* ž. sp. *zmi:sənla*, 206, 209; del. na *-l* sr. sp. *zmi:sənlo*, 206, 209; **PI** nedol. *zmi:šlęte*, 125, 219; del. na *-l* m. sp. *zmi:slu*, 145, 218
- zmlatiti**: **Ča** del. na *-l* m. sp. *zmlá:tu*, 144, 203; **Za** 3. os. ed. *zmlá:tj*, 128, 268; form. *zmlá:tjte*, 128, 268
- zmlėti**: **Br** del. na *-l* sr. sp. *zmlię:lo*, 341; **Ma** del. na *-l* m. sp. *zm'lu*, 144, 341; del. na *-l* ž. sp. *zmlię:la*, 341; del. na *-l* sr. sp. *zmlię:ló*, 341
- zmrzniti**: **Br** nedol. *zmər'zənt*, 138, 350; 3. os. ed. *zmər'zne*, 78, 350; 3. os. mn. *zmər'znajo*, 350; del. na *-l* m. sp. *zmər'znu*, 144, 350; del. na *-l* ž. sp. *zmər'zənla*, 350; del. na *-l* sr. sp. *zmər'zənló*, 350; **Ča** nedol. *zmər'zənt*, 139, 206, 209, 350; 3. os. ed. *zmər'zne*, 78, 202, 206, 350; 3. os. mn. *zmər'znejó*, 206; del. na *-l* m. sp. *zmər'znu*, 144, 203, 206, 350; del. na *-l* ž. sp. *zmər'zənla*, 206, 350; del. na *-l* sr. sp. *zmər'zənló*, 206, 350; **Ma** nedol. *zmər'zənt*, 78, 350; 3. os. ed. *zmər'zne*, 78, 350; 3. os. mn. *zmər'znejó*, 350; del. na *-l* m. sp. *zmər'znu*, 144, 350; del. na *-l* ž. sp. *zmər'zənlá*, 350; del. na *-l* sr. sp. *zmər'zənló*, 350; **PI** nedol. *zmər'zne*, 78, 125, 218, 219; 3. os. ed. *zmər'zne*, 78, 218; del. na *-l* m. sp. *zmər'znu*, 145, 218; **Po** nedol. *zmər'zne*, 103, 139, 350; 3. os. ed. *zmər'zne*, 78, 350; 3. os. mn. *zmər'znejú*, 350; del. na *-l* m. sp. *zmər'znu*, 78, 145, 350; del. na *-l* ž. sp. *zmər'znelá*, 350; del. na *-l* sr. sp. *zmər'zneló*, 350; **Pr** nedol. *zmər'znet*, 103, 139, 230, 234, 350; 3. os. ed. *zmər'zne*, 79, 231, 350; 3. os. mn. *zmər'znejó*, 350; del. na *-l* m. sp. *zmər'zlo*, 145, 233, 350; del. na *-l* ž. sp. *zmər'znəla*, 350; del. na *-l* sr. sp. *zmər'znəló*, 350; **Ter** nedol. *zmá:rzniti*, 79, 127, 249, 252, 350; 3. os. ed. *zmá:rzne*, 79, 249, 350; 3. os. mn. *zmá:rzneu*, 350; del. na *-l* m. sp. *zmá:rznou*, 350; del. na *-l* ž. sp. *zmá:rznjla*, 350; del. na *-l* sr. sp. *zmá:rznjlo*, 350; **Vi** nedol. *zmá:rzniti*, 79, 128, 350; 3. os. ed. *zmá:rzne*, 79, 350; 3. os. mn. *zmá:rznejú*, 350; del. na *-l* m. sp. *zmá:rznou*, 128, 146, 350; del. na *-l* ž. sp. *zmá:rznjla*, 350; del. na *-l* sr. sp. *zmá:rznjlo*, 350

- znanec** ‘prijatelj’: **Ter** im. ed. *znà:nac*, 73, 136, 249, 255; daj. ed. *znà:nçu*, 130, 252; **Vi** im. ed. *znà:nac*, 74, 136
- znankinja** * ‘prijateljica’: **Ter** im. ed. *znà:nkjína*, 127, 252
- znati**: **Pl** del. na *-l* m. sp. *z'nu*, 145, 216; **Ter** del. na *-l* m. sp. *z'noy*, 145, 241, 251; del. na *-l* ž. sp. *zná:la*, 241
- zob**: **Br** im. ed. *zò:b*, 65, 305; rod. ed. *zobù:*, 122, 305; **Ča** im. ed. *zà:p*, 65, 199, 305; rod. ed. *zá:ba*, 95, 96, 132, 199, 205, 305; **Ma** im. ed. *zò:p*, 65, 305; rod. ed. *zobà:*, 122, 305; **Pl** im. ed. *zò:p*, 65, 215, 305; rod. ed. *zò:ba*, 96, 132, 215, 220, 305; **Po** im. ed. *zò:p*, 65, 305; rod. ed. *zò:ba*, 132, 305; **Pr** im. ed. *zòop*, 65, 228, 305; rod. ed. *zobà:*, 122, 233, 305; **Ter** im. ed. *zò:p*, 66, 248, 258, 305; rod. ed. *zò:ba*, 96, 133, 248, 255, 305; daj. ed. *zò:bu*, 130, 253; im. mn. *zò:bjj*, 127, 252; **Ti** im. ed. *zò:p*, 66, 305; rod. ed. *zò:ba*, 97, 305; im. mn. *zò:bj*, 127; **Vi** im. ed. ⟨zòp⟩, 66; *zò:p*, 66, 305; rod. ed. *zò:ba*, 97, 305; im. mn. ⟨zòpje⟩, 128; *zò:bj*, 128; rod. mn. ⟨zobé⟩, 123; **Za** im. ed. *zò:p*, 66, 265, 305; rod. ed. *zò:ba*, 97, 134, 266, 270, 305; *zò:bu*, 131, 268; im. mn. *zò:bjj*, 128, 268; *zò:bj*, 128, 268; or. mn. *zò:bamj*, 128, 268
- zrasti**: **Br** nedol. *zrà:st*, 343; 3. os. ed. *zrà:se*, 343; del. na *-l* m. sp. *zrà:stu*, 144; *zrà:su*, 144, 343; del. na *-l* ž. sp. *zrà:sla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *zrà:slo*, 343; **Ča** nedol. *zrà:st*, 343; del. na *-l* m. sp. *zrà:stu*, 144, 203, 343; del. na *-l* ž. sp. *zrà:stla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *zrà:stlo*, 343; **Ma** del. na *-l* m. sp. *zrà:stu*, 144, 343; del. na *-l* ž. sp. *zrà:stla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *zrà:stlo*, 343; **Pl** del. na *-l* m. sp. *zrà:stu*, 145, 218, 343; del. na *-l* ž. sp. *zrà:stla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *zrà:stlo*, 343; **Po** del. na *-l* m. sp. *zrà:stu*, 145, 343; del. na *-l* ž. sp. *zrà:stla*, 343; del. na *-l* sr. sp. *zrà:stlo*, 343; **Pr** del. na *-l* m. sp. *zrà:stlo*, 343; **Ter** del. na *-l* m. sp. *zrà:stoy*, 242; del. na *-l* ž. sp. *zrà:stla*, 242
- zrel**: **Po** m. sp. *zd'ru*, 89, 152; ž. sp. *zdrièla*, 55; sr. sp. *zdrièlo*, 55, 118; **Ter** m. sp. *zd'roy*, 145, 251, 256; ž. sp. *zdrièla*, 56, 244; sr. sp. *zdrièlo*, 56, 244; **Vi** m. sp. ⟨zdròu⟩, 146; **Za** m. sp. *zd'roy*, 146, 268, 271, 272; ž. sp. *zdrièla*, 272
- zrezati**: **Po** nedol. *zrièzate*, 103, 365; **Pr** del. na *-l* m. sp. *zri:èžo*, 145, 233, 365; del. na *-l* ž. sp. *zriè'zela*, 365; del. na *-l* sr. sp. *zriè'zelo*, 365
- zrno**: **Ča** im. ed. *zàrna*, 78, 202; **Ma** im. ed. *zàrna*, 78; *zàrnq*, 78, 117
- zrutí**: **Po** nedol. *zrú:te*, 70; del. na *-l* m. sp. *zrù:u*, 70
- zunah** * ‘zunaj’: **Vi** ⟨zúnax⟩, 70
- zutra** ‘zjutraj’: **Za** *zú:tra*, 71, 264
- zvečer**: **Br** *zbæčè:r*, 147; **Ča** *zvečà:r*, 60, 110, 147, 198, 204, 207; **Ter** *zvé:čar*, 94, 148, 246, 257; **Ti** *zvè:čar*, 60, 149; **Vi** ⟨zvèčar⟩, 61, 112, 149; **Za** *zvè:čar*, 61, 149, 265, 271
- zvezati**: **Ma** nedol. *zvezá:t*, 114; **Za** nedol. *zvezátj*, 115, 269
- zvezda**: **Br** im. ed. *zbaz'da*, 147, 282; tož. ed. *zbazdò:*, 108, 282; **Ča** im. ed. *zvièzda*, 55, 147, 198, 282; tož. ed. *zvièzdo*, 282; **Ma** im. ed. *zvi:ázda*, 55, 147, 282; tož. ed. *zvezdò:*, 108, 282; **Pl** im. ed. *zvi:èzda*, 55, 148, 213, 221, 282; tož. ed. *zvi:èzdu*, 282; **Po** im. ed. *zvièzda*, 148, 282; tož. ed. *zvièzdu*, 282; **Pr** im. ed. *zvièz'da*, 107, 109, 148, 230, 235, 236, 282; tož. ed. *zvièzđò*, 109, 231, 235, 282; im. mn. *zvezdè*, 109, 231, 235; **Ter** im. ed. *zvièzda*, 56, 244, 282; tož. ed. *zvièzdu*, 282; **Vi** im. ed. *zvièzda*, 56, 149, 282; tož. ed. *zvièzdu*, 123; im. mn. *zvièzde*, 115
- zviraló** * ‘izvir’: **Br** im. ed. *zbiè:ralo*, 67, 117, 147; **Po** im. ed. *zviè'ralo*, 103,

118, 126, 148; **Vi** im. ed. ⟨zviéralo⟩, 68, 120, 133
zvon: **Br** im. ed. *zʷùɔ:n*, 57; **Ča** im. ed. *zùɔn*, 58, 198, 208; **Pl** im. ed. *zù:ɔn*, 223, 306; rod. ed. *zue'na*, 118, 219, 223, 306; **Po** im. ed. *zùɔn*, 58, 148; **Pr** im. ed. *zʷù:ɔn*, 58, 227; rod. ed. *zʷonà:*, 119, 233; **Ter** im. ed. *zùɔn*, 149, 258; rod. ed. *zʷó:na*, 96, 133, 148, 247, 255, 257; **Ti** im. ed. *zùɔn*, 59, 149; **Vi** im. ed. ⟨zùon⟩, 59; *zùɔn*, 59, 149; rod. ed. ⟨zùɔna⟩, 96, 133, 149; *zùɔna*, 96, 149; im. mn. *zùɔnǰ*, 128; **Za** im. ed. *zùɔn*, 59, 149, 265, 271
zvoniti: **Br** rod. ed. *zʷonù:*, 116; **Ter** nedol. *zʷonì:tǰ*, 148, 257; 3. os. ed. *zʷó:mǰ*, 247; **Vi** nedol. ⟨zvonîte⟩, 120, 149
zvreči: **Ter** nedol. *zʷorš'tǰ*, 250

Ž

žaba: **Br** im. ed. ⟨žába⟩, 71; **Ter** im. ed. *zá:ba*, 73, 249
žabica: **Ter** im. ed. *zá:bǰca*, 127, 252
Žaga (tpn.): **Ter** im. ed. *Zá:a*, 156, 259
žagati: **Br** nedol. ⟨žáγxat⟩, 155; del. na -l m. sp. ⟨žâγxu⟩, 144; **Ma** nedol. *žâ:γat*, 72, 155; **Pl** nedol. *žâ:γate*, 156, 222; 1. os. ed. *žâ:γæn*, 132, 221; 2. os. ed. *žâ:γaš*, 132, 220
žakelj: **Pl** im. ed. *žá:ki*, 218; **Ter** im. ed. *zá:kej*, 73, 136, 249, 254; **Za** im. ed. *zá:kej*, 271
žakljíč: **Ter** im. ed. *zá:kjǰc*, 127, 252, 257
žalost: **Br** im. ed. *zá:lost*, 71; **Ča** im. ed. *žá:last*, 205; rod. ed. *žá:last*, 124, 206; **Ma** im. ed. *žá:lost*, 72, 117; **Pl** im. ed. *žá:lost*, 72, 118, 216, 219; **Pr** im. ed. *žá:lost*, 73, 228, 238; rod. ed. *žá'lost*, 102, 126, 133, 230, 232, 234, 235, 238; **Ter** im. ed. *zá:lost*, 73, 119, 249, 254; rod. ed. *zá:lostǰ*, 127, 252
žalosten: **Pl** m. sp. *žá:lostæn*, 72, 118, 135, 216, 219, 220; ž. sp. *žá:lostna*, 72, 118,

216, 219; sr. sp. *žá:lostno*, 72, 118, 216, 219; **Pr** ž. sp. *žá'lostna*, 102, 133, 230, 232; **Ter** m. sp. *zá:lostæn*, 73, 119, 136, 249, 254, 255; ž. sp. *zá:lostna*, 73, 119, 249, 254; sr. sp. *žá:lostno*, 73, 119, 249, 254; **Za** m. sp. *žá:lastæn*, 74, 121, 137, 266, 270; ž. sp. *žá:lastna*, 74, 121, 266, 270; sr. sp. *žá:lastno*, 74, 121, 266, 269, 270

žbarela * 'samokolnica': **Ter** im. ed.

žbarè:la, 246; **Za** im. ed. *žbarè:la*, 265

že: **Za** *žè:j*, 61, 265

žeb(lj)íč *: **Ter** im. ed. *zdrièbǰc*, 127, 252

žebelj: **Ča** im. ed. *ždrá:bi*, 199, 203, 208;

Pl im. ed. *ždri:èbi*, 218; *ždri:èbǰc*, 55, 213; **Ter** im. ed. *zdrièbej*, 56, 136, 244, 254; rod. ed. *zdrièbja*, 257; **Za** im. ed. *ždrièbej*, 272

žej * 'vrsta koša': **Ter** im. ed. *žej*, 251;

Za im. ed. *žej*, 267

žēja: **Br** im. ed. *žé:ja*, 63, 281; tož. ed.

žejò:, 281; **Ča** im. ed. *žé:ja*, 199, 281; tož. ed. *žé:jo*, 281; **Ma** im. ed. *žé:ja*, 63, 281; tož. ed. *žé:jò*, 281; **Pl** im. ed. *žé:ja*, 281; tož. ed. *žé:ju*, 281; **Po** im. ed. *žé:ja*, 64, 281; tož. ed. *žé:ju*, 281; **Pr** im. ed. *žé:ja*, 281; tož. ed. *žé:jo*, 281; **Ter** im. ed. *žé:a*, 281; tož. ed. *žé:u*, 281

žejen: **Ča** m. sp. *žé:jan*, 135, 199, 205;

Ma m. sp. *žé:jan*, 63, 135; ž. sp. *žé:jna*, 63; **Po** m. sp. *žé:jan*, 135; **Ter** m. sp. *žé:æn*, 136, 255

železen: **Ter** m. sp. *želiézan*, 244, 259;

želiézan, 56, 136, 255; ž. sp. *želiézna*, 56, 244, 259; sr. sp. *želiéžno*, 56, 244, 259

železo: **Br** im. ed. *žalié:zo*, 54, 110, 117,

310; rod. ed. *žalié:za*, 310; im. mn. *žalié:za*, 54, 310; **Ča** im. ed. *želiézo*, 55, 110, 117, 198, 204, 310; rod. ed. *želiéza*, 310; im. mn. *želiéza*, 55, 198, 310; **Ma** im. ed. *želi:ózo*, 55, 111, 117, 310; rod. ed. *želi:óza*, 310; im. mn. *želi:ózi*, 310; **Pl** im. ed. *želi:ézo*, 55, 111,

- 118, 213, 218, 310; im. mn. *želi:ęza*, 55, 213, 310; **Po** im. ed. *želięzo*, 55, 111, 118, 310; rod. ed. *želięza*, 310; im. mn. *želięę*, 310; **Pr** im. ed. *želi:ęzo*, 56, 112, 119, 227, 231, 233, 310; rod. ed. *želi:ęza*, 310; *želi:ęzja* (!), 310; **Ter** im. ed. *zelięzo*, 56, 112, 120, 158, 244, 253, 254, 259, 310; rod. ed. *zelięza*, 310; im. mn. *zelięza*, 310; **Ti** im. ed. *želięzo*, 56, 112, 120, 158, 310; rod. ed. *želięza*, 310; im. mn. *želięza*, 56, 310; **Vi** im. ed. ⟨*želięzo*⟩, 56, 112, 120, 158, 310; **Za** im. ed. *zelięzo*, 57, 113, 121, 158, 264, 269, 272, 310; rod. ed. *zelięza*, 310; im. mn. *zelięzo*, 310
- žena**: **Br** im. ed. *ža'na*, 88, 110, 283; tož. ed. *ža'no*, 85, 283; im. mn. *ža'ne*, 82; rod. mn. *žané:*, 283; or. mn. *žaná:m*, 283; **Ča** im. ed. *že'na*, 89, 110, 202, 204, 209, 283; tož. ed. *že'no*, 85, 202, 283; im. mn. *že'ne*, 82, 201; rod. mn. *že'nax*, 283; or. mn. *ženà:m*, 283; **Ma** im. ed. *že'na*, 111, 283; tož. ed. *že'no*, 85, 283; im. mn. *že'ne*, 82; rod. mn. *žené:*, 283; or. mn. *ženà:m*, 125, 283; **Pi** im. ed. *že'na*, 89, 111, 217, 218, 222, 283; tož. ed. *že'nu*, 283; *že'ny*, 85, 217; or. mn. *ženà:mę*, 283; **Po** im. ed. *že'na*, 89, 111, 284; tož. ed. *že'nu*, 85, 284; rod. mn. *žené:*, 284; or. mn. *ženà:mę*, 284; **Pr** im. ed. *že'na*, 89, 112, 230, 231, 237, 284; tož. ed. *že'no*, 85, 230, 284; im. mn. *že'ne*, 82, 229; rod. mn. *ženęé*, 284; or. mn. *ženà:m*, 236, 284; **Ter** im. ed. *ze'na*, 89, 112, 251, 253, 258, 260, 283; tož. ed. *ze'ny*, 85, 250, 283; im. mn. *ze'ne*, 82, 251; rod. mn. *zeni:*, 283; *zė:m*, 283; or. mn. *ženà:mj*, 283; **Ti** im. ed. *že'na*, 90, 112, 284; tož. ed. *že'ny*, 85, 284; rod. mn. *žené:*, 284; or. mn. *ženà:mj*, 284; **Vi** im. ed. ⟨*ženà*⟩, 90, 284; **Za** im. ed. *že'na*, 90, 113, 268, 269, 272, 284; tož. ed. *že'ny*, 85, 267, 284; im. mn. *že'ne*, 82, 267; rod. mn. *zeni:*, 284
- ženiti se**: **Br** nedol. *žani:t*, 110, 357; 3. os. ed. *žė:n*, 59, 124, 357; 2. os. mn. *žė:nte*, 357; **Ča** nedol. *ženi:t*, 357; **Ma** 3. os. ed. *žė:m*, 357; **Pi** nedol. *ženi:tę*, 357; 3. os. ed. *žjė:mę*, 60, 214, 357; **Po** 3. os. ed. *žė:nę*, 60, 126, 358; 2. os. mn. *žė'nęta*, 103, 111, 358; **Ter** nedol. *ženi:tj*, 258, 357; 3. os. ed. *zė:mj*, 60, 127, 246, 252, 357; 2. os. mn. *zė:mjta*, 127, 252, 357; **Ti** 1. os. ed. *žė:njn*, 143, 358; 3. os. mn. *žė:njju*, 358; **Za** 3. os. ed. *žė:nj*, 61, 128, 265, 268, 358; 1. os. mn. *žė:njmo*, 128, 268, 358; del. na *-l* m. sp. *žė:nou*, 146, 270, 271, 358
- ženski**: **Ča** m. sp. *žā:nsk*, 60, 198; ž. sp. *žā:nška*, 60, 198; sr. sp. *žā:nsko*, 60, 117, 198, 204; **Ma** ž. sp. *žė:nška*, 60; sr. sp. *žė:nško*, 60, 117; **Ter** m. sp. *zė:škj*, 247, 258; ž. sp. *zė:ška*, 247, 258; sr. sp. *zė:ško*, 247, 258
- žeti** 's srpom rezati žito, travo': **Br** nedol. *žė:t*, 63, 341; 3. os. ed. *žā:ne*, 74, 341; 2. os. mn. *žā:nate*, 341; **Ča** nedol. *žā:t*, 63, 199, 341; 3. os. ed. *žā:ne*, 199, 341; 2. os. mn. *žene'ta*, 341; 3. os. mn. *ženejā:*, 199; del. na *-l* m. sp. *žā:u*, 207, 341; del. na *-l* ž. sp. *žā:la*, 341; del. na *-l* m. sp. mn. *žā:l*, 341; **Ma** nedol. *žė:t*, 63, 341; 3. os. ed. *žė:nę*, 341; 2. os. mn. *žė:nęta*, 341; del. na *-l* m. sp. *žė:u*, 341; del. na *-l* ž. sp. *žė:la*, 341; del. na *-l* sr. sp. *žė:lo*, 341; **Pi** nedol. *žė:tę*, 64, 215, 341; 3. os. ed. *žė:je*, 341; 3. os. mn. *žė:jeju*, 341; **Po** nedol. *žė:tę*, 64, 341; 3. os. ed. *žė:je*, 341; 2. os. mn. *žejetā:*, 341; del. na *-l* m. sp. *žė:u*, 341; del. na *-l* ž. sp. *žė:la*, 341; del. na *-l* sr. sp. *žė:lo*, 341; **Pr** nedol. *žė:t*, 64, 228, 341; 3. os. ed. *žā:ne*, 75, 228, 341; 2. os. mn. *žā:hete*, 102, 136, 229, 234, 341; del. na *-l* m. sp. *žė:u*, 228, 236, 341; del. na *-l* ž. sp. *žė:la*, 341; **Ti** nedol. *žė:tj*, 64, 341; 3. os. ed. *žė:je*, 341; 1. os. mn. *žė:jemo*, 341; del. na *-l* m. sp. *žė:u*, 64, 341; del. na *-l* ž. sp. *žė:la*, 64, 341; del. na *-l* m. sp. mn. *žė:lj*, 64, 341

- žganje:** **Br** im. ed. *žgá:ne*, 71, 110, 155; **Po** im. ed. *žgá:ne*, 72, 111, 156; **Ter** im. ed. *žgá:ne*, 73, 112, 156, 243, 249, 253, 259
- žgati:** **Br** 3. os. ed. *ž'ye*, 369; 2. os. mn. *žya'te*, 369; **Ča** 3. os. ed. *ž'ye*, 369; 3. os. mn. *žyejá:*, 199, 369; **Pl** nedol. *žgá:tę*, 212, 369; **Po** nedol. *žgá:tę*, 156, 369; 3. os. ed. *žgér:*, 369; **Pr** 3. os. ed. *žyęé*, 369; **Ter** nedol. *žgá:tj*, 156, 243, 259, 369; 3. os. ed. *zgér:*, 246, 369; 1. os. mn. *zgemó:*, 248; 2. os. mn. *zgetá:*, 249, 369; del. na *-l* m. sp. *z'gou*, 145, 251, 369; del. na *-l* sr. sp. *žgá:lo*, 369; **Za** nedol. *žgá:tj*, 157, 272, 369
- žila:** **Br** im. ed. ⟨žila⟩, 67; **Ter** im. ed. *zila*, 68; **Ter** 'plast v kamnini' im. ed. *zila*, 243; **Vi** im. ed. ⟨žila⟩, 68
- žito:** **Br** im. ed. ⟨žito⟩, 67, 117; **Ter** im. ed. *zito*, 68, 120, 243, 254; **Ti** im. ed. *žito*, 68, 120; **Vi** im. ed. ⟨žito⟩, 68, 120; **Za** im. ed. *žito*, 69, 121, 264, 269
- živ:** **Br** ž. sp. ⟨žiwà⟩, 66; **Pl** m. sp. mn. *živę*, 97, 213; **Ter** m. sp. *zì:yu*, 68, 152, 243, 256; ž. sp. *ziva*, 68, 148, 243, 257; sr. sp. *zivo*, 97, 148, 244, 257
- žival:** **Br** im. ed. *žuà:yu*, 146; **Pl** im. ed. *žęuà:yu*, 72, 125, 147, 216, 219, 221; rod. ed. *žęuà:lę*, 72, 125, 216, 219
- živeti:** **Br** 2. os. ed. ⟨žibín⟩, 147
- živina:** **Br** im. ed. *žbi:na*, 66, 124, 147; rod. ed. *žbi:ne*, 113; **Pr** im. ed. *žvi:na*, 68, 126, 148, 227, 235, 236; **Ter** im. ed. *zjví:na*, 127, 148, 252, 257; **Ti** im. ed. *žjví:na*, 68, 127, 149
- živiti** 'živeti': **Ter** nedol. *zìvì:tj*, 252, 257; *zjvì:tj*, 127, 148; 1. os. mn. *zjvjmó:*, 248; 2. os. mn. *zjvjtá:*, 249; form. *zjvjté:*, 246
- življenje:** **Ter** im. ed. *zjvje:ne*, 60, 127, 151, 246, 252, 257
- život:** **Br** im. ed. *ž'uot*, 83, 146; rod. ed. *žuó:ta*, 61
- žlak** * 'plaz': **Ter** im. ed. *z'lak*, 251; rod. ed. *zlá:ka*, 250
- žlica:** **Br** im. ed. ⟨žlí:ca⟩, 67; **Pl** im. ed. *zlí:ca*, 158; **Ter** im. ed. *zlí:ca*, 68, 243; **Vi** im. ed. ⟨žlíca⟩, 68, 158; **Za** im. ed. *zlí:ca*, 69, 264; im. mn. *zli:ce*, 269
- žlikati** * 'drseti': **Ter** 3. os. ed. *zli:ce*, 244
- žnidarica** * 'šivilja': **Ter** im. ed. *znì:dariča*, 244; **Vi** im. ed. ⟨žnīdarica⟩, 128
- žolč:** **Br** im. ed. *žù:č*, 76; rod. ed. *žuči:*, 137; **Ča** im. ed. *žù:č*, 76, 198; rod. ed. *žú:ča*, 100, 132, 198, 205; **Ma** im. ed. *žù:č*, 76; rod. ed. *žučà:*, 137; **Pl** im. ed. *zò:uč*, 76, 158, 215; **Pr** im. ed. *žù:č*, 76, 227; rod. ed. *žuči:*, 138, 231; **Ter** im. ed. *zò:uč*, 77, 247, 258; **Ti** im. ed. *žò:uč*, 77; **Vi** im. ed. *zò:uč*, 77, 158; rod. ed. *zò:uča*, 100; **Za** im. ed. *žò:uč*, 77, 266
- žolna:** **Br** im. ed. *žú:na*, 76; **Ča** im. ed. *žú:na*, 76, 198; tož. ed. *žú:no*, 100, 198; **Ma** im. ed. *žú:na*, 76; **Pl** im. ed. *žú:na*, 76, 213; tož. ed. *žú:nu*, 100, 213; **Ti** im. ed. *žú:na*, 77; tož. ed. *žú:nu*, 100; **Za** im. ed. *žú:na*, 77, 158, 264, 272; tož. ed. *žú:nu*, 100, 264
- žvelt** * 'hiter': **Ter** m. sp. *z'velt*, 251; ž. sp. *zvè:lta*, 246; sr. sp. *zvè:lto*, 246

Linguistica & philologica

- 42 Danila Zuljan Kumar: *Skladnja nadiškega in briškega narečja*, 2022
- 41 Varja Cvetko Orešnik: *Vzhodnoindoevropski jeziki in Brižinski spomeniki – dvoje stebrov v raziskavah starih jezikov*, 2021
- 40 Silvo Torkar: *Zgodovinska antroponimija in toponimija vzhodne Tolminske*, 2020
- 39 Oživljeni Vodnik: *Razprave o Valentinu Vodniku*, 2019
- 38 Jožica Škofic: *Krajevni govor Kroke*, 2019
- 37 Matej Šekli: *Tipologija lingvogenez slovanskih jezikov*, 2018
- 36 Januška Gostenčnik: *Krajevni govori ob Čabranki in zgornji Kolpi*, 2018
- 35 Metod Čepar: *Praslovanski ijevski samostalniki moškega spola v slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja*, 2017
- 34 Robert Grošelj, Karmen Kenda-Jež, Vlado Klemše, Vera Smole, Matej Šekli: *Lipalja vas in njena slovenska govorica*, 2016
- 33 Luka Repanšek: *Keltska dediščina v toponimiji jugovzhodnega alpskega prostora*, 2016
- 32 Metka Furlan: *Prispevki k slovenski in slovanski etimologiji*, 2016
- 31 Sašo Živanović: *Kvantifikacijski vidiki logične oblike v minimalistični teoriji jezika*, 2015
- 30 Nina Ledinek: *Slovenska skladnja v oblikoskladenjsko in skladenjsko označenih korpusih slovenščine*, 2014
- 29 Majda Merše: *Slovenski knjižni jezik 16. stoletja. Razprave o jezikovnem sistemu, besedju in prevodni problematiki*, 2013
- 28 Kozma Ahačič: *Zgodovina misli o jeziku na Slovenskem. Katoliška doba*, 2012

...

► <http://zalozba.zrc-sazu.si/p/A15>

Monografija Janoša Ježovnika je izvirno znanstveno delo, saj prinaša obsežen korpus na novo zbranega, interpretiranega in sistematiziranega narečnega jezikovnega gradiva ter kritično interpretacijo in zavrnitev nekaterih doslej uveljavljenih pogledov na stanje in genezo terskega narečja slovenščine. [...] Stilistična in jezikovna raven monografije dosega visoko raven znanstvenega diskurza tako po jasnosti izražanja kot po uporabi znanstvenega aparata s številnimi navedki, citati in komentarji obsežne domače in tuje literature.

prof. dr. Vera Smole

Knjiga je izjemnega znanstvenega značaja, saj prinaša obilo novega narečnega gradiva z najsodobnejšo dialektološko in zgodovinsko analizo. Avtor suvereno rokuje z metodami sodobne terenske opisne lingvistike in prinaša natančen opis fonetično kompleksnega narečja, pri čemer izkazuje ne le obvladovanje tradicionalne slavistike, temveč tudi moderne transkripcije s pomočjo mednarodne fonetične abecede (IPA) s precizno zabeležbo vseh glasov. Poleg tega avtor suvereno uporablja aparat zgodovinskega jezikoslovja in, še pomembneje, zgodovinskega naglasoslovja, s čimer dokazuje seznanjenost z najnovejšimi naglasoslovnimi trendi in raziskavami, kar je ključno za celovito ukvarjanje s sodobnimi narečji in za relevanten akcentološki opis južnoslovanskih narečij. [...] Knjiga bo zelo koristna za južnoslovansko dialektologijo ter zgodovinsko fonetiko in akcentologijo slovanskih jezikov.

prof. dr. Mate Kapović